Anul LXXXV | Sibiu, 1 Ianuar 1937 | Nr. 1

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Lectură pentru anul care vine

1936 se cară. In bucuria obștească salvele salută anul care bate'n poartă. An nou. Popas însemnat în cronologie. Deaceea calendarul faptelor merituoase se face cu tot dreptul din an în an.

Fiecare an își are supărările, dar și bucuriile lui deosebite. Nu toate evenimentele anului pot entuziasma deopotrivă interesul obștii. Din aliajul sufletesc al celor 365 de zile desprind noutatea, care prin folosul ei netăgăduit cinstește intim pe fiecare din noi.

Intâmplare mai de seamă a anului 1936 cred a fi, Sfânta Scriptură tradusă în vremea domniei Majestății Sale Carol II, Regele tuturor Românilor...

Trebuința sufletească a Bibliei era atât de arzător sințită. Avem deosebita bucurie, că mama cea bună, Biserica, a adus pe altarul sufletesc al neamului, la timp, jertfa cerută. Unii au critica Biblia cea cea nouă, numai haina însă, vesmântul în care a apărut, căci materialul propriu zis, ideile, doctrina credinței și a moralei nu pot fi supuse corecturii omenești. Biblia e cartea Duhului Sfânt, ca nu poate fi greșită, căci Dumnezeu e autorul ei. Tocmai deaceea nici o altă carte din lume nu poate merita acest nume. Singura Sfânta Scriptură e cartea prin excelență, Cartea-cărților sau Cartea cea bună. Pentru dumnezeescul pe care-l conține ea, este cel mai desăvârșit manual pentru formarea sufletelor. In Biblie omul își vede chipul, care este după asemănarea lui Dumnezeu, «găsim sculptat acolo caracterul prin excelență așa cum nici o pedagogie din lume nu ni-l poate înfățișa» — cum bine se exprimă un distins cărturar al zilelor noastre.

In sfânta Scriptură se află depozitate tainele tuturor binețelor creștine: Scriptura este jarul care încălzește inimile, candela care luminează mințile, izvorul de putere și inspirație morală. Ea reformează cu adevărat sufletul omenesc. Il face pe om bun, iubitor și drept. Ca să nu se uite aceasta, sfântul Pavel s'a simțit plăcut îndatorat a spune lui Timotei că: «Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos spre învățătură spre mustrare, spre îndreptare, spre înțelepțirea care duce la dreptate, astfel ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit, pregătit pentru orice lucru bun». Iată cuvinte cari ar trebui să figureze pe frontispiciul tuturor școalelor, pentru a nu se mai trece cu nepăsare tocma pe lângă ceeace este mai prețios pe lângă comoara sufletului nostru, pentru a se constata că, împărtirea Bibliei într'o parte utilizabilă și alta scoasă din uz e o inovație inaplicabilă și perturbătoare. Ambele Testamente formează sfânta Scriptură. Fără Vechiul n'ar fi Noul, fără Noul ne-ar lipsi Hristos, fără Hristos de bunăseama omenirea s'ar fi perdut în bezna întunericului ucigător de suflete.

„Ințelepciunile și frumusețile neperitoare ale sfintei Scripturi îmbogățesc mintea și înfrumusețează inima tuturor celorce au creștinescul obicei, să alerge cu sete duhovnicească spre izvoarele ei, ca cerbul spre izvoarele apelor". Dacă nu e tărâm pe care să nu-l renască și rodiască sfânta Scriptură, atunci: înapoi la sfânta Scriptură! Căci ia închipuiți-vă, dacă în țara românească toți cei 18.000000 ar fi scrutători regulați ai sfintei Scripturi, creștini cari să nu ia asupra lor răspunderea slujbei mai nainte de a fi făcut măcar dintr'un capitol lectură predilectă a zilei, câtă dreptate și sfințenie ar înflori în hotarele țării noastre. Se va îngropa cu adevărat ceeace este putred în viața noastră de obște, sfetnicii țării ar activa numai în spiritul evangheliei, politicianismul, intervenționismul, capitalismul și alte imse n'ar zdruncina atât de compromițător.

Biblia, cel puțin atâta să păstrăm din anul care se cară odată cu nașterea Fiului în staul.

Prof. Pr. Dr. N. Neaga

Anul nou 1937

(=) Viața și activitatea bisericească, în anul încheiat 1936, pe lângă toate feluritele stânjeniri și ispite în mijlocul cărora ne sbatem, s'a mișcat într'un ritm vioi și viguros, spre nu puțina mulțumire a clerului și a obștei credincioșilor noștri.

Contribuții folositoare s'au adaos astfel bunului mers al instituțiilor bisericii strămoșești, care își înțelege deplin rostul său în viața publică a neamului nostru dintr'o nouă țară.

Umbră și lumini

Punctele luminoase ale bucuriei s'au împletit, și în anul ce expiră, cu jalea și durerea pentru pierderile îndurate, prin plecarea din lumea pământească a unor prea vrednici purtători de cârjă arhierească.

Au trecut către Domnul, în primele două luni ale anului, PP. SS. Episcopi *Roman* al Orăzii și *Nicolae* al Clujului, ear în April li-a urmat, în aceeaș cale, și P. S. Episcop *Nichita* al Argeșului.

Congresul electoral, dela sfârșitul lui April, a ținut ca, în ceea ce privește alegerile de episcopi la granița de vest, poate cea mai expusă, a României întregite, să respecteze gândul celor doi ierarhi dispăruți, și să încredințeze cârma eparhiei Orăzii tinărului preot profesor dela Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, părintelui *Dr. Nicolae Popoviciu*, ear pe cea a Vadului, Feleacului și Clujului, rectorului aceleiași Academii, părintelui *Nicolae Colan*.

Alegerile acestea, care au întrunit așa zicând unanimitatea sufragiilor colegiului electoral, au fost întâmpinate de cler și popor cu cele mai bune nădejdi, că nouii vlădici, stăpâniți de sentimentul datoriei și al sacrificiului, vor continua și perfecționa opera de cultură, de luptă și de organizare, pornită de răposații vlădici înaintași.

Dragostea și simpatia generală, de care s'au bucurat noii vlădici, s'a manifestat în cadru înălțător cu prilejul sfințirii întru arhierei la sfintele sărbători ale Pogorârii Duhului Sfânt din anul când s'au împlinit 30 de ani dela târnosirea bisericii catedrale din Sibiu, — praznic cinstit prin prezența Inalt Prea Sfințitului Mitropolit *Nicodem* al Moldovei și Sucevei și a altor distinși ierarhi ai Bisericii noastre ortodoxe.

In ajutorul fraților

La sfintele sărbători ale Invierii Domnului, Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu a trimis fraților, lipsiți și greu încercați de soarte din vechiul pământ moldovenesc dintre Prut și Nistru, *darurile* adunate dela familiile creștinilor din această arhiepiscopie, în dorința de-a ușura cât de puțin greutățile traiului fraților noștri români, când cumplita secetă nimicise toate rodurile pământului basarabean.

Pe linia tradiției și a progresului

Adunarea *eparhială* din Sibiu, alcătuită din luminați clerici și mireni ai Arhiepiscopiei, a luat act cu satisfacție despre activitatea amănunțit expusă în rapoartele prezentate. Infăptuirile de până acum sânt o garanție pentru ceea ce rămâne de realizat în viitor.

Membrii adunării au dat expresiune îngrijorării ce o simțesc în fața năzuințelor, din anumite cercuri, de a schimba actuala legiuire bisericească, — și au afirmat *necesitatea pentru menținerea* statutului de organizare, care cimentează legătura neapărat trebuincioasă dintre cler și popor. Ce va să zică *instabilitatea* de care suferim în viața publică, și ce însemnează *continuitatea logică și stăruitoare*, în legiferare și guvernământ, se constată lămurit în cuvântul de deschidere a adunării, rostit de I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Astfel glasul membrilor adunării eparhiale se unește cu al președintelui ei și cere aplicarea statutului actual de organizare în toate eparhiile ortodoxe ale țării.

Cuvântul de încheere al înaltului chiriarh spune: «Biserica se află în fața unor mari probleme de ordin sufletesc; ear, pentru fericita lor deslegare, trebue să ne încordăm toate puterile; ori și cât de grele ar fi aceste probleme, cu sprijinul clerului și al poporului și cu încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu, greutățile se înving. Duceți poporului vestea bună, că cei din fruntea bisericii se străduesc să mențină toate așezămintele ei *pe linia progresului și a tradiției*».

Suveranul și preoțimea

La diferite prilejuri, iubitul nostru Suveran, M. Sa Regele *Carol II*, s'a ocupat de rolul preoțimii în viața neamului românesc.

In ziua de 2 Iunie 1936, a învestiturii noilor trei ierarhi, — PP. SS. LL. Grigorie al Argeșului, Nicolae al Clujului, și Nicolae al Orăzii, — Suveranul spune:

«*Puterea sfintei noastre Biserici se razimă ca orce organism pe puterea membrilor săi; deci unul din rolurile de căpetenie al Prea Sfințiilor Voastre este de a întări preoțimea voastră, de-a o supraveghia, de-a o îndruma, așa ca să devie adevărata îndrumătoare a sufletului neamului românesc... Biserica noastră... trebue să fie un organism de luptă și de misionarism, care să cucerească, să întărească și să păstreze sufletele, după marea lege a Domnului nostru Isus Hristos*»...

Viul interes manifestat de M. S. Regele, cu privire la misiunea preoțimii noastre, are să slujească drept îndemn tuturor slujitorilor altarului de a lumina și întări sufletele păstoriților prin muncă părintească, reclamată de binele lor și al nostru, al tuturor.

Pastorală bine venită

Ierarhii ortodocși din Ardeal, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* și PP. SS. LL. Episcopii *Andrei* al Aradului, *Vasile* al Caransebeșului, *Nicolae* al Orăzii și *Nicolae* al Clujului, — după sfatul ținut împreună, în toamna anului, la scaunul sfintei noastre mitropolii, și în dragostea ce o poartă către Țară, Neam, Rege și Biserică, — au dat dreptcredinciosului popor o *pastorală* în care, arătând grozava rătăcire și marea erezie a *comunismului*, îndeamnă fiii neamului românesc să se ferească de prorocii mincinoși din zilele noastre și de învățăturile lor nelegiuite și pline de otravă sufletească.

Pastorala dela Sibiu, inspirată de dragoste și credință față de Dumnezeu, față de patrie, și față de Rege, a deșteptat, cum era de prevăzut, una-

257.

nime aprobări în opinia publică din toată ţara.

Unul din aceste glasuri aprobătoare spune, că bine s'a făcut la Sibiu, când se osândesc comuniştii, *arătându-i cum sânt: de vrăjmaşi ai bisericii şi ai iubirii creştine. Faţă de curentele sociale şi politice ale vremii, ortodoxia românească intră în rostul ei originar de luptătoare în veac: „pastorala îndeamnă poporul şi preoţimea să stârpească în tot locul comunismul în numele tradiţiei noastre naţionale şi creştineşti. Ea este o operă de-ale cărei urmări societatea se va resimţi».*

Societăţile ortodoxe

In scopul de a ţinea vie conştiinţa ortodoxă în poporul nostru şi a-i desăvârşi cât mai mult caracterul ortodox — manifestat în neadormită activitate — îş urmează cu zor lucrarea toate societăţile rel gioase câte le avem: *Asociaţia clerului «A. Şaguna»* (întrunită în al 15-lea congres anual la Turda), *FOR*-ul (şi-a ţinut al 3-lea congres la Arad), *Oastea Domnului* (adunată la Sibiu în al 5-lea congres), Societăţile *«Sf. Gheorghe»* a tineretului şi *Reuniunile de femei.*

Toate aceste asociaţii, sprijinitoare ale Bisericii ortodoxe naţionale, îşi desfăşoară activitatea: în pătura socială a clerului, în cea a intelectualilor mireni, ca şi în rândurile tineretului adult, ale femeilor, şi în ale ţărănimii şi muncitorimii din Ardealul nostru, unde ortodoxia neamului se afirmă ca un factor de căpetenie chemat să ne călăuzească şi de aici înainte, în vremuri bune şi rele, şi în deosebi în epocile de tranziţie, când o lume veche s'a năruit, şi una nouă este pe drum să-i ia locul.

Grupate în jurul altarului strămoşesc, aşezămintele noastre amintite fac dovadă, că mântuirea şi fericirea le găsim numai în împlinirea datoriilor ce le avem faţă de acest altar.

Profesori şi elevi în misiuni

Opera de înfrăţire prin contopire sufletească este admirabil susţinută prin exemplul dat de *profesori şi elevi* ai şcoalelor secundare din vechea Ţară. Coborând pe plaiuri din regiunea secuizată, pionierii culturali aduc ajutor moral şi material în ofensiva cu bună dreptate a reromânizării celorce poartă în figură şi îmbrăcăminte înfăţişare înve derat românească, şi totuşi nu pot grăi româneşte...

Dacă în curs de câţiva ani se va continua nobila şi românească muncă, ajutând sfânta noastră biserică spre a fi reînviată în mijlocul oamenilor, cari fără voinţa lor s'au îndepărtat de lege şi limbă, vrednicia apostolilor culturali dela şcoalele secundare din Ţara veche se va înscrie cu laudă meritată în istoria oropsiţilor fraţi din acele părţi ardeleneşti ale ţării.

Din ajutorul material, ce li s'a oferit până acum, fac parte: troiţe, clopote de biserici, odăjdii, cărţi religioase, tablouri istorice şi chiar biblioteci întregi...

Sfinţiri de biserici

s'au săvârşit în numeroase localităţi. Pomenim, la acest loc — în legătură cu cele înşirate mai sus şi petrecute în regiunea secuiască, — sfinţirea bisericii din capitala de judeţ. *Miercurea Ciucului*, unde zilele de 8 şi 9 Noemvrie au lăsat urme neşterse în sufletele credincioşilor din întreg judeţul şi, în acelaş timp, imbold puternic în activitatea de întărire a ortodoxiei şi a naţionalismului în partea locului.

Târnosirea primei biserici ortodoxe din judeţul Ciuc a făcut-o însuşi I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, încunjurat de P. C. Părinţi consilieri dela centru, protopopii din Braşov şi din Oituz, şi un mare număr de preoţi, şi în asistenţa fruntaşilor localnici şi a poporului.

Cu cât mai mult se va înzdrăveni curentul de opinie publică în favoarea românilor secuizaţi, şi cu cât autorităţile chemate îşi vor împlini mai conştiincios obligaţiunile faţă de dânşii, cu atât mai mult va sporî şi prestigiul conducătorilor şi folosul general al judeţului redat ortodoxiei şi românismului.

La Blaj şi la Braşov

Cu ocazia iubileului de 75 ani de existenţă a Asociaţiunii *«Astra»*, la Blaj, unde au asistat M. S Regele *Carol II*, Măria Sa Marele Voevod *Mihai*, Inaltul *guvern*, precum şi *Arhiereii* bisericilor româneşti ardelene, *a grăit Suveranul* şi pomenind cu evlavie şi recunoştinţă pe ceice şi-au pus sufletul şi dragostea pentru conducerea Asociaţiunii, a făcut mărturisirea zicând: *«Fiinţa Mea culturală, substratul românesc al sufletului Meu, este un produs indirect al «Astrei», căci este un produs al dascălilor ardeleni: temelia culturii Mele româneşti a venit în praful dăsagilor dascălului Cionca... adăpat la marile credinţe naţionale ale mitropolitului Şaguna»*...

In aceeaş cuvântare de deschidere a adunării festive M. S. a ţinut să scoată la iveală faptul, ca serbarea de 75 de ani ai «Astrei» *«a fost luminată prin cuvântarea atât de frumoasă a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit al Sibiului... ca toti ceice simt româneşte şi creştineşte să-şi întindă mâna peste nevoile, peste micile deosebiri ale zilei»*...

Credem că putem statorî faptul ce reiese din modul cum s'au desfăşurat serbările «Astrei» la Blaj, şi anume că: *B sericii ortodoxe române i s'au recunoscut şi la aceste festivităţi întâietatea şi caracterul ei de dominantă.*

— Cărturari şi figuri marcante din toate păturile sociale atât din *Braşov*, cât şi din alte oraşe ale ţării s'au adunat în bătrânul şi romanticul Braşov, să comemoreze pe fostul profesor şi luptător naţionalist *Ion Al. Lapedatu* şi să sărbătorească pe fiii săi gemeni *Alexandru* şi *Ion* la împlinirea vârstei lor de 60 de ani.

Serbarea a fost patronată de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, care în cuvinte înduioşătoare a schiţat figura celuice a fost vrednic dascăl, iscusit publicist şi talentat poet, răposat la o vârstă când neamul românesc lega de activitatea lui cele mai frumoase şi îndreptăţite nădejdi; ear pentru numeroasele merite, cu care fraţii Alexandru şi Ion Lapedatu şi-au încununat cei 60 de ani ai vieţii, le împărtăşeşte binecuvântarea sfintei noastre biserici, dorindu-le lungă viaţă şi multă sănătate, spre bucuria lor şi a neamului.

A fost la Braşov o comemorare şi sărbătorire cu multe şi folositoare învăţăminte.

Tipărituri de seamă

Cărţi şi cărticele, de sufletească zidire, s'au pus la dispoz ţia cetitorilor.

Intre cele apărute, locul întâi se cuvine *Bibliei*, în traducere nouă, de mult aşteptată, şi repede desfăcută. Se pregăteşte astfel a *doua* ed ţie, în traducerea I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicodem* al Moldovei şi a P. C. preoţi Gr. Pişculescu şi V. Radu.

Autorul monumentalei opere, Istoria Bisericii şi a vieţii religioase a românilor din Transilvania şi U garia, ed. II, păr. *Ştefan Meteş*, ne dăruieşte în acest an cartea: *Mănăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria*, omagiu adus smeriţilor călugări pentru vredniciile lor în păstrarea credinţei.

Volumul II din lucrarea *Hristos în şcoală*, carte datrită laboriosului diacon *Dumitru Călgăr*, face deosebită onoare autorului şi mare bucurie şi sprijin acelora pentru cari s'a scris.

Seria Teologic şi Seria D dactică, precum şi Bolioteca populară «Popasuri Duhovniceşti», imprimate în Tipografia Arhiepiscezană, Sibiu, contin an de an ot mai preţioase publicaţii. Rămâne să ne şi folosim de ele în cercuri ăt mai întinse.

Alte evenimente

In cronica noastră fugară nu putem lăsa nere arcate, între alte însemnate evenimnte ale anului, şi următoarele:

Misiunea în Inglia a delegaţiei sfintei noastre Biserici în frunte cu I. P. S. Patriarh *Miron*, — ca o urmare a deosebite atenţiuni ce se dă acestei Biserici în ţările apusului;

prăznuirea, în cadre neobişnuite, a zilei de *1 Decmvrie*, al cărui program la Sibiu s'a desfăşurat sub înalta ocrotire a I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — a fost o manifestare de solidaritate şi răspuns cuvenit uneltirilor duşmane dela vestul ţării;

omagiul adus de neamul românesc neînfricatului luptător *Stelian Popescu*, care a director al cotidianului Universul este de 20 de ani misionarul naţional şi apărătorul aspiraţiilor noastre ca român şi creştin;

datorită însufleţirii şi hărniciei dăscălimii din judeţul Sibiului, s'a făcut în toamră *desvelirea bustului marelui dascăl Gheorghe Lazăr* la Avrig; memoria deschizătorului de drumuri nouă în cultura românească s'a preamărit în cuvântările rostite de Inaltul chiriarh dela Sibiu şi de alţi reputaţi oratori;

Sf. Sinod şi clerul nostru ortodox şi-au ţinut de plăcută datorie să aducă mulţumiri dlor miniştri *Dr. C. Angelescu* şi *V. Iamandi* dela Culte, pentru tot ce au făptuit întru ajutorarea preoţimii ortodoxe sprijinind cu toată tăria justele ei cereri. Dnii miniştri fac promisiunea, că vor căuta să întărească prestigiul Bisericii ortodoxe române, ca o nstituţie fundamentală în statul românesc.

*

Iubitei noastre preoţimi şi bunilor cetitori le dorim, ca noul an 1937 să le prilejuească momente de recule-

---

* FOIŞOARA *

„In Hristos", adică hristofori

Studenţilor mei

Există două chipuri de-a sluji pe Hristos: cu gura şi cu propria-ţi viaţă. Primul se cheamă propovăduire. Al doilea — trăire. Dacă unui creştin de rând — ca să nu-şi ruşineze acest nume — i se cere numai al doilea chip de slujire, dela noi se pretind amândouă. Dacă dela un mirean se aşteaptă, pentru a fi desăvârşit, să fie doar purtător de Hristos şi nu necondiţionat şi cuvântător de Hristos, noi suntem îndatoraţi să fim în egală măsură hristologi şi hristofori. Pentru un cleric — înţeleg aci şi pe studentul în teologie — aceste două noţiuni nu pot fi separate. Amândouă trebue să fuzioneze permanent, să se împletească statornic în existenţa sa pământească. Altfel va fi vai lui, ca odinioară cărturarilor şi fariseilor făţarnici cari înconjurau marea şi uscatul ca să facă un prozelit şi când colo, zideau un fiu al Gheenei, încă odată cât ei (comp. Mat. 23, 15). Altfel, „povăţuitor orb" (Mat. 23, 16) se va chema şi mâna Domnului îl va lovi ca pe unul care în loc s'o deschidă, „închide împărăţia cerurilor înaintea oamenilor, încât nici el nu intră şi nici pe cei ce vor să intre nu-i lasă (Mat. 23, 13).

Există aşadar două categorii de „diaconi" ai lui Hristos şi ai Bisericii Lui. Unii sunt cei cari îşi năruesc propovăduirea cu propriile lor insuficienţe. Ceilalţi, îşi plăduesc propovăduirea cu propria lor viaţă. Cei dintâi sunt numai hristologi. Ceilalţi sunt hristologi şi hristofori. Despre unii ca cei dintâi, Mântuitorul însuşi spune „că ei zic, dar nu fac, — că leagă sarcini grele şi cu anevoe de purtat şi le pun pe umerii oamenilor, însă ei nici cu degetul nu voesc să le mişte" (Mat. 23, 3—4). Ceilalţi, nu ei mai trăesc, ci ca odinioară în Pavel, Hristos trăeşte în ei (Gal. 2, 20). Cei dintâi au rămas la formalismul întortochiat al Vechiului Testament. Cei din urmă au ajuns la înoirea Noului Testament. Cei dintâi formează un tip de „diaconie": *farisaic*. Ceilalţi o altă formă de „dulie": *creştină* sau, am putea spune tot aşa de bine: *paulină*. Hulim ades întâiul fel de slujire şi totdeatâteaori îl trăim. Admirăm pe cel din urmă şi anevoie ne urnim să-l îndeplinim. Aşteptăm să vedem pe Dumnezeu făcând minuni cu noi, întorcându-ne la El ca oarecând pe Pavel. Ci iată că nu este adevăr în aşteptările noastre. Nu trebue să uităm că în ceeace priveşte chipul în care a fost el întors la Hristos, Pavel a fost un caz unic. Noi toţi putem deveni un alt Pavel şi fără ca lumina de sus să ne prăbuşească numaidecât în ţărna drumului care suia dela Ierusalim la Damasc. Lumina aceasta strălucitoare, care lămureşte inimile ca şi cu foc, e chiar aici în faţa noastră.

Dar să rupem gândul o clipă, dragii mei, abătându-l către marele neajuns al vieţii preoţeşti pe care l-am atins, în treacăt, la 'nceput. Acest neajuns se chiamă lipsa unei vieţi duhovniceşti mai intense, mai adânci, mai conforme cu chemarea preotului. Indrăsnesc să spun că tot răul cât îl avem în viaţa religioasă a poporului nostru, vine în bună parte deacolo că prea suntem obişnuiţi să împingem mai către uşe imperativul creştin al propriei noastre înoiri întru Domnul. Prea puţini slujitori ai sfintelor altare — să nu ne sfiim a o spune — sunt preoţi întregi prin viaţa lor. Prea puţini sunt cei cărora li se potriveşte mărita apreciere: „iată un preot la care totul predică!" Ne tăvălim într'un formalism sterp şi în loc să lucrăm cele împreunate cu apostolia noastră din prisosul inimii — cum ar fi firesc — le facem mai mult de ochii lumii. Pornim să facem din mulţimile pe cari le chemăm la Dumnezeu tot atâţia „oameni noui", când noi înşine trăim ades şi fără Hristos şi înainte de Hristos. Cu asta nu vreau să spun — ferească Domnul — că nimic bun n'ar fi întru noi. Ci doar aceea că însănătoşirea sufletească a lumii trebue s'o începem cu propria noastră persoană. Cunoaşteţi dictonul: medice, sana te ipsum, şi apoi vezi de vindecarea altora. Eu aş zice: o preote, curăţeşte-te întâi pe tine, ca să poţi secera snopii mântuirii altora.

Am definit idealul de viaţă creştină la care trebue să năzuim noi toţi cu atributul „paulină". Şi pe drept. Căci titanica operă de evanghelizare a unei lumi mare... cât lumea, pe care a săvârşit-o acest neostoit apostol, nu vreau să admit în ruptul capului că are a se datora vreunui pretins verb fascinator pe care l-ar fi avut el, ci exclusiv imensei puteri duhovniceşti care se sălăşluise în sufletul său. Iară puterea era *Hristos*. Acest „Hristos", nu-i pentru sfântul apostol Pavel o persoană de domeniul celor trecute vremi cu care comunică numai prin studierea predaniilor vechi ce-i grăiau despre El, nici numai o „somitate istorică", ci o realitate şi o putere a prezentului, o energie (comp. Fil. 3, 21; Col. 1, 29; Efes, 1, 19), ale cărei puteri de viaţă dătătoare se vădesc zilnic în el (cf. A. Deissmann — *Paulus*; ² 1925; p. 107—108). Ori de mânca, ori de bea, sau orice altceva făcea, toate „în Hristos" le săvârşea. In viaţa lui se vede mai lămurit ca oriunde altundeva, cât de lipite deoaltă sunt cele două însuşiri pe cari am vrea să le vedem aşternându-se pe făptura morală a fieştecărui preot: hristolog şi hristofor. Căci, dragii mei, a fi hristofor înseamnă a purta în tine pe Hristos, a te afla — ca odinioară Pavel — „în Hristos",

gere şi uşurare de necazurile împreunate cu sbuciumul şi greutăţile zilelor şi să i întărească, primeniţi sufleteşte, pentru o viaţă creştină şi naţională, aşa cum o porunceşte ortodoxia noastră şi toate învăţămintele trecutului, ca şi ale prezentului.

Sărbătorile Naşterii Domnului în Sibiu

In prima zi de Crăciun sfânta Liturghie a fost săvârşită de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* cu un sobor de preoţi. Corul mixt al catedralei, condus de venerabilul profesor î. r., părintele T. Popovici, a dat precis şi impresionant răspunsurile liturghice, în toate cele 3 zile ale Naşterii Domnului.

La sfârşitul sfintei liturghii Inalt Prea Sfinţia Sa a ţinut ca totdeauna o predică de mare folos sufletesc, desfăşurând ideile cuprinse şi în pastorala Sa de Crăciun din anul acesta.

In a doua zi de Crăciun, la sfânta liturghie a slujit Prea Sfinţitul Arhiereu-vicar *Vasile*, înconjurat de un sobor de preoţi şi a predicat, ascultat cu multă cucernicie, părintele *Z. Oancea*.

A treia zi de Crăciun a predicat părintele rector *Dr. D. Stăniloae*.

Biserica noastră catedrală a fost cercetată, în cursul acestor sărbători, de un imposant număr de credincioşi, cărturari şi popor.

Abonament la Telegraful Român

Invităm onoraţii noştri abonaţi ca, înoindu-şi abonamentul pentru anul 1937, să stăruiască, în cercul cunoscuţilor lor cititori, pentru lăţirea cât mai mare a acestui vechi organ naţional bisericesc, care intră acum în al 85-lea an de neîntreruptă existenţă.

Preţioşi colaboratori, vechi şi noi, vor contribui, şi de aici înainte, — cu articole, note şi informaţii de interes obştesc, — cât mai mult la desăvârşirea muncii purtate în o slujbă necurmată pentru biserică şi neam.

Abonamentul se face prin mandat poştal trimis la adresa:

Administraţia Telegraful Român, Sibiu.

Numele abonatului, locuinţa, poşta ultimă să fie scrise legibil şi corect.

Red. şi Administr. Telegrafului Român.

Intre spirit şi materie

Materia şi spiritul sânt două elemente în luptă perpetuă. Istoria ne este mărturie: popoarele, al căror *spirit* conducea materia, se ridicau deasupra celorlalte.

Spiritul caută să întemeeze în lume împărăţia iubirii; materia, dimpotrivă, caută să birue spiritul, ba chiar să desfiinţeze realitatea lui.

Preceptelor iubirii, ce sânt caracteristica spiritului, materia le răspunde cu egoismul cel mai feroce ce transformă lumea în haită de lupi.

Aceste timpuri le trăim de fapt:

Rusia, în decurs de 5 ani, a executat 6000 învăţători, 5000 medici, 4000 ofiţeri, 260.000 soldaţi, 105.000 ofiţeri de poliţie, 48.000 jandarmi, 12.000 funcţionari, 355.000 intelectuali, 192.000 lucrători, *815.000 ţărani*, 15.000 preoţi şi călugări, 248 ierarhi bisericeşti...

Spania de azi petrece zile la fel: tot ce spiritul acestui popor, bătrân în ale culturii, a propus, se năruie sub iataganul celorce divinizează materia.

La porţile *Franţei* bat aceleaşi evenimente cu triste urmări.

Republicele îndepărtate, ale *Americii de sud*, nu sânt departe de acest val de potop ce încearcă să le pătrundă.

Galbena *Chină* este ameninţată cu revărsarea aceluiaşi roşu răsvrătitor şi păgubitor.

Fenomenul comunist este expresia socială a fenomenului *materialist*.

Materia *prin comunism* şi-a câştigat cea mai ascuţită sabie în războiul împotriva spiritului. Pentruca, din acest război, cel din urmă să iară biruitor, se cere *înarmare*.

In ce constă înarmarea?

Fericirea omului depinde de raportul ce există între spiritul şi materia din el, dintre psihic şi fizic. Dacă acestea stau în raport de echilibru, — armonia vieţii ar fi asigurată.

Statul este totalitatea de indivizi, „Meritul unui stat nu este, în cele din urmă, decât meritul *indivizilor* ce-l alcătuesc" (Iohn Stuart Mill); dacă în indivizi predomină spiritul, întregul stat este condus de spirit, — armonia în stat este deci atinsă.

Spre stabilirea acestui raport au tins aproape toate sistemele filosofice şi concepţiile de viaţă înainte de Hristos.

Adevărata şi cea mai înaltă concepţie de viaţă, este însă aceea *a creştinismului*.

Creştinismul este cea mai desăvârşită întruchipare a împărăţiei spiritului, care în ultimă esenţă este Dumnezeu.

Legea fundamentală a creştinismului este legea iubirii, — ea este însăşi viaţa. „Cine nu iubeşte pe fratele său, rămâne în moarte" (1 Ioan 3, 14).

Creştinismul vede în materie un simplu *mijloc* al vieţii, nicidecum un tezaur de care să-ţi lipeşti inima. „Pentrucă unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră" (Mat. 6, 21).

Superioritatea spiritului faţă de materie reiese şi mai clar din cele spuse de Mântuitorul: „Nu vă îngrijoraţi de viaţa voastră, gândindu-vă ce veţi mâncă sau ce veţi bea; nici de trupul vostru, gândindu-să cu ce vă veţi îmbrăcă. Oare nu este viaţa mai mult decât hrana, şi trupul mai mult decât îmbrăcămintea?" (Luca 12, 22—23).

Creştinismul stabileşte deci pacea mult căutată dintre cei doi duşmani.

Dominarea spiritului însemnează existenţa *armoniei;* suprapunerea materiei însemnează începutul *anarhiei*.

Aprofundarea unei vieţi creştine însemnează ridicarea potenţialului spiritului; aceasta din urmă însemnează o apropiere de Dumnezeu, pentrucă «*Duh este Dumnezeu şi cine se închină Lui, să I se închine cu Duhul şi cu adevărul*».

In raportul dintre indivizi predomină deasemeni spiritul: „Dacă ne iubim unii pe alţii, Dumnezeu rămâne în noi" (Ioan 4, 12).

Soluţiile de înarmare reies deci dela sine.

Lumea se împarte în două curente: aderenţii materiei şi aderenţii spiritului.

Rezultatele domniei unuia sau celuilalt sânt diametral opuse şi se cunosc în deajuns.

Vidul spiritual nu va putea rămânea vid, ci se va înlocui cu materia, dacă din bună vreme nu vom întroná în fiecare din noi *domnia spiritului cu imperativul lui*. Spiritul nu trebue să rămână o simplă idee abstractă, ci o *putere de determinare* asupra vieţii noastre.

Vom începe cu premisele spiritului, cu dragostea dintre noi; — aceasta ne duce la adevăratul spirit, deci la Dumnezeu: „Dacă zice cineva: eu iubesc pe Dumnezeu, şi urăşte pe fratele său, este un mincinos, căci cine nu iubeşte pe fratele său pe care-l vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu, pe care nu-l vede" (Ioan 4, 20).

Dragostea dintre noi ne duce la păzirea poruncilor lui Dumnezeu, deci la dragostea faţă de Dumnezeu, „căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui" (1 Ioan 5, 3).

Ajunşi aci, nu ne vom teme de a ajunge în robia materiei, pentrucă: «*In dragoste nu este frică, ci dragostea desăvârşită izgoneşte frica*».

Am aflat astfel mult căutata *armonie*, fericirea vieţii; am pus pe Dumnezeu, cu nesfârşita Lui înţelepciune, să ne conducă; am înlocuit întunerecul cu lumina, minciuna cu adevărul, ura cu iubirea, răul cu binele, moartea cu viaţa; *am biruit lumea*, pentrucă: „Oricine este născut din Dumnezeu, birueşte lumea, şi ceeace câştigă biruinţă asupra lumii, este *credinţa* noastră", (1 Ioan 5, 4). **Pr. Ion Sabău**

Sincere compătimiri

Aceasta e atitudinea cea mai umană pe care o putem avea faţă de tot mai jalnicul mod de-a judeca al confraţilor din presa catolică românească sau să zicem românească. Puţinătatea intelectuală prezumţioasă trezeşte totdeauna râsul irezistibil. Dar noi ne reţinem. Suntem creştini cu înţelegere pentru situaţiile de năcaz ale bieţilor oameni.

Iată o mostră de logică suspectă: A fost de ajuns, ca să încrestăm, într'un număr al ziarului nostru, observaţia că nu e necesar să aşteptăm mii de ani efectul rugăciunilor pentru a unì religios părţile unui neam care nu e desbinat decât formal sau administrativ, ca să vedem fluturându-se, cu o curioasă satisfacţie şi inzistenţă, din toate tipăriturile catolice, reproşuri ipocrite de necredinţă la adresa unei Biserici şi laude nesmerite despre neîncetatele lor rugăciuni.

Bieţii oameni n'au fost în stare să înţeleagă — să nu fi vrut? — că nu e în acele rânduri nici un cuvânt de scădere pentru puterea rugăciunii. Ci s'a spus doar atât: Dacă paralel cu rugăciunea nu se validitează şi voinţa de-a nu crea, cu iluzia, nu ştiu ce prăpăstii de netrecut între noi, efectul rugăciunii e mereu anihilat sau îndepărtat de voia noastră, de încăpăţinarea noastră, sau rugăciunea însaşi nu e sinceră nefiind ajutată de toate puterile, dimpotrivă ridicându-i în cale pedeci cari nu există. Nu e aceasta învăţătura corectă creştină? Dacă s'a exprimat vre-o îndoială în rândurile noastre, a fost nu în rugăciune ca atare şi în necesitatea ei, ci în siguranţa că noi oamenii ne vom ruga astfel încât să mutăm şi munţii. Nu ne rugăm pentru unirea creştinătăţii ca toţii din vechime? Rezultatul care este? Mai mult ne dezbinăm decât ne apropiem. Se vede că nu ne rugăm cum trebue. Dovadă sunt marile rele morale în cari s'a cufundat omenirea tot mai mult.

Putem fi siguri că ne vom ruga cu toţii aşa fel — continuu, sincer, intenziv — încât să se facă prin rugăciunea noastră unirea neamului? Omul nu poate fi sigur de sine — „cine crede că stă, să ia aminte să nu cadă" — dar încă de majoritatea semenilor săi. Dar chiar dacă am avea această siguranţă (care nu poate exista când e vorba de fiinţe libere), e lipsă să trecem încă prin nenumărate împrejurări grele, interne şi externe, desbinaţi? *Poporul românesc nu este despărţit religios*, acesta este adevărul sincer, şi recunoaşterea de către toţi a acestui adevăr e calea care duce mai repede la înlăturarea desbinării formale, fără ca să se excludă rugăciunea.

Dar lucrul cel mai simplu e destul de complicat pentru o minte obişnuită de scolastică să rămână mereu minoră.

Confuzelor elucubraţii ale sărmanului „Român unit" dela „Farul Nou", certat cu cele mai elementare noţiuni de cultură, ce putem să le răspundem, când frâna conştiinţii nu-l păzeşte nici măcar de-a vorbi cu impietate de sfinţii unei Biserici şi de cultul ei în care e prezent însuşi Hristos al Sf. Liturghii şi al Tainelor. Ne rugăm lui Dumnezeu să-i ierte neputinţa şi să-l vindece. Vorbeşte cu naivitate atotştiutoare de renaşterea catolică a Spaniei, a Portugaliei şi a Austriei. (De ce nu şi de-a Mexicului, Franţei, Italiei pe care nu catolicismul a scăpat-o de comunismul iminent). De Spania ce să zicem? Sângele ce se varsă acolo ni se pare că-l are şi catolicismul puţin pe conştiinţă. Iar despre Austria îl îndrumăm binevoitor pe neinformatul „apărător" al catolicismului să cetească ce scrie recent arhiepiscopul din Salzburg Dr. Waitz în foaia sa diecezană, recunoscând că catolicismul se dovedeşte neputincios de-a da un conţinut real formulei de stat catolic al Austriei. Stările morale şi sociale sunt cu mult mai rele decât sub socialism, se vaită învăţatul arhiepiscop, deşi Biserica are toată latitudinea să lucreze la schimbarea lor.

Ei, dar iată-ne antrenaţi în controversă cu „Românul unit". Să nu fim prea cruzi! Să ne oprim.

A vorbi *despre* Hristos, o poţi face şi fără să te afli „în Hristos". Dar nu vorbirea despre Hristos e ceeace se cere dela noi. Căci aşa ceva şi dracii pot face, ca unii cari „şi cred" (Iacob 2, 19). Propovăduirea despre Hristos, ca să rodească folosinţă ascultătorilor, trebue să fie făcută „în Hristos". Altfel, e hulă. Ori „în Hristos" nu poate binevesti decât cel care viază „întru Hristos". Deci dară, hristologul trebue să fie hristofor.

Intr'aceasta stătea tăria Bisericii vechi; într'aceasta zace slăbiciunea incolorului creştinism modern. Căci de ne vom întreba care din acestea două le-au avut mai întâi creştinii, un savant de statura lui A. Deissmann ne va spune că pentru cuvântul χριστολόγος n'are nici un document vechiu, pe când χριστοφόρος este un cuvânt cunoscut creştinismului primar (uraltchristlich), ca unul care se găseşte la sfântul Părinte apostolic Ignatie al Antiohiei, în Epistola ce-o a trimis Efesenilor (9, 2) (Paulus, ²1925, p. 108 nota 3). Vremea noastră l-a cam uitat. Ci iată că rău a făcut. Căci dacă oamenii nu sunt aşa de desăvârşiţi cum i-a vrut Hristos, nu Evanghelia-i de vină, ci tot noi.

Poatecă se potriveşte aici cuvântul: înapoi la înţelepciunea celor trecute vremi! Să fim mai întâi hristofori şi atunci hristologosul nostru va căpăta irezistibila forţă a cuvântului paulin sau, ca să fim mai modeşti, cel puţin tunetul predicii hrisostomice.

Dragii mei, *viaţa în Hristos*, trăirea în Hristos *e rânduiala fundamentală a ortodoxiei noastre*, o rânduială specific ortodoxă. Să n'o uităm. Să n'o nesocotim. Să n'o necinstim, căci ne necinstim legea noastră şi ne agonisim nouă pe lumea aceasta neisbutire în apostolatul nostru şi osândă pe lumea cealaltă. Că aşa este, ne lămureşte acelaş mare învăţat pomenit, (A. Deissmann op. cit. 122—123 n. 1), când zice că nu Luther şi Calvin au fost primii cari au înţeles trăirea în Hristos a sfântului Apostol Pavel, ci înainte de ei, la părinţii bisericeşti răsăriteni, l-a găsit pe marele apostol viu (lebendig). Dovadă scrierea mistică a lui Nicolae Cabasilas (sec. XIV) intitulată „Viaţa în Hristos" (Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς).

*

Academia noastră teologică, ţinând seamă de cele ce aţi auzit altădată dela colegii profesori seniori, de astă dată şi dela mine, a rânduit aceste zile spirituale, pentruca să vă dee prilejul de a primi pe Hristos, cât mai des, în sufletele voastre. El nu vi se dăruieşte de sus, ca odinioară lui Saul pe drumul Damascului, ci de pe masa altarului sfintei Sale Biserici, al cărei Cap este, ale cărei mădulare suntem. Hristos aşteaptă să potrivească în sufletele voastre hristoforia. Să fie aceste exerciţii duhovniceşti orice altceva decât împlinirea farisaică a unei prescripţii regulamentare. Să le trăiţi cu toată fiinţa voastră. Au oare nu ştiţi că păharul binecuvântării pe care-l binecuvântăm, este împărtăşirea sângelui lui Hristos şi pânea pe care o frângem împărtăşirea trupului lui Hristos? (I Cor. 10, 16). Au oare nu ştiţi că chemaţi sunteţi să fiţi temple ale lui Dumnezeu în care Duhul Lui aşteaptă să se sălăşluiască? (I Cor. 3, 16). Au nu ştiţi că chiar Domnul a dat porunca aceasta? Doar spune măritul apostol Pavel, că *dela Domnul a primit* ceeace ne-a dat şi nouă: „cumcă Domnul Isus în noaptea în care a fost vândut, a luat pâne şi mulţumind a frânt şi a zis: Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul meu, carele se frânge pentru voi. Aceasta să faceţi întru pomenirea mea. Asemenea şi paharul luând, a zis: Acest păhar este legea cea nouă întru sângele meu... (comp. I Cor. 11, 23—25).

Dar vă îndemn, dragii mei, să nu mâncaţi pânea şi să nu beţi paharul Domnului cu nevrednicie, ca să nu cădeţi în vină. Drept aceea „cerceteze-se, deci, omul pe sine", şi numai aşa să mâncaţi această pâne şi să beţi din acest păhar. Căci ştiut este: cine mănâncă şi bea fără să-şi dee socoteală de trupul Domnului, mănâncă şi bea osândă sie-şi (comp. I Cor. 11, 27—29).

Să nu fie!

Sângele lui Hristos să spele, şi Trupul Lui să întărească sufletele pe cari dragostea mea faţă de voi s'a nevoit să le înalţe.

Diacon **Grigorie T. Marcu**

Autoritate comunală ce nu-şi face datoria

Tembelism şi incorectitudine, sau povestea unor treceri la ortodoxism

Primim următoarele:

Se cunosc stăruinţele stăpânirii austro-maghiare de-a maghiariza românii din Ardeal. Se ştie că aceasta considera legea românească — ortodoxismul — ca cea mai puternică fortăreaţă a românismului, ca cel mai puternic stăvilar contra oricăror tendinţe din afară cari urmăreau a se introduce în sânul românismului pentru a-i distruge unitatea. De aceea, cu o perseveranţă diabolică, ori unde s'a putut, stăpânirea veche a lovit ortodoxismul.

Dar, cum se ştia prea bine că în esenţa românismului intră ca o notă esenţială ortodoxismul, duşmanii noştri seculari au înţeles că, cel puţin din punct de vedere tactic, nu e bine să atace ortodoxismul făţiş, ci tangenţial, prin încercarea de a trece pe români la romano-catolicism prin filiera greco-catolică. Mai întâi greco-catolici şi apoi romano-catolici. Şi în măsura în care acesta, romano-cat., — se va integra în sufletul românesc, în aceeaşi măsură se va face şi procesul de maghiarizare.

Este de prisos să mai amintim că ori unde s'a putut, s'au luat măsuri de stat pentru a se realiza acest gând şi trebue să o spunem cu inima strânsă, că în unele locuri, unde împrejurările au fost vitrege pentru noi, acest gând s'a realizat. Acolo unde românii trăiau între secui sau unguri, sau unde ei erau împărţiţi în români ortodocşi şi români uniţi, acolo elementul românesc a dispărut cu totul în unele locuri, în altele a ieşit redus ca număr; iar în alte locuri românii ortodocşi s'au trezit „neortodocşi": organele statului îngrijindu-se la timp să facă rectificările necesare în registrele de stare civilă, aşa ca românii ortodocşi să dispară şi să apară — minune! — „uniţi".

La aceasta s'a putut ajunge, în general, pentrucă românii zăceau în neştiinţă şi nu totdeauna au ştiut să protesteze şi să-şi apere drepturile, — dar trebue să amintesc că, cel puţin uneori, şi dintr'un zel neînţeles şi târnp al unor preoţi uniţi, cari vedeau prin asta sporirea turmei ce păstoreau.

Astfel românii ortodocşi au dispărut cu totul în unele locuri, acolo unde statisticile oficiale înşile acum 50—100 de ani în urmă îi arătau ca fiind în mare număr.

Cercetătorul obiectiv de mâne care va căuta să înţeleagă procesul de maghiarizare a românilor şi de trecerea lor dela legea lor la unirea cu Roma, va rămânea uimit de mistificarea operată, deşi cu sprijinul unui stat, pe spatele unor oameni fără apărare, cari totuşi, sărmani cum erau, şi cu atât mai mult, aveau dreptul la protecţia lui.

Insuşi statul românesc actual n'a pus mâna pe rănile care sângerau încă, răni pe care o stăpânire vitregă le-a creiat, dar care acum trebuiau căutate cu grijă, înţelese şi vindecate. In această privinţă, afară de debile măsuri, paliative, statul n'a făcut nimic. Şi cum întotdeauna în trunchiul vânjos al neamului s'au găsit destule puteri, de reacţiune împotriva unor stări bolnave, şi în această privinţă, ca şi în altele, românii au reacţionat singuri.

Astfel în *Bicazul* ardelean, judeţul Ciuc, vre-o 70 familii de români greco-catolici s'au hotărât să treacă la ortodoxism. Douăzeci dintre aceştia, în frunte cu un învăţător-director şi cu fostul primar, au acţionat imediat în sensul acesta. S'au prezentat notarului, dl *E. Cândea*, fiu al preotului greco-catolic din loc, şi i-au expus dorinţa. Acesta a căutat cu orce preţ să-i împiedece. A refuzat să le dea relaţiuni asupra operaţiunilor de trecere, deşi calitatea sa de notar al comunei îl obliga să le dea. Totuşi românii au perseverat în ideia de a reveni la ortodoxism, au făcut declaraţiile de trecere şi au cerut să fie luate la proces-verbal, potrivit cerinţelor Legii culturale, privitoare la trecerea dela un cult la altul. Şi deşi au trecut 30 zile dela facerea declaratiilor, termen în care aceste familii n'au revenit asupra lor şi deci, legal, trebuiau să fie considerate ortodoxe, dl E. Cândea n'a făcut în registre trecerea şi n'a avizat preotul cultului pe care aceste familii îl părăseau, aşa cum era obligat.

Interesându-se mai de aproape de acest lucru, oamenii au rămas surprinşi când au constatat că dosarele de trecere nu mai există. Trebue să spun că între timp dl E. Cândea a fost mutat. Profund indignaţi şi jigniţi s'au adresat parchetului.

Ne abţinem, — scrie corespondentul nostru, — dela comentarii asupra acestei minunate dispariţii de acte. Vom adăoga numai, că deşi baptismul şi alte secte s'au întins în acest loc, ele n'au întâlnit o opunere atât de îndârjită din partea oficialităţilor comunale, cari au înţeles să facă totul pentru împiedecarea unor oameni de-a se închina lui Dumnezeu ca şi strămoşii lor...

Nicolae Grebenea

---

ad. Nr. 10.495/1936

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa Prea Cuc. protopresbiteri şi Cuc. preoţi — că în urma unei dispoziţii ulterioare, taxa drumurilor achitată în vederea vizei *carnetelor* pe C. F. R. se va considera pe anul bugetar. In consecinţă numai la viza pentru trimestrul Aprilie—Iunie 1937 — se va pretinde chitanţă nouă despre achitarea taxei drumurilor pe anul 1937/8.

Consiliul Arhiepiscopesc

Necuviinţă francmasonă. — Acela care a fost odată Mihail Sadoveanu, cel admirat pentru scrisul lui, a ajuns astăzi într'o stare atât de deplorabilă, încât face apologia francmasoneriei tocmai în ajunul sfintelor sărbători ale Naşterii Domnului în „Adevărul" jidovilor duşmani ai lui Isus Hristos.

Apologetul nenorocit al francmasoneriei are chiar îndrăsneala să afirme că prin francmasonerie s'a întărit în credinţă în general şi în cea otrodoxă în special. Dar atunci cum se face că batjocureşte în romanul „Creanga de Aur" într'un mod scandalos ortodoxia şi pe venerabilii luptători pentru icoane din veacul al VIII, opunându-i acestei credinţe „inferioare şi pentru masse", credinţa cu mult superioară a misterelor din înţelepciunea egipteană, adecă francmasoneria?

•

„Unirea" blăjană — face mare caz de retrocedarea fostei biserici ortodoxe din Suceava, — răpită odinioară de guvernul austriac şi dată rutenilor greco-catolici, — cultului ortodox. Nedreptate! samovolnicie! strigă „Unirea" îndurerată că se calcă dreptatea. Pasiunea pentru dreptate ar fi trebuit să facă unaţia ca spontan să retrocedeze bunul străin, sau peste tot să nu-l fi primit, — ortodoxia n'a luat niciodată nimic dela altul.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Tămâie de prima calitate

1 Kg. Lei 80·—
1/2 „ „ 42·—
1/4 „ „ 24·—
1/8 „ „ 12·—

Smirnă de prima caliate

1 Kg. Lei 150·—
1/2 „ „ 80·—
1/4 „ „ 42·—
1/8 „ „ 22·—

INFORMAŢIUNI

ANUL NOU CU BINE! urăm tuturor cetitorilor noştri.

A luat doctoratul în teologie. *Tinărul LIVIU STAN, bursier al arhiepiscopiei noastre, a luat doctoratul în teologie la Facultatea din Cernăuţi, cu distincţie. Noul doctor în teologie, după absolvarea facultăţii din Cernăuţi, şi-a continuat studiile de specialitate: un an la facultatea teologică din Atena, al doilea an la facultatea ortodoxă din Varşovia, al treilea an la Roma. Acum, după luarea titlului de doctor, va fi trimis pentru studii în Germania.*

Alegere de protopresbiter. In 29 Decemvrie 1936 s'a întrunit în Făgăraş adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al protopopiatului Făgăraşului sub presidiul comisarului consistorial *Dr. George Proca.* Au fost prezenţi 25 membri. Preotul *Pavel Borzea* din Viştea inferioară, actualul administrator protopopesc a întrunit totalitatea voturilor.

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiteri următorii clerici: Remus Roşca pentru parohia Vâlcelele rele (protopopiatul Haţeg) şi Remus Constantin capelan în Nucet (protopopiatul Sibiu).

Cu bucurie am aflat că absolventul Academiei teologice „Andreiane", preotul Virgil Oprişa paroh în Vlaicovăţ, Iugoslavia, cu ocaziunea vizitaţiunii canonice făcute de Prea Sfinţitul episcop Dr. Vasile Lăzărescu, a fost distins cu brâu roşu.

Pentru construirea unei capele ort., — în filia *Geacăş*, prot. Târnava Mare, au dăruit: Dna preot. Ana Spătariu, ing. Eugen Spătariu şi Dr. Titu Spătar medic, — Cluj, câte 500 Lei. Dnii: Ioan Oprea, preşedintele camerei de comerţ şi industrie (Timişoara) 1000 Lei, Victor Iliescu, Ioan Vlad, Teodor Băjenariu, ing. Suceava, ing. Ciortea, şi 2 indescifrabili, (toţi din Cluj), câte 100 Lei; Ciocan 50 Lei, şi 2 indescifrabili câte 50 Lei + odată 20 Lei. Total Lei: = 3370 (trei mii trei sute şaptezeci). — In numele credincioşilor ortodocşi din filia *Geacăş* exprim donatorilor respectuoase mulţumiri. Donaţiile acestea sânt piatra de temelie a capelei şi constitue frumos stimulent pentru credincioşii din comună aşa săraci cum sânt. Se observă în ultimul timp, cum familii din toate păturile sociale îşi deschid pungile şi prin daniile ce le fac ţes vestminte frumoase Domnului împodobind bisericile.

Aceste acte de credinţă, isvorâte din cele trecute vremi, pare că au un punct unde se întâlnesc cu acţiunea tineretului, care la umbra turlelor de biserici şi a troiţelor dela răspântii trasează drumul de înflorire a neamului.

Pr. Terente Radu

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Vineri, 1 Ianuar 1937 (Anul nou) va predica părintele protopop *Ion Dăncilă*; ear Duminecă, 3 Ianuar 1937, va predica părintele *Mihail Neagu.*

Rescumpărare. Dl Ioan Stanciu, măestru zugrav, îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 100 Lei Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu pentru ajutorarea ucenicilor.

AVIZ

Volumul al doilea din lucrarea: Hristos în şcoală, de părintele D. Călugăr, a ieşit de sub tipar şi se poate comanda prin Librăria arhidiecezană, în vederea catiheţilor în învăţământul primar.

Volumul al doilea cuprinde 498 pagini şi costă Lei 220 exemplarul, la care se adaoge Lei 25 porto poştal.

Sibiu, 9 Septemvrie 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 477/1936 (64) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Balşa cu filia Galbina, protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Sesiune parohială: a. Grădină cca 2 jugăre. Folosirea cimiterului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3, care o foloseşte cantorul şi crâsnicul.
3. Sâmbrie: Dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe cucuruz (porumb) sfărâmat.
4. Locuinţă în natură (casă parohială absolut nouă).
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 8 Decemvrie 1936.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protodopesc.

Nr. 425—936 (62) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jug. cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuinţă în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Adăul obişnuit în bucate.
5. Stola stabilită în toate parohiile tractului.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Sibiu, din şedinţa bisericească dela 15 Decemvrie 1936.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 297 1936 (63) 2—3

Concurs

Pentru întredirea parohiei de cl. III-a **Mada,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Locuinţă.
3. 8 jug. cat. sesiune parohială.
4. 2 (doi) dcl. porumb cu tulei de fiecare casă.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului protopopesc al Geoagiului, în termenul prescris, având a înainta şi autorizaţia P. V. C. Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu încuviinţarea oficiului protopopesc, candidaţii se vor putea prezenta în una din Dumineci ori sărbători în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 31 Octomvrie 1936.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protopopesc

Au apărut următoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu, 10 Ianuar 1937 — Nr. 2

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pentru o mai strânsă unitate spirituală

Numărul trecut al foii noastre s'a trimis tuturor preoților din mitropolia ardeleană cu îndemnul s'o aboneze, nu pentru neînsemnate motive de ordin financiar, ci pentru restabilirea unei mai vii circulații de idei și de simțiri în cuprinsul organismului spiritual care este mitropolia noastră.

Exista înainte o mai deplină și folositoare circulație și unitate sufletească în cadrul Bisericii ortodoxe ardelene. Preoții din nordul Ardealului erau foști colegi de teologie cu cei dela Brașov și rămâneau în legături duioase atât între olaltă, cât și cu un acelaș centru spiritual dela care se alimenta și se determina gândirea și acțiunea lor în mijlocul poporului, prin aceleași publicații periodice sau cărți. Preoțimea era un aluat unitar răspândit în întreg cuprinsul frământăturii românești din Ardeal, căreia-i inocula acelaș spirit, aceleași aspirații. Prin preoțime se legau părțile împrăștiate ale poporului ardelean, într'o unitate fiecare știind de celelalte și desvoltându-se astfel conștiința națională. Poporul ardelean evoluia astfel prin preoțimea lui dela starea naturală de popor la cea de națiune.

Astăzi situația se prezintă sub acest raport schimbată și e în mers spre schimbare tot mai mare. Astăzi un preot dintr'o eparhie se simte puțin strein față de unul din altă eparhie. Nu se mai înțeleg atât de ușor. Preocupările, ideile, aspirațiile, amintirile, simpatiile le sunt deosebite, dupăcum sunt deosebiți oamenii și preocupările centrului propriu eparhial de care astăzi un preot atârnă sufletește cu exclusivitate și prea unilateral.

Nu e vorba, se înțelege, de deosebiri cari ar contrazice dogma unității Bisericii. In credință, în cult, în organizația canonică, Biserica ortodoxă e de-o impresionantă unitate în toată lumea. E vorba de micile, dar nenumăratele chestiuni de pastorație, de atitudine în fața problemelor pe cari le aduce fiecare zi pe scena actualității, e vorba de ansamblul multilateral și în continuă transformare al vieții preoțești și al vieții poporului și al raporturilor mereu schimbate între ele.

In frământarea aceasta neîntreruptă, în care preotul e un factor de extremă importanță în îmbogățirea și precizarea sufletului românesc, preotul se conduce după îndrumările și inspirațiile ce le primește dela centrul eparhial fie pe cale administrativă fie prin cărți și publicații periodice. Și ce mare valoare n'ar avea ca în această lucrare de fiecare zi să vedem preoțimea gândind și manifestându-se cât mai unitar?

S'ar putea obiecționa că acțiunea de infiltrare a spiritului unitar în preoțime e astăzi de competința organelor centrale ale Bisericii ortodoxe române. Obiecțiunea aceasta ar putea să ne facă, pentru a-și da un temeiu și mai serios, reproșuri de regionalism. Ni s'ar putea spune că unitatea spirituală trebue să se facă azi pe țară, nu pe mitropolie.

Preîntâmpinăm această obiecțiune mai întâi cu constatarea că Bucureștii nu fac actual nimic în această direcție. La București nu apare o foaie bisericească utilă pentru viața și atitudinea de fiecare zi a preotului.

In al doilea rând nu e vorba aci de o izolare a mitropoliei, față de orice bună inspirație ce vine dinafara ei și față de acțiunile cari trebuesc duse în comun. Dar nu e mai puțin adevărat că în cadrul unităților mai extinse sunt firești și necesare unități mai restrânse, mai locale. In cadrul patriarhiei române ființează mitropoliile ca niște unități structurale mai intime, cu tradiții de viață spirituală specifice, datorite în mare parte specificului provinciei sau poporului pe seama căruia ființează.

Nu s'ar putea spune că mitropolia Ardealului este numai o realitate formală, istorică, fără o bază a existenții sale în specificul Ardealului, care aduce în comunitatea românească o notă sufletească proprie, determinată de geografia și de istoria lui. Și ar fi o greșală să se creadă că specificul provinciilor se poate șterge. Sunt neamuri de veacuri unificate politicește, fără ca părțile lor să fie complect identice.

In Ardeal sunt probleme deosebite, este o tradiție bisericească și o rezonanță sufletească a poporului deosebită. Ardealul românesc este o unitate spirituală în cadrul unității românești. Preoțimea, chiagul vieții românești din Ardeal, trebue să se simtă mai mult decât în anii din urmă una în idei și în faptele ce le are de îndeplinit.

Unitatea poporului n'o pot salva și întări nici prefecții, nici inginerii, nici chiar învățătorii, ci numai preoțimea așa cum e cazul în orice comună, sau în orice suburbie.

Iată pentruce am dorì ca preoțimea întreagă să citească foaia care apare în centrul mitropoliei ardelene și iată pentruce sperăm că ierarhia ardeleană va găsi și alte mijloace pentru intensificarea circulației spirituale în cadrul mitropoliei.

Dr. D. STĂNILOAE

Anul Nou în Sibiu

La sărbătorirea Anului Nou, după Sf. Liturghie, autoritățile civile și militare din localitate și un mare număr de intelectuali s'au prezentat la reședința mitropolitană în fața I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae căruia i-au exprimat călduroase felicitări.

Cu această ocazie a vorbit d. **general** *Gheorghe Oprescu*, comandantul corpului VII armată, d. prefect al județului *Dr. N. Regman* și dl inspector sanitar general *Dr. G. Preda*, exprimând înaltului reprezentant al Bisericii naționale din Ardeal urări de spornică activitate în anul ce începe. Tuturor li-a răspuns I. P. S. Sa, în rezumat, următoarele:

Domnule General Comandant,
Domnule Prefect,
Domnule Inspector,

Prea stimați și prea iubiți domni și frați, —

Insoțind cu amintirile ce ne leagă de el, anul, ce cu ziua de ieri s'a scurs în noianul veșniciei, salutăm cu bucurie și întimpinăm cu nădejde anul cel nou în care am intrat.

Mulțumim bunului Dumnezeu pentru toate câte ne-a dat în anul trecut. El n'a fost pentru neam și țară un an rău. Dimpotrivă, în decursul lui am putut încresta silințe și înfăptuiri vrednice de luat în seamă pentru consolidarea țării; un progres mereu crescând al culturii noastre naționale și prin ea a trezirii conștiinții și a misiunii noastre în lume; am însoțit cu mare bucurie și încredere jertfele ce s'au făcut și cari, desigur, vor mai trebui să se facă pentru înzestrarea scumpei noastre armate, care ne garantează patrimoniul național; bisericile noastre sunt din ce în ce mai pline în Dumineci și sărbători, dovadă că s'au întors inimile spre Dumnezeu. Și și în alte privințe suntem în progres.

Dar anul ce a trecut ni-a lăsat și griji. Dupăcum bine a spus dl general comandant, am trecut prin multe crize, învecinate cu primejdia războiului, — și pare-mi-se, ele ne trec ca moștenire pentru anul în care am intrat.

Dar aceste griji, sunt lăsate de Dumnezeu, ca trecând printr'însele să se trezească în conștiințele noastre răspunderea mare ce o avem pentru națiunea noastră și pentru viitorul ei. Și când în sufletul unei națiuni stă trează răspunderea pentru destinul său în lume, atunci acea națiune înfruntă cu bărbăție ori ce-ar venì, și nu poate fi cu nimic înghenunchiată. O astfel de națiune, totdeauna biruește.

Așa, în fața grijilor moștenite, privim cu încredere în Cel de sus, și în virtuțile neamului, atât de greu încercate în cursul istoriei sale.

Dumnezeu ne-a așezat aci și de două mii de ani ne-a cruțat de puhoiul altor neamuri, nu ca să ne piarză, ci ca acum să dăm contribuția noastră pe altarul culturii și al spiritualității universale.

Domnule General Comandant, Vă rog să primiți din partea mea și a Bisericii, urări de bine și de prosperitate pentru anul cel nou în pragul căruia suntem.

Conștiința de jertfă ce strălucește în armata noastră, trebue să o infiltrați în inima și în gândul fiecărui fiu din poporul nostru.

Domnule prefect, Vă mulțumesc pentru urările ce mi-ați adus de anul nou și Vă rog să credeți, că Biserica se află în sprijinul operei de ordine și progres a statului nostru.

Mulțumesc și dlui Dr. Preda pentru urările aduse din partea turmei mele celei cuvântătoare și Vă rog să credeți, că pentru ea trăesc, și pentru aceasta stau la locul de Dumnezeu încredințat al păstoririi ei.

Vă rog să primiți toți, mulțumirile cele mai calde și să Vă dea Dumnezeu tuturor ajutorul Său preaînalt: în mijlocul familiei, precum și în al marei familii — a neamului. Dumnezeu să întărească Țara, Tronul, și pe înțeleptul nostru Rege și într'o inimă să zicem: Trăiască Regele!

Reînființarea episcopiei ortodoxe române dela Timișoara. *D. Profesor și senator Dr. V. Loichița a adresat în ultima ședință a Senatului o comunicare dlui prim-ministru și dlui ministru al cultelor, în chestiunea reînființării episcopiei noastre dela Timișoara.*

Desprindem, din această comunicare, susținută cu puternice argumente, câteva părți.

D. senator Loichiță arată că atunci când, în toamna din 1934, Congresul național-bisericesc hotărâse reînființarea vechei episcopii ortodoxe române din Timișoara, n'a făcut altceva decât a răspuns dorinței unanime a românilor bănățeni, concretizată atât în hotărârile tuturor congreselor noastre național-bisericești, cât și în testamentul nemuritorului Mitropolit Șaguna, de a-și avea, în capitala bănățeană, alături de episcopia romano-catolică și de cea sârbească, fortăreața lor bisericească și națională, în mijlocul neamurilor de altă limbă. Soluționarea problemei, de covârșitoare importanță, prin mutarea Episcopiei de Caransebeș din granița Severinului la Timișoara, ar stârni nemulțumirea și protestul întregei suflări grănițărești din Severin. De aceea, pentru mari și superioare interese de neam și de stat, Banatul prin glasul dlui senator, cere ca resolvirea marei chestiuni bisericești bănățene să fie îndeplinită, — fără jignirea ortodoxiei noastre de acolo, — prin reînființarea așezământului național-bisericesc la Timișoara; luminile lui se vor aprinde ca să strălucească în lupta de apărare și afirmare a veșnicei noastre dăinuiri în Banatul, alè cărui rane trebue luate în seamă și vindecate cu frățească dragoste și înțelegere. Marea și neperitoarea ctitorie a reînființării ar încununa, în mod strălucit, opera de guvernare a ori cărei stăpâniri românești.

Comunicarea domnului senator și profesor a făcut impresie deosebit de profundă asupra membrilor maturului corp.

Odiseia unei Pastorale

Semnaalând Pastorala pe care a adresat-o episcopatul român din cealaltă stranã clerului şi poporului unit, nu putem să nu ne exprimăm bucuria că la acţtunea pornită de către episcopatul ortodox împotriva comunismului s'a alăturat şi biserica fraţilor uniţi. Lupta împotriva acestui duşman comun al credinţei şi al neamului trebue dusă solidar în primul rând de marile şi veneratele instituţii de temelie ale vieţii româneşti cu tot aparatul lor de propagandă, cu toată forţa lor spirituală şi divină, cu nemuritoarea şi echilibrata lor învăţătură despre viaţa socială.

Nu vom avea idea ciudată de-a supune unei analize minuţioase această Pastorală cu scopul de a-i scoate în relief scăderile, aşa cum a făcut cu Pastorala dela Sibiu acel Morus dela «Farul Nou» luat în apărare de românii uniţi. Suntem conduşi de ideea că orice se face în această chestiune sincer şi cu suflet, e o contribuţie de nedispreţuit pentru scăparea sufletelor de otrava ce vrea să se răspândească.

Am vrea numai să-i arătăm dlui Morus dela Frollo cetire că Pastorala dela Blaj cuprinde şi ea anumite părţi pe cari le-a criticat Dsa în Pastorala dela Sibiu şi nu cuprinde unele din acelea a căror pretinsă lipsă în Pastorala dela Sibiu nu a putut-o tolera D-sa.

Dl Morus reproşa Pastoralei dela Sibiu îndemnul dat creştinului să divulge pe comunişti organelor publice («să-i arăţi paznicilor ordinei din statul nostru») ca pe-o măsură «nicidecum potrivită în gura şi la îndemâna clerului (nu era vorba numai de cler, viclene Morus! ci mai ales de popor), pentrucă în cele din urmă ea înseamnă dezertare şi o trădare a sfintei cruci, lăsată în baza jandarmului cu baionetă».

Ori iată că «dezertarea» şi «trădarea» aceasta a sfintei cruci o cere şi episcopatul unit prin cuvintele: «Să dăm mână de ajutor statului şi guvernelor noastre, să se descopere focarele de revoltă, de insurecţ e incendiară, păzind astfel patrimoniul cel mai scump ce-l avem: civilizaţia creştină. In felul acesta vom binemerita dela patrie şi dela Domnul nostru Isus Hristos etc.»

Indemnul acesta e drept că e dat în versiunea originală a Pastoralei dela Blaj în acelaş limbaj greoiu şi impropriu în care e ţinut textul întreg. Cum să ajute un credincios din cutare cătun guvernului în formă directă? P. S. Rusu dela Baia Mare sesizând şi în această frază greutatea cu care se poate înţelege, a dat-o pe româneşte spunând în versiunea P. Sale: «Să fim deci cu toţii de veghe, să ajutăm cu dragă inimă autorităţile civile care caută să descopere cuiburile de bolşevici, contribuind astfel la păstrarea neştirbită a moştenirii sfinte etc».

Deci, exact ca în Pastorala ortodoxă. N'o critici dle Morus? N'o va critica dl Morus. Va şti şi dânsul — doar nu va fi chiar din Utopia — că datoria creştinului, conformă şi poruncii canoanelor, este să ajute la menţinerea rânduielii în Stat divulgând pe ceice seamănă dezordine, Dacă a criticat acest lucru în Pastorala dela Sibiu, a făcut-o... iacă aşa, ca să spună un contra când vorbeşte cineva de care nu-i place.

Dl Morus mai reproşa pastoralei dela Sibiu că «nu precizează nici pe departe punctul de vedere al Bisericii creştine în materie de naţionalism, familie şi proprietate». Il rugăm pe dl Morus să ne arete acest punct de vedere «precis» în Pastorala dela Blaj. Ei bine, nu se aminteşte în această Pastorală niciodată cuvântul sau ideea de *neam*. Nu ne îndoim că aceasta este doctrină «precisă» a catolicismului despre naţionalism şi suntem siguri că ea îl satisface perfect pe dl Morus care la fel nu vorbeşte în critica sa de neamul românesc ci de *poporul creştin*. Intr'adevăr se vorbeşte în Pastorala dela Blaj de apărarea civilizaţiei creştine, şi odată sau de două ori de patrie (de patrie vorbesc şi Evreii!), dar de neam deloc. Se vede că această omisiune sistematică l-a jenat chiar şi pe episcopul Rusu şi deaceea a întrodrs în versiunea P. S. Sale într'un loc cuvântul *neam*, iar într'altul pe cel de *Români*.

Pastorala dela Sibiu s'a adresat sentimentului naţional al poporului atât pentrucă o inspira doctrina ortodoxă cât şi pentrucă nu vrea să nege faptul că astăzi o puternică forţă care luptă cu succes împotriva comunismului internaţional este sentimentul naţional. Catolicismul însă fiind tot aşa de internaţional ca şi francmasoneria — de aci alianţa recentă şi oficioasă cu ea — ca şi comunnismul, nu putea să opună în acest punct nimic comunismului

Dl Morus dădea ca exemplu în critica sa enciclicile sociale ale papilor Leon XIII şi Pius XI, spunând că e inutil să se adreseze poporului o Pastorală care nu-l învaţă aşa de temeinic şi de pe larg ca acelea în chestiunile sociale. Judecând astfel, dl Morus ar putea declara inutilă şi Pastorala dela Blaj. Poate că temându se de dl Morus episcopatul unit n'a spus în Pastorala ce-a dat-o aproape nici un rând propriu, ci vrând să fie «doct» cu orice preţ şi în orice împrejurări, a înădit o toată din citate lungi, traduse greoiu, încâlcit, în fraze chilometrice, de-o topică confuză şi în cuvinte din manualele scolastice, făcând ceva absolut ininteligibil nu numai pentru popor dar chiar şi pentru intelectuali, deşi lucrurile ce se spun nu sunt cine ştie ce filozofii.

I-se vorbeşte poporului ca unor studenţi dela un seminar de sociologie despre ziarul Arbeiter Zeitung (cu care începe Pastorala), despre Marx, Leibknecht, Vollmar şi despre operele lor cu titlu nemţesc, de par'că ar fi nişte vecini cu cari stau sătenii noştri toată ziua de vorbă la pârleaz.

Iată cam cum sânt introduşi aceştia la cuvânt: «Să fie adevărat ceeace spune Vollmar (Albert Maria Weiss O. Pr. L. Collin: Apologie du Christionisme Paris Lyon volum VII pg. 100—104)?»

«Derivă doară dela *Bebel* cunoscuta frază»... «Este arhicunoscută şi fraza lui Carl Marx (Dr. Anton Klotz: Soziale u.- Kulturelle Probleme der zeit pg. 119)»... «Şi e cunoscută şi fraza lui Liebknecht (Volkstaat 1875)» etc.

Şi mai nenorocită e Pastorala aceasta că dând excesiv de multe expresii scurte, tăioase, ce se imprimă uşor minţii, din celece le spun comuniştii contra creştinismului, combaterea lor e făcută cu fraze obscure, lungi, absolut ininteligibile, luate din 2 enciclici ale papilor Leon XIII şi Pius XI şi dintr'una a episcopatului belgian. Dacă ar fi să judecăm vaoarea mult lăudatelor enciclici papale după pasagiile ce ni se dau în Pastorală ar trebui să ne facem o idee deplorabilă despre ele. Nu le criticăm noi, ci le critică P. S. Rusu care a lăsat din aceste pasagii mai mult de jumătate, restul transformându-le cu totul. Şi a dat seama că sunt sau nepotrivite pentru împrejurările dela noi, sau inutile, sau ininteligibile. Va să zică când s'a făcut o încercare de-a se «lumina» poporul românesc cu «înţelepciunea» faimoaselor enciclici, însuşi un episcop unit le-a găsit imposibile pentru această funcţie. Ce mai zici dle Morus?

De altfel toată Pastorala dela Blaj a avut această tristă soartă. (Noi n'o criticăm, ci întrebăm anumite lucruri pe dl Morus şi încercăm să înţelegem soartea tristă a acestei Pastorale). Rând de rând a fost transformată de P. S. Sa Rusu. Cuvintele pedante au fost date pe româneşte (anihilat=desfiinţat; viaţă mortificată =viaţă de jertfire; aberaţie=scomitură: stigmatizarea exceselor=înfierarea lipsei de grijă; o filipică am zice vehemenţă=o înfruntare mai aspră; enciclica imortală = nemuritoarea carte de învăţătură; este dezonoribil şi nedemn=este necinstit; cu inzistenţă= cu dinadinsul; seduceri=ispite; proletariat agricol=muncitori de pământ etc. etc.) Numele corifeilor comunişti sunt puse în paranteză, numele de gazete si de opere omise. Dar cum am amintit sunt omise sau transformate pasagii mari din citatele luate din enciclici, precum şi puţinele rânduri proprii ale episcopatului unit. Cu creionul roşu al celui mai nemilos dascăl a tăiat, a şters, a făcut prăpăd toată Pastorala dela Blaj, punând un mare şi mânios «insuficent» pe această compoziţie cleioasă din care episcopul Rusu a văzut că nu se poate înţelege nimic.

Să dăm câteva pasagii omise de P. S. Rusu? Nu ştim pe care să-l alegem mai întâi.

Intâi unul din enciclica *Onadragesimo anno* a lui Pius XI: «cele hotărâte prin lege pentru favorizarea câştigurilor federalizate, pe când împărţeau responzabilitatea şi restrângeau primejdia de-a face negustorie, au dat prilej la cele mai mari abuzuri. Se poate vedea că datoria de responsabilitate, aşa de slăbită în chipul acesta, nu mai face aproape nici o impresie».

Şi acum o frază de-a episcopatului, omisă de P. S. Sa Rusu. Ea poate servi ca mostră de felul în care vorbeşte Pastorala poporului unit:

«Şi celce crede că din materie şi mişcarea ei, din evoluţia tehnică, din puterile de producţiune derivă conform concepţiei materialiste a lumii tot ce e spiritual: ştiinţa şi arta, religia şi morala, ca o uriaşă suprastructură a ei, acela nu poate decât să ajungă în chip logic la negarea creştinismului etc».

Suntem siguri că credincioşii s'au lămurit butuc.

Ce tristă impresie face un intelectual desrădăcinat care nu mai ştie să vorbească cu poporul său. Ai sentimentul puternic al inutilităţii existenţii şi muncii sale. Dar sentimentul acesta e de-o mie de ori mai trist când e provocat de părinţii cei mai înalţi ai unei Bisericii a cărei misiune doar aceasta este: să lumineze şi să mângâe poporul.

FOIŞOARA

Biserica, statul şi sectele

In faţa fluxului de viaţă ce ţâşneşte din conştiinţele neviciate, curat româneşti, se sbate în convulsiuni epileptice, râujndu-şi colţii satanici, o propagandă inconştientă a străinilor comunişti, cari doresc introducerea fericirii raiului sovietic pe pământul sfânt ale ţării noastre scumpe.

Obiectivul cel mai de temut, pentru triumful cauzei lor, împotriva căruia şi-au concentrat toate sforţările diavoleşti, pentru dărâmarea temeliei sale, este biserica strămoşească. Cheagul ce înlănţueşte într'o singură simţire întreaga suflare românească, — în acelaş ritm de viaţă spirituală, din care ţâşneşte izvorul curat de apă cristalină a naţionalismului intransingent şi eroic, — după planurile internaţionalei, trebue cu orce preţ alterat.

Biserica propagă prin organele sale iubirea deaproapelui, respectul muncii cinstite a semenului, ascultare, supunere şi milă, precepte în flagrantă contradicţie cu fundamentul anarhic al comunismului sovietic. Dărâmarea temeliei sale prin cartii şi cârtiţele sectare se impune deci, ca o primă condiţie în tactica de luptă pentru câştigarea biruinţii. Lupta este în curs şi se dă între puterea lui Dumnezeu şi mamona, biserica lui Hristos şi porţile iadului, între credinţa milenară a neamului românesc şi marfa de import, de recentă actualitate a bolşevismului.

In această luptă, sectele religioase, cu fanatismul lor bolnăvicios, fac serviciul artileriei comuniste care prin focul de baraj împotriva bisericii şi a clerului, pregătesc terenul intrării triumfale (?) a „infanteriei" internaţionale, în trebile obşteşti ale ţării noastre dragi.

Ofensiva deci, nu este îndreptată propriu zis împotriva bisericii, ci în mod indirect împotriva statului naţional. Biserica este numai pivotul de granit al existenţei ţării româneşti şi creştine, temelia piramidei mândriei noastre naţionale şi a jertfelor neprecupeţite ale părinţilor noştri. Odată slăbită temelia piramidei, avariate coardele sentimentelor celor mai nobile a sufletelor creştine şi româneşti, piramida, în vârful căreia se află „crucea mântuitoare", dela sine se prăbuşeşte şi coardele iubirii de neam vor intona imnul morţii naţionale.

Atunci se vor deschide mormintele eroilor trecutului nostru naţional, din cursul veacurilor de restriste, începând dela Decebal, până la cei 800.000 fraţi de acelaş sânge, jertfiţi pe altarul izbăvirii din tot atâtea robii eghiptene, şi ne va cere cu răsbunare, să le dăm seama despre păstrarea neviciată a patrimoniului sacru, simbolizat în unitatea naţională, pentru care ei şi-au jertfit ce au avut mai scump pe acest pământ, viaţa chiar.

Primejdia este iminentă, şi nu trebue diminuate proporţiile. Am face politica struţului, dacă am mai umbla cu formule lipsite de senz şi conţinut. Insuşi oficiosul guvernului „Viitorul" într'un articol de fond recunoaşte existenţa comunismului în ţara noastră, prin cuvintele: „Avem bolşevism cum au multe state şi voim să ne apărăm de această maladie prin toate mijloacele de care dispunem", (26 August 1936).

Semnalul de alarmă a primejdiei deci, este dat de cei competenţi a cunoaşte şi recunoaşte balanţa opiniilor politice şi a mersului curentelor religioase, iar mijloacele de care dispunem sunt suficiente pentru stăvilirea răului. Conştiinţele zdrobitoarei majorităţi a neamului nostru sunt încă în aceeaş „tabără", a sfintei izbăviri prin legea strămoşească.

Ne mai rămâne punerea în practică a adevărului etern, că mai uşor e să previi decât să combaţi o maladie.

Pe teatrul operaţiunilor tactice de luptă în fruntea grosului coloanei se află avantgarda, care sondează şi pregăteşte terenul. Avantgarda comunismului sunt sectele religioase, care în Rusia ţaristă, cu mulţi ani înaintea deslănţuirii războiului mondial, au fărămiţat în diferite grupări religioase cu caracter sectar colosul rus, pentruca în haosul vieţii spirituale a desechilibrului religios să poată operă nestingheriţi pescuitorii în ape tulburi, agenţii comunişti.

In România, cu o repeziciune fulgerătoare s'au răspândit sectele, fără a fi prea mult molestate în avântul lor de expansiune de către autorităţile competente. Statul, a cărui soarte şi viitor este pus în cumpăna existenţei, a tolerat cu prea multă nepăsare propaganda sectaro - comunistă, făcută prin broşuri ruterdorfiene şi russeliene. Sub masca „libertăţii conştiinţii" s'au bucurat toţi agenţii gras plătiţi de nucleele sectare cu dublu scop, religios şi politic, de mobilitate fără stavilă, în răspândirea broşurilor cu reţete toxice pentru vindecarea ranelor sufleteşti. Şi în drumul lor nefast au lăsat nuclee de sămânţă otrăvitoare, împotriva cărora astăzi luptă preoţimea noastră, fără a fi secondată de

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţele preoţeşti sânt adevărate bucurii duhovniceşti pentru preoţimea tractului *Târnava Mare*.

In conferinţa, ţinută în toamnă, după slujba religioasă, preoţimea a trecut în sala de şedinţe a primăriei oraşului *Dumbrăveni* unde s'a ţinut conferinţa.

Sânt prezenţi toţi preoţii tractului.

La ora 9 a. m. Părintele protopop *I. Drăgolea* deschide şedinţa, vorbind despre „pericolul, ce-l prezintă pentru biserică şi stat, comunismul şi coaliatele lui: sectele religioase, precum şi despre mijloacele cele mai potrivite pentru combaterea lor".

Urmează: „Acţiunea catolicismului unguresc şi a sf. Scaun, în România" de Prof. O. Ghibu, dare de seamă prezentată verbal de *Păr. Russu*; „Pedagogia creştină ort., de Păr. M. Bulacu", dare de seamă de Păr. *V. Corbeanu*. C. Sa într'o succintă expunere, scoate în evidenţă părţile esenţiale ale lucrării părintelui M. Bulacu, de real folos pedagogului şi preotului catihet, chemat să formeze sufletul copilului.

Lucrările au stârnit interesante discuţii la care iau parte: Păr. Protopop şi preoţii: T. Radu, I. Russu, I. Filip, M Medeşean, I. Cantor.

Cu privire la contribuţia preotimii la Fondul Căminului preoţesc dela *Bazna* fiecare preot din tract consimte să contribue cu obolul său la ridicarea căminului menit să adăpostească pe fraţii preoţi în căutarea sănătăţii.

„Este contradicţie între felul cum concepe mântuirea sf. Apostol Pavel, în ep. c. Rom., şi Sf. Apostol Iacob?" Conferinţă susţinută de Păr. *I. Cantor*. C. Sa pune faţă'n faţă concepţia despre mântuire a celor doi sf. Apostoli, dovedind că nu este nici-un fel de deosebire dogmatică între unul şi celalalt. Sf. Apostol Pavel, în ep. către Romani, pune problema mântuirii în domeniul creştin în raport cu legea veche, de-aici accentuarea Apost.: „nu ne îndreptăm prin credinţă, fără faptele legii", (Romani, 3, 28).

Sf. Apostol Iacob în ep. sa tratează problema mântuirii numai în domeniul creştin. Iacob nu contestă creştinilor acest fel de credinţă proprie. Insă, această credinţă singură nu poate mântui; ca să ne mântuiască, trebue să fie împreunată cu fapte bune: «Credinţă fără fapte este moartă", (Iacob 2, 26).

La discuţie iau parte mai mulţi preoţi.

„Metodele cele mai potrivite pentru readucerea la ortodoxie a uniţilor", conferinţă de Păr. *T. Radu*, care face o impresionantă expunere a împrejurărilor istorice în care s'a făcut unirea.

Cu privire la fondul de pensiune se votează o moţiune, prin care se cere înscrierea preoţimii din Ardeal la Casa Generală de pensii a statului în condiţii egale cu funcţionarii publici.

Asistent

*

Program misionar — a desvoltat în ziua de 21 Noemvrie 1936, la sfânta sărbătoare Intrarea în Biserică, cercul religios Nr. 1 din protopopiatul Sibiu, în parohia *Ruscior*, jud. Sibiu.

Trei din preoţii celor 5 parohii ale cercului, şi anume Pr. Nicolae Topolog din Turnişor, Pr. Ioan Ştirbeţ din Şura mare şi Pr. Gheorghe Neagoş din Ruscior au fost prezenţi, deşi timpul nu prea era favorabil deplasării.

Biserica din această parohie, curată şi frumos pictată, era plină de mulţimea credincioşilor, veniţi să asculte sf. slujbă şi predicile pline de zidire duhovnicească, rostite la această ocazie.

După slujirea Vecerniei şi sfinţirea apei (Sfeştania) părintele Nicolae Topolog a rostit o predică aleasă despre însemnătatea sărbătoarei şi rolul femeii în familie ca soţie şi mamă.

Pr. Ioan Ştirbeţ a rostit apoi o cuvântare plină de duh şi povaţă creştinească, arătând rostul bisericii noastre ortodoxe în viaţa neamului, precum şi în viaţa individuală a fiecărui om. In faţa pericolului comunist, care distruge biserici şi naţiuni, — de exemplu în Rusia şi recent în Spania, — a pericolului sectar care vrea să-ne desbine, îndeamnă credincioşii a ţinea la această biserică şi a o cerceta regulat.

După cuvântul de caldă mulţumire al părintelui Gh. Neagoş din loc, adresat în numele Sf. Sale şi a credincioşilor, preoţilor participanţi, cari au prilejuit prin prezenţa şi cuvântul lor, atâta dar duhovnicesc, programul s'a terminat lăsând o atmosferă de înviorare creştinească.

A urmat apoi conferinţa intimă în care s'a stabilit ca întrunirea următoare a cercului să se ţină în Dumineca din 29 Noemvrie în parohia Turnişor, după care fiecare preot a plecat la ale sale.

In numita Duminecă la ora 9 a. m. toţi cei trei preoţi participanţi la cercul din Ruscior au fost prezenţi la Turnişor, unde s'a început sf. Slujbă a Utreniei şi sf. Liturghie. Se observă din nou absenţa aceloraşi preoţi ca şi în trecut.

La pricească predică părintele Gheorghe Neagoş în legătură cu Evanghelia zilei Luca cap. 18, v. 18, despre viaţa veşnică şi modul de trăi pentru dobândirea ei. A arătat mai departe diferitele piedeci cari se pun în calea creştinului şi cari îl împiedică dela câştigarea vieţii veşnice.

La sfârşitul sf. Liturghii Păr. Ioan Ştirbeţ rosteşte o cuvântare în felul celei rostite la Ruscior, încheind apoi Păr. Nic. Topolog prin vorbirea de mulţumită fraţilor preoţi cari au ostenit pentru a procura credincioşilor din parohia Sf. Sale clipe de neuitate bucurii duhovniceşti. *Pr. I. Şt.*

*

Conferinţă preoţească. — *Preoţii din protopopiatul Sf. Gheorghe s'au strâns în conferinţă preoţească în 19 Dec. 1936.*

Variată le este pastoraţia şi presărată le este calea cu spini în meleagurile secuizate, — dar slujitorii altarului s'au arătat, şi de data aceasta, tot mai zeloşi, mai pricepuţi şi mai plini de vlagă în tot ce s'a discutat în conferinţă.

De prisos să amintim că varietatea terenului de muncă şi apostolatul naţional şi bisericesc pe care-l prestează aceşti preoţi, îi scoate din făgaşul pastoraţiei obişnuite şi îi aşează în rândul martirilor sufleteşti, în jurul cărora se învârte întreaga viaţă naţională, culturală şi bisericească din acest ţinut al ţării.

Cine nu cunoaşte activitatea părintelui protopop Nistor din Sf. Gheorghe? — Şi, dupăcum este capul, aşa sânt şi membrele. Dupăcum este şeful tractului, aşa, sânt şi preoţii cari până la unul sânt convinşi că prestaţia lor nu este carieră, ci este misiune.

Preoţimea aceasta care de multeori îşi schimbă graiul pentru a fi înţeleasă de românii păstoriţi, a plecat în misiunea sa cu gândul: să fie lumina care se mistuie arzând între pământ şi cer, să fie glasul care vorbeşte cu oamenii despre Dumnezeu.

După sfânta slujbă, părintele protopop Aurel Nistor deschide şedinţa arătând preoţimii că jertfa depusă până acum e încununată de succese respectabile, iar conducătorii statului nostru apreciază după cuviinţă străduinţele acestei preoţimi acordându-i concursul în marea operă naţională ce o săvârşeşte.

Tot ceeace s'a discutat apoi, convergează cu spiritul timpului. Părintele Pavel Viţelariu din Hăghig şi Virgil Dancu din Micfalău, fac o preţioasă dare de seamă asupra lucrării părintelui Şt. Meteş, «Mănăstirile româneşti», privindu-o fiecare subt alt unghiu de vedere: unul din punct de vedere al organizării mănăstireşti, celalalt a arătat rolul naţional ce l-au avut mănăstirile în viaţa românilor de dincoace de Carpaţi.

Părintele Ilie Păştină din Vălcele a a desvoltat o bună conferinţă asupra «Organizării cercurilor pastorale». Subiectul a fost tratat cu multă competinţă, de venerabilul păstor Păştină, care bazându-se pe anii lungi de pastoraţie, ni-a dat tot ce a putut mai bun pentru a ne orienta cum să procedăm în cele pastorale aici în aşa zisa secuime.

Impresia lăsată asupra preoţimii prin această conferinţă a dat prilejul părintelui Nicodim Belea din Belini să facă juste aprecieri asupra modului de organizare a cercurilor pastorale cu specială privire la situaţia noastră. A privit lucrurile punct de punct, accentuând serviciul în sobor şi solidaritatea preoţimii împotriva duşmanilor de tot felul ai Bisericii.

Conferinţa a încheiat-o P. C. părinte protopop Aurel Nistor îndemnând preoţimea să fie şi pe mai departe «tuturor toate», aici şi pretutindeni.

*

Din judeţul Treiscaune. — Sânt rare ocaziile când, în cadrele vieţii culturale şi bisericeşti din apusul judeţului Treiscaune, să nu fie amintit şi numele părintelui *Nicodim Belea* din Belini, care atât dânsul, cât şi soţia sa, şi-au închinat viaţa numai bisericii şi neamului.

Aşa şi la Crăciunul din 1936, în comuna Belini, cercul „Astra", cu concursul Reuniunii femeilor ortodoxe din localitate, a dat un festival artistic dintre cele mai reuşite.

Corul mixt, al celor două societăţi, condus de mult apreciata dnă *Minodora Belea*, a arătat nivelul şi progresul pe care l-au putut atinge în ultimii 3 ani românii maghiarizaţi din Belini.

Cântecele populare şi colindele, executate cu măiestrie de vocile de ţărani, au lăsat impresie adâncă, dând întregului program tradiţionalismul specific poporului român.

S'au executat, în cadrele programului, pe lângă piese teatrale potrivite, şi diferite dansuri naţionale, instruite de dşoara înv. Maria Păcuraru, care nu stă departe — ca alţii — de mişcările culturale din comună. Largă bunăvoinţă a manifestat şi notarul comunei, dl Gheorghe Birţ, care a dat tot concursul la reuşita serbării.

Coresp.

*

Cercul preoţesc Chişcădaga, prot. Deva, a ţinut în toamna şi earna anului expirat 1936, mai multe conferinţe pastorale, şi anume în parohiile: *Fornadia*, în filia *Buruene* şi în filia *Mintia*,

La sfintele Liturghii, după priceasnă, 'au rostit, în toate aceste locuri, predici cu tălmăcirea sfintei evanghelii pe înţelesul ascultătorilor. Au predicat Cucernicii preoţi: *L. Lazăr, P. Aslău, Ar. Munteanu* şi *Al. Vâjdea*.

Subiectele cuvântărilor au fost: Înţelesul celor 9 puncte din predica de pe munte a Mântuitorului, Rătăcirea sectarilor Supunere faţă de autorităţi, Iubirea creştinească, Doctorul sufletelor şi al trupurilor (stăruindu-se asupra celui mai bun leac pentru alinarea suferinţelor sufleteşti: asupra *rugăciunii)*.

Intr'o şedinţă intimă, Pr. *Al. Vâjdea* Chişcădaga, a ţinut o conferinţă despre: Modul de predare a religiei în şcoala primară, împrospătându-ne cu acest prilej, cunoştinţele pedagogice-catihetice dobândite în şcoală şi înfăţişând metodele mai nouă în predarea acestui obiect de învăţământ. *Pr. L. L.*

Omul politic şi apolitic

Peste câteva luni, la 2 Iulie 1937, se împlinesc *zece* ani, decând înţeleptul român şi bunul ortodox, ctitor şi ocrotitor de aşezăminte culturale şi bisericeşti, *Dr. Ioan Mihu*, a încetat din viaţă în Orăştie.

Neamul nostru ardelenesc, *care nu uită*, i-a apreciat şi-i apreciază, după vrednicie, marea personalitate a celuice a fost, timp de patru decenii, membru fruntaş în corporaţiile noastre bisericeşti, notar al *conferenţelor politice* dela 1884—1892, — în epoca prigonirilor prea cunoscute, — şi în acelaş timp *membru în comitetul partidului naţional* din Transilvania şi Ungaria veche.

Timpul nu este atât de întunecat şi îndepărtat ca să nu mai ştim care a fost partea de contribuţie adusă de Ioan Mihu *în luptele politice* ale Ardealului, — de idealistul realist, care a luat parte la bucuria succeselor, ca şi la durerea înfrângerilor îndurate, când judecata lui sobră era dintre cele mai binevenite. El recomanda *cumpătare* pentru cei temerari şi *hotărâre şi curaj* pentru cei şovăielnici.

Cine nu-şi aduce aminte, că în ajunul de-a se face un pas politic privitor la situaţia românilor din Ardeal, era totdeauna consultat *„Oracolul românesc dela Vinerea"*... Şi ceeace *spunea*, ca şi ceeace *făcea* el, se dovedeau a fi temeliile de propăşire a neamului nostru pe toate terenele vieţii publice din această ţară. Concepţia lui în materie politică era ca noi, ardelenii, urmărind să dobândim drepturile ce ni se cuvin, avem să desvoltăm şi să consolidăm viaţa *culturală, morală şi economică* a poporului nostru.

Acestei concepţii i-a rămas credincios toată viaţa celce a fost *Ioan Mihu*; — înfăptuirile lui se bucură de cea mai recunoscătoare amintire în sufletele posterităţii din această parte a ţării întregite, care, desigur, va mai avea prilejuri să se manifesteze aşa cum merită *„comemorarea unui ardelean cuminte"*.

Tocmai din motivele, ce le menţionăm aici, ne cuprinde nu puţină mirare, când în seriosul ziar *Neamul Românesc* (în numărul din 31 Dec. 1936), sub titlul „Comemorarea unui ardelean cuminte", se afirmă că altă soartă ar fi meritat dela naţie memoria sa, şi că *«Mihu n'a fost părtaş la desfăşurarea activităţii politice a comitetului naţional»*.

---

puterea executivă în măsura trebuincioasă pentru oprimarea cu desăvârşire a elanului sectaro-comunist.

De multe-ori a fost făcută preoţimea responsabilă pentru răspândirea sectelor în o aşa măsură neobişnuită, obiectându-se că nu răspunde cu destulă râvnă chemării sale sfinte. Dar preoţimea în toate timpurile şi-a îndeplinit cu demnitate şi sârguinţă datorinţele împreunate cu păstorirea sufletelor credincioşilor. Mai ales în prezent, când pentru educaţia şi selecţia elementelor valoroase ale clerului se pune atâta râvnă, acuza nu poate avea temei real.

Prorocii mincinoşi lucrează subversiv şi din interes material, pentru filtrarea în sufletele inofensive a doctrinei sectare. Unde interesul primează, acolo toată elocinţa şi puterea de convingere rămân fără efect. Acolo numai puterea executivă, statul, poate şi este în drept să intervină cu toată energia şi autoritatea sa. O administraţie hotărâtă şi neşovăelnică în acest caz poate săvârşi minuni. Dovadă elocventă este problema stilismului în Moldova şi Basarabia. Până când organele administrative, judecătoreşti şi armata nu au intervenit cu hotărâre, preoţimea a rămas neputincioasă în faţa mulţimii fanatizate de codiţele topoarelor comuniste. Astăzi, rana deschisă a stilismului din trupul neprihănit al bisericii ortodoxe, este în curs de lichidare.

Şi în combarea celorlalte secte, fără intervenţia factorilor competenţi, cari dispun de mijloace potrivite împrejurărilor, râvna preoţimii în combaterea lor rămâne fără rezultatul dorit. Numai prin o armonioasă colaborare a preoţimii cu armata, cu justiţia şi administraţia, se poate smulge din rădăcină răul sectaro-comunist, care vegetează parazitar pe trupul încă plăpând al ţării noastre scumpe.

Dăm semnalul de alarmă, până când nu-i târziu. Strigăm ca să fim auziţi, că zeul „Moloh" şi-a deschis gura pentru a înghiţi străduania jertfelor milenare ale eroilor neamului.

Preojimea va fi în toate timpurile la înălţimea chemării sale sfinte. Ea va aduce la nevoie şi suprema jertfă, dacă o soarte vitregă îi va pecetlui destinul. Dar martiriul nu o va abate de pe linia marilor comandamente naţionaliste şi creştine. Deci nu e vorba de preoţime şi ocrotirea ei, când autorităţile laice intervin deparazitând viaţa naţional-religioasă prin stârpirea nucleelor sectaro-comuniste. Aceasta deparazitare se impune a fi săvârşită instantaneu, cu energie, fermitate şi hotărâre, pentru viitorul neamului românesc, pentru înflorirea ţării noastre dragi, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru vremi cu pace...

Pr. Coriolan Drăgan

In realitate, Ioan Mihu nu era agitatorul pasionat al primelor şiruri în luptele politice, nu făcea politică militantă, era însă «*oracolul*» consultat de comitetul naţional şi în permanent contact şi deplină solidaritate cu acest comitet din vechea Ungarie şi Ardeal.

Ziarul *Neamul Românesc* emite, cel dintâi, părerea că „*Zadarnic se caută în începuturile lui de tratative* — ale lui Ioan Mihu — *cu Tisza să se desprindă un om politic cum, trebue s'o spunem, el* — Ioan Mihu — *n'a fost*".

Dacă „ardeleanul cuminte", — în vremea de după războiu „solitarul dela Vinerea", — a fost lipsit de aptitudine politică, cu ce fel de aptitudini politice vor fi fost înzestraţi ceilalţi membri ai comitetului, cari au lucrat în înţelegere şi în strânsă colaborare cu colegul lor de lângă Orăştie... Au fost ei politici, sau tot apolitici? — Ori poate, aceasta n'are rost să se ştie?

N'a avut Ioan Mihu absolut nici un talent *de politician*, — asta da!

Dar, că a fost *apolitic*, adecă incapabil de a da direcţie politică şi a conduce, rămâne o părere greşită şi răsleaţă. Ioan Mihu a fost, în felul său, una dintre marcantele figuri politice în Ardealul de sub oblăduirea oficialităţii ungare.

Peste puţin timp credem că se vor publica memoriile neuitatului Dr. Ioan Mihu şi atunci se va vedea în mod autentic rolul pe care acest bărbat l-a avut în luptele politice din Ardeal.

Sărbătoarea Botezul Domnului *s'a desfăşurat în Sibiu cu solemnitatea obişnuită.*

S'a săvârşit, în catedrala mitropolitană, sf. Liturghie de un sobor de preoţi, în frunte cu P. S. Arhiereu-vicar **Vasile** *şi în prezenţa I. P. Sfinţitului Mitropolit* **Nicolae**, *a dlor generali şi ofiţeri superiori din garnizoană sub conducerea dlui general comandant de corp* **Gheorghe Oprescu**, *precum şi a reprezentanţilor autorităţilor civile şi a unui mare număr de alţi credincioşi. Răspunsurile liturghice le-a dat corul mixt al catedralei sub măeastra dirigenţă a păr. prof. I. r. T. Popovici.*

Marea procesiune pornită dela catedrală s'a îndreptat spre Piaţa Regele Ferdinand I, unde I. P. S. Mitropolit a făcut sfinţirea apei şi a botezat numeroasa obşte creştinească. Piaţa şi străzile Sibiului erau pavoazate, trupele au dat onorul, ear în faţa tribunei din piaţă, împodobită cu brazi, se înălţau cele 3 cruci de ghiaţă.

După stropirea cu apă sfinţită, publicul s'a înapoiat la biserică, unde Inaltul ierarh, terminându-se slujba religioasă, a împărţit anaforă şi a dat credincioşilor binecuvântarea arhierească.

† Pr. Ioan Brânzea

Vestea încetării din viaţă a tânărului şi însufleţitului profesor Preot IOAN BRÂNZEA ne-a venit Duminecă lăsându-ne înmărmuriţi. Nu ştiam că e bolnav, îl ştiam în floarea vârstei celor 32 de ani, ne-am fi aşteptat la orice, numai la lovitura aceasta nu.

Biserica noastră perde în el un apostol neobosit al cuvântului dumnezeesc răspândit cu elan, cu dragoste, cu un entuziasm admirabil, aproape naiv. Liceul «Andrei Şaguna» e părăsit de catehetul pretin al copiilor, animator al adolescenţilor în direcţiile sfinte ale vieţii. Viaţa liturgică braşoveană perde pe dirigintele nostru de coruri, care începea să se lanseze promiţător în regiunile de azur al inspiraţiilor şi compoziţiilor originale. In sfârşit familia, pretinii, colegii şi toţi cei ce l-au cunoscut rămân fără apropierea unui suflet ales, încălzit de cea mai sinceră şi jertfelnică dragoste.

Era reconfortant să stai în preajma lui, să-ţi vorbească cu o convingere de copil şi cu belşug de cuvinte despre misiunea sfântă a preoţiei, despre planurile sale misionare. Optimismul lui, neproblematizat de nici o ezitare, de nici o îndoială, nu vedea pedici, nu vedea decât ca binecuvântate prilejuri de biruinţe sigure întunecimile şi adversităţile vieţii.

Emana din făptura lui o forţă care îmbrăca în trandafiriu realităţile nu numai pentru el, ci şi pentru cei cu cari sta de vorbă. Aşa cum o floare, cu toată gingăşia şi dinstincţia ei, şi fără nici o încordare, răspândeşte în juru-i un parfum care face viaţa frumoasă.

N'aşi fi putut crede că sub spontaneitatea aceasta a vieţii optimiste pândeşte gata să-şi arete forţa nimicitoare, agentul morţii.

Dumnezeu să odihnească sufletul curat, activ, de-o elementară credinţă a pretinului Brânzea în corturile fericite, în câmpiile senine şi trandafirii ale dreptilor, cari i-se potrivesc atât de minunat.

Dr. D. Stăniloae

Serbarea Cărciunului
la spitalele din Sibiu

Creştinestile datini de Crăciun sânt izvor de bucurie şi de mângâiere pentru toţi, şi mai întâi pentru copii. Bucuria lor se răsfrânge asupra celor mai în vârstă, cari poate şi ei au făcut odinioară parte dintre colindătorii pe la casele creştinilor, vestindu-le pe Hristos cel născut în peşterea din Vitleemul Iudeii, pentru a noastră isbăvire din legăturile morţii.

Conform tradiţiei, şi în anul acesta conducătorii *spitalului militar din Sibiu* **au făcut părtaşi pe bolnavi de înălţătoarele datini de Crăciun. Un festival s'a ţinut în 23 Decemvrie 1936 în sala de festivităţi a spitalului, unde au luat parte dl general** *Oprescu*, **comandantul corpului VII de armată, dl general medic** *Dr. I. Manea*, **corpul sanitar al spitalului ş. a.**

După colinde executate de corul studenţilor teologi, condus de studentul *Teofil Doctor*, **a urmat cuvântarea părintelui protopop** *Serafin* **despre Naşterea Mântuitorului, izvor de bucurie la toată lumea.**

Incadrată în recitări de poezii cu conţinut de Crăciun şi colinde, a urmat cuvântul dlui Locot. col. *Dr. N. Capitanovici*, **şeful spitalului, care a adus salutul său tuturor celorce au asistat la serbare, îndeosebi dlui General Comandant, care a ţinut în răspuns să-şi arete mulţumirea pentru felul cum sânt trataţi bolnavii spitalului.**

Serbarea s'a încheiat cu împărţirea darurilor de Crăciun pentru bolnavi.

— O serbare de Crăciun nu mai puţin frumoasă şi reuşită s'a ţinut la *spitalul de boli mintale din Sibiu*, **organizată de vrednicii conducători ai spitalului, dnii** *Dr. Gh. Preda* **şi** *Dr. L. Ionaş*. **Corul studenţilor teologi şi-a dat şi acolo concursul său preţios. P. D.**

INFORMAŢIUNI

Distincţiuni. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae apreciind activitatea pe teren pastoral, cultural şi didactic şi bunele servicii aduse bisericei de unii membri ai clerului, a acordat din prilejul Anului nou dreptul pe a purta brâu roşu următorilor: Presbiteri Dr. Nicolae Neaga şi Dr. Iosif Hradil, prof. la Acad. teol. „Andreiană" din Sibiu; diaconilor: Ioan Circov dela biserica catedrală şi Dumitru Călugăr, catihet şi profesor la Şcoala de cântăreţi, şi preoţilor: Aurel Gabor din Sâmbăta de jos (prot. Făgăraş), Ioan Micu din Cristian (prot. Bran) şi Partenie Colhon din Laz (prot. Sebeş). Sincere felicitări!

Alegere de protopresbiter. In 28 Decemvrie 1936 s'a întrunit în Geoagiu adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al protopopiatului Geoagiului sub presidiul comisarului consistorial *Ioan Moţa*. Au fost prezenţi 48 membri. Preotul Teodor Glodeau din Geoagiu-Joseni a întrunit 37 voturi, iar preotul Inocenţiu Tiruţa din Uroiu 11 voturi.

O sută de ani împlinindu-se de când s'a clădit şcoala primară atunci confesională — astăzi de stat — din fruntaşa comună *Răşinari*, în a treia zi a Crăciunului răşinărenii au comemorat istoricul moment. După sf. Liturghie s'a slujit, în biserica cea mare a satului, un parastas întru pomenirea răposaţilor dascăli ai şcoalei. Parastasul a fost slujit de P. C. păr. protopop *Em. Cioran* şi C. preoţi locali *Lungu* şi *Brote*. Intre ora 3 şi 6, după amiazi, s'a desfăşurat la căminul cultural al Răşinarului un bogat program al serbării centenare, care a fost deschis prin cuvântul învăţătorului director al şcoalei, dl *Bucur Sasu*; în numele şcoalei „A. Şaguna" din Sibiu a vorbit directorul ei, dl *I. Sandu*; cuvinte frumoase şi cu tâlc mai rostesc: dl revizor şcolar I. Dragomir, dl înv. P. Olariu şi P. C. părinte protopop Em. Cioran. — Urmează ca, la sărbătoarea Bunei vestiri din 1937, când se împlineşte un veac dela sfinţirea actualei clădiri şcolare, să se pună temelia unui nou edificiu de cultură în Răşinari.

„Legea Românească", foaia eparhială dela Oradea, a trecut dela Anul nou sub conducerea P. C. S. Dr. Ştefan Muntean, rectorul Academiei teologice din Oradea. Urăm distinsului nou redactor activitate spornică în noua calitate, iar „Legii Româneşti" ani de glorie publicistică.

Sfinţire. In apropierea Castelului Pelişor dela Sinaia s'a făcut, în 31 Decemvrie 1936, sfinţirea *bisericuţei de lemn*, adusă din comuna Maioreşti, ţinutul Maramureşului. In schimbul bisericuţei, cu vechime istorică de 360 de ani, M. S. Regele Carol II a dăruit banii şi materialul necesar pentru a se clădi în acea comună un nou locaş de închinăciune. Slujba religioasă a sfinţirii la Sinaia a făcut-o, în prezenţa Suveranului, I. P. S. Patriarh Miron, înconjurat de un sobor de preoţi. Actul de ctitorie spune, că această biserică, pe cât de modestă, pe atât de însemnată pentru cultură şi pentru credinţa strămoşească, a fost depusă aici în semn de admirare şi recunoştinţă pentru rolul ce l-a avut.

Act de mulţămire. Oficiul parohial ort. rom. din *I. G. Duca* (Cristur) aduce recunoscătoare mulţumiri Reuniunii Femeilor Ortodoxe din parohie, pentru serbătoarea culturală dată în această earnă, în folosul zidirii bisericii, când s'a dăruit epitropiei noastre suma realizată de peste 12.000 Lei. Mulţumim în special doamnelor înv. Patriţa Radu şi Natalia Poştioiu. — Pr. *Simion Radu*.

ŞTIRI LOCALE

Conferinţă publică se ţine în 10 Ianuar c., Duminecă, la ora 6 seara, în sala prefecturii judeţene. Conferenţiază dna *Tantzi Budişteanu*, societară a Asociaţiei conferenţiarilor şi oratorilor din Paris. Subiectul conferinţei e dintre cele mai interesante: Femei de odinioară, şi femei de astăzi.

Predică în catedrala din Sibiu, Duminecă 10 Ianuarie 1937 va predica Pr. asesor Tr. Scorobeţ.

O reuşită serbare tradiţională a aranjat vechea şi vrednica *„Reuniune a Meseriaşilor Români"* din Sibiu în ziua I de Crăciun. S'a remarcat şi deastădată, în piesele teatrale reprezentate, talentul de autentic artist al d-lui *Axente*, care ar face cinste celei mai pretenţioase scene.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Se aduce la cunoştinţa generală, că consiliul de administraţie a hotărât în şedinţa din 29 Decemvrie 1936 să plătească creditorilor cuprinşi în aranjamentul, conform art. 52 din legea conversiunii, a patra rată în mărime de 4%.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Nr. 1 1—1

Nr. 1/1937 (1) 1—1

Publicaţiune

Consiliul parohial ort. român din Drăuşeni, tractul Cohalmului, nefiind mulţumit cu licitaţia întâia din 28 Decemvrie 1936, publică o a doua licitaţie publică cu oferte închise, darea în întreprindere prin licitaţie petru zidirea bisericei ortodoxe române conform divisului şi planului aprobat de Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 8936 din 6 Noemvrie 1936, şi dacă nici o a doua licitaţie nu întruneşte condiţiile cerute, care se fixează pe *25 Ianuarie 1937 ora 11 a. m.*, o a treia licitaţie prin aceasta se declară *publicată pe 28 Ianuarie 1937 ora 11 a. m.* când se va aranja prin bună învoială cu consiliul parohial, în caz că nu sânt mai multe oferte darea în întreprindere a zidirei bisericei.

Planul şi devizul şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. în orice zi de lucru.

Domnii antreprenori vor avea a depune ofertele scrise şi sigilate cel mai târziu până înainte de începerea licitaţiei, care se va ţinea după data de sus.

Drăuşeni, din şedinţa consiliului parohial ţinută la 3 Ianuarie 1937.

Oficiul parohial ort. rom.
D. Şica, paroh preşedinte

Nr. 477/1936 (64) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Balşa** cu filia **Galbina**, protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Sesiune parohială: a. Grădină cca 2 jugăre. Folosirea cimiterului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3, care o foloseşte cantorul şi crâsnicul.
3. Sâmbrie: Dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe cu curuz (porumb) sfărâmat.
4. Locuinţă în natură (casă parohială absolut nouă).
5. Stola obişnuită în protopopiat

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 8 Decemvrie 1936.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protodopesc.

Nr. 425—936 (62) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jug. cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuinţă în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Adăul obişnuit în bucate.
5. Stola stabilită în toate parohiile tractului.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Sibiu, din şedinţa bisericească dela 15 Decemvrie 1936.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 297 - 1936 (63) 3 - 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mada**, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Locuinţă.
3. 8 jug. cat. sesiune parohială.
4. 2 (doi) dcl. porumb cu tulei de fiecare casă.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului protopopesc al Geoagiului, în termenul prescris, având a înainta şi autorizaţia P. V. C. Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu încuviinţarea oficiului protopopesc, candidaţii se vor putea prezenta în una din Dumineci ori sărbători în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 31 Octomvrie 1936.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protopopesc

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu, 17 Ianuar 1937 Nr. 3

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O sărbătorire

Mâne, în 17 Ianuarie, va fi sărbătorit la Cluj d. Sextil Pușcariu, emeritul profesor universitar și academician cu ocazia împlinirii a 60 ani.. Sărbătoritul este una din cele mai proeminente personalități științifice ale neamului nostru. Numele Domniei Sale stă în conștiința fiecărui intelectual român, începând dela cei mai tineri elevi, în rând cu celelalte câteva nume de uriași ai științii, gândirii și artei românești, iar peste hotare el se bucură între savanții nouei filologii de o celebritate care ne poate umplea de toată mândria. Este un nume consacrat. Când auzi că purtătorul lui împlinește numai 60 de ani, ești surprins. Te obișnuiseși așa de mult și așa de lungă vreme să-l citezi printre marii savanți, se ridicase atât de deplin în înălțimile apoteozaților, încât auzind că împlinește numai 60 de ani, te intrebi mirat când a putut realiza omul acesta atâta pe terenul științei? Dar imediat sufletul ți se umple de bucuria nădejdii: dacă-i așa de tânăr, mai putem spera dela Domnia Sa încă multe biruințe științifice, încă multe rezultate cari să mărească prestigiul spiritului românesc și să dea impuls tinerimii noastre intelectuale să muncească în nobilul ogor al cercetării științifice și al gândirii.

Regretăm că nu suntem în măsură să apreciem, prin proprie analiză și pătrundere, opera de filolog și de istoric literar a omagiatului.

De aceea ne mulțumim să remarcăm la această ocazie, în care trebue să-l arătăm toți recunoștința ce l-o păstrăm, laturea bisericească din activitatea Domniei Sale. Descendent al unei vechi familii preoțești, dela care a moștenit spiritul de înțelegere pentru problemele și misiunea Bisericii ortodoxe în viața neamului nostru, luminându-și aceste înclinații moștenite și prin studiul temeinic al trecutului, d. Sextil Pușcariu s'a manifestat ca un fervent apologet al ortodoxiei românești și ca un ilustru animator printre intelectuali în favorul Bisericii strămoșești.

Pentru înaltul prestigiu științific de care se bucură înaintea tuturor, pentru demnitatea imaculată a unei vieți de clasică distincție, pentru finețea dar și claritatea atitudinilor Domniei Sale, d. Sextil Pușcariu a fost așezat în 1933 cu unanimă bucurie de intelectualii ardeleni ortodocși în scaunul de președinte al Frăției Ortodoxe Române. De atunci nobilul savant și om de tact, s'a dedicat și mai decis în slujba Bisericii strămoșești. Mintea Domniei Sale de-o rară limpezime și inima de-o vibrantă dar discretă simțire, aplicate problemelor religioase ale Ardealului, ne dă din 1933 acele minunate pagini de antologie religioasă, cari sunt cuvântările Domniei Sale dela congresele FOR-ului. In ele sunt expuse magistral „o mulțime" de idei și de argumente nouă, sau în formă și legături nouă, „despre ortodoxia ca element fințial al sufletului românesc, o mulțime de observații inedite, nuanțate și temeinice despre specificul sufletului și al culturii românești, afirmații hotărâte ale drepturilor Bisericii noastre și cereri dârze ca aceste drepturi de multeori nesocotite, să-i fie recunoscute, chemări emoționante la o viață mai creștină și apeluri inzistente către toți românii să se înfrățească în aceeaș viață religioasă.

Congresele FOR-ului conduse de d. Sextil Pușcariu capătă un foarte pronunțat aer de înalt areopag, o atmosferă de senină și sărbătorească reculegere. Ele lasă amintirea neștearsă a unor nobile elevații sufletești, ca niște sfinte slujbe oficiate cu sobrietate, dar totuși în spirit de caldă întrățire și înbunare.

Ilustrul sexagenar este astăzi în Ardeal un factor bisericesc de cea mai nobilă factură, un exemplar esențial reprezentativ al ortodoxiei noastre dornice de cultură, de unitate și de cuviință. Este o putere de mari nădejdi pentru ortodoxia ardeleană.

La sărbătorirea dlui Sextil Pușcariu Biserica strămoșească își adauge omagiul ei recunoscător și rugăciunile ei ca Dumnezeu să-L țină sănătos întru mulți ani.

Un lucru care trebuia:

Biblia ilustrată

Nu odată am auzit întrebându-se: pentruce nu ni se dă în ediție nouă Biblia cu ilustrații a metropolitului Șaguna? Se amintește des și de către mulți acel lucru al arhiereului de neștearsă amintire, fiindcă Biblia în chipuri a fost marele dascăl intuitiv din apropiatul, dar vijeliosul nostru trecut. Unul dintre cele mai blagoslovite și bogate daruri din câte ne-a lăsat Șaguna rămâne: Biblia, adecă dumnezeiasca Scriptură în chipuri și icoane. Ea a fost lada cu comorile, pentru turmă și păstor deopotrivă. Din ea, dascălul a învățat să nu apuce altă cale decât cea a bisericii, iar poporul să meargă țintă spre culmile indicate de Dumnezeu în cartea Duhului Său Sfânt.

Mama cea bună, Biserica, nu și-a lăsat niciodată fiii ei dreptcredincioși lipsiți de alimentul sufletesc; dar pentruca o grădină să fie și frumoasă și bogată, pe lângă pomi roditori trebue să aibă flori a caror vedere să desfăteze. Ceeace sunt florile frumoase și binemirositoare pentru o grădină îngrijită, sunt chipurile și icoanele într'o carte de învățatură.

Dumnezeu a revelat atâtea adevăruri în cartea Duhului Său, originale și remarcabil de monumentale, încât logic este ca facultățile insului să fie angajate în egală măsură pentru a aprecia acel patrimoniu închinat sufletului. Dacă Dumnezeu e sublim în sufletul credinciosului, dece să nu fie și imagina Sa perfecționată de numeroase generații de artiști și maeștri ai penelului, cea mai progresată achiziție a frumosului. Abstracțiunile nu se interiorizează în intelectul oricărei făpturi deplin și egal. Pictura, în cazul acesta, traduce cu simț estetic abstracțiunile, pe care le face apoi accesibile nu numai rațiunii pure, ci și aptitudinilor practice ale omului. Biblia e nu numai cartea pentru minte, dar și pentru inimă, nu nu numai pentru suflet, ci și pentru trup și desigur această trebuință dublă dar justă și necesară, a voit s'o satisfacă înțeleptul ocârmuitor al treburilor sufletești din partea lui soare apune a țărei românești, când în 1931 zicea: «Biblia fericitului arhiepiscop și mitropolit Șaguna, tipărită în tipografia noastră arhidiecezană fiind epuizată, se simte o trebuință tot mai arzătoare ca să fie retipărită în o nouă ediție revizuită. Referințele materiale însă nu ne îngădue, ca să pornim acum întreaga aceasta lucrare, ci ne gândim să o începem deocamdată numai cu retipărirea Noului Testament, care să hrănească cu duhul și lumina lui Hristos sufletul dornic de învățătură sfântă al clerului și poporului nostru credincios. Spre acest scop am contemplat o comisie, care sub conducerea noastră să îndeplinească lucrările».

Pare că în aceeaș vreme în partea mai de sus a țării, la Neamțu, acela care s'a impus în opera mântuitoare a Bisericii noastre, *cărturarul Nicodim* este preocupat de-o identică temă: «a da Biblia într'o curată limbă a poporului și pentruca să fie mai bine pricepută s'o însoțească și de icoane». Din acest fericit gând eși în August 1936, în tipografia sfintei mănăstiri Neamțu, **Biblia ilustrată,** locuri alese însoțite de ilustrații de artă și lămuriri științifice, **de Nicodim mitropolitul Moldovei și profesor I. D. Ștefănescu.** I. P. S. **Nicodim** are o activitate uriașe în urma sa, nu numai pe teren biblic, ci în toate domeniile teologice unde se cere într'adevăr certitudine intelectuală.

Imi amintesc cu plăcere următoarele lucrări: Creațiunea lumii după științele naturale și după Biblie, Soartea creștinismului prezisă de profetul Daniel, Psaltirea prooroculuì și impăratului David, Mica Biblie, Noul Testament, Ortodoxism și creștinism apusean, Semințe în ogorul Domnului (12 volume până acum), Cele 4 evanghelii, Atventismul și dreapta credință, Crucea lui Hristos, Cu ce trăesc oamenii?, Pentruce suntem și vrem să rămânem creștini?, Jos beția!, Pe urmele lui Hristos, Un păstor model, Călăuza creștinului la Biserică, Cuvântări liturgice, Explicarea simbolului de credință.

Ar fi greu să ne închipuim o personalitate mai indicată în a se nevoi c'o traducere nouă a Sfintei Scripturi. Inalt Prea Sfințitul Ierarh a cerut colaborarea domnului profesor I. D. Ștefănescu, a omului c'o dragoste nemărginită față de arta creștină, care în sufletul nostru, mai ales al Sibienilor, este o figură stimată și apreciată. Profesorul I. D. Ștefănescu a scris cu predilecție în limba franceză, domnia sa fiind profesor și în învățământul superior la Paris. Dintre lucrările sale îmi iau voe să amintesc doar: 1) La peinture religieuse en Bucovine et en Moldavie, Paris; 2) Nouvelles recherches, Paris; 3) La peinture religieuse en Valachie et en Transylvanie. Paris. Contribution a l'étude des peintures murales valaques, Paris.

Partea cea dinafară, a Bibliei ilustrate, e așa cum din păcate nu se prea înfățișează la noi nici chiar marile cărți de învățătură. Hârtia e de calitate, tiparul select. Iți e mai mare dragul să plimbi ochii pe slova care dă expresie sublimelor adevăruri, mântuitoare de trup și suflet.

In ce privește partea cea dinlăuntru a operei, sunt îndatorat să prezint acest aspect general pentru următoarele două pricini pe cari le regret: Biblia ilustrată s'a tipărit în abia 700 de exemplare, așa că puțini vor avea mulțumirea s'o poseadă; apoi distinșii autori s'au făcut vinovați de următorul inconvenient: au fost mult prea discreți în reclama lucrării în spe.

După titlul general urmează chipul frumos al Maicii Domnului, ocrotitoarea mamă cu pruncul Isus în brațe. Pagina următoare aduce dedicația, marelui protector și patron al culturii românești: «Maiestății Sale Regelui Carol II al României». Alte două file conțin «Cuvântul înainte», cu care autorii prefațează opera; vin la rând lămuriri asupra Bibliei: I. Alcătuirea și numirea Bibliei, II. Sfânta Scriptură este insuflată de Dumnezeu, III. Valoarea canonică a cărților Sfintei Scripturi, IV. Limba, traducerile și împărțirea cărților Sfintei Scripturi, V. Cuprinsul fundamental al Bibliei, VI. Incheere.

Miezul îl alcătuește Vechiul și apoi Noul Testament, dar astfel încât fiecare pagină de text este lămurită de câte-o icoană ce-l însoțește. Paginile 119—130 vorbesc despre arta creștină în primele veacuri și evoluția ei la Bizanț și în Orient. Urmează lămuriri asupra ilustrațiilor (pagina 133—165), indexul monumentelor și anexa, în care se arată originea diferitelor clișee atașate textului sacru ca parte lămuritoare.

Iată câteva fapte şi idei: «Biblia este cartea de învăţătură a întregei omeniri: ea cristalizează istoria sforţărilor şi aspiraţiilor omenirei, doritoare de adevăr, de dinainte de Isus Hristos, i se adaugă cu venirea Mântuitorului aşezământul de lumină veşnică, Testamentul Nou, pecetluit cu jertfa de bună voe a Fiului lui Dumnezeu. In Biblie se văd nefericirile pricinuite lumei de păcate şi drumurile cercetate de poporul ales al lui Iehova, şi îndată după aceasta calea larg deschisă tuturor neamurilor întru dobândirea vieţii deapururi de către Isus «celce ridică păcatul lumii» (din Cuvânt înainte).

Răzimat pe această tărie a sfintelor Scripturi se înţelege că trebueşte bine precizat felul cum să fie citită şi interpretată Biblia. Priceput în materie Inalt Prea Sfinţitul autor înlătură astfel impedimentele ce s'ar putea pune deacurmezişul textelor cari totuşi reclamă o mai deplină orientare:

a) dă textul pe limba curată a poporului,

b) prezintă credincioşilor numai texte selecte,

c) îmbină uneori textele paralèle, cari se ajută unele pe altele,

d) se foloseşte de ilustraţii şi

e) informează, acolo unde trebue, cu privire la înţelesul Bibliei, aşa cum e hotărât de Biserica ortodoxă.

Cine aprofundează Biblia, observă că în articolul prim al ei se face un prea laconic rezumat al operii de creare (se înţelege că lipsa de acolo se completează în alte cărţi, revelaţia e integră). Rezultă clar necesitatea unor amănunte cu privire la lumea cerească cea nevăzută. Trebuia să se ştie chiar dela început, că «înainte de a face lumea, care o vedem, Dumnezeu a făcut o lume nevăzută, a făcut o mulţime de Duhuri, pe cari noi nu le putem vedea cu ochii trupeşti».

Prin acele destul de multe amplificări, pe cari le înseamnă c'o mână pricepută în paginile Bibliei ilustrate, Inalt Prea Sfinţitului Nicodem dă astfel în vileag tot ceeace este de trebuinţă dreptcredinciosului creştin.

Ce să zicem oare de părţile pe cari Biblia cu ilustraţii le-a ocolit? Nu cumva pactăm cu cei vinovaţi de campania violentă ce-o duc, dacă nu în contra atot, cel puţin împotriva unei bunei părţi a Scripturii? Mă gândesc mai ales la acele bucăţi despre care se zice că contrazic învăţăturii creştine, că conţin imoralităţi, că sunt lucruri pur jidoveşti. Nu. Biblia e mare şi cuprinzătoare, iar şi tot mai rămâne. Sunt în Biblie şi chestiuni de ordin naţional (jidovesc b. o.) pe cari n'avem zor să le apreciem în sensul cum se face b. o. cu acele frumuseţi neasemănate cari au pregătit cugetările creştinismului. Ele pot lipsi într'o carte de învăţătură cum e Biblia ilustrată, pe care eu o cred cel mai bun manual de religie nu numai pentru elevii tuturor şcoalelor noastre superioare, ci şi pentru alte categorii de oameni.

Până'ce voi avea ocazia să revin la amănuntele Bibliei ilustrate, menţionez particularitatea care constitue o contribuire remarcabilă la apologia sfintei Scripturi. Această particularitate este un răspuns dat tuturor acelora, cari iau o atitudine curioasă faţă de partea primă a Bibliei. E vorba despre capitolul care formează întroducerea la Sf. Scriptură, unde se caracterizează raportul reciproc dintre Vechiul şi Noul Testament. Mărturiile despre legătura strânsă şi indestructibilă între cele doua Testamente le constitue un şir întreg de dovezi luate din Vechiul Testament, Noul Testament si operile sfinţilor Părinţi. La aceste convingeri contribue nu mai puţin icoanele, opere de artişti teologi, cari rezumă în culori învăţături, pentru înţelegerea cărora se cere nu arareori multă stăruinţă. Modéle de pictură biblică se iau de obicei din istoria artei ortodoxe, care «este mai pătrunsă de legătura adevărată cu înţelesul Scripturii».

Bisericile, mănăstirile şi monumentele româneşti conţin un mare număr de lucrări de artă, din care cu plăcere se inspiră distinşii autori. Vedem cum defilează rând pe rând pe dinaintea ochilor minţii noastre: Popăuţii Moldovei, Vatra Moldoviţei din Bucovina, sfântul Nicolae din Argeş, Secul, Dragomirna, Sucevita şi alte centre în care subvălul simbolurilor şi închipuirilor putem urmări interpretarea pe care creştinătatea ortodoxă o dă singuritelor teme biblice.

Ea, «arta creştină, se naşte în veacul al 2-lea, sau la sfârşitul veacului prim», şi se inspiră direct din Biblie, se înţelege în primul rând din Vechiul Testament. Anumite părţi ale Bisericii sunt rezervate exclusiv pentru scene din Vechiul Testament. Se întâlnesc dela început subiecte cari prin forţa lor simbolică alcătuesc cel mai vechiu comentar la cărţile sfinte: Adam şi Eva, Noie în corabie, Cain şi Avel, Jertfa lui Avram, Melhisedec, cei trei tineri în cuptor, Iona în pântecele peştelui, Isaia şi fecioara, Moise lovind cu toiagul, Suzana şi cei doi bătrâni, ramura de maslin şi cea de fimic.... sunt foarte strâns legate de simbolurile cari împodobesc bisericile şi monumentele creştinilor. In Biblia ilustrată aproape toate subiectele biblice sunt exemplificate prin câte un model, pe care de bunăseamă profesorul I. D. Ştefănescu le va fi ales pentru individualitatea lor aparte.

Biblia ilustrată e o avere comună, firește c'o singură condiţie: să-şi interiorizeze calităţile ei, individul în parte, cât şi mulţimea.

Pr. Dr. N. Neaga
profesor de studiul biblic al V. T.

Pentru ridicarea familiei

In lupta pornită contra lumii creştine, comunismul şi-a îndreptat dela început ţinta asupra *familiei*.

Promotorii comunismului şi-au dat seamă că, pentru răsturnarea unei lumi, e necesară distrugerea părţilor ei de bază, a însuşi isvorului acelei lumi.

Ţinta lor se îndreaptă spre nimicirea celulei organismului social. Voiau să tulbure din temelii societatea. Pentru aceea s'au năpustit asupra familiei cu aceeaş râvnă oarbă ca şi asupra bisericii, — deosebirea constă numai în mijloace: Biserica a fost lovită în mod brutal, cu forţa, dărâmând locaşurile sfinte şi omorând pe slujitorii lor. Familia au otrăvit-o lent, încercând să-i nimiciască notele ei esenţiale: sfinţenia, indisolubilitatea şi curăţenia.

La început ei s'au împiedecat de *cununia religioasă*, i-au smuls nota sublimă a sfinţeniei pe care i-o dă taina căsătoriei. Despodobindu-o de sfinţenie, au lipsit-o şi de a doua caracteristică a ei: indisolubilitatea. Acestora li-a substituit surogatul „înscrierii în oficiul stării civile". Dela taină, deci dela cea mai înaltă înţelegere spirituală a căsătoriei, au ajuns la o înţelegere cu totul materială.

*

Veacul nostru, aşa cum s'a desfăşurat în primul pătrar, a fost deosebit caracterizat. Fiecare caracteristică avea partea ei de adevăr. Nu mai puţin adevărată e şi părerea acelora cari văd în acest timp o luptă a celor cu credinţă în Dumnezeu împotriva celor fără de Dumnezeu.

Fie sub forma zăngănitului de arme, cum e în nenorocita Spanie, fie în planul subtilei şi deghizatei diplomaţii, fie în forma luptei surde pentru încetăţenirea a a tot felul de concepţii care vreau să răstoarne ordinea fizică şi morală. Cu un cuvânt, o luptă între *spirit şi materie* pe toate planurile.

Trebue să amintim că şi la noi adie frânturi din concepţia materialismului, cari dau asalt şi asupra familiei. Căci, ce înseamnă socotirea căsătoriei ca un «*contract social*», decât degradarea ei în rând cu contractele de tot felul. Această definiţie a căsătoriei, ca actul prin care se pune bază familiei, ne pare mai inferioară, decât definiţiile juridice din vechime.

După Modestinus, a cărui definiţie a intrat în dreptul roman, căsătoria e: „Conubium maris et feminae, consortium omnis vitae, comunicatio divini et humani juris".

Chiar dacă numai în teorie, ea era totuşi socotită ca o legătură pentru viaţa întreagă, o reciprocă împărtăşire a dreptului divin şi uman rezultat prin încheierea ei.

Jurisprudenţa de azi socoteşte căsătoria simplu *contract*, din care se poate uşor înlocui cuvântul „social" cu „material".

Contractul se face pe avere, materie, care nu poate fi întrebată dacă consimte să-şi schimbe stăpânul. Ei nu i se cere „libera consimţire" şi conştiinţă despre încăperea ei sub altă mână.

Contractul e arbitrar, pentru un timp ce stă la voia contractanţilor, se poate schimba după plac. Se neagă, prin urmare, în însaşi definiţie, indisolubilitatea căsătoriei.

Sânt şi alte racile ce rod la temelia familiei. Ele sânt surori de luptă şi sprijinite de acelaş autor nefast: comunismul.

In faţa acestei năpustiri de concepţii, care lovesc în sufletul neamului nostru, Biserica lui Hristos şi slujitorii ei sânt chemaţi să desvelească uriciunea lor şi să păzească acest neam de soartea tristă ce i se pregăteşte. Insănătoşirea lui se pune cu un îndoit imperativ: creştin şi naţional.

Biserica şi Intemeetorul ei Hristos au aşezat mai întâi familia în adevărata ei valoare. Revoluţia creştină, care nu s'a servit de arme, a pornit dela ridicarea individului, a familiei, a temeliilor societăţii. Pentru familie Biserica n'a încetat să afirme acest sigil pe care familia trebue să şi-l menţină. Aceasta este concepţia adevărată. Căci înzadar vei încerca să limpezeşti cursul unei ape năvalnice, când isvorul trimite numai apă tulbure. Sau, înzadar retezi pălămida dela faţa pământului, iar pe acesta îl îngraşi, ca rădăcina să aibă noi izvoare de încolţire.

Când familiile noastre îşi vor duce telor creştine, atunci şi cei răsăriţi din ele vor duce în rostul lor social aceleaşi principii de viaţă. Ridicarea familiei şi ferirea ei de influenţele care o subminează, este azi datorie de căpetenie a tuturor românilor de bine.

Despre mijloacele, pentru realizarea acestei datorii, pe care ni le pune la îndemână Biserica, vom scrie altădată.

Pr. V. Coman

Biserica ortodoxă sârbească împotriva comunismului. *I. P. S. Patriarh* **Varnava** *dela Beograd a dat, în ziua marelui praznic dela 6 Ianuar 1937, o minunată* **pastorală,** *în care se arată că cel mai înverşunat vrăjmaş al religiunii şi al societăţii omeneşti este comunismul. Pacea care domneşte azi în lume, — declară I. P. S. Patriarh, — nu este pacea lui Dumnezeu şi a lui Isus Hristos, ci o* **pace a forţei,** *o pace exterioară, de paradă; ne trebue însă o pace a Mântuitorului Isus Hristos, care va putea să restabilească armonia şi unitatea în sufletul omenirii.*

Otrava comunistă, venită din străinătate, nu poate fi combătută cu succes, decât numai **prin credinţă.** *Sămânţa distrugătoare a comunismului isvoreşte din învăţătura despre ateism şi din concepţia materialistică a vieţii. Din acest motiv este datoria nu numai a bisericii, ci şi a statului şi a întregii societăţi, în primul rând a şcoalei,* **să împiedice răspândirea ateismului.** *Şi atunci se vor dovedì zadarnice toate celelalte acţiuni comuniste. Inaltul chiriarh speră, că biserica va obţinea, în această luptă, reuşită deplină întru păstrarea culturii şi a tradiţiilor creştinismului ortodox.*

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

---

* FOIŞOARA *

Mişcarea celor fără Dumnezeu şi acţiunea ei în lume [1]

„Lupta contra religiunii este lupta pentru socialism".
(Deviza Uniunii Ateiştilor Militanţi).

Ateismul moscovit este o emanaţiune o comunismului sovietic. Inainte de a vorbi de «*Uniunea militantă a celor fără Dumnezeu*", de geneza, de desvoltarea şi de propagarea sa mondială, n'ar strica dacă am spune câteva cuvinte despre doctrina din care s'a născut antireligiunea contimporană.

Comunismul sovietic este de fapt un marxism. Terminologia se poate schimba, numindu-se uneori bolşevism sau leninism, totuşi, doctrina va rămânea mereu o formă extremă de socialism, adaptat timpurilor prezente; adepţii săi se cheamă ai lui Karl Marx şi pretind chiar a fi singurii discipoli autentici ai acestuia.

Prin însăşi esenţa sa, prin scopul şi prin mijloacele pe care le întrebuinţează pentru realizarea acestui scop, comunismul sovietic, ca toate formele de socialism marxist, e incompatibil cu creştinismul.

Comunismul fiind un marxism, doctrina sa este prin esenţă materialistă. Ea neagă spiritul sub toate formele lui: neadmiţând deci nici existenţa lui Dumnezeu, nici a sufletului. Creştinismul din contră este prin esenţa lui spiritualist.

Prin mijloacele pe cari le întrebuinţează întru realizarea scopului său, leninismul — comunismul sovietic contimporan — este încă şi mai incompatibil ca creştinismul.

Leninismul este ireligios prin însuşi faptul că n'admite nici existenţa lui Dumnezeu, nici existenţa sufletului; paradisul său este aici pe pământ, de aici încolo totul e negat. Ba mai mult, pentru a realiza himerica egalitate dintre oameni, care crede el că va aduce fericirea pe pământ, leninismul întrebuinţează ca mijloc distrugerea totală a religiei, pe care o consideră ca un soporific în ţările necucerite, de care se serveşte capitalismul pentru a adormi poporul şi ca un obstacol la «construcţiunea socialismului" în ţările cucerite.

Asupra necesităţii de a lichida cu religiunea pentru realizarea „planului", cugetarea lui Lenin e foarte explicită. Inainte chiar de a ajunge la putere, el predicase în mai multe rânduri această doctrină: „Trebue să combatem religia — striga în 1909 [1] acesta e A. B. C.-ul întregului materialism şi prin urmare al marxismului". Insă marxismul nu este un materialism care se mărgineşte la A. B. C., ci merge mai departe afirmând: „Trebue să ştii să te şi lupţi contra religiunii".

In continuare: „Religiunea este opiul poporului, această sentinţă a lui Marx, constitue piatra unghiulară a întregii concepţiuni marxiste în materie de religiune. Religiunile, bisericile actuale, organizaţiunile religioase de toate soiurile sunt considerate de marxism ca organe de reacţiune burgheză".[1]

Departe de a se şterge cu timpul, această doctrină face parte astăzi din programul oficial al Internaţionalei III-a, în virtutea cărela „întregul comunism trebue să lupte inflexibil şi sistematic contra religiunii". In revista „Bezbojnic" din August 1935, Iaroslawski-Goubelman, anunţa programul de lucru pentru anii viitori: „Nici un repaus, nici un armistiţiu, pe frontul anti-religios, scria el. Trebue dată o activitate nouă, acestui front, reorganizată propaganda, îmbunătăţite cadrele. Să se folosească nu numai critica legăturilor sociale

[1] **După studiul cu acelaş nume al lui J. de Bivort de la Sandée din opera colectivă:** *Essai d'une somme catholique* **contre les Sans Dieu, Editions Spes, Paris, 1936.**

[1] Cf. Prolètari [Proletarul] Nr. 45 26/13 Mai 1909.

[1] Loc. cit.

Probleme-Recensii-Comentarii

Măsuri, cu rezultate binefăcătoare s'au luat în ţările: *Germania, Turcia, Portugalia, Italia* şi acum, mai de curând, în *Elveţia*.

In toate aceste 5 ţări guvernele au văzut clar pericolul organizaţiilor secrete ale *francmasonilor* anticreştini, antianţionali şi pregătitori de războiu.

Au luat, prin urmare, măsuri ca *francmasoneria să fie interzisă* şi, prin aceasta, viaţa naţiunilor, scăpată de duhul nefast masonic, să poată lua un nou curs, promovându-se interesele lor mari de cultură şi morală, de ordine şi progres, prin apărarea patrimoniului creştin şi moral.

In faţa acestor fapte, nici ţara noastră, care e naţională şi creştină, nu mai poate rămânea nepăsătoare.

Ne trebue stăpâniri, care să îndrăznească a călca fără şovăire şi cu toată autoritatea pe urmele pomenitelor 5 state europene.

*

„Molitvelnic Portativ", de Pr. *Victor Popovici*, cuprinzând rugăciunile cele mai uzitate în viaţa pastorală, a apărut în Caransebeş, cu aprobarea bisericească.

Costă exemplarul: 65 Lei, broşat; 85 Lei în ½ pânză; 105 Lei în ediţie de lux. Se poate procura, în ediţie broşată, dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu; ear în ediţiile celelalte dela: Pr. V. Popovici, *Silha*, p. u. Coştei, jud. Severin.

Cartea activului preot dela Silha bănăţeană a primit încuviinţarea de a putea fi plasată şi în cuprinsul Arhiepiscopiei noastre.

O recomandăm călduros tuturor acelora pentru cari s'a alcătuit.

Cu acest prilej notăm, că atât pentru molitvelnicul pomenit, cât şi pentru alte publicaţii valoroase, Cucernicul preot V. Popovici a fost împărtăşit de curând din partea P. S. Episcop Vasile al Caransebeşului cu binecuvântarea de a purta brâu roşu.

*

Secaş Gh. Pr.: *In şcoala dragostei lui Isus.* O tâlcuire pentru zilele noastre a minunatului capitol 13, din Epistola către Corinteni I a sf. Apostol Pavel, — potrivită pe înţelesul poporului, după un mare predicator din Apus Sibiu, 1937. Tip. Arhidiecezană, — Broşura de 90 pagini, apărută ca Nr. 10 din Biblioteca populară *„Popasuri Duhovniceşti"*. Preţul: 25 Lei.

Cărticica, lucrată de Pr. Gh. Secaş, pune sub ochii cetitorilor cele mai frumoase învăţături despre virtutea dragostei creştineşti, cântată de sf. Apostol *Pavel*, marele predicator al Evangheliei în lumea greco-romană.

Se arată pe rând: Ce fel de iubire aşteaptă Isus din partea noastră; Ce va să zică a iubi; Dragostea îndelung rabdă, nu pizmueşte, nu se laudă, nu se umflă de mândrie, nici se aprinde de mânie, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; „dragostea acopere totul, crede totul, nădăjdueşte totul". Ajuns la sfârşitul paginilor cărticelei, cititorul se va întreba poate:

„Unde este dragostea mea? Ce port eu în suflet şi inimă? Această virtute cerească, dragostea creştină, sau poate alt ceva, potrivnic dragostei creştineşti, şi-a făcut locul în lăuntrul meu?"

Publicaţia *«In şcoala dragostei lui Hristos"* se înfăţişează ca vrednică tovarăşe a celorlalte broşuri din sănătoasa întreprindere a bibliotecii „Popasuri Duhovniceşti".

Cea mai bună revistă românească

„Gândirea", *preţioasa revistă de sub conducerea distinsului ei director Dl Prof. Nichifor Crainic, intră cu numărul lunii Ianuarie a. c. în al XVI an de existenţă. Acest fapt trebue însemnat cu multă bucurie, pentrucă el denotă că spiritualitatea şi gândirea ortodoxă, în slujba cărora a stat dela început acest organ de publicitate, n'au fost cu totul uitate în urma marelui războiu. De 16 ani această revistă răspândeşte numai seminţe bune în sufletele cetitorilor, cari sunt dornici după o viaţă nouă — renăscută prin duhul creştin ortodox. Intr'o vreme când alte publicaţii de existenţă efemeră «şi-au fâlfăit foile în vânt câteva luni, un an sau doi şi s'au rostogolit în neant ca vălătucii de burueni mărunte», revista «Gândirea» a însemnat o statornică afirmare a spiritualităţii ortodoxe. In lupta pe care avea să o poarte împotriva curentelor internaţionale de tot felul, ea a eşit biruitoare, nimicind ideologiile străine de sufletul neamului şi afirmând spiritul autohton către care a îndreptat sufletele cetitorilor. Ca orice publicaţie pusă în slujba unui ideal superior, ea a avut să sufere multe «injurii grosolane şi calomnii fără limită", venite din partea celor străini de gândirea şi simţirea românească. Ea a trăit totuşi pentrucă, după cum mărturiseşte distinsul ei director, a avut «tăria unui crez, pe care alţii n'au avut-o, statornicia unor scriitori de nobilă ţinută morală, pe care alte înjghebări nu i-au avut, şi o voinţă energică de continuitate cu orice sacrificiu, de care nimeni dintre emulii noştri vremelnici nu s'au arătat capabili». Fiecare număr al acestei reviste este închinat unei probleme căreia distinşii ei colaboratori i-au dat deslegarea cuvenită. Şi aceste probleme de ordin spiritual, sunt alese şi predate dupăcum cere duhul vremii.*

N'au rămas fără răspuns nici cei mai iscusiţi adversari, cari în momente de inconştienţă, au îndrăsnit să nege adevăruri atât de scumpe sufletului nostru. Ea continuă pe aceeaşi linie să îmbie sufletului cetitorilor hrana cea mai conzistentă a idealismului creştin, fără de care nu e posibilă o spiritualizare a vieţii.

Numărul ultim este dovada cea mai vorbitoare că revista «Gândirea» stă în slujba spiritualităţii ortodoxe, prin care ea vede renaşterea vieţii româneşti.

Nu pot trece peste două eseuri publicate în numărul lunei Ianuar, din cari se vede cât este de superioară doctrina ortodoxă, raportată la viaţa socială. Primul întitulat «Ortodoxie" al dlui Nichifor Crainic, expune concepţia de viaţă a ortodoxiei, concepţie superioară întru toate altora. Sunt idei de înaltă cugetare şi pătrundere a principiilor ortodoxe, de cari ascultând putem ajunge la desăvârşire.

«Ortodoxia ne învaţă că prin Hristos ni s'a dat harul dumnezeesc, adecă energia spirituală cu care punându-ne în permanent acord putem să ne transformăm viaţa, ridicând-o pe culmile desăvârşirii» (pg. 4).

Nu este locul aici să stărui mai mult asupra întregului studiu, care cuprinde foarte multe şi bogate idei, scoase din scrierile unor Sfinţi părinţi cari au trăit intens viaţa în Hristos.

Alt eseu întitulat «Cele două împărăţii" al Păr. rector Dr. Dumitru Stăniloae, este o isbutită încercare de împăcare între Stat şi Biserică.

Amândouă aceste împărăţii au menirea de a păstra ordinea în lume, ordine voită de Dumnezeu. Statul foloseşte ca manieră pentru menţinerea ordinei legea care constrânge, iar Biserica harul care desăvârşeşte. Concluzia la care ajunge autorul este aceasta: «Oamenii Bisericii pot binecuvânta maniera legii, dar nu şi-o pot însuşi. Maniera Statului e necesară, dar să nu facem zadarnică jertfa continuă a Mielului» (pg. 35).

Dacă ar fi cunoscută această doctrină care nu contrazice întru nimic învăţătura creştină, ar fi multă înţelegere în lume şi o altă ordine în societatea omenească. Am redat aceste câteva idei din ultimul număr, pentru a verifica cele spuse înainte.

Această revistă se luptă azi cu multe şi mari greutăţi financiare. A fost silită, chiar în timpul din urmă, să-şi schimbe din acest motiv tipografia. Cu toate acestea ea continuă să apară, pentrucă îngrijitorul ei dl Prof. Nichifor Crainic, căruia îi exprimăm la acest loc mulţumirile noastre cele mai sincere, are tăria crezului pentru care luptă. «Gândirea există prin energia noastră şi prin forţa ideii pe care o reprezintă scrisul ei", sunt cuvintele distinsului ei director.

O datorie care ne revine nouă celor ce voim să fim răspânditorii spiritualităţii ortodoxe române, este de a da tot sprijinul moral şi material acestui amvon de spiritualitate, — care este revista „Gândirea».

Astăzi când există atâtea ideologii străine de sufletul acestui neam, nu mai e timpul să rămânem nepăsători în faţa primejdiilor, ci trebue să ne strângem rândurile în jurul acelora cari ştiu să răspundă postulatului vremii. Recomandăm călduros cucernicilor preoţi această revistă, care răspândeşte numai seminţe bune în sufletele cetitorilor ei, menite să dea roade îmbelşugate.

In primul rând preoţimea este datoare să sprijinească o publicaţie care înalţă de mult prestigiul gândirii ortodoxe, în lumea intelectualilor noştri plini de prejudecata, că ortodoxia nu poate oferi decât naivităţi pentru masse. Sprijinind cea mai de seamă acţiune ortodoxă ideologică, ea sprijineşte un mare şi strălucit ajutător al ei în apostolatul la care este chemată.

Ceice doresc s'o aboneze, — şi am vrea să ajungă «Gândirea» în fiecare cămin preoţesc, — să se adreseze la Administraţia revistei: Strada Domniţa Anastasia Nr. 16, Bucureşti I.

Noi, cei dela această foaie, urăm «Gândirii» încă o existenţă îndelungată şi tot atât de glorioasă ca şi până acum şi mai ales dorim s'o vedem unanim consacrată.

D. Popescu.

Căzuţi în luptă pentru o mare credinţă

Ne vire vestea dureroasă că tânărul advocat **Ion I. Moţa,** *fiul protopopului nostru dela Orăştie, o mândrie a generaţiei tinere şi o mare nădejde a neamului nostru a căzut pe frontul Madridului în lupta contra comuniştilor, împreună cu un alt tânăr şi talentat advocat şi luptător naţionalist* **Dr. Vasile Marin.**

Vărsăm, împreună cu tot neamul românesc, o lacrimă sinceră şi ruptă din suflet îndurerat pentru aceşti doi tineri ce-au fost în stare să-şi dea viaţa pentru nobila credinţă creştină şi naţionalistă, opusă cu fapta animalicei tendinţe de rostogolire a omenirei în desordinea comunistă.

Tânărul advocat **Moţa** *a trăit frumos şi a murit frumos pe o linie eroică de credinţă şi de luptă. Dar pe urma lui rămâne durere. Dumnezeu să-i odihnească pe amândoi în corturile dreptilor, în dragostea Sa răsplătitoare. Indureratei familii a părintelui protopop Moţa îi trimitem toată participarea noastră la o durere pe care rugăm pe Dumnezeu să-i dea putere s'o supoarte şi să i-o uşureze.*

Un om din preajma lui Şaguna

Prezentul, cu evenimentele lui multilaterale, ne face să uităm uneori de oamenii cari constitue o adevărată ladă cu comori pentru naţia care-i posede. Mă gândesc la binemeritatul protopop şi zelosul om de bine, **Ioachim Munteanu,** *care-şi dapănă traiul de toate zilele într'un cartier liniştit şi patriarhal al oraşului nostru. In omul, care azi (18 Ian.) împlineşte 90 de ani, se concentrează aproape un secol de întâmplări din viaţa preoţească a satelor noastre. Cu ajutorul lui Dumnezeu venerabilul părinte* **Achim** *îşi poartă încet-încet povara trupească lipsit de infirmităţile inerente celor 9 decenii ale existenţei. Ajutorul lui Dumnezeu trebue să fie, pentruca ochii trupeşti să se poată dispensa, după 90 de ani de neîntreruptă funcţionare, de tehnica ochelarilor. Părintele* **Achim** *citeşte şi azi — cu aceeaş convingere nespus de mare cu care citea odinioară copiilor săi după duh — sfânta Scriptură. Răvăşeşte fără întrerupere foiletoanele, şi nu este noutate însemnată pe care moşul cu barba albă ca mătasa să n'o capteze.*

Mitropolitul, de plăcută amintire, Şaguna a avut o influinţă durabilă asupra părintelui **Ioachim,** *căci tocmai acea vreme de binecuvântată arhierie o descrie c'o pasiune nobilă şi plină de sugestie uneori. Intr'adevăr te impresionează relatările conversaţiilor mişcătoare dintre* **Şaguna şi „fătul său",** *tânărul cleric Ioachim Munteanu, care cerceta des cabinetul de lucru al celui mai mare diregător de suflete pe care l-a avut ţara românească.*

Vizita lui Şaguna la teologie, examinarea de fine de an sub prezidiul său, descrierea locuinţei aşa cum era populată pe vremea acelui cârmaciu înţelept, şi până în clipa când devotatul înaltului păstor urcă trăsura pentruca de data aceasta în calitate de corist să-l petreacă pe Şaguna spre locul de veşnică odihnă Răşinari, — îţi defilează impresionant pe dinaintea ochilor minţii. Iată ceva din carnetul părintelui Achim:

«Şaguna era mare psiholog, pătrundea până în partea cea mai dinlăuntru a omului. Pe preoţii arătaţi cu greşeli, îi cita la reşedinţă, le punea la dispoziţie o chilie şi-i obliga să frecventeze prelegerile în Seminar. Pe un preot, după câteva zile de arest chemându-l l-a întrebat ori de promite că se va îndrepta? Răspunsul preotului fu următorul: «Inalt Preasfinţite, nu sunt înger ca să nu greşesc, dar nici drac ca să nu mă pocăesc». Mitropolitului i-a plăcut răspunsul primit şi l-a trimis ve preot la ale sale.

---

ale religiunii, ci chiar critica ştiinţifică, să se arate prăpastia care separă ştiinţa de religiune şi să se ajute massele a trece această prăpastie"...

Antireligiunea la putere

Geneza şi primele desvoltări ale celor fără Dumnezeu

De îndată ce sunt stăpâni pe situaţiune, către sfârşitul anului 1917. Lenin şi discipolii săi încep a deslănţui o luptă crâncenă contra bisericii şi religiunii.

Dar în primii ani cari urmară iernii din 1917—18, lupta antireligioasă nu este organizată de-ajuns. Aceasta se face abia în 1919 când se găsesc câţiva oameni însărcinaţi special cu conducerea acestei opere: *Jaroslavsky, Stephanov, Skworzov* şi *Krassikow*. Lupta contra religiunii păstrează un caracter individual până în 1921, afară de câteva campanii antireligioase, în cari sunt iniţiaţi în special komsomoltzii (tinerimea comunistă). Incepând însă dela această dată, celulele comuniste încep a inunda oraşele şi satele. In 1923 al XII-lea congres al partidului comunist decide începerea unei acţiuni antireligioase sistematice, pentru a înlătura — cum ziceau ei — prejudiţiile religioase, sguduite şi compromise, cari încă mai păstrează teren. De atunci încoace au fost lansate în public 2 jurnale: *Bezbojnic*-ul (Ateistul) şi *Bezbojnicul san Stanca* (Ateistul pe şantier): şi unul, şi celălalt sunt organe autentic antireligioase. Ele stimulează prozelitismul ateiştilor moscoviţi cari fondează în 1925 *„Uniunea ateiştilor"*. Scopul acestei asociaţiuni prezidată de Jaroslavsky [1] e de-a răspândi ateismul marxist între toate popoarele Republicei sovietice. Din 1925 până în 1929 numărul celulelor ateiste creşte fără încetare. In 1926 Uniunea ateiştilor număra 2421 celule şi 87.033 membri; în 1927: 3121 celule şi 138.402 membri, iar în 1928: 3980 celule şi 123.007 membri.

[Urmează] **Petru Brudea**

[1] F. Jaroslavsky, după numele său adevărat Goubelmann este de origină iudaică.

Era un aspect de-o frumseţă să vezi pe Şaguna plimbându-se prin oraş. Străinii îl respectau şi admirau, mai ales dupăce la punerea petrii fundamentale a spitalului (în 1857) şi împăratul, care participase i-a acordat o atenţie deosebită».

Amintirile de felul acestora şi le-a însemnat în: «Crâmpee din viaţa sa», tipărite la Sibiu în 1933.

Asemenea a colaborat la alcătuirea cărţii: Proverbe, maxime, asemănări şi idiotisme din graiul Românilor din Transilvania şi Ungaria de Dr. E. Cristea Sibiu 1901; a compus monografia comunei Ocurarâului, Sibiu 1894, şi are multe articole resfirate mai ales prin Telegraful Român.

De cei oropsiţi ai comunei, cari i-au fost totdeauna dragi, s'a îngrijit în felul următor: a înfiinţat un fond filantropic cultural, care astăzi se ridică la suma de 70.000 Lei.

A fost totdeauna la înălţimea chemării sale, ca învăţător, preot, protopop, confesor de spital, deputat eparhial, — astfel că «Răsplata muncii pentru biserică» şi «Coroana României în gradul de ofiţer» sunt distincţiuni binemeritate.

Cu prilejul jubileului de 90 ani a preotului, care de bunăvoe a luat asupra sa greul dar nobilul apostolat şi l-a onorat cu devotamentul şi priceperea sa, încheiu cu omagiul pe care i l-a adus Inalt Preasfinţitul Mitropolit cu ocazia unei întâlniri din anii trecuţi: **„Sfinţia ta eşti cel dintâi preot"...**

Prof. Neaga

Pretinia catolicismului cu francmasoneria

Am publicat, în două rânduri, în foaia noastră ştiri despre pretinia încheiată în 1928 la Aachen între catolicism şi francmasonerie pentru răpunerea mişcărilor naţionaliste.

„Unirea" şi „Farul Nou" deşi provocate cu dinadinsul să nege dacă pot, au tăcut chitic.

Inainte de-a mai da alte ştiri referitor la această prietinie, deocamdată, întrucât până la 1928 catolicismul îşi dădea falnic aparenţa că e cel mai ireductibil adversar al francmasoneriei, dăm o listă de înalte personalităţi clericale catolice cari au făcut parte din francmasonerie.

Incă la 1860 „Latomia" o cunoscută publicaţie francmasonă numea între francmasoni pe următorii principi bisericeşti:

Contele Auersperg, **arhiepiscop de Passau.**

Contele Koloredo, **primatul Germaniei şi arhiepiscopul de Salzburg.**

Von Hag, **episcop de Königgrätz.**

Contele Herberstein, **episcop, Lausbach.**

Contele Pergen, **episcop de Mantua.**

In 1932 a apărut o interesantă broşură *„Der Oesterreichischer Freimaurer"* **de** *I. Reiss*. **La sfârşit cuprinde o listă de francmasoni conducători din Viena, însă numai pe cei morţi, sau pe cei cari au încuviinţat să fie daţi publicităţii. Intre ei aflăm pe:**

Arhiepiscopul *conte Schatfgotch Friederich Franz Iohann conte Spaun*, **canonic de Salzburg şi Passau.**

Abatele Urban Hauer, **din Melk.**

Iohann Baptist Albertini, **rectorul seminarului general pentru clerul din Tirol.**

Iezuitul *Lorenz Leopold Haschka*, **profesor de estetică la Theresianum-ul din Viena.**

Franz Poschinger, **duhovnicul de curte din Viena.**

Contele Iosif Starhemberg, **canonic în Salzburg.**

Despre pretinia dela Aachen din 1928 şi despre ordinul francmason catolic „Cavalerii lui Columb", întemeiat recent în America cu binecuvântarea papei, vom da mai multe relaţii în alte numere.

Mai mult chiar, germanul *Fr. Hasselbacher*, **din a cărui operă monumentală recentă despre francmasonerie (Entlarwte Freimaurerei, vol. II) luăm aceste date, anunţă în seria sa de volume despre francmasonerie, şi unul în care va dovedi pe baza multor documente secrete până acum, că bolşevismul rusesc a ieşit din colaborarea marei finanţe iudeo-francmasonice cu iesuitismul catolic.**

† Dr. Ioan Radu

După o perseverantă şi rodnică activitate, pe terenul şcolar, bisericesc şi naţional, se stânge din viaţă profesorul pensionar şi fost director al liceului nostru ortodox român dela Brad, *Dr. Ioan Radu*.

Peste patru decenii a stat neclintit în slujba neamului şi a bisericii, alături de luptătorii unei generaţii, care în fostul *Zarand*, poate mai mult decât în alte locuri, aveau să înfrunte atacurile îndrăzneţe ale guvernelor de prea jalnică amintire, — pentruca, la „plinirea vremii", aceşti luptători, câţi au mai rămas, să vadă cu ochii proprii înfăptuirea unităţii noastre politice la care au aspirat şi căreia i s'au jertfit.

Născut din pătura ţărănească la 1866, în satul Hărţăgani, din ţinutul zărăndean, învaţă carte la şcoala dela Brad, care avea pe atunci numai *patru* clase gimnaziale, de aici trece la Blaj, unde ia bacalaureatul cu distincţie. Cu bursa fondaţiei lui *Gojdu* (fondaţie reţinută azi la Budapesta pe nedrept!), tinerul Ioan Radu a urmat matematicele la universitatea din Cluj. Ca student şi ca prieten de principii al vajnicului luptător A. C. Popovici, a colaborat la redactarea *replicei* studenţimii române.

Trece examenul de profesorat şi primeşte în 1891 numirea la catedra de matematice dela gimnaziul brădean, al cărui director era protopopul de mai târziu al Zarandului şi fostul deputat parlamentar la Budapesta, Vasile Dămian.

Ioan Radu a făcut parte din organizaţiile şcolare şi bisericeşti, a fost membru în consiliul comunal şi în „congregaţia" comitatului, — în aceste corporaţii se bucura de o trecere deosebită ca naţionalist inimos şi intransigent şi ca bun ortodox.

A slujit 41 de ani ca profesor; din aceştia 13 ani ca director al şcoalei, care s'a întregit cu 8 clase. In 1923 s'a constituit o comisie examinatoare, sub preşedinţia directorului Dr. Ioan Radu şi, în fiinţa de faţă a I. P. Sfinţitului Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, s'a ţinut *primul* examen de bacalaureat cu absolvenţii liceului ortodox român dela Brad...

Inmormântarea mult regretatului Dr. Ioan Radu s'a făcut în 2 Ianuar 1937.

Foaia naţională din Valea Crişului, «*Zarandul*», scrie despre înmormântare:

„După un scurt serviciu religios cosciugul, ridicat de profesorii liceului şi admiratori din oraş, a fost aşezat pe o sanie trasă de 6 boi, frumos împodobită cu covoare şi scoarţe româneşti, precum şi cu numeroase coroane.

Cortegiul numeros, având în frunte elevi de liceu, Asociaţia corală sub conducerea profesorului Gh. Pârvu, care dă răspunsurile, — şi un numeros sobor de preoţi, colegi şi foşti elevi ai defunctului s'a îndreptat spre biserica ortodoxă unde s'a făcut serviciul funebru.

Impresionante au fost ecteniile oficiate în faţa liceului şi a internatului, pentru care bunul profesor şi director a depus nepreţuită râvnă.

După serviciul funebru păr. protopop Indrei a rostit o impresionantă cuvântare, evocând personalitatea lui Dr. Ioan Radu.

Dl Candin Ciocan, directorul liceului, în numele corpului profesoral, al foştilor elevi, precum şi al asociaţiilor culturale din Brad, într'o simţită cuvântare, depune lacrimi de recunoştinţă, admiraţie şi regret în faţa osemintelor decedatului".

Odihnească cu drepţii!

Cursuri culturale în Sibiu

Despărţământul Sibiu al „Astrei" şi „Federaţia corpului didactic" organisează cursurile obişnuite ale Universităţii populare şi adecă din 18 Ianuar 1937—31 Martie 1937, în fiecare *Luni* şi *Miercuri*, între ora 8—9 seara, în sala festivă a Liceului „Gheorghe Lazăr".

Programa cursului religios este: Luni, 18 Ianuar: „Creştinismul faţă de problemele actuale ale claselor sociale din oraşe", conferinţă ţinută de *Spiridon Cândea*, prof. la Academia Teologică. Partea artistică se va executa de corul Academiei Teologice.

Miercuri, 20 Ianuar: „Introducerea creştinismului în Rusia", conferinţă ţinută de *Ilie Beleuţă*, profesor la Academia Teologică. Partea artistică se va executa tot de corul Academiei Teologice.

Vor urma apoi cursurile: de igienă, de psihologie, de ştiinţe fizico-naturale, de educaţie, de economie, de literatură, de jurisprudenţă, de geografie şi de istorie naţională.

Sânt rugaţi cetăţenii sibieni să încurajeze prin prezenţa lor această manifestare cu caracter cultural.

Intrarea liberă!

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiter următorii clerici: Loghin Borza pentru parohia Ormindea (prot. Băiţa), Valer Ciora pentru Valea Lungă (prot. Mediaş), Ioan Oltean pentru Comorlău (prot. Sf. Gheorghe) şi Lucian Tebieş pentru Căinelul de sus (prot. Băiţa).

In cinstea unui luminător. In 7 Ianuar 1937, la Sf. Ioan, din iniţiativa parohului din *Aciliu* protop. Sălişte, şi cu concursul învăţătorilor şcoalei primare şi al tineretului din loc, s'a sărbătorit în biserica satului, după Sf. Liturghie, activitatea profesorului *Ioan Oţoiu* dela Academia agricolă din Cluj, din 1902 până în 1909, în comuna Aciliu şi originar de aici.

Pr. I. Bărbat şi înv. director I. Iuga, au arătat, în cuvinte bine simţite, activivrednicului îndrumător, care sprijinind tot ce e spre înaintarea comunei a dăruit mai înainte suma de 5000 Lei, precum şi alţi bani în fiecare an de ziua onomastică, iar acum în urmă jertfind o considerabilă sumă de bani pentru pictarea icoanelor la iconostasul, dăruit bisericii din Aciliu de fericitul în Domnul Episcop Nicolae al Clujului. Dl profesor I. Oţoiu, mişcat de această sărbătorire neaşteptată, mulţumeşte poporului din Aciliu pentru dragostea cu care-l înconjoară şi, declarând că şi-a făcut plăcută datorie când a ţinut legătura vie cu satul său natal, mai dăruieşte bisericii 900 Lei (din cari 300 Lei corului bisericesc) şi promite sprijin neprecupeţit şi pentru viitor. Faptele grăesc dela sine. Pr. *Ioan Bărbat*.

Şalurile şi jidovii. La Budapesta şi în alte oraşe din Ungaria s'au pus zilele acestea în vânzare şaluri imprimate cu vorbele dela Milano, rostite de dl Mussolini, despre „mutilata" Ungarie. Femeile maghiare, ca să facă patriotică „politică", se grăbesc să îmbrăţişese noua modă, spre marea plăcere a jidovilor negustori de asemenea marfă, — prin care se exploatează naivitatea femeilor şi grandomania vecinilor noştri dela vest, spre folosul unui curat „gheşeft", caracteristic iudaismului iredentist.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu, Duminecă 17 Ian. a. c., va predica Păr. Diacon *Grigorie T. Marcu*, profesor la Academia teologica „Andreiană".

Conferenţă publică se ţine Duminecă, în 17 Ianuar 1937, ora 6 seara, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Conferenţiază dl profesor *Radu Gyr*, dela universitatea din capitală, despre: Anarhismul în poezie.

Mulţumită. Cu ocazia Reprezentaţiei teatrale aranjate în 25 Dec. 1936 de „Reuniunea cult. naţională a meseriaşilor români din Sibiu a bisevoit a suprasolvi resp. a-şi rescumpăra biletele următorii: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit Lei 500; T. Popovici prof, Dr. G. Măcelariu adv., Dr. N. Sebiau adv., Dr. L. Borcia adv., Dr. D. Stăniloae rectorul Acad. teologice şi Ioan Borgia m. blănar, câte 100 Lei; Ioan Dinu diacon, G. Morariu şi S. D., câte 50 Lei; N. Stanciu m. croitor 42 Lei; V. Fulea m. măsar 25 Lei şi N. N. 15 Lei.

— **La fondul Nicolae Cristea pentru monumentele bărbaţilor binemeritaţi ai clasei meseriaşilor români au dăruit: Dr. G. Măcelariu adv., 300 Lei şi Dr. Horia Petra-Petrescu, secr. „Astrei" 250 Lei. Exprimă mulţumită şi pe această cale:**

Comitetul.

Poşta redacţiunii

Pr. *T. B.* în *R.* Este mai potrivit ca epistola, de caracter intim prietenesc, să fie trimisă deadreptul celui interesat.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. A apărut Nr. 1 pentru Ianuar 1937 cu următorul sumar: Diacon Grigorie T. Marcu: In pragul anului nou; Preot Spiridon Cândea: Cultul creştin ortodox ca mijloc de păstorire a sufletelor; Preot Pavel Borzea: Gânduri asupra Sfintelor Taine ca mijloc de pastoraţie; Teodor Bodogae: Mănăstirea Cutlumuş din sf. munte Athos ctitorie românească; Pr. Dr. Nicolae Popovici: Opinii asupra proiectului de modificare a legii şi statutului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române; Dr. Iosif Hradil: Indemnuri duhovniceşti; Grigorie T. Marcu: Atitudini: Preoţii noştri, aşa cum sunt. Contra legiunii dela „Farul Nou". Mişcara literară, cronică şi informaţii.

Nr. 373.

AVIZ

La şcoala normală de fete „A. Şaguna" din Sibiu, cu data de 1 Februarie a. c., este vacant postul de menajeră-bucătăreasă.

Cererile pentru ocuparea acestui post se vor înainta direcţiunii şcoalei însoţite de următoarele acte: 1. Certificat de naştere şi botez, 2. Certificat de naţionalitate, 3. Certificat de serviciu, până la 30 Ianuarie 1937.

Informaţii se pot lua dela cancelaxia şcoalei.

Direcţiunea

Nr. 477/1936 [64] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Balşa cu filia Galbina, protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.

2. Sesiune parohială: a. Grădină cca 2 jugăre. Folosirea cimiterului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3, care o foloseşte cantorul şi crâsnicul.

3. Sâmbrie: Dela familiile mai în. stărite 11 cupe (cca 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe cu curuz (porumb) sfărâmat.

4. Locuinţă în natură (casă parohială absolut nouă).

5. Stola obişnuită în protopopiat

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, insoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 8 Decemvrie 1936.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protodopesc.

AVIZ

Volumul al doilea din lucrarea: Hristos în şcoală, de părintele D. Călugăr, a ieşit de sub tipar şi se poate comanda prin Librăria arhidiecezană, în vederea catiheţilor în învăţământul primar.

Volumul al doilea cuprinde 498 pagini şi costă Lei 220 exemplarul, la care se adaoge Lei 25 porto poştal.

Sibiu, 9 Septemvrie 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIATIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXv Sibiu, 24 Ianuar 1937 Nr. 4

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

P. S. Sale episcopului NICOLAE al Clujului la sărbătorirea d-lui prof. Sextil Pușcariu

Doamnelor și Domnilor,

Implinirea vârstei de șaizeci de ani este un prilej de bucurie, chiar când această vârstă e a unui simplu cetățean de omenie. Iar când ea e legată de numele unei proeminente personalități a vieții noastre naționale — prăznuirea ei solemnă se impune cu puterea unei lecții de-o covârșitoare importanță educativă.

Iată pricina pentru care țin să adresez cele mai calde felicitări unerei și totuși atât de glorioasei Universități din capitala Daciei superioare, că a avut fericitul gând de a organiza, în cuvenitele cadre solemne, sărbătorirea marelui învățat al neamului, dl *Sextil Pușcariu*, la cei șaizeci de ani pe care-i împlinește D-sa.

Dacă cineva ar fi pus să judece vârsta distinsului nostru sărbătorit după ținuta lui de o echilibrată eleganță, după privirea lui de-o tinerească seninătate, după vorba lui de-o cuceritoare căldură, sau după mersul lui ritmat în cadența marșului muzicei care conduce pe «brașovenii» din Cluj spre pădurea «Hoia», la maial — de bună seamă că nu i-ar da nici pe departe anii cari i-au nins puțintel podoaba de cunună de păr din jurul nobilului său cap de academician. Abia când i s'ar spune că dl Sextil Pușcariu este de peste trei decenii unul dintre cei mai ilustri profesori universitari, că este însuș organizatorul Universității din Cluj (și sunt mândru că 'n această epocă i-am fost secretar!); că este unul dintre cei mai eruditi filologi români, cunoscut și prețuit în străinătate ca și la noi; că a fost ministru al trebilor din afară ale Bucovinei eliberate de sub jugul străin, până la unirea ei desăvârșita cu patria mumă; că D-sa e aproape gata cu redactarea marelui Dicționar al Academiei; că a anunțat deja apariția monumentalului Atlas al Limbei Române (în 10 volume!) — una dintre cele mai formidabile unelte de luptă împotriva neastâmpăratului revizionism unguresc; că este un vechiu academician, iar de patru ani președinte al «Frăției Ortodoxe Române» — abia atunci prietenul nostru și-ar trage seama și și-ar spune (firește, tot greșit): «Rumânul ăsta trebue să se apropie de sută, fiindcă asemenea opere nu se înfăptuesc decât în multe, multe decenii — și asemenea glorii nu se cuceresc îndeobște decât la adânci bătrânețe». Iar când în replică i-am aminti, că dl Sextil Pușcariu a ajuns profesor universitar și membru al Academiei Române la vârsta la care unii dintre colegii săi se osteneau să-și ia examenul pentru profesura secundară, prietenul nostru, ne mai având încotro, ar da din umeri, pur și simplu, în semn că nu mai înțelege nimic...

Care e taina acestei glorioase tinereți și care-i obârșia acestei uimitoare ascensiuni spirituale, de care l-a învrednicit bunul Dumnezeu pe iubitul nostru sărbătorit de astăzi?

Vlăstar al unei vechi familii preoțești care a dat neamului o întreagă oaste de cărturari distinși pe toate tărâmurile vieții publice, dl Sextil Pușcariu a moștenit o zestre sufletească, pe care d-sa — cu darurile bogate cu care l-a înzestrat Părintele ceresc — a știut-o spori în chip impresionant și a știut-o pune — jertfelnic — în slujba neamului.

Sensibilitatea poetică și luciditatea judecății au făcut din D-sa un excelent critic și istoric literar; dragostea și simțul pentru limbă îngemânate cu o rară pasiune pentru cercetările științifice au făcut din D-sa un filolog romanist de reputație europeană; bunul simț și înțelegerea situațiilor dublată de temeinicia pregătirii științifice au făcut din D-sa un eminent organizator; iar iubirea de neam care i-a călăuzit viața a zidit din el un îndrumător de rasă.

Iată cununa de însușiri cari i-au dat putința atâtor înfăptuiri strălucite, menite să-i înalțe prestigiul — în țara întregită ca și peste hotarele ei.

Cu acest prilej a fost chemat și în fruntea obștii misionare care este «Frăția Ortodoxă Română» pe care o conduce de patru ani de zile — cu înțelepciune, cu iubire și cu devotament.

Răsărit din tulpină preoțească, marele savant și Român a găsit de cuviință să-și închine în felul acesta lui Dumnezeu și Bisericii Lui dreptmăritoare toată lamura credinții și toată lumina științii sale, ca pe-o curată ofrandă adusă Celuice a călăuzit neamul nostru românesc, peste atâtea veacuri de suferință și jertfe, la limanul izbăvirii lui naționale. Gestul e de o simbolică dinstincție. El nu izvorăște decât din sufletul celor mai de elită personalități ale lumii științifice.

Deaceea am spus, că sărbătorirea ilustrului fiu al neamului nostru se impune ca o lecție de-o impresionantă semnificație educativă.

Pentru toată gloria ce i-a creat-o științii românești — știința îl glorifică; pentru toată mândria ce i-a câștigat-o neamului — neamul îl slăvește; pentru toată cinstea ce i-o face Bisericii strămoșești — Biserica îl cinstește și-l binecuvântă.

Prea Stimate și Prea Iubite Domnule Profesor,

Invăluit de aceeași căldură a iubirii care ne cuprinde pe toți cei de aici și pe ceice din binecuvântate pricini n'au putut fi de față la acest mare praznic sufletesc, Vă rog să primiți din partea I. P. S. Mitropolit Nicolae, din partea mea și din partea întregei Biserici darul curat al admirației și iubirii noastre desăvârșite. Bunul Dumnezeu să Vă răsplătească jertfelnica zăbavă în slujba neamului, să Vă rânduiască încă mulți ani de viață și să Vă păstreze cuceritoarea tinerețe și seninătate cu care la vârsta de șaizeci de ani ne îmbujorați inimile.

Eroismul preoțesc

Hotărât lucru, am pășit într'o zodie istorică în care nu se mai poate trăi fără eroism. Astăzi dacă nu poți trăi eroic, viața îți devine un chin și o țesătură de complicații și de contradicții care te înfășoară până la sugrumarea morală. Antitezele și-au ascuțit atât de mult vârfurile și se înfruntă atât de implacabil, încât a devenit foarte primejdios să te mai menții printr'o savantă și oportunistă echilibristică între amândouă sau în amândouă. Riști serios să fi străpuns din două părți căzând între ele.

Inainte toată lumea trăia pe un plan de compromis între antiteze. Necredința nu era în totul necredință sau suporta alăturea de ea și credința. Credința la rândul ei nu-ți impunea numai decât lupta aprigă pentru ea și mărturisirea patetică a ei, nefiind asaltată atât de furibund de ateism. Puteai să fi și din una și din alta câte puțin, sau să fi teoretic cu una și practic cu alta.

Astăzi concepțiile și convingerile s'au ales din amestecul în care conviețuiau și stau opuse în fronturi cari se izbesc cu neîndurare.

Azi Antihristul comunist și-a dezlănțuit toată furia împotriva creștinismului. In Rusia și în Spania dușmanii lui Isus Hristos săvârșesc împotriva preoților și a mărturisitorilor credinții orori cari întrec orice închipuire fantasmagorică. Și cine știe dacă nu se va încinge aceeași horă sinistră în toată lumea.

Care trebue să fie între astfel de împrejurări atitudinea preotului? Să rămână, cu prețul de-a fi socotit ca un izolat și retrograd, pe o poziție intermediară, de compromis între antiteze? Cred că atitudinea aceasta nu mai e posibilă nici pentru preot. Mai întâi ea este într'o incompatibilitate principială cu misiunea preoțească. Preotului nu i se permite în nici un timp să stea pe poziții de compromis. Nici măcar în timpurile cele mai liniștite și împăcate, de clasică mentalitate burgheză. Eroismul este o însușire esențială a misiunii lui. Dar nu e mai puțin adevărat că absența eroismului pastoral în vremuri liniștite, oricât ar constitui o vină personală, nu are consecințe atât de păgubitoare pentru credința creștină. Intr'o vreme ca a noastră însă aceste consecințe sunt deadreptul dezastruoase. Eroismului și fanatismului necredinții — da, există un eroism și un fanatism satanic, ateu, inspirat și animat de cel rău! — ce-i poți opune decât eroismul superior al credinții în realitatea și în valorile spirituale?

Dar cum să fie eroismul preoțesc?

In general spus, să fie și el ca orice eroism, afirmarea fără frică, totală, fără reticențe, în orice împrejurare, a credinței creștine și a idealurilor ei. Mărturisirea prin cuvânt deschis, dar și prin întreaga purtare și mai ales prin acțiune neobosită în favorul credinței. Eroismul preoțesc nu te lasă sa asculți pasiv ridiculizarea credinței creștine, ci-ți va porunci să-i iai apărarea cu toata priceperea și — dacă ai de aceasta mai puțină — cu tot focul curat al convingerii care-ți pogoară atunci pe Dumul Sfânt în suflet. Eroismul preoțesc nu te lasă să te rușinezi de calitatea ta de preot — of! ce laș lucru e acesta! — și să fofolești semnele externe cari mărturisesc această calitate a ta. Eroismul preoțesc îți dă conștiința sfintei tale demnități de preot, te face într'un anumit sens mândru de ea socotind-o superioară tuturor profesiunilor omenești și cu un rost inegalabil în viața omenirii. Dar tocmai de aceea eroismul preoțesc te face să păzești cu nobilă gelozie prestigiul acestei demnități divine, atât în persoana proprie, necoborând-o la fapte, cuvinte și atitudini cari o compromit, cât și în persoana altor frați întru preoție aparându-i când auzi că sunt bârfiți.

Eroismul preoțesc este nebunia cea prea înțeleaptă pentru Hristos, socotindu-l pentru tine și afirmându-l pentru toți, fără răgaz, singura cale de mantuire din rele, singurul centru și rost al existenții. Eroismul preoțesc cere să trăiești și să afirmi patetic, deplin, exclusiv, până la ultima margine a puterilor și a existenței tale, cu riscul de a perde imediat nu numai averea ci și viața, teza pentru care te-ai decis: pe Hristos.

Eroismul preoțesc implică ambiția sfântă de-a face prin tine pe Hristos venerat, dorit, iubit de oameni, de-a te simți pe tine, prin Hristos, pentru a-l reflecta pe Hristos.

După gradul, după pasiunea cu care îți iubești și-ți afirmi teza, eroismul preoțesc e ca oricare alt eroism. Dar mai mult decât oricare altul eroismul preoțesc e străbătut de noblețe în maniera sa și de-o infinită dragoste de om. Are și el în vedere biruința asupra tezei adversare și se află în plină tensiune de luptă, dar nu folosește nici un mijloc incompatibil cu noblețea spirituală și cu dragostea, care nu descurajează, față de om. Lovește și preotul în poziția adversară prin afirmare și prin comba-

tere, dar fără ură pentru adversar. In opoziție ireductibilă și în luptă decisă cu teza contrară, celce-o reprezintă trebue să vadă totuși că loviturile tale sunt loviturile spiritului adevărului și sunt însoțite de cea mai mare iubire față de el. Chiar când el te urăște de moarte și când te lovește brutal, cu mijloacele cele mai puțin omenoase, tu preot nu-ți lăsa sufletul infectat de patima urii, ci luptă-te să-ți păstrezi, în Isus Hristos, seninătatea și credința în biruința tezei tale. Lovește pe tatăl minciunii cu sabia adevărului, afirmă-ți fără frică, dar liniștit, neclintit și demn, fără vulgaritate, poziția ta. Trebue să te simtă adversarul superior.

De eroism și de luptă ține esențial suferința și martiriul. Cine se teme de ele nu poate fi erou și fuge de luptă. In epoca burgheză, apusă precum se vede, lumea se desobișnuise a se mai gândi la moarte, se temea de ea, trăia într'un orizont spiritual la a cărui margine nu se vedea — pentrucă omenirea așezase un paravan — misterioasa moarte care te înspăimântă. Azi omul s'a învățat să privească spre moarte, să conteze cu ea, să nu se mai teamă de această graniță sigură a vieții. Mi se pare că vremea noastră cere tot mai mult și preotului să fie pregătit și pentru această eventualitate.

Istoria întră, iubiți frați întru Hristos, într'o fază eroică. Dumnezeu ne cere în sfârșit iarăși, și poate mai mult ca totdeauna, mai ales nouă să fim la înălțimea timpului. Să nu lăsăm cererea lui Dumnezeu fără răspunsul nostru pozitiv. Pr. **D. Stăniloae**

Tot despre Ioan Mihu. — *In Nrul dela 15 l. c.* **Neamul Românesc**, — *după-ce într'un număr precedent afirmase despre fruntașul ardelean Ioan Mihu, că, în luptele politice naționale din Ardeal, Mihu a fost un bărbat* **„apolitic“**, — *acum (în urma unui articol al nostru) a revenit și scrie că:* **„Mihu n'a fost un politic militant“.**

— *Chestiunea din Neamul Românesc, că Ioan Mihu* **„n'a fost un om politic“**, *și că nu e decât un* **„apolitic“**, *e prezentată va să zică în culoare mai... domoală, când se recunoaște adevărul că Ioan Mihu nu era politicul* **militant**, — *lucru precizat și în articolul nostru.*

Dacă prin urmare, cineva n'a știut să fie logic cu sine, sau n'a știut să citească, **nu noi** *am căzut în greșala aceasta.*

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Sărbătorirea dlui profesor Sextil Pușcariu

Duminecă în 17 Ianuar a. c. s'a sărbătorit la universitatea din Cluj un om cult: dl Sextil Pușcariu, care a împlinit etatea de 60 de ani. Inițiativa acestei serbătoriri o luaseră un grup de profesori universitari, în frunte cu dl prof. Capidan dela acea universitate.

După slujba dumnezeească din catedrala ortodoxă, în care s'a ținut parastas pentru eroii Ioan Moța și V. Marin morți în Spania pentru creștinism și naționalism contra neopăgânismului de azi, un public select s'a întrunit în aula universității. Sărbarea a fost prezidată de dl rector Ștefănescu Goangă în prezența P. S. Nicolae Colan și a unui mare număr de profesori universitari din Cluj.

Dl rector Ștefănescu Goangă a adus omagii sărbătoritului, care a organizat universitatea Daciei superioare. Dl N. Drăgan a elogiat activitatea științifică a dlui Pușcariu. Dl Capidan a arătat evoluția filologiei și linquisticei la Români, rolul de căpetenie al sărbătoritului și a fixat locul școalei linquistice românești în filologia romanică, și-i prezintă sărbătoritului un splendid volum omagial, un album și un pergament artistic de amintire. Dl prof. Procopovici dela Cernăuți a adus omagiile Bucovinei pentru opera națională culturală a sărbătoritului ca profesor universitar în Cernăuți. P. S. Nicolae al Clujului a făcut elogiul omului cult printr'o cuvântare de o cuceritoare frumusețe, pe care o publicăm în acest număr. Dl prof. Manoilescu dela București a elogiat meritele ardeleanului reprezentativ. Studentul Mateiaș a vorbit în numele studențimii.

A răspuns sărbătoritul vădit emoționat, mulțumind tuturor vorbitorilor pentru simțemintele manifestate. Din vorbirea sărbătoritului s'au desprins bogate și prețioase mărturisiri că a iubit munca și și-a făcut datoria față de știință, față de neam și de biserică.

S'a dedicat științei și catedrei și altarului ei vrea să-i schijească până va crede că-i poate fi de folos.

A urmat apoi un banchet la care au participat 150 de persoane. Seria vorbirilor s'a continuat într'o atmosferă de seninătate platonică. Dl Costică Lacea ne-a expus greutățile cu alcătuirea Dicționarului limbii românești și a citit telegramele și scrisorile de felicitare din străinătate și din patrie pentru sărbătorit.

Dl profesor Giuglea a istorisit cum s'au înjghebat întrunirile săptămânale dela muzeul limbii și ideea Atlasului linguistic. Dl Dr. Moldovan, președintete „Astrei“ a felicitat pe sărbătorit în numele Asociațiunei, cu care a stat în legături din tinerețe. Profesorul italian dl Cialdea dela universitatea din Cluj a rostit cuvinte elogioase pentru știința și poporul român. Dl prof. Lupaș a elogiat pe cărturarul de elită, reprezentantul unei familii de cărturari. Dl prof. Bănescu, Popescu-Voitești, dl prof I. Matei, în numele Frăției Ortodoxe Române, dl. prof. Petre Grimm șăgalnic presară umor peste adversitățile nesfârșite ale savantului de azi. Tuturor le-a răspuns sărbătoritul în sinceritatea și finețea care-l caracterizează.

La această demnă și atât de distinsă sărbătorire, Biserica noastră a fost reprezentată prin P. S. Episcop Nicolae al Clujului, cu consilierii săi și cu profesorii academiei Teologice din Cluj precum și a delegaților I. P. S. Mitropolit al Ardealului P. C. T. Scorobeț și V. Nistor dela Sibiu. Ca participant la această serbătorire, nu pot încheia acest lapidar raport fără a schița portretul omului cult.

Există om învățat, om cu carte și cugetător original. Dar omul cult posede ceva tainic în ființa sa, care-l deosebește de alți oameni. Nu se poate defini acel secret, dar el se desprinde din tot ce este și din toate atitudinele lui.

Omul cult e acela care poate privi viața și universul, acum senine și drăgălașe, acum întunecate și înfiorătoare, fără să se peardă pe sine în fața imensității lui și a vicitudinelor vieții și fără să-și peardă credința și curajul.

E cult omul, când știe să și aleagă prietenii și să-i păstreze, dar mai ales când el poate fi prieten cu sine însuși.

E cult omul, care iubește florile și făpturile lui Dumnezeu și când surprinde o bucurie de mult uitată în sburdălnicia unui copil.

Când un pom încărcat de fructe, când arborii cu coroane maiestoase și raze de soare, care se joacă peste undele unui râu îl pot cuceri ca amintirea unei iubiri de mult stinse.

Când se poate simți fericit și când e părăsit și solitar și e cu sufletul înălțat în mijlocul valurilor vieții.

Când poate desprinde și în fața celui perdut ceva de dincolo de păcat.

Când știe cum să trăiască, cum să spereze și cum să se închine.

Când nu se teme de vieață, n'are frică de moarte, când luptă împotriva adversităților vieții și în inimă umbrează un svon sacru de cântec. Sărbătoritului mulți ani!

T. Scorobeț

Martiri pentru Hristos

Moartea eroică a lui Ion I. Moța și a lui Vasile Marin a răscolit până în adâncuri sufletul țării întregi, care de o săptămână vibrează zguduită, purificată, înălțată peste pământescul banal în regiunile sublimului.

Când toți credeam că s'a stins din omenire pasiunea pentru ideal, capacitatea de eroism, spiritul de jertfă și mai ales dragostea și înțelegerea pentru Hristos, jertfa eroică a celor doi tineri ne-a descoperit fulgerător în inimile lor și, cu siguranță, în inimile multor sute de tineri — și de aci înainte în a tot mai multora — comori uriașe de strălucitoare lumină și putere dumnezeească.

De-acum o nouă epocă se deschide în istoria românească.

Scara de lumină, de jertfă, de sfântă îndrăzneală pentru idealul cel mai nobil și mai roditor care este Hristos, scară pe care ne-a arătat cei doi martiri ce frumos e să te înalți cu aripi și cu suflet de înger spre cerul iarăși deschis pentru noi — va trezi în neamul nostru puteri nebănuite de sfânt idealism, de nemuritoare fapte în fața cărora se va topi ca ceara meschinăria vieții noastre de până acum.

Tinerii Moța și Marin sunt de-acum nume de foc luminator și dogoritor în istoria mândriei românești și a Bisericii ortodoxe române, ai cărei martiri sunt. Ei ne-au ridicat prestigiul — grav compromis de politicianismul postbelic — în fața străinătății.

Nu putem să nu încrestăm că unul dintre ei este fiul unui protopop al nostru, al marelui apostol și mărturisitor al libertății românești. Biserica ortodoxă a arătat încă odată în Ardeal, așa cum a arătat în figurile lui Horia, Cloșca, Crișan, Avram Iancu, în ce spirit își crește fiii. Ion I. Moța este cea mai mare jertfă ce-ar fi putut-o da neamul și Biserica noastră din rândul generației tinere. Dar se vede că sublimul și rodnicia unei jertfe e condiționată de mărimea ei.

Indurerați dar mândri, loviți greu dar tocmai de aceea cu și mai mari nădejdi, glorificăm numele martirilor Ion I. Moța și Vasile Marin. D. S.

*

Reproducem, ca o ilustrare pentru vecie a eroismului lui Ion I. Moța, după „Porunca Vremii“ din 19 Ianuarie c., următoarea relatare a unui ziar spaniol:

---

* FOIȘOARA *

Mișcarea celor fără Dumnezeu și acțiunea ei în lume

(Urmare)

Uniunea ateiștilor militanți (U. A. M.)

Totuși acest progres foarte slăbit în 1928, nu era de placul ateiștilor moscoviți. Acțiunea antireligioasă nu era dusă cu putere.

La al II-lea congres ținut la Moscova în Iunie 1929 U. A. decide să-și mărească repede rândurile și să devină mai agresivă. Pentru a-și ilustra mai bine caracterul, ea se numește de aici înainte „Uniunea ateiștilor militanți“ (U. A. M.). După însăși afirmarea statutelor sale (§ 1) ea va căuta să „unească masele de lucrători ai U. R. S. S. în vederea unei lupte active sistematice și continue contra tuturor religiunilor cari sunt un obstacol la construirea socialismului și a culturii revoluționare“.

Structura. Un regulament din 26 Febr. 1934 descrie cu multă minuțiozitate structura actuală a Uniunii ateiștilor militanți în Republica sovietică. Celula stă la baza organizației Uniunii. Ea „va invada întreprinderile, uzinele, fabricile, fermele colective, kolkhozul, întocmai ca diferitele unități ale armatei roșii“. Intr'un registru special se va ține lista luptătorilor U. A. M. Consiliile provinciale vor fi menținute. Plenum-ul și praesidium-ul Consiliului central vor fi menținute și dirijate de președinte sau în lipsa acestuia de înlocuitorul sau de secretarul general.

Așadar întreaga populațiune a Republicei soviete e supusă influenței ateiștilor militanți.

Propaganda ateiștilor moscoviți este preparată cu multă îngrijire fiind cercetată cu multă chibzuință înainte de a fi aplicată diferitelor categorii de oameni. Iată ce relatează Golovkin, unul din fruntașii mari, în aceasta chestiune:[1] „Proselitismul antireligios trebue să țină seamă de starea conștiințelor indivizilor. Din acest punct de vedere sunt în general două mari categorii de oameni: credincioși și necredincioși. La categoria celor dintâi va trebui săpat fundamentul religiunii, iar cei din a doua vor trebui încurajați numai, pentru a rămânea tari în necredința lor și a deveni cu timpul atei militanți“.

Niciodată ateiștii nu vor separa lupta contra religiei de lupta de clasă; ei se vor păzi să rănească sentimentele religioase ale credincioșilor cât timp această tactică nu riscă să nu folosească la nimic scopului lor intim; ei vor face o critică amănunțită și complectă asupra originilor creștinismului, asupra desvoltării, asupra învățăturilor și asupra raporturilor dintre om și societate.

„Propaganda printre femei încă nu va fi neglijată, căci — citâm din Golovkin — cât timp ele sunt înapoiate, religia își găsește, în rândurile lor, cel mai sigur refugiu“.

Iată directivele date ateștilor pentru a face să pătrundă spiritul antireligios printre copii: „Acest lucru reclamă o atenție deosebită din partea noastră. *Noi trebue să dăm copilului o concepțiune ateistă despre lume, o noțiune justă despre natură și despre om. Trebue să arătăm rolul religiunii și lupta de clasă, să deșteptăm în el dorința de luptă contra prejudecăților religioase din familie și din anturajul său*».

In sfârșit Moscova consideră propaganda antireligioasă, ca o parte integrantă din opera „politică instructivă“; ea se servește de toate mijloacele cele întrebuințate de acțiunea politică-socială pentru a influența asupra conștiințelor. „Școala, scrie Loukatchevsky, realizează educațiunea antireligioasă; presa, cinematograful, radio, literatura, arta sovietică, deasemenea luptă contra religiunii“.[1]

Școala ateistă

Una din cele mai puternice arme pentru distrugerea ideologiei religioase din sufletul tinerelor generații este fără îndoială învățământul ateu. Comisariatul *Instrucțiunii publice*, pune în practică cele mai perverse invențiuni pentru a desrădăcina din sufletul rusesc și cel mai mic germen de atavism creștin. In Izvestia din 26 Martie 1929 spune Lunatcharsky: „Institutorii credincioși sunt o contradicțiune absurdă.

[1] Cl. Golovkin: Organisation et Méthodes du Travail antireligieux, Moscova. Editura Statului 1934, passim.

[1] Loukatchevski: Nouveau manuel antireligieux. Moscova 1933, p. 330.

Ziarul „El Nacion" relatează pe larg, în numărul său de azi, luptele înverşunate ce s'au dat la 4 Ianuarie în jurul localităţii *Majadahonda*, la sud de *Las Rozas*, din sectorul Madrid.

„Spitalele din Toledo — spune „El Nacion" — sunt înţesate de răniţi din *Bandera 6 Tercio*, căzuţi în groaznicele lupte ce s'au dat în sectorul MajadahondaLas Rozas-El Pradilo, în zilele de 4—5—6 Ian. între trupele generalului Franco şi Divizia roşie internaţională, prevăzută cu 80 de tancuri de provenienţă sovietică.

„Răniţii povestesc cu amănunte înfiorătoare lupta dată în zorii zilei de 4 Ianuarie, pe la ora 7, când în urma unui ucigător bombardament al artileriei naţionaliste, Bandera 6 a pornit la atac, având în faţă liniile inamice ale batalionului roşu Dimitrov.

50 de trimotoare naţionaliste secerau cu mitralierele trupele roşii, dela o înălţime de 50—80 de metri.

La ora 8, primele şiruri de trăgători din bandera 6 se găseau la 100 de metri de liziera satului, apărat cu îndârjire de miliţieni, din tranşee şi din dosul întăriturilor improvizate.

In acest moment au apărut peste 30 de tancuri ruseşti, cari, împroşcând cu mitralii pe naţionalişti, au reuşit să pătrundă în rândurile lor.

Moralul voluntarilor, ale căror rânduri se răreau cu fiecare clipă, începea să se clatine.

Atunci, deodată, cu un strigăt care domină infernul, se ridică în picioare, dispreţuind moartea care venea din toate părţile, un tânăr voluntar român, slăbuţ şi cu faţa suptă, dar cu ochi scânteetori şi cu gestul hotărît, ia comanda, în locul ofiţerilor cari căzuseră, dând ordine într'o spaniolă amestecată cu cuvinte franceze. Se desprind însă cuvintele: Spania şi Hristos.

Este un moment de stupoare, de redeşteptare la eroism.

Moralul voluntarilor se reface instantaneu. Intră imediat în acţiune aruncătoarele de flacări împotriva tancurilor, canonada naţionalistă se intensifică; în fine, puţinele tancuri sovietice rămase neatinse se retrag în panică.

Tânărul voluntar care luase comanda cade însă străpuns de o schijă, în momentul în care se ridică pe parapetul tranşeelor sovietice, cucerite. El cade pronunţând cu o ultimă sforţare de voinţă, cuvintele: „Roumanie, Espagne, latinité, Christ".

Din întreaga Bandera 6-a Tercio, nu mai rămăseseră neatinşi decât 17 voluntari. Eroismul primelor linii decimate, îngăduie însă unui al doilea val, dintr'un batalion al liniei a II-a, să ocupe Majadahonda, evacuată de miliţienii roşii, cari lăsaseră pe teren peste 1200 de morţi şi răniţi."

Perzistenţă în rătăcire

Orice om poate greşi. Chiar dacă e pedagogic să ceri omului să se silească a nu greşi deloc, nu-l poţi osândi pentru vecie dacă a mai comis din slăbiciune câte o greşală. Dar sunt greşeli mari cari ar putea şi ar trebui să nu le săvârşească nimeni, greşeli cari dovedesc nu slăbiciune omenească, ci răutate grozavă, dusă la extrem.

O iertare prea uşoară a astorfel de păcate ascunde primejdii mari, făcându-l pe vinovat să cadă repede în recidivă.

Cel mai extrem dintre aceste păcate, care înspăimântă prin adâncul de întunerec egoist şi rău ce-l desvălue în inima făptaşului, este stricarea casei lui Dumnezeu, încercarea de-a deslipi sufletele dela sânul sfintei Biserici în care ne câştigăm mântuirea cea întru Hristos, sfăşierea Trupului tainic al Domnului. Sf. Apostol Pavel spune în epistola I către Corinteni, cap. 3, 17: «Dacă strică unul templul lui Dumnezeu, strica-l-va Dumnezeu pe el.»

Dar chiar şi acest păcat înfricoşat, dacă făptaşul nu perzistă prea mult în el şi deci nu are urmări prea dureroase pentru sf. Biserică, lipsind în această nefericită direcţie lucrarea îndelungată a începătorului răului, — tot mai poate fi iertat când se face o căinţă sinceră, pe măsura greşelii. Dar când făptaşul, deşi îndemnat la întoarcere şi la căinţă, promiţându-i-se iertare părintească, se încăpăţinează în fapta lui stricătoare de Biserică, atunci el merită toată osânda ca unul în care nu mai este nimic bun, ci sufletul lui e împetrit în mândria şi răutatea întărită în el de cel rău.

Cu toată durerea ce ne copleşeşte sufletul şi pentru perderea lui vecinică, dar şi pentru perderea sufletelor ce s'ar lăsa mai departe duse de el spre tatăl mândriei, atât el cât şi adepţii lui trebue tăiaţi dela Trupul Bisericei ca să nu producă şi mai multă turburare, ispitind pe şi mai mulţi la sine prin îngăduinţa ce s'ar arăta faţă de lucrarea lui.

Toate acestea se referă la fostul preot Iosif Trifa. Caterisit acum un an pentru păcatul de-a fi voit să smulgă pe credincioşii grupaţi în «Oastea Domnului» dela sânul sfintei Biserici a Domnului nostru Isus Hristos, i s'a dat în timpul din urmă putinţa şi îndemnul să se căiască de fapta sa şi să se împace cu sfânta Biserică. In nădejdea că totul se va aduce în starea dinainte de turburarea de-acum doi ani şi mişcarea «Oastea Domnului» va lua şi mai mult avânt prin această restabilire a păcii, Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române a aprobat şi nişte foarte înţelepte Statute pentru buna şi bisericeasca îndrumare viitoare a acestei organizaţii.

Iată însă că fostul preot Iosif Trifa **declară** *că s'a răsgândit şi nu mai vrea să intre sub acoperemântul şi sub autoritatea de drept divin a sfintei Biserici.*

Aducându-se la cunoştinţă acest fapt Cucernicei noastre preoţimi, este îndemnată să stea cu şi mai multă grije şi râvnă în fruntea «Oastei Domnului» silindu-se să ţină pe orice membru al ei în legătură strânsă cu Biserica şi căutând să scoată din rătăcire pe aceia cari s'ar arăta dispuşi să urmeze mai departe pe fostul preot Iosif Trifa. Urmând indicaţiilor din «Statutele» publicate în numărul de Anul Nou 1937 al foii «Oastea Domnului», va depune toate stăruinţele să lege cât mai strâns această organizaţie de fiinţa Bisericii noastre, de învăţătura şi idealurile ei. Va face în adunările «Oastei Domnului» catehizare continuă, pentru a-i familiariza şi întări pe membrii în toată învăţătura Bisericii noastre şi în temeiurile ei. Va răspândi prin propagandă asiduă foile «*Lumina Satelor*» şi «*Oastea Domnului*» şi va face totul ca să nu mai citească nimeni din parohie foaia şi broşurile fostului preot Iosif Trifa.

Autoritatea bisericească va purcede, din partea ei, la înăsprirea măsurilor împotriva acestui turburător încăpăţânat şi rău al Bisericii, punându-l la locul ce şi l-a ales, atât pe el cât şi pe aceia cari eventual l-ar urma.

Preoţimea şi consiliile comunale

(=) Noua hotărâre administrativă admite, cum am anunţat la timpul său, ca şi *preoţii* să poată face parte între membrii consiliilor comunale.

În consecinţă preoţimea noastră nu numai poate, ci şi *trebue* să figureze în menţionatele consilii, — al căror termin de alegere este foarte apropiat.

Zăpăceală politică vedem că a copleşit, în mare măsură, mulţimea satelor acestei ţări. Buna lor credinţă şi simplitatea lor patriarhală, de care uzează şi abuzează şireţimea agenţilor politici, trebue luminate din bună vreme de toţi harnicii conducători ai satelor în primul loc de înşişi slujitorii amvonului.

Sfaturi, îndrumări şi indeosebi bune pilde au să facă faţă făgăduielilor şi chemărilor amăgitoare ale elementelor dubioase sau de-a dreptul dăunătoare, ca b. o. ale aventurierilor comunişti şi ale altor îndrăzneţi, lipsiţi de Dumnezeu şi lipsiţi de orice religie.

Educaţia cetăţenească, de care poporul nostru are atâta nevoe, în vremea când primejdiile din afară devin tot mai ameninţătoare, stă numai în mâna intelectualilor. Prin stăruinţele lor necurmate de orientare şi îndrumare neinteresată şi cinstită, vom atinge cu toţii calea mântuirii şi vom smulge sătenii noştri [— astăzi în multe locuri învrăjbiţi de moarte pe temă — politică] — din halul în care i-au cufundat cluburile împărţitoare de onoruri şi favoruri în cele mai dese cazuri absolut nemeritate.

In vederea alegerilor apropiate, amintim, prin urmare, Cucernicilor noştri preoţi, că *au îndatorirea morală de a candida la alegerile consiliilor comunale.*

Ziua de 24 Ianuar se va comemora în *Sibiu* prin serviciu religios în catedrală, Duminecă, ora 11 a. m., şi prin o *conferinţă* cu program artistic, ce se va desfăşura în sala Teatrului orăşenesc, ora 6 seara. Conferenţiază dl general de divizie *V. Economu* despre războiul civil din Spania. Corurile mixte şi orchestra vor fi dirijate de prof. T. Popovici. Intrare benevolă. Contribuirile vor servì ca fond, din care se vor ridica câte o cruce la mormintele regretaţilor I. L. Caragiale şi Gh. Coşbuc

---

De neînchipuit!

Tot auzisem dela ceice ajung în contact zilnic cu credincioşii uniţi că preoţii şi uneori chiar câte un ierarh de-al lor se silesc să-i obicinuiască a pune pe fraţii lor ortodocşi în acelaş rând cu pocăiţii, cu turcii, cu comuniştii cu evreii, în sfârşit cu toate liftele cele mai străine şi ca fiind cu totul ai Satanei, nişte blestemaţi perduţi cu siguranţă în gheena veşnică.

Socoteam însă totdeauna că acestea sunt nişte simple zvonuri sau cel mult cuvinte spuse vreodată de vre-un biet iresponsabil. Zilele acestea ne-a căzut însă în mână *Calendarul «Bunului Creştin» pe anul 1937, tipărit în Tipografia «Sf. Vasile» la Mănăstirea Bixad, jud. Satu-mare.* Aşadar o carte pornită dintr'un loc oficios cu un rol însemnat în opera de zidire şi de lămurire religioasă a poporului unit, O carte esenţială pentru casa omului din popor, menită să stea tot timpul pe masă şi să îmbibe, prin lectură des repetită, anumite idei într'o formă definitivă în capul oamenilor din popor.

Iată, dăm un extras din acest Calendar. Se va vedea că ura nefaştilor păstori ai unaţiei împotriva Bisericii ortodoxe şi a poporului român întrece orice închipuire, iar acţiunea lor de-a desbina şi învrăjbi poporul românesc nu cunoaşte nici o sfială în alegerea mijloacelor şi nici un sentiment de răspundere pentru urmări. Rămâi uluit de grozava decadenţă morală la care au ajuns. Iată textul:

EXTRAS

din Calendarul „Bunului Creştin" pe anul 1937, Tipografia „Sf. Vasile" Mănăstirea Bixad — judeţul Satu-mare

Iubite nepoate,

In vreme de primejdie, pruncul se lipeşte de mamă-sa. Aşa şi noi în anul acesta trebue să ne lipim strâns de sfânta Maică Biserică catolică, căci numai la ea este mântuirea.

Când satana vrea să te strice, mai întâi cearcă să te desfacă de către biserică şi preoţi. O neînţelegere cu preotul, o datorie către biserică, o supărare, că n'ai fost ales în curatorat, ori că nu ţi s'a ascultat părerea în ceva cauză, e destulă pricină pentru satana, ca să-ţi bage tot felul de gânduri în cap: ba că-i face pâră contra preotului, ba

---

Secţiunile Instrucţiunii publice trebue să profite de orice ocaziune pentru a-i înlocui prin profesori anticreştini". Câteva luni mai târziu în Iunie al aceluiaşi an la al 2-lea Congres al ateiştilor, acelaş Lunatcharsky ajuns comisar al poporului la Instrucţiunea publică dogmatiza: „La noi Instrucţiunea publică nu poate să nu fie comunistă; deci ea nu poate să nu fie antireligioasă".

Acest principiu s'a menţinut şi la a doua conferinţă a *institutelor ştiinţifice antireligioase*, ţinută la Moscova în 13—15 Iunie 1934. „Educaţiunea copilului, în mod obligator, trebue să fie antireligioasă".[1] Mai mult, „Bezbojnicul" din 17 Iunie 1934 precizează: „Instituţiunile şcolare sovietice trebue să crească ateişti militanţi". Iată după „Antireliguioznic"[2] cum îşi expune o învăţătoare bolşevică tactica sa: „Eu mi-am propus ca să educ în aşa fel pe antireligioşi, încât ei să devină luptători conştienţi şi bine preparaţi pentru a se războì cu religiunea, la şcoală, acasă şi în stradă. Lucrul începe cu copiii de 9 ani. In acest scop li se povestesc istorioare alese. Discuţiunile au de scop de-a pune pe copil în faţa unei probleme practice de luptă contra religiunii. După o discuţiune de acest gen, am întrebat pe copii dacă doresc să lupte contra religiunii? Imediat ei îşi propuseră să povestească şi altora ceace au uzit, să lupte acasă pentru suprimarea crucii, să convingă pe alţi copii să facă la fel, să scrie placate antireligioase şi să le afişeze în clasă, pe stradă şi în diferite alte locuri". Şi institutoarea încheie: „Sarcina învăţătorilor consistă în a scoate în evidenţă lipsurile şi-a îndrepta lupta contra religiunii, la copii, pe o cale dreaptă. Trebue ca să simtă ei că fac parte din marea armată a celor fără Dumnezeu".

Propaganda prin presă

Ca şi şcoala, tot aşa şi presa este supusă propagandei sovietice atee: ea batjocoreşte cu multă ură pe Dumnezeu, iar în conştiinţa umană toarnă veninul materialismului bolşevic.

Editurile statului fac să apară publicaţiuni antireligioase de diferite valori. Bibliografii de-ale acestor lucrări sunt inserate în mod periodic în diferite reviste, ca *Bezbojnic* şi *Antireligioznic*.

Cărţi broşuri, tratate, jurnale de tot felul îşi unesc sforţările pentru a desrădăcina religiunea şi a face să triumfe ideologia proletariană. Printre lucrările publicate în Rusia şi destinate acestei opere de distrugere, iată câteva recomandate special de organele bolşevice:

Marxismul leninist, Ateismul militant (1933—1934), Manual antireligios pentru lucrători, — Filosofia celor fără Dumnezeu, — Sentimentul religios şi imoralitatea, — Educaţiunea antireligioasă în şcoală, — Programul Universităţii muncitoreşti antireligioase, — Curs antireligios prin corespondenţă, — Cum se poate lupta contra religiunii, — Campania contra lui Dumnezeu, — Legislaţiunea sovietică destinată să procure celor fără Dumnezeu, mijloacele legale pentru a lupta contra credincioşilor, — Cincisprezece ani de ateism militant în U. R. S. S. (1932), — Educaţiunea antireligioasă în şcoala primară, (1934). — Al şaptesprezecelea congres al partidului comunist şi problemele operei antireligioase (1934), — Organizaţiunea şi metodele operei antireligioase (1934).

Sute de cărţi antireligioase de genul acesta au eşit în ultimii ani din imprimeriile statului.

[Urmează] **Petru Brudea**

---

[1] Cf. Bezbojnic din 29 Iunie 1934.

[2] Antireliguiosnic Nr. 7, 1930.

că nu te vei mai duce la biserică, nu te vei mai spovedi, ba că te vei face *ortodox*, pocăit ori altceva.

Pentru *satana tot atâta e, ori unde te vei duce şi orice te vei face*, ortodox, *pocăit, evreu, turc, comunist*, numai să te desfaci de sfânta Biserică catolică. Când apoi te-ai lepădat de biserică, satana te lasă în voie să faci ce-ţi place: apoi cântă ziua-noaptea la psalmi şi la alte cântări; poţi să stai ca Moise, cu mânile tot ridicate către cer; ai săvârşit păcatul cel mare, ai eşit din turma lui Hristos, şi soartea îţi este pecetluită: perirea veşnică.

Iată, nepoate, ce cursă vicleană e aceasta. Grijeşte, să nu cazi în ea şi nu lăsa nici pe alţii să cadă. *Unchiul*

*

Să mai facem vre-un comentar? Cred că cel mai bun lucru ar fi să-i recomandăm organelor ordinei publice ca să-i lege şi să-i dea pe seama unui institut psiachiatric. In fata astorfel de manifestări râsul e numai o parte din reacţiune. Mai trebue şi altceva pe lângă râs.

Probleme-Recensii-Comentarii

Sextil Puşcariu: Muzeul Limbii Române. — *In anul curent 1937 apare sub direcţia dlui Sextil Puşcariu, savantul profesor şi academician, — care e şi conducătorul societăţii «Frăţia Ortodoxă Română» — o operă de mari dimensiuni, datorită muncii de opt ani a filologilor noştri dela universitatea din Cluj, dlor:* **S. Puşcariu, Sever Pop,** *conferenţiar, şi* **Emil Petrovici,** *dela catedra de filologie slavă.*

Această operă vastă, salutată cu însufleţire şi în cercurile savante din străinătate, este **Atlasul Linguistic Român,** *lucrat pe temeiul unei întinse cercetări, săvârşite în 380 de sate din întreaga Românie plus celelalte ţări unde trăesc români: Grecia, Iugoslavia, Albania, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria şi Rusia. Se prezintă astfel ca o minunată icoană a graiului românesc.*

Din cuvinte şi expresiuni, păstrate de ciobani şi de plugari şi dispărute din limba literară de azi, se constată în mod strălucit **romanitatea şi continuitatea** *urmaşilor împăratului Traian aduşi în Dacia fericită.*

Multe şi însemnate probleme, de etnografie, artă de tot soiul, etc. vor găsi preţioase lămuriri în monumentala lucrare a profesorilor români dela tânăra Universitate Regele Ferdinand I dela Cluj.

Recomandăm instituţiilor de cultură din toată România să se aboneze la publicaţia care începe să apară la 15 Februar 1937. Să nu existe cercuri de citire sau de studii, biblioteci publice, atenee ş. a., şi, să nu sprijinească acest Atlas, care, după expresiunea unui profesor german dela universitatea din Zürich, este «o realizare mare ştiinţifică», („eine wissenschaftiche Grosstat") şi că prin ea «se începe un capitol nou nu numai în linguistica română, ci şi în cea internaţională».

Ceice abonează Atlasul până la 15 Februar 1937, se bucură de o reducere 40% plătind un volum cu 4500 Lei. (Lucrarea întreagă va avea 10 volume şi va fi terminată în 8 ani). Celorce nu-şi pot procura această operă, le recomandăm **Micul Atlas Linguistic Român,** *care redă răspândirea cuvintelor pe hărţi sintetice colorate, de format mic. Acesta va costa 1500 Lei de volum (300—250 hărţi).*

Doritorii de a-şi procura Atlasul se pot adresa: **Muzeului Limbii Române, în Cluj,** *Str. Elisabeta 23, dela care vor putea cere şi prospectul bogat ilustrat.*

*

Ţara Bârsei, sub conducerea dlui profesor *Ax. Banciu,* **intră cu numărul 1, pentru Ianuar—Februar 1937, în al 9-lea an de existenţă.**

Neatârnată, revista trăeşte din puterile proprii şi aduce, cu fiecare număr, material selecţionat, variat, vioi, serios şi totdeauna de cuprins miezos.

E meritul conducătorului ei, al profesorului Banciu, care izbuteşte să grupeze în jurul publicaţiei braşovene condee probate şi competente.

Datorită acestei împrejurări, Ţara Bârsei se bucură de un număr de cetitori, dacă nu tocmai prea mare, în tot cazul credincioşi şi înţelegători. Firește „lista restanţierilor", boala cronică a presei noastre periodice, nu lipseşte nici la Braşov, în măsură poate mai puţin accentuată; — dar, negreşit, dă vindecat, n'o pot vindeca decât *redacţiile* înseşi care *nu* trimit foaia sau revista decât acelor cetitori, *cari sânt în curent cu plata abonamentului.* Creditarea e împreunată mai totdeauna cu mari neplăceri şi pierderi, şi de-o parte, şi de alta.

In numărul mai nou al revistei aflăm interesante articole de actualitate, cronice scurte, documente de însemnătate istorică; în partea literară proză şi versuri, ce pot fi cetite în orce societate care se respectă; dările de seamă fac cel mai bun serviciu tuturor acelora cari se interesează de apariţiile recente, cărţi şi broşuri, literare şi de ştiinţă. Toate acestea poartă semnătura dlor: I. Lupaş, N. Iorga, Mih. Popescu, Ax. Banciu, Liviu Opriş, Dr. A. Gociman, V. Oniţiu, Sanda Opriş, Aurel Marin, ş. a. — Abonamentul anual la *Ţara Bârsei* este 240 Lei. Red. şi Adm.: Braşov, str. Mureşenilor 22.

*

„Legea Românească", organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Oradiei, apare dela Anul-Nou 1937 serios reorganizată. P. S. Sa episcopul Dr. Nicolae Popoviciu îşi arată, în măsura pe care a luat-o, spiritul energic şi destoinic. Foaia a fost dată în grija corpului profesoral dela Academia teologică din Oradea, în frunte cu rectorul Dr. St. Munteanu. Efectul s'a arătat imediat. Cele două numere apărute până acum aduc contribuţia matură a fiecărui profesor în articole cari desbat diferite probleme bisericeşti actuale. Dacă „Legea Românească" va continua în forma aceasta, va împărtăşi preoţimii din eparhia Orăzii tot la două săptămâni o hrană sufletească substanţială, capabilă să ridice mult nivelul spiritual şi moral al acestui corp de elită al neamului.

*

Activitatea Cercului Pastoral Budila pe anul 1936/37. Cercul pastoral Budila şi jur de sub conducerea energicului preot *Iordan Curcubătă* a reuşit, să realizeze un frumos şi bogat program misionar.

Astfel s'a ţinut primul cerc pastoral în parohia Teliu, în ziua de 26 Octombrie 1936. Fiind totodată şi hramul bisericii — slujba în sobor s'a desfăşurat cu toată solemnitatea, în prezenţa unui popor deosebit de numeros.

Predica a fost rostită de Pr. *I. Curcubătă*, tâlcuind cu îndemnare evanghelia zilei şi dând bogate şi înţelepte poveţe credincioşilor. S'a oficiat apoi slujba parastasului pentru toţi ctitorii şi binefăcătorii bisericii precum şi pentru toţi cei adormiţi „întru nădejdea învierii" din parohie. A urmat procesiunea în jurul bisericii. La ora 2 p. m. în localul Casei Culturale, s'a desfăşurat un scurt program artistic — religios — constătător dintr'un dialog şi declamări al elevilor de şcoală, pregătit de învăţătoarea *Cornelia Radu* şi *Carolina Chicoş*. In cadrul programului de după amiazi Părintele *I. Curcubătă* a vorbit despre: „Concubinate, divorţ şi păcatul lepădării de prunci". Cuvântarea a fost bogată în învăţături, cu mult tact expuse.

Oastea Domnului din loc, prin cântări frumoase a întregit programul de după prânz. La urmă Preotul locului *Aurel Radu* încheie mulţumind credincioşilor şi Preotului I. Curcubătă pentru toată lumina pe care a împărtăşit-o credincioşilor parohiei.

Al doilea cerc religios s'a ţinut în parohia Băcel, în 21 Noemvrie 1936 — unde păstoreşte, cel albit de vremi, Octogenarul Preot *Moise Greceanu*. Sfânta liturgie se oficiază în sobor de toţi membrii cercului, plus proaspătul hirotonit *Ioan Comşa*. Predica, având ca obiect cultul Maicei Domnului, o rosteşte *Preotul I. Curcubătă*. E potrivită pentru vremile ce le trăim pline de o mulţime de nestorieni — deaceia credincioşii au şi ascultat-o cu plăcere.

După aceea s'a oficiat sfântul Maslu, pentru bolnavii din parohie.

După masă, în localul şcoalei primare, Preotul Aurel Radu a rostit conferinţa: „Datoriile sociale ale zilei pentru a combate diferitele curente subversive, cari caută să sape la temelia bisericii şi a Statului".

In parohia Budila, s'a ţinut cercul religios în 13 Decemvrie 1936.

La sfârşitul liturgiei slujită în sobor, de preoţii cercului, Preotul *Aurel Radu* a tâlmăcit Evanghelia zilei, ţinând seamă de împrejurările religioase locale.

Apoi s'a făcut sfinţirea apei şi stropirea credincioşilor. După masă în localul Casei Naţionale s'a desfăşurat un program artistic-religios, — cu elevii de şcoală, pregătit de învătătorii din loc.

Pr. *Aurel Radu* a desvoltat subiectul Mărturisirea Domnului nostru Isus Hristos: în vremurile tulburi de acum". La sfârşitul programului, preşedintele *I. Curcubătă* din loc, prin cuvinte bine simţite încheie frumoasa serbare.

In parohia Dobârlău, Cercul Pastoral s'a ţinut în 27 Decemvrie 1936. Sfânta liturgie se slujeşte în sobor iar predica zilei o rosteşte preotul *I. Greceanu*, iar preotul *I. Curcubătă* şi-a ţinut conferinţa: „Organizarea tineretului contra păcatelor zilelor noastre". Au fost apoi miruiţi credincioşii, cari cu sufletele fericite şi înălţate de frumseţia sfintei slujbe şi de mulţimea învăţăturilor, au plecat pe la casele lor.

In 10 Ianuarie cercul pastoral şi-a ţinut serviciile în parohia Mărcuş.

Predica a fost ţinută de părintele *Nicolae Frateş* şi la conferinţa de după masă a vorbit preotul *Nicolae Frateş şi I. Curcubătă* despre: „Sectarismul, politicianismul demagogic şi comunismul", arătând adevărata combatere prin desvoltarea credinţei străbune.

Secretarul Cercului:
ss. Aurel Radu

*

Monitorul blăjan s'a supărat că ne-am ocupat cu Pastorala de tristă soarte a ierarhiei unite. Spune că purtarea noastră e incalificabilă. De ce iubiţilor? Noi n'am făcut decât să arătăm deosebirile dintre versiunea originală şi cea a P. S. Rusu. Ca nişte informatori conştiincioşi ai cetitorilor noştri, trebuia să le facem cunoscute amândouă.

Nu vă place că am arătat cetitorilor noştri că Pastorala dela Blaj a fost modificată de P. S. Rusu? Vinovaţi nu suntem noi, ci celce-a modificat-o. Aşa că atributul de incalificabil ce-l daţi actului nostru, nu ni-l adresaţi propriu zis nouă, ci altcuiva. Şi nu-i frumos să vă gratificaţi cu astfel de cuvinte, oricât aţi fi de supăraţi. Iată vă dăm noi o lecţie binevoitoare de purtare.

*

Tot «*Unirea*» deduce cu „logica" ei, care nu poate merge niciodată drept, că dacă susţinem noi că poporul unit nu-i despărţit de cel ortodox decât administrativ, atunci e lucru foarte uşor să înlăturăm şi această desbinare administrativă făcându-ne atârnători de Roma.

Noi întrebăm pe deştepţii „Unirii": de ce nu ne poftiţi să atârnăm de Budapesta, dacă numai decât vreţi să atârnăm de cineva din afară?

INFORMAŢIUNI

Parastas. In catedrala mitropolitană din Sibiu s'a ţinut Duminecă parastas pentru odihna sufletelor celor doi eroi legionari *Ionel Moţa* şi *Vasile Marin*, căzuţi pe frontul spaniol. Public în mare număr şi fruntaşi naţionalişti a participat la parastas.

† Dr. Enea Papiu, fost advocat al institutului de credit şi de economii „Ardeleana" din Orăştie, fiu al fostului protopop Ioan Papiu, a încetat din viaţă în Sibiu, în 19 Ianuar 1937, în vârstă de 62 ani, după ce a fost împărtăşit cu sfânta cuminecătură. Rămăşiţele pământeşti ale răposatului s'au aşezat spre veşnică odihnă în cimitirul bisericii ortodoxe-române din Deva, Joi, în 21 Ianuar 1937.

Odihnească cu dreptii!

Dl inspector general Moise Ionciu, dela ministerul cultelor, a fost de curând delegat, din partea acestui minister, să examineze modalitatea trecerii preoţilor noştri, în chestiurea pensionării lor, la Casa generală de pensii a statului.

Reglementare deşi târzie, dar binevenită. Comisiunea instituită de ministerul cultelor, pentru a reglementa *regimul sectelor* din România, şi-a terminat lucrările. Dl ministru *V. Iamandi* va semna zilele acestea decizia privitoare la noua organizare sectară. — Aşteptăm s'o vedem.

Indienii hinduşi, din coloniile engleze, după ştirile ziarelor, îş arată zilnic dorinţa de a se încreştina. Localităţi întregi au trecut la creştinism, dintr'o populaţie care numără peste 60 de milioane suflete.

Direcţiunea generală a poştelor aduce la cunoştinţa publicului, că foarte multe scrisori nu se pot preda la destinaţie, din cauza că n'au adresa completă, sau nu li s'a aplicat în mod suficient timbrele poştale ori de aviaţie, conform tarifului. Multe corespondenţe nu pot fi înmânate din cauza adresei incomplete. Din nou se recomandă ca timbrele să fie aplicate pe partea adresei (în faţă), colţul drept superior al plicului. Astfel se va putea asigura o cât mai repede parvenire la destinaţie.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu, Duminecă, 24 Ianuarie 1937 va predica *Pr. Iacob Bozocea.*

In loc de cunună. Din Fundaţiunea culturală Dr. Ioan Mihu s'a donat pentru „Mila creştină" suma de Lei 1000, în loc de cunună pe mormântul răposatului Dr. Enea Papiu, fost membru al Eforiei Fundaţiunii.

La 90 de ani. Intr'un cerc de prieteni şi admiratori a fost sărbătorit părintele nonagenar Ioachim Munteanu, Duminecă 17 Ianuar, în ziua împlinirii vârstei de 90 ani. In numele celor de faţă (Protopop E. Cioran, Prot. Loct. col. I. Dăncilă, medici Dr. Cornea, Bărbat dela municipiu, Pr. Prof. Dr. N. Neaga, Prof. I. Hurdu, I. Moşoiu, avocat I. Munteanu, Pr. înv. Bradu, Bratu dela prefectură, şi mai multe doamne din societatea sibiană ca dna: Cioran, preziденta societăţii femeilor ortodoxe, D-na Dr. Gh. Proca etc. Cuvintează părintele director în pensie Dr. Vasile Bologa, care face istoricul îndelungatei, rodnicei şi viforoasei vieţi a sărbătoritului. Il dă ca pildă de preot, după rânduiala lui Hristos, şi ca model de român devotat sincer intereselor naţionale. Răspunde părintele protopop Ioachim Munteanu mult şi bine, înduioşat şi vesel. Reţinem cuvintele: «*Viaţa lungă este un dar al lui Dumnezeu, — un dar al lui Dumnezeu este ea numai atunci, când este trăita moral....*» «*preotul este lumina care luminează pe alţii şi se consumă pe sine...*»

Abia cine cunoaşte viaţa părintelui prot. Achim Munteanu în intimitatea ei, poate aprecia chipul pilduitor al cuvintelor de mai sus.

Şedinţă literară se ţine la „Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu", Joi în 28 Ianuarie a. c., la ora 8 seara în sala mare a Reuniunii din strada Brukental Nr. 17. Conferenţiar dl Ioan Stanciu, vice-preşedintele Reuniunii, despre: „Educaţia meseriaşului român". COMITETUL

Nr. 3/1937 prot. [2] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Ruşi, din protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, 21 jugăre 383 st. □
3. Casă parohială.
4. Cinci stânjini lemne în pădure. Tăierea şi transportul privesc pe preot.
5. Stola uzitată în trecut.

Cererile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ort. rom. Sibiu, iar prezentarea în parohie cu prealabila încuviinţare a subsemnatului.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1937.

Emilian Cioran
protopop.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu, 31 Ianuar 1937 Nr. 5

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pentru un cotidian creștin

Trăim într'un timp când concepția creștină de viață e socotită drept ceeace este ea în realitate: semnul care împarte lumea în două, pentru și contra ei. Creștinismul stă azi în centrul luptei pentru așezarea de mâne a vieții omenești. Precum o partidă vrea să întemeieze istoria viitoare a omenirii pe forțele spirituale ale creștinismului, cealaltă își face problemă de viață și de moarte din a lichida creștinismul din viața omenească. Toate puterile omenești sunt azi angajate de forțe mai presus de ele în lupta universală în jurul lui Hristos. A mai sta azi indiferent însemnează a nu te opune asaltului lui antihrist, însemnează a ajuta pe dușmanii lui Hristos.

La noi în țară se dă aceeaș luptă, care devine tot mai radicală pe zi ce trece. Niciodată n'am avut poate în țară o afirmare atât de fervență a lui Hristos din partea celor ce cred în El, și niciodată nu s'a pomenit în cercuri largi o negare atât de exclusivă a lui Hristos. Am putea spune având în vedere pe cei ce cred că numai cu Hristos se poate însănătoși temeinic viața neamului și a statului nostru, că niciodată n'a fost în țară la noi o mai mare sete de-a cunoaște pe Hristos și de-a se afirma concepția ce derivă din Persoana Lui divino-omenească, cum este astăzi.

Dar tocmai de aceea niciodată nu i s'a impus Bisericii o sarcină mai mare de-a răspunde acestei dorințe, ca astăzi.

Biserica noastră nu mai poate rămânea simplu privitoare la lupta de-o uriașă încordare ce se dă în jurul concepției creștine. Ea trebue să intervină hotărâtor și decisiv în favorul lui Hristos și împotriva adversarilor Lui. Pe deoparte trebue să-L facă cât mai cunoscut celor ce doresc să-L cunoască, pe de alta să lovească cu sabia adevărului creștin în eroarea adversară, alungând cu lumina ei întunerecul răspândit în suflete de tatăl întunerecului. Stat creștin sau stat ateu, societate întemeiată pe bazele spiritualității creștine sau pe bazele materialismului exclusiv! aceasta e alternativa în jurul căreia se dă lupta cu condeiul, cu graiul, cu jertfa propriei vieți. Biserica trebue să arunce în talerul părții sănătoase a alternativei toată forța ei de propagandă, de luminare și de jertfă.

Ce face azi Biserica noastră pentru a limpezi aspectele unui stat creștin, ale unei societăți moderne întemeiată pe baze creștine? Ce face ea pentru a încălzi sufletele pentru un astfel de ideal? Se face poate câte ceva individual, local, prin colțuri resfirate. Dar opera aceasta trebue făcută pentru ansamblul țării, dintr'un focar ale cărui raze să se răspândească pe tot întinsul sufletesc al neamului. Căci din centru, cu răspândire în întreaga țară, se duce și lupta de stricare a neamului prin inocularea demagogică a tuturor pornirilor materialiste și anarhice. Orice partid politic, tot atâtea școli de degradare a neamului, își susține propaganda unitar și universal, pe întreaga țară, prin aceleași organe de publicitate, prin aceiași oratori.

Astăzi viața întregei țări se strânge spre centru și e influențată dela centru. Biserica încă trebue să țină seama de acest fenomen. Pe lângă opera ce-o îndeplinește zi de zi în fiecare sat prin preoții instruiți de centrele eparhiale, ea trebue să-și însușească și acel puternic instrument modern de misiune, care ajunge în fiecare casă de intelectual lucrând zi de zi asupra sufletului lui, adecă ziarul cotidian, mare și impunător. Ce dă Biserica astăzi intelectualilor noștri, acestor agenți cari transmit poporului ideile curente din centrul țării, frământându-i sufletul potrivit lor? Cine se îngrijește de sufletul lor și implicit de sufletul poporului, care copleșit de atâtea idei deosebite ce-i vin dela intelectuali, nu mai poate avea tăria să rețină ceeace-i dă preotul în predică?

Intelectualii trebue să simtă și ei cu un ceas mai de vreme bolta părintească a Bisericii întinzându-se cu grije și cu înțelegere și asupra lor. Și evident că ziarul cotidian este cel mai efectiv instrument misionar modern pentru această pătură socială. Cartea e citită numai de unii și are o mulțime de inconveniente. Slujba divină e neînțeleasă de mulți dintre ei, iar predica, întocmită cum dă Dumnezeu de un preot care rar se întâlnește să fie deosebit de înzestrat, e și ea un lucru rar și un crâmpeiu pierdut în marea problemelor ce se pun sufletului de vremurile noastre frământate.

Ziarul însă, dacă e bogat în informațiuni și scris cu talent, e citit de orice intelectual — până și de cel mai modest —, e zilnic în casa lui, nu-i cere oboseală și timp prea mult și îi infuzează concepția creștină pe nesimțite în cuvinte înțelese și în legătură cu problemele la ordinea zilei, cari îl pasionează și în sine luate.

Sigur că acest ziar n'are să fie un ziar bisericesc sau teologic, adecă un ziar care tratează numai probleme bisericești, sau prea multe din acestea. El are să fie un ziar creștin ortodox, scrutând evenimentele vieții noastre politice, sociale, economice, culturale într'un spirit general creștin.

Un ziar scris cu talentul și cu nervul cu care era scris neuitatul „Calendar" al dlui Nichifor Crainic.

Sarcina aceasta trebue să și-o ia cât mai curând organele centrale ale Bisericii. Ele trebue să aibă curajul de-a privi în ansamblu viața și de-a intervenì în miezul ei, luând în piept problema cea mare a încreștinării țării prin mijloace impunătoare, adecvate.

Preocupările mici, locale, periferice, să le lase pe seama eparhiilor și să se măsoare cu izvorul cel mare al răului, lucrând ca o putere respectabilă prin acte masive cari să se facă resimțite în valuri largi ce cuprind țara întreagă.

Incă odată o spunem: opera aceasta e de competința organelor bisericești din capitală. Dar dacă mai întârzie dela împlinirea acestei imperioase datorii, să nu se supere dacă vom porni-o într'o bună zi noi cei dela Sibiu, deși știm că aici lucrul e de-o mie de ori mai greu ca în capitală.

D. S.

---

* FOIȘOARA *

Lacrimi în amintirea eroului Ionel Moța

Pe sârmele telegrafului din țara lui soare-apune, unde ostașii lui Hristos își încrucișează săbiile pentru a răpune fiara apocaliptică, din mijlocul groaznicei frământări de arme, o înfricoșată veste ne-a tulburat liniștea sufletească, storcând lacrimi duioase de sincere regrete românilor pretutindeni. Ionel Moța, fiul protopopului Ioan Moța din Orăștie, fiul neînfricatului naționalist și vajnic înaintaș în brazda strămoșeștei legi, luptând pentru cauza umană a credinții creștine și pentru Dumnezeu, a fost răpus de arma ucigașă a dușmanului comun.

In fața inevitabilului destin, toți prietenii din copilărie și toți aceia, cari au înălțat rugăciuni ca rod al celor mai nobile sentimente sufletești, — dinaintea sfântului altar, pentru eroii crucii, cari înaintea praznicului Mântuitorului «au mers pe ape și au călătorit», — ne plecăm smeriți acum capetele, cu gânduri ale deșertăciunii vieții noastre pământești. Soartea a voit ca Ionel al nostru, al tuturor românilor conștii de misiunea sacră a neamului românesc pe acest colț de pământ, udat și el din belșug cu sângele trecutului nostru istoric, să poarte el, primul, în mâna-i eroică, făclia naționalismului jertfelnic, iar pe frunte cununa de lauri a muceniciei creștinești.

Cu sufletul oțelit în legendara educație națională a familiei Moța, cu alese însușiri de ordin intelectual, cu o inimă sinceră și o vastă cultură, jertfite pe de-antregul din frageda-i copilărie pe altarul neprihănit al neamului românesc, eroul crucii Ionel Moța, lasă în urmă-i, aici pe pământ un gol pe care nime altul nu il poate împlini. Și aceasta trebue să o accentuez cu toată convingerea sufletului meu.

Continuator al scrisului gazetăresc în stilul vechei „Libertatea" din Orăștie, neprețuitul advocat al săracilor cu nevoi la București, dintr'o țară întreagă, unicul și cel mai bun copil al părinților acum îndoliați, soț devotat, părinte de familie model, altruist până la jertfelnicie și credinciosul cel mai plin de evlavie al bisericii noastre ortodoxe. Iată buchetul unei vieți laborioase înmănunchiat din florile cele mai alese și cu mireasmă plăcută a calităților, adunate din grădina sufletească a lui Ionel, din a cărui mână condeiul a căzut, a cărui pavăză de părinte nu mai ocrotește decât din lumea lui de visuri eterne, nevinovăția celor doi orfani nevârstnici, al cărui glas animator nu mai vibrează cu sonoritatea-i aleasă la conferințele redeșteptării naționale, și a cărui amintire de acum va dăinui în eternitate cu subiect de epopee în legendele eroismului românesc.

Departe, pe meleagurile streine ale munților Majadahondei, căzut glorios în slujba celui mai sfânt și nobil ideal al creștinismului, ca tot atâția mucenici ai primelor veacuri neroniene, sufletul său neprihănit va pluti deapururi deasupra pământului scump al nașterii, copilăriei și tinereții sale.

Din jertfa vieții sale, din moartea-i eroică pe câmpul de onoare, din sângele curat, vărsat până la ultima picătură, în luptă cu capetele bălaurului, va răsări sămânța de grâu curat pentru hrana sufletească a eroilor neamului, a cărui grăunte de nu va putrezi, roadă nu va aduce, iar de va muri, va aduce roadă însutită.

Preoțimea ortodoxă prin rugăciunile înălțate către Părintele îndurărilor, acum pentru prohodirea eroului Ionel, varsă lacrimi de sinceră durere în amintirea lui. Ne descoperim deci capetele și ne închinăm cu resemnare înaintea duhului, a cărui imagine se conturează cu toată seriozitatea în fața noastră.

Pilda vieții sale, ne va călăuzi în cultivarea pe viitor a simțului religios și național, iar jertfelnicia sa, ne va entuziasma în lupta pentru biruința nădejdilor și aspirațiunilor noastre.

Pr. Coriolan Drăgan

Parastas. Liga antirevizionistă, secția Sibiu, de sub președinția I. P. Sf. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* a rânduit să se slujească Duminecă în 31 Ianuar în catedrala mitropolitană un parastas pentru eroii crucii căzuți în fața Madridului, Ioan I. Moța și Vasile Marin.

Politica preotului

(=) N'am fost şi nu sântem de părere că preotul să se ţină cât mai străin de mişcarea politică tocmai într'o ţară, unde ştim că fiecare cetăţean, care se respectă, face politică, sau chiar numai politică, în conducerea ţării.

In atingere permanentă cu viaţa, o izolare, ori cât s'ar părea de splendidă, pentru un preot mai ales este cu neputinţă; el are şi îndreptăţirea, şi îndatorirea de a lua parte activă şi în cele politice.

Intrebarea este numai dacă politica, practicată de slujitorii altarului, este sau nu este aceea pe care trebue s'o facă?

In vremea din urmă, numeroşi preoţi, din toată ţara, înscrişi într'unul din prea multele partide ale binecuvântatei Românii, sânt sfătuiţi *să părăsească partidul acela.* Nu ştim, şi deocamdată nu impoartă, *dela cine* porneşte această sfătuire, — care de alt fel s'ar putea întregì cu adaosul că: preoţii să nu mai facă parte nu numai din «acel» partid politic, ci în general să nu facă parte din nici o organizaţie actuală politică.

Stând preotul la distanţă de a face pe agentul unui anume club, va avea totdeauna libertatea deplină de a se manifesta, — b. o. la ocaziile de alegeri ce s'ar ivì, — în conformitate cu ceeace-i dictează conştiinţa de bun slujitor al bisericii sale, susţinând — fără consideraţii de partid — numai persoanele dovedite că au râvna necesară întru apărarea intereselor bisericii lui Hristos, ale credinţii strămoşeşti şi ale preoţimii ei, şi combătând — tot fără consideraţii de partid — pe indiferenţii, ca şi pe adversarii, declaraţi sau mascaţi, ai bisericii şi clerului nostru.

In sprijinul ideii de-a înlătura preoţimea din toate organizaţiile politice, pare a venì şi *noul cod penal*, intrat în vigoare dela 1 Ianuar 1937.

Pentru întocmai conformare, e necesar ca preotul ortodox să cunoască, exact şi preciz, cel puţin textul articolelor care se rapoartă direct la slujitorii bisericii.

Unul din articolele noului cod penal, *Art. 349*, prevede următoarele:

«Orce preot, călugăr sau predicator al unui cult, care în adunările credincioşilor, sau cu ocazia slujbei sale religioase, rosteşte o cuvântare prin care ameninţă pe credincioşi cu pedepse spirituale dacă se vor supune autorităţilor sau legilor, ori le acordă sau promite beneficii spirituale dacă nu se vor supune, — sau care leagă prin jurământ, luat individual sau colectiv, pe enoriaşi **să urmeze anume credinţe politice,** *comite delictul de abuz de putere spirituală şi se pedepseşte»*... (Pedeapsa este statorită cu: şase luni, până la doi ani, închisoare corecţională; în unele cazuri şi mai aspră).

Articolul următor, *350*, hotăreşte ca pedeapsa primită la art. 349 să se aplice preotului *«şi în cazul când delictul de mai sus s'a comis prin scris sub formă de instrucţii pastorale sau prin respândire de publicaţiuni»*.

Aşa grăeşte legea cea nouă. Admitem, că nu avem încă, din partea forurilor chemate, indicaţiuni amănunţite şi lămuritoare asupra textelor legii, privitoare la tagma preoţească; — în cele din urmă însă, porunca veche se cunoaşte prea bine:

«Legea nu se discută, ci se execută».

Viitorul foarte apropiat va indica, negreşit, întru cât dispoziţiile ei sânt viabile sau nu.

Probleme-Recensii-Comentarii

Emilian Vasilescu, *Doctor în Teologie: «Interpretarea sociologic a religiei şi moralei». Şcoala socialogică franceză, Studiu critic, cu o prefaţă de Gaston Richard, profesor la Universitatea din Bordeaux. Bucureşti, Editura „Cugetarea", 1936. Pg. 176+VII. Preţul 80 Lei.*

Tinărul doctor în Teologie, Emilian Vasilescu, a îmbogăţit literatura noastră teologică cu un temeinic studiu critic de o nebănuită actualitate, dupăce munca sa neobosită în via Domnului ne-a mai dăruit bogate roade de necontestată valoare cum sânt: «Suflet şi viaţă», probleme de psihologie religioasă şi filosofie morală. Bucureşti, 1933; Durkheim moralist. Studiu critic. Bucureşti, 1933; Sufletul şi corpul. Raportul dintre Spirit şi Materie. Bucureşti 1933; Parabole. Istorioare morale. Traducere din limba germană după Krummacher şi Herder. Bucureşti, 1929. Educaţia morală prin lecturi, 2 vol. Bucureşti, 1934—36.

In lucrarea de faţă autorul încearcă să actualizeze o discuţie filosofică ştiinţifică plină de învăţăminte pentru Biserica şi cultura ţării noastre. In acest scop prezintă cetitorului, într'un studiu bine documentat şi în lumina unei critici clare obiective şi temeinice, princìpiile şi metodele şcoalei sociologice franceze.

După o prefaţă, în care profesorul universitar Gaston Richard face o frumoasă apreciere studiului de faţă şi după o introducere a autorului, cartea se împarte în trei părţi mari tratând: I. Şcoala sociologică franceză; II. Interpretarea sociologică a religiei; III. Interpretarea sociologică a moralei. La sfârşitul cărţii autorul trage o serie de concluzii judiţioase, care împrumută cărţii o deosebită valoare actuală, concluzii cari culminează în cristalizarea adevărului că sunt cu desăvârşire eronate şi inutile toate sforţările de-a conduce societatea omenească numai în numele ştiinţei şi cu mijloacele puse de ea la'ndemână, independent de concepţia religioasă. Concluziile sale sunt fructe produse în mod organic de «experienţa sociologistă pe care o face învăţământul şi cultura franceză».

Autorul face o alegere foarte norocoasă când — pentru concluziile sale mult folositoare societăţii româneşti de azi — recurge la experienţa sociologiei franceze, rezultată din şcoala lui A. Comte şi E. Durkheim, motivând cum urmează: «Sociologismul francez pătrunde în rândurile tineretului studios mai mult decât s'ar putea crede, datorită faptului, că studenţimea consultă aproape exclusiv numai bibliografia franceză, apoi este cunoscut spiritul nostru de imitaţie şi cât de uşor ne pornim la reforme, care nu corespund cu realităţile trăite de poporul nostru»... Metafizica sociologismului, a psihologismului şi a scientismului s'a strecurat adânc în sufletul «păturii conducătoare» şi, cu toată îmbucurătoarea svâcnire spirituală de credinţă şi tradiţie, care se observă în momentul de faţă, nu este deloc exclus să avem surprize supărătoare, dacă se mai poate vorbi de surprize în această privinţă.

Căci, să se ştie — zice mai departe cu mult adevăr autorul — este vorba de două ideologii profund diferite: una rămânând în lume, alta depăşind-o; una căutând către pământ, alta către cer. Este vorba de o concepţie laică, şi o concepţie religioasă, despre lume, care încep să-şi dispute întâietatea în statul românesc. Şi este probabil că vom avea să refacem pe cont propriu şi fără motive bine întemeiate, nefericita experienţă de aiurea, unde consideraţiuni speciale de ordin istoric, politic şi social au dus la separaţia şi chiar la duşmănia dintre biserică şi stat, dintre morala religioasă a bisericii şi morala laică a statului.

Lucrarea de faţă nu vrea mai mult decât să facă atenţi pe cei în drept.

Expunerea clară, limbajul frumos, stilul curgător face plăcută o adâncire în studiul critic al dlui E. Vasilescu, alegându-se cetitorul cu bogate cunoştinţe absolut necesare pentru înţelegerea acutelor frământări spirituale ale vremii.

Preotul **Dr. Nicolae Terchilă**

*

Conferinţă preoţească. — Duminecă, după Bobotează, cercul preoţesc *Plopi*, protopopiatul Haţeg, şi-a ţinut şedinţa în parohia Plopi. Biserica din această parohie e veche şi spaţioasă; întocmirea sa e în aşa fel făcută, încât te predispune la rugăciune. De remarcat sânt icoanele orânduite pe pereţi în formă de cruce, aşezate din loc în loc, ca din fiecare să se poată citi actul mântuirii.

După slujba utreniei se desfăşoară sfânta Liturghie cu răspunsurile liturghice date de credincioşii plopeni. Meritul e al păstorului de suflete local, care în cei 10 ani a ştiut să-şi păzească turma atât de vrednic, încât acolo nu prinde rădăcină nici o sămânţă dăunătoare.

După sfânta liturghie a predicat părintele *Aurel Străuţ* (dela Silvaşul sup.) despre: „Cum să urmăm pe Hristos"; — cuvintele sale sânt ascultate cu viu interes de asistenţi.

Era şi „Oastea Domnului" cu noi la datorla creştinească. S'a deschis şedinţa

Formarea caracterului religios-moral

— Scurte observaţii —

Val de lumină înviorătoare s'a revărsat în sufletul preoţimii în momentul, când forul superior al învăţământului românesc a hotărât, ca instrucţiunea religioasă în şcoalele primare să se lase în seama *preoţilor*.

In faţa situaţiei, când preoţimii i se măreşte terenul de activitate, nu înseamnă ca învăţătorii să adopte o atitudine indiferentă faţă de mersul învăţământului religios. Din contră, acest fapt să fie prilejul unei încordări de colaborare, atunci când, în mersul spiritual al culturii româneşti, intră noi unităţi de muncă şi luptă în vederea educaţiei religioase-morale a copiilor de azi şi cetăţenilor de mâne.

Activitatea pedagogică se îndreaptă spre realizarea scopului de a *formà caractere*.

Problema educaţiei pentru formarea caracterului o întâlnim sub o formă oarecum stilizată în metoda formalismului intelectualist al şcoalei medievale, care se alimenta în filosofia lui Aristotel. Drumul acestei şcoale a primit o modificare, în timpul renaşterii şi umanismului, când dela formalismul logic-gramatical s'a adoptat formalismul stilistic-retoric.

Impotriva acestui intelectualism unilateral se produc în secolul 18-lea trei curente: Primul se întemeiază pe metoda ştiinţelor *pozitive*, reprezentat de *Bacon* şi întregit de *Commenius*, care stabileşte raportul ce trebue să existe între elementul formal şi material.

Al doilea: ia naştere din *clasicismul francez* şi *renaşterea literaturii naţionale germane*, care mai târziu ia forma neoumanismului, cu limitarea domeniului intelectualist.

Al treilea este curentul pornit dela *janseinişti* în Franţa şi *pietişti* în Germania, care a pronunţat lupta pentru drepturile elementelor efective din suflet, luându-şi ca pavăză religia creştină, ca să înfrângă tirania intelectualistă.

Aceeaşi lovitură primeşte intelectualismul exagerat din partea sistemului *naturalist* al lui Rousseau, din partea pedagogiei *pestalozziene*, care se fundamentează ca principiul *iubirii şi credinţei*, şi din partea lui *Goethe* şi *Richter*, cari creiază o mai amplă atmosferă de manifestare a elementelor afective.

Acela care ajunge să polarizeze toate îndeletnicirile speculative ale pedagogiei în sensul formării caracterului religios-moral, a fost *Herbart*.

Necesitatea caracterului azi este o realitate organică a vieţii sociale.

De realitatea acestui fapt este pătruns orce om, care gândeşte puţin mai departe. Acest caracter îl cer toţi pedagogii moderni. Dar, în ceace priveşte *mijloacele* de realizare, nu întâlnim unitate de vederi. Pedagogii se împart în două grupuri. Unii susţin deplina libertate de manifestare a însuşirilor individuale, bazaţi pe faptul că omul se naşte bun dela natură.

Alţii, mai puţin optimişti, recomandă o educaţie severă, disciplinată, bazată pe supunere şi stăpânire de sine.

Analizate aceste două metode de educaţie, în ceeace priveşte recomandarea mijloacelor, de a traduce în faptă ideea ce-o încorporează fiecare, apar evident unilateral.

Natura omenească este dotată cu însuşiri bune şi cu însuşiri rele. Ea se alcătueşte din spirit şi din materie, păstrându-şi fiecare element natura sa în complexul vieţii.

Bazaţi pe această realitate, nu putem admite o potenţare a elementelor bune, fără reprimarea celor rele. Nu putem lua ca principiu educativ aplicarea măsurilor disciplinare pentru reprimarea însuşirilor rele, fără a încurajà pe cele bune. Cu un cuvânt, munca depusă pentru formarea caracterului nu se poate întemeia *numai pe libertate*, sau *numai pe disciplină*. Şi una, şi alta sânt forţele lui componente: Libertate disciplinată şi desciplină liberă sânt mijloacele în formarea caracterului, dacă sânt orientate prin credinţa în Dumnezeu.

Omul modern şi ateu, scăpând de Dumnezeu, se crede că e liber; nu vede însă că şi-a pierdut cetatea puternică a libertăţii sale.

„Cine n'are stăpân pe Dumnezeu, are mulţi duşmani", zice un vechi proverb. Dispariţia ideii de Dumnezeu din suflet înseamnă zăpăceală în lumea vieţii spirituale. Tăgăduitorii de Dumnezeu se îndepărtează de miezul sufletului, pierzându-se în abstracţii şi ignorând esenţa vieţii.

Religia creştină, prin concepţia sa despre lume şi viaţă, ridică la valoare superioară calitatea însuşirilor sufleteşti faţă de alte însuşiri, cerând în orce împrejurare ca acestea din urmă să fie subjugate celor dintâi.

Formarea caracterului religios-moral este eminamente un fruct al *religiei creştine*.

Dacă în şcoală educatorii sânt pătrunşi de acest adevăr, valorile morale ale religiunii creştine nu constitue desacord faţă de valorile ştiinţei; din contră, ele sânt corolariul or cărei strădanii ştiinţifice.

Invăţământul religios urmăreşte, pe lângă predarea unui nex de cunoştinţe, şi educaţia spre adevăr şi moralitate a elevilor pregătindu-i pentru viaţă. De unde reese că religia este şi un principiu de educaţie.

Reprezentantul acestui sistem, cu rădăcini adânc înfipte în miezul moralei creştine, este pedagogul şi filosoful *F. Förster*. Iar normele practice, — după pedagogia creştină, — pentru a putea ajunge la realizarea formării caracterului religios-moral, ar fi următoarele:

1. gimnastica voinţii morale (mărturisirea),
2. practicarea rugăciunii,
3. lecţiuni asupra vieţii sfinţilor şi a personalităţilor eroice,
4. cercetarea bisericii şi activarea în cadrul serviciului divin.
5. practicarea virtuţilor creştine,
6. şedinţe biblice, cu film cinematografic,
7. asociaţiunile religioase: Sfântul Gheorghe, Reuniunea femeilor ortodoxe...

prin preşedinte, s'au executat cântări şi recitări.

Partea a doua din program se continuă cu slujba invocării Duhului sfânt, urmată de un Tedeum pentru odihna sufletului lui Gheorghe Muntean-Batiz.

Pr. *Roman*-Covragiu şi-a ţinut conferinţa despre Sf. Cruce, după care s'au rostit cuvântări, recitări şi la urmă cuvântul de încheere, al preşedintelui Pr. *Oct. Medrea*, parohul locului, care îndeamnă la viaţă creştinească şi mulţumeşte participanţilor dela cucernica manifestare de credinţă din ziua Domnului, Duminecă, după Bobotează.

Pr. *Aurel Străuţ.*

*

(=) **In pragul unui veac** de apariţie a păşit, în anul curent, ziarul naţionalist dela Braşov, **Gazeta Transilvaniei.**

Prăznuirea evenimentului, deşi *unic* în viaţa presei româneşti, a trecut discretă şi modestă, aşa cum şade bine tuturora acelora cari ocolesc orce fel de sărbătoriri banale şi costisitoare.

In locul unei mese mai mult sau mai puţin încărcate de bunătăţi, şi în locul cuvintelor de ocazie mai mult sau mai puţin de prisos, **Gazeta Transilvaniei,** la împlinirea unui veac întreg de muncă, va găsi negreşit pagini, unde să comemoreze, după cuviinţă şi adevăr, lucrarea lungă şi osteneala pilduitoare pusă pentru susţinerea acestei vechi gazete atât din partea întemeetorului său dela 1838, cât şi din a urmaşilor săi uitaţi, redactori şi colaboratori, cari au dat, prin scrisul şi jertfele lor, atâtea dovezi de hărnicie, curaj, cumpătare sănătoasă ardelenească, şi au biruit astfel să-şi păstreze calea dreaptă a muncii oneste, creştine şi româneşti.

Sântem bucuroşi, când organul nostru de publicitate, Telegraful Român, cu 15 ani mai „tinăr" decât „decanul presei româneşti", poate să întâmpine centenarul confratelui său braşovean cu urări călduroase, de lungă şi spornică viaţă, purtând din bătrâna cetate a ortodoxiei tot mai departe lumina credinţei, demnitatea sentimentelor româneşti şi toate bunele îndemnuri în mijlocul unui cerc cât mai larg de credincioşi cetitori.

*

Activitatea preoţimii noastre ortodoxe, cu raport la problema românilor secuizaţi, se continuă în mod stăruitor şi normal prin slujbe religioase, predici, scrieri, întruniri culturale, manifestări de artă naţională creştină, — în unele locuri încununate cu succes învederat.

Succesul reprezentanţilor bisericii ortodoxe, ajutaţi de autorităţile localnice, va putea să fie mai mare şi mai general, dacă ceice conduc statul vor intervenì la timp cu înfăptuiri necesare în această problemă.

Românimea secuizată doreşte să revină mai de grabă la trupul de care vitrejia vremii a despărţit-o, — dar pentru aceasta revenire se cere ca ea să fie scoasă de sub înrâurirea păgubitoare a numeroşilor agenţi ai revizionismului budapestan şi — lucru de necrezut! — salariaţi ai *statului român*...

Ziarele raportează aproape zilnic cum funcţionari administrativi unguri sau jidovi desconsideră ordinele primite dela autorităţi româneşti, ear preoţii romano-catolici în loc să revină la realitate, încurajează revizionismul, fac rugăciuni pentru restaurarea Ungariei „mari", azi „mutilate", — şi îndreaptă privirile poporului săcuesc spre capitala vrăjmaşilor de moarte ai României întregite.

Cercetarea şi intervenirea neîntâziată şi energică a ministerelor în faţa actelor ce ating demnitatea românească, va întări situaţia factorilor bisericii noastre ortodoxe în misiunea ei de păstrare a comorilor sufleteşti, care ne-au salvat în trecut şi ne chezăşuesc existenţa viitoare.

Cercetarea şi intervenirea, de care amintim mai sus, se impun cu atât mai vârtos atunci, când un conte *Bethlen*, fost premier al Ungariei susţine, în ziarul *Pesti Napló*, enormitatea că «*azi patul de puşcă al jandarmului* — român — *loveşte fără milă în coastele acelui secui care nu vrea să treacă la biserica greco-catolică sau la cea ortodoxă*».

Dl conte latifundiar, care pare a confunda faptele jandarmului *român* cu năravurile jandarmului *ungur* de pe vremuri, nu este în stare să producă o singură dovadă în favoarea afirmaţiei sale.

Nu cerem nici o socoteală dlui conte, propagandist al revizuirii; guvernul român însă, — o cere prestigiul său, — e dator să-şi îndrepte toată atenţiunea spre faptele celorce, trăind în statul român sau chiar în serviciul lui, nu se sfiesc să calce pe urmele dlui conte Bethlen...

*

Manifestare culturală în judeţul Odorhei. — Preot-subrevizor-şcolar, *Iosif Sârbu*, din Porumbenii Mari, în dorinţa de a strânge cât mai mult legăturile de ordin naţional şi cultural între parohienii săi din comună şi între massa românismului din satele învecinate, a învitat societatea „Sf. Gheorghe" a tineretului din Vidacutul-Odorhei să organizeze o reprezentaţie culturală în Porumbenii Mari.

Răspunzând acestei invitaţiuni, amintita societate, în frunte cu preşedintele ei, dl *Teofil Dan*, învăţător-director, a debutat în seara zilei de 9 Ianuar c. cu o trupă de 20 membri în faţa publicului adunat în reduta comunei, cu un program de coruri şi piese teatrale. Un scurt cuvânt introductiv, rostit în limba localnicilor de preotul local, a interpretat rezumatul pieselor teatrale, care au fost urmărite cu mare atenţie de cei prezenţi, precum şi rolurile din piesele teatrale jucate cu simţ şi talent.

Ca încheere, preotul local a îndemnat cele două neamuri ca uitând pentru moment grija zilei să-şi petreacă în armonia şi prietenia cerută de împrejurări. Succesul moral şi material a fost peste aşteptare. Din venitul net s'a creiat un prim fond pentru societatea „Sf. Gheorghe" a tinerilor din Porumbenii Mari. Pentru succes, amintim cu laudă pe vrednicul notar al comunei, dl *Nicolae Stoica*, care dimpreună cu tineretul local şi cu dna *I. Sârbu*, au făcut ca festivalul să fie la nivelul cerut de afirmarea noastră naţională şi culturală pe aceste meleaguri. *Coresp.*

La moartea unui erou

Societatea *Femeilor ortodoxe din Orăştie*, din oraşul unde eroul legionar *Ionel Moţa*, a văzut lumina zilei şi unde şi-a petrecut copilăria, a rămas profund îndurerată la ştirea morţii regretatului fiu al acestui oraş.

O astfel de moarte, puţin obişnuită în zilele noastre, ne transpune cu gândul la tristele epoci ale prigonirii creştinilor.

Astăzi am ajuns momente să vedem numele lui Hristos atacat cu nestăpânită ură din atâtea părţi: de bolşevismul ateu, de francmasoneria întunerecului, de judaismul viclean...

Sântem mereu martori ai acestor atacuri, — dar primim lupta împotriva lor.

Iată, din mijlocul nostru se ridică vrednicul tinăr *Ionel Moţa*, care împreună cu ceilalţi legionari pleacă în depărtata Spanie. Departe de patrie şi familie, cu un curaj sublim dă faţă cu duşmanul ateu şi se jertfeşte în lupta cumplită, apărând divinele învăţături ale Răstignitului...

Noi, membrele societăţii ortodoxe, cu misiunea de a înălţa prestigiul femeii şi al familiei *creştine*, avem în fruntea societăţii ca prezidentă pe venerabila dna *Maria Moţa*, mama eroului. Ştim, că înaltele sentimente, cari stăpâneau pe răposatu erou, îş aveau izvorul în sânul familiei lui, şi nobilul suflet al lui Ionel Moţa s'a plămădit şi s'a desvoltat sub influenţa hotărâtoare a caracterului iubitei noastre dne prezidente, *Maria Moţa*.

Sântem de aceea cu tot sufletul nostru alături de suferinţele familiei îndoliate, căreia îi păstrăm deapururi adâncă veneraţie şi-i aducem din nou omagiul sentimentelor noastre de nespus regret în lovitura suferită... Dumnezeu să mângăie pe cei întristaţi şi să-i întărească...

Zinaida Vinţan
secretara soc.

Către preoţimea tractului Agnita

Pentru terminarea *Monografiei tractului Agnita*, rog Cucernica preoţime să-mi mai comunice următoarele date:

1. Ce contingent de cărturari a dat până acum parohia?
2. Ce funcţii au ocupat sau mai ocupă?
3. Poporul ce gazete citeşte?
4. Ce societăţi culturale sânt în parohie? Casă culturală, cerc cultural, „Astra" etc.
5. Ce însoţiri are? Cooperative?
6. Ce meserii ocupă unii?
7. Sânt comercianţi, şi ce fel?
8. Antimise vechi, de când, de unde şi de cine au fost sfinţite?
9. Cărţi vechi? Când şi unde au fost tipărite?
10. Ce obiecte vechi şi de ce preţ mai sânt în biserică?

Ilimbav, 22 Ianuar 1937.

Pr. **Ioan Alexandru**

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Duminecă, 24 Ianuar, la Bucureşti pentru a lua parte la masa oferită de M. Sa Regele cavalerilor ordinului Regele Ferdinand şi pentru a prezida şedinţele comisiunii instituite de Congresul Naţional-Bisericesc pentru modificarea Legii de organizare bisericească.

Delegaţia preoţilor profesori de religie s'a prezentat săptămâna trecută la ministerul educaţiei naţionale şi au cerut dlui ministru Dr. C. Angelescu: modifica-

---

Practicate acestea, copilul şi credinciosul ajunge să trăiască într'o continuă iluminare a revelaţiei divine, crezând nesovăelnic în ceeace a putut pătrunde cu mintea şi ceeace a simţit în adâncul inimii.

Din această îngemânare a minţii cu inima nasc adevăraţii eroi cari croesc drumurile vieţii omeneşti către Dumnezeu.

Raportându-mă la sporul ce se poate înregistra din timpul catehizaţiei făcute de noi, nu pot să subliniez decât un *bun început:* trăirea vieţii religioase se arată la elevi şi prin stăruinţa ce şi-o dau de a-şi însuşi ce li se spune; din cumpătarea patimei de jocuri, din înlăturarea cuvintelor triviale; din regularitatea frecvenţei la orele de religie şi la cercetarea bisericii, precum şi din dorinţa de a lua parte la sfânta liturghie spunând Tatăl nostru, Crezul şi chiar Apostolul...

Semnalând unele începuturi din bucuria sporului nostru catehetic, trebue să arăt şi trista constatare în ceeace priveşte lipsa mijloacelor intuitive (tablouri, hărţi). La aceasta se adaugă lipsa manualelor de religie, întocmite aşa ca să corespundă evoluţiei vieţii religioase a copiilor.

Avem speranţa că viitorul ne va pune la îndemână şi aceste unelte didactice, — atunci şi lucrarea noastră de zidire, a caracterelor religioase-morale, îşi va ajunge treapta dorită.

Pr. **C. Zoican**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Mişcarea celor fără Dumnezeu (3) şi acţiunea ei în lume

Expoziţiuni şi conferinţe cu proecţiuni

Printre mijloacele specifice de guvernământ ale lui Stalin şi cari au de scop răspândirea ireligiosităţii în masse, trebue citate expoziţiunile. In cursul anului 1929 a fost inaugurat la Moscova un *muzeu central antireligios*. „Conceput şi divizat după concepţia materialistă a evoluţiunii, el îţi face în câteva ore, ne spune un martor ocular,[1] o educaţiune antireligioasă completă". După Bezbojnicul din 10 Iunie 1934, muzeul ar fi fost vizitat de sute de mii de lucrători. El constitue un centru activ de propagandă antireligioasă. Muzeul aranjează expoziţiuni în parcuri, în uzine, în intreprinderi şi în kolhozuri. Din Decemvrie 1932 până în Noemvrie 1933 a aranjat şi organizat prin provinciile U. R. S. S. şasesute şaptezeci şi nouă de *expoziţiuni mici ambulante*, destinate de asemenea propagării ateismului marxist-leninist. Biblioteca lui conţine mai mult de 30 mii de volume, puse la dispoziţia celor cari lucrează contra religiunii.

Pentru ca şi comuniştii, cu o cultură mijlocie, să poată lua parte activă la propaganda infernală, cu puţină cheltuială îşi pot procura pe un preţ de câteva ruble conferinţe organizate de Consiliul central al uniunii celor fără Dumnezeu, însoţite de o serie de dispozitive pentru proecţiuni luminoase.

Aceste conferinţe cu proecţiuni contribue la întărirea acţiunii puternice a teatrelor, a radio-ului, dar mai ales a cinematografului, care toate aduc partea lor de contribuţie în această luptă implacabilă contra oricărei forme de credinţă în Dumnezeu.[2]

Ştiinţa în ajutorul ateismului

Pentru a ajunge cât mai sigur scopul lor, îndrumătorii U. A. M. încearcă să dea acţiunii lor ateiste un caracter „ştiinţific". Amintindu-şi de ineptul paradox al lui Stalin: „Sânt în contra religiunii pentrucă sânt de partea ştiinţei", se străduesc să arate incompatibilitatea între una şi alta.

In 1934 au lansat un *împrumut ştiinţific antireligios* care e un stimulent la acţiune al oamenilor de ştiinţă. Acei oameni de ştiinţă cari promit să lupte contra religiei, sânt scutiţi de-a plăti bir ca ceilalţi muritori. Ei sânt obligaţi să se angajeze prin scris că vor ţinea conferinţe şi vor publica articole antireligioase „ştiinţifice". In 13—15 Martie 1934, *Congresul institutiunilor ştiinţifice* însărcinate cu propaganda ateistă, au adunat la Moscova delegaţii a 28 de instituţiuni antireligioase: secţiunile antireligioase ale institutului de filosofie a academiei comuniste, ale institutului de higienă socială, ale institutului de pedagogie etc. Printre chestiunile studiate, congresiştii au căutat să cunoască argumentele apologetice ale credinciosului şi — citâm din Bezbojnic[3] — motivele care-l împedecă de-a se „debarasa de prejudecăţile religioase;" mijloacele prin care s'ar putea descoperì rolul antirevoluţionar al tuturor bisericilor puse în slujba imperialismului, dar mai ales rolul contra-revoluţionar al religiunii şi al bisericii din republica sovietică.

Foametea, mijloc de propagandă

Ofensiva celor fără Dumnezeu se desfăşoară în acelaş timp atât pe teren intelectual, cât şi pe teren juridic.

In virtutea măsurilor luate de comisariatul internelor, care erau încă în vigoare la sfârşitul anului 1934, slujitorii cultului erau lipsiţi de „bonul de alimentaţiune". Ei împreună cu copiii lor sânt trecuţi în rândurile celor cari nu muncesc şi prin acest fapt sânt lipsiţi deopotrivă de drepturile cetăţeneşti. *Ei nu vor obţinea lucru decât lepădându-se de credinţa lor în public.* Suprimarea „bonului de pâne" la 1 Ianuar 1935 n'a schimbat întru nimic situaţia: slujitorii cultului neavând dreptul la lucru nu-şi puteau câştiga banii necesari traiului.

In ce priveşte pe copiii preoţilor ortodocşi, ei sânt siliţi să-şi renege părinţii în public. Până la începutul anului 1935 lista nefericiţilor renegaţi era publicată în mod periodic în Bezbojnic.

[Urmează] **Petru Brudea**

[1] **Marcel Koch în: Rusia de azi, April 1934.**

[2] **Printre subiectele conferinţelor prevăzute pentru anul 1935—1936 se găsesc: 1. Literatura şi locul ei în opera antireligioasă; 2. Lucretius şi critica religiunii; 3. Ulrich de Huten şi Erasm în luptă cu clerul catolic; 4. Critica religiunii la Boccacio; 5. Satira lui Rabelais asupra bisericii catolice; 6. Molière şi satira sa asupra clerului; 7. Lupta lui Voltaire contra bisericii; 8. Heine — luptător contra bisericii; 9. Dostoievsky şi filosofia sa religioasă în luptă cu revoluţiunea; 10. Operele antibisericeşti ale lui Emil Zola; 11. Anatole France şi satira lui antibisericească; 12. Literatura sovietică în luptă contra religiunii şi altele.**

[3] **Bezbojnic din 29 Iunie 1934.**

rea articolului 43 din legea învăţământului secundar, care nu îngădue preoţilor profesori de religie să săvârşească slujbe religioase în biserici.

Act de mulţumire. Consiliul parohial ortodox român din *Folt*, protopop. Geoagiu, aduce vii şi călduroase mulţumiri dlui *Constantin Bursan*, deputat de Hunedoara, pentru donaţia de 2500 Lei, făcută pe seama sfintei noastre biserici.

Pr. *A. Iacobescu*

Impotriva creştinismului. Dela Moscova se vesteşte în lume şi ţară, că în Februar 1937 se vor aduna în Rusia sovietică 1600 delegaţi din 46 ţări, cari au de gând să întemeeze *o societate a celor fără Dumnezeu*, luptând astfel tot mai cu sistem în contra religiei creştine. Nu se aminteşte nici un nume al celor ce vor participa la adunarea moscovită ateistă, — dar majoritatea lor va fi, fără îndoială, jidovească.

ŞTIRI LOCALE

Predici în catedrala din Sibiu, Sâmbătă, 30 Ianuar 1937 (sfinţii Trei Ierarhi), va predica diaconul *Grigorie T. Marcu;* Duminecă, 31 Ianuar 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran;* ear Marţi 2 Februar 1937 (întâmpinarea Domnului), va predica părintele *Spiridon Cândea.*

Conferinţe publice. Duminecă, în 31 Ianuar, ora 11, după sfânta Liturghie, conferenţiază, în sala Teatrului orăşenesc, dl *Dr. Ilie Rădulescu,* directorul ziarului Porunca Vremii, despre o interesantă şi actuală problemă: De ce ne trebue o Românie a românilor? Intrarea benevolă. — In aceeaş Duminecă, ora 6 seara, conferenţiază, în sala prefecturii judeţului Sibiu, cunoscutul scriitor din capitală, dl *Cezar Petrescu,* despre: Actualitatea lui Eminescu. Intrarea, cu preţurile obişnuite.

CARŢI ŞI REVISTE

Biblioteca religioasă „Indemnuri Duhovniceşti“, ce apare în Tip. Diecezană dela Arad, a publicat până acum următoarele broşuri:

1. *Sf. Mărturisire şi Sf. Cuminecătură,* ediţia III, lămurind datoriile creştineşti ale bunilor credincioşi;

2. *«Mărturisirea mea — Dumnezeu»,* poem teatral biblic, întocmit de Prot. *Dr. Gh. Ciuhandu,* şi urmărind un scop de trezire religioasă şi de zidire sufletească. (Preţul 8 Lei);

3. *Sfânta şi dumnezeeasca Liturghie,* cu lămuriri şi poveţe de Prot. *Dr. Gh. Ciuhandu;* broşura înlesneşte în mare măsură năzuinţa ori cărui drept-măritor creştin de a pătrunde structura slujbei dumnezeeşti de Altar. (Preţul 10 Lei).

Cărticelele se pot cere dela autor (Arad).

Viaţa Ilustrată a apărut pentru luna lui Ianuar 1937. In acest număr se cuprind următoarele: † Nicolae Colan: La început de An Nou. Il. V. Felea: Dumnezeu şi sufletul în poezia română. Al. Străoneanu-Balaş: Vis alb... (poezie). Grigorie T. Marcu: Un an de entuziasm religios şi naţional. Pr. Teodor Ciceu: An Nou!... (poezie), Grigorie Popa: Stilul Indic, Gh. Noveanu: Dor cu plâns (poezie), L. Bologa: Copii şi părinţi, Dr. Gh. Preda: Intoxicarea şi desintoxicarea morală, Ana M. Toader: Moartea viselor, Dr. Eugen Dobrotă: Prin ţările apusene, Dr. E. Nicoară: Cum te vom numi? (poezie), I, G., n. c., Pr. M,. V. Mateiu, L. B. şi I. Naghiu: Cronică literară: Intoarcerea lui Andrei Pătraşcu, Luminişuri. Gânduri creştineşti, Deşteptări, Sfinţi şi Părinţi ai Bisericii. Esai sur la nature de l'homme dans la révélation chretienne. *** Cronică internă: Statuia lui popa Lucaci, Păr. Timotei Popovici, Prima echipă de călugăriţesurori de ocrotire. Catedrala din Timişoara. *** Cronică externă: Intoarcere din U. R. S. S., Ducele de Windsor, † Luigi Pirandello, Războiul civil din Spania. *** Ghiveciu: Jidovii trec la ortodoxia creştină, Cifre îngrijorătoare, Stema eparhiei Clujului. Lia: Colţul gospodinei. Viaţa veselă — Numeroase ilustraţii.

Poşta redacţiunii

Pr. *N. D.* în *D.* Cu totul întârziat. Continuaţi însă cu râvnă redactarea *Ziarului Pastoral,* şi daţi cuvenitele semne de viaţă activă. Aceasta, negreşit, ne îmbucură.

Nr. 13—1937 [4] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Săliştioara,** cu filia **Stoeneasa,** protopopiatul Băiţa. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Câte una ferdelă porumb dela fiecare familie din matera Săliştioara, iar din filia Stoeneasa câte 20 litri porumb sfărâmat de familie sau echivalentul în bani.
3. Folosirea cimitirului din matera Săliştioara.
4. Venitele stolare statorite din şedinţa consiliului parohial din 30 Ianuar 1934.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termenul legal oficiului protopopesc Băiţa.

Candidaţii, cu ştirea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a servì, a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. român Băiţa în înţelegere cu consiliile parohiale.

Băiţa, la 19 Ianuar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 3—1937 [3] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ la biserica ortodoxă română din Mercurea, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Emolumentele:

Salar anual de 4000 Lei din lada bisericii.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu diploma de cantor în termenul deschis la oficiul protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-şi arăta desteritatea în tipic şi cântări.

Se observă că la acest post de cântăreţ vor putea fi aleşi numai absolvenţi de ai Şcoalei noastre de cântăreţi din Sibiu.

Mercurea, din şedinţa consiliului parohial dela 16 Ianuar 1937.

Avram S. Pecurariu
protopop-paroh

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Tămâie de prima calitate

1 Kg. Lei 80·—
1/2 „ „ 42·—
1/4 „ „ 24·—
1/8 „ „ 12·—

Smirnă de prima caliate

1 Kg. Lei 150·—
1/2 „ „ 80·—
1/4 „ „ 42·—
1/8 „ „ 22·—

Nr. 426—1936 [5] 1—1

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Poeniţa Tomii,** cu filiile **Ferigi** şi **Merişorul de munte,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Sesia parohială 6 jugăre 376□ arător, 2 jug. 284□ fânaţ, 1 jug. 207□ grădină şi 5 jug. 200□ păşune, precum şi folosirea cimitirelor, peste tot 14 jug. 1067□.
3. Birul parohial (adăul) în bucate, câte 20 litri porumb sfărâmat sau grâu de fiecare casă.
4. Venitele stolare uzitate în protopopiat.
5. Până la edificarea casei parohiale, matera va închiria locuinţă potrivită.

Cererile de concurs şi aprobarea dela Consiliul arhiepiscopesc, de a concura, se vor înainta în termin oficiului protopopesc, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Dobra, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 6 Noemvrie 1936.

Iosif Morariu
protopop

Nr. 3/1937 prot. [2] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Ruşi, din protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, 21 jugăre 383 st. □
3. Casă parohială.
4. Cinci stânjini lemne în pădure. Tăierea şi transportul privesc pe preot.
5. Stola uzitată în trecut.

Cererile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ort. rom. Sibiu, iar prezentarea în parohie cu prealabila încuviinţare a subsemnatului.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1937.

Emilian Cioran
protopop.

Preotul tânăr în pastoraţie

Păstorirea sufletelor ce ni-a fost încredinţată fiecăruia din noi, prin „alegerea noastră din lume“ şi „trimiterea“ din nou în mijlocul ei, este misiunea pentru care aleargă cu bună sârguinţă preotul luptător, din tinereţele sale până'n pragul zilelor albe.

Despre această pastoraţie se cuvine prea puţin să vorbim noi, cei mici şi tineri întru săvârşirea sfintelor lui Dumnezeu. Căci vorbind de pastoraţie, vorbeşti de experienţa vieţii, pe care noi ceice abia ieri am păşit ultimul prag al şcolii teologice, nu o avem încă.

Suntem abia la începutul ei şi ne străduim din răsputeri, să aflăm, prin vremile turburi şi pline de ceaţă ale acestor zile, cărările luminate şi punţile drepte, spre a trece prin ele cu bună izbândă şi siguri la limanul cel lin. Suntem abia la primii paşi din şcoala cărţii în cea a vieţii. Păşim cu deplină vigoare trupească şi încrezători în ajutorul Celuice ne-a ales şi ne-a trimis. La toate acestea se adaugă sincerele examene de conştiinţă din preajma primirii sfintei Taine a hirotonirii. Cu acestea şi cu îndemnurile Părinţilor duhovniceşti, iată-ne ajunşi în mijlocul păstoriţilor noştri...

Acum ţi se deschid larg porţile pentru a intra în arena vieţii, şi aci întâlneşti diferite cazuri pe cari le măsori şi rezolvi în raport cu gradul de conştienţiositate şi în limita cunoştinţelor. Se înţelege că treci pe lângă multe momente prielnice pentru un succes pastoral şi nu le observi la timp; iar dupăce l-ai scăpat, nu mai poţi repara nimic momentan. Lipsa unui manual pastoral — fie el şi mai puţin pretenţios — se simte.

Ne găsim azi, noi căpitanii oştii lui Hristos, în plină luptă cu duşmanul de totdeauna al Lui. Cu bună iscusinţă şi multă pricepere, ni se cere să conducem „trupa“ încredinţată nouă pe răspundere morală conştiincioasă, de Marele Comandant şi Domn al Păcii.

Frământările zilnice atrag atenţiunea preotului în multe părţi. Fiecare rău de care sufere societatea, îşi cere rezolvarea lui şi preotului i se pretinde o acţiune în aşa fel, încât să poată copleşi sau cel puţin să împuţineze răul ce-l simte în jurul său.

Suferim de sus până jos, fiecare în felul lui. In pătura cultă mulţi intelectuali sunt captaţi de hidra francmasonă care-şi urmăreşte scopurile duşmănoase Bisericii.

In al doilea rând se înşiră sectele cari s'au îndreptat spre marea massă a poporului de jos. Şi în al treilea rând vine răul care se îndreaptă spre toţi, plaga tuturor nenorocirilor, rodul demagogiei, politicianismul.

Iată-l pe tânărul preot în faţa acestor trei duşmani redutabili! Turma lui cea aleasă spre conducere în staulul pruncului Isus, e ispitită de aceşti duşmani.

Politicianismul îşi trimite agenţii săi în primele zile chiar la casa tânărului preot spre a-i arăta şi lui „binefacerile“ regimului ce-l reprezintă, iar el care trebuie să fie bunătatea întrupată şi uşa căruia e deschisă tuturor, îi primeşte cu cuviinţă. Dar e dator să se întrebe: primesc ceva, sau resping totul ce mi-au propus aceşti inşi? Aci e prudenţa preotului în joc. De va şti ce să aleagă, rămâne drept ca o lumânare; de nu, va cădea şi el prizonier şi „vor fi toţi o turmă şi“... nici-un păstor.

Amestecul în luptele politice, ca agent al unui partid, depărtează pe preot pentru totdeauna de o parte din păstoriţii lui, şi nu ştiu cu ce mijloace pastorale va mai putea să-i mai apropie pe aceştia de acţiunile lui — chiar bune fiind.

Văzându-l pe preot sectarii — aceşti farisei ai vremilor noastre — angajat în astfel de lupte, întind sforile spre un pescuit bogat.

Pe lângă aceste rele, cu cari are de luptat preotul, se întâlnesc încă alte multe, în diferite împrejurări din viaţa lui.

Săvârşitor al Tainelor lui Dumnezeu pe pământ, la fiecare din ele i se dă nou prilej de pastoraţie rodnică. Misiunea lui pe pământ nu se sfârşeşte nici când. In convorbirile dintre preoţii mai în vârstă şi mai tineri, adeseori li se aduc acestora din urmă învinuirea de comoditate. Vor fi şi cazuri de acestea. Dar cuvântul nu li se poate aplica în integritatea sa. Ni se cere muncă şi muncim. Unii oameni de bine au recunoscut acest adevăr.

Dacă generaţiile înaintaşe şi-au ştiut face — şi şi-au făcut — pe deplin datoria lor, în mijlocul vremilor vitregi prin cari au trecut, fiind călăuzitorii de zi şi de noapte ai celor daţi lor spre conducere, şi noi cei de azi şi de mâine ne facem datoria conştiincios, fiecare în cercul său de activitate.

Ceva însă trebue să ni se recunoască. Frământările sociale şi tentaţiile zilnice ce bat la uşa sufletului fiecăruia din noi, păstor şi păstoriţi, n'au fost în trecutele vremi aşa de dese şi de grele. Lupta satanică a zilei de azi nu se dădea atunci pe faţă, cu curajul şi sprijinul oficial ca acum. Congresele ateiste n'aveau loc şi decăderile morale în genere nu erau aşa simţite ca azi. Pretenţiile păstoriţilor se satisfăceau atunci ceva mai uşor şi în multe împrejurări preotul se ştia afla mai bine.

Astăzi generaţiei tinere i se cere o luptă nouă cu mijloace din ce în ce mai noi. Şi în mijlocul acestor frământări se sbate preotul tânăr cu destulă energie şi cunoştinţă.

Darul lui Dumnezeu, şi vigoarea tinerească şi o voinţă de fer, adeseori îl scot la ţărmul dorit de el.

Dar în lupta lui articolele celor cu mai multă experienţă ne sunt foarte binevenite.

Le citim şi răsfoim pe toate feţele, ca din înţelepciunea perilor albi să găsim ceeace căutăm. Pe lângă feluritele cazuri ce ele le tratează, ne sugerează altele noi şi astfel ne completăm firul început al experienţii.

Citind în aceste zile un articol din Revista Teologică Nr. 1 a. c. ce trata „sf. Taine ca mijloc de pastoraţie“, mărturisim că ni-a răscolit şi mai mult sufletele, iar apelul adresat tuturor în încheerea lui a avut darul să împrospăteze puterile de muncă ale noastre, ca să fim hotărâţi la datorie.

L-am primit cu inima deschisă şi aşteptăm altele ca acesta dela fraţii în Hristos mai în vârstă decât noi, rugându-i să ni le dea din prisosul inimii şi-a experienţii lor, ca şi noi la rândul nostru, cu ajutorul Dătătorului de bine, să le putem da spre ajutor şi întărire tinerilor ucenici în administrarea sfintelor lui Dumnezeu.

Pr. **Gh. Bordean**

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu, 7 Februar 1937 | Nr. 6

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pe drumul neadevărului și al îngâmfării sectare

Fostul preot Iosif Trifa s'a decis să meargă pe drumul propriu, cu convingerea sectară că e mai bun decât cel al bisericii. Lăsându-se condus de inspirațiile și de ambițiile personale de-a fi șef absolut al unei grupe de oameni înșelați în ceeace-i mai sfânt în cer și pe pământ, el vrea să meargă pe o cale originală disprețuind Biserica și contestându-i puterea ei singură mântuitoare de suflete.

Cu cuvântul „Domnul Isus" în gură, uită că spiritul desbinării nu poate veni cu adevărat dela Domnul nostru Isus Hristos. Oare crede el că Domnul nostru Isus Hristos se duce cu el părăsind Biserica pe care a întemeiat-o cu scump sângele Său și pe care a susținut-o până în zilele acestea? Sau crede că se împărtește Hristos ca să fie și cu el și în sfânta Biserică de care el se desparte?

Cum vine acest om care nu e pe pământ decât de câteva zeci de ani cu îngâmfarea că numai deodată cu el s'a arătat Hristos, adevărul și mântuirea?

Domnul nostru Isus Hristos e acolo unde este Trupul Lui din ziua Înălțării Lui la cer, acolo unde se află botezul, cuminecătura și celelalte sfinte Taine prin cari a decis El să ne dea nouă puterea Sa mântuitoare, care ne face fii ai Tatălui ceresc. El este acolo unde se află preoția care vine fără întrerupere dela Sfinții Apostoli și prin ei dela însuși Duhul sfânt din ziua Rusaliilor, când s'a întemeiat Biserica.

Despărțindu-se de Trupul Domnului în care se dă harul mântuitor al Domnului prin sfintele Taine săvârșite de preoție, cum crede el, care nu mai este preot, că se va putea mântuì pe sine și pe cei ce-i înșală cu cuvinte frumoase în cari vorbește aproape numai despre sine, despre crucea sa, despre planurile sale, despre meritele sale, despre „jertfa" sa?

Crede el că fiecare grupă de oameni care se rupe de Biserica Domnului pe motiv că e mai bună decât „păcătoșii" ceilalți, duce cu Sine pe Hristos? Și de unde știe el că e mai bun ca ceice rămân în Biserică, băgând această îngâmfare și în sufletul celora cari-l urmează? Cine te face pe tine judecător asupra ta și asupra oamenilor în punctul cel mai însemnat de care depinde viața lor veșnică?

Oare te-a făcut Domnul pe tine judecător? Nu și-a rezervat toată judecata sieși?

Noi avem să ne străduim, să alergăm, ca să facem ceva pentru mântuirea noastră folosind harul Domnului și temându-ne continuu că nu vom fi găsiți vrednici la judecata cea înfricoșată a Domnului, dar nu să ne postăm fariseic în scaunul cel mai înalt — care este al Domnului — și să aruncăm de acolo cu ușurătate, fără să fi putut pătrunde în măruntaele omului, verdicte pentru veșnicie asupra tuturor acelora cari nu ni se par nouă vrednici.

Mai multă atențiune la propria stare, mai multă tremurare pentru păcat, pe lângă oricâte silințe am face să ne îmbunătățim! Numai atunci crește Domnul în ochii noștri, numai atunci se arată că e de neapărată trebuință jertfa lui pentru noi, când ne stă continuu înainte micimea, neputința, răutatea noastră.

„Tatăl nostru", rugăciunea care a învățat Domnul pe toți s'o zică, chiar pe apostoli și pe cei mai desăvârșiți dintre ostenitorii pentru Evanghelia Domnului, cuprinde în ea cuvintele: „Și ne iartă nouă greșalele noastre". Toate cântările și rugăciunile Bisericii tresaltă de aceeaș conștiință a micimii și păcătoșeniei omenești.

Mândria acestui om, care nu mai încape azi în Biserica Domnului cu rânduieli din vremea apostolilor, nu e de pe plaiurile românești și ortodoxe. Ea e buruiană otrăvitoare adusă din individualismul religios al Apusului în care cresc sectele, adecă grupulețele celor ce duc mândria până în fața Celui răstignit pentru a scăpa lumea de mândrie.

Par'că văd ce trist, ce sfâșietor de trist, mai îndurerat ca de piroanele ce-i sângeră trupul, privește Domnul cum îi joacă în față mândria celor ce-și zic desăvârșiți, cari se rotunjesc la o parte în grupuleț ce grijește să nu se amestece cu ceilalți închinători în fața crucii.

Sfâșierile acestea ale Trupului său bisericesc dor mai tare ca sfâșierile ce le fac piroanele în Trupul lui de carne.

Dar mândria e doamnă mare. Ei îi trebue servitori destoinici. Și unul dintre cei mai destoinici servitori ai ei este neadevărul. Ca să-și poată înșela cetitorii, expreotul Trifa înfățișează lucrurile altfel de cum s'au petrecut. Nu vrea să recunoască ceeace a declarat în fața ierarhului său canonic că nu-l mai lasă sufletul să între în sânul Bisericii Domnului nostru Isus Hristos. Dacă ar fi recunoscut aceasta, nimeni nu l-ar mai fi urmat. Ci întoarce lucrurile și le încurcă. Pune vina pe Statutele ce s'au dat „Oastei Domnului", că adecă nu i se potrivesc, dar nu arată în ce constă nepotrivirea, ci se înecă în fraze goale de mult cunoscute: că ele opresc apa, vântul, focul Duhului sfânt. Expreotul Trifa uită sistematic, ca toți sectarii, un lucru; apa, vântul, focul sunt binecuvântate și se vădesc trimise de pronia cerească atâta timp cât se arată cu rânduială. Altfel, când apa înecă totul, sau vântul uscă totul, sau focul arde totul, adecă atunci când o mișcare religioasă zăpăcește sufletele și le face să calce orice rânduială bună, ea se vădește a nu fi dela Domnul, ci dela cel rău.

Viață și rânduială, acestea sunt cele două semne după cari se vede, precum în ordinea firii, așa și în cea a harului, că ceva e dela Dumnezeu în mod deplin. Viața fără rânduială e numai la aparență viață, pentrucă repede se sleește. Rânduiala fără viață e iarăși lucru mort, care nu poate dura mult.

Expreotul Trifa nu vrea rânduială. Nu vrea Biserica pentrucă în Biserică e rânduială, care face pe fiecare să asculte de ea, deci retează mândria.

Un alt motiv pe care-l aduce pentru refuzul de-a întra în Biserică este că i s'a spus că să se scrie la foile „Oastei" și o pagină pentru tinerii din societatea „Sfântul Gheorghe". A refuzat pe motiv că tinerii cultivă unele din obiceiurile românești curate. Jocurile frumoase și nevinovate românești sunt un păcat? Cântecul vechiu românesc e un păcat? Atunci e păcat și portul românesc înflorit, e păcătoasă orice veselie cu inimă curată. Dar Dumnezeu nu-și trimite Duhul Său cel sfânt ca să nimicească rânduielile firii, pe cari el le-a creat sau cari sunt produse de puterea ce-a dat-o El neamurilor, ci ca să le cureță de ceeace-i păcătos, să ne facă a le săvârșì cu inimă curată.

Nu era frumos ca o pagină din foile „Oastei" să se ocupe cu moralizarea tineretului, cu îmbunătățirea lui? Este acesta un motiv serios de-a ieși din Biserică? Nu vede expreotul Trifa că judecând astfel face Biserica păcătoasă și pe sine mai bun decât ea?

Și apoi crede că Hristos a murit numai pentru acei vreo câțiva cari calcă, pentru câtăva vreme, orice rânduială a firii?

Ia seama, domnule, că va apăsa pe capul Dtale în veci cea mai grozavă răspundere: aceea de-a fi făcut și pe alții părtași de rătăcirea în care ai căzut cetind otrava sectară?

Alte slugi de cari se servește mândria celui ce-a fost preotul I. Trifa sunt lăcomia și viclenia. Lăcomia după bani, aceasta-i robește cugetul, aceasta-i dă cuvinte de jelanie. A vrut să rămână cu o tipografie cumpărată cu bani străini, și anume cu o tipografie care să aducă valuri de bani, cerând Bisericii să renunțe la conducerea „Oștii Domnului" și să-l lase să o lege pentru neam de neamul lui de acea tipografie.

Și ca să nu se vadă adevăratul ghimpe care-l mână și-l scutură în toată afacerea aceasta, recurge la viclenie și pune vina când pe Statute, când pe I. P. S. mitropolit. Tot viclenia îl face să spună că nu se rupe de Biserică, deși nu știm cum mai stă în legătură cu Biserica odată ce nu mai ascultă de ierarhii ei, batjocurește pe preoți, socotește Biserica drept „Egipt", „lume", iar Tainelor ei nu le mai acordă nici o putere.

Pentru purtarea lui plină de trufie, lăcomie și viclenie, tot atâtea limbi ce varsă venin în sufletele credincioșilor, Biserica l-a caterisit socotindu-l nevrednic să mai poarte demnitatea de preot [vedem că folosește numele mai departe, iarăși o capcană vicleană pentru sufletele naive!]. L-au părăsit toți ostenitorii de frunte și de cinste ai „Oastei". Să amintim aici pe vrednicii și desinteresații muncitori Al. Lascarov-Moldovan și I. Gr. Oprișan, cari n'au făcut nici o lescae cu „Oastea" și tot nu mai vorbesc de „jertfa" Domniilor Lor.

Dar cel care a fost preot al Bisericii lovește în ea fără teamă de Dumnezeu, o țintă văzând înainte: grămada de bani ce crește, crește până la cer și-i asigură viața la tot neamul, uitând că grămada aceasta de bani nu va putea opri apropierea Marei și Infricoșatei Judecăți a Domnului.

Fără să simtă chinuri și remușcări că Biserica Domnului l-a socotit nevrednic de-a mai fi preot, el continuă pe calea apucată. Biserica il va tăia de tot dela Trupul Domnului căruia îi produce, vai, dureri și turburări.

Cucernica preoțime este îndemnată să lumineze pe fiecare eventual aderent al acestei căpetenii a răului, să-i oprească, arătându-le nenorocirile veșnice ce-i așteaptă, dela citirea cărților și foii lui, căci în curând ele vor fi osândite de Biserică pentru otrava ce-o cuprind.

Biserica Domnului întemeiată cu sânge dumnezeesc și susținută în neamul nostru cu atâtea suferințe și jertfe nu poate fi lăsată prada primului trimis al duhului răsvrătirii.

Tovărășia uniato-ruteană înfierată de Senatul Țării

Ceeace e lucru definitiv știut la noi în Ardeal, că forurile conducătoare ale uniației s'au rupt sufletește de interesele și aspirațiile neamului românesc, urmărind cu orce preț — cu prețul destrămării neamului și al slăbirii lui — întinderea catolicismului, a avut ocazie să ia la cunoștință, recent, și Senatul țării cu prilejul unei ieșiri a episcopului uniat din Baia Mare, faimos prin nestăpânita patimă cu care își dă pe față pornirile antiromânești.

Episodul s'a petrecut în legătură cu chestiunea bisericii «Invierea Domnului» din Suceava.

Biserica aceasta a fost zidită de Doamna Elena, soția lui Petru Rareș, întru amintirea soțului ei, la 1550. Ea a fost dela început ortodoxă și a deservit cultul ortodox până la 1782. In acel an printr'un act al guvernului austriac sfântul locaș a fost răpit dela Biserica ortodoxă și dela destinațiunea ce i-o dase Doamna Elena Rareș și a fost dată cultului romano-catolic. La 1836 romano-catolicii din Suceava, făcându-și biserică proprie, în loc să redea ctitoria românească cultului ortodox, a fost dată rutenilor uniți. In 1873 rutenii, beneficiind de întreg sprijinul guvernului austriac, au trecut această biserică în cărțile funduare ca proprietate a cultului rutean unit.

Odată cu încetarea stăpânirii austriace în Bucovina, ce era mai firesc decât ca locașul acesta răpit în mod samovolnic să fie redat proprietarului său și scopului destinat de ctitor. Lucrul acesta s'a și făcut în toamna 1936 prin act de guvernământ al stăpânirii românești.

Ce credeți că au făcut uniții? Nu cei ruteni, ci cei români. Au pornit o campanie furibundă, într'un limbaj de-o violență și de-o necuviință nemaipomenită, blestemând cu spume la gură Statul român și proferând într'o totală uitare de sine cele mai enorme acuzări la adresa stăpânirii românești. Campania aceasta a fost susținută paralel în «Unirea» și în adresele P. S. Rusu către Ministerul cultelor.

Să dăm acì câteva mostre din «Unirea». Executarea ordinului guvernului prin preluarea bisericii dela ruteni și predarea ei cultului român ortodox pentru «Unirea» «o lovitură de gangsteri». Actul acesta a fost al unui «hoț ordinar, care trebue să înfunde pușcăria». Guvernul român a săvârșit «o crimă», «o nouă samovolnicie», care sporește «anarhia de sus» și este «o ilustrare isbitoare a dezastrului oficial». Ceeace s'a săvârșit este «o hoție ordinară»; «metodele acestea levantine» aruncă «o pată de rușine» pe obrazul țării chiar dacă «ar fi aliate cu iadul». Toată gama dicționarului nescris — refulat pentru certurile din suburbie și pentru ocaziile de ebrietate — a fost epuizată în încordarea neputincioasă a scribilor «Unirii» de-a fi «tari».

Ciudată mentalitate ne-a fost dat să mai vedem!

Ea s'a fluturat cu o curioasă lipsă de elementară sfială morală și dela tribuna Senatului de către P. S. Rusu, când a declarat spre indignarea tuturor că ceeace a făcut împăratul austriac Iosif II când a răpit biserica Doamnei Elena și a dat-o catolicilor are valoare de lege, iar actul de guvernământ al stăpânirii românești — care nu ia lucrul altuia ci repune doar pe proprietar în dreptul uzurpat — e o ilegalitate, o aberație, o hoție. Foarte bine i-a ripostat dl ministru al cultelor, Victor Iamandi, când l a întrebat pe nesăbuitul episcop: consideră dominația austriacă asupra Bucovinei, cu toate actele, prin cari populațiunea românească a fost deposedată de drepturile ei și înghenunchiată, legală? Atunci însăși revenirea Bucovinei la Patria Mamă este o ilegalitate.

Potrivit mentalității acesteia totul e să fi forte să furi sau să pui stăpânire cu forța pe lucrul străin. Odată ce e în posesia ta — indiferent cum a ajuns — e o nedreptate să ți se mai ia înapoi. Nu e aceasta o încurajare cinică a hoției? Așa concepe catolicismul legalitatea? Noi știm că legea nu trebue să vină în contrazicere cu morala; legea care-l face proprietar pe hoț, e o lege dreaptă? Uniația ar fi trebuit să simtă remușcări să folosească — și încă chiar ca loc de închinare — un lucru furat. A fura e legal așadar, a sili pe hoț să restitue lucrul furat, e nelegal și nedrept. Iată, scurt rezumată, mentalitatea catolică despre lege, de care noi știm că trebue să fie morală, fiind expresia voinței dumnezeești. Strigă hoțul că i se face nedreptate, când i se pretinde lucrul furat înapoi. Ceea ce a făcut guvernul austriac când a luat lucrul străin nu e «crimă», nici «hoție», nici «levantinism», nici «anarhie», iar când guvernul român restitue lucrul răpit la proprietar, printr'un act emanat dela o autoritate tot așa de înaltă, e «crimă» etc.

«Unirea» spune emfatic: «până acum eram obișnuiți să credem că dreptul de proprietate e drept sacru și respectat de voie, de nevoie». Învățase uniația aceasta dela austriaci, desigur.

Slavă Domnului, stăpânirea românească încă n'a luat proprietatea nimănui. E departe de acțiunile guvernului austriac prin cari a creat uniația.

Cinismul moral atinge culmea, mai ales când îi vezi că nu cinstesc, cu fiorul religios propriu și celor mai împetrite suflete, voința ctitorei care a murit cu credința că slujbele ortodoxe cari se vor săvârși în biserica dăruită de ea, îi vor mântui sufletul, și al ei, și al soțului ei. Dorința și nădejdea cea mai sfântă e nesocotită într'un mod revoltător de acești nesimțiți în haină preoțească din cari s'a tocit orice senzibilitate și putere de cutremurare în fața misterului religios.

Dar chestiunea are și o latură națională. Se cunoaște teribila politică austriacă de rutenizare a Bucovinei pentru a o rupe și sufletește definitiv de Moldova. De unde la răpirea Bucovinei nu erau în ea decât câteva zeci de mii de ruteni, numărul lor se urcă astăzi până peste două sute de mii rivalizând cu cel al Românilor. Sprijiniți de autoritatea austriacă au dat asalt Bisericii ortodoxe pretinzând un vicar ortodox rutean și chiar un mitropolit pentru împărțirea fondului religionar. In încordare supraomenească românii bucovineni au rezistat, luptând cu o stăpânire străină, care dispunea de toată forța.

Rutenii aceștia, cei mai perzistenți și mai neobosiți conspiratori împotriva țării și a neamului nostru, își găsesc însă astăzi ocrotire și ajutor în conducătorii români ai uniației ardelene. Tendința lor de a inunda și sudul Bucovinei, după ce au cutropit nordul ei, tendința lor de-a se întări în Suceava glorioasă a lui Ștefan cel Mare, e sprijinită azi cu o inconștientă și trădătoare încăpățânare de un episcop unit din Ardealul care s'a distins în tot trecutul lui în lupta dârză pentru apărarea românismului. Vine un ardelean să ajute acțiunea ucraineană de slăbire a românismului bucovinean, care a gustat ca și noi din paharul suferințelor și nedreptăților de tot felul. Vine să pretindă consfințirea și eternizarea acestor nedreptăți, afirmând în mod scandalos că ele au pecetea dreptului și a legalității. Mai mult chiar, pretenția ruteană pe care românimea bucovineană a respins-o în lupte grele cu o stăpânire străină, aceea de-a avea un vicariat național, sub firma religioasă a cărui să se organizeze și mascheze acțiunea iredentistă ucraineană, e satisfăcută azi în România pe seama celor abia 20.000 ruteni uniți, pentrucă i s'a stors guvernului român obligația să-l întemeieze și să-l susțină, prin nenorocitul de Concordat ale cărui roade nefaste se arată tot mai îmbelșugate pe zi ce trece.

Ce-l face pe un episcop român ardelean să se angajeze cu atâta pasiune în sprijinirea acțiunii antiromânești a rutenilor bucovineni? E catolicismul a cărui tendință antiromânească noi n'am încetat s'o semnalăm în paginile acestei foi. Catolicismul vrea să înainteze călcând peste ruina neamurilor, doborând în calea lui orice se opune voinței de-a stăpâni totul.

Catolicismul este antinațional. Acesta e un lucru sigur ca lumina soarelui. El vrea în locul diferitelor popoare naționale un *popor catolic*, în locul diferitelor culturi specifice o cultură catolică, în locul diferitelor state suverane, state slabe în dependență de el. El vrea universalismul uniformizator. Idealul lui este o omenire abstractă, descolorată și desrădăcinată din spiritualitatea și rânduiala variată a firii, construită artificial și uniform.

Un catolic zelos e un indiferentist față de aspirațiile neamului său și chiar un trădător al lor. P. S. Rusu s'a dovedit încăodată un desrădăcinat, un dușman al românismului. Senatul și țara întreagă, care a urmărit desbaterile, a constatat îngrozită acest lucru. Simțul de conservare al românismului a isbucnit într'un energic protest și într'o indignată desaprobare a faptei neromânești a prelatului unit. Ne pare bine că țara începe a-i cunoaște.

Nr. 818—1937.

Înștiințare oficială

Comunicăm, că sesiunea ordinară pentru examenul de capacitate preoțească se va ține cu începere dela 25 Februar 1937.

La examenul de capacitate din această sesiune sânt admiși licențiații în teologie din Arhiepiscopie și absolvenții Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, cari cel mult până la 20 Februar c. vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu diploma de licență, resp. diploma de absolvire a Academiei «Andreiane», însoțită de actul de naștere și de botez.

Sibiu, 3 Februar 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 10.382

Comunicat

Înștiințăm prin aceasta toate oficiile parohiale și protopopești că am primit la Librăria Arhidiecezană un transport de exemplare din Sfânta Scriptură în traducerea nouă autorizată de Sfântul Sinod, ediția obișnuită, în preț de Lei 400.

Ceice doresc să aibă exemplare din Sfânta Scriptură pentru parohii, se îndrumă a se adresa urgent la Librăria Arhidiecezană, trimițând prețul de Lei 400 — de exemplar.

Sibiu, la 23 Ianuar 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Preoții în consiliile comunale. Consiliul Central Bisericesc în ședința delegației sale permanente dela 19 Ianuar 1937 constată că e în interesul obștesc și al Bisericii, ca preoții să fie aleși membri în consilii, unde să contribue cu luminele lor în mod desinteresat la norocoasa rezolvire a chestiunilor ce se prezintă, și la conducerea intereselor comunale în înțeles creștin, românesc și patriotic. De sine se înțelege, că nu pot primi a fi primari, ajutori de primari, casieri, secretari, sau alt loc de gestionari, locuri declarate incompatibile prin articolul 3 al. j și 33 din regulamentul disciplinar.

---

* FOIȘOARA *

Mișcarea celor fără Dumnezeu și acțiunea ei în lume

(4)

Desvoltarea „Uniunii ateiștilor militanți"

(Iunie 1929—Decemvrie 1935)

Grație metodelor sistematic aplicate, la 1 Ianuar 1930 U. A. M. numără 35.000 celule cu 2.000.000 membri.

In propaganda lor complet agresivă, ateiștii ruși n'au ca obiectiv numai Rusia sovietică, ci voesc să cucerească întreaga lume. Ei semnară cu plăcere acest strigăt de războiu care servește ca întroducere a primului număr din Bezbojnic: «*Noi am detronat Țarii de pe pământ, noi îl vom detrona acum și pe Cel din cer*».

In 1930 ateiștii, îmbătați de succesul avut în interiorul U. R. S. S., se străduesc să răspândească tot mai mult Internaționala liberilor cugetători proletarieni și să-i dea astfel un caracter mondial.

Afacerea Bodenbach

(15 Noemvrie 1930)

Fondată în Teplitz 1925 Internaționala Liberilor Cugetători Proletarieni (I. L. C. P.). (Internationale Proletarische Freidenker (I. P. F.) își avea reședința la Viena până în 1930. Marxistă, și prin acest fapt ateistă, se credea chemată „să lupte pentru a elibera pe proletari de otrava religioasă".

La al 4-lea congres ținut la Bodenbach în 15 Noemvrie 1930, extremiștii. I. L. C. P. din Viena sub influența ateiștilor moscoviți se separă de cei moderați. Lăsând pe aceștia să fuzioneze cu Internaționala liberilor cugetători radicali-socialiști din Bruxelles și să formeze cu aceștia Uniunea internațională a liberilor cugetători, ei se transformă într'o organizațiune pur bolșevică, tratând pe transfugi drept: „lacheii preoțimii", și făcând meserie de ateism militant.

Numele lor de Liberi cugetători nu exprimă adevăratele sentimente ale lor. „Noi sântem dușmanii libertății gândirii, — scriau ei în Februar 1932,[1] pentrucă luptând contra religiunii pe terenul de clasă noi nu putem tolera nici una dintre credințele cari în epoca istorică a capitalismului sânt arme politice în mânile burghezimii. Libertatea conștiinței corespunde victoriei revoluționare a ideologiei burgheze. Respingem, acest termen de liber cugetător căruia i-a trecut vremea. Revendicăm gloria de-a ne numi atei".

Prin însuși acest fapt I. L. C. P. rupe orce alianță cu Uniunea internațională a liberilor cugetători, a cărei toleranță și lipsă de activitate o ridiculizează. Ea se numește cu plăcere „singura organizațiune mondială, care sub flamura ateismului revoluționar poartă, cu arma materialismului dialectic, massele muncitorești la luptă contra Bisericii și contra-revoluției".

După afacerea Bodenbach, ateiștii moscoviți uniți cu cei din I. L. C. P. dela 1925, fuzionează din ce în ce mai mult cu

[1] Cf. La Lutte, Februar 1932.

Biserica şi noul cod penal

In cadrul unificării legislative a statului întregit, s'au publicat în Monitorul Oficial Nr. 65 din 8 Martie 1936 „Codul Penal Regele Carol II", iar în Monitorul Oficial Nr. 66 din 19 Martie 1936 „Codul de procedură penală Regele Carol II", — cari au întrat în vigoare la 1 Ianuar 1937, — abrogând pe această dată toate legiuirile anterioare cu caracter penal pe întreg cuprinsul ţării.

Aceste coduri reglementează şi infracţiunile în legătură cu cultele religioase, *deci publicăm spre cunoştinţă părţile cari privesc biserica şi pe slujitorii ei*

1. Preoţii sânt consideraţi funcţionari publici conform art. 183 pct 4, aliniat 2 din Codul Penal.

2. Preotul nu poate fi admis a depune ca martor asupra faptelor cari i-au fost încredinţate în calitatea lui profesională, — nici dacă cel interesat la nedivulgarea faptelor l-a deslegat din proprie iniţiativă de secretul profesional (Codul de procedură penală art. 147 aliniat 1 şi ultim).

3. Sânt incompatibili a îndeplini funcţiunea de jurat: preoţii (Codul de procedură penală art. 335 pct 1). —

Reproducem textele Codului Penal cu privire la infracţiunile în legătură cu cultele religioase:

Secţiunea IV art. 256. Funcţionar public care, după ce a fost suspendat, destituit, înlocuit sau pus în retragere, continuă să exercite funcţiunea, comite delictul de exerciţiu abuziv de funcţiune şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela 6 luni la 2 ani şi interdicţie corecţională dela 1 la 2 ani.

Sânt pasibili de aceeaşi pedeapsă preoţii caterisiţi şi călugării plecaţi sau excluşi din mănăstiri, precum şi membrii clerului hirotoniţi de episcopi, ce nu au jurisdicţie pe teritoriul ţării şi nerecunoscuţi de episcopii locului, dacă îndeplinesc funcţiuni bisericeşti sau călugăreşti.

Titlul V, Capitolul I, art. 308. Acela care, în orce mod, împiedecă sau turbură exerciţiul cultului unei religiuni recunoscute de stat comite delictul de turburare al exerciţiului cultului şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela 2 la 6 luni şi amendă dela 2000 la 6000 lei.

Aceeaşi pedeapsă se aplică şi aceluia care împedecă pe o persoană să exercite propriul său cult, dacă acesta nu contravine ordinei publice şi bunelor moravuri, sau care o constrânge să exercite alt cult.

Art. 300. Acela care primeşte şi înscrie între credincioşii săi vreo persoană aparţinând altui cult, fără a se fi asigurat mai înainte că a îndeplinit formalităţile necesare de trecere dela cultul căruia a aparţinut, comite delictul de convertire ilegală şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela una la trei luni.

In caz că infractorii ar fi chiar conducătorii unui cult sau ai unei asociaţiuni religioase, instanţa poate aplica măsura de siguranţă a disolvării cultului sau asociaţiunii religioase.

Art. 310. Acela care, în public, prin orce mijloace, îşi exprimă dispreţul faţă de un cult recunoscut de stat, sau faţă de obiectele consacrate sau destinate acestui cult, comite delictul de ultraj cultului şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela una la 6 luni.

Art. 311. Acela care în public, săvârşeşte faptul prevăzut în articolul 310 faţă de ministrul (adecă preotul sau slujitorul) unui cult, recunoscut de stat, care se găseşte în exerciţiul funcţiunii sale, comite delictul de ultraj contra ministrului unui cult şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela una la 6 luni şi amendă dela 2000 la 5000 lei.

Art. 312. Acela care săvârşeşte faptul prevăzut în art. 255, (ultraj cu violenţă sau ameninţări) contra ministrului unui cult recunoscut de stat, care se găseşte în exerciţiul funcţiunii sale, comite delictul de ultraj cu violenţă contra ministrului unui cult şi se pedepseşte potrivit acelui articol.

Capitolul II, Art. 313. Acela care, prin orce mijloace profanează un mormânt, urnă sau monument funerar, comite delictul de profanare de mormânt şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela 3 luni la un an şi amendă dela 2000 la 5000 lei.

Aceeaşi pedeapsă se aplică şi aceluia care, prin violenţă sau ameninţare, turbură un cortegiu sau serviciu funebru, ori împedecă îngroparea sau incinerarea unui mort.

Art. 327, al. III. Pedeapsa închisorii corecţionale dela 3 luni la un an se aplică şi aceluia care ar propaga doctrine religioase contrare legilor de organizare a statului sau instituţiunilor sale sau care prin practicele lor rituale, sânt contrare ordinei publice sau bunelor moravuri.

Art. 327, alin. IV. Când propaganda arătată în alineatul precedent s'ar face prin presă, broşuri, cărţi şi când atare publicaţiuni ar conţinea o defăimare în contra cultelor recunoscute de stat, pedeapsa închisorii este dela 6 luni la 2 ani.

Art. 349. Orce preot, călugăr sau predicator al unui cult, care în adunările credincioşilor sau cu ocazia slujbei sale religioase, rosteşte o cuvântare prin care ameninţă pe credincioşi cu pedepse spirituale dacă se vor supune autorităţilor sau legilor, ori le acordă sau promite beneficii spirituale, dacă nu se vor supune, sau care leagă prin jurământ, luat individual sau colectiv, pe enoriaşi să urmeze anume credinţe politice, comite delictul de abuz de putere spirituală şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela 6 luni la 2 ani, când instigarea n'a fost urmată de efect, iar dacă a dat naştere la nesupunere, se pedepseşte cu închisoare corecţională dela 1 la 2 ani.

Când această nesupunere a condus la o rebeliune, ce ar da loc la aplicarea de pedepse mai aspre, în contra unuia sau mai multora dintre culpabili, ministrul cultului se pedepseşte cu aceleaşi pedepse.

Ar. 350. Pedeapsa prevăzută de art. 349 se aplică ministrului cultului şi în cazul când delictul de mai sus s'a comis prin scris, sau sub formă de instrucţii pastorale, sau prin răspândire de publicaţiuni.

Art. 351. Orce ministru al unui cult care, prin mijloacele arătate în articolele precedente, face propagandă pentru a provoca ura unei naţionalităţi sau confesiuni religioase recunoscute de stat în contra alteia, comite delictul de învrăjbire confesională şi se pedepseşte cu închisoare corecţională dela 6 luni la 2 ani şi amendă dela 3000 la 10.000 lei.

Titlul XIV, Cap. I, Art. 525, pct 1, alin. *a)*. Furtul este calificat în următoarele cazuri: 1. Când este săvârşit: *a)* Intr'un local al unui cult recunoscut de stat, asupra vre-unui obiect consacrat cultului sau destinat unui scop pios sau caritabil; *b)* Intr'un cimitir asupra vre-unui obiect consacrat cultului morţilor sau aflat pe cadavru.

Art. 587, pct 3. Acela care prin tragerea clopotelor sau orce alte semnale de pericol, ştiind că nu este nici un motiv serios da a face uz de ele, turbură liniştea locuitorilor, induce în eroare autorităţile sau produce panică, se pedepseşte cu închisoare poliţienească dela una la 10 zile şi amendă dela 100 la 1000 lei.

Probleme-Recensii-Comentarii

Un trofeu de valoare istorică, şi anume: *un drapel român din secolul al 17-lea,* a fost aşezat de curând în Muzeul militar din Bucureşti, după ce în 24 Ianuar fusese prezentat şi predat, la palatul regal, M. Sale Regelui, de către dl Petrescu-Comnen, ministrul României la Berlin.

Drapelul reprezintă pe *Hristos stând pe un tron, cu Evanghelia în mâna stângă, ear cu dreapta binecuvântând.* In partea stângă se citeşte o inscripţie în litere slavone: **„Vitejia direpta(tea) să biruească".**

Drapelul este răscumpărat dela Muzeul regal din Dresda, unde a fost păstrat aproape trei sute de ani.

Istoricii noştri susţin, că acest drapel, preţios document al unităţii de limbă şi al simţământului creştin şi românesc din vremea sa, este un steag al domnitorului din Muntenia, *Şerban Cantacuzino,* care luase parte la *asedierea Vienei,* în anul 1683, când s'au dat lupte crâncene între turci şi austriaci. După bătălie, steagul ajunge în posesia ducelui de Holstein, care mai târziu îl dărueşte Electorului de Saxa, ca să-l aşeze în colecţia de trofee şi arme a regilor saxoni.

Sub domnia aceluiaş Şerban Cantacuzino, tot un voevod al culturii româneşti, s'a tipărit, la anul 1688, opera veche de mare însemnătate *Biblia dela Bucureşti,* întâia Biblie românească. Ea s'a tradus din porunca domnitorului Şerban şi din îndemnul nepotului său, Constantin Brâncoveanu.

*

Activitatea cercului pastoral săcelean pe anul 1936. — *Cercul pastoral săcelean, de sub preşedinţia preotului* Zenovie Popovici-*Satulung, a încheiat bilanţul său pastoral cu o frumoasă şi rodnică activitate. Cercul a ţinut şedinţe în după amiaza Duminecilor de toamnă în cadrul săvârşirii în sobor a sfintei vecernii. Primul cerc pastoral s'a ţinut în parohia* Cernatu *(27 Sept. 1936) cu totalitatea membrilor săi. După slujba vecerniei, părintele* D. Purcăroiu-*Zurcheş a predicat în faţa unui numeros public din localitate şi jur, despre chemarea la apostolie a sfântului Petru. La urmă preotul locului,* Silvestru Garcea, *mulţumeşte numeroasei asistenţe pentru dragostea ce-o arată faţă de sfânta biserică, cât şi fraţilor preoţi pentru prilejuirea unei mari bucurii duhovniceşti pe seama dreptcredincioşilor creştini- La şedinţa intimă s'au discutat cu folos diferite probleme de ordin pastoral, naţional şi administrativ.*

Al doilea cerc pastoral s'a ţinut în parohia Cărpiniş *(25 Octomvrie 1936) cu prilejul sfinţirii bisericii locale. La aceasta solemnitate au luat parte toţi preoţii cercului în frunte cu P. C. protopop al Braşovului,* Dr. Iosif Blaga, *delegat de I. P. Sf. Sa Mitropolitul* Nicolae *să conducă actul sfinţirii acestei biserici. Slujba sfintei liturghii, săvârşită în sobor, a fost cât se poate de înălţătoare. La sfârşit părintele protopop a arătat în frumoasă cuvântare strădania depusă de puţinii enoriaşi ai bisericii locale pentru renovarea sf. locaş de închinare. Părintele* Traian Banciu *a predicat despre rolul bisericii pentru ridicarea neamului nostru, iar părintele* Silvestru Garcea *a citit adresa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru* Nicolae, *prin care dă înţelepte poveţe enoriaşilor de a iubi şi cerceta sfânta biserică.*

Al treilea cerc pastoral s'a ţinut în parohia Satulung-*Sf. Adormire (1 Nov. 1936) la care au luat parte în majoritate preoţii cercului, în prezenţa unui public numeros. Slujba sfintei vecernii a fost întovărăşită de corul tinerimii adulte de sub conducerea cântăreţului bisericii, A. Maxim. Părintele* Iancu Bărbat *a cuvântat despre problema muncii în lumina Evangheliei, — cuvântare ascultată cu mult interes. In cadrul şedinţei intime, preoţii cercului au ţinut să sărbătorească pe părintele* Zenovie Popovici, *preotul locului, cu prilejul onomasticei sale.*

Al patrulea cerc pastoral s'a ţinut în parohia Târlungeni *(22 Noemvrie 1936). Au luat parte la slujba vecerniei preoţii cercului în majoritate şi numeros public. La sfârşit, păr.* Silvestru Garcea *a predicat despre parabola Sămănătorului. Sf. Sa aminteşte de doctrina comunismului, ai cărei apostoli sânt «sămănătorii răi», sămânţa lor fiind otrăvitoare de suflete. Poporul este îndemnat să formeze zid de apărare împotriva acestui pericol. Ca încheere păr.* Iancu Bărbat, *parohul local, mulţumeşte preoţilor pentru prilejuirea unei înălţătoare slujbe, precum şi credincioşilor pentru participare la sfânta biserică. —*

Pr. S. Garcea, *secretarul cercului.*

*

Zeflemiştii dela Blaj. — La constatările apărute în foaia noastră, despre o pastorală a episcopatului greco-catolic român şi despre alte probleme de actualitate, Telefonul „Unirii" dela mitropolia Blajului nu poate răspunde decât prin obişnuita sa armă, cam tocită, a *zeflemelii,* care de astă dată a coborât până la „salamul" sibian, pe care — n'avem nimic împotrivă! — îl preferă (în Unirea dela 30 Ianuar) „logicei" noastre dela Sibiu. Fiecare om cu gustul lui!

Cu toate acestea confraţii blăjeni, atât de iubitori ai salamului dela Sibiu, şi-ar putea uşor găsi caracterizarea, din punctul de vedere al *zeflemelii,* în justele observaţii, făcute de curând în *Ofensiva Română* dela Cluj, unde scriitorul

---

ei. Uniunea ateiştilor militanţi nu mai face pe viitor decât o singură şi aceeaşi unitate morală cu I. L. C. *Astfel antireligiunea sovietică avea să se desvoalte nu numai în U. R. S. S. ci în întreaga lume.*

U. A. M. şi I. L. C. P. din Noemvrie 1930—Ianuar 1935

In 1930, în timp ce colectivizarea se forţa tot mai mult, la al 15-lea congres al partidului comunist comisariatul muncii şi al sindicatelor muncitoreşti primea ordinul de-a organiza şi intensifica propaganda antireligioasă. Nu e deci mirare că anii 1930—1933, cu durere, rămân celebri prin intensitatea campaniei antireligioase. Preoţii şi credincioşii sânt închişi în mare număr, cea mai mare parte a bisericilor sânt închise sau distruse. Tirajul ziarelor antireligioase creşte în mod uimitor. Spre sfârşitul anului 1930 Bezbojnic-ul ajunge la 400.000 exemplare, pe când în 1928, n'avea decât 63.000, iar în loc de 4 pagini are 8.

Numărul membrilor şi al celulelor U. A. M. urmează deasemenea o curbă ascendentă:

La 1 Ianuar 1931 număra 50.000 celule şi 3.500.000 membrii;

La 1 Mai 1931 număra 60.000 celule şi 6.000.000 membri;

La 1 Mai 1932 număra 80.000 celule şi 7.000.000 membri.

Lângă aceste cifre[2] mai trebue adăugaţi cei 1.500.000 copii ateişti.

In legătură cu al doilea plan cvincvenal, scria Jaroslavsky la această dată: „acest plan care defineşte programul realizării noastre economice, este legat de un alt plan cvincvenal destinat în acelaş timp, la desrădăcinarea religiunii".[3] Iată un rezumat al celor 5 părţi ale planului:

«*In primul an* — citim în acest decret — *toate şcoalele religioase vor trebui să fie închise şi se vor lua primele măsuri pentru închiderea bisericilor din capitală.*

„In al doilea an, toate persoanele care au vreo religiune, vor trebui alungate din birourile statului. Intreaga literatură religioasă va fi oprită şi se vor fabrica 150 filme antireligioase pentru a fi jucate în întreaga Uniune sovietică, dar mai des în şcoli.

„Al treilea an va fi consacrat pentru sporirea activităţii celulelor ateiste şi pentru alungarea din Uniunea sovietică a oricărui ecleziast care refuză să-şi renege crezul său, oricare ar fi religiunea căreia aparţine.

„In al 4-lea an toate bisericile, capelele şi sinagogile vor trebui să fie date pe mâna sovietului local, pentru a putea fi transformate în: cinematograf, club sau alt loc, destinat pentru a petrece timpul în mod inteligent.

„Ultimul an va trebui să fie consacrat consolidării posturilor, pe frontul luptei antireligioase. Până la 1 Mai 1937 nu va mai trebui să rămână pe teritorul U. R. S. S. nici o casă destinată cultului, şi chiar însăşi noţiunea de Dumnezeu va trebui ştearsă din sufletul poporului".

Petru Brudea

[2] După Konrad Algernissen: Die Gottlosenbewegung, 1933.

[3] E. Jaroslavsky: Religion in U. R. S. S., New-York, International Publishers 1934 p. 13.

Din şedinţele Senatului

— Episcop român şi vicariat rutean. — O ctitorie ortodoxă. —

Atitudinea „românească" şi „patriotică" a Prea Sfinţitului episcop greco-catolic, *Alex. Rusu* dela Baia Mare, se manifestează tot mai grăitoare şi prin numirea la Cernăuţi a vicarului rutean *Simovici*, a cărui vicariat, plătit de statul român, nu este alt ceva decât *o agentură de propagandă ukraineană în România.*

Aceasta este o recentă constatare a dlui profesor *N. Iorga* în comunicarea sa făcută în şedinţa Senatului dela 25 Ianuar 1937.

Şedinţa senatului din 27 Ianuar 1937 a adus, în chestiunea vicarului rutean dela Cernăuţi, precizările dlui ministru dela departamentul cultelor, *V. Iamandi*, care, — spunând că vicarul este numit de episcopul din Maramureş în virtutea dreptului pe care îl are de a desemna personalul administrativ, — a adăogat:

«Desigur că era mai nimerit poate dacă se făcea apel la un vicar român». Dl ministru V. Iamandi a mai spus: „Sânt perfect de acord cu sensul pe care îl are întrebarea dlui prof. N. Iorga, că într'adevăr în această parte a ţării rutenii, *chiar când sânt reprezentanţi ai credinţei şi ai bisericii*, depăşesc limitele unei activităţi conforme cu interesele noastre naţionale"... —

Rutenii din Bucovina, notorici ca unii cari au încercat să zădărnicească unirea naţională a ţării, se bucură de întreg sprijinul atât al Vaticanului, cât şi al episcopului greco-catolic «*român*» dela Baia Mare.

Un profesor şi un ministru au rostit la Senat câteva *cuvinte* de învăţătură, care dacă vor fi urmate de cuvenitele cercetări şi sancţiuni, negreşit n'au să rămână cu desăvârşire fără efect.

Dragostea pentru *ruteni* a Prea Sfinţitului *Rusu*, — „nomen, omen!" zice dl profesor N. Iorga, — s'a dovedit neturburată şi în chestiunea *bisericii «Sf. Inviere» din Suceava*, o biserică ortodoxă ridicată de soţia lui Petru Rareş, Doamna Elena, în amintirea soţului ei, la 1550. Austria, după ce a pus mâna pe Bucovina, a luat biserica dela ortodocşi şi, conform politicei sale de a desnaţionaliza pe românii bucovineni cu mijlocirea rutenilor, a dăruit-o acestor din urmă, şi astfel ctitoria *ortodoxă* dela 1550, a slujit, începând cu anul 1783 şi până la 1836 romanocatolicilor, iar dela acea dată până astăzi, ca biserică a rutenilor uniţi dela Suceava.

Mitropolia ortodoxă română a Bucovinei a intervenit, încă în anul 1923 la guvern, arătând temeiul care îndreptăţeşte revenirea bisericii „Sfintei Invieri" dela Suceava la patrimoniul ortodoxismului din Bucovina, şi cere să ia o hotărâre în consecinţă. In anul trecut Mitropolia Bucovinei stăruieşte earăş să se facă această reparaţie, redându-i-se biserica încălcată pe nedrept de stăpânirea austriacă a Bucovinei.

Chestiunea a fost resolvată definitiv prin *jurnalul consiliului de miniştri*, publicat la 6 Decemvrie 1936 în Monitorul Oficial, prin care biserica „Invierea Domnului" dela Suceava este readusă în patrimoniul credinţei strămoşeşti.

Consecinţa acestei hotărâri a fost o adevărată resvrătire, şi anume un *protest şi o dare în judecată*, săvârşite de Prea Sfinţitul *Rusu* împotriva ministerului de culte «*pentru turburare de posesie şi revendicare*».

Indrăsnelile şi rătăcirile episcopului dela Baia Mare şi ale rutenilor bucovineni au fost viguros puse la punct, tot la Senat, în şedinţa dela 29 Ianuar 1937, atât din partea dlui profesor *N. Iorga*, cât şi a dlui ministru *V. Iamandi*.

Răspunsurile dela Senat ale Prea Sfinţitului *Rusu*, — lamentabile din cale afară, — făceau impresia polemicelor ce le purtase vorbitorul pe vremea când conducea foaia *Unirea* dela Blaj; ear la întrebările obiective puse de I. P. Sfinţitul *Nicolae* al Ardealului, Prea Sfinţitul Rusu n'a ştiut îngâna alta decât: «*Mi se pare că Doamna Elena a lui Petru Rareş era catolică şi a făcut biserica dela Suceava pentru — catolici*»...

Halal de-aşa vlădică istoric, care în dârzenia sa, lipsit de simţire românească, aduce din nou unul dintre cele mai slabe servicii bisericii unite române.

Dl profesor N. Iorga l-a şi instruit la moment spunându-i că Elena Brancovici, soţia lui Petru Rareş, era despotească de Sârbia: tot ce poate fi mai ortodox!

Dând în judecată ministerul, Prea Sfinţitul Rusu a călcat şi dreptatea, — a observat I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, — întrucât este cu dreptate ca biserica să rămână *bisericii româneşti ortodoxe*, aşa cum a vrut ctitoria, de altă parte Prea Sfinţitul dela Baia Mare a călcat şi naţionalismul voind să ţină pe ruteni în ctitoria lui Petru Rareş...

Ca în era trecută

Suntem informaţi că Primăria oraşului Sibiu a cedat, acum de curând, bisericii evanghelice, în mod gratuit, terenul unde a fost târgul de pomi. In schimb o cerere veche a Bisericii ortodoxe de a i se ceda terenul dela Parcul din Calea Trei Stejari pentru ridicarea unei mânăstiri pe seama surorilor de caritate, stă de ani de zile fără răspuns.

Actul recent al Primăriei oraşului Sibiu e cu atât mai curios şi mai reproşabil, cu cât a fost săvârşit de o comisie interimară compusă în sfârşit pentru primaoară în majoritate din români, cu preşedinte român-ortodox, existând astfel serioase motive ca să aşteptăm încetarea secularului tratament nedrept aplicat de foştii conducători saşi ai municipiului instituţiilor şi populaţiei româneşti.

Biserica ortodoxă nu primise pe vremurile de stăpânire străină nimic dela municipiul Sibiu. Catedrala ortodoxă n'a obţinut la zidirea ei nici un ban dela acest municipiu care era aşa de darnic cu biserica şi cu instituţiile săseşti. După războiu a continuat aceeaş revoltătoare nedreptăţire a Bisericii ortodoxe, acordându-se instituţiilor săseşti ajutoare de milioane, iar celor româneşti aproape nimic. Dar lucrul se mai explica într'un mod oarecum onorabil pentru nişte oficianţi cari ţineau la neamul lor. Dar ce explicaţie onorabilă mai poate avea continuarea aceleiaşi atitudini din partea unei comisii care se mândreşte că este cea dintâi românească şi pretinde fiecărui cetăţean român al Sibiului să se bucure şi să se mândrească cu «această biruinţă românească?»

E mai ruşinos de o mie de ori pentru românism să fie nedreptăţit de proprii săi reprezentanţi, decât de străini.

Nr. 16—1937 (6) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică, că pe ziua de *14 Februar 1937* ora 10 a. m. se vor vinde prin licitaţie publică, următoarele bunuri aparţinând bisericii ortodoxe române din comuna Geoagiu-Băi, judeţul Hunedoara:

1. Moară cu 2 pietre, cu vad bun, Nr. top. 3111 şi 31.112 cf. Geoagiu.

2. Trei bucăţi pământuri, Nr. top. 3940, 3329, 3318, toate în extindere de 1 jugăr şi 165 st. p.

Licitaţia se ţine în cancelaria oficiului parohial.

Ofertele sânt a se înainta până la data de 13 Februar a. c., sau cei interesaţi le vor aduce personal, până la data licitaţiei.

Geoagiu-Băi, 23 Ianuar 1937.

Pr. **V. Glodeanu** jun. preş. cons. paohial — **Filip Găzdău** notar

I. Agârbiceanu, spunea: *„In «zeflemea» la noi se ia orce, bun şi rău, serios sau ridicol. Dar de cele mai multe ori se zeflemizează chiar lucrurile bune. „Zeflemeaua" nu naşte dintr'o observaţie justă, dintr'o revoltă morală ori estetică, ci numai în aplicarea de-a-ţi bate joc, de a diminua importanţa ori cărui fapt, gând, voinţă, lege, autoritate. E o lipsă de seriositate imbinată cu multă* — **celelalte observaţii să binevoiască să şi le citească mai departe simpaticii clarisimi, monseniori, domestici şi cum le mai zice.**

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, — după ce a condus şedinţele comisiunii instituite de Congresul naţional bisericesc pentru modificarea Legii de organizare bisericească, şi a luat parte atât la recepţia oferită de Suveran cavalerilor ordinului Regele Ferdinand, cât şi la şedinţa Senatului, — s'a înapoiat din capitală Sâmbătă, în 30 Ianuar c., la reşedinţa Sa.

Starea sănătăţii Măriei Sale Marelui Voevod *Mihai*, îmbolnăvit zilele acestea cu prilejul călătoriei Sale în Italia, s'a îmbunătăţit aproape complet, spre nemărginita bucurie a întregii ţări româneşti care, în grele clipe de îngrijorare, a înălţat cucernice rugăciuni pentru grabnica însănătoşire a Marelui Voevod de Alba-Iulia, Moştenitor al tronului.

Parastas. Dumineca trecută s'au comemorat în catedrala noastră din *Sibiu* eroii credinţei strămoşeşti, regretaţii tineri *Ionel I. Moţa şi Vasile Marin*, căzuţi pe frontul spaniol în lupta purtată în contra comunismului ateu. După terminarea sfintei Liturghii s'a făcut slujba ridicării parastasului, la care în cuvinte adânc simţite au vorbit: păr. protoiereu *Ioan Dăncilă* şi dl *Dr. Nicolae Comşa*, preamărind jertfa adusă de vitejii legionari pentru biruinţa Crucii lui Hristos. O numeroasă asistenţă a ţinut să cinstească şi să se închine amintirii celor dispăruţi.

Preoţimea din capitala ţării, precum şi Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, *a omagiat* cu recunoştinţă Senatul, guvernul şi pe dl profesor N. Iorga, pentru ţinuta creştină, ortodoxă şi românească, în chestiunea vicariatului rutean, susţinut şi apărat de Prea Sfinţitul episcop Rusu dela Baia Mare.

Prescurtare de neîngăduit. Un mirean, cu bun simţ şi cu duh cucernic creştinesc, constată într'un articol recent din *Universul*, că azi când trăim în vremea tuturor scurtărilor, se comite şi o prescurtare cu totul de neîngăduit: în loc de **Dumnezeu**, vedem adesea scris **D-zeu**: „îi dau unii zor cu *bun e D-zeu*, alţii cu *voia lui D-zeu*». „Dar e o lipsă de pietate să se scrie **D-zeu** în loc de **Dumnezeu**, cum — ar fi o lipsă de respect să scrii **S-ran** în loc de **Suveran**... Să nu scurtăm cel puţin numele Domnului".

† **Pr. Simeon Filimonescu.** Duminecă, în 3 Ianuar c., a adormit în Domnul octogenarul preot *Simeon Filimonescu* dela parohia Renghet, protopopiatul Geoagiului. Cu adormitul în Domnul a mai trecut în laturea drepţilor un vrednic ortodox şi susţinător al naţionalismului din trecutele vremi de restrişte. Inmormântarea i s'a făcut de un sobor de preoţi tractuali, în 5 Ianuar, în cimitirul parohial. Fie ca Domnul să răsplătească cu veşnică odihnă munca depusă de acest slujitor în via Domnului în cei 44 ani de păstorire în parohia Renghet! Veşnică să-i fie pomenirea!

De calamitatea sectelor nu sânt scutite nici oraşele Italiei, — unde însă autorităţile intervin la timp şi sectanţii sânt, pur si simplu, puşi la răcoare. Astfel, în zilele acestea din Februar, un grup de carabinieri s'a apropiat pe nesimţite de locul unde membrii sectei „**tremurătorilor**", aproape de un orăşel de lângă Roma, se adunau în secret; aici au fost arestaţi 23 de membri ai ciudatei secte, acuzaţi de fapte imorale şi predaţi poliţiei.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 7 Februar 1937, va predica părintele *A. Nanu*.

Dela Frăţia Ortodoxă Română, secţia Sibiu, şi Societatea ortodoxă naţională a femeilor române. Astăzi, Sâmbătă, ora 6 p. m. se ţine în Aula Academiei teologice „Andreiane" conferinţa dlui *Dr. M. Suciu-Sibianu*. Subiectul: Mântuitorul Isus Hristos şi medicina modernă. Intrarea benevolă. — Conferinţa va fi încadrată de coruri executate de studenţii Academiei teologice.

Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, secţia Sibiu, ţinându-şi şedinţa sa lunară în 1 Februar a. c. a trimis scrisori de condoleanţe familiilor celor doi eroi ai crucii căzuţi în faţa Madridului, *Ioan Moţa* şi *Vasile Marin*. Deasemenea a decis ca în loc de coroană pe mormântul lor să doneze două sfinte icoane capelei celei noui a penitenciarului din Sibiu, pentru veşnica lor pomenire.

Conferinţă publică. Duminecă, în 7 Februar c., ora 6 seara, conferenţiază în sala prefecturii judeţului Sibiu, dl *Dr. Iosif Gârbacea*, profesor titular la Academia de comerţ din Cluj, despre: Emanoil Gojdu.

Mulţumită. Cu ocazia sărbătoririi Nunţii de aur a dlui Ioan şi Maria Imbăruş s'a incasat prin dl Em. Băncilă suma de 1000 Lei dela mesenii cari au participat la acest fericit eveniment. Suma s'a dăruit: Reuniunii femeilor române din Sibiu sub. Iosefin Lei 400; Societăţii române de înmormântare din Sibiu la Legatul Maria Duca n. Imbăruş Lei 300 şi Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu Lei 300.

— Dl Teodor Moldovan, privatier, dăruieşte 100 Lei Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu, pentru ajutorarea ucenicilor, din fericitul prilej al împlinirii a 75 ani.

Exprimă mulţumită marinimoşilor donatori: COMITETELE.

Poşta administraţiei

Pr. *D. O.* în *H.* Foaia se expediază regulat. Cercetaţi la oficiul poştal.

Nr. 7—1937 (8) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreţ în parohia Târlungeni, protopopiatul Braşovului, în urma ordinului P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, Nr. 10.552—1936 Bis., cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile:

Salar Lei 6000 (şasemii lei) anual din lada bisericii şi stola uzitată şi fixată de adunarea protopopească şi aprobată de autoritatea superioară bisericească.

Reflectanţii diplomaţi dela şcoala de cântăreţi din Sibiu, au să se prezinte Dumineca la biserică, spre a-şi arăta dexteritatea în tipic şi cântări.

Târlungeni, 29 Ianuar 1937.

Oficiul parohial ortodox român

Iancu C. Bărbat
paroh

Văzut:

Oficiul protopopesc ort. rom. al Braşovului.

Braşov, 29 Ianuar 1937.

Dr. I. Blaga
protopop

Nr. 36—1937 (7) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 10 jug.
3. Dela fiecare familie 2 dcl porumb sfărâmat.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului protopopesc ortodox rom. al Geoagiului, în termenul prescris, având a înainta şi autorizaţia P. V. Cons. Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu încuviinţarea oficiului protopopesc, candidaţii se vor putea prezenta în una din Dumineci ori sărbători în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 22 Ianuar 1937.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protopopesc

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu, 14 Februar 1937 | Nr. 7

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

O sută de ani dela nașterea lui Partenie Cosma

Corporațiile noastre ardelene, culturale, financiare și bisericești, stăpânite de sentimentul recunoștinții și al pietății, comemorează în ziua de 12 Februar 1937 centenarul nașterii lui *Partenie Cosma*, a fruntașului din epoca șaguniană, în care o respectabilă serie de bărbați, din cler și mireni, au lucrat cu marele Mitropolit *Șaguna* și au făurit măreața operă a *Statutului Organic*, veghind cu trezvie la aplicarea lui înțeleaptă și la întărirea tuturor așezămintelor cu care ne-a înzestrat această constituție genială bisericească.

Congresele și sinoadele noastre, din mitropolia Ardealului robit, păstrează cu pietate și recunoștință amintirea unor distinși luptători, cum au fost, alături de chiriarhii lor, fericiții: P. Cosma, frații Pușcariu, V. Babeș, frații Mocioni, C. Brediceanu, N. Zigre, P. Rotariu și mulți alții, atât din Banat, cât și din celelalte părți ale țării, — o generație activă, azi dispărută, o generație care a jertfit cele mai bune puteri sufletești întru apărarea sfintei noastre biserici ortodoxe.

Mireanul Partenie Cosma, dispărut la adânci bătrânețe, și-a slujit neamul și biserica în tot cursul vieții lui.

Dupăce în 1855 și 1856 a audiat prelegerile la *teologia* din Arad, a trecut la facultatea de drept dela universitatea din capitala Ungariei. Aici, lucrând în biroul de advocat al mecenatului Emanoil Gojdu, face în acelaș timp și pe *cântărețul* bisericesc român la biserica grecească-română din Budapesta. Deși mult ocupat în aceste posturi, găsește răgaz pentru a scrie corespondențe pe seama coloanelor foii dela Sibiu, *Telegraful Român*.

Tot la *Sibiu* și-a trăit apoi cea mai mare parte a vieții, strâns legate nu numai de institutul „Albina“ și de Asociația „Astra“, ci și de biserica ortodoxă ardeleană. Incepând chiar dela 1868, fusese unul dintre notarii *congresului* memorabil, ear după introducerea *Statutului Organic* a conlucrat la toate actele mai însemnate ale acestei biserici, ca deputat sinodal, congresual, ca asesor în consistorul arhidiecezan și în cel mitropolitan; ear, ca ieșit din școala protectorului său Emanoil Gojdu, Partenie Cosma s'a dovedit cel mai indicat să fie ales membru în „reprezentanța“ marei *Fundațiuni Gojdu*, — fundație reținută și astăzi, în mod cu totul arbitrar, la Budapesta.

Conducător al băncii «Albina», Partenie Cosma a dat, după modelul sașilor, toată atențiunea cuvenită *vieții economice* a poporului. A mijlocit, cu ajutorul acestei bănci și controlul ei, sporirea numărului institutelor financiare românești, cu modeste capitaluri, așa cum cereau împrejurările vitrege, în care se găsea Ardealul sub dominația maghiară, bănuitoare și mult dușmănoasă mai ales elementului românesc atât de dârz în păstrarea limbii și legii lui străbune.

Prin politica lor economică, băncile ardelenești, corecte și disciplinate, și prudente, au izbutit să realiseze pe încet dobândirea *pământurilor* necesare desvoltării materiale a țărănimii, făcând prin cumpărări potrivite să treacă multe proprietăți dela cei de alt neam în mânile românilor. Asupra acestei politici, care e și națională, n'ar strica să cugete mai adânc stăpânitorii din fruntea statului nostru, și să nu peardă din vedere că băncile române ardelene au jertfit, în curs de câteva decenii, sute de mii coroane aur pentru întreținerea de școale, de biserici, și de ajutorare adusă tinerimii în formă de burse etc.

Evocând, din vreme în vreme, figurile vrednice ale trecutului nostru sbuciumat, — un trecut nu prea sărac în oameni de muncă și devotament pentru lege și neam, — oameni deplin conștienți de misiunea și răspunderea luată asupra lor, — am adus prinosul de admirare pioasă și gratitudine tuturor acelora cari prin pildele vieții lor ni-au lăsat moșteniri sfinte: ideile de moralitate, de cinste, de muncă altruistă și de nesguduită credință în biruința finală a luptelor noastre ca români creștini...

Regretatul Partenie Cosma, răsărit din vânjoșii țărani ai Bihorului, face parte dintre acești *aleși*. Eternă să-i fi pomenirea!

„Intoarcerea lui Andrei Pătrașcu“

Andrei Pătrașcu a îndeplinit dorința tatălui său și a ajuns preot în satul natal. Dela început a căutat să fie conștiințios întru împlinirea datoriei de slujitor devotat la altarul Domnului. Lipsit de patimi cari întunecă și desfigurează chipul frumos al trimisului lui Hristos în lume, Andrei Pătrașcu este unul dintre preoții cei buni cari păstoresc satele românești. N'a fost lipsit de anumite daruri primite dela Dumnezeu, dar mai presus de toate avea darul predicării. De aceea, adeseori, cuvântările sale înflăcărate au făcut ca ochii credincioșilor să verse lacrimi amare pentru păcatele lor și mulți din cei ce-l ascultau ziceau că Andrei este cel mai bun preot din părțile acelea. Și preotul își continua drumul «cel străjuit de crucea lui Hristos, în care au fost căderi și ridicări, propovedanie și cercetare, slujbă și predică, necazuri și bucurii»...

Totuși rezultatul n'a fost cel așteptat de părintele Andrei. Anumite neînțelegeri cu lucrătorii pământului său au degenerat în certuri, nelegiuiri și zavistii. Andrei s'a gândit atunci că oamenii din satul natal nu-l înțeleg și nu-i pricep dragostea și propoveduirea. Deaceea a părăsit satul și s'a stabilit preot în capitală. A început din nou slujba și predica. Dar loviturile vin una după alta și lovesc cu toată cruzimea în viața lui Pătrașcu. Unicul fecior moare în împrejurări tragice și moartea acestuia duce în mormânt și pe preoteasa Elena. Lovituri cari sgudue și desorientează până la desnădejde pe părintele Andrei. Incepe să se îndoească, să se clatine în credința sa și în tot ceeace a fost până acuma. Coboară prăpăstios pe panta căderilor și fiecare clipă îl amenință cu prăbușirea definitivă în abis. Aceasta e prima parte a preoției lui Andrei.

Dar din adâncuri Pătrașcu se înalță, din rătăciri sufletești omul se întoarce. Și acum începe preoția a doua a lui Andrei. Abia aceasta, a doua preoție, este cea adevărată, abia acum putem vedea îmbrăcat în toate podoabele sale pe adevăratul urmaș al lui Isus Hristos. Intoarcerea lui Andrei Pătrașcu cuprinde în sine procesul de evoluare dela trufia, care te face să te vezi și să te socotești superior altora, la umilința de a te simți dator să lucrezi, întocmai ca un servitor, pentru alinarea suferințelor din lume. Sensibilizat până la extrem preotul Andrei urcă acuma, cu plăcere, prin suferință, până la cele mai înalte piscuri de ideal.

Andrei este acum un preot nou, un preot la care strălucește, mai presus de toate, nu darul predicării, *ci dragostea* pentru deaproapele său căzut în suferință. Deaceea Andrei cel întors spune lui Mihai: «Ai duh de preoție, — ai acea pornire de aflare a dragostei prin calea de aur a suferinței — ceeace, dragul meu, este (ar trebui să fie!...) cea dintâi calitate a unui preot... A nu vrea să știi de suferință sau a n'o căuta, este tot una cu a nu avea dragoste. A nu fi simțitor la suferință sau a o respinge dela tine, revoltându-te când ea te cuprinde, este o infirmitate care face pe cineva impropriu de a fi preot. Mai presus de toate, preot însemnează suferință, conlocuire cu ea, primire de bună voie a ei, sete de ea, foame de ea, — pentrucă, Mihai, numai așa va străluci mai tare dragostea. Suferința, fie a altuia, fie a ta proprie, este *condiția* dragostei, — iar fără dragoste, preoția este o zadarnică îndeletnicire... Cea mai zadarnică dintre toate — și cea mai mâhnitoare».

Deacum, Andrei preotul cel nou, aleargă într'una, se ostenește și caută să cunoască, să pătrundă și să aline cu dragostea sa suferința altora. Acesta este idealul preoției lui și abia atunci când Andrei se înrolează cu toate puterile sufletului său în slujba acestui ideal, ajunge să guste toată dulceața, toată fericirea preoției. Sufletul aprins de dragoste nu se mulțumește cu predica — oricât ar fi ea de avântată — ținută numai în fața ușilor împărătești. Dragostea adevărată poartă pe preot pretutindeni, îl face să pătrundă în casele oamenilor și în sufletele acestora, îl face să alerge în tot locul unde bănuește că există o suferință. Dragostea singură este in stare să deschidă toate drumurile pastorației ideale, ea singură învață pe preot metodele și îi pune la îndemână toate mijloacele necesare conducerii sufletelor în împărăția lui Dumnezeu.

Deaceea, în măsura în care noul roman al dlui *Alexandru Lascarov-Moldovanu* întitulat «Intoarcerea lui Pătrașcu» este o operă de înaltă valoare artistică și morală, este în acelaș timp un capitol principal al Pastoralei creștine, un capitol descris cu multe și adânci pătrunderi psihologice. Acest nou roman al talentatului și apreciatului scriitor creștin Alex. Lascarov-Moldovanu este cea mai bună lectură atât pentru preoții noștri, cât și pentru toți dreptcredincioșii creștini din întreg cuprinsul Bisericii ortodoxe române. Mai ales acum, când atâta maculatură otrăvește zi de zi sufletul creștin și românesc, scrisul dlui Al. Lascarov-Moldovanu apare ca o literatură sănătoasă care are darul deosebit de a înălța, deopotrivă, sufletul tinerilor și al bătrânilor spre zări de adevărată strălucire dumnezeească. Și aceasta este literatura care ne lipsește, literatura care ne trebue, literatura după care însetează Biserica vie a lui Hristos. Căci numai având și hrănind sufletul neamului cu o literatură perfect sănătoasă din punct de vedere moral și național, vom putea să tămăduim relele de cari suferim, să ne înălțăm din căderile în cari ne-am adâncit, și numai astfel vom putea să nădăjduim într'un viitor mai bun.

Pr. S. Cândea

Eroii români, căzuți pentru Hristos, proslăviți la Sibiu

Noaptea, cu vânt și ninsoare, de Miercuri spre Joi, a fost pentru publicul sibian, o noapte de priveghere și reculegere sfântă, prilejuită de sosirea, în gara orașului nostru, a sicrielor care conțineau trupurile neînsuflețite ale eroilor legionari **Ioan Moța și Vasile Marin.**

Lume multă, cum nu s'a mai văzut de mult în gara Sibiului, aștepta cu nerăbdare sosirea trenului mortuar.

Intre cei prezenți remarcăm pe îndureratul părinte dela Orăștie, P. C. protopop Ioan Moța, un numeros sobor de preoți, în frunte cu P. S. Sa Arhiereul Vasile și alți reprezentanți ai autorităților locale.

O cutremurare sfântă cuprinde sufletele celor prezenți, când la miez de noapte sosește trenul cu sicriele învăluite în tricolor, ale celor doi eroi. Mulțimea salută cu brațul ridicat...

După ce sicriele sânt așezate, de gardiști, pe catafalcul de pe peronul gării, se săvârșește duioasa slujbă a celor morți, oficiată de P. S. Sa Arhiereul Vasile înconjurat de preoți.

Răspunsurile, adânc pătrunzătoare, sânt date de corul studenților în teologie, condus de dl C. Popa.

După sfânta slujbă P. S. Sa rostește o emoționantă cuvântare, exprimând marea durere ce o simte sufletul românesc pentru pierderea neînfricaților luptători. Moartea lor, spune P. S. Sa, ne-a făcut să înțelegem pe cei cari o viață întreagă au luptat numai pentru biruința unui ideal sfânt și mare, acel al neamului nostru.

După cuvântare, corul studenților teologi intonează imnul închinat legionarilor căzuți... Apoi, sicriele sânt așezate din nou în trenul mortuar. Lângă sicriu stăteau căpitanul Cornel Zelea Codreanu și legionarii întorși de pe frontul de luptă, răniți, lăsând asupra tuturor celor prezenți o profundă impresie.

La ora unu din noapte vagonul mortuar, pavoazat cu drapele naționale și ghirlande de flori, pornește spre București, ear lumea îndurerată se înapoiază la cămine...

Sosirea și înmormântarea în capitala țării

Corpurile neînsuflețite ale eroilor români, căzuți pe frontul de luptă creștină și națională din Spania, Ionel Moța și Vasile Marin, au sosit Joi dimineața, la ora 11·50 în gara de nord, în capitală. S'a făcut aici o impresionantă primire. După serviciul religios s'a format cortegiul mortuar, care a pornit pe străzile: calea Griviței, calea Victoriei, Episcopiei, bdul Tache Ionescu, bdul Brătianu, bdul Elisabeta și strada Gutenberg, până la biserica sf. Ilie Gorgani, unde s'a oficiat un nou serviciu divin.

Sicriile au fost depuse în biserică unde vor sta până astăzi, Sâmbătă, când se va face înhumarea la Casa Verde dela Bucureștii-Noui.

In toate gările, unde a trecut trenul mortuar, poporul a ieșit întru întâmpinarea cortegiului funebru, preamărind prin prezența sa, jertfa adusă pe altarul ideii naționale creștine. Servicii cucernice religioase s'au săvârșit la Cernăuți, Cluj, Orăștie, Sibiu și în alte centre, unde mulțimea credincioșilor a venit în mare număr să dea eroilor ultimul salut.

Adunare generală de constituire

Comitetul central al «*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*», în ședința din 6 Februar 1937 și în baza art. 38 al statutelor „Asociațiunii", a hotărât convocarea adunării generale constitutive a *Regionalei bănățene* la *Timișoara, pe ziua de Duminecă, 28 Februar* 1937, ora 10 a. m., în localul școalei de comerț.

După serviciul divin, oficiat în bisericile românești, urmează la ora 11 a. m., deschiderea adunării de către dl vicepreședinte al „Asociațiunii" *Dr. Gh. Preda;* apoi cuvântul dlui *Dr. Al. Marta*, președintele comitetului de organizare a Regionalei bănățene, și alte cuvântări.

După alegerea comitetului Regionalei, și alte afaceri administrative, adunarea generală se închide.

La ora 18 conferențiază dl vicepreședinte *Dr. Gh. Preda*, cu subiectul: „Distinși oameni și mari nevropați".

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Probleme-Recensii-Comentarii

Semn de viață. — *Preoțimea ortodoxă din protopopiatul Orăștiei întrunindu-se în ședință extraordinară, Sâmbătă 6 Februar a. c., în sala consiliului parohial, a comemorat, prin slujbă religioasă în sfânta biserică, jertfa eroică a celor doi martiri creștini Ionel Moța și Vasile Marin, căzuți pe câmpul de luptă din Spania întru apărarea creștinismului.*

După slujba religioasă din sfânta biserică, preoțimea, în corpore, s'a prezentat la casa protopopului Ioan Moța, căruia prin glasul părintelui Adam Basarabă i-au adus consolări pentru pierderea scumpului său fiu.

Intr'o atmosferă frățească preoții, cu lacrimi în ochi, ascultau pe părintele protopop, care, ca răspuns pentru consolările aduse, citea o scrisoare de a fiului său Ionel, scrisă în anul 1924, în care se cuprindeau viziuni și profeții despre moartea ce și-o doria, precum s'a și întâmplat aevea, — arătând prin aceasta, că fiul său s'a jertfit pentru un ideal înalt, și că n'a fost o faptă spontană și nechibzuită, așa cum, prin vorbe, unii o socotesc a fi. — Preoțimea, într'o atmosferă pioasă, s'a retras.

*

Instalarea primului preot ortodox român în Valea-Lungă, jud. Târnava-Mică. — In 24 Ianuar 1937 în comuna Valea-Lungă, de pe Valea Târnavei-Mici, într'un cadru sărbătoresc, s'a desfășurat actul instalării primului preot ortodox în această parohie dela 1700 încoace.

Redăm acì, în mod sumar, istoricul înființării acestei parohii. In anul 1918 un tren de marfă dinspre Brașov ducea cu sine și un număr de prizonieri români. Ajuns trenul în Valea-Lungă, șefut gării, un ungur înflăcărat, aflând prezența prizonierilor români, a pus la calea suprimarea lor, și astfel a îndreptat asupra trenului de marfă, în care se aflau prizonierii, un accelerat ce venea dinspre Blaj. In ciocnire și-au găsit moartea *treizeci* de prizonieri români. Afară de aceștia a fost și un mare număr de răniți. Toți cei morți, și o parte dintre cei greu răniți, au fost aruncați într'o groapă comună alături de linia ferată...

Nu li s'a pus la cap nici o cruce, nu s'a ridicat pentru ei nici o rugăciune; erau aproape uitați. Trăiau doar în sufletele credincioșilor din Valea-Lungă cari au asistat la această cruzime. Au trecut 17, ani până când în Valea-Lungă un inimos primpretor, *ortodox*, dl Savu, a ridicat deasupra mormântului lor, aproape șters, o frumoasă troiță.

La solemnitatea sfințirii acestei troițe a fost invitată Biserica ortodoxă. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul *Nicolae* a delegat pe P. C. părinte protopop I. *Crăciun* din Mediaș să oficieze actul sfințirii troiței. Biserica greco-catolică și-a trimis și ea reprezentanții cari pretindeau ca *ei* să oficieze slujba sfințirii, pe motiv că troița este pe teritoriul unei parohii greco-catolice. Reprezentanții bisericii noastre n'au putut să cedeze, *deoarece eroii au fost toți fii ai bisericii ortodoxe*, eroi ai neamului, și deci trebuia să sa roage pentru ei biserica ortodoxă a neamului. La această ocazie, credincioșii greco-catolici cari erau de față, au văzut superioritatea noastră și s'au decis să treacă la sânul bisericii strămoșești, leagănul românismului. *La cererea lor* li s'a trimis din partea I. P. S. S. Nicolae ca misionar distinsul profesor *Dr. N. Popovici*, azi episcopul Orăzii, care în decurs de câteva luni de activitate a înjghebat, cu toată opoziția Blajului, o parohie; după plecarea P. S. Sale la scaunul de episcop, parohia e condusă de părintele protopop *I. Crăciun* din Mediaș.

I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a luat măsuri ca în primăvara acestui an să se ridice la Valea-Lungă o biserică, în care scop s'a și strâns aproape întreg materialul pentru ridicarea ei. Lipsa unui preot în mijlocul acestor credincioși era adânc simțită, astfel că, la cererea lor, a fost numit teologul *Valer Ciora*, a cărui instalare, după cum am amintit mai sus, s'a făcut în ziua de 24 Ianuar 1937.

In capela ortodoxă din Valea-Lungă, în fața credincioșilor pentru cari capela s'a dovedit neîncăpătoare, Prea C. părinte protopop, *I. Crăciun* din Mediaș după terminarea sfintei liturghii printr'o înălțătoare cuvântare a introdus pe tânărul preot puindu-i la suflet

FOIȘOARA

Mișcarea celor fără Dumnezeu (5) și acțiunea ei în lume

Cele mai variate încercări sânt făcute cu scopul de-a da o viață cât mai intensă ireligiunii. Totodată, e convocat un congres al bibliotecarilor din U. R. S. S., pentru discutarea mijloacelor de perfecționare a acțiunii antireligioase a bibliotecarilor, și de-a insufla întregii literaturi sovietice același duh ateu.[1] Odată cu aceasta se va face cercetarea și sub forma unei circulări destinate marelui public. Una din aceste circulări începe prin a explica, că comitetul central al consiliului „Luptătorilor fără Dumnezeu" precum și editurile statului au intreprins publicarea de broșuri și de cărți pentru trebuințele credincioșilor; ea face apoi apel la „massa cititorilor" pentruca aceștia să participe la această sarcină considerată ca „deficilă și plină de responsabilitate". Fiecare e rugat deci de-a răspunde la chestiunile următoare publicate în Bezbojnic-ul din 1 Mai 1932:

„1. Care au fost cărțile ce au produs cea mai mare impresiune asupra ta în ceeace privește distrugerea concepțiunilor religioase, precum și a mentalității de același gen? Caută și-ți amintește cu orce preț titlurile lor și indică-le.

„2. Ce pasajii din aceste cărți ți-au sguduit credința și te-au consolidat în ateism!!?

„3. Cari cărți antireligioase nu te-au putut convinge pe când erai credincios? Nu e obligator a semna răspunsul, însă nu uita să notezi vârsta când ai devenit antireligios și situațiunea ta socială în acest moment. Trebue indicat de asemenea sexul și gradul de cultură. Răspunsul trebue să fie adresat editurilor antireligioase ale statului".

Pe când ateiștii sovietici mânuiau cu multă vigoare campania lor în interiorul U. R. S. S., cei din I. L. C. P. se organizau în celelalte țări.

După sciziunea din 15 Noemvrie 1930 I. L. C. P. și-a mutat sediul la Berlin. *La 4 Mai 1932 ea e disolvata în Germania de guvernul Reichului.*

Păstrând în continuu conducerea în Moscova, I. L. C. P. creiază filiale în Elveția, Franța și Spania. Organizațiunea și acțiunea sa se confundă din ce în ce mai mult cu aceea a ateiștilor moscoviți. Aceasta este de altfel și voința expresă a lui Jaroslavsky: „Intreaga noastră operă, scrie el în 1932,[2] trebue să fie legată mai intim ca totdeauna cu aceea a I. L. C. P.".

Răspândindu-se celulele I. L. C. P. în lumea întreagă, ele păstrează aceeași strânsă dependență de komintern. Următorul fapt e semnificativ: Jurnalul moscovit Antireliguioznic-ul din Ianuur 1932 publică o circulară al cărei scop e pregătirea congresului executiv al I. L. C. P. care s'a ținut la Paris în luna August. Din acest document se poate vedea ce program avea U. L. C. P. la această dată:[3]

1. Inmulțirea numărului personalului; 2. editarea unui buletin de presă în limba: germană, franceză, engleză și rusă; 3. provederea tuturor secțiunilor cu instructori calificați; 4. Publicarea unei reviste antireligioase în limba germană, începând cu 1 Martie 1932; 5. organizarea, publicarea și împrăștierea abondentă a unei literaturi de propagandă cât mai ieftină, destinată în primul rând: Americii și Marii Britanii, unde mișcările celor fără Dumnezeu trebue să pătrundă mai mult; 6. organizarea rulării filmelor antireligioase; 7. stabilirea unui plan de acțiune precis, pentru fiecare țară; 8. organizarea unui schimb de informațiuni între diferitele fracțiuni; 9. și de a face să se nască între acestea o emulațiune revoluționară.

Incă din 1930 se auzea vorbindu-se nu numai de bezbojnicile din Rusia, ci și de Kampfende Gottlossen din Germania și Austria, de Militant Godless din Anglia și America, de Sans Dieu din Franța, Elveția, și Belgia. Intr'un cuvânt, sub o formă sau alta, grupările atee militante se organisează aproape în toate țările din lume.

In decursul anului 1932, cu excepțiunea Germaniei, unde „ateismul devine ilegal" la 4 Mai același an, propaganda antireligioasă intetnațională se evidențiază din ce în ce mai mult. I. L. C. P. care n'avea în 1930 decât 8 secțiuni împrăștiate în diferite țări, spre finele lui 1932 numără 24 dintre care 16 în Europa, 4 în America, 3 în Asia și una în Australia.

U. A. M. și I. L. C. P. din Ianuar 1933 — Inceputul an. 1935 — Noile ofensive

Incepând cu luna Mai 1932 U. A. M. nu-și mai publică statisticile ca în anii precedenți. Concluzia justă a acestei tăceri a fost următoarea: începând cu această dată, numărul ateiștilor militanți începe a scădea. Vom vedea în cele ce urmează, că această concluziune corespunde realității. In luna Mai tirajul ziarului Bezbojnic începe a scădea. El atinsese 500.000 exemplare. In 1934 nu mai apărea decât de 3 ori pe lună și numai pe 4 pagini în loc de 8 ca în 1930 și 1931. Revista, Antireliguioznic urmează de asemenea o curbă descendentă: în 1931 se scotea în 31.000 exemplare, în fascicole de 128 pagini. In Iulie 1932 nu se mai scotea decât în 20.250 exemplare. In 1933 nu mai apărea decât la 2 luni odată, iar ultimul tiraj din acelaș an[4] nu mai avea decât 12.000 exemplare.

Aceste simptome denotă o criză a ateismului militant în interiorul U. R. S. S.

Chiar la sfârșitul aceluiași an dacă dăm crezare Bezbojnic-ului din 17 Dec. 1934: „în decursul marilor serbări organizate de ateiștii militanți la Leningrad în vederea celei de-a 10-a aniversare, toată lumea și-a putut da seama că entuziasmul și interesul în opera antireligioasă nu mai erau aceleași ca acum câțiva ani. Celule sânt slabe și activitatea lor nulă. *Disciplina a scăzut*».

[1] Antireliguioznic Nr. 3, 1934.

[2] E. Jaroslavsky, op. cit. loc. cit.

[3] Antireliguioznic, Ianuar 1932.

[4] Dăm aceste ultime statistici după R. P. Ioseph Ledit, citat de l'Ami du Clergé din 23 Mai 1935, p. 322.

îndemnurile pe care sfântul apostol Pavel le-a dat fiului său duhovnicesc Timotei, [2 Tim. 4, 2].

Răspunde tinărul preot spunând că-şi dă seama de răspunderea ce apasă asupra sa şi că îşi va da silinţa să fie la înălţimea chemării sale...

Tot cu această ocazie s'au trimis telegrame de mulţumire I. P. S. Mitropolit *Nicolae* la Sibiu şi P. S. Sale Episcopului *Nicolae Popovici* la Oradea.

Un participant.

*

Frăţia Ortodoxă Română, *secţia Sibiu, a organizat, pentru zilele acestei săptămâni din Februar, câteva* **cursuri poporale** *în scopul de a înviora credinţa strămoşească. Toate aceste cursuri s'au desfăşurat în aula Academiei teologice Andreiane, unde cursiştii au avut prilej să asculte conferinţe dintre cele mai instructive, desvoltate cu râvnă şi talent de conducătorii secţiei sibiene a FOR-ului şi de alţi fruntaşi ai ortodoxiei.*

Au conferenţiat dnii: I. Sandu, directorul şcoalei normale, profesorii Ilie Beleuţă, A. Nanu, Gh. Maior, Grigorie T. Marcu, S. Cândea, N. Terchilă, I. Bozocea, L. Bologa, I. Popescu, M. Neagu.

Subiectele conferinţelor, bine alese, au fost: Luptele religioase ale românilor din Ardeal în veacul al 18-lea, Figuri istorice în biserica ortodoxă ardeleană, Tainele mărturisirii şi cuminecăturii, Sectele religioase, cu istoricul şi pericolul lor în general, Cultul divin ortodox, Principii de educaţie ortodoxă română, Icoanele în cultul ortodox etc.

Pe lângă conferinţele ţinute înainte de amiază, în fiecare după amiază şi seara au urmat discuţii libere, citiri din Biblie, proecţiuni etc., precum şi vizitarea diferitelor aşezăminte publice din oraş şi a Mausoleului Şaguna dela Răşinari, — toate acestea sub supravegherea pricepută a Prea Cucernicilor: Tr. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc, Em. Cioran protopop, A. Nanu, Gh. Maior, N. Terchilă şi M. Neagu.

Mâne, Duminecă, după slujba sfintei Liturghii şi după cuminecarea cursiştilor, se va face serbarea de încheere a acestor nimerite cursuri de evanghelizare ortodoxă, iniţiate de laborioasa secţie a Frăţiei Ortodoxe Române.

Dorim ca bunele ei roade să fie cât mai multe şi cât mai învederate.

*

Festival religios la Mediaş. — Societatea ortodoxă a femeilor române din Mediaş, de sub conducerea doamnei protopopese Crăciun, dimpreună cu Frăţia ortodoxă română de acolo, de sub conducerea dlui director Ciortea, au organizat un reuşit festivul religios la 30 Ianuar c. în Mediaş. La această minunată manifestare a spiritului ortodox şi românesc a participat un public târnăvean ales. Programul a fost bogat şi variat. Punctele muzicale au fost executate de corul bisericii ortodoxe din Mediaş, iar declamările de un talentat meseriaş local. Conferinţa a fost ţinută de părintele A. Nanu, profesor la şcoala normală „A. Şaguna" din Sibiu, cu titlul: „Religie, creştinism şi ortodoxie".

Laudă se cuvine acestor instituţiuni ortodoxe şi conducătorilor lor, precum şi P. C. Sale părintelui protopop Crăciun, a cărui spirit de iniţiativă şi de organizare se simte în toate manifestările spirituale ale acestui fruntaş oraş târnăvean.

Un participant.

*

Petrecerile în timpul postului oprite. — *Sfântul Sinod intervenise la Ministerul de interne, încă din anul 1934, pentru luarea de măsuri, prin care se opresc cu desăvârşire petrecerile, de orce fel, în cele două posturi mari, al Crăciunului şi al Paştilor, şi în postul sfântului Petru şi al Sfintei Marii.*

In acelaş senz intervine, în timpul mai nou, şi **Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu** *(cu Nr. 10.323 din 1936).*

Adresa Arhiepiscopiei noastre către Ministerul de interne arată, că obiceiul de a respecta posturile, conform Sf. Canoane şi tradiţiei bisericii ortodoxe române, s'a observat până bine de curând atât din partea autorităţilor, cât şi a fiilor ei dreptcredincioşi; — dar bunul obicei, în deosebi după marele războiu, nu se mai observă nici la oraşe, nici la sate, spre slăbirea credinţei religioase şi a forţei morale a poporului. Cu părere de rău se constată, că înseşi autorităţile publice nu respectă obiceiul, ear unele prefecturi liberează permisuri de joc în post cârciumelor de pe sate. Astfel de petreceri jignesc simţul creştin şi sânt în paguba sufletească a credincioşilor.

In urmare, Ministerul este rugat pentru luarea de măsuri, ca organele în subordine să nu mai libereze autorizaţii de petreceri şi dans în post, nici chiar dacă ar fi anunţate ca petreceri de binefaceri. —

In acest senz, guvernul a şi dat ordine către prefecturi, către pretori şi către primăriile comunale din judeţe.

*

Cerc preoţesc. — In 30 Ianuar a. c. preoţimea cercului I religios, din protopopiatul *Bran*, s'a întrunit în conferinţă religioasă în parohia *Vlădeni*. Frumoasa şi marea biserică era neîncăpătoare pentru mulţimea poporului dreptcredincios, venit să asculte cuvântul de viaţă dătător şi înălţătoarea slujbă în sobor, celebrată de cei 8 preoţi ai cercului.

La priceasnă, părintele *Micu*-Cristian a cuvântat impresionant, mânecând dela cit. Scripturii din epistola sfântului apostol Pavel către evrei: „Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri..."

După slujba parastasului, pentru preoţii răposaţi din tract, părintele *Gh. Coman*-Ghimbav, activul preşedinte al cercului, a vorbit despre rânduiala cercurilor religioase în lăţirea cuvântului dumnezeesc în mijlocul păstoriţilor din parohii. Aduce justificate laude parohienilor şi le apreciază sârguinţele creştineşti pe calea mântuirii şi a dragostei ce o arată bisericii drept-măritoare.

După aceasta conferenţiază părintele *N. Gogonea*-Râşnov, despre „Femeia creştină din trecut şi acum", aducând ca pildă mamele de înaltă virtute creştină ale Sf. Grigorie şi Ioan Gură de Aur.

Salutul parohiei din loc îl aduce parohul *Al. Florea*, care arată însemnătatea misionară a acestor întruniri religioase şi silinţele preoţimii din cerc depuse în lăţirea cuvântului dumnezeesc. Citează înaltele cuvinte ale M. Sale Regelui privitoare la rostul misionarismului creştin şi îndatorirea păstorilor sufleteşti de a sădi în inimile oamenilor sămânţa cea bună a Evangheliei. Aduce mulţumiri, în numele parohienilor şi al său personal, pentru prezenţa şi osteneala misionară a cucernicilor preoţi.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul şcoalei primare din loc, condus de dl învăţător-director, I. Meiu.

Corespondent.

*

Patologia vieţii moderne. — La Odorhei, în sala de teatru a liceului, s'a desfăşurat de curând interesanta conferinţă a dlui *Dr. I. Popescu*-Sibiu, despre „Patologia vieţii moderne".

Dsa insistă asupra caracterului social ce-l prezintă manifestările individuale moderne.

Problemele sociale au pătruns la ţară, în oraşe, în familii, în şcoală şi în structura tuturor valorilor spirituale. Conferenţiarul arată cum o serie de împrejurări de după războiu a creiat un climat social tulbure, o stare de desechilibru, mediu ce convenea factorilor explotatori şi morbizi în structura lor psiho-fizică.

Ritmul ce l-au dat aceşti factori vieţii de azi, este acel al modernismului cu substrat întreţinut de factori desechilibraţi, unelte ale exploatatorilor valorilor spirituale, biologice şi materiale ale neamurilor.

In încheere Dsa afirmă necesitatea unei urgente ieşiri din ritmul bolnav al vieţii moderniste, ce poată să deschidă falimentul unui neam. Deci: întronarea ordinei, autorităţii cinstite, ierarhiei valorilor în locul celor trei „artificii": libertate, egalitate, fraternitate. O egală atenţie nu numai mult trâmbiţatelor „drepturi ale omului", ci şi privind *datoriile omului faţă de cei în jur.* Numai astfel se va putea asana calea unui *tineret de elită,* cu robusticitate spirituală, animat de virtuţile strămoşeşti spre înarmare prin muncă, demnitate şi consolidare ce va afirma esenţa dreptului neamului nostru la o existenţă independentă.

*

Lucruri care ne miră. — Ne mirăm de multe lucruri ce vedem azi.

Ne mirăm, când vedem, că într'un judeţ ca Hunedoara, care, şi în timpul „frământărilor", „asupririlor", de după 1700, a dat dovadă că: „credinţa pravoslavnică să ţinem, cum până acum şi acum înainte", se impune prin administraţia financiară, Deva, ca toate percepţiile şi agenţiile, să împartă cărămizi obligatorii a 2—20 Lei, lângă declaraţii, permise pentru fiert ţuică etc., pentru biserica catolică din Deva...

E posibil un astfel de lucru? Il vedem făcut, prin urmare e posibil. Cum?...

Ce e mai mult, in acest judeţ Hunedoara (chiar în oraşul Hunedoara) există (nu ştiu, cum?) o şcoală de teologie romano-catolică (stil franciscan).

Pentru această şcoală — deşi nu-i simte nimeni lipsa — se adună dela toţi locuitorii judeţului bucate: (grâu, porumb, fasole etc.) ca să-şi poată întreţinea elevii. Se adună, încă, sub forma unei colecte pentru facerea unei mănăstiri, — prin urmare într'un chip mincinos.

Ne mirăm de felul cum se exploatează dărnicia românilor noştri ortodocşi.

In faţa acestei moleşeli a ateiştilor militanţi se caută degrabă un remediu: *Trebuia luată degrabă o nouă ofensivă pentru a face să progreseze antireligiunea.*

In ochii guvernului Stalin, tinerimea sovietică trecea de vinovată de-a nu fi dat dovadă de entuziasm. Pe ea încearcă Jaroslavsky să o câştige din nou în lupta antireligioasă, servindu-se de arma învăţământului ateu. Bezbojnicul din 17 Noemvrie 1934 reproduce o scrisoare pe care comisariatul instrucţiunii publice o adresase directorilor tuturor secţiunilor, aparţinătoare acestui minister:

1. „Institutorii secţiunilor regionale, departamentale şi municipiale, ai instrucţiunii publice sânt obligaţi ca în decursul inspecţiunilor lor să ducă o deosebită grijă de controlul activităţii antireligioase ce se face în şcoli în legătură cu munca în clasă sau în afară de clasă şi să ajute pe învăţători în mod precis şi metodic.

2. „Revistele pedagogice regionale şi departamentale vor trebui să anunţe experienţele locale de activitate antireligioasă în şcoală şi să atragă atenţiunea asupra acelora dintre ele care au dat cel mai bun rezultat.

3. „In manualele şcolare regionale se va introduce minimum de material antireligios corăspunzător capacităţii acelei cărţi expus într'un mod vioi, clar şi convingător.

4. „Se vor lua toate măsurile pentru ca şcoalele să fie provăzute cu manuale metodice de învăţământ antireligios pentru uzul învăţătorilor — ediţiunile dela Moscova — şi cu tot materialul şcolar stabilit urmând datele comisariatului instrucţiunii publice şi ale consiliului central al uniunii ateiştilor militanţi.

5. „Se va aduce la cunoştinţa şcoalelor necesitatea de-a veni în ajutorul celulelor şcolare ale uniunii ateiştilor militanţi".

Celelalte mijloace de propagare a ateismului de asemenea s'au înmulţit în acelaş fel: expoziţiuni antireligioase, cercuri, seminarii etc. Acum nu mai este numai muzeul din Moscova, ci şi cel din Leningrad şi din Kiev, cari organisează expoziţiuni antireligioase ambulante.

Putem deci trage concluzia, că la această epocă din viaţa sa mişcarea ateiştilor militanţi din U. R. S. S. era lipsită de forţa generatoare. Perioada exaltaţiunii destructive şi hulitoare trecută, reacţiunea devine pasivă şi interesul scăzut. Ceeace e însă mai bătător la ochi, e implacabila energie cu care guvernul sovietic îşi continuă propaganda în lupta contra religiunii cu toată pasivitatea masselor.

In 1934 ateiştii intensificau propaganda mondială. In zilele de 6—8 Mai se ţine la Paris o nouă sesiune a comitetului executiv al I. L. C. P. Scopul ei era bine definit într'un organ al kominternului: Trebuiau fabricate noi arme în lupta contra Bisericii şi-a barbariei culturii fasciste. Fruntaşii proletari au examinat munca săvârşită după conferinţa precedentă şi-au fixat directivele ateismului militant pentru viitor. Iată câteva directive publicate în „corespondenţa internaţională" din 23 Iunie 1934 (pag. 984):

„Secţiunile I. L. C. P. trebue să pătrundă mult mai adânc ca până acum în acţiunea de organizare a masselor. In ţările cu regim dictatorial fascist aceasta e o chestiune mult mai vitală pentru organizaţiunile de luptă atee".

In U. R. S. S. la 1935. Supravieţuirile religioase şi activitatea U. A. M.

In ajunul revoluţiunii Biserica ortodoxă număra după o statistică oficială 181.337 slujitori ai cultului, dintre cari 50.960 preoţi.[5] *Poseda 46.457 biserici, 21.747 capele, 497 mânăstiri de bărbaţi, 419 mânăstiri de femei, 4 academii de învăţământ religios — Kiev, Moscora, Petersburg, Kazan — 36 seminarii, 40.000 şcoli primare şi 150 şcoli teologice pentru copiii de preoţi.*

Ce-a mai rămas azi din toate aceste splendori trecute?

E imposibil a fi date cifre exacte — scria acum de curând Dr. Lodygensky[7] — *însă după oarecari indici n'ar mai funcţiona în Rusia oficială decât câteva sute de preoţi ortodocşi.* Cea mai mare parte dintre slujitorii cultului sânt morţi (mulţi martiri), sau populează lagările de iobăgie, alţii săvârşesc slujba lor în mod clandestin, exercitând o meserie de puţină importanţă sau trăesc ca preoţi nomazi.

[5] Pe lângă aceşti 50.960 de preoţi, mai erau 17.430 călugări, 15.210 diaconi, 45.705 paraclisieri, 52.032 călugăriţe. Aceste statistici au fost publicate în Bezbojnicul din Ianuar 1935 şi citate într'un raport al Dlui Lodygensky prezentat celei de-a 5-a sesiune a comisiunii interneţionale „Pro Deo" ţinută la Geneva la 1 Octomvrie 1935.

[6] Loc cit.

Edificile de cult încă nu sânt cruţate mai mult. Fireşte că nu sânt încă toate distruse, însă ura ateiştilor continuă opera distrugătoare. Bezbojnic-ul din Mai 1935 publică într'un articol întitulat: «*Noi închidem focarele de opium*», *lista unui mare număr de biserici cărora li-a fost dată o altă întrebuinţare.*

Aşezămintele de învăţământ teologic au fost şi mai puţin cruţate; de mult nu mai există în Rusia nici o şcoală, nici un seminar ortodox. Cât priveşte hirotoniile, se fac cât se poate în secret. In acelaş mod se procedează cu recrutarea şi prepararea preoţească. —

Mai puţin importantă decât Biserica ortodoxă, biserica catolică era la fel de înfloritoare în Rusia anului 1917. Ea număra 13 milioane credincioşi, 8 episcopi şi 810 preoţi; poseda 614 biserici, 581 capele şi 8 seminarii.

E greu de-a şti numărul catolicilor cari supravieţuiau în Rusia, la 1935. Numai numărul preoţilor ne este cunoscut. Un comunicat al „comitetului *Sniteru*» nu dă un număr mai mare de 73. La începutul lunii Mai se găseau printre ei 14 în închisorile Solovky, iar alţi 13 aveau să fie arestaţi.

Totuşi cu toată această ură contra creştinismului, chiar contra orcărui teism, e îmbucurător să ne gândim că sânt încă numeroşi creştini cari au rămas fideli credinţei lor. Aceştia sânt cu adevărat admirabili păstrători ai acestei religii, care supravieţueşte pentru a sfărâma guvernele, de soarta cărora părea legată şi viaţa ei.

Petru Brudea

Ne mirăm şi de administraţia financiară din Deva, cum de-a ajuns un instrument al bisericii catolice? De când e a ei?

Pentru biserica noastră ortodoxă din Blaj a făcut acest serviciu vreo administraţie financiară? Nu. De aceea ne mirăm şi mai mult.

Ne mai mirăm de dl prefect de Hunedoara, de toţi primpretorii şi primarii acestui judeţ, — cum permit astfel de colecte printre toţi locuitorii judeţului şi neromano-catolici?

Lucrurile acestea ne dor. Ele au făcut începutul mirării noastre şi întrebăm pe dl prefect, dnii pretori, primari, şi chiar pe dl administrator financiar din Deva, vor continua?

Până când?

Bozeş, la 8 Februar 1937.

Pr. *Iosif Rusu*

Graiul Crucii

Lui Ionel Moţa şi Vasile Marin

Din Golgota graiul Crucii
Şi-a pornit colindu'n lume.
Străbătând marea şi munţii.
Ca pribeagul fără nume.

Picurând pe strune jalea
Omenirii credincioase,
Suspinând în plâns cântarea
Inimilor păcătoase, —
A sosit la noi în ţară.
In popasu-i scurt ni-a spus,
Că-i batjocorit azi iară
Sfântul nume-al lui Isus...

Două inimi de-ale noastre,
Aprinse de 'ndemnul sfânt.
Au desprins vestea din şoapte
Şi-au pornit spre cel pământ...

Şi, de dragul Legii sfinte.
Au intrat în hora morţii, —
Înălţând două morminte,
Veşnicite 'n cartea sorţii...

Pr. A. MARCOVICI

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a plecat Marţi, 9 Februar c., la Bucureşti, spre a prezida în continuare şedinţele comisiunii pentru modificarea Legii şi Statutului de organizare a Bisericii ortodoxe române.

Parastas. Duminecă, 7 Februar 1937, s'a oficiat în parohia Mihai Viteazul din Sibiu, un parastas pentru odihna sufletelor eroilor legionari, căzuţi pentru cruce, pe frontul dela Majadahonda. Slujba a fost făcută de părintele profesor N. Terchilă, de faţă fiind un mare număr de credincioşi. După slujbă, în cuvinte mişcătoare, părintele profesor Dr. N. Terchilă evocă amintirea acestor eroi şi arată sublimul lor sacrificiu pentru Biserica lui Hristos.

Profesorul comunist înlăturat din învăţământ. M. Sa Regele a semnat decretul pentru excluderea din învăţământ, pe ziua de 6 Februar 1937, a dlui *Petre Constantinescu*-Iaşi, profesor la facultatea teologică din Chişinău.

Călătoria gratuită a preoţilor conferenţiari pe CFR. Preoţii angajaţi de administraţia căilor ferate pentru a ţinea conferinţe personalului ceferist, călătoresc gratuit pe CFR în raza de serviciu respectiv, pe bază de carte de liberă circulaţie. Clasa în care călătoresc preoţii conferenţiari, va fi aceea la care au dreptul pe baza carnetului în calitate de preot.

La Geoagiu, în judeţul Hunedoarei, tineretul naţionalist şi-a ţinut de datorie patriotică să ardă cărţile scrise de *Mihail Sadoveanu*, membru al francmasoneriei şi conducătorul de azi al ziarelor, tot mai puţin citite, *Adevărul* şi *Dimineaţa*.

Din „Şematismul“, sau Tabloul statistic, al eparhiei *greco-catolice* din Maramureş pe anul 1936, aflăm următoarele date: Pentru 365.732 suflete eparhia are: 1 episcop, 6 canonici, 1 vicar episcopesc, 12 protopopi şi 1 administrator protopopesc, 153 preoţi-parohi, 106 preoţi admin. parohiali, 7 preoţi profesori de religie, şi alţi 15 în diferite slujbe bisericeşti. — Cifrele spun că eparhia Prea Sfinţitului Rusu, ocrotitorul acerb al rutenilor din Bucovina, se bucură de o prea însemnată favoare din partea stăpânirilor, mai ales în asemănare cu eparhiile ortodoxe ale ţării.

Purpuraţii... Foaia dela Blaj, *Unirea*, arată în numărul său din urmă care este acum «*compoziţia S. colegiu al cardinalilor*»: sânt anume cu totul 66 de membri, aparţinători la diferite naţionalităţi. Între dânşii se găseşte chiar şi un *ungur*. — Biserica unită română însă, pe lângă tot serviciul făcut catolicismului internaţional, nu este încă reprezentată în „compoziţia“ purpuraţilor.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 14 Februar 1937, va predica părintele *N. Pampu*.

Conferinţă publică se ţine Duminecă, în 14 Februar 1937, ora 6 seara, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Conferenţiază dl profesor dela universitatea din Cluj, *Gheorghe Strat*, despre: Necesitatea unui nou ideal naţional.

Poşta administraţiei

Pr. *I. S.* Am primit alta mai veche

Nr. 149—1937 (9) 1—3

Concurs

In înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Belini,** protopopiatul Sf. Gheorghe.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. casă parohială în stare bună cu supraedificate.
3. Sesie parohială de 20 jugăre, arător şi fânaţ, primite prin reforma agrară.
4. Lemne de foc 5 (cinci) stânjini din pădurea composesoratului, având a se îngriji preotul de tăiatul lor.
5. Câte una ferdelă (20 litri) grâu dela circa 60 familli şi câte una ferdelă porumb dela restul familiilor (circa 80).
6. Stola stabilită în şedinţa din 19 Ianuar 1937 a consiliului parohial.

Majoritatea credincioşilor neştiind româneşte, se cere dela candidaţi cunoaşterea şi a limbii maghiare.

Cererile de concurs, cu actele necesare şi cu autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în terminul indicat oficiului protopopesc Sf. Gheorghe, iar candidaţii având prealabila încuviinţare a protopopului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi servi şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Sf. Gheorghe, la 20 Ianuar 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român Sfântul Gheorghe

Aurel Nistor
protopop

Ministerul agriculturii şi domeniilor
Inspectoratul regimului silvic, Sighişoara
Ocolul silvic „Valea Sadului“

Nr. 76—1937 (11) 1—1

Publicaţiune

Se publică spre generală cunoştinţă, că în ziua de Vineri 5 Martie 1937 ora 10 a. m. în localul Ocolului silvic Valea Sadului din strada Hecht Nr. 32, se va vinde prin licitaţie publică un număr de 1003 arbori de esenţă stejar cu un volum de 885 mc. lemn de construcţie şi 215 m. steri lemne de foc din pădurea „Tufari“ a Mitropoliei ortodoxe Sibiu, situată în hotarul comunei Cisnădie.

Vânzarea se va face conform regulamentului de licitaţiuni, cu aplicarea condiţiunilor generale şi speciale de cari amatorii pot lua cunoştinţă dela Ocolul silvic „Valea Sadului“.

Estimaţia din oficiu este de Lei 335.761.

Garanţia provizorie este de Lei 17.000 în numerar sau efecte publice.

Supraoferte nu se primesc.

Sibiu, 10 Februar 1937.

Şeful ocolului silvic inginer
L. S. (ss) **Martinescu**

Nr. 12—1937 par. (12) 1—2

Publicaţiune de licitaţie

In baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10.479 din 23 Dec. 1936, parohia ortodoxă română din Tilişca, judeţul Sibiu, dă în întreprindere prin licitaţie publică în ziua de 28 Februar 1937 ora 3 p. m., lucrările de reparaţie a bisericii: zidire, tâmplărie şi pictura din nou a bisericii.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Tilişca.

Licitaţia se face pe baza de oferte închise; consiliul parohial va da lucrările acelora în cari are mai multă încredere. Se va depune garanţie de 5% în numerar sau în hârtii de valoare.

Spesele de deplasare privesc pe concurenţi.

Tilişca, la 11 Februar 1937.

Oficiul parohial:
Pr. **Ioan Iosof**
paroh

Nr. 36—1937 (7) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 10 jug.
3. Dela fiecare familie 2 dcl porumb sfărâmat.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului protopopesc ortodox rom. al Geoagiului, în termenul prescris, având a înainta şi autorizaţia P. V. Cons. Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu încuviinţarea oficiului protopopesc, candidaţii se vor putea prezenta în una din Dumineci ori sărbători în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 22 Ianuar 1937.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protopopesc

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă generală, că în ziua de *28 Februar 1937* ora 3 p. m., consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Vlădeni, judeţul Braşov, va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în localul bibliotecii dela Casa culturală, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparaţie necesare la turnul bisericii, reparaţie aprobată de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 6559 din 1936.

Valoarea lucrărilor după deviz este de 28.000 lei. Condiţiunile se pot vedea în orce zi la oficiul parohial din Vlădeni, precum şi devizul cu reparaţiile stabilite.

Vlădeni, la 2 Februar 1937.

(10) 1—1 Pr. **Al. Florea**
paroh

Nr. 7—1937 (8) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreţ în parohia Târlungeni, protopopiatul Braşovului, în urma ordinului P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, Nr. 10.552—1936 Bis., cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile:

Salar Lei 6000 (şasemii lei) anual din lada bisericii şi stola uzitată şi fixată de adunarea protopopească şi aprobată de autoritatea superioară bisericească.

Reflectanţii diplomaţi dela şcoala de cântăreţi din Sibiu, au să se prezinte Dumineca la biserică, spre a-şi arăta dexteritatea în tipic şi cântări.

Târlungeni, 29 Ianuar 1937.

Oficiul parohial ortodox român

Iancu C. Bărbat
paroh

Văzut:

Oficiul protopopesc ort. rom. al Braşovului.

Braşov, 29 Ianuar 1937.

Dr. I. Blaga
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 3/1937 prot. [2] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Ruşi, din protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, 21 jugăre 383 st. □
3. Casă parohială.
4. Cinci stânjini lemne în pădure. Tăierea şi transportul privesc pe preot.
5. Stola uzitată în trecut.

Cererile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ort. rom. Sibiu, iar prezentarea în parohie cu prealabila încuviinţare a subsemnatului.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1937.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 3—1937 [3] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de căutăreţ la biserica ortodoxă română din Mercurea, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Emolumentele:

Salar anual de 4000 Lei din lada bisericii.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu diploma de cantor în termenul deschis la oficiul protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-şi arăta desteritatea în tipic şi cântări.

Se observă că la acest post de cântăreţ vor putea fi aleşi numai absolvenţi de ai Şcoalei noastre de cântăreţi din Sibiu.

Mercurea, din şedinţa consiliului parohial dela 16 Ianuar 1937.

Avram S. Pecurariu
protopop-paroh

Nr. 13—1937 [4] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Săliştioara,** cu filia **Stoeneasa,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Câte una ferdelă porumb dela fiecare familie din matera Săliştioara, iar din filia Stoeneasa câte 20 litri porumb sfărâmat de familie sau echivalentul în bani.
3. Folosirea cimitirului din matera Săliştioara.
4. Venitele stolare statorite din şedinţa consiliului parohial din 30 Ianuar 1934.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termenul legal oficiului protopopesc Băiţa.

Candidaţii, cu ştirea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a servi, a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. român Băiţa în înţelegere cu consiliile parohiale.

Băiţa, la 19 Ianuar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

Au apărut următoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu, 21 Februar 1937 — Nr. 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biserica și politica

Din cercuri interesate se lansează în ultima vreme cu o perzistență ciudată svonul că Biserica nu-și păstrează neutralitatea față de luptele politice, că se amestecă în politică și prin aceasta abdică dela unica ei datorie care este aceea de-a face cunoscut oamenilor pe Isus Hristos cel Intrupat. Se merge atât de departe pe calea aceasta, încât se contestă Bisericii dreptul de-a avea vre-un punct de vedere în ce privește orânduirea vieții sociale, de-a avea vreo idee, de-a da vre un îndemn, de-a lua vreo atitudine pentru sau contra în mijlocul frământărilor vieții de azi.

Chiar un om ca dl Rădulescu-Motru s'a aflat să cugete în felul acesta (Biserica și politica, în revista «Țara de Mâne» de pe Noemvrie—Decemvrie 1936), afirmând că creștinismul nu e altceva decât raportare la persoana lui «Christ», fără ca această raportare să aibă vre-un efect în relațiile și atitudinile sociale ale credinciosului și ale Bisericii. Nu cred că știe dl Rădulescu-Motru, că acesta e punctul de vedere extrem protestant. E doctrina lui Calvin și Luther, reînviorată de teologia dialectică a anilor de după războiu, că credința în Hristos n'are nici un efect etic, că creștinismul nu conține nici o obligație morală pentru credincios, că eticul nu constitue un criteriu după care să se recunoască prezența creștinismului și existența credinții.

Dar amintind că punctul acesta de vedere antietic e părăsit azi și de foștii teologi dialecticieni (Emil Brunner, Gogarten), nemai apărându-l decât calvinul Karl Barth, îi aducem la cunoștință dlui Rădulescu-Motru și celor ce încep să vorbească recent ca Dsa, că creștinismul ortodox e și viață nouă, socială și individuală. Creștinismul nu se lasă înghesuit într'o latură platonică a existenții omenești.

Intenția aceasta, care se vădește sub toate acuzele că Biserica face azi politică, nu poate fi satisfăcută de creștinism. Centrul în creștinism este desigur, persoana lui Dumnezeu, Hristos. Lui se roagă credinciosul, cu El vorbește, pe El îl contemplă, dela El primește, «tot darul de sus și toată darea cea bună»; dar Isus Hristos îi spune credinciosului anumite lucruri și-l îndeamnă la anumite atitudini, îi umple sufletul cu o viață nouă pe care este îndatorat s'o poarte în văzul oamenilor mărturisindu-l pe Hristos nu numai cu cuvântul, ci și cu purtarea. Din Isus Hristos derivă și o anumită morală și deci o anumită ordine socială.

Cei cari vreau să se evaporeze Biserica din mijlocul vieții, o acuză că face politică atunci când are de spus și ea un cuvânt într'o chestiune de viață obștească românească. După ei Biserica nu are voie să fie nici națională, nici internațională, nici pentru familie, nici contra familiei, nici pentru comunism, nici contra comunismului, n'are voie nici să laude o faptă nobilă a vre-unui bărbat politic, nici să blameze una păcătoasă a altui bărbat politic. Biserica nu mai are nici un drept să se pronunțe.

Dacă trebue să spunem un cuvânt în chestiunea aceasta, apoi iată-l: Desigur, dacă prin politică se înțeleg diferite metode, diferite tehnici de îmbunătățire a vieții dintr'un stat, Biserica n'are dreptul să aprobe pe una și să respingă pe alta; ea nu poate unge cu mirul prestigiului religios o metodă care este tot așa de relativă ca și alta. Oamenii din Biserică pot, ca oameni nu ca reprezentanți ai Bisericii, opină că în împrejurările date ar fi mai bună metoda cutare pentru îmbunătățirea referințelor obștești. Biserica însă ca instituție n'o poate face.

Dar când, domeniul politic se extinde cu pretențiile sale și asupra concepțiilor de viață, și o grupare politică susține, chiar cu mijloacele puțin filosofice ale obișnuitelor lupte politice, o concepție de viață care se bate cap în cap cu concepția creștină, atunci Biserica nu mai poate sta pasivă, ci e datoare să-și apere doctrina atacată, e drept mai mult pozitiv expunându-și și răspândindu-și doctrina sa, decât negativ. Atunci nu mai e Biserica vinovată că face politică, ci e vinovată acea organizație care sub masca politică, face ceva cu mult mai mult decât politică: răspândește o concepție despre lume opusă creștinismului.

Sau Biserica n'are o concepție despre lume, nici în fața comunismului? Aceasta o pot spune numai cei ce uită că Isus Hristos e Fiul lui Dumnezeu, iar comunismul — refuză credința în Dumnezeu.

Așa s'a putut auzi în zilele acestea reproșul că Biserica a greșit participând la înmormântarea eroilor Moța și Marin. Dar pe lângă faptul că Biserica e datoare cu serviciile sale religioase oricărui credincios al ei, ea n'a putut să nu glorifice jertfa eroică a acelora cari au murit luptând împotriva dușmanului declarat al lui Hristos, indiferent din ce grupare politică au făcut parte. Numai o mentalitate profund eronată poate afirma că Biserica face politică atunci, când ia atitudine împotriva celui ce-o dușmănește de moarte și azistă cu rugăciunile sale pe cei căzuți în luptă cu acel dușman.

RUGĂCIUNE

— Rostită de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului, în biserica Sf. Ilie Gorgani din Capitală, în ziua de Sâmbătă, 13 Februar 1937, la înmormântarea în Bucureștii Noui a eroilor Ioan I. Moța și Vasile Marin —

«Doamne, Dumnezeul nostru, care cu înțelepciunea Ta cea negrăită ai zidit pe om și ai așezat hotare vieții lui, ascunse numai întru știința Ta, către Tine, Stăpâne, ne ridicăm mâinile și inimile când se desparte om de om și se desfac legături scumpe, pe cari Tu le-ai rânduit și le-ai binecuvântat pe acest pământ trecător, ca să se găsească iarăși în viața cea fără de sfârșit.

Unde jertfa omului e mai mare și mai curată, acolo ești și Tu, Atottiitorule, mai aproape. La picioarele Crucii și înaintea jertfei isbăvitoare a Unuia născut Fiului Tău și Mântuitorului nostru, covârșiți de milostivirea Ta, ne amuțesc cuvintele pe buze, dar ni se pleacă genunchii și inimile în smerită închinare către Tine, iubitorule de oameni.

Tu ai hotărât să chemi pe calea jertfei, întru odihna care este la Tine, pe robii Tăi, iubiții noștri fii și frați IOAN MOȚA și VASILE MARIN — și lângă sicriul, care poartă ceeace a fost trecător în ființa lor, gândurile și simțămintele noastre se preschimbă în cucernică rugăciune pe care o înălțăm către Tine, Părinte al îndurărilor.

Nu să plângem am venit aici, căci smerenia cugetului nostru în fața bunevoii Tale de a primi jertfa aleșilor Tăi, nu ne îngăduie să însoțim cu plângere sfârșitul vieții lor. Ci am venit să-ți mulțumim, Părinte, că ni i-ai dăruit așa de mari și curați cu sufletul, ca să se înverdnicească a primi duhul credinții până la moarte, duhul jertfirii de sine, care este scara cea mai aleasă, dată nouă oamenilor, de înălțare către Tine.

In răscrucea patimilor prin care a trecut poporul românesc în lunga sa istorie, Tu, Cârmuitorul soartei lui, ai întărit inimile părinților noștri întru răbdare de mucenici; Tu, ca răsplată ne-ai trimis slobozenia din legăturile robiei de veacuri — și tot Tu ai așezat țara făgăduinței, pe care ne-ai hărăzit-o întru bunătatea Ta, pe temeliile jertfei fără de seamăn a celor mai buni și mai viteji fii ai neamului nostru. Și dacă în bucuria amețitoare a biruinții dobândite am uitat poruncile Tale și ne-am plecat urechile spre ispitele amăgitoare ale păcatelor cari scoboară și duc la pierzare neamurile, iartă-ne, Doamne, rătăcirea și dăruiește-ne tăria întoarcerii din nou pe căile Tale!

Slăvimu-Te pe Tine, Părinte, că ne-ai trimis lumina pilduitoarei jertfelnicii a aleșilor Tăi Ioan și Vasile, ca să ieșim din întunericul nepăsării, al îndoielii și a oricărei micimi de suflet în urmărirea destinului nostru. In judecățile Tale, nepătrunse de mintea omenească, i-ai dus departe de noi, totuși în țara aceleiași frății de sânge, la lupta grea purtată pentru Crucea și Impărăția Ta, ca astfel jertfa lor să strălucească cu atât mai limpede, înaintea ochilor noștri, în toată frumusețea ei, desbrăcată de orice interes legat de pământ.

Slăvimu-Te pe Tine, Hristoase Dumnezeule, că ai învrednicit poporul nostru, ca din mijlocul lui să alegi ostași credincioși pentru lucrul Tău, cari de dincolo de moarte ne trimit solia și mărturisirea credinții lor, cum numai de pe buzele marilor Tăi mucenici din veacurile dela 'nceput a răsunat în lume: «Eu așa am înțeles datoria vieții mele. Am iubit pe Hristos și am mers fericit la moarte pentru El!" (Din Testamentul lui Moța).

Binecuvântată să fie vatra familiară și iubitorii părinți cari au crescut aceste odrasle scumpe în grădina neamului nostru; ei nu-și vor vedea fiii în jurul lor aici pe pământ, dar cu atât mai mult se vor ridica cu gândul la cer, unde s'au înălțat sufletele lor. Tu, Izbăvitorule, care ștergi lacrimile celor îndurerați, ocrotește cu mângâierile Tale soțiile credincioase ale celor chemați la Tine și înger păzitor trimite copilașilor lor.

Tu, Mântuitorule, care ne-ai răscumpărat cu scump sângele Tău vărsat pe Cruce și nu lași nici o jertfă neprihănită fără binecuvântarea Ta, fă să rodească jertfa plăcuților robilor Tăi Ioan și Vasile, pe pământul țării noastre, pe care au iubit o din toată inima lor, roadele virtuților cari înalță neamurile și le fac biruitoare împotriva puterilor întunericului. Revarsă în sufletele fiilor poporului românesc duhul credinții care mută munții, duhul iubirii care toate le rabdă și niciodată nu piere, duhul nădejdii care leagă inimile de țelurile cele mai presus de fire ale vieții ce se înfrățește cu jertfa. Trimite conducătorilor poporului nostru duhul înțelepciunii și al înțelegerii, duhul sfatului și al puterii, ca să cunoască planurile Providenții Tale. Pogoară în inimile tinerimii noastre duhul ascultării de voia Ta cea sfântă, duhul rugăciunii și al muncii, duhul jertfelniciei care s'a sălășluit în aleșii Tăi Ioan și Vasile.

Biserica Ta, clădită pe jertfa Ta pe Cruce, prin noi smeriții slujitorii ei, însoțește cu binecuvântările ei sufletele robilor Tăi Ioan și Vasile pe drumul veșniciei și dacă oameni fiind, trup purtând și în lume viețuind, au căzut în neascultarea poruncilor Tale, Tu ușurează-le, iartă-le, lasă-le toate greșelile cele de voe și fără de voe, cele cu știința și cu neștiința, iar sufletele lor, ca pe ale slugilor Tale celor bune și credincioase, primește-le întru bucuria Ta, stăpâne în corturile drepților, le așează și le odihnește pe ele. Căci ei au împlinit cuvântul ce ni l-ai dat prin îngerul Bisericii Tale: «Fii credincios până la moarte, și-ți voi da ție cununa vieții» (Apocalips 2, 10).

Binecuvântate să fie numele lor în cartea veșniciei Tale și neuitată să rămână amintirea lor în neamul nostru, din veac în veac!

Tu ne-ai dat nădejdea vieții celei veșnice, întru care în legătură cu Tine, primim cu supunere ceeace ne dai și cu smerenie dăm ceeace ne iai, căci Tu ești Dumnezeul nostru și Ție se cuvine toată cinstea, slava și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Amin!»

Intorși acasă

E măreață națiia românească, atunci când se deslănțuește spontan și total în manifestarea tainelor sale celor mai intime. Am crezut, și ca mine au crezut desigur mulți, că românul nu este în stare să tresalte din toate resorturile ființii sale, decât numai când e pătimaș, când — mai cu seamă — e asmuțat în efemerele încăierări politicianiste; și n'am putut crede că acelaș român se poate înclina până la prosternere în fața marilor fapte, că poate plânge cu șiroaie de lacrimi măreția jertfei. Sânt convins că el nu plânge din milă, ci din noblețe și înaltă simțire. Fac din aceasta caz de mea culpa, îndrăsnind a încresta în rândurile ce urmează fapte și lucruri, prin prisma cărora se va judeca în viitor sufletul unei generații desnădăjduit de sensibilă la imperativele vremii.

Au sosit în capitală rămășițele pământești ale celor doi eroi: Moța și Marin, — căzuți pe câmpul de onoare al infernalei bătălii dela Majadahonda, pe pământul Spaniei celei ciuruite de gloanțe și sfârticate de suferințe până aproape de desfigurare.

Au sosit, din îndepărtata peninsulă iberică, moaștele a doi martiri ai cauzei crucii lui Hristos, cari înainte cu 70 zile au pornit în cruciadă sfântă împotriva lui Satan, distrugătorul ordinei celei de Dumnezeu voite. S'au întors acasă două sicrie, în care se odihnesc mădularele pământești cari până mai ieri au purtat două suflete mari, distinse, asemenea cărora plaiurile românești au cunoscut puține. Ni-au venit, înveșmântați în giulgiul tricolor al martiriului, cei cari au acceptat de bună voe și conștient tăcerea morții, lăsându-ne să înțelegem, — noi, cei rămași, — că împărăția lui Dumnezeu se cucerește cu prețul supremei jertfe.

Hristos, cel din nou scuipat, batjocorit și răstignit; națiunea, oropsită și martirizată de impostori, — iată cele două realități mărețe, pentru care și-au dăruit viața Ion și Vasile ai noștri. Desigur, că gândul cel din urmă ce li-a înfiorat simțirea, a fost biruința lui Hristos și a națiunii lor dragi.

S'au întors în țara lor, în pământul îngrășat cu sângele strămoșilor lor, doi frățiori luceferi, pentru a ne spune, să nu dăm odihnă sufletelor și trupurilor noastre, până ce nu vom restabili echilibrul stricat de răi și dușmani al balanței neamului românesc, echilibru pe care Dumnezeu l-a stabilit.

Iată crâmpee de gând, ce cu siguranță au inundat câmpiile sufletului zecilor și sutelor de mii de români, ce-au fost prezenți la datoria primirii marilor eroi naționali în capitală. Codri de brațe românești s'au înălțat, ca să dea ultimul lor salut celor cari *au fost* și să mângâie pe cei rămași îndurerați. Niciodată n'aș fi putut crede că 'n cea poreclită Sodoma să se strângă atâta râvnă sfântă la un loc și ca românimea să fie capabilă de atâta trist entuziasm. Lacrimile, ce s'au rostogolit cald peste obraji și fețele înfiorate de emoții, au dovedit aceasta cu prisosință.

O țară întreagă a deplâns pe iubiții noștri dispăruți. In fiecare gară, pe unde a trecut trenul muceniciei românești, au ieșit fiii neamului acestuia întru întâmpinare; în fiecare gară s'a plâns mult — mult de tot: la Cernăuți, T. Mureș, Cluj, Orăștie, Sibiu etc.; în fiecare loc românii au răspuns *prezent* la apelul cel mare al conștiinții. In asemenea împrejurări era legitimă întrebarea, ce flutura pe buzele multora: Ce va face capitala? Și capitala a răspuns cu prisosință; capitala a răspuns prin cei mai buni ai săi. Toți aceștia au ieșit la impunătoarea procesiune, să conducă pe cei doi martiri în Casa Domnului, unde se vor odihni creștinește trei zile. Da, în Casa Domnului vor sta trupurile lor, acolo unde la plecare s'au rugat Tatălui și s'au împărtășit din puterea Duhului sfânt, cu ajutorul căreia au luptat pentru Fiul.

Și dacă s'au strâns mulți români la această unică procesiune, a fost strălucită și participarea preoțimii din toată țara. Aceasta, în grup masiv de aproape 100, înveșmântată în odăjdii sfințite, a confirmat încă odată sensibilitatea Bisericii noastre ortodoxe pentru marile probleme ale timpului... Nu cred să fi cuprins vreo procesiune ortodoxă română încă atâtea cinstite fețe.

Facă Domnul ca jertfa celor *întorși acasă* să rodească într'o profundă înfrățire, sub scutul Crucii Mântuitorului, spre binele Bisericii și al Neamului nostru românesc.

Prof. **Al. Popa**

Inmormântarea eroilor Ionel Moța și Vasile Marin

Sâmbătă, 13 Februar 1937 s'a săvârșit, în capitala țării, înmormântarea celor doi eroi căzuți pe câmpul de luptă în apărarea creștinismului.

Inmormântarea lor a fost un cortegiu sărbătoresc, național și creștinesc. Fără muzică, fără salve de tunuri, înmormântarea lui Ionel Moța și Vasile Marin s'a dovedit totuși plină de demnitate și de fast.

In 13 Februar reprezentanți ai românismului din întreg cuprinsul României se găseau concentrați la București. Nu din poruncă, ci din curată dragoste trimișii tuturor claselor sociale, ai satelor și orașelor românești, au ținut să însoțească coborârea în mormânt a celor mai bravi și mai desinteresați fii ai neamului nostru.

La ora 11 a început în biserica sf. Ilie Gorgani slujba religioasă, săvârșită de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, asistat de P. S. Sa Episcopul *Vartolomei* al Râmnicului, de P. S. Sa *Pocitan*, vicarul Patriarhiei și un sobor de preoți.

La sfârșitul slujbei I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a rostit o rugăciune-cuvântare, care prin conținutul ei ales a înrourat privirile tuturor în lacrimi cu adevărat sfinte. (O publicăm la alt loc al foii. *Red.*)

S'a format apoi cortegiul, în fruntea căruia se purtau cununile, praporii și venea corul funebral. Au urmat diaconii, apoi câteva sute de preoți, înveșmântați în odăjdii, și episcopii asistenți. Carul mortuar, împodobit cu flori și tricolor, a fost tras de 72 tineri. In urma lui veneau părinții celor doi mucenici, soțiile, copilașii și rudeniile apropiate, apoi convoiul nesfârșit de delegații din țară, îmbrăcați în costume naționale, unii cu făclii, alții cu buciume, alții cu felinare aprinse în mâni. Toate trotuarele, balcoanele, ferestrile și terasele caselor, pe întreg parcursul celor zece chilometri, dela biserica sf. Ilie Gorgani până la Mausoleul dela Bucureștii Nuoi, erau o mare de capete. Sute de mii de bărbați și femei, civili și ofițeri, intelectuali și muncitori, stăteau cu lacrimi în ochi, cu mâna dreaptă întinsă spre salut, în mâna stângă ținând o luminare aprinsă și neclintiți înfruntau vântul și ninsoarea...

Convoiul s'a scurs maestos păstrând o religioasă tăcere de rugăciune. Și astfel, cu lacrimi multe, cu prapori, cu lumânări aprinse, cu drapele, cu flori și cântări duioase, cu tânguiri pornite din clopotnițele bisericilor din București, martirii creștinismului și ai neamului au fost duși și coborâți în mormânt nou, în Mausoleul proaspăt, înălțat în Bucureștii Noui.

Dumnezeu să așeze sufletele lor în corturile drepților, în sânurile lui Avram, să-i odihnească și cu sfinții să-i numere!

Pr. **S. Cândea**

Inzestrarea unor mănăstiri ortodoxe. Secțiile Senatului au luat în discuție, Sâmbăta trecută, proectul de lege cu privire la înzestrarea unor mănăstiri ortodoxe din țară, cu întinderi de păduri și alte terenuri.

Conform articolului prim din proect, statul este autorizat să atribue în deplină și perpetuă folosință unor mănăstiri ortodoxe din țară o suprafață de pădure în întindere totală de circa 17 mii ha. și alte terenuri în suprafață de cel mult 1000 ha. din proprietățile sale, în scopul ca venitul acestor înzestrări să servească exclusiv pentru conservarea și restaurarea clădirilor monumente istorice, aparținând acestor mânăstiri, precum și pentru întreținerea diferitelor școli, ateliere, tipografii, aziluri, orfelinate, instituții de asistență socială și sanitară etc., existente în aceste mânăstiri, sau care se vor înființa.

Care anume mânăstiri vor fi înzestrate, determinarea suprafețelor de teren atribuite fiecăreia, precum și destinația veniturilor, se vor fixa prin regulamentul acestei legi.

Indrumarea și întregul plan de activitate al acestor mânăstiri vor fi făcute de o eforie, compusă din I. P. S. S. Patriarhul României, ministrul cultelor și artelor, și ministrul agriculturii și domeniilor.

Prin regulamentul de aplicare al acestei legi se vor stabili și decreta normele de administrare.

Ședința memorabilă, din 29 Ianuar 1937, ținută la Senat, când s'a desbătut chestiunea ruteană din Bucovina, și în legătură, cazul episcopului unit dela Baia-Mare, n'a schimbat întru nimic nici părerea, nici stilul pătimaș al foilor: *Unirea* dela Blaj și *Farul Nou* dela București.

Aceste foi, — *catolicești* mai pe sus de toate, — susțin cu încăpățânarea cunoscutului animal domestic și cu „înțelepciunea" lui, că actul volnic al împăratului austriac, care în 1782 ia *cu puterea* biserica ortodoxă dela 1550 și o dă catolicilor, *are valoare de lege*; ear actul *de restituire* al Statului român de astăzi este „act abuziv"... Răpirea săvârșită de un împărat *străin* este, pentru o foaie ca a mitropoliei dela Blaj, foarte legală; ear repararea mareî nedreptăți, reparare săvârșită de un guvern al unui Suveran *român*, este pentru ultra-catoliceștile noastre foi... „aberație juridică" și... „o rușine națională"...

Mai trebue ceva comentar?

Apologetul imperturbabil al împăraților dispăruți să poftească, — recomandarea e rostită la Senat, de dl profesor *N. Iorga*, — și să se ducă la Viena, *în Kapuzinergruft*-ul habsburgic, ca să-și toarne *acolo* „generoasele" sentimente față de domnia apusă austriacă a Bucovinei...

Maturul Corp dela București nu putea să tolereze în tăcere mentalitatea care apără nedreptatea și perfidia străinului dușman, și în schimb înegrește actul de justiție al românului; și de aceea a grăit așa cum a grăit.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Ilustre personalități britanice vizitând țara noastră

Trei distinse femei, mult apreciate în Anglia și în străinătate: Ducesa **de Atholl,** *Lady* **Layton** *și Miss* **Rathbone,** *dintre care două reprezentante ale parlamentului englez, și toate apărătoare devotate ale drepturilor românești, au vizitat zilele acestea țara noastră și poporul ei, în dorința de a ne cunoaște exact și din proprie intuire și a ne asigura, că dreapta noastră cauză, de apărare a integrității frontierelor, o vor susținea și mai departe în Parlamentul din Anglia și în fața opiniei publice din această țară.*

Inapoindu-se dela București, unde li s'a făcut o strălucită primire, care a impresionat adânc pe Ducesa de Atholl și pe vrednicele sale însoțitoare, ilustrele personalități britanice au vizitat și **Clujul,** *capitala Ardealului. Clujul românesc, la rândul său, de asemenea li-a adus o recunoscătoare și călduroasă primire, exprimându-și omagiile și bucuria pentru interesul deosebit purtat țării noastre și pentru lupta pusă în slujba idealurilor de pace internațională și de statorirea unui echilibru de dreptate în lume.*

La festivalul, prezidat de dna Alexandrina Cantacuzino și organizat în onoarea nobilelor vizitatoare, au luat cuvântul, expresiv și mult cuprinzător, fruntașii reprezentanți ai tuturor autorităților clujene.

In numele Bisericii ortodoxe a vorbit P. S. Episcopul Nicolae; Liga Antirevizionistă Română din Transilvania și Banat și-a rostit sentimentele prin graiul președintelui său, prof. Ion Lupaș; cuvântul universității l-a adus profesorul N. Drăganu; din partea Grupării femeilor române, filiala Cluj, a cuvântat președinta ei, dna Sofia Meteș, ș. a.

P. S. Sa Episcopul **Nicolae** *a spus (în limba franceză):*

Avem fericitul prilej să salutăm în mijlocul nostru pe distinsele reprezentante ale marelui popor britanic și pe devotatele apărătoare ale libertății și dreptății neamurilor. In afară de bunul Dumnezeu, care prin evanghelia Fiului său ne-a mângâiat și călăuzit în așa de sbuciumata noastră istorie, neamul românesc a avut puțini prieteni; de aceea, cea mai mare parte a lui a fost sortită să trăiască veacuri dearândul în robie străină și cruntă. Născuți creștini, noi n'am avut o epocă de viață păgână. Neamul românesc a știut însă să sufere și să creadă în isbânda dreptății sale după cuvântul Scripturilor sfinte care spun: „Cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui". Mântuirea a venit. Trăim în atmosfera ei caldă și luminoasă. Cu inimile purificate de suferințele seculare, le spunem prietenilor și vrăjmașilor deopotrivă: prea mult știm ce este nedreptatea și robia, decât să li-o putem dori cuiva.

Nu dorim decât să fim lăsați în pace, cu ce este al nostru, după cea mai sfântă dreptate.. Ingăduiți-mi, ilustre doamne, să vă aduc din partea bisericii ortodoxe a neamului românesc omagiile profundei noastre mulțumiri și iubiri pentru toată căldura și devotamentul cu care apărați înaintea lumii dreptatea României, zidite cu atâtea jertfe.

Răspunsurile, tot așa de expresive și cuprinzătoare, date din partea celor sărbătorite, — și traduse imediat, frază de frază, din partea dlui profesor Gociman, — au fost subliniate cu îndelungi ovațiuni din mijlocul numerosului public, adunat în sala Teatrului Național.

Având prilejul, în această călătorie, să cunoască așezămintele și condițiile de viață ale unui popor tânăr din Ardealul scăpat de-o lungă robie, — ale unui popor ajuns în sfârsit stăpân în casa lui, — sântem încredințați, că generoasele și desinteresatele noastre vizitatoare din Anglia au dobândit o perfectă înțelegere a problemelor principale ce ne preocupă, și că plecând spre casă, duc cu sine convingerea neclintită, răsărită din ceea ce au

Probleme-Recensii-Comentarii

Pensionarea forţată a preoţimii. In şedinţa dela 13 Februar 1937 a Senatului Pr. *Aurel Dragoş* s'a asociat la comunicarea senatorului Pr. V. Pirtea, cu privire la pensionarea forţată a preoţimii.

Vorbitorul cere o atenţiune deosebită din partea dlui ministru al cultelor, atunci când va compune acest proect de lege, şi spune:

Pensionarea forţată a preoţilor să nu se facă, fiind aceasta contrară canoanelor bisericeşti şi a bunei rânduieli din stat. Aşa a fost în trecut totdeauna: Dacă a fost într'un sat un preot, chiar în vârstă înaintată, când nu mai putea să servească, primea un ajutor, şi din mizerabilul salariu ce-l primea preotul cel în vârstă, trăiau ambii, dar era susţinută această autoritate şi nu era dat afară dela acel altar şi din acea biserică, pentru care el a lucrat, pentru care el a muncit, şi pe care el a ridicat-o, şi pentru care şi-a jerfit viaţa. Prin urmare, în privinţa aceasta nu putem să primim nici un proect de lege, care ar vrea să facă pensionarea forţată a preoţimii.

*

Crainic Nichifor: *Ortodoxia concepţia noastră de viaţă.* Sibiu, 1937. Tip. Arhidiecezană. Broşură de 31 pagini. Preţul: 10 Lei.

Noua publicaţie formează Nr. 11 din Biblioteca populară «*Popasuri Duhovniceşti*» şi conţine una din luminoasele conferinţe ţinute recent de dl prof. universitar *Nichifor Crainic*.

Conferenţiar născut, dl N. Crainic ne dă o lucrare solid zidită, ear ca formă desăvârşită. Inteligenţa autorului, sprijinită de o vastă cultură, izbuteşte să prezinte cetitorilor o îndemânatecă şi originală expunere a subiectului, şi să alcătuească astfel una dintre cele mai preţioase publicaţii din biblioteca „Popasurilor Duhovniceşti".

Reamintind admirabila viziune despre Biserică a marelui scriitor din vremea clasică a creştinismului, *Dionisie Areopagitul*, care identifică Biserica cu însaşi opera de rezidire a lumii săvârşită de Mântuitorul, autorul spune:

Acest organism spiritual, vast cât lumea, având în cap pe Hristos Pantocratorul şi membre toate făpturile rânduite în trepte ierarhice, nu prevede nicăiri un scaun special pentru sfântul părinte dela Roma. Hristos e actualitatea veşnică a Bisericii; ear un vicar, adică un locţiitor, ar însemna absenţa sau concediul lui Hristos din ea. O asemenea erezie şi o asemenea trufie nu-şi au locul în concepţia noastră ortodoxă, unde membrii aceleiaşi trepte ierarhice sânt egali prin sarcina harică, iar nu prin drept de moştenire istorică sau de stăpânire asupra lumii.

Ierarhiile, dela cele pur spirituale până la cele pământeşti, se disting în deosebi prin aceste sarcini pe care superiorii le au faţă de inferiori. Cu cât e treapta mai înaltă, cu atât sarcina e mai mare, faţă de subordonaţi. A purifică, a ilumină şi a desăvârşi pe cei de sub tine însemnează a te face sluga lor, după cuvântul lui Hristos...

...In natură creată nu există uniformitate, ci o nesfârşită varietate. Fiecare lucru e ceva aparte şi participă la bucuria de a trăi şi de a adora pe Dumnezeu după capacitatea variată cu care a fost înzestrat prin creaţie. Egalitatea, fraternitatea şi libertatea, în sensul material şi anarhic, cum le-a înţeles revoluţia franceză, sau uniformitatea, pe care vrea s'o realizeze comunismul, sânt utopii, adică lucruri ce nu corespund cu nimic din constituţia ierarhică a lumii. In creştinism, egalitatea îndreptăţeşte pe toţi la mântuire; fraternitatea obligă pe cei puternici faţă de cei slabi, pe cei bogaţi faţă de cei săraci, pe superiori faţă de inferiori, şi tot astfel de jos în sus; iar libertatea, adică voinţa proprie, e însuşi princìpiul prin care aderăm la încadrarea noastră în ierarhia spirituală primind sarcinile şi îndatoririle necesare mântuirii şi desăvârşirii. Viaţa în ierarhie se întemeiază pe consimţământul dragostei, iar consimţământ fără libertate nu există.

Ortodoxia îmbrăţişează în mod egal pe oameni, orcare ar fi dotaţia şi capacitatea lor naturală. Pentru ea nu există clase sociale, sau categorii preferite în dauna altora. Greşala altor formaţiuni religioase, de a se sprijini pe anumite clase împotriva altora, e străină de spiritul Bisericii noastre. —

Chestiunea raportului dintre ortodoxie şi naţionalism este lămurită astfel:

Ucenicii Domnului pornind la apostolat, n'au făcut-o cu gândul de a reduce neamurile la vre-un fel de esperanto universal, ci harul Domnului li-a dat darul de a grăi limbile tuturor neamurilor la care mergeau. Catolicismul, impunând popoarelor una şi aceeaş limbă, cea latină, desconsideră sensul minunii din ziua coborârii Duhului Sfânt. Ortodoxia se conformează sensului acestei minuni, respectând graiul şi individualitatea etnică a fiecărui neam. Naţiunile, prin urmare, sânt unităţi variate ale naturii create şi ele intră ca atare în organismul ierarhic al Bisericii. Dionisie Areopagitul, vorbind de atribuţiile îngerilor, ne învaţă că fiecare cetate şi fiecare naţiune îşi are arhanghelul ei călăuzitor. Cu alte cuvinte, unităţile naturale ale neamurilor participă ca atare la viaţa ierarhică a spiritualităţii creştine.

Ortodoxia, în organizarea ei pământească, oglindeşte perfect acest spirit al doctrinei când îşi modelează formele locale pe trupul naţional. Sânt atâtea biserici, câte naţiuni ca tot atâtea fragmente locale ale Bisericii ecumenice sau cosmice. In toate aceste unităţi locale sânt valabile aceleaşi ierarhii, aceleaşi funcţii harice ale lor, aceeaş dogmă, acelaş crez în mântuire. Catolicismul, făcând din scaunul vicarului unicul său centru, universalizează ceeace e local, — pe când ortodoxia localizează ceeace e universal. Căci capul Bisericii noastre nu e un vicar oarecare, ci însuşi Hristos Pantocratorul. Iar Hristos, ca fire dumnezeească, e prezent pretutindeni, e pretutindeni şi în orice loc centrul şi focarul vieţii noastre. —

Broşura dlui profesor Nichifor Crainic o recomandăm călduros tuturor doritorilor de carte bună şi creştină.

*

Chestiunile de politică bisericească dela noi, — interesând deopotrivă cler şi mireni, stat şi biserică, — sânt studiate cu neobosită râvnă şi cu perfectă înţelegere de activul profesor universitar dela Cluj, dl *O. Ghibu*.

Un efect salutar al studiilor sale, cu o aşezare temeinică, ce n'o pot sgudui nici cei mai neîmpăcaţi adversari ai istoricului dela Cluj, este faptul că statul român a ajuns în proprietatea unor însemnate imobile, până acum deţinute prin abuz de organizaţiile catolice.

In broşura sa mai nouă, *Sfinţii unguri în România*, (preţul: 15 Lei), autorul arată cum catolicismul unguresc nu s'a sfiit să facă din Hristos un Dumnezeu specific maghiar, cu misiunea unică de-a ocroti Ungaria „milenară". Roluri la fel sânt atribuite: Maicii Domnului, zugrăvită de unguri cu coroană ungurească pe cap; alături de evangheliştii, apostolii şi mucenicii bisericii creştine, — şi chiar mai pe sus de dânşii, — sânt instalaţi: regii unguri *Ştefan* şi *Ladislau*, principele *Emeric*, fiicele de regi *Margareta*, *Elisabeta* şi alţi sfinţi, patroni de biserici şi oraşe, — sfinţi unguri, în cinstirea cărora se desfăşoară an de an manifestaţii de „refacere a Ungariei milenare".

Dacă Vaticanul a intervenit, în mod „confidenţial", pentru înlăturarea „sfinţilor" unguri din Liturghierul maghiar-latin, rămâne de văzut rezultatul intervenirii sale.

In orce caz studiile şi documentele privitoare la politica religioasă a României întregite, lucrări ce apar sub direcţia profesorului O. Ghibu şi în editura Ligii Antirevizioniste Române, trebue citite şi răspândite în interesul obştesc al ţării noastre, care vrea să trăească şi să rămâie aşa cum e: românească.

*

Problema îngrijirii pentru educaţia dată tinerimii şcolare preocupă de sine înţeles, în mare măsură, şi episcopatul nostru ortodox.

Astfel, în zilele săptămânilor trecute, P. S. Episcop *Nicolae* al Clujului a ţinut să viziteze şcoalele secundare clujene şi să asiste la lecţiile de religie.

In seria vizitelor episcopeşti, P. S. Sa a venit, în 10 l. c., la Seminarul pedagogic universitar, unde însoţit de dl V. Ghidionescu, directorul seminarului, o urmărit până la sfârşit ora de religie în sala clasei a III-a.

In vorbirea ţinută elevilor, cu prilejul acestei vizite, Prea Sfinţitul Episcop, manifestându-şi bucuria, şi ca fost profesor, de a sta aproape de tineretul şcolar, remarcă rolul bisericii în viaţa omului, puterea însemnată, cuprinsă în ceea ce numim religie, şi rezultatele binefăcătoare izvorâte din credinţa şi nădejdea în Dumnezeu. Viaţa fericită şi trainică, spune cuvântul arhieresc, vom avea numai din colaborarea armonioasă între cele două mari instituţii: Biserica şi şcoala.

Vizita vlădicească a produs deosebită înrâurire atât asupra elevilor, cât şi a corpului profesoral dela Cluj.

*

Vedenii apocaliptice. — Urmărind paginile ziarelor, cu veştile ce ne vin din răsăritul şi apusul bătrânului continent, o zguduire de suflet se produce în cele dinlăuntru ale noastre. Fraţi latini — în apus — sângerează mereu, pândiţi de „feara cea cu zece coarne şi şapte capete" din Apocalipsa sf. Ioan.

Dacă au fost timpuri când cartea „descoperită" prin vedenie apostolului s'a citit, aducând cuvenita mângâiere sufletelor urmărite de cei dintâi prigonitori ai „Mielului", apoi azi, prin timpul ce-l străbatem, gândul spre *ea* ni se duce, şi cetindu-o înţelegem multe din vedeniile ei şi, plini de mângâere, ne întărim.

Feara ce „şi-a deschis gura sa spre hule asupra lui Dumnezeu" şi face „război cu sfinţii" (Ap. 13, 6—7), s'a arătat lumii şi poartă luptă râvnind tronul din împărăţia întunerecului.

In slujba ei se găsesc mulţi rătăciţi, ear ea caută să-şi câştige şi mai mulţi, „amăgind pe cei ce locuesc pe pământ, prin semnele ce li s'au dat să facă, iar pe câţi nu se vor închina chipului fearei, putere au ca să-i ucidă" (13, 14—15).

Evenimentele azi se petrec întocmai. Amăgirile iudeo-comuniste se răspândesc pretutindeni, şi dacă nu cad toţi pradă, este că ştiu din ce isvor curg „bunătăţile" şi ştiu să le întâmpine la timp.

Iubitorii de patrie, de latinitate şi de Hristos se opun, — dar sângele lor curge şi cei mai buni din ei cad. „Fericiţi cei morţi, ceice de acum mor întru Domnul. Da, grăeşte Duhul, odihnească-se de ostenelele lor, căci faptele lor vin cu ei" (14, 13): *Domnul îi răsplăteşte şi a Lui e judecata.*

Sentinţa ce ni-a lăsat-o sf. Ioan la porunca îngerului zice: „Cine ia pe alţii robi, de robie are parte; cine cu sabia va ucide, trebue să fie ucis de sabie" (30, 10). Două sentinţe — date de curând publicităţii — au făcut să cadă, în faţa plutonului de execuţie, pe cei mai de seamă fost „tovarăşi" ai dictatorului roşu dela Moscova... Aşa ştie să-i „lichideze" azi tovarăşul Stalin. Ear mâne? Poate... va fi rândul *lui*.

Căci nimeni şi nimic nu scapă nerăsplătit.

Mielul lui Dumnezeu a biruit moartea, a biruit lumea cu ispitele şi loviturile ei, spunându-ne: „Cu voi sânt până la sfârşitul veacurilor".

Şi Babilonul apocaliptic al acestor zile trebue să cadă, iar trimisul Domnului să vestească: „A căzut! A căzut Babilonul cel mare şi-a ajuns locaş demonilor, puşcărie tuturor duhurilor necurate, şi colivie paserilor urâte omului" (18, 2).

Celce va birui în sfârşit, este Acela pe haina şi coapsa căruia scrie numele: „Impăratul Impăraţilor şi Domnul Domnilor" (19, 16).

Potrivit acestor făgăduinţe descoperite Apostolului şi prin el nouă, urmaşilor, păşim încrezători înainte, luptând împotriva duhului celui rău şi având credinţa biruinţii finale. Pr. *Gh. Bordean.*

---

văzut şi auzit, că: neamul viguros şi muncitor din România nouă, care în drumul progresului năzueşte să se înalţe alături de celelalte neamuri ale Europei, merită tot sprijinul şi toate simpatiile atât ale Marei Britanii, cât şi ale celorlalte ţări doritoare să asigure pacea şi siguranţa tuturora.

La săvârşirea tainei Sfintei Cununii

— In atenţiunea mai ales a tinerilor parohi —

Astăzi, când duşmanii înverşunaţi ai lui Hristos, Sfinţitorul *nunţii* se sbuciumă pe toate căile pentru a distruge unitatea şi indisolubilitatea ei, se cere negreşit o deosebită atenţiune din partea acelora, cărora li s'a dat s'o săvârşească.

Se întâmplă că, tocmai la săvârşirea acestei taine mari, uneori greşim şi nu observăm de-ajuns condiţiile ce ni se cer înainte de-a administra taina propriu zisă, şi, în felul acesta, nu de puţine ori comitem greşeli greu de reparat.

Se ştie că, atunci când doi tinări vor să pună bazele unele familii creştine, merg la preotul miresii — cu dispensă se poate la al mirelui — şi încheie „protocolul buneiînvoiri", prin care îşi exprimă dorinţa de-a se uni unul cu altul prin taina nunţii. După încheerea acestui act preotul face cuvenitele „strigări", în trei Dumineci sau sărbători.

Importanţa strigărilor este covârşitoare mai ales atunci, când preotul nu-şi cunoaşte bine toţi credincioşii, sau atunci când mirii nu sânt din acelaş sat.

Preotului i se mai cere ca imediat, — dacă mirii nu sânt din aceeaş parohie, — să anunţe oficiul parohial din parohia respectivă despre încheerea protocolului buneiînvoiri, pentruca şi acolo să se facă cuvenitele strigări.

In timpul dela încheerea protocolului buneiînvoiri şi până la nuntă, preotul trebue neapărat să facă catehizaţie, lucru care nu se prea face şi care totuş e un mijloc însemnat de pastoraţie.

In cadrele ei se poate afla dacă nu cumva tinării sânt constrânşi a se cununa unul cu altul, — în acest caz poţi să previi un rău de mai târziu. Vom avea de-a face uneori cu tineri cari nu s'au bucurat să urmeze şcoala primară, şi nici măcar rugăciunea domnească n'o ştiu rosti fără greşeli, necum să ştie datorinţele creştineşti necesare orcărui bun credincios.

Vom avea de-a face cu unii lipsiţi de orce fel cunoştinţe despre religia lor, despre decalog, fericiri, taine, păcate, despre cele 7 daruri ale Duhului Sfânt, cele 9 porunci bisericeşti, despre datoriile faţă de Dumnezeu, faţă de aproapele şi faţă de ei înşişi.

Toate acestea le putem sădi sau resădi în inimile tinerilor, în cadrele catehizaţiei.

Să nu pierdem dar bunul prilej, dacă voim să avem o biserică vie, gata oricând de jertfă pentru triumtul luminii ameninţate de puterile întunerecului.

După cununie preotul cununător, dacă mirele este din altă parohie, imediat înştiinţează pe preotul respectiv despre încheerea taina Cununiei între cei doi căsătoriţi, spre mai bună evidenţă.

Indeplinind exact toate celea ce se ţin de taina sfintei Cununii, vom evita multe urmări rele sau neplăcute, vom da o mai bună educare credincioşilor noştri spre întărirea Bisericii lui Hristos cu fii devotaţi şi gata de jertfe pentru apărarea ei.

Lupta pastoraţiei e mare şi frumoasă, n'avem să năzuim decât spre desăvârşirea ei. Pr. **Adam Marcu**

Rectificare. *In ziarul «Universul» de Duminecă 21 Februar a. c. părintele Dr. R. E. Iacob scrie un articol în legătură cu pensionarea preoţilor ardeleni, în care afirmă că fondurile de pensiuni eparhiale formează piedeca în ceeace priveşte trecerea preoţimii noastre la Cassa generală de pensiuni. — Dar nu aceasta este piedeca, ci faptul că Statul nu a luat în bugetul Cultelor aşa numita* **„noime"** *— care dela 1930 până astăzi se ridică la suma de aproximativ 70 milioane — pentru a fi vărsată la Cassa generală de pensiuni, prin urmare nu fondurile de pensiuni eparhiale sânt piedecă în această privinţă. — Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru Nicolae este de 2 săptămâni în capitală pentru soluţionarea şi a acestei chestiuni şi nădăjduim că se va ajunge la bun rezultat. In numărul viitor al Telegrafului Român vom reveni mai pe larg.*

INFORMAŢIUNI

M. Sa Marele Voevod de Alba-Iulia, Mihai, către ortodocşii din Petroşani. P. C. protopop *I. Duma* a trimis M. Sale Marelui Voevod Mihai, din încredinţarea românilor ortodocşi din Petroşani, — următoarea telegramă:

„Credincioşii ortodocşi din Petroşani, cari nu vor uita nicicând mângâierea şi mulţumirea de a se fi rugat şi miruit (la Rusaliile din 1935) cu Măria Ta în biserica lor parohială, — roagă neîncetat pe milostivul Dumnezeu să Vă dăruiască grabnică şi statornică însănătoşire, spre binele Patriei, Neamului şi al Bisericii noastre, şi spre bucuria Augustului Vostru Părinte şi a noastră".

Măria Sa a binevoit să dea ordin să se răspundă P. C. protopop Duma:

«*Din Inalt Ordin. Am onoarea a Vă transmite călduroasele mulţumiri ale M. Sale Marelui Voevod Mihai pentru frumoasele sentimente şi bunele urări arătate de Sf. Voastră şi credincioşii din Petroşani.*

(ss) Comandor Adj. **Fundăţeanu".**

Centenarul Partenie Cosma. Fostul director general la banca „Albina" şi una dintre personalităţile de seamă ale Ardealului politic, economic şi bisericesc, P. Cosma, a fost comemorat la Bucureşti în conferinţa ţinută în 12 l. c. la Radio de dl *Ion I. Lapedatu*, administrator-delegat la B. N. a R., ear în Cluj la Academia comercială prin cuvântul dlui profesor *Dr. I. Mateiu.* In Sibiu comemorarea se va face de banca „Albina", — cum ni se anunţă, — *la 9 Mai* 1937, în Duminica Tomii. Programul se va comunica la timp.

In vederea aniversării centenare, comisiunea interimară a municipiului Sibiu, în urma cererii pornite din cercurile băncii „Albina", a dat unei străzi sibiene, [a Roşiorilor], numele de: *Strada Partenie Cosma.*

Act de mulţămire. Subsemnatul paroh, în numele consiliului parohial şi al poporului dreptcredincios din parohia *Cristian*, protop. Sălişte, aduc cele mai sincere mulţumiri parohianei *Maria Gh. Berţia*, pentru frumoasa donaţiune făcută bisericii noastre, în sumă de Lei 100.000 [unasutămii]. Acest gest, precedat de alte acte de binefacere, fie pildă grăitoare pentru toţi ceice iubesc cu adevărat casa Domnului, şi cari au mijloace materiale de-a-i veni în ajutor.

Pr. *Ioan Răceu.*

Dela Societatea română de înmormântare din Sibiu. On. membri sânt rugaţi să se întrunească în adunarea generală ordinară în ziua de *Duminecă 28 Februar 1937* la ora 11 în sala festivă a Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu, strada Brukenthal Nr. 17. Ordinea de zi: 1. Cetirea raportului general al comitetului despre mersul societăţii în anul 1936; 2. Prezentarea bilanţului şi a inventarului dela 31 Decemvrie 1936 şi aprobarea lor pe baza raportului comisiei censorilor; 3. Stabilirea bugetului pe anul 1937 pe baza proectului prezentat de comitet; 4 Hotărâri asupra propunerilor cuprinse în raportul general. Sibiu, la 18 Februar 1937. — Prof. *Timotei Popovici*, preşedinte.

Preoţii extrabugetari. Ministrul cultelor a anunţat Vinerea trecută: recunoaşterea în bugetul ministerului a 371 preoţi din cei aproape 600 preoţi ajutători extrabugetari, semnând decizia în acest senz. O parte, din cei rămaşi în afară, va fi satisfăcută în luna lui Martie, ear toţi ceilalţi vor fi satisfăcuţi prin deschideri de credite extraordinare.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 21 Februar 1937, va predica părintele protopop *E. Cioran.*

Parastas. Duminecă în 21 Februar a. c. se va servi parastas la biserica catedrală, după terminarea sfintei liturghii, pentru odihna sufletelor răposaţilor Victor şi Eugeniu Tordăşianu.

Conferinţe publice se ţin Duminecă, în 21 Februar 1937: ora 6 seara, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Conferenţiază dl profesor dela universitatea din Bucureşti, *Radu Gyr*, despre: Anarhismul în poezie.

Şedinţă literară se ţine la „Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu", Joi în 25 Februar a. c., ora 8 seara, în sala mare a Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17. Conferenţiar: dl protopop l.-colonel *Ioan Dăncilă.* *Comitetul.*

Recrutarea tinerilor din oraşul Sibiu, născuţi în **anul 1916,** şi a acelora cari au fost amânaţi de consiliul de recrutare al clasei anului 1937, se ţine la primăria municipiului Sibiu [sala mare], zilnic dela ora 8 dimineaţa, în 1—3 Martie 1937; în 4 Martie 1937 se prezintă elevii tuturor şcoalelor din Sibiu, născuţi în *alte* judeţe; în 5 Martie 1937, toţi tinerii născuţi pe raza altor judeţe, dar cari locuesc în Sibiu. — Alte informaţiunii se pot cere la primăria municipiului Sibiu, uşa Nr. 21, în fiecare zi de lucru, între ora 8—12 a. m.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. Grigorie T. Marcu. Numărul pe Februar a. c. cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Sextil Puşcariu. — Prot. Dr. Nicolae Popovici: Opinii asupra proiectului de modificare a legii şi statului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române. — Teodor Bodogae: Mănăstirea Cutlumuş din sf. munte Athos ctitorie românească. — Gheorghe Şoima: Divina audienţă. — Dr. Iosif Hradil: Indemnuri duhovniceşti. — Gr. T. Marcu: Atitudini: Epilogul răsvrătirii fostului preot Iosif Trifa. Suprema jertfă: să mori pentru cruce. — Grigorie T. Marcu, Dr. Liviu Stan, Gh. Malene şi P. Dumitreasă: Mişcarea literară: Die Kirche der Märtyrer, Ihre Aufgaben und ihre Leistungen. Gândirea. Din viaţa spiritului. Observaţii asupra stării actuale a teologiei ortodoxe. Gânduri creştineşti. Suflete de mucenici. In şcoala dragostei lui Isus. Monografia şcoalei primare de stat „Oct. Coga" din Răşinari, judeţul Sibiu. Atlasul linguistic român. — Gr. T. Marcu, Pr. S. Cândea şi Dr. L. Stan: Cronică: De straje la hotarele sfinte: „Biserica şi şcoala" şi „Legea Sămănească" în vestmânt nou. † Pr. Ioan Brânzea. O sărbătorire dreaptă. Din Polonia ortodoxă. Patriarhia sârbească contra comunismului. — Gr. T. M. şi L. S.: Note şi informaţii.

Talmudul în luminaţie nejidovească, de *Dr. Romulus Damian.* Cartea I şi II. Tip. F. Darurilor. — Broşură de 24 pagini. Comenzile se efectuiază contra *ramburs de 27 lei*, direct de către autor, domiciliat în Bucureşti VI, strada Sf. Elefterie Nr. 8.

Biserica şi comunismul, de diaconul *P. F. Alexandru*, 1937, Tip. Cerchez, Huşi. — Preţul 10 Lei. Broşura, de 38 pagini, se ocupă de problema comunismului, înfăţişând una din conferinţele ţinute în cadrul adunărilor preoţeşti din eparhia Huşilor. In partea întâi a conferinţei se arată pe scurt doctrina comunistă, în partea a doua se schiţează atitudinea bisericii în faţa acestei plăgi căzute asupra lumii.

Poşta redacţiunii

Pr. *I. A.* în *I.* Cu altă ocazie şi la timp potrivit.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUZ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

Nr. 149—1937 (9) 2—3

Concurs

In înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Belini,** protopopiatul Sf. Gheorghe.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. casă parohială în stare bună cu supraedificate.
3. Sesie parohială de 20 jugăre, arător şi fânaţ, primite prin reforma agrară.
4. Lemne de foc 5 (cinci) stânjini din pădurea composesoratului, având a se îngriji preotul de tăiatul lor.
5. Câte una ferdelă (20 litri) grâu dela circa 60 familii şi câte una ferdelă porumb dela restul familiilor (circa 80).
6. Stola stabilită în şedinţa din 19 Ianuar 1937 a consiliului parohial.

Majoritatea credincioşilor neştiind românește, se cere dela candidaţi cunoaşterea şi a limbii maghiare.

Cererile de concurs, cu actele necesare şi cu autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în terminul indicat oficiului protopopesc Sf. Gheorghe, iar candidaţii având prealabila încuviinţare a protopopului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi servi şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Sf. Gheorghe, la 20 Ianuar 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român Sfântul Gheorghe

Aurel Nistor
protopop

Nr. 12—1937 par. (12) 2—2

Publicaţiune de licitaţie

In baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10.479 din 23 Dec. 1936, parohia ortodoxă română din Tilişca, judeţul Sibiu, dă în întreprindere prin licitaţie publică în ziua de 28 Februar 1937 ora 3 p. m., lucrările de reparaţie a bisericii: zidire, tâmplărie şi pictura din nou a bisericii.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Tilişca.

Licitaţia se face pe baza de oferte închise; consiliul parohial va da lucrările acelora în cari are mai multă încredere. Se va depune garanţie de 5% în numerar sau în hârtii de valoare.

Spesele de deplasare privesc pe concurenţi.

Tilişca, la 11 Februar 1937.

Oficiul parohial:
Pr. **Ioan Iosof**
paroh

Nr. 7—1937 (8) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreţ în parohia Târlungeni, protopopiatul Braşovului, în urma ordinului P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, Nr. 10.552—1936 Bis., cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile:

Salar Lei 6000 (şasemii lei) anual din lada bisericii şi stola uzitată şi fixată de adunarea protopopească şi aprobată de autoritatea superioară bisericească.

Reflectanţii diplomaţi dela şcoala de cântăreţi din Sibiu, au să se prezinte Dumineca la biserică, spre a-şi arăta dexteritatea în tipic şi cântări.

Târlungeni, 29 Ianuar 1937.

Oficiul parohial ortodox român
Iancu C. Bărbat
paroh

Văzut:

Oficiul protopopesc ort. rom. al Braşovului.

Braşov, 29 Ianuar 1937.

Dr. I. Blaga
protopop

Nr. 36—1937 (7) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 10 jug.
3. Dela fiecare familie 2 dcl porumb sfărâmat.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post vor înainta cererile de concurs, însoţite de actele necesare, oficiului protopopesc ortodox rom. al Geoagiului, în termenul prescris, având a înainta şi autorizaţia P. V. Cons. Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu încuviinţarea oficiului protopopesc, candidaţii se vor putea prezenta în una din Dumineci ori sărbători în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 22 Ianuar 1937.

Inocenţiu Tiruţa
adm. protopopesc

Nr. 3—1937 [3] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ la biserica ortodoxă română din Mercurea, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Emolumentele:

Salar anual de 4000 Lei din lada bisericii.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile cu diploma de cantor în termenul deschis la oficiul protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-şi arăta desteritatea în tipic şi cântări.

Se observă că la acest post de cântăreţ vor putea fi aleşi numai absolvenţi de ai Şcoalei noastre de cântăreţi din Sibiu.

Mercurea, din şedinţa consiliului parohial dela 16 Ianuar 1937.

Avram S. Pecurariu
protopop-paroh

Nr. 13—1937 [4] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Săliştioara,** cu filia **Stoeneasa,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Câte una ferdelă porumb dela fiecare familie din matera Săliştioara, iar din filia Stoeneasa câte 20 litri porumb sfărâmat de familie sau echivalentul în bani.
3. Folosirea cimitirului din matera Săliştioara.
4. Venitele stolare statorite din şedinţa consiliului parohial din 30 Ianuar 1934.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termenul legal oficiului protopopesc Băiţa.

Candidaţii, cu ştirea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a servi, a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. român Băiţa în înţelegere cu consiliile parohiale.

Băiţa, la 19 Ianuar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu, 28 Februar 1937 Nr. 9

„ASOCIAȚIUNEA" CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Chestiunea trecerii preoțimii ortodoxe din Ardeal la Casa generală de pensiuni a Statului

Ca în toți anii Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat și anul acesta în repetite rânduri la București, spre a se interesa personal de nevoile bisericii, de chestiunile de interes obștesc pentru biserică și de alcătuirea bugetului și pentru a face intervențiile cuvenite la forurile în drept pentru repararea nedreptăților din trecut ale bisericii.

Așa, I. P. S. Sa, în timpul din urmă a presidat ședințele Comisiunei pentru modificarea Legii și Statutului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, a luat parte la ședințele Senatului și, fiind actuală problema trecerii preoțimei din Ardeal la Casa generală de pensiuni a Statului, a stat la București două săptămâni, în care timp I. P. S. Sa a luat contact în repetite rânduri cu dl V. Iamandi, ministrul cultelor, cu dl M. Cancicov, ministrul finanțelor și cu dl I. Mincu, director general al Casei generale de pensiuni a Statului. Cu acest prilej s'au discutat modalitățile și condițiunile de trecere la Casa pensiilor și s'a lămurit prin-cipial chestiunea din toate punctele de vedere. Constatăm cu plăcere că forurile în drept au arătat în această chestiune cea mai largă înțelegere și solicitudine și s'au dat asigurări categorice din partea dlui ministru al finanțelor, că în urma avizului favorabil al Casei generale de pensiuni a Statului se va rezolvì favorabil chestiunea financiară a trecerii preoțimii, și se vor lua în bugetul anului 1937—38 sumele reclamate de această trecere la stat. Deși trecerea la Casa generală de pensiuni a Statului se va face cu începerea anului bugetar viitor, adecă cu 1 Aprilie a. c., totuși înscrieri nouă la pensie se vor putea face numai cu începere dela 1 Aprilie 1938. Acest interval de timp este necesar pentru facerea formalităților și statelor personale ale celor ce vor trece la Stat, cu anii de serviciu și drepturile cu cari vor fi primiți, precum și cotizațiile ce vor avea să fie vărsate, conform condițiunilor și modalităților ce se vor stabilì.

De asemenea va trece asupra Casei pensiilor, pe data de 1 Aprilie 1937, plata pensiilor la acea dată și cei înscriși la pensie de către eparhiile ortodoxe din Mitropolia Ardealului după data de 1 Octomvrie 1925.

Pensionarii dinainte de 1 Oct. 1925, rămân mai departe în sarcina fondurilor de pensiuni și ajutorare a Eparhiilor.

Ultima întrevedere în această privință a avut-o I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae cu dl ministru al finanțelor în ziua de 20 Februar a. c. când s'au discutat modalitățile ultime ale chestiunei.

Piedeca cea mai mare a trecerii preoțimei la Casa pensiilor a Statului nu au format-o Fondurile de pensiuni eparhiale, cum s'a afirmat prin ziare, ci faptul, că statul nu a luat la timpul său în bugetul cultelor așa numita *noime* la salariile preoților începând cu 1 Ianuar 1930 și până astăzi. Și cum această noime face pe acest timp cam 60 milioane lei, greutatea este să se afle creditul necesar pentru luarea în bugetul anului viitor 1937—38 a acestei sume, precum și suma cuvenită pe anul bugetar viitor 1937/38 a noimei, care face cam de 9½ milioane lei.

Și piedeca aceasta se va delătura prin bunăvoința dlui ministru al finanțelor, care a promis luarea în buget a sumelor necesare.

Trebuind procurate dela Eparhii unele date nouă, cerute de dl ministru al finanțelor și fiind reclamat la reședință de multele agende ale Arhiepiscopiei după o absență de 2 săptămâni, I. P. S. Sa s'a reîntors la reședință în ziua de 20 Februar seara, iar în 24 Februar a plecat din nou la București spre a soluționa definitiv această chestiune.

La timpul său vom arăta soluția la care s'a ajuns, care credem că va fi spre deplina mulțumire a tuturor celor interesați.

In această chestiune ni-a dat un deosebit de prețios concurs dl inspector general, Dr. Moise Ienciu, încredințat din partea ministerului cultelor ca să studieze și trateze cu Casa pensiilor și în înțelegere cu ierarhii bisericii din Ardeal să se soluționeze cât mai echitabil această chestiune. Pentru acest concurs îi suntem deosebit de mulțumitori.

Putem vesti cu bucurie, că I. P. S. Sa în acest timp, interesându-se și de celelalte chestiuni de interes obștesc ale bisericii și de chestiunea bugetului prin înalta Sa autoritate de care se bucură, a esoperat dela ministerul cultelor luarea în bugetul anului viitor a salarului cântăreților din Ardeal, absolvenți ai școlilor de cântăreți, și a salarului preoților la 20 parohii nou recunoscute, iar dela dl Ministru al educației naționale bugetarea alor 47 de posturi de învățători-preoți în Săcuime, pentru intensificarea acțiunii de recâștigarea românilor maghiarizați din acea regiune.

Fiind întruniți în săptămâna aceasta la București toți ierarhii din Mitropolia Ardealului, sperăm că împreună cu forurile în drept vor afla cea mai nimerită soluționare a acestei chestiuni așa de arzătoare și de mult așteptată a preoțimii noastre.

București, 25 Februarie 1937.

Pr. **V. NISTOR**
consilier arhiepiscopesc

Cel mai mare păcat

Fostul preot Iosif Trifa continuă, cu viclenia care nu l părăsește nici o clipă, să atace Biserica și să se laude pe sine. Arătând disprețuitor cu degetul la unele scăderi ale unor credincioși, el trage concluzia că nu poate sta în Biserică în rând cu aceia și-și urmează drumul croit de ambiția sa.

Erezii de felul acesta s'au ivit de mult în Biserică. Incă pe la începutul veacului III, s'a arătat un oarecare Montanus care împreună cu aderenții săi s'a despărțit de Biserică pe motiv că aceasta nu scotea din sânul ei pe cei cu păcate grele. Pe calea lui Montan merg toate sectele moderne, iar acum mai pe urmă și expreotul Iosif Trifa. Dar pe când Montan cerea Bisericii să excomunice numai pe cei cu păcate extreme, fostul preot Iosif Trifa cere să fie excomunicat orice creștin cu un păcat extern cât de mic.

Aceasta însemnează nici mai mult nici mai puțin decât ca Biserica să excludă mai pe toți credincioșii, sau mai bine zis să se excludă pe sine dintre credincioși, rămânând la margine cu o grupă mică din aceia cari se pretind absolut nepăcătoși, sfinți nepătați și plini de mândria curățeniei lor.

Cât de greșit și de păcătos este punctul de vedere al fostului preot Iosif Trifa! El uită că Biserica tocmai pentru aceasta este ca să ajute oamenilor să se facă mai curați și mai nepăcătoși. De aceea sunt tainele ei, de aceea este învățătura ei. Dacă n'ar ținea în sânul ei decât pe acei ce se pretind desăvârșiți, atunci în ce-ar mai consta misiunea ei, activitatea ei? Biserica e doctorul care are în primul rând grijă de cei bolnavi — și ferice de acela care își recunoaște boala sufletească și trebuința de ajutorul Domnului prin Biserică. Biserica este vastul stadion de alergare spre Dumnezeu a creștinilor. Dar în acest stadion unii cad împedecându-se de ceva, alții obosesc, alții desnădăjduesc când văd depărtarea țintei. Stadionul însă își are doctori — preoții — cari îi ridică de subsuori, le dă medicină întăritoare, curaj și-i conduce mai departe spre țintă. De altfel în stadionul acesta nu e o luptă a unui alergător împotriva altuia, ci se sprijină unul pe altul, ca întrucât se poate să înainteze toți sau cât mai mulți. Creștinul din biserică știe că la Dumnezeu nu poate ajunge singur. Dumnezeu nu-l primește dacă vede că nu s'a silit să aducă cu el pe câți a putut. Inaintarea cea adevărată spre Dumnezeu nu se face prin silința de-a întrece pe alții neajutându-i, luându-le cu orice preț înainte, ca să te vadă întâi pe tine Dumnezeu ajungând. Inaintarea cea adevărată se face zăbovind cât mai mult în ajutorarea celor mai nevoiași ca să meargă și ei cu tine, fie și mai încet, fie și încetinindu-ți sborul tău. Mai bine să apari în fața lui Dumnezeu mai târziu, dar purtând de subsuori frați mulți cari altfel ar fi rămas în pulbere, decât apărând singur, în fugă gâfâită. Abia sprijinind pe alții vii în fața lui Dumnezeu, nu când mergi singur, izbind cu piciorul în cei ce cad și cerând să fie scoși din stadion ca să nu încurce drumul.

Biserica este lanul cu grâu și neghină și lanul nu se poate plivì singur de neghină. Numai Dumnezeu la sfârșit, prin îngerii Săi, va face această alegere, pentrucă numai El știe să deosebească bine neghina din grâu.

Ia seama, domnule Trifa, ca nu cumva, socotindu-te spic de grâu și cerând să fie scoasă neghina din holdă, să nu fi însuți neghină. Domnul a oprit să se smulgă neghina înainte de sfârșit, tocmai ca nu cumva deodată cu ea să nu fie scoase și spice de grâu. Dta socotești neghină poate și pe unii cari sunt în realitate mai grâu ca Dta, și dacă Biserica s'ar lua după cererea Dtale, poate ar arunca și grâu afară din sine.

Dacă vreai să faci o operă într'adevăr pozitivă pentru împuținarea păcatelor credincioșilor, pentru desăvârșirea lor, apoi nu te separa cu îngâmfare de ei, nu ieși din Biserică, ci stai între ei și îndeamnă frățește. In Biserică au mai fost destui credincioși cari au luptat pentru îndreptarea fraților lor, dar cuvântul lor nu era ca al Dtale: «*sunteți* păcătoși, iar eu sunt drept, prin urmare ies dintre voi!» ci: «fraților *suntem* păcătoși, să ne silim să fim drepți». Așa se înmoaie sufletele. Spui că mai bine vreai să fi caterisit decât să fii «smerit» și înțelegi prin smerenie lașitatea. Vai ce greșală! Vorbești ca un adept de al hitlerismului. Nu-ți cere nimeni să nu mustri păcătosul! Dar îți cere calitatea de creștin, să nu disprețuești pe păcătos și să nu te mândrești cu virtutea proprie.

Au fost în Biserică și grupe ce-au ieșit dintre oameni ca să poată sluji mai bine lui Dumnezeu. E oastea minunată de călugări cari într'adevăr au luat asupra lor toate renunțările și greutățile drumului ostenitor al virtuților. Dar nu s'au socotit niciodată mai buni ca ceilalți oameni și nu i-au disprețuit niciodată. Cuvântul lor n'a fost: *sunteți* păcătoși, ci *sântem* păcătoși. Ei n'au vorbit de loc de păcatele altora, ci de ale lor, privirea lor

n'a fost continuu atinţită la căderile altora ca îndată să le trimbiţe cu bucurie răutăcioasă mai departe, ci privirea lor era atinţită cu încordare înainte spre ţinta atât de depărtată a desăvârşirii în Dumnezeu. Prin pilda unei vieţi astfel îmbunătăţite, pe care nu şi-o trâmbiţau prin cuvinte, ci vorbea ea dela sine, exercitau apoi cea mai puternică influinţă asupra credincioşilor ce luptau cu păcatul.

Acesta e spiritul adevărat creştin. La baza acţiunii fostului preot Trifa este însă ceva stricăcios, care n'a întârziat să-şi arate roadele în desbinarea actuală.

Duşmănind adevărul, fostul preot Iosif Trifa se laudă că va fi pedepsit pentrucă e contra jocului tineretului. Şi călăreşte pe tema aceasta număr de număr. Nu i-a cerut nimeni să nu fie contra jocurilor şi nu-l va pedepsi nimeni pentru asta. Ci el a declarat că nu mai poate întra în Biserică, pentrucă unii credincioşi tineri joacă uneori. Aci este greşala: să ieşi din Biserică pentrucă socoteşti că nu poţi sta în ea odată ce cuprinde şi oameni cu păcate, adevărate sau pretinse, mai mult sau mai puţin mari. Şi aminteşte de Pravila dela Govora care blamează jocurile. Pravila dela Govora însă nu cere ca creştinii cari joacă să fie scoşi din Biserică.

Biserica îşi are disciplina ei. Pe ceice păcătuesc îi povăţueşte spre îndreptare prin cuvânt, îi ridică prin Taine, iar dacă păcatele sunt mai grele îi supune unor canoane în sânul ei. Ii opreşte dela sfânta Taină a cumineăturii, le refuză alte servicii, dar nu-i scoate afară, pentrucă atunci cum mai poate lucra asupra lor ca să-i îndrepteze?

Este însă un păcat mai mare decât toate pentru care Biserica excomunică pe cineva din sânul ei: e ridicarea împotriva Bisericii, împotriva învăţăturii şi conducerii ei ierarhice. Pentru păcatele morale Biserica n'a scos niciodată pe cineva din sânul ei. Cei cu asemenea păcate recunosc că ei greşesc, recunosc că Biserica reprezintă adevărul şi îndemnurile ei morale trebuesc urmate, şi nu se ridică împotriva lor; ei mărturisesc că păcatul lor este din slăbiciunea de-a se ridica până la înălţimea idealurilor arătate de Biserică şi în această mărturisire e dată şi putinţa de-a se îndrepta. Dar cine se ridică împotriva Bisericii, — îi neagă chiar puterea ei singură mântuitoare de suflete, neagă că ea este singura cale spre Dumnezeu, neagă dreptul ei de-a conduce exclusiv pe oameni şi neagă normele pe cari le susţine în faţa credincioşilor. Aceştia nu mai recunosc că sunt slabi şi de aceea păcătuesc, că sunt cu mult mai jos decât idealurile Bisericii, dar se vor silì să se apropie de ele, recunoscând normelor ei caracterul dumnezeesc, ci dispreţuesc Biserica, o strică, o dărâmă, divizând pe oameni pentru o pretinsă superioritate morală care în curând se poate arăta ca nefiind decât o simplă închipuire.

Este de un milion de ori preferabil să dureze Biserica ca normă unică a adevărului pentru ţinerea în unire a creştinilor, chiar dacă temporar sunt scăderi în viaţa morală a unor credincioşi, — până ce cu noui încordări ele se împuţinează, — decât să se fărămiţeze Biserica în tot atâtea grupuleţe câţi ambiţioşi se ivesc, grupuleţe cari la începutul existenţei lor reprezintă oarecari încordări morale dar cu timpul răcindu-se sub raportul moral nu mai păstrează decât separaţia sectară. Cu ce e mai bun azi protestantismul separat de catolicism? Cu nimic. A supravieţuit numai răul: desbinarea. Cu ce sunt mai bune azi miile de secte cari s'au separat în cursul timpului de Biserică? Cu nimic. Primul foc moral s'a stins repede şi a rămas creştinismul fărămiţat, răul cel mai mare de care sufere creştinătatea, rău care are ca efect toată decăderea morală, ne mai fiind recunoscută din plin autoritatea Bisericii, singura în stare să lupte durabil pentru desăvârşirea omenirii.

Expreotul Iosif Trifa vrea să aducă în Biserica şi în neamul românesc desbinarea pentru ambiţiile proprii. Nu se va alege de el şi de grupa care-l va urma decât blestemul lui Dumnezeu şi-al neamului. In loc să stea în sânul Bisericii şi aici să lupte — nu cu batjocuri, ci cu sfatul blând şi cu pildă proprie — pentru veşnicul ideal al desăvârşirii credincioşilor, se separă ca un sectar, plin de îngâmfarea că «desăvârşirea» lui nu poate sta lângă «păcătoşenia» altora.

Acesta e cel mai mare păcat. Să fie puţin atent şi la sine.

Un „preot cu crucea 'n frunte"

Despre îndureratul părinte, care e protopopul nostru dela Orăştie, *Ioan Moţa*, scrie *Neamul Românesc* de Duminecă, sub titlul de sus şi sub semnătura dlui profesor *N. Iorga*, următoarele:

In faţa sicriului singurului său fiu, jertfit pentru ideea crucii, a apărut, cu duioşie creştină şi romană stăpânire, ca în zilele mari ale Ardealului, un uitat al luptelor de odinioară, un mare nedreptăţit al zilei de astăzi, o icoană cu totul curată şi nobilă, preotul Ioan Moţa.

Nu ştiu dacă a fost şi la Bucureşti, fiindcă el e un om dela Orăştie, unul din acei înrădăcinaţi cari pentru nimic în lume nu se poate despărţi de locul unde şi-au trăit viaţa, unde, în numele Domnului şi spre folosul neamului, şi-au făcut fapta şi unde aşteaptă ceasul izbăvirii cu laudă şi cu mulţumită.

Pe vremea când a fi român era o primejdie, acest ziarist de rasă, acest om născut pentru luptă şi înzestrat cu acele însuşiri care singure atrag iubirea poporului înţelegător, a stat în fruntea războiului desrobirii, a stat fără frică, dar fără trufie şi fără cel mai mic gând ca asupra lui să se reverse ceva din binefacerile biruinţii.

Şi, când s'a săvârşit minunea, el şi-a urmat ziarul, acea «LIBERTATE» care-şi atinsese ţinta, şi nimeni nu l-a auzit vre-odată, plângându-se de ceva, cerând ceva, ridicându-se împotriva unui om sau unei stări de lucruri.

Laudele i-au lipsit, dar nici n'avea nevoie de dânsele; astăzi o mângâere i se cuvine, — şi, orcât i-ar fi sufletul de tare, el are nevoe de dânsa.

Concordatul iugoslav. *Stipulaţiunile Concordatului, propus între Iugoslavia şi Vatican, au stârnit o înverşunată opoziţie din partea Bisericii ortodoxe. In cazul că parlamentul din Belgrad le ratifică, bisericii romano-catolice i s'ar acorda — printre alte lucruri — dreptul de a înfiinţa atâtea şcoale teologice susţinute de stat, câte găseşte de cuviinţă; instrucţia religioasă în şcoale ar fi obligatoare, cum nu este pentru copiii de alte confesiuni. Se raportează că patriarhul sârbesc a ameninţat pe ministrul preşedinte D. Stoiadinovici şi pe toţi ceilalţi miniştri ortodocşi ai cabinetului cu excomunicare dacă stipulaţiunile se vor aproba.*

Patriarhul are motive de a fi îngrijorat, pentrucă într'o ţară cu 6.000.000 de ortodocşi şi 5.000.000 de romano-catolici, aceşti din urmă s'ar bucura de privilegii însemnate şi de avantagii, care nu s'au acordat la nici o altă biserică. (Din Guardian, *Londra, 8 Ianuar 1937).*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Probleme-Recensii-Comentarii

Momente de profundă reculegere în sânul poporului. — Dl *I. P. Gigurtu*, neobositul şi valorosul director al revistei *Libertatea*, comentând decursul solemnităţii desfăşurate la înmormântarea celorce au fost *Ionel I. Moţa* şi *Vasile Marin*, face în numărul din 20 Februar al numitei reviste câteva încheeri nimerite, ce merită se fie remarcate:

Impunătoarea procesiune — spune dsa — reculegerea celor ce au urmat-o, dar mai cu seamă a populaţiunei care o aştepta dealungul drumului, — dovedeşte că este ceva schimbat. — Ce putere a impus populaţiunei noastre nedisciplinate, uneori uşuratică, plină de ironie, această disciplină şi acest respect?... Ce-a putut impune aşa de puternic marei mulţimi, încât să uite totul şi să se închine cu respect pentru sufletul celor morţi, mulţi să plângă, alţii să îngenunche în ploaie sau în zăpadă?

Mulţimea, poporul, cetăţenii ce-şi fac datoria zilnic, pentru a avea strictul lor necesar, care luptă pentru acest minimum de existenţă, erau obişnuiţi şi considerau că este normal să existe o clasă conducătoare, care trebue să trăiască mai bine şi mai uşor. Ei citesc însă în ziarele politice, cum se atacă multe din personalităţi, cum mulţi îşi schimbă felul de trai de azi pe mâne, niciodată n'au auzit sau citit că din aceştia ar fi dispuşi unii să se sacrifice pentru o cauză dreaptă, — tactica politică trecea înaintea adevărului şi dreptăţei.

Cum să nu fie mişcat acest popor, când aude că doi tineri din cei mai bine dotaţi, cari puteau spera să ocupe orice situaţii în această ţară s'au hotărât cu alţi şase, să se ducă şi să lupte pentru cruce şi Hristos, ca dă dea un exemplu de jertfă. Doi din aceşti opt, soarta a făcut să fie tocmai cei mai buni, au căzut jertfă conştienţi de sacrificiul vieţii lor. Este natural ca întreg poporul să fie mişcat de acest sacrificiu voit şi căutat. Patrimoniul de daruri superioare sufletnşti, ce posedă fără îndoială poporul nostru, a fost răscolit de această jertfă, — şi toţi martirii anonimi ai neamului, cari au luptat 17 secole cu toate hoardele străine, ce au căutat să-l cotropească, scăpând şi păstrând neamul românesc până azi, au clocotit şi s'au redeşteptat în sufletul poporului, — aşa îmi explic pietatea tuturora şi respectul celora cari nu simt la fel.

Am impresia că moartea lui Ion Moţa şi Vasile Marin, a căzut la o astfel de cotitură, pe care o simt în atmosfera generală de regenerare a neamului, în dorinţa tuturora de mai bine — şi dacă această impresie personală este reală şi o dau în vileag ca să-mi pot da seama dacă e justă sau nu, atunci trebue să recunosc că acest sacrificiu a venit la timp, de oarece totul anunţă că se apropie din nou o încercare mare pentru neamul nostru şi este o fericire că această încercare găseşte poporul deşteptat din ameţeala luptelor sterile şi gata pentru lupta cea mare.

*

Conferinţa poetului Radu Gyr la Sibiu. — Dl *Radu Gyr*, profesor la universitatea din Bucureşti şi unul din marii poeţi ai neamului nostru, şi-a desvoltat Duminecă în 21 Februar în sala prefecturii, în faţa unui public numeros, temeinica şi admirabilă conferinţă despre „Anarhismul poetic".

Invăluită în graiul de mătase şi de aur al poeziei, conferinţa a fost totuşi o sabie cu care a decapitat într'o formă nemiloasă şi spre mulţumirea generală aiureala dadeistă şi suprarealistă din literatură, ca şi ecourile ei actuale: sibilinismul din poezie şi obsesia sexuală din roman.

Conferenţiarul a identificat originile acestei pretinse literaturi în spiritul disolvant şi internaţional al iudaismului, purtat de lozinca revoluţiei permanente care are ca scop destrămarea oricărei spiritualităţi naţionale închegate, oricărei logici intelectuale şi ordini morale, haosul deplin.

Poetul vitejiei şi al gingăşiei româneşti, poetul baladei şi al căminului, poetul care a îmbogăţit vocabularul poeziei noastre cu minunate frumuseţi cu aromă cronicărească, a fost înconjurat de publicul sibian cu o iubire caldă, deosebită.

*

Cercuri religioase. — Preoţimea cercului religios, *Daneş*, din protopopiatul Târnava-Mare, s'a întrunit în toamnă în conferinţă în parohia *Daneş*. Prezenţi sânt toţi preoţii cercului, afară de unul care şi-a motivat absenţa. Conform programului, se stabileşte itinerariul pentru ţinerea conferinţelor în anul 1937, după cum urmează: Ianuar 1937 în parohia *Seleuş*, April în parohia *Hetur*, în Iulie în parohia *Criş*.

In ceeace priveşte stabilirea subiectelor la şedinţele intime şi la cele publice, membrii cercului încredinţează pe părintele *Vasile Corbeanu*, preşedintele cercului, a le stabili singur, repartizându-le pe preoţii cercului, după cum va afla de cuviinţă.

In 30 Ianuar 1937, aceiaşi preoţi s'au întrunit în conferinţă religioasă în parohia *Seleuşul*. La ora 9 începe serviciul dumnezeesc al utreniei în sobor, continuându-se cu sfânta liturghie. Strana, în timpul utreniei, e condusă de dl *Dumitru Boariu* dir. şcol., iar răspunsurile sfintei liturghii le dă corul societăţii „Sf. Gheorghe" al tinerimii din această parohie condus tot de dl Boariu. La priceasnă, părintele *Nicolae Deac* din Floreşti a cuvântat impresionant mânecând dela Mat. cap. 5, vers 16: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor"... Predica reliefează viaţa şi activitatea Sfinţilor ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan.

La sfârşitul sfintei liturghii, după invocarea Duhului sfânt se oficiază slujba parastasului pentru odihna sufletelor eroilor căzuţi pe frontul Madridului: Ionel I. Moţa şi Vasile Marin.

După terminarea acestui serviciu părintele *Vasile Corbeanu* vorbeşte despre viaţa, caracterul şi sentimentul patriotic şi religios al celor ce s'au jertfit pentru Hristos şi cruce. Predica e ascultată cu profundă mişcare.

Cercul religios se întruneşte apoi în conferinţă intimă în localul şcolar, unde e invitat şi corpul didactic al şcoalei. Preotul local, *Iustin, Sârbu* predă elevilor din cl. VII subiectul: Mitropoliţii Varlaam şi Dosoftei. După predarea lecţiunii practice-model, prelegătorul îşi face autocritica. La critica lecţiunii iau cuvântul preoţii: I. Olţean, N. Deac şi V. Corbeanu, cari o declară de binereuşită.

La ora 3·30 preoţimea oficiază vecernia în sobor, la sfârşitul căruia predică părintele *I. Olteanu* din Criş: despre Dumineci şi sărbători şi cinstirea lor. Biserica arhiplină a ascultat cu mult interes predica, presărată cu exemple luate din viaţă.

Părintele preşedinte *V. Corbeanu*, rezumând programul desfăşurat în acea zi, roagă credincioşii a se conforma sfaturilor şi îndemnurilor date de C. preoţi şi mulţumeşte tuturora pentru participare.

Salutul parohiei din loc îl aduce parohul Iustin Sârbu, care arată însemnătatea misionară a cercurilor religioase şi străduinţele preoţimii, depuse în lăţirea cuvântului dumnezeesc.

Terminată vecernia, preoţimea se deplasează cu o parte din popor la casele a două bolnave, cărora li se face slujba sf. Maslu. *Asistent.*

*

Conferinţă. — Cercul de studii „Acţiunea săceleană" din *Satulung* a luat iniţiativa organizării unui ciclu de 6 conferinţe în sala festivă a gimnaziului de băeţi din localitate.

Prima conferinţă, având ca subiect: „Contribuţia bisericii creştine la întărirea naţionalismului românesc", a fost ţinută la 14 Februar a. c. în faţa unui numeros public din Săcele, de către părintele *Silvestru Garcea*-Cernatu. Arătând modul răspândirii creştinismului şi al pătrunderii sale prin colonizarea împăratului Traian, în

sânul poporului românesc, conferenţiarul trece în revistă epocele însemnate din istoria neamului românesc, arătând contribuţia largă a bisericii la întărirea neamului şi la cultivarea idealului său naţional. Sf. Sa stăruie în deosebi în a descrie epoca de glorie a marelui mitropolit *Andrei Şaguna* care a luptat nu numai pentru reînfiinţarea şi organizarea mitropoliei ortodoxe ardelene, ci datorită influenţei sale la curtea din Viena a câştigat şi drepturi pe seama românilor din Ardeal, clădind la sate şi oraşe sub tutela bisericii o seamă de şcoale pentru cultivarea fiilor neamului. Şaguna a fost, spune între altele Sf. Sa, şi sufletul marei adunări de pe Câmpia Libertăţii dela anul 1848 a românilor ardeleni, alături de luptătorul Simeon Bărnuţ.

Ca încheere, Sf. Sa îndeamnă publicul să cultiva dragostea faţă de biserică şi să vadă în ea luceafărul de lumină şi de mântuire a neamului românesc.

Asistent.

*

Duminecă, 14 Februar a. c., în biserica ortodoxă română din comuna *Bazna*, din iniţiativa înv. dir. Petru Marcu, s'a oficiat un parastas pentru martirii neamului Ionel Moţa şi Vasile Marin, morţi în Spania pentru credinţa în Hristos şi latinitate.

Slujba religioasă a fost oficiată de preotul Filip Gabor, care la sfârşitul slujbei a ţinut o mişcătoare cuvântare, reliefând jertfa pentru cruce şi creştinism a acestor eroi şi martiri.

A mai vorbit cu multă simţire învăţătorul I. Moldovan.

La serviciul religios au luat parte toţi românii din loc, intelectuali, copiii de şcoală şi toţi T. P. dela subcentrul P. P. Bazna, al cărui comandant este înv. dir. P. Marcu.

Sfânta slujbă a stors lacrimi adânci din ochi şi jale mare din sufletul celor de faţă.

Parastasul a fost împărţit ca „anafură" tuturor celor de faţă. *P. M.*

*

Sentimentul răspunderii în faţa lui Dumnezeu, — este mijlocul puternic pentru asigurarea păcii între oameni şi popoare.

Acesta e adevărul ce iese la iveală din înţeleapta cuvântare rostită de curând din partea preşedintelui *Roosevelt* al Statelor Unite din America de nord, cu prilejul congresului pentru pace, ţinut la Buenos Aires.

Preşedintele Americei a declarat:

Toate încercările, făcute în cursul vremilor, de a nega pe Dumnezeu, au rămas şi rămân deşarte. Constituţiile ţărilor dau cetăţenilor drepturi la libertate religioasă. Dar, acest drept presupune credinţă şi încredere în Dumnezeu. Intăriţi de credinţa în Dumnezeu, noi din America, — zice preşedintele Roosevelt, — voim să vedem pacea domnind în lumea Europei. Insufleţiţi de această credinţă, noi americanii veghiăm şi străjuim asupra emisferei noastre (din America), şi dorim, în credinţa noastră, să oferim, cu ajutorul lui Dumnezeu, o speranţă şi fraţilor noştri de dincolo de Ocean.

Nr. 1641—937

Comunicat

Se aduce la cunoştinţă candidaţilor de preoţi că în Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, sunt vacante 27 parohii bugetare, iar în regiunea secuească alte opt parohii nouă, recunoscute de către Onor- minister al cultelor şi artelor.

Onor. minister al educaţiei naţionale a binevoit a asigura salarul de învăţător catehet pentru 47 localităţi în regiunea secuizată din judeţul Ciuc, Treiscaune şi Odorhei, în care urmează a se instituì preoţi.

Ceice doresc să ocupe vre-unul din aceste posturi, să înainteze în termen de 30 zile P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, Sibiu, cereri, însoţite de acte asupra pregătirii teologice. Absolvenţii de Academii teologice licenţiaţi în teologie să aibă certificat de calificaţie preoţească, iar candidaţii hirotoniţi să prezinte carte canonică dela Chiriarhul lor.

Dintre candidaţii la aceste posturi vor fi preferiţi ceice cunosc împrejurările şi condiţiunile din regiunea secuizată.

Sibiu, din şedinţa bisericească a Consiliului arhiepiscopesc dela 22 Februar 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român, Sibiu

INFORMAŢIUNI

Proectul de lege, votat de cameră, pentru organizarea ministerului cultelor şi artelor, a fost depus la senat în şedinţa dela 22 Februar 1937.

Disolvare. *Una din grupările masonice din ţara noastră, aşa numită «Masoneria Naţională Română de Rit Scoţian Antic şi Acceptat», este şi rămâne disolvată, conform hotărârii recente, adusă de conducerea ei.*

După această disolvare dela sine, rămâne ca autorităţile chemate să procedeze la desfiinţarea celorlalte grupări ale francmasonilor, cu membri în majoritate jidovi.

Socoteli mai nouă constată, că în *Rusia*, în vremea celor 18 ani de cârmuire comunistă, au fost omorâţi: 28 episcopi, 6778 preoţi, 6585 învăţători, 3800 profesori, cam 52 mii de ofiţeri, peste 200 mii poliţişti şi civili, şi $11^1/_2$ milioane ţărani şi lucrători. Eată „binefacerile" sălbătăciei sovietice!

— Comuniştii din *Spania* nu se lasă cu mult mai pe jos. Acolo, dela începutul războiului civil şi până de curând, cei fără Dumnezeu au trimis la moarte: 17 mii de preoţi şi peste un milion de alţi oameni, între cari numeroşi cărturari: profesori, doctori, advocaţi, ingineri etc.

Un baptist, cu numele *Vasile Gavriş* din Căpâlna, chemat zilele acestea ca martor într'un proces penal la tribunalul din Dej, a refuzat să presteze legiuitul jurământ, cerut dela martori înainte de a depune. Tribunalul i-a aplicat sancţiunea, conform noului cod penal: amendă de o mie de lei şi una lună închisoare corecţională.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 28 Februar 1937, va predica părintele *A. Nanu.*

Conferinţă publică se ţine Duminecă, în 28 Februar 1937, ora 6 seara, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Conferenţiază P. S. Episcop *Nicolae Colan* al Clujului despre: Crâmpeie din Evanghelia Domnului.

CARŢI ŞI REVISTE

Viaţa Ilustrată, revistă pentru familii, cuprinde în numărul său mai nou, din Februar 1937, următoarele lucrări: † Nicolae Colan: Sărbătorirea marelui învăţat Sextil Puşcariu. — Grigorie T. Marcu: Se împuţinează slova criminală. — O. Bucevschi: Sectele religioase. — Prof. Dr. L. G. Munteanu: Intâmpinarea Domnului. — I. V. Spiridon: Stăpâne, recunoaşte-mă!... şi Osânda (poezii traduse din Gino Novelli). — Grigorie Popa: Stilul european. — Al. Străoneanu-Balaş: Rondelul bisericii din deal... (poezie). — D. E. Nicoară: Jertfă pentru Hristos. — Gh. Noveanu: Doliu (poezie). — Il. V. Felea: Dumnezeu şi sufletul în poezia contimporană. — Axente Creangă: Câteva realizări ale ştiinţei în anul 1936. — Dr. Eugen Dobrotă: Prin ţările apusene. — G. Stănescu: Carl Maria Weber. — Cronică literară, cronică internă şi externă, viaţa veselă, numeroase ilustraţii.

Recomandaţi această excelentă revistă amicilor şi cunoscuţilor Dvoastră.

Nr. 42—937 (13) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Dealul mare** cu filia **Gruelari,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1158 st. p. arător, livezi, păşune.
3. 2 stânjini lemne din pădurea comunei.
4. Adău, fiecare familie câte 1 ferdelă de cucuruz.
5. Stola obişnuită în parohie.
6. Casă parohială nu este.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în terminul legal oficiului protopopesc Băiţa.

Candidaţii, cu ştirea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 3 Februar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 1016—1937

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Pr. Gheorghe Furtuna din Covasna, decedat la 20 Ianuar 1937, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de Lei 30.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 6 Februar 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Banca de industrie şi comerţ soc. anon., Sibiu

Convocare

la a 73-a adunare generală pentru ziua de *10 Martie 1937*, ora 17, în sala şcoalei Brukenthal.

Ordinea de zi:

1. Aprobarea bilanţului încheiat la 31 Decemvrie 1936.
2. Raportul censorilor şi propunerea pentru distribuirea beneficiului.
3. Stabilirea retribuţiunii censorilor şi a consiliului de administraţie.
4. Alegeri.

Sibiu, la 8 Februar 1937.

(3) 1—1 **Consiliul de administraţie**

Nr. 149—1937 (9) 3—3

Concurs

In înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Belini,** protopopiatul Sf. Gheorghe.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. casă parohială în stare bună cu supraedificate.
3. Sesie parohială de 20 jugăre, arător şi fânaţ, primite prin reforma agrară.
4. Lemne de foc 5 (cinci) stânjini din pădurea composesoratului, având a se îngriji preotul de tăiatul lor.
5. Câte una ferdelă (20 litri) grâu dela circa 60 familii şi câte una ferdelă porumb dela restul familiilor (circa 80).
6. Stola stabilită în şedinţa din 19 Ianuar 1937 a consiliului parohial.

Majoritatea credincioşilor neştiind românește, se cere dela candidaţi cunoaşterea şi a limbii maghiare.

Cererile de concurs, cu actele necesare şi cu autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în terminul indicat oficiului protopopesc Sf. Gheorghe, iar candidaţii având prealabila încuviinţare a protopopului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi servì şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Sf. Gheorghe, la 20 Ianuar 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român Sfântul Gheorghe

Aurel Nistor
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

„ALBINA", institut de credit şi de economii, Sibiu

Exh. Nr. 5006/1937.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, sunt învitaţi în virtutea art. 19 şi 25 din Statute, pentru ziua de *27 Martie 1937, ora 10 a. m.*, la

a LXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în localul de şedinţe al institutului „ALBINA" din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari să reprezinte a 10-a parte din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Darea de seamă a consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe anul 1936 şi raportul consiliului de censori;*
3. *Descărcarea consiliului de administraţie şi a consiliului de cesnori;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Stabilirea remuneraţiei pentru membrii consiliului de censori;*
6. *Fixarea preţului marcelor de perzenţă pentru anul curent;*
7. *Alegerea a doi membri în consiliul de administraţie cu mandat pe 6 ani.*

Domnii acţionari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în conformitate cu art. 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi plenipotenţele cel mult până *Luni, în 22 Martie* a. c., la 12 ore, *la cassa Centralei în Sibiu.*

Depunerea acţiunilor resp. a plenipotenţelor în scopul indicat se poate face şi la filialele institutului din Braşov, Bucureşti, Cluj, Dicio-Sânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara, precum şi la băncile „Ardeleana" din Orăştie, „Furnica" din Făgăraş, „Patria" din Blaj şi Banca Românească din Bucureşti, tot până la termenul de 22 Martie a. c.

Procurile trebue să fie timbrate.

Sibiu, 20 Februarie 1937.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1936

ACTIV

			Lei
Cassa:			
a) Numerar efectiv		15.907.805·—	
b) Disponibil la B. N. R. şi la C. E. C.		47.265.914·—	
c) Cupoane scăzute şi titluri eşite la sorţi		2.954.028·—	66.127.747·—
Disponibil la bănci:			
a) In ţară		4.041.459·—	
b) In străinătate		1.457.232·—	5.498.691·—
Portofoliul de Titluri:			
I. Titluri româneşti:			
a) Efecte publice val. nom.	44.415.800·—	18.579.245·—	
b) Titluri cotate la bursă val. nom.	19.051.550·—	15.501.300·—	
c) Titluri necotate la bursă val. nom.	26.897.250·—	14.854.150·—	
		48.934.695·—	
II. Titluri străine		6.407·—	48.941.102·—
III. Din titlurile de mai sus sunt angajate:			
Efecte publice val. nom.	11.012.800·—	v. r. 3.675.369·—	
Portofoliul de scont:			
I. Plătibil în ţară:			
a) Cambii fără garanţii	54.854.478·—		
b) „ garantate cu titl., mărf., etc.	6.484.868·—		
c) „ „ „ ipoteci	103.505.335·—	164.844 681·—	
II. Plătibil în străinătate		—·—	164.844.681·—
III. Din portofoliul de mai sus, se află reescontat:			
a) Plătibil în ţară, total	19.100.181·—		
b) „ în străinătate, total	—·—		
Total Lei	19.100.181·—		
Debitori:			
I. Din ţară:			
a) Debitori fără garanţii	34.627.807·—		
b) „ garantaţi cu ef. comerc.	21.075.309·—		
c) „ „ „ titluri	7.816·092·—		
d) „ „ „ ipoteci	85.726.640·—		
e) „ „ „ garanţii div.	7.071.404·—	156 317.252·—	
II. Din străinătate		281.888·—	156.599.140·—
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)			193.916.226·—
Pierderi din aplicarea legii lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934			496.725·—
Participaţiuni:			
I. In ţară:			
a) La intreprinderi industriale		—·—	
b) La alte intreprinderi	5.800.000·—	5 800.000·—	
II. In străinătate:		—·—	5.800.000·—
Imprumuturi pe termen lung			16.798.135·—
Imobile:			
a) Necesare comerţului propriu şi pentru funcţionari		24.931.832·—	
b) Alte imobile		29.589.677·—	54.521.509·—
Mobilier: amortizat			—·—
Conturi diverse:		4.885.798·—	
Efectele fondurilor „A“ şi „B“ de pensiuni al funcţionarilor institutului		23.219.540·—	
Efectele fondului „Partenie Cosma“		293.000·—	28 398.338·—
Conturi transitorii		—·—	
			741 942.294·—

PASIV

			Lei
Capital social			100.000.000·—
Fonduri de rezervă:			
a) rezervă legală			12.148.342·—
Fonduri de ajutorare:			
a) Fondul cultural		1.466.966·—	
b) Fondul „Partenie Cosma“		1.064.750·—	2.531.716·—
Fonduri de amortizare:			
a) Pentru creanţe dubioase		14.738.750·—	
b) Pentru imobile		—·—	14.738.750·—
Fond de pensii şi ajutorare al funcţionarilor			24.290.412·—
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase			—·—
Diferinţe de curs nerealizate la portofoliul de titluri			4.190.163·—
Obligaţiuni proprii în circulaţiune			17.000·—
Depuneri spre fructificare:			
I. *Din ţară:*			
a) la vedere		114.483.128·—	
b) pe termen		358.617.286·—	
c) pe livrete de economii plătibile la purtător		562.483·—	
d) Pe bonuri de casă plătibile la purtător		—·—	
		473.662.897·—	
II. *Din străinătate*		—·—	473.662.897·—
Creditori:			
I. *In ţară:*			
a) La vedere	14.960.465·—		
b) Pe termen	45.428.855·—	60.389.320·—	
II. *Din străinătate*		193.849·—	60.583.169·—
Angajamente de reescont:			
I. *In ţară:*			
a) la B. N. R.	15.630.181·—		
b) La alte instituţii	—·—		
c) Giruri la B. N. R.	3.470.000·—		
		19.100.181·—	
II. *In străinătate:*		—·—	19.100.181·—
Cecuri şi ordine de plată emise:			
a) cu plata în ţară		3.721.892·—	
b) cu plată în străinătate		—·—	3.721.892·—
Dividende neridicate			459.609·—
Conturi diverse			13.018.386·—
Conturi tranzitorii			3.413.149·—
Beneficiul net:			
a) Reportat din anul trecut		1.535.167·—	
b) Din anul curent	16.531.461·—		
Minus dotaţia Fond de amortizare pt. creanţe dubioase	8.000.000·—	8.531.461·—	10.066.628·—
			741.942.294·—

Conturi de ordine

DEBIT

	Lei
Cauţiuni statutare	2.625.000·—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de garanţie date de bancă:	
a) In ţară	3.776.482·—
b) In străinătate	3.776.482·—
Efecte comerciale în gaj:	
a) In portofoliu	977.713·—
b) Reescontate	—·— 977.713·—
Cambii de circulaţiune:	
a) In portofoliu	134.588.833·—
b) Reescontate	—·— 134.588.833·—
Efecte spre incasare	5.287.455·—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	656.159.276·—
Titluri în gaj:	
a) In portofoliu	29.359.955·—
b) Regajate	—·— 29.359.955·—
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	145.572.510·—
Debitori de titluri împrumutate	11.012.800·—
Acreditive şi diverse	4.662.750·—
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	138.485.650·—
	1.132.508.424·—

CREDIT

	Lei
Deponenţi de cauţiuni statutare	2.625.000·—
Creditori pentru avaluri şi garanţii date de bancă:	
a) In ţară	3.776.482·—
b) In străinătate	—·— 3.776.482·—
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	977.713·—
Deponenţi de cambii de circulaţiune	134.588.833·—
Remitenţi de efecte spre incasare	5.287.455·—
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	656.159.276·—
Deponenţi de titluri în gaj	29.359.955·—
Deponenţi de titluri şi alte val. în păstrare	145.572.510·—
Diverse titluri împrumutate	11.012.800·—
Acreditive şi diverse	4.662.750·—
Angajamente de reescont în conversiune	138.485.650·—
	1.132.508.424·—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT

		Lei
Cheltueli de administraţie:		
a) Salarii şi indemnizaţii	16.016.434·—	
b) Diverse	5.964.400·—	21.980.834·—
Impozite şi taxe		1.348.763·—
Dobânzi plătite:		
a) La depuneri	10 012.758·—	
b) „ Reescont	1.222.784·—	
c) „ Alţi creditori	3.583.330·—	14.818.872·—
Fond de amortizare:		
a) La creanţe dubioase	8.000.000·—	
b) La imobile şi mobilier	—·—	8.000.000·—
Beneficiu net:		
a) Reportat din anul precedent	1.535.167·	
b) Al anului curent	8.531.461·	10.066.628·—
		56.215.097·—

CREDIT

	Lei
Reportat din beneficiile anului precedent	1.535.167·—
Dobânzi incasate:	
a) Dela portofoliul de scont	19.159 254·—
b) „ debitori	22 523.175·— 41.682.429·—
Comisioane incassate	5.125.418·—
Venitul portofoliului de titluri	3.651.151·—
Venitul imobilelor	3.798.665·—
Beneficii diverse	422.267·—
	56.215.097·—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

Dr. I. Beu
preşed. Cons. de adm.

I. Vătăşianu
director general.

Şeful contabilităţii
N. Petruţiu
expert contabil.

Verificat şi găsite în conformitate cu codul de comerţ şi legea bancară.

Sibiu, la 25 Februarie 1936.

CONSILIUL DE CENSORI:

Constantin Popp, preşedinte. **Emilian Cioran** **Matei Jiga,** expert-contabil. **Dr. George Proca** **Dr. Nicolae Schiau**

(2) 1—1

Raportul consiliului de censori

(2) 1—1

Onorată Adunare Generală!

Subsemnatul consiliu de censori, am examinat conturile „Bilanţ“ şi „Profit şi Pierdere“ pe anul 1936 ale institutului de credit şi de economii „ALBINA“, Sibiu, şi le-am aflat în consonanţă cu registrele.

Referitor la împărţirea profitului net, ne alăturăm propunerii consiliului de administraţie, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând Bilanţul pe 1936 să daţi atât Consiliului de administraţie, cât şi Consiliului de censori, descărcare pentru gestiunea lor pe anul 1936.

Sibiu, 23 Februarie 1937.

CONSILIUL DE CENSORI:

Constantin Popp, preşedinte. **Emilian Cioran** **Matei Jiga,** expert-contabil. **Dr. George Proca** **Dr. Nicolae Schiau**

Reproducerea nu se onorează.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu, 7 Martie 1937 — Nr. 10

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

I. P. S. Sa Patriarhul

Un sentiment de dreptate și de recunoștință ne îndeamnă să remarcăm și să omagiem atitudinea de curagios Păstor al Bisericii, pe care a avut-o I. P. S. Sa Patriarhul nostru în Senat cu ocazia discutării legii pentru organizarea Ministerului cultelor și artelor.

In fața acestei legi care cuprinde articole incompatibile cu principiul autonomiei bisericești, iar unele în cari se vădesc sentimente puțin respectuoase față de ierarhia Bisericii, s'a ridicat dârz, demn, cu o vibrantă grije pentru instituția pe care o reprezintă, I. P. S. Sa Patriarhul Țării.

Legea aceasta cuprinde între dispozițiunile sale una de tot reprobabilă. Ea e exprimată în următoarele cuvinte: «*Hirotoniile de preoți și diaconi, făcute fără a exista posturi bugetare vacante, vor fi considerate ca abuzuri de putere și vor fi sancționate conform legii*».

Articolul acesta manifestă o gravă lipsă de veneratie față de ceeace constitue caracterul absolut autonom al puterii sacramentale arhierești. Puterea aceasta nu poate fi făcută obiect supus reglementării unei instituții care nu e biserică. Nu Statul este chemat să decidă asupra dreptului ierarhului de-a hirotoni pe cineva. Știm că chestiunea are și o latură privind viața Statului. Dar întrucât Statul nu se mulțumește cu o declarație limpede că nu se simte obligat să dea salar celor hirotoniți pentru locuri și funcțiuni nebugetate, ar putea cel mult să roage Biserica să reglementeze ea prin forurile ei chestiunea aceasta. Numai Sf. Sinod poate reglementa exercițiul puterii sacramentale a episcopilor.

Punctul de vedere bisericesc a fost susținut în Senat cu argumente masive de I. P. S. Sa Patriarhul. Arătând ce număr mic de preoți bugetați are Biserica ortodoxă română proporțional cu cultele minoritare din România (un preot ortodox la 1700 suflete; unul unitarian la 630; unul unit la 1189 etc.) și ce lipsă mare de preoți ortodocși este, I. P. S. Sa a declarat că nu poate, ca părinte sufletesc, respinge cererile credincioșilor de-a le da paroh, chiar atunci când Statul nu vrea să-l bugeteze. A citat parohii nebugetate cu 20.000 suflete. Pot ele să rămână fără paroh, pradă propagandei sectare și comuniste? Abuzul e numai atunci când se hirotonesc pentru parohii mici mai mulți parohi, când se satisfac interese personale, nu mari trebuințe bisericești (durere, abuzuri de acest fel s'au făcut în unele eparhii — dar nu în mitropolia Ardealului). Cel puțin această distincție dacă știa s'o facă întocmitorul legii în chestiune.

Iar la sfârșit I. P. S. Sa a formulat în principiu neclătinat ca stânca dreptul episcopului de-a da preoți credincioșilor atunci când au trebuință: «*Dacă D-ta, dle Ministru, nu vei avea putința să dai preoți dela stat la o parohie sau la o grupare, aceasta nu mă va putea împedeca pe mine, oricare pedepse vei da și oricâte sancțiuni veți lua*».

Iată o enunțare de rar curaj și de înaltă noblețe, izvorâtă din conștiința că Biserica nu poate fi împedecată de nimic în misiunea ei mântuitoare și din hotărârea de-a suporta pentru acest drept al Bisericii orice pedepse, orice șicane, orice suferințe.

Sau o alta tot așa de frumoasă: «Dlor, să fim clari. Dela Hristos încoace nu s'a condiționat existența unui preot de nici o plată; iar dela Sf. Scriptură aceasta este temelia noastră: cel ce slujește la altar, dela altar să se plătească. Și Biserica română a avut zile de glorie și atunci chiar când n'a avut nici o plată. Dela Hristos, preoții noștri n'au avut nici o plată până la Take Ionescu».

Lucrurile acestea trebuiau spuse acum când Parlamentul Țării este inundat de o avalanșe de legi pornite din inspirații cari nesocotesc ființa Bisericii și rosturile ei misionare și se conduc numai de considerații mici omenești. Și e bine că le-a spus Patriarhul Bisericii, cu autoritatea cu care e îmbrăcat și cu hotărârea nobilă cu care le-a spus.

Societățile secrete se desființează

(=) Un comunicat al Consiliului de miniștri din 2 Martie 1937, ocupându-se de măsurile ce trebue luate în interesul de a păstra buna rânduială în țară, anunță că ministerul de interne este autorizat *să procedeze imediat la desființarea lojilor și a tuturor societăților secrete de orce caracter.*

Cu câteva zile mai înainte, la 24 Februar, se desfășurase la Sf. Patriarhie din București, în mijlocul aprobărilor obștești, evenimentul sărbătoresc al desființării lojilor masoneriei de rit scoțian antic și acceptat din România, dupăce marea lor lojă dela *Londra* a hotărât, pentru sine și pentru filialele sale, să înceteze orce activitate.

Masoneria dela *Londra*, care pretindea a fi «național-creștină», se mărturisea ca adversară hotărâtă a francmasoneriei *de rit oriental*, condusă dela *Paris*, și la conducerea căreia se află, cum se știe, oameni în serviciul internaționalismului iudaic.

Lojile scoțiene declară că preferă să se desființeze singure, decât să fie bănuite că stau în slujba comunismului din Spania, după pilda celor dela Paris; astfel lumea, — care în multe cazuri a confundat cele două francmasonerii, deși ele nu prea aveau nimic comun, — se va clarifica și va cunoaște pe adevărații tovarăși ai rătăcirilor primejdioase comuniste.

Țara noastră, a tuturor îngăduințelor, acordase încă dela anul 1929 tuturor lojilor masonice jidovești *personalitatea juridică* în calitate de asociații culturale și sociale, cu scop să facă în massele poporului, *propagandă pentru o nouă îndrumare socială și culturală!...*

Sub scutul legii, organizațiile masonice din România aveau mână liberă să-și urmeze munca destructivă ocultă: anticreștină, antinațională și antimonarhică... Pe întinsul țării s'au și cuibărit nenumărate instituții de suspectă propagandă, ca tot atâtea curente menite să schimbe ordinea și armonia între cetățeni. Profeți mincinoși, nestaviliți de autorități, mai trec și azi din sat, ducând desagi de cărți, pentru a le respândì pe ascuns și a turbura liniștea credincioșilor neștiutori adăpându-i cu otravă sectantă.

Cu atât mai îmbucurător este noul act de guvernământ, prin care stăpânirea noastră se hotărește în sfârșit să interzică pretutindeni în țară activitatea disolvantă a societăților secrete și să desființeze *toate* lojile internaționalei iudeo-masonice, urgisite de orce creștin adevărat.

Disolvarea aceasta, cerută de multișor și din multe părți, sosește tocmai în momentele când bisericile naționale, prin înțelepții lor povățuitori, au pornit acțiunea de-a lămurì poporul credincios de primejdia și rătăcirea unui comunism văduvit de respectul familiei, lipsit de patrie, și lipsit și de credință în Dumnezeu.

Silințele, în deplină solidaritate și neprecupețite, ale unei întregi lumi creștine, — îndreptate contra dușmanului comun, care neagă și disprețuește atât cultura creștină, cât și libertatea personală a omului, — nu pot decât să fie încoronate de succes cu bogată roadă.

FOIȘOARA

Ioan Gh. Savin: Curs de apologetică

— Dare de seamă —

Literatura apologetică, românească, este prea săracă, ca să nu-ți producă adevărată bucurie orce nouă apariție în acest domeniu.

Iată de ce cartea dlui profesor *I. G. Savin:* „Curs de apologetică", vol. I. Partea introductivă, București 1937, își are importanța ei. Prin ea se mărește cu o valoroasă contribuție literatura teologică și se ridică prestigiul facultății dela Chișinău. Ea conține, spune autorul în „postfață", partea introductivă a cursului de apologetică predat studenților facultății de teologie din Chișinău, și are următoarele capitole: 1. Ce este apologetica, 2. Desvoltarea apologeticei, 3. Situația actuală a apologeticei, 4. Disciplinele ajutătoare apologeticei, 5. Teologia și știința, 6. Teologie și filosofie, 7. Raportul dintre religie și știință.

*

Autorul definește apologetica drept „disciplina teologică, care are de obiect: expunerea, apărarea și justificarea adevărurilor fundamentale ale credinții creștine prin mijloacele oferite de rațiune".

Istoricul, poziținea ei față de celelalte științe teologice, desvoltarea și starea actuală a apologeticei, sânt tratate cu multă competință pe baza unei bibliografii bogate.

In 50 pagini autorul arată atmosfera în care s'a născut (necesitățile care au produs-o) această disciplină, ca răspuns la atacurile iudeo-păgânilor și gnosticilor, precum și frământările prin care a trecut până a ajuns a se cristaliza într'o disciplină aparte, cu o frumoasă poziție în concertul celorlalte discipline teologice.

Incepând cu evanghelistul Ioan, apărătorul logosului, primul apologet, și până în zilele noastre, apologetica — în forma primară sau în cea de astăzi — „a fost apărătoarea spiritualității și superiorității creștinismului".

Literatura apologetică, dela finea acestor capitole strict introductive, e plină de interes căci ne arată tot ce s'a publicat mai de valoare în acest domeniu, în ultimii ani.

Doritorii de-a aprofunda anumite chestiuni vor găsi un bun sfătuitor în această privință.

Ceeace ridică mult valoarea acestei cărți, sânt ultimile trei capitole, cari stabilesc documentat raportul dintre religie, filosofie și știință.

Asupra acestora ne permitem a insista în special.

*

Teologie și știință (50 - 62). *Teologia* e definită ca „știința despre Dumnezeu, în conformitate cu datele revelațiunii divine și principiile rațiunii". Obiectul acestei științe este Dumnezeu; „trăirea Lui", e religia, iar „expunerea și cunoașterea Lui" e ceeace numim teologie. Menirea ei ar fi „conformarea cu adevărul", iar izvoarele: revelațiunea și principiile rațiunii.

Știința este „prelucrarea datelor *realității* sau experienții după normele necesare și general valabile ale rațiunii umane".

Diferența între religie și știință ar fi produsă de concepția fiecăreia despre *realitate*, și de *revelația*, ca izvor de cunoaștere în plus, al teologiei.

Realitatea este una, în totalitatea ei, dar diferită ca formă: spirituală, materială și naturală, sau supranaturală. Când e considerată ca existând în spațiu, avem *realitatea fizică*, ex. materia, în timp, *istorică*, ex., evenimentele, iar peste timp și spațiu, e realitatea *noologică*, ex.: o axiomă sau o sentință morală. Realitatea noologică se mai numește ideală sau transcendentă, și din ea face parte realitatea metafizică și cea a religiei, care este absolută și eternă.

Deci sânt trei fețe ale aceleiaș realități, cari se condiționează și completează între ele, formând o singură realitate.

Prelucrarea acestei realități după nor-

Creştinismul şi activitatea omului

Creştinismul, luat în puritatea lui, nu el neagă activitatea omului, ci comunismul, marxismul, a cărui concepţie despre lume degradează persoana omenească până la un simplu obiect. In felul acesta subiectului activ nu i se poate revendica nici o activitate din moment ce *omul* nu este decât obiectul reacţiunii societăţii, vehiculul influenţelor şi exigenţelor sociale.

In tot cazul este greu a înţelege în ce constă acest element activ, interior, ce nu se poate deduce din mediu, din societate. Activitatea omenească, afirmată de materialismul social, nu este altceva, decât o realizare a unui automat perfecţionat. Omul e transformat într'o maşină care funcţionează acţionată de organele societăţii. Este despuiat de substratul interior, de principiul liber spiritual, adică de acel element ce constitue persoana omului.

Omul prin el însuşi nu face şi nu încearcă nimic; nu poate şi nu trebuie să activeze decât sub impulsul societăţii, colectivităţii, comitetului central al partidului. Aşa că, învinuirea adusă creştinismului, prin literatura anti-religioasă, că neagă activitatea omului, este iluzorie, deoarece concepţia sovietică despre lume, nu are în centru persoana omului, ci maşina socială perfecţionată.

Destinul omului este acţiunea şi activitatea. Nu este un simplu contemplator în lume. Dar prin aceasta nu trebue să înţelegem că întreg activismul este bun; mai sânt în el şi sminteli, atunci când e transformat în mijloc de parvenire şi subordonat împrejurărilor, care nu dau omului posibilitatea de a gândi, nici răgaz, distrugându-i în felul acesta viaţa interioară şi lovindu-i însuşi sufletul.

Omul aparţine în acelaş moment timpului şi eternităţii, adică izvorului spiritual care-i dă puterile necesare de a activa în timp. El nu este funcţiunea activităţii, precum susţine pseudo-activismul ce distruge eternitatea, ci activitatea este funcţiunea lui. In zadar se invoacă activitatea omului, când el în ultima analiză — în natura lui, în valoarea lui veşnică — este redus la simplu instrument al activităţii sociale, la una din numeroasele maşini perfecţionate. In felul acesta nu mijloacele se supun scopului, ci scopul este supus mijloacelor. Ceice stăruiesc asupra maşinizării şi tehnicizării definitive a vieţii, nu pot revendica activitatea omului. Omul nu este activ decât atunci când este fiinţă spirituală; şi nu este fiinţă spirituală dacă nu aparţine eternităţii; şi aparţine eternităţii dacă posedă un principiu independent de timp. Dar, aceasta nu este concepţia marxismului materialist, ci a creştinismului.

Un gânditor creştin, remarcabil, dela sfârşitul veacului al XIX-lea, Nic. Teodorov, autorul „Filosofiei muncii comune", afirmă minunata activitate a omului, pe care o crede destinată să subjuge forţele cosmice ale naturii, să stăpânească spaţiile universului, să învingă moartea. Prin urmare scopurile activităţii ce incumbă omului, sânt infinit mai superioare decât ale marxiştilor-leninişti cari s'au împăcat în mod pasiv cu triumful morţii. Şi dacă N. Teodorov în „Filosofia muncii comune" prezintă o analogie formală cu marxismul-leninist, prin opoziţia sa de spirit şi a cuceririlor finale putea vorbì despre activitatea omului, deoarece el credea în om. Iar această credinţă îi venea din creştinism, şi nu dintr'un creştinism periferic, ci dintr'un creştinism curat, ideal şi interior.

Creştinismul purificat şi regenerat trebue să justifice mai temeinic activitatea omului. Şi acestui fapt i s'a consacrat Teodorov. Marxiştii-leninişti opun pasivităţii şi lâncezirii vechiului creştinism, activitatea din organizaţia lor: a vieţii, a industrializării şi a planului cvincvenal. Şi nici nu se poate contesta activitatea tinerimii sovietice şi setea ei de acţiune...

Dar, chiar în filosofie, tânărul sovietic trebue să execute ordinile şi directivele partidului comunist şi să justifice în gândire după planul cvincvenal, constructivismul socialist. Aşa e şi în artă şi literatură. Peste tot domneşte ordinea impusă, se execută comanda oficială, în detrimentul gândirii şi creaţiei omului, care a devenit simplu instrument al colectivităţii.

Activitatea exterioară se leagă de pasivitatea interioară, de supunere servilă a voinţii şi gândirii. Spiritul omenesc nu trebue să fie activ, să aibă iniţiativă creiatoare, căci numai atunci se poate produce activitatea exterioară maximă. Aceasta înseamnă raţionalizarea existenţii omeneşti şi a întregii vieţi. Aceasta este incontestabil resultatul unei activităţi neîntrebuinţate în creştinism, aceea a automatului şi a maşinii. Or, activitatea pe care o recunoaşte creştinismul, este nainte de toate a *spiritului* omenesc, căruia trebue să i se supună maşina.

Comuniştii ruşi, şi chiar burghezii capitalişti ai Europei şi Americii, când vorbesc despre activitate, iau în seamă numai ceeace desfăşură tehnica şi economia. Ştiinţa şi arta nu sânt recunoscute decât atunci, când se supun constructivismului tehnic şi economic. Dacă ai construit o uzină, sau un aeroplan, dacă ai organizat un „Kolhoz", ai fost activ, ai realizat un lucru efectiv. Aceasta este gândirea firească epocii tehnice, în care scopurile existenţei sânt eclipsate şi omul e absorbit de mijloacele vieţii.

Dar în numele cărui adevăr, nu constituie o activitate, schimbarea raporturilor dela om la om, umanizarea şi înobilarea lor? Pentruce activitatea spirituală care transformă omul şi-i iluminează natura, nu constitue realizarea unei vieţi nouă şi mai bună? Adevărul aci e simplu: realizarea şi activitatea, actualmente, sânt raportate la mijloacele şi instrumentele vieţii, şi nu senzului şi scopurilor ei.

In Rusia sovietică există o idolatrie a tehnicii, o atitudine superstiţioasă privitor la maşină. Această stare de lucruri nu era posibilă, decât într'o ţară întârziată din punct de vedere tehnic unde, pentru poporul ignorant, tot ceeace apărea în acest domeniu era nou şi minunat. Cuvântul de ordin al lui Lenin despre electrificarea întregii Rusii părea îndrăsneţ şi revoluţionar. In realitate e ceva banal, căci în ţările înaintate, a căror tehnică s'a desvoltat vertiginos, această deviză nu prezenta nici-un interes. Minunile tehnicei trebuiau să apară în faţa poporului rusesc drept miracole şi să provoace faţă de ele o atitudine quasi-religioasă. Tehnica a produs impresia unei adevărate magìi, isbutind chiar să-şi îndeplinească chemarea de a cucerì şi stăpânì natura. Gluma miracolului constitue una din temele favorite ale propagandei anti-religioase. Contactul cu miracolul, credinţa în el se confundă cu negaţia activităţii, cu pasivitatea şi cu umilirea omului. Miracolele tehnicei sânt chemate să înfrângă miracolele religioase.

Dar, în realitate, miracolul religios nu se poate concepe ca împlinindu-se dincolo de om, omul rămânând absolut pasiv. Aceasta ar fi o atitudine naturalistă. Miracolul se efectuiază cu cooperarea activă a omului. El nu se realizează decât prin cei demni, prin ceice îl merită prin activitatea lor spirituală. Miracolul nu este o negare şi o abrogare a forţelor naturii; ci dacă el lucrează în forţele şi prin forţele naturale — în acelaş timp — aceasta înseamnă o manifestare de noui forţe spirituale ce depăşesc sistemul naturii închis. Negaţia miracolului se bazează pe postulatul izolării şi scopului naturii, luată în sine ca un sistem de forţe ce lucrează hermetic închise. Dar acesta este un postulat eminamente dogmatic. In realitate, sistemul naturii, dat prin experienţa sensibilă, e înserat în infinitate, şi noui forţe pot face acì erupţie transformând prin aceasta, chiar rezultatele interacţiunei lor cu forţele existente. Miracolul este un concept relativ care indică intrarea activă în sistemul forţelor lucrătoare a unei forţe spirituale de calibru foarte mare. Ceeace se numeşte tămăduire miraculoasă, nu e altceva decât manifestarea unei forţe spirituale noui, ce a triumfat asupra forţelor naturale distructive. Prin urmare miracolul e ceva activ, implică activitatea forţelor spirituale din om. Şi a opune tehnicei miracolul e ceva absurd, deoarece ele aparţin la planuri diferite. Miracolul este manifestarea forţelor spirituale, în care senzul trebue să învingă non-senzul proceselor naturale; pe când tehnica este numai o combinaţie de forţe naturale, supusă scopurilor practice ale omului.

De fapt trebue recunoscut că există o părticică de adevăr în ceeace spune Marx şi marxiştii despre religie şi creştinism. Insă nu trebue crezut. Lăcomia multă şi minciuna s'au amestecat în viaţa religioasă a societăţii. Dacă uneori religia îndreptăţea poate exploatarea şi opresiunea omului, acest lucru se referă mai mult la laturea exterioară a religiei, pe care marxiştii o consideră singura realitate. In general aceştia sânt oamenii ce nu pătrund adâncul religiei, ci văd numai laturea politică, care totdeauna a deformat senzul religiei. Ceace este adânc, interior şi spiritual, lor le scapă; viaţa pentru ei este ceace se frământă la suprafaţă, şi nu înţeleg decât superficial lucrurile. Incercările lor de a găsì din punct de vedere al materialismului istoric, o justificare exploatării şi opresiunii clasei, în Evanghelie, în icoana lui Hristos, produc impresia lamentabilă de insuficienţă doctrinară. Ei preferă abuzurile săvârşite de oameni şi deformările adevărului creştin în istorie, căci acestea le ofere teren infinit de fertil în acuzaţii. Nu se poate nici tăgădui faptul, că viaţa creştină a societăţilor reflectă raporturi de dominaţie şi opresiune socială, în care se oglindeşte servitutea omului. Dar revelaţia şi adevărul creştin n'au nici-o legătură cu această stare de lucruri. Revelaţia şi adevărul creştin au isvor spiritual şi indică o irupţie a spiritului în lumea naturală şi socială.

Negaţia activităţii omeneşti de con-

---

mele generale ale raţiunii e ceeace numim ştiinţă.

Toate aceste trei feluri de ştiinţe: fizică, istorică şi noologică, sânt îndreptăţite a purta titlul de „ştiinţă", căci au de obiect realitatea unică, diferită numai ca formă.

Ştiinţa pozitivă greşeşte când îşi arogă titlul de „ştiinţă" exclusiv pentru ea, din următoarele motive: ea priveşte realitatea numai sub forma existenţii în timp; elimină notele idividuale, reale şi chiar viaţa însaşi; fragmentează realitatea spaţială şi este lipsită de „principiul unic" prin care trebue văzută reslitatea.

Dacă mai adăugăm la acestea şi faptul că anumite ştiinţe pozitive au la bază adevărate ficţiuni (ex. matematica şi algebra se bazează pe *punct*, iar chimia şi fizica pe *atom*, ambele nedeterminate încă) vom înţelege uşor dece adevărurile lor îmbracă totdeauna forma teoriei şi ipotezii. Nu tot aşa este cu realitatea religioasă. Teologia nu are nevoie în opera e ei de ipoteze spre a se legitima, nici nu are nevoie de-a inventa şi presupune, pentrucă în cel dintâi act de viaţă sufletească facem cunoştinţă cu sentimentul religios, care nu poate fi negat sub nici o formă. El e uşor constatabil şi rămâne numai a fi prelucrat după legile raţiunii.

Realitatea ştiinţelor pozitive presupnue existenţa cu necesitate a unei realităţi religioase. Lumea „fenomenală" cu care se ocupă, presupune o lume „noumenală" peste timp şi spaţiu, unde residă raţiunea existenţii lucrurilor fenomenale şi legile după cari se conduc. Filosofia şi, în ultima instanţă, religia, se ocupă cu aceastâ realitate.

Teologia are deci solide temeiuri de existenţă şi depline drepturi de-a se numì ştiinţă.

*

In penultimul capitol autorul se ocupă cu raportul dintre teologie şi filosofie (64 - 90). „Filosofia este cunoaşterea raţională, unitară şi generală a lumii şi vieţii". Ca şi ştiinţa, filosofia urmăreşte cunoaşterea lumii dând înţeles adevărat lucrurilor, şi arătând sensul şi valoarea existenţii, fundamentează şi armonizează rezultatele diferitelor ştiinţe, raportându-le la un principiu unic, care singur ne oferă raţiunea explicativă a întregii realităţi.

Filosofia mai este şi o ştiinţă critică a valorilor. Realitatea ne este dată sub forma *fizică, istorică, noologică* (a idealităţii sau a valabilităţii). Aceasta din urmă există dincolo de timp şi spaţiu. Ea legitimează şi creiază lumea existenţii. „Existenţa este o categorie, o impregnare a materiei în forme cu prima formă a valabilităţii, care, prinsă în formele de timp şi spaţiu, ia forma existenţii". „Existenţa e o formă a realităţii", nu însăşi realitatea. Lumea valabilităţii este şi ea reală, fără a avea atributul existenţii, care este mai mult legat de materie. Dualitatea: spirit şi materie, lege şi valoare, este strict necesară cugetării şi existenţii lumii.

Din lumea valabilităţii se resfrâng asupra celei a existenţii, valori ca: adevărul, binele, frumosul, cari dau sens, înţeles şi scop materiei şi vieţii.

Realitatea, privită prin prisma acestor valori, devine obiect al cunoaşterii filosofice. Cunoaşterea filosofică trebue să ne ofere „unicul principiu explicativ al întregii realităţi, care să cuprindă şi explicaţia sa însaşi". Aceasta este o „cerinţă intrinsecă a însuşi conceptului de valoare" şi o cere chiar tendinţa către unitate a sufletului omenesc. Dar cele trei valori sânt perfect coordonate şi egal îndreptăţite între ele. Nu sânt subordonate şi supraordonate una alteia, ceeace contrazice imaginii universului ca tot. Atunci trebue postulată o nouă valoare, care să le fie supraordonată fără a le desfiinţa. Aceasta este valoarea religioasă, valoarea sfinţeniei, cerută de religie prin noţiunea de Dumnezeu, iar de filosofie prin noţiunea de absolut sau valoarea eternităţii.

Cunoaşterea lumii poate fi deci obiect al ştiinţii, *valorificarea ei* revine filosofiei şi în ultima instanţă religiei, care este dezţinătoarea temeiurilor lumii „fenomenale şi noumenale" sau „a tuturor celor văzute şi şi nevăzute."

Concluzia: filosofia nu poate fi atee, nici religia duşmană filosofiei.

*

In ultimul capitol autorul se ocupă de cauzele cari promovează desacordul dintre religie şi ştiinţă. (90 - 150).

„Ştiinţa" fragmentând natura ne dă asupra ei rezultate contingente, relative şi ea se ocupă *numai cu cunoaşterea*, nu şi cu valorificarea şi sanctificarea ei.

Religia şi filosofia privesc în totalitatea ei şi ne dă adevăruri eterne, generale, asupra realităţii. De aici urmează că „ştiinţele" pozitive se subsumează şi integrează religiei şi filosofiei şi nu poate fi în desacord între ele. Şi totuşi desacordul poate veni din ambele părţi. Religia supără ştiinţa oridecâteori susţine principii contrare resultatelor *particulare* ale ştiinţelor pozitive, şi invers: oridecâteori ştiinţa depăşeşte domeniul limitat al fenomenelor *generalizând* şi *absolutizând cazuri individuale*, vine în conflict cu teologia. In decursul timpului nu sânt rari cazurile, în care ştiinţa şi religia duceau o adevărată luptă de nimicire, una contra alteia. Mai nou se simte o uşoară ameliorare a raporturilor dintre ele, bazate pe respectul domeniului fiecăreia: ştiinţa rămânând în ca-

ştiinţa creştină nu e altceva decât, expresia constituţiei păcătoase a omului, a servituţii şi înfricării lui. Esenţa creştinismului constă în a elibera omul de aceste stări, a-i salva activitatea creiatoare, şi a-i restabilì demnitatea perdută. Dupăcum am văzut, activitatea omenească are isvor interior, — spiritual, — şi nu exterior social. Omul a fost orânduit să lucreze în mediul social; dar el nu poate manifesta o activitate şi stăpânì acest mediu divers, nu-l poate subordona scopurilor spiritului, decât numai atunci când împlineşte prin activitatea lui nu prescripţiunile mediului, ci pe ale unei puteri infinit de adânci, interioare şi spirituale. Omul, ca să poată lucra, trebue nainte de toate să-şi precizëze pentru el icoana aceea ce reprezintă o valoare superioară, — scopul şi senzul vieţii. Şi aceasta nu o poate găsì în lumea naturală, deoarece el este celce trebue să-i dea acestei lumi valoarea, scopul şi senzul ei. Numai creştinismul ne indică isvorul suprem şi etern al vieţii. Prin aceasta creştinismul ridică omul deasupra mediului, deasupra servitudinii lui, şi îi dă toate posibilităţile de a modifica, îmbunătăţì şi transfigura acest mediu, de-a-l subordona spiritului lui, realizând în el ultima valoare — Impărăţia lui Dumnezeu. Dar, înainte de toate, datoria noastră este de a da un senz şi o valoare existenţei personale a *omului*, lucru pe care, până azi, nu l-a făcut nici-o doctrină socială.*]

*) (Nicolas Berdiaev, Christianisme et réalité sociale). In rom. de Pr. **C. Zoican**

Legea *pentru organizarea Ministerului cultelor şi artelor, ca resort independent, a fost votată pe articole şi în total, cu bile, în şedinţa Senatului dela 1 Martie 1937.*

La discuţia proectului de lege pentru această organizare a luat cel dintâi cuvântul I. P. S. Sa Patriarhul **Miron,** *spunând că existenţa separată a ministerului cultelor este binevenită atât pentru Biserica dominantă, cât şi pentru celelalte culte din ţară. După aceasta I. P. S. Sa constatând cu date lămurite, că situaţia cultului ortodox este cea mai precară faţă de toate celelalte culte, termină zicând: Prin proectul de lege prezentat avem nădejdea, că se vor remedia şi doleanţele clerului nostru ortodox, satisfăcându-se trebuinţele Bisericii dominante.*

Biserica saşilor din Ardeal luptă împotriva comunismului. Revista bisericească din Sibiu, «*Kirchliche Blätter*» a apărut de curând ca fascicol special împotriva celor fără Dumnezeu, arătând, într'un material bogat şi temeinic, primejdiile cuprinse în doctrina bolşevismului şi urmările cumplite ale acestei concepţii de viaţă anticreştină.

Lucrarea e cât se poate de bine venită pentru toţi cei ce doresc să adâncească problemele privitoare la bolşevism şi la minciunile lui. Interesante sânt, şi uneori sguduitoare, icoanele zugrăvite din Rusia sovietică, după rapoartele făcute de imparţiali cunoscători ai stărilor din această nenorocită ţară.

F. O. R.

La Dumineca Ortodoxiei

Frăţia Ortodoxă Română, prin Comitetul central de direcţie, face călduros apel, către domnii preşedinţi şi către membrii comitetului de direcţie ai secţiunilor eparhiale, în vederea apropiatei Dumineci a Ortodoxiei.

Apelul conţine următoarele:

Domnule Preşedinte, — Dumineca Ortodoxiei din 21 Martie 1937 fiind ziua asociaţiei noastre, vă rugăm să binevoiţi a lua toate măsurile ca ea să tie prăznuită pretutindeni, dar mai ales în oraşe, potrivit însemnătăţii ce i-o atribuim cu toţi.

Credem nimerit să se organizeze în acea zi un festival religios cu cântări şi recitări religioase, care vor încadra **conferinţa** *ce va fi ţinută de către un fruntaş mirean, despre rostul şi importanţa FOR-ului, aşa cum este stabilit în programul de muncă, tipărit şi în «Moţiunile» votate de congresele generale.*

Având în vedere primejdia comunismului, arătată atât de lămurit în Pastorala Arhiereilor noştri, conferenţiarul se va opri şi asupra lui, cerând o solidarizare deplină a tuturor conştiinţelor româneşti.

Deasemenea să fie rugaţi preoţii, ca în predica zilei din biserică să atragă şi ei atenţiunea credincioşilor asupra Frăţiei noastre.

Totodată vă mai rugăm, să folosiţi şi în anul acesta Duminecile din postul Paştilor, pentru a pune în cale **conferinţe publice** *sub auspiciile FOR-ului, orientându-vă în alegerea subiectelor după obiectivele Asociaţiei noastre, cuprinse în program, dar fireşte ţinând seama şi de preferinţele locale.*

In orce caz, prin această activitate publică servim ortodoxia naţională şi sporim prestigiul FOR-ului, tocmai într'o vreme, când extinderea lui pe ţara întreagă este un fapt definitiv stabilit.

Facem deci apel călduros către Domnia Voastră şi membrii comitetului de direcţie, să continue a fi aceiaşi devotaţi şi însufleţiţi luptători din trecut pentru idealurile noastre ortodoxe.

Cu salutări ortodoxe:

Prof. **Sextil Puşcariu** m. p.,
preşedinte.

Dr. Ioan Mateiu m. p.,
secretar general.

Probleme-Recensii-Comentarii

A apărut: **Procesul Verbal,** conţinând — pe 124 pagini, — chestiunile importante desbătute în *Congresul naţional-bisericesc* al Mitropoliei Ardealului, întrunit în Sibiu la 14 Octomvrie 1933 în sesiune regulamentară. Ediţiunea Mitropoliei. Sibiu, Tip. Arhidiecezană.

Numeroasele probleme ce se perindează pe paginile acestei publicaţiuni, şi constatările ce se desprind din rapoarte şi din desbaterea lor, conclud că Biserica noastră din Mitropolia Ardealului, — călăuzită în spiritul principiilor fericitului în Domnul arhiepiscop şi mitropolit *Andrei*, — îş întocmeşte programul de activitate conform misiunii sale în mijlocul credincioşilor. Cuvântul de deschidere a congresului spunea: «*Nouă, astăzi mai mult decât oricând, ne trebueşte o biserică cu răspundere deplină pentru misiunea ei divină şi care făcând viu şi cât mai rodnic contactul între sufletul naţional şi valorile cele veşnice ale vieţii, să deschidă larg izvoarele de putere spirituală, din care să se reverse cu îmbelşugare credinţa, morala, iubirea, răbdarea, dreptatea, disciplina, respectul autorităţii, cinstea şi celelalte virtuţi care fac razimul unui popor în zile grele şi-i dau tăria să-şi realizeze misiunea sa în lume*».

Domnii deputaţi congresuali, ca şi alţi cărturari, vor găsi în cartea acum apărută o icoană grăitoare a situaţiei Bisericii noastre de după războiu.

*

In locul clopotniţelor, biserici. — Orcine, cunoscător al aşanumitei regiuni secuizate, în special al regiunii din jud. Odorhei, după lipsă de câţiva ani străbate earăş acest ţinut, rămâne uimit de schimbarea produsă în manifestările vieţii româneşti, în toate direcţiile, şi mai ales în cea sufletească.

Pornind spre regiunea păduroasă a judeţului, îţi răsar în cale mulţime de biserici noi, unele terminate, altele în construcţie. Ai putea spune că întregul judeţ e transformat într'un vast şantier. Astfel de schimbări, plăcute sufletului, poţi vedea în comunele: *Racoşul de sus, Vârghiş, Baraolt, Biborţeni, Herculean, Ocland, Crăciunel, Mereşti, Aldea, Odorhei*...

De unde până acum în toate aceste comune se aflau doar smerite clopotniţe şi prea arareori câte o bisericuţă de lemn la margine de sat, împreună cu casa preotului „valah"...

Mâna Atotputernicului Creator însă, care conduce toate şi schimbă toate, potrivit voinţei şi dreptăţii Sale sfinte, a făcut să vedem ridicându-se biserici în locul clopotniţelor de odinioară, în toată regiunea secuizată.

Ce dovedeşte această schimbare? Ea dovedeşte, că în aceste regiuni a existat o viaţă românească care se desmorţeşte astăzi la focul dragostei lui Isus Hristos şi al Patriei-mame.

Dacă statul îşi îndreaptă luarea aminte spre regiunile oropsite de soartă, sprijinindu-le după împrejurări, este dovadă vie că în aceste regiuni au existat şi există români a căror limbă şi lege au fost suprimate, iar drepturile lor sfinte, violate. Spre *aceştia* se îndreaptă astăzi privirile bunilor români, pentru aceştia se străduesc şi se fac sacrificii în scopul să fie aduşi iarăş la matcă.

De acum înainte rostul clopotniţelor s'a terminat. Sunetul duios al clopotelor lor, — care se auzea doar atunci când petreceau la locul de odihnă pe vreunul din ceice nu şi-au lăsat legea străbună, — a amuţit.

In locul lor se clădesc biserici pretutindeni, în ale căror încăperi cei reveniţi la credinţa strămoşească îşi vor unì rugăciunile sincere, mulţumind lui Dumnezeu care i-a ajutat să treacă peste năpaste.

Pr. *Ioan Popa.*

*

Conferinţă şi vizitaţiune. — In seara zilei de 27 Februar 1937, în oraşul *Odorhei*, în sala arhiplină de intelectuali a liceului „St. O. Iosif", în cadrele FOR-ului, a conferenţiat P. C. Pr. consilier arhiepiscopesc *Tr. Scorobeţ*, tratând subiectul „Religia şi statul modern". Conferenţiarul, bine cunoscut în oraş şi jur, ca destoinic organizator al bisericii noastre din regiunea secuizată, a fost ascultat cu atenţie încordată, până la fine. Iţi făcea impresia că P. C. Sa, prin tonul blând ce-l caracterizează, ţine să desvolte mai mult o meditaţie care să ridice sufleteşte elita intelectuală spre Dumnezeu, apropiind-o şi făcând-o să iubească sfânta biserică.

Vom da poate cu alt prilej, câteva spicuiri din această conferinţă, carê a lăsat o excelentă impresie în rândurile ascultătorilor.

A doua zi, Duminecă, înconjurat de tot clerul din jurul Odorheiului, P. C. Sa a ţinut să aducă hrană sufletească în rândurile tinerimii şcolare, pentru care a tâlcuit învăţămintele din Evanghelia zilei.

P. C. Sa a cercetat apoi noua clădire a bisericii, de unde a plecat la I. G. Duca (Cristur), vizitând şi aici noul locaş de rugăciune.

---

drul *fenomenului*, iar religia raportându-se la cauza şi scopurile lor ultime.

Să vedem mai de aproape acuzele ce le-a adus ştiinţa religiei în decursul timpului:

1. S'a susţinut că ştiinţa se basează pe *experienţă* şi *raţiune*, de aceea adevărurile sale *au siguranţă* şi *sânt obiective*; până când religia, bazându-se pe *dogmă* şi *autoritate*, adevărurile sale nu sânt *verificabile* şi nici *nu pot avea certitudinea* şi *obiectivitatea necesară*.

La acestea sânt de observat următoarele: Intuiţia prin „sensuri", nu este isvor infalibil de siguranţă, pentrucă datele sale, adesea trebuesc verificate sau chiar înlăturate, de către raţiune, pentru a putea ajunge la adevăr.

Raţiunea însaşi încă nu este infalibilă. In legile sale generale, ea este anterioară faptelor, de aceea şi interpretarea dată fenomenelor îmbracă forma *confecturii* şi a *ipotezelor*. La acestea adăugăm că însăşi religia face uz de *intuiţie* şi *raţiune*.

Religia întrebuinţează *intuiţia*, în sânul vieţii actuale sau în trecutul ei istoric, în viaţa religioasă subiectivă, a individului, sau în cea obiectivă, a societăţii, în care fenomenul religie a fost totdeauna pe primul plan de preocupări.

Raţiunea, ca al doilea izvor al religiei, este cea care ne duce din relativitatea naturii şi a manifestărilor ei, la absolutul divin, sau spre formele ideotetice[1] şi permanente ale realităţii.

2. S'a mai afirmat, că ştiinţa are criteriul siguranţei şi veritătii în sine, pe când religia, în afară de sine, din revelaţie şi prin credinţă.

Şi aici este de observat, că adevărurile de credinţă sânt de multeori, de ordin intern, postulate constrângătoare ale raţiunii proprii. (Existenţa lui Dumnezeu, nemurirea sufletului). Faptul că greutatea certitudinii este în afară de noi, în divinitate, nu poate decât să bucure pe orce doritor de adevăr.

Oare noi nu acordăm credit ştiinţii atunci când, fără a fi verificate, operăm cu date în aparenţă sigure? Cine dintre noi a măsurat raza pământului sau distanţa dintre pământ şi soare? Ce este „punctul", această ficţiune care creiază cele mai perfecte ştiinţe: algebra şi geometria, decât o dogmă a creaţiei din adânc. Ce este spaţiul, decât o simplă formulă convenţională asupra pluridemensionabilităţii căruia se discută şi se va discuta multă vreme? Deci operăm şi în ştiinţă cu noţiuni a căror echivalenţă reală nu-i verificată şi trebue să le dăm atributul credinţii.

[1] Termenul ideo-tetic este întrebuinţat de autor pentru a exprima deosebirea dintre *idee* şi materie, dintre formele de prelucrare de raţiune şi datele brute ale sensurilor.

3. Se mai susţine că *siguranţa* ştiinţei este obiectivă şi se impune tuturora, până când cea a religiei este subiectivă şi se impune numai acelui care o trăieşte. — Că despre o siguranţă absolută nu poate fi vorba în ştiinţă, ne spun sofiştii, scepticii, mai nou Humme, Kant etc. precum şi nenumăratele teorii asupra naturii şi legilor sale, de cari sânt pline tratatele ştiinţifice.

De aici urmează că, o *diferenţă organică* între ştiinţă şi religie nu există şi religia îşi menţine contactul cu raţionalul, cu toate încercările de-a face din ea un domeniu «*nelogic*» sau o activitate a «*subconştientului*» şi «*iraţionalului*». Deosebirea dintre ele e mai mult de ordine pasională, practică.

Un argument în plus pentru armonia ce trebue să existe între religie şi ştiinţă, autorul ni-l dă în opiniile unei întregi falange de bărbaţi ai ştiinţii, din operile cărora citează locuri potrivite.

Plină de interes este şi partea statistică. Numărul savanţilor cu atitudini religioase, din secolul 15–20, este enorm de mare, faţă de al necredincioşilor.

Secolul al 20-lea e secolul spiritualităţii, care vrea să se elibereze de sub tirănia materialismului. Paşii săi se îndreaptă spre valori eterne. Natura însaşi concepe acest secol ca o cugetare în desfăşurare (Bergson). „Relativismul ştiinţific" îşi face loc în toate tratatele ştiinţifice.

Religia şi ştiinţa, sub egida spiritualităţii, îşi dau mâna spre a se orienta în labirintul atât de vast al necunoscutului.

Atitudinea irenică — păstrând totuşi contactul din raţionalul şi transcendentul — într'un domeniu, în care s'a exagerat atât de mult, atât din partea religiei cât şi a ştiinţii, situiază pe autorul acestui curs de apologetică pe un plan cu totul nou. O tradiţie în acest sens ar putea scuti biserica noastră ortodoxă de frământări inutile şi ne-ar menţine mereu în contact cu spiritul creştinismului adevărat, care n'a fost niciodată şicanator, cu ceeace era în afară de vederile sale.

Citind cartea dlui I. G. Savin, rămâi cu impresia că tot ce poate cuprinde o *introducere* în apologetică, este sintetizat, clar şi bine documentat în acest volum. Intr'o limbă ce iese din comun şi într'un stil uşor şi curgător, cum rar se întâlneşte în cărţile noastre ştiinţifice, autorul ne arată, în mod cât mai pe înţeles posibil, chestiuni atât de dificile. Cucernicii preoţi şi ceice se interesează de astfel de probleme înalte, găsesc în cartea dlui I. G. Savin un bun auxiliar.

Pr. **I. Beju**

Pretutindeni a rămas deplin mulţumit de modul cum biserica ştie să realizeze lucrări de seamă.

Impresia P. C. Sale este că, s'a lucrat mult în timp scurt, deşi cu ajutoare prea puţine. — *Dar.*

*

Ordinul călugăresc premonstratens din Oradea făcuse, cum se ştie, recurs contra rectificării intabulării pe seama statului român, a complexului de clădiri din strada Episcopul Roman Ciorogariu din Oradea. Acest ordin catolic izbutise, înainte cu 80 de ani, prin inducere în eroare, să intabuleze pe numele său menţionata avere. Prin lungi cercetări însă, dl prof. O. Ghibu a adunat toate documentele care dovedesc *dreptul de proprietate a statului* asupra acestor averi de câteva sute de milioane.

Pe baza documentelor s'a şi făcut, în Cartea funduară din Oradea, rectificarea intabulării pe seama statului, împotriva căruia ordinul premonstratens porneşte recurs. In acelaş senz fac recurs şi ordinul premonstratens din Iasovia (Cehoslovacia) precum şi episcopia romano-catolică.

Recursurile s'au desbătut, în 20 Februar 1937, la Camera de consiliu a tribunalului Bihor, secţia 2.

Din partea statului s'au înscris ca apărători numeroşi advocaţi; ear ca informator a asistat şi dl *O. Ghibu*, care a adus date şi dovezi învederate împotriva pretenţiunilor ordinului asupra acestor bunuri, spulberând argumentele înşirate de numiţii recurenţi, susţinuţi, în ţara noastră, din partea Scaunului papal pentru motive de propagare a catolicismului şi, în acelaş timp, pentru motivul politic de restaurare a Habsburgilor. Vorbitorul arată lămurit caracterul subversiv al ordinelor: premonstratens din Oradea, al piariştilor din Timişoara, şi al minoriţilor din Tg.-Mureş, — şi legătură cu aceasta şi datoria noastră să le supraveghem şi să nu le dăm putinţa de a săpa la temeliile statului. Camera de consiliu, intrând în deliberare, aduce sentinţa în care — pentru motivele arătate în corpul acţiunii — *respinge ca nefondate recursurile ordinului premonstratens din Oradea, din Iasovia şi al episcopiei romano-catolice.*

Această sentinţă a stârnit vie mulţumire în rândurile publicului românesc din Oradea şi de pretutindeni.

— Pentru cetitorii noştri, mai adăogăm că materialul documentar, privitor la ordinul premonstratens, este publicat în broşura scrisă de dl *O. Ghibu:* „Ordinul canonic premonstratens din România", scriere apărută în colecţia de „Studii şi Documente", Nr. 2. (Preţul 40 Lei). In numerele viitoare ale colecţiei se va publica materialul documentar privitor la *Ordinul minoriţilor* şi la *Ordinul franciscanilor.* Din toate acectea se va putea constata, între altele, şi rolul Romei catolice în acţiunea revizionistă maghiară, făcând — spune autorul — să amuţească pentru totdeauna glasurile naivilor, cari cred că „sfântul Scaun" dela Roma este pur şi simplu reprezentantul lui Hristos şi nu şi susţinătorul idealurilor vechei monarhii austro-ungare.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă publică că în ziua de *28 Martie 1937*, ora 3 p. m., consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Vlădeni, judeţul Braşov, va ţinea licitaţiune publică cu oferte închise, în localul bibliotecii Casei culturale, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparaţiune la turnul bisericii, lucrări de tencuială, planşeu de beton, jaluzii la ferestre etc., reparaţiuni aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 6559 din 1936.

Valoarea lucrărilor după aviz este de 28.000 lei. Condiţiunile se pot vedea în orce zi la oficiui parohial din loc, precum şi devizul cu reparaţiunile stabilite.

Vlădeni, la 4 Martie 1937.

Pr. **Alex. Florea**
paroh.

(14) 1—1

Nr. 1605—1937.

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa oficiilor protopresbiterale şi parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarea adresă a Ministerului de finanţe, direcţiunea contabilităţii, Nr. 346.390 din 19 Ianuarie 1937, înregistrată la Ministerul educaţiei naţionale sub Nr. 13.225 din 20 Ianuarie 1937 privitoare la expediarea valorilor:

„S'a constatat în ultimul timp că *valorile expediate dela o autoritate la alta*, din cauză că nu sânt bine identificate în adresele de expediere şi nu sânt cu îngrijire ataşate, se rătăcesc şi prin acest fapt se produc pagube Statului, care este obligat a despăgubi pe beneficiarul acelor valori.

Pentru îndreptarea în viitor a acestei stări de lucruri, Vă rugăm să binevoiţi a dispune ca serviciile din subordinele Dvoastră să ţină în seamă măsurile de mai jos, cari s'au luat cu caracter general şi care să fie aduse la îndeplinire cu cea mai mare strictete. In vederea celor de mai sus şi anume a unei bune organizări a evidenţei valorilor şi actelor de valoare ce se expediază, precum şi pentru urmărirea acestor valori, se va avea în vedere:

1. *Identificarea anexelor.* Toate valorile sau actele de valoare emanate dela Administraţia de încasări şi plăţi, Cassa de depuneri, sau alte instituţiuni, ca recipise, chitanţe, recipise de depozit provizoriu, titluri de rentă, cupoane, bonuri de tezaur, bonuri de impozit, ordonanţe de plată, acte justificative ale ordonanţelor, monezi de hârtie sau metalice, chei pentru case de bani, contracte de vânzare, contracte de închiriere şi orice alte hârtii de valoare ce se expediază de serviciile Dvoastre, trebuesc să fie în primul rând bine identificate în adresa sau raportul cu care se înaintează, într'un cuvânt să se cuprindă toate elementele principale ale actului ce se ataşează.

2. *Ataşarea şi expedierea.* Serviciile să fie obligate ca înainte de a depune la registraturile generale, hârtiile de expediat, să se îngrijească cu deosebită atenţiune de ataşarea anexelor în aşa mod, încât să se facă imposibilă rătăcirea anexelor de adresa cu care ele se expediază. Să se facă chiar pe adresă o menţiune foarte vizibilă că se ataşează anexă de valoare şi câte anume anexe.

Expedierea acestor hârtii oficiale să se facă totdeauna recomandat şi, în cazul când sunt monezi de oricefel, să se facă pe plic menţiunea valorii.

3. *Confirmările.* Adresele sau rapoartele cu care se trimit valori sau acte de valoare, vor avea la sfârşit o menţiune prin care să se pretindă autorităţii căreia i se expediază corespondenţa, obligaţiunea de a confirma primirea valorilor.

Autoritatea care primeşte valorile, să fie obligată ca în minimum 3 zile să trimită confirmarea; iar autoritatea care a expediat valorile, să urmărească prin serviciile resp. primirea acestor confirmări şi să fie obligată ca în cazul când în termen de 8 zile nu a primit descărcarea, să solicite în mod expres confirmarea.

In felul acesta se va putea din timp constata fie pierderile valorilor, fie dispariţiile cauzate prin sustragerea valorilor, de către persoane de rea credinţă.

Această măsură fiind foarte importantă, Vă rugăm a dispune să fie executată cu cea mai mare punctualitate.

4. *Adnotări în registre.* Serviciile de arhivă să fie obligate ca în registrele de intrare şi eşire să facă o menţiune *expresă şi foarte vizibilă* despre corespondenţa care are ataşate valori, pentrucă în felul acesta se vor putea cu uşurinţă îndeplini obligaţiunile prevăzute la pct 3. de mai sus.

Pentru ca măsurile indicate prin prezenta adresă să şi poată asigura efectele în mod absolut complet, Vă rugăm să binevoiţi a dispune ca ele să fie aduse şi la cunoştinţa tuturor serviciilor DV. exterioare cu indicaţiunea de strictă aplicare".

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

INFORMAŢIUNI

O agresiune cu desăvârşire condamnabilă a suferit rectorul universităţii din Iaşi, dl profesor *Traian Bratu*, atacat în stradă, într'una din serile trecute, de trei indivizi înarmaţi cu cuţite, şi grav rănit. Justiţia va stabili cine au fost făptuitorii atentatului odios, atribuit unor fruntaşi ai studenţimii ieşene. In orce caz, tinerii universitari sânt datori să-şi păstreze totdeauna cumpătul şi să respingă îndemnurile menite să le slăbească buna reputaţie de a fi iubitori de legalitate şi de ordine morală.

O societate de model. PRIMA ARDELEANĂ PLĂTEŞTE TREISUTEMII LEI PENTRU UN CAZ DE MOARTE. *Sântem informaţi, că Societatea de asigurări generale* **Prima Ardeleană,** *reprezentanţa generală din Sibiu, a plătit văduvei fostului administrator financiar din Sighişoara,* **Dr. Dumitru Coltău,** *suma de Lei 300.000 (treisutemii) drept daună după asigurarea de viaţă ce a avut răposatul la susnumita societate, cu polita de asigurare Nr. 14.216, care a fost în vigoare numai de 5 ani de zile. Modul culant în care s'a achitat această daună în întregime, face deosebită onoare societăţii de asigurare* **Prima Ardeleană,** *care a arătat din nou că ştie să-şi facă pe deplin datoria faţă de clientela sa.*

Călduroase mulţămiri aduc tuturor vrednicilor credincioşi, bărbaţi şi femei, care au binevoit să facă generoase contribuţii pentru repararea şi împodobirea sfintei noastre biserici din parohia *Brăteiu*, protopopiatul Mediaşului. Darurile oferite dovedesc, că pe lângă toată criza morală de astăzi, duhul de jertfă pentru Casa Domnului trăeşte viu în sufletul poporului nostru, care îşi păstrează cu sfinţenie bunele şi creştineştile datini, moştenite dela cucernicii înaintaşi.

Lista, cu numele dăruitorilor şi cu arătarea sumei oferite, urmează mai jos. Aici mai observ că, dl dir. *N. Cristescu* a donat bisericii o sfântă icoană, ear dl *N. Munteanu* odăjdii (în preţ de 4000 Lei).

Au contribuit:

Primăria comunală din Brăteiu 30.000 (treizecimii) Lei; Dr. Gh. Vlădescu, medic, Bucureşti 500 Lei; din parohia Brăteiu următorii: Ştefan Vlăduţiu 2000 Lei, Miron Maier 600, Nicolae Macrei 500, Alexe Cheţan 300, Chirion Manciu 250, Anica Manciu 240; — Gheorghe Manciu primar, Ioan Andreiu, Gheorghe Vlăduţiu, câte 200 Lei; G. Manciu, Maria Boeşan, D. Bârză, câte 150 Lei; Ioan Vlăduţiu, Gheorghe Funariu, Maria Mija, Gheorghe Mija, Ioan Mnntean, Maria Manciu, Dumitru Dăian Nr. 212, Gheorghe Muntean, Achim Bucur, Muntean Gheorghe, Gh. Şerban, Costache Anghel, Gh. Marian, Nistor Cristescu, Nicolae Florea, Gh. Soportoceanu, Ioan Rotariu, Maria Barani, Luiza Cencea, Ghiurcuţa Guţi, Gh. Prişca, câte 100 Lei; — Ioan Funariu, Ilarie Brândea, câte 60 Lei; — Vasile Andreiu, Ioan Marian, Teofil Crişan, Achim Manciu, Ioan Manciu, Ştefan Vlăduţiu, Gligor Mija, Ştefan Marian, Arţântea Păcurariu, Victor Funariu, Maria Funariu, Lina Mija, Gh. Muntean, Finica Gheaja, Dumtiru Dăianu, Ioan Muntean, Achim Muntean, Nicolae Manciu, Ioan Andreiu, Ştefan Mija, Gh. Popa, Teodor Crăciun, Gh. Crăciun, Gh. Boia, Nic. Marian, Fira Soportocean, Ioan Codoi, Ilarie Manciu, Eugen Comiza, Ceci Comiza, Dumitru Barbu, câte 50 Lei; — Filon Păcurariu, Achim Mija, Gh. Manciu, Teofil Manciu, Mariu Mija, Ana Rotariu, Calman Guţi, Rafira Cercea, Vasile Găban, Raveca Manciu, câte 40 Lei; — Chirion Crişan, Nic. Fetean, Achim Muntean, Ioan Andreiu, Nic. Soportoceanu, Vasile Timariu, câte 30 Lei; — Tiana Mija, Raveca Munteanu, Ioan Manciu, Finica Păcurariu, Raveca Vlăduţ, Nic. Muntean, Ana Suciu, Andronic Muntean, Nicolae Găban, Chirion Rotariu, Maria Şerban, Sofia Mihu, Maria Mărginean, Gh. Rotariu, Maria Soportocean, Berţi Canahai, Paraschiva Comiza, Ana Cercea, Laurenţiu Vitan, Ioan Gasman, Gh. Cercea, Pepi Cercea, Fimia Grâdea, Nic. Codoi, Ghiza Varga, Ludovica Savu, Maria Sticânel, câte 20 Lei; — Fira Marcu 15 Lei; — Matei Sepi, Iuliu Cercea, Gh. Mărginean, câte 10 Lei; — Coman Cercea 5 Lei. —

Bunul Dumnezeu să le răsplătească tuturor!

Din sumele adunate s'au achitat: 20 mii de Lei pictorului *Belizarie*-Piteşti pentru sfintele icoane; alte 20 mii de Lei maestrului *Lorenz*-Sibiu pentru sculptarea iconostasului; 8000 maestrului *Stanciu*-Sibiu pentru zugrăvitul bisericii; şi alte cheltueli mai mici. Pr. *Miron Maier.*

Expropriere pe seama Statului. Conform legilor în vigoare, se expropriază prin decretul regal dela 19 Februar 1937, *pentru instalarea unei construcţii militare*, terenul aflat în Valea Mârşei, între Avrig—Bradu—Racoviţa, judeţul Sibiu. Terenul se compune din 388 ha în regiunea Avrig, 16 ha în regiunea Bradu şi 137 ha în regiunea Racoviţa. Valoarea terenului, în sumă de zece milioane de lei, va fi achitată de Ministerul Armamentului.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 7 Martie 1937, va predica părintele *Iacob Bozocea.*

Conferinţe publice. In ciclul organizat de desp. Sibiu al „Astrei" şi de Federaţia corpului didactic din localitate, a conferenţiat Dumineca trecută P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Clujului, cu subiectul: Crâmpee din Evanghelia Domnului. Prea Sfinţitul arată cum Mântuitorul Isus Hristos şi-a alcătuit propoveduirea în cadre dumnezeeşti; oamenii din vremea Sa însă tălmăceau totul în cadrele înguste ale foloaselor pământeşti. Drept exemple înşiră mai multe crâmpee din sfânta Evanghelie, b. o. faptul cu săturarea mulţimilor, când Mântuitorul a grăit despre pânea cea veşnică, ear oamenii, fără a cuprinde înţelesul Evangheliei, socoteau că este vorba de pânea cea materială. In concluzie se expune faptul, cum Isus Hristos ţinteşte la o renaştere sufletească a omului; — o renaştere religioasă se cere şi pentru neamul românesc de astăzi. Frumoasa conferinţă a fost urmărită cu viu interes de marele public românesc al Sibiului. Din asistenţă a făcut parte şi P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Orăzii.

— Duminecă, în 7 Martie 1937, ora 6 seara, în aceeaş sala a judeţului Sibiu, conferenţiază P. C. Păr. *Dr. Valeriu Jordăchescu*, profesor la facultatea de teologie din Chişinău, despre cea mai actuală temă: Creştinism şi comunism.

Poşta redacţiunii

Pr. *A. M.* în *L.* Se pot trimite în altă parte.

Pr. *A. M.* în *R.* Despre „Oastea Domnului", s'a predat foii respective.

Pr. *S. R.* în *I. G. D.* Dacă vor fi ţinute în formă concisă, revăzută şi de autor.

Parohia ortodoxă română Şeica-mare

Publicaţiune

Se vinde prin licitaţie publică cu oferte închise, în localul Inspectoratul reg. silvic Sighişoara în ziua de *12 Martie 1937, ora 12*, 865 arbori esenţa stejar cu un volum de cca 990 m. c. lemn de lucru, şi cca 1835 m. steri lemn de foc, asemenea 1197 m. steri crăci din pădurea „Crânguri", pădure după suprafaţă de cca 11.50 ha. Proprietatea bisericii ortodoxe române Şeica-mare, judeţul Târnava-mare.

Distanţa pădure-gara Şeica-mare 5 km.

Garanţia provizorie numai în numerar este de 25.000 lei.

Caietul de sarcini poate fi văzut la Inspectoratul silvic Sighişoara, Ocolul silvic Mediaş şi la Oficiul parohial ortodox român Şeica-mare.

Oficiul parohial ortodox român:

Chirion Marcu
paroh

(15) 1—1

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu, 14 Martie 1937 — Nr. 11

BIBLIOTECA CENTRALA A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„NIHIL SINE DEO"

— Comunicatul Sfântului Sinod —

I

In timpul din urmă s'au ridicat voci cari cer ca preotul să-și limiteze toată activitatea la altar; să iasă cu totul din mijlocul vieții, sau să nu aibă nici o atitudine determinată de caracterul său de slujitor al lui Hristos și al Bisericii.

Această dorință Biserica și preoțimea ei nu o poate împlini. Dacă în trecut, când a fost aproape singurul factor ocrotitor și îndrumător, a știut să scoată la liman bun neamul românesc, nu înțelegem de ce se manifestă astăzi atâta neîncredere în acțiunea ei în mijlocul vieții românești. Dragostea ei pentru neamul nostru cu care s'a împletit intim și indisolubil într'un trecut atât de îndelungat, nu poate fi astăzi omorâtă de ceice nu iubesc prezența ei la tot pasul.

Afară de aceasta însăși învățătura ortodoxă, creștinismul nealterat și nedeviat, impune Bisericii grija de viața totalitară a neamului în mijlocul căruia a fost trimisă de Dumnezeu.

Biserica nu are numai funcția de a se ruga, ci și **de a învăța** *pe oameni cum să-și îndrumeze viața în toate domeniile ei pentru a înainta spre ținta cea singură fericită: viața de veci.*

Biserica are **o concepție** *despre existență și — determinat de aceasta —* **un program etic** *de viață omenească. Ea nu va interveni în lupta dintre partidele politice pentru a declara pe unul mai bun ca pe celălalt, atunci când ele nu se depărtează decât în metode și nu vin în contrazicere cu programul etic al Bisericii. Dar are dreptul să-și intensifice acțiunea pentru adâncirea concepției creștine și a moralei creștine în straturile poporului român, inclusiv partidele politice și să ia chiar atitudine combativă față de acele acțiuni care sub masca politică propagă concepții de viață și programe etice opuse creștinismului.*

II

Din concepția creștină despre existență și din morala creștină credem că putem deduce pentru împrejurările dela noi și de acum următorul program, de care am vrea să țină seamă întreaga obște românească, toate partidele politice și pe linia căruia Biserica va milita în mijlocul neamului:

1. Toată viața individuală socială, culturală, școlară, economică din statul nostru trebue adusă și ținută într'o legătură strânsă cu Dumnezeu, prin Fiul Său Mântuitorul nostru Isus Hristos. Să facem să dispară spiritul secularist, indiferentist sau chiar ostil față de Dumnezeu. Să sădim în oameni convingerea că nimic serios nu se poate face pentru înălțarea neamului fără Dumnezeu. **„Nihil sine Deo"** *e deviza coroanei române.*

2. Statul nostru este un Stat român, alcătuit cu jertfe fără seamăn de națiunea română, pentru păstrarea, întărirea și înobilarea ei, pentru desvoltarea însușirilor fizice și sufletești, ca să se poată ridica la un nivel cât mai înalt prestigiul ei politic și spiritual. Toate legile, acțiunile, ideile statului și din cuprinsul lui au să fie subordonate binelui durabil al națiunii, sau cel puțin să n'o păgubească. Nu plăcerile sau ambițiile de moment, ale celor lacomi, sau ale masei aţâţate în chip demagogic, vor fi determinante în activitatea statului, ci binele peste veacuri al neamului.

3. Toată viața neamului trebue ajutată prin exemplu de sus și prin îndrumarea serioasă, ca să curgă după norma virtuților creștine. Rugăciunea, munca, cinstea, sobrietatea, spiritul de jertfă în folosul obștei sunt forțele care susțin sănătatea unui neam și măresc necontenit puterea. Tocmai virtuțile care pregătesc pe om pentru viața viitoare, sunt și acele care întăresc societățile omenești. Dar virtuțile acestea ca să fie venerate trebuesc luminate nu numai din latura folosului lor vremelnic, ci mai ales din cea a folosului lor pentru viața vecinică.

4. In conformitate cu cele de mai înainte Biserica se opune acelei concepții care face pe om să aspire numai după fericiri și paradisuri materiale, știind că orice fanatism și orice pasiune purtată de interese materiale face pe om o ființă coborâtă dela destinația ei. Numai lupta pentru cele spirituale inobilează pe om și-l duce spre progres.

5. Având grije de toți fiii neamului, Biserica reprobă individualismul hrăpăreț, precum și orice acte de volnicie, teroare și brutalitate, dar și lupta de clasă, cerând legi și o viață românească inspirată de duhul frăției și al solidarității naționale. Individul să-și folosească libertatea și puterile sale fizice și spirituale nu în direcții centrifugale în folosul unui bine egoist, ci în direcția slujbei în folosul neamului. Personalitatea care slujește nu individul care se îmbogățește, este idealul creștin. Clasele se întregesc și deci să învețe a se iubi și a se ajuta ca mădularele din trup.

6. Cetățenii de alte limbi și legi — după ce cei deveniți ilegal vor fi revizuiți — se vor bucura de tratament legal și vor fi sprijiniți în silințele lor spre progres, dar supraveghiați, ca să nu păgubească prin nimic națiunea română. Respectând drepturile tuturor cetățenilor vom **da existenței noastre politice toată formația și consistența națională.**

7. Pentru a săvârși această lucrare în folosul națiunii și al consolidării statului român, avem neapărată nevoe de liniște, de bunăînțelegere și frățietate între toți fiii neamului și ai Țării, legați între olaltă prin respectul legilor, prin devotament către Suveran și către forma monarhică a Statului.

In grija părintească ce o purtăm pentru mântuirea sufletelor și pentru binele neamului și al Țării, acesta este gândul și îndemnul pe care-l trimitem cu dragostea noastră ca păstori sufletești iubitului cler și popor al sfintei noastre Biserici dreptmăritoare române.

Dat în ședința Sfântului Sinod din 9 Martie anul 1937.

MIRON arhiepiscop al Bucureștilor mitropolit al Ungro-Vlahiei, patriarh al României, președintele Sf. Sinod; NICODIM, Mitropolitul Moldovei și Sucevei; NICOLAE, mitropolitul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului; VISARION mitropolitul Bucovinei; VARTOLOMEU episcopul Râmnicului Noului Severin; LUCIAN episcopul Romanului; GHENADIE episcopul Buzăului; NIFON episcopul Hușilor; GRIGORIE episcopul Argeșului; NICOLAE, episcopul Oradiei; NICOLAE, episcopul Vadului, Feleacului și Clujului; TIT, episcopul Hotinului; GHERONTIE, episcopul Constanței; ILARION Bacaoanul; VENIAMIN Ploeșteanul; GALACTION Craioveanul; IRINEU Târgovișteanul.

Sfântul Sinod și participarea preoților în viața politică

In urma adresei, din 2 Martie a. c., a dlui ministru al cultelor, către I. P. S. patriarh *Miron*, Sfântul Sinod a fost convocat pentru Luni, 8 Martie, în ședință extraordinară.

După serviciul religios, membrii înaltului for bisericesc au trecut în palatul Patriarhiei, în sala de festivități.

In cuvântul de deschidere a ședinței Sfântului Sinod, — chemat să preciseze anumite norme și directive atât pentru dreptul și acțiunea preoților în viața politică și socială, cât și dispoziții de sancționare a transgresiunilor și delictelor, semnate în numita adresă, — I. P. S. Sa patriarhul, președintele Sfântului Sinod, a făcut unele reflexii principiare, spunând și următoarele:

„Clerul bisericii noastre a desfășurat un rol important, adeseori hotărâtor, în desvoltarea istorică a neamului nostru, fiind totdeauna un factor esențial în viața publică din toate ținuturile locuite de români:

Biserica, deci și clerul ei, trebue să continue și în viitor acest rol istoric de îndrumător politic al credincioșilor, călăuzit firește de principiul național, patriotic românesc, monarhic și dinastic, în spiritul tradițional al bisericii noastre creștine ortodoxe, care s'a împletit în cursul tuturor veacurilor în toate manifestațiunile de viață obștească cu toate ramificațiunile ei.

Dar acest rol politic și social ar trebui să-l poată îndeplini clerul *într'o atmosferă ideală*, neinfluențată de alte interese lăuntrice, care să-l abată dela posibilitatea împlinirii acestui rol în cadre strict evanghelice, de închegare, iar nu de divizare a turmii sale.

Aceasta s'ar putea realiza în practica vieții numai dacă clerul *ar activa politicește deasupra tuturor grupărilor și frământărilor de partid*, care — după moravurile cunoscute la noi, — ușor pot umbri prestigiul lui de "părinte" al tuturor...

Trebue, să rugăm insistent pe toți capii partidelor noastre politice, cari au preoți în gruparea lor, ca să ne vie în ajutor, oprindu-i dela acțiuni incompatibile cu misiunea lor sacerdotală, îndatorindu-i de a activa numai în marginile admise de învățăturile evangheliei lui Hristos. Altfel, îndreptare nu se poate face.

Noroc, că nu toți preoții s'au lăsat ademeniți de curentul patimilor politice, care promit ranguri, favoruri, avansuri, ci majoritatea lor — în chip lăudabil — își continuă rolul lor istoric, am putea zice providențial, pe care l-a avut în trecutul neamului și pe care sânt hotărâți să-l păstreze și exercite și pe viitor.

După modesta mea opinie, preoții au dreptul și libertatea — ca cetățeni — să activeze în acele partide a căror program corespunde mai bine convingerilor lor, — dar cu adausul, că le este strict oprit a activa în partide, care n'ar fi monarhice, dinastice, naționale-românești și de ordine, sau al căror program și procedură nu ar fi în conformitate cu învățătura bisericii ortodoxe și cu interesele ei. In asemenea partide nu pot intra, nici activa.

De sine se înțelege, că în această activare politică preotul trebue să țină permanent seamă de misiunea sa profesională, evitând a depăși marginile principiilor evanghelice, care trebue să-i fie călăuză în activitatea sa obștească de orce natură".

Pentru a se menținea în aceste cadre, I. P. Sf. patriarh dă lămuririle trebuitoare. —

Dl ministru al cultelor, *V. Iamandi*, a citit decretul regal de deschidere a Sfântului Sinod. Arată apoi, că nimeni în guvern nu s'a gândit să aducă vreo vină Bisericii noastre și autorităților bisericești, convinși fiind că Biserica aceasta și-a făcut totdeauna datoria. „Nu ne-am gândit, a declarat dl ministru, să oprim pe preoți de a-și exercita drepturile politice, ori să restrângem rolul lor în politică".

I. P. Sf. *Nicolae*, mitropolitul Ardealului, a mulțumit dlui ministru al cultelor pentru grija ce poartă bisericii. Ca păstor al Bisericii Ardealului, a fost totdeauna de principiul ca preotul să rămână acelaș slujitor al bisericii și al neamului, ținând seamă că el nu poate să-și întrebuințeze harul în altfel de servicii, decât cele ale credinței și ale dragostei de țară. —

In ziua de 10 c. Sf. Sinod a ținut a treia ședință, sub președinția I. P. Sf. Patriarh Miron.

S'a citit, în ultimă lectură, răspunsul la scrisoarea dlui Victor Iamandi, ministrul cultelor și artelor, — răspuns care a fost aprobat.

La amiază răspunsul a fost înmânat dlui ministru Iamandi, împreună cu următoarea adresă:

Domnule ministru,

«Alăturat avem onoare a vă trimite Comunicatul dat în şedinţa Sf. Sinod ţinută la 9 Martie a. c. In ea veţi găsi mărturisirea principiilor de care sfânta noastră Biserică este călăuzită în opera de îndrumare a clerului şi poporului drept credincios în toate domeniile vieţii publice.

Binevoiţi a socoti acest comunicat drept răspuns la scrisoarea Domniei Voastre din 2 Martie 1937, cu care aţi ţinut să cinstiţi dintre toate cultele exclusiv Capul Bisericii Ortodoxe a neamului.

In acelaş timp avem onoare a vă face cunoscut că, pentruca preoţii să aibă cuvenita îndrumare şi spre a prevenì eventuale viitoare abateri de la misiunea lor sacerdotală, în conformitate cu dezideratele exprimate de Domnia Voastră şi verbal cu prilejul deschiderii sale, Sf. Sinod a dispus următoarele:

1. Preoţii nu pot să utilizeze slujbele bisericeşti — nici în biserică, nici afară de biserică — pentru sfinţiri de insigne ale partidelor, insigne care urmează să fie folosite în luptele politice dintre aceste partide.

2. Preoţii nu vor luà jurăminte de caracter politic şi nu vor participa la acţiuni care după natura lor nu sunt conforme cu învăţătura creştină.

3. In predicile lor din faţa sf. altar preoţii vor propoveduì învăţăturile Sf. Evanghelii evitând să amestece în aceste predici chestiuni care privesc lupta dintre partidele politice.

4. Acei ce vor contravenì acestor dispoziţiuni, vor fi supuşi pedepselor disciplinare — dela dojană până la depunere — conform art. 3, 17 şi 18 din Regulamentul disciplinar în vigoare.

Vă rugăm, domnule ministru, ca în conformitate cu cele spuse în scrisoarea Domniei Voastre să binevoiţi a aduce la cunoştinţă Chiriarhilor respectivi, cazurile de abateri dela aceste dispoziţii, pentru a aplica sancţiunile cuvenite contravenienţilor.

In încheere vă asigurăm, domnule ministru, că Sf. Sinod, alcătuit din toţi ierarhii sfintei noastre Biserici, este pătruns de răspunderea ce o are înaintea lui Dumnezeu faţă de binele cel mare al naţiunii şi al statului nostru, şi din partea sa este fericit să vă poată împărtăşì totodată convingerea, că şì preoţinea sfintei noastre Biserici este gata să se identifice în tot momentul cu interesele şi aspiraţiile Statului român.

Totodată vă rugăm, domnule ministru, ca să însoţiţi şì din partea Domniei Voastre şi a Onor. guvern, activitatea preoţimii noastre, cu toată încrederea, cu atât mai vârtos, cu cât această preoţime este crescută în şcoli teologice care aparţin statului şi sunt conduse exclusiv de organele lui.

Primiţi, vă rugăm, domnule ministru, asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni şi arhiereşti binecuvântări.

Din şedinţa Sf. Sinod cu data de 10 Martie 1937.

(ss) **Miron** preşedinte (ss) **Gh. Vintilescu** director

(ss) **Galaction Craioveanu** secretar de şedinţă.

*

Comunicatul Sf. Sinod îl publicăm în fruntea foii.

După închiderea societăţilor care desfăşurau o activitate cu caracter secret, ministerul de interne face un pas mai departe, pregătind un proect *de lege* pentru desfiinţarea, de pe întreg cuprinsul ţării, a lojilor francmasonice şi a ori căror asociaţii secrete. Sancţiuni aspre se prevăd în proect împotriva societăţilor clandestine, înrâurite de curente din străinătate.

Nr. 2349—1937

„Domineca Ortodoxiei"

Prăznuirea: Dumineca Ortodoxiei la 21 Martie a. c. se va face în toate parohiile noastre prin slujbă religioasă, predică şi festival. Asociaţiile noastre religioase îşi vor da concursul la aranjarea festivalului. Diferitele curente diametral opuse intelectuale, morale, politice şi sociale de azi au produs o atmosferă încărcată, gata să isbucnească în furtuni năpraznice.

Datoria noastră în clipa de faţă e să ne coborâm în adâncul conştiinţei şi, din comorile eterne ale idealului Evangheliei Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos şi ale adevărului Dumnezeesc, să înarmăm sufletele pentru apărarea bunurilor spirituale şi morale moştenite dela înaintaşi şi pentru fericirea patriei şi a tuturor aşezămintelor ei.

Sibiu, 9 Martie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Conferinţe religioase în Sibiu

Despărţământul Sibiu al „Asociaţiunii" culturale, alături de Federaţia corpului didactic, şi de F. O. R., secţiile Sibiu, au avut fericita inspiraţie de a chema în mijlocul publicului sibian, o seamă dintre cei mai distinşi conferenţiari, şi totodată fii buni ai bisericii, ca să desvolte subiecte privitoare la viaţa religioasă a poporului nostru.

Astfel s'a inaugurat un ciclu de conferinţe religioase, bine primite de publicul oraşului sibian, care a ţinut să asiste în număr neobişnuit de mare la aceste întruniri.

Primul vorbitor, un bun prieten al soc. „Astra", P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Clujului, a desvoltat în Dumineca din 28 Februar 1937, subiectul: „Crâmpeie din Evanghelia Domnului". Cu entusiasmul şi pasiunea de propoveduitor al cuvântului Evangheliei, ce le are în suflet, P. S. Sa a tâlcuit, pe înţelesul tuturor, acele părţi din sf. Evanghelie, care sânt mai potrivite pentru zilele noastre.

In Dumineca din 7 Martie, Părintele Prof. univ. *Valeriu Iordăchescu* a desvoltat, în faţa unui public ales, una dintre cele mai actuale probleme care agită spiritele, aceea a comunismului.

Fără a păşì cu titanice acuze la adresa acestei doctrine care se răspândeşte astăzi ca o boală incurabilă în sufletele multora, conferenţiarul nostru a ştiut să facă totuşi o sănătoasă şi completă critică a acestei învăţături false. Voi căuta să rezum câteva dintre bogatele idei, care au fost desvoltate de conferenţiar într'un chip atrăgător şi cu multă insistenţă.

In partea primă a conferinţei, autorul expune într'un mod clar doctrina comunistă, doctrină care se bazează pe ideia, că fericirea omului şi-a societăţii atârnă numai de factorul material, singurul în stare să-i aducă fericirea.

Raiul pământesc pe care-l visează adepţii lui Karl Marx, se va întrona numai atunci, când bunurile materiale vor fi repartizate în mod egal între toţi membrii societăţii. Principiul egalităţii pe care vreau să-l aplice adepţii comunismului, este cel mai fals principiu ce s'a emis vreodată, pentrucă el aduce ruina şi anarhizarea masselor.

Omul dela natură este înzestrat cu anumite calităţi şi înclinaţii, cari fac să se deosebească individ de individ, şi prin urmare egalitatea socială pe care a cere comunismul, nu poate fi aplicată.

Proprietatea privată, familia şi alte instituţii sociale cu rol aşa de important pentru desvoltarea unei societăţi, sânt cu totul desfiinţate de comunism şi înglobate în massa comună a statului. Această doctrină falsă a dus Rusia la starea în care se găseşte astăzi, stare care n'o dorim nici noi şi niciun stat conştient de misiunea sa istorică.

Dupăce a expus doctrina comunistă, autorul trece la cea creştină, pentruca în partea ultimă a conferinţei să arate concluziile sănătoase — şi adevărate. Concepţia despre viaţă a creştinismului, este cu totul deosebită de cea comunistă. Proprietatea privată, familia şi alte orânduiri naturale pe care se clădeşte în chip firesc o societate, nu sânt desfiinţate de învăţătura creştină, ci ele sânt privite prin prizma valorilor spirituale. Hristos n'a desfiinţat proprietatea privată, nici familia sau alte orândueli sociale, cum interpretează falşii cunoscători ai creştinismului, ci a dat acestora un sens mai înalt, mai spiritual.

Proprietatea comună a primilor creştini nu dovedeşte că la început ar fi existat comunismul în sânul primei comunităţi creştine, ci e dovada cea mai vorbitoare pentru adevărata proprietate şi întrebuinţarea ei. Sf. Părinţi ai Bisericii, au cuvinte lămurite despre proprietatea privată şi întrebuinţarea ei.

In faţa acestor dovezi creştinismul nu poate fi acuzat de comunism şi cu atât mai puţin de capitalism, curente care frământă astăzi lumea.

Soluţia pe care o dă creştinismul problemei sociale, este întru toate deosebită de celelalte.

O reformă socială, şi o desvoltare progresivă a societăţii după concepţia creştină, nu este condiţionată numai de factorii materiali; ea porneşte dela cele spirituale, dela suflet.

O doctrină ori care ar fi ea, dacă nu porneşte din suflet, n'are nici un sorţ de izbândă.

Aceste câteva idei am ţinut să le scot în relief, din bogata şi instructiva conferinţă a Păr. Prof. Valeriu Iordăchescu, pentrucă ele sânt cu totul în nota actualităţii.

Ciclul religios al conferinţelor publice nu este terminat. Despre cele viitoare, vom scrie la timpul lor.

D. Popescu

Nr. 2106—1937

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Simion Filimonescu din Renghet, decedat la 3 Ianuar 1937, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de Lei 30.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Martie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Volumul al doilea din lucrarea: Hristos în şcoală, de părintele D. Călugăr, a ieşit de sub tipar şi se poate comanda prin Librăria arhidiecezană, în vederea catehetilor în învăţământul primar.

Volumul al doilea cuprinde 498 pagini şi costă Lei 220 exemplarul, la care se adaog Lei 25 porto poştal.

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 1989/1937.

Comunicat

Se comunică circulara Direcţiunii generale C. F. R. Nr. 194236 R. A. 1936, trimisă cu adresa Nr. 4313 347 din 25 II a. c. a Min. Cultelor, cu privire la aplicarea *timbrelor pe carnete cu reducere de 50% pe C. F. R.* pentru taxele înfiinţate în scopul creerii „Fondului pentru modernizări de drumuri naţionale", cu ordinul ca on. oficii protopresbiterale şi parohiale cu ocazia vizei trimestriale a carnetelor să aplice întocmai dispoziţiunile din această circulară.

Timbrarea carnetelor C. F. R.

Ca urmare la ordinul circular Nr. 171434 din 1936, publicat în foaia oficială Nr. 915 din 17 Decemvrie 1936, se aduce la cunoştinţa generală că taxele înfiinţate în scopul creierii „Fondului pentru modernizări de drumuri naţionale" se vor percepe prin aplicarea unor timbre speciale pe carnetul de călătorie şi anume în compartimentul rezervat pentru viză.

In consecinţă, *viza carnetelor de călătorie se va face numai după ce posesorul carnetului a lipit timbrul respectiv* pe locul indicat mai sus, peste care se va aplica stampila şi semnătura autorităţii în competinţa căreia intră vizarea carnetului.

Timbrele pentru carnete se vor procura de către detentorii carnetelor de călătorie dela cassieriile de bilete ale staţiunilor C. F. R. în raza cărora au domiciliul. Se vor percepe prin aplicare de timbre următoarele taxe anuale:

Pentru carnetele care dau dreptul la circulaţie cu 50% reducere la

cl. I	150
cl. II	120
cl. III	20

valorile timbrelor puse în vânzare prin cassieriile C. F. R. sunt de Lei 400, 200, 100, 50, 40, 37·50, 30, 20, 10, 7·50 şi 5 Lei.

Taxele prevăzute mai sus pentru fiecare legitimaţie de călătorie fiind anuală se vor aplica timbre de valoare proporţională cu timpul, pentru care este valabilă viza.

Pentru legitimaţiile de călătorie cu viză trimestrială pentru care taxa anuală este de 150, se va aplica la fiecare dată când se obţine viza câte un timbru de 37·50.

In cazul când valoarea timbrelor, ce urmează a se aplica pe legitimaţiile de călător e, nu coincide cu valoarea timbrelor puse în vânzare, se vor aplica două sau mai multe timbre.

Nu se vor timbra următoarele legitimaţii: carnetele care dau dreptul la călătorie cu reducere de 50% cl. II şi a III-a studenţilor şi elevilor şcolilor de stat (cari călătoresc numai în vacanţele şcolare cu carnete tip, eliberate de direcţiunea şcoalelor respective).

In ce priveşte taxele plătite deja prin administraţiile financiare pentru care s'a eliberat recipise, se pot distinge două situaţiuni: când taxele s'au plătit la administraţia financiară şi s'a obţinut câte o recipisă pentru fiecare carnet, şi când autoritatea a depus taxa în bloc pentru mai mulţi funcţionari obţinând o recipisă pentru mai multe carnete. In primul caz recipisa se va prezenta staţiei în raza căreia locuieşte posesorul carnetului, care o va preda cassierului C. F. R. recipisa.

Cassieriul C. F. R. dupăce va reţinea recipisa, va aplica timbre de egală valoare pe carnete, în compartimentul rezervat special pentru viză şi le va anula cu stampila staţiei.

In cazul al II-lea autoritatea respectivă va întocmì un tablou de timbrele necesare în valoare egală cu valoarea recipisei colective a administraţiei financiare, după care va trimite un delegat la staţia din raza sa pentru a-i elibera timbrele contra recipisei admi-

nistraţiei financiare. După obţinerea timbrelor autoritatea va lipì pe carnet în compartimentul rezervat vizei timbrelor respective şi le va anula prin aplicarea stampilei sale.

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Răspuns la un apel

«*Societatea Ortodoxă Naţională a Femeilor Române, Filiala Sibiu*», având în programul său de activitate întreţinerea *cantinei* sale şcolare pentru elevele ortodoxe, a lansat un călduros *apel* la sprijinul binevoitor al publicului nostru, care se interesează de educaţia şcolară, cerându-i ajutorul material pentru susţinerea cantinei sale.

Apelul a dat un frumos şi încurajator succes, pentru care *Filiala Sibiu* a Societăţii aduce vii mulţămiri tuturor generoşilor donatori. — Au dăruit, în scopul pomenit, următoarele persoane: dna I. Floaşiu 1000 Lei, dşoara Eugenia Petra 500 Lei, dnele Catinca Bârseanu, Dubleş şi Schiau câte 100 Lei.

Lista dnei Cornelia Alèman: Cl. II B. lic. de fete D. I. Sibiu 150 Lei, Dr. Dumitru Nicolae şi Livia Piso câte 100 Lei, dşoara Mihăilescu 60 Lei, dşoara Orbeanu, N. Pampu, câte 20 Lei. Total 450 Lei.

Lista dnei E. Cioran: P. V. Consiliu Arhiepiscopesc 500 Lei, dna Minerva Schaffer 200 Lei, Elvira Cioran, Emil Cioran, V. Nistor, Dr. Ioan Muţiu, Romul Perian Dr. Andrei Gâlea, I. Grovu, Timotei Popovici, (pe Noemvrie 1936), Tr. Scorobeţ, V. S. lunar) Ileana Hoadrea, Timotei Popovici, luna Decemrie), câte 100 Lei. Patriciu Marcu, Pr. Gh. Secaş, Gh. Proca, Dr. L. Borcia, Dr. L. Blaga, câte 50 Lei. Gh. Solomon, Munteanu, Gheorgre Perian, câte 20 Lei. Total 2330 Lei.

Lista dnei Aurelia Cioran: Ioan Cioran, Straton Neagu, Stanciu Ilie, Idescifrabil, Indescifrabil, Bitea, Petri Virgil Stănciulea V. câte 100 Lei. V. Tănase 90 Lei, N. I. Manta, 75 Lei, Diacon Gh. 50 Lei, SImion Albu 20 Lei. Total 1055 Lei.

Lista dnei Beju: Locot. Popa Nic., Luidmila Nemeş, I. Beju, câte 100 Lei. Total 300 Lei.

Lista dnei Blaga: Eugenia Vecerdea, Elvira Dr. Comşa, G. Vasilescu, L. Bologa, câte 100 Lei. Total 400 Lei.

Lista dnei Boiu: Veturia Dr. Regman, Părintele Boiu, câte 100 Lei, Emilia Eli, Otilia Botta, Paja Boiu, Ionel Boiu, Silvia Cotruş, Sabina Săvoiu, M. Boiu, Zaharie Boiu, Emilia Moldovan, Col. Silviu Patiţia, Maria Mitea, Clemenţa Grădinaru, Locot. L. Nicolescu, câte 20 Lei. Total 460 Lei.

Lista dnei Victoria Dr. Cristea: Dr. Căpitanovici, Dr. N. Cristea, câte 100 Lei, Indescifrabil 20 Lei, Total 220 Lei.

Lista dnei Domnariu: Donaţia dnei Domnariu 1000 Lei.

Lista dnei Dăncilă: M. Dăncilă, Angela Gheorghiu, Mioara Dr. Roşca, câte 100 Lei. Total 300 Lei.

Lista dnei Dobrin: Văd. Eugenia Dobrin 100 Lei, I. Steflea 60 Lei. Total 160 Lei.

Lista dnei Dordea St. Mărăşeşti: Dr. Dordea, adv. Dr. L. Borcia, câte 100 Lei, Dumitru Coltofeanu, Dr. Muţiu, Dr. Aurel Creţu, câte 50 Lei, Indescifrabil 30 Lei. Total 380 Lei.

Lista dnei Lia Eşianu: Lia Eşianu, Carmen Marincu, câte 100 Lei, Octavia Popovici, 50 Lei, Grazziella Gheorghiu, Sanda Stoichiţă, câte 40 Lei. Total 330 Lei.

Lista dnei Frâncu: Nic. Frâncu, Silvia Frâncu, câte 100 Lei, Pr. Victor Vulcan 50 Lei, P. A. 40 Lei, E. B. 30 Lei, N. N. G. C. câte 20 Lei Total 360 Lei.

Lista dnei M. Foica: Marioara Dr. Foica, Manta Maria, St. Oprescu, V. Dr. Ittu, câte 100 Lei, M. Pop. Hârşanu. Dr. Miron, câte 50 Lei, Marioara V. Pop 40 Lei, F. N. Hozan, 20 Lei. Total 560 Lei.

Lista dnei E. Gheorghiu: Eugenia Dr. Gheorgiu 100 Lei, Idescifrabil 50 Lei, Dr. Ion Manea 40 Lei, Dr. Mavru, Indescifrabil, Căpit. Nic. Georgescu, M. R. Dr.Indescitrabil Fanu. Lt. Coman Dionisie, Farm. Maior Elbu, Indescifrabil, indescifrabil, I. Olteanu, câte 20 Lei, Lador 10 Lei. Total 400 Lei.

Lista dnei Z. Mihăilescu: Zina Mihăilescu 100 Lei, Şt. Oprescu, Cafea Paşa, Jenny şi Grete, Fritz Connerth, câte 20 Lei, Kieltsch 10 Lei Total 190 Lei.

Lista Dnei M. Moşoiu: Dr. Iosif Puşcariu 100 Lei, Maria Moşoiu 40 Lei, Ana Preda, Marioara Munteanu, Elisabeta Popa, M. Muntean, Indescifrabil, Elisaveta Muţiu, câte 20 Lei. Total 260 Lei.

Lista dnei Morariu: Virginia Morariu, Felicia Ionaşiu, Clemence Preda, Ilie Steflea, câte 100 Lei, Ionel Baciu, Pr. N. Topolog, câte 50 Lei, D. Călugăr, 30 Lei, Virgil Bunea, Preot I. Bozocea, câte 20 Lei. Total 670 Lei.

(Urmează)

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în 7 Martie a. c. la Bucureşti spre a lua parte la şedinţele Sf. Sinod şi ale Senatului şi spre a se interesa de chestiunea trecerii preoţimei la Casa generală de pensiuni a Statului, de buget şi de alte chestiuni de interes obştesc ale Bisericii.

Oaspeţi în Sibiu. PP. SS. LL. episcopii Nicolae al Clujului şi Nicolae al Orăzii au fost la Sibiu în zilele de 27 Februar a. c. până la 2 Martie — oaspeţii I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae.

Recensământul şomerilor intelectuali din ţară, — întâiul, în felul său, în toată Europa, — s'a făcut, într'o singură zi, în 7 Martie 1937. Şomerii s'au prezentat la primării şi au completat răspunsurile cuprinse în formularele pregătite în acest scop. Materialul statistic, adunat în în această zi, urmează a fi prelucrat de Institutul central de statistică, al cărui director este dl *Dr. Sabin Manuilă*. Din partea Institutului, încredinţat cu executarea recensământului şomerilor intelectuali, s'a depus toată stăruinţa, ca lucrarea să se facă în excelente condiţii.

— La primăria municipiului *Sibiu* s'au prezentat, cu acest prilej, cam *una sută* persoane, şomeri intelectuali, între cari foarte puţini minoritari.

Ministerul *educaţiei naţionale a dispus ca, la numirile de învăţători în învăţământul primar, să nu fie admişi candidaţi* **sectanţi**, *cunoscuţi şi semnalaţi ca atare de autorităţi, de colegi sau de organele de control.*

— O circulară, dată de acelaş minister, către revizoratele şcolare, cere directorilor dela şcoalele secundare să controleze purtarea în vacanţe a elevilor şi să raporteze toate abaterile ce le-ar constata. Vor raporta în special: dacă elevii participă la manifestări cu caracter politic, dacă frecventează localuri nepermise şcolarilor, dacă fumează, dacă provoacă scandaluri, şi dacă nu respectă pe cei bătrâni.

Omagiu adus preşedintelui Masaryk. Cercul cultural româno-cehoslovac „Iarnik-Bârseanu" din Sibiu a omagiat, Dumineca trecută, printr'o serbare intimă, împlinirea celor 87 ani de viaţă a veneratului bărbat de stat *T. G. Masaryk*. Dnii prof. N. Regman şi I. Hradil au tălmăcit vredniciile sărbătoritului, căruia i s'a expodiat o telegramă de calde şi respectuoase felicitări.

Act de mulţumire. Subsemnatul, în numele parohiei ortodoxe din comuna *Mărtănuş*, judeţul Treiscaune, aduc deosebite mulţămiri vrednicului fiu al Bisericii, dlui *Ioan N. Drăgoi*, comerciant în Galaţi, care a binevoit a dărui sfintei noastre Biserici suma de Lei 10.000 (zecemii). — Pr. *Iosif Rafiroiu*.

Plecaţi definitiv. Se vesteşte din Berlin, că în ultimii patru ani, 1933—1936, au părăsit definitiv Germania *93 mii de jidovi*. Cei mai mulţi s'au dus în Palestina şi în cele două Americi.

Din Ungaria de astăzi. In oraşul Ungariei, Mişcolţ, fâlfăià în parcul oraşului, spre deosebita plăcere a latifundiarilor maghiari, un *steag revizionist* cu „Nem, nem, soha!". Intr'una din nopţile săptămânii trecute steagul a dispărut ca prin minune. Autorităţile oraşului, în urma cercetărilor făcute, au aflat că hoţii, cari au dus steagul revizionist, nu erau alţii, decât neaoşi cetăţeni *maghiari*... Cu inimă sângerată au luat la cunoştinţă, cazul dela Mişcolţ, Măriile Lor, baronii şi grofii din capitala de pe malurile dunărene.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 14 Martie 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran*.

Parastas. Duminecă, în 14 Martie c. se va sluji în catedrală un sfânt parastas pentru odihna sufletului decedatei prinţese Elena Sturza, la care sânt poftiţi cei cari au cunoscut-o şi stimat.

Conferinţă publică. In ciclul religios al conferinţelor publice, organizate de desp. Sibiu al „Astrei", împreună cu Federaţia corpului didactic şi FOR, secţiile Sibiu, conferenţiază Duminecă în 14 Martie 1937, ora 6 seara, în sala prefecturii judeţene, I. P. C. Sa Arhimandritul *Iuliu Scriban*, profesor la facultatea de teologie din Chişinău, despre: Mărturisitorii lui Dumnezeu în ziua de azi.

PENTRU fondul căminului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare din Sibiu s'au făcut următoarele dăruiri: Legatul Ioan şi Paraschiva Hurdubelea, la ziua numelui întemeetorul a dăruit 100 lei (Starea legatului 1720 lei). Legatul preoteasa Eugenia Bucşa, soţul întemeetor 100 lei (Starea legatului 3870 lei). Legatul Maria Duca n. Imbăruş din colecta făcută între oaspeţii cari au luat parte la serbarea nunţii de aur dela 24 Ianuar c. a dlui şi dnei Ioan şi Maria Imbăruş 300 lei (Starea legatului 5050 lei). Pentru aceste creştineşti daruri mulţumeşte: prof. T. POPOVICI, preşedinte.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. Grigorie T. Marcu. — Numărul pe Martie a. c. cuprinde: Pr. Ilarion V. Felea: Instincte, patimi şi remedii. Pr. A C. Cosma: Despre ierarhie. Dr. Şt. Lupşa: Problemele şi disciplinele teologiei. Pr. Mihail Neagu: Predica vremii noastre. Dr. Iosif Hradil: Indemnuri duhovniceşti. † Miron, patriarhul României şi Grigorie T. Marcu: Atitudini: contra limbii „păsăreşti". Organizarea slovei creştine ortodoxe. — Grigorie T. Marcu, Dr. Liviu Stan şi Pr. Alex. Florea: Mişcarea literară: Problema unităţii religioase în revoluţia din 1848. Kosciol Prawoslawny a Rzeczpospolita Polska (Biserica ortodoxă şi republica polonă). Polska I Kosciol Prawoslawny (Polonia şi Biserica ortodoxă). Orientări creştine. Bio-bibliografia P. S. Episcop Nicolae Colan. Ortodoxia, concepţia noastră de viaţă. Opinii asupra proiectului de modificare a legii şi statutului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române. Făclii pentru suflet. — Gr. T. M.: Cronică: Primul curs pentru înviorarea credinţei strămoşeşti. Un veac dela naşterea lui Partenie Cosma. — Gr. T. Marcu: Note şi informaţiuni.

In Biblioteca pentru popor, „Popasuri Duhovniceşti", a apărut de curând Nr. 12, conţinând: *Ramuri din Evanghelie*, de Prot. *Vasile Stoicanea*, Sibiu, 1937, Tip. Arhidiecezană. Preţul: 16 Lei. — E o broşură de 75 pagini, cu iscusite cuvântări rostite la deosebite prilejuri, meditaţii şi versuri religioase, unele publicate şi în foaia aceasta.

Scrise cu temperament de preot şi poet, cu remarcabile calităţi, bucăţile reunite în această cărticică, tipărită îngrijit, alcătuesc o lectură sănătoasă şi înviorătoare. Cereţi-o dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Asociaţia Restauratorilor, Hotelierilor, şi Cârciumarilor Români din Sibiu şi jur

CONVOCARE. Se convoacă pe 25 Martie 1937, ora 17 (5 d. a.), în localul dlui St. Popa-Luca, Sibiu. strada Elisaveta Nr. 66, la *Adunarea generală (ordinară)* pentru anul 1936 (având-se în vedere art. 39 Stat.) *Ordinea de zi:* 1. Deschiderea adunării. 2 Raportul Consiliului de administraţie şi a casarului. 3. Raportul cenzorilor. 4. Expunerea activităţii ssociaţiei. 5. Stabilirea bugetului (art. 42, p b) pe anul 1937. 6. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a cenzorilor de gestiunea anului 1936. 7. Demisia unui membru din consiliu. 8. Aprobarea noilor membri înscrişi. 9. Eventuale propuneri (art. 38 şi 42 din Stat). (6) 1—1

Consiliul de administraţie

Nr. 42 – 937 (13) 2 – 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Dealul mare** cu filia **Gruelari,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.

2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1158 st. p. arător, livezi, păşune.

3. 2 stânjini lemne din pădurea comunei.

4. Adău, fiecare familie câte 1 ferdelă de cucuruz.

5. Stola obişnuită în parohie.

6. Casă parohială nu este.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în terminul legal oficiului protopopesc Băiţa.

Candidaţii, cu ştirea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 3 Februar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUZ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

Banca Generală de Economii din Sibiu

Bilanțul încheiat la 31 Decemvrie 1936

ACTIV **PASIV**

		Lei
Cassa:		
a) Numerar efectiv	59.914.226·—	
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.	14.566.069·	
c) Cupoane scăzute	23.237·—	74.503.532·
Disponibil la bănci:		
a) In țară (afaceri noui)	22.968.857·—	
b) In străinătate	1.881.546·	24.850.403·—
Portofoliu de titluri:		
I. Titluri românești:		
a) Efecte publice v. nom. Lei 21.889.600·	6.408.140·—	
b) Titluri cotate la bursă „ „ „ 891.000·—	1.219.902·	
c) Titluri necotate la bursă „ „ „ 38.445.250·—	26.723.399·	
II. Titluri străine „ „ „ 103.500·	103.401·—	34.454.842·
Total „ „ Lei 61.329.350·—		
Din aceste titluri sunt angajate:		
Efecte publice v. nom. Lei 45.000·	11.475·—	
Alte titluri „ „ „ 12.627.300·	11.097·580·	
Total „ „ Lei 12.672.300·	11.109.055·	
Portofoliu de scont:		
Plătibil în țară:		
a) Cambii fără garanții	37.789.375·—	
b) Cambii garantate cu mărfuri, titluri etc.	10.633.700·	
c) Cambii garantate cu ipoteci	17.258·569·—	65.681·644·
Din acestea sunt împr. *noui* Lei 30.194.329·		
Din portofoliu de mai sus se află reescontat Lei 22.774.514·		
Debitori:		
Din țară:		
a) Garantați cu efecte comerciale	115.632.732·—	
b) Garantați cu titluri	2.333.512·—	
c) Garantați cu mărfuri	2.688.980·	
d) Garantați cu ipoteci	32.479.318·—	
e) Garantați cu garanții diverse	42.765.976·	
Din străinătate	1.755.134·—	197.655.652·—
Din aceștia sunt împr. *noui* Lei 49.978.691·		
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 April 1934 (cota rămasă)		129.105.445·
Pierderi rezultând din aplicarea legii lichidării datoriilor (după reportarea beneficiului net de Lei 2.287.662·—)		773.290·
Participațiuni:		
In țară:		
a) La intreprinderi industriale	501.600·—	
b) La alte intreprinderi	357.500·	859.100·—
Imprumuturi pe termen lung		8.500.704·—
Imobile:		
a) necesare comerțului propriu și pentru funcționari	36.148.802·—	
b) alte imobile	43.216.319·	79.365.121·—
Mobilier al băncii și întreprinderilor		7.352.005·
Plasamentul fondului de garanții al scrisurilor fonciare		400.000·—
Plasamentul fondului Dr. Carl Wolff		100.000·—
Conturi diverse		10.473.498·—
		634.075.236·—

	Lei	Lei
Capital social		82.200.000·—
Reserve legale		37.406.496·—
Fondul de amortisment pentru imobile		3.430.697·—
Fondul de pensii al funcționarilor		13.660.077·—
Fondul de garanție al scrisurilor fonciare		400.000·
Fondul Dr. Carl Wolff		100.000·—
Diferențe de curs nerealizate la portofoliu de titluri și devize		5.221.490·—
Scrisuri fonciare		7.105.044·—
Depuneri spre fructificare:		
I. Din țară:		
a) Depuneri noui:		
1. La vedere în cont-curent Lei 81.098.619·—		
pe livrete de economii, plătibile la purtător „ 62.413.528·		
2. Pe termen (livrete de economii, plătibile la purtător „ 39.540.628·—	183.052.775·—	
b) Depuneri vechi (conv. conform Art. 52 legea conv.) Pe termen	195.886.410·—	
II. Din străinătate	842.713·—	379.781.898·—
Creditori:		
I. In țară:		
a) la vedere	4.952.818·—	
b) pe termen	3.888.893·	
II. In străinătate	42.997.695·—	51.839.406·—
Angajamente de reescont:		
a) La Banca Națională	39.920.514.—	
b) la alte instituțiuni	58.000·—	39.978.514·—
Conturi diverse		12.951.614·—
Beneficiul net:		
Report pe contul „Pierderi rezultând din aplicarea legii lichidării datoriilor„		2.287.662·
		634.075.236·—

Conturi de ordine

DEBIT **CREDIT**

Cauțiuni statutare	2.118.000·—	*Deponenți de cauțiuni statutare*	2.118.900·—
Debitori pentru avaluri și scrisori de garanție date de bancă:		*Creditori pentru avaluri și scrisori de garanție date de bancă:*	
In țară	11.691.790·—	*a)* In țară 7.121.790.	
Cambii de circulațiune:		*b)* In străinătate 4.570.000.	11.691.790·—
a) In portofoliu 117.924.483·		*Deponenți de cambii de circulațiune*	135.128.483·—
b) Reescontate 17.204.000·—	135.128.483·—	*Remitenți de efecte spre încasare*	9.567.661·—
Efecte spre încasare	9.567.661·—	*Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse*	266.642.632·—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	266.642.632·—	*Deponenți de titluri de gaj*	11.432.042·—
Titluri în gaj: In portofoliu	11.432.042·—	*Deponenți de titluri și alte valori în păstrare*	41.929.061·—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	41.929.061·—	*Diverse titluri împrumutate*	241.500·—
Debitori de titluri împrumutate	241.500·—	*Acrèditive și diverse*	12.869.147·—
Acreditive și diverse	12.869.147·—	*Angajamente de reescont în conversiune*	57.567.366·—
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	57.567.366·		
	549.187.682·—		549.187.682·—

Contul de Piedere și Profit la 31 Decemvrie 1936

DEBIT **CREDIT**

	Lei		Lei
Cheltueli de administrație:		*Dobânzi încasate:*	
a) Salarii și pensii	12.167.219·—	*a)* Dela portofoliu de scont	3.244.361·—
b) Diverse	4.907.093·—	*b)* Dela debitori	11.208.712·—
Impozite și taxe	1.484.999·—	*Comisioane încasate*	4.093.423·—
Dobânzi plătite:		*Venitul portofoliului de titluri*	975.552·—
a) La depuneri și creditori	5.381.768·—	*Venitul participațiunilor*	91.389·—
b) La reescont	763.392·—	*Venitul imobilelor*	2.516.772·—
Comisioane plătite	699.821·—	*Beneficii diverse*	6.413.274·—
Amortizare la mobilier	851.529·—		
Beneficiul net:			
Report pe contul „Pierderi rezultând din aplicarea legii lichidării datoriilor“	2.287.662·—		
	28.543.483·—		28.543.483·—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Fritz Kasper m. p. director

Harry Rose m. p. director.

Dr. Gustav Adolf Klein m. p. director.

Pentru contabilitate:
Wilhelm Schiesser m. p. procurist, contabil autorizat.

Sibiu, la 9 Martie 1937.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele:

Pentru consiliul censorilor:

Iulius Henrich m. p.

Gustav Binder m. p.

Herbert Graffius m. p.

Dr. Heinrich Plattner m. p.

Hugo Beer m. p., expert-contabil.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu 21 Martie 1937 Nr. 12

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pensionarea clerului ardelean și „Casa generală de pensiuni a Statului"

In ședința dela 13 Martie 1937 a Senatului, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, a adresat următoarea comunicare dlui ministru al cultelor și dlui ministru de finanțe:

Preoțimea ortodoxă din Mitropolia Ardealului până acum nu este trecută la «Casa generală de pensiuni a Statului».

In Ardeal fiecare eparhie își are fondul său de pensiuni, alimentat din izvoare proprii și din reținerile de 10% din salariul bugetar al preoților și funcționarilor eclesiastici ai centrelor eparhiale. Aceste fonduri serveau îndeosebi pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor personalului eclesiastic, căci numărul persoanelor din serviciul bisericii, trecute la pensiune, în toate cele 5 eparhii ale mitropoliei ortodoxe, se ridică astăzi abia la cifra de 30.

Pe urma crizei financiare și a legii de conversiune, fondurile de pensiuni eparhiale, depuse în parte ori în întregime la bănci, au suferit pierderi considerabile. Afară de aceasta, pentru personalul eclesiastic din mitropolia ortodoxă ardeleană nu s'a acordat, pe seama fondurilor eparhiale de pensiuni, plusul de salar numit **„noime"**, *care s'a achitat dela 1 Ianuar 1930 din partea statului, pentru toți funcționarii publici, la Casa generală de pensiuni. Astfel ajutoarele și pensiunile din fondurile eparhiale erau cu mult sub nivelul pensiunilor dela stat.*

Pe măsura în care greutățile traiului au devenit tot mai apăsătoare, începând cu anul 1934, mitropolia Ardealului a cerut să se primească încadrarea personalului eclesiastic al ei, în legea generală de pensiuni a Statului. In acel an, Ministerul Cultelor a cerut eparhiilor din mitropolia Ardealului să trimită datele necesare pentru soluționarea chestiunii și a învitat delegații eparhiilor să trateze cu Casa generală de pensiuni modalitățile de trecere a personalului eclesiastic din Ardeal, în rând cu frații lor din restul țării, la Casa generală de Pensiuni.

Datele cerute au fost trimise în întregime și tratativele urmate au întâmpinat toată solicitudinea din partea Ministerului Cultelor, a Ministerului Finanțelor și a Casei Generale de Pensiuni, pentru care sântem deosebit de recunoscători. S'a convenit din toate părțile ca în bugetul anului viitor să se treacă sumele necesare reclamate de această încadrare a personalului eclesiastic din mitropolia ardeleană în legea de pensiuni a Statului cu începere dela 1 April 1937.

Ministerul Finanțelor luând avizul favorabil al Casei Generale de Pensiuni, a găsit modalitatea pentru achitarea **„noimei"** *pe timpul dela 1 Ianuar 1930 până la 31 Martie 1937, și a întocmit un proect de lege care urmează să fie votat în actuala sesiune a Corpurilor legiuitoare.*

Preoțimea ortodoxă din mitropolia Ardealului a luat cunoștință cu deosebită satisfacțiune de aceste tratative și de rezultatul favorabil al lor și așteaptă cu încredere să fie votată legea pentru trecerea ei la Casa generală de pensiuni.

Cum și preoțimea română unită se găsește în aceeaș situațiune ca și frații lor ortodocși, rog Onoratul Guvern să extindă și asupra ei solicitudinea arătată preoțimii ortodoxe.

Mă găsesc în această situațiune fericită de a mulțumi, în numele întregei preoțimi române din Ardeal, Onoratului Guvern, Dlui Ministru Iamandi al Cultelor, și mai ales Dlui **Mircea Cancicov,** *Ministrul Finanțelor, pentru bunăvoința ce ni-au arătat și aș fi foarte recunoscător Dlui Mircea Cancicov, care este de față, dacă aș primì răspunsul D-Sale autorizat, ca să-l duc ca o veste bună preoțimei noastre din Ardeal.*

P. S. episcop unit român *Iuliu Hossu* al Clujului și Gherlei se asociază în totul la cele spuse în aceasta comunicare.

Dl ministru al finanțelor, *Mircea Cancicov*, a răspuns:

Sunt fericit că mi-a fost dat să trăesc ceasul solemn de astăzi, când am văzut nu numai mergând mână în mână pe ierarhii celor două Biserici ale Ardealului, dar când am văzut pe Inalt Preasfințitul Mitropolit al Ardealului, Banatului, Maramurășului, Crișanei și Părților Ungurene, că solicită ocrotirea înaltului Guvern deopotrivă pentru Biserica pe care o reprezintă ca și pentru Biserica fraților români uniți (Aplauze prelungite).

Este într'adevăr, vorba de o reparație care a întârziat prea mult să se dea slujitorilor altarului credinței noastre naționale. Am luat în cercetare, am stabilit greutățile bugetare și mi-am luat răspunderea să trimit în desbaterea parlamentului proiectul de lege, care să recunoască dreptul la pensionare slujitorilor celor două altare.

Atunci când în 1929 și 1930 s'a recunoscut dreptul la larga pensionare a acelora dintre servitorii statului administrativ (foștii funcționarii ai statului maghiar) — care nu depuseseră jurământul de credință în fața Regelui României Mari, se cuvine astăzi să recunoaștem nedreptatea care s'a făcut și să dăm satisfacție legitimă acelor slujitori ai altarului, cari, înainte să existe statul român și înaintea de a fi depus orce jurământ de credință către o formă de stat, au închinat și au jertfit tot sufletul lor și uneori truditul lor corp pentru aspirațiunile unui neam întreg (Aplauze prelungite). Cu aceste simțeminte am socotit, atât ca slujitor al statului, cât și ca fiu al sfintei noastre Biserici, că este o poruncă pentru mine să nu întârzii nici un ceas reparațiunea atâta timp așteptată".

*

Comentând această comunicare, ziarul *Curentul* scrie: „Gestul mitropolitului ortodox de a intervenì pentru preoții uniți a impresionat Senatul. Aplauze îndelungi au însoțit momentul, când P. S. Episcop unit *Iuliu Hossu* al Clujului a strâns cu efuziune mâna prelatului ortodox".

Pentru acest răspuns dat de Dl Ministru *Mircea Cancicov*, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* i-a mulțumit călduros în numele Bisericii și al preoțimii noastre. Asemenea a mulțumit și P. S. Episcop Iuliu Hossu.

Dl Ministru *Mircea Cancicov*, ridicându-se de pe banca ministerială, a venit la I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* și, sărutându-i mâna, și-a exprimat satisfacția de a realiza această dorință justă a preoțimii ardelene. I. P. S. Sa a sărutat pe Dl Ministru Cancicov pe frunte, mulțumindu-i pentru deosebita solicitudine ce a arătat-o Bisericii și preoțimii noastre.

Asemenea a mulțumit I. P. S. Sale și Dl Ministru *Valer Pop*, precum și preoții ortodocși și uniți, cari sunt membrii ai Senatului.

Legea

N'au trecut decât trei zile și promisiunea Dlui Ministru *Mircea Cancicov* a devenit faptă împlinită. Legea a trecut prin Corpurile Legiuitoare, cari au votat-o cu bucurie.

Raportor al Legii în Senat a fost Pr. ortodox *Vichentie Pirtea*. P. Sf. Episcop *Iuliu Hossu* a luat cuvântul ca să mulțumească încă odată Inaltului Guvern. In numele Guvernului Dl Ministru *Mihail Negură* a spus următoarele:

Guvernul ține să afirme încăodată, că nu este primul act de reparație care se dă Bisericii noastre naționale, prin actualul proiect de lege, care este supus desbaterilor D-voastre.

Aceasta dovedește simțemintele de care este animat acest guvern, și importanța care se dă, din toate punctele de vedere, rolului pe care Biserica noastră națională l-a împlinit, și care îl are de îndeplinit în viața națională și socială a Statului român.

Luând act de cuvintele Prea Sfinției Sale Episcopul Hossu, care dela tribună a scos în relief importanța proiectului de lege, țin să afirm, că prin această operă, dl Ministru al Finanțelor a făcut un adevărat act solemn.

Vă rog să considerați și mai solemn actul, că la o făgăduință, care de multe ori la alte guverne, așteaptă timp îndelungat pentru realizare, guvernul liberal realizează la două zile dela făgăduință, acest act, care își are importanța lui. (Aplauze).

Proectul Legii este următorul:

LEGE

pentru încadrarea funcționarilor eclesiastici (clerici și civili) ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș în legea generală de pensiuni

Art. 1. Funcționarii eclesiastici (clerici și civili), ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului, și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, retribuiți din bugetul Statului, vor beneficia, cu începere dela 1 April 1937, de legea generală de pensiuni din 1925, cu modificările ei.

Art 2. Reținerile pentru pensie cuvenite pe timpul servit în trecut până la 1 April 1937, se vor vărsa Casei generale de pensiuni, în conformitate cu dispozițiunile art. 98 din legea generală de pensiuni.

Pentru clerici, timpul util la pensie se consideră dela data instalării lor în funcțiunea bisericească, iar pentru funcționarii civili, dela data întrării într'o funcțiune retribuită din bugetul Eparhiei, cu drept de pensie la fondul de pensie al Eparhiei respective, sau retribuită din bugetul Statului.

Certificatele eliberate de către Eparhii, pentru dovedirea timpului servit, vor trebui să fie vizate de Ministerul cultelor.

Art. 3. Foștii funcționari eclesiastici (clerici și civili), prevăzuți la art. 1 din prezenta lege, care au trecut după Unire în serviciul Statului, județelor sau comunelor urbane, vor avea dreptul să-și valorifice, în condițiunile art. 2 din prezenta lege și cu aplicarea dispozițiunilor art. 98 din legea generală de pensiuni, ca util la pensie, timpul ce au servit ca funcționari eclesiastici (clerici și civili).

Deciziunile fostelor comisiuni regionale și ale comisiilor de pensiuni, date până la punerea în aplicare a prezentei legi, pentru cazurile de mai sus, se vor revizuì de comisiunea de pensiuni de pe lângă Casa generală de pensiuni, dacă cei interesați vor face cerere de revizuire, în termen de 6 luni dela data depunerii în aplicare a prezentei.

Pensiile astfel rectificate se vor plăti cu începere dela 1 April 1937.

Art. 4. Pensionarii eclesiastici (clerici și civili) ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului, și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iluia și Făgăraș, ale căror drepturi au fost stabilite după 1 Octomvrie 1925 și care se vor găsì înscriși la pensie, în ziua de 1 April 1937, trec pe această dată, în bugetul Casei generale de pensiuni, care le va stabilì din nou drepturile cu începere dela aceeași dată, în conformitatea cu legea generală de pensiuni, Eparhiile sunt datoare a remite Casei generale de pensiuni toate dosarele de stabilirea pensiilor, precum și orce alte elemente necesare și prevăzute de legea generală de pensiuni, cari li se vor cere, cu privire la acești pensionari.

In cazurì când pensia stabilită de Casa generală de pensiuni ar fi mai mică decât cea primită dela Eparhie, plata diferenței rămâne în sarcina Eparhiei.

Pensionarii înscriși la pensie înainte de 1 Octomvrie 1925, rămân și pe viitor să fie plătiți din fondurile de pensiuni și ajutorare ale Eparhiilor respective.

Ar. 5. Drepturile la pensie ale urmașilor funcționarilor și pensionarilor prevăzuți în prezenta lege se vor stabilì și revizuì în conformitate cu dispozițiunile legii generale de pensiuni și ale legii de față.

Art. 6. Punerea în retragere pentru limită de vârstă a funcționarilor prevăzuți la art. 1 din prezenta lege, se va face numai cu începere dela 1 April 1938, și numai la cererea Consiliului eparhial respectiv.

Art. 7. Prezenta lege se pune în aplicare pe ziua de 1 April 1937.

Cu satisfacţiune şi bucurie vestim rezolvirea favorabilă a acestei atât de mult aşteptate şi juste dorinţe, prin care preoţimea noastră se încadrează la Casa Generală de Pensii a Statului. Acest lucru se datoreşte On. guvern al Ţării şi în primul rând bărbatului de Stat, dlui Ministru al Finanţelor, *Mircea Cancicov*, care a sesizat chestiunea prezentată de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, şi dela început, văzând justeţa ei a declarat cu toată hotărîrea, că ţine să rezolve această chestiune, spre deplina mulţumire a Bisericei şi a slujitorilor ei.

Dl Ministru nu s'a speriat de sporurile de multe zeci de milioane ce vor trebui luate în bugetul Statului în urma rezolvirei acestei chestiuni şi a promis să găsească modalităţile de asigurare a mijloacelor necesare ca să nu mai sufere nici o amânare soluţionarea ei.

Mulţumită bunăvoinţei şi deosebitei solicitudini a dlui Ministru M. Cancicov legea s'a întocmit şi trecut prin corpurile legiuitoare, pentru ceeace întreaga Biserică şi Cuc. preoţime trebue să-i fie deosebit de mulţumitoare şi recunoscătoare.

Urmează să se pregătească toate actele cerute ca să se poată pună în aplicare legea cu începere dela 1 April a. c, ceeace va reclama un timp de câteva luni.

Ţinem să adăogăm că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a interesat pas cu pas de rezolvirea acestei chestiuni, dând forurilor în drept toate informaţiunile necesare şi militând cu tot sufletul pentru buna ei soluţiune. Scrie aceste cuvinte unul care cunoaşte lucrurile.

De altfel nu a fost chestiune mai importantă şi de înalt ordin obştesc al Bisericei noastre, de care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae interesându-se să nu o fi putut duce la bun sfârşit spre binele Bisericei şi neamului. De aceea cucernica preoţime trebue să fie adânc mulţumitoare Inaltului nostru Stăpân şi să-şi arate recunoştinţa prin fapte, prin o cât mai zeloasă activitate pe teren pastoral şi prin zidirea sufletească a credincioşilor, ca să sporească în lume lucrul bun şi plăcut înaintea lui Dumnezeu. Astfel va răsplăti preoţimea mai cu folos tot binele ce l-a făcut I. P. S. Sa pentru ea.

Sf. noastră Biserică împotriva francmasoneriei

Sf. Sinod, în recenta sa sesiune, a luat în discuţie problema francmasoneriei.

In urma raportului I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, s'au hotărât următoarele:

«*Biserica* **osândeşte francmasoneria ca doctrină, ca organizaţie şi ca metodă de lucru ocultă,** *şi în special pentru următoarele motive:*

Francmasoneria propagă necredinţa

1. Francmasoneria învaţă pe adepţii ei să renunţe la orce credinţă şi adevăr revelat de Dumnezeu, îndemnându-i să admită numai ceeace descopere cu raţiunea lor. Ea propagă astfel necredinţa şi lupta împotriva creştinismului ale cărui învăţături sânt revelate de Dumnezeu. Vânând pe câţi mai mulţi intelectuali să şi-i facă membri şi obişnuindu-i pe aceştia să renunţe la credinţa creştină, francmasoneria îi rupe dela biserică, şi având în vedere influenţa însemnată ce o au intelectualii asupra poporului, e de aşteptat ca necredinţa să se întindă asupra unor cercuri tot mai largi. In faţa propagandei anticreştine a acestei organizaţii, Biserica trebue să răspundă cu o contrapropagandă.

2. Francmasoneria propagă o concepţie despre lume panteistnaturalistă, reprobând ideia unui Dumnezeu personal deosebit de lume şi ideia omului ca persoană, deosebită, destinat nemuririi.

3. Din raţionalismul şi naturalismul său, francmasoneria deduce în mod consecvent, o morală pur laică, un învăţământ laic, reprobând orce principiu moral «heteronom» şi orce educaţie ce rezultă din credinţa religioasă şi din destinaţia omului la o viaţă spirituală eternă. Materialismul şi oportunismul cel mai cras, în toate acţiunile omului, este concluzia necesară din premisele francmasoneriei.

Francmasoneria consideră pe evrei superiori ccreştinilor

4. In lojile francmasone se adună la un loc evreii şi creştinii, şi francmasoneria susţine că numai ceice se adună în lojile ei cunosc adevărul şi se înalţă deasupra celorlalţi oameni. Aceasta însemnează că creştinismul nu dă un avantagiu în ce priveşte cunoaşterea adevărului şi dobândirea mântuirii membrilor săi. Biserica nu poate privi impasibilă cum tocmai duşmanii de moarte ai lui Hristos să fie consideraţi într'o situaţie superioară creştinilor, din punct de vedere al cunoaşterii adevărurilor celor mai înalte şi al mântnirii.

Francmasoneria vrea să se substitue creştinismului

5. Francmasoneria practică un cult asemănător celui al misterelor precreştine. Chiar dacă unii din adepţii ai ei nu dau nici o însemnătate acestui cult, se vor găsi multe spirite mai naive asupra cărora acest cult să exercite o oarecare forţă quasi religioasă. In orce caz prin acest cult franmasoneria vrea să se substitue oricărei alte religii, deci şi creştinismului.

In afară de motivele acestea de ordin religios, Biserica mai are în considerare şi motive de ordin social când întreprinde acţiunea sa contra francmasoneriei.

Francmasoneria subminează ordinea socială

6. Francmasoneria este un ferment de continuă şi subversivă subminare a ordinei sociale prin aceea că îşi face din funcţionarii statului, din ofiţeri, unelte subordonate altei autorităţi pământeşti decât acelea care reprezintă ordinea stabilită vizibil. Ii face unelte în mâna unor factori neştiuţi încă nici de ei, având să lupte pentru idei şi scopuri politice ce nu le cunosc. E o luptă nesinceră, pe la spate, niciodată nu există o siguranţă în viaţa statului şi în ordinea stabilită. E o luptă ce ia în sprijinul ei minciuna şi întunerecul. Impotriva jurământului creştinesc pe care acei funcţionari l-au prestat statului, ei dau un jurământ păgânesc.

7. Francmasoneria luptă împotriva legii naturale, voite de Dumnezeu, conform căreia omenirea e compusă din naţiuni. Biserica ortodoxă care a cultivat totdeauna specificul spiritual al naţiunilor şi le-a ajutat să-şi dobândească libertatea şi să-şi menţină fiinţa primejduită de asupritori, nu admite această luptă pentru exterminarea varietăţii spirituale din sânul omenirii.

Măsuri ce se impun

Iar ca măsurile cele mai eficace, pe care biserica înţelege să le ia împotriva acestui duşman al lui Dumnezeu, al ordinei social-morale şi al naţiunii, sânt următoarele:

1. O acţiune persistentă publicistică şi orală de demascare a scopurilor şi a activităţii nefaste a acestei organizaţii.

2. Indemnarea intelectualilor români, care se dovedesc a face parte din loji, să le părăsească. In caz contrar, «Frăţia Ortodoxă Română» extinsă pe toată ţara va fi îndemnată să izoleze pe ceice preferă să rămână în loji.

Biserica le va refuza la moarte slujba înmormântării, în caz că până atunci nu se căesc.

Deasemenea le va refuza prezenţa ca membri în corporaţiile bisericeşti.

3. Preoţimea va învăţa poporul ce scopuri urmăreşte acela care e francmason şi-l va sfătui să se ferească şi să nu dea votul candidaţilor ce aparţin lojilor.

4. Sf. Sinod şi toate corporaţiile bisericeşti şi asoţiaţiile religioase stărue pe lângă guvernul român şi corpurile legiuitoare să aducă o lege pentru desfiinţarea acestei organizaţii oculte. In caz că guvernul nu o va face, Sf. Sinod se va îngriji să fie adusă o astfel de lege din iniţiativă parlamentară.

Nr. 2588

Dumineca Bolnavilor

In 28 Martie a. c. prăznuim Dumineca bolnavilor. Această zi s'a instituit în Arhiepiscopia noastră pentru a veni într'ajutor cu rugăciunea şi cu ofranda celor sănătoşi pentru ceice sânt doborâţi pe pat de suferinţe şi de mizerii. Sânt boale trupeşti şi sânt boale sufleteşti. Cele din urmă nu sânt mai puţin frecvente într'o vreme când lumea e inundată de propagandele cele mai deşanţate ale necredinţii prin care cete de oameni calcă în picioare principalele elemente ale adevărului şi înseşi temeliile vieţii, iar mulţi se deslipesc cu uşurătate de sfânta noastră biserică şi părăsesc căile cucerniciei şi ale virtuţilor.

Prăznuirea Duminecii bolnavilor la începutul sfintelor Paresimi apelează la conştiinţa fiecărui creştin să-şi adâncească viaţa spirituală şi să-şi primenească viaţa. In acelaş timp îi impune obligaţiunea de a alerga către cei perduţi şi înstrăinaţi, pentru a fi readuşi la vatra duhovnicească a sfântului altar, la credinţa în Dumnezeu, care singur ne poate mântuì şi ne dă tăria de a biruì adversităţile vieţii.

Glasul Bisericii se adresează către toţi fiii ei, chemându-i la conlucrare pentru însănătoşirea vieţii individuale şi obşteşti.

Onor. cler va proceda la prăznuirea Duminecii Bolnavilor, în conformitate cu instrucţiile date, având a raporta în termin de opt zile despre bolnavii din parohii şi despre ofrandele distribuite.

Sibiu, din şedinţa birericească ţinută la 15 Martie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Se îndrumă oficiile parohiale şi protopopeşti cari n'au achitat preţul broşurii: *Nulitatea Concordatului*, de Dr. Onisifor Ghibu, să trimită de urgenţă oficiului de Cassă câte 40 Lei de exemplar.

Sibiu, 11 Martie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1967—1937.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul Emanuel Fleşeriu dela parohia Hundorf, judeţul Târnava mică, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa arhidiecezană din Sibiu în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de îmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezece mii) după soţia sa Emilia, decedată la 28 Noemvrie 1936.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Martie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

„O hotărâre epocală a Bisericii noastre"

Acesta e titlul sub care preţioasa revistă „Sfarmă-Piatră" din 18 l. c., sub iscălitura directorului său, Al. Gregorian, comentează osândirea rostită de Sf. Sinod în problema francmasoneriei. Reţinem următoarele două pasagii ale revistei:

Putem spune acum cu mândrie că hotărârea Sinodului ortodox bate enciclicele papale. Nici Clement, nici Leon nu se pot ridica la înălţimea de gândire, la tăria de argumentare şi la splendorile stilului Mitropolitului NICOLAE. Cei doi papi se mărginesc numai la câteva vagi consideraţiuni asupra acţiunii destructive a masonilor („vulpi viclene" şi „hoţi" cum le spune Clement) şi la anatemizare. Hotărârea Sinodului nostru în schimb atacă însăşi ESENŢA francmasoneriei...

Este întâia oară când biserica ortodoxă vorbeşte atât de răspicat şi ia măsuri atât de drastice pentru stârpirea sectei masonice. Hotărârile sinodale rezumate aci vor rămâne peste veacuri ca model de înţelepciune, de clarviziune creştină şi de program practic. In ele e condensată întreaga doctrină antimasonică şi textul lor va fi întotdeauna un „ALBUM PRETORIUM" pentru conducătorii tuturor vremurilor...

Hotărârile Sfântului Sinod, privitoare la chestiunea participării preoţimii la viaţa politică, sânt întâmpinate cu semne de calde aprobări şi din punctul de vedere al intereselor minoritare din patria noastră.

Astfel organul de publicitate sibian *S. D. Tageblatt*, în editorialul său din 17 l. c., sub titlul de: *Biserică şi naţionalitate* („Kirche und Volkstum"), scrie, că ideile desfăşurate, la acest prilej, în sesiunea Sfântului Sinod, au valoare nu numai pentru credincioşii proprii, ci ele merită să fie luate în băgare de seamă de comunităţile *tuturor* bisericilor din ţara noastră.

Jidovii şi maghiarii ardeleni sânt tot una? Fostul episcop reformat dela Cluj, *Alexandru Makkay*, astăzi profesor universitar în Ungaria, a făcut unei gazete maghiare declaraţiuni despre legăturile *extrem de prieteneşti* ce se desfăşoară între jidovimea şi ungurimea minoritară din Ardeal.

„Studenţii români, spune fostul episcop, confundă pe maghiarii ardeleni cu jidovii de limbă maghiară, fapt luat la cunoştinţă *cu multă plăcere* de aceste slabe minorităţi. Intre maghiarul creştin şi între jidovul maghiar din Ardeal nu am putut constata *nici o deosebire*, nici sub raport politic, nici sub raport cultural sau social: *ei merg pe aceleaşi drumuri.*

„In timp ce la universităţile româneşti, declară acelaş fost episcop, (şi chiar la universitatea maghiară *din Budapesta*, adăogăm noi) între jidovi şi creştini se observă o tensiune, — raporturile studenţilor maghiari (în Ardeal) cu studenţii jidovi de limbă maghiară sânt dintre cele mai bune; trebue să mai amintesc, că studenţii români nu fac nici o deosebire între colegii lor jidovi sau maghiari, tratându-i cu aceeaş măsură"...

Dacă în adevăr studenţii maghiari creştini dela universităţile româneşti ţin mai mult la legăturile de prietenie cu jidovimea, decât la o prietenie cu studenţii români dela aceste universităţi şi cu studenţii maghiari creştini dela Budapesta, — n'ar strica să o spună în public ei înşişi, aprobând, sau tăgăduind, afirmaţiile dlui profesor de azi, Alexandru Makkay.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Desfiinţarea unei comunităţi de avere din Ardeal

Este vorba de aşa zisa *Universitate Săsească şi a instituţiei celor Şapte juzi*, — o veche organizaţie care, în şirul lung al anilor, izbutise să adune şi să administreze bunuri considerabile în favoarea privilegiaţilor saşi, şi în paguba celorlalţi locuitori, în deosebi români de pe «Pământul Crăiesc» (Fondus Regius).

Bunurile numitei comunităţi de avere se compun astăzi din: imobile în Sibiu şi Mediaş, acţiuni şi rente, câteva sute de jugăre pădure şi teren cultivabil, — evaluate la cel puţin 70 milioane Lei valoare reală.

Din instituţie *politică*, cum fusese pe vremuri, «Universitatea» fu transformată, prin legea ungară dela 1876, în instituţie *culturală*, cu îndatorirea de-a administra averea în scopurile de cultură ale *tuturor* locuitorilor de pe «Pământul Crăiesc», fără deosebire de limbă şi religie.

Saşii, în conformitate cu nedreapta lege electorală maghiară, având totdeauna mare majoritate de voturi în *adunarea generală*, — organul de conducere a «Universităţii«, — distribuiau venitele instituţiei în următoarea proporţie: 70 la sută pentru scop cultural săsesc, 14% pentru al maghiarilor, şi **abea 16%** *pentru scop cultural românesc*, deşi tocmai *românii* formau *majoritatea* locuitorilor de pe «Pământul Crăiesc».

Proporţia aceasta, la distribuirea subvenţiilor culturale, s'a continuat şi *după unirea* Ardealului cu România Veche, — ear saşii, din *greşala* guvernelor româneşti ce s'au perindat dela 1918 şi aproape până astăzi, s'au bucurat şi se bucură de situaţia privilegiată de odinioară, spre folosul lor propriu şi în dauna evidentă a românilor.

Astăzi s'ar părea că, în sfârşit, greşala ar fi pe cale de reparare.

S'a întocmit adecă un «*Proect de lege pentru desfiinţarea comunităţii de avere denumită «Universitatea Săsească, şi a celor şapte Juzi», împărţirea patrimoniului ei şi înfiinţarea Aşezământului cultural Mihai Viteazul*», — stabiliment de utilitate publică, având personalitate juridică, cu sediul în Sibiu.

Conform Art. 3. din proect, întreg patrimoniul actual, aflat în folosinţa Universităţii Săseşti şi a celor şapte Juzi, se împarte între aşezământul «Mihai Viteazul» pomenit mai sus şi între «*Biserica Regnicolară C. A. din România*».

Lichidarea numitelor instituţii, devenite de multă vreme anacronisme, putea să fie bine venită, ca şi percentajul de 75% şi 25% din averea mobilă (bani şi efecte), conform Art. 3, al. *b)* şi *e)*, dacă s'ar fi luat în considerare şi biserica ortodoxă, aplicându-i-se şi ei, în proporţia cuvenită, aceleaşi drepturi ca şi bisericii săseşti.

Dar — durere — aceasta nu s'a făcut, căci biserica noastră a *fost cu totul nesocotită în aranjamentul făcut.*

Dar şi altfel, repartizarea caselor din Sibiu şi a terenului de agricultură (şcoala de agricultură din Mediaş cu teren arabil, vie şi fundus instructus) este cu desăvârşire *nedreaptă* pentru români şi cu totul părtinitoare pentru saşi.

Eată cum se prezintă această repartizare:

I. Aşezământul cultural «Mihai Viteazul» ar fi să primească următoarele case din:

1. Str. Mitropoliei 14, lângă Poştă,
2. Str. Regina Maria, o locueşte Dr. Fischer,
3. Str. Brukenthal 9, o locueşte Dr. Fischer,
4. Strada Regina Maria 27, librăria Dück,
5. Strada Hartenek 52—54.

II. *Biserica Evanghelică C. A.* ar fi să primească casele:

1. Piaţa Regele Ferdinand 17, firma Breitenstein şi farmacia Wermescher,
2. Piata Regele Ferdinand 16, firma Weindel,
3. Piaţa Regele Ferdinand 15, Oficiul «Universităţii săseşti»,
4. Ambruster 1, Palatul cel nou al «Universităţii săseşti»,
5. Ambruster 3, casa nouă cu arhiva «Universităţii săseşti»,
6. Toate clădirile din Mediaş ale şcoalei de agricultură şi circa 100 jugăre pământ al şcoalei de agricultură din Mediaş. —

Va să zică, în *Piaţa Regele Ferdinand*, saşilor li se atribue *trei* clădiri, *românilor* **nici una...**

Prin această dispoziţie s'a luat românilor pentru totdeauna posibilitatea de a ocupa vre-un loc, de a deschide vre-o prăvălie, în piaţa Sibiului, ocupată acum definitiv ca proprietate a saşilor. Problema creerii unei burghezii româneşti, mai ales în Ardeal, pentru care ridicase cuvânt dl Prim-Ministru *Gh. Tătărăscu*, într'o vorbire ţinută mai anii trecuţi la Cluj, a primit în Sibiu *o lovitură mortală.*

Felul de organizare şi funcţionare a aşezământului **cultural** «Mihai Viteazul» nu corespunde scopului pentru care ia fiinţă noul aşezământ.

Pur *cultural* era şi scopul «Universităţii» (după legea din 1876); şi tot «*cultural*» se numeşte şi aşezământul «Mihai Viteazul», — totuşi proectul prevede (în Art. 10 şi 11) ridicarea «*economică şi sanitară*» a locuitorilor, «*dispensare*» în comune, «*medicamente, întreţineri de spitale, sanatorii, colonii de vară*»... Cu alte cuvinte, proectul nu ţine seamă de continuarea exactă a scopului de ajutorare culturală şi de învăţământ pentru care se organisează instituţia.

In consiliul de administraţie al aşezământului cultural «Mihai Viteazul» vor intra (conform Art- 12) delegaţii desemnaţi de *consiliile judeţene de pe teritorul celor 7 judeţe:* Sibiu, Târnava Mare, Braşov, Făgăraş, Hunedoara, Năsăud şi Alba; — se ştie însă, că b. o. din judeţul Hunedoara aparţinuse «Pământului Crăiesc» (Fondus Regius) numai plasa Orăştie, din Alba numai plasa Sebeş, din Năsăud numai Bistriţa, eventual Teaca; în judeţul Sibiu, plasa Ocna n'a făcut parte din Fondus Regius ,ş. a.

Desemnarea numeroşilor delegaţi judeţeni (cari nici n'ar fi îndreptăţiţi) va putea să fie bun motiv de uneltiri politicianiste şi de altă natură...

Partea slabă, — şi desigur cea mai slabă a proectului, — consistă în faptul, că alcătuitorii lui n'au găsit absolut nici o legătură între des amintita comunitate de avere şi între *Biserica ortodoxă română ardeleană*, căreia saşii îi puneau la dispoziţie cele 16% subvenţii culturale. Prin urmare Biserica noastră, *care în era ungurească era singura beneficiară pentru românii ortodocşi* de pe «pământul crăiesc», prin noua lege a fost *cu totul desconsiderată şi drepturile ei desfiinţate.*

In ultimul moment, când proiectul de lege avea să fie prezentat Camerei, s'a făcut un amendament, care însă nu corectează nemaipomenita desconsiderare ce s'a făcut bisericii noastre.

Cum adecă: atunci când bisericii luterane săseşti i se cedează cu drept de proprietate averi care se ridică la zeci de milioane, între românii ortodocşi cari au făcut aranjamentul cuprins în proiectul de lege *nu s'a găsit nimeni* care să se fi gândit la biserica ortodoxă şi la drepturile ei?!

Cu grea vină faţă de biserica noastră ş'au încărcat sufletul ceice-au lucrat tot timpul în ascuns, la alcătuirea aranjamentului cuprins în proiectul votat. In viaţa lor întreagă cu nici o apă nu vor putea să-şi spele acea vină...

Vom revenì.

FOIŞOARA

Mişcarea celor fără Dumnezeu şi acţiunea ei în lume

(6)

La al VII-lea congres al sovietelor (1935) camaradul Jaroslavsky-Gubelman zicea:[1] „Ţara noastră rupe toate legăturile cu trecutul, adecă legăturile cu religiunea. Milioane de oameni au scuturat acest jug. Noi încă nu ne putem oprì la jumătate de drum. Trebue să luptăm din toată energia pentru a ajunge la ruptura completă a tuturor lucrătorilor cu biserica şi religiunea. Vom înlătura fără milă pe toţi acei cari vor să se pună în drumul nostru".

Nu demult camaradul Schneimann, ajutorul lui Jaroslavsky, dogmatiza:[2] „Ateismul nostru e un ateism militant şi prin aceasta un ateism care se distinge de ateismul burghez. El atacă toate fortăreţele lumii vechi, precum şi ideologia acesteia. Nu poate fi vorba de o coexistenţă pacifică cu clasa preoţească, ci de-o luptă implacabilă contra religiunii pentru reeducarea muncitorilor cari ascultă încă de biserică. Acesta e scopul nostru". Indată apoi Schneimann aminteşte consemnul zilei: „Şi mai mult spirit militant, şi mai multă intransigenţă antireligioasă".

Cu toate aceste directive foarte desluşite organele ateismului moscovit recunoşteau ele înşile un real declin în activitatea U. A. M. „La Leningrad de ex. — citäm după Bezbojnic-ul din August 1935 — numeroşi prozeliţi au părăsit propaganda antireligioasă; învăţământul e neglijat, iar în propaganda printre mulţimi nu mai e acel elan ca la început, legătura cu organizaţiunile regionale este slăbită.

„In Ucraina se constată aceeaşi situaţiune. In regiunele Saratonului, ale Leningradului, şi în nord, lucrul merge prost. Acelaşi lucru aproape în întreaga Siberie şi în regiunea de est".

Care-i cauza acestui declin? Ni-o nrată tot Bezbojnic-ul din August 1935: „Multe organizaţiuni regionale se leagănă cu iluziuni: ele-şi închipue că succesul celui de-al doilea plan cincinal este grandios, că inimicul de clasă e nimicit şi prin urmare trag concluzia că lupta de clasă e de prisos, de aici înainte. In câteva regiuni — în Caucaz şi în nord de exemplu — s'a căutat chiar să se suprime organizaţiunile ateiste sub pretextul că nimeni nu mai are religiune. In alte părţi este lăsată opera antireligioasă să se facă singură".

Iată mărturii semnificative. Trebue să tragem concluzia că ateismul scade în U. R. S. S.? Nu! Dacă e mai puţin gălăgioasă, nu e mai puţin tenace: ea face încă progrese. Conferinţa U. A. M. ţinută la Moscova în vara anului 1935, dupăce a constatat considerabila scădere a numărului celulelor şi-a membrilor organizaţiunii sale, constată deasemenea că ateismul se răspândeşte mai mult ca oricând printre popor la sate şi la oraşe.

Comitetul central al U. A. M. nu ia mai puţine măsuri pentru a împrospăta activitatea operei sale: cadrele sânt curăţite şi întărite după raportul conferinţei ateiştilor.[3]

Consiliul central al U. A. M. merge chiar mai departe, pretinzând ca toate secţiunile uniunii să supravegheze pe lucrătorii frontului antireligios.

In toamna anului 1935 consiliul central al U. A. M. era însărcinat cu misiunea de-a aduce pe toţi membrii U. A. M. pentru a le ţinea cursuri şi a le mări astfel randamentul virtual. In oraşele de reşedinţă îucă vor trebuì create astfel de instituţiuni pentru instruirea lucrătorilor locali. Comitetele A. M. erau invitate să supravegheze mult mai de aproape pe prozeliţii antireligioşi. Toţi ateii de valoare cari pentru diferite cauze s'au retras în anii ultimi, trebue să fie rechemaţi la lucru".

Putem deci încheia cu un raport recent al biroului comisiunii internaţionale „Pro Deo":

«*E de ajuns a slăbì cât de puţin conducerea ateiştilor pentru a constata îndată o slăbire considerabilă a întregei organizaţiuni, al cărui caracter artificial se vedè limpede. Departe de a-şi fi înfipt rădăcini adânci în massa populaţiei, antireligiunea se temperează îndată ce scade presiunea de sus*». De altfel, „dorinţa şefilor comunişti de-a distruge complet religiunea, este mereu neclintită. Constatând moleşeala, zicem chiar eşecul parţial al organizaţiunii lor antireligioase, aceşti şefi se pun îndată pe lucru, aliniază trupele, caută resurse noi şi fac apel la mijloace de acţiune oficială. Intr'un cuvânt reiau ofensiva.[4]

Manifestarea ateismului militant în afară de U. R. S. S. ca pseudo-pacifism ateu, în 1935

Odată cu ameninţările unei noi conflagraţii mondiale şi deodată succesele „fasciste" care se consolidează în Europa, diriguitorii internaţionalei a treia substitue în propaganda lor antireligioasă puţin cât puţin o tactică nouă în locul celei vechi.

Scopul lor e mereu acelaşi: „desrădăcinarea religiunii". Dar afară de Mexic, unde acţiunea ateistă este după calapodul ateiştilor moscoviţi, propaganda I. L. C. P. afară de U. R. S. S. devine din ce în ce mai indirectă. Ea evită de-a lovì în sentimentul religios din sufletul oamenilor. Leaderii comunişti par a fi înţeles că mijloacele brutale n'aduc nici un folos, dacă nu sânt exercitate sub egida unei dictaturi a proletariatului materialist şi ateu. In afară de U. R. S. S. acţiunea comunistă se maschează din ce în ce mai mult sub masca unui pseudo-pacifism. Consemnul şefilor va fi: „luptăm contra războiului şi fascismului". Insă după observarea foarte justă

---

[1] Cf. Antireligioznic Nr. 2, Martie—April 1935.

[2] Cf. Bezbojnic, August 1935.

[3] Iată temele care au fost expuse înaintea consiliului regional al A. M. pe 1936 ţinut la Leningrad: 1. Doctrina marxistă-leninistă despre religiune, şi lupta contra ei; 2. Starea actuală a organizaţiunilor religioase, şi mişcarea antireligioasă în ţările capitaliste; 3. Organizarea societăţii fără clase, educaţiunea socialistă şi lupta contra religiunii; 4. Organizarea socialistă a agriculturii şi lupta contra religiunii; 5. Subiecte ştiinţifice (antidarvinismul şi teoria fascistă a raselor, cauzele eclipselor, ştiinţa şi religiunea în conduita omului, cum putem creia noi feluri de plante, noi feluri de animale etc.); 6. Istoria ateismului; 7. Istoria religiunii.

[4] Kölnische Volkszeitung din 10 Februar 1936 reproduce bilanţul acţiunii ateiste, publicat cu ocaziunea celei de-a 10-a aniversare a mişcării de Pravda din Moscova la 8 Februar. După ziarul Comunist uniunea ateistă numără, numai în întreprinderile agricole, peste 50.000, cu aproximativ 5 milioane membrii, plus 2 milioane „tineri militanţi". Mai mult de 30 muzee antireligioase au fost fondate; aproape 10 mii de conferinţe, discursuri etc., au fost ţinute anual; aşa de exemplu numai în Ucraina în cursul anului 1935 s'au ţinut 5775 conferinţe antireligioase. Editura casei ateiste a publicat până la 80 de cărţi noi „ştiinţifice" anual, în contra religiunii, fără a număra toate jurnalele şi broşurile.

Intre raționalism și sentimentalism

Dintre intelectuali, cei cari au sarcina cea mai grea, sânt reprezentanții religiunii. Domeniul de activitate al acestora este cel mai vast și cel mai adânc; realitățile cu care au ei de lucrat sânt cele mai inaccesibile, cele mai dificil de formulat și prezentat. Deaceea foarte greu reușești să faci figură bună ca reprezentant al religiei. Trebue să fii cu deosebire înzestrat, ca să nu cazi în banal și — în grămada de teorii și formule — să nimerești cu adevărat miezul, esența, valoarea.

Greutatea apare și mai covârșitoare în încercările de a da vederi de ansamblu despre viața și gândirea religioasă. Și nici un reprezentant al religiunii, fie el preot ori dascăl, nu e scutit — în apostolia lui — de a prezenta, la anumite ocazii, sinteze asemănătoare.

Drumul potrivit în sistematizări de acest fel, drum care mi se pare a fi și cel ortodox, se ține la o egală distanță de două extreme: raționalismul și sentimentalismul.

Termenul raționalism se pretează la semnificări diverse. Dacă înțelegem prin el punerea în funcțiune a rațiunii, folosirea neîncetată a raționamentului nostru logic, a posibilităților noastre de analiză și a gândirii sintetice, atunci el nu este decât *spiritul științific* și în acest sens noi sântem raționaliști. Un astfel de raționalism nu numai că nu e respins de noi, dar avem chiar dreptul de a-l reclama pentru gândirea și cercetarea noastră religioasă. Căci, pentru a găsi pe Dumnezeu în realitatea încunjurătoare, trebue să-l căutăm și inteligența ni-a fost dată pentru a-l căuta. Teologia deci nu înlătură, ci presupune cercetarea inteligenței.

De obicei, se înțelege însă prin raționalism tentativa de a trece întreaga realitate pe sub furcile caudine ale logicei formale, pretenția de a judeca misterul și acțiunea de necuprins a lui Dumnezeu numai cu silogismele ei. A închide totul în limitele strâmte și șubrede ale logicei formale, a forța în abstract ceeace este palpitant și viu, iată ambiția raționalismului, în înțelesul lui cel mai curent.

Se înțelege dela sine că, în această formă, raționalismul este exagerat și înăbușitor și mai ales în domeniul religiei nu se poate aplica. Logica formală nu poate să fie măsura existenței. Ea lucrează cu noțiuni și cu raporturi între noțiuni. Oricine știe însă că noțiunile nu sânt realitatea vie, ci numai imaginea abstractă a ei. Mai ales în sfera credinței și a religiunii, pătrundem într'o lume cu mult mai profundă decât aceea pe care o atinge logica formală.

Viața nu e geometrie, nici logică formală și nici nu poate fi înțeleasă decât de acela care trăește. Tot așa e și cu religiunea. Aceasta nu poate fi înțeleasă dinafara actului religios. Ca să înțelegi religiunea, trebue să te situezi înăuntrul raportului viu dintre suflet și Dumnezeu, trebue să participi personal la viața religioasă. De aceea, când vorbim despre religiune, rătăcim totdeauna; când vorbim însă din religiune, dinăuntrul ei, adică dintr'o realitate la care participăm și pe care o trăim, atunci sântem în orce caz mai aproape de adevăr. Un sistem creștin, în înțelesul de vedere de ansamblu a gândirii și vieții religioase, nu este prin urmere un «*Denken über die Religion*», ci un «*Denken aus der Religion*».

Căutând însă să ne ferim de raționalismul excesiv și rău înțeles, trebue să băgăm de seamă să nu cădem în cealaltă extremă: sentimentalismul. Noi nu sântem protestanți, ucenici ai lui Schleiermacher care reducea religiunea la sentiment, ceva foarte subiectiv. Chiar și în protestantism, concepția sentimentalistă, în putere pe la începutul secolului prezent, este astăzi depășită. Teoria vestitului Harnack despre realitatea dogmelor nu mai are priza de odinioară. Sentimentul pur devine orb, dacă nu este sprijinit. Ii trebue credinței vii o gândire, îi trebue armătura unei doctrine, un îndreptar care să culeagă impulsiunile inimii și să le orienteze, ca să nu rătăcească. In orce caz, conștiința ortodoxă respinge acel «*undogmatisches Christentum*» și esența religiunii o vede nu în intelectualism ca Hegel, nici în sentiment ca Schleiermacher, ci în rugăciune.

Intr'adevăr rugăciunea, pusă în centrul gândirii religioase, ne păstrează — pe tărâmul credinței — în adevăratul echilibru. Intelectualismul duce la un formalism abstract și gol, iar sentimentalismul la un subiectivism necontrolat, care a dat, în protestantismul liberal, psihologismul și antropologismul în religie și chiar ateismul, mai mult sau mai puțin mărturisit, cu acea credință-sugestie, fără realitate și valoare obiectivă.

Se știe cât rău a produs concepția aceasta în teologie, dela Schleiermacher până în zorile secolului nostru. Când s'a observat eroarea, a început reacțiunea teologiei dialectice. Dar și aceasta păcătuește. Accentuând exagerat valoarea obiectivă a religiunii, combate până la nimicire omul și posibilitățile lui religioase. In teologia, al cărei părinte a fost Schleiermacher, totul e sentiment, iluzie, adică subiectivism; în teologia dialectică, totul e Dumnezeu și acțiunea lui. Concepția ortodoxă, punând în centru cum am spus rugăciunea, este mai ferită de rătăciri, căci în rugăciunea creștină se arată limpede ce este religiunea, adecă raport între doi factori cu roluri determinate: Dumnezeu și omul.

In lumina acestor considerații, putem judeca mai bine viața religioasă din țara noastră. Numai în sânul bisericii se poate manifesta normal credința noastră. Acolo sânt criteriile și îndreptarele dumnezeești, care ne păzesc de rătăcire și ne mențin în adevăr. Asociațiile religioase, de orce fel, care nu se mențin în cadrele bisericii și nu sânt controlate de ea, alunecă pe panta sectarismului rațional, sau a misticismului bolnav, cu cunoscuta desfrânare de cugetare și viață.

Să veghem deci la porțile ortodoxiei, căci numai în sânul ei sălășluește echilibrul și armonia.

Prof. **Nicolae Grosu**

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești, să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

---

a unui iscusit cercetător,[5] „ei nu uită să adauge că deținătorii ideii religioase sânt și acei ai fascismului și ai războiului. Aceasta e ceeace numesc ei a lupta într'adevăr contra formei religioase, precum și contra formei fasciste a ideologiei capitaliste, sau a prepara frontul unic anticreștin și anti-fascist". Această metodă e aplicată în special pentru a câștiga tinerimea creștină de partea ateismului bolșevic.

La 15 Iulie 1935 comitetul central al tinerimii internaționale-comuniste a decis „multiplicarea legăturilor frățești cu tineri muncitori creștini și cu organizațiunile lor pentru o mai strânsă unitate a tinerimii în contra fascismului."

De altfel trebue să notăm că comuniștii califică de „fascism" orce ideologie care nu simpatizează cu ei. In mentalitatea lor „capitalismul" este „fascism", religiunea este „fascism", organizațiunile politice sânt „fascism". Aceasta este ceeace face să se desfășoare în lume un „front popular" unic, comunist, „anticreștin și antifascist". Ateiștii din U. R. S. S. nu ascund de loc că ei sânt însărcinați cu acest imens front antireligios. Pentru realizarea lui au primit ordin de a desfășura cea mai mare activitate posibilă pentru a stabili o strânsă legătură cu liberii cugetători proletarieni și cu organizațiunile burgheze și reformiste. Acest front unic este o realitate: el își înmulțește manifestațiunile sale în toate capitalele mari. Una dintre ele s'a ținut la Madrid în 1935, 20 Octomvrie. După spusele organelor sovietice s'au adunat 400.000 de persoane. Azana vorbi 2 ore și jumătate, atacând guvernul și, după expresia celor dela Moscova: „Coaliția reacționară clerico-fascistă". Trist pacifism, căci acest pacifism nu este decât un pacifism revoluționar. Nu cere el desarmarea burgheziei și înarmarea proletariatului? Nu prepară el războiul civil, legitimând dinainte întregul război sovietic?

Epilog

Multele legături ale națiunilor capitaliste cu guvernul republicii soviete și progresul comunismului în toate țările care-i tolerează propaganda, devin o redutabilă amenințare pentru viitor.

Pentru a fi fidel doctrinei lui Marx, proletariatul care a pus mâna pe putere într'o țară, trebue să aprindă incendiul revoluțiunii pretutindani, sau cu alte cuvinte — după propriile afirmări ale lui Lenin — „Sarcina revoluțiunii victorioase, consistă în a face tot posibilul pentru desfășurarea, susținerea și trezirea revoluțiunii în celelalte".

Stalin n'a renunțat la principiul leninist. Acum câțiva ani îl reproducea în termeni aproape identici într'o conferință ținută la universitatea din Moscova: „Revoluțiunea victorioasă într'o țară are sarcina esențială de-a desvolta și de-a susținea revoluțiunea în celelalte. Nu trebue să se considere ca o putere independentă, ci ca o ajutătoare, ca un mijloc de-a accelera victoria în celelalte țări".

Prin urmare la al VII-lea congres al internaționalei comuniste ținut la Moscova, în vara anului 1935 Stalin merita pe drept cuvânt de-a fi glorificat ca șeful revoluțiunii mondiale.

Că guvernul sovietic, partidul comunist rus și kominternul, aceste trei organizațiuni cari alcătuesc o singură unitate morală își afișeză deschis planul sau îl maschează cu grijă, ținta lor finală rămâne aceeași: triumful materialismului ateu în lumea întreagă, prin „răsturnarea violentă a întregii ordini sociale tradiționale."[6]

Desigur că această sarcină a lor s'ar părea himerică, dacă nu am ști cât de mult e ușurată prin strânsa legătură care unește comitetul executiv al internaționalei a III-a moscovite, cu multiplele ramificațiuni împrăștiate pe toate continentele: partide comuniste din alte țări, organizațiuni auziliare ca: internaționala tinerimii, internaționala roșie femenină, internaționala roșie sportivă, grupările internaționale de combatanți roșii, VOCS-ul sau societatea pentru legături culturale cu străinătatea, internaționala liberilor cugetători proletari, ajutorul internațional roșu, internaționala sindicatului roșu etc. Aceste organizațiuni comuniste sânt azi reîmputernicite prin alianța lor cu partidele internaționaiei a II-a (front unic) și cu frontul popular. Este deci o întreagă lume ateistă mobilizată contra civilizațiunii creștine.

Dinaintea acestei redutabile amenințări pentru viitor, nu putem rămâne indiferenți. Legăturile de solidaritate chiar între națiunile cele mai îndepărtate sânt foarte slabe, astfel ca prin indiferența noastră ne facem complicii progresului antireligiunii. Cauza lui Dumnezeu este trădată în mod laș de prietinii Lui tocmai când e atacată cu furie de dușmani.

Din fiecare confesiune au înțeles câțiva necesitatea de-a se uni pentru a lucra împreună și a face cunoscut răul, căutând să-i găsească și remediu. Din această necesitate s'au născut: The international Christian Crusade, fondată în Canada în 1928; The Christian protest, mișcare fondată în Londra în Decemvrie 1929; Comisiunea internațională „Pro Deo", fondată la Geneva în 1933; Revista Unitas, al cărei prim număr a apărut în Octomvrie 1935; Les Lettres de Rome, publicate pentru prima dată în 1935.

Dar dacă măsurile acestea nu sânt însoțite de o renaștere creștină promotoarea unei justiții mai drepte, de o caritate și o milă într'adevăr universală în ceeace privește massele de lucrători, e de temut că vor fi înăbușite de fluxul ascendent al comunismului ateu. Punându-le în față perspectivele iluzorii ale unui mesianism proletarian, bolșevicii exploatează la maximum suferința și nedreptatea, pentru a irita lupta de clasă și a turna în inimi ura care face să crească numărul celor fără Dumnezeu. Poate că chiar această ofensivă ne mai auzită contra creștinismului să fie aurora uniuni dogmatice între toți creștinii: forțându-i să se unească contra unui inimic comun, uniunea inimilor, va grăbi, fără îndoeală, uniunea spiritelor.

Petru Brudea

[5] Informations Internationales, Februar 1935, citat după R. P. Archambault: Pericolul comunist în Canada, Montreal, Școala socială populară 1935, p. 57.

[6] Programul internaționalei comuniste 1935.

AVIZ

Volumul al doilea din lucrarea: Hristos în școală, de părintele D. Călugăr, a ieșit de sub tipar și se poate comanda prin Librăria arhidiecezană, în vederea catecheților în învățământul primar.

Volumul al doilea cuprinde 498 pagini și costă Lei 220 exemplarul, la care se adaog Lei 25 porto poștal.

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Condamnarea francmasoneriei

— Din aprecierile presei —

Dl prof. *Nichifor Crainic*, valorosul scriitor şi publicist, arată în ziarul *Universul* câtă dreptate are *Sf. Sinod* când, în comunicatul său condamnă francmasoneria.

„Un eveniment — scrie distinsul profesor — de însemnătate excepţională în lămurirea şi orientarea spiritului românesc e osândirea francmasoneriei de către Biserica noastră ortodoxă. Actul acesta, care va rămânea în istorie ca o piatră de hotar, e menit să împrăştie ceaţa confuziei şi să întoarcă pe drumul drept al credinţei şi al românismului pe mulţi oameni cumsecade, cari se lăsau înşelaţi de ispita hrubelor clandestine. Dacă unii ca aceştia au crezut până ieri că francmasoneria e o nevinovată societate de binefacere, respectuoasă faţă de Biserică, faţă de patrie şi de monarhie, Sfântul Sinod a demascat-o şi a pus-o în adevărata lumină.

Comunicatul, prin care Sfântul Sinod o osândeşte în numele credinţei ortodoxe, se întemeiază pe studiul aprofundat al acestor documente precum şi pe observaţia celor ce se petrec la noi în ţară. *Felul cum e redactat şi motivat acest comunicat oficial constitue o capodoperă de claritate, de concisiune şi de ţinută fermă.*

De unde o fi luat-o ?

In „Neamul Românesc" Nr. 55 din 12 Martie c. se face afirmaţia că Sfântul Sinod întrunit de curând în sesiune extraordinară «*a trebuit să ia în desbatere... propunerea... de înfiinţare a unui partid clerical*». Propunerea aceasta ar fi venit «*dela unii dintre membrii Sinodului*» şi «*e regretabil că presa nu le dă numele*».

Ne pare rău că trebue să facem constatarea că „Neamul Românesc" îşi nesocoteşte cea dintâi datorie pe care o are orice gazetă atunci când vrea să învinovăţească pe cineva de un lucru: să se informeze bine dacă a spus sau a făcut, cel pe care îl ataci, lucrul de care vreai să-l faci vinovat.

De unde a scos „Neamul Românesc" legenda că în Sinod s'a propus şi s'a desbătut ideea înfiinţării unui partid clerical? Poate că dintr'o fantazie proprie care-şi are intenţiunea ei vrednică de dezaprobat. Sau poate a fost victima unui 1 April în plină lună Martie. Căci în Sf. Sinod nu s'a propus şi nu s'a discutat ideea înfiinţării unui partid clerical. Dimpotrivă atât I. P. S. Sa Patriarhul, cât şi I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului, au ţinut să respingă în mod hotărât acest gând care s'ar putea ivi în sufletul cuiva atunci când se discută o chestiune ca aceea a atitudinii preotului faţă de politică.

I. P. S. Sa Patriarhul a respins această idee, în cuvântarea de deschidere a sesiunii Sf. Sinod, spunând că ea e de origine apuseană, nepotrivită cu duhul ortodoxiei şi ar putea produce ca reacţiune «*eventuale partide anticlericale şi antibisericeşti, ceeace ar fi în paguba atât a Bisericii, cât şi a Statului*» (vezi Universul din 11 Martie 1937).

Iar I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului — care şi-a manifestat ideile anticlericale în atâtea rânduri — răspunzând în aceeaş şedinţă a Sf. Sinod dlui ministru al Cultelor şi Artelor în chestiunea la ordinea zilei, a găsit de bine să spună un cuvânt şi în legătură cu ideea de „partid clerical" atinsă în cuvântarea I. P. S. Sa Patriarh. In acest cuvânt a luat o atitudine cum nu se poate mai hotărâtă împotriva acestei idei. „Eu sunt cel mai mare duşman al clericalismului şi al unui partid clerical — a spus înaltul ierarh. Eu m'aş opune cel mai mult dacă ar încerca cineva să înfiinţeze un astfel de partid. Şi cred că la fel cugetă toţi membrii Sf. Sinod. Căci noi n'avem de apărat nici un privilegiu, cum a avut de apărat biserica papistaşă în Apus, privilegii pe cari le aduce din Evul mediu".

Acestea şi atâta s'au spus în Sf. Sinod cu privire la „partidul clerical".

Am vrea ca „Neamul Românesc" să-şi arete vechea-i onestitate şi, după ce va lua act de această informaţie exactă, să-şi recunoască greşala.

Festival religios în Sibiu

Societatea ortodoxă naţională a femeilor române şi „F. O. R." — secţile Sibiu, — organisează Duminecă, 21 Martie 1937 ora 11 a. m. în sala mare dela Thalia un festival religios pentru a comemora «*Duminecа Ortodoxiei*». — Program: 1. T. Popovici: Impărate ceresc (pentru cor mixt); 2. Imperativele credinţei noastre, conferinţă ţinută de dl *I. N. Lungulescu*, procuror general la curtea de apel din Timişoara; 3. Premierea celor mai bune lucrări la religie ale elevelor dela şcoalele secundare din Sibiu; 4. I. Ghica Comăneşti: Veniţi să ne bucurăm Domnului (pentru cor mixt).

Piesele corale vor fi executate de corul mixt al şcoalei normale „Andrei Şaguna" secţia de fete şi băeţi, sub conducerea dlui profesor Timotei Popovici.

Intrarea liberă.

INFORMAŢIUNI

La congresele din Iulie, vara aceasta, convocate la *Oxford* şi *Edinburg*, de organizaţia mondială a consiliului ecumenic de creştinism practic, dela Geneva, Biserica ortodoxă română va fi reprezentată de o delegaţie formată din: P. S. Irineu Mihalcescu, I. P. C. arhimandrit Iuliu Scriban, P. C. Pr. Cicerone Iordăchescu, dnii V. G. Ispir, Şerban Ionescu şi Vintilă Popescu, profesori universitari. Delegaţia aceasta are să întocmească raportul planului de lucru, cu care merge la congrese, şi să-l citească Sf. Sinod la 29 Martie 1937, când e prorogat Sf. Sinod.

Caterisirea se menţine. Fostul preot *Iosif Trifa*, după caterisirea sa, a făcut cerere de iertare către Sf. Sinod. Odată cu această cerere, în audienţă la I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*, numitul fost preot a declarat totuşi că „sufleteşte nu se poate decide să se întoarcă în sânul bisericii care l-a caterisit". Următori acestei mărturisiri, Sf. Sinod, în şedinţa sa din 11 l. c. a hotărât *să menţină* caterisirea lui Iosif Trifa, atrăgându-i atenţia că dacă nu încetează scoaterea foii *Isus Biruitorul* şi nu reintră sincer în legătura Bisericii, va fi şi excomunicat.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 21 Martie 1937, va predica părintele *Aurel Nanu;* ear Joi 25 Martie (Bunavestire) părintele *Nicolae Pampu.*

Dela conferinţele religioase. — I. P. C. Sa arhim. prof. *Iuliu Scriban*, în conferinţa sa bine cercetată de Duminecă, despre: „Mărturisitorii lui Dumnezeu în ziua de azi", a arătat că deşi lumea actuală este mai superficială, există totuşi tendinţa pentru readucerea şi redeşteptarea ei la o viaţă în Dumnezeu şi pentru Dumnezeu. Vom reveni asupra excelentelor expuneri ale învăţatului profesor.

Mare concert. Asociaţia corală, mult reputată, a institutorilor moravi din *Brno* (Cehoslovacia), va da Miercuri, în 24 Martie 1937, ora 9 seara, în sala Thalia, un mare concert cu bogat program de bucăţi artistice alese, dirijate de profesorul Ián Şoupal. — Bilete se găsesc la Librăria „Foaia Poporului" din strada Regina Maria 57. — Distinşii oaspeţi sosesc în gara Sibiului Miercuri, la ora 6 d. a. Nu încape îndoială, că publicul sibian îi va întâmpina cu toată dragostea ce o merită reprezentanţii aliaţilor noştri.

Organizaţi Reuniuni de femei

Anunţ de arendare

Se arendează:

1. Moşia de pe hotarul comunei Galda de jos, judeţul Alba, în suprafaţă de 126 jug. cad. şi 1320 st. p., teren arător de prima calitate;

2. Moşia de pe hotarul comunei Draşov, judeţul Sibiu, în suprafaţă de 220 jugure cad., din cari 190 jugăre arător şi 30 jugăre fânaţ, tot de prima calitate.

Aceste moşii se arendează separat sau la olaltă pe 4 ani, începând cu 1 Ianuar 1938, însă noii arendaşi vor primi în folosinţă câte 50 de jugăre din fiecare moşie la 1 Iulie a. c. pentru a putea face însămânţări cu grâu de toamnă.

Arenda se va plăti în 2 rate anuale legale, la 1 Mai şi 1 Septemvrie.

Se vor lua în considerare numai ofertele cu suficientă garanţă materială.

Amatorii de-a arenda aceste moşii sânt invitaţi a înainta oferte închise, până la 15 April incl. pe adresa:

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Banca de industrie şi comerţ

Societate anonimă din Sibiu

Aprobat de adunarea generală din 10 Martie 1937.

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1936.

Activ: Cassa *a)* Numerar efectiv Lei 3.255.856; *b)* Disponibil la C. E. C. 1.150.749; Disponibil la bănci în ţară 2.963,113; Portofoliul de titluri: I. Titluri româneşti: *a)* Efecte publice (V. N. 81.500) 33.800; *b)* titluri cotate la bursă (V. N. 32.000) 30.400; *c)* titluri necotate la bursă (V. N. 671.190) 270.445; Portofoliul de scont: I. Plătibil în ţară: *a)* cambii fără garanţii 8.101.176; *b)* cambii garantate cu ipoteci 3.970.480; II. din portofoliul de mai sus, se află reescontat — ; Debitori din ţară: *a)* cambii fără garanţii 6.625.336; *b)* cambii garantate cu ipoteci 3.336.970; Debitori în conversiune 7.198.660; Participaţiuni în ţară: la intreprinderi industriale 100.000; Imobile: *a)* Necesare comerţului propriu şi pentru funcţionari 1.060.000; *b)* alte imobile 1.040.000; Mobilier 1; Conturi transitorii 443.396; Total activ 39.580.382.

Conturi de ordine: Cauţiuni statutare 550.000; Debitori în ţară pentru scrisori de garanţie 74.000; Efecte spre încascare 285.000; Ipoteci şi garanţii diverse 9.800.000; Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă) 403.220; Total 11.112.220.

Pasiv: Capital social 6.000.000; Rezerva statutară 3.000.000; Rezerva legală 32.000; Depuneri spre fructificare din ţară: depuneri vechi pe termen 4.313.110; depuneri noui pe termen 25.187.290; Creditori din ţară pe termen 35.678; Angajamente de reescont la B. N. R. — ; Dividende neridicate 75.624; Conturi diverse 491.534; Conturi transitorii 115.021; Beneficiul net 330.125; Total Pasiv 39.580.382.

Conturi de ordine: Deponenţi de cauţiuni statutare 550.000; Creditori în ţară pentru garanţii 74.000; Remitenţi de efecte spre incasare 285.000; Deponenţi de ipoteci şi garanţii diverse 9.800.000; Angajamente de reescont în conversiune 403.220; Total 11.112.220.

Contul de profit şi pierdere.

Debit: Cheltueli de administraţie: *a)* Salarii 962.606; *b)* Diverse 525.921; Impozite şi taxe 131.060; Dobânzi plătite: *a)* la depuneri 821.222; la reescont 9.081; Decontarea pierderilor 100.000; Beneficiul net 330.125; Total debit 2.880.015.

Credit: Dobânzi încasate: *a)* Dela portofoliul de scont 1.018.128; *b)* Dela debitori 1.181.841; *c)* Dela debitori în conversiune 441.235; *d)* Dela bănci 40.921; Venitul portofoliului de titluri 32.917; Venitul imobilelor 164.973; Total credit 2.880.015.

Consiliul de administraţie.
(7) 1—1 **Comitetul de censori.**

Nr. 42—937 (13) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Dealul mare** cu filia **Gruelari,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1158 st. p. arător, livezi, păşune.
3. 2 stânjini lemne din pădurea comunei.
4. Adău, fiecare familie câte 1 ferdelă de cucuruz.
5. Stola obişnuită în parohie.
6. Casă parohială nu este.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare şi încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în terminul legal oficiului protopopesc Băiţa.

Candidaţii, cu ştirea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 3 Februar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

„POPORUL"

institut de credit şi cassă de schimb, societate pe acţii, Sălişte,

CONVOCARE [9] 1—1

P. T. Domnii acţionari ai institutului de credit şi cassă de schimb „Poporul", societate pe acţii, se convoacă la

a XXIX-a adunare generală ordinară

care se va ţinea Sâmbătă în 10 Aprilie 1937 la ora 3 p. m. în sala şcoalei primare din loc cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acţionarilor prezenţi şi a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administraţie.
3. Prezeutarea Bilanţului pe 1936, raportul Consiliului de Cenzori şi descărcarea Consiliului de Administraţie şi Consiliului de Cenzori de gestiunea anului 1936.
4. Alegerea a 2 membri pe 5 ani în Consiliul de Administraţie.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari doresc a lua parte la această adunare, cu vot decisiv, au să depună acţiile, titlurile provizorii sau reversele, precum şi eventualele documente de plenipotenţă, la cassa institutului sau la următoarele institute încredinţate de Consiliul de Administraţie: „Poporul" filiala C-Turzii, Banca Vâlcea, R-Vâlcea, Banca „Albina" Sibiu, şi Banca „Oaşia" Sibiu, cu 48 ore înainte de deschiderea Adunării Generale (§ 17 din statute).

Pentru cazul, că numărul acţionarilor nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 18 Aprilie 1937, în acelaş loc, la aceiaşi oră şi cu aceiaşi ordine de zi, când se vor adace concluze valide, fără considerare la numărul acţionarilor, al acţiilor reprezrntate şi al voturilor.

Sălişte, la 12 Martie 1937.

Consiliul de administraţie

Bilanţ la 31 Decemvrie 1936.

ACTIV. Cassa: a] numerar efectiv Lei 447.635; b] Disponibil la Banca Naţională a României Lei 1.242; total Lei 448.877; Disponibil la bănci: în ţara Lei 91. 787; Portofoliu de titluri: I. Titluri româneşti: Efecte publice v. n. Lei 5.000; Lei 4.400; Titluri necotate la bursă Lei 45.200; II. Titluri străine v. n. Lei 99.100 coroane, Lei 1; total 49.601; Portofoliu de Scont' plătibil în ţară: Cambii fără garanţie Lei 466.274; Efecte reescontate: Reescont la Banca Naţională a Rom [cota redusă] Lei 981.329; Reescont la Creditul Industrial [redus] Lei 321.466; total Lei 1.302.795; Debitori; din ţară: Debitori fără garanţie Lei 30.828; Debitori cu garanţie ipotecară Lei 149.080; Total Lei 179.908; Debitori beneficiind de Legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934 [cota rămasă; Lei 6.392.783. Pierderi rezultând din aplicarea Legii: Lichidării datoriilor Lei 300.118: Imobile: a] Imobile necesare exercitării comerţului de bancă Lei 746.401; b] Alte imobile Lei 46.417; Total Lei 792.818; Mobilier amortizat Lei 1; Conturi diverse Lei 97.812; Totalul activului Lei 10.122.774;

PASIV. Capital social Lei 5.000.000; Fond de rezervă Lei 210.436; Fond de amortizare pentru creanţe dubioase Lei 42.956; Fonduri de ajutorare: Fondul D. Banciu Lei 27.000; Depuneri spre fructificare: din ţară [cota rămasă] Lei 2.604.444; Creditori: în ţară a] la vedere Lei 445.418; b] pe termen [Fond de pensii] Lei 489.725; Total Lei 935.143; Angajamente de Reescont: în ţară: a] La Banca Naţională a României [cota rămasă] Lei 981.329; b] Giruri la Creditul Industrial [redus] Lei 321.466; Total Lei 1. 302.795; Totalul pasivului Lei 10.122.774.

Conturi de ordine:

DEBIT. Cauţiuni statutare Lei 275.000; Cambii de circulaţiune şi garanţii reescontate Lei 2.827.682; Ipoteci, cessiuni, mărfuri şi garanţii diverse Lei 3.671.070; Total Lei 6.773.752.

CREDIT. Deponenţi de cauţiuni statutare Lei 275.000; Deponenţi de cambii de circulaţie şi gar. reescontate Lei 2.827.682; Deponenţi de ipoteci, cassiuni, mărfuri şi garanţii diverse Lei 3.671.070; Total Lei 6.773.752.

Profit şi pierdere:

DEBIT. Interese depuneri spre fructificare Lei 27.522; Cheltueli de administraţie: Salarii Lei 84.500; Diverse Lei 33.655; Total Lei 118.255; Impozite şi taxe Lei 11.189; Fond de amortizare: Pentru creanţe dubioase Lei 42.956; Total Lei 199.922.

CREDIT. Interese dela Depuneri proprii Lei 6.539; Dobânzi încasate: a] dela Portofoliul de Scont Lei 83.348; b] dela debitori Lei 93.994; Total Lei 177.342; Comisioane încasate Lei 16.041; Total Lei 199.922.

Sălişte, la 31 Decemvrie 1936.

Pentru contabilitate: [ss] N. Hociotă contabil-autorizat.

Consiliul de administraţie: [ss] Dr. M. Lupaş, preşedinte [ss] Dr. I. Cupu [ss] Dr. N. Petra [ss] N. N. Simian [ss] O. Borcea [ss] N. V. Dădârlat [ss] C. Ţintea [ss] Dr. I. Herţia [ss] Ilie Martin [ss] Ioan Manasiu [ss] O Răcuciu. — Verificat şi găsit în conformitate cu codul comercial şi legea bancară.

Sălişte, la 12 Martie 1937.

Consiliul de cenzori: [ss] Elie Petruţiu, preşedinte [ss] A. Tâmpănariu [ss] I. Dădârlat [ss] Dumitru Jitean.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

CONVOCARE

Se convoacă:

I. a 64-a adunare generală ordinară

a Institutului de credit fonciar din Sibiu, care se va ţine în ziua de *12 April 1937*, *ora 16*, în casa institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Darea de seamă şi bilanţul încheiat la 31 Decemvrie 1936, raportul consiliului de administraţie şi al consiliului de censori;*
2. *Hotărârea asupra întrebuinţării beneficiului net;*
3. *Stabilirea onorariului pentru consiliul de censori;*
4. *Alegerea de trei membri ai consiliului de administraţie;*
5. *Alegerea consiliului de censori.*

Imediat după terminarea ei (8) 1—1

II. adunarea generală extraordinară

a institutului susnumit, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

Modificarea titlului şi art. 1 şi 9 ale statutelor. —

In adunările acestea vor exercita dreptul lor de vot acei acţionari, cari sunt înscrişi în registrul acţiunilor institutului. Fiecare acţie reprezintă un vot.

Cei ce vor se exercite dreptul la vot în adunările generale, trebue să se legitimeze cu un bilet de legitimaţie, obţinut la cerere dela institut. Biletul acesta trebue cerut cel mai târziu cu 5 zile înainte de adunare, prezentându-se acţiunile.

Fără cerere nu se trimit bilete de legitimaţie acţionarilor.

Sibiu, la 10 Martie 1937.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1936

ACTIV			PASIV		
	Lei			Lei	
Cassa:			Capital social		40.000.000
a) numerar efectiv	3 964.105		Fond de rezervă		910.296
b) disponibil la B. N. R. şi la C. E. C.	1.417.309		Fondul de amortisment		28.260.485
c) cupoane scăzute	118.597	5.500.011	Diferenţe de curs nerealizate		611.891
Disponibil la bănci:			Cassa de pensii		533.994
a) în ţară	2.001.557		Dobânzi nerealizate la creanţe în conversiune		3.252 372
b) în străinătate	85.862	2 087.419	Depuneri spre fructificare în ţară:		
Potofoliu de titluri: Titluri româneşti:			*a)* la vedere, noui	13.115 750	
a) efecte publice v. n. 6.741.600, v. r.	2.256.058		*b)* pe termen, noui	2 674 724	
b) titluri cotate la bursă v. n. 1.340.500, v. r.	890.221		*c)* la purtător	2.575 470	
c) titluri necotate la bursă v. n. 11.207 300, v. r.	6.749 535	9.895.814	*d)* depuneri vechi reduse conf. aranjamentului	37.687.388	56.053 332
Portofoliu de scont: Plătibil în ţară:			Creditori în ţară:		
a) cambii fără garanţii	12.989.335		*a)* la vedere	589.930	
b) cambii garantate cu mărfuri şi titluri	5.394 067		*b)* pe termen	3.775.214	
c) cambii garantate cu ipoteci	8.914.031	27.297 433	*c)* în străinătate, pe termen	3.047 891	7.413.035
Debitori din ţară:			Angajamente de reescont la B. N. R.		8.397.100
a) debitorii fără garanţii	8.479.559		Dividende neridicate		108.118
b) debitorii garantaţi cu efecte comerciale	10.858.014		Conturi diverse		838.935
c) debitorii garantaţi cu mărfuri	97.890		Conturi transitorii		80.431
d) debitorii garantaţi cu ipoteci	16 825.871	36.261.334	Beneficiul net		847 771
Debitorii beneficiind de l. l. d., cota rămasă		19.163.288			
Participaţiuni în ţară la întreprinderi industriale		13.444.801			
Imprumuturi pe termen lung		4.264.110			
Imobile		28.794.479			
Mobilier		1			
Conturi diverse		201.990			
Conturi transitorii		397.080			
		147.307.760			147.307.760

Conturi de ordine

	Lei		Lei
Cauţiuni statutare	1.862.400	Deponenţi de cauţiuni statutare	1.862.400
Debitori pentru scrisoare de garanţie dată de bancă în ţară	4.806.680	Creditori pentru scrisoare de garanţie date de bancă în ţară	4.806.680
Cambii de circulaţiune	126.471 090	Deponenţi de cambii de circulaţiune	126.471.090
Efecte spre încasare	1.175.917	Remitenţi de efecte spre încasare	1.175.917
Ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii diverse	96.195 293	Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii diverse	96.195.293
Titluri în gaj	2.489.250	Deponenţi de titluri în gaj	2.489.250
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	16.082.802	Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare	16.082.802
Debitori de titluri împrumutate	2.990 299	Diverse titluri împrumutate	2.990.299
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	9.583.294	Angajamente de reescont în conversiune	9 583 294
	261.657.025		261.657·025

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 28 Martie 1937 — Nr. 13

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Un eveniment epocal

In ultima vreme discuțiile privitoare la atitudinea preoțimii în mijlocul vieții românești, atât de frământată de pasiunile politice, luaseră un caracter acut și amenințau să nu-și mai găsească sfârșit. Ele erau întreținute din cercuri interesate, dornice să nu-și mai vadă acțiunea propagandistică asupra poporului împedecată de prezența incomodă a preotului care are și el un punct de vedere derivat din concepția creștină ortodoxă. Preotul să facă bine să dispară de pe arena vieții publice românești, spuneau aceste cercuri. El să se închidă în altar și să se roage. Sau dacă vrea totuși să fie prezent în mijlocul vieții, apoi să uite de calitatea sa de preot, de reprezentant al unei instituții care are o doctrină integrală despre viață; să fie prezent ca simplu membru al unui partid politic, ca simplu cetățean, într'o calitate cu totul nebisericească, laică.

Discuțiilor și pretențiilor acestora de secularizare a vieții publice, le-a pus capăt Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române cu un curaj și cu o demnitate de-o înălțime într'adevăr neajunsă de vre-un for pur omenesc. Intr'un „*Comunicat*“ ale cărui uimitoare însușiri de limpezime, de înțelepciune, de fermitate și calm, nu vor putea fi niciodată îndeajuns de admirate, Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române a fixat în linii simple din cari nu va trebui să fie retractată niciodată nici o iotă și la cari nu s'ar putea adăuga nimic în plus pentru a-l lăsa în alvia lui de adevăr neclătinat, dreptul ei de-a acționa în mijlocul vieții publice și un program minimal, etic, social și politic pe care nici un partid politic din România nu-l va putea refuza fățiș atâta timp cât va mai avea puțină rușine.

E prima dată când Biserica ortodoxă își afirmă categoric, în punctele unui program general dar complet, dreptul ei de-a învăța, de-a sfătui, de-a arăta neamului românesc linia pe care are să meargă în calitatea lui de colectivitate națională. E prima dată când Biserica departe de-a se mulțumi cu păstorirea individului înfășurat în micile lui interese și împrejurări individuale, se ridică pe culmea de unde privește neamul ca un întreg și-i spintecă cu deget de lumină prin negurile problemelor politice linia destinului său.

Prea se învățaseră toți marii și micii «șefi» de turme electorale să trateze Biserica drept un șters departament supus orgolioasei lor puteri, manipulat după bunul lor plac și dăscălit dela înălțimea infailibilei lor libere cugetări. Era timpul suprem ca Biserica să-și arate, printr'o demnă și calmă ridicare în picioare, înălțimea ei superbă de învățătoare a tuturor, «inclusiv partidele politice». Biserica este singura mamă și singura învățătoare adevărată a neamului românesc; nici un partid nu se poate compara cu ea în dragostea, în capacitatea de jertfă dovedită în toată istoria, în claritatea țintelor, în eficacitatea mijloacelor ce le poate pune la dispoziția neamului românesc pentru a se fericì.

«Să dispară ea de pe arena vieții publice, ca inutilă, ca anacronică?» Haida de! Ce vorbă caraghioasă de pitici prezumțioși. Să dispară atunci soarele pentrucă a apărut lumina electrică? Ar putea dispărea de o mie de ori mai ușor toate partidele politice, fără ca neamul românesc să se resimtă prea grav.

Dar Biserica n'o cere aceasta. Oamenii pot da ajutor neamului din care fac parte în diferite forme și pe diferite căi. Una este și aceea a grupării în partide politice. Dar aceste partide politice numai atunci vor putea face ceva serios și cu adevărat folositor pentru neam, când vor păstra în spiritul, în acțiunea și în metodele lor de lucru un minimum din spiritul Bisericii, din învățătura creștină. Ele se pot deosebì în tehnica valorificării economice a bogățiilor țării, în mijloacele de stimulare a energiilor individuale, în politica alianțelor, în accentuarea anumitor preocupări, dar toate trebue să aibă la bază programul etic și social minimal fixat în «comunicatul» Sf. Sinod. Nu numai că Biserica nu trebue să dispară din mijlocul vieții publice, ci și partidele sunt datoare să țină legătura cu Biserica și cu doctrina ei dacă vreau să fie folositoare neamului. In orce caz, indiferent de ce vor face partidele, Biserica fără a se constituì în partid își impune datoria să militeze pentru doctrina fixată în «comunicat», ca toată societatea românească să și-o însușească.

Sunt 5 puncte pe cari Biserica le vrea însușite de toate partidele românești ca program minimal, și pentru cari preoțimea Bisericii ortodoxe este îndatorată să militeze, peste partide, și atunci când vre-un partid nu-și însușește vre-unul din ele, împotriva lor. Acestea sunt: *Dumnezeu* (ca punct de program în conducerea politică a statului, nu ca realitate căutată în rugăciune), *neamul*, *virtuțile creștine*, *armonia și solidaritatea între toți fiii neamului*, *îngrădirea puterii străinilor ca să nu primejduiască existența românismului*. Un al 6-lea punct exprimă negativ ceeace exprimă pozitiv acestea 5: combatetea comunismului ateu, antinațional, antietic, inspirat de lupta de clasă.

Dar aceste puncte sunt exprimate în propoziții cari concentrează într'o formă lapidară, ca în tot atâtea inscripții, adevăruri atât de adânci și soluții sociale atât de juste, încât ar merita să fie interpretate în sute de pagini. Bunăoară propoziția: «Personalitatea care slujește, nu individul care se îmbogățește, este idealul creștin», cuprinde virtual toată etica creștină și un program amplu de doctrină politică, singurul în stare să rezolve crizele sociale și să aducă mărirea neamurilor pe pământ și fericirea lor în cer.

Nu încape în cadrul acestui articol o astfel de interpretare, dar «comunicatul» Sf. Sinod stă acum fixat pentru toată istoria viitoare, ca un text pe care îl vor interpreta veacurile și care va fi ca un stâlp de lumină pentru activitatea preoțimii în problemele politice.

D. S.

Preoții și politica

Atât Telegraful Român, cât și alte gazete românești din capitală și provincii, s'au ocupat în repetate rânduri cu problema dacă trebue sau nu, dacă e bine sau e rău să facă preoții politică. Răspunsurile cari s'au dat au fost unele pozitive, altele negative, au fost diferite, după cum diferite au fost și sunt și acum părerile oamenilor cu privire la această chestiune. In timpul din urmă însă problema a primit o importanță deosebită prin faptul că însuși guvernul țării s'a sesizat, și prin dl ministru al cultelor s'a trimis I. P. S. Patriarh Miron o adresă în care s'a cerut să fie convocat Sf. Sinod și El însuși să decidă asupra acestei probleme. Sfântul Sinod întrunit în sesiune extraordinară în zilele 8—10 l. c., a discutat adresa ministerului și a dat guvernului și țării întregi un comunicat întitulat: «*Nihil Sine Deo*».

Răspunsul Sf. Sinod este, după cum vom vedea, din mai multe puncte de vedere deosebit de important.

In primul rând avem în acest comunicat însaşi îndrumarea autoritară, avem răspunsul oficial al celui mai înalt for al Bisericii autocefale ortodoxe române cu privire la această problemă. Și lucrul este de mare importanță, pentrucă de aici înainte atât preoții cât și laicii cunosc motivele cari îndreptățesc amestecul clerului în viața politică, iar noi preoții avem în acest răspuns un îndreptar de fiecare clipă, un normativ, care ne arată ce anume trebue să facem și ce anume nu putem să săvârșim pe teren politic. Căci în mare parte răspunsul Sf. Sinod, împreună cu adresa trimisă dlui ministru al cultelor, prin faptul că arată idealul și scopul activării preotului în domeniul politic, este pentru preoți un fel de program, pe care noi trebue să-l respectăm și să ne străduim să realizăm toate părțile lui bune.

Dar răspunsul Sf. Sinod este totodată și o expunere clară a principiilor ordotoxe cu privire la rolul preotului în această viață. Preotul ortodox nu este numai un liturgisitor, — așa cum le-ar plăcea acum unor oameni politici ca să fie — numai un săvârșitor al tainelor lui Dumnezeu, dar el este totodată și un învățător și un îndrumător al întregii vieți omenești de aici de pe pământ. Preotul are un rol pastoral copleșitor de mare și acest rol îl obligă să fie în biserică și în afară de biserică, în casele creștinilor și în toate locurile și în toate domeniile lor de activitate, un învățător iscusit, un îndrumător sufletesc de fiecare clipă, un conducător veșnic neobosit care să îndrume sufletul omenesc spre limanul fericirii și al isbăvirilor vremelnice și veșnice. Ca atare, amestecul și activitatea preotului în politică și în toate domeniile de activitate omenească — activitate făcută desigur cu scop de înălțare a acestei vieți — nu numai că *nu este oprită*, dar este o datorie esențială a slujbei preoțești. Preotul acela care, de dragul de a nu se amesteca în politică, va rămânea pasiv și atunci când vede că credincioșii săi sânt înșelați și mințiți în naivitatea lor în fiecare zi de către cei mai iresponsabili demagogi ai diferitelor partide politice, este un preot laș, un preot care dezertează dela sublima datorie de îndrumător și conducător al sufletelor încredințate păstoririi lui. Preotul acela care, de dragul de a nu se supăra anumiți credincioși ai săi, înscriși într'un anumit partid politic, nu ia nici o atitudine atunci când ortodoxia și principiile creștine în general, când Biserica și preoția, când cele mai curate simțăminte creștinești și naționale sânt atacate, pălmuite și batjocorite de către diferiți agenți politici, este un om care absentează dela cea mai elementară și mai sfântă datorie a misiunii lui. Deci, preotul ortodox e dator totdeauna să facă, cu orice risc, politica de înălțare a sufletelor, de arătare a adevărurilor și virtuțiilor și de demascare a minciunii și a patimei politice. In senzul acesta a răspuns Sf. Sinod și a arătat guvernului și țării întregi principiile ortodoxe, principii după cari preotul este chiar obligat de însași misiunea lui de a se amesteca în viața politică, de a activa și aici cu scop de a înălța, de a sfinți și a îndumnezeì și acest teren de manifestare a sufletului omenesc.

Dar în acelaș timp comunicatul Sf. Sinod este important și pentru faptul că fără să jignească pe cineva, s'a arătat totuși că Biserica ortodoxă este o instituție care stă deasupra tuturor partidelor politice, că autoritatea reprezentanților acestei Biserici este mai presus decât toată înălțimea temporală a măririlor omenești din viața politică și că prin urmare Biserica și oamenii ei nu pot satisface cereri cari ar știrbì prestigiul acestei instituții. Comunicatul Sf. Sinod alcătuit cu multă măestrie și înțelepciune cuprinde în sine toată autori-

tatea, întreg prestigiul şi toată demnitatea unei Biserici autocefale ortodoxe care îşi cunoaşte pe deplin drepturile şi datoriile ei, drepturi şi datorii pe cari le are în cadrele unui stat naţional, şi pretinde ca aceste drepturi să fie respectate de toţi cetăţenii ţării, fără nici o deosebire de poziţie şi clasă socială. Deci putem spune că acest comunicat, prin obiectivitatea şi demnitatea lui, face cinste Bisericii în numele căreia s'a dat.

Totodată Sf. Sinod a dat prin acest comunicat şi un răspuns indirect acelora cari nu văd cu ochi buni activitatea preotului săvârşită în afară de altar. Şi trebuea neapărat să se dea şi un asemenea răspuns. Căci Biserica nu poate admite nici decum încercarea unora de a face din cler un fel de ţap ispăsitor al tuturor păcatelor săvârşite în politica ţării de membrii unor anumite partide politice. Clerul nu poate fi făcut responzabil şi nu poate fi învinuit că din cauza atitudinii lui s'a ajuns la starea actuală de lucruri din România. Nu, pentrucă toată lumea de bună credinţă va admite împreună cu noi că nu preoţii sunt aceia cari timp de aproape douăzeci de ani au răsvrătit mereu sufletele, au anarhizat poporul şi au împrăştiat mereu sămânţa celei mai cumplite uri prin satele şi oraşele noastre. Nu, preoţii n'au îndemnat poporul, nici prin exemplu şi nici prin cuvânt, la călcarea legilor statului, la nerespectarea autorităţilor, la batjocorirea stăpânirilor şi la măcinarea ori cărui prestigiu cetăţenesc. Preoţii n'au exploatat buna credinţă a oamenilor, ei n'au jicnit, ei n'au tiranizat pe adversari, ei n'au făcut nimic din toate acestea pe cari le-au săvârşit şi le fac mereu atâtia alţi politicieni ai ţării. Deci spunem răspicat ca să se ştie: *Clerul ortodox este nevinovat faţă de acuzele pe cari unii politicieni ar dori să le pună în sarcina preoţilor.*

Chiar în politica de partid pe care unii din preoţii noştri au făcut-o şi o fac încă, ei se menţin, aproape fără excepţie, pe linia tradiţională a a unui trecut de glorioasă activitate politică. Căci indiferent de partidul din care fac parte, preoţii ortodocşi poartă lupta pentru apărarea alor două principii fundamentale şi anume: creştinism şi românism, sau lege şi neam, principii pentru cari au luptat, au suferit şi au murit eroic sute şi mii de preoţi şi laici în cursul veacurilor trecute. Şi numai mulţumită acestei politici şi acestui eroism avem astăzi o ţară mare, rotundă şi frumoasă. Nu putem să înţelegem deci ce anume a făcut pe unii politicieni să scrie şi să spună că preoţii cu politica lor ar fi vinovaţi de anumite stări neplăcute cari bântue prin ţară.

Nu, domnilor, vă înşelaţi! Nu preoţii sânt vinovaţi, ci ceilalţi membri ai partidelor dvoastră! Căutaţi deci răul acolo unde se găseşte el şi nu deplasaţi chestiunile! — Intre altele Sf. Sinod prin comunicatul dat a spus, în formă indirectă, şi aceste lucruri. Şi bine a făcut că a spus adevărul.

Nădăjduim că în urma celor întâmplate politicienii vor fi mai precauţi în a acuza pe cei nevinovaţi şi chiar dacă n'ar fi nimic altceva decât atât şi totuşi este un câştig pentru dreptate şi pentru instituţia care apără şi propovăduieşte adevărul...

Pr. **S. Cândea**

Mr. Rushbrooke ameninţă, sau:

Regimul baptismului în România

Mr. Rushbrooke e secretarul general al Alianţei baptiste din lume. Care e, cum s'ar zice, un fel de «totum factum» pentru aderenţii sectei acesteia.

Mr. R. a fost de curând şi 'n România, într'un fel de inspecţie, unde autorităţile noastre l-au primit cu toată bunăvoinţa şi i-au făcut toate înlesnirile posibile — adică a fost curtat mai mult decât trebuia.

Mr. R., întors în Anglia, a socotit că-i cazul să dee expresie gratitudinei sale faţă de atât de ospătăreţul popor român. Şi a dat-o, calomniindu-ne ţara care cică-i prigoneşte aderenţii şi ameninţându-ne guvernul care se zice că ar tolera şi aproba «oficial» prigoana împotriva baptiştilor.

Mr. R. poate face una ca asta la el acasă. Englezii îi acordă credit, flindcă-i englez şi fiindcă a constatat lucrul acesta la faţa locului. Şi mai ales din pricină că englezii — cu excepţia lui Seton Watson, a ducesei d'Athol şi poate a lordului Cranborne — sunt ignoranţi în ce priveşte stările dela noi.

Mr. R. nu-i singurul străin care ne păcăleşte. Nu vă aduceţi aminte de Conrad Bercovici, profesor universitar în Statele-Unite, care înainte cu câţiva ani, dupăce a fost purtat pe palme şi scăldat în şampanie la noi în ţară, ne batjocorea Ţara şi Regii ei în atât de răspândita revistă americană «Liberty»? Autorităţile noastre n'au învăţat nimic din această păţanie. Dimpotrivă, primesc pe toţi cei ce se socotesc a fi cineva, cu spinări de cauciuc. Şi rău fac. Slugărnicia noastră nu rămâne niciodată nepedepsită. Ne-a convins despre asta pastorul Dr. I. H. Rushbrooke, iar înainte de el Conrad Bercovici şi alţii pe cari nu-i mai ştim.

Cât suntem încă de puţin şi de rău cunoscuţi în Anglia, — cu toate conferinţele dintre anglicani şi Biserica noastră şi cu toată mărturia ce-o depune pentru noi ducesa d'Athol ne-o dovedeşte puternicul ziar «Universul», care-i informat şi care ne mustră cu siguranţa de totdeauna. Englezii ştiu de nişte etichete dintr'un birou londonez: «Beware of rumanians» (feriţi-vă de români) şi, până una alta, învaţă de-aci că românii sunt nişte escroci. Englezii consumă cantităţi imense din veninoasa proză maghiară antirevizionistă şi află astfel, chiar în camera comunelor, că românii terorizează minorităţile conlocuitoare. Englezii citesc în «The Times», în «The Methodist Times and Leader» sau în «The British Weekly» proza pastorului Rushbrooke — el a purtat grije să-şi răspândească în cercuri cât mai largi minciunile — şi mai află şi aceea că prigoana românească împotriva baptiştilor e similară celei din Rusia. Şi minciuna prinde, că-i doar cea mai sprintenă sburătoare.

Nu numai Anglia e informată în chipul acesta tendenţios. Astă vară revista germană «Die christliche Welt» găsduia un articol în care se spunea că soarta bisericii evanghelice protestante numai în Rusia e mai grea ca în România

Dar să ne 'ntoarcem la Mr. R., care minte mai proaspăt. Minte, pentrucă 'n România nu prigoneşte nimeni baptismul. Această sectă e singura care alături de adventiştii de ziua a şaptea, conform art. 2 din decizia ministerului de culte Nr. 24.536 din 29 Mai 1928 — decizie dată pe baza art. 24 din Legea cultelor — se poate bucura de toate drepturile pe cari Constituţia le acordă asociaţiunilor în genere. E aşa dar o sectă cu «graţii», spre marea noastră ruşine. Zic astfel, pentrucă baptismul din punct de vedere românesc, e o marfă importată din Ungaria, adusă aici cu scopul expres de-a ne rupe sufleteşte poporul dela graniţa de vest (pentru amănunte trimit la «confesiuni şi secte» a P. S. Grigorie Leu). Ministerul cultelor făcea mai bine de nu-i acorda protecţia legilor. Atunci barem pastorul nu ne-ar fi calomniat înzadar. Eu unul sunt curios să ştiu ce măsuri înţelege guvernul să ia faţă de asemenea oaspeţi cari ne discreditează în faţa străinătăţii? Să lase la o parte orice consideraţii şi să închidă graniţa 'n nas acestor musafiri obraznici.

Ne-am plâns şi altă dată — alt undeva — de nepăsarea pe care-o dovedesc organele statului în chestiunea aceasta şi am lăudat iniţiativa privată care nu zăboveşte să spele obrazul ţării. Pe pomenitul Bercovici, l-au sancţionat fraţii români din America, aplicându-i o corecţie corporală pe loc. Pe pastorul R. l-a înfruntat şi desavuat advocatul român, dl G. Şeinescu. actualmente la Londra, care a trimis ziarului «The Times» o scrisoare publicată în 18 Februar a. c. (vezi textul ei în «Universul» din 13 Martie a. c.). Nu-mi pot ascunde admiraţia pentru atitudinea bravului advocat român, pe care o înţeleg deplin: departe de ţară, dragostea de de ţară-i mai pură, mai conştie iar

---

* FOIŞOARA *

In drumul postului

Evanghelia slăbănogului, purtat de dragostea celor patru, şi credinţa fără hotar a suferindului, ne transpune sufleteşte departe, în oraşul minunilor fără număr, în *Capernaum*, oraşul Domnului.

Capernaume, cu colinele tale, locul de retragere a Fiului în singurătate pentru întărire, iară casele tale curate, salaş de odihnă Fiului Omului, „care nu avea unde să-şi plece capul“...

Capernaum! Când scapă acest nume din buzele noastre, în suflete se trezesc amintiri scumpe; în tine pare veşnic mobilizată suferinţa omenească, pentru a se putea preamări numele lui Dumnezeu în alungarea ei: dela moartea fiicei lui Iair, mai marele sinagogii, şi până la scurgerea sângelui femeii din popor, până la frigurile soacrei simplului percar Simon; dela tămăduirea slugii sutaşului roman şi până la „alungaţii“ leproşi, „legaţii“ îndrăciţi surdomuţi, cerşitori-orbi cu mâna întinsă după banul milii...

Capernaumul, larga colonie a tuturor suferinţelor de tot soiul, unde la fiecare colţ de uliţă te întâmpină pustiirile păcatului: vameşi şi păcătoşi.

Iată, într'o zi oameni necăjiţi se îmbulzeau la uşa unei case, în care se afla Domnul, învăţându-i frumuseţea vieţii trăite în nădejdea veşniciei. Cât suspin, câte lacrimi de pocăinţă, câtă durere îşi aştepta mângâere şi tămăduire!

Deodată, ceva se mişcă pe coperişul casei; două-trei scânduri ale podului se ridică, şi o targă legată de patru colţuri cu frânghii, se coborâ încetinel în faţa Mântuitorului.

„Mort neîngropat sânt eu, Doamne, — suspină fiinţa istovită din targă, — patul meu mormânt mi s'a făcut, iartă-mă şi mă miluieşte, Isuse!“

Câtă duioşie în privirea Mântuitorului, ce milă adâncă în sufletul Lui pentru durerea omenească... „Milă îmi este de poporul acesta, care este ca o turmă fără păstor“.

„Cutează, fiule, iartă-se ţie păcatele tale“.

„Nu cârtiţi între voi — înfruntă în aceeaş clipă şi cugetele ascunse ale cărturarilor prezenţi — iertarea slăbănogului nu este hulă!“ Cunoaşteţi, fariseilor că: „Eu întru Tatăl şi Tatăl întru Mine este“... „ci ca să ştiţi că putere are Fiul omului a ierta păcatele pe pământ, — a zis slăbănogului, — ţie zic: soală-te şi îţi ridică patul tău şi mergi la casa ta“...

Şi numărul tămăduiţilor creşte cu un nou misionar al Evangheliei.

Voi, cărturari şi farisei, veţi cârti în veac, iară cei tămăduiţi vor propovedui puterea şi dragostea lui Hristos.

Aceasta Duminecă a marelui post este strălucirea dragostei faţă de aproapele necăjit a celor 4 putători ai patului slăbănogului.

Dumineca aceasta a postului este căldura credinţii slăbănogului şi nădejdea iertării şi mântuirii lui prin puterea lui Isus Hristos. Slăbănogul purtat este rezultatul păcatului, izvorul atâtor slăbănogiri sufleteşti şi trupeşti.

Slăbănogul vindecat, exemplu de stăruinţă în aflarea Domnului, e model de pocăinţă în preajma spovedaniei, garanţia iertării şi tămăduirii sufleteşti în faţa sfântului Potir: „Cutează, fiule, iartă-se ţie păcatele tale“.

Iată învăţătura Evangheliei Duminecii acesteia!

Dumineca a doua a păresemilor este şi «*Dumineca Bolnavilor*». Se ung în aceasta zi slăbănogirile sufleteşti şi trupeşti ale credincioşilor cu untdelemnul bucuriei, şi se curăţă prin binecuvântarea apei sfinţite. „De pătimeşte rău cineva între voi,... de este bolnav cineva între voi, să cheme pe preoţii bisericii...“ (Sob. carte, Iacob).

Vino, deci suflete al meu, vino deci cetitorule creştin, să alergăm la această sfântă rugăciune a maslului. Vino să cântăm împreună cântarea cea cu umilinţă: „Sufletul meu, Doamne, cel slăbănogit cumplit în multe feluri de păcate şi în fapte netrebnice, ridică-l cu cercetarea ta cea dumnezeească, precum ai ridicat de demult pe slăbănogul, ca fiind mântuit să strig Ţie, dă-mi mie Hristoase tămăduire!“.

Trezeşte-te şi te întoarce, creştine, căci rodul păcatului este moartea, iară a muri în păcat înseamnă muncă veşnică.

Incălzeşte-te în facerea faptelor milii sufleteşti şi trupeşti.

In calea postului se apropie, creştine, ciasul spovedaniei. Vino deci de timpuriu şi te roagă: „Tămăduieşte slăbănogirea şi putreziciunea sufletului meu Doamne, pune-mi doctorie vindecătoare şi untdelemn şi vin... primeşte-mă, Milostive, şi pe mine, care cu frică mă pocăesc...“

Pr. **Chirion Marcu**

Conferinţă religioasă

In Dumineca cu care creştinismul ortodox a început o mai intensă pregătire sufletească pentru primirea Fiului lui Dumnezeu înviat, cetatea Ortodoxiei, **Sibiul,** *a avut fericirea să asculte, atât la sf. Biserică catedrală, cât şi seara la Prefectură, pe eruditul teolog I. P. C. Sa Părintele arhimandrit* **Iuliu Scriban.**

Iată pe scurt ce spunea I. P. C. Sa în conferinţa din sala prefecturii:

Mi s'a cerut să ţin o conferinţă de acelea, la care cu altă vorbă i se zice «conferinţă».

Mi-am pus întrebarea: Ce folosesc oamenii dela asemenea cuvântare? Şi am zis: Nu e destul ca cineva să vie la o conferinţă, ci trebue ca oamenii să rămână cu ceva din cuvintele care le-au ascultat.

Am venit să stăm puţin de vorbă, dar din aceste vorbe aş vrea ca fiecare să profite ceva.

Cugetarea, care voesc să o desfăşor înaintea D-voastră, este aceea despre: «Mărturisitorii lui Dumnezeu în ziua de azi».

Avem, din veacul trecut, o moştenire dureroasă: **răcirea lumii faţă de credinţă.**

Se spunea că şi credinţa religioasă a fost numai un popas în viaţa lumii, şi că omul, ajutat de ştiinţă, trebue să meargă pe picioare proprii, fără ajutorul lui Dumnezeu.

Mânaţi de vrajă, omul a intrat în veacul al XX-lea cu această concepţie.

Ştiinţa omenească ar trebui să ducă la fericire. Dar lucrul stă chiar invers:

nedreptatea ce i se face te doare mai adânc.

«Nu am autoritatea să vorbesc în numele guvernului — scrie Dsa — *însă ca un membru al bisericii române care este acum din fericire şi cu dreptate în comuniune cu biserica Angliei, simt că este de datoria mea să răspund acelei scrisori».*

Şi continuă:

Să mi se îngădue de a da glas protestului creştinilor ortodocşi din România contra vizitelor «de inspecţie» ale dlui Dr. Rushbrooke, care până acum le-am îndurat cu cuviinţă şi răbdare. După propria sa mărturisire, acest domn a fost primit cu consideraţie în ţara mea şi a fost totdeauna ajutat şi sprijinit de către guvern. Este greu de înţeles prin urmare atitudinea sa către o ţară amică şi creştină aducând poporului ei cele mai violente acuzări. Sânt trei puncte importante pe care cred că trebue să le scot în evidenţă după citirea raportului activităţii drului Rushbrooke în «The Methodist Times and Leader» din 11 Februar şi «The British Weekly» dela aceeaş dată:

1. Noi, românii, am supravieţuit ca naţiune, mulţumită credinţei noastre creştine şi bisericii române ortodoxe, care ne-a ţinut la un loc în cursul secolelor, ca un grup de oameni creştini conştienţi de unitatea lor.

2. Noi, locuitorii României, nu avem nevoie de misionari din proprie iniţiativă din orce sectă, care să atragă pe credincioşii bisericii de stat, rupându-i dela credinţa şi tradiţiunea lor strămoşească.

3. Datorită poziţiunei noastre geografice şi politice, constituţiunea României prevede serviciul militar obligatoriu şi biserica românească de stat, acceptă necesitatea de a pregăti tineretul ţării pentru apărarea ei. Predicatorii baptişti se opun serviciului militar şi creiază dezordini, îndrumând pe adepţii lor de a refuza să-şi îndeplinească termenul lor de instrucţie militară.

Aş mai putea reaminti de asemenea cititorilor dvoastre, că baptiştii au existat ca o sectă în Transilvania care a fost odinioară sub stăpânirea ungurească şi care acum a revenit României. Ca o minoritate religioasă, baptiştii din Transilvania au fost recunoscuţi ca atare şi au primit protecţia legală cuvenită, însă acum ei încearcă să extindă activitatea lor şi să se facă unealta unei propagande politice.

Vorbeşte un mirean. Dar cu câtă conştiinţă, cu cât patriotism! Nu vi se pare că scrisoarea dlui Şeinescu ruşinează pe cei cari au recunoscut prin lege baptismul în România?

Diacon **Grigorie T. Marcu**

Un ministru vrednic: Este dl Victor Iamandi, ministrul Cultelor şi Artelor, care în scurtul timp de când conduce acest departament, a rezolvat favorabil o serie de doleanţe materiale ale Bisericii şi preoţimii noastre, cari erau formulate de atâta vreme prin toate congresele fără ca să fi fost luate în seamă de organele cu cădere.

Cu o repeziciune tinerească şi cu o bunăvoinţă demnă de remarcat dl ministru Victor Iamandi a lecuit în ultima vreme câteva răni de cari suferea preoţimea noastră stingherind-o în activitatea ei misionară.

A înzestrat mănăstirile cu vetre mănăstireşti pentru a dispune de mijloacele materiale, cu ajutorul cărora să iasă din lâncezeala de acum şi să pornească la opera misionară la care de mult sunt aşteptate.

A bugetat vre-o 700 de parohii nouă, dintre cari vre-o 40 numai în Arhiepiscopia noastră, ajutând astfel ca forţele misionare ale Bisericii să fie înmulţite în mod apreciabil şi temperând întru câtva marea nedreptate în care era ţinută Biserica ortodoxă, al cărei număr de preoţi era, proporţional, enorm de mic faţă de al cultelor minoritare din România.

Ar fi de dorit ca pe calea aceasta curajoasă arătată de dl Victor Iamandi să meargă mai departe Ministerul Cultelor până la deplina egalitate, în această privinţă, a Bisericii neamului cu celelalte culte.

In sfârşit să amintim fapta cea mai mare, săvârşită de dl ministru Victor Iamandi în tovărăşie cu dl ministru al finanţelor Mircea Cancicov, faptă pentru care preoţimea ortodoxă le va păstra o neperitoare recunoştinţă: este admiterea acestei preoţimi la Fondul de pensiuni al Statului, reparându-se astfel o mare nedreptate, lucru care părea că e aşa de greu de realizat.

Slujbaşii aceştia de frunte ai neamului, martiri în tot trecutul, privesc azi cu puţină linişte spre bătrâneţea pentru care nu au de unde să strângă nici un ban alb şi spre un viitor al copiilor cari ar putea rămânea aşa de uşor orfani, date fiind marile lor spirite de sacrificii.

Pentru toate acestea se cuvin laude sincere şi călduroase dlui ministru Victor Iamandi.

Şi întrucât am vrea ca această pornire de recunoştinţă a preoţimii ardelene faţă de dl ministru Victor Iamandi să nu fie tulburată de nimic, îl rugăm să revină asupra unei dispoziţiuni recente care aduce vestea ciudată, că în noul buget nu vor fi trecute noile gradaţii şi ajutoare familiare ale preoţilor, — numai ale preoţilor.

Ştim că dl ministru Victor Iamandi, e inspirat de ferma hotărâre de-a face să înceteze orice rest de inegalitate, în ce priveşte aprecierea acordată de Stat, între preoţime şi ceilalţi slujbaşi.

Dispoziţia amintită o socotim de aceea provenind dintr'o împrejurare cu totul accidentală şi credem că, adusă la cunoştinţa dlui ministru Victor Iamandi, ea va fi retrasă.

Se denunţă un concordat *(păcat că încă nu la noi!), şi anume în Germania. Al treilea Reich, cum se scrie din Berlin, nu se mai poate înţelege cu Vaticanul. «Völkische Beobachter» spune, că guvernul german se simte necesitat să denunţe concordatul încheiat cu Vaticanul. Măsura aceasta se motivează cu împrejurarea, că biserica Romei încurajează curentele duşmănoase împotriva socialismului naţional şi a Reichului al treilea.*

Guvernul german a cerut, ca biserica romană-catolică din Germania, — cu o avere imobiliară de cca un milion de hectare, — să cedeze de bunăvoie guvernului un teren corespunzător în scop de colonizare.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

Rânduri juste

Păr. Ec. Gh. V. Butnariu semnează în „Porunca Vremii» din 22 Martie c. un foarte just articol despre greutăţile cu cari luptă scrisul bisericesc, neajutat niciodată de stat şi evitat chiar de o mare parte din preoţime.

P. C. Sa observă că de multeori în protestele preoţeşti contra cărţilor cu cari se îngrijeşte centrul eparhial să alimenteze bibliotecile parohiale, nu grăeşte atât lipsa de mijloace materiale, cât lipsa de dragoste pentru cartea bună, serioasă, bisericească.

Fără a socoti pe preoţii arhiepiscopiei noastre purtaţi de aceleaşi resentimente împotriva cărţii, reproducem un mic pasagiu din articolul P. C. Ec. Gh. Butnariu pentru simplul fapt că descrie o situaţie care de multeori şi în multe părţi e reală în zilele noastre:

Dacă preoţii n'au cu ce-şi cumpăra cărţile, au în schimb fondul bibliotecii parohiale, pe care l'au prevăzut în buget. Şi cu toate acestea, se plâng împotriva acestui procedeu şi sunt veseli astăzi, că după multele protestări, Onor. Minister a pus în vedere Eparhiilor să nu le mai facă asemenea servicii. Fără imboldurile autoritare ale centrului eparhial, cei mai mulţi preoţi nu cumpără cărţile bisericeşti. Ce să facem atunci cu scrisul nostru bisericesc, între lipsa de pregătire a credincioşilor şi între această dureroasă nepăsare a proţilor?

Convocare

Adunarea generală a comitetului şcolar al **Şcoalei normale „Andrei Şaguna"** *din Sibiu este convocată pentru ziua de 4 April 1937 ora 11 a. m. după Sf. Liturghie, în localul şcoalei din Piaţa Lemnelor Nr. 6, cu următoarea ordine de zi: Raportul Comitetului către adunare; Aprobarea gestiunii pe exerciţiul financiar 1 April 1936 — 31 Martie 1937; Aprobarea proectului de buget pe exerciţiul 1937/1938. — Dacă în ziua de 4 April a. c. nu se va întruni numărul reglementar de membri, adunarea se ţine în ziua de 11 April a. c. la aceeaş oră şi în acelaş local cu orce număr de membri.*

Tr. Scorobeţ — Preşedintele comit. şcolar.
I. Sandu — secretar.

Oamenii după atâta ştiinţă, în loc să fie fericiţi, încearcă a se strivi unul pe altul. Astfel omul îşi dă seamă că nu ştiinţa multă şi fără temei solid duce la fericire.

Sânt mulţi învăţaţi cari mărturisesc că adevăratele temeiuri ale vieţii trebue să fie zămislite **din credinţa religioasă.**

Unul, **Alexis Carrel,** *medic vestit în America, a scris o carte unde spune că nu e nici o fiinţă mai nefericită în lume, decât omul care caută atâtea medicamente pentru a-şi asigura sănătatea. Dar cauza pentru care sânt boale atât de numeroase, este necredinţa. Când credinţa era mai tare, boalele erau mai puţine. Conştiinţa curată era destul, pentruca boalele să nu se poată încuiba în om.*

Concluzia cărţii lui Carrel se formulează astfel: **„Inapoi la viaţa evanghelică".**

Alţi mărturisitori, pe baze de cercetări ştiinţifice, sânt: francezul **Gustave le Bon,** *care spune că omul religios e mai tare decât cel fără credinţă, căci are o armă în plus: pe Dumnezeu.*

Sociologul american **Dawson** *care a scris «Religiune şi progres», arată cum tot veacul trecut oamenii s'au ocupat de progres, pentruca prin invenţiuni nouă să aducă raiul pe pământ. El constată că religia progresului caută mereu lucruri nouă pentru a face pe om fericit pe pământ — dar* **altceva** *e mai necesar: să te întăreşti sufleteşte, ca să nu-ţi pierzi sufletul. Religiunea a dat mult mai mult decât ideia de progres. Iată un nou mărturisitor,* **Tolstoi** *spunea: «Vai de şcoala de azi, care te învaţă să-ţi cunoşti distanţa dela pământ la soare, şi dela lună la soare, şi nu te învaţă care e temeiul adevăratei vieţi".*

Altă pildă: **Otto Funke** *vorbeşte despre o femee care nu lipsea dela petrecerile obişnuite. Se întâmplă în familia ei o nenorocire. După aceasta ea n'a mai fost văzută în lume. Se ducea şi căuta pe cei săraci şi bolnavi. Prietenii săi surprinşi de faptul că n'au mai văzut-o la întruniri, au întrebat-o de ce nu mai ia parte la petreceri? Ea li-a răspuns: Atunci când veneam la voi, eram bogată, dar eram totuşi săracă; acum sunt bogată de ceeace mi trebue cu adevărat. căci ajut pe săraci. Când am venit la petrecerile lumeşti. eram sănătoasă, dar bolnavă. Adevărata sănătate îns'o găsesc ajutând pe cei bolnavi.*

Lumea noastră e îmbâcsită de fel de fel de crainici cari vorbesc contra credinţei. Orce teorie cearcă să se mentie cât mai mult. Dar iată că atâtea teorii s'au surpat şi au venit alte teorii, care au dovedit că cele dinainte erau mincinoase.

Dar să mergem mai departe: Sânt mărturisitori ai credinţei nu numai în idei, ci şi în fapte. Anul trecut, America şi Anglia au serbat jubileul pentru un pastor renumit cu numele Moady. Cu această ocazie, a apărut cartea: «Spune-mi despre opere de întărire a credinţii, săvârşite Moady», care vorbeşte despre marile de acest mare pastor. El a înfiinţat aşezăminte ce vorbesc peste veacuri despre el şi în care se propovăduieşte Isus.

In capitolul ultim al cărţii sale se arată că în Chicago s'a deschis o expoziţie. Era să se ţină Dumineca. Preoţii, mult respectaţi în America, au voit să se opună. Moady a spus: Nu facem nici o opoziţie, facem altceva: vor veni oamenii din toate părţile lumii, dar noi vom bate expoziţia. A împărţit oraşul în sectoare şi în biserica fiecărui sector se propoveduia. Tot timpul expoziţiei s'a făcut o evanghelizare intensă. Lumea era atrasă de aceste centre de evanghelizare, aşa încât — expoziţia a trebuit să se închidă.

Unde Hristos domneşte, poporul e tare. Să vă dau o pildă în această privinţă: Am fost anul trecut, cu I. P. S. Sa Patriarhul României, în Anglia. Am ajuns în Lincoln. De acolo am luat trenul ce trebuia să sosească la Londra la ora 9'10. In vagon, am întrebat pe conductor: la ce oră soseşte trenul la Londra? Ni-a răspuns la ora 10. Văzându-ne nedumeriţi, ne spune conductorul că azi trenul întârzie puţin, de oarece e Duminecă, şi nu circulă decât puţine trenuri. Am ajuns în Londra la ora 10. Acolo, la ora aceasta e încă lumină. Şi ce să vezi: Străzile absolut pustii! Era ziua Domnului. In această zi englezul îşi face datoria faţă de suflet şi se odihneşte acasă. Nu merge nici la bal, nici la berărie, nu merge la nici un fel de distracţii. E ziua Domnului. Iată pildă de popor cu rânduială!

Altă pildă: Un preot din Londra face apel pentru a strânge bani în scopul unei opere de binefacere. Intr'o zi a adunat 8000 de lire engleze, care în bani de-ai noştri fac câteva milioane de lei.

In Anglia mai apar şi o seamă de cărţi frumoase, care mărturisesc pe Dumnezeu şi pun baze solide Bibliei. Sânt mulţi în ziua de azi cari spun că n'a fost potopul, n'a fost Moisi etc. Dar englezii nu stau pe loc. Fac cercetări prin Orient, fac săpături de arheologie şi acestea, zi cu zi, dovedesc că Biblia are dreptate.

S'au descoperit în Babilonia mărturii despre Cartea facerii atât de contestată până acum. Se descoper în oraşul Ur urme ale civilizaţiei vechi care atestă tot ce e scris în Biblie. Toate aceste descoperiri sânt mărturii de credinţă.

Sibiul e oraş mare cu şcoli şi vestite aşezăminte de cultură cu vre-o sută de profesori, ceeace denotă şi o înălţime pe scara culturii. Toată această lume trebuie să ia seamă că la baza tuturor lucrurilor trebuie să stea credinţa, să creadă că religia creştină e dreptate pentru popor. Neamul acesta trebuie unificat prin Dumnezeu.

Dar oare, noi sântem începători? N'am avut noi pe Neagoe Basarab, pe Constantin Brâncoveanu şi pe alţi mărturisitori ai credinţei ortodoxe?

Rămâne ca Dv. să împrăştiaţi lumina credinţei în toate părţile, şi atunci vom fi popor tare, căci cu noi va fi Dumnezeu. **Gh. Malene**

Adunare. Onoraţii membri ai „Societăţii pentru ajutorarea bolnavilor şi anormalilor mintali" sânt rugaţi a lua parte la adunarea generală ce se ţine Sâmbătă, 10 April 1937, ora 5 (17) în sala de lectură a Asociaţiunii culturale „Astra", Sibiu. Intrucât nu vor fi membri în număr cerut de statute, se va ţinea a doua adunare generală la ora 5·30 (17·30) în aceeaşi zi cu orce număr de membri. *Comitetul*

Dumineca Ortodoxiei în Sibiu

Societatea femeilor ortodoxe împreună cu Frăția ortodoxă română, secția Sibiu, au întocmit pentru Dumineca trecută, a ortodoxiei, un minunat program religios, în cadrele căruia dl *I. N. Lungulescu*, procuror general la Curtea de apel din Timișoara, a vorbit despre „*Imerativele credinței noastre*".

In fața unei asistențe neobișnuit de mari, în frunte cu I. P. Sfințitul Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, conferențiarul și-a desvoltat subiectul într'un chip atrăgător, reușind să țină timp de o oră, sufletul ascultătorilor concentrat asupra imperativelor creștine care se impun cu necesitate vremii noastre, și care sânt: *iubirea de adevăr, de nație și de Dumnezeu*. Aceste imperative ne sânt dictate de spiritualitatea noastră ortodoxă, care îndreaptă sufletele spre adevăratele țeluri, ale existenței, dându-i un sens superior.

Primul imperativ, adevărul, nu se câștigă numai cu ajutorul rațiunii care duce de cele mai multe ori la eroare, ci prin intuiție mistică, prin trăire intens religioasă.

Al 2-lea imperativ este trăire în națiё. Națiunile sânt orânduiri de Dumnezeu voite, pentruca prin ele fiecare neam să-și poată desvolta însușirile, contribuind la desvoltarea și desăvârșirea firii omenești.

Al 3-lea imperativ, iubirea față de Dumnezeu, trebue să ne pătrundă sufletele, pentrucă numai prin ea, vom putea procura sufletului nostru trăiri religioase, care pot să-l renască pentru o viață nouă. Purificat de patimi și stăpânit numai de dragoste față de Dumnezeu, sufletul nostru e în stare să pătrundă adevărurile cele mai adânci, să audă chiar vocea lui Dumnezeu.

Misticismul religios, trăirea intimă cu Dumnezeu, este puterea cea mai mare a sufletului nostru prin care ajungem la desăvârșire.

Conferențiarul închee cu un minunat imn adus ortodoxiei.

Aceste idei, desvoltate cu multă căldură sufletească, cu o limpezime rară și cu un bogat material, au format subiectul vorbirii distinsului conferențiar.

După conferință dna *E. Cioran*, președinta societății femeilor ortodoxe române, secția Sibiu, aduce mulțumiri dlui Lungulescu. Se împart apoi premiile pentru elevele școalelor secundare, — care s'au distins în studiul religiunii.

Partea corală a fost bine interpretată de corul școalei normale „A. Șaguna", sub conducerea însuflețitului profesor Timotei Popovici, contribuind și mai mult la succesul serbării.

Rap.

Problema familiei în Rusia de astăzi. — Distrugerea familiei este una din țintele nebunești ale conducătorilor bolșevici.

Bolșevismul se lapădă de orce comuniune întemeiată și activă pentru durată. Din acest motiv legiferarea rusească distruge familia ca temei al comuniunii.

Conform datelor oficiale, — cum arată o publicație germană de unde reproducem aceste descoperiri, — dintre o sută de căsătorii, încheiate într'o unitate de timp, jumătate din ele n'au durat mai mult de un an.

Este copilul îndatorat să-și respecteze pe tatăl său și pe mama sa? Legea rusească pentru educația tinerimii, răspunde: **nu.** Ziarul *Pravda*, (din 20 Mai 1934) preamărește cu multă laudă fapta unui tînăr comunist, care și-a denunțat mama pentru furt de grâne, — fapt ce se pedepsește cu osândă la moarte sau la muncă silnică.

Viața în familie este desființată prin săli comune de mâncare și prin încazarmări. Stările de jale ce stăpânesc în aceste localuri, chemate să creeze pe «*omul colectiv*» — adecă pe omul de cireadă, — întrec orce închipuire: murdărie, aer corupt, totală lipsă de grijă pentru creșterea copiilor.

Rezultatele creșterii în massă grăesc dela sine: a sporit, în măsură înspăimântătoare, criminalitatea între copii. Astfel încât fostul comisar bolșevic, Lunacearski, a declarat: „*Un lucru nu ni se va ierta niciodată, și adecă sălbătăcirea sufletului tinerimii noastre, a acelei tinerimi, care trebue să vie după noi și care însemnează viitorul nostru*».

Dar a sporit nu numai numărul actelor criminale, ci și vagabondajul în tineret. Mii de copii vagabonzi furnică pe străzile Moscovei, drept urmare a condițiilor de trai, a lipsei de muncă și, în deosebi, a mizeriei înstăpânite în țărănime.

După domnia bolșevică, de aproape 20 de ani, așa se prezintă „raiul" în Rusia...

Solidari în apărarea credinței

Imprejurările, cu nesiguranța zilei de mâne, fac ca noi, slujitorii altarului, să fim prinși într'un cerc de îndatoriri față de o chemare ideală.

Una din îndatoririle noastre este aceea de a ne strânge rândurile, ca într'un suflet și într'un gând să apărăm altarul cel mare al Ortodoxiei isbăvitoare.

Acest lucru se impune cu atât mai mult atunci, când forțe vrăjmașe caută prin toate mijloacele să destrame unitatea creștină ca, spărgându-ne rândurile, să ne peardă cu desăvârșire și ca neam.

Grea răspundere apasă astfel asupra noastră în calitate de îndrumători sufletești ai poporului credincios.

Fiara comunistă lucrează astăzi pretutindeni să înlăture pe Dumnezeu din sufletele oamenilor, ear sfintele locașuri să le transforme în case de negustorie...

In toată această lucrare păgânească se constată solidarizarea factorilor distrugători, întru ajungerea scopului lor.

Unei astfel de tovărășii e necesar să-i răspundem în cea mai perfectă solidaritate: preoții, de pe toate meleagurile țării, să pregătească poporul credincios.

Mai întâi de toate se cere ca noi, preoții, să fim una în lucrarea de mântuire a sfintei noastre Biserici și a neamului deopotrivă.

Solidarizându-ne în biserică și pentru biserică, vom birui forța vrăjmașă care este puternică în măsura în care noi, oastea lui Isus, ne dovedim slabi și nesolidari.

Isvorul dătător de viață prin care ne întărim conștiința și credința în biruința luminii asupra întunerecului, ni-l îmbie sfânta biserică prin „păharul binecuvântării pe care-l binecuvântăm", (1 Cor. 10, 16) și „prin pânea care o frângem", „pânea cea vie care s'a pogorât din cer, din care mâncând cineva, va trăi în veac", (Ioan 6, 51).

Unitatea de viață, de care ne facem părtași prin sfânta taină a cuminecăturii, să ne facă și conștienți de dragostea cu care trebue să lucrăm la propoveduirea adevărului sfânt, așa cum spune cântarea bisericească: „Să ne iubim unii pe alții, ca 'ntr'un gând să mărturisim".

Sântem în marele post al sf. Paști, când fiecare bun credincios își îmbracă sufletul în haina cernită a smereniei și când ne prezentăm înaintea scaunului mărturisirii, ca apoi „cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să ne apropiem" de sf. Potir spre a ne împărtăși cu sf. trup și sânge spre întărirea credinții și a dragostei, prin care să ne legăm întru preamărirea lui Dumnezeu și a sfintei noastre biserici.

Credința și dragostea, isvorâte din cea mai desăvârșită smerenie, sânt virtuțile ce împodobesc sufletul creștinului.

Preotul, prin toată lucrarea sa, să caute a nu fi sminteală pentru alții, ci totdeauna să edifice, chiar și când alți factori sociali caută să strice...

Pr. **Valeriu Voineag**

INFORMAȚIUNI

Ședință plenară. Consiliul arhiepiscopesc a ținut, în 23 Martie 1937, ședință plenară sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, rezolvind mai multe chestiuni curente. Dintre obiectele rezolvate amintim, că preotul din Vistea inferioară, *Pavel Borzea*, a fost numit protopresbiter al protopopiatului Făgărașului.

Hirotoniri. Au fost hirotoniți întru presbiteri următorii clerici: Ioan Neacșu, pentru parohia Bogata (prot. Cohalm); Ioan Hăprianu, pentru parohia Dobârca (prot. Mercurea); Ioan Popa, pentru parohia Hăpria (prot. Sebeș); Iacob Frâncu, pentru parohia Nemșa (prot. Mediaș).

Proect de lege contra francmasoneriei. *Pe biroul Adunării Deputaților s'a depus în zilele trecute din inițiativa unor deputați buni creștini și români un Proect de Lege pentru desființarea Francmasoneriei de orice grad și rit. Actul acesta răspunde dorinței exprimate în comunicatul prin care Sf. Sinod al Bisericii noastre osândește Francmasoneria. Ne bucurăm că dorința Sf. Sinod a găsit ascultare așa de repede între fiii Bisericii.*

Distincțiuni. Patriarhia noastră a acordat diplome de onoare scriitorilor creștini, dlor *Al Lascarov-Moldovanu* și *I. Gr. Oprișanu*, pentru valoroasa lor lucrare, desfășurată în literatura scrsului creștinesc, atât de necesar în deosebi în vremea de azi. Distincțiile acordate sânt dintre cele mai nimerite și bine meritate.

Act de mulțămire. Oficiul parohial din I. G. Duca (Cristur) aduce călduroase mulțămiri *Reuniunii Femeilor Ortodoxe Române* din loc, pentru serbarea ținută în Februar a. c., pe urma căreia, pe lângă frumosul rezultat moral, venitul material se cifrează cu **33.000 Lei**, din care 27.000 s'au vărsat comitetului de construcție a bisericii. Mulțămim în deosebi vrednicei prezidente dnei *Lucreția Al. Boicescu*, sufletul acestei serbări. Pr. *Simion Radu*

Călătorie. Asociația academică «*România Jună*» organizează în vacanța de Paști (26 April—9 Mai 1937) o călătorie de studii și propagandă românească în Turcia și Grecia. Se va vizita Istambulul cu celebre moschei, muzeele din grădina Seraiului, marele bazar, Cornul de Aur, etc., Athena, cu mărețe monumente istorice, precum și realizările Greciei moderne. Acropole cu toate vestigiile vechei civilizații eline. Excursii la Corint, Daphni, Eleusis, Marathon, Kifissia, Phalero și Glifada. Inscrieri și informațiuni se fac zilnic la sediul Asociației în București, Calea Plevnei 16 bis. ora 9·30—12·30 a. m. și 4·30—8 p. m. Participarea: Patru mii două sute Lei studenții; patru mii opt sute particularii. In acest preț se cuprinde și pașaportul cu vizele.

Cuvinte înțelepte, care trebue mereu aduse la cunoștința revizioniștilor noștri, sânt cele rostite de un țăran *secui* de pe la Homorod. Acest secui, om cu experiență de viață, a zis ungurește la un prilej de serbare:

Carpații azi nu mai sânt hotar și nu voim să mai fie! Inainte de marele răsboi, cu greu am putut trăi aici; astăzi s'a dus greutatea aceasta, căci Carpații au încetat să fie hotar. [„A. Kárpátok ma már nem határ s nem is akarjuk, hogy ismét az legyen! A világháboru előtt nehezen tudtunk itt élni; ma ez a nehézség eltünt, mert a Kárpátok megszüntek határ lenni".]

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 28 Martie 1937, va predica părintele *Spiridon Cândea*.

Societatea ortodoxă Națională a Femeilor Române Filiala Sibiu, *aduce pe această cale cele mai călduroase mulțumiri tuturor celor ce au contribuit la Serata organizată în 27 Februarie cr., fie cu bani, fie cu obiecte pentru tombolă, fie pentru bufet.*

Vizitați expoziția de *pictură* a mult talentatei artiste sibiene, dna *Maria Drăgan-Cabadaiev*. Expoziția e deschisă între ora 9—11 a. m. și 3—8 p. m., în strada Regina Maria 57. Intrarea liberă.

Conferință publică. In ciclul de conferințe religioase, organizat de desp. Sibiu al „Astrei", de Federația corpului didactic și de F. O. R., secțiile Sibiu, va conferentia, în sala prefecturii, Duminecă în 28 l. c., ora 6 seara, dl *I. G. Savin*, prof. la facultatea de teologie din Chișinău, despre: Creștinism și gândirea contimporană.

Nr. 2984

Concurs

Se publică concurs cu termen de zece (10) zile pentru întregirea următoarelor parohii noui înființate din regiunea secuizată și luate în bugetul On. Minister al Cultelor:

1. Aita medie.
2. Bățanii mici.
3. Biborțeni.
4. Bicazul ardelean.
5. Boroșneul Mare.
6. Corund.
7. Ditrău.
8. Frumoasă.
9. Lupeni.
10. Mărtinești.
11. Mugeni.
12. Petecul.
13. Racoșul de sus.
14. Uilac.
15. Vlahița.
16. Zetea.

Doritori de a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze cererile cu documentele necesare la Consiliul arhiepiscopesc.

Vor fi preferiți ceice posed și limba maghiară, vorbită de credincioși. P. C. Protopopi vor da îndemn candidaților de preoți, cunoscători ai limbii maghiare, să aibă în vedere acest concurs.

Consiliul arhiepiscopesc

Anunț de arendare

Se arendează:

1. Moșia de pe hotarul comunei Galda de jos, județul Alba, în suprafață de 126 jug. cad. și 1320 st. p., teren arător de prima calitate;

2. Moșia de pe hotarul comunei Drașov, județul Sibiu, în suprafață de 220 jugure cad., din cari 190 jugăre arător și 30 jugăre fânaț, tot de prima calitate.

Aceste moșii se arendează separat sau la olaltă pe 4 ani, începând cu 1 Ianuar 1938, însă noii arendași vor primi în folosință câte 50 de jugăre din fiecare moșie la 1 Iulie a. c. pentru a putea face însămânțări cu grâu de toamnă.

Arenda se va plăti în 2 rate anuale legale, la 1 Mai și 1 Septemvrie.

Se vor lua în considerare numai ofertele cu suficientă garanță materială.

Amatorii de-a arenda aceste moșii sânt invitați a înainta oferte închise, până la 15 April incl. pe adresa:

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Anunț de licitație

Asociația Clerului „A. Șaguna" — secția Sibiu — publică licitație pentru edificarea unui cămin pe seama preoțimii în stațiunea balneară Bazna, conform planului și devizului ce se află la oficiul protopopesc al Sibiului și al Mediașului.

Ofertele se vor înainta până în 4 Aprilie ora 12, la oficiul prot. ortodox din Mediaș.

Comitetul asociației

Nr. (16) 1—1

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din Pelișor, județul Târnava-Mare, tractul Agnita, dă în întreprindere, prin licitație publică cu oferte închise, zidirea Bisericii, conform devizului și planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 1594 din 4 Martie a c.

Ofertele închise și sigilate însoțite de o garanție de 20.000 Lei în numerar, sau acte de valoare, se pot depune până înainte de începerea licitației, care va avea loc în ziua de 4 Aprilie 1937 ora 3 p. m. în localul școalei primare de stat din loc.

Planul și devizul se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de-a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Oficiul parohial ort. rom.

Pr. **Ilarion Munteanu**

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXV — Sibiu 4 April 1937 — Nr. 14

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O singură scăpare: spiritul șagunian

Decurând, vigurosul interpret al cugetului și sensibilității românești, «Universul», a publicat în coloanele sale constatările unei doamne profesoare din București, cu privire la ecoul pe care-l mai găsește religia strămoșească în sufletele liceenilor noștri de azi.

Intitulat frumos: «*Se surpă credința în sufletul școlarului român*», articolul semnat Zoe Verbiceanu — căci așa se numește dna profesoară — este în același timp plin de învățăminte, evocator de multe griji și gânduri. El nu putea trece neobservat și nesubliniat, în săptămânalul spiritualității noastre ortodoxe ardelene, în atât de ziditorul crainic șagunian, «Telegraful Român».

Se surpă — într'adevăr — credința în sufletul școlarilor noștri, se stinge flacăra spiritualității străbune tocmai în cugetele celor chemați s'o ducă mai departe, s'o cultive și s'o întrețină pururi vie! Școlarii de azi sânt tot mai slab pregătiți; cetatea interioară a sufletului lor e din ce în ce mai șubredă, e foarte adeseori în ruine. Rămâi uimit când constați cât sânt de versați și orientați în chestiuni privind stelele și artiștii ecranului, specialiștii de box și alte sporturi, de preferință cele mai puțin echilibrate. Te întristezi însă — pe de altă parte — văzând cât sânt de reduși în orce problemă de cultură generală, și mai ales cât sânt de nuli în materie de cultură sufletească și religioasă. Înțelepciunea sfântă a strămoșilor nu stăpânește pe acești intelectuali în devenire și duhul Evangheliei nu-i inspiră.

Situațiunea este din cele mai serioase, căci — cum foarte bine spune dna Verbiceanu — «mai mult ca pe orce temelie, forța și unitatea unui neam se reazimă pe tăria și unitatea credinței acelui neam».

Nu e pentru prima oară când se sună cu putere clopotul de alarmă. Și alți români cu grije de neamul lor s'au rostit în privința aceasta. De obicei s'a căutat pricina răului numai în școală și s'a criticat această școală, punându-se în sarcina ei toate deficitele. Ancheta prezentată de articolul semnalat merge însă mai adânc, sondând influențele nefaste ale familiei și ale mediului social, în care trăesc elevii. Este dureros de impresionant șirul de mărturisiri ale elevelor anchetate, din care se desprinde ca stăpânind — în mijlocul familiilor noastre românești — o atmosferă de indiferență și ostilitate religioasă, iar in mediul nostru social, un adevărat păgânism teoretic și practic, cu consecințe de anarhie, comunism și crimă. Sub impresia puternică a acestor mărturisiri, autoarea articolului înclină a învinovăți mai mult familia și mediul social, pentru surparea credinței în sufletul elevilor români. Cere totuș școalei un plus de activitate, pregătire și conștiințiozitate, pentru a compensa lipsa dela datorie a familiei.

De fapt, cauza relelor stări, în care credința strămoșească a dispărut cu totul, sau «stă să se nărue», trebue căutată deopotrivă în școală și în afară de ea. Dacă am presupune că elevii, în afară de școală, trăesc în atmosfera cea mai creștină, aceasta n'ar scuti pe profesori de sarcina lor spiritual-educativă; n'ar scuti în special pe profesorul de religie să fie competent și să-și dea toată silința, pentru desăvârșita pregătire religioasă-morală a elevilor, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. Pe de altă parte însă, chiar când unele școli dispun de dascăli înzestrați și bine pregătiți, chiar dacă învățământul religios este făcut cu căldură, orizont și adâncime, când nu intervine și susținerea atmosferei din familie și din mediul ambiant, rezultatele sânt neînsemnate, sau chiar complet șterse.

Nu se poate face, prin urmare, bună și temeinică educație, fără o conlucrare armonică între școală, familie și mediu ambiant. Dacă, în zilele noastre se constată cu atâta răsunet, în domeniul educației religioase, lucruri rele, aceasta se datorește spiritului viciat, care s'a înstăpânit în școală, în familie și în societatea întreagă. Apelul la organele cu răspundere în școală, chiar când este ascultat, nu este suficient pentru determinarea unei îndreptări. Remedierea nu poate veni decât odată cu schimbarea — în școală și în afară de ea — a spiritului păgânesc, străin de sufletul neamului nostru.

Spre deosebire de veacul trecut, care era al materialismului și păgânismului teoretic, secolul nostru se caracterizează printr'un materialism și păgânism practic. In domeniul filosofiei și al concepțiilor științifice, nu mai sânt în putere teorii antireligioase; valorile și luminile creștine sânt apreciate și căutate pe plan intelectual și literar tot mai mult; în olimpul cugetării a răsărit — cu alte cuvinte — lumină spirituală. Lucrurile s'au înseninat însă — din nenorocire — numai sus, în lumea principiilor. Jos, în viața practică, păgânismul veacurilor de necredință abia acum s'a întrupat în întregime și devastează, sub ochii noștri, cu înverșunare. Lucru ciudat: veacul trecut care reprezentă și predică, prin cugetarea lui, mai mult principii materialiste și păgâne, nu era atât de anticreștin în viața practică. Aceasta trăia mai departe din rezerva spirituală anterioară. Schimbările din viața practică nu se fac — prin urmare — paralel și simultan cu schimbările din domeniul principiilor. Rodul nefast al teoriilor păgâne din trecut abia acum se arată, pe tărâmul vieții trăite, în toată goliciunea lui. Va mai trece, până ce izbânzile spirituale ale timpului nostru vor coborî din teorie jos în viața de toate zilele.

Ca să pun în legătură aceste considerații cu articolul pomenit, voi spune că școala e mai în curent cu schimbările din lumea principiilor decât familia. In școală e atmosferă creiată de concepțiile, obișnuit, cele mai moderne; în familie însă e stăpână viața care nu e încă transformată de aceste concepții. Pentru aceasta, totdeauna au fost discuții între elevi și familie. Mai înainte însă, în aceste discuții, familia reprezenta și susținea credința. Elevii erau moderni; respirau în școală atmosfera materialistă a vechilor principii și zâmbeau de credințele bătrânilor. Acum situația a început să se schimbe. Cum vedem și din ancheta d-nei Verbiceanu, în unele școli a pătruns noua orientare spirituală a timpului. Unii elevi au și început să se statornicească în proaspăta atmosferă și au devenit apărătorii credinței în fața familiilor, stăpânite de duhul păgân al vieții noastre de azi.

Lupta trebue să se dea deci împotriva acestui duh păgân. Infrânt în principiu, el trebue răpus și în viață. In acest scop, trebue să ne întoarcem la rădăcina nației și să fructificăm pentru viața timpului nostru cuvântul scump al celor ce dorm în morminte, al celor ce-au trăit și ni-au lăsat moștenire Evanghelia Mântuitorului, trecută prin suflet ortodox și românesc.

Aceasta însemnează — dacă ne limităm numai la scoală — că trebue să ne întoarcem la spiritul șagunian. Unde a domnit acest spirit, n'a putut pătrunde cultura atee, nici civilizația nivelatoare, stricătoare de legi și datini. Intelectualii, formați sub semnul marelui mitropolit, sânt înalți în gândire, mari în știință, dar tari și în credință. Ei nu sânt străini de sufletul poporului nostru, ci îl iubesc și i cultivă virtualitățile. In viață, când legea adaptării la mediu nu-și arată prea mult forța, ei păstrează măsura și cuviința strămoșească.

De aceea, să înstăpânim în școli și pretutindeni moștenirea spirituală a marelui mort dela Rășinari! Altfel, «la icoana din casa neamului românesc», candela va fi mereu stinsă.

Prof. **Nicolae Grosu**

Aniversarea *de 80 de ani a venerabilului luptător, român și creștin, a învățatului economist, prof.* **A. C. Cuza,** *se face în ziua de Duminecă, 11 April 1937.*

Programul festivei aniversări cuprinde: Publicarea unui număr special din Porunca Vremii, închinat sărbătoritului; Punerea pietrei fundamentale a căminului «A. C. Cuza», pentru scritori și gazetari naționaliști și creștini; Ședință festivă în Ateneul din capitală. —

La această sărbătorire, fără caracter politic, participă: reprezentanții Academiei române, ai clerului și ai societăților culturale și naționaliste, omagiind pe ilustrul profesor A. C. Cuza.

Nr. 3140

Circulară

către toate oficiile parohiale ortodoxe din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Tipărirea manualelor de religie pentru elevii de școală primară și supraprimară

Pentru bunul mers al învățământului religios, din școala noastră primară și supraprimară, Consiliul nostru Arhiepiscopesc a tipărit și trimis tuturor preoților lucrarea «HRISTOS ÎN ȘCOALĂ I și II» de diaconul *Dumitru Călugăr.* Lucrarea aceasta este destinată însă catehe ților. Intrucât și elevii au trebuință de manual de religie, Consiliul Arhiepiscopesc va edita manualele de religie. Ele vor fi lucrate tot de diaconul D. Călugăr.

In scopul de mai sus, oficiile parohiale vor trimite **de urgență** Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu tablou statistic, arătând numărul elevilor de religiune ortodoxă în fiecare clasă primară din localitate. Se va specifica acolo și câți dintre acești elevi ar fi în stare să-și procure cartea despre care e vorba. Manualele de religie vor fi tipărite în condiții tehnice corăspunzătoare și vor fi ieftine.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 3066/1937

Comunicat

Ministerul cultelor cu adresa Nr. 29.929/3507 din 22 Martie 1937 ne transpune în copie adresa Nr. 368.030/937 a Ministerului de finanțe cu privire la expedierea corespondenței recomandate și simple, și mesageriile, — pe care o aducem la cunoștința Onor. oficii protopopești și parohiale spre știre și conformare:

„Unele administrații de încasări și plăți și percepții, raportează Ministerului că, oficiile poștale cer francarea specială a scrisorilor de valoare trimise între autorități.

„In legătură cu această chestiune, vă facem cunoscut că, prin ordinul circular Nr. 223.698/1932 (Bul. 1/933, pag. 16), Direcția generală P. T. T. a încunoștiințat oficiile poștale, hotărând că autoritățile publice ale căror bugete sunt trecute în bugetul general al statului, arătate în tabloul Nr. 1, au dreptul de a-și expedia în contul sumei forfetare acordată Administrației P. T. T. de către Ministerul finanțelor, atât corespondența recomandată, cât și corespondența simplă, precum și mesageriile.

Totodată veți lua măsuri ca monetele de metal să fie expediate prin oficiile poștale — în grupuri — cu valoarea declarată; iar titlurile de rentă, bonurile de tezaur, bonurile de impozile și orce alte valori, să fie trimise în scrisori cu valoare declarată.

Atât gropurile, cât şi scrisorile de valoare vor fi depuse, însoţite de foi de expediţie.

Ca atare, veţi da dispoziţiuni în acest sens organelor Dvs. în subordine, iar în cazul când oficiile poştale vor continua să pretindă francarea, să li se reamintească dispoziţiunile direcţiunii generale P. T. T. de mai sus".

Sibiu, la 29 Martie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Şedinţa Reprezentanţei Fundaţiunii Gojdu

In 27 Martie 1937 Reprezentanţa Fundaţiunii Gojdu a fost întrunită în şedinţă la Sibiu, pentru a lua cunoştinţă şi a se pronunţa asupra înţelegerii intervenite între guvernul român şi cel ungar cu privire la rezolvarea litigiului, provocat de guvernul ungar în chestiunea Fundaţiunii Gojdu.

Este ştiut, că guvernul ungar la sfârşitul anului 1926 a dispus în mod cu totul arbitrar, ca venitele averii fundaţionale aflate în Ungaria, să nu mai fie lăsate la dispoziţia Reprezentanţei, organul legal de administraţie a Fundaţiunii, ci toate acele venite să fie depuse la o bancă din Budapesta spre păstrare pe numele şi în favorul Fundaţiunii până la alte dispoziţii.

Pentru a se ajunge în această chestiune la o aplanare a diferendului astfel provocat de guvernul ungar, la 28 April 1930 a intervenit la Paris un acord între guvernul român şi cel ungar, în sensul căruia chestiunea Fundaţiunii Gojdu urmează a se aranja pe cale amiabilă între ambele guverne.

Acest acord, conform stipulaţiunilor sale, a intrat în vigoare în ziua de 9 April 1931, şi în ziua de 7 Mai 1931 s'a întrunit prima dată în Sibiu o comisiune mixtă română-ungară, care avea să negocieze pentru a ajunge la un acord.

De atunci tratativele au continuat între ambele delegaţiuni, până ce în ziua de 11 Martie 1937 dl **Ioan Lapedatu,** *preşedintele delegaţiunei române, şi un delegat al guvernului ungar au parafat punctele esenţiale, în baza cărora se va putea regula în mod satisfăcător chestiunea Fundaţiunii Gojdu.*

Punctele parafate cuprind pentru guvernul ungar obligaţiunea de-a da în posesiunea şi a pune la dispoziţia Reprezentanţei toată averea mobiliară şi imobiliară a Fundaţiunii ce se găseşte pe teritorul Ungariei şi a recunoaşte Reprezentanţei dreptul de-a dispune nemărginit asupra averii fundaţionale.

Fundaţiunea Gojdu se va bucura şi pe viitor de calitatea sa de persoană juridică şi nu va fi supusă la alte sarcini publice mai mari, decât cele pe care sânt obligate să le suporte alte persoane juridice ungare.

Punctele parafate prevăd apoi, că acordul dintre cele două guverne va stabili ca din averea fundaţională să se pună la dispoziţia guvernului ungar o cotă parte corespunzătoare, statorită de comun acord, în scopul de a se constitui pe seama cetăţenilor ungari îndreptăţiţi, cu limbă maternă românească şi ortodocşi, trăind în Ungaria, un fond care să se administreze şi folosească în spiritul actului fundaţional.

Reprezentanţa Fundaţiunii în şedinţa din 27 Martie 1937 a acceptat punctele parafate, după care a rezolvat şi alte chestiuni curente.

La şedinţă au luat parte: I. P. Sf. Sa Mitropolitul **Nicolae** *al Ardealului, preşedinte, PP. SS. LL. Episcopul* **Vasile** *al Caransebeşului, Episcopul* **Andrei** *al Aradului, Episcopul* **Nicolae** *al Clujului, Episcopul* **Nicolae** *al Orăzii, domnii:* **Ioan Lapedatu, Dr. Gheorghe Dobrin, Dr. Aurel Vlad, Dr. Silviu Dragomir, Dr. Coloman Poynar** *şi secretarul-referent* **Traian Petrişor.**

Academia Română *a luat de curând o demnă şi bărbătească hotărâre, de însemnătate deosebită atât morală, cât şi naţională, şi adecă:* **acţiune energică contra literaturii imorale de azi.**

Acţiunea aceasta, împotriva literaturii triviale şi primejdioase, este în resumat următoarea:

In conferinţe publice vor fi demascaţi scriitorii perverşi, editorii inconştienţi şi criticii dubioşi;

cărţi, scrise în scop de a răspândi pornografia pentru câştig bănesc, vor fi recenzate de către un membru al Academiei Române, urmând ca cele ce intră în această categorie să fie trimise, cu raport motivat, **ministerului de justiţie care va aviza parchetul pentru deschiderea acţiunii publice;** *autorii corupători de suflete vor avea să sufere rigorile codului penal pentru atentat împotriva bunelor moravuri.*

Hotărârea Academiei Române a avut un puternic răsunet în toate păturile societăţii româneşti. Familiile noastre, cu copii de şcoală, salută îndeosebi şi cu multă căldură pasul înţelept săvârşit de înaltul areopag al ştiinţei româneşti.

Biserica străbună, la rândul ei, nu poate decât să se bucure pentru măsurile luate în scop de a stavili procesul de destrămare morală, ce ameninţă şcoala, familie şi societate.

Episcop român unit apără pe rutenii din Bucovina contra românilor ortodocşi, pe lângă toate cele petrecute în şedinţele Senatului dela 25 şi 27 Ianuar 1937.

Prea Sfinţitul episcop dela Baia Mare, *Al. Rusu,* ţine adecă, fie cu orce preţ, ca biserica Invierea Domnului din Suceava, răpită dela ortodocşi, să nu reintre în proprietatea mitropoliei *ortodoxe române* a Bucovinei, ci să rămâie a *rutenilor greco-catolici.*

Procesul pornit s'a judecat acum înaintea Curţii de apel, secţia II din Cernăuţi.

Sentinţa Curţii de apel *respinge ca inadmisibilă acţiunea introdusă de biserica greco-catolică* şi recunoaşte Fondului bisericesc al mitropoliei ortodoxe bucovinene dreptul exclusiv de proprietate şi posesiune asupra bisericii zidite la Suceava de Elena Doamna lui Petru Rareş.

Prea Sfinţitul Rusu, consecvent ameninţării făcute, rămâne să pornească mai departe, şi să apere orbiş pe rutenii cari urăsc nu numai pe românii ortodocşi, ci urăsc neamul românesc întreg...

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţa de primăvară a Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna", despărţământul Jiu. — In 23 şi 24 Martie 1937 s'a ţinut în *Petroşani* conferinţa de primăvară a preoţimii din tractul Jiu.

După slujba chemării Duhului sfânt în biserică, Cuc. preoţime trece în biroul oficiului protopopesc.

Inconjurat de preoţii: M. Munteanu, T. Ioanovici, At. Daju, Gh. Zemora, C. Zoican, E. Oprean, P. Fanu, I. Popiţa, Oct. Daju şi Tr. Moşic, P. C. Sa părintele protopop *Ion Duma* deschide şedinţa printr'o cuvântare, în care arată rostul şi necesitatea acestor conferinţe, şi programul frumos şi vast ce-l are această asociaţie. P. C. Sa subliniază în deosebi chemarea preotului de azi. „Ce-am făcut noi pentru enoriaşii noştri şi ce facem azi?" „Din cauza setei neastâmpărate a credincioşilor, din iniţiativa I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae,* s'au înfiinţat diferite asociaţii ortodoxe ca: „Oastea Domnului", societatea „Sf. Gheorghe", „Casa culturală", Reuniunile de femei", FOR-ul, — asociatii care sânt adevărate şcoale ortodoxe pentru toate vârstele şi clasele. Pe lângă toate aceste societăţi, preotul trebue să lucreze pentru a-şi duce la mântuire turma"...

După cuvântarea-program, se trece la ordinea de zi.

1. Părintele *T. Ioanovici* citeşte raportul asupra activităţii pastorale a preoţimii şi a cercurilor religioase în cursul anului 1936;

2. Protopopul *Ion Duma:* Darea de seamă asupra activităţii despărţământului în anul 1936. Se constată că, în anul 1936, împreună cu cercurile, s'au ţinut 20 de şedinţe;

3. Părintele *C. Zoican:* Darea de seamă asupra fondului de propagandă;

4. Pr. *Gh. Zemora:* Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul despărţământului.

Ora 13: masă comună la părintele protopop I. Duma acasă.

Ora 15: Vecernia, — pavecerniţă, lectură din Sf. Ioan Gură de Aur: omilia despre „foloasele mărturisirii", citită de prof. *I. Sârbu.*

Până la ora 19, mărturisirea credincioşilor şi a preoţilor.

Ziua a doua: Slujba ceasurilor, sfânta liturghie înainte sfinţită, servită de P. C. Sa protopopul I. Duma şi preoţii: Oct. Daju şi Tr. Moşic. In decursul sfintei liturghii urmează împărtăşirea preoţilor şi credincioşilor.

La pricesnă părintele *P. Fanu* ţine o predică. Mânecând dela 1, Petru 2, 5, arată sublimitatea preoţiei. Aduce exemplu pe sfinţi, pe sfântul Ioan Gură de Aur, care fugea de preoţie, pentrucă se simţia nevrednic de a o primi. „Noi preoţii sântem pietri vii în edificiul dumnezeesc, care este Biserica Mântuitorului, material de construcţie şi în acelaş timp şi meşteri zidari... ...„Noi, pentru a putea zidi pe alţii, trebue să ne zidim mai întâi pe noi înşine"... Predica a impresionat mult pe credincioşii asistenţi.

După predică s'au făcut rugăciuni pentru sănătatea M. Sale Regina *Maria,* care în timpul din urmă era suferindă.

Din biserică preoţii trec în biroul oficiului protopopesc la şedinţa intimă, unde se discută chestiuni de natură locală. Cu acestea conferinţa a luat sfârşit.

— In 26 şi 27 Martie, cu concursul Cuc. preoţi: Ioanovici, Drăgan, Zoican, Popiţa, cari au venit în ajutorul P. C. Pr. protopop Duma şi Pr. Moşic, s'au mărturisit toţi elevii şi elevele tuturor şcoalelor: primare, liceu, gimnaziu de fete, şcoală de ucenici din Petroşani. In total 800 elevi şi eleve.

Iar în 27 Martie, la sfânta liturghie servită servită special pentru şcolărime, părintele protopop *Ion Duma* şi părintele *Moşic* au împărtăşit pe toţi elevii. — *T. M.*

*

FOR-ul în Hunedoara sub conducerea harnicului său preşedinte dl Dr. I. Dănilă a sărbătorit Dumineca ortodoxiei într'o atmosferă de adevărată înălţare sufletească. La sfânta Liturghie au slujit: Păr. Dr. Nicolae Terchilă prof. la Academia teologică Sibiu, Ion Suciu protoiereul Hunedoarei şi păr. Florea Nerva profesor de religie. După sfânta Liturghie a vorbit în numele FOR-ului dl Ion Brâncoveanu, primarul oraşului, care în mod vrednic de numele său istoric a preamărit credinţa strămoşească invitând prin cuvinte isvorâte dintr'o adevărată convingere religioasă, la statornicie în credinţă şi păstrarea datinilor religioase, care sunt pavăza neamului românesc. Dl Brâncoveanu a dat răspunsurile liturgice şi a citit apostolul. Apostolatul laic atât de necesar în zilele noastre are un vrednic reprezentant în dl primar Ion Brâncoveanu, care în vâltoarea politică n'a uitat de biserica mamă care l-a crescut. Domnia

---

FOIŞOARA

Conferinţa dlui profesor I. G. Savin

Duminecă seara, 28 Martie, în cadrul ciclului de conferinţe religioase, organizat în Sibiu de despărţământul „Astra" în colaborare cu Federaţia corpului didactic şi cu F. O. R. — secţiile Sibiu, a vorbit dl I. G. Savin, profesor la Facultatea de Teologie din Chişinău. Distinsul teolog şi preţuitul oaspe al intelectualităţii sibiene s'a ocupat cu subiectul: «*Creştinismul şi gândirea contimporană*».

Inafară de un public select şi bogat la număr, conferinţa dlui Savin a fost onorată şi cu prezenţa I. P. S. mitropolit Nicolae, a PP. SS. LL. Nicolae al Clujului, Andrei al Aradului, Nicolae al Oradiei şi Vasile de Răşinari.

După un cuvânt de bun venit şi de omagiu binemeritat, pe care l-a rostit păr. rector Dr. D. Stăniloae la adresa conferenţiarului, dl I. G. Savin şi-a început conferinţa.

La început, dl prof. Savin a ţinut să reamintească publicului, că noi — ca şi celelalte popoare ale Europei — trăim în ansamblul culturii produse de creştinismul a două milenii. Imprejurarea aceasta nu poate fi contestată. Realitatea trăirii în creştinătate rămâne, şi ea nu trebuie să fie motiv de supărare pentru nimeni. Cu toate acestea chiar în şcoală, în presă, în artă, în traiul zilnic, etc. se pare că noi nu acoperim cuvântul cu realitatea, că nu suntem în concordanţă cu cultura creştină. Se pare că aprobăm mai degrabă o concepţie strict pozitivistă. Deasemenea, caută să se lăţească părerea că între cugetarea profană a vremii noastre şi între doctrina creştină n'ar mai fi o strictă concordanţă, că religia creştină n'ar mai corespunde noilor cerinţe sociale. Omenirea a trecut din fazele când religia îi era ceva necesar. Azi, ea se află în stadiul maturităţii sale şi şi-a însuşit o asemenea cugetare, încât nu mai are lipsă de creştinism. De aceea se şi vântură părerea că religia ar fi o moştenire a trecutului, ar fi ceva perimat, iar ceice mai caută să vorbească despre ea, sunt nişte întârziaţi. Chiar dacă mai poate fi vorba de o concepţie religioasă, aceasta rămâne ca un bun al masselor, dar nu ca un factor în cugetarea şi cultura contimporană.

Aceste afirmaţiuni însă nu pot subsista. Şi dl I. G. Savin a ţinut să aducă o contribuţie serioasă la ruinarea lor şi la reliefarea adevărului.

„Astăzi — a precizat d-sa — religia creştină este cu mult mai apreciată ca altădată". Trecând apoi la formele în care se exteriorizează cugetarea şi simţirea umană — teologie, filosofie şi ştiinţă — conferenţiarul a arătat că acestea n'au ocupat niciodată, în mod individual, preocupările omenirii. Intrebările pe care şi le-a pus omul de totdeauna, au asociat în ele religia, filosofia şi ştiinţa. Dacă uneori — ex. în evul mediu — s'a accentuat oarecum prioritatea uneia din aceste discipline, apoi aceasta n'a însemnat şi nu poate însemna excluderea celorlalte. Când s'a căutat o independenţă pe seama filosofiei, nu s'a ajuns la un rezultat acceptabil. Doar cei mai valoroşi oameni ai filosofiei au fost în acelaş timp şi teologi nedesminţiţi. O oarecare despărţire mai accentuată s'a produs doar la începutul erei creştine. Dar aceasta numai pentru a se arăta ce era eroare în filosofia păgână. Acelaş lucru s'a întâmplat prin aplicarea la religie a cugetării aristotelice, şi pe urma cărui fapt a răsărit, mai apoi, o ştiinţă libertară, care nu este decât maica adevărată a materialismului şi pozitivismului modern. Dar cugetarea umană s'a redresat repede. Astăzi, filosofia nu mai urmează drumul aristotelic. Ea afirmă că valoarea lucrurilor nu stă în acestea, ci că ea coboară dintr'o lume a idealului, întrucât însă filosofia nu poate defini această lume, sarcina rămâne în seama religiei. Filosofia însaşi postulează necesitatea lui Dumnezeu, dela care se poate şi fixa valoarea fiecărui lucru. Filosofia de azi apelează tot mai mult la ajutorul religiei. Toţi flosofii ade-

sa a fost elev al Şcoalei normale „A. Şaguna" din Sibiu; acest caz este încă o dovadă, că creşterea primită la o şcoală a bisericii lasă urme neşterse în suflet. Cine şi-a petrecut duminicile cântând slavă lui Dumnezeu în strana bisericii strămoşeşti, acela toată viaţa se apropie cu plăcere de altarul Domnului.

După masă credincioşii din Hunedoara în număr foarte mare au ascultat conferinţa părintelui prof. Dr. Nicolae Terchilă, care a vorbit despre: „Ortodoxia românească", evidenţând prin exemple plastice frumuseţa neperitoare şi necesitatea vitală a credinţei ortodoxe pentru neamul românesc.

Conferinţa a fost încadrată în cântece frumos executate de corul meseriaşilor din localitate.

*

In duhul legii strămoşeşti. — *Liceul de fete «Principesa Elena» din Braşov* sub conducerea vajnicei sale directoare d-na V. Popescu şi sub păstorirea părintelui profesor de religie I. Popa, prezintă vizitatorului un model de educaţie a fetelor în duhul legii strămoşeşti. In acest institut stăpâneşte spiritul adevăratei culturi româneşti, care este hrana cea mai potrivită a sufletului nostru naţional. Primele dovezi ale acestei culturi, de care se învrednicesc elevele acestei şcoli, sunt frumoasele icoane cu candele aprinse, pe cari le întâlnim în clase şi în dormitoare amintind şi imprimând pentru totdeauna în sufletele primitoare pilda fecioarelor înţelepte. Elevele sunt deprinse cu rugăciunea, cu cea mai esenţială hrană de toate zilele. Dimineaţa, la masă şi seara se fac rugăciunile obişnuite cu sfinţenia cuvenită.

Pentru o mai strânsă legătură sufletească cu biserica, elevele au un cor bisericesc care cântă sf. Liturghie în bisericile din Braşov şi în alte oraşe. Liceul va avea în curând şi o capelă, unde se vor aprinde neîncetat luminile credinţei strămoşeşti de către tinerele române, care vor şti păzi această flacără sfântă în casele unde vor deveni stăpâne. **Dr. N. T.**

*

Un filosof al religiei. — Ziare din străinătate aduc ştirea morţii unui celebru filosof german al religiei, a cercetătorului *Rudolf Otto*, autorul cărţii «*West-östliche Mystik*» din 1926.

Filosoful Otto şi-a închinat studiile, făcute cu neobosită râvnă, *orientului* din depărtări şi din apropieri.

A vizitat comorile bisericilor şi muzeelor din centrele spirituale ale Siriei, Egiptului, Indiei, şi ale budhismului; ear rezultatele vizitelor sale erau aşteptate totdeauna cu sete şi nerăbdare în lumea învăţaţilor.

Adunând astfel un însemnat şi temeinic material de cercetare istorică religioasă, filosoful Otto a izbutit să pună bază la o nouă concepţie *apriorică* a religiei, între marginile psihicului. Această concepţie este — deadreptul opusă teoriei *raţionaliste*, care afirmă că religia a luat naştere din o înlănţuire de gândiri, din operaţiile intelectului.

In amintita sa carte, autorul aduce numeroase probe despre armonia ce există între mistica occidentului şi mistica indică, atât privitor la scopurile urmărite, cât şi la fondul lor sufletesc.

Pe fundamentul cercetărilor sale serioase, harnici teologi şi filosofi vor putea negreşit să clădească mai departe.

*

Presă creştină, bine scrisă demascând pericolul comunist, trebue să împânzească azi ţara în lung şi 'n lat. Este mijlocul cel mai rodnic pentru combaterea lui. Subliniem: *bine scrisă* şi facem această subliniere, voind să arătăm, în cele ce urmează, o apariţie dureroasă: presa noastră, bisericească şi laică, pusă în serviciul creştinătăţii, comite cu mici excepţii, din punct de vedere creştin-ortodox, greşeli de neiertat.

Un exemplu:

Citim într'o „pagină bisericească" afirmaţia că în vremea noastră se dă lupta între *două religii*: religia veche creştină, şi o religie nouă, comunismul; *şi că «religia nouă» şi-ar avea şi ea «dogmatica şi metodica ei, preoţii şi mistica ei», ca şi cea creştină.*

Iată nişte afirmaţii care nu pot fi trecute cu vederea, mai ales când ele sânt făcute în „pagină bisericească" de ceice vreau să apere Biserica.

Intâi de toate comunismul nu poate fi o religie, dacă sub cuvântul religie înţelegem cultul adus dumnezeirii sau îndatoririle omului faţă de Dumnezeu. Comunismul poate fi un sistem filosofic, bazat pe doctrină materialistă, — un sistem social-economic, întrucât tinde să rezolve probleme de ordin social-economic; poate fi chiar un sistem „moral", întrucât caută să întroneze o nouă morală, fără religie, — dar nu poate fi o religie.

Religia este legătura conştientă şi liberă a omului cu Dumnezeu. Ea implică doi factori: Dumnezeu şi omul, fără care fenomenul religios este cu neputinţă.

Comunismul este sistem materialist care nu admite divinitate, nu admite fiinţe spirituale, nu admite altceva în afară de materie. El e sistem ateu. Fiind ateu, comunismul este lipsit de unul din cei doi factori ai religiunii, de Dumnezeu.

Nici de o dogmatică comunistă nu poate fi vorba. Dogmatica creştină este suma adevărurilor *descoperite de Dumnezeu* şi pe care Biserica ni le propune pentru mântuirea noastră.

Chiar dacă am comite impietatea să numim ideile comuniste dogme, ele nu se pot compara cu dogmele creştine. Terminologia creştină îşi are conţinutul ei precis, care nu admite compromisuri.

Cu „preoţia" comunistă e acelaş lucru. Comunismul n'are Dumnezeu, n'are cult, şi nu poate avea nici preoţi.

Se afirmă că există o mistică comunistă ca şi mistica creştină. Există, în presa noastră şi o mistică hitleristă, alta poetică, alta muzicală, alta a crimei etc.

Una este însă mistica creştină şi cu totul altceva sânt aceste mistici gazetăreşti. Mistica creştină este cunoaşterea experimentală a lui Dumnezeu în toată intimitatea Lui prin trăirea în El. Această trăire în Dumnezeu necesită un exerciţiu spiritual imens. Ea presupune o credinţă şi dragoste fără margini faţă de Dumnezeu.

Există aşa ceva în comunism?

*

Ne trebue dar cu atât mai ales o presă bisericească bine scrisă.

Reamintim că în coloanele *Telegrafului Român* s'a exprimat nu de mult un gând frumos de a se realiza un cotidian creştin-ortodox, scris de oameni competenţi. Aceasta este o cerinţă imperioasă a vremii.

Multe probleme frământă ţara. Chemaţi şi nechemaţi îşi spun cuvântul lor. Dorim să auzim şi un cuvânt creştinesc desinteresat, pornind din tinda luminată a Bisericii.

Multe rele s'ar îndrepta odată cu realizarea unui far de lumină creştină şi ortodoxă.

E timpul realizărilor! —

M. Păun Jura, doctorand în teologie.

Convocare. Onor. membri ai adunării generale pe lângă comitetul şcolar al liceului comercial de băeţi, Sibiu, se convoacă pe Duminecă, 11 April 1937, ora 11 a. m. Ordinea de zi: Contul de gestiune pe anul 1936/37 şi bugetul pe exerciţiul 1937/38. — Dacă la prima convocare nu se întruneşte numărul reglementar de membri, adunarea generală se ţine Duminecă, în 18 April a. c., la aceeaş oră, cu orce număr de membri.

Situaţia bisericii ortodoxe în Rusia

Corespondentul din Moscova al ziarului vienez *N. Fr. Presse* înfăţişează, într'un număr recent: Care e situaţia de azi a bisericii ortodoxe din Rusia.

Din această corespondenţă, cu data de Moscova 9 Martie 1937, dăm cetitorilor noştri, în traducere, spicuirile de mai jos:

Au trecut ani la mijloc, decând la Moscova nu se mai aude sunetul melodios al nenumăratelor clopote, care a produs pe vremuri admirare şi farmec în sufletele împresurătorilor francezi şi englezi dela Sevastopol (1855).

In teritorul oraşului este oprit trasul clopotelor. Moscova s'a schimbat la faţă. Icoana tipică a vechei Moscove nu se putea închipui fără biserici.

Sute de locaşuri de închinare azi s'au dărâmat. Unele se mai înalţă, dar cupolele lor, în formă de ceapă, lipsesc sau, în loc de cruce, poartă flamura roşie... Unde şi unde se mai zăreşte, prin uşa bisericii, lumina domoală a luminărilor de ceară în faţa sfintelor icoane. Duhovnicul în haină fâlfăindă, călugăriţa în negru, nu se mai ivesc.

S'ar părea că biserica ortodoxă a dispărut din Rusia şi că bolşevismul a ieşit deplin biruitor. Şi totuş, nu-i aşa. In zile de sărbătoare e izbitor faptul, că tineretul, în număr covârşitor, umple *bisericile*.

O înviorare se poate constata, în timpul mai nou, pricinuită de două momente: *setea tot mai pronunţată pentru religie* în anumite pături sociale, şi oarecare schimbare în politica oficială sovietică faţă de religiune. Intorsătura această politică nu trebue însă preţuită prea mult.

In uniunea sovietică există *peste 30 mii comunităţi religioase ortodoxe*. Conform legii, la înfiinţarea fiecărei comunităţi, sânt necesare subscrierile a cel puţin 20 persoane, precum şi garanţia lor materială. După socoteala aceasta, numărul alcătuitorilor de comunităţi religioase ortodoxe s'ar cifra cu 600.000 până la 700.000. In realitate va fi cu mult mai mare; — numărul lor trebue socotit cam la *un milion şi jumătate*. Lucrul este în deosebi remarcabil, când ne gândim că ceice iscălesc actul de întemeere, poartă nu numai riziculmaterial al bisericii, ci şi rizicul că vor împlini îndatoririle materiale *către stat* ca proprietar al locaşului închiriat de comunitate. Aceste persoane care s'au declarat deschis ca ocrotitoare ale religiei, se expun de sine înţeles la prigoniri în toată forma şi chiar la expulsare.

După răsturnarea ţarismului, în fruntea bisericii şi înlocuind pe ţar, a fost ales earăş un patriarh, — ca înainte de Petru cel Mare. Noul ales, în persoana lui *Tihon*, se ştie că a dus luptă energică şi îndârjită împotriva stăpânirii sovietice. După moartea sa, nu s'a mai ales alt patriarh, cu toate că *scaunul de patriarh există după drept şi mai departe*. Administrator al scaunului de patriarh în Moscova este mitropolitul *Sergiu*.

In aceeaş vreme s'a pornit şi lupta căpeteniilor de *emigranţi* ai bisericii autocefale ruseşti. In anul 1921, în Sinod ţinut la Carloviţ, s'a hotărât ruperea tuturor legăturilor cu patriarhatul dela Moscova. Aceasta a produs o desbinare între emigranţi. Cei mai mulţi au recunoscut pe mitropolitul *Evloghie* din Paris.

In timpul prezent s'au pornit din nou tratative între patriarhatul din Moscova şi mitropolitul Evloghie dela Paris, în scopul dn a restabili unitatea bisericii ortodoxe ruseşti din Rusia şi din străinătate. —

Optimismul ce s'a ivit, despre încheierea unei păci ideologice între soviete şi între biserica ortodoxă, n'are însă deocamdată *nici o bază reală*.

Ca putere politică, biserica ortodoxă a Rusiei mult timp nu va putea fi luată în seamă.

Propaganda antireligioasă se ţine lanţ în uniunea sovietică, — dar procedează acum cu oarecare chibzueală.

---

văraţi conchid, că prezenţa lui Dumnezeu la capătul preocupărilor omeneşti este coroana filosofiei. Deasemenea, ei găsesc o explicare suficientă a existenţei numai în grija pe care o poartă Dumnezeu lumii.

Aşa fiind, între religia şi filosofia de azi există o colaborare extrem de armonioasă.

Dar ce se poate spune despre raportul dintre religia şi ştiinţa modernă? Se vădeşte azi, că ştiinţa nu poate trăi fără a crede în existenţa lui Dumnezeu. Acesta e un adevăr categoric. O perturbare în această concepţie a existat numai atunci, când se ajunsese la credinţa că nu pământul ar fi centrul universului şi că nu omul ar fi centrul creaţiunii. Astăzi, prin contribuţia multor cugetători, lucrurile şi-au recăpătat sensul lor adevărat. Chiar Darvin a contribuit într'o oarecare măsură la restabilirea situaţiei drepte. Şi azi, pământul cu viaţa de pe el, stau în centrul preocupărilor ştiinţifice.

De aceea, între religie şi ştiinţă nu e nici o prăpastie. Amândouă sunt de acord că reîntoarcerea la spiritualitate înseamnează ţinta creaţiei. Ridicarea omului din impuritate spre idealul suprem, — iată rostul preocupărilor ştiinţei.

Astfel, propoveduind nespiritualizarea materiei, ştiinţa a devenit creştinizată. Aceasta este realitatea. Iar ceice afirmă altfel, dovedesc că nu trăiesc în miezul preocupărilor actuale, că sunt cu adevărat nişte întârziaţi. Toţi ceice mai afirmă încă, din orce loc s'ar afla, că ştiinţa de azi nu e creştină, dau dovada că trăiesc în stupiditatea veacului al 19-lea.

Diacon **D. Călugăr**

Amintiri din viaţa preoţească

Lucrul bun ce poate face un preot, în ultima etapă a vieţii sale, socotesc că este şi acela: să-şi aştearnă în scris experienţele vieţii.

Câte nu se pot spune după o păstorire binecuvântată de Dumnezeu, cu roade bogate? Câtă experienţă pentru viaţa pastorală nu poate câştiga tânărul şi neîncercatul slujitor al altarului, ascultând sfaturile unui venerabil preot, care poartă sarcina multor ani.

Iată pentruce socotesc cartea părintelui *Ioan Broşu*, din comuna Dârste-Braşov — ca un lucru de preţ şi vrednic de imitat.

Sub titlul modest de „Amintiri" părintele Broşu a cuprins nu numai viaţa Sf. Sale, ci şi a înaintaşilor întru preoţie, preoţi vrednici, cari au depus multă muncă pentru înaintarea parohiei.

Astfel, istoriseşte cu amănunţimi, viaţa şi activitatea preoţilor din familia Toma Bârsan, prin străduinţa cărora s'a ridicat şcoala confesională, s'a îmbunătăţit situaţia bisericii, instituţii care aveau să aducă lumină în sufletele credincioşilor. Şcoala, sprijinită de preoţii pomeniţi, a dat roadele ei binecuvântate, căci veacul trecut doi dintre cei mai însufleţiţi luptători naţionalişti Dr. Ioan Meşotă directorul liceului „Andrei Şaguna" din Braşov şi Andrei Bârseanu însufleţitul poet al unirii, au pornit de pe băncile acelei modeste şcoale sprijinite de biserică.

După ce istoriseşte viaţa înaintaşilor săi, autorul trece la istorisirea vieţii sale. — O viaţă plină de sbucium, şi plină de realizări — a trăit autorul cărţii pomenite.

Pomenesc aici: zidirea şcoalei confesionale din 1913, zidită „spre stăpânirea nopţii, spre alungarea întunerecului, a neştiinţei care apasă încă destul de greu asupra neamului nostru — şi care şcoală e menită să fie un izvor dătător de viaţă" (pg. 61).

Aşa au lucrat înaintaşii noştri. Noi să privim la făptuirile lor şi să le urmăm credinţa.

Dorim părintelui Ioan Broşu, acum când se găseşte la o jumătate de veac de activitate preoţească, încă mulţi ani, ca să ne împărtăşească nouă, celor tineri, şi alte sfaturi înţelepte — pentru viaţa de viitori slujitori ai altarelor, ca şi noi la rându-ne să putem aduce roade vrednice de străduniile înaintaşilor.

D. Popescu

Răspuns la un apel

(Urmare)

Lista Păr. Nistor: Elena Nistor, Victor Preda, Dr. Ioan Pleşia, câte 100 Lei. Doina Oancea 75 Lei, Eugenia Preda 50 Lei, Livia Bucşa, Tanase Toma, câte 20 Lei. Vasile Pasa 15 Lei, I. Sonea, M. B., Ana Părău, Nicolae Vuctcă, E. R. Savu, Gh. Popescu, câte 10 Lei. V. Chidu, E. Simtion, câte 5 Lei. Total 550 Lei.

Lista dlui Nicolescu: Gh. I. Nicolescu 100 Lei, Laur. Mândrea 50 Lei, Ineescifrabil 30 Lei, Nae Buian, Dem. Balţat, câte 25 Lei. M. Banu, I. Amescu, Ioan Gruea, Fodorean T., Morariu Traian, Pendichi Vasile, Contore Pantelimon, câte 20 Lei. A. Creangă 15 Lei, Indescifrabil, N. Grosu, D. Banu, Indescifrabil, Cornel Raţiu, câte 10 Lei. Total 445 Lei.

Lista Pr. Nanu: Nanu Aurel 50 Lei, Nanu Paraschiva 30 Lei, Nanu Rică, Nanu Horaţiu, câte 10 Lei. Total 100 Lei.

Lista dnei Odor: Familia Odor, Inginer Crăciunaş, Şt. Oprescu, câte 100 Lei, Familia Gündisch 40 Lei. Total 340 Lei.

Lista dnei Popa Alexandru: Cornelia Popa 100 Lei, Paşa 60 Lei, F. F. 50 Lei. Căp. V. E. 30 Lei, Munte Eufrosina, Natanail Maria, Stănciulea Olivia, Balea Silvia, câte 20 Lei. Total 320 Lei.

Lista dlui Iuga: Maria Iuga 100 Lei, Aneta Barbu 80 Lei. D. Tiplic, M. Cosma, E. Comşa, câte 50 Lei. Total 330 Lei.

Lista dlui Preda: Tr. Preda 40 Lei, Iulian Dumitru 20 Lei, A. Mateşiu, Valeriu Mangu, C. Criştiu, Indescifrabil, Ghighiniţă Andrei, Dr. St. Klett, câte 10 Lei. Total 120 Lei.

Lista dnei Petruţu: Paraschiva Schitea, Stănuţa Petruţiu, câte 100 Lei, V. I. Bratu 40 Lei, Melania Petruţiu, Lucia Petruţiu, câte 30 Lei, P. Călnicean 20 Lei. Total 350 Lei.

Lista dnei Pera Popescu; I. P. Pera, P. Popescu Pera, câte 100 Lei. Total 200 Lei.

Lista dnei Maria Pop: Maria Pop, Banca Centrală, câte 100 Lei, R. P. 30 Lei, N. N., N. N., câte 10 Lei. Total 250 Lei.

Lista dnei Savu: Ersilia Vătăşanu, E. Băldescu, Lucia Savu, Iulian Boiu, Livia Piso, Victor Roşca, C. Blaga, câte 100. I. Schitea 50 Lei, M. Rebega, 40 Lei, I. Marinescu 20 Lei. Total 810 Lei.

Lista dnei Vera Ştefănescu: Vera Ştefănescu, Vera Constantinescu, câte 200 Lei. Indescifrabil 115 Lei, Vicenţa Sinedris, C. Niţescu, Indescifrabil, Virgil Ştefănescu, câte 100 Lei. Ţepos 60 Lei, N. Tupe 50 Lei' L. Radulescu 40 Lei, V. Dordea 20 Lei. Total 1100 Lei.

Lista dlui Serafin: Prot. Col. Serafin Iosif, Maria Serafin, Colonel Popa, Silvia Popa, M. Pleniceanu, câte 100 Lei. Total 500 Lei.

Lista dnei Stăniloae: M. Stăniloae 200 Lei, N. N., Ana Vesetmian, Hradil, I. Beleuţă, câte 100 Lei, Dr. S. Mitea 60 Lei. S. Cândea 50 Lei, Grigorie T. Marcu 40 Lei. Dr. G. Bărbat, M. Costea, câte 30 Lei. V. Perian, A. D., Tiu Gheorghe, Indescifrabil, câte 20 Lei. I. Brane 10 Lei. Total 900 Lei.

Lista dlui Sandu: I. Sandu, Şcoala normală, câte 100 Lei, Gh. Maior 30 Lei. Total 230 Lei.

Lista dlui R. Ştefănescu: Albina Sibiu 200 Lei, Maria Ştefănescu, I. Armean şi dna, I. N. C., Dr. Ilie Beu, Constantin Popp, câte 100 Lei, N, N. 60 Lei N. P. 50 Lei. Indescifrabil 30 Lei, Indescifrabil, Pop, Indescifrabil, Tincu, N. Cismasiu, N. N., Olga Rădulescu, câte 20 Lei. Negru, Timofte, N. N., Pane, Schuster, câte 10 Lei. Total 1030 Lei.

Lista Liceului com. de fete: Andrei, Elena Stroca, câte 100 Lei. Drăghici 40 Lei, V. Pop 30 Lei. A. Basoc, Nanu, Indescifrabil, câte 20 Lei. Total 350 Lei.

Lista dnei Terchilă: Albina 200 Lei, Lucian Borcia 60 Lei, N. Petruţiu, Constantin Popp, Dr. I. Beu, câte 50 Lei. I. Vătăşianu, Dr. M. Veliciu, câte 25 Lei. I. Dinu, Negru, D. Paul, C. Prunaş, Dr. Modran, câte 20 Lei. N. N, Marcu, N. N., Lucreţia, Cora, N. N., I. Tr. Henteş, câte 10 Lei. N. N., 6 Lei, Ana, V. T. câte 5 lei, N. N. 4 lei, N. N., N. N, Nicodin, N. N., N. N., N. N., câte 2 lei, N. N., N. N., câte 1 leu. Total 666 lei.

Lista dnei Isac: Ioan Isacu, Silvia Cosma, câte 100 lei, I. Popa, L Copacea, Dr. I. Stanciu, T. Cucuian, câte 30 lei, A. Creangă 15 lei, Popa Alex., N. Grosu, M. Bandu, Indescifrabil, Cornel Raţiu, câte 10 lei. Total 385 lei.

Lista dnei Dr. Vilt: Mioara Dr. Vilt, Viorica Dr. Manta. M. Brediceanu, câte 100 lei. Total 300 lei.

(Profesorul T. Popovici şi V. S. contribue lunar cu câte 100 lei.)

Concertul învăţătorilor moravi

Invitat în ţară de către M. Sa Regele *Carol II*, renumitul cor al învăţătorilor moravi a dat un strălucit concert şi în Sibiu. Concertul a fost pentru sibieni prilej de rară trăire muzicală, iar pentru cântăreţii din diferitele coruri româneşti o prelegere plină de învăţăminte. Explicaţia renumelui european al acestui cor ni s'a învederat pe deplin.

Ceeace se remarcă dela început la acest cor, este atitudinea demnă şi disciplina ireproşabilă a cântăreţilor, calităţi caracteristice omului cu un fond de adevărată cultură şi civilizaţie. Din acest punct de vedere, concertul învăţătorilor cehoslovaci a fost o dovadă indiscutabilă despre importanţa covârşitoare a muzicei ca factor de educaţie socială.

Din punct de vedere strict vocal, corul cehoslovac prezintă voci sănătoase, bine timbrate şi ajutate de o emisiune şi de o poză de glas juste.

Şi cu toate acestea, strălucitul succes pe care-l repurtează pretutindeni acest cor, nu stă în calitatea vocilor, ci mai ales în *muzicalitatea şi însuşirile sufleteşti ale fiecărui cântăreţ*. Un auz muzical fin, o înţelegere adâncă şi o trăire intensă a situaţiilor şi sentimentelor, cuprinse în text şi în muzică, iată cununa adevăratelor mari calităţi ale acestui cor.

Inadevăr, deşi vocile cântăreţilor se resimţiau de oboseala călătoriei, totuş acest admirabil cor a reuşit să ţină atentă, timp de aproape două ore, o sală arhiplină, exteriorizând, prin nuanţe şi culoare, o întreagă scară de simţăminte din cele mai variate.

Gloria acestui cor rămâne însă arta de a reda situaţii dramatice, precum şi efecte picturale sau onomatopeice deadreptul. (Ex.: „Clopotele dela mănăstire").

In ce priveşte programul concertului menţionăm şi prezenţa a trei cântece româneşti. Această delicateţă a oaspelui faţă de gazdă a fost răsplătită de public cu aplauze îndelungate. Ea a prilejuit şi o emoţionantă manifestare a prieteniei româno-cehoslovace. Căci la sfârşit, dl profesor *Jan Soupal* a putut să dirijeze „Pe-al nostru steag", cântat de corul cehoslovac împreună cu întreaga suflare românească din sală.

Şi acum, câteva cuvinte despre conducătorul corului. Dl profesor *Jan Soupal* este un destoinic dirijor şi mai ales un eminent pedagog muzical coral. Repetiţiile conduse de dsa trebue să fie — presupunem — nişte magistrale lecţii de estetică muzicală corală. Numai aşa se poate explica prestigiul artistic al acestui cor alcătuit din învăţători - e drept foarte dotaţi, dar răzleţiţi în întreaga Moravie, din care pricină se întrunesc într'o singură repetiţie pe lună.

Inadevăr, profesorul şi compozitorul Jan Soupal este sufletul acestui cor înzestrat cu o clară intuiţie artistică, dsa este în acelaş timp şi profund psiholog. Acest artist trăeşte atât de intens muzica, încât atunci când dirijază se consumă; arta dsale este adevărată jertfire de sine. Insăş expresia feţii este aceea a unui mistic, a unui mistic muzical.

Da, corul învăţătorilor moravi, împreună cu distinsul său dirijor, constitue un argument viu al supremaţiei spiritului faţă de materie.

Gh. Şoima

INFORMAŢIUNI

Personale. In zilele de 27 şi 28 Martie a. c. au fost la Sibiu oaspeţii I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae: PP. SS. LL. episcopii Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului şi Nicolae al Orăzii. Dela Sibiu PP. SS. LL. lor au plecat la Bucureşti la Şedinţele Sf. Sinod.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat în 29 Martie a. c. la Bucureşti spre a lua parte la şedinţele Sf. Sinod, iar în seara zilei de 2 April s'a întors la reşedinţa Sa.

Data Paştilor pe anul 1938, *conform hotărârii recente a Sfântului Sinod, este la 24 April.*

Examenul de capacitate *la religie pentru profesori secundari se ţine începând din 23 April la Iaşi.*

Faptă vrednică de lăudat. La Bunăvestirea din acest an, Joi 25 Martie, s'a făcut, în parohia *Grânari*, din protopopiatul Cohalmului, sfintirea clopotului, donat bisericii noastre de aici di către fiii ei credincioşi, astăzi lucrători în Bucureşti. Fapta acestor oameni, munciţi de necazuri, este vrednică de toată lauda, mai ales când vedem că alţii, cu însemnate izvoare de câştig, nu prea găsesc prilej de a sacrifica un ban pentru lucruri sfinte. Clopotul dăruit este de 130 kg., în valoare de peste 12.000 Lei. Subsemnatul le mulţumeşte călduros în numele parohiei. — Pr. *Ion T. Munteanu.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 4 April 1937, va predica părintele *Trandafir Scorobeţ*, consilier arhiepiscopesc.

Conferinţă publică. In continuarea ciclului religios, conferenţiază, Duminecă, în 4 April 1937, ora 6 seara, în sala prefecturii judeţene, *Dr. Vet. colonel Traian Macovescu* despre: Religie şi ştiinţă.

Recrutarea la termen, pentru tinerii din oraşul Sibiu, se ţine la prefectura judeţului Sibiu în 14 April 1937, ora 8·30 dimineaţa. Orce fel de informaţiuni se dau la primăria municipiului Sibiu, camera Nr. 21.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu. strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. Grigorie T. Marcu. — Numărul pe April a. c. cuprinde: Prea Sfinţitul Episcop Nicolae Colan: Crâmpee din Evanghelia Domnului. Diacon Grigorie T. Marcu: Tare în Scripturi. Profesorul Dr. Nicolae Neaga: Antisemitism şi Vechiul Testament. Pr. Ilarion V. Felea: Sfânta Scriptură în mâna preotului. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Biserica ortodoxă veghează. Pe marginea desfiinţării francmasoneriei. Credinţa copiilor noştri se surpă. Dr. I. H. Rushbrooke şi regimul baptismului în România. Prof. Dr. Nicolae Neaga, prof. Grigorie T. Marcu şi Petru Brudea: Mişcarea literară: Sfânta Scriptură: Testamentul vechiu şi Testamentul nou. Daco România. Gr. T. Marcu: Cronică: Lucrările unei sesiuni memorabile a Sf. Sinod. Pensionarea preoţimii din Mitropolia Ardealului. Procesul contra ordinului călugărilor premonstrantensi din România. Gr. T. Marcu: Note şi informaţii.

Revue de Transylvanie, Tomul III, Nr. 2, a apărut cu un bogat sumar, cu articole semnate de dnii S. C. Mândrescu, I. Lupaş, G. Someşan, A. Gociman etc.

Revista, scrisă franţuzeşte, se publică sub auspiciile Asociaţiunii culturale ardelene şi sub direcţia dlui profesor universitar Silviu Dragomir.

Revue de Transylvanie formează un excelent mijloc de propagandă ştiinţifică, apărând dreptatea cauzei româneşti contra revizioniştilor unguri, atât de meşteri întru a schimba albul în negru.

Poşta redacţiei

Preotului devotat. I. P. Sf. Sa ni-a amintit de articolul, animat de simţeminte de recunoştinţă, ce l-ai trimis C. Ta ca să-l publicăm în gazeta noastră — dar ni-a comunicat că nu doreşte să se publice. In schimb, a adăogat I. P. Sf. Sa, preoţimea să-şi arate recunoştinţa pentru binele ce i s'a făcut, desvoltând o cât mai rodnică activitate pastorală şi *sprijinind colecta atât pentru zidirea bisericii din Valea-Lungă, cât şi cea pentru aşezămintele bisericeşti.* Sperăm, că preoţimea noastră va asculta şi de data aceasta, ca întodeauna, glasul Ierarhului nostru, care nu cruţă nici o osteaneală când e vorba de binele preoţimii.

Nr. 2984

Concurs

Se publică concurs cu termen de zece (10) zile pentru întregirea următoarelor parohii noui înfiinţate din regiunea secuizată şi luate în bugetul On. Minister al Cultelor:

1. Aita medie.
2. Băţanii mici.
3. Biborţeni.
4. Bicazul ardelean.
5. Boroşneul Mare.
6. Corund.
7. Ditrău.
8. Frumoasă.
9. Lupeni.
10. Mărtineşti.
11. Mugeni.
12. Petecul.
13. Racoşul de sus.
14. Uilac.
15. Vlahiţa.
16. Zetea.

Doritori de a ocupa unul din aceste posturi să-şi înainteze cererile cu documentele necesare la Consiliul arhiepiscopesc.

Vor fi preferiţi ceice posed şi limba maghiară, vorbită de credincioşi. P. C. Protopopi vor da îndemn candidaţilor de preoţi, cunoscători ai limbii maghiare, să aibă în vedere acest concurs.

Consiliul arhiepiscopesc

Anunţ de arendare

Se arendează:

1. Moşia de pe hotarul comunei Galda de jos, judeţul Alba, în suprafaţă de 126 jug. cad. şi 1320 st. p., teren arător de prima calitate;

2. Moşia de pe hotarul comunei Draşov, judeţul Sibiu, în suprafaţă de 220 jugure cad., din cari 190 jugăre arător şi 30 jugăre fânaţ, tot de prima calitate.

Aceste moşii se arendează separat sau la olaltă pe 4 ani, începând cu 1 Ianuar 1938, însă noii arendaşi vor primi în folosinţă câte 50 de jugăre din fiecare moşie la 1 Iulie a. c. pentru a putea face însămânţări cu grâu de toamnă.

Arenda se va plăti în 2 rate anuale legale, la 1 Mai şi 1 Septemvrie.

Se vor lua în considerare numai ofertele cu suficientă garanţă materială.

Amatorii de-a arenda aceste moşii sânt invitaţi a înainta oferte închise, până la 15 April incl. pe adresa:

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUZ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 11 April 1937 — Nr. 15

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Advocații Statului

Sânt între publiciștii bisericești din Vechiul Regat vreo câțiva cari își reduc toată preocuparea și misiunea vieții lor la o continuă pledoarie pentru dreptul statului de-a se amesteca și de-a dicta în viața Bisericii. Prin postul pe care-l ocupă — post de stat dar în legătură cu viața bisericească — prin evitarea o viață întreagă a hirotoniei preoțești, prin scrisul și cuvântul lor de continuă asmuțare a preoțimii — pe care o iubesc așa de mult încât... s'au ferit de-a fi în rândurile acesteia — ei întruchipează pe toată linia ființii și manifestărilor lor funcția nesimpatică de comisari deghizați ai statului, de oameni neidentificați cu rostul și cu aspirațiile Bisericii, de «dascăli» cari din adăpostul lor liniștit dau lecții docte și fac continuu mărturisiri de dragoste celor ce în arșiță și în ploaie lucrează neîntrerupt ogorul Domnului.

Singurul capitol care-i pasionează, cu toată frământarea religioasă a vremii, cu toate problemele uriașe cu cari are de luptat Biserica în timpul de azi, este acel al dreptului domnului Ministru de-a se încrunta la ierarhii Bisericii și toată tristețea lor e că nu e destul de autoritar Onor. Ministeri cu soborul ierarhilor, că aceștia mai au — ca reprezentanți ai Bisericii — puțină independență și domnul Ministru nu merge — dintr'o creștinească reverență față de Biserică — așa de departe cum îl tot îndeamnă și-l învață dânșii. Veșnic cu lupa la ochi, o plimbă înfrigurat pe fiecare față de ierarh ca să nu le scape neobservată și netrâmbițată nici o mișcare, nici un gând, care n'ar fi încă deplin îngeresc. Bătând monedă rentabilă, dar foarte ieftină, din răspândirea și comentarea largă și fericită, a nedesăvârșirii ierarhilor, ei reușesc din nefericire să-și realizeze, într'o anumită măsură, scopul pentru care există și sunt destinați de cer și de Domnul Stat: acela de-a crea în preoțime o stare de veșnică neîncredere față de ierarhi, (nu însă în Mitropolia ardeleană, unde asemenea stări nu există), o atmosferă de critică și de neîmplinire a directivelor date de centrele eparhiale pe motiv că nu pornesc din intenții curate.

Trăesc oamenii aceștia pentru Biserică? Ferit-a Sfântul! Statul, asta-i doare pe ei. Statul nu în cercul lui firesc de activitate, ci statul ca domn în Biserică.

Ceeace-i doare actual pe acești oameni și nu le dă odihnă, e Legea de organizare bisericească din 1925, care, abstragând de câteva detalii rectificate în anii din urmă, stabilește așa de potrivit cu ființa și cu misiunea Bisericii, dar și cu dragostea noastră pentru Statul român, raporturile între Biserică și Stat, raporturi de pretinie și conlucrare, dar fără sacrificarea *libertății Bisericii* (dacă nu le place cuvântul «autonomie»). Au cercetat cu microscopul toate încheieturile acestei legi și cum au găsit ceva care îi putea ajuta în agitația lor pentru modificare, prin exploatarea doleanțelor materiale ale preoțimii, au început să sune alarma la toate răspântiile. Astăzi punctele acelea au fost schimbate, deși nu ele erau cauza pentru nedreptățile făcute preoților cu aplicarea odioaselor curbe, acum suprimate. Dar atmosfera, creată astfel contra legii, menținându-se și luptând domnii amintiți aprig s'o mențină, s'a instituit o comisiune pentru a studia chestiunea. Acum să vezi insomnie pe dumnealor. La tot momentul tresar de întrebarea care-i chinuește ca un cuiu în creer: «Se modifică? Nu se modifică?» Ar putea crede cineva că alternativa aceasta a devenit automată numai în timpul din urmă, după prea multă frământare cu ea; că mai la început cerința modificării se impunea cugetării lor ca o concluzie a unei concepții despre Biserică și Stat și că purtătorii acestei cerințe aveau clară în minte o formă ideală a legii și pentru forma aceea militează.

Dar cine crede așa s'ar înșela grozav. Domnii aceia vreau modificare pur și simplu și atâta tot. Ce-o ieși, numai să se modifice. Mai bine ar fi — după dumnealor — să taie Statul toate drepturile episcopilor. Aceștia să fie ținuți la dispoziția domnului Ministru ca atunci când se va prezenta cineva la Dumnealui cu dorința de a se face preot, domnul Ministru să-i poruncească unuia din ei să-l hirotonească pe postulant, (vezi proiectul mai nou). Orice îndemn ar avea episcopul să-l dea unui preot, să întrebe întâi pe domnul Ministru. Iar domnul Ministru va aviza după ce va consulta pe preotul respectiv în caz că dispune de multe voturi pentru «partidul nostru». In caz contrar domnul Ministru va porunci episcopului, câteodată chiar Sf. Sinod, să ia măsuri severe contra cutărui preot, sau contra cutăror acțiuni preoțești.

«Legea este lege de Stat. Statul nu poate fi oprit de-a legifera în favorul clerului», scrie apodictic un astfel de funcționar sau pensionar exclusiv al Statului (cuvântul «clerului» e adăugat așa pentru a trezi aderența clerului). Oare de ce e în interesul clerului răpirea libertății Bisericii? Statul nu poate fi oprit adecă de Sf. Sinod și peste tot de Biserică să-i dea legea care-i place lui. Iată ce enormități poate spune cineva care e laic în toate privințele.

După părerile acestor domni slujbași de stat, domnul Ministru de culte trebue să joace în Biserică un fel de rol de Ober-Sinod, sau cel puțin de Ober-Prokuror, iar episcopii, conducătorii Bisericii prin așezare divină, să fie reduși la niște simple manechine, mișcându-se prin apăsarea unui rezort din Ministerul cultelor.

«Nu poți avea pretinia Statului, dacă prin legile tale, îi tai orice interes pentru Biserică». Asemenea fraze nu pot izvorâ decât sau dintr'o minte confuză sau din rea credință. Nu e toată Legea din 1925 bazată pe pretinia cu Statul? Și apoi nu este între Stat și Biserică legătura puternică și organică provenind din grijă amânduora pentru același neam? Cum să nu aibă Statul nici un interes pentru Biserică, când știe că Biserica, tocmai nepoliticianizată și neînghenunchiată, pregătindu-și nestingherită elanurile și fixându-și ea — în cunoștință de cauză — problemele și mijloacele actuale de acțiune, lucrează pentru înobilarea neamului a cărui propășire spirituală stă și la inima Statului. Numai un Stat disolvat în meschinele ambiții de dominație ale diverșilor miniștri poate să spună că nu mai are nici un interes pentru Biserică, oricât această Biserică ar lucra efectiv și într'und mod care nu poate trezi nici o suspiciune cu privire la lealitatea ei spre binele neamului. Ofenza aceasta cred că o respinge orice ministru. Probabil de aceea nici nu se prea lasă înfiăcărat nici un ministru de perspectivele de dominație pe cari i le zugrăvesc și spre cari

---

* FOIȘOARA *

Cuvântarea

de deschidere a congresului teologic ortodox din Atena, a profesorului HAMILCAR S. ALIVISATOS

traducere de **Iosif E. Naghiu**
student-teolog

Sire,

Preasfințite,

Doamnelor și Domnilor,

Sânt fericit că văd azi, după eforturi îndelungate și în adevăr penibile, realizându-se un proect pe care l-am conceput de mai mulți ani, nu însă într'o formă cu totul originală.

Biserica ortodoxă, constituind o urmare neîntreruptă a bisericii vechi și unice, cu toată evoluția sa importantă în epoca bizantină, a întrat mai ales după căderea Constantinopolei și în multe puncte chiar înainte de cădere, adică în epoca certelor Icoanelor și a Schismei, într'o lungă perioadă de decădere care s'a prelungit aproape până în zilele noastre.

Dela căderea Constantinopolei și până în zilele noastre condițiile ne-au fost foarte nefavorabile pentru viața ortodoxă: aproape pe punctul de a face imposibilă orce mișcare spirituală. Chiar cea mai mare parte a ortodoxiei, biserica rusă, deși n'a cunoscut jugul străin, nu era emancipată cu totul, venind earăș la creștinism. Mult timp încă depindea de biserica mamă din Constantinopole, care era supusă unei stăpâniri străine.

Intre timp începe a se desvolta conștiința națională a diverselor popoare. De atunci începe mișcarea naturală tinzând să creeze noui biserici ortodoxe naționale și autocefale, ceeace s'a și desăvârșit în secolul ultim ca urmare directă a desvoltării acestor popoare. Au format state libere în care au fondat biserici autocefale, conform principiului foarte rațional al bisericii libere în statul liber, ca și principiul și dispoziția foarte laudabilă a bisericii noastre de a răspândi binefacerile sale spirituale și chiar etnice asupra popoarelor pe cari le păstorește.

Din nefericire, aplicarea acestor principii n'a fost generală, din cauza apariției anumitor tendințe naționaliste provenite din directive naționaliste unilaterale ale politicei, mai ales în secolul trecut. Deși crearea bisericilor autocefale e perfect canonică, și contribue la progresul întregului ecleziastic, în cazul nostru, fiindcă s'a abătut dela principiul unității, a contribuit la înălțarea zidurilor înalte între diversele părți ale ortodoxiei, pe cari diferențele de rasă, etnice și chiar ignoranța limbilor diverselor popoare ortodoxe le-au făcut și mai izolate și mai inaccesibile. Aceasta a făcut că diverse popoare, aparținătoare aceleiași biserici și alăptate de aceeași mamă, aveau atitudini foarte ostile, iar bisericile lor, uneori conduse în mod inconștient de naționalism, se observau cu răutate, se mărgineau la propriile lor limite, rupeau orce relație spirituală între ele și rămâneau într'o izolare care-i încânta. E inutil să mai adăugăm că această decadență a agravat situația bisericii ca întreg și a dus-o până la dezastru.

Chir si știința teologică, care desparte în mod special biserica, n'a fost dispensată de aceste tendințe, fiindcă ignorarea limbii aducea și ignorarea operelor teologice care se scriau înrtr'o țară ortodoxă. De obicei erau ignorate, dacă nu chiar respinse din cauze naționale, sau în tot cazul, erau privite suspect. E inutil să relevăm că în secolul trecut și până la finea războiului mondial, în 1920, situația internațională favoriza aceste tendințe, iar încurajarea șovinistă a iubirii națiunii proprii, se impunea ca absolut necesară și indispensabilă.

Dar a sosit noua epocă. Se sfârșește, èra izolării politice și sociale. Convingerea că fiecare poate trăi izolat, departe de orce înțelegere și de orce relație cu ceilalți, a încetat de a mai fi actuală. Marele război, cu toate cruzimile și cu toate urmările sale funeste, a învățat pe oameni că francheța între ei, colaborarea și dragostea constitue nu numai metoda cea mai frumoasă, dar și calea cea mai practică a adevăratului progres al popoarelor și al societăților. Prin urmare într'un timp relativ scurt s'a făcut o muncă foarte rodnică pentru a obține contactul popoarelor, pentru a adapta la noui contingențe ritmul vieții și al umanității, cu toată situația critică în care se găsește universul, e imposibil a nu recunoaște că nici odată în istoria umanității nu s'a observat o astfel de tendință spre o cunoaștere, comuniune și

îl îmbie stăruitor aceşti publicişti bisericeşti.

Ar fi multe de spus pe marginea acestor teorii, prezentate cu ifos de dogmă, dar în realitate simple mijloace de circumstanţă pentru desbinarea spiritelor în Biserică de dragul unor ambiţii prea personale.

Deocamdată încheiem anunţând pe oricine: Biserica ortodoxă din Ardeal ţine cu orice preţ la autonomia (libertatea) ei, cu toate drepturile şi datoriile pe cari le implică această autonomie ce rezultă din fiinţa Bisericii. Numai o Biserică autonomă îşi poate asuma responzabilitatea de ce se face şi nu se face în cuprinsul ei. Iar o Biserică fără responzabilitate, o Biserică a cărei responzabilitate trece asupra Statului, nu mai e Biserică.

Preoţimea ardeleană aşa cugetă şi din această convingere a ei n'o poate smulge nici o instigaţie.

Sf. Sinod

Dintre lucrările sesiunii recente a Sfântului Sinod remarcăm:

Membrii înaltului for bisericesc îş menţin hotărârea de a nu mai hirotoni diaconi *sub vârsta de 23 ani*, şi preoţi *sub 25 de ani.*

Se menţine, afară de aceasta, decizia ca nici un preot să nu fie hirotonit *fără acoperire bugetară.*

Pentru arhiepiscopia Sibiului s'a făcut derogare dela această dispoziţie.

Sf. Sinod ia act de darea de seamă a comitetului de conducere a revistei *Biserica Ortodoxă Română.* Darea de seamă se aprobă.

Se examinează *regulamentul numirilor şi transferărilor* personalului bisericesc, întocmit pe temeiul avizelor date de eparhii.

S'a discutat conflictul ivit între P. S. episcop Vartolomeu şi P. S. arhiereu Galaction Gordun, fără a se lua hotărâre.

In şedinţa dela 2 l. c. membrii Sfântului Sinod s'au ocupat de problema *monahismului* şi au hotărât instituirea unei comisii, care, sub preşedinţia I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, să cerceteze această însemnată chestiune a Bisericii noastre ortodoxe. Din comisiunea aleasă mai fac parte: I. P. S. Sa mitropolitul *Visarion* al Bucovinei, PP. SS. LL. episcopul *Dionisie* al Ismailului, *Tit* al Hotinului, *Grigorie* al Argeşului, şi *Nicolae* al Orăzii.

S'a discutat pe articole şi s'a întocmit regulamentul pentru numirea şi transferarea personalului bisericesc.

Cu ocazia aceasta Sf. Sinod a luat măsuri şi pentru reglementarea intervenţiilor lăturalnice ale candidaţilor la preoţie, hotărând să excludă pe acei candidaţi cari îşi urmăresc drepturile pe căi politice.

In aceeaş şedinţă s'a luat act de scrisoarea Primatului Angliei, unde se arată că concluziile conferinţei din 1935 dela Bucureşti au fost admise de provinciile de York şi Canterbury cu marea majoritate de 104 voturi pentru, şi 6 voturi contra.

In scrisoarea Primatului Angliei către I. P. S. Patriarh *Miron* se spune:

Vă amintiţi că, în timpul memorabilei vizite a Sanctităţii Voastre la Londra din vara trecută, mi-aţi înmânat o copie a rezoluţiei Sf. Sinod al Bisericii din România, cu data de 20 Martie 1936, prin care se declara că Sfântul Sinod acceptă validitatea hirotoniilor anglicane, dupăce Biserica Angliei ar ratifica punctele conţinute în raportul Conferinţei ţinute la Bucureşti în Mai 1935.

Potrivit termenilor acelei rezoluţii eu am supus raportul celor două sinoade (Convocaţiuni) de Canterbury şi York şi sunt fericit de a vă informa că ambele sinoade, după o examinare amănunţită, au acceptat şi aprobat raportul cu o majoritate sdrobitoare.

Aceasta înseamnă că înţelegerea realizată la Bucureşti a fost acum în mod autoritativ acceptată de Convocaţiunile, sau Sinoadele Bisericii Anglicane.

Alătur un memorandum care arată în amănunte termenii rezoluţiilor votate, numai cu şase contra, în Sinodul de Canterbury şi York.

Sper că Sanctitatea Voastră şi ceilalţi membri ai Sf. Sinod vor fi tot aşa de mulţumiţi cum sunt eu de obţinerea acestui fericit rezultat, şi mă rog ca relaţiunile frăţeşti astfel stabilite să aducă roadă îmbelşugată în anii ce vin, spre gloria lui Dumnezeu şi spre întărirea Corpului lui Hristos (Biserica lui Hristos).

Aceasta este speranţa mea şi a tuturor acelora cari au în inimă unitatea Bisericii lui Hristos ca înţelegerea deja ajunsă să ducă la progrese şi mai mari către o deplină intercomuniune între Biserica Angliei şi Bisericile ortodoxe de răsărit, ceeace este sarcina rugăciunilor noastre şi scopul tuturor eforturilor noastre.

Al vostru credincios frate în Hristos
(ss) COSMA

Sf. Sinod a fost prorogat pentru luna lui Mai 1937.

Apel

Patriarhia Română — dorind să aibă întreaga literatură patristică tradusă în limba română — face apel către toţi P. C. Preoţi şi P. S. mireni fii ai Bisericii noastre, care au cuvenita pregătire şi depline cunoştinţe atât cu privire la învăţăturile bisericeşti, cât şi la limba originală a cărţilor, cum şi dorinţa de a lua parte la lucrarea aceasta frumoasă şi de deosebită însemnătate pentru Biserica noastră, ca să binevoiască a se anunţa la Consiliul Central Bisericesc, aducându-i la cunoştinţă opul sau lucrarea patristică pe care o traduc sau o voesc să o traducă. Cărţile trebuesc traduse din limba originală în care a scris-o autorul, iar alte traduceri le poate folosi — cel mult — ca orientare traducătorul.

Imprimarea traducerilor se va face în ordine cronologică, începând cu apologeţii.

Lucrările, — prezentate Consiliului Central Bisericesc, — înainte de a fi imprimate se vor revizui de o comisie alcătuită anume în acest scop sub preşedinţia P. S. Vicar Patriarhal Irineu Târgovişteanul ca delegat al Sf. Sinod.

Editarea se va face de «Institutul Biblic» dela Patriarhia Română şi Tipografia Cărţilor bisericeşti.

Remuneraţia pentru traducerile făcute şi tipărite va fi 20% din venit, după acoperirea cheltuelilor de imprimare şi editare.

Indreptez rugarea mea către toţi fiii buni ai Bisericii mele, ca să contribue, — câţi pot, la înfăptuirea acestui vechi gând al meu — şi de sigur şi al altor clerici ai Bisericii noastre.

Trimit tuturor celor ce se vor aşeza la lucru ale Noastre Patriarhiceşti binecuvântări şi le urez spor la muncă.

Bucureşti, 16 Februarie 1937.

Miron,
Patriarhul României.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Noua constituţie sovietică

Proclamată cu mare sgomot, într'o şedinţă festivă a congresului sovietic dela Moscova, noua constituţie, prezentată ca «*cea mai democratică*» din lume, n'a schimbat în lunile şi săptămânile din urmă absolut nimic în viaţa cetăţeanului simplu al uniunii sovietice, — acesta e faptul constatat în corespondenţă dela Moscova a unui mare ziar din străinătate. Aceeaş corespondenţă face şi următoarele încheeri:

Constituţia nouă rusească îş face apariţia mai mult în propagandă, decât în viaţa practică. La perchiziţii şi arestări se introduc poate alte formalităţi, care însă au să rămâie numai formalităţi, fără să ocrotească pe cineva împotriva atotputerniciei autorităţilor. Libertatea persoanei, libertatea cuvântului şi a presei este tot aşa de îngrădită, ca şi mai înainte. Deşi constituţia s'a proclamat în chip sărbătoresc, totuşi rămân şi mai departe active toate instituţiile creiate pentru a o stânjeni. In fruntea tuturor stă *cenzura preventivă* oficială, care îndeosebi cu privire la tipărituri din străinătate este astăzi şi mai severă decât era până acum.

De altfel întreaga constituţie este lipsită de partea principală, care ar fi să fie sufletul ei, şi adecă: noua constituţie e văduvită de *legea electorală.* Constituţia, — care deşi recunoaşte dreptul de vot general, direct şi secret, şi totuş îl monopolizează pe seama unui singur partid, — nu lămureşte cum are să se desfăşoare lupta electorală între cei candidaţi. Lămurirea o dau rezoluţiile publicate de *comitetul central* al partidului comunist, adecă adevărata corporaţie legiuitoare a uniunii sovietice.

Conform constituţiei, uniunea sovietică (comună, republică, uniune) se împarte în cercuri electorale. Nu se fac liste, ci numai *candidări personale.* Organizaţiile care îş numesc candidaţii, sânt diferitele asocieri profesionale, sportive, ştiinţifice, şi mai pe sus de toate marea uniune militară Osoaviakim. Conducerea tuturor organizaţiilor este încredinţată, după constituţie, în mânile comuniştilor, legaţi prin disciplina de partid. Viitorii candidaţi vor fi prin urmare exponenţi ai unui şi aceluiaş partid. Candidările nu se pot face fără ştirea şi aprobarea conducerii partidului; — în modul acesta devine cu totul imposibilă pătrunderea *elementelor de opoziţie.*

---

colaborare mai strânsă a popoarelor. Societatea Naţiunilor şi un număr mare de organizaţiuni internaţionale serioase, cu toate îndoelile şi criticile cari li s'au adus, cu toată situaţia extrem de gravă în care se găseşte lumea, s'au ajuns la rezultate foarte importante în această direcţie. Spre a nu face generalizări, mă mărginesc la problema teologică şi ecleziastică, care ne interesează mai mult în acest moment.

Cu terminarea războiului începe o acţiune intensă de refacere, de organizare internaţională ecleziastică şi teologică. Se încearcă înlăturarea zidurilor chinezeşti cari separă diversele popoare şi diversele biserici, efecte ale marilor evenimente, ale schismelor şi operelor teologice cari au urmat în mod natural pentru a justifica şi aprofunda punctele deosebitoare: muncă laborioasă, serioasă şi voluminoasă, dar scolastică şi mai ales fanatică. Un mare efort, în adevăr unitar, a face prin ceeace numim mişcarea ecumenică, spre a concentra forţele creştine spirituale, care există în lumea întreagă în măsură a se opune răului moral care organizat sub una dintre multiplelei forme de azi, şi conduse de o disciplină de fer, încearcă distrugerea reală a ordinei religioase, morale şi sociale. Epoca precedentă secolului nostru putea fi numită èra diviziunii, pentru îngustimea, limitarea în concepţii, în încăpăţinarea în concepţiile anumitor medii, mai ales medii teologice, cari în discuţiile teologice asupra formulelor şi a concepţiilor unilaterale uitau aproape cu totul substanţa principală a religiei creştine.

Epoca postbelică independentă de rezultate, de certitudinea probabil dubitabilă pe care o avea efortul unitar ce-l face, pentru efortul său unionist şi pentru natura sa, poate fi numită èra uniunii, a reînoirii şi a deşteptării gradate a unei conştiinţe creştine unice.

Mişcarea, numită ecumenică, se concretizea mai ales în 3 mari organizaţiuni internaţionale: 1. Alianţa universală a amiciţiei internaţionale prin biserică, care are de scop să examineze şi să rezolve prin mijloace paşnice şi cu intenţie creştină, diferenţele cari separă până la sânge popoarele şi naţiunile; 2. Organizaţia internaţională a credinţei şi a administraţiei, care urmăreşte înţelegerea foarte dificilă a diverselor biserici asupra diferenţelor dogmatice şi a succesului unirii dogmatice; 3. Organizaţia universală a ceeace numim creştinismul practic, care urmăreşte unirea şi încurajarea tuturor forţelor şi a tuturor concepţiilor morale din lumea creştină, spre a face să se cunoască şi să se impuie în mod practic, în viaţa socială, eternele principii absolute ale moralei Evangheliei, cu scopul de a combate în mod eficace şi chiar de a anihila răul moral care domină şi se impune azi cu tărie, din cauza indiferenţei ce se manifestă faţă de aceste principii morale. Această mişcare ecumenică aş spune că munceşte într'o formă supraumană spre a ajunge dacă nu la unire — foarte grea, din multe motive, iar azi imposibilă — cel puţin la înţelegerea mutuală între biserici. Cei cari ca mine urmăresc această mişcare dela naşterea ei, vor fi convinşi că nu vom întârzia a vedea rezultatele pozitive ale acestui efort important. Dar abea sânt câteva decenii, de când era considerată imposibilă întrunirea reprezentanţilor diverselor biserici. Chiar dacă s'ar realiza pentru un moment, ea se va separa şi mai duşmană, din cauza fanatismului orb care domina toate părţile şi se baza în mare parte pe neglijarea împrejurărilor şi a lucrurilor. Azi sânt adunaţi cu un scop comun reprezentanţii diverselor biserici, şi chiar ai bisericii catolice, sub forma de observatori amicali. Discută în plină armonie şi linişte asupra divirgenţelor cari există şi ajung îndată la o înţelegere reală asupra multor puncte. Aceasta înseamnă un progres realizat. Dar dece, în acest discurs solemn de deschidere a congresului panortodox, găsesc potrivit a menţiona în special mişcarea ecumenică, care n'are nici un raport direct cu adunarea de azi?

Spuneam la început că iniţiativa din care a ieşit acest congres, nu era originală.

In mişcarea ecumenică, cu cele 3 direcţiuni ale ei, au fost invitate să colaboreze toate bisericile creştine. Toate bisericile, — în afară de cea catolică, în care se continuă cel puţin oficial a se persista politica «*Non possumus*» —, au răspuns cu entuziasm. Chiar biserica noastră, ceva mai înainte de această învitare, prin intermediul patriarhului ecumenic, a luat iniţiativa constituirii unei societăţi a Bisericilor, după modelul Societăţii naţiunilor, şi această propoziţie a fost obiectul unei enciclice adresată tuturor Bisericilor creştine. Dar independentă de această hotărâre, Biserica ortodoxă, prin reprezentanţii săi din diversele secţiuni autocefale, nu numai că a colaborat cu celelalte biserici autocefale şi şi-a adus la un efort comun propriile sale forţe, azi slăbite, dar a fost onorată în diverse chipuri prin reprezentanţii ei.[1] Dela 1920 reprezentanţii bisericii ortodoxe n'au lipsit niciodată dela întrunirile internaţionale. Nu vreau să Vă atrag atenţia asupra importanţei participării Bisericii ortodoxe la această mişcare universală, care din insignifiantă poate deveni foarte importantă, dar acesta e un subiect care nu ne interesează acum. E de notat totuşi, că în aceste întruniri internaţionale, — ocazie care s'a prezentat pentru întâia oară în epoca noastră, — s'au cunoscut şi s'au întâlnit teologii ortodocşi ai diverselor secţiuni ale Bisericii ortodoxe, — cari până acum se ignorau din motivele pe cari le-am amintit

[1] P. S. Episcop de Thyateira, reprezentantul Patriarhatului ecumenic, a fost mai mult de o repriză numit preşedinte al adunării; ear cel care vorbeşte, secretar general.

Probleme-Recensii-Comentarii

Societatea Sfântul Gheorghe a tineretului din *Agnita*, în trunte cu harnicul părinte Pora, a organizat o serie de conferinţe cu subiecte religioase-culturale îngrijindu-se de o sănătoasă hrană sufletească pentru popor în fiecare Duminecă după masă timp de două luni. Acest frumos ciclu de conferinţe s'a sfârşit Duminecă în 28 Martie. Cu acest prilej a fost învitat părintele Dr. Nicolae Terchilă, profesor la academia teologică în Sibiu, care a servit la sf. liturghie şi a predicat interpretând Evanghelia zilei, iar după masă a ţinut o substanţială conferinţă vorbind despre „Legea românească în trecutul nostru", şi îndemnând pe popor să rămână pentru totdeauna fiii credincioşi ai „mamei divine", care este Biserica ortodoxă şi să îndeplinească legea Bisericii, care e legea românească. Conferinţa părintelui Terchilă, ca şi toate celelalte, au fost incadrate în frumoase cântece religioase şi naţionale executate de corul societăţii Sf. Gheorghe cu un succes impunător. Părintele protopop Păcală aduce călduroase mulţumiri vrednicilor colaboratori la realizarea acestei frumoase opere de adevărată educaţie a poporului, care merită toată lauda şi recunoştinţa. Amintesc între alţii pe dnii Dr. Octavian Stănilă medic, Dr. Ioan Biriş judecător, şi alţii, cari n'au pregetat nici o osteneală pentru culturalizarea poporului. Fie ca sămânţa aruncată, să cadă în pământ bun şi să producă rod însutit!

*

Comunităţile *religioase*, deşi organizaţii admise legal, sânt oprite să-şi pună candidaţi, dupăce din aceste organizaţii comuniştii, după drept, nu pot face parte.

Comunităţile religioase ar forma unica opoziţie, care ar avea un program. Numărul credincioşilor, cum arată noul recensământ, s'a sporit binişor. Se cunosc şi cererile tot mai stăruitoare pentru lărgirea drepturilor acestor comunităţi religioase şi ale preoţimii lor.

Deocamdată, toate „libertăţile" constituţiei sovietice rămân şi mai departe asupriri şi tirănii, îmbrăcate cu mai mult sau mai puţin meşteşug.

Conferinţa dlui Col. Macovescu. — Dumineca trecută s'a ţinut la Sibiu, în sala mare a Prefecturii conferinţa „Religie şi Ştiinţă" a dlui col. Macovescu.

In faţa unei asistenţe alese, vorbitorul nostru a reuşit să prezinte una din problemele care frământă astăzi spiritele şi de rezolvarea căreia depinde armonioasa desvoltare a spiritualităţii omeneşti.

S'a crezut, şi se mai crede încă şi astăzi de unii pretinşi, dar falşi reprezentanţi ai ştiinţei, că religia este o formă degenerată de gândire şi ea nu poate trăi în bună înţelegere cu ştiinţa, ale cărei rezultate ar fi cu totul opuse religiei.

Această credinţă mai stărue astăzi numai în sufletele înguste ale pretinşilor cugetători. Conferenţiarul nostru acest lucru şi-a propus să-l demonstreze, şi a reuşit deplin: adevărata ştiinţă şi adevărata religie nu numai că nu se contrazic, ci stau în raporturi de bună înţelegere. Adevăraţii oameni de ştiinţă cari şi-au dedicat întreagă viaţa descoperirilor ştiinţifice, au fost în acelaş timp credincioşi smeriţi, cari şi-au încheiat lucrul lor cu rugăciuni de mulţumită lui Dumnezeu. Acesta este argumentul cel mai puternic care arată minunat felul cum se poate împăca religia cu ştiinţa. Aceste câteva idei pe care am ţinut să le remarc, precum şi alte multe desvoltate cu o limpezime de cugetare, au format subiectul conferinţei dlui Col. Macovescu, care a fost răsplătită cu o ascultare atentă de cei ce au asistat *D. P.*

*

Din Mohu. — Veterana societate Astra îşi continuă cu multă însufleţire realizarea valorosului ei program de culturalizare a maselor. In 28 luna trecută comuna a avut în mijlocul ei pe delegaţii dela centru Dr. **Stoichiţa,** inspector sanitar împreună cu Prof. Dr. **Neaga**, cari pe lângă frumosul dar al Astrei, constătător din 100 cărţi, au dat sătenilor înţelepte sfaturi cu privire la trup şi suflet. Şcoala fiind neîncăpătoare pentru lumea care alergase la sfat bun, dovedeşte cât de necesară este realizarea gândului ce de mult îi munceşte pe intelectualii harnici ai comunei, de a se zidi cu un ceas mai de vreme lăcaşul cel nou. Se zice că anumiţi fruntaşi (din Sibiu) ai partidului pun beţe în roate. Să fie oare adevărat?

*

Din Bungard. — A petrece câteva clipe în această comună e o plăcere. Ceeace nu vezi aiurea, vezi aici: o disciplină şi armonie între Biserică, şcoală şi administraţie. Ai crede că învăţătorii, notarul şi primarul sunt copiii aceluiaşi tată, ai preotului. Iată că disarmonia trimbiţată nu de mult de unele fituice ale scrisului, a fost fictivă. Mulţumită grijei părinteşti a Inalt Preasfinţitului, comuna a fost dăruită cu un iconostas artistic lucrat, care îmbrăcând biserica în haină nouă, constitue o adevărată podoabă a casei Domnului. Locuitorii se fălesc cu „darul Mitropolitului", dovadă că te roagă cu inzistenţă să le vezi biserica. Chiar ca simplu asistent la manifestări publice, poţi constata că lumea apreciază mult pe acei cari vin să aducă, nu să ducă. Astfel Duminecă în 4 crt., deşi îşi anunţase sosirea în comună o grupare politică, totuşi lumea s'a îmbulzit spre sala unde în cadrul Astrei se desfăşura un program artistic destul de bogat. A sfătuit preotul Modran, a vorbit învăţătorul-director Boician, pr. prof. Neaga, doctorul Lungu Cornel, s'a cântat, s'a declamat, uitându-se de aceia cari erau aşteptaţi să ceară voturi.

Nr. 3657

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă candidaţilor de preoţi în Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, că Vineri şi Sâmbătă în 16—17 April a. c. se va ţinea la Arhiepiscopie sesiune extraordinară pentru examenul de capacitate preoţească. Absolvenţii de academie şi licenţiaţii în teologie, fără examen de capacitate preoţească, sânt îndrumaţi a trimite de urgenţă cerere pentru admitere la acest examen cu actele despre pregătirea teologică, de naştere, şi de botez.

Consiliul arhiepiscopesc

*AIVZ

Volumul al doilea din lucrarea: Hristos în şcoală, de părintele D. Calugăr, a ieşit de sub tipar şi se poate comanda prin Librăria arhidiecezană, în vederea cateheţilor în învăţământul primar.

Volumul al doilea cuprinde 498 pagini şi costă Lei 220 exemplarul, la care se adaog Lei 25 porto poştal.

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

INFORMAŢIUNI

Şomeri intelectuali în România. Acum câteva săptămâni (la 7 Martie 1937) s'a făcut recensământul intelectualilor lipsiţi de ocupaţie. Rezultatele obţinute dovedesc, că somajul intelectual, în ţara noastră, este departe de-a lua proporţiile din alte ţări. Datele statistice confirmă, că România are 6197 şomeri intelectuali, din care la oraşe: 3701, la sate 2496. In Bucureşti 800. In Sibiu 100.

P. S. Sa episcopul armatei, Dr. Ioan Stroia, a făcut gestul nobil de a dona sfintei biserici din *Aciliu*, prot. Sălişte, două *vii*, suportând şi taxele de transcriere a imobilului pe numele bisericii — Domnul să răsplătească cu dar de sus fapta generosului donator. — Aciliu, 5 April 1937. Pr. *I. Bărbat.*

Distincţie. Lucrările dlui *Al. Lascarov-Moldovanu:* Vieţile sfinţilor şi Intoarcerea lui Andrei Pătrăşcanu, au fost cinstite din partea I. P. Sfinţitului patriarh *Miron* cu *diplome de onoare.* Meritata distincţie dovedeşte, că o nouă eră se începe în scrisul românesc, — eră inaugurată în *duh creştin*, atât de trebuitor în lupta spirituală de azi, care în lucrările unor scriitori mai noui se înfăţişează în trăsături de adâncă sinceritate şi putere.

Ajutoare din cele mai nimerite. Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu, sub priceputa conducere a P. C. protopop *Emilian Cioran*, ţine să rămână mereu credincioasă trecutului ei de şapte decenii; şi astfel, într'una din Duminecile trecute, *a distribuit, la 86 ucenici, ajutoare în valoare de aproape zece mii de lei.* Li s'au dat ucenicilor: haine, ghete, ciorapi, albituri, şi cărţi. Cheltuelile, pentru aceste lucruri, s'au acoperit din sumele de: 5000 lei daţi de Consiliul arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu, 1600 Lei dela banca „Albina", ear restul este contribuţie din partea meseriaşilor români.

Act de mulţumire. Subsemnatul, în numele parohiei ortodoxe române din *Aciliu*, prot. Sălişte, mulţumesc tuturor binevoitorilor cari au încurajat munca şi jertfele sătenilor de a-şi ridica o nouă biserică, a cărei clădire nădăjduim să fie terminată până în toamnă. Au contribuit: Banca Albina Sibiu 2000 Lei, Consiliul arhiepiscopesc Sibiu, 3000 Lei, Prefectura judeţului Sibiu 60.000 Lei, Jud. Brăila 10.000 Lei, prof. Oţoiu Cluj, protopop Dr. D. Borcia Sălişte, primpretor Roşca Sălişte, director I. Vulcuţ Diciosânmărtin, I. Pavel Bucureşti, director A. Gherman Sibiu, I. Noaghiu notar Mercurea, I. Gherman Aciliu, Ilie

---

mai sus, — acum s'au unit în mod spontan şi natural, spre a susţine punctele de vedere ortodoxe şi s'au prezentat ca o grupă ortodoxă unică. Aşa s'a întâmplat la Lausanne şi în special la Stockholm în 1935, ca şi în alte ocaziuni, înainte şi după această dată. Au atras astfel atenţia arătând şi punând în relief în sânul familiei creştine Ortodoxia pe care o considerau aproape moartă.

Iată ce ne-a dus la ideea azi realizată în mod aşa de solemn. Ocazia de a reuni în comun un număr mare de teologi ortodocşi a făcut să se nască ideea unei uniri posibile şi indispensabile a tuturor forţelor ortodoxe existente. Din moment ce noi ortodocşii, luăm parte ca elemente izolate la mişcarea ecumenică, profitând de întrunirile cari au avut loc altădată şi după o iniţiativă străină, n'ar fi fost posibil să organizăm o întrunire exclusiv ortodoxă spre a pune, în mod mai direct, forţele noastre în contact şi în relaţie într'un efort unic şi organizat, ca să prezinte Ortodoxia ca o forţă unică şi în adevăr creştină, aşa cum e de fapt şi dela cari şi noi şi cei cari sânt în afară de noi să auză la fel. Această gândire, comunicată colegilor prezenţi acì şi la o conferinţă din Copenhaga în 1922, a fost primită cu entuziasm şi a încolţit ca o sămânţă bună. Ideia înţelegerii şi a colaborării a încolţit în toate cercurile teologice ortodoxe. Toţi, fără excepţie, au simţit necesitatea acestei uniri şi în mod spontan au căzut de acord în principiu. Rămâne să decidem unde, când şi cum poate deveni realitate această gândire.

Locul a fost găsit. Toţi cei cari au fost prezenţi la această primă adunare şi la altele de aceeaşi natură cari au urmat şi la cari s'a discutat chestiunea, în special la Cambridge în 1932 şi la Chamby (Elveţia) în 1935, aş putea zice că toţi recunoscând de unde venia iniţiativa, care în adevăr n'a putut fi numită astfel, fiindcă nimeni nu avea nici păreri, nici sentimente diferite, au decis îndată şi foarte insistenţi, că Atena să fie sediul primului congres de teoligie ortodoxă, fiindcă azi e sediul celei mai vechi facultăţi teologice. Pentru fixarea datei şi a metodei, ni-au trebuit însă 10 ani.

De ce am întârziat atâta?

Iată că azi această adunare care n'a fost decât gândită şi dorită, devine o realitate. Ne-am întrunit la deschiderea primului congres de teologie ortodoxă la Atena. Ideia congresului am studiat-o, am manifestat-o şi am realizat-o la mişcarea ecumenică. E un act de dreptate să recunoaştem în acest moment şi să arătăm conexiunea dintre congresul nostru şi mişcarea universală, care face atâtea promisiuni pentru viitorul întregului creştinism.

II

Dar ce importanţă, ce semnificaţie, ce scop urmăreşte adunarea de azi, ca şi organizarea congresului ţinut la Bucureşti, în Ianuar (anul trecut) şi care — dacă vrea Dumnezeu — va mai continua să existe mult timp?

Spre a înţelege în adevăr mersul lucrurilor, e necesar să cunoaştem situaţia clară a Ortodoxiei în ea însăşi şi faţă de restul lumii creştine. Biserica ortodoxă, în structura ei interioară şi în entitatea sa, formează o manifestare foarte importantă a idealului şi a lumii creştine.

Formând, cum am demonstrat, o urmare neîntreruptă cu Biserica veche şi nedivizibilă, oferă în ea însăşi conjunctura perfectă a principiilor fundamentale ale religiunii creştine şi ale gândirii elenice, care durând de multe secole a pus tot ce era mai sublim şi mai important în serviciul nouii religii. Marii Părinţi şi Doctori ai bisericii, sublimii poeţi eclesiastici, fiii puri ai gândirii elenice, au desvoltat — am putea spune — toată forţa spiritului lor grecesc; în aşa fel — mai ales în epoca de înflorire a istoriei ecleziastice, în epoca de aur a Bisericii — cum se spune de obicei, apare o strălucire nouă şi vie a spiritului elenic sub caracter creştin. Profunzimea şi bogăţia teologiei şi a poeziei greceşti, formând — ceeace formează vechii filosofi clasici eleni pentru filosofie — baza şi punctul de plecare teologic ulterior şi al desvoltării ecleziastice, care în toate timpurile şi mai ales azi au provocat şi provoacă admiraţia nelimitată a lumii civilizate şi formează mărirea bisericii noastre. Mai precis, din cauza bogăţiei şi a profunziunii teologiei şi a cultului ei, biserica ortodoxă a conservat în epocele şi în periodele de decadenţă atâta sevă şi vitalitate, graţie cărora i-a păzit copiii, din punct de vedere religios şi spiritual, în conjuncturi dificile.

Totuşi, caracterul evident elenic al ortodoxiei fără care nu poate fi ceeace e, n'a făcut din ea o putere exclusivă. Chiar din contră, e foarte suplă, din cauza naturii, a libertăţii şi a caracterului gândirii elenice, dovedeşte miracolul popoarelor slave în special şi al altor popoare ortodoxe. Ortodoxia elenică li-a adus lumina religiei creştine şi totodată şi aceea a civilizaţiei. Dar mai târziu a devenit o forţă nouă, şi o parte foarte importantă a entităţii lor şi a existenţei naţionale, în acelaş grad, fără nici o diferenţă. Ortodoxia e şi pentru slavi, români, sirieni şi alte popoare, ceeace e pentru eleni. Ortodoxia a devenit nu numai o mare forţă spirituală în ea însăşi şi pentru fiecare naţiune pe care o stăpâneşte din punct de vedere religios, ci şi un instrument de legătură pentru popoarele care aparţin familiei sale, prin comunitatea caldei atmosfere religioase pe care o respirăm în mod egal.

Dacă ortodoxia constitue o astfel de forţă pentru ea însăşi şi în relaţiile interne, nu reprezintă în epoca antibelică, — ce se urcă până la marea schismă din secolul XI, — cum am mai spus,

Martin Sălişte, D. Bârsan Sălişte, şcoala din Cristian, Maria Mareş Aciliu câte 1000 lei, Dr. Lupaş medic Sălişte 3000 lei, cercul cult. înv. Sălişte 3000 lei, H. Oţoiu înv. Aciliu 2000 lei, Pr. Bărbat Aciliu 600 lei, N. Mânzat Aciliu 500 lei. — S'au mai făcut şi alte donaţii despre care se va face dare de seamă la sfinţirea bisericii. — Pr. *I. Bărbat.*

Sfat cuminte şi îndemn bun pentru popor. Conferenţiarii Asociaţiunii culturale „Astra", desp. judeţean *'Sibiu*, au ţinut în ultimul timp, în Martie şi April, instructive prelegeri în comunele: Caşolţ, Daia, Roşia, Noul, Guşteriţa, Mohu, Bungard şi Şelimbăr, dând sătenilor din aceste opt comune sfat şi îndemn în materie de *economie, igienă, morală creştină şi istorie naţională*. Dintre preoţii noştri au conferenţiat: profesorul Dr. N. Neaga („Biblia pentru săteni") şi prof. A. Nanu („Clipe din viaţa lui Mihai Viteazul"). Despre credinţa strămoşească şi pericolul satelor din punct de vedere naţional, a vorbit dl revizor şcolar Ion Dragomir. — Conferenţiarii au fost ascultaţi cu mare interes în comunele menţionate. Din partea Asociaţiunii s'a dat fiecărui cerc cultural câte o bibliotecă în valoare de peste trei mii de lei. Intre cărţile acestor biblioteci se cuprind şi cele dăruite de M. S. Regele prin Fundaţiile Regale.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 11 April 1937, va predica părintele *M. Neagu.*

Conferinţă publică. In continuarea ciclului religios, conferenţiază Duminecă, în 11 April 1937, ora 6 seara, în sala prefecturii judeţene, dl advocat din Craiova şi preşedinte al mai multor societăţi culturale şi patriotice craiovene, *Constantin M. Ciocăzanu*, despre: Credinţă şi magica ei putere.

CARŢI ŞI REVISTE

Mântuirea în Biserica Ortodoxă, de Pr. *N. V. Hodoroabă*, Iaşi, Tip. „Opinia", 1937. Preţul 10 Lei. — Broşură de 24 pagini, în care se desvoltă pe scurt felul cum priveşte biserica noastră creştină ortodoxă chestiunea însemnată a mântuirii sufletelor.

Scrisă, ca să poată fi cetită atât de poporul dela ţară, cât şi de lucrătorii fabricelor dela oraşe, cărticica părintelui Hodoroabă se citeşte cu folos de tot creştinul.

Organizaţi Reuniuni de femei

Anunţ

Şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu are trebuinţă de 80—100 de paturi solide, de fier, cu somieră. Ofertele închise, cu garanţia reglementară, se vor înainta *Comitetului şcolar*, până la 24 Aprilie 1937.

Preşedinte **Tr. Scorobeţ**

Secretar **I. Sandu**

Tribunalul Sibiu Secţia I-a

Dos. P. j. 1511—1929 (10) 1—1

Exstras

Tribunalul Sibiu prin decisiunea P. j. 1511/1929 din 10 Noemvrie 1936, a admis în sensul dispoz. art. 93 legea persoanelor juridice, schimbarea membrilor în comitetul de conducere al Asociaţiei Restauratorilor, Hotelierilor şi Cârciumarilor Români din Sibiu cu următoarele persoane:

Preşedinte: Dumitru Papp, Vicepreşedinte: Nicolae Dragomir şi Ioan Gligor, Casier: Ioan Bozdog, Cenzori: Dumitru Schiopu, Achim Crăciun şi Simion Manole, Membri: Ioan Banciu, Andrei Niculcea, Ioan Banu, Nicolae Rusu. Ioan Pintea, Petre Răspop şi V. Ritivoi, cu toţi domiciliaţi în Sibiu.

In acelaş timp s'a încuviinţat şi modificarea art. 4, 7, 14 şi 25 din statute, în sensul procesului verbal al adunării generale din 20 Februar 1936.

Sibiu, 10 Noemvrie 1936.

Grefier:
I. TĂNĂSESCU

(17) 1—2

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din filia Streiu, judeţul Hunedoara, protopopiatul Haţeg, dă în întreprindere, prin licitaţie publică cu oferte închise, zidirea bisericii, conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 8941 din 6 Noemvrie 1936.

Ofertele închise şi sigilate însoţite de o garanţie de 23.000 lei în numerar, sau acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, carè va avea loc în ziua de 18 Aprilie 1937 ora 3 p. m. în biserica din Streiu.

Planul şi devizul se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Streiu, la 3 Aprilie 1937.

Oficiul parohial ort. rom.
Pr. Ştefan Păcurariu

Nr. 83/1937 (18) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Pestişul-mare** cu filia **Buitur**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Nefiind casă parohială, parohia plăteşte chiria până la edificarea casei.

2. Sesiune parohială şi adău:

a) Pestişul-mare: 2 jug. 651 st. p. fânaţ. Adău: 30 litri porumb smicurat dela fiecare familie, — cca 90 familii.

b) Buitur: 3 jug. 810 st. p. arător, fânaţ şi grădină. Adău: 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie, cca 65 familii.

3. Stóla obişnuită în parohie.

4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiune dela Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 15 Martie 1937.

Nicolae Suciu
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Bilanţul fondului de ajutorare preoţesc

la 31 Decemvrie 1934

Active		Passive	
Cassa (Numerar) starea la 31 Decemvric 1936	1.615.604·—	Starea la 31 Decemvrie 1935	783.252·—
		Capitalizare	832.352·—
	1.615.604·—		1.615.604·—

Contul Cheltueli şi Venituri

Cheltuit — Natura cheltuelilor			Incasat — Natura incasărilor	
Ajutoare pentru:				
11 preoţi à	30 000·	330 000·—	Cotizaţii de fondare	73·100·—
6 „ à	15.000·—	90 000·—	„ lunare	1 181.909·—
Imprimate, registre		982·—		
Echivalent		1 675·—		
Capitalizare		832.352·—		
		1.255.009·—		1.255 009·—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUZ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

perioda separării şi a scolasticei, pe când biserica noastră e dispreţuită pe nedreptul şi din ignoranţă de catolici şi de protestanţi. Era considerată ca o biserică moartă şi fosilă, incapabilă de a mai produce o nouă viaţă spirituală, legată cu totul de tradiţie şi formalism, pentru care ei o considerau ca moartă, dar care au fost aşa de rău înţelese, aşa de rău interpretate prin ei şi din nefericire şi de unii din noi. Dar, după marele răsboi, am înţeles necesitatea imperioasă de a face să colaboreze toate forţele spirituale creştine, spre a forma un front unic, iar atenţia restului lumii creştine s'a îndreptat spre Ortodoxia noastră. Probabil, azi nu prezintă atâtea forţe spirituale ca celelalte biserici creştine, fiindcă azi încă se găseşte în depresiune spirituală din cauza lungilor răstrişte din trecut. Dar, judecând locul pe care-l ocupă în istoria creştinismului şi posibilităţile evoluţiei sale viitoare, nu e o forţă fără importanţă sau neglijabilă. Dat fiind că la această mişcare modernă, numită cu termen grecesc ecumenic, biserica latină nu colaborează pe baza politicei de *Non possumus* —, cooperaţia bisericii noastre cu restul lumii creştine e considerată ca foarte preţioasă. Şi în adevăr e preţioasă mai ales pentru importanţa şi bogăţia sfintei tradiţii pe care o deţine. Celelalte biserici, neglijând de timpuriu tradiţia, încep abia azi să-i vadă importanţa şi marea valoare a forţei sale. Acuza justă pe care li-o aduce lumea catolică pentru această lipsă esenţială, îşi găseşte o satisfacţie importantă şi o scuză în colaborarea cu Biserica ortodoxă, aşa de bogată în tradiţie. In acest front unic cu celelalte biserici, a noastră dă o înaltă semnificaţie prin tradiţia sa şi acesta e un punct despre care nu ştiu dacă teologia ortodoxă l-a înţeles în întregime.

Dar această valoare a ortodoxiei în raporturile sale interne şi exrerne, — ca şi înţelegerea situaţiei ei, ca reprezentând biserica lui Hristos, organism viu în toate manifestările şi direcţiile vieţii sale,— impune cunoaşterea întreagă a obligaţiilor sale faţă de ea însăşi şi de altele, ca şi crearea unei conştiinţe unice a forţei interne şi externe pe care o reprezintă Ortodoxia. In aceasta constă importanţa întrunirii noastre de azi.

Biserica noastră, în înaltele misiuni şi obligaţiuni, nu se poate lăsa condusă de simplul instinct ca până în prezent şi de tradiţia simplă şi naivă. Ea trebue să meargă înainte pe baza liniei de conduită pozitivă, fondată pe studiul detailat al ei înseşi, a naturii entităţii sale, a tendinţelor şi a scopurilor sale, a obligaţiilor şi a ambianţei apropiate şi îndepărtate în care se mişcă şi acţionează.

Biserica ortodoxă a avut totdeauna conştiinţa acestor puncte ale existenţei sale şi le-a plasat totdeauna în teologie. Studiul şi elaborarea marilor probleme spirituale care preocupă în mod natural Biserica prin însăşi situaţia sa, s'a format, ca să zic aşa, — în laboratorul teologiei. Astfel teologia în mod pozitiv, sau uneori chiar negativ — dece nu, spiritul se'ndreaptă unde vrea, — studiind şi regulând în mod sistematic presumpţiile dificile ca şi urmările lor, încearcă să se adapteze, găseşte şi pregăteşte soluţia şi ofere prin aceasta un material valoros pentru biserică. La rândul ei, Biserica sub influenţa sfântului Duh, ia, adoptă şi determină în mod oficial, ceeace e just, convenabil şi adecvat infalibil mântuirii oamenilor. Iată prima şi principala misiune a teologiei, care e peste tot rolul spiritual al bisericii. Condusă de o astfel de ideologie, condusă la rândul ei spre o spiritualitate mai înaltă ea determină toate în spiritul lui Hristos.

Această poziţie şi semnificaţie a teologiei ortodoxe se desemnează, ca să zic aşa, în mod clar în chestiunea conciliilor ecumenice. Prin urmare, cum ne arată istoria lor, ceeace a pregătit prin operele sale pozitive şi uneori negative şi s'a zidit prin elaborarea spirituală, Biserica a urmat apoi pentru a o determina şi a o stabili în mod definitiv, sub influenţa Sf. Duh. Toate acestea cu o înţelepciune în adevăr infalibilă, să fie şi să rămâie în etern imutabilă, inalterabilă şi invariabilă.

Azi, tot aşa, dacă vrem s'o recunoaştem, — fiindcă nu e recunoscută în general, — necesitatea de a convoca un Conciliu ecumenic, Biserica nu putea avansa fără munca pregătitoare, aşa de importantă, a ştiinţei teologice. Va studia timp îndelungat şi detailat toate chestiunile care interesează Biserica, dela cele mai importante şi mai dificile, până la chestiunile secundare şi la cele uşoare, dintre care unele sânt înscrise în programul concursului nostru.

Studiate bine şi bine pregătite, aceste chestiuni vor fi prezentate Bisericii ca un material foarte preţios, asupra cărora ea îşi va pronunţa judecata şi deciziunea definitivă prin păstorii săi. Nu s'ar fi putut proceda altfel la convocarea Conciliului ecumenic, fără această pregătire, pe care ei înşişi au încercat în zadar, dat fiind volumul de muncă pastorală, mai ales în condiţiile actuale. Să notăm că pata, atât pentru Biserică, cât şi pentru teologia însaşi, devine şi mai ardentă, prin urmare mai necesară şi indispensabilă pentru perioada care se întinde din epoca luptelor iconoclaste şi până azi.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA” SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 18 April 1937 — Nr. 16

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 3822/1937 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm și declarăm convocată **Adunarea eparhială** a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară, pe ziua de **Dumineca Tomii, 9 Mai** a. c., ora 9 dimineața, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia sfânta Liturghie și invocarea Duhului sfânt, după care va avea loc deschiderea Adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu, la 16 April 1937.

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit.

Timp de post și de pocăință

Zilele unui an nu se scurg identice, într'o monotonie omorâtoare de suflet. Timpul n'ar mai avea atunci nici un senz, el nu ne-ar mai pune nici o problemă, nu ne-ar mai cere nici o hotărâre, nici un răspuns.

Precum se deosebesc în privința condițiunilor fizice, așa e rânduit de-o lege mai înaltă să se deosebească și sub aspectul spiritual. Dacă viața naturii e făcută să aibă trebuință de varietate, cu atât mai mult e necesară varietatea pentru spirit. Sufletul nu poate trăi deodată existența în toate dimensiunile și pe toate fețele ei. El nu poate fi în același timp plin de sburdălnicia bucuriilor curate și împovărat de gândurile grave ale unei meditații serioase, luminat de optimismul care e sigur de biruința finală a binelui și umbrit de imensitatea prezentă a răului care nu va putea fi învins așa de ușor. Dar nu se mulțumește nici cu trecerea continuă dela o stare la alta, dela o preocupare la alta. Aceasta produce superficialitate.

E necesar ca timpul să fie împărțit în răstimpuri mai mari, în care sufletul să se aplece cu stăruință asupra uneia din principalele fețe ale realității — așa cum e luminată ea de credința creștină — să se coboare până la fund într'una din regiunile interiorului său.

Foarte importante sunt în curgegea anului bisericesc — anul duhovnicesc — răstimpurile de post. Ele sunt răstimpuri cari trezesc în sufletul nostru coarda seriozității. A seriozității nu față de alții, ci față de noi înșine. Sunt răstimpuri în cari ni se impun stăruitor marile întrebări, în cari ni se cere o răfuială serioasă cu noi înșine sub privirea pătrunzătoare a lui Dumnezeu.

Un teolog celebru din zilele noastre scrie undeva că noi toți purtăm o mască, de nu ne cunoaștem adevărata noastră față, nu ne vedem așa cum suntem. Purtăm această mască fără să ne dăm seama, așa încât nu mai știm că noi suntem altfel decum ne comportăm în fiecare zi. Realitatea aceasta pe care n'o vedem, de care habar n'avem în viața curentă, e întinăciunea noastră în păcat până peste cap. Numai când ne vedem această întinăciune, această urâciune morală, această micime sistematică, vedem și pe Dumnezeu. Pentrucă pe Dumnezeu nu-l putem vedea cât timp purtăm mască. Și viceversa, numai când vedem pe Dumnezeu, ne vedem și adevăratul nostru chip actual. La apropierea lui Dumnezeu, la privirea Lui — pe care trebue s'o cerșim cu ardoare — cade masca jos.

Tocmai pentru această operă de demascare a noastră a fixat Biserica timpurile de post și pocăință, dintre cari cel mai însemnat e Postul Paștilor. Dacă nu vom fi la sfârșitul acestui post în clar cu nimicnicia și nevrednicia noastră, nu vom putea aprecia îndestulitor mărimea și necesitatea mântuirii pe care ne o aduce Fiul lui Dumnezeu prin Crucea și Invierea Sa. Dacă vom mai păstra până atunci o urmă de încredere în bunătatea noastră imanentă și în capacitatea noastră intrinsecă de-a ne mântui, un orgoliu care ne împedecă de-a aștepta totul dela Dumnezeu, aceasta va însemna că nu ne-am cunoscut în de ajuns, n'am înlăturat masca de pe ființa noastră reală, și deci nu vom vedea pe Domnul și nici El nu se va uita la noi. Crucea de pe Golgota nu va avea pentru noi nici o valoare și nici un senz decât cea a oricărui alt eveniment istoric-natural, iar Invierea va fi socotită de noi o iluzie. Marile realități vor rămânea astupate pentru niște ochi obișnuiți să vadă numai natural, pentru o inimă și pentru o minte învăluite în scoarța vârtoasă a naturalismului și a istorismului cu totul imanent, pentru un suflet căruia îi e ușor să filozofeze, adecă să explice totul în înlănțuire cu premisele raționii și ale naturii, dar nu să creadă, adecă să accepte ceeace nu se deduce și nu provine din natură și rațiune: mântuirea prin Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu devenit om.

Fără descurajarea în fața neputințelor noastre, fără tristețea adâncă în fața decăderii noastre morale, nu ne putem înălța la bucuria darului dumnezeesc ce ni se dă prin Crucea de pe Golgota și ni se face cunoscut prin Invierea cea de-a treia zi. Fără a omorâ în noi pe omul învârtoșat, orgolios, natural, «sufletesc», nu va putea prinde în noi vlagă omul cel ascuns, înăbușit, duhovnicesc. Prin post ne recomandă Biserica asceza ca metodă auxiliară a pocăinții. El are două faze: la început e grija de-a nu ne lăsa stăpâniți, copleșiți, de pofte materiale (și spirituale). Dar el nu e perfect până nu devine uitare de aceste pofte; dela grija de-a nu mânca bucate gustoase și multe, el trebue să progreseze la uitarea lor. Numai atunci omul și-a câștigat libertatea cu adevărat; numai atunci, desrobit de cele materiale, își poate contempla serios chipul făcut din adâncuri prea puțin limpezi.

Prin post se realizează pentru om ceva analog cu înlăturarea unor zgomote cari te împedecă să auzi mai clar sunetul unui obiect de preț pe care vreai să-l cunoști. Prin post scoți din casa propriei tale ființe fumul care te împedecă să vezi starea adevărată din interiorul ei, stare care nu te prea încântă, sau te încântă și mai puțin după ce o vezi cum e. Iar pocăința e tristețea care crește pe măsură ce prin înlăturarea fumului, vezi tot mai clar marea dezordine din casa ta. Pocăința nu trebue să scadă cu înaintarea în post. Dimpotrivă, ea trebue să meargă crescând, pentrucă privirea îți pătrunde tot mai adânc în ființa ta și murdăria din ea îți apare tot mai grozavă. In ultimele zile ale postului — dela suirea pe cruce a Fiului lui Dumnezeu — ea trebue să ajungă la proporțiile infinite, cari singure ne fac să înțelegem de ce-a fost de lipsă așa de mare jertfă de ispășire pentru noi și prin urmare singure ne fac să ne cutremurăm în fața infinitei iubiri a lui Dumnezeu care, deși atât de păcătoși, nu ne-a lăsat pierzării.

Pocăința, tristețea, obsesia păcătoșeniei noastre trebue să-și mărească chinul la suprema tenziune, până în momentul în care izbucnește în lung și în lat vestea: Hristos a înviat, căci cu cât va fi mai mare durerea noastră până în acel moment, cu atât și bucuria care va năvăli în făptura noastră va putea fi mai copleșitoare. Din plânsul durerii și al pocăinții, să trecem deadreptul în plânsul bucuriei, din cel mai adânc punct al tristeții în cel mai înalt punct al bucuriei. Numai prin saltul acesta descriem cu sufletul o paralelă întrucâtva corăspunzătoare uriașelor evenimente obiective din istoria mântuirii. Să ne încordăm deci și mai mult în rugăciune, în post și în pocăință, căci marile clipe, cari depășesc infinit tot ce e natură și istorie pur omenească, se apropie. **D. S.**

Pentru sufletul celor adormiți

In Sâmbăta lui Lazar, ajunul Floriilor, zi consacrată de sfânta noastră Biserică pentru pomenirea sufletelor celor adormiți, preoțimea ortodoxă din Sibiu va sluji, la ora 3 d. m., un Parastas în cimitirul orășenesc pentru toți răposații ortodocși. Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Sibiu, dela care a pornit gândul acesta frumos, roagă toată suflarea românească femenină din oraș să ia parte, căci cu cât se fac mai multe și mai calde rugăciuni pentru sufletul scumpilor adormiți, cu atât milostivirea lui Dumnezeu se va revărsa mai îmbelșugată peste starea lor.

Noi trebue să ne gândim și să ne rugăm pentru morții noștri atunci când a rânduit sfânta noastră Biserică zile de rugăciuni pentru ei, atunci când se roagă preoții noștri pentru ei, nu atunci când se face pomenirea lor la cei de alte confesiuni.

Cine se gândește la răposați, cine se roagă pentru ei, mărturisește că crede în Dumnezeu care nu nimicește pe cei trecuți din viața aceasta, ci îi ține pentru viața cea veșnică. Unde nu mai e grijă de cei morți, e semn că a răcit credința în Dumnezeu și în continuarea vieții.

Cine se roagă pentru cei morți, are suflet cald, iubitor, înobilat. Materialismul și egoismul nu-l stăpânește cu desăvârșire.

Lângă morminte creștem în Dumnezeu și în virtute.

Notificare oficială

Discul dela Florii pentru fondul de pensiune preoțesc și discul dela sărbătorile Invierii Domnului pentru Internatul arhidiecezan, se vor purta în toate parohiile din arhiepiscopia noastră, în conformitate cu ordinile noastre Nrii 2962 și 2963 din anul 1931.

Sumele încasate se vor trimite oficiului nostru de cassă prin oficiile protopopești până la 20 Mai 1937.

Sibiu, la 16 April 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 3885 Pres.

Comunicat

Aducem la cunoștința Cuc. preoțimi, spre știre și conformare, că, în baza avizului primit dela cancelaria Sf. Sinod, în ziua de *Vineri, 23 April* a. c., pomenirea sfântului mucenic *Gheorghe*, se va săvârși Liturghia mai înainte sfințită. La vecernie se vor cânta și din cântările sfântului, iar la Liturghie se va ceti Apostolul și Evanghelia din ziua sfântului.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu

Sărbătorirea dlui profesor A. C. Cuza

La Ateneul Român din capitala ţării s'a adus, Dumineca trecută, omagiul de iubire şi admirare mult veneratului profesor **A. C. Cuza,** cu prilejul împlinirii a 80 ani de viaţă şi aproape 50 de ani de actitate statornică pentru idealul: *România a românilor.*

La impresionanta sărbătorire, făcută din iniţiativa ziarului *Porunca Vremii,* de sub direcţia dlui Ilie Rădulescu, au luat parte: Reprezentanţii sfintei noastre biserici ortodoxe, în frunte cu I. P. S. Sa patriarhul *Miron,* reprezentanţii culturii româneşti, ai Academiei Române, ai foştilor viteji luptători ai armatei, ai universităţilor, ai barourilor din ţară, ai societăţilor culturale şi ai presei reprezentate de eminentul publicist, dl *Stelian Popescu.*

Adevărurile, desprinse din ideile mărturisite timp de o jumătate de secol de ilustrul profesor **A. C. Cuza,** sânt puse în luminoasă evidenţă prin cuvântările rostite de: I. P. S. patriarh *Miron,* I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, P. S. episcop *Vartolomeu* al Râmnicului Noului Severin, C. preot **Gh.** Negură, dnii Dr. Ilie Rădulescu, prof. Marin Ştefănescu, I. Al. Brătescu-Voineşti, I. Lupaş, I. Petrovici, Oct. Goga şi mulţi alţii.

Cuvântarea, prea frumoasă, ţinută de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, este următoarea:

Stăm în aceste clipe, ca reprezentanţi ai întregului neam românesc, faţă în faţă cu bărbatul care a văzut anticipat ceeace vedem azi cu toţii, — şi care a stat, fără să obosească, cu degetul întins spre zările de adevărată şi sănătoasă viaţă românească.

Conştiinţa neamului, trezită de strigătul lui, de dovezile lui, de frământarea lui, îi mărturiseşte azi, prin noi: Drept ai văzut, lupta cea bună ai luptat, primeşte recunoştinţa noastră şi află că naţia întreagă este hotărâtă acum să meargă pe calea naţionalismului izbăvitor, pe care i-ai arătat-o atâta vreme!

Intr'adevăr, neamul nostru are lipsă astăzi de un naţionalism viguros, tenace, transfigurat prin credinţă. Numai el ne poate deschide zăgazurile adâncului din noi şi mai departe de noi, în care zac virtualităţile de forţă conservativă şi creatoare.

Imprejurările vitrege ale trecutului nostru ne-au ţinut într'o stare de popor, una prin natura lui. Dar numai un naţionalism superior şi ardent este în stare să ne treacă din starea aceasta de popor în aceea de naţiune, în care unitatea naturală devine şi o vie unitate de conştiinţă ce trăieşte în fiecare clipă în membrii neamului, făcându-i să-şi închine toate puterile şi toate energiile în slujba lui. In desfăşurarea acestui minunat proces, propriu neamurilor cu viitor, cu vitalitate inepuizată, din fericire, ne găsim noi astăzi. De aceea, naţionalismul la noi este cu atât mai necesar în faza prezentă a istoriei noastre, cu cât procesul de închegare a conştiinţei totalitare a naţiunii noastre, fără a-l forţa, trebue accelerat, ca să ieşim din starea mai întârziată în care ne aflăm în faţa neamurilor europene, toate naţiuni formate şi prin urmare capabile de o rezistenţă şi de o combativitate cu mult superioară.

Dacă vrem să dăinuim ca neam în vremurile de azi şi din viitor, încărcate de imprejurări şi de mijloace cari slăbesc şi distrug neamurile cu mult mai uşor ca în trecut, e absolut necesară întărirea puterilor printr'un luminat naţionalism. Cine nu înţelege acest postulat al vremii, acela se situează în afară de actualitatea românească.

Iată dece Biserica noastră, care în toată buna vreme s'a identificat cu aspiraţiunile mari ale neamului, se bucură, de câteori unde calde de simţire naţională fac să vibreze mai cu putere şi să se înalţe conştiinţa de sine a neamului. Pentru Biserică şi pentru noi slujitorii ei naţionalismul departe de a fi partid, este SUFLET, este însăşi respiraţia de Dumnezeu binecuvântatei naţii române.

Numai naţionalismul, creator de valori permanente în toate domeniile, ne poate ajuta să ne organizăm statul în aşa fel ca să fie un instrument de mare importanţă, pentru afirmarea, întărirea şi mărirea neamului.

Dacă moşii şi strămoşii noştri au dorit cu foc şi au luptat cu lacrimi şi cu sânge pentru un stat care să cuprindă pe toţi românii, ar fi un mare păcat şi o mare nepricepere să nu folosim acum când avem acest stat cu toate puterile lui în favoarea neamului, ci să-l facem observator pasiv al unei lupte economice şi al unor propagande ideologice fatale pentru românism! De dragul unor prejudecăţi utopice să facem din statul nostru mormânt al neamului, în loc să fie pârghie pentru înmulţirea vitalităţii lui?

Dar pentru a face din statul român ceeace trebue să fie, şi peste tot pentru a folosi politica drept mijloc ducător spre ţinte atât de luminoase, avem lipsă de ceva mai înalt decât micile combinaţii ale zilei şi decât măruntele isteţimi de a rezolva dela caz la caz oarecumva încurcăturile ce vin în calea statului, adecă decât ceeace se numeşte la noi politică. Avem lipsă de văzători limpezi ai destinului naţional, de minţile cari văd clar înaintea neamurilor şi în adâncul lor, de doctrinarii cari ridicaţi cu spiritul pe culmi, deasupra intereselor şi ciocnirilor individuale şi de-o clipă, îşi câştigă vederea de ansamblu a drumului care i-l dictează unui neam trecutul lui şi configuraţia lui geografică, biologică şi spirituală.

Doctrinarii mari sânt generalii, cari ridicaţi peste tranşee văd şi determină sensul luptei pe care soldaţii o poartă fără această vedere de ansamblu.

O doctrină mare, în care un neam îşi regăseşte aspiraţiile cele mai fundamentale ale lui, luminează, atrage şi unifică întărind întocmai ca un far sforţările colectivităţii naţionale.

De aceea este mare A. C. Cuza. El ne-a dat — din viziunea adâncă şi totală a realităţii noastre naţionale — o doctrină în care se cuprinde lumina şi forţa care orientează şi întăreşte străduinţele neamului nostru pentru un îndelungat viitor. O doctrină care vădeşte genialitatea vizionarului şi prin locul central pe care l-a dat în ea credinţei creştine — în ce priveşte Vechiul Testament urmează să ne înţelegem! — acelei credinţe cu adevărat salvatoare, fără de care nici o străduinţă omenească nu poate avea durată şi efect, fără de care neamurile nu pot avea viaţă fizică şi spirituală.

Căci unde nu e Hristos, moartea nu poate fi învinsă. Numai cu Hristos şi prin Hristos mergem la biruinţă şi înviere.

A. C. Cuza a aşezat în mijlocul neamului nostru o lumină mare, pe care nici un vânt din istorie nu o va mai stinge.

Pe fruntea lui de patriarh, frunte providenţială pentru neamul nostru, aşez şi eu, în numele Bisericii Ardealului, care îl admiră, o mână de binecuvântare.

*

In răspunsul său, sărbătoritul profesor *A. C. Cuza* declară, că luptând pentru înfăptuirea idealului nostru, cu acelaş gând, *Hristos, Rege, Naţiune,* vom biruì.

Nr. 3785/937 Ep.

Comunicat oficial

Se atrage atenţiunea Preacucernicilor protopopi şi Cucernicilor preoţi, că sânt obligaţi să execute *îndată* dispoziţiunile cuprinse în ordinul nostru circular Nr. 2383/1937 privitor la verificarea extraselor de cont ale depunerilor fondurilor bisericeşti, reduse conform legii conversiunei.

Orice întârziere aduce cu sine riscul ca extrasele de cont să rămână neverificate şi astfel parohiile vor pierde dreptul la restituirea pagubelor suferite prin reducerea depunerilor bancare.

Sibiu, 16 April 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Consiliul de Coroană, *ţinut în 9 l. c. la Palatul Regal, a luat act de categorica declaraţie făcută de Alteţa Sa Regală Principèle* **Nicolae,** *de a nu renunţa la căsătoria Sa. In urma acestei declaraţii, şi conform Legii pentru Actele civile ale Membrilor Familiei Domnitoare, A. S. Regală Principele Nicolae încetează de drept de a mai face parte din Familia Domnitoare şi pierde drepturile şi prerogativele legate de această calitate.*

Societatea ortodoxă a Femeilor Române, filiala Sibiu, animată de vrednicia dnei prezidente *Elvira* prot. *Cioran,* a organizat în Duminecile Postului Sf. Paşti o serie de şezători religioase în cartierele oraşului Sibiu.

Duminecă, în 4 April, la ora 11 a. m. s'a ţinut o astfel de şezătoare în parohia din cartierul Iosefin, în şcoala primară de fete Regina Maria. A conferenţiat Pr. *S. Cândea,* prof. la Academia tnologică. Corul studenţilor teologi a executat mai multe cântări religioase.

In Dumineca următoare, în 11 April, la aceeaş oră, a avut loc o altă şezătoare în parohia din cartierul Lazaret, în capela ortodoxă. A conferenţiat Pr. *Dr. N. Terchilă,* prof. la Academia teologică. Corul studenţilor teologi a dat şi de astădată concursul său.

Activitatea aceasta, iniţiată de Societatea ortodoxă a femeilor române, merită cele mai bune cuvinte de laudă.

Conferinţă publică în Sibiu

Frăţia Ortodoxă Română, secţia Sibiu, şi Societatea ortodoxă naţională a femeilor române organizează Duminecă 18 April 1937, ora 11 a. m. în Aula Academiei teologice «Andreiane» o conferinţă religioasă, în care va vorbi dl **Dr. Eugen Nicoară,** *inspector general sanitar, preşedintele FOR-ului şi «Astrei» Reghin.*

Subiectul conferinţei este: Ce ne învaţă semnificativele minuni dela Maglavit. — Intrarea benevolă. — Conferinţa va fi încadrată de coruri executate de studenţii Academiei teologice.

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

P. S. Sa arhiereul-vicar Vasile a vizitat, zilele trecute, şcoalele secundare, precum şi cele de ucenici, din *Sibiu,* inspectând învăţământul religios şi asistând la o seamă de lecţii predate de catiheţii din localitate.

Burse pentru studenţi. Comisia dela ministerul educaţiei naţionale a repartizat pe universităţi burse în bani, în număr de 1500, acordate din fondul de 30 milioane, pus la dispoziţie de către guvern. S'au repartizat: 600 burse universităţii din Bucureşti, 230 celei din Iaşi, 180 celei din Cluj, 120 celei din Cernăuţi; câte 5—100 burse altor şcoale de învăţământ superior, între care sânt şi *Academiile noastre teologice* din Ardeal, — şi anume se acordă *câte cinci* burse: Academiilor teologice ortodoxe din: *Sibiu, Arad, Caransebeş, Cluj, Oradea.*

Bursele pentru studenţii din ţară sânt de 1500 lei lunar.

Vacanţă şcolară. In vederea sfintelor sărbători ale Invierii Domnului, toate şcoalele din ţară vor lua vacanţă în 22 April. Cursurile vor fi reluate în 11 Mai 1937.

Act de mulţămire. Direcţiunea liceului „Aurel Vlaicu" din *Orăştie* aduce calde mulţumiri Cuerniciei Sale, preotului *Iosif Ţint,* din Nădăştia de sus, protopopiatul Hunedoara, care — drept recunoştinţă că a fost crescut şi a studiat la acest institut — a trimis la adresa liceului suma de Lei 250, pentru a fi distribuiţi celor mai distinşi elevi ortodocşi atât la învăţătură, cât şi la conduită. — Direcţiunea liceului „Aurel Vlaicu", Orăştie.

Dintr'o conferinţă religioasă. Despre: Credinţa în Dumnezeu, ca temei al educaţiei familiare şi sociale, a conferenţiat Dumineca trecută, la Cluj, dna *Sofia Sf. Meteş,* prezidenta societăţii „Gruparea femeilor române", filiala Cluj. Făcând apologia simţirii creştine în pustiul necredinţei zilelor noastre, conferenţiara arată că neamul românesc îş va duce la îndeplinire înalta misiune numai străbătând drumul de lumină al Evangheliei mântuitoare; credinţa în Dumnezeu trebue să fie şi în viitor, cum a fost în trecut, pavăza neamului în sbuciumul prin care trecem noi şi întreaga lume. Femeea trebue să fie forţa cea mare care să creeze generaţiile ce vin. Terminând, dna Meteş apelează la mame să-şi crească copiii în credinţa în Dumnezeu. — Publicul ascultător a aprobat călduros cuvintele, care au relevat, atât de temeinic, superioritatea credinţei creştine.

---

* FOIŞOARA *

Cuvântarea

de deschidere a congresului teologic ortodox din Atena, a profesorului HAMILCAR S. ALIVISATOS

traducere de **Iosif E. Naghiu**
student-teolog

[Urmare]

Ştim că această epocă se manifestă ca o perioadă de decadenţă spirituală, pe baza condiţiilor dominante. Aceste certuri, în felul în care au fost duse, sânt o dovadă de decadenţă evidentă, care a crescut prin Schisma ce a urmat între Biserica orientului şi Biserica occidentului. Timp de secole a absorbat, în întregime, gândirea teologică, ocupată mult timp şi într'o formă copleşitoare de diferenţe mai mult infime şi insignifiante ale celor două Biserici, în detrimentul celor mai importante şi mai fundamentale. Extensiunea care urmează după jugul turcilor, la care a fost supusă multe secole, stăpânind cea mai mare şi apoi cea mai bună parte a ortodoxiei, partea sa conducătoare, a contribuit la decadenţă totală. Nu e decât un secol, după liberare, decând se poate vorbì de renaşterea literaturilor teologice, dar capabile, cu toată slăbiciunea lor, de a lumina distanţe aşa de mari ale orizonturilor ortodoxe, dată fiind situaţia generală şi întunerecul care domnea. Dar în întregul ei, decadenţa era completă şi trebuia o muncă îndelungată spre a ajunge la punctul la care sântem azi.

Ceeace e important, e că rarii teologi eminenţi ai epocei de sclavaj şi chiar din timpurile anterioare, aşa că toţi aceia cari până la noi s'au ocupat în mod serios de teologie, forţaţi de întunerecul care umbrea occidentul, mergeau să-şi câştige ştiinţa în occident, unde dela luarea Constantinopolei şi dupăce s'a impus Renaşterea, au emigrat definitiv civilizaţia modernă şi literile.

E secundar a spune că teologii noştri îşi primeau cultura lor teologică. Era teologia occidentală, fie catolică (mai ales în primele timpuri), fie protestantă (mai recent) care influenţa rarii teologi greci şi ruşi ai epocei anterioare secolului al 19-lea şi chiar universitarii, dacă pot fi numiţi astfel, căci din secolul 19-lea, teologia şi-a găsit locul ei în universităţile ţărilor ortodoxe, după modèlele ecleziastice, absolut juste şi la înălţimea culturii moderne pe care o oferea occidentul.

Acest fapt explică influenţa indubitabilă pe care a suferit-o teologia ortodoxă modernă, fie dela teologia catolică, fie dela cea protestantă.

Teologul ortodox care avansează în studiile sale fără un — parti pris — prin reflexia raţională şi care, pătrunzând în ortodoxia sa, se emancipă puţin câte puţin, nu lipseşte de a remarca această influenţă şi de a vedea cât e de profundă, mai ales în anumite cazuri şi amănunte ale evoluţiei teologice şi ecleziastice. Nu voiu cita decât un exemplu, pentru a argumenta aceasta, şi va fi o probă satisfăcătoare a adevărului a ceeace am spus mai înainte, în ceeace priveşte evoluţia ei în timpurile anterioare şi aproape şi în epoca contimporană.

† **Simeon Chirca.** Parohia şi protopopiatul ortodox român din Hunedoara anunţă cu regret trecerea la cele eterne a marelui binefăcător, *Simeon Chirca*, membru în consiliul parohial şi protopopesc, decedat în ziua de 14 April 1937. Inmormântarea rămăşiţelor sale pământeşti s'a făcut în 16 April 1937 în cimitirul bisericii ortodoxe din Hunedoara. Odihnească cu drepţii!

La alegerile făcute în 11 l. c. pentru completarea consiliului judeţean în judeţul *Sibiu*, a întrunit lista partidului naţional-liberal 8336 voturi; lista partidului săsesc 6262 voturi. Guvernul a luat astfel 7 mandate, ear saşii 5 mandate. Partidele de opoziţie, care n'au întrunit cincimea, n'au luat nici un mandat.

Act de recunoştinţă. Pentru biserica din *Mag*, prot. Săliştei, dl *Dr. Ioan Alămorean*, medic în Curtici, a donat un rând de odăjdii de mare preţ, ear văd. *Paraschiva Moga* din Mag un stihar colorat. Biserica şi poporul a primit cu recunoştinţă frumoasele donaţii. — Pr. *A. Vlad.*

Numărul protestanţilor în Austria, după ultimele date, acum publicate, a fost la 31 Decemvrie 1936 cu totul 327.468, dintre cari luterani 311.648, reformaţi 15.820. Faţă de anul precedent se arată un spor de 11.085. Au trecut la protestanţi 8508 suflete, *între care catolice 5460*, ear 2873 dintre cei fără confesiune. Dela protestanţi au trecut la alte confesiuni 1325.

In numele meu şi al familiei exprim şi pe această cale profunde mulţumiri tuturor acelora cari ne-au adresat prin scris sau prin graiu regretele lor şi ne-au mângâiat în marea durere a morţii fiului meu Victor Slăvescu, inginer silvic.

Mohu, la 15 April 1937.

Victor Slăvescu
paroh ort rom.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedraia din Sibiu. Duminecă, 18 April 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

CARŢI ŞI REVISTE

Mântuirea în Biserica Ortodoxă, de Pr. *N. V. Hodoroabă*, Iaşi, Tip. „Opinia", 1937. Preţul 10 Lei. — Broşură de 24 pagini, în care se desvoltă pe scurt felul cum priveşte biserica noastră creştină ortodoxă chestiunea însemnată a mântuirii sufletelor.

Scrisă, ca să poată fi cetită atât de poporul dela ţară, cât şi de lucrătorii fabricelor dela oraşe, cărticica părintelui Hodoroabă se citeşte cu folos de tot creştinul. — Se află la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poşta redacţiei

Pr. *M. M.* în *Br.* Scrisoarea a sosit. Alt ceva nimic.

O carte valoroasă

In zilele acestea iese de sub tipar volumul II din frumoasele meditaţii prelucrate de prof. I. MOŞOIU **„La picioarele Mântuitorului".** *Precum ştiu preoţii noştri, din volumul I, meditaţiile acestea sunt o desfăşurare sistematică de gânduri cucernice, de îndemnuri şi sfaturi călduroase şi înţelepte, în legătură cu viaţa înaltă şi profundă, pilduitoare şi întăritoare a Mântuitorului. In volumul II se contemplă insistent momentele zguduitoare ale Patimilor Mântuitorului. De aceea el este o lectură cum nu se poate mai potrivită pentru timpul din urmă al Postului Paştilor. O lectură de care n'ar trebui să se bucure numai preotul, ci să fie tâlmăcită în toate serile din Săptămâna Mare şi poporului credincios la Denii.*

Marile evenimente pe cari le sărbătorim la sfârşitul acestui Post, se cade să găsească sufletele preoţilor şi credincioşilor tot mai pregătite printr'o intensivă meditaţie premergătoare, prin pocăinţă cutremurătoare şi gânduri a căror înălţime să întreacă tot ce-i preocupare obişnuită.

Acum avem şi o carte de nepreţuit folos spre scopul acesta. O carte care ne duce direct în miezul acestor gânduri şi ne poartă pas de pas, cu înţelegere, cu elevaţie de suflet, dealungul întregei drame dumnezeesco-omeneşti din Săptămâna cea mai mare din istoria pământului.

Cucernicii preoţi sunt îndemnaţi să şi-o procure în grabă.

Clopote, **Policandre, Sfeşnice, Potire, Cădelniţe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc şi steluţă, Copie, Linguriţă, Clopoţel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciuliţe, Icoane, Ornate, Căldăruşi de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela Librăria Arhidiecezană Sibiu. Informaţiuni se dau cu plăcere.**

Nr. 83/1937 (18) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Pestişul-mare** cu filia **Buitur**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Nefiind casă parohială, parohia plăteşte chiria până la edificarea casei.
2. Sesiune parohială şi adău:

a) Pestişul-mare: 2 jug. 651 st. p. fânaţ. Adău: 30 litri porumb smicurat dela fiecare familie, — cca 90 familii.

b) Buitur: 3 jug. 810 st. p. arător, fânaţ şi grădină. Adău: 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie, cca 65 familii.

3. Stola obişnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiune dela Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 15 Martie 1937.

Nicolae Suciu
protopop

„Cassa de Păstrare"

institut de credit şi economii S. A. în Săliște

CONVOCARE

Acţionarii institutului de credit şi economii „Cassa de păstrare" S. A. în Săliște, sânt invitaţi a lua parte la

a 52 adunare generală ordinară

care va avea loc Joi, în 6 Mai 1937, ora 11 a. m. în sala de şedinţe a institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe anul 1936 şi raportul Consiliului de censori;
3. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de censori;
4. Alegerea unui membru în Consiliul de administraţie cu mandat de 7 ani în locul devenit vacant prin tragere la sorţi;
5. Fixarea jetoanelor de prezenţă;
6. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

In cazul că la această adunare generală, convocată pe ziua de 6 Mai 1937, nu s'ar depozita numărul de acţii, sau nu ar fi prezenţi acţionari conform dispoziţiunilor statutare, se convoacă acţionarii la o a doua adunare generală ordinară pe ziua de Marţi, 18 Mai 1937, ora 11 a. m., în localul sus amintit, putând această adunare să aducă concluze valide, fără considerare la numărul acţiunilor depozitate şi numărul acţionarilor prezenţi.

Săliște, 2 April 1937.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

NOTĂ Acţionarii cari doresc a lua parte la această adunare generală, sânt invitaţi a-şi depune acţiunile cu trei zile înainte de adunarea generală la cassa institutului sau la institutul „Albina" din Sibiu", „Banca Centrală" din Cluj şi „Banca Românească", sucursala Sibiu.

Bilanţul anual încheiat la 31 Decemvrie 1936

ACTIV. Cassa: numerar efectiv Lei 16.222; Portofoliul de titluri: I. Titluri româneşti: a) Efecte publice v. n. 249 400; Lei 66.395; b) Titluri necotate la bursă v. n. 1.614 250, Lei 631.205; II. Titluri străine v. n. 660.300, Lei 9; Debitori: Din ţară: a) Debitori fără garanţii Lei 220.691; b) Debitori garantaţi cu mărfuri Lei 92.034; c) Debitori garantaţi cu ipoteci Lei 974,216; Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 April 1934 (cota rămasă) Lei 3.128.164; Pierderi din aplicaren legii lichidării datoriilor din 7 April 1934 Lei 4.060.899; Participaţiuni: In ţară: (Inventarul fabricei de mobile) Lei 3.797.341; Imobile: a) Necesare comerţului propriu Lei 1.000.000; b) Alte imobile Lei 7.710 551; Mobilier: Lei 539.733; Conturi diverse Lei 212.058; Pierderea anului 1935 Lei 95.806; Pierderea anului curent Lei 183 496. Totalul activului Lei 22 638 820.

PASIV. Capital social Lei 1.250.000; Depuneri spre fructificare: Din ţară pe livrete de economii plătibile la purtător Lei 11.214.525; Creditori: In ţară pe termen Lei 10.107.453; Angajamente de reescont: In ţară: la alte instituţii Lei 37.602; Conturi diverse Lei 29.240. Totalul pasivului Lei 22.638 820.

Conturi de ordine:

DEBIT. Cauţiuni statutare Lei 137.500; Ipoteci şi garanţii diverse Lei 3.555.786; Titluri şi alte valori în păstrare Lei 288 509. Total Lei 3.981.795.

CREDIT. Deponenţi de cauţiuni statutare Lei 137.500; Deponenţi de ipoteci şi garanţii diverse Lei 3.555.786; Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare Lei 288.509 Total Lei 3 981.795.

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT. Pierderea anului 1935 Lei 95.806; Cheltueli de administraţie: a) Salarii Lei 90 200; b) Pensii Lei 102.101; c) Diverse Lei 67.893; Impozite şi taxe Lei 62.258; Dobânzi plătite: la resecont Lei 1.628; Pierdere de curs la efecte Lei 43.488. Total 463.462.

CREDIT. Dobânzi încasate: dela debitori Lei 38.703; Venitul portofoliului de titluri Lei 7.262; Venitul imobilelor Lei 138.195; Pierdere Lei 279.302. Total Lei 463.462.

Consiliul de administraţie.

Examinând conturile de mai sus, le-am aflat în consonanţă cu registrele institutului şi în conformitate cu codul de comerţ şi legea bancară.

(12) 1—1 Consiliul de cenzori.

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din filia Streiu, judeţul Hunedoara, protopopiatul Haţeg, dă în întreprindere, prin licitaţie publică cu oferte închise, zidirea bisericii, conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 8941 din 6 Noemvrie 1936.

Ofertele închise şi sigilate însoţite de o garanţie de 23.000 lei în numerar, sau acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, care va avea loc în ziua de 18 Aprilie 1937 ora 3 p. m. în biserica din Streiu.

Planul şi devizul se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Streiu, la 3 Aprilie 1937.

Oficiul parohial ort. rom.

(17) 2—2 **Pr. Ştefan Păcurariu**

De când, din cauza certelor Bisericilor şi a teologilor catolici şi protestanţi, confesiunile au devenit lumi, dacă pot fi numite aşa, Biserica ortodoxă, posedând vechile simboluri, în veci imutabile şi infalibile, ale sfintelor concilii, sub presiunea, cum e aceasta verificată în mod istoric, de influenţe străine, judecă bine de a redija cu slabele sale forţe şi de a prezenta confesiunile noui ale credinţei ortodoxe, cunoscute sub numele lui Critopulos, Movilă, Dosofteiu, Lukaris, etc. Sânt sigur deci că nici un teolog ortodox de azi, cu conştiinţa sa în adevăr ortodoxă, ferită de orce influenţă, nu putea admite că aceste conferinţe, aşa cum sânt, reprezintă adevărata concepţie şi adevărata doctrină ortodoxă. E evident, că cu toate doctrinele lor foarte ortodoxe, reprezintă mai mult sau mai puţin urmele evidente ale influenţei catolice sau protestante şi conţine doctrinele acestor surse.

Spre a continua cele de mai sus, aceste confesiuni erau prezentate până aproape de generaţia noastră de profesorii noştri, savanţi de altfel, — ca reprezentând adevăratul spirit al ortodoxiei. Şi aceasta se datoreşte conexiunii generaţiei teologice, care ne-a precedat, cu epoca de care am vorbit mai sus. Situaţia universitară a teologiei, progresele ştiinţifice realizate în teologie, pătrunderea exactităţii ştiinţifice în cercetările teologice au avut desigur influenţe binefăcătoare. S'a înţeles necesitatea de a câştiga o conştiinţă pur ortodoxă, dar tot odată s'a dedus că teologia ortodoxă, cu toate relaţiile şi contactul cu celelalte biserici, se poate supune în întregime ei însăşi, mai ales prin bogăţia pe care i-o dă patrologia. Se poate desvolta de baze proprii, după directivele sale iniţiale, fără de a suferi efectul influenţelor străine. La prima vedere pare bizar, fiindcă ne-am obişnuit să considerăm pe cei vechi ca foarte conservatori. Dar progresul şi cercetarea ştiinţifică prezintă în adevăr multe lucruri curioase şi interesante. Ne arată în opoziţie, că strămoşii noştri erau mai conservatori decât noi prin teoriile şi cunoştinţele pe care le-au primit mai târziu, în mod inconştient, din mâna a doua, cum am spus mai sus. Dar nu erau mai ortodocşi decât noi. Fiindcă erau elogiaţi mai ales Părinţii vechei teologii ortodoxe, cari au fost uitaţi în orient şi cari au suferit în occident consecinţele evoluţiei noui ale spiritului occidental sub formă catolică sau protestantă, căreia i s'au supus şi teologii cari ne-au precedat. Şi spre a mă servi încă de o imagine, oare părinţii noştri, prin simplicitate şi naivitate, nu întârziau, nu aruncau ca inutile şi insignificante aceste obiecte arheologice magnifice ale înaintaşilor noştri, pe cari le-am cercetat noi modernii şi la cărora le-am refăcut vechea splendoare. Noi le considerăm, pe drept cuvânt, ca frumoase, importante şi preţioase, sântem mândri că le avem, — dar oare le admirăm şi le iubim mai mult decât obiectele moderne şi moderniste? Iată situaţia teologiei noastre vechi şi contimporane şi iată pata teologiei moderne.

Fericita desvoltare a conştiinţei ortodoxe, care emancipată şi liberă refuză influenţele străine, impune în mod natural o imperioasă obligaţiune a unei munci îndelungate, obositoare şi minuţioase a unei acţiuni riguros ştiinţifice, pentru a curăţi teologia noastră de elementele noui şi intruse cari s'au introdus într'o epocă mai veche. Trebue să îndreptăm ortodoxia spre puritatea primă a Părinţilor, iar dupăce se va restabili definitiv, vom înţelege, dar numai dacă se va supune definitiv. Dacă va arăta că e capabilă, fără aport serios din afară şi fără de a-şi deranja direcţia proprie, va trebui să-şi continue evoluţia, dupăce a fost supusă la atâtea împrejurări externe defavorabile. Se va dovedi că Biserica ortodoxă nu e pustie, insignifiantă şi fosilă, cum a fost numită altădată pe nedreptul în străinătate, ci e o forţă vie, reprezentând numai spiritul lui Hristos în continuitate neîntreruptă cu biserica veche şi indivizibilă.

Această pată e foarte întunecoasă, foarte grea, iar noi avem sentimentul slăbiciunii noastre şi a numărului nostru mic. Totuşi azi, în această primă concentrare istorică a forţelor teologice existente, ne punem nădejdea în Dumnezeu. Credem că am înţeles primul, fundamentalul şi principalul obiect al muncii noastre, fiindcă avem deplină conştiinţă a situaţiei teologiei noastre şi a obligaţiunilor noastre faţă de ea — şi vom lucra în mod serios în această direcţie. Nu numai spre a termina această operă în adevăr grea, pe care secole întregi şi evenimente istorice foarte grave au purtat-o înaintea noastră, ci mai mai ales spre a deschide drumul ca pioneri.

„ALBINA", institut de credit şi de economii, Sibiu

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1936

ACTIV **PASIV**

			Lei
Cassa:			
a) Numerar efectiv		15.907.805·—	
b) Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.		47.265.914·—	
c) Cupoane scăzute şi titluri eşite la sorţi		2.954.028·—	66.127.747·—
Disponibil la bănci:			
a) In ţară		4.041.459·—	
b) In străinătate		1.457.232·—	5.498.691·—
Portofoliul de Titluri:			
I. Titluri româneşti:			
a) Efecte publice val. nom.	44.415.800·—	18.579.245·—	
b) Titluri cotate la bursă val. nom.	19.051.550·—	15.501.300·—	
c) Titluri necotate la bursă val. nom.	26.897.250·—	14.854.150·—	
		48.934.695·—	
II. Titluri străine		6.407·—	48.941.102·—
III. Din titlurile de mai sus sunt angajate:			
Efecte publice val. nom.	11.012.800·—	v. r. 3.675.369·—	
Portofoliul de scont:			
I. Plătibil în ţară:			
a) Cambii fără garanţii	54.854.478·—		
b) „ garantate cu titl., mărf., etc.	6.484.868·—		
c) „ „ „ ipoteci	103.505.335·—	164.844.681·—	
II. Plătibil în străinătate		—·—	164.844.681·—
III. Din portofoliul de mai sus, se află reescontat:			
a) Plătibil în ţară, total	19.100.181·—		
b) „ în străinătate, total	—·—		
Total Lei	19.100.181·—		
Debitori:			
I. Din ţară:			
a) Debitori fără garanţii	34.627.807·—		
b) „ garantaţi cu ef. comerc.	21.075.309·—		
c) „ „ „ titluri	7.816·092·—		
d) „ „ „ ipoteci	85.726.640·—		
e) „ „ „ garanţii div.	7.071.404·—	156 317.252·—	
II. Din străinătate		281.888·—	156.599.140·—
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)			193.916.226·—
Pierderi din aplicarea legii lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934			496.725·—
Participaţiuni:			
I. In ţară:			
a) La intreprinderi industriale		—·—	
b) La alte intreprinderi	5.800.000·—	5 800.000·—	
II. In străinătate:		—·—	5.800.000·—
Imprumuturi pe termen lung			16.798.135·—
Imobile:			
a) Necesare comerţului propriu şi pentru funcţionari		24.931.832·—	
b) Alte imobile		29.589.677·—	54.521.509·—
Mobilier: amortizat			—·—
Conturi diverse:		4.885.798·—	
Efectele fondurilor „A" şi „B" de pensiuni ale funcţionarilor institutului		23.219.540·—	
Efectele fondului „Partenie Cosma"		293.000·—	28 398.338·—
Conturi transitorii			—·—
			741.942.294·—

			Lei
Capital social			100.000.000·—
Fonduri de rezervă:			
a) rezervă legală			12.148.342·—
Fonduri de ajutorare:			
a) Fondul cultural		1.466.966·—	
b) Fondul „Partenie Cosma"		1.064.750·—	2.531.716·—
Fonduri de amortizare:			
a) Pentru creanţe dubioase		14.738.750·—	
b) Pentru imobile		—·—	14.738.750·—
Fond. de pensii şi ajutorare al funcţionarilor			24.290.412·—
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase			—·—
Diferinţe de curs nerealizate la portofoliul de titluri			4.190.163·—
Obligaţiuni proprii în circulaţiune			17.000·—
Depuneri spre fructificare:			
I. *Din ţară:*			
a) la vedere		114.483.128·—	
b) pe termen		358.617.286·—	
c) pe livrete de economii plătibile la purtător		562.483·—	
d) Pe bonuri de casă plătibile la purtător		—·—	
		473.662.897·—	
II. *Din străinătate*		—·—	473.662.897·—
Creditori:			
I. *Din ţară:*			
a) La vedere	14.960.465·—		
b) Pe termen	45.428.855·—	60.389.320·—	
II. *Din străinătate*		193.849·—	60.583.169·—
Angajamente de reescont:			
I. *In ţară:*			
a) la B. N. R.	15.630.181·—		
b) La alte instituţii	—·—		
c) Giruri la B. N. R.	3.470.000·—		
		19.100.181·—	
II. *In străinătate:*		—·—	19 100.181·—
Cecuri şi ordine de plată emise:			
a) cu plata în ţară		3.721.892·—	
b) cu plată în străinătate		—·—	3.721.892·—
Dividende neridicate			459.609·—
Conturi diverse			13.018.386·—
Conturi tranzitorii			3.413.149·—
Beneficiul net:			
a) Reportat din anul trecut		1.535.167·—	
b) Din anul curent	16.531.461·—		
Minus dotaţia Fond de amortizare pt. creanţe dubioase	8.000.000·—	8.531.461·—	10.066.628·—
			741.942.294·—

Conturi de ordine

DEBIT **CREDIT**

	Lei
Cauţiuni statutare	2.625.000·—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de garanţie date de bancă:	
a) In ţară 3.776.482·—	
b) In străinătate —·—	3.776.482·—
Efecte comerciale în gaj:	
a) In portofoliu 977.713·—	
b) Reescontate —·—	977.713·—
Cambii de circulaţiune:	
a) In portofoliu 134.588.833·—	
b) Reescontate —·—	134.588.833·—
Efecte spre incasare	5.287.455·—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	656.159.276·—
Titluri în gaj:	
a) In portofoliu 29.359.955·—	
b) Regajate —·—	29.359.955·—
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	145.572.510·—
Debitori de titluri împrumutate	11.012.800·—
Acreditive şi diverse	4.662.750·—
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	138.485.650·—
	1.132.508.424·—

	Lei
Deponenţi de cauţiuni statutare	2.625.000·—
Creditori pentru avaluri şi garanţii date de bancă:	
a) In ţară 3.776.482·—	
b) In străinătate —·—	3.776.482·—
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	977.713·—
Deponenţi de cambii de circulaţiune	134.588.833·—
Remitenţi de efecte spre incasare	5.287.455·—
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	656.159.276·—
Deponenţi de titluri în gaj	29.359.955·—
Deponenţi de titluri şi alte val. în păstrare	145.572.510·—
Diverse titluri împrumutate	11.012.800·—
Acreditive şi diverse	4.662.750·—
Angajamente de reescont în conversiune	138.485.650·—
	1.132.508.424·—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT **CREDIT**

		Lei
Cheltueli de administraţie:		
a) Salarii şi indemnizaţii	16.016.434·—	
b) Diverse	5.964.400·—	21.980.834·—
Impozite şi taxe		1.348.763·—
Dobânzi plătite:		
a) La depuneri	10.012.758·—	
b) „ reescont	1.222.784·—	
c) „ alţi creditori	3.583.330·—	14.818.872·—
Fond de amortizare:		
a) La creanţe dubioase	8.000.000·—	
b) La imobile şi mobilier	—·—	8.000.000·—
Beneficiu net:		
a) Reportat din anul precedent	1.535.167·—	
b) Al anului curent	8.531.461·—	10.066.628·—
		56.215.097·—

		Lei
Reportat din beneficiile anului precedent		1.535.167·—
Dobânzi incasate:		
a) Dela portofoliul de scont	19.159.254·—	
b) „ debitori	22.523.175·—	41.682.429·—
Comisioane incasate		5.125.418·—
Venitul portofoliului de titluri		3.651.151·—
Venitul imobilelor		3.798.665·—
Beneficii diverse		422.267·—
		56.215.097·—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1936.

Dr. I. Beu
Preşed. Cons. de Adm.

I. Vătăşianu
director general.

Şeful contabilităţii
N. Petruţiu
expert contabil.

Dr. Comşa **Mocsonyi** **I. Lupaş** **Victor Stanciu** **Dr. Borcia** **Dr. Bologa** **Dr. I. Blaga** **Dr. Russu** **P. Drăghiciu**

Verificat şi găsite în conformitate cu codul de comerţ şi legea bancară.

Sibiu, la 23 Februarie 1937.

CONSILIUL DE CENSORI:

(11) 1—1

Constantin Popp, preşedinte. **Dr. Nicolae Schiau** **Emilian Cioran** **Dr. George Proca** **Matei Jiga,** expert-contabil.

Acest Bilanţ şi acest cont de Profit şi Pierdere a fost aprobat de către adunarea generală ordinară, care s'a ţinut în ziua de 27 Martie 1937.

Sibiu, la 5 Aprilie 1937.

„ALBINA" institut de credit şi de economii
(ss) **Vătăşianu** (ss) **Petruţiu**

Reproducerea nu se onorează.

Anul LXXXV — Sibiu 25 April 1937 — Nr. 17

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Crucea de pe Golgota

Nu orice durere e o cruce. Și la drept vorbind durerea nici unui om nu e o cruce propriu zis. Există numai o singură Cruce care are din plin și prin sine acest senz și această valoare: Crucea de pe Golgota. Dacă pot fi numite uneori și suferințele unor oameni cruci (și le numește chiar Sf. Scriptură), ele primesc această calitate numai prin împărtășire din Crucea de pe Golgota și într'o măsură foarte nedeplină.

Să ne explicăm:

Mântuitorul Isus Hristos s'a pogorât în chinurile și în moartea Sa de pe cruce până la punctul cel mai de jos al existenței noastre omenești. Mișcarea dela Dumnezeu în jos spre condiția vieții omenești, mișcare săvârșită din dragoste și milă pentru noi, n'ar fi fost deplină dacă s'ar fi oprit înainte de-a ajunge la punctul extrem până la care sunt silite să se coboare toate ființele omenești — moartea cu chinurile premergătoare — sau, dacă-i vorba de moartea pe cruce, punctul până la care erau mânați destui dintre oameni. Rostul «pogorârii» Sale s'ar fi desmințit dacă ar fi venit b. o. în chipul unui vlăstar împărătesc, gustând cât mai puțin din mizeria omenească și din umilințele ei. El s'a coborât până unde se aflau cei mai nefericiți dintre oameni, până la limita inferioară posibilă a vieții omenești. Prin aceasta El s'a putut apropia de cei mai năcăjiți și mai păcătoși, ajutându-le să se ridice deacolo cu El. Lumina și căldura a coborât până în cele mai întunecoase și mai reci adâncimi ca să le schimbe.

El a venit să sufere toată gama pedepselor cu cari a împovărat Dumnezeu neamul omenesc în urma căderii sale în păcat. El s'a făcut, ca unul din noi, supus întregei mânii dumnezeești ce apasă asupra lumii. Numai suferind pentru noi tot ce trebue să sufere cel ce strică ordinea existenții ne-a putut obține dela Dumnezeu iertarea, împăcarea, mântuirea, fără ca să fie nesocotită această ordine care-și are izvorul în însăși voia lui Dumnezeu.

In patima și moartea Mântuitorului se arată și marea iubire a lui Dumnezeu către noi, dar și sfințenia voii lui, imutabilitatea ordinei, care nu poate fi nesocotită și bagatelizată. Iubirea lui Dumnezeu străbate prin mânia lui, prin sfințenia lui, nedesființând-o.

Intrucât Domnul nostru Isus Hristos a suferit durerile extreme pe cari e posibil să le suferim fiecare pe dreptate, El s'a coborât în locul în care ne aflăm noi. Crucea ca suferință și atâta tot e situația în care ne aflăm noi toți. Viața noastră dela naștere până la moarte — și de aceasta avem parte toți — e un lanț nesfârșit de dureri, de griji, de suferințe. Și totuși lanțul acesta de suferințe nu poate fi numit cruce atâta timp cât atitudinea noastră față de ele e pur omenească. Putem să suportăm suferințele cu resemnare, ele tot nu sunt o cruce, dacă nu le vedem luminate de un senz care ne vorbește de Dumnezeu, dacă nu vedem străbătând prin ele fața lui Dumnezeu mâniată sau mângâitoare. Dacă nu le vedem pornite dela Dumnezeu și cale posibilă spre Dumnezeu, dacă n'au decât senzul fără senz al unor oarbe întâmplări ale naturii, resemnarea noastră cu ele, poate fi numită acceptare orizontală a durerii și a morții.

Nu poate fi numită cruce suferința nici atunci când o cauți, dar nu pentru a trece prin ea dincolo de imanența istoriei și a naturii, ci pentru a face ca numele tău să trezească un ecou mai puternic în istorie pentru realizările ce le obții pe seama omenirii. Și atunci e tot numai omenescul prezent în suferință.

Mai puțin poate fi numită suferința cruce când te revolți împotriva ei, când fugi de ea, când nu vreai să recunoști că ea e *locul* nostru, e mediul existenței noastre, așa cum e apa pentru pește.

Cruce e suferința numai atunci când te lipești de ea, cum s'a lipit Isus Hristos pe crucea de pe Golgota, și când în sufletul tău se prelinge din cer o rază care te ajută să vezi prin suferință pe Dumnezeu.

Suferința cu Dumnezeu în suflet, în gând, în credință. aceasta e cruce. Crucea e încrucișarea cerului cu pământul în suferință. Suferința aceasta e singură mijloc mântuitor.

Suferința pământului în robie și întunerec, neștiind și neîntrebându-se dece sufere sau întrebându-se și negăsind răspunsul la Dumnezeu, e linie orizontală care niciodată nu se poate ridica spre cer, ci se continuă fără sfârșit în monotonia înlănțuirii naturale.

Pământul ridicându-se revoltat de suferință sau căutând-o orgolios de realizările ce le poate încresta prin ea, e o verticală care nu se poate ridica niciodată până la cer, rămânând tot singur.

Cerul e prezent numai acolo unde se coboară el făcând cruce cu singurătatea, cu monotonia și disperarea pământului.

Dar de această pogorâre a cerului pentru a se face părtaș și prieten cu pământul în suferința lui, știm numai din crucea de pe Golgota. Suferința și-a căpătat de atunci un senz. Și numai când acceptăm acest senz, când suferința noastră se lasă luminată de senzul Crucei de pe Golgota, e și ea prin relație, prin împărtășire cu aceea, o cruce.

D. S.

„Ad majorem gloriam"

„Mitropolitul Bălan și ideea națională"

Publicistica noastră de astăzi se poate mândri cu un respectabil număr de iscusiți scriitori cari, grupați în jurul mai multor cotidiane din capitală, pornesc în lucrările lor pătrunși de convingerea *adevăratului creștin ortodox.*

Potrivit acestei convingeri, scrisul lor se prezintă ca *apărător viguros al Bisericii dreptei credințe și ca tălmăcitor neîntrecut al calităților sufletești ale reprezentanților din fruntea ei.*

Unul dintre cei mai de seamă între acești publiciști, cari se disting și prin neîntrecutul meșteșug al exprimării de toată frumusețea pe terenul scrisului creștin, este dl *Toma Vlădescu,* **director alături de dl Dragoș Protopopescu, al ziarului de luptă și doctrină românească** *Buna Vestire.*

In numărul 48 din 18 l. c. dl Toma Vlădescu semnează, în fruntea ziarului *Buna Vestire,* **următorul articol, în care sub titlul de mai sus se caracterizează personalitatea I. P. Sfințitului mitropolit** *Nicolae,* **ca gânditor și îndrumător:**

«...Stăm în aceste clipe ca reprezentanți ai întregului neam românesc față în față cu bărbatul care a văzut anticipat ceeace vedem azi cu toții — și care a stat fără să obosească, cu degetul întins spre zările de adevărată și sănătoasă viață românească».

Așa a început mitropolitul Bălan cuvântul său în cinstea lui A. C. Cuza la Ateneu, iar glasul acestui nobil Vlădică, glasul lui răspicat cu inflexiuni sonore și grave modulări de metal, mi-ar fi imposibil să spun câtă stăpânire a pus pe sală, cât de mult a cucerit din primul minut... Spuneam deunăzi un cuvânt pe care vreau să-l repet: un prinț al Bisericii care e și un prinț al cuvântului — un principe inegalat al sincerității și elocinței. Dar figura lui de unde mi-era atâta de mult cunoscută? Ce cărți vechi de școală îi dădeau contur, din ce pagini de istorie se desprindea, deodată reală, această simplă majestate a unei atât de armonioase figuri? Firește auzisem mult despre acest înalt cărturar al Bisericii ardelenești și m'am desprins să prețuesc în fiecare atitudine, în orice cuvânt al lui, un oracol sigur prin toate împrejurările care ating marile probleme de neam. Acum îl vedeam pe mitropolit... Înfățișarea, apropierea lui mă intimidau par'că de-o nobleță nedifinită. Un calm lirism îi inundă discret figura și are în privire atât infinit, încât n'ar fi ușor să găsești misterioasele surse de unde răsar atâtea virtuți de precizie care fac din mitropolitul Bălan unul din cei mai autentici gânditori ai «românismului» și ideii noastre de neam. Când vorbește, Inalt Prea Sfințitul are o seducție cu totul particulară, iar toată atitudinea lui, ca o rugăciune pioasă și limpede, prinde par'că aproape un senz muzical, pare un ritm neobosit, mereu ascendent... Câtă elevație! Și incomparabilă grandoare a simplicității... Biserica apuseană cu disciplinele atâta de stricte care o comandă, și căreia i se rezervă de obicei toate atributele intelectuale și mistice, dacă îndrăsnesc să spun, cunoaște într'adevăr un gen de cărturari cu totul deosebit, de o maximă severitate a ideii, — dar cari, tocmai de aceea poate, stau atât de puțin pe pământ, cunosc atât de puține raporturi în viață, încât s'ar zice aproape că s'au voit isolați, prisonieri de cele mai multe ori, în inaccesibilul lor absolut...

Inalt Prea Sfințitul Bălan așa cum îndrăsnesc eu să-l văd, își rotunjește dimpotrivă un vast orizont creștin și uman de patriarh ortodox. Viața pentru el este intens militantă, o luptă de fiecare minut, iar cerul, acolo, departe, e colțul ideal unde aspiră umanitatea noastră în trecerea ei grăbită prin sbuciumul efemer de aici. In această gândire bogată de atât lucru divin și de atât omenesc și unde nici o tiranică obsesie de absolut nu mai sacrifică viața, sântem departe de acele grave confuzii de ierarhii și valori în care pământul se confundă cu cerul, ca și când totul ar trebui să se rezolve acum, aici, în lumea pe care-o trăim. Sântem departe de acei doctrinari imateriali cari pe drept au făcut să se vorbească de «fermentul etern revoluționar al Evangheliei...» Pricepem în sfârșit că Dumnezeu este locul unde ajungem — unde, azi, sântem atât de puțin — și că în ordinea normală a justelor ierarhii pământul patriei este terasa cea mai de sus de pe care sburăm.

Iată lecția pe care mitropolitul Bălan mi se pare că a dat-o în memorabilul discurs dela Ateneu. Il aud și acum vorbind, văd încă privirea bună, generos de largă care știa să cuprindă atât adevăr. Ii simt încă emoția din glas când a știut să ne vorbească de acel naționalism pe care nimeni nu l-ar fi definit mai frumos — «un naționalism viguros, tenace, transfigurat prin credință". Un naționalism care să ne treacă dela starea de popor la aceea de națiune, care să ne dea durată, identitate, un sens colectiv, totodată spiritual și uman, un accent în sfârșit ca să ne definească pe toți în acel «concert universal» pe care l-a visat Renan și unde muzica noastră va trebui să se audă.

Astfel mitropolitul Bălan a putut să arunce peste timpul de azi un verdict care nu se uită ușor: «cine nu înțelege acest postulat al vremii, acela se situează în afară de actualitatea românească».

Rareori un cuvânt și-a găsit mai adânc resonanțe.

Prin glasul lui, bogat de comori atâta de larg dăruite, Inalt Prea Sfințitul Nicolae Bălan, mare artist al gândului și al cuvântului, a ridicat un omagiu durabil celui mai întreg adevăr.

Toma Vlădescu

† P. S. Episcop Ioan al Armatei

1865—1937

O nouă pierdere şi o nouă durere îndură Sfânta noastră Biserică ortodoxă prin trecerea la cele veşnice a Prea Sfinţitului Episcop al Armatei, *Dr. Ioan Stroia*, care — după lungi suferinţe şi îndeplinindu-şi exact şi conştiincios, timp de 12 ani, toate îndatoririle împreunate cu înalta misiune de a fi întăritorul sufletesc al ostaşilor, — a adormit în Domnul în palatul episcopal dela Biserica Incoronării dela Alba-Iulia, în ziua de 18 April 1937, în vârstă de 72 de ani.

Inainte de-a ocupa scaunul episcopal ce i s'a încredinţat în anul 1925, Dr. Ioan Stroia purtase 15 ani slujba de paroh şi protopop, apoi de asesor consistorial, în Sibiu, unde se înapoiase după strălucite studii făcute la celebre universităţi din străinătate.

De aici, din Sibiul care a avut, şi negreşit are şi astăzi, un rol deosebit în organizarea vieţii noastre bisericeşti, este chemat în scaunul nou înfiinţat al unui episcop la Alba-Iulia şi inspector al clerului militar.

In această demnitate au fost înălţaţi până acum *trei* vrednici foşti protopopi ai Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, mult regretaţii: Dr. *V. Saftu* dela Braşov, *I. Teculescu* dela Alba-Iulia, şi, mai în urmă, acum decedatul *Dr. Ioan Stroia* dela Sibiu.

Intrunind votul Sfântului Sinod şi încreederea stăpânirii, graţia desrobitorului Suveran, a neuitatului *Ferdinand I*, a conferit noului ales Dr. Ioan Stroia demnitatea episcopală şi de inspector al clerului militar din întreaga noastră ţară.

In timpul de 12 ani, cât a purtat această grea şi frumoasă demnitate, episcopul Dr. Ioan Stroia a căutat, cu pilduitoare râvnă şi în armonie cu clerul militar, să întărească sentimentul religios-moral, patriotic şi dinastic în scumpa noastră armată, ferindu-o de curente dăunătoare, — aşa cum mărturiseşte în planul său de muncă, desfăşurat cu prilejul când, în 24 Iunie 1925, fusese sărbătorit de intelectualii sibieni şi când a făgăduit următoarele:

Voiu căuta să convingem pe fiecare soldat, că numai în supunere necondiţionată faţă de Majestatea Sa, gloriosul nostru Rege, şi de comandanţii lor, vor complăcea şi lui Dumnezeu, şi vor lucra spre fericirea lor, spre fericirea părinţilor şi fraţilor lor.

Credincios acestei făgăduinţe a propoveduit evanghelia mântuitoare în mijlocul ostaşilor noştri, a acelor ostaşi cari sânt chemaţi să garanteze o moştenire dobândită cu sacrificii supraomeneşti.

Dumnezeu i-a făcut parte de scut şi întărire în greaua misiune, purtată cu simţământul răspunderii pentru binele iubiţilor şi îndureraţilor săi fii sufleteşti, cari nu-l vor da uitării, ci-l vor pomeni cu pietate şi dragoste, slăvindu-i numele şi tot ce a făcut pentru dânşii.

Cel Preaînalt să-l învrednicească de fericirea dreptilor Săi!

*

Note biografice

Născut, din părinţi ţărani, în 20 Ianuar 1865, în comuna Cacova, judeţul Sibiu, Ioan Stroia îş face studiile la liceele din Sibiu şi Braşov, ca să urmeze după aceasta, între anii 1887—1890, cursurile teologice la seminarul nostru Andreian. In 1890 trece la cursurile de istorie şi geografie dela universitatea din Iena; urmează apoi la Lipsca un curs de lucru manual pentru şcoalele normale de învăţători. A studiat şi la universitatea din Budapesta.

Luând doctoratul la Iena (în 1893), se înapoiază în Ardeal şi îş desfăşoară activitatea întâi ca profesor seminarial, apoi ca protopop în Sălişte (1901); în 1908 e protopop în Sibiu, mai în urmă consilier arhiepiscopesc, după aceasta director regional al învăţământului; ear în 9 Iunie 1925 este înscăunat ca episcop al armatei la Alba-Iulia.

Dintre lucrările sale tipărite amintim: „Momente etice din cuvântarea lui Isus pe munte", „Sisteme de etică" şi câteva cărţi didactice de istorie ş. a. A colaborat la foaia noastră „Telegraful Român" şi la „Foaia Pedagogică" din Sibiu.

Înmormântarea

Rămăşiţele pământeşti ale regretatului episcop au fost aşezate, în 20 April 1937, în cripta mănăstirii Sf. Ioan Botezătorul, situată la câţiva kilometri de Biserica Incoronării şi zidită pe timpul când se afla în viaţă.

Slujba înmormântării s'a început la ora 9 dimineaţa, în această Biserică, unde era ridicat catafalcul cu trupul neînsufleţit al defunctului episcop. A slujit P. S. Sa arhiereul vicar arhiepiscopesc din Sibiu, *Vasile*, înconjurat de protopopi şi preoţi, şi în asistenţa unui public extrem de numeros.

La sfârşitul serviciului religios, P. S. Sa arhiereul-vicar *Vasile* a rostit, în numele Bisericii, următoarea cuvântare:

In numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh!

Ferice de morţii cari mor în Domnul! ei se vor odihni de ostenelele lor, căci faptele lor merg după ei. (Apoc. 14, 13).

Intristaţi ascultători, — Aceste cuvinte rostite de gura unui duh din cer către sfântul apostol şi evanghelist Ioan, îmi vin în minte, în faţa rămăşiţelor pământeşti ale celuice a fost în viaţă episcopul Ioan al armatei.

Ferice de morţii cari mor în Domnul, căci ei se vor odihni de ostenelele lor!

Mor *în Domnul, iubiţi ascultători, acei creştini drepţi, cari în clipa ieşirii din lumea materială, în clipa despărţirii sufletului din legăturile trupului, au conştiinţa împăcată şi cugetul liniştit, că* **au trăit** *în Domnul.*

Iar a trăi în Domnul este realizarea aici pe pământ, prin cugetele şi faptele noastre, a postulatelor din rugăciunea ce ne-a învăţat Mântuitorul: **Tatăl nostru din ceriuri: sfinţească-se numele Tău, vină împărăţia Ta!**

A trăi în Domnul însemnează a sta cu Creiatorul nostru necurmat în contact prin rugăciune, şi a-l sfinţi numele, adorându-L.

Trăieşte în Domnul celce-i face voia şi îi ascultă poruncile, celce prin cuvântul său, prin fapta sa, caută să împrăştie cât mai mult bine în jurul său, pe acest pământ, unde pe lângă puţinele bucurii, este şi atâta suferinţă de vindecat.

Trăieşte în Domnul cu adevărat, cine-şi pune chezăşie întreaga sa fiinţă pentru cheia împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, care este: dragostea, pacea şi bunavoire dintre oameni.

Privind sub acest aspect viaţa fericitului răposat, a episcopului Ioan, ne apare în aureola luminoasă a servirii, **a servirii lui Dumnezeu.**

In variaţiile, în peripeţiile vieţii sale pământeşti acesta este gândul central, care le copleşeşte şi le subordonează pe toate celelalte: a slujî lui Dumnezeu, a-l slujî cu râvnă, cu pietate, frumos, cuceritor.

Pe acest fir, prin care din copilărie şi-a legat viaţa pământească cu cerul, se înşiră toate năzuinţele şi faptele sale, în ordine, frumos, ca mărgelele din metaniile sale arhiereşti.

Dorinţa părinţilor săi, de a-l vedea preot, deci slujitorul lui Dumnezeu, este inspiraţia ce-i agită copilăria şi tinereţea. Râvna de a ajunge la această ţântă laudabilă e motorul ce-i conduce paşii în studiile sale către seminarul «Andreian» din Sibiu, al cărui elev şi mai târziu profesor a fost. Această râvnă îl îndreaptă spre universităţile din Iena şi Lipsca, de unde încărcat ca o albină cu mierea ştiinţei să înapoiază acasă şi mai învrednicit de a primî harul lui Dumnezeu prin taina preoţiei. Aceeaşi râvnă şi dorinţă de a slujî lui Dumnezeu şi a-l propoveduî cuvântul mântuitor îl mână spre conducerea duhovnicească a protopopiatului Săliştei şi apoi a protopopiatului Sibiului, pe urmă în serviciul central al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, în calitate de consilier arhiepiscopesc, ca să-şi termine viaţa, potolindu-şi această sfântă râvnă în misiunea apostolească de episcop al Armatei, o situaţiune strălucită, ce i-a oferit putinţa să poarte cuvântul Domnului, cu îmbărbătările ce izvorăsc din aceasta, prin toate garnizoanele ţării.

Iată deci, că episcopul Ioan, care trece acum la fericirea viitoare după care toţi oftăm, **a trăit în Domnul,** *slujindu-l Lui şi neamului românesc, şi* **moare în Domnul** *care* **îl va odihni de ostenelele sale.**

Pentru munca unei vieţi de 72 ani trăiţi aproape exclusiv în slujba lui Dumnezeu, pentru tot binele ce a înfăptuit în această slujbă, la altarul sfintelor noastre biserici şi în mijlocul românilor creştini: I. P. S. Patriarh **Miron,** *preşedintele Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe, I. P. S. Mitropolit* **Nicolae** *al Ardealului, Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, Academia teologică «Andreiană» şi toate corporaţiunile bisericeşti, care l-au avut ca un*

---

* FOIŞOARA *

Tari în ispite

Studenţilor mei

Făptura morală a unui om se căleşte prin ispite şi tot prin ispite se nărue. Ispita e aceea care verifică tăria duhovnicească a insului creştin, ea îi dă certificat de aptitudine şi tot ea e aceea care întoarce de pe calea fericirii cugetul cel slab, îmbrâncindu-l către focul osândei.

Ispita este unealta prin care cele ascunse ale noastre se lămuresc ca şi cu foc. Realitatea ei, prezenţa ei, se face simţită pretutindenea, în orce vreme şi 'n orce loc. Ispita este cel puţin tot atât de neostenită în lucrarea ei, pe cât de neodihnit e harul ce se revarsă necontenit peste creştetul făpturii, ca s'o lumineze şi s'o întărească.

Dela leagăn până la mormânt, ispita e tovarăşul nedorit şi pururi prezent care ne urmăreşte în călătoria ce-o facem între hotarele lumii de dincoace. „Viaţa omenească pe pământ este ispită", cuvânteazâ sfânta carte a dreptului Iov, o „ispită" care nu cruţă pe nimeni. Dreptul Avraam a trebuit să dee piept cu ea. „Vieţile Sfinţilor" creştini, din toate vremurile, sânt tot atâtea mărturii cari ne povestesc cât s'au nevoit ceice bine au plăcut Domnului, în lupta cu ispitele. Şi, în sfârşit, cea mai zdrobitoare dovadă despre necruţătoarea şi cruda cutezanţă a ispitei, ne-o oferă Mântuitorul Hristos însuşi, când se ispitea de către diavol în pustie şi de oameni, cu atâtea prilejuri (Mat. 16, 1. 22; 19, 3; 22, 18. 23, 35). Iar dacă ne vom întreba cum s'au comportat, ce atitudine au luat Mântuitorul şi Sfinţii faţă de ispită, răspunsul nu poate fi decât acesta: *au acceptat lupta cu ea şi au biruit-o.*

Să zăbovim cât ne îngădue timpul, asupra acestor două momente şi să ne ostenim să le desluşim înţelesul.

Ce 'nsemnează a accepta lupta cu ispita?

Intâi de toate, a recunoaşte, ca oarecând dreptul Iov, că ispita te conduce prin spinii unei primejdii reale, o primejdie capabilă să-ţi măsoare la justa ei valoare puterea morală pe care o găzdueşti în sufletul tău, la înzdrăvenirea ta sufletească, la călirea rezistenţei tale în faţa răului.

Noi facem adeseori greşala de-a vedea în ispită mai ales ceeace nu este ea: un râu. Ispita nu-i un rău în sine. Ispita-i o unealtă — a cărei mânuire ce-i drept e împreunată cu primejdii, dar nu-i mai puţin adevărat că datorită ei, atacurilor ei, omul e ţinut mereu în stare de veghe, e obligat să se cerceteze pe sine şi mai ales să-şi tragă socoteala fără zăbavă şi fără odihnă, cu propriile sale insuficienţe. Citeam undeva următoarea opinie despre ispită: „Inceputul tuturor ispitelor celor rele este nestatornicia inimii şi puţina credinţă în Dumnezeu" (Urmarea lui Hristos; Tip. Mănăstirea Neamţu, ed. II, 1927; p. 45). După părerea mea, fraza aceasta nu-i valabilă decât pentru o anumită categorie de oameni, la care, nu întreb dacă aparţinem cei mai mulţi dintre noi — sau nu. Căci, oricât ai forţa textul clasic din Mt. cap. 4, n'o să ajungi nicidecum la concluzia că Mântuitorul Hristos s'ar fi ispitit în pustie de către diavol din pricină că ar fi fost nestatornic la inimă sau şovăelnic în credinţă. Pe de altă parte, nu mai puţin clasica pildă a dreptului Iov, dovedeşte că ispita munceşte şi pe cei cu desăvârşire buni, cum era el. Nu ca să înspăimânt, ci ca să încurajez îndrăsnesc să afirm că Dumnezeu însuşi ispiteşte pe oameni, pentru a proba tăria credinţei lor, pentru a verifica vârtutea ataşamentului lor faţă de El. E cazul lui Iov, de care am pomenit. Şi iarăşi, cred, că nu trebue să scăpăm prilejul de-a ne întreba: au oare ispita în principiu, goana diavolului, care ca un leu răcnind, umblă căutând pe cine să înghită, nu se produce cu consimţământul expres — cazul lui Iov — sau tacit al lui Dumnezeu?

Creştinismul refuză o susţinere ca aceea care ar pune pe diavol faţă 'n faţă cu Dumnezeu, ca doi stăpânitori ai celor văzute şi nevăzute complet independenţi unul faţă de altul, două mărimi de dimensiuni egale, două stăpâniri de egale posibilităţi. Asta ar fi tot atâta cât a afirma că „la 'nceput era Cuvântul (Dumnezeu) şi diavolul şi toate printr'nşii s'au făcut..." Ideea s'ar potrivi religiilor dualiste ale antichităţii, nu creştinismului, care n'a copiat credinţe omeneşti, a cărui origine e de sus. Ştim doar că va veni vremea când diavolul şi slujile lui vor fi puşi în lanţuri. Iată dece susţinem că ispita e bună în sine. Iată dece adevăratul creştin n'are a se teme de ea; iată de ce noi trebue să acceptăm lupta cu ispita cu voioşie — n'am zis: cu uşurătate, — căci ea lămureşte posibilităţile noastre morale şi ne indică, ne scoate la iveală scăderile.

Dar *a accepta* lupta cu ispita — luptă pe care prea adesori n'o poţi ocoli atâta vreme cât te afli „în trup", adică în vămile lumii de dincoace — nu înseamnă *a ceda* ispitei, ci mai vârtos a o biruî, ca oarecând Iov şi Isus şi Sfinţii cari au ajuns „la semn, la răsplata dumnezeiestei chemări" (comp. Fil. 3, 14). Şi mai ales, nu înseamnă *a căuta* ispita, încrezându-te peste măsură în tăria credinţei tale. O asemenea atitudine ar fi echivalentă cu „a te arunca în gura leului" cum spune sfătoasa zicală. O asemenea atitudine, din punct de vedere creştin, e deadreptul păcat. Creştinul trebue — printre alte — să fie cumpătat în toate, să chibzuiască îndelung înainte de-a face un pas. Nu mergi orbiş către ispită de dragul de-a o brava, de-a te dovedî mai tare decât ea, ci bravezi ispita când ea te caută, când e inevitabilă. Nu arăţi tu în luptă cu ispita căutată *ce eşti*, ci laşi să-ţi arate ispita *cât eşti* şi *ce poţi* în lupta la care ea te provoacă. Nemărginita încredere în ajutorul lui Dumnezeu, e un păcat. Cu atât mai mare păcat e încrederea neţărmurită în puterile tale. Nu căuta primejdia cu gândul că Dumnezeu te va ajuta s'o birueşti, ci chiamă ajutorul lui Dumnezeu ca să birueşti pe Protivnicul când tu căutând cele bune, el ţi se pune deacurmezişul, în cale.

Socotesc că gândurile articulate până aci ajung pentru a vă convinge că pentru

membru prețuit în sânul lor, depun o lacrimă de durere pe acest sicriu și prin rostul meu exprimă fericitului episcop Ioan, acum la intrarea sa în veșnicie, recunoștința și buna amintire ce i-o păstrează, cu binecuvântări și rugăciuni, ca veșnică să-i fie pomenirea.

Intristați ascultători! Orice despărțire de ceice ne sunt dragi și-i stimăm, când ei pleacă pe drumul veșniciei, este plină de jale și de durere. Aceste simțiri omenești, atât de firești în astfel de momente serioase, sunt însă, spre mângăierea noastră, temperate de două mari convingeri: una de ordin spiritual, alta de ordin mai lumesc. Cea dintâi convingere, este nădejdea pornită din credința noastră creștinească, că despărțirea prin moarte nu e definitivă, ci numai temporală și fiecare din noi poate spera o nouă revedere cu iubiții săi în viața spirituală mai fericită ce urmează, după moartea pământească, în împărăția lui Hristos, Mântuitorul nostru. A doua convingere ni-o dă experiența noastră, că nimenea nu moare de tot, ci o parte din ființa sa rămâne întrupată în faptele sale, oridece calitate ar fi, de aici de pe pământ, vorbește celor de față și viitori despre vrednicia ori nevrednicia sa și nu lasă să i se șteargă chipul ce l-a purtat în lume.

Deși glasul din înălțime, de care aminteam la începutul acestui cuvânt, iubiți ascultători, ne spune, că **faptele răposaților în Domnul merg după ei,** *desigur ca să stea mărturie în fața tronului dumnezeiesc și să grăiască pentru dânșii în limbajul lor ce nu poate fi desmințit, totuși nouă ne rămâne amintirea acestor fapte ca mângâiere și prețioasă comoară, cea mai spirituală moștenire, familiei, prietenilor și cunoscuților.*

Din pragul mormântului, fericitul răposat în Domnul spune scumpelor sale fiice și gineri, fraților săi întru Hristos din Sf. Sinod, iluștrilor generali și comandanți ai oștirii, clerului militar, rudeniilor și nouă tuturor: păstrați cu pietate comoara amintirii mele ce vi-o las spre consolare și întărire sufletească și Domnul să vă aibă în paza Sa!

Iar noi, cu fiorul veșniciei în suflet, ce ni-l pune în față taina morții, răspunzând acestei învitări, să zicem: Ție, Mântuitorule, ne rugăm, învrednicește de împărtășirea Ta cea dulce pe episcopul Ioan ce s'a mutat dela noi și trecându-i cu mila Ta greșelele, dă-i odihna meritată! Amin. —

Au mai cuvântat:

Pr. *Partenie*, secretar general, în numele ministerului cultelor;

Dl *Dr. I. Colbazi*, primarul orașului Alba-Iulia;

Protoiereul militar *Ios. Serafin*;

Dl revizor școlar *I. Dragomir*, reprezentant al învățătorimii județului Sibiu.

După terminarea cuvântărilor, un cortegiu imposant a pornit din curtea Bisericii, însoțind carul mortuar până la mănăstirea Sfântului Ioan Botezătorul.

Comemorarea lui Parteniu Cosma

In 12 Februar 1937 s'au împlinit 100 de ani dela nașterea lui PARTENIU COSMA, fost director general al «Albinei».

Ținând seamă de meritele nepieritoare, pe care Parteniu Cosma și le-a câștigat pe tărâm bisericesc, cultural, politic și economic, — Mitropolia ortodoxă română a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, Institutul de credit și de economii «Albina» din Sibiu și Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, — de comun acord, — au decis să comemoreze după cuviință figura marelui luptător ardelean dispărut.

Festivitatea comemorării se va desfășura în orașul Sibiu la data de **9 Mai** *1937 (Dumineca Tomii) după următorul*

PROGRAM:

Ora 11 a. m.: Parastas în catedrala ortodoxă din Sibiu.

Ora 12 a. m.: Pelerinaj la mormântul lui PARTENIU COSMA (Cimitirul central din Sibiu).

Cuvântarea reprezentantului băncii «Albina».

Ora 2 d. m.: Masă la Bulevard.

Ora 6 d. m.: Festival în Aula Academiei teologice: Cântare bisericească (corul Academiei teologice);

Cuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE al Ardealului;

Cuvântarea reprezentantului băncii «Albina»;

Cuvântarea reprez. Asociațiunii;

Alte cuvântări;

Cântare bisericească (corul Academiei teologice).

Pelerinajul la mănăstirea dela Sâmbăta de sus

Se aduce la cunoștința credincioșilor, că Vineri în 7 Mai a. c. se va ține pelerinajul obișnuit la mănăstirea lui Constantin Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus, jud. Făgăraș. Va participa la acest pelerinaj I. P. S. Nicolae cu preoți din centrul arhiepiscopesc, cu P. C. Protopopi ai Avrigului, Făgărașului și Oltului și cu preoțimea din aceste protopopiate.

In vederea pregătirii credincioșilor pelerini pentru sf. împărtășanie la liturghia arhierească dela mănăstire, vor sosì în ajunul zilei preoți confesori dela Sibiu.

Cu acest prilej se vor sfinți clopotele pe seama sfântului lăcaș.

Societățile religioase: Frăția Ort. Rom., Soc. Sf. Gheorghe și Oastea Domnului cu membrii lor din aceea regiune sunt poftiți a lua parte la acest pelerinaj.

Consiliul Arhiepiscopesc

Sădirea pomilor. — *Un ziarist, dintre cei mai de seamă ai presei periodice românești, s'a rostit, frumos și cu bună judecată, la prilejul sădirii pomilor din anul curent, arătând că, în general, sântem departe de ceeace se numește prețuire și înțelegere a vieții arborelui.*

S'a încercat și se încearcă să se îndrepteze răul acesta. Oameni de inimoasă inițiativă fac tot ce se poate și sădesc tulpini tinere de pomi, ca să răsară din ele trunchiuri purtătoare de umbră și rod. Se străduesc acești oameni de bine să fie plantați la margini de drum și îngrădiți copacii cu sau fără fruct; — dar mâni păcătoase și firi nenorocite îș bat joc de strădania celorce sădesc arbori pentru alții. Din sute și mii de arboraș abia câțiva supraviețuesc urii și prostiei răufăcătorilor. Pare că un duh sălbatic vrea să-și bată joc de bieții noștri pomi tineri, ca și de bătrânele și falnicele noastre păduri...

Este vremea să ne desmetecim și să întipărim cât mai adânc în suflete **datoria de a sădi și a îngriji** *viața pomilor și arborilor noștri. De pe amvonul sfintei noastre biserici să deschidem ochii tuturora și să-i reîntoarcem «la cultul pomului, sub a cărui umbră rotată îș află odihnă călătorul răzbit de zăduful vremii».*

Dela catedra școalei primare și dela căminul familiei să instruim copiii noștri, că este păcat mare a nimici viața pomului și a ne păgubì noi înșine prin făptuiri nesocotite.

Singură cumințenia creștinească ne va putea ferì de împlinirea în cele din urmă a dureroaselor cuvinte, scrise de marele poet at neamului, când spunea:

Numai umbra spinului
La ușa creștinului!

*

Conferință preoțească. — In 8 și 9 April 1937 s'a ținut la *Sibiu* conferința de primăvară a preoților din protopopiatul Sibiului sub președinția părintelui protopop *Emilian Cioran*. Conferința a fost onorată și cu prezența părintelui consilier *Tr. Scorobeț* și a profesorilor Academiei teologice „Andreiane". După slujba religioasă, săvârșită în catedrala mitropolitană, a urmat deschiderea conferinței, într'una din sălile de curs ale Academiei teologice.

Cuvântul de deschidere l-a rostit părintele protopop Em. Cioran, care a citit raportul general asupra activității preoțimii din protopopiat. Raportul insistă în special asupra următoarelor: cercurile religioase, catehizația în școala primară, casele culturale, predicile, etc. In jurul acestor chestiuni s'au desfășurat discuții folositoare. Au vorbit preoții: Gh. Secaș, I. Bânda, Brote, Roșca etc.

Un punct de căpetenie al conferinței a fost conferința ținută de păr. profesor *I. Beleuță*, despre „Sectele din biserica anglicană". In partea introductivă, profesorul de istorie bisericească aduce câteva considerațiuni de ordin general asupra bisericii din Anglia și Statele-Unite ale Americii. Conferențiarul arată unde e punctul de plecare a mulțimei sectelor din biserica anglicană. Înșiră mai multe asemenea secte, făcând considerațiuni cu amănunte impresionante asupra lor.

Fiind postul Sf. Paști, toți preoții s'au mărturisit și s'au cuminecat în catedrala mitropoliei. Meditația pregătitoare pentru mărturisire a fost ținută de păr. profesor *Al. Popa*, iar cea pentru Sf. cuminecare de părintele profesor *Grigorie T. Marcu*.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

un adevărat creștin, a accepta lupta cu ispita, înseamnă a *o birui*, ca oarecând Isus și Sfinții — și nu a te prăbuși sub povara ei, cum pățesc cei neștiutori și neîntăriți. Conduita noastră în marea ispitelor acestei vieți, nu se va asemăna celor din urmă, ci Celui dintâi și celor cari l-au urmat. Viața de toate zilele ne arată doar cu o deplin convingătoare stringență, că atunci când te apuce de-un lucru — fie acesta întărirea propriului tău suflet — adopți metoda, armele celor cari au isbutit să săvârșească unele ca acestea înainte de tine, și nu calea celor cari au căzut pe drum. Te vei încovoia ades sub povara ispitelor, uneori vei cădea — tu însă îți vei da toată silința să nu cazi, — dar odată prăbușit, nu vei rămânea în țărână, ci te vei scula nizuind către țelul final al existenței tale, care zace acolo sus, în curțile în cari îngerii și drepții sălășluesc.

Cum? Cu alte cuvinte, în ce chip previi ispita sau — dacă n'o mai poți prevenì — cum poți s'o biruești?

Cele mai eficace arme sunt *trezvia perpetuă* și *rugăciunea* făcută cu toată tragerea de inimă. „Omul lui Dumnezeu trebue să fie desăvârșit pregătit pentru orice lucru bun". Omul lui Dumnezeu trebue să aibă în el simțirea care era în Hristos Isus.

In această privință, pilda lui Hristos — care nu a învățat numai pe alții să se roage, ci s'a rugat El însuși — steie-vă înainte. Și nici experiențele Sfinților nu le nesocotiți. Desprindeți, din pilda Lui și din nevoințele lor, conduita voastră de fiecare clipă. Culegeți puterea voastră de rezistență în lupta cu ispitele, din cuvintele Lui și din trăirile sfinților. *Sf. Scriptură* și *Viețile Sfinților*, dacă nu în fiecare seară și dimineață, apoi cel puțin în vremea acestor zile de nevoințe duhovnicești, să nu zacă o clipă uitate și închise pe mesele voastre de trudă. Ele vă vor ajuta să vă păziți de orice săgeată a vicleanului și rugăciunea vă va îmbrăca în armătura ostașului din capitolul 6 dela Efeseni, pe care nici dracii nu-l pot răpune. Și maicuseamă, nu uitați, când vă strunește ispita, că un suflet creștin nu trebue să-i cedeze cu nici un preț, pentrucă Dumnezeu nu lasă pe nimeni să fie strunit de ispite cari întrec puterile lui. „Nu v'a apucat ispită care să fi fost peste puterea omenească" — scria Sfântul apostol Pavel Corintenilor (I, 10, 13) și nouă. „Dumnezeu e credincios! El nu va îngădui ca să fiți încercați mai mult decât puteți, ci, odată cu ispita va face și albie ispitei, ca să puteți răbda". Cine cade, din vina lui cade. Unul ca acesta, vatămă pe Dumnezeu, agonisindu-și tovărășia diavolului. „Dumnezeu știe să scape din ispite pe cei bine credincioși, iar pe cei nedrepți, să-i păstreze ca să fie pedepsiți în ziua judecății", grăia Sf. apostol Petru (II, 2, 9). „Pentrucă ai păzit cuvântul răbdării mele, și eu te voiu păzì pe tine de ceasul ispitei ce va să vie peste toată lumea, ca să încerce pe cei ce locuesc pe pământ", poruncește Domnul Sf. Apostol Ioan să-i scrie „îngerului" bisericii din Filadelfia (Apoc. 3, 10).

Iar cel ce-a cedat ispitei și a păcătuit, dator este să direagă vătămarea ce i-a adus lui Dumnezeu, cerând deslegarea de sub arvuna diavolului, prin preoții Bisericii. Taina pocăinței, Sf. mărturisire sau spovedania, acest rost îl are: să ne deslege de toate păcatele cele de voie și fără de voie, de orice-am greșit cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul. Taina pocăinței, ne ridică din țărna în care ne-a prăbușit păcatul. Taina pocăinței e expresia dumnezeeștei dorințe de-a ierta de șaptezeci de ori câte șapte păcatele noastre. Să n'o ocolim, să nu-i nesocotim ușurarea de care face părtași când ne descarcă de toate păcatele noastre. Iar ca să ne despovăreze de toate păcatele noastre, să le mărturisim pe toate, cu toată încrederea, cu cea mai fierbinte dorință de-a ne scutura de scaii supărători ai propriilor noastre alunecări. Să nu murmurăm niciodată contra duhovnicului. Să nu-i punem la îndoială, cu nici un prilej, oricine ar fi el, buna credință și nici să se pomenească între noi bănuiala că ar mai putea ști și altcineva, afară de Dumnezeu, de el și de noi, păcatele ce i le-am spovedit. Să-i mărturisim fără'nconjur tot ce-am greșit. Cel mai mic păcat dosit la mărturisire, nedesvăluit duhovnicului tău, îți va rămânea implântat în conștiință ca un piron și te va urmări toată viața. Pentru duhovnicul care n'ar păstra secretul mărturisirii, ca și pentru penitentul care ocolește mărturisirea sau se spovedește de jumătate, văd porțile iadului deschise 'n laturi...

*

Iar dupăce v'ați ușurat de toată păcatele voastre, să nu mai greșiți. Ci mai vârtos rugați-vă Domnului să nu pue la încercare credința noastră — „și nu ne duce pe noi în ispită" — și de năvala celui rău să Vă ferească și să Vă mântuiască.

Impotriviți-Vă Protivnicului!

Fiți tari în ispite, frații mei!

Diacon **Grigorie T. Marcu**

In Săptămâna Patimilor

Ne aflăm în Săptămâna de rememorare a mișcătoarelor momente din zguduitoarea dramă ce s'a consumat înainte cu aproape 2000 de ani, acolo sus, pe vârful Căpățânii...

Mântuitorul, prin întruparea Sa a revelat omenirii o mulțime de adevăruri. Printre aceste adevăruri revelate, este și cel cu privire la sensul *suferinței* în viața omului.

Suferința, fiind un atribut al vieții, trebue să ne preocupe în deosebi.

In fața suferinței, spiritul omenesc a luat *trei* atitudini principale, și anume:

1. atitudinea budistă,
2. atitudinea greco-romană, și
3. atitudinea creștină.

In ce privește prima încercare, de-a deslega problema suferinței, religia budistă, — religia suferinței prin excelență — îi dă o deslegare negativă. Budistul dă o singură perspectivă în fața suferinței: „Nirvana", neantul, prin anihilarea voinții de a trăi. Soluția budistă este total greșită, căci ea, ca să scapi de suferință, preconisează să renunți la ființă și să treci în neființă, căci astfel „Ce nu este, nu simte dureri".

A doua atitudine, în fața suferinței, e cea recomandată de lumea greco-romană,

La picioarele Mântuitorului

Prelucrare din l. g. după A. Huonder, volumul II, de I. Moşoiu.

Un minunat dar duhovnicesc de sfintele sărbători

Tipografia Arhidiecezană, una din cele mai de seamă ctitorii ale nemuritorului mitropolit Andrei Şaguna, merge înainte pe drumul prescris ei şi dă la lumină lucrări din cele mai de seamă. Râvna cărturărească şi grija pentru înălţarea şi înduhovnicirea preoţilor, pe care o are la inimă I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, face ca tiparniţa şaguniană să nu-şi afle de loc odihnă şi astfel săptămână de săptămână apar tipărituri şi lucrări care merită toată admiraţia.

O carte cu adevărat pentru preoţi

O seamă din P. C. fraţi preoţi cunosc volumul I din lucrarea pe care vreau s'o vestesc. Unii o au chiar în biblioteca parohială. Iată a apărut de curând volumul al II-lea mult mai voluminos decât I-ul şi în condiţiuni tehnice superioare.

In prelucrarea dlui Moşoiu, cartea a apărut sub deosebita îngrijire a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru. Este cu adevărat cartea de căpătâi a preotului. Alături de Sf. Scriptură această lucrare trebue răsfoită zilnic, citită cu deosebită grijă, meditată cu evlavie.

E cartea preotului de toate vârstele; cartea pastorală pentru toate împrejurările vieţii, cartea aleasă care ne călăuzeşte la Domnul Isus, care ne învaţă să desprindem din orce cuvânt al Mântuitorului învăţătura de trebuinţă şi ne îndeamnă să pornim şi noi la faptele alese şi sfinte ale păstoririi pline de înţelepciune a sufletelor.

In forma în care se prezintă volumul al II-lea nu mai poate fi vorba de o traducere; este o nouă lucrare, în duhul Bisericii noastre alcătuită cu îngrijire de părinte, care vrea să dea o aleasă şi duhovnicească îndrumare slujitorilor altarului.

Numeroasele capitole ale cărţii, tot atâtea meditaţii profunde, sunt însemânţate în chip minunat cu texte din Evanghelii, iar la locuri potrivite sunt aşezate icoase, svetilne, tropare şi sedelne din ne'ntrecuta noastră imnologie bisericească, care dau un caracter şi mai sacru lucrării şi o înmiresmează parcă cu mirosul de tămâie.

Un eveniment duhovnicesc

Aceste rânduri ale mele sunt departe de-a face o prezentare cărţii, pe care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a ţinut să ne-o pună la îndemână acum în preajma sfintelor sărbători, dar eu vreau doar să vestesc cu bucurie acest eveniment duhovnicesc pentru fraţii preoţi. Cartea aceasta conţine într'adevăr un eveniment duhovnicesc pentru viaţa preoţească. Cei ce o vor citi şi răsciti, sunt sigur, că îmi vor da dreptate. **Pr. Gh. Secaş**

INFORMAŢIUNI

Parastas pentru P. S. Ioan Stroia. Marţi, 20 April 1937, la ora 11 a. m. s'a slujit în catedrala mitropolitană un Parastas pentru sufletul regretatului P. S. episcop militar Dr. Ioan Stroia, în prezenţa I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae, a consilierilor arhiepiscopeşti, a profesorilor şi studenţilor Academiei teologice „Andreiane".

Dela o instalare de preot. — Duminecă, în 11 April 1937, s'a făcut instalarea primului preot în parohia *Nemşa* din protopopiatul Mediaşului.

După săvârşirea sf. Liturghii, păr. prot. *Ion Crăciun* a dat citire decretului de numire a noului preot *Iacob Frâncu*, licenţiat în Teologie (Bucureşti). Apoi, în cuvinte alese, a dat îndrumări pastorale noului preot, prezentându-i sf. Evanghelie, sf. cruce şi cheia Bisericii.

Aduce apoi mulţumiri părintelui adm. parohial, pr. *Chirion Păcurariu* pentru grija duhovnicească ce a depus în timpul vacanţei.

Păr. Iacob Frâncu, în cuvântul său de instalare, arată importanţa sf. noastre Biserici şi a slujitorilor ei în propăşirea ţării noastre, zicând: Voi căuta să fiu adevărat părinte mângâitor, întărind pe cel neputincios şi ridicând pe cel căzut, şi tuturor să le dau putinţa să guste din izvorul dulce al evangheliceştilor şi cereştilor învăţături ale Mântuitorului. Păr. Chirion Păcurariu, mulţumind credincioşilor pentru ascultarea ce i-au dat timp de 5 ani, îi roagă să fie la fel şi pe mai departe.

Cu prilejul acestui act s'a expediat telegramă omagială către I. P. S Sa mitropolitul *Nicolae*, aducându-i-se respectuoase mulţumiri pentru intervenţiile făcute ca parohia Nemşa să fie luată în bugetul statului. *Participant.*

Conferinţă. Dl *Dr. Eugen Nicoară*, bunul român ortodox, inspector general sanitar şi preşedinte al FOR-ului din Reghin, şi-a desvoltat, în 18 l. c., în Aula Academiei teologice „Andreiană" în Sibiu, conferinţa anunţată despre Maglavit.

In asistenţa unui numeros public sibian, în frunte cu I. P. S. mitropolit *Nicolae*, distinsul medic conferenţiar aminteşte câteva din faptele minunate, petrecute la Maglavit, chiar sub ochii săi proprii. Celorce nu sânt dispuşi să creadă în minuni, dl Dr. Nicoară le pune împotrivă faptul, că însaşi viaţa noastră este o minune, ear moartea are acelaş caracter de minune; natura închide în sânul ei minuni, necuprinse de mintea omenească. Fenomenul dela Maglavit îl consideră ca o arătare dumnezeească: „degetul lui Dumnezeu întins spre neamul românesc, ca îndemn spre o reînviere religioasă şi naţională".

Conferenţiarul a stârnit profundă impresie şi aprobări unanime.

Act de mulţămire. Biserica ortodoxă română din comuna *Toarcla*, protopopiatul Agnita, aduce călduroase mulţumiri vrednicului şi neobositului credincios dlui *Gheorghe Pascu*, fiu al comunei noastre, de prezent cu domiciliul în Bucureşti. Dsa a înzestrat sf. biserică din Toarcla în timpul din urmă cu odăjdii şi obiecte în valoare de peste zece mii de Lei. Faptă grăitoare şi pentru alţii. Pr. *Toma Grecu*, paroh.

Reducere de 50 la sută, din taxele tarifului la tren de persoane, se acordă pentru *toţi* călătorii şi la toate trenurile în circulaţie, cu ocazia Sfintelor sărbători ale Paştilor, şi anume cu începere de Vineri 30 April ora 24 (Sâmbătă ora 0), până în 5 Mai ora 24. Călătoria se face pe baza unei *jumătăţi* de bilet.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 25 April 1937, va predica părintele diacon *Grigorie T. Marcu.*

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1936

ACTIV — **Aprobat de către adunarea generală ordinară din 12 April 1937** — **PASIV**

	Lei	Lei
Cassa:		
a) numerar electiv	3.964.105	
b) disponibil la B. N. R. şi la C. E. C.	1.417.309	
c) cupoane scăzute	118 597	5.500.011
Disponibil la bănci:		
a) în ţară	2.001 557	
b) în străinătate	85.862	2.087.419
Portofoliu de titluri: Titluri româneşti:		
a) efecte publice v. n. 6 741.600, v. r.	2 256.058	
b) titluri cotate la bursă v. n. 1.340.500, v. r.	890 221	
c) titluri necotate la bursă v. n. 11.207.300, v. r.	6.749.535	9 895.814
Portofoliu de scont: Plătibil în ţară:		
a) cambii fără garanţii	12.989.335	
b) cambii garantate cu mărfuri şi titluri	5.394.067	
c) cambii garantate cu ipoteci	8.914.031	27.297.433
Debitori în ţară:		
a) debitorii fără garanţii	8.479.559	
b) debitorii garantaţi cu efecte comerciale	10.858.014	
c) debitorii garantaţi cu mărfuri	97.890	
d) debitorii garantaţi cu ipoteci	16.825 871	36 261 334
Debitorii beneficiind de l. l. d., cota rămasă		19.163-288
Participaţiuni în ţară la intreprinderi industriale		13.444.801
Imprumuturi pe termen lung		4.064.110
Imobile		28.794.479
Mobilier		1
Conturi diverse		201.990
Conturi transitorii		397.080
	147.307.760	

	Lei	Lei
Capital social		40.000.000
Fond de rezervă		910 296
Fond de amortisment		28 260.485
Diferenţe de curs nerealizate		611.891
Cassa de pensii		533 994
Dobânzi nerealizate la creanţe în conversiune		3 252.372
Depuneri spre fructificare în ţară:		
a) la vedere, noui	13.115 750	
b) pe termen, noui	2.674.724	
c) la purtător	2.575 470	
d) depuneri vechi reduse conf. aranjamentului	37.687.388	56.053.332
Creditori în ţară:		
a) la vedere	589.930	
b) pe termen	3.775.214	
c) în străinătate, pe termen	3 047.891	7.413.035
Angajamente de reescont la B. N. R.		8.397.100
Dividende neridicate		108.118
Conturi diverse		838.935
Conturi transitorii		80 431
Beneficiul net		847.771
		147.307.760

Conturi de ordine

	Lei		Lei
Cauţiuni statutare	1.862.400	**Deponenţi de cauţiuni statutare**	1.862.400
Debitori pentru scrisoare de garanţie dată de bancă în ţară	4.806.680	**Creditori pentru scrisori de garanţie date de bancă în ţară**	4.806.680
Cambii de circulaţiune	126 471.090	**Deponenţi de cambii de circulaţiuni**	126.471 090
Efecte spre încasare	1 175 917	**Remitenţi de efecte spre încasare**	1 175 917
Ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii diverse	96.195.293	**Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii diverse**	96.195.293
Titluri în gaj	2.489 250	**Deponenţi de titluri în gaj**	2.489.250
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	16.082.802	**Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare**	16.082 802
Debitori de titluri împrumutate	2.990.299	**Diverse titluri împumutate**	2.990 299
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)	9.583.294	**Angajamente de reescont în conversiune**	9.583 264
	261.657.025		261.657.025

Nici deslegarea aceasta nu este isbăvitoare. Intr'adevăr, stoicismul ca şi Epicur cu a lui „ataroxia", în faţa realităţii zdrobitoare a suferinţei, recomandă o ieşire dosnică, fuga de ea, – nu înfruntarea ei bărbătească.

Prin urmare, indiferenţă şi apatie faţă de suferinţă; să-ţi pierzi sensibilitatea faţă de ea. Cum? Să-ţi anestiezisezi durerea prin plăcere, să o neutralisezi şi să o elimini printr'un echivalent de plăcere. Deci „Carpe diem"!. Această soluţie denotă tocmai neputinţa de a deslega suferinţa.

In momentul când terapeuticele acestea s'au dovedit falimentare, apare pe scena istoriei Isus.

In timp ce lumea greco-romană îşi caută în plăceri un narcotic împotriva durerii, iar pe malurile Gangelui, noui caravane se pregăteau să dispară în Nirvana, pe creştetul Golgotei, Isus, încorporând întreaga durere a lumii, înfigea biruitor drapelul mântuitor al suferinţei: *crucea.*

Mântuitorul dă adevărata deslegare problemei suferinţei. El nu neagă existenţa suferinţei şi nici nu predică fuga de ea, ci El o acceptă ca pe o valoare pozitivă. Cu alte cuvinte, Mântuitorul îmbrăţişează suferinţa şi o valorifică dându-i în felul acesta o soluţie pozitivă. Prin urmare, suferinţa, nu trebue negată, neci blestemată, ci acceptată, sfinţită şi valorificată.

El însuşi a făcut din suferinţele Sale instrumentul mântuirii noastre, căci „cu rănile Lui, noi ne-am vindecat". Şi cum suferinţa este indisolubil legată de existenţa noastră, noi pururea avem trebuinţă de crucea lui Isus, ca să ne putem purta propriile noastre cruci.

Iată marea revelaţie ce ni-a făcut-o Mântuitorul cu privire la *suferinţă:* ea are un înţeles, ea e mijloc de purificare şi de perfecţionare morală a omului.

Pentru un creştin, suferinţa nu este tortură, ci atelierul virtuţii. El o supoartă cu eroism şi mângăiat, că nu este singur în durere. Şi una din cheile cu care creştinul poate să între în împărăţia cerurilor, este şi cheia suferinţei; deaceea, noi creştinii ne închinăm Crucii Lui.

Iată profunda semnificaţie morală a Săptămânii Patimilor Mântuitorului.

Momentele ei le găsim transpuse în ritualul Bisericii noastre, în această Săptămână. Cuvine-se deci cu adevărat ca în acest răstimp să doxologim pe Mântuitorul care nu numai moartea, ci şi suferinţa a biruit-o prin suferinţă. **Pr. Aurel Radu**

Nr. 153/1917. (19) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Balşa**, cu filia Galbina, protopresbiteratul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela Stat.

2. Sesiune parohială: a) Grădină, cca. 2 jug. Folosirea cimitirului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3 parte pe care o folosesc cantorul şi crâsnicul.

3. Sâmbrie: Dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca. 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe porumb sfărâmat.

4. Locuinţă în natură. (Casa parohială absolut nouă).

5. Stola obişnuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referenţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu Consiliul parohial.

Geoagiu, la 13 Aprilie 1937.

Pr. Inocenţiu Tiruţa
adm. protopresbiteral

[20] 1—1

Anunţ de licitaţie.

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 16 Maiu 1937, ora 12, se dă în intreprindere — prin licitaţie publică — construcţia bisericii noui din Valea-Brad, jud. Hunedoara.

Licitaţia se va ţinea în localul casei culturale, în prezenţa consiliului parohial şi a comitetului de construcţie.

Licitaţia se va face pe bază de oferte închise, se va putea continua însă şi pe bază de oferte verbale.

Ofertele vor fi însoţite de o garanţă de 5% în numerar, din suma devizului, care va rămânea ca o garanţă definitivă până la terminarea lucrărilor.

Planul şi devizul se pot vedea în orice zi — la oficiul parohial din loc. Cheltuielile planului şi devizului privesc pe antreprenor.

Cheltuielile de deplasare privesc pe antreprenorii respectivi. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a alege dintre antreprenori pe acela în care are mai multă încredere.

Valea-Brad la 14 Aprilie 1937.

Pr. Nicolae Stanciu, preş. cons. parohial. **Petru Lupea,** epitrop-cassier.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecesane

Anul LXXXV | Sibiu 2 Mai 1937 | Nr. 18

ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. **3851**/1937 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Mântuitorul nostru Isus Hristos moartea a stricat și a adus la lumină viața și nestricăciunea prin evanghelie". 2 Tim. 1, 10.

Hristos a înviat!

Aceasta este solia biruinții, care se desprinde astăzi dela toate altarele sfintei noastre biserici și ca razele calde ale soarelui de primăvară pătrunde în sufletele dreptcredincioșilor noștri creștini, ca să-i lumineze și să-i înveselească.

In șiruri lungi de sărbătoare ați grăbit și Voi, iubiții mei fii sufletești, să Vă înfățișați înaintea altarului bisericii Voastre, ca să primiți cu bucurie solia biruinții ce vi se vestește și să-i răspundeți cu credință, din adâncul inimilor Voastre:

Adevărat c'a înviat!

Voi primiți mărturia ce o dau despre învierea Domnului mironosițele muieri, cari cele dintâi s'au învrednicit să vadă piatra răsturnată de pe mormântul gol, să audă din gura îngerului vestea învierii, să cuprindă cu brațele lor picioarele Celui înviat și să i se închine Lui. Voi credeți celor doi ucenici cu cari în drumul lor spre Emmaus a stat de vorbă Domnul după învierea sa, tălmăcindu-le din toate Scripturile cele ce erau pentru El. Voi nu Vă îndoiți, ca necredincioșii, că Hristos Domnul cel înviat din morți s'a arătat în câteva rânduri apostolilor săi și astfel apostolii s'au încredințat despre învierea sa: în Ierusalim, când i-a binecuvântat zicându-le *„Pace vouă"*, a doua oară când împreună cu ceialalți era și Toma, pe care l-a convins c'a înviat îngăduindu-i să-și pună degetul în locul cuielor și mâna în coasta lui; în Galilea, la lacul Tiberiadei, când le-a prilejuit pescuitul cel bogat și mai pe urmă când s'a înălțat dinaintea ochilor lor la cer. Voi știți ceeace a scris sf. apostol Pavel, că după învierea sa Domnul s'a arătat la mai mulți decât cinci sute de frați deodată, dintre cari cei mai mulți trăiau încă, când le trimitea această știre creștinilor din Corint. „Iar mai pe urmă decât toți — adaogă sf. Pavel — ca unui născut fără de vreme, s'a arătat și mie", adecă atunci când pe drumul Damascului l-a trântit la pământ lumina harului și l-a chemat în slujba apostoliei.

Cine ar putea să se împotrivească acestor martori ai învierii Domnului, cari s'au încredințat de ea cu ochii lor și s'au făcut vestitorii ei în Ierusalim și până la marginile pământului? Fiecare cuvânt pe care l-au rostit și fiecare șir pe care l-au scris apostolii Domnului, a izvorît din credința lor în înviere. Ea le-a pus sufletele în mișcare, ea le-a dat curajul propoveduirii neînfricate și simțemântul biruinții chiar în mijlocul suferințelor și în fața morții. Lumea veche se cutremura de frică în fața morții. Atunci însă, ea a văzut oameni cari priveau cu îndrăsneală moartea în față și în mijlocul chinurilor celor mai grozave rosteau cu evlavie numele Celuice prin învierea sa *„moartea a stricat"*.

La ordinul lui apostolii pornesc să aducă popoarele lumii sub ascultarea credinții. Conștiința înaltă care i-a mânat în această luptă și izbânda luptei lor nu se poate explica fără înviere. Căci nu s'a pomenit nici când în istorie cazul, ca pentru un general căzut și al cărui trup putrezește în mormânt, soldații săi să se fi însuflețit în așa măsură, ca să cucerească țară după țară! Credința 'n înviere stă la temelia bisericii lui Hristos, răspândită între popoarele lumii prin propoveduirea apostolilor și a urmașilor lor. Prin ființa ei de față între noi biserica ne spune: „Domnul a înviat! Dacă El n'ar fi înviat, eu astăzi n'aș avea ființă în lume, dar dacă eu străbătând veacurile sunt cu voi, aceasta e dovada că Domnul a înviat! El trăiește și este capul și conducătorul meu, până la sfârșitul veacurilor. Primiți mărturia mea, căci dreaptă este: Hristos a înviat!"

Într'o lume și într'o omenire în care stăpânea moartea și păcatul, Domnul și Mântuitorul nostru s'a arătat dela 'nceput ca *Stăpânul vieții.* Cuvântul sărbătoresc care se citește dela altar în evanghelia din sfânta zi a învierii: *„Iată dânsul viață era și viața era lumina oamenilor"*, acest cuvânt al sfântului apostol și evanghelist Ioan nu face altceva decât tălmăcește ceeace au simțit toți aceia cari s'au apropiat cu credință de Domnul. Căci din mânile lui, din cuvintele lui, din ființa cea sfântă a lui a țâșnit, ca dintr'un izvor al sănătății, o viață nouă pentru trupurile bolnave și pentru sufletele bolnave. Celor fără de nădejde le-a dat nou curaj de viață. Pe cei căzuți i-a ridicat. Le-a întărit voința și le-a încălzit inima cu iubirea sa. Pe cei prinși în lanțurile păcatului i-a slobozit și le-a dăruit libertatea fiilor lui Dumnezeu. Puteri proaspete de înviorare spre o viață nouă se revărsau în ceice primeau din gura lui cuvântul de deslegare: „Iartă-ți-se ție păcatele". Din oameni simpli și slabi, pe cari conducătorii lui Izrail i-au disprețuit și pe cari nici un înțelept al lumii acesteia nu i-ar fi băgat în seamă, Domnul cu puterea lui a făcut apostoli și mucenici ai credinții, eroi ai iubirii și prin ei a deschis porțile pentru o viață nouă în istoria lumii. Intr'adevăr întru Isus Hristos „viața s'a arătat".

Când se părea că moartea a biruit și asupra lui, când se credea că viața lui răstignită și omorâtă pe lemnul crucii va rămânea pentru totdeauna închisă în mormântul pecetluit cu peceți, iată în dimineața acelei sfinte zile a Invierii piatra de pe mormânt prăvălindu-se și Domnul *„cu moartea pe moarte călcând"* ca un mire a ieșit din mormânt întru slăvită învierea sa! A lui este biruința! *„Înghițitu-s'a moartea întru biruință. Unde-ți este moarte boldul tău? Unde-ți este iadule biruința ta?"* Stăpânul vieții s'a arătat prin învierea sa, în mod definitiv și pentru totdeauna, mai puternic decât moartea și mormântul. In lumea aceasta a morții și a stricăciunii s'a coborât de sus, odată cu El, o lume nouă a vieții și a nestricăciunii. Cum zice sfântul apostol Pavel: *„Mântuitorul nostru Isus Hristos moartea a stricat și a adus la lumină viața și nestricăciunea prin evanghelie"*. Deodată cu învierea lui Hristos s'a ridicat din groapă și evanghelia lui și lucrul lui în lume, care veac după veac, ca un val de apă vie, trecând dela popor la popor, s'a revărsat peste câmpiile însetate ale sufletului omenesc, făcându-le să rodească roadele vieții celei trăite după evanghelie. Cine ar putea spune toată bogăția darurilor care se împart astăzi prin Hristos în lume? Căci, pe lângă toate împotrivirile ce i se pun în cale, împărăția lui crește mereu și persoana dumnezeiască a lui se înfățișează înaintea fiecărei generațiuni noui de oameni în măreția și lumina strălucitoare care-l învăluia când a ieșit biruitor din mormânt.

Necredința de nenumărateori, în aproape două mii de ani, a cercat să-l facă mort pentru totdeauna. Minciuna s'a îmbrăcat în diferite chipuri și înfățișări, fără de număr au fost gropile ce le-a săpat ea pe seama Domnului, cu mii de peceți i-au pecetluit mormântul, arme de tot felul au născocit învățați și neînvățați ca să păzească pe Cel ce-l declaraseră mort pentru vecie — dar de fiecare dată pietrile s'au prăvălit, pecețile s'au rupt, încuietorile s'au deschis și Cel înviat a triumfat asupra tuturora. Orice putere, orice înșelăciune, orice știință mincinoasă s'a dovedit neputincioasă față de El. Toți păzitorii mormintelor ce i le-au săpat necredincioșii, au căzut rând pe rând cu fața la pământ și au fost siliți să recunoască: „Tu ai biruit, Galileene!" Hristos a înviat!

Neputincioasă și zadarnică se va dovedi și lupta pe care necredința organizată în bolșevismul rusesc o duce cu furie împotriva lui Hristos, dărâmându-i altarele, omorându-i preoții și pe ceice cu credință mărturisesc numele lui. Oastea Satanei a aprins crâncenul război între fiii aceluiași popor din Spania, dar și-a trimis agenții ei și în celelalte țări, ca să împrăștie sămânța urei între oameni, să le otrăvească toată simțirea și cugetarea cu pofta distrugerii bunurilor lor sufletești și a așezămintelor pe cari se sprijinește viața lor. Din unghere ascunse și întunecate pândesc momentul ca să dee foc și casei neamului nostru, statului românesc, pe care cu jertfe fără de seamăn ne-a ajutat bunul Dumnezeu să-l întemeiem pe pământul nostru strămoșesc.

Lupta aceasta pune la grea încercare popoarele. Dar ea trebue purtată până la biruință, în numele lui Hristos. Căci biruința, fără de nici o îndoială, a lui va fi: *„Pentrucă se cade lui a împărăți, până ce va pune pe toți vrăşmaşii sub picioarele sale"*. Drept aceea, și poporul nostru trebue să-și înarmeze *sufletul* cu armele credinții în Hristos, ca să poată sta împotriva tuturor ispitelor și uneltirilor vrăşmaşului. El, Stăpânul vieții și Dumnezeul nostru, să fie conducătorul nostru. Sub ascultarea poruncilor lui să ne împlinim rostul vieții noastre pe pământ.

Din mijlocul praznicului de astăzi al învierii Domnului, mă îndrept către Voi, iubiții mei fii sufletești, cu glasul de chemare al apostolului: *„Curățiți aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă... Că și Hristos, paștile noastre, pentru noi s'a jertfit. Drept aceea să prăznuim nu întru aluatul cel vechiu, nici întru aluatul răutății și al vicleşugului, ci întru azimele curăteniei și ale adevărului"* [I Cor. 5, 7—8]. Răsturnați peatra de pe sufletele Voastre și lăsați să învieze întru ele Hristos. Faceți să se vadă învierea lui în casele și familiile Voastre, în școlile și bisericile Voastre, în vorba și purtările Voastre, în munca și îndeletnicirile Voastre. Primiți lumina lui în gândurile Voastre, puterea lui asupra voinții Voastre, duhul cel sfânt al lui în toată ființa Voastră, ascultând de această sfântă cântare: *„Veniți să bem beutură nouă,*

nu din peatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos, celce a izvorît din mormânt, întru carele ne întărim". Prin fiecare din Voi să răsbească viaţa cea bună în cuprinsul ţării şi al poporului nostru, viaţa cea trăită după voia lui Dumnezeu, viaţa care cuprinde puteri din veşnicie. Strânşi cu toţii în jurul altarelor sfintei noastre biserici strămoşeşti, care scăpare s'a făcut nouă din neam în neam, să zicem şi să facem: *„Ziua învierii şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să îmbrăţişăm. Să zicem: fraţilor! şi celorce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Inviere şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le*".

Cu părintească Noastră urare ca aceste sfinte sărbători să le petreceţi cu sănătate, cu bucurie şi mulţumire duhovnicească, împărtăşindu-Vă arhierească Noastră binecuvântare, am rămas,

Sibiu, la praznicul Invierii Domnului din anul 1937,

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

NICOLAE
Arhiepiscop şi Mitropolit.

Aviz oficial

In vederea prăznuirii zilei de 10 Mai a. c., se aduce la cunoştinţa Onor. cler şi credincioşi că programul serbării cuprinde serviciul religios al Doxologiei, cu predică ocazională în sfânta biserică în prezenţa credincioşilor şi a autorităţilor, şi serbare şcolară.

Onor. preoţime va lua contact cu autorităţile locale, în vederea executării programului oficial pentru ţara întreagă, îngrijindu-se ca deodată cu evocarea fericitului eveniment istoric, ziua de 10 Mai să fie o zi de generală concentrare naţională pentru manifestarea simţemintelor de loialitate faţă de Tron şi izvor neprihănit de solidaritate naţională şi de dragoste de ţară şi de neam.

Sibiu, 26 April 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Invierea Domnului şi importanţa ei universală

Invierea Domnului este evenimentul fără pereche în istoria lumii. Importanţa ei întrece în mod absolut tot ce se întâmplă şi se poate întâmpla în univers. Numai creaţiunea lumii mai are această importanţă şi calitate. Ca şi creaţiunea, tot aşa şi învierea, nu sunt evenimente propriu zis istorice, întrucât nu se datoresc unor cauze imanente, nu pot fi explicate şi prevăzute ca provenind din concursul forţelor şi împrejurărilor naturale antecedente. Cauza care produce creaţiunea este metaistorică şi metanaturală. Deeacea chiar dacă ar fi existat, prin absurd, oameni cari să vadă apariţia lumii, ei tot n'ar fi putut privi lucrarea cauzei aducând-o la existenţă, odată ce omul nu are acces dincolo de domeniul imanent fizic, istoric şi spiritual. Acei presupuşi martori ai apariţiei lumii ar fi văzut ceva enigmatic şi posibil că şi-ar fi explicat această enigmă altfel decât prin creaţiunea lumii de către Dumnezeu. *Creaţiunea prin Dumnezeu* nu se poate constata pozitiv, empiric, ştiinţific, istoric. E drept că celelalte teze pot fi uşor respinse, ca absurde, dar actul pozitiv prin care se acceptă creaţiunea e credinţa.

Tot aşa de puţin istoric este, sub acest raport, evenimentul Invierii Domnului. Cel care lucrează şi de astădată în calitate de cauză este tot Dumnezeu. Invierea Domnului nu se datorează vre-unei puteri din natura omenească a Domnului, sau altor puteri naturale de prin prejur. Invierea Domnului nu este o verigă ce se înşiră în lanţul vieţii istorice ca toate celelalte întâmplări. Deeacea cauza care a produs învierea nu s'a putut vedea în lucrarea ei, fiind transcendentă mijloacelor de investigaţie şi de constatare omenească. Dacă ar fi văzut pe Domnul după moarte cineva fără credinţă, ar fi căutat de sigur o explicaţie naturală a acestui fapt sau l-ar fi considerat o enigmă a cărui explicaţie naturală nu se poate da încă dar se va putea în viitor. Şi aci ca şi la creaţiune toate explicaţiile acelea se pot uşor destrăma şi există foarte multe consideraţii cari mână spre acceptarea Invierii prin Dumnezeu, dar pozitiv, empiric şi deci absolut constrângător, lucrul nu se poate vedea. Credinţa îşi păstrează şi aci rolul hotărâtor. Se vede că e destinul nostru cât suntem în forma actuală de existenţă să nu ne putem apropia de lucrările şi de prezenţa lui Dumnezeu prin vedere, prin constatare indubitabilă, ci prin credinţă, prin ascultarea şi acceptarea smerită a asigurării ce ne-o dă prin cuvântul Său.

Dar dacă Creaţiunea şi Invierea nu sunt evenimente istorice în senzul obişnuit, aceasta nu însemnează că ele n'au avut loc sau că n'au nici o relaţie cu istoria şi cu natura creată. Ele amândouă sunt un *perfectum* deplin, fapte petrecute odată pentru totdeauna şi nu ceva ce se petrece continuu, a lege generală a existenţii. O persoană care a trăit într'un timp şi într'un loc anumit ca om deplin, a fost înviată de Dumnezeu. Acesta e un fapt unic, aparţinând timpului trecut şi tocmai prin această unicitate, introducând în istorie ceva neobişnut ei, ceva care face să vedem că istoria nu e totul, nu e ultima realitate, că pe lângă ea, pe deasupra ei şi la sfârşitul ei, există altceva care dă astfel istoriei un senz relativ.

Dela punctul acesta, al relaţiei cu istoria, Creaţiunea şi Invierea merg pe drumuri deosebite. Din cei doi factori ai creaţiunii, cauza şi efectul, cel din urmă cade cu totul în istorie, în domeniul nostru. Creaţiunea fără să fie astfel o lucrare istorică, ţinteşte în istorie şi determină istoria. Tot ce se întâmplă ulterior în lume se datorează şi poartă pecetea actului anistoric al creaţiunii, chiar dacă nu văd oamenii, chiar dacă lumina aceasta revărsată peste univers nu e văzută de orbia oamenilor căzuţi în păcat.

Invierea însă nu numai în factorul cauză, ci şi în factorul efect este dincolo de istorie. Isus Hristos cel înviat nu e o persoană istorică, supusă condiţiunilor existenţiale ale acestei vieţi, cauzelor fizice şi spirituale ce domnesc în imanenţă. Invierea lui Isus Hristos se deosebeşte astfel de toate minunile săvârşite de El sau de profeţi sau de alte organe dumnezeeşti. Efectul tuturor minunilor, oricât ar fi cauza lor de metaistorică, este istoric. Prin oricare minune se repară pe cale extranaturală o piesă din natură, se repune ceva în funcţia ce-o îndeplinea în angrenajul imanent al vieţii: se reface un ochiu, se schimbă un lucru din natură cu un alt lucru tot din natură, se readuce o persoană care a încetat de-a mai trăi în viaţă, în starea de-a continua viaţa în aceleaşi condiţiuni ca înainte de întreruperea prin moarte. Lazăr prin înviere n'a întrat într'un nou mod de existenţă, ci l-a reluat pe cel dinainte de-a muri, a reluat o viaţă tot aşa de supusă boalelor şi morţii, trebuinţelor naturale, ca şi cea dinainte. El va mai trăi câtva timp şi apoi va muri.

Isus Hristos însă prin înviere întră într'un mod de existenţă, într'o dimensiune de viaţă cu totul deosebită de cea anterioară, de cea istorică, de cea pe care o trăim cu toţii supuşi stihiilor acestei lumi. El a întrat la o viaţă sustrasă cu totul din angrenajul cauzalităţii naturale; la o viaţă fără boale, fără moarte, fără frica de moarte. Viaţa aceasta nu e o fază ulterioară acelei istorice încât să decurgă din ea în mod natural. Atunci toţi am ajunge la ea fără să fi fost necesară patima pe cruce a Mântuitorului. Realitatea aceasta nouă a Invierii e o operă exclusivă a lui Dumnezeu nefiind nimic în afară de Dumnezeu care să contribue la realizarea ei: e un fel de creaţiune din nimic a lui Dumnezeu.

Deosebirea de creaţiune constă doar în aceea că pe când prin creare se iscodesc ipostasuri, feţe cari n'au mai fost, prin Inviere se readuc feţele, suporturile cari au încetat să mai existe la o nouă formă de viaţă. Cel înviat este, ca eu, ca faţă, ca ipostas, exact cel dinainte de moarte. Rostul apariţiilor după înviere, a căror natură nu se poate preciza, e tocmai să arate identitatea lui Hristos cel Inviat cu cel de dinainte.

Tocmai în acest punct găsim relaţia Invierii cu istoria: ea atinge cu degetul ei creator şi transformator ceva ce-a fost în istorie. Degetul minunat, lucrarea lui, efectul lucrării lui sunt metaistorice. Dar ipostasul învrednicit de o viaţă metaistorică e tocmai cutare ipostas care a trăit într'un punct precis al istoriei. Golul rămas prin evaporarea vieţii din el, «oasele moarte», primesc o nouă viaţă exclusiv prin puterea lui Dumnezeu.

FOIŞOARA

Şcoala educativă creştină ortodoxă, un imperativ al vremii

(1) de **Dr. Nic. Balcă**

In lupta aprigă care se dă astăzi pentru reforma şcoalei, obiectul discuţiilor nu-l mai formează numai problemele de natură organizatorică, didactică sau metodică, ci e vorba de temeiul metafizic al educaţiei. Ceeace preocupă pe aceia cari năzuesc să îmbunătăţească şi să reformeze şcoala, trebue să răspundă la întrebarea de adâncuri: care este concepţia despre om, lume şi viaţă, care trebue să formeze fundamentul întregului lucru educativ al şcoalei? Căci oricine vrea să formeze sufletul omului, trebue să aibă o atitudine precisă în faţa celor trei probleme: *ce pot eu şti? ce trebue să fac? ce trebue să cred? sintetizate în problema antropologică: ce este omul?* Şi şcoala este aceea care are menirea să formeze nu numai sufletul individului, ci şi sufletul mare al unui popor.

Dar lupta pentru reforma şcoalei a fost mult înăsprită, la noi, de politicianismul care a invadat şcoala şi de mulţimea concepţiilor, mai mult politice decât pedagogice, cari îşi dispută întâietatea în această reformă. Şi urmarea a fost că s'a făcut imposibilă orice discuţie doctrinară şi s'a înlăturat singurul judecător chemat să hotărască în această dispută: pedagogia. Căci în lupta pentru existenţa şcoalei singura deslegare admisibilă este pedagogica pedagogire. Această deslegare are valabilitate şi pentru noi care luptăm pentru existenţa unei şcoale în care sufletul poporului nostru a crescut atât de mare şi în care s'a pregătit isbânda atât de măreaţă a Neamului românesc. E vorba de şcoala românească dinaintea războiului mondial, care era o şcoală creştină ortodoxă, ceeace înseamnă o şcoală al cărei fundament ultim era ortodoxia. Căci noi am putea să facem dovada, că şcoala românească era înainte de război mijlocitoarea unei culturi ale cărei rădăcini se înfigeau adânc în ortodoxie. Ortodoxia era fundamentul pe care era aşezată unitatea şcoalei şi focul care încălzia sufletele acelora cari erau chemaţi să formeze sufletul acestui obidit popor.

In ultimii 20 de ani, însă, sub influenţa idealismului humanist şi al liberalismului pedagogiei apusene, acest trainic fundament al şcoalei româneşti a început să se năruiască. Este influenţa nefastă a totalei secularizări a religiei şi a culturii, care a făcut, ca ceeace noi numim cultură, să nu-şi mai tragă seva din veşnicele adevăruri ale Evangheliei. Căci sub pretenţia autonomiei, un domeniu al culturii după altul au rupt legăturile cari le legau de religie, şi cu aceasta o parte după alta a sufletului omului contemporan s'a deslegat de adâncurile pline de senz ale revelaţiei creştine. Şi urmarea acestei înstrăinări a fost că acest om a uitat, că puterea care trebue să normeze cultura se află în afara oricărei culturi, dincolo de graniţele omenescului şi a început să caute aceste norme fie în sufletul omului, fie în spiritualitatea acestuia, înlăturând cu aceasta autoritatea adevărată, care singură poate să dea omului şi lucrurilor o ordine veşnică. Aşa că din fundament şi temei, nu numai al culturii, ci al vieţii întregi, religia a devenit o funcţiune a culturii, aşa cum este şi ştiinţa şi arta şi filosofia. Şi urmarea „pedagogică" a acestei degradări a religiei a fost că i s'a recunoscut şi acesteia o însemnătate oarecare în programa analitică a şcoalei: ea a devenit o simplă materie de învăţământ.

Şi desrădăcinarea culturii din roditorul pământ al religiei a avut în special asupra şcoalei o influenţă foarte detestabilă. Căci în locul unităţii educaţiei, pe care o mijlocea religia, s'a născut un haos pe care şcoala românească îl reprezintă atât în exterior, cât şi în interior. Mai întâi, în ceeace priveşte situaţia ei exterioară. Aproape de două decenii şcoala este supusă unor nesfârşite experienţe. Fiecare ministru care vine în fruntea acesteia, are ambiţia să organizeze şcoala fără ca să-i reuşească vr'unuia să niveleze contrazicerile care o pustiesc. Atât de sfărâmată este unitatea culturii noastre. Şi apoi, în ceeace priveşte viaţa internă a şcoalei, ea e stăpânită de un raţionalism şi un intelectualism care au făcut adevărate ravagii în spiritualitatea acestui neam. Ceeace li se mijloceşte elevilor, este un conglomerat de cunoştinţe lipsite de orice legătură. Accentul se pune nu pe calitatea spirituală a elevilor, ci pe mulţimea de cunoştinţe pe care aceştia o au înmagazinată în hambarul conştiinţei lor şi pe dexteritatea cu care aceştia ştiu să mânuiască aceste cunoştinţe. Criteriul după care se face selecţionarea valorilor în viaţa acestui neam, este acela pe care-l recomandă intelectualismul. Acela care ştie mai multe, este privit ca fiind şi cel mai bun.

Şi intelectualismul mai este şi obârşia unei alte metehne de care sufere şcoala şi spiritualitatea românească. E vorba de individualismul cras care stăpâneşte şcoala noastră contemporană. De fapt individualismul este tatăl intelectualismului, căci el trăeşte din desfacerea noastră din întregul originar al fundamentului vieţii noastre. Numai de aici se poate înţelege faptul că pedagogia contemporană a făcut din individ măsura tuturor lucrurilor. Punctul de plecare al acestei pedagogii „democrate" ne trădează obârşia ei din atitudinea spirituală a individualismului, ca o credinţă în individul absolut, care nu

Creaţiunea e actul dumnezeesc ce cade prependicular pe istorie care tocmai prin această cădere începe. Invierea e actul dumnezeesc ce cade prependicular pe ceva care a fost istorie, dându-i prin aceasta o nouă viaţă, transfigurată. Şi la Creaţiune şi la Inviere istoria nu e productivă. Productiv e numai Dumnezeu. Ea e arătată în toată micimea ei. Ea are ce are ca istorie şi va ajunge la o depăşire a ei în eshatologie numai prin Dumnezeu. Ea este ca istorie şi va fi ca eshatologie numai prin harul dumnezeesc.

Creaţiunea dă posibilitate istoriei, Invierea o arată ca insuficientă, ca stadiu ce trebue să dispară şi să fie înlocuit cu forma cea perfectă şi definitivă a existenţii. Invierea arată istoria ca un provizorat în tensiune spre eshatologie. In Inviere se manifestă nemulţumirea lui Dumnezeu cu istoria. O nemulţumire de care suntem şi noi pătrunşi. Dacă Invierea ar fi fapt istoric, încadrat perfect în cauza şi efectul ei, în istorie, atunci ea nu ne-ar arăta ceva peste istorie, ci ne-ar confirma existenţa istorică drept existenţă ultimă. Numai prin faptul că Invierea atrage, cu forţă metaistorică, ceva din istorie în altă orbită de existenţă, arată spre un viitor altfel de cât istoric. Invierea are de lucru cu istoria, dar nu pentru a o confirma ca s ngura realitate, ci pentru a o judeca, a o arăta în criza de care sufere, şi pentru a se milostivi de ea.

De unde vine această contrazicere dintre intenţia dumnezeească manifestată în actul creaţiunii care afirmă istoria şi cel al Invierii care dezaprobă istoria? E de observat mai întâi că Invierea nu este o dezaprobare radicală a istoriei, pentrucă atunci nu s'ar mai ridica din moarte aceleaşi ipostasuri cari au trăit în istorie. Invierea e totuşi ceva pozitiv şi intenţia ei se referă tocmai la cele istorice. Dar întrucât Invierea trece pe cele istorice la o nouă formă de viaţă, se vede că forma cea veche nu e pe placul voinţii dumnezeeşti. Şi întrucât Invierea urmează după catastrofa morţii, în care se arată deplin dezaprobarea dumnezeească a istoriei, se vede că forma de viaţă istorică, neagreată de Dumnezeu, e atât de înrădăcinată în fiinţa creaţiunii, încât e necesară în prealabil o distrugere totală a ei, ca s'o facă Dumnezeu din nou. Dumnezeu nu-şi desminte prin Inviere dragostea de cele create, dar forma lor de viaţă nu mai e cea dorită de El. O deviere, o stricăciune serioasă le face de neacceptat din partea lui Dumnezeu. Intervenţia lui Dumnezeu după creaţiune, prin Inviere, postulează păcatul întrat în lume după creaţiune.

Manifestările păcatului, ale stricăciunii, ale boalei care stăpâneşte toată creaţiunea le simţim toţi. Filozofia contimporană a unui Heidegger se opreşte în faţa acestui caracter bolnav al existenţii ca în faţa aspectului ei fundamental. Dintre toate manifestările de boală ale acestei existenţe se remarcă în deosebi în această filozofie moartea cu neliniştea ce-o aruncă ca o umbră asupra întregei vieţi, determinând în mod covârşitor actele, gândurile, atitudinea vieţii noastre. Viaţa noastră este o «existenţă spre moarte». Moartea mărgineşte tot ce există în lume. Lumea accasta este în mod fiinţial o lume a morţii. Existenţa ei ca şi existenţa omului este o existenţă ameninţată, nu numai obiectiv ci şi subiectiv, de graniţa morţii. Aceasta ne face să suferim. Dar şi să simţim existenţa de aici ca ceva nedeplin, ca un biet fragment dintr'o întreg pe care nu-l vedem, dar îl dorim. Boalele fizice sunt agenţii morţii cari avansează continuu în fiinţa noastră, cari rod neîntrerupt ca nişte vermi ai morţii din micul tezaur de viaţă al nostru. Insuficienţele intelectuale şi morale ne vorbesc iarăşi de caracterul fragmentar al existenţii noastre.

Viaţa aceasta cariată, anemică, tulburată, răpusă în scurtă vreme de moarte, nu corăspunde cu izvorul care dă viaţa şi în care nu e nici o urmă de slăbiciune şi de boală. Caracterul ei actual nu e voit de Dumnezeu.

Iar prin Inviere El o scoate din starea bolnavă în care s'a rostogolit, înălţând-o la o stare a cărei bogăţie, plenitudine şi fericire nici nu ne-o putem închipuì, aşa cum nu-şi poate închipuì omul mereu bolnav starea de perfectă sănătate.

Dacă prin păcat s'a întrodus în viaţa dela Dumnezeu boala radicală, prin Inviere această boală e eliminată. Cred că fără căderea în păcat n'ar fi intervenit Invierea, aşa cum peste tot n'ar fi avut loc Intruparea Fiului lui Dumnezeu.

In Isus Hristos viaţa cea nouă, eshatologică, e realizată. El este începătura pentru toţi cari cred în Invierea Lui, pentru întregul univers, care actual boleşte. Viaţa cea nouă nu este numai promisiune, ci este în El realizată, prezentă. Noi însă trăim mai departe în istorie, dar cu ochii credinţii şi ai speranţii spre El, spre viaţa cea adevărată, deplină, ultimă şi fără de moarte.

Când zicem cu credinţă: Hristos a înviat! afirmăm implicit: Noi toţi vom învia!

Dr. D. STĂNILOAE

Presă creştinească

(=) Cam de multă vreme se agită, cu râvnă schimbătoare, înfiinţarea unei gazete *zilnice* bisericeşti a ortodoxiei române, — gazetă menită să întărească în cetitori concepţia creştină despre viaţă şi societate, ca şi despre îndatoririle de multe feluri atât ale conduşilor, cât şi ale conducătorilor, înălţându-le gândirea şi simţirea, şi descătuşindu-i de sub înrâurirea prea adese nefastă a publicaţiilor învrăjbitoare şi otrăvitoare de suflete.

Nu există, în ţara aceasta frumoasă, bună şi mare, grupare de oameni politici, care să nu jertfească muncă şi considerabile sume de bani pentru a susţinea unul sau mai multe organe de publicitate cu însărcinarea specială de a preamări programul şi virtuţile conducătorilor unei mişcări, şi a scădea în acelaş timp cât mai jos calităţile incomode ale adversarilor din alte grupări.

Un mare cotidian bisericesc, neatârnător de persoane şi de partide, păstrând astfel atitudinea civilizată, cinstită, obiectivă în orce împrejurări, ar contribuì neîndoios, în cea mai mare măsură, la buna orientare a opiniei publice şi la povăţuirea necesară a vieţii obşteşti şi particulare.

Dar, durere, când vine vorba la înjghebarea doritului cotidian creştin bisericesc, vueşte de pretutindeni cântecul aşa de cunoscut:

Nu sânt fonduri!

Eparhiile tuturor mitropoliilor noastre îşi susţin foile şi revistele lor, cuviincioase şi îmbunătăţite an de an, pe urmele datorite râvnei sufletelor alese ale *chiriarhilor* din fruntea lor şi ale *preoţilor* înţelegători şi înzestraţi cu o pregătire tot mai îngrijită şi mai bogată.

Unul dintre aceşti activi preoţi se exprimă deunăzi, prin condeiul său, despre organele de publicitate ale eparhiei sale, scriind:

„Ele — revistele eparhiale — nu sânt multe, poate că firesc ar fi să fie câte una de protopopiat, dacă nu, cum s'ar putea să fie, câte un curier de parohie... şi să apară numai pentru luminarea şi zidirea sufletească a orăşanului şi săteanului... Acest nou câmp de apostolat socot că, cu prisosinţă ar avea cine să-l facă, dacă ne gândim că aproape întreaga preoţime — ieşită din facultăţi şi academii — are o cultură universitară şi o sănătoasă zidire sufletească".

Un curier de o parohie, fireşte mai *fruntaşă*, şi o foaie de protopopiat, n'ar fi nici decum imposibilităţi de nebiruit, dacă avem în vedere parohiile înstărite din orce punct de vedere, sau protopopiatele de respectabilă întindere, întrunind şi alte cerinţe, pentru a pune la cale apariţia unor publicaţii periodice de cuprins bisericesc şi religios, pe care credincioşii să le ceară şi să le citească bucuros, pentru a fi, cum se zice, «*la curent*» cu tot ce se petrece şi se înfăptueşte în lumea ce le stă mai aproape, luminându-se atât în ale credinţei noastre, cât şi în ale datoriilor de cetăţeni creştini ai patriei de azi.

Organe de publicitate, în asemenea cadre, care nu sânt împreunate cu excesive jertfe băneşti, socotim că ar încăpea prea bine chiar şi în cazul, când mult discutatul mare cotidian bisericesc ar lua, în sfârşit, întrupare.

Până atunci însă cu atât mai vârtos ne lipsesc armele tari, prin care să putem întâmpinà şi înlocuì cu succes toată propaganda celor ce propovăduesc prea puţin, sau chiar de loc, în numele lui Hristos, ba prea adese, inspiraţi de princìpii de-a dreptul anticreştineşti, răspândesc cu puteri extraordinare, spre întunecarea minţii celor neştiutori, ideile de necredinţă din programul «liber-cugetătorilor».

Presa *creştinească*, — în faţa acestor atacuri ale presei necredincioase sau puţin credincioase, — ca să reacţioneze cât mai viguros, are să fie susţinută de creştinul ortodox cu orce jertfă posibilă, încurajând de o parte pe cea existentă, şi înlesnind de altă parte apariţia celei viitoare.

---

trăeşte decât prin sine şi pentru sine. Educaţia trebue să fie făcută în aşa fel, ca ea să formeze pe individ după prototipul ideal al omenescului şi deci să-i ajute acestuia, ca să devină o personalitate absolut liberă. Scopul suprem al educaţiei devine libertatea. Drumul pe care trebue să-l parcurgă copilul în procesul educativ, este drumul dela epoca în care acesta este heteronom (dependent de o autoritate exterioară) spre o altă epocă, în care copilul nu ascultă decât de legile imanente raţiunii lui, căci aceasta înseamnă a fi autonom.

Graţie acestei educaţii liberal-democrate procesul de desrădăcinare şi eliberare a individului de orice autoritate divină s'a sfârşit în cea mai grozavă sclăvie cunoscută vr'odată în istoria spirituală a omenirii: omul a devenit sclavul lui însuşi. El a devenit sclavul libertăţii lui proprii. Omul s'a dorit liber, asemenea unui zeu, şi el a devenit, din cauza falsei înţelegeri a libertăţii lui, un sclav mărunt şi neînsemnat. Dragostea individului după o autonomie absolută a născut un război pe viaţă şi moarte între individ şi comunitate, pentru isbânda egoismului individual. Căci dacă ţinta supremă a vieţii este libertatea absolută a Eului, atunci e firesc ca individul să întrebuinţeze orice mijloc numai să-şi asigure această libertate. Şi egoismul e cel mai admirabil mijloc care ajută la realizarea scopului de mai sus. Egoismul este înpătimirea omului de persoana lui proprie. Faptul că educaţia care se face în şcoala modernă, a făcut din individ supremul ei ideal, a avut ca urmare religia egoismului, ca o credinţă a omului în Eul său. Observaţi pe omul contemporan cât de chinuit este de acest idol nemilos şi hrăpăreţ. Deslegat de orice legătură religioasă, etică şi etnică el a devenit duşmanul neîndurat al oricărei forme de viaţă aşezată pe jertfa şi răspunderea faţă de Dumnezeu şi faţă de comunitate. E individul care nu cunoaşte decât un singur zeu, căruia i se închină şi-i aduce prinos toate osârdiile lui: propriul lui Eu. Căci pentru acest individ orbit de egoism ceilalţi oameni nu sunt decât un mijloc pentru satisfacerea demonului care-l stăpâneşte. El nu se mai simte aşezat de Dumnezeu ca parte a unui întreg, dela care îşi are obârşia, ci el se crede asemenea unui Dumnezeu singur cu el şi cu destinul său. Pentru acest individ viaţa în comunitate nu are nici un sens mai adânc, din cauză că el nu mai este capabil de nici o jertfelnicie, care să-l ridice deasupra egoismului său îngust.

Acestea sunt cauzele care au născut criza şi haosul apocaliptic în care ne sbatem astăzi. Şi şcoala modernă, complet laicizată, îşi are partea ei uriaşă de răspundere la această catastrofă, pe care noi o trăim aşa de tragic, din cauză că ea este aceea care a crescut acest tip luciferic de om. Căci criza aceasta e o criză a omului fără de Dumnezeu, a omului care încrezut în posibilităţile nesfârşite ale Eului său, a crezut că poate detrona pe Dumnezeu pentru a se aşeza el pe tronul Acestuia.

Dacă criza care chinuie sufletul omului contemporan este o criză a omului, atunci depăşirea acestei crize depinde de posibilitatea pe care noi o avem de a organiza o nouă şcoală în care noi să creştem un nou tip de om. Şi noi îndrăsnim să spunem, că şcoala care va creşte pe noul om, şcoala care va putea să nimicească domnia omului vanitos şi egoist, educat în şcoala humanistă complet laicizată, nu poate fi decât o şcoală creştină fundamentată pe Evanghelia lui Hristos. Credinţa aceasta a început să se înpământenească tot mai mult în literatura pedagogică contemporană.[1] Evanghelia a fost aceea care a salvat pe om oridecâteori acesta s'a găsit în decursul istoriei în vr'un impas. Şi poate nici un popor n'a făcut mai clar această experienţă ca poporul nostru. Căci pentru acest popor creştinismul ortodox a fost lumina sacră, care i-a condus paşii la isbânda cea mare, pe care am trăit-o noi. De aceea noi susţinem, că singura şcoală care va putea mântui poporul nostru de domnia egoistului şi a lucifericului tip de om, care pustieşte atât de mult viaţa acestui neam, este şcoala în care tot lucrul educativ e fundamentat pe Evanghelia lui Hristos, este şcoala educativă ortodoxă creştină. Şi noi vom încerca, în cele ce urmează, să arătăm: 1. că această şcoală corespunde cerinţelor pedagogiei, 2. şi că ea reprezintă, deci, din punct de vedere pedagogic, singurul tip normal de şcoală.

[1] Vezi G. Müller, Vom Sinn einer ewangelischen Schule, München 1930. Schreiner, Pädagogik aus Glauben, 1931. Fr. Delekat, Vom Sinn und Grenzen bewusster Erziehung, 1927. W. Koepp, Die Erziehung unter dem Evangelium, 1932 Revista „Schule und Evangelium" începând din 1926.

1. Evanghelie şi educaţie

E foarte interesant de observat, că tocmai în pedagogia contemporană se încearcă multe drumuri pentru a se ieşì din impasul greu şi serios care apasă pe umerii acesteia. Sau poate ca tocmai încercările acestea pedagogice de a educa un nou tip de om şi de a nimicì domnia tipului descris de noi mai sus, să fie ultimul motiv care mişcă spiritualitatea timpului nostru. Şi nu e nici o întâmplare că ţara clasică a optimismului pedagogic se află dincolo de Ocean, pentrucă acolo civilizaţia a făcut şi ravagiile cele mai mari. Dar nici în sistemele noastre pedagogice şi şcolare influenţa destructivă şi nefastă a civilizaţiei n'a rămas fără urme, căci nicăiri realitatea vieţii nu este mai falşificată decât în şcoala zilelor noastre. Şi o însănătoşire a omului nu e posibilă decât într'o şcoală care să

Martorii Invierii

Trebue să fac, în prealabil, o precizare. Nu-i vorba de suma tuturor mărturiilor despre Invierea Domnului, de cari abundă Sf. Evanghelii. Istorisirile lor senine despre minunea minunilor, le cântă din destul, în ziua cea mare şi luminată, preoţii Bisericii, din pragul uşilor împărăteşti ale sfintelor altare. Pe mine mă ispiteşte, de astă dată, discuţia acelui episod dramatic pe care-l expune, în termeni clari şi apăsaţi, Sf. Apostol Pavel, mădularelor «Bisericii lui Dumnezeu celei care este în Corint» (I Cor. 1, 2), asupra cărora un veac ateu şi un mediu corupt şi-au deşertat rămăşiţele necredinţei şi scepticismului lor.

Episodul este de-o isbitoare actualitate. Şi când zic aşa, nu înţeleg că numai pentru vremea noastră ar fi actual. Toate vremurile şi-au avut necredincioşii lor. Tăgada Invierii este cel puţin tot atât de veche ca şi Invierea însaşi. Cu ea luptă din răsputeri Sf. Apostol Pavel în capitolul 15 al epistolei I către Corinteni. Simpla lectură a acestui fragment de scriptură paulină, arată din destul cât de departe suntem de pacinicele referate paralèle ale Evangheliilor. Acestea din urmă, povestesc cât se poate de impersonal cum Hristos cel mort şi înviat a fost văzut — şi pipăit chiar — de sfintele femei şi de ucenicii Săi. Tocmai întors Sf. Apostol Pavel. Aici se agită apologetul care luptă pentru recunoaşterea şi consolidarea adevărului, pentru sfărmarea tăgadei Invierii.

Chestiunea a fost ridicată de însişi Corintenii. Ea face parte din lista aşanumitelor «cazuri de conştiinţă», prezentate Apostolului, cari cereau acuta deslegare rămasă nouă moştenire în ultimele capitole ale epistolei acesteia.

In Corintul creştin sfâşiat de împărecheri, se ivise o erezie care tăgăduia învierea morţilor. Oraş mare, cosmopolit, nesigur şi nestatornic cum sunt până 'n ziua de azi toate porturile mondiale, Corintul era unul din locurile de întâlnire ale celor mai bizare culte religioase şi concepţii filosofice cari circulau nesupărate, pe acea vreme, dela o margine la alta a întinsului imperiu roman. Tânăra Biserică creştină, pe care ostenelele marelui Apostol o împlântase în această inimă sodomizată a Ahaei, era fatal să se resimtă de pe urma hărţuelilor concepţiilor de viaţă conlocuitoare. In ce priveşte pricina smintelii pomenite, care s'a furişat în rândurile creştinilor Corinteni, exegeţii se gândesc la o influinţă a materialismului epicureic sau a credinţei greceşti, după care sufletul, după moarte, s'ar fi despărţit pentru totdeauna de trup, pentru a duce numai un fel de quasi-existenţă în laturile cele mai de jos ale pământului (Sickenberger). Nu-i exclusă nici o influinţă pornită chiar din sânul Iudaismului, influinţă exercitată de răspândita sectă raţionalistă a Saducheilor, cari «zic cum că *nu este înviere*, nici înger, nici duh« (Fapte 23, 8).

Situaţia la Corint era aşadar, fără doar şi poate, *gravă*. Sf. Ap. Pavel se sesizează şi intervine. Problema nu i se punea acum pentru prima dată. Gândiţi-vă la neliniştea ce i-a cuprins pe Tesalonicenii cari socoteau pierduţi pe morţii lor dragi, pentru simplul motiv că «apropiata» a doua venire a Domnului avea să-i găsească în mormânt (Cf. I. Tes. 4, 13 urm.). Dreptaceea, Apostolul nu zăboveşte să le reteze această deşartă credinţă. Intr'un mod cu totul original. Şi ţinând seamă de poziţia Corintenilor, a căror rătăcire descoperea aderenţe atât faţă de scepticismul filosofic păgân, cât şi faţă pe pomenitul raţionalism saducheic. Le aduce aminte Corintenilor, dintru'nceput, că atunci când propovăduia în mijlocul lor, le-a dat înainte de toate să ştie ceeace a primit şi el (scil. dela ceilalţi apostoli şi martori ai vieţii în trup a Domnului), că Hristos a murit pentru păcatele noastre, şi că s'a îngropat şi a înviat a treia zi, potrivit scripturilor (comp. I Cor. 15, 3—4).

Frângem ordinea expunerii şi ne oprim asupra concluziei la care ajunge Apostolul cu argumentarea sa: *dacă morţii nu înviază, nici Hristos n'a înviat* (15, 16) şi *precum întru Adam toţi mor, aşa şi întru Hristos toţi vor învia* (15, 22).

Realitatea morţii «în Adam», zăcea în afară de orice discuţie. Realitatea învierii «în Hristos», prin comparaţie, avea să se impună credinţei Corintenilor dacă li se dovedea un singur lucru: **că Hristos a înviat cu adevărat.**

Notez că, îmbrăţişat în ansamblul lui, cap. 15 din I Cor., necesită o desvoltare mai amplă. Cititorul va descoperí îndată că pe noi ne preocupă aici numai prima secţiune a capitolului acestuia.

Cum dovedeşte Apostolul realitatea Invierii lui Hristos?

Legea veche dispune că «orice pricină să se dovedească prin spusa a *doi* sau *trei* martori» (Deuteronom 19, 15). Un martor «nu ajunge» (loc. cit.). *Doi* sau *trei* martori sunt necesari, dar totodată *şi deajuns*. Principiul acesta s'a păstrat, cu aproximaţie, şi'n procedura judiciară a vremurilor mai noui.

Sf. Apostol Pavel depăşeşte chiar cea mai riguroasă cerinţă a legii, când în loc de doi sau trei martori, citează *şase* mărturii, cari dau laolaltă nu mai puţin de **peste cinci sute de martori**. Cum ne explicăm acest «exces de zel»? Comentarele ce le am la îndemână, nu-mi dau nici o explicaţie, pentrucă ele nici nu ridică această întrebare. Incercăm noi una. Gravitatea ereziei era mare. O simţea mai ales sf. Apostol Pavel care, ca toţi apostolii, predica în primul rând pe Hristos cel mort şi înviat. Acest punct central al catehezei apostoleşti era nu numai centrul paulinismului, ci şi temelia credinţei creştine ca atare. Apostolul ştie în ce discuţie primejdioasă se angajază. Dar se angajază totuşi şi anume, nu ca să încerce, ci ca să *câştige* lupta. De aici acest torent de mărturii. El ştie că acum ori niciodată trebue să facă să amuţească pentru deapururi îndoielile Corintenilor alunecaţi în erezie. Vor fi fost între ei destui prozeliţi recrutaţi dintre păgâni cari nu aveau nici un fel de aderenţă faţă de legea mozaică. O bună parte dintr'aceştia vor fi fost atât de învârtoşaţi la inimă încât cu greu ai fi putut să-i câştigi altfel decât prin *numărul* covârşitor al martorilor Invierii. Pentru ilustrarea acestei afirmaţii, să ne reamintim două momente din propovăduirea Sf. Apostol Pavel. La Atena, în mijlocul sarcasticilor membri ai Areopagului, Apostolul cuvântează, în legătură cu templul »Dumnezeului necunoscut«, despre Dumnezeul cel adevărat. L'au ascultat cu destulă îngăduinţă, până la un loc. Dar când a vorbit despre »bărbatul« (Isus) pe care Dumnezeu l-a înviat din morţi, »auzind ei despre învierea morţilor, unii l-au luat în râs», iar alţii, îi adresează fraza de-o muşcătoare ironie: »Te vom asculta despre aceasta şi altă dată« (comp. Fapte 17, 31—32).

Asta înainte de a scrie epistola I către Corinteni.

După aceasta, înaintea procuratorului Porcius Festus: »Hristos... cel dintâi din învierea morţilor« (Fapte 26, 23). Ceeace-i aduce compătimitoarea replică a înaltului dregător păgân, rostită »cu glas puternic«: »Pavele, eşti nebun! Învăţătura ta cea multă te duce la sminteală« (Fapte 26, 24).

Să ne întoarcem la cele şase mărturii despre Invierea Domnului din I Cor. 15.

Iată-le!

Hristos a murit pentru păcatele noastre, s'a îngropat şi a înviat a treia zi, potrivit scripturilor. Şi s'a arătat

I. *lui Chefa* (v. 5), apoi

II. *celor Doisprezece* (v. 5); în urmă s'a arătat deodată

III. *la peste cinci sute de fraţi*, dintre cari cei mai mulţi trăiesc până'n ziua de astăzi, iar câţiva au adormit (v. 6); după aceasta s'a arătat

IV. *lui Iacov* (v. 7), apoi

V. *tuturor apostolilor*; iar la urma tuturor, ca născutului fără de vreme,

VI. *mi s'a arătat şi mie* (lui Pavel, v. 8).

Mărturiile I şi IV dau asalt ereticilor proveniţi dintre iudei. Pentru iudaizanţii adversari Sf. Apostol Pavel, Apostolii Petru şi Iacob erau autorităţi necontestate. Mărturia I e menţionată în Luca 24, 34; a IV-a, lipseşte din Evangheliile canonice.

Mărturiile II şi V, aveau să convingă pe eretici că ipoteza unei iluzii e exclusă; Hristos cel înviat a fost văzut nu de un ins ci de mai mulţi: apostolii.

Mărturia III, e sdrobitoare prin *numărul* celor cari au văzut *deodată* pe Hristos cel înviat.

Mărturia VI impune prin originalitatea ei. Sf. Apostol Pavel încă l-a văzut pe Domnul. Când? Cei mai mulţi exegeţi se gândesc la arătarea de pe drumul Damascului.

Toate categoriile de necredincioşi, de toate gradele şi de orice provenienţă, stau aici sub focul concentric al atâtor mărturii, din cari cel puţin una trebue să-i nimerească.

Şi-a ajuns scopul?

La această întrebare răspunde cu un *da* epistola II către Corinteni. Argumentele Apostolului le-a retezat toate îndoielile. Corintenii s'au convins că διʼἀνθρώπου θάνατος καὶ διʼἀνθρώπου ἀνάστασις, că aşa cum printr'un om a venit moartea, tot printr'un om şi Invierea... (I Cor. 15, 21).

---

vadă corect realitatea acestui om. Dar în clipa în care educatorul pune problema realităţii existenţiale a omului, trebue să-i apară în câmpul lui de vedere problema „Evanghelie şi educaţie".

Desigur, că centrul problemei „Evanghelie şi educaţie" nu-l constitue nici o „organizare mai temeinică a învăţământului religios", nici o desăvârşire a înţelegerii istorico-religioasă sau psihologico-religioasă[1] şi nici o mai bună formare metodică a aceluia care preda învăţământul religios. Toate aceste probleme au însemnătate periferică. Ci evanghelia poate deveni viabilă acolo unde se pun ultimile întrebări metafizice ale educaţiei. Evanghelia priveşte nu numai câteva puncte periferice ale educaţiei, ci ea are în vedere întregul lucru educativ. Căci Evanghelia pune ultima întrebare a vieţii. Ea pune întreaga activitate închisă în marginile unei vieţi omeneşti în faţa ultimei realităţi: a realităţii lui Dumnezeu. Ea priveşte viaţa „întreagă" şi omul „întreg", *descoperind situaţia omului în faţa lui Dumnezeu.* Ea arată acestui om aceeace el trebue să fie şi în acelaş timp aceeace el este. Şi ea face acest lucru nu aşezând „realitatea" şi „idealul" într'o schemă dialectică — aşa cum face idealismul german, sau aşazisa teologie dialectică — ci ea uneşte aceşti doi poli într'o unitate perfectă, ca rezultat al învingerii păcatului originar.

Din cele spuse mai sus trebue să deducem că educaţia creştină nu este decât o parte a eticei creştine. Sau, referindu-ne la problema care ne preocupă pe noi aici, trebue să spunem, că educaţia creştină ortodoxă este un caz special al întregei activităţi creştine ortodoxe, ceeace înseamnă că hotărârile principale asupra problemelor fundamentale ale gândirii pedagogice sunt determinate de Evanghelie şi de etica creştină ortodoxă. Care însemnă că principiile etice sunt în strânsă legătură cu dogmatica ortodoxă. Aşa că principiile pedagogiei creştine ortodoxe nu pot fi alese, ci ele sunt un dat. Numai din acest punct de vedere se poate răspunde la întrebarea: întrucât contribue Evanghelia la fundamentarea educaţiei? Şi răspunsul este că despre Evanghelie nu se poate spune că ar „contribui" la fundamentarea educaţiei, căci acest lucru ar însemna că există o educaţie care s'ar face după reguli general-valabile — o educaţie laică — cu care poate fi pusă în legătură şi educaţia creştină. Acela care pleacă dela asemenea presupuneri, merge pe drumul pedagogiei idealiste-humaniste, după care religia este un produs al raţiunii pure sau practice. Noi susţinem însă, că nu există o educaţie generală, cu care să poată fi pusă în legătură apoi şi educaţia creştină ortodoxă. O asemenea educaţie e un simplu postulat al humanismului împătimit după autonomie.

[1] Cum afirmă păr. Bulacu.

Cuvântarea

de deschidere a congresului teologic ortodox din Atena, a profesorului HAMILCAR S. ALIVISATOS

traducere de **Iosif E. Naghiu**
student-teolog

(Sfârşit)

Pentru a începe în mod simplu munca preliminară care va fi continuată şi terminată de generaţiile teologice viitoare, mai fericite decât noi, fiindcă vor vedea Biserica noastră ortodoxă restabilită prin munca activităţii lor spirituale, în vechea splendoare şi glorie de altădată.

Aceste lucruri le indică într'o formă pozitivă programa ştiinţifică a acestui congres. Ştim că subiectele înscrise sânt numeroase şi importante şi nu pot fi epuizate în câteva şedinţe pe care le vom ţinea. Inscriindu-le am voit numai să arătăm punctele principale care ocupă gândirea teologică de azi. Studierea şi soluţia lor va fi în mod necesar obiectul congresului care va urma.

Aceasta e misiunea importantă pe care trebue s'o îndeplinească teologia ortodoxă modernă şi colaborarea tuturor forţelor teologice inaugurată în această zi, sub auspicii fericite. Prin această muncă, în adevăr penibilă dar frumoasă şi plină de ambiţie nobilă, prin reîntoarcerea absolută la tradiţia Părinţilor, teologia ortodoxă modernă, primind din cer întărirea spirituală indispensabilă, înaintează în pas rapid spre a forma o conştiinţă cu totul şi pur ortodoxă. Conştiinţa aceasta constitue criteriul unic şi forţa directrice care va putea, ca la o epocă mai veche să ducă Biserica noastră spre o eră nouă şi glorioasă, de prosperitate spirituală şi morală, condiţia primă pentru a face posibilă influenţa morală a bisericii asupra regulii vieţii sociale, în toate detaliile şi după normele principiilor morale ale Evangheliei lui Hristos pe care o reprezintă.

Prin toate aceste mijloace, ştiinţa teologică, în unire şi colaborare începând de azi nu-şi propune decât să caute să cerceteze şi să servească biserica în deplină conştiinţă a obligaţiunilor sale, de a face din ea o forţă nouă, spirituală şi socială, demnă de numele ei, de misiune şi de istorie.

Afirmarea Bisericii ca factor spiritual de prima importanţă, prin munca fundamentală a teologiei, formează azi o necesitate imperioasă pentru societatea de azi. Mai mult ca niciodată are nevoe de o directivă bună şi cuminte, pentru a putea ieşi din atmosfera infectă în care se găseşte şi care a creat răul moral care a ros timp de secole, fără de a fi fost tulburată serios până la opera sa anticreştină, din cauza pedantismului ecleziastic şi teologic al tuturor Bisericilor.

Nu stăruiesc asupra puterii, asupra capacităţii de argumentare a acestui fragment de scriptură paulină. Ea e evidentă. Ea poate fi adaptată cu succes pastoraţiei actuale. Ea poate frânge cele mai învârtoşate inimi, cele mai raţionaliste minţ. Pentrucă Sf. Apostol Pavel dovedeşte aici Invierea Domnului cu istoria înainte: mărturiile citate de el au valoare de *istorie*.

Mai sunt şi alte fragmente asemănătoare, utilizabile pentru frângerea altor îndoieli. Scriptura-i plină de ele. Ca să le dăm de urmă, un singur lucru trebueşte: *să citim Scriptura*. Căci cu scriptura în mână şi cu puţin tact pastoral şi dogoare paulină, poţi deschide mulţi ochi să vadă bunăoară realitatea Invierii. Sunt convins că ochii cei mai întunecaţi se pot deschide să vadă ceeace noi credem şi vedem — dacă are cine să-i deschidă.

Diacon GRIGORIE T. MARCU

Secte interzise în România

O recentă hotărâre, semnată de ministrerul cultelor şi artelor, statoreşte următoarele:

La art. 1 al. 1 se spune că:

„Sânt cu desăvârşire interzise, sub sanctiunea pedepselor prevăzute în codul penal, acele asociaţiuni religioase care propagă doctrine de natură a aduce atingerea legilor de organizare a statului şi instituţiunilor sale şi care prin practicile lor rituale contravin bunelor moravuri şi ordinei publice".

(Dintre aceste asociaţii face parte şi francmasoneria).

La al. 2 al aceluiaşi articol se stabilesc sectele interzise, şi anume:

Asociaţiunile religioase identificate până azi a căror existenţă, creare sau funcţionare este cu totul interzisă, sânt: Asociaţiile mileniste (Asociaţia internaţională a studenţilor în Biblie, Martorii lui Dumnezeu Jehova, Societatea de Biblii şi Tratate), Penticostaliştii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiţii, Nazarenii, Adventiştii reformişti, Secerătorii, Hliştii, Inochentiştii, Stiliştii.

Acelaş articol cuprinde dispoziţii pentru închiderea sediilor sau caselor de rugăciune ale sectelor interzise, precum şi pentru stârpirea mijloacelor lor de propagandă.

Prin art. II şi III se stabileşte procedura pentru recunoaşterea şi autorizarea asociaţiilor religioase. —

Pentru cultul *baptist* şi cel *adventist* rămâne să se modifice legea, interzicându-se şi funcţionarea acestor secte potrivnice intereselor statului şi ale bisericii.

Dacă pe lângă măsurile, cuprinse în hotărârea ministerului cultelor, vor colaborà şi mijloacele, cu adevărat prielnice, dobândite pe urma unei *educaţii sufleteşti*, lupta noastră împotriva sectelor va ieşi neapărat biruitoare.

Biserica, organizată convenabil şi suficient înarmată din punct de vedere spiritual, e singura forţă care se poate opune cu succes principiilor destructive şi subversive ale ordinei morale care domneşte azi.

Iată Sire, Prea Sfinţite, Doamnelor şi Domnilor, ambiţia şi scopul începutului nostru. Iată liniile directrice ale acţiunii noastre ştiinţifice comune, începută azi. E sigur că în situaţia noastră, destul de grea, avem nevoe de o încurajare serioasă morală şi spirituală, pentru a putea ajunge la bun sfârşit.

Având în vedere toate acestea, cer binecuvântarea milostivului Dumnezeu în Treime. In numele întregei cugetări teologice contimporane adunată aci în această zi frumoasă, rog pe M. Sa Regele să binevoiască a proclama deschiderea congresului, pe Preafericitul arhiepiscop şi pe reprezentanţii secţiilor autocefale ale Bisericii ortodoxe să binevoiască a binecuvânta această colaborare în adevăr nobilă şi acest efort care se face respectuos pentru binele Bisericii. Mai cer atenţia vie şi fără abatere a poporului credincios şi-l învit să ia parte la această operă de importanţă aşa de mare pentru ortodoxia noastră.

Rog pe M. Sa Regele Gheorghe II, al grecilor, să binevoiască a proclama deschiderea lucrărilor primului congres al teologiei ortodoxe din Atena.

Rog pe Sf. Sa Arhiepiscopul Atenei să ia cuvântul. _____

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti de primăvară. — In 5 şi 6 April 1937 s'a ţinut în parohia *Mihai Viteazul*, conferinţa preoţimii din protopopiatul *Sighişoara*, sub conducerea P. C. părinte protopop *Emilian Stoica*.

După serviciul religios cu invocarea, Duhului Sfânt, s'au ţinut la şcoala primar lecţii practice reuşite: la cl. I „Rugăciunea de seară", de păr. *N. Mihai*-Criţ, la cl. II, „Prea Sfântă Treime", de păr. *Gh. Tohănean*-Hendorf.

In acelaş loca', la ora 11 a. m., păr. protopop deschide şedinţa, dând expresie bucuriei ce o simte din prilejul acestor întruniri. Se remarcă şi de astădată deosebita purtare de grijă, a Ierarhului nostru, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* faţă de preoţime.

In urma intervenţiei Inaltului chiriarh la forurile în drept, s'a făcut incadrarea preoţimii ardelene în Legea generală de pensiuni.

Preoţimea întrunită în conferinţă. expediază telegrame de mulţumire: I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, precum şi dlui ministru de finanţe *M. Cancicov* şi dlui ministru al cultelor *V. Iamandi*.

Urmează la ordinea zilei darea de seamă asupra lucrării „Intoarcerea lui Andrei Pătraşcu", de Al. Lascarov-Moldovanu, recenzie de părintele *A. Stoicovici*-Sighişoara, temeinic lucrată şi mult edificatoare.

Părintele protopop face darea de seamă despre activitatea pastorală a preoţimii din tract. Se constată că, în anul 1936, s'au ţinut peste *una mie* predici liturgice, la sf. taine şi alte ocazii, evidenţiind munca ce o depun slujitorii sf. altar, pentru mântuirea sufletelor.

In continuare se arată, de preşedinţi, activitatea cercurilor religioase din tract în anul 1936, cu expunerea programului de activitate pe 1937.

Păr. *S. Rusan*-Odorhei prezintă darea de seamă despre activitatea societăţilor religioase-culturale din parohii pe 1936.

Păr. *A. Stoicovici* propune ca şi'n anul acesta să se facă un pelerinaj cu un program bine întocmit şi studiat din vreme.

La Vecernie, părintele *S. Dobre*-Şaeş a ţinut meditaţie pentru sf. mărturisire, cu textul: „Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată strâmbătatea" (Ep. 1 Ioan 1, 9). Prin felul expunerii sale, vorbitorul a impresionat adânc inimile ascultătorilor. S'a făcut apoi mărturisirea credincioşilor, elevilor şi a preoţilor.

A doua zi s'a slujit în sobor Liturghia înainte sfinţită. La priceasnă a predicat păr. *S. Rusan*, mânecând dela cuvintele sf. apostol Pavel: „Pentrucă de câte ori mâncaţi această pâne şi beţi din acest pahar, moartea Domnului vestiţi, până la venirea Lui" (1 Cor. 11, 26). A accentuat pregătirea deosebită care se cere s'o facă credinciosul atunci când voieşte a se împărtăşì cu trupul şi sângele Domnului.

A urmat împărtăşirea celor pregătiţi. Pr. *Al. Talabă*.

*

— Preoţimea ortodoxă română a Asociaţiei „Andrei Şaguna" din despărţământul *Băiţa* şi-a ţinut conferinţa în 6 şi 7 April 1937. In ziua întâi, după terminarea serviciului religios, preoţimea a trecut la oficiul protopopesc, unde preşedintele despărţământului, păr. protopop *D. Secărea*, deschide conferinţa arătând în câteva cuvinte, care este datoria preoţimii noastre în ceasurile de grele încercări ale zilelor de azi.

Preotul *Nicolae Tebieş* din Şesuri dă citire raportului asupra activităţii pastorale a preoţimii în cursul anului 1936. Din raport se constată că toţi cucernicii preoţi au depus o intensivă activitate pe tărâm religios-cultural şi naţional-social.

Preotul *Alexie Popa*-Vălişoara citeşte darea de seamă asupra activităţii despărţământului pe anul 1936 şi constată că membrii despărţământului au ţinut în cursul anului 4 conferinţe religioase, dintre care două au fost împreunate cu misiuni populare.

Acelaş preot citeşte referatul asupra punctului 6 din programul fixat de centru şi anume: Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul despărţământului şi pentru propăşirea Asociaţiei. Referatul este susţinut şi de către preotul *Viorel Todoran*-Crăciuneşti.

La propunerea preotului Alexie Popa, despărţământul Băiţa se împarte în cinci cercuri religioase.

Conferinţele următoare se fixează pe lunile: Iunie, August şi Octomvrie a. c., iar pentru programul proximei conferinţe se angajează să facă lucrări următorii membri: pr. Ioan Popa-Hărţăgani, care va trata subiectul: „Taina sf. Maslu din punct de vedere dogmatic, istoric şi practic", şi pr. L. Borza-Ormindea, va trata subiectul: „Plăgile sociale şi combaterea lor".

După masă, la ora 4 s'a oficiat slujba Vecerniei, la finea căreia a rostit o temeinică predică, preotul *Zichil Enescu*, mânecând dela cuvintele: „Luaţi dar aminte de voi şi de toată turma" (Fapt. Ap. 20, 28). După aceasta atât cucernica preoţime, cât şi un însemnat număr de credincioşi, s'au mărturisit.

In a doua zi la finea sf. Liturghii, păr. *L. Borza*, a ţinut, în faţa preoţimii şi a credincioşilor prezenţi, o înălţătoare meditaţie, având ca text scripturistic cuvintele: „Dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut iată: s'au făcut noui" (Filip. 2, 14—16).

Cucernicii preoţi şi credincioşii, s'au împărtăşit cu sf. Daruri ale Domnului. Pr. *A. P.*

*

— Oraşul nostru *Făgăraş* a avut bucuria de a vedea în 7 April 1937, sosind dela posturile de veghe a dumnezeeştei credinţe, pe pionerii lui Hristos, veniţi la apelul conducătorului.

După săvârşirea pioasei liturghii a celor mai înainte sfinţite daruri, cu invocarea de Duh sălăşluitor în suflete, s'a deschis conferinţa preoţimii printr'un cuvânt de salut pentru fraţi şi de omagiu pentru memoria binecuvântată a Protopopului decedat Nicolae Borzea, din partea P. C. Sale Pr. *Pavel Borzea*, noul protopop, care rosteşte cuvinte de îndemn şi luptă pentru biruinţa lui Hristos asupra satanei.

Cuvântul de deschidere este o introducere la binestudiata lucrare pe care C. Preot *Aurel Gabor* o desvoltă sub titlul: „Chemarea preoţimei tractuale pe linia de solidaritate: unul pentru toţi, şi toţi pentru unul, şi laolaltă pentru Biserică şi neam".

Părintele Gabor a trecut în revistă problemele care privesc Biserica şi curentele ce sapă la temelia aşezămintelor ei, chemând preoţimea tractuală la luptă creştină solidară pentru binele obştesc.

Recensiile acestei lucrări se închee cu mulţumiri aduse autorului.

După discuţiile urmate pe tema experienţelor pastorale individuale, preşedintele conferinţei închee şedinţa. De aici în corpore C. preoţi se îndreaptă la locuinţa dnei văduve protopopese Ana Borzea, pentru a-i prezenta omagiul cuvenit memoriei bunului fost conducător al tractului, Nicolae Borzea. — Preot *T. Ciocănelea*.

*

— Preoţimea ort. română din tractul *Mediaşului* şi-a ţinut conferinţa în 9 April 1937 în oraşul Mediaş.

La ora 8 dim. s'a servit Utrenia de P. C. Sa Părintele protopop I. Crăciun şi preoţii: T. Holerga şi Ch. Marcu. La sfârşitul Utreniei a predicat părintele *V. Ciora*-Valea-Lungă, având ca text cuvintele sf. Apostol Pavel către Filipeni 2, 14—16.

Urmează mărturisirea preoţilor şi a credincioşilor.

La ora 9,30 se începe Liturghia înainte sfinţită, slujită de aceiaşi preoţi. A predicat părintele I. Doroga. (Text: 1 Petru 2, 5).

Trecând la sediul protopopesc la ora 12 a. m., printr'o frumoasă cuvântare de deschidere P. C. Sa părintele *I. Crăciun* arată evenimentele mai însemnate din viaţa noastră profesională. Vorbeşte despre răspunsul plin de înţelepciune şi demnitate pe care l-a dat Sf. Sinod în ce priveşte politica ce trebue să o facă preotul timpurilor de astăzi.

Intrându-se în ordinea de zi se pun în discuţie meditaţia: părintelui Ciora şi predica părintelui Doroga. Ambele sânt declarate reuşite.

Părintele *Ilie Gligor* citeşte lucrarea: „Cărţile de slujbă, izvor al predicei ortodoxe". Recensia a făcut-o părintele *Ch. Păcurariu*. Lucrarea este declarată pe deplin reuşită.

Păr. *Filimon* şi *Holerga* citesc rapoartele despre activitatea cercurilor religioase în 1936.

Secretarul conferinţei, păr. *Miron Maier*-Brateiu, citeşte raportul despre activitatea preoţilor din tractul Mediaşului, în cadrele despărţământului, în decursul anului 1936.

La propunerea părintelui protopop, despărţământul se împarte în 4 cercuri religioase.

O mare mulţumire sufletească se constată printre preoţi, dupăce doleanţele lor în mare parte au fost satisfăcute, datorită muncii depuse de iubitul nostru părinte sufletesc I. P. S. mitropolit *Nicolae*. Bunul Dumnezeu să-I dea sănătate şi putere, iar noi promitem că vom muncì cu dragoste în ogorul Domnului şi vom asculta totdeauna de glasul celui mai mare. — Pr. *M. Maier*.

*

— Preoţii din protopopiatul *Haţeg* au fost întruniţi la conferinţă în Joia V-a din Păresimi. Programul s'a desfăşurat în sf. biserică din Haţeg.

Părintele *E. Benţia* a citit meditaţia de pregătire înainte de mărturisire, mânecând dela Filipeni 2, 14 — după ascultarea căreia toţi preoţii s'au mărturisit la duhovnicii tractului. Sfânta liturghie a fost săvârşită în sobor de către: P. Cuc. I. Ciocan şi Cuc. Roman, Benţia şi Roşca.

Răspunsurile liturgice s'au dat unison de către toţi preoţii asistenţi şi catehetul Muntean.

Inainte de împărtăşanie preotul *A. Străuţ* a rostit o meditaţie, întocmită în legătură cu citatul din Epistola I, Petru 2, 5.

După împărtăşanie şi invocarea Duhului Sfânt s'a deschis adunarea prin preşedinte, care a sulevat evenimentele mai de seamă din cursul anului trecut: moartea celor doi PP. SS. Episcopi Roman dela Oradea şi Nicolae dela Cluj, cărora li-a făcut scurte şi duioase caracterizări, în timp ce preoţimea îşi înalţà inimile şi minţile la cer proslăvindu-le memoria.

Momentele când preşedintele vorbia despre întregirea scaunelor vlădiceşti, — al Clujului prin fostul rector de teologie la Sibiu Nicolae Colan, al Orăzii prin fostul profesor de teologie Dr. Nicolae Popoviciu, — au fost atât de înălţătoare încât adunarea a exclamat într'un glas: „trăiască la mulţi ani!"

In legătură cu aceste rememorări preşedintele spune, că trecerea preoţimii din Ardeal la Casa generală de pensiuni a Statului se datoreşte în bună măsură şi tinerilor Episcopi Nicolae al Clujului şi Nicolae al Orăzii.

Preşedintele Asociaţiei face darea de seamă despre şedinţele ţinute la centru în anul trecut. Preşedinţii cercurilor preoţeşti şi-au prezentat în scris

dările de seamă asupra activității prestate în anul trecut. S'a constatat că s'au ținut 30 de ședințe, în care s'au tratat conferințe și predici pentru popor cu subiecte din cele mai vitale. Conferințele ținute au fost anexate și rapoartelor — ce s'au predat arhivei tractuale. Dintre problemele desvoltate de preoți la aceste conferințe remarcăm: Despre Biserică, cinstirea crucii, cinstirea icoanelor. Despre lumini, tămâie, smirnă, unt de lemn și alte jertfe în legătură cu combaterea sectarismului. Despre cinstirea Bisericii. Cercetarea Bisericii. Despre sf. Taine. Despre credință, secte și comunism. Despre indiferentism, comunism și francmasonerie, — mijloacele de combatere a acestor curente și ale altora. Combaterea concubinajelor și a avorturilor. Combaterea sudălmii și a înjurăturilor. Despre combaterea blestemelor. Despre adevărata viață a creștinului. Preotul și Oastea Domnului.

Rezultatul conferințelor preoțești nu poate fi contestat: prin ele se ridică poporul în credință, își luminează mintea, își cultivă și trezesc din amorțire simțemintele religioase-morale, își înduplecă voința, părăsind viițiile.

Pentru viitorul an s'au dat norme de ordin general, cu îndemnul ca preoțimea să presteze o și mai rodnică activitate în cercuri și parohii.

Apoi s'a discutat problema: Preotul și politica.

Intru cât protopopiatul are înființat fondul de ajutorare al preoților și familiile lor, s'au ales membrii de administrare a fondului în persoanele P. C. prot. I. Ciocan, I. Susman și P. Armean.

A. S.

*

— În 15 și 16 April 1936 s'a ținut în **Brad** *adunarea despărțământului «Zarand» al Asociației clerului «Andrei Șaguna» sub președinția Prea C. protopop* **Ioan Indrei.** *Prezenți: toți preoții tractului. În prima zi dimineața s'a slujit Invocarea Duhului Sfânt, la sfârșitul căreia a ținut o meditație păr.* **Paul Viorel-Bulzești** *(mânecând dela Fapte 20, 28).*

După slujba invocării Duhului Sfânt, preoții au trecut în sala festivă a Căminului cultural, unde păr. protopop, în cuvântul de deschidere a ședinței, vorbește despre chemarea preoțimii la sate, insistând asupra combaterii curentelor subversive care sapă la temelia bisericii și a neamului.

Președinții cercurilor religioase își citesc rapoartele asupra activității pe anul trecut. Se constată, că s'au ținut peste 100 conferințe, în toate parohiile protopopiatului, cu subiecte religioase și naționale.

S'au făcut luminoase propuneri cu privire la activitatea viitoare a despărțământului. Intre altele: zidirea unui cămin preoțesc la băile Vața de jos.

După amiazi s'a slujit vecernia de un sobor de preoți, la sfârșitul căreia părintele **Vasile Floruța** *(Zdrapți) ține o meditație (mânecând dela cuvintele sf. apostol Pavel: Filip. 2, 14—16), ca duhovnicească pregătire în vederea mărturisirii preoților, a membrilor F. O. R.-ului din Brad și a ostașilor Batal. 11. V. de Munte.*

Seara preoțimea a luat parte la conferința dlui Tudor Popescu din București despre «Sufletul naționalismului românesc: ortodoxia», ținută în cadrul conferințelor organizate de secția Brad a F. O. R.-ului.

A doua zi s'a slujit sfânta liturgie înainte sfințită de un sobor de preoți. La priceasnă a ținut o meditație părintele **Ștefan Corpadea** *-Prihodiște (mânecând dela II Cor. 5, 17). A urmat împărtășirea preoților, membrilor F. O. R.-ului, a cantorilor, a membrelor Reuniunii femeilor și a membrilor Oștii Domnului, din întreg protopopiatul.*

La sfârșitul sf. liturghii s'a slujit parastas pentru răp. protopresbiteri, preoți și cantori ai tractului.

Trecându-se în Căminul cultural părintele protopop ține o însuflețită cuvântare, în care arată misiunea cantorilor și a membrilor Oștii Domnului, punându-le la suflet alipirea de sfânta biserică și conlucrarea armonică cu preoțimea la sate pentru spiritualizarea credincioșilor.

Intr'o atmosferă de înaltă spiritualitate creștină a luat sfârșit întrunirea din protopopiatul Zarand.

Pr. Ștefan Corpadea.

Nr. 4100/1937

Comunicat

Se aduce la cunoștința pensionarilor Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, înscriși la pensie după 1 Octomvrie 1925, — că începând din luna April 1937, pensiunile vor fi licvidate prin Administrațiile financiare, — unde aparțin, după ce se vor stabili pensiunile de către Cassa Generală de Pensiuni a Statului, în conformitate cu dispozițiunile legii votate și promulgate la 30 Martie a. c.

Pensiunile stabilite de Consiliul Arhiepiscopesc, nu se vor mai plăti — până la noi dispozițiuni, ce se vor lua în înțelegere cu Cassa Generală de Pensiuni, și cari se vor comunica la timpul său prin oficiile parohiale și prin foaia oficioasă.

In curând fiecare pensionar va primi instrucțiuni privitoare la întocmirea actelor necesare la statorirea nouei pensiuni.

Cuc. preoți sânt rugați a comunica acestea pensionarilor interesați — domiciliați în parohiile lor.

Sibiu, 27 April 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu

---

INFORMAȚIUNI

HRISTOS A ÎNVIAT! Dorim bunilor cetitori ai ziarului nostru să petreacă marele praznic, al Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, în deplină bucurie, sănătate și pace!

Jurământul recruților din garnizioana *Sibiului* s'a făcut în dimineața zilei de 23 April c. în piața Regele Ferdinand. S'a slujit sfeștania de un sobor de preoți în frunte cu P. S. Sa arhiereul vicar *Vasile*, ear răspunsurile le-a dat corul studenților teologi conduși de prof. C. Popa. Cuvântul ocazional l-a rostit, impresionant ca totdeauna, păr. protoereu *Ion Dăncilă*. Dl general comandant de corp *Oprescu* a arătat ostașilor, în cuvinte adânc simțite, ce însemnează a depune jurământul ostășesc; ear la sfârșit a zis: Să vă ajute Dumnezeu, ostași, să păziți granițele țării și să predați generațiilor viitoare întreaga moștenire strămbună!

Practica ghicitului este oprită. Ministerul sănătății a intervenit din nou pe lângă cel de interne și culte să interzică practica ghicitului (în cafea, în cărți, în palmă, cu cuțitele, ghiocul, etc.), a prezicerii, vrăjitoritului, etc., ca fiind demoralizante, neavând la bază decât șarlatania prin specularea naivității multor persoane. Oprirea acestor șarlatanii este hotărâtă de altfel încă din anul trecut printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

În Duminicele și sărbătorile *din urmă (18, 23 și 25 April c.) s'au ținut conferințe instructive la satele din județul Sibiu: Ciznădie, Sadu, Turnișor, Cristian, Șura-Mare, Hamba, Rășinari și Poplaca. S'a cuvântat poporului despre chestiuni de: religie creștină, istoria neamului, igienă, pedagogie, economie. Cercurilor culturale dela sate li s'a dăruit câte o* **bibliotecă** *stătătoare din o sută de volume, dăruite de Asociațiunea culturală «Astra».*

Conferențiari au fost profesori, preoți și alți intelectuali sibieni.

Activitatea Școalei Țărănești în Sibiu. In intervalul din 15 Martie până în 3 April 1937 a funcționat Școala Țărănească, cercetată de 20 bărbați. Prelegerile s'au ținut la Academia Teologică „Andreiană". In acest timp s'a predat: cultură generală, igienă, istorie, geografie, economie, etc., prin reprezentanți despărțământului județean „Sibiu" al Asociațiunii.

Parastas. Vineri, în Săptămâna luminată, 7 Mai 1937, ora 11 a. m. se va ridica, în biserica centrală din *Geoagiu-Suseni*, parastasul de un an pentru odihna sufletului regretatului nostru părinte sufletesc, *Valer Goron*, fost protopop al tractului Geoagiu. — *Oficiul protopopesc.*

Oarecare învățătură se desprinde din felul recentelor *alegeri județene* săvârșite în județul Sibiu. Invățătura ne privește întâi, firește, pe localnici, — dar ea se rapoartă, din nenorocire, și la alți frați din județele țării.

Dăm mai jos *cifrele;* — concluziile să le facă cei direct interesați.

In județul Sibiu a întrunit:

Lista liberală . .	voturi	8339,
„ nat.-țăran. .	„	5361,
„ front.-rom. .	„	4931,
„ nat.-creștin .	„	*2798,*
Cu totul . .	„	21,429

In fața voturilor *românești*, în număr de 21,429, împrăștiate pe partide, stă lista *sașilor* cu 6262 voturi, listă care — mulțumită împrăștierii de mai sus — a dat minoritarilor *cinci* consilieri (în loc de trei) în consiliul județean al Sibiului, și — neluând cincimea — nici un consilier pe ultimele *trei* liste de partide românești...

Jidovii excluși. Ordonanța președintelui camerei de presă din Germania stabilește ca toți vânzătorii de ziare și periodice trebue să fie arieni. Ei sânt îndatorați să dovedească temeinic că ascendenții lor până la anul 1800 sânt de origine ariană.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu. strada Mitropoliei 24—28. Redactor: profesorul *Grigorie T. Marcu* — Număr pe Mai 1937 cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Invierea lui Hristos și învierea zeilor. Preot Spiridon Cândea: Sfânta Euharistie și predica. Prot. Lt.-Col. Ioan Dăncilă: Un om de nădejde și bun creștin. Protos. Nicodem Ioniță: Libertatea de gândire în biserica ortodoxă. Pr. Mihail Neagu: Predică la Vinerea Sfintelor Patimi. Dr. Iosif Hradil: Indemnuri duhovnicești. Pr. Axente Tomuș și Gr. T. M.: Atitudini: Un calendar uniat veninos. Contra literaturii demățate. Gr. T. M., mișcarea literară: Probleme școlare. Incercări de reabilitare a gândirii creștine medievale. Luminișuri. Ramuri din evanghelie. Avraam în lumina evangheliei. — Credință și știință. Cronică. Note și informații.

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din Ludoșul mare, județul Sibiu, protopopiatul Mercurea, dă în întrepindere, prin licitație publică cu oferte închise, repararea picturii bisericii. Licitația se va ține în 16 Mai a. c. ora 2 în localul școalei primare din loc fiind de față și consiliul parohial. Condițiile de licitație și devizul se pot vedea la Oficiul parohial. Se va depune garanție 5% în numerar sau hârtii de valoare. Consiliul parohial își reservă dreptul de a alege dintre antreprenori pe acela în care are mai multă încredere. Spesele de deplasare privesc pe antreprenori.

Ludoșul mare, 27 Aprilie 1937.

Consiliul par. ort. rom.
Nicolae Fara
paroh-președinte

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu" se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ține *Duminecă în 16 Mai* a. c., la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comitetului și raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1936.
4. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea absolutorului comitetului.
5. Eventuale propuneri.

In preziua adunării generale (Sâmbătă, 15 Mai a. c.) la ora 8 seara se va ține în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general și a Raportului cassei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulți membri.

Sibiu, la 26 April 1937.

Prot. **E. Cioran** — prezident. **Stefan Duca** — secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ține cu ori câți membri prezenți ar fi în aceeaș zi și în acelaș local la ora 3½ d. a.

Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puțin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

Nr. 83/1937 [18] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Pestișul-mare cu filia Buitur, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Nefiind casă parohială, parohia plătește chiria până la edificarea casei.

2. Sesiune parohială și adău:

a) **Pestișul-mare: 2 jug. 651 st. p. fânaț. Adău: 30 litri porumb smicurat dela fiecare familie, — cca 90 familii.**

b) **Buitur: 3 jug. 810 st. p. arător, fânaț și grădină. Adău: 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie, cca 65 familii.**

3. Stola obișnuită în parohie.

4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiune dela Preaven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu prealabila încuviințare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 15 Martie 1937.

Nicolae Suciu
protopop

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Clopote, Policandre, Sfeșnice, Potire, Cădelnițe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc și steluță, Copie, Linguriță, Clopoțel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciulițe, Icoane, Ornate, Căldăruși de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela **Librăria Arhidiecezană Sibiu.** Informațiuni se dau cu plăcere.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 9 Mai 1937 — Nr. 19

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

Libertatea ereziilor

Cele trei ispite

In calea gloriei şi a desăvârşirii, din punct de vedere religios al românilor ardeleni, au stat până în prezent trei ispite mari: ispita *calvină*, ispita *catolică*, şi ispita *sectantă*.

Ispita *calvină* a venit şi s'a scurs pe lângă noi, cum se scurg apele revărsate din alvia lor pe lângă zidurile unor case ridicate pe temelii de peatră. Cu toată propaganda de stat, cu toate ademenirile şi prigoanele duse în contra strămbunilor noştri, calvinismul n'a putut sparge zidul unităţii poporului român. Cetatea sufletului ni-a rămas nebiruită.

Ispita *catolică*, mai vicleană în atacuri şi mai diplomată în propagandă, a reuşit să pătrundă în casa noastră printr'o portiţă, care până astăzi a rămas o rană ce sângerează în aşteptarea leacului isbăvitor. E prima desbinare în casa unităţii sufleteşti a românilor. Prima tentaţie contra legii româneşti din care n'au putut ieşi deplin biruitori.

Ispita *sectantă* este a treia cursă ce se pune în calea unităţii noastre de credinţă. Primele două au venit de sus în jos, dela autorităţi de stat străine de noi. De aceea e şi explicabil că n'au reuşit. Ultima se iveşte *de jos în sus*. Se ridică şi pătrunde între noi, ca umezeală în ziduri, dintr'o pătură de pământ nesănătos, dintr'o parte a poporului care nu inspiră nici un fel de sănătate. Deci, cu atât mai mare este primejdia ei.

Primejdia sectelor

Când vorbim de secte, logica şi bunul simţ fac să ne întrebăm în primul rând: aduc sectele o religie nouă, numai *una*, şi dacă o aduc e superioară celei ce o avem? Dacă aduc o formă nouă de credinţă, superioară celei ce o credem şi o practicăm, atunci trebue să o îmbrăţişăm cu toţii; ori dacă nu, atunci să o combatem cu toţii.

De fapt, cele mai multe dintre secte spun fără sfială că ele vreau o «religie nouă», o «biserică nouă», evident tot creştină. Dar pretenţia aceasta este absurdă. Deoarece *în creştinism, din punct de vedere doctrinal, noutăţi sânt numai ereziile* şi nici acestea toate, fiind unele din ele moşteniri sau reînvieri ale vechilor erezii istorice. *Deci sectele aduc în mijlocul poporului nostru erezii, pe care sântem chemaţi să le combatem cu ultima energie.*

In rândul al doilea trebue să ne întrebăm: ce caută sectele între noi? Reprezintă ele un plus de fericire şi înălţare pentru ţara noastră sau nu? Care-i folosul practic sau teoretic, material şi spiritual ce-l avem pe urma lor?

Aduc sectele un bine necunoscut poporului nostru? *Da*, răspund conducătorii lor.

Când noi mărturisim că avem o credinţă creştină cu care ne-am născut şi ne-am botezat, moştenită dela sfinţii apostoli şi sfinţii părinţi în care aproape două milenii am fost *una*, sectele răspund *nu*. Voi românii aveţi o religie care se cere corectată şi schimbată, aşa după cum o predică «misionarii» englezi şi americani — cari au venit printre noi cu aceleaşi gânduri de prozelitism, cu care se plimbă printre primitivii din Africa sau Polinezia. Ca şi când noi dela ei am auzit mai întâi de Hristos şi Evanghelie.

Tentativa desigur nu va reuşi. Dacă un geniu revoluţionar, cum era Luther, nu a fost în stare să facă nici măcar din Germania lui un stat protestant *în întregime*, cu atât mai puţin vor reuşi mărunţii noştri «predicatori» sectanţi să altereze religia românilor. De dragul dolarilor, românii nu şi vor vinde niciodată în massă sufletul. In parte totuşi, da. In orce sat şi în orce cătun se pot afla câţiva nemulţumiţi sau câţiva smintiţi, cari să cadă în mrejele sectante. Rezultatul va fi că frontul sufletesc al satului se sparge şi cuibul de clocire a gândurilor de anarhie religioasă va rămânea. Astfel în locul satului unitar, omogen şi paşnic de odinioară, *vom avea satul divizat nu numai în partide politice, dar şi în secte religioase.*

In locul splendidei unităţi de conştiinţă pe care am avut-o şi care cu atâta greu se creiază şi păstrează, vom avea prisos de nepăsare, neîncredere şi haos. Când zilnic se ventilează pe la urechile oamenilor idei sectante şi concepţii ateiste, chiar dacă nu vor fi ascultate şi urmate, *lasă în suflete umbre de îndoială, neîncredere şi nepăsare. Şi dela starea aceasta, de destrămare a unităţii de credinţă până la haos, nu mai este decât un pas.*

Distrugerea unităţii de credinţă a poporului român este o crimă. Iată de ce şi din punctul acesta de vedere sântem chemaţi să acţionăm energic în contra răului, până nu va fi prea târziu.

Exemple edificatoare

Cât rău pot să aducă sectele la destrămarea unităţii de conştiinţă a unui popor, ni-a arătat un exemplu colosul rus, mâncat de carii sectelor şi ai curentelor anarhice, şi mai ales Germania actuală. Cazul ei este elocvent. Câte greutăţi trebue să întâmpine tocmai *în interiorul* ei, ca să-şi poată reface unitatea de conştiinţă! Şi să nu ne mirăm că piedecile cele mai mari le pun numeroasele «bisericuţe» protestante în care s'a divizat sufletul poporului german. Este şi o tragedie grozavă în acest fapt: In numele lui Isus Hristos, care s'a rugat fierbinte şi cu ochii scăldaţi în lacrimi, ca toţi urmaşii Lui să fie una în credinţă, un popor să se desbine în aşa măsură, încât, neaflând altă cale de împăciuire, unii dintre conducătorii lui preconizează înlocuirea creştinismului cu o religie păgână, naţional-germană...

Să învie Luther, să-şi vadă opera... Desigur nu s'ar felicita şi n'ar înghiţi cu plăcere roadele reformei sale. Cel puţin unele dintre ele.

Că sectele urmăresc scopuri centifugale din punct de vedere naţional şi religios, nu mai încape nici o îndoială. Pentru edificare vom prezenta un caz dela noi, pe care-l poate verifica orce om de bună credinţă. Anume: în comuna *Cil*, din judeţul Arad, casa de adunare a baptiştilor e zidită şi se află în curtea grofului ungur Olivèr Almay. Am avut nefericirea să o văd cu ochii mei, într'un colţ al curţii îngrădite cu zid, făcând parte integrantă din grădina conacului grofesc. Intr'un mediu curat românesc conacul unui grof ungur şi în curtea conacului o capelă baptistă, *pentru români...*

Scopul urmărit ni-l arată limpede însuşi groful, fost membru în casa magnaţilor din Budapesta, într'un articol publicat de el în gazeta *Aradi Közlöny* din 1913: «*Chestiunea naţională românească ar trebui desvoltată aşa, ca poporul român să fie deslegat de sub conducerea preoţilor români. E de mare însemnătate că problema românească, cel puţin în parte, poate fi deslegată cu ajutorul baptismului. Baptismul poate ajunge la cuceriri de necrezut în judeţul Aradului. Lucrul acesta îl consider ca foarte important, deoarece în acest chip poporul român scapă de sub influenţa preoţilor fanatizatori*»...

Acelaş rost îl au sectele şi azi în mijlocul poporului nostru cu toate foile, broşurile de propagandă şi predicatorii lor; acelaş scop îl au congresele lor internaţionale care se ţin mereu la noi (la vară baptiştii îl ţin din nou la Bucureşti; tot la vară ţin în Elveţia congresul tineretului baptist, la care tineretului român i se pun la dispoziţie *călătorie şi întreţinere gratuită)*; acelaş scop îl au banii cu care se plătesc gras agenţii şi reprezentanţii lor: desbinarea şi iar desbinarea.

Statul şi sectele

Nu mai încape îndoială că, dacă ungurii nu au murit de dragul nostru, nici englezii şi americanii cari ne trimit mereu misionari sectanţi şi bani pe ascuns aderenţilor lor, nu mor de dragul nostru, mai ales că în alte privinţe sânt atât de sgârciţi cu noi.

Cât priveşte punctul de vedere moral, care ar putea să ne ispitească, noi nu avem nimic de învăţat nici dela englezi, nici dela americani, deşi sânt aşa de mult lăudaţi ca cetitori de Biblie. Ei o cetesc, dar *românii o trăesc*, o au în sânge, din naştere. Moravurile americane, din punct de vedere creştin, sânt departe de noi, — cât sântem noi de răi, — ca pământul de cer. Noi n'avem gangsteri, nici predicatori de Biblie ce locuesc în palate de cristal, cum e baptistul miliardar Rockefeller şi alţii. Românul nostru nu cunoaşte Biblia din foaie în foaie, dar dacă îi baţi în poartă la orce oră din zi şi din noapte, el te primeşte în casă cu drag şi împarte cu tine ultima bucată de pâne. Ar fi interesant de ştiut: o face aceasta neamţul, englezul sau americanul? — Deci încă odată, din punct de vedere moral, noi nu avem nimic de învăţat dela egoismul colonial al altora.

Dar atunci este de neînţeles atitudinea indiferentă a statului român în faţa năvalei sectante peste noi. Statul, care are numai avantagii din unitatea de credinţă a poporului, asistă nepăsător la destrămarea ei. la act autoritatea bisericească, ia act statul major al armatei şi presa, se aud din când în când glasuri în parlament contra abuzului sectant în ţara românească, — şi nu se iau nici un fel de măsuri.

Unde-i statul moştenitor al glorioasei tradiţii bizantine ortodoxe, statul care ni-a lăsat ideala unitate de credinţă a strămoşilor noştri? Statul, cu voevozii şi boerii lui ctitori de mănăstiri şi apărători ai crucii creştine? Statul, oblăduitor al bisericii lui Hristos?...

Da, se va răspunde, acum avem întăptuită unitatea naţională şi teritorială; cea religioasă — nu mai contează. Dar tocmai *aici* începe răul cel mare: fără unitatea religioasă, unitatea politică şi teritorială e fragilă şi poate fi în fiece clipă primejduită. Se uită prea uşor constatarea, că *pe cât e de uşor să strici, pe atât este de greu să clădeşti.* Mai ales unitatea de conştiinţă.

Libertatea conştiinţei

De câteori este vorba de restrângerea drepturilor de propagandă a sectelor, se face provocare la paragraful constituţiei, care prevede că libertatea conştiinţei e garantată. Just. Dar *nu libertatea ereziilor*. Căci statul nu are dreptul să acorde libertate ereziilor pe baza libertăţii de conştiinţă, după cum nu are dreptul să acorde libertate comunismului bolşevizant sau curentelor anarhiste. Ce s'ar face în primul rând statul, dacă în numele libertăţii de conştiinţă nu ar lua nici o măsură de autoapărare?

O erezie este un neadevăr; sau un adevăr sucit, alterat. Statul nu poate admite sau patrona răspândirea minciunilor, nici a concepţiilor care duc la distrugerea lui. Statul dispune de cea mai formidabilă putere de autoapărare internă şi teritorială. Dacă libertatea conştiinţei e garantată fără nici o condiţie, legile şi mijloacele care le garantează respectul sânt un nonsens. Iar dacă este asigurată, pe lângă anumite limite şi condiţii, atunci nu se poate înţelege de ce mai facem târg cu un lucru aşa de scump şi sfânt, cum este unitatea de credinţă a neamului.

Iată de ce: cerem acte de autoritate şi demnitate naţională în raport cu sectele, atât dela stat în virtutea

dreptului de autoapărare, cât şi dela biserică în virtutea autorităţii sale divine.

Libertatea de conştiinţă, în înţelesul ei curent şi practic, duce inevitabil la anarhie. Statele, conştiente şi geloase de viitorul lor, au luat din vreme măsurile care să asigure unitatea de conştiinţă şi prin aceasta salus rei publicae. Ori, dacă noi tremurăm în faţa tuturor voiajorilor, doctrinarilor şi curierilor internaţionali, ce ne facem cu ţara şi cu apărarea ei în caz de primejdii? Vor veni lefegiii străinătăţii să ni-o apere? Dar dacă într'un bun moment toţi aceşti aventurieri vor şoptì aderenţilor lor din ţară: Depuneţi armele şi lăsaţi ţara să se apere ea cum poate, sau întoarceţi-le în contra ei?...

Cine cunoaşte problema sectelor, psihologia şi mentalitatea membrilor lor, poate declara cu cea mai mare linişte a conştiinţei, că *toţi sectanţii, fără excepţii, deşi declară contrarul, sânt înstrăinaţi sufleteşte faţă de ţara şi aspiraţiile neamului românesc.* Un om care e frate cu «fratele» din America şi nu mai e frate cu vecinul său, sau cu fratele lui adevărat, nu mai e frate bun nici cu ţara.

Această constatare trebue să între integral în inima factorilor cu răspundere ai statului român, pentru a ieşì odată pentru totdeauna din târgul ruşinos ce se face cu unitatea de credinţă a neamului de dragul libertăţii de conştiinţă a unor fii rătăciţi şi în favorul ereziilor ce se scurg la noi din toate părţile pământului.

Lupta contra sectelor

Am susţinut că statul nu are dreptul să acorde, în numele libertăţii de conştiinţă, libertate sectelor eretice, numite oficial foarte greşit «asociaţii religioase». A le da mână liberă şi a învinuì apoi preoţii că nu-şi păzesc turma din calea lor, este o nedreptate, — ca şi când un singur cioban ar fi în stare să-şi apere turma când năvăleşte asupra ei o haită de lupi. *Nici uneia*, — oricât de mare ar fi numărul membrilor ei prin alte ţări şi continente, căci *nici una nu a pus şi nu pune nici o pietricică la temelia ţării şi a progresului ei*, dar în schimb toate propagă erezii şi subminează autoritatea şi forţa de rezistenţă a statului şi a bisericii.

Dar lupta contra lor nu se reduce la atâta. Trebue scoase din arsenalul ortodoxiei toate armele de care s'a folosit biserica în epoca patristică, precum şi cele moderne pentru combaterea lor, sau cel puţin pentru imunizarea credincioşilor noştri în faţa lor (pentru că ereticii vin la noi cu o ideologie nouă pe care o susţin prin tot felul de mijloace de propagandă).

Să ne întoarcem numai cu gândul la epoca ereziilor istorice şi la luptele pe care le-au dus contra lor scriitorii creştini şi sfinţii părinţi; la sinoadele locale şi ecumenice, la măsurile de stat şi de propagandă de care s'a folosit biserica ecumenică, şi vom afla bogat material de inspiraţie. Sau să deschidem cărţile de strategie misionară, cum este preţioasa lucrare de *Indrumări misionare* a dlui profesor universitar *V. G. Ispir*, din care desprindem nu mai puţin de zece mijloace de combatere a sectelor:

1. Lecturi biblice cu credincioşii pentru cunoaşterea sfintei Scripturi:
2. Predici misionare pentru lămuririrea ereziilor şi a credinţei ortodoxe;
3. *Echipe misionare* — care sânt aşa de bune şi necesare, mai ales după ce s'a dovedit eficacitatea lor în combaterea stilismului;
4. Presă şi publicaţiuni religioase pentru propagandă;
5. Cercuri pastorale;
6. Congrese religioase;
7. Activitate şi organizare colectivă în faţa primejdiei comune;
8. Viaţa exemplară a misionarilor şi a preoţilor;
9. Disciplinarea şi desăvârşirea morală a societăţii şi a individului;
10. Zel apostolic, însoţit de cultură teologică şi tact pastoral.

Când toate aceste mijloace se vor pune în aplicare pe teren, cu pricepere şi perseverenţă, chiar dacă statul va fi sgârcit în acordarea concursului său, rezultatul nu va fi decât bun. Altfel, rămânem în urma veacului al 17-lea, care în vremuri grele, cu mijloace mai restrânse, ne-a ridicat biruitori peste ispita calvină.

Nu-i primiţi în casă!

Faţă de tânguirile ereticilor, că sânt prigoniţi sau scoşi de sub protecţia legilor ţării, trebue să stăm treji, conştienţi de dreptatea cauzei ce o apărăm şi cu sufletul înălţat să ascultăm îndemnurile conştiinţei, cuvintele Bibliei şi hotărârile Bisericii ecumenice. Dragostea de adevăr nu-i permis să stângă în noi bărbăţia de-a-l apăra şi propaga cu toată tăria.

Mântuitorul ni-a spus, că: *Cine nu intră pe uşă în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela e fur şi tâlhar... Furul nu vine decât ca să fure, să junghie şi să prăpădească* (Ioan 10, 1 şi 10). Ereticii sânt furi şi tâlhari şi năimiţi şi trebue trataţi ca atare. Ei au răsărit printre noi pe căi lăturalnice; au sărit peste gard şi pe ascuns au intrat în staulul oilor. N'au intrat pe uşă în biserică, ci vânează prin întuneric suflete slabe de înger. Scopul lor nu este idealul creştin: *o turmă şi un păstor*, ci turme rătăcite şi fără păstori.

Ereticii sânt amăgitorii (2 Ioan 7) ce răstălmăcesc Scripturile (2 Petru 3, 16) şi strecură printre credincioşi eresuri pierzătoare (2 Petru 2, 1). Deci nu au dreptul la libertate.

Ereticul sectant este un eterodox care luptă să surpe învăţătura cea dreaptă şi sănătoasă. Despre unul ca acesta, Scriptura spune să nu-l primim în casă, nici să-i zicem bun venit. —

— *Dacă cineva vine la noi şi nu aduce învăţătura aceasta, să nu-l primiţi în casă şi să nu-i ziceţi: bun venit! Căci cel ce-i zice: bun venit! se face părtaş cu faptele lui cele rele*, (2 Ioan 10—11).

Celce birue ispita, va şedea pe scaunul Mielului. Pr. **Ilarion V. Felea**

Dr. **Sabin Mănuilă:** *Ştiinţa de carte a populaţiei României*, după datele recensământului din 1930. Bucureşti, 1936. — Studiu de 32 p., ale cărui concluzii generale sânt: Procentul ştiutorilor de carte, în vechiul regat, a crescut dela 22% din 1899 la 55·8% în 1930. Noile provincii modifică cifra României întregite, urcând cifra ştiutorilor de carte la 57%. Cei mai puţini ştiutori de carte sânt în Basarabia cu 38·1%, cei mai mulţi în Transilvania (inclusiv Banatul şi Crişana-Maramureş) cu 67%. Cel mai urcat procent al ştiutorilor de carte îl dau bărbaţii din Banat (80·1%); cel mai redus, femeile din Basarabia (25·1%). După judeţe, cel mai urcat procent îl dau *Braşovul* şi *Sibiul*, cel dintâi cu 86·9%, al doilea cu 85·2%. In ultimele trei decenii învăţământul primar în toată ţara a făcut progrese considerabile.

ADUNAREA EPARHIALA a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară, se ţine în Duminica Tomii, 9 Mai a. c., ora 9 dimineaţa, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia sf. Liturghie şi invocarea Duhului sfânt, după care va urmà deschiderea Adunării.

Invierea Domnului
în catedrala din Sibiu

Marele praznic al Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos s'a sărbătorit, în catedrala noastră dela Sibiu, cu obişnuita şi cuvenita solemnitate.

Atât la Inviere, cât şi la Liturghia din ziua primă, şi la toate slujbele divine începând din seara de Joi, a servit I. P. S. Sa Mitropolitul **Nicolae,** *asistat de preoţimea din centru.*

Inaltul prelat a rostit la aceste ocazii, la slujba Sfintei Invieri şi la sfârşitul Sfintei Liturghii, înălţătoare cuvinte, cu părinteşti povăţuiri, ascultate în smerenie şi cucernicie de marea mulţime a credincioşilor.

La această sf. Liturghie I. P. S. Sa a hirotesit întru protoiereu pe părintele Rector al Academiei teologice şi redactor al foii noastre, **Dr. D. Stăniloae.**

Răspunsurile liturghice le-a dat, cu deosebit efect înviorător, corul catedralei sub conducerea venerabilului prof. î. r. Timotei Popovici.

In a doua zi a Paştilor a slujit, înconjurat de un sobor de preoţi, P. S. Sa Arhiereul vicar **Vasile.** *O predică, din cele mai frumoase, a ţinut la acest prilej Pr. Z. Oancea.*

A cântat acelaş cor ca şi în ziua precedentă.

Date privitoare la maghiarizarea românilor, de *G. Popa-Lisseanu*, Ed. ziarului „Universul", Bucureşti, 1937. Broşură de 93 p. Preţul?

Dovezi despre maghiarizarea românilor se pot ceti în articolele din această excelentă broşură a unui talentat şi neobosit scriitor al vremilor noastre. In deosebi sânt interesante articolele privitoare la chestiunea săcuească, atât de actuală tocmai acum. Contribuţiile autorului, în această chestiune, sânt de mare şi netăgăduită valoare.

---

* FOIŞOARA *

Şcoala educativă creştină ortodoxă, un imperativ al vremii

(2) de **Dr. Nic. Balcă**

Desigur nouă ni se poate obiecta, că cu toate acestea se poate vorbi de o educaţie în afara Evangheliei şi că această educaţie e tot aşa de bună ca şi o educaţie creştină. La aceasta noi răspundem că aşa cum există o moralitate în afara vieţii creştine, tot asemenea există şi o activitate educativă laică, care poate fi foarte valoroasă. Dar cu toate acestea, activitatea creştină nu este un caz special al unei moralităţi generale, şi deci nici educaţia creştină nu e un caz special al unei educaţi generale, ci educaţia creştină ortodoxă, bunăoară, este un caz special al întregii activităţi creştine ortodoxe. Că şi păgânii sau necredincioşii fac educaţia copiilor lor, nu este un motiv împotriva fundamentării întregii educaţii pe realitatea Evangheliei.

Aşa că problema „Educaţie şi Evanghelie" nu poate fi rezolvată în sensul unei completări sau desăvârşiri a unei educaţii existente cu ajutorul Evangheliei, ci numai în sensul unei radicale fundamentări a întregii activităţi educative pe realitatea Evangheliei. In acest sens pentru noi nu există — în ciuda tuturor sistemelor pedagogice — decât o singură educaţie: aceea care trăeşte şi îşi trage seva din Evanghelie. Căci educatia creştină nu-şi poate avea obârşia decât în activitatea creştină. Şi această activitate nu este altceva decât un serviciu şi o jertfă a iubirii creştine faţă de semenul nostru. Tot asemenea şi educaţia creştină nu este decât o jertfă a iubirii născută din Evanghelia lui Hristos. Necesitatea acestei educaţii e dedusă din situaţia concretă în care se găseşte omul. Copilul are trebuinţă de educaţie, aşa cum trupul lui are trebuinţă de hrană şi de haine, dar în acelaş timp şi pentrucă el e o fiinţă căzută în sclăvia păcatului. Fără de noţiunea mântuirii educaţia n'are nici un sens.

De problema necesităţii şi a posibilităţii educaţiei depinde în pedagogie şi atât de desbătuta antiteză „Educaţie, sau a lăsa să crească".[1] Şi antiteza „a lăsa să crească" nu e altceva, decât o reacţiune împotriva optimismului pedagogic, care nu cunoştea nici o graniţă în ceeace priveşte posibilităţile educaţiei. Dar oricât s'ar căuta să se armonizeze în educaţie dialectica optimismului cu a pesimismului, totuşi armonia aceasta nu e posibilă, din cauză că pedagogia aşa zisă „autonomă" nu dispune de un princìpiu regulativ, care să o ferească atât de *furor paedagogicus, cât şi de taedium paedagogicum.* Pedagogia nu se poate apăra nici împotriva optimismului iluzionist şi nici împotriva pesimismului desnădăjduitor. Acel princìpiu regulativ, care face posibilă armonia de care vorbiam mai sus, nu-l posedă decât educaţia creştină fundamentată pe antropologia evanghelică.

Graţie concepţiei antropologice creştine ortodoxe, educaţia e apărată atât împotriva optimismului pedagogic iluzionist, cât şi împotriva pesimismului pedagogic. Căci ea face imposibilă fundamentarea oricărei chiliasm pedagogic, prin aceea că-i arată educaţiei graniţele peste care aceasta nu poate să treacă niciodată. Şi de aceea educaţia creştină nu cunoaşte nici un „veac al copilului" sau al educatorului.

Deasemenea Evanghelia fereşte educaţia şi de pemimismul pedagogic reprezentat de un Rousseau, Elen Key sau de individualiştii contemporani. Căci educaţia creştină este un serviciu creştinesc şi ca atare educatorul nu se simte decât ca fiind un împlinitor al voinţei lui Dumnezeu. Evanghelia lui Hristos îi arată acestuia adevăratul drum şi-l fereşte de orbecăiala primejdioasă a iluzionismului titanist sau a pesimismului desnădăjduitor. Căci educatorul creştin ştie, conform antropologiei evanghelice, că realitatea existenţială a omului este cu totul alta decât cum o descrie o anumită doctrină filosofică „ca fiind bun dela natură" — naturalism pedagogic — sau ca fiind împodobit cu o bogăţie spirituală nemărginită, ca revelaţia lui Dumnezeu în omenesc, aşa cum pretinde pedagogia idealistă-humanistă. Dumnezeu devine pentru această pedagogie un „apendice al humanităţii", spiritul omului şi spiritul lui Dumnezeu sânt considerate ca fiind identice şi de aici îndrăsneala titanică a omului contemporan crescut într'o şcoală încălzită de credinţa în puterea absolută a raţiunii şi a spiritului omenesc autonom şi liber. Pentru educatorul creştin, însă, omul este o creatură a lui Dumnezeu, căzută în păcat şi trăind sub harul divin. Şi de aceea ţinta supremă a lucrului său educativ nu mai poate fi realizarea absolută a omenescului, ci educaţia spre credinţă, *mântuirea omului din păcatul originar şi ridicarea acestuia acolo unde a fost înainte de a cădea în acest păcat.* Educaţia creştină nizueşte să realizeze *în viaţa omului Evanghelia mântuitoare a lui Hristos.* Ea tinde să îndumnezeiască şi să transfigureze viaţa omenească. Şi din acest punct de vedere Evanghelia este cea mai formidabilă putere educativă.

Din aceste motive educaţia creştină nu poate fi considerată numai ca o parte mai însemnată sau mai puţin însemnată a unei educaţii complet secularizate, ci ea are pretenţie asupra omului întreg. Interpretarea evanghelică a situaţiei existenţiale a omului — aşa cum aceasta e descrisă în Biblie — se referă la toate domeniile vieţii omeneşti. Căci viaţa ca întreg apare cu totul altcumva, dacă în centrul activităţii educative se găseşte Evanghelia, sau altă concepţie despre lume şi viaţă. Şi creştinismul este o putere, care poate schimba radical realitatea existenţei omeneşti. Aşa că, privită din punct de vedere creştin, concepţia pedagogică care absolitiza oarecum realitatea psiho-fizică a copilului — pedagogie „Vom Kinde aus" —

[1] Vezi Th. Litt, Erziehen oder Wachsenlassen, 1927.

Probleme-Recensii-Comentarii

In slujba lui Hristos, *cuvântări şi pastorală, de* **Ioan Vásárhelyi,** *episcop reformat. Tip. «Minerva», Cluj, 1937.*

Broşură, de 15 p., îngrijit tipărită, în care P. S. Sa noul episcop al eparhiei reformate din Ardeal, **Ioan Vásárhelyi,** *începându-şi misiunea sfântă, îş manifestă duhul în care intenţionează «a colabora în munca constructivă a Ţării noastre», şi anume: a creşte «cetăţeni buni pentru stat, totodată ostaşi vrednici ai împărăţiei lui Dumnezeu». In pastorala de anul nou, către protopopi şi preoţi, conducătorul bisericii reformate ardelene cere tuturor credincioşilor săi, să nu uite că sânt «cetăţenii unei Patrii comune, şi că are mai mare însemnătatea ceea ce ne uneşte, decât ceea ce ne desparte»...*

P. S. episcop reformat dela Cluj, prin mărturisirile făcute, arată că se adaptează realităţii şi îş concentrează puterea în interesul consolidării statului român şi «a iubitei noastre Dinastii Române».

Ce departe stă acest înţelept prelat de conaţionalii săi din altă ţară, unde cercurile diriguitoare politice în pretenţiile lor revizioniste se macină în sforţări zadarnice pentru a desfiinţa graniţele firesti ale statelor succesoare, propagând ură şi războiu între oameni şi popoare...

*

Biblioteca protopopiatului ortodox român „Zarand". — In articolul *«Presă creştinească»*, din numărul precedent, spuneam că protopopiatele ortodoxe române, de respectabilă întindere, întrunind şi alte cerinţe, vor putea pune la cale apariţia unor publicaţii periodice de cuprins bisericesc şi religios, pe care credincioşii să le ceară şi să le citească bucuros, luminându-se în ale credinţei şi în ale datoriilor de cetăţeni creştini ai patriei de astăzi. Vom întâmpina astfel, şi vom înlocui cu succes, toată propaganda celorce propovăduesc prea puţin, sau nu propoveduesc de loc, în numele lui Hristos.

Eată că de astă dată avem mulţumirea şi bucuria să înregistrăm apariţia primului număr din:

Biblioteca protopopiatului ortodox-român «Zarand», care ne trimite broşura sa *Credinţă şi Ştiinţă*, lucrare alcătuită (după A. Martinovich) de Pr. *Ştefan Corpadea* din acel protopopiat.

Broşura, de 30 pagini, a ieşit recent din tipografia „Zarand" dela Brad şi se vinde cu preţul moderat de abea 5 Lei.

Scrisă *pentru intelectuali*, aduce, — după câteva cuvinte întroducătoare semnate de Prot. *Ioan Indrei* dela Brad, — numeroase pilde alese din lumea marilor învăţaţi: fizicieni, chimişti, astronomi, matematicieni, naturalişti etc., cari au contribuit, prin faptele şi scrierile lor, la apărarea şi întărirea religiosităţii, slăvind pe Dumnezeul creator şi adorând pe Mântuitorul Isus Hristos...

Numerele viitoare, ale menţionatei Biblioteci, — primul număr merită întreg sprijinul credincioşilor intelectuali şi din alte protopopiate, — e de dorit să fie scrise *pentru poporul* din protopopiatul ale cărui suflete trec binişor peste respectabilul număr de *treizecimii*.

— In legătură cu ideea de „presă bisericească" în protopopiatele noastre mai întinse, reamintim, la acest loc, cuvintele rostite, în 17 Mai 1936, de P. C. protopop al Oituzului, *Ioan Rafiroiu*, care cu prilejul solemnităţii sfinţirii unui clopot şi a unei troiţe în partea locului, — (este vorba de un protopopiat cu mai mult de 26 mii de suflete), — a făcut, între alte propuneri bune şi înţelepte, şi următoarea, (comunicată nouă de Pr. Ioan I. Borcan din Miercurea-Ciuc):

Pe lângă ziarele ce apar la Sf. Gheorghe, Gheorgheni şi Odorhei, care ţin flacăra aprinsă între intelectualii din aceste judeţe, ni-ar trebui un ziar săptămânal scris **pentru popor,** *ziar care să fie respândit de preoţi, învăţători şi notari în massele poporului românesc secuizat, care să fie iniţiat în tainele sufleteşti ale neamului românesc şi în mod stăruitor şi fără sgomot să-i pregătească întoarcerea la sinul bisericii româneşti...*

Mai frumos şi mai promiţător nu se poate. A şi trecut, aproape, anul dela rostirea acestei propuneri.

P. C. părinte protopop-paroh dela Poiana Sărată ne va vesti, în curând, înfăptuirea propunerii sale?

*

Responsabilitatea puterii publice, studiu de doctrină şi jurisprudenţă, de **George A. Petrescu,** doctor în drept, judecător la tribunalul Vâlcea, cu o prefaţă de profesorul universitar **Paul Negulescu,** 1937. Tip. „Episcopul Vartolomei" a Sfintei episcopii Râmnicul Vâlcii. 170 p. Lei 100.

Dl judecător Dr. Gh. A. Petrescu dela R. Vâlcea, studiind, în acest volum, problema responsabilităţii puterii publice, dă dovadă, cum o constată dl prof. P. Negulescu, de foarte multe cunoştinte, de gândire proprie şi de multă maturitate în judecată.

In materie de doctrină şi jurisprudenţă, autorul se arată adânc cunoscător, ale cărui studii se citesc cu deosebit interes în revistele de specialitate.

*

Dr. Euseb Popovici: *Mitropolia Bucovinei în primejdie?* Suceava, 1937. — Broşură de 14 pagini, care se ocupă cu ideea, discutată recent în unele ziare, despre unificarea mitropoliei Moldovei prin desfiinţarea mitropoliilor din Bucovina şi Basarabia. Privitor la mitropolia Bucovinei, I. P. S. mitropolit *Visarion*, în sesiunea Adunării eparhiale dela Cernăuţi din Martie 1937, a declarat la sfârşitul sesiunii, că nu este vorbă *despre desfiinţarea mitropoliei bucovinene, ci de îndrumarea unei acţiuni menite să întărească prestigiul şi competinţa mitropoliei Bucovinei.*

Cu toate acestea, dl Dr. Euseb Po-Popici, — autorul broşurii, în care se face o scurtă analiză a situaţiei create în mitropolia Bucovinei în zile bune şi rele, — ar fi dorit „ca prin o largă discuţie, în sânul Adunării eparhiale, să se limpezească situaţia şi să se împrăştie îngrijorările".

*

Conferinţe *religioase au organizat profesorii liceului nostru ortodox dela* **Brad,** *protopopiatul Zarandului, în zilele dintre 28 Martie şi 18 April 1937.*

Dl profesor **C. Rusu** *a conferenţiat despre Ortodoxia în lumina Istoriei noastre naţionale, arătând ce a însemnat pentru ardeleni credinţa strămoşească: stavilă de netrecut în calea operei de desnaţionalizare prin prozelitism catolic.*

Dl prof. **T. Popescu** *a vorbit despre: Aspecte de viaţă în ortodoxie, şi a scos în evidenţă, în potrivite exemple, cum este oglindită viaţa duhovnicească în slujbele noastre religioase.*

Dl prof. **P. Ionescu** *a vorbit despre: Ortodoxie, tradiţie şi naţionalism, şi aminteşte că neamul nostru, născut ortodox, nu poate rezolva problemele sale vitale, decât în lumina şi cu ajutorul ortodoxiei.*

Dl **C. Ciocan,** *directorul liceului, a conferenţiat despre: Ortodoxia şi curentele democratice, stăruind asupra comunicatului dat de Sf. Sinod în sesiunea recentă.*

Ciclul de conferinţe a fost însoţit de cântări religioase şi naţionale, executate de corul bisericesc al elevilor liceului, cor condus cu multă pricepere de prof. **Gh. Pârvu.**

Prin conferinţele acestea s'a urmărit să se facă cunoscut tuturor anumite probleme şi aspecte ale ortodoxiei noastre şi astfel a deştepta şi stimula dorinţa de a trăi o viaţă spirituală mai activă în atmosfera de democraţie adevărată şi idealism superior al ortodoxiei.

*

Exemplu vrednic de urmat. — Gimnaziul mixt „Andrei Bârseanu" din Diciosânmartin, sub conducerea vrednicului său director *Nic. Vulcuţ* îndeplineşte porunca supremă a vremii într'o formă exemplară, dând generaţiilor tinere încredinţate lui, creştere frumoasă în duhul legii strămoşeşti. Dl director Nicolae Vulcuţ, împreună cu harnicii săi profesori, dovedesc cu prisosinţă în viaţa lor de apostoli ai neamului, că vreau să rămână recunoscători fii ai bisericii mame, care i-a crescut în vechiul focar de cultură adevărată românească, în Institutul teologic-pedagogic „Andreian" din Sibiu.

Din sufletul religios, primit în această şcoală înaltă, fiecare profesor picură acum câte un strop scump în sufletele primitoare ale elevilor la toate materiile de învăţământ, la istorie, l. română, geografie etc. deopotrivă.

Profesorii cercetează regulat biserica împreună cu elevii şi în fruntea lor cântă Sf. Liturghie, se spovedesc şi se cuminecă, întărind sfaturile date elevilor cu puterea exemplului.

In sălile de învăţământ sânt icoane sfinte, în faţa cărora se închină elevi şi profesori deopotrivă la începutul şi sfârşitul lecţiilor. Pe masă în sala profesorală tronează *Sfânta Scriptură*, ediţia de lux a Sfântului Sinod, consultată adeseori de profesori în discuţiile lor.

Iată o dovadă mult vorbitoare, că intelectualii trecuţi prin şcoala bisericii duc cu ei în viaţă o putere sfântă, ziditoare de suflete acolo unde le este sortit a lucra.

Duhul legii româneşti în acest cuib înstrăinat al ţării noastre este neîncetat alimentat de strădania şi jertfelnicia părintelui *protopop Gh. Opreanu,* care cu sufletul său cald a reuşit să facă grăuntele de muştar al ortodoxiei să încolţească şi în acest câmp sterp — în Diciosânmartin până după războiu n'a fost nici un creştin ortodox — şi să devină puternic înălţându-i o catedrală frumoasă.

Dr. N. T.

---

apare ca o erezie metafizică. Pedagogii au simţit, că cu toate metodele cu ajutorul cărora ei căutau să cunoască copilul, n'au ajuns la nici un rezultat, şi atunci şi-au luat refugiul la copil, pe care l-au psihologiat complet.

Desigur că acel „Vom Kinde aus" are un înţeles pedagogic, dar numai atunci când această concepţie e o urmare a credinţei care, în ceeace priveşte copilul, se vede în faţa graniţelor omenescului şi a păcătoşeniei vieţii şi n'are, aşadar, nimic deaface cu o idolatrizare a copilului sau cu o preamărire a puterilor spirituale ale acestuia. Căci tocmai în aceea constă greşala individualismului, că el nu mai are ochi pentru misterul lui Dumnezeu, ci a aşezat creatura în locul Creatorului. El a falsificat, prin aceea că a absolutizat copilul, fiinţa copilului, secularizând prin aceasta ultima urmă a misterului dumnezeesc în lume.

Secularizarea aceasta se revelează în urmările nefaste pe cari ea le-a creat în lume. Ea se reoglindeşte mai ales în completa animalizare a sexualităţii, în economizarea vieţii, în descompunerea vieţii familiare, în profanizarea activităţii Bisericii şi — după cum am amintit şi mai sus — prin politicianizarea şcoalei. Această stare de lucruri nu putea să se nască decât numai prin deposedarea vieţii copilăreşti de orice sens religios. Şi poate că în această privinţă marele Dostoiewski a avut revelaţia adâncă a adâncurilor vieţii, atunci când în „Idioţii" a aşezat un copil într'o societate complet abrutizată.

De aici putem să înţelegem sensul adânc al faptului, că adevărul dumnezeesc se revelează în lume în chipul unui copil. Aceasta este minunea cea mare a revelaţiei divine. Un copil se naşte într'o lume năruită de puterile iadului şi ale păcatului şi reuşeşte, ca în mijlocul puterilor acestora, să-şi păstreze copilăria Lui sfântă, care devine simbolul sfinţeniei şi al adevăratei vieţi pentru toate veacurile ce vor veni. El clădeşte pe ruinele unei lumi pierdute o lume nouă. El e începutul unei noui vieţi, al cărei sens adânc este renaşterea radicală la sfinţenia copilăriei. Căci ceeace viaţa copilului cuprinde numai în înţeles simbolic, se realisează în chip desăvârşit în viaţa trăită în Hristos. Şi de aceea educaţia nu e posibilă decât pe fundamentul Evangheliei lui Hristos, pentrucă numai înapoia unei asemenea educaţii se găseşte puterea, care să refacă unitatea pierdută a vieţii. Şi referindu-ne la poporul nostru, şcoala în care se realisează o asemenea educaţie nu poate fi decât şcoala creştină ortodoxă.

Necredinţă trecătoare

— La Dumineca Tomii —

Credinţa în Invierea Domnului, care stă la baza creştinismului nostru e, fără îndoială, atitudinea tuturor creştinilor cari n'au văzut, dar au crezut şi cred.

Există o altă atitudine de credinţă, care se consideră puternic motivată, şi care constă în credinţa dată de *senzaţii vizuale, auditive, de taet* etc.

Cine ar putea trage la îndoială realitatea unui lucru perceput prin simţuri?!

In experienţa noastră de fiecare zi, aceste mijloace formează de obicei cea mai puternică dovadă a existenţii lucrurilor.

Şi, totuşi, nu este aşa.

Pentru omul comun metoda aceasta prezintă o garanţie uneori chiar absolută, care faţă de cealaltă, a spiritualităţii, s'ar înfăţişà cu o superioritate de netăgăduit.

Totuşi, prin atitudinea spiritului nostru în actele de cunoaştere, lucrurile nu ni se prezintă ca fiind aşa cum ni le înfăţişează experienţa câştigată prin simţuri.

Crezul faţă de realitate în întregimea ei, — cum ne place să vorbim despre ea, — reiese, pentru noi, din rezultatul obţinut pe două căi: una *sensibilă*, alta *spirituală*.

Cele două domenii: al realităţii spirituale şi al realităţii materiale, se cercetează prin mijloace deosebite. Intrebuinţarea greşită a mijloacelor, aduce după sine confuzii care dau naştere la îndoieli sau erori în ambele domenii.

In creştinism găsim o atenţie deosebită dată metodei spirituale. Crezul creştin nu este rezultat al convingerilor noastre prin simţuri, ci prin *sensibilitate spirituală*.

Este de altă natură realitatea în care pot vedea ochii spiritului, iar rezultatul acestei vederi constitue un crez mai puternic decât celalalt, bazat pe ochii materiali.

Ochii materiali servesc vremelnicului, cei spirituali servesc eternului.

Ochii trupeşti ai lui *Toma* au fost mai tari decât cei spirituali; pentrucă el, până nu a văzut cu ochii trupului, nu a putut vedea cu cei ai spiritului: pe Isus Hristos înviat, — ceeace singur mărturiseşte.

Dacă Toma nu ar fi putut vedea cu ochii săi materiali pe Isus, după înviere, el ar fi rămas neîncrezător în acest adevăr; de aceea Isus a fericit *pe cei ce n'au văzut, dar au crezut.*

Vor fi mulţi ochi trupeşti cari răspund cu neîncredere şi doresc să *«vadă»* acest adevăr, ca şi cum altfel nu ar fi posibil. Intr'adevăr, nu ar fi posibil, — dacă ochii trupului ar avea însuşirea perfecţiunii.

Adevărul învierii nu rămâne în umbră decât pentru ochii materiali ai acelora cari se aseamănă lui Toma.

Toma reprezintă pe toţi aceia cari, până nu văd, nu cred.

Dar toţi ceice se aseamănă cu Toma, pot azi să primească mărturia sa ca adevărată, pentrucă nici el, ca şi aceştia, nu ar fi primit adevărul, dacă nu se convingea prin simţuri, — cu deosebirea că cei de azi nu mai pot aplica încercarea sa.

Pentru cei credincioşi, Toma rămâne exemplul celui necredincios care aşteaptă probe de convingeri *prin simţuri.*

Pentru noi, adevărul Invierii este mărturisit *de Evanghelie.*

Rămâne să năzuim spre a fi număraţi printre aceia pe cari, după Invierea Sa, Isus îi fericeşte că *nu au văzut, dar au crezut.*

Cornel Raţiu, profesor.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Conferinţe preoţeşti de primăvară. — In *Avrigul* marelui dascăl: Gheorghe Lazăr, s'au întrunit în 17 April 1937, toţi preoţii tractului în conferinţă de primăvară. Alături de preoţii în funcţiune s'a remarcat şi prezenţa preotului pensionat Andrei Savu din Feldioara. Toţi preoţii s'au mărturisit duhovnicului pr. Ioan Banciu. La ora 8 a început în sf. Biserică slujba religioasă. La vreme preoţii s'au împărtăşit cu cinstitul Trup şi dumnezeescul Sânge al Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

După terminarea sf. Liturghii, P. C. octogenarul protopop, *Ioan Cândea*, în cuvinte calde deschide conferinţa salutând cu bucurie şi dragoste pe toţi preoţii, cari au răspuns la apel.

Pr. *Vasile Dobrin* face un raport asupra cărţilor primite dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc în cursul anului trecut.

Urmează lucrarea: „Apărarea credinţii strămoşeşti", de Pr. *Valeriu Voineag*-Feldioara, care dă ca soluţii: necesitatea unei solidarizări a preoţimii în Biserică şi pentru Biserică.

Părintele protopop aduce la cunoştiinţa preoţilor o seamă de ordine ale Prea Ven. Cons. Arhiep. şi dă frumoase îndrumări pastorale pentru o cât mai unitară colaborare în sânul protopopiatului.

In cuvinte emoţionante Păr. protop. ia rămas bun dela Pr. *Pavel Borzea* din Viştea de jos, ales şi întărit în scaunul de protopop al Făgăraşului, mulţumindu-i pentru munca frumoasă, desinteresată şi plină de roade ce a depus Sf. sa atât în parohia sa, cât şi în sânul protopopiatului.

La ora 3 p. m. după creştineşti salutări au plecat toţi preoţii la parohiile lor. — *Părintele Valerie.*

*

— Conferinţele preoţeşti sânt prilejuri de bucurii duhovniceşti în deosebi pentru preoţimea tractului *Oituz*, — tract cu o mare întindere, cuprinzând parohii din 3 judeţe: Treiscaune, Braşov, Ciuc, ai căror preoţi se pot întâlni aproape numai la aceste ocaziuni.

Două din trei părţi ale protopopiatului, fiind constituite de parohii din regiunea secuizată, angajează preoţimea la o neîntreruptă osteneală pentru grija fraţilor înstrăinaţi şi la o continuă veghe pentru mântuirea lor.

Preoţimea, strânsă în jurul conducătorlui său P. C. părinte protopop, *Ioan Rafiroiu*, la orce chemare vine să ia „lumină din lumină", iar la întoarcerea lor acasă, să lumineze tuturor până în cele mai îndepărtate sate şi cătune.

Conferinţa de primăvară a tractului Oituz s'a desfăşurat în 20 şi 21 April 1937 în comuna istorică *Teliu* din judeţul Braşov.

In prima zi s'a ţinut şi adunarea protopopiatului, la care iau parte preoţii şi membrii mireni.

In raportul general pe anul 1936 se arată înfăptuirile fericite şi rodnice din cursul acestui an.

Se amintesc construcţiile de biserici nouă, între care prezintă deosebită importanţă biserica din Mercurea Ciuc, sfinţită de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, şi prilejuind populaţiei de aci o sărbătoare fără seamăn prin strălucirea sa.

S'au reparat locaşuri sfinte şi s'au ridicat mai multe troiţe pe câmpia Treiscaunelor. Preoţimea a dat obolul său în manifestările religioase-culturale, prin predici, conferinţe, catihezaţie etc.

S'au înmulţit bibliotecile parohiale cu 305 volume. Poporul strâns legat de biserică îndeplineşte faptele milei creştineşti, mai ales în Dumineca Bolnavilor. Vitalitatea bisericii noastre se afirmă prin revenirea fraţilor înstrăinaţi.

Protopopiatul şi-a dobândit un loc pentru o casă de odihnă la băile Marghita.

Am pierdut, anul trecut, pe octogenarul preot G. Furtună din Covasna, — în memoria sa se păstrează un moment de reculegere.

Intrându-se în discuţie, se aprobă raportul general, pe lângă mulţumiri pentru truda P. C. părinte protopop, de întreaga adunare.

După ameazi se ţine o lecţie practică de religie: „Pilda celor 10 Fecioare", cu clasa primară, predată cu bun rezultat de preotul local *Aurel Radu.*

Urmează şedinţa intimă. P. C. părinte protopop aduce salutul protopopiatului dlor prefecţi de Ciuc, Treiscaune şi Braşov, şi în special dlui *Dr. V. Bidu*, pentru ajutorul acordat bisericiii noastre.

In privinţa catehizaţiei, pentru întărirea legăturii cu poporul, se propune a se acorda premii la religie cu ocazia examenelor.

A doua zi dimineaţa s'a făcut mărturisirea preoţilor. După aceea, în faţa unei asistenţe numeroase de credincioşi ai comunei Teliu, s'a săvârşit în sobor liturghia Sf. Grigorie, mai înainte sfinţită. Soborul de 18 preoţi, strana fiind susţinută tot de preoţi, a prilejuit credincioşilor momente înălţătoare.

S'au împărtăşit, pe lângă preoţi, şi mulţi credincioşi. Predica rostită de părintele *I. Mogoş* din Ojdula (mânecând dela 1, Petru 2, 5) a fost reuşită. După slujbă părintele protopop arată credincioşilor, în cuvinte emoţionante, binefacerile pocăinţei şi ale credinţii întru legea străbună şi explică prezenţa preoţilor în acea comună. La urmă părintele *Aurel Radu*, din localitate, mulţumeşte preoţimii în numele parohienilor pentru cinstea de a-i fi cercetat. După masă se citeşte raportul părintelui *R. Ciocan* din Petru Rareş cu privire la viaţa religioasă din judeţul Ciuc. Mai vorbeşte în acelaş sens şi părintele *Ioan I. Borcan* din Mercurea Ciuc.

Conferinţa a încheiat-o P. C. părinte protopop I. Rafiroiu îndemnând preoţimea a fi şi pe mai departe: „Lumina care luminează tuturor". Pr. *Ioan I. Borcan.*

*

— *Preoţimea din protop.* **Cohalmului** *(Rupea) şi-a ţinut conferinţa de primăvară din acest an în 17 April la sediul oficiului protopopesc.*

S'a constatat şi de astă, dată că munca preoţimii, în ogorul Domnului, nu este lipsită de rod. Ea se desfăşură cu tot mai multă sârguinţă. Discuţiile, în această privinţă, au fost mângăitoare şi recreative.

La conferinţă au participat toţi preoţii tractului.

După slujba chemării Duhului sfânt, din biserică, cuc. preoţime trece în biroul oficiului protopopesc.

P. C. păr. prot. **Alexandru Brotea** *deschide şedinţa prin o cuvântare bine simţită. Arată rostul întrunirii, fixând ordinea de zi şi salutând în acelaş timp pe cei prezenţi.*

Preşedinţii de cercuri religioase referează asupra activităţii pastorale a cercurilor.

O mare parte a satelor din protopopiat a avut bucuria, în timpul anului trecut, de a primi în mijlocul lor preoţimea noastră, care venea s'aducă sfaturi înţelepte de viaţă creştinească şi propoveduire plină de zel întru aprofundarea legii străbune.

Slujba sf. liturghii în sobor, impresionează adânc. După masă s'a ţinut slujba vecerniei, cu mărturisirea preoţilor, precedată de meditaţia preotului **Gh. Bordeanu**-*Jibert.* *Coresp.*

*

Din protopopiatul Jiu. — *In luna lui April a. c. s'a ţinut adunarea generală a protopopiatului* ***Jiu.*** *Şedinţa adunării a fost deschisă de P. C. părinte protopop* ***I. Duma****, după care a urmat Raportul general despre viaţa religioasă şi realizările practice în protopopiat în cursul anului 1936.*

Raportul părintelui Duma ne-a surprins, poate ca nici o dată, prin analiza clară a evenimentelor petrecute.

In cadrul acestei adunări, avem prilejul de a sublinia realizări impresionante în cei 10 ani dela înfiinţarea lui.

Azi putem vorbi de o frumoasă afirmare a elementului ortodox şi românesc în acest protopopiat.

Datorită P. Cucernicului nostru părinte protopop şi elementelor înţelegătoare din cler şi din pătura mirenilor, putem înregistra o frumoasă campanie de constructivism spiritual, prin orientarea energiilor spirituale ale credincioşilor noştri spre culmile Evangheliei Mântuitorului.

Argumentul practic al acestor îndemnuri îl avem şi în falnicile biserici ortodoxe ce ni-au răsărit pe aceste plaiuri. Iar organizaţiile religioase-culturale, ce funcţionează în cadrul bisericii, sânt tot atâtea turnuri de veghe şi lumină ridicate în jurul cetăţii sufleteşti a românismului. *Pr. C Z.*

Serbare comemorativă în Sibiu

Regretatul luptător ardelean, **Parteniu Cosma,** *care s'a distins prin deosebite merite, obţinute în viaţa noastră publică, va fi comemorat în Sibiu în ziua de Duminecă, 9 Mai a. c.*

Festivitatea comemorării se începe la ora 11 a. m. printr'un parastas în catedrala mitropolitană, după care la ora 12 se face pelerinajul la mormântul decedatului, în cimitirul central.

La ora 2 d. a.: masă la Bulevard.

La ora 6 d. a. **festival** *în Aula Academiei teologice, unde I. P. S. Sa Mitropolitul* **Nicolae** *al Ardealului va rosti o cuvântare, urmată de alte cuvântări, ţinute de reprezentanţii diferitelor aşezăminte publice din localitate şi din alte părţi ale ţării. Corul Academiei teologice va executa la festival câteva cântări.*

INFORMAŢIUNI

Mulţumire. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE exprimă pe această cale vii mulţumiri tuturor cari în timpul din urmă şi-au exprimat prin telegrame şi scrisori simţămintele lor de mulţumită şi recunoştinţă, şi din prilejul sfintelor sărbători ale Invierii Domnului au trimis felicitări, şi le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

A treia oară. *Duminecă, la 9 Mai 1937, dl ALEXANDRU GH. DONESCU, primarul general al Bucureştilor, deschide pentru a treia oară, în Parcul Carol II,* **„Luna Bucureştilor"**, *care stă deschisă între 9 Mai şi 9 Iunie. Pentru doritorii de-a o cunoaşte, mândra noastră capitală îş deschide larg muzeele, grădinile şi pavilioanele întocmite cu mare grijă şi multă străduinţă. In cadrul lunii Bucureştilor se inaugurează şi expoziţia festivă* **a cărţii;** *ear la Şosea se organisează expoziţia comemorativă a operei pictorului* **Grigorescu,** *dela a cărui moarte se împlinesc 30 de ani. Intre 9 Mai şi 9 Iunie se prevede o mare afluenţă de cetăţeni din toate colţurile ţării, veniţi să cunoască propăşirea Bucureştilor.*

Pietate şi recunoştinţă. Fericitul în Domnul P. S. episcop al armatei, *Dr. Ioan Stroia*, înainte de moartea sa cu câteva zile, a donat bisericii din satul său natal Cacova-Sibiului, pentru scopuri de binefacere, 50 acţii Reşiţa, 8 acţii Banca naţională, şi 30.000 (treizecimii) numerar. Pentru darul făcut adunarea parohială, cu ocaziunea părăstasului servit întru amintirea distinsului fiu al comunei, a pomenit cu pietate şi recunoştinţă numele dăruitorului atât de pilduitor. *Coresp.*

Inştiinţare. *La catedrala episcopală din Bălţi sânt vacante un post de preot şi unul de diacon. Pentru ocuparea acestor posturi se cere candidaţilor să fie ieromonahi sau ierodiaconi cu voce frumoasă, cu purtări exemplare şi dacă se poate şi cu studii teologice. Doritorii a ocupa aceste posturi vor înainta cereri direct Prea Sfinţitului episcop al Hotinului-Bălţi.*

Poşta redacţiei

Pr. *M. M.* în *Br.* Scrisoarea a doua a sosit de asemenea. Incolo, nimic. Promisiunea?

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii, societate pe acţiuni „AJUTORUL" din Şeica-Mare — pe baza art. 15 din statute, se invită la o ADUNARE GENERALĂ EXTRAORDINARĂ — ce va avea loc în sala şcoalei primare de stat din comuna Vale, la data de 23 Mai a. c. ora 2 p. m., cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale extraordinare; 2. Raport despre situaţia băncii — în urma admiterii recursului de către Curtea de apel — Braşov; 3. Ratificarea de înţelegere a conversiunii cu creditorii; 4. Darea absolutorului membrilor, creditorilor numiţi de tribunal; 5. Alegerea a 5 membri în consiliul de administraţie pe 3 ani; 6. Alegerea a 3 membri în comitetul de cenzori pe 3 ani; 7. Imputernicirea consiliului de administraţie — spre a face orice demersuri în legătură cu plata ratelor creditorilor — fuzionarea sau lichidarea institutului; 8. Eventuale propuneri — In caz că nu se va putea ţinea, adunarea generală extraordinară, la data de mai sus, din lipsa majorităţii acţionarilor, adunarea se va ţinea la data de 30 Mai a. c. cu aceeaşi ordine de zi. Şercaia-Mare, la 3 Mai 1937. — In numele creditorilor băncii „Ajutorul": ss Ambrozie Oţelea, ss Laios Cioban, ss I. Suciu, ss Ioan Nistor. acţionar. (14) 1—1

Nr. 152—1937 (22) 1—1

Concurs

Parohia ortodoxă română din oraşul de reşedinţă Odorhei deschide concurs pentru *pictarea în stil bizantin* a bisericii sale.

Licitaţia se va ţinea în ziua de 30 Mai 1937, la ora 11 a. m. în capela ortodoxă dela prefectura judeţului.

Concurenţii, deodată cu ofertele, vor înainta şi un plan detailat despre lucrare, precum şi vadiu de 5% în numerar, sau în hârtii de valoare. —

Licitaţia eventual se va continua şi în mod verbal.

Deplasarea la licitaţie, sau pentru un eventual studiu, priveşte pe concurenţi.

Parohia va adjudeca lucrarea aceluia, în care are mai multă încredere.

Odorhei, la 24 April 1937.

Pr. **Seb. Rusan** paroh — **Isidor Bălăşescu** I epitrop

Radu Chirovici notar.

Nr. 153/1917. (19) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Balşa,** cu filia Galbina, protopresbiteratul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Sesiune parohială: a) Grădină, cca. 2 jug. Folosirea cimitirului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3 parte pe care o folosesc cantorul şi crâsnicul.

3. Sâmbrie: Dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca. 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe porumb sfărâmat.

4. Locuinţă în natură. (Casa parohială absolut nouă).

5. Stola obişnuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referenţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu Consiliul parohial.

Geoagiu, la 13 Aprilie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa** adm. protopresbiteral

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUZ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

Redactor responsabil: Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 16 Mai 1937 — Nr. 20

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Praznic la Mânăstirea brâncovenească

Vivos voco...

Din clipa în care am citit ispititoarele-I gânduri de viitor destăinuite în strălucita broșură **„Monahismul ortodox“**, tipărită anul trecut, am înțeles că ctitoria brâncovenească dela Sâmbăta de sus care se renaște din propriile-i ruine, e mai mult decât o mânăstire ca oricare alta: biserica brâncovenească și sălașurile cari o învecinează, e o întreagă *problemă* pentru înaintestătătorul Ortodoxiei de dincoace de munți. Această problemă, pe numele ei adevărat se chiamă *reînvierea vieții mânăstirești* pe plaiurile Ardealului pustiit în cel vitreg trecut de fortărețele credinței strămoșești. Din toată activitatea I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului, dela înscăunarea Sa și până 'n ziua de azi, s'a putut vedea că acest ierarh excepțional are ce are cu un trecut care a fost de prea multeori mult prea crud cu neamul românesc sălășluit pe acest scump pământ. I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* e întruparea strigătului la viață al precursorilor noștri sugrumați în manifestările lor de o stăpânire mașteră, sub împilările căreia am zăcut ferecați veacuri dearândul ca sub zăvoarele povarnice ale unui blestem. Urmăriți-L odată când vorbește despre ocările și nedreptățile și umilințele îndurate de înaintașii noștri pentrucă n'au vrut să-și vândă pe-un «tăier» de linte credința în care s'au pomenit și atunci veți înțelege din ochii aceia mari în cari s'aprind lumini cu scânteieri fulgerătoare, din glasul acela în care detună cu modulări metalice toată tumultuoasa sete de dreptate a românului, că ceasul marilor tămăduiri a atâtor răni încă deschise, a sunat. Mânăstirile ortodoxe ardelene rase cu tunul de zelul barbar al unei politici sucite ca și artificiala monarhie austro-ungară pe care o slujea, au fost numai una din victimele fărădelegilor trecute. Zidurile lor s'au prăbușit sub povara urgiei, dar duhul care sălășluia în curțile lor a rămas printre noi, căutând omul care să-l înțeleagă și să-l toarne a doua oară în forme văzute.

In inima I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, acest duh și-a găsit sălașul căutat. A zăcut acolo, rodind gândul care a conceput restaurarea vieții mânăstirești de odinioară. Mânăstirea dela Sâmbăta de sus e *simbolul* acestei restraurări, e grăuntele de mușt din care va crește arborele cel mare al monahismului ortodox din Ardeal. Mânăstirea de sub poalele Carpaților făgărășeni e reacțiunea care trebuia să se producă odată și odată împotriva gândului vrăjmaș care s'a încumetat să stârpească din sufletele românilor ardeleni sâmburele credinței celei adevărate. Ea e în același timp chezășia năzuințelor noastre statornice către implinirea voei Celui ce viețile și România asta frumoasă ne-a dat.

«Vivos voco!»... chem pe cei vii la rugăciune în casa cea nouă pe care mi-a durat-o a doua oară nevestejita credință a fiilor acestui neam.

Chem pe cei morți, nu ca să-i plâng, ci ca să vadă că trăiesc și să se bucure cu mine de învierea mea în țară re'nviată...

Și frâng fulgerele tuturor necredincioșilor vremii acesteia și a celor ce va să vină, cari îndrăsnesc să doboare pe Hristos de pe altarele Sale și din sufletele acestui norod care a înfruntat veacurile răzimat de legea Lui...

Par'că o aud diregându-și glasul pentru chemarea la isvoarele epicei noastre rezistențe în lupta cu puterile veacului...

Par'că văd aievea ziua cea mare, când mânăstirea înzestrată cu așezămintele proiectate de restauratorul ei și populată cu un cin de călugări tari în vârtute și'n duhovnicești deprinderi, meșteri în graiu ales și'n cărturărie pricepuți foarte, va înscrie în istoria Ortodoxiei ardelene un lot de binecuvântate nevoințe întru nimic mai prejos decât acelea cari au făcut faima Neamțului lui Paisie.

*

La drum

Soarele nu ne prea zâmbea binevoitor în dimineața zilei de Vineri a săptămânii luminate (7 Mai a. c.), când ne-am așternut pe drumul care duce către țara Făgărașului. Dar când vrei să faci un lucru, nu cerci atâta vremea. Maicuseamă că vor fi fost și alții ca mine cari n'au mai văzut până atunci nici Păltinișul, decum Sâmbăta de sus, unde, oricum, drumu-i mai peste mână. Cu toată fața ostenită și somnoroasă a soarelui, ne mai rămânea nădejdea unei zile însorite: la Dumnezeu de sus.

Abia scăpați din drumul cel mare și neted ca o oglindă, dăm de forfota unui interminabil convoiu de căruțe și drumeți pe jos, care se îngroșa înapoia noastră pe măsură ce înaintam către munte. O pădure bogată își împletește coroanele stufoase ale copacilor liniari peste creștetul drumului: trecem printr'o poartă de verdeață pe care nu mână omenească ci natura a iscodit-o, cu gândul parcă să-ți încânte privirea și să-ți miște sufletul. Deoparte și de alta a drumului, căruțe de-ale pelerinilor au tăbărât codrul. La o cotitură,

pe-un picior de plai
pe-o gură de rai răsare

Mânăstirea

Sunt numai ochi. Imi răsfățam privirea pe frumusețile locului cu atâta nesaț încât nici nu mai simțeam nevoia să-mi verific și să-mi împărtășesc impresiile cu tovarășii de drumeție. In față, se ridică pieptiș Carpații noștri falnici. Piscurile lor cărunte străpung azurul. De jur împrejur păduri. Numai verde și alb unde te uiți. Și sus, cerul, care se'ncruntă. Ni se strânge sufletul. Am fi dorit vreme bună. In locu-i, cade o ploaie măruntă și deasă. Nu ține mult. Dumnezeu nu ne pizmuește bucuria cu care am venit la praznic. Un superstițios ar fi crezut că-i fermecătorie, iar un necredincios ar fi zis că-i o simplă întâmplare când ar fi văzut cum se creapă norii, răsbind printre ei seninul și soarele. Furnicarul de lume începe să miște. Sunt câteva mii de oameni, unii veniți dela mari depărtări: Avrig, Agnita, Oituz Sf. Gheorghe, Sibiu... Un sobor de preoți slujește utrenia sub baldachinul cerului. Alții, nu răsbesc cu spoveditul și scrierea pomelnicelor. Erau cam ceasurile nouă trecut când se anunță că

Vin vlădicii

dela stăreție. Sunt primiți cu alaiu. I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* strălucește de bucurie și mulțumire. E de'nțeles: norod mult, praznic mare, vreme bună și pe deasupra, de astă dată, Prea Sfinții Episcopi *Nicolae Colan* al Clujului și *Nicolae Popoviciu* al Orăzii I-au făcut bucuria să vină la praznic. Tot așa P. Sf. Arhiereu-vicar *Vasile* de Rășinari. In curtea mânăstirii, lângă clopotniță, se face

Sfințirea clopotelor

celor noui. Slujesc în sobor patru vlădici, înconjurați de 24 preoți și 4 diaconi. La sfârșit, urcă în clopotniță. Acolo, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* sfințește fiecare clopot în parte, iar baritonul diaconului Anatolie Scurtu dela Cluj vestește inscripțiile de pe ele:

Clopotul întâi (1000 kgr.):

Luminează-Te, Luminează-Te noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste Tine a strălucit.

Din Canonul Invierii. Isaia 60, 1.

Darul Băncii Naționale a României din bunăvoința guvernatorului ei, dl Mitiță Constantinescu;

Clopotul al doilea (553 kgr.):

Lăudați-L că e mare Dumnezeu, Ce-a păzit cu mâna tare pe Român Poporul Său. *Ioan A. Lapedatu*

Darul fraților Alexandru și Ioan Lapedatu;

Clopotul al treilea (200 kgr.):

Mântuește Doamne Poporul Tău și binecuvintează Moștenirea Ta. *Ps. 27, 12.*

Darul defunctului Ilie Floașiu, mare comerciant, Sibiu;

Clopotul al patrulea (125 kgr.):

Vai mie de nu voi binevesti.

I Corinteni 8, 16.

Darul smeritului robului Tău arhiepiscop și mitropolit Nicolae;

Clopotul al cincilea (75 kgr.):

Fericite slugile pe cari viind Domnul îi va afla priveghind. *Luca 12, 37.*

Darul băncii „Albina“, din bunăvoința președintelui ei dl Dr. Ilie Beu și a Consiliului pentru mânăstirea Sâmbăta.

Dangătul lor prelung și armonios umple văile munților și ale inimilor. Tot în sobor se slujește

Sf. Liturghie,

în cursul căreia preotul *Pavel Borzea*, noul protopop al Făgărașului, a fost hirotesit întru protopresbiter, iar diaconul N. Miclea a fost hirotonit întru presbiter. La sfârșitul sfintei Liturghii

Predică I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

Ascultam pentru prima dată o predică populară a I. P. S. Sale în înțelesul deplin al cuvântului. Asta însă a fost desăvârșită. Asupra acestui lucru erau de acord și cei trei tineri preoți uniți prezenți la praznic. Intr'adevăr — vorba părintelui Bânda din Roșia — pe I. P. S. Sa din ce-L asculți, din ce-ți place mai mult. Cu toatecă o asemenea predică nu se rezumează ci se gustă acolo, pe loc, îi vom reconstitui scheletul foarte pe scurt.

Intrucât noutatea acestui praznic ce se repetă an de an la Isvorul Tămăduirii o constituiau clopotele cele noui cu care fusese înzestrată mânăstirea, I. P. S. Sa a vorbit despre semnificația religioasă a acestora, mânecând dela cunoscuta zicală latinească *vivos voco, mortuos plango, fulgura frango.* Clopotele chiamă pe cei vii la rugăciune, le aduc aminte de Dumnezeu și de grija cu care sunt datori față de sufletul lor. Clopotele plâng și pomenesc pe cei morți. Clopotele frâng fulgerele, împrăștie vremea tare, alungă primejdia și înseninează cerul. Dar clopotele nu risipesc numai furtunile tăriei; ele domolesc și împrăștie și furtunile sufletești. Indreptându-se către miile mulțimii, I. P. S. Sa le aduce aminte de făgăduința ce le-o făcuse oarecând că va adauge mânănăstirii în fiecare an câte ceva din cele ce-i trebuesc, până-l va ajuta Dumnezeu să ajungă praznicul cel mare al târnosirii ei, care se va face, de va vrea Dumnezeu, în prezența Regelui Românilor. PP. SS. LL. Episcopi *Nicolae* al Clujului și *Nicolae* al Orăzii și P. Sf. Arhiereu *Vasile* le mulțumește cu cuvinte calde pentru bucuria ce i-au făcut I. P. S. Sale și nouă pelerinilor, nevoindu-se să vină la praznic. — Entuziasmul mulțimii s'a precipitat în urări de „să trăiască“ la adresa P. Sf. Ierarhi. Senin și bun ca totdeauna,

P. Sf. Episcop Nicolae al Clujului

improvizează o scurtă predică, mândră 'n graiu și miezoasă în conținut, celebrând bucuria ce-o simte — noi o vedeam pe fața P. S. Sale — că s'a învrednicit să prăznuiască această zi la sfânta mânăstire brâncovenească. Nu există cale mai frumoasă ca cea care duce la mânăstire — a spus P. S. Sa.

Erau ceasurile douăsprezece din zi când soborul s'a împărțit pentru slujbele ce mai urmau. O parte, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, făcea sfințirea apei la Isvorul Tămăduirii. Alta, cu P. Sf. Episcop *Nicolae* Colan, aceeași slujbă la lacuri. Alta, cu P. Sf. Episcop *Nicolae* Popoviciu și P. Sf. Arhiereu *Vasile* slujea sfântul maslu, cu predica

P. Sf. Episcop Nicolae al Orăzii,

al cărui cuvânt apăsat și sever hotărăște oridecâteori vorbește, voința omului să lucreze cele bune.

In vremea aceea, în alte laturi ale vetrei mânăstirești, pelerinii erau stropiți cu apă sfințită. Indeosebi la isvor, afluența mulțimii era impresionantă. I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, care oficia acolo, a fost literalmente luat cu asalt. Până 'n ușa mașinii l-au urmărit noroadele.

Se făcuse unu când s'au isprăvit mângăitoarele slujbe.

In sălaşurile dela stăreţie, unde părintele consilier mitropolitan *I. Grovu* ne-a condus la masa întinsă a I. P. S. Sale, am găsit o primire cel puţin tot atât de ospitalieră ca cea pe care ne-ar fi oferit-o, dacă nu începea iarăşi ploaia, brâul de verdeaţă dela călcâiul muntelui.

N'am pomenit cu numele nici una din feţele „alese" amestecate printre pelerini, nici de pâlcurile *„Oştii Domnului"* cu praporii ei frumoşi, între cari cel dela Bogataolteană strălucea îndeosebi. Intenţionat. Acolo oricine ai fi, eşti la fel de bine primit. Acolo nu există „iudeu ori elin", toţi sunt una *în Hristos*, pentrucă toţi l-au căutat acolo pe Hristos. Nici n'ar avea înţeles altfel. Mânăstirea nu oferă altceva decât linişte, pace, reculegere, înălţare sufletească şi alte asemenea acestora.

Partea corală au executat-o, ca de obiceiu, tot studenţii Academiei teologice „Andreiane" sub conducerea dlui profesor Candid Popa, ajutaţi dela un loc de-un cor mixt făgărăşan.

Am plecat de-acolo, către patru ceasuri, pe-un aier strecurat de ploaie.

Mânăstirea albă şi superbul decor natural ce-o ocroteşte şi-o ascunde de ochii lumii, rămânea în urmă cufundată'n pacea din care o trezise pentru o zi năvala mulţimilor.

Clopotele ei m'au însoţit până departe cu dangătul lor prelung... Simţeam că mă chiamă, pe mine, pe toţi viii şi morţii, simţeam cum frâng fulgerele tăriei şi furtunile sufletului şi necredinţa oamenilor...

Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango...

Diacon **Grigorie T. Marcu**

Ziua de zece Mai, *de care se leagă neatârnarea şi întregirea României, a fost prăznuită şi de astădată de* **Sibiul** *împodobit cu drapele şi verdeaţă şi în avântul refacerii sale tot mai româneşti.*

Serviciul religios s'a săvârşit, în catedrala mitropolitană, la ora 10 şi jum., de un sobor de preoţi în frunte cu P. S. Sa arhiereul vicar **Vasile**, *răspunsurile fiind date de corul catedralei dirijat de păr. prof. T. Popovici. Predica ocazională a rostit-o păr. protoiereu Iosif Serafin. Au asistat la sf. slujbă: I. P. S. Mitropolit Nicolae, dl general comandant Oprescu, şi alte căpetenii ale autorităţilor locale, precum şi numeros public sibian.*

In piaţa Regele Ferdinand au defilat unităţile militare ale garnizoanei şi alte corporaţii, întâmpinate cu mare însufleţire de întreaga populaţie a oraşului.

La obişnuita recepţie dela prefectura judeţului, în numele bisericii noastre a vorbit P. S. Sa arhiereul vicar **Vasile**, *iar în numele corpului didactic Păr. Dr. D. Stăniloae.*

Felicitările exprimate le-a primit, în numele autorităţilor superioare, dl prefect N. Regman şi dl general comandant Oprescu, înconjurat de dnii generali Cristea Vasilescu, Pleniceanu, Grigorovici etc.

Recepţia s'a terminat prin cuvântările rostite de dnii general comandant Oprescu şi prefectul Nic. Regman.

La strălucitele *serbări din 12 l. c. ale încoronării noului Rege al Angliei,* **George VI,** *Londra a fost vizitată de milioane de participanţi, sosiţi din toată lumea.*

Arhiepiscopul de Canterbury a luat jurământul Regelui **George,** *care făgăduieşte solemn respectarea legilor şi obiceiurilor Marei Britanii şi ale celorlalte teritorii, precum şi apărarea şi menţinerea religiei din Regatul Unit, în acelaş timp şi apărarea drepturilor bisericii anglicane şi ale slujitorilor ei. După aceasta Arhiepiscopul a dat binecuvântarea, miruind pe Rege şi pe Regină.*

La toate măreţele serbări, ţara noastră, România, era reprezentată la Londra de Măria Sa Marele Voevod **Mihai** *şi suita.*

Ţinuta şi înfăţişarea Moştenitorului nostru de tron a făcut cea mai bună impresie în Londra încoronării.

Comemorarea lui Partenie Cosma la Sibiu

Intr'o înălţătoare atmosferă s'a desfăşurat la Sibiu, în ziua de 9 l. c., comemorarea unui secol dela naşterea distinsului român ardelean şi a bunului ortodox, care a fost *Partenie Cosma.*

Solemnitatea comemorării s'a început în catedrala mitropolitană, unde I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a slujit, încunjurat de un sobor de preoţi, parastasul, la care erau de faţă: venerabila văduvă dna Maria Cosma, cu fiicele şi fiul regretatului dispărut, funcţionarii „Albinei" şi numeroşi alţi fruntaşi din localitate şi depărtări. Răspunsurile le-a dat corul studenţilor teologi, dirijat de prof. C. Popa.

La ora 1 d. a. s'a făcut pelerinajul la mormântul celui răposat. Ecteniile morţilor le-a citit Inaltul Chiriarh, ear dl director general al băncii „Albina", *I. Vătăşianu*, a ţinut o cuvântare omagială, stăruind asupra meritelor lui Partenie Cosma pe teren economic, politic, cultural şi bisericesc.

După masa dată la Bulevard, publicul s'a întrunit la ora 6 d. a. la festivalul comemorativ, în Aula Academiei teologice; aici a rostit primul cuvânt I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, spunând următoarele:

Comemorăm astăzi, cu adâncă recunoştinţă şi cu solemnitatea cuvenită, o sută de ani dela naşterea vrednicului şi neuitatului fiu al Bisericii şi Neamului nostru, **Partenie Cosma.**

Biserica ortodoxă a Românilor din Ardeal, instituţiile culturale şi economice ardelene s'au grăbit cu râvnă egală şi în cea mai fericită întrăţire să slăvească, cu această ocazie, amintirea aceluia care le-a servit cu aceeaşi dragoste caldă, cu aceleaşi talente xcepţional şi cu aceeaşi uriaşă putere de muncă pe toate, conştient că serveşte neamului românesc în cele mai esenţiale funcţiuni ale sale.

Intre bărbaţii aleşi pe cari i-a ridicat Dumnezeu în mijlocul neamului nostru în jumătatea a doua a veacului trecut, par'că anume pentru a-l pregăti pentru ziua Unirii celei mari ce se apropia cu paşi repezi, Partenie Cosma ni se înfăţişează ca o personalitate bine precizată în originalitatea şi în însuşirile ei, destinată să îndeplinească o operă în care nu ştiu dacă ar fi putut fi înlocuită de cineva.

Originar din ţinutul Bihorului care a dat neamului mulţi bărbaţi cu rol remarcabil în viaţa politică, având în tinereţe prilejul fericit de a sta în preajma marelui român şi mecenate Emanoil Gojdu şi de a învăţa dela nemuritorul mitropolit Andrei Şaguna şi prin aceştia aflându-se dela începutul activităţii sale în miezul atât al vieţii bisericeşti. cât şi al celei politice-naţionale, Partenie Cosma ajunge, datorită însuşirilor sale excepţionale şi a acestor împrejurări, la o vârstă nu prea înaintată un factor de mare autoritate şi importanţă în toate domeniile vieţii publice a Românilor ardeleni.

La idealismul propriu tuturor acelor luptători naţionali cari au fost întăriţi şi luminaţi de duhul lui Şaguna, la pregătirea lor intelectuală şi la înălţimea lor morală, Partenie Cosma adăoga şi realismul robust al organizatorului destoinic şi prevăzător şi munca meticuloasă care nu neglijează nici amănuntele, ştiind să le valorifice în cadrul ansamblului.

Mare Român şi bun ortodox, el slujea acestor idealuri în chip concret, prin soluţii înţelepte incadrate în planuri clare şi prin ajutorul material eficace pe care prin el neamul nostru din Ardeal, ce trăia sub o stăpânire vitregă, şi l-a aflat în sine însuşi.

El a fost astfel o perfectă întruchipare a acelor virtuţi de cumineţenie realistă şi de inimă nobilă, pe cari le întâlnim aşa de frecvent la bătrânii noştri.

Organizând şi consolidând puternic «Albina» şi prin ea şi celelalte instituţii financiare, ca suport realist al unei vieţi culturale şi al unei bunestări economice, Partenie Cosma nu a socotit economicul ca un scop în sine, ci ca un mijloc pentru ţintele superioare ale vieţii.

O dovedeşte aceasta devotamentul cu care a lucrat o jumătate de veac în slujba Bisericii noastre, fiind unul din membrii de frunte în corporaţiunile ei, încă din 1868 când îl întâlnim ca deputat în congresul naţional-bisericesc şi ca notar al comisiunii care avea să redacteze în forma definitivă marea operă a nemuritorului Şaguna: Statutul organic.

Precum în viaţa culturală şi în cea economică în care şi-a eternizat memoria ca un mare sprijinitor al instituţiunilor chemate să o promoveze, tot aşa şi în viaţa bisericească ardeleană, n'a fost în curs de vre-o 50 de ani eveniment mai important în care Partenie Cosma să nu fi avut un rol precumpănitor şi binefăcător.

Ceeace trebue remarcat la Partenie Cosma pe lângă minunata sinteză în care se împletea la el idealismul cu realismul, noblеţea scopurilor cu chibzuiala în alegerea mijloacelor de realizare, este **energia lui autoritară.** *Aceasta l-a ridicat mult deasupra contimporanilor cari simţeau cu toţii în el un conducător. Dar autoritatea lui dârză nu era de natură capricioasă şi oarbă, ci emana din siguranţa unor ţeluri limpezi şi era călăuzită de scopuri superioare, altruiste. Voinţa lui imperativă era luminată de o gândire lucidă şi orientată după puncte de vedere avansate. El se voia ostaş în slujba idealurilor de progres cultural şi economic, de putere şi mărire românească. Oamenii cari ştiu ce vreau şi nu se lasă purtaţi încoace şi încolo de toate vânturile, sunt oameni de autoritate şi tenacitate; ei sunt făcuţi să conducă colectivităţile cari altfel uşor rătăcesc dintr'o parte în alta. Partenie Cosma a fost unul din aceşti oameni rari.*

Numai aşa a putut să joace un rol aşa de însemnat şi de binefăcător în viaţa noastră naţională, bisericească, culturală şi economică, ajutând la întărirea şi luminarea neamului nostru pentru a fi în stare să-l găsească pregătit Unirea dela 1918.

Exprimându-ne astăzi admiraţiunea şi recunoştinţa noastră pentru faptele lui, nu putem să nu adresăm un cuvânt de mângâiere şi celor ai familiei lui pe cari îi avem în mijlocul nostru: vrednicei, bunei şi înţeleptei lui soţii, care i-a sporit puterile de lucru cu cuvântul ei iubitor şi i-a alinat de multeori supărările cari se îngrămădesc mai ales asupra celor mai activi dintre oameni; urmaşilor lui, nobilelor fice şi fiului cari poartă vie în suflete amintirea dragostei şi îndrumării lui părinteşti.

Dumnezeu să-şi reverse peste sufletul aceluia care a fost Partenie Cosma toată binecuvântarea Sa cerească, răsplătindu-i însutit dragostea şi munca lui în slujba Bisericii şi a Neamului nostru!

*

Seria cuvântărilor au continuat-o dnii:

Dr. I. Beu, arătând rolul lui P. Cosma în desvoltarea tot mai înfloritoare a institutului „Albina";

Dr. V. Bologa, în numele Asociaţiunii „Astra";

T. V. Păcescu, a reprezentat guvernul;

A. Boiu, în numele Senatului;

Dr. Aurel Vlad, din partea „Solidarităţii"; la sfârşit:

Ion Lapedatu, aducând omagiul Băncii Naţionale.

Corul studenţilor teologi, sub conducerea părintelui N. Topolog, a cântat frumoase imnuri religioase.

Prof. M. Şerban: *Invăţământul agronomic superior*, (în limba franceză), scopul său, metodele sale, organizaţia sa şi programa sa. Cluj, Tip. „Cartea Românească", 1937. — Volum de 115 p., conţinând raportul prezentat la al 5-lea congres internaţional de învăţământ agricol. Preţul?

Ziua Mamei

Se aduce la cunoştinţă că Ziua Mamei se prăznuieşte în 21 Mai a. c. Reuniunile de femei ale Bisericii, având în programul de activitate prăznuirea acestei zile în toate parohiile, îndrumăm obştea noastră creştină să închine rugăciuni pioase simţemintelor sacre şi legăturilor tainice ale familiei creştine, vatra celor mai alese virtuţi morale şi naţionale.

Biserica şi familia sunt menite a forma şi azi fortăreţele vieţii neamului şi ale ţării, iar *«ziua mamei»* să ne fie un îndreptar spre înălţarea familiei, a consacrării legăturilor membrilor ei, precum şi a rodnicei colaborări a Bisericii cu familia. Cucernica preoţime va interpreta, în predicile şi în serbările cu această prăznuire, însemnătatea acestei zile.

Consiliul arhiepiscopesc

Miercuri, *în 12 Mai, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE a ţinut o conferinţă pastorală cu toţi protopopii Arhiepiscopiei noastre, la care au participat şi consilierii arhiepiscopeşti şi profesorii Academiei teologice «Andreiane».*

Intr'o luminoasă şi părintească cuvântare de vreo 4 ore I. P. S. Sa a desfăşurat toate marile probleme pastorale cari se impun astăzi Bisericii şi preoţimii, dând îndrumări sigure şi convingătoare pentru tot ansamblul activităţii preoţeşti de azi.

Asupra minunatelor îndrumări ale I. P. S. Sale vom reveni mai pe larg în numărul viitor.

O sărbătoare a recunoştinţei

Dintr'o mai lungă scrisoare, primită dela corespondentul nostru, reţinem următoarele momente pricipale:

Credincioşii devotaţi ai bisericii noastre au bunul obicei să-şi manifesteze tot mai des recunoştinţa faţă de superiorii şi binefăcătorii lor.

Increstăm la răboj o astfel de manifestare, petrecută Miercuri după Sf. Paşti, în *Sighişoara*, centru ce progresează zilnic sub raza care inundă din înălţimea crucii noastre ortodoxe.

Cu prilejul împlinirii a zece ani de prodigioasă activitate în ogorul Domnului şi a 30 de ani de activitate publicistică, a harnicului protopop *Emilian Stoica*, iubit şi stimat de toţi câţi îl cunosc, s'a ţinut la ora 9 a. m. în parohia Cornești, un Te-Deum, de un sobor de preoţi la care, învitat fiind, a participat şi sărbătoritul cu familia sa.

Am trecut apoi la reşedinţa protopopească, unde Pr. I. Herţioaga tălmăceşte sărbătoritului, în numele tuturor, sentimentele noastre de recunoştinţă şi admiraţie, pentru munca de zece ani depusă cu râvnă în slujba bisericii din protopopiat.

Cuvintele Părintelui Herţioagă sânt însoţite de predarea unui minunat tablou al P. C. Protopop Emilian Stoica.

După aceasta, trei doamne preotese au oferit dnei protopopese Stoica o frumoasă jerbă de flori naturale.

In cuvinte calde şi emoţionante, răspunde P. C. Protopop Stoica, mulţumind de atenţia şi dragostea ce i se poartă.

Am trecut apoi la prea frumoasa biserică ortodoxă, terminată azi, care-şi aşteaptă târnosirea. A urmat apoi o masă comună, la care au luat parte reprezentanţii judeţului, oraşului şi alţi credincioşi, omagiind pe jubilantul care a ridicat prestigiul credinţei strămoşeşti şi a apărat cauza ei dreaptă în orce împrejurare.

Dar.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Adunarea eparhială din anul 1937

La Sibiu,

adică în centrul mitropoliei noastre, iarăşi s'au întrunit aleşii clerului şi ai poporului, ca să chibzuiască asupra bunului mers obştesc şi asupra înaltelor trebi bisericeşti. In Dumineca Tomii, catedrala mitropolitană a adăpostit acest sobor ales şi l-a primenit sufleteşte prin liturghia arhierească slujită de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* şi de mulţi ostenitori ai altarului străbun. Intre cei sosiţi la sesiunea Adunării eparhiale s'au putut deosebi figurile celor îmbătrâniţi în calea bisericii şi a celor hotărâţi să slujească din toată inima instituţia făuritoare a neamului românesc.

Incă şi oaspeţi mai aleşi

au fost de faţă la deschiderea Adunării. Domnii *Al. Lapedatu*, preşedintele Senatului, *I. Lapedatu*, director la Banca Naţională, părintele prot. *Dr. I. Lupaş*, profesor univ., *V. Stanciu*, profesor universitar, etc. au grăbit să cinstească prin prezenţă acest act însemnat.

Deschiderea

s'a făcut în 9 Mai, ora 11 a. m., în catedrala mitropolitană. Intâmpinându-i pe deputaţii eparhiali şi pe oaspeţi cu prea creştinescul nostru salut: «Hristos a înviat», I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a rostit o prea frumoasă cuvântare, pe care o publicăm în numărul viitor.

Apoi, constituindu-se comisiunile de lucru, şedinţa cea dintâi s'a închis, anunţându-se cea următoare pentru a doua zi.

A doua zi

e 10 Mai. Tot sufletul românesc freamătă în duhul naţionalismului neprihănit. Aceeaş atmosferă trăieşte şi în sufletul măreţului sobor dela Sibiu. Adunaţi în sala festivă a prefecturii de judeţ, deputaţii par'că aşteaptă un eveniment. Şi'ntr'adevăr, nădejdea nu-i înşeală. Căci, la cap de şedinţă nouă, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* se ridică, tălmăceşte în două popoziţiuni tot rostul praznicului naţional şi concentrează simţămintele faţă de Tron şi Rege, ale Adunării, prin următoarea

Telegramă

M. Sale Regelui

CAROL II

BUCUREŞTI

«In numele meu şi al adunării eparhiale, reprezentând clerul şi poporul arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, depunem la treptele Tronului expresiunea simţămintelor noastre de supunere şi profund devotament şi rugăm pe Majestatea Voastră, bunul Părinte al Ţării, să primească cu ocazia zilei de 10 Mai omagialele noastre felicitări.

Să trăiţi Sire!

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului".

După aceea, se intră în ordinea de zi. Iar dl director *I. Sandu*-Sibiu, în calitatea de raportor, citeşte *Raportul comisiunii organizatoare.*

Momente festive

şi istorice trebuesc socotite acelea cari s'au desfăşurat la Rusaliile anului trecut. Atunci, Sibiul a dat, şi în catedrala Sibiului s'au hirotonit întru Arhierei tinerii vlădici ai Clujului şi Orăzii. Cu ocazia aceea au poposit în cetatea şaguniană mulţi ierarhi de pe amândouă laturile Carpaţilor, în frunte cu I. P. Sf. *Nicodem* al Moldovei şi Sucevei, mărind fastul praznicului. Raportul comisiunii le exprimă tuturor mulţumiri pline de recunoştinţă.

Tot acelaş nimb istoric şi festiv conturează şi serbările de 75 ani, ale „Astrei", la Blaj. Acolo, cuvântul M. Sale Regelui *Carol II* şi memorabilul discurs al I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* au luminat şi au stimulat comandamentele religioase, morale, culturale şi naţionale ale întregei obşti româneşti.

Trecerea clerului la Casa de pensiuni

a statului este şi ea luminată în raportul comisiunii administrative. De-acum, în temeiul unui act de echitate şi în baza unei reparaţiuni de mult aşteptate, preoţimea ardeleană îşi vede munca preţuită după vrednicie şi îşi simte asigurată o bătrâneţe mai tihnită. In rând cu toţi slujbaşii neamului, ca nişte ostenitori strădalnici în glia duhovnicească a naţiei, preoţii se văd, în sfârşit, primiţi şi la ospăţul dreptelor răsplătiri.

Inaltului guvern, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, dlor miniştri *M. Cancicov* şi *V. Iamandi, reprezentanţilor Casei generale de pensiuni*, cari au hărnicit la fericita soluţionare a doleanţelor clerului, Adunarea le exprimă drepte şi meritate mulţumiri.

Şi un cămin de odihnă,

pentru preoţii bătrâni, se va întemeia la Sâmbăta de sus. Ridicarea lui se situează în plină actualitate abia acum, când legea pentru pensionarea clerului intră între faptele împlinite. Acolo, în umbra mânăstirii brâncoveneşti, noua ctitorie a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* va împlini un gol simţit, îi va îngriji pe preoţii bătrâni aşa cum cere legea creştinească, le va odihni bătrâneţele într'o atmosferă patriarhală şi văduvită de grijile lumeşti şi-i va hrăni duhovniceşte aşa cum ştiu şi pot să facă numai lăcaşurile de pioasă închinare.

O oaste misionară

va popula mânăstirea brâncovenească. Când toate cele trebuitoare mânăstirii vor fi isprăvite, călugări cărturari, crescuţi în şcoli anume şi învăţaţi cu lecţia monahismului ortodox şi ideal, aleşi prin grija Domnului şi îndrumaţi prin strădaniile zilnice ale vlădicului dela Sibiu, vor sălăşlui acolo, nevoindu-se cu reînvierea epocilor sclipitoare de lumină şi împletind mai departe gândurile lui Brâncoveanu Constantin.

Poveţe însemnate

pentru cler şi, mai ales, pentru obştea credincioasă s'au revărsat, anul trecut, din belşug. Pastorala ierarhilor ardeleni împotriva comunismului — cea dintâi în acest sens —, hotărârile Sf. Sinod cu privire la amestecul preoţilor în treburile politice şi cu privire la francmasonerie, — iată atâtea acte hotărâtoare în viaţa de azi a întregului neam românesc.

Primejdia comunismului şi francmasoneriei

face obiect de discuţie şi în sânul Adunării. Dl *I. Sandu* face constatarea că Biserica luptă, în prima linie de atac, împotriva celor două doctrine disolvante. Iar dl deputat *A. Popa* felicită presa românească, prin mijlocirea căreia lupta de salvare este arătată în toată frumuseţa ei. Pe drept cuvânt, arată o îngrijorare pentru faptul că francmasoneria şi comunismul au pătruns chiar şi în şcoli şi universităţi. După o statistică a prof. *Pascu*-Iaşi, la universitatea din capitala Moldovei doar 10% din corpul didatic stă în afară de francmasonerie.

Un adevărat rechizitoriu

împotriva curentelor distructiva rosteşte însă I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Mărturisind mai întâi cum s'a ajuns la pastorala ierarhilor ardeleni împotriva comunismului şi roadele pe care le va recolta ea în marea massă a poporului, înaltul ierarh a ţinut să accentueze, că mijlocul cel mai sigur şi mai puternic pentru combaterea numitului morb social este o propagandă vie şi susţinută spre întărirea conştiinţei creştineşti. Conştiinţa creştinului să fie legată de ţinte supranaturale, iar omul să preţuiască veşnicul mai mult decât trecătorul. Un astfel de creştin poate rezista oricărei ispite.

Pe noi ne ameninţă comunismul dintr'un motiv mai mult de vecinătate. Dar potrivit împrejurărilor noui, noi putem rezista. Căci, dacă învăţătura lui Marx mai aruncă încă şi azi valuri în societatea omenească, totuşi se constată că materialismul istoric e perimat şi el însemnează cea mai întunecată concepţie ce a putut ieşi vreodată din capul unui om. Nu împrejurarea că suntem popor agricol ne poate feri de comunism, ci o conştiinţă de adevăraţi creştini.

Cât priveşte francmasoneria, aceasta reprezintă un fenomen dureros. Ea pescuieşte mai cu deosebire în rândul intelectualilor. Sf. Sinod a osândit-o pentru doctrina ei şi-i osândeşte, deasemenea, toate mijloacele prin care activează. Fac apel la intelectualii noştri, şi-i învit să se depărteze total de francmasonerie şi să se realipească Bisericii strămoşeşti. Căci poporul nostru nu are nimic comun cu doctrina francmasonică. Noi avem instituţii proprii şi n'avem ce învăţa din nişte loji străine şi atee.

Hotărârile Sf. Sinod vorbesc în concret. Ele arată că francmasonii nu vor putea fi înmormântaţi cu slujbă creştinească. Deasemenea, unii ca aceştia nici n'au ce căuta în corporaţiile noastre bisericeşti. Iar dacă s'ar întâmpla să fie membrii pe undeva, aceştia trebue excluşi din mijlocul adevăraţilor credincioşi. Dacă nu ies de bună voie, apoi se cade să fie situaţi într'o consecvenţă cu ei înşişi: ori în Biserică, ori împotriva ei.

Rechizitorul acesta a produs o impresie excelentă în sânul Adunării eparhiale.

Omagiu postum

li se aduce apoi tuturor foştilor membrii ai Adunării, cari au trecut la cele veşnice (prot. N. Borzea, prot. Goron, D. Francu, T. Vasinca, etc.).

Raportul comisiunii bisericeşti

îl citeşte părintele prot. I. Duma, raportor. Se reliefează, în cuprinsul raportului, următoarele: vizita canonică, în Secuime, a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, vizita P. Sf. Arhiereu Vasile în părţile Hunedoarei şi rezultatele strălucite ale acestor drumuri arhiereşti. Apoi: congresul F. O. R., congresul preoţesc dela Turda, adunarea antirevizionistă din Sibiu, la 1 Decemvrie, activitatea pastorală a clerului, adunările protopopeşti, sectele, nouile parohii din Secuime, lucrările dela mânăstirea Sâmbăta de sus, Oastea Domnului reorganizată, Academia teologică, bibliotecile parohiale, şcoala de cântăreţi, mărturisirea şi cuminecarea credincioşilor, procese disciplinare şi datele statistice asupra personalului.

Paşi fericiţi

fac toate cele încrestate mai sus. Clerul se pătrunde tot mai adânc de noile metode pastorale şi se năzuieşte să treacă în fapte pastoraţia individuală; sectele religioase nu pot produce spărturi evidente în sânul Bisericii; în Secuime se procedează pe o scară întinsă la reromânizarea, prin Biserică, a fraţilor înstrăinaţi; lucrările dela mânăstirea Brâncoveanu continuă; Oastea Domnului va deveni o persoană juridică: 30 absolvenţi ai şcoalei de cântăreţi au fost luaţi în bugetul statului, etc.

Cu adevărat, paşi fericiţi se fac în toate privinţele. Iar domnii miniştri *Dr. C. Angelescu şi V. Iamandi* nu primesc înzadar mulţumirile Adunării. Căci multe din cele făcute de Domniile lor pentru Ardeal ocupă loc însemnat în raport.

Un dar însemnat

pentru mânăstirea dela Sâmbăta este anunţat, printr'o telegramă de dl ministru V. Iamandi: O pădure de 1000 hectare va trece în posesiunea ctitoriei lui Brâncoveanu. Şi, Doamne, câte lucruri mari se vor putea face, pentru mărirea lui Dumnezeu, din chiverniseala dreaptă a unei asemenea averi!...

Sectele, improvizaţii de pe meleaguri străine,

— cum spune I. P. S. Mitropolit Nicolae — sunt o primejdie nu numai pentru religia adevărată, ci şi pentru unitatea statului românesc şi cultura naţională. Peste tot, sectarii, în virtutea organizaţiei şi psihologiei lor specifice, sunt antinaţionali şi anticulturali. Intinderea sectelor nu trebue să se mai bizuie pe o desfrânată libertate de acţiune şi de conştiinţă. Iar improvizaţii de pe meleaguri străine nouă nu ne trebuie, căci nu ne sunt de nici un folos. Sprijin sănătos ne îmbie doar o tradiţie dusă până la apostoli.

A treia zi, 11 Mai

urmează raportul *comisiunii şcolare şi culturale.* Raportorul acesteia este dl *I. Moşoiu*, director (Braşov).

Raportul remarcă rodnica lucrare a apostolatului laic, manifestată prin Reuniunile de femei, societatea „Sf. Gheorghe", Oastea Domnului, F. O. R., etc.

Brazde proaspete

— după chiar expresia I. P. S. mitropolit Nicolae — sunt *Cursurile de înviorarea credinţei strămoşeşti* şi *Cercul de studii religioase*, două realizări cari se înşiră în bogăţia de fapte a F. O. R., secţia Sibiu. Seminţe tot mai sănătoase aruncă în aceste brazde şi în tot ogorul Bisericii literatura şi presa bisericească din centrul Arhiepiscopiei.

Laude şi mulţumiri pentru bătrâne osteneli

i se aduc mereu neobositului *Timotei Popovici.* Părintelui şi profesorului, ieşit la pensie după o activitate de peste 40 ani, Adunarea îi trimite expresiunea recunoştinţei sale şi mulţumiri pe dea'ntregul ferite de prihană.

De altfel, toţi ceice au ucenicit la părintele T. Popovici, toţi ceice au luat cu acest maestru şi dirijor de coruri, ca şi ceice îi preţuiesc din depărtări ostenelile, îi pot ura: „Să mai trăieşti încă mulţi ani, bătrâne dascăl şi să culegi din plin bucuria sufletească a unor osteneli alese, cari se înşiruiesc, în zestrea neamului, dealungul unei jumătăţi de veac!"

Catehizaţia şi şcolile bisericii

seceră roade fericite, în toate privinţele. Preoţii şi dascălii noştri de toate gradele se hărnicesc cu spor în creşterea tineretului. Şi întreagă viaţa culturală din Arhiepiscopie taie brazdă sănătoasă în ogorul sufletesc al obştei.

Raportul comisiunii financiare

îl citeşte dl *Dr. Ioan Indrieş*, raportor. Luminos cum e şi temeinic alcătuit, raportul înfăţişează clar situaţia materială a Arhiepiscopiei: plata personalului, plata cântăreţilor bisericeşti, fondul de ajutorare preoţesc, diferite construcţii, ridicarea bisericilor din Blaj şi Valea-Lungă, donaţiuni, etc.

Banul văduvii şi al celor buni

a sosit şi anul trecut, cu dărnicie în slujba gândurilor mari. S'au făcut donaţii, în bani şi materiale, de peste 18 milioane Lei. Şi din suma aceasta s'a lucrat mult la ridicarea sfintelor lăcaşuri şi la alte lucruri trebuincioase bunului mers al Bisericii.

Pe lângă răsplata dreaptă a Domnului şi paralel cu justificata satisfacţie sufletească pe care şi-au câştigat-o, donatorii primesc şi mulţumirile recunoscătoare ale Adunării eparhiale.

Mânăstirea de maici,

care să pregătească surori de caritate pe seama bolnavilor din spitale, a venit din nou în discuţia Adunării. Deputatul *A. Popa* a subliniat că înfiinţarea grabnică a acestui aşezământ echivalează cu o necesitate naţională.

Câteva rapoarte speciale

se ocupă de chestiunea trecerii preoţimii la Casa Generală de pensii, parohiile din Secuime, statutele „Oastei Domnului" şi internatul arhidiecezan, etc. Ridică cuvânt la acestea I. P. S. *mitropolit Nicolae*, şi deputaţii: *Lucescu, A. Vlad* şi prot. *I. Moţa.*

Pentru Dr. I. Mihu

drept recunoştinţă, Biserica va aranja, la 10 ani dela moartea acestuia, frumoase serbări. Atunci se va inaugura şi monumentul dela *Vinerea* al marelui donator.

Iar memoriile acestuia se tipăresc la Arhidiecezana, sub îngrijirea dlui profesor S. Dragomir.

Vrednice acte pentru un vrednic fiu al Bisericii.

Inchiderea lucrărilor

se face prin următoare cuvântare a *I. P. S. mitropolit Nicolae*:

„Ne găsim la sfârşitul lucrărilor Adunării noastre eparhiale din acest an. Adunările eparhiale, ţinute an de an, ne obligă mai ales pe ierarhi şi consilieri eparhiali să ne facem, cu o autocritică cât mai obiectivă şi mai severă, bilanţul activităţii anuale. Dacă Adunările noastre n'ar avea decât acest folos, totuşi existenţa lor ar fi justificată. Dar rolul lor e cu mult mai înalt. Ele au să verifice îndemnurile date şi să constate direcţiunea în care se desvoltă viaţa bisericească. Prin experienţa ce o aduc membrii Adunării, cari stau în contact nemijlocit cu credincioşii din cele mai depărtate sate ale noastre, prin propunerile ce fac aici, întrunirile noastre anuale sunt de cea mai mare importanţă. Eu mă simt fericit de câte ori se apropie sesiunea Adunării eparhiale şi când aleşii clerului şi poporului vin în centrul eparhiei. Atunci, împreună aici, par'că simt aproape tot clerul şi poporul meu.

Vă mulţumesc din adâncul inimii pentru concursul binefăcător pe care mi-l daţi cu toţii la conducerea eparhiei, şi acum, la despărţire, vă dau asigurarea, că tot ce putem, ne silim să facem. Folosim fiece clipă în folosul Bisericii. Chiar dacă nu reuşim totdeauna în strădaniile noastre, gândul cel bun nu ne părăseşte. Duceţi în mijlocul poporului această asigurare şi încrederea nezărmurită în isbânda gândurilor bune".

După aceea I. P. S. mitropolit binecuvintează lucrările şi pe deputaţii eparhiali şi declară sesiunea din 1937 închisă.

Mulţumiri în numele Adunării

rosteşte dl *Aurel Vlad*, arătând că organizaţiile bisericeşti se bucură de tot mai aleasă preţuire din partea generaţiei de azi. Exprimând şi mulţumirile Adunării pentru tactul şi înţelepciunea cu care sunt conduse lucrările, arată mândria membrilor pentru faptul că în fruntea treburilor bisericeşti din Ardeal se află I. P. S. mitropolit Nicolae şi alţi ierarhi de netăgăduită valoare.

După aceea, înviorați şi cu încrederea sporită, participanţii se împrăştie. Ei au credinţa dreaptă, că toate gândurile bune vor lua trup sub înţeleapta oblăduire a I. P. S. mitropolit Nicolae. Şi credinţa lor nu are de ce fi deşartă.

Diacon **D. Călugăr**

† Crişan Şuteica

Sâmbătă, 8 Mai, şi-a dat sufletul în mâinile Făcătorului său studentul în teologie din anul III Crişan Şuteica. In zorii unei zile senine de Mai când aurora dimineţii se oglindea în picurii de rouă din iarba livezilor, şi când priveghetoarea obosită stângea ultimele triluri, în casa natală din Veneţia de sus dela Făgăraş, Crişan Şuteica pleca pentru veşnicie pe drumul vieţii nesfârşite, scăldat în lacrimile bătrânei sale mame văduve, ale surorilor şi fraţilor săi.

Suferinţa i-a fost scurtă. Văpaia sufletului şi a talentului său poetic precum şi boala l-au ars curând, mistuindu-l.

Inmormântarea s'a făcut în 10 Mai la ora 3 jumătate. Ridicat pe umeri de colegi, cari l-au iubit adânc, urmat de plânsete de rudenii şi de rugăciuni de sobor de preoţi, a fost pus în mormânt nou, lângă altar de bisericuţă veche, în psalmodii de prohod şi fum de tămâie.

Sub umbra de păr bătrân îşi doarme somnul lin şi veşnic, în plânset neostenit de flori şi ninsoare de petale curate ca şi sufletul său.

Toţi ceice l-au cunoscut, l-au îndrăgit, l-au admirat, nu l-au înţeles şi-l regretă. N'au înţeles adâncu-i suflet, veşnic agitat de frământări; n'au înţeles vulcanul ce încontinuu fierbea în interior.

Când noaptea se lăsa lină, când soarele se sărutase demult cu orizontul la sfinţit şi mantia serii îmbrăca cu linişte şi întuneric natura, în curtea bisericii se ridica o movilă proaspătă de pământ străjuită de o cruce de lemn. Câteva lumânărele şi mucul unei candele atârnate de cruce, reflectau umbre mari pe zidul bisericuţei, fantome ce se plecau şi se ridicau deasupra mormântului în care zăcea celce fusese odată Crişan Şuteica, teolog în anul III al Academiei teologice din Sibiu.

P. Brudea

Bibliografie

Camille Flammarion: *Dumnezeu în natură.* Trad. de arhiereul Irineu Mihălcescu Târgovişteanu şi preotul Victor Niculescu. Edit. „Pace", Bucureşti, strada Sf. Apostoli 10 bis. 466 pag. Lei 100.

Era după jumătatea secolului al 19-lea. Ştiinţa şi gândirea filosofică alunecaseră pe povârnişul celui mai cras materialism. O seamă de pseudo-învăţaţi (Büchner, Moleschott, Vogt, Czolbe şi alţii) agitau triumfători steagul ateismului.

— „De-acum s'a gătat cu superstiţiunea religioasă. Ştiinţa pozitivă a dovedit cu vârf şi îndesat că nu există nimic în afară de materie. De acum tainele şi misterele lumii sânt pe mâna noastră şi rând pe rând le vom diseca pe toate cu deamăruntul. Dumnezeu şi religiunea care a ţinut mii de ani progresul în loc, s'au dovedit a fi ficţiuni pe cari numai o minte îngustă le mai concepe".

O serie de raţionamente pe cari şi le făceau materialiştii în nebunia lor, desbrăcând pe Dumnezeu de dumnezeire şi îndumnezeind materia inconştientă şi amorfă. Nimic n'a rămas necriticat, nimic n'a rămas neatins de aceşti microbi ai distrugerii.

Spiritualismul se găsia la strâmtoare, căci erau puţini ceice au rămas cu mintea întreagă, iar „teologia era consternată de critica disolvantă a lui: Feuerbach, Strauss şi Renan". Pentru moment materialiştii ateişti jubilau triumfători, când ridică stindardul în faţa lor un vajnic şi viguros apărător al spiritualismului, tânărul Camille Flammarion. E prea cunoscut acest savant popular care ca nimeni altul a ştiut să popularizeze vasta lui erudiţie.

La 22 de ani când alţi tineri nu şi-au fixat cel puţin o concepţie despre lume şi viaţă, el ia lupta cu reprezentanţii materialismului pe care-i combate cu străşnicie în monumentala-i operă: „Dumnezeu în natură".

Importanţa şi valoarea acestei cărţi a făcut ca să se retipărească de atunci în zeci de ediţii şi să se traducă în diferite limbi. Acelaşi lucru l-a făcut şi pe P. S. Sa arhiereul Irineu Mihălcescu, împreună cu părintele V. Nicoleseu să o dea pe limba românească, îmbogăţind astfel arsenalul apologetic cu multe arme contra celor cari ar stărui încă în greşală.

Opera se împarte în 5 cărţi, analizând în fiecare carte câte o latură a universului, din toate punctele de vedere. Toate argumentele aduse converg spre unica ţintă: dovedirea existenţei lui Dumnezeu. In cartea a 5-a face un rezumat sintetic al celorlalte cărţi şi se pleacă cu fruntea până în pulberea drumului în faţa Majestăţii şi atotputerniciei divine. In multe părţi parc'ar fi un imn de slavă al Celui prea Inalt.

Camille Flammarion nu prin sofisme şi argumente dialectice dovedeşte pe Dumnezeu, ci din opera Lui, că doar „cerurile spun mărirea lui Dumnezeu şi facerea mânilor Lui o vesteşte tăria". Materialiştii au fost orbiţi de creatură şi n'au mai văzut pe Creator, el este orbit de strălucirea Creatorului pe care-L găseşte pretutindeni dela firicelul de iarbă până la uriaşul eucalipt, dela atomul ce se pierde în infinitul unui firicel de praf, până la incomensurabilele corpuri cereşti ce-şi măsoară drumul cu milioanele de ani de lumină.

Acesta e Dumnezeul care cârmueşte lumea. El a făcut să se mişte mecanismul Universului cu o precizie neînchipuită, El a pornit aştrii pe drumurile infinitului, punându-le legi şi hotare, şi tot el a făcut să se urce seva în firul de iarbă pe care-l calcă piciorul nepăsător. Dumnezeu e forţa care susţine materia şi nu invers după părerea celor din strana stângă, şi dacă pentru moment ar fi lipsită materia de forţă, s'ar prăbuşi în gol, în haos.

Dumnezeu a înzestrat pe om cu suflet şi cu calităţi intelectuale. El a sădit în noi conştiinţa şi legea morală şi acestea nu sânt produsul nici al creerului, nici al inimii „dupăcum un cântec nu e produsul pianului". De cele mai multe ori dictatele sufleteşti sânt în contrazicere cu cele trupeşti materiale şi de cele mai multe ori geniile au lucrat în contra tendinţelor materiale din ei.

Adevărata ştiinţă totdeauna a recunoscut puterea lui Dumnezeu, şi cei mai reprezentativi oameni îşi plecau genunchii înaintea lui, sau se descopereau când îi pronunţau numele. Neştiinţa a osândit pe Creator, căci „ştiinţa îl divinizează, şi descopere măreţia şi puterea Lui".

Opera e scrisă într'un stil vioi, plin de-o ironie fină cu care sânt dotate numai fiinţele alese. Traducătorii au menţinut în mare parte acest stil captivant. Pentru zilele noastre e foarte potrivită, dar mai ales pentru cei ale căror suflete sânt bântuite de îndoeli. Preoţii vor găsi un material bogat de luptă cu necredincioşii, căci „lucrarea de faţă e o întreagă farmacie cu leacuri contra molimei materialiste", cum zice P. S. Sa arhiereul I. Mihălcescu.

Petru Brudea

INFORMAŢIUNI

Hirotesie. Presbiterul Pavel Borzea a fost hirotesit întru protopresbiter pe seama protopopiatului Făgăraş în ziua de 7 Mai a. c. la Mănăstirea Brâncoveanu din Sâmbăta de sus, cu ocaziunea pelerinajului.

Hirotonii. Au fost hirotoniţi întru presbiteri următorii clerici: Nicolae Mirică pentru Ariujd (prot. Sf. Gheorghe) şi Nicolae Miclea pentru Brâznic (prot. Dobra).

† Dr. Pavel Oprişa, profesor pensionar, Corpul profesoral dela liceul ortodox român „Avram Iancu" din *Brad* anunţă cu adâncă durere moartea colegului şi fostului director al liceului Dr. P. Oprişa, întâmplată în ziua de 10 Mai 1937, în etate de 76 ani. Liceul dela Brad deplânge pe distinsul şi activul profesor şi director, care timp de 37 de ani a servit la catedră, luptând în acelaş timp pentru ridicarea şi consolidarea acestei instituţii româneşti din inima Zarandului. Odihnească cu drepţii!

Şedinţă plenară. Dnii membri ai secţiunilor literare-ştiinţifice ale „Astrei" se convoacă la şedinţa plenară de sfârşit de an, ce se va ţinea *Vineri 21 Mai* (sf. Constantin şi Elena), 1937, ora 6 p. m., în localul din Cluj, Calea Moţilor.

Pentru părinţii cari au băeţi orbi. *Aşezământul de ocrotire a orbilor* (Cluj, calea Regele Carol II, Nr. 25) primeşte spre educaţie şi învăţământ *băeţi orbi*, în etate de 7—12 ani, educabili şi sănătoşi. Cererile timbrate, însoţite de: act de naştere, certificat medical şi de paupertate, se adresează numitului Aşezământ, până la *1 Septemvrie 1937.*

— Aşezământul de ocrotire pentru *surdo-muţi* al statului, în Cluj, primeşte *fetiţe* surdo-mute, între 8—11 ani, educabile şi corespunzătoare pentru învăţământ. Cereri timbrate, însoţite de act de naştere şi certificat medical, se înaintează Direcţiunii Aşezământului până la *15 Iunie 1937.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 16 Mai 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

De „Ziua Cărţii". Asociaţia scriitorilor români din Ardeal, gruparea „Thesis" dela Sibiu, organizează în sala prefecturii judeţului, Duminecă în 16 Mai 1937, ora 6 d. a., o şezătoare literară. Interesante citiri, din operele lor, vor face dnii: Peter Neagoe, V. Papilian, dna C. Farago, O. Boitoş, Aron Cotruş ş. a. Intrarea benevolă.

Nr. 4800/1937. (24) 1—2

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ort. român din Sibiu cumpără 300 stângini de lemne de foc, esenţă fag de prima calitate şi neplutite, pentru instituţiunile sale din Sibiu.

Lemnele sunt a se furniza până la 16 August 1937.

Ofertanţii vor înainta oferte în scris până la *31 Mai 1937*, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de furnizare şi se dau informaţiuni.

Odată cu ofertele se va depune o garanţie în sumă de Lei 10,0000 (zece mii) în numerar.

Oferte fără garanţie nu se primesc.

Sibiu, 12 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Licitaţie publică

Şcoala normală „Andrei Şaguna", Sibiu, va ţinea în ziua de *24 Mai 1937*, la ora 17, *licitaţie publică* pentru furnizarea a 160 stânjini lemne de foc esenţă fag.

Informaţiuni la biroul şcoalei.

(25) 1—1 **Direcţiunea**

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din comuna *Ungra*, jud. Târnava-Mare, dă în intreprindere, prin licitaţie publică cu oferte închise, zidirea bisericii, conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 3396 din 14 April 1937.

Ofertele închise şi sigilate, însoţite de o garanţie de 5% în numerar, sau acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, care se ţine în ziua de 30 Mai 1937 ora 4 p. m. în şcoala de stat din Ungra.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Ungra, la 3 Mai 1937.

Oficiul parohial ortodox român.

(23) 1—2 Pr. **Gheorghe Cristea.**

Nr. 153/1917. (19) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II **Balşa,** cu filia Galbina, protopresbiteratul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Sesiune parohială: a) Grădină, cca. 2 jug. Folosirea cimitirului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3 parte pe care o folosesc cantorul şi crâsnicul.

3. Sâmbrie: Dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca. 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe porumb sfărâmat.

4. Locuinţă în natură. (Casa parohială absolut nouă).

5. Stola obişnuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referenţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu Consiliul parohial.

Geoagiu, la 13 Aprilie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral

Clopote, Policandre, Sfeşnice, Potire, Cădelniţe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc şi steluţă, Copie, Linguriţă, Clopoţel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciuliţe, Icoane, Ornate, Căldăruşi de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela **Librăria Arhidiecezană Sibiu.** Informaţiuni se dau cu plăcere.

Redactor responsabil: Pr. Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 23 Mai 1937 — Nr. 21

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Indrumările Arhipăstorului

Mercuri în 12 Mai I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a adunat pe toți protopopii arhidiecezei să se sfătuiască împreună asupra problemelor ce le pune viața de azi Bisericii și asupra mijloacelor și căilor de cari trebue să țină seama preoțimea în lucrarea ei duhovnicească.

Cu această ocazie I. P. S. Sa a trecut în revistă toate aspectele vieții bisericești de azi și toate laturile activității preotului în mijlocul credincioșilor. Intr'o atmosferă de apropiere familiară, cu dragoste de părinte, I. P. S. Sa a expus intr'o alocațiune de vreo 4 ore tot ce-ar trebui să cuprindă un tratat de pastorală aplicată împrejurărilor noastre românești de azi.

Ar fi zadarnic să încercăm a reda aci într'un mod fidel belșugul de idei, de observații juste și nuanțate, de îndemnuri avântate, cari izvorau spontan din sufletul I. P. S. Sale într'o legătură nu mai puțin strânsă și argumentată. Fericiți sunt cei ce-au fost prezenți de-au putut auzi înșiși ceeace în rândurile noastre e numai crâmpei uscat.

Dacă ne încumetăm totuși să rezumăm puțin îndrumările I. P. S. Sale, o facem fiindcă le socotim de mare utilitate chiar în forma schematică în care le putem face cunoscute mai departe.

I. P. S. Sa și-a început sfaturile cu o seamă de considerații asupra Invierii Domnului în lumina căreia stăm cu deosebire acum după Paști imediat. Invierea este faptul central al creștinismului ortodox. Dacă creștinismul apusean contemplă mai mult Intruparea sau crucea, ortodoxia pune accentul mai apăsat pe Invierea Domnului a cărei lumină se proectează și înapoi asupra Intrupării și a crucii — arătându-le ca evenimente ce se ridică peste nașterile și crucile de rând — dar și înainte asupra capătului dela sfârșit al vieții noastre. Abia Invierea creiază convingerea despre dumnezeirea lui Isus Hristos. De aceea abia constatarea Invierii a făcut pe cei 12 învățăcei, Apostoli. Apostolatul, ca propovăduire neînfricată și neobosită, împreunată cu toate riscurile și sacrificiile posibile, a izvorât din Inviere.

Dacă este așa și dacă dintre toate formele de creștinism ortodoxia vede mai mult importanța Invierii, urmează că ortodoxia trebue să fie purtată de cel mai puternic entuziasm la propovăduirea lui Isus Hristos.

De aci concluzia pentru preoți: *glas amvoanelor*. Predica să nu lipsească niciodată dela sfânta Liturghie și dela celelalte ocazii de viață bisericească.

Iar predica să fie profund religioasă. Centrul predicii trebue să fie: Isus Hristos. A fost totdeauna pasiunea cea mare a I. P. S. Sale: predica având în centru pe Isus Hristos. E în afară de orice îndoială că preocuparea de Isus Hristos în predică, frecventă azi nu numai în arhiepiscopia noastră, ci aproape în toată Biserica românească, se datorește inzistenței, exemplului, curentului creat de I. P. S. Sa. Din predica burgheză, care trata despre creșterea copiilor și despre împlinirea datoriilor cetățenești și sociale cu argumente raționale și de bun simț natural, I. P. S. Sa ne-a scos. I. P. S. Sa a transformat predica din prelegere laică de morală în mărturisire caldă a lui Isus Hristos.

Isus Hristos nu are să fie însă numai un detaliu ornamental al predicii, a spus I. P. S. Sa, așa cum cineva își stilizează puțin camera plină cu tot felul de tablouri nereligioase prin aceea că atârnă undeva o icoană care nu se asortează de loc cu spiritul și cu atmosfera acelei camere. Isus Hristos are să formeze El spiritul predicii. El are să fie esența predicii. O predică nu e religioasă prin aceea că se mai intercalează în cadru ei vre-un citat care nu stă în legătură organică cu ea. Ci e religioasă prin avântul ei religios, prin aceea că sufletul predicatorului e robit în mod manifest de gândul la Dumnezeu. Dacă înțelegem bine pe I. P. S. Sa, nu se poate spune că o predică are pe Hristos, atunci când Hristos e pomenit numai cu numele. O predică are pe Hristos când vorbește în ea, în diferite forme, *convingerea despre dumnezeirea lui Hristos și despre mântuirea noastră realizată prin El.*

Aceasta nu însemnează că se cere o predică savantă, complicată, erudită, adunată din multe cărți. E necesară, dimpotrivă, o predică simplă, în care să se reverse direct, simțindu-se de toți, convingerea religioasă a mântuirii dăruite nouă de Tatăl prin Fiul în sânul Bisericii. Nu cărțile nemistuite au să vorbească, nici terminii solemni și rigizi, nu pasagiile greoaie și nepotrivite niciodată momentului concret, ci *tu* să vorbești cu credința vie din tine. Cărțile îți lămuresc credința, ți-o adâncesc, îți dau argumente pentru ea, dau agilitate minții și îmbogățesc mijloacele de exprimare, dar când întocmești o predică uiți de o carte anumită și te asculți pe tine, așa cum ești în urma experiențelor duhovnicești, a gândurilor tale, a ideilor adunate și asimilate din cărți și din auzite.

Dela predică I. P. S. Sa a trecut la capitolul *sf. slujbe.* A cerut preoțimii să facă vecernia regulat, iar în Postul Paștilor Liturghia darurilor înainte sfințite. Sfintele biserici să fie ținute în curățenie și să fie împodobite măcar într'o măsură cât de modestă. Să dispară mușamalele de pe sfânta masă și să fie înlocuite cu giulgiu alb. Podeaua să fie spălată mai des. Toate obiectele liturghice să fie păstrate în perfectă curățenie.

Pentru mai marea înviorare a sfintei slujbe preoții sunt îndrumați să angajeze în desfășurarea lor tot mai mult poporul credincios, învățându-l treptat cântările bisericești.

Mult a stăruit I. P. S. Sa la capitolul: *educația tineretului.* Preotul are să ducă o atmosferă nouă în școala primară. Se va strădui să încălzească pe învățători pentru idealurile sfintei noastre Biserici. Catehizația lui va fi cât se poate de concretă și va avea mare grijă să se apropie de sufletul copiilor. Prea C. protopopi vor ținea în fiecare toamnă, înainte de începerea anului școlar, conferințe cu preoții tratând exclusiv problema educației. E necesar să fie trezit cât mai puternic interesul consiliilor parohiale și al părinților pentru educația religioasă a copiilor. Părinții pot fi organizați într'un comitet care să sprijine pe preot față de eventualele tendințe neprietinoase educației religioase ce le-ar arăta organele școlare inferioare sau superioare.

Preotul să nu uite de societatea «Sfântul Gheorghe». Consiliul arhiepiscopesc va edita în curând o broșură cu programe concrete pentru ședințele ei. Relațiile sale cu societatea aceasta trebue să fie vesele, vioaie, nu solemne și formaliste.

Indrumările I. P. S. Sale s'au extins apoi cu tot atâta solicitudine și înțelepciune asupra Reuniunilor de femei, Oastea Domnului, problema sectelor, a dat sfaturi și îndemnuri pentru propaganda religioasă prin presa populară, pentru pregătirea temeinică a pelerinajelor și misiunilor.

P. C. părinți protopopi ar fi voit să stea zile întregi să asculte cuvântul bogat, înțelept, convingător al I. P. S. Sale. Promisiunea care le-a dat-o I. P. S. Sa că-i va chema odată pe două zile să le vorbească, i-a umplut de nespusă bucurie.

D. S.

FOIȘOARA

Școala educativă creștină ortodoxă, un imperativ al vremii

(3) de **Dr. Nic. Balcă**

2. **Superioritatea școalei educative ortodoxe față de școala contemporană complet laicizată**

Chiar dela începutul acestui capitol nou ținem să răspundem la întrebarea, care formează centrul problematicului nostru: ce înțelegem noi prin noțiunea unei școale educative ortodoxe? Noi înțelegem sub această noțiune mai întâi contrarul dela o școală numai a învățării. Așadar o școală care nu urmărește numai simpla învățare a copiilor, numai o îngrămădire de cunoștințe în sufletul acestora, cât mai ales educatia și formarea caracterului acestora. Și la realizarea acestui scop școala educativă ortodoxă își îndeplinește lucrul ei educativ într'o unitate spirituală cu ceilalți factori educativi, cu familia, cu Biserica și cu statul. După aceea școala educativă ortodoxă, în opoziție cu tipul de școală laic la fundamentul căruia se găsesc diferite concepții filosofice; trăește și își trage seva dătătoare de viață din spiritul creștinismului ortodox, întrucât în ea acest creștinism nu ocupă numai un loc modest de cenușăreasă, ci el pătrunde și însuflețește întreaga viață a comunității școlare, întregul plan de învățământ, cât și întreaga personalitate a învățătorilor.

Natural, pentru a nu fi rău înțeleși, noi ținem să mai accentuăm, că e departe de noi gândul de a milita pentru o clericalizare a școalei, pentru o trecere a școalei sub egida exclusivă autorității bisericești — deși acest lucru n'ar dăuna întru nimic școalei — căci acest lucru ar fi în secolul nostru o imposibilitate. Biserica trebue să-și împartă autoritatea ei școlară cu ceilalți doi factori educativi, cu familia și în special cu statul. Dar școala despre care vorbim noi aici, trebue să fie o școală confesională. Confesională în sensul că fundamentul pe care ea este așezată, îl constitue ortodoxismul. Noi opunem unei școale „interconfesionale", laice sau „weltanschauliche", o școală creștină ortodoxă, din motivul că un creștinism interconfesional nu există, iar doctrine filosofice sânt atâtea câți filosofi există. Și apoi ortodoxia este religia în care s'a plămădit ființa neamului nostru. Așa că chiar respectând un principiu pedagogic elementar, care prevede, că în educație să se plece întotdeauna dela realitatea vieții în care trăește copilul, dela realitatea în care acesta își trăește viața, ajungem să ne convingem că e o cerință imperioasă pedagogică, ca școala românească să fie o școală ortodoxă, căci, din punct de vedere religios, realitatea în care trăește copilul e ortodoxia. Ortodoxismul trebue să devină, așadar, principiul pedagogic fundamental al acestei școale.

Acest principiu — e vorba de ortodoxie — nu poate fi cu nici un alt principiu filosofic înlocuit. La aceasta ne stă mărturie istoria pedagogiei, că oridecâteori nu s'a ținut cont de creștinism, educația a început să se miște în non-sens. Așa bunăoară luminismul, împătimit de credința în atotputernicia rațiunii omenești, recomandă drept principiu suprem al educației „o religie și o morală naturală". Dar s'a văzut curând de tot, că o asemenea religie era o simplă construcție iluzionistă a rațiunii. După aceea principiul de mai sus a fost înlocuit de romantici cu un esteticism care pretindea, că singură arta este aceea, care poate să-i împrumute lucrului educativ sensul lui adevărat. Sau poate e individualismul acel principiu conducător al educației? Și noi înțelegem prin individualism acea concepție filosofică, care consideră individul ca fiind un scop în sine, ca un domn absolut al destinului său, iar fericirea și desvoltarea multiplă a individualității ca suprema țintă a tuturor năzuințelor acestuia. Realizarea serioasă a acestui individualism duce însă la domnia bunului plac și a egoismului despre care vorbiam mai sus. Dar liberalismul pedagogic e de fapt — ca să ne exprimăm paradoxal — negația educației. La acelaș rezultat a ajuns și naturalismul pedagogic. Naturalismul a decretat ca singură existență posibilă na-

Sensul muncii

Munca omenească, de orce fel ar fi, în calitatea ei nobilă, se împlineşte sub puterea veşnicului imperativ: *prin sudoarea frunţii tale să-ţi câştigi pânea.*

Pânea, fiind produsul sudorii frunţii, are semnificaţia căderii omului din paradis — durerea existenţii, — dar şi bucuria recuceririi paradisului tocmai prin această durere.

Am putea spune, că munca omenească, nobilă, are caracter dualist: blestem şi uşurare, sudoare dureroasă şi bucurie îngerească.

Munca devine apăsătoare şi încărcată de suferinţe şi dureri, din momentul ce ea este lipsită de scopul mântuirii.

Atunci când ea îşi păstrează scopul şi senzul, omul ajunge la conştiinţă că, în conformitate cu planul divin, el a fost pus să-şi ducă existenţa în mijlocul elementelor naturale cu menirea de-a-le folosi şi organiza prin spiritul său creator, în aşa fel încât să-şi poată găsi fericirea şi să-l facă apt pentru cucerirea împărăţiei lui Dumnezeu.

Organizaţia socială şi economică a vieţii noastre — începând mai ales din veacul al 19-lea, când doctrinele sociale au luat o amplă desvoltare, — a ignorat adevărul că munca are, întâi de toate, *o semnificaţie religioasă-morală.*

Concepţiile sociale şi economice, pe care le putem împărţi în două părţi distincte, după sistem şi metodă: *capitalismul* şi *socialismul*, au apreciat munca după sistemul şi metoda ce o implică fiecare.

Capitalismul, sub forma ipocrită de „libertatea muncii", a căutat să aservească egoist produsele muncii, *puterii banului;* iar socialismul, dând o importanţă numai exterioară organizării muncii, i-a pierdut senzul spiritual prin faptul că a văzut fericirea omului în maximum de producţie *al colectivităţii sociale.*

De altfel, aşa cum se rezolvă problema interioară a muncii, atât în ideologia capitalismului, cât şi în a socialismului-comunist, întâlnim aceeaş greşală fundamentală; adică: ambele înlătură *persoana umană*, cu valoarea ei supremă, viaţa ei interioară şi creiatoare, înlocuindu-o fie prin valoarea şi puterea banului, fie prin repartiţia bunurilor materiale.

Deci, individualismul societăţii capitaliste, precum şi economismul socialisto-comunist, au depăşit orce interpretare de valoare a *persoanei* omului.

Omul dăruit, — dupa ei, — cu libertatea economică şi cu dreptul proprietăţii nelimitate, este privit ca simplu instrument al procesului economic-social, ca mijloc de a câştiga puterea de stăpânire şi bunurile economice, atât în capitalism, cât şi în comunism. Şi în luptă ce se dă între cerberii acestor două ideologii, persoana umană, cu structura eternă a sufletului ei, este înghiţită de stomacul flămând al elementelor negative ale concepţiei homo economicus.

In structura acestei societăţi munca omului nu-i mai dă nici-o satisfacţie, nici materială, nici spirituală. In mentalitatea acestei societăţi, care a destrămat valoarea interioară a omului, lipsindu-l de libertatea şi originalitatea lui de creaţie, munca este un chin, un blestem. Această societate, fie burgheză, fie proletară, s'a îndepărtat de *înţelegerea senzului adânc al muncii*, care e temeiul vieţii ce izvoreşte din libertatea spirituală.

Libertatea spirituală este zestrea sfântă a omului, — şi nu există nici-o putere lumească care să i-o ia.

Societatea în care omul îşi duce existenţa, îi poate pretinde formele cele mai variate şi mai complicate ale muncii, *însă nu-i poate şi nu are dreptul a-i nega personalitatea, libertatea spirituală şi dreptul de a fi stăpân pe destinul său.*

Omul împlineşte în lumea aceasta o vocaţie, organizând fenomenele naturale.

Muncă este nu numai ceeace se realizează pe planul economic, ci şi pe cel spiritual-cultural. Cultura, o creaţie a forţelor spirituale, se deosebeşte de creaţia bunurilor economice-fizice, — însă ambele se completează şi se desăvârşesc în câmpul universal al muncii.

Orce om, cu ocupaţiile cele mai elementare, e destinat să creeze în conformitate cu talanţii pe care i-a primit de sus.

Bunurile, creiate de om prin muncă, îi dau o valoare şi distincţie calitativă în ierarhia valorilor spirituale. Desăvârşirea vieţii omului este condiţionată de calitatea muncii pe care o desfăşură în lume. Această muncă de caracter spiritual ridică demnitatea persoanei omului în complexul împrejurărilor vitrege, în care el îş dapănă firul vieţii; îi luminează conştiinţa independenţei în creiaţie, fără a vedea în muncă stare de servilism, cum era clasificată munca în antichitate.

Concepţia antică despre muncă se rătăcise de senzul ei spiritual. Insuşi Plato şi Aristotel, cei mai profunzi filosofi ai antichităţii şi culturii greceşti, nu au găsit cuvinte să combată sclavismul, socotindu-l ca o formă decadentă din care muncitorul nu mai putea ieşi, cu toate calităţile sale spirituale. A trebuit să intervie forţa *creştinismului*, ca să spargă această formă robitoare a omului.

Concepţia, ce se închegă din învăţăturile veşnice ale Evangheliei lui Hristos, a ridicat senzul muncii până la treapta sfinţeniei. Insuş *Mântuitorul Hristos* a fost muncitor teslar, binecuvântând munca, şi fixându-o ca o condiţie superioară în procesul desăvârşirii şi mântuirii vieţii. (Parabola *talanţilor* şi *lucrătorilor din vie*, sânt cele mai puternice evocări ale darurilor creiatoare cu care omul a fost înzestrat de Dumnezeu).

Munca este, în rostul planului economiei divine, singura forţă prin care putem cuceri nu numai lumea aceasta, ci însăşi fericirea paradisului pierdut.

Orce muncă adevărată este sfântă şi orce muncă este ceva dumnezeesc.

Cea mai veche evanghelie este evanghelia muncii, şi cea mai sublimă rugăciune se înfiripă şi se rosteşte în vremea muncii.

Pr. Const. Zoican

Asociaţia clerului „A. Şaguna" — secţia Sibiu

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociaţiei clerului «A. Şaguna», — având arhiereasca binecuvântare, convocăm adunarea anuală ordinară a secţiei la Cohalm (Rupea) pe ziua de Joi, 3 Iunie a. c. cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 8·30 dimineaţa: Slujba Sf. Liturgii şi chemarea Duhului Sfânt. Predica: Protopop Alexandru Brotea.

2. Ora 10. Deschiderea adunării.

3. «Asociaţiile religioase» — conferinţa P. C. Trandafir Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc.

Masă comună.

4. Ora 3. Raportul general pe anul 1936.

5. Raportul casierului.

6. Căminul dela Bazna.

7. Propuneri (se vor anunţa în scris comitetului cu cel puţin 3 zile înainte de adunare.

8. Inchiderea adunării.

(Notă: Membrii comitetului sânt convocaţi la şedinţă în Cohalm pe ziua de 2 Iunie, ora 6 d. a.).

Pentru încuartiruire şi masă, preoţii se vor adresa direct părintelui protopop Alexandru Brotea din Cohalm — judeţul Târnava-mare.

Sibiu, la 15 Mai 1937.

Em. Cioran *preşedinte* — ***I. Bânda*** *secretar*

Un preot de altă dată

Modestul sat, din protopopiatul Târnava, *Crăciunelul de sus*, este situat sub coastele unor dealuri pitoreşti, încunjurat de păduri şi vii roditoare, al cărui început se pierde în negura trecutului depărtat.

Pe la anul 1820 se aminteşte preotul ortodox în Crăciunel, *Isac Oprea*, care a păstorit între anii 1820 şi 1848. In decursul pastoraţiei sale s'a făcut zugrăvirea bisericii din sat. Pentru a-şi duce la bun sfârşit munca începută, vrednicul preot a contribuit mult şi din al său la această faptă.

In 1848 preotul Isac Oprea e reclamat de „solgăbirăul" ungur Mártonfy dela Micăsasa, şi e învinovăţit că face parte din rândul revoluţionarilor români. Prigonit, preotul s'a refugiat în bătrânele păduri din apropiere.

In primăvara aceluiaş an, la marele praznic al Invierii Domnului, când preotul Isac Oprea slujea în sfânta biserică, douăzeci de soldaţi înarmaţi au înconjurat biserica, ear „solgăbirăul" Mártonfy cere preotului Oprea să-l urmeze imediat. Abia a terminat sfânta liturghie şi a fost luat şi dus, ear credincioşii săi l-au întovărăşit câţiva km. în mare jale. După două zile preotul — fu împuşcat, împreună cu alţi preoţi români, în pădurea comunei Jidvei, la o depărtare cam de 8 km. Feciorii săi, Onuţ şi Natanail, ajutaţi de 2 credincioşi din comună, într'una din nopţi l-au adus acasă şi l-au îngropat lângă altarul bisericii — fără preot.

Actualul preot din Crăciunel, păr. *Teodor Goga* a avut fericitul gând de a reîmprospăta în memoria credincioşilor figura, a cărei icoană trebue să rămână veşnic trează în conştiinţa lor. Unul din fiii aleşi ai comunei, *Gh. Rus*, a dăruit o placă comemorativă cu inscripţia: *In amintirea preotului Isac Oprea, slujitorul acestei biserici, 1820—1848, când a fost împuşcat pentrucă şi-a iubit legea şi neamul.*

A doua zi a prăznuirii Invierii Domnului din anul acesta a fost şi mai însemnată pentru Crăciunel: După terminarea sfintei liturghii, s'a făcut sfinţirea plăcii comemorative şi parastasul întru pomenirea vrednicului fost păstor sufletesc. Cuvântarea, rostită de părintele T. Goga, a fost dintre cele mai mişcătoare.

Placa a fost aşezată pe peretele din spre mează-noapte al bisericii şi constitue unul din obiectele de podoabă ale lăcaşului sfânt.

Pantilie Urian
student-teolog.

---

tura reală şi de aceea el nu admite decât o singură certitudine: certitudinea pe care o dă realitatea. Adevărat este pentru naturalism numai ceeace este dat în percepţie, ca un dat pozitiv şi palpabil. Adevărat este numai ceeace se poate determina cu ajutorul categoriei de substanţă şi cauzalitate. Chiar şi sufletul se află tot sub imperiul acestei legi. Căci naturalismul nu neagă deosebirea dintre materie, viaţă şi suflet — deosebire atât de evidentă în percepţie — ci el neagă numai deosebirea reală, deosebirea de esenţe. Imperiul sufletului este pentru naturalist sau un cuvânt gol, sau el e considerat numai ca un simbol al viabilităţii omului. Tainica viaţă a sufletului nu se deosebeşte întru nimic de viaţa care animă lumea plantelor şi a animalelor, ci ele sânt în esenţă una şi aceeaşi. Deosebirea dintre spirit şi materie e o simplă iluzie. Totalitatea, întregul existenţei este asemenea unui mecanism uriaş, nemărginit, în care omul este numei o părticică infimă, o zală într'un lanţ nesfârşit, o picătură în oceanul fără de fund al universului: omul este o parte din lumea lucrurilor, el este un lucru între lucruri. Naturalismul secularizează radical pe om. Fiinţa omului se pierde printre lucrurile materiale, care devin stăpâne absolute ale acesteia. Tot ceeace ar aminti provenienţa şi legăturile omului cu lumea supranaturală, este complet negat. Realitatea brutală a naturii — ca singura existenţă posibilă — îi răpeşte omului orce sentiment de responsabilitate şi deci de libertate, făcându-l sclav al naturii şi al instinctelor oarbe ale acesteia. Imperativul vieţii omeneşti — dacă se poate vorbi de un imperativ — este după naturalism „fii ceea ce eşti", adecă „fi natură"! Dar acest imperativ e un non-sens, căci omul nu poate să devină, aceea ce el este, ci numai aceea ce el nu este, ceea ce el „trebue" să fie. Sau educaţia trebue să se mulţumească cu aceea ce „este"? Atunci trebue să recunoaştem că ea nu mai are nici un sens. Sensul şi posibilitatea educaţiei sânt condiţionate de posibilitatea idealului. „Cine rămâne numai în realitate, acela nu-şi va putea fundamenta niciodată îndreptăţirea idealului său educativ".[1] Şi a realiza un ideal însemnează — vorbind filosofic — a idealiza realitatea, sau în sens creştin, de a îndumnezei natura. Iar această îndumnezeire presupune formidabile puteri etice. De unde să ia naturalismul aceste puteri? Căci ele îşi au obârşia într'o lume transcendentă şi nu în lumea naturii, în legile naturii sau în fenomenele naturii. Naturalismul face o greşală crasă atunci când — de dragul principiului monist — declară, că morala nu e altceva decât o fază a evoluţiei naturalului sau o putere elementară a instinctelor. Dar din instinctele naturale nu se poate naşte nici odată o etică, care să fie capabilă să împace conflictele dintre altruism şi egoism. O asemenea etică nu-şi poate avea obârşia decât în lumea spiritului, a conştiinţei pe care o naşte libertatea şi răspunderea omului în faţa lui Dumnezeu. Ceeace deosebeşte pe om de toată existenţa universului este că el are conştiinţa situaţiei lui şi viziunea idealului, pe care el trebue să-l realizeze în viaţă. Aici e momentul originar al orcărei educaţii.

Şi dacă socialismul marxist ridică naturalismul la rangul de suprem principiu eductiv, în senzul că el nu vede în individ decât rezultatul situaţiei lui materiale, atunci orce putere educativă dispare. Căci a ridica pe om dintr'o situaţie materială precară — marxismului nu i-a reuşit nici acest lucru — şi a-i făuri o altă situaţie mai bună, poate fi considerat ca un progres material, dar condiţiile materiale bune nu pot determina niciodată formarea caracterului. Impărtăşirea de cunoştinţe materiale poate avea drept urmare o participare mai intensă la viaţa politică sau la viaţa economică, — dar hotărâtoare pentru viaţa omului nu sânt numai problemele de natură materială, economică sau politică, cât mai ales problemele spirituale. Metafizica şi axiologia materialistă marxistă duc la negarea orcărei etici, căci, după noi, organizarea şi cultivarea egoismului nu poate fi socotită etică. Şi acolo unde nu poate fi posibilă etica, nu poate propăşi nici educaţia. Căci a educa însemnează a ridica pe om cât mai sus posibil în lumea valorilor veşnice — acesta este cel puţin senzul cuvântului german „Erziehen" „Hinausziehen".

Sau poate ca acest principiu fundamentel al pedagogiei şi al educaţiei să fie furnizat de idealismul humanist? La această întrebare am mai răspuns încă odată în alt loc.[2] Şi noi înţelegem prin idealism o concepţie metafizică, după care singura realitate adevărată nu este decât ideea, spiritul, raţiunea. Idealiste sânt sistemele filosofilor Kant, Fichte, Scheling, Hegel, Goethe, W. von Humboldt, cât şi sistemele neo-idealiştilor contemporani Natorp, Windelband, Cassirer, Rickert, Bauch etc., căci toate aceste sisteme sânt fundamentate pe credinţa că existenţă adevărată, veşnică şi absolută n'are decât ideea, care se revelează în lume ca fiinţa acestei lumi şi în fiinţa omului ca spirit şi raţiune. Lumea trebue să fie înţeleasă ca fiind în spirit, în idee, iar ideea, spiritul ca fiind imanente lumii. Pentru idealism nu există, aşadar, două lumi deosebite, lumea materiei şi aceea a spiritului, imanenţă şi transcen-

[1] M. Vanselow, Metaphysik der Erziehung, Berlin 1930, p. 9.

[2] Vezi Dr. Nicolae Balcă, Idealismul humanist şi pedagogia modernă, Telegraful Român 7, 14, 21 Iulie 1935.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţa preoţească a protopopiatului Jiu. — In ziua de 14 Mai a. c. preoţimea tractului Jiu şi-a ţinut conferinţa sa lunară.

După deschiderea şedinţei, se dă cuvântul Sf. Sale părintelui C. Zoican, care citeşte lucrarea: „Senzul divin al muncii", lucrare de actualitate şi foarte interesantă pentru toată lumea, dar în deosebi pentru preoţimea jiană. Lucrarea a fost foarte mult apreciată şi autorul felicitat. (O publicăm în alt loc al foii. *Red.).*

Apoi se dă cuvântul păr. T. Moşic, care citeşte lucrarea: „Impresii din primul an de pastoraţie".

In această lucrare-întroducere autorul stăruie mai mult asupra *conştiinţei preoţeşti* şi asupra *solidarităţii preoţeşti.* Autorul promite că, în câteva şedinţe viitoare, îşi va desvolta cât se poate pe larg subiectul acesta, care i-a fost dat din partea părintelui protopop I. Duma.

Autorul a fost mult apreciat de fraţii preoţi şi de către părintele prot. I. Duma.

După cele de mai sus, păr. protopop Duma face o amplă şi luminoasă dare de seamă despre şedinţele recente ale adunării eparhiale, şi ale conferinţei protopopeşti ţinute la Sibiu, sub preşedinţia I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

P. C. Sa insistă foarte mult şi îndeamnă Onor. preoţime la predică, la educarea tineretului în spiritul evangheliei, la organizarea şi îndrumarea societăţilor religioase, la catehizaţie regulată, la lupta împotriva sectelor etc. Toate îndemnuri date de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, la şedinţa conferinţei preoţeşti.

După aceste frumoase îndemnuri şi noutăţi aduse dela Sibiu, se anunţă conferinţa viitoare pentru primele zile ale lunei Iunie. *T. M.*

*

Forul în Zarand. — Secţia protopopiatului Zarand a *Forului* a desfăşurat rodnică activitate în această primăvară. Inţelegerea cu care mirenii zărăndeni au îmbrăţişat dezideratul Forului, o mai vie şi mai intensă propagandă a principiilor creştine şi mai ales aplicarea lor practică în societate şi familie îi învredniceşte de toată lauda. Mână în mână cu preoţii locali, în frunte cu protopopul, cărturarii Zarandului au dat viaţă acestei secţii a asociaţiunii creştine ortodoxe.

Până acum s'a organizat un ciclu de conferinţe în *Brad;* pentru după Paşti comitetul a hotărât continuarea activităţii în satele din jur.

Intâiul a vorbit tânărul advocat *Mircea Tisu,* despre ortodoxie şi comunism. Intr'o conferinţă plină de interes, a căutat să fixeze atitudinea ortodoxiei faţă cu doctrina capitalistă şi cea comunistă, conchizând că doctrina bisericii noastre condamnă comunismul, cu toată puterea credinţei ei, dar nu poate apăra nici capitalismul excesiv; ci, pe temeiul iubirii dintre oameni, osândeşte cămătăria şi câştigul exagerat. Insistă asupra situaţiei ortodoxiei în Rusia şi cu date elocvente arată rezistenţa religiei acolo, intrevăzându-se victoria vechei credinţe contra ateismului.

Dl *Tudor Popescu,* advocat în Bucureşti şi vajnic apărător al credinţei ortodoxe, a binevoit să ne onoreze ţinând o conferinţă despre: Sufletul naţionalismului românesc. Maiestrul barei a dovedit aceeaş putere de convingere asupra zărăndenilor, ridicându-ne timp de o oră cu verva sa într'o adevărată înălţare sufletească. Cu argumente de istorie, drept, tradiţie, a verificat existenţa sufletului specific românesc şi superioritatea lui.

Vicepreşedintele Forului, dl *Ioan Ghişa,* directorul băncii Crişana, a ţinut a treia conferinţă: despre ortodoxie ca factor în istoria neamului nostru. Ne-a purtat metodic şi instructiv în istoria bisericii şi neamului, trăgând concluzia că dacă credinţa tare în biserica noastră a fost aceea care ne-a menţinut ca neam, apoi ortodoxia noastră a fost aceea care a apărat limba şi tot ce ne caracterizează pe ardeleni, faţă cu acţiunea de desnaţionalizare a ungurilor catolici.

Drul *Cornel Tisu,* medic şi deputat, a încheiat seria conferinţelor din Postul mare, vorbind despre: Credinţă şi ştiinţă, şi evidenţiind existenţa lui Dumnezeu în orce mişcare, dela cele mai simple până la cele mai complicate.

Pentru activitatea lor conferenţiarii merită toată lauda.

Zarandul, nume evocator de măreţe epoci, nu putea să rămână rece nici în această acţiune.

Cinste lui! *M. Ramură.*

*

Noile parohii ortodoxe din „Secuime". — In vremea din urmă problema românilor din aşa zisa „Secuime" a fost luată în serioasă cercetare.

S'au dat ajutoare în multe părţi, s'a început o întinsă propagandă naţională şi culturală pentru luminarea şi întoarcerea în comunitatea românească a românilor maghiarizaţi. S'a ajutat şcoala, s'a ajutat biserica, aceste pârghii de ridicare pe culmi a popoarelor. Şi s'au văzut răsărind iarăş biserici naţionale pe un pământ pe care cu ani mulţi înainte se închideau bisericile româneşti transformându-se în romano-catolice.

In această grijă, cu care statul îmbrăţişează pe românii din Secuime, vedem răsărind câteva *parohii ortodoxe.* Sânt locuri unde românii secuizaţi vor să se întoarcă în sânul neamului prin poarta ortodoxiei. Era firesc să se creeze parohiile ortodoxe care să-i primească şi să le dea binecuvântarea: In acest chip întoarcerea lor e deplină şi statornică.

Inceputul făcut va trebui continuat metodic şi sprijinit în măsura necesităţilor de viitor ale vieţii româneşti de aici.

E vremea primenirilor. Aşteptăm revizuirea şi a gândurilor, şi a simţirilor, şi a atitudinilor: totul pentru promovarea intereselor de totdeauna ale neamului.

Iată porunca ceasului actual! — *Nicolae Grebenea,* teolog absolvent.

*

Conferinţă preoţească. — Preotimea tractului *Ilia* şi-a ţinut conferinţa de primăvară din acest an la *Burjuc.* După serviciul divin şi invocarea Duhului Sfânt, P. C. protopop *I. Josan* deschide adunarea, arătând rostul conferinţelor preoţeşti pentru desăvârşirea operei misionare.

Din raportul asupra activităţii pastorale a preoţimii şi a cercurilor religioase, s'a constatat opera edificătoare a preoţimii tractuale pe tărâmul vieţii religioase-morale.

Meditaţia, înainte de mărturisire, a rostit-o Pr. *M. Laslo;* pornind dela cuvintele: „Luaţi dară aminte de voi şi de toată turma" a făcut ca Onor. preoţime să trăiască câteva clipe de înaltă spiritualitate în preajma sfintei mărturisiri; ear înainte de împărtăşanie a rostit meditaţia ocazională părintele *Septimiu Iuga,* bine gândită şi cucernic spusă.

La propuneri s'au ridicat discuţii instructive despre: Secte, francmasoni, comunism, ateism şi combaterea lor prin organizarea şi activitatea societăţilor religioase: F. O. R., Casele culturale, Reuniunile de femei, Societatea Sf. Gheorghe şi a Oştii Domnului.

S'a arătat răul ce ni-l fac duşmanii organizaţi şi ajutaţi de străini, faţă de cari trebue mai ales să ne apărăm şi să răspundem organizându-ne şi unindu-ne în faţa pericolului comun.

Pr. *Rom. E. Iacob.*

*

Cercul religios-misionar Vălişoara, în protopopiatul Băiţa, a organizat sub harnica conducere a părintelui preşedinte *Al. Popa* în primăvara aceasta o izbutită misiune religioasă pentru credincioşii parohiei *Stoeneasa.*

Părintele preşedinte Alexie Popa şi Pr. Pavel Diniş, administratorul parohiei, au mărturisit o bună parte dintre credincioşi, iar la ora 3 p. m. s'a oficiat sfânta vecernie de cei patru preoţi prezenţi. La sfârşitul vecerniei părintele Popa, după ce a explicat credincioşilor scopul întrunirii a ţinut o predică despre Sf. Taină a Maslului (mânecând dela textul biblic, Iacob 5, 14).

S'a făcut apoi un maslu de obşte, ungându-se tot poporul cu unt de lemn sfinţit, când părintele Loghin Borza a rostit cuvântarea despre: Secte şi comunism; insistând în deosebi asupra sectanţilor *baptişti,* arată originea lor şi felul cum au fost sprijiniţi de stăpânirile ungare pentru a se încuiba în Ardealul nostru.

Pr. *L. B.*

*

Sfânta Mănăstire Sinaia, *monografiie de Arhim.* Serafim Georgescu, *starețul Mănăstirii, 1936, Tip. «Miricescu», Ploești, 108 pag. Prețul?*

Lucrarea P. C. Sale, Arhimandritului Serafim, cuprinde ştirile despre această sf. Mănăstire, adunate pe vremuri de fostul ei stareţ Nifon, *întregite de autor cu fapte şi împrejurări din timpul mai nou.*

Câteva vederi, privitoare la sf. mănăstire, zidită la anul 1695 de Marele Spătar Mihai Cantacuzino, măresc şi mai mult valoarea interesantei lucrări, care va fi cetită de sigur cu mare plăcere îndeosebi din partea numeroşilor vizitatori ai sfântului aşezământ, în apropierea căruia se înalţă cu fală Castelul Peleş, reşedinţa de vară a Familiei regale române. Inainte de a se clădi acest castel, ale cărui temelii s'au pus la anul 1875, Domnul şi Regele Romăniei, Carol I, *a stat în timpul verei, mai mulţi ani de-a rândul, în chiliile mănăstirii.*

*

Al. Lascarov-Moldovanu: *De vorbă cu sătenii,* vorbire la radio.

Editura „Cugetarea" dă la iveală o carte care e cerută de mult de toţi acei care, fie din scrierile sale, fie din ascultările la radio, cunosc pe scriitorul plin de duh creştinesc, *Al. Lascarov-Moldovanu...*

Este cea dintâi colecţie din numeroasele sale vorbiri la radio, — şi editura a înţeles s'o prezinte ca pe-o carte populară, care să poată sta lesne în mâna orcui.

Volumul cuprinde peste treizeci de vorbiri, care, într'o curată limbă românească, alcătuesc o adevărată antologie de pilde, învăţături, povestiri, veşti, îndemnuri agri-

---

denţă, ci numai o singură lume adevărată: lumea ideii. Deosebirea dintre materie şi spirit e ceva aparent şi trecător, ceva care va dispare cu totul la sfârşitul evoluţiei dialectice a istoriei spirituale. Lumea, materia va sfârşi prin a fi — la finea evoluţiei istorice — complet idealizată.[3] Şi această idealizare se face prin conştiinţa omului, prin Eul omului. Căci după filosofia idealistă nu există o transcendenţă, ca o existenţă străină de conştiinţă, sau un Dumnezeu străin şi departe de conştiinţa omului. Lumea şi universul se descompun în o multiplicitate de funcţiuni ale conştiinţii omului. Această conştiinţă este de aceea locul de realizare al conştiinţei absolute, căci după idealism absolutul, Dumnezeu nu se află la începutul evoluţiei spirituale, ci la sfârşitul acesteia. Dumnezeu nu „este" aşadar, ci el "devine". Şi el devine graţie Eului omenesc. Ba am putea să spunem, că această devenire spre absolut este devenirea Eului însuşi. Nu e locul să arătăm mai amănunţit dedesupturile eronate ale acestei metafizice, am făcut acest lucru cu altă ocazie,[4] dar ţinem să spunem, că această credinţă e fundamentul tuturor sistemelor filosofice idealiste. Eul omenesc devine un titan cu posibilităţi nemărginite. Realitatea adevărată nu se află decât în sfera Eului şi nimic nu se află în această lume, ceeace ar putea depăşi imperiul în care acest Eu domneşte. Gândirea acestuia e absolut suverană faţă de viaţă, căci abia graţie gândirii ideea se poate realiza în lume şi în viaţă, ceeace înseamnă că numai graţie gândirii viaţa şi lumea pot căpăta o formă.[5] Eul este realitatea ultimă care împrumută atât lumii cât şi vieţii realitate. Nu există nimic iraţional şi neînţeles care să se poată sustrage cunoaşterii acestui Eu. Forma, noţiunea filosofică, cuprinde în sine adâncurile vieţii. Raţiunea cunoaşterii este dumnezeitatea noastră, toată dumnezeitatea noastră se află în raţiune.

Identitatea mistică panteistă a Eului cu un principiu dumnezeesc şi încopcierea acestui Eu — graţie gândirii — cu lumea, face ca gândirea idealistă să se mişte într'o singură dimensiune: Eu şi lume.

[3] Comp. Hegel, Phänomenologie des Geistes, ed Larson şi Nic. Hartmann, Geschichte des deutschen Idealismus, Bd. 8. Leipzig 1929.

[4] Vezi Dr. Nic. Balcă, Die Bedeutung Gogartens und seines Kreises für die Pädagogik der Gegenwart, Weimar 1934.

[5] Idealismul păstrează senzul platonic al noţiunii „idee", căci pentru Platon ideea era „principiul formării".

Eclesiastul în versuri, de *Miron Abrudan,* cântăreţ bisericesc. Tip. diec. Arad, 1937, volumaş de 46 p. Preţul 12 lei.

Pentru a pune în versuri, pe seama poporului, texte din Sfânta Scriptură, se cere nu numai cunoaşterea limbii româneşti literare şi a celei bisericeşti, ci şi oarecare talent de scriitor. In lipsa acestora, aproape totală, versificarea trudnică a cântăreţului, care a voit să ne prezinte pe eclesiastul regelui Solomon în haina poeziei noastre populare, ni se pare greşită în cea mai mare parte. Decât o versificare, unde din consideraţiile rimei jertfeşti ideea, mai bine o proză, unde respectând forma bisericească de exprimare, tălmăceşti cuvântul biblic pe înţelesul mulţimii de astăzi.

*

Pilde creştineşti, din viaţa strămoşilor noştri, de Pr. *Const. Gr. Chirica,* Bârlad, 1937. Este a patra broşură în: Biblioteca „Lumina Parohiei". Preţul 6 Lei. — Lectură, cu preţ moderat, potrivită pentru massa credincioşilor.

*

Comemorarea *profesorului Dr. Grigorie Silaşi,* întâiul profesor de limba şi literatura română la universitatea din Cluj şi întemeetor al Reuniunii sodalilor români clujeni. — Broşură de 32 pag., se vinde, cu 10 Lei de exemplar, în folosul fondului pentru ajutorarea ucenicilor şi angajaţilor comerciali, de limba şi legea românească.

Comemorarea s'a făcut cu prilejul, când s'a sfinţit localul Reuniunii comercianţilor români din Cluj şi judeţ, în 14 Martie 1937; la reuşita serbării a contribuit, între alţii, profesorul universitar, *Dr. Ioan Lupaş,* printr'un frumos şi documentat cuvânt comemorativ, tipărit în această broşură, şi zugrăvind soarta uneia din nenumăratele victime ale intoleranţei maghiare, — victimă care trebuea să fie mai ales pròfesorul de limba şi literatură *română* în Clujul vremurilor de asuprire a tot ce nu era unguresc.

Astfel broşura aceasta, — publicată de Centrala Reuniunilor de meseriaşi, comercianţi, industriaşi şi muncitori români din toată ţara, — se înfăţişează cu adevărat ca „un crâmpei din lupta pentru emanciparea clasei noastre de mijloc de dincoace de Carpaţi".

*

Dl Sabin Drăgoi, neîntrecutul nostru compozitor bisericesc, ne dăruieşte, cum se anunţă din Timişoara, o nouă şi admirabilă lucrare de muzică bisericească: o liturghie, executată de curând şi cu mare efect, sub conducerea maestrului autor, la Biserica Prea Sfintei Fecioare Maria în Timişoara.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

cole şi cetăţeneşti, prăznuiri etc., — toate pline de o pătrunzătoare mireasmă creştină şi naţionalistă.

Orcine poate citi cu folos această carte, pe care o recomandăm cu căldură, — convinşi fiind de rostul ei în lupta culturală şi sufletească pe care neamul nostru o dă azi cu atâta putere.

Un volum de 240 pag., 40 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

*

Pr. D. Cristescu: *Sfânta mânăstire Arnota*, 1937, Tip. „Ep. Vartolomei" a sfintei episcopii Râmnicul-Vâlcii. 169 p. Lei 150.

O nouă lucrare, privitoare la istoricul sfintelor mânăstiri ale ţării noastre, tălmăcind începutul şi rostul lor în trecut şi în timpul de faţă, ne prezintă P. C. Sa Pr. *D. Cristescu*, consilier referent la sfânta Episcopie a Râmnicului Noului Severin.

Comorile de artă şi de evlavie, ale ctitoriei lui Matei Basarab dela Arnota († în 1654), sânt puse, cu numeroase vederi, în adevărata lumină pentru cei doritori de a cunoaşte trecutul şi prezentul unei biserici voivodale, astăzi pe calea unei restaurări complete din sărăcia şi ruina ce a copleşit-o.

*

Prima Cruce. — Este de obşte cunoscut că bisericile reformate au eliminat din cultul lor sfânta Cruce. Până când turnurile şi bisericile ortodoxe sânt stăpânite de cruce, turnurile reformate au în vârf *globul şi steaua biblică*, o caracteristică a cultului vechi.

Iată însă că în zilele noastre, această biserică trece prin mari frământări interne, care pot avea drept consecinţă întoarcerea bisericii reformate la cultul, învăţătura iconografia şi simbolica veche ortodoxă creştină.

Primul pas l-a făcut comunitatea reformată din capitala Ungariei. Aici se ridică azi prima biserică reformată în vârful ei cu o mare cruce.

Conducerea bisericii, care după lungi discuţiuni a luat această hotărâre, ştia că va avea de suportat critici şi observări din partea coreligionarilor din lumea întreagă. Drept aceea într'un comunicat dogmatic şi canonic şi-a justificat acest început de întoarcere la vechiul cult al epocei patristice.

Culegem câteva spice din acest comunicat: „De fapt crucea nu stă în contrazicere cu concepţia dogmatică a bisericii reformate, aşa a hotărât şi sinodul naţional reformat al anului 1929, hotărâre luată ca punct de mânecare la ridicarea noului lăcaş de închinare".

„Crucea fără corpus tocmai aşa nu stă în contrazicere cu concepţia dogmatică a bisericii reformate, ca şi ori care semn distinctiv biblic, care se refere la persoana sau la opera de mântuire a lui Hristos, ca de exemplu: steaua magilor, mielul, potirul, sau cununa de spini". „Considerăm că e bine să sa folosească crucea ca semn creştin. Acea biserică pentru care Vinerea Mare e cea mai însemnată sărbătoare, nu poate fi duşmană crucii"...

...„In şcoale, internate şi alte instituţii publice se întroduce crucea fără voia noastră, — şi noi ducem o luptă nejustificată... Toţi credincioşii reformaţi trebue să recunoască faptul, că nu crucea ne desparte de celelalte confesiuni, ci alte chestiuni ce privesc dogma şi cultul. Toate aceste motive le punem la inima credincioşilor, pentrucă puhoiul necredinţei şi al comunismului a ajuns până în pragul caselor noastre, şi nu numai una sau alta dintre biserici este periclitată, ci însaşi existenţa creştinismului...

...Şi în clipe grele numai Hristos cel răstignit pe cruce pentru noi ne poate întări şi salva". —

De aceea: pe noua catedrală reformată din Budapesta crucea vesteşte tuturora *iubirea*... Vor înţelege oare această vestire neastâmpăraţii revizionişti de acolo?

Pr. *Dr. Romul E. Iacob.*

Organizaţi Reuniuni de femei

AVIZ

Onor. Minister al educaţiei naţionale, prin ordinul circular cu Nr. 36.410 din 23 Februar a. c., a interzis elevilor de şcoală cercetarea cinematografelor, fără autorizarea sau învoirea direcţiunilor şcolare şi în special în zilele de Dumineci, înainte şi după ameazi. — Abaterile dela această dispoziţie se vor raporta aici.

Sibiu, 17 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Şezătoare literară la Sibiu

Cartea românească şi scrisul românesc adevărat îşi luminează cărările. Zori noui se arată. Oameni cu suflet şi gândire românească îşi scriu cu litere scoase din inimă curată simţirile lor. Scrisul îşi recapătă caracterul lui românesc cel puţin la o parte dintre scriitori, la aceia cari mai păstrează în suflet urme de strămoşi şi croesc temelii solide viitorului nostru. Cartea românească, care trebue să se ridice din inimă, care trebue să fie evanghelie culturii viitoare, lumină pentru veacuri, începe abia acum să fie scrisă. O simţim cum creşte trudnic din suflete ca florile de cireş, vestind o nouă înviere a literaturii bune şi isbind cu putere în literatura streină de sufletul şi aspiraţiile Credinţei şi Neamului nostru. Cartea aceasta se urzeşte acum încet în chiliile sufletelor artistice şi în Ardealul nostru ţinut atât sub zăvoare streine.

Ca argumentare prin concret, gruparea literară «Thesis» a organizat în 16 Mai a. c. în sala prefecturii oraşului nostru o şezătoare literară, prin care să facă legătura directă între sufletul scriitorului şi al cititorului. Au venit scriitori din întreg Ardealul.

Şezătoarea e deschisă de dl profesor Dr. V. Papilian. *Dsa vorbeşte despre o criză a cărţii, o criză generală, europeană. Cartea care înseamnă mult în viaţa omului, în viaţa unei Naţiuni, trebue să plece dela realităţile naţionale şi să lege verigile unui lanţ de spiritualitate, care să stăpânească materia, căci numai spiritualitatea învinge.*

Dl Olimpiu Boitoş *vorbeşte despre «Cartea ardeleană înainte de Unire».*

După această conferinţă a început şirul scrierilor originale citite de autorii lor:

Dl Septimiu Popa-*Cluj a citit o schiţă umoristică întitulată «Chibritele» (amintiri din temniţă).*

Dna Coca Farago *a citit poezia «Anticipaţie», şi «Fragment» dintr'un roman. Dl* Gh. Popa-*Mediaş a citit «Moartea pe munte» poezie pătrunsă de o notă de misticism şi «Manole vorbeşte zărilor» poezie inspirată de legenda Mânăstirii Curtea de Argeş. Domnul* Petre Neagoe *scriitorul ardelean dus de mult în America şi reîntors pentru câtva timp pe meleagurile unde s'a născut, a citit schiţa «Ochii» tradusă din englezeşte de dl A. Cotruş şi în care se vede influenţa mediului din copilărie asupra scriitorului. Dl* Gh. Samarineanu-*Oradea a citit «Gândirea» poezie filosofică. Dl* M. Axente-*Mediaş a citit schiţa «Moartea». Dl* T. Macovescu *a citit poeziile «Omul», «Incet se lasă noaptea», «Florile» şi «Eroii». Dl* Paul Contant *a citit un frumos fragment din romănul de curând apărut «Râia» în care biciueşte satiric moravurile politice dela noi.*

Şezătoarea o închee dl Aron Cotruş, *poetul iubit al tinerelor năzuinţe naţionale, prin citirea poeziilor «Pânea noastră», „Dintru început de început", «Rănitul», «Peste creste ude», „Horia" şi poemul «Ţara». Din repezi scăpărări de cremene sar scântei de gând şi crez nou, imagini străfulgerate de noi idealuri.*

INFORMAŢIUNI

Săptămâna cărţii *se inaugurează în 26 Mai 1937. S'au pregătit, în acest scop, librăriile şi autorii şi editorii. Rămâne ca* **cetitorii** *se îndreptăţească, în măsură cuvenită, aceste pregătiri, alegând tot ceea ce e bun şi vrednic de sprijinit şi răspândit.*

Aniversarea zilei 3/15 Mai 1848 se face în anul curent la Blaj deodată cu sărbătorirea celor două sute de ani dela întemeerea oraşului de pe maluri târnăvene. Festivităţile s'au fixat pentru ziua de 30 Mai c. —

Comemorând pe 3/15 Mai, confraţii unui mare cotidian din Bucureşti fac greşala, *comisă şi la altă ocăzie*, şi publică portretul lui *Gh. Bariţiu*, încredinţaţi că au prezintat cititorilor figura — lui Simeon Bărnuţiu. Deslušire ar putea găsi în orce librărie, unde figurile menţionate sânt arhicunoscute.

Congresul *general anual al LIGII CULTURALE, care s'a ţinut anul trecut la Braşov, — conform hotărârii comitetului central executiv, anul acesta 1937, se va ţinea, în 27—29 Iunie,* **la Iaşi.** *La importanta manifestare culturală şi naţională a congresului e de dorit să participe cât mai mulţi intelectuali din întreaga ţară.*

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din *Criţ*, protopopiatul Sighişoara, mulţumeşte fiilor săi credincioşi, astăzi lucrători în Bucureşti, cari printr'o colectă întreprinsă între ei au cumpărat şi donat bisericii: un rând de odăjdii, un Penticostar şi o cruce, — toate în valoare de 7520 lei. — Mulţumim şi Reuniunii femeilor ortodoxe din loc, care a doua zi de sfintele Paşti a dat o serbare culturală împreunată cu teatru, realizând un venit de 2900 lei. Cu această sumă au mărit „Fondul pentru procurarea de ornate bisericeşti", creiat tot de reuniune prin contribuiri lunare: Fondul de prezent se urcă la suma de 4350 lei. — Pr. *Nicolae Mihaiu.*

Examenele de bacalaureat din acest an se ţin între 25 Iunie şi 10 Iulie. Inscrierile se fac prin şcoala, unde a absolvit candidatul. Absolvenţii vechi de liceu se înscriu până la 31 Mai, absolvenţii noi îndată după închiderea cursurilor. Absolvenţii cu 7 clase au drept să aleagă între latină cu ştiinţele naturale, şi între matematici cu ştiinţele fizico-chemice.

Să înjuri e oprit. Poliţia greacă dela Atena a dat poruncă aspră, care opreşte înjurăturile, sub pedeapsă, în tot cuprinsul ţării. Ziarele greceşti susţin, că prostul obicei de-a înjura nu e de origine grecească, ci e importat din ţări vecine. Injurătura este de altfel un rău obicei încetăţenit *şi la noi* cu atâta putere, încât cel mult dacă, în acest punct, ne întrec vecinii de dincolo de Tisa, cunoscuţi ca mari meşteri la înjurat. Pedeapsa din Grecia pentru nenorocitul năravi, merită să fie întrodusă pretutindeni, unde oamenii nu ştiu să-şi înfrâneze limba asămănându-se cu or care birjar şi corturar.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 23 Mai 1937, va predica părintele *Gh. Secaş.*

Conferinţă publică. Duminecă, în 23 Mai 1937, ora 6 d. a., în sala prefecturii judeţului Sibiu, conferenţiază dl *Ion Pillat* despre: Sufletul clasic în literatura română.

Nr. 5096 Ep.

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindere zidirea bisericii ortodoxe în comuna **Valea-lungă** — lângă Blaj.

Cei ce doresc să ia în întreprindere zidirea acestei biserici, vor înainta până la *11 Iunie a. c.* oferte în scris Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, unde se pot vedea zilnic planurile, devizul şi condiţiunile, şi se dau informaţiuni.

Odată cu ofertele, reflectanţii vor depune la cassieria Consiliului arhiepiscopesc garanţie de Lei 20.000 (douăzecimii) în numerar sau efecte de stat.

Oferte fără garanţie nu se primesc.

Sibiu, 20 Mai 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Publicare de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din comuna Meşindorf, judeţul Târnava-mare, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu ofertă închisă, zidirea bisericii, conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc sub Nr. 4197/1937.

Ofertele închise şi sigilate, însoţite de o garanţie de 5% în numerar sau în acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, care se ţine în ziua de *13 Iunie 1937*, în şcoala de stat din Meşindorf.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Meşindorf, la 17 Mai 1937.

Oficiul parohial:

(26) 1—2 Preot **Alexandru Oprişiu**
paroh ortodox român

Nr. 4800/1937. [24] 1—2

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ort. român din Sibiu cumpără 300 stângini de lemne de foc, esenţă fag de prima calitate şi neplutite, pentru instituţiunile sale din Sibiu.

Lemnele sunt a se furniza până la 16 August 1937.

Ofertanţii vor înainta oferte în scris până la *31 Mai 1937*, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de furnizare şi se dau informaţiuni.

Odată cu ofertele se va depune o garanţie în sumă de Lei 10,0000 (zece mii) în numerar.

Oferte fără garanţie nu se primesc.

Sibiu, 12 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din comuna *Ungra*, jud. Târnava-Mare, dă în intreprindere, prin licitaţie publică cu oferte închise, zidirea bisericii, conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 3396 din 14 April 1937.

Ofertele închise şi sigilate, însoţite de o garanţie de 5% în numerar, sau acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, care se ţine în ziua de 30 Mai 1937 ora 4 p. m. în şcoala de stat din Ungra.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Ungra, la 3 Mai 1937.

Oficiul parohial ortodox român.

[23] 1—2 **Pr. Gheorghe Cristea.**

Clopote, **Policandre, Sfeşnice, Potire, Cădelniţe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc şi steluţă, Copie, Linguriţă, Clopoţel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciuliţe, Icoane, Ornate, Căldăruşi de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela Librăria Arhidiecezană Sibiu. Informaţiuni se dau cu plăcere.**

Redactor responsabil: Pr. Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 30 Mai 1937 — Nr. 22

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ni se înstreinează o parte din neam!

Azistăm îndureraţi la acţiunea de strâmt fanatism pe care statul clerical major al uniaţiei o desfăşoară tot mai febril pentru înstrăinarea definitivă a unei părţi de neam. Am proectat în diferite rânduri din postul nostru o lumină puternică peste această profund condamnabilă acţiune, cu speranţa că doar doar se vor trezi şi factorii ei din starea de somnambulism care-i mână obsedant în această lucrare primejdioasă. Deşi speranţa noastră, mereu desminţită, nu mai prea aşteaptă nimic bun dela cei învârtoşaţi în răul papistăşesc, continuăm totuşi să semnalăm din când în când etapele acţiunii lor jalnice, cu dorinţa să se sesizeze odată de primejdia care ne paşte fruntaşii neamului, factorii conducători de ţară. E necasară o mobilizare generală a atenţiunii publice româneşti în faţa acestei acţiuni care strică liniştea şi unitatea neamului, slăbindu-i puterile şi împedecându-l în orice sforţare de refacere. Trebue să se convingă orice conducător de treburi publice că aci în uniaţie puroiază o rană care interesează vital întreg neamul. Aceasta nu e o chestiune de conştiinţă particulară, ci o problemă de neam la a cărei rezolvare va trebuì să se purceadă cât mai curând într'un acord general.

Nu e o chestiune de conştiinţă particulară pentru că poporul unit nu se ştie despărţit în nici un punct de credinţă de cel ortodox. Toată desbinarea poporului e chestie de administraţie şi de matricolă şi şi aceasta s'a operat fără ca el să fie întrebat, în urma unui târg între iezuiţi şi câţiva protopopi. O recunoaşte aceasta, fără să vrea, cu nenorocul ce-l caracterizează în formularea gândurilor, chiar şi I. P. S. Sa Mitropolitul Alexandru Nicolescu în discursul ţinut la inaugurarea recentă a colegiului unit din Roma când declară: «Indată însă ce (!?) Transilvania ajunge în 1691 sub stăpânirea casei imperiale de Austria, *începuseră încercările de reunire a Românilor cu Roma. Inceputul îl făcuse împăratul Leopold I, care în 23 August publică un decret în baza căruia toţi preoţii cari se vor unì, cu bisarica Romei, se vor bucura de toate drepturile şi privilegiile clerului catolic de rit latin*». (Punctuaţia ţine de discurs). Aşadar începutul l-au făcut Românii, dar... totuşi l-a făcut... apostolul Leopold I cu... predica privilegiilor. La începutul... convertirii nu stă deci cuvântul, ci privilegiile.

In alt discurs în faţa papei I. P. S. Sa mitropolitul Nicolescu declară că «dupăce am rătăcit — fără voia noastră atâtea veacuri», «Roma ne-a întors iarăşi la isvoarele credinţei romane în 1700». Frumoasă metodă de-a scoate pe cineva din rătăciri şi de a-l «răscumpăra» prin... privilegii. Straşnici apostolii aceştia ai Romei!

Dar privilegiile s'au promis preoţilor, nu poporului. Preoţii făceau şi desfăceau la catolici pe vremea aceea. Şi curios efect: dai preoţilor privilegii şi-ai convertit... poporul. Ce popor bun şi altruist! De dragul privilegiilor acordate preoţilor, el se lasă (vorba vine, par'că l-a întrebat cineva!) convertit şi mântuit.

Unde s'a mai pomenit aşa ceva în lume? Să «converteşti» un popor printr'un decret împărătesc cu privilegii pe seama preoţilor, iar convertirea să devină fapt împlinit printr'un contract subscris la o dată precisă (la 7 Octomvrie 1698) de mai mulţi protopopi.

A putut însemna desbinarea aceasta religioasă a unei părţi de neam, o transformare de convingeri, o experienţă a trecerii din întunerecul perzării la lumina mântuirii? Au umblat prin popor predicatori cu grai fierbinte ca să pună în mişcare sufletele şi să producă zguduirile de conştiinţă ale celui care îşi dă seama de rătăcirea în care a trăit până acum? A vorbì astfel despre desbinarea dela 1700, însemnează pur şi simplu a o satiriza.

La baza uniaţiei nu stă nici o convertire. Uniaţia din toată lumea e cea mai comică, mai tristă şi mai parodiantă formă de creştinism: e născută la un târg (ca de vite), e singura formă de creştinism care n'are la origine o mişcare de convertire. I-am putea da chiar o definiţie: uniaţia e acea formă unică de creştinism care s'a născut printr'un târg. Uniţii sunt acei creştini cari au la temelia acestei forme de credinţe a lor vânzarea a ceva spiritual pentru ceva material. Uniaţia e cea mai coborâtă formă de creştinism; e o profanare a creştinismului.

Dar în situaţia aceştia sunt şefii. Ei sunt «vânzătorii». Poporul sărmanul nu ştie nimic. Sau n'a ştiut. Ce-a ştiut poporul că mitropolitul şi cu protopopii lui s'au «convertit» la altă credinţă?

Nu i s'a spus nimic. «Se temeau de popor». Totul a rămas jos ca mai înainte. Iată de ce am spus că uniaţia nu e chestie de conştiinţă particulară.

Acum însă încep să-i strecoare, azi una, mâne alta, tot pe rând ca să nu se alarmeze, dogmele şi obiceiurile străine. De aceea e necesar ca să ne sesizăm înainte de ce nu e prea târziu.

Semnalăm câteva fapte recente cari ilustrează acţiunea de-a rupe şi real ramura unită dela trunchiul neamului.

Săptămâna trecută a fost purtat cu alaiu prin satele unite din judeţul Făgăraş, Sibiu, Târnava Mare şi Mică nunţiul papal Andreio Cassulo.

Chestia aceasta cu nunţiul papal e foarte curioasă. Se spune că nunţiul papal e un ministru plenipotenţiar al papei, bucurându-se de drepturile de cari se bucură orce ambasador. Numai cât în legătură cu nunţiul papal răsar câteva deosebiri: orce ministru plenipotenţiar al unui stat străin are pe lângă pura însărcinare de-a reprezenta statul respectiv pe lângă statul nostru şi pe aceea de-a ocrotì pe cetăţenii acelui stat aflători în statul nostru. Prin urmare nici un ministru plenipotenţiar nu are nici o jurisdicţie asupra cetăţenilor statului nostru. Aceasta ar însemna că statul nostru nu mai e deplin suveran peste cetăţenii săi, ci îşi împarte această suveranitate cu alt stat care are drept să intervină decâteori i se pare că un cetăţean al statului român nu e suficient de satisfăcut de statul român.

Ori ceeace nu intră în competenţa nici unui ambasador, intră în competenţa nunţiului papal. Acesta are drepturi nu peste cetăţenii statului Vatican, ci peste cetăţenii români de confesiune catolică sau unită. Aşa se spune b. o. în dreptul catolic al lui I. B. Sägmüller (Fr. im. Bd. I 1914, I Band, p. 431). «Nunţii apostolici au dreptul de supraveghiere asupra stărilor bisericeşti din cuprinsul nunţiaturii şi de supraveghiere a relaţiilor dintre Biserică şi Stat în acel loc». Drepturile acestea pretinse de catolicism, statul nostru le-a recunoscut prin nenorocitul de Concordat şi iată-ne stat supus supraveghierii Vaticanului, având să suferim amestecurile aceluia în treburile noastre interne.

Dar dacă nunţii de până acum au făcut un uz mai cuminte, mai ascuns de aceste pretenţii umilitoare pentru noi, iată că nunţiul actual porneşte pe faţă în inspecţii prin ţară şi acestui inspector al unui stat străin autorităţile îi fac primiri oficiale. Unde este demnitatea noastră ca stat când acceptă pasiv tratarea lui ca a unei colonii a statului Va-

---

* FOIŞOARA *

Decizia ministerială privitoare la secte

CAPITOLUL I

Asociaţii religioase interzise

ART. I. Sânt cu desăvârşire interzise, sub sancţiunea pedepselor prevăzute în codul penal, acela asociaţiuni religioase care propagă doctrine de natură a aduce atingere legilor de organizare a Statului şi instituţiunilor sale şi care prin practicile lor rituale contravin bunelor moravuri şi ordinei publice.

Asociaţiunile religioase identificate până azi şi a căror existenţă, creare sau funcţionare *este cu totul interzisă*, sânt: *Asociaţiile mileniste* (Asociaţia internaţională a studenţilor în Biblie, Martorii lui Dumnezeu Iehova, Societatea de Biblii şi Tratate), *Penicostaliştii*, Biserica lui Dumnezeu apostolică, Pocăiţii, *Nazarenii*, *Adventiştii reformişti*, *Secerătorii*, Hliştii, *Inochentiştii*, Stiliştii.

Organele administrative şi poliţieneşti *vor închide casele de rugăciuni ale acestora* şi vor trimite la urma lor pe toţi aceia care se vor întrunì în orce loc, spre a mărturisì doctrina şi a practicà ritul religios al unor astfel de asociaţii religioase interzise. Vor oprì orce propagandă de prozelitism religios, fie că această propagandă se face verbal, fie că se face în scris prin răspândirea de broşuri, reviste, etc..., de către colportori, membri ai acelor asociaţii religioase interzise.

Vor confişca acest fel de scrieri şi vor trimite pe colportori la urma lor.

Broşurile confişcate se vor trimite, deodată cu actele încheiate, Ministerului de interne, iar acesta la va înainta Ministerului cultelor şi artelor.

Pentru cei ce nu se vor supune la aceste măsuri administrative sau poliţieneşti, vor dresa acte de dare în judecată, ca turburători ai ordinei publice şi contravenienţi la legile pentru apărarea şi liniştea statului.

Se va interzice orce activitate *tipografiilor şi societăţilor civile sau comerciale, care tipăresc broşuri sau lucrări cu conţinut religios interzis, pentru uzul sectelor, iar scrierile se vor confisca.*

CAPITOLUL II

Recunoaşterea asociaţiilor religioase

ART. II. Nici o asociaţie (grupare) religioasă nu va putea să funcţioneze, adică membrii ei nu vor putea mărturisì în public o doctrină religioasă şi nu vor putea exercita un cult public, dacă nu va obţinea în prealabil în acest scop o recunoaştere şi o autorizaţie din partea ministerului cultelor şi artelor, dată în condiţiile deciziei de faţă.

Celorce vor contravenì acestor dispoziţii, li se aplică măsurile prevăzute în art. 1, alin. 3, din prezenta decizie.

ART. III. Pentru obţinerea recunoaşterii unei asociaţii religioase, se cere ca un număr de cel puţin *100 membri* bărbaţi cetăţeni români, majori, capi de familie, dovedind oficial că nu mai aparţin nici unui cult, care se bucură de exerciţiul tuturor drepturilor civile şi politice, să înainteze ministerului un memoriu, cu expunerea doctrinei religioase şi a practicilor rituale, precum şi principiile unui statut de organizare al unei adunări locale a acestei asociaţii. Cererea pentru recunoaşterea asociaţiei religioase va cuprinde semnături legalizate de autoritatea legală şi va fi însoţită de acte oficiale care să confirme calităţile cerute prin acest articol.

Acest număr minim de cetăţeni se poate întrunì în prealabil conform legilor pentru întrunìri publice, spre a discuta memoriul de credinţă şi de practici rituale şi a fixa principiile de organizare ale unei comunităţi locale.

CAPITOLUL III

Asociaţiile religioase recunoscute anterior

ART. IV. Organizaţiile locale ale asociaţiilor religioase recunoscute de ministerul cultelor şi artelor prin deciziile anterioare, adică *adventiştii de ziua 7-a* şi *Creştinii după evanghelie*, vor putea con-

tican? Nu se înrădăcinează în sufletul poporului nostru gândul că pe deasupra statului nostru e un domn mai mare care porunceşte aici, papa dela Vatican?

Dar mai perzistent ochește acţiunea catolică de înstrăinare tineretul intelectual unit. Pe când tineretul neamului din toata provinciile e omogenizat şi înfrăţit astăzi sub dogoarea unor idealuri de mărire, demnitate şi spiritualitate românească, de completă emancipare de sub sclăviile politice, economice şi spirituale ale străinilor, tineretul unit e rupt din această comunitate şi pus sub conducere unor «maeştri» străini să militeze pentru idealuri complet străine de aspiraţiunile româneşti. Iţi face impresia unei mici turme zăpăcite, dată în exploatarea unor negustori cari îşi urmăresc idealurile lor.

Românii cari au fost în toamna trecută la serbările jubilare ale «Astrei», unde M. Sa Regele şi I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae au afirmat necesitatea unităţii sufleteşti a neamului, au avut ocazie să se vadă acostaţi de diverşi tineri cari îşi urmăreau tristele lor «idealuri» în completă disonanţă cu atmosfera serbării şi cu aceea ce s'a afirmat acolo: erau nişte tineri cari cerşeau dela participanţii, veniţi acolo pentru afirmarea unităţii sufletului românesc, contribuţii pentru «un cămin studenţesc». Când oamenii priveau, după ce-şi dădeau generos obolul în atmosfera înălţătoare a acelor momente, la biletul ce le rămânea dela tineri, observau stupefiati că era vorba de un cămin studenţesc cu numele «Fer. Augustin», pus sub conducerea călugărului catolic Baral. Mai zilele trecute acelaş lucru îl făceau pe străzile Sibiului ortodox nişte domnişoare, având grijă să nu spună că e vorba de un cămin unit.

Aşadar tineretul unit nu mai e lăsat să-şi petreacă anii cei mai fecunzi în îmbujorarea idealurilor naţionale cu întreg tineretul neamului, ci e scos din mijlocul acestuia şi dat în grija unui călugăr francez ca să-l crească pentru idealurile catolicismului universal, pentru idealuri fără neam şi fără ţară. Iar căminul acesta de înstrăinare se construeşte cu banul mulţimii ortodoxe (suntem siguri că la sfârşit se va spune că e «darul» papei şi vor fi îndemnaţi tinerii să lesine de recunoştinţă gândind la el. Acesta e sistemul prin care se «educă» sărmanul tineret unit în sentimente de ataşament către papa).

Acelaş Baral, descins acum câţiva ani cu cufăraşul în Gara de nord ca să înveţe pe români despre Eminescu a adunat cu grije pe toţi tinerii uniţi ceva mai răsăriţi găsiţi în păcatul colaborării cu cei ortodocşi şi sub «geniala» lui îndrumare, ca şi care nu se găsea alta în România, scot o revistă greco-catolică literară «Decalogul».

Ce vreau să înveţe tinerii uniţi dela patărul Baral? Şi cine este acest Baral? Nimenea nu s'a împedecat de acest nume în galeria glorioaselor nume ale literaturii franceze actuale. Oare trebue să leşinăm în faţa unei mediocrităţi de import, venită la noi cu scopuri cari nu sunt în favorul nostru, numai pentrucă e franceză? Ce poate învăţa azi un tineret român dela o asemenea fiinţă rătăcitoare şi al cărei nume nu spune nimic? N'avem noi tradiţia noastră minunată, sufletul nostru românesc, maeştrii noştri români din trecut şi de azi, idealurile noastre ca neam? Să le părăsim pe toate pentru un... Baral? Sau să aşteptăm să ni le înţeleagă şi interpreteze el? Mare naivitate, dacă nu şi mai rău.

Un alt fapt de o gravitate excepţională, sărbătorit cu surle de statul major uniat în zilele acestea, e inaugurarea colegiului pentru tinerii uniţi cari studiază teologia la Roma. Acest colegiu însemnează nici mai mult nici mai puţin decât că în scurtă vreme cea mai mare parte din preoţii uniţi ai satelor noastre vor fi foşti studenţi ai institutelor de propagandă din Roma. Ce creştere vor primi aceşti tineri în acele institute şi chiar în acel colegiu pus sub conducerea unor călugări străini? Cu siguranţă că nu se vor îngriji — şi nu vor fi în stare s'o facă — patării străini de educaţia în spirit românesc a viitorilor preoţi uniţi şi tot aşa de puţin vor fi în stare să dea acestora îndrumări de viaţă potrivite împrejurărilor şi nevoilor concrete din viaţa poporului nostru. Unde vor duce aceşti conducători duhovniceşti de mâne poporul unit, dacă nu se va petrece, ceeace-i mai probabil, o ruptură definitivă între aceşti înstrăinaţi cu limbă păsărească şi popor o ruptură definitivă?

Ştim că statul german încă prin 1924 limitase precis numărul tinerilor germani cari au să studieze la Roma, pentrucă nu voia să se pomenească cu o preoţime străină de aspiraţiile poporului şi atârnătoare cu tot sufletul ei exclusiv de voinţa şi de poruncile Vaticanului.

Statul nostru însă în loc să-şi apere viitorul suveranităţii sale şi fiinţa proprie a neamului, limitând numărul tinerilor cari se înstreinează an de an la Roma, încurajează însuşi printr'un ajutor considerabil această înstrăinare în massă. In fiecare an statul român dă 250.000 lei Blajului pentru ajutorarea tinerilor cari studiază teologia la Roma. De ce suma aceasta enormă pentru asemenea scop potrivnic intereselor neamului nostru? N'are Biserica unită 3 Academii teologice în ţară, dintre cari una dă pentru toţi absolvenţii lor licenţe? Pentru 1 milion şi ceva de suflete n'ajung aceste 3 Academii teologice? Ce sumă ar trebui să acorde atunci statul român pentru studenţii teologi în străinătate ai celor 14 milioane de români ortodocşi? Ori ştiut este că pentru aceştia nu se prevede sistematic nici o sumă măcar cât de mică.

Toate acestea ar trebui să formeze subiect de grije pentru lumea noastră cu răspundere, căci ele duc spre mari primejdii naţionale.

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: profesorul *Grigorie T. Marcu* — Număr pe Iunie 1937 cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Semnificaţia restaurării mănăstirii brâncoveneşti. Dr. Sebastian Stanca: Propaganda uniaţiei în Munţii Apuseni. Preot Gh. Secaş: Despre vrednicia preoţească. Preot I. Bunea: Trăirea prin credinţă a fericitului Augustin. Preot Simion Radu: Doctrina romano-catolică despre indulgenţe. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Regimul sectelor din România (I. Cuprinsul recentei decizii a ministerului cultelor). Pentru izbânda lui Hristos. Grigorie T. Marcu, Preot S. Cândea, N. N. şi Zaharie Radu: Mişcarea literară: La picioarele Mântuitorului. Troparul ceasului al treilea în rânduiala epiclezei. Biblia ilustrată. Geneza. Bunurile bisericeşti în primele şase secole. Invăţături morale pentru educaţia ostaşilor. Ion Suciu, D. Călugăr şi P. Brudea: Cronică: Praznicul dela mânăstirea brâncovenească. Adunarea eparhială. Comemorarea lui Partenie Cosma la Sibiu. † Adolf Deissmann. Gr. T. Marcu: Note şi informaţii.

Asociaţia clerului „A. Şaguna" — secţia Sibiu

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociaţiei clerului «A. Şaguna», — având arhiereasca binecuvântare, convocăm adunarea anuală ordinară a secţiei la Cohalm (Rupea) pe ziua de Joi, 3 Iunie a. c. cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 8·30 dimineaţa: Slujba Sf. Liturgii şi chemarea Duhului Sfânt. Predica: Protopop Alexandru Brotea.

2. Ora 10. Deschiderea adunării.

3. «Asociaţiile religioase» — conferinţa P. C. Trandafir Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc.

Masă comună.

4. Ora 3. Raportul general pe anul 1936.

5. Raportul casierului.

6. Căminul dela Bazna.

7. Propuneri (se vor anunţa în scris comitetului cu cel puţin 3 zile înainte de adunare.

8. Inchiderea adunării.

(Notă: Membrii comitetului sânt convocaţi la şedinţă în Cohalm pe ziua de 2 Iunie, ora 6 d. a.).

Pentru încuartiruire şi masă, preoţii se vor adresa direct părintelui protopop Alexandru Brotea din Cohalm — judeţul Târnava-mare.

Sibiu, la 15 Mai 1937.

Em. Cioran — *preşedinte*

I. Bânda — *secretar*

Nr. 4549—937.

Circulară

către toate oficiile parohiale ort. rom. din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu

In oraşul *Satu-Mare* şi în *Vişeul de sus* (Maramureş) sunt în edificare bisericile ortodoxe române, demne de cerinţele timpurilor de astăzi, dar credincioşii noştri de acolo, nedispunând de mijloacele necesare pentru terminarea lor, apelează şi la obolul obştesc.

Invităm deci, Cuc. noastră preoţime din parohiile mai înstărite să îndemne credincioşii noştri a contribui cu ce vor putea în scopul indicat, trimiţând rezultatul colectei pe adresa Oficiul parohial ortodox român din susnumitele localităţi.

Sibiu, la 8 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

---

tinua aetivitatea lor, cu condiţie ca în termen de şase luni dela publicarea în Monitorul Oficial a acestei decizii, să fie conformat întru totul dispoziţiunilor de faţă.

In primele luni ale intervalului de timp menţionat în alineatul precedent, organizaţiile actuale locale, recunoscute de ministerul cultelor şi artelor, vor înainta acestui minister statutul lor de organizare locală cu toate datele prevăzute în prezenta decizie, pentru reînoirea autorizaţiei de funcţionare.

Adunările locale care nu se vor supnne acestor dispoziţiuni şi acelea care nu vor obţinea reînoirea autorizaţiei de funcţionare, vor fi oprite de a funcţiona, casele lor de rugăciuni vor fi închise, iar membrilor li se vor aplica măsurile dela art 1 din această decizie.

ART. V. *Baptiştii din Vechiul Regat, din Basarabia şi Bucovina*, până la unificarea regimului baptist prin lege, pe întreaga ţară, se vor supune prevederilor acestei decizii.

Baptiştii din aceste teritorii, care aveau organizaţii la punerea în aplicare a legii pentru regimul general al cultelor, înscrise în registrul persoanelor juridice, îşi vor putea menţinea aceste organizaţii, cu condiţia de a-şi pune statutele lor în concordanţă cu dispoziţiile acestei decizii, a le trimite Ministerului cultelor şi artelor, şi a obţinea dela acest minister reînoirea autorizaţiei pentru funcţionare.

Pentru îndeplinirea acestor formalităţi se acordă un termen de şase luni.

ART. VI. Comunitatea *baptistă, prevăzută de art. 53 din legea pentru regimul general al cultelor*, îşi menţine dreptul de a se organiza în teritoriile judeţelor menţionate în cererea sa, înregistrată sub Nr. 52.530 din 1927, cu condiţia de a-şi pune în concordanţă statutul aprobat prin jurnalul Consiliului de miniştri Nr. 2680 din 21 Noemvrie 1927, cu dispoziţiile legii pentru regimul general al cultelor şi ale deciziei de faţă şi a-l înainta Ministerului cultelor şi artelor pentru o nouă aprobare.

Ceilalţi baptişti din celelalte judeţe ale Transilvaniei se vor putea organiza în comunităţi, fie pe temeiul statutului prevăzut de art. 53 din legea cultelor, pus de acord cu această lege şi decizie, fie pe temeiul dispoziţiilor din această decizie.

Toate organizaţiile locale baptiste din Transilvania şi judeţele vecine, recunoscute şi autorizate pe baza unui statut aprobat de minister, vor trebui să *obţină o nouă aprobare* a statutelor lor de organizare, în termen de şase luni dela publicarea prezentei decizii în Monitorul oficial, în termenul şi cu îndeplinirea conditiunilor din art. 3 al acestei decizii.

ART. VII. Predicatorii asociaţiilor religioase recunoscute de minister, care au obţinut numai autorizaţii personale, provizorii, vor trebui să ceară reînoirea autorizaţiei în condiţiunile art. VIII din această decizie.

CAPITOLUL IV

Autorizarea filialelor asociaţiilor religioase

ART. III. Pentru autorizarea unei filiale, Asociaţia religioasă autorizată de care depinde va înainta Ministerului cultelor, cererea unui grup de *cel puţin 50 de credincioşi, cari îndeplinesc condiţiunile şi calificarea dela art. II, al. 2 şi 3 din această decizie, dovedite cu acte, împreună cu următoarele acte:*

1. *Un tablou cu numărul, numele, pronumele, domiciliul, naţionalitatea, origina etnică, starea civilă şi starea confesională a membrilor comunităţii locale.*

Datele din tablou vor fi vizate şi certificate pentru exactitate de autoritatea locală, căreia i se vor da la cerere orce acte va crede necesare pentru viză şi certificare oficială.

Rubricile din tablou vor cuprinde numărul, data actelor şi autoritatea care le-a emis.

Starea confesională se va proba cu dovada ofiţerului stării civile, prevăzută de art. 45, alin. 5, din legea pentru regimul general al cultelor.

Copiii sub 18 ani vor fi trecuţi la numărul de ordine din tabloul părinţilor.

Ceice sânt prin naştere membri unei asociaţii religioase recunoscute, vor face dovada situaţiei lor religioase cu extrasul oficial de pe actul lor de naştere;

2. Dovada oficială că dispun de un local propriu pentru o casă de rugăciuni, care să îndeplinnască condiţiunile de salubritate cerute de regulamentele sanitare locale;

3. *Dovada oficială că localul destinat casei de rugăciuni se găseşte la o depărtare suficientă şi nu pe aceeaş stradă cu locaşurile de rugăciuni ale altor culte, pentru a se evita orce manitestaţii ostile reciproce.*

4. Dovada oficială, că în localitate se găseşte un cimitir comunal, sau dovada că asociaţii religioşi dispun de un teren propriu înfiinţării unui cimitir al lor aparte.

Imobilele prevăzute la art. 3 şi 4 pot fi achiziţionate pe numele unui asociat şi puse la dispoziţia comunităţii printr'o declaraţie cu semnătura legalizată de autoritatea locală.

ART. IX. Ministerul cultelor şi artelor, examinând actele înaintate, în condiţiile articolului precedent şi găsindu-le în conformitate cu legile statului, poate acorda autorizaţia de funcţionare acelei filiale.

Ministerul poate aduce modificări statutelor pentru organizarea şi funcţionarea asociaţiilor şi filialelor.

Autorizaţiile acordate de minister se vor da pe formulare tip şi se vor trimite în câte un exemplar: asociaţiei respective, filialei, prefecturii şi legiunii de jandarmi, şi primăriei sediului central al comunităţii autorizate.

Prefecturile şi legiunile de jandarmi vor forma dosare aparte de aceste autorizaţii, pentru ţinerea în evidenţă şi controlul asociaţiunilor religioase şi al filialelor.

Probleme-Recensii-Comentarii

Anuar pe cinci ani. — *In editura Universităţii Mihăilene din Iaşi a apărut:* **Anuarul Universităţii Mihăilene din Iaşi, 1930—1935,** *publicat de* **Traian Bratu,** *rectorul în funcţiune al universităţii, Iaşi, 1936. Volum de 678 p. Preţul?*

Anuarul, publicat de dl rector Tr. Bratu izbuteşte în largă măsură, să aducă trebuitoarea contribuţie «la înţelegerea rostului Universităţii din Iaşi şi a locului ce-i revine în cultura românească".

Voluminoasa publicaţie, între alte probleme, cuprinde şi datele necesare asupra vieţii fiecărui profesor şi asupra activităţii ştiinţifice şi didactice desfăşurate de fiecare în cursul celor cinci ani.

Anuarul invederează clar, că universitatea ieşană se menţine la nivelul intelectual şi ştiinţific alături de celelalte universităţi ale ţării româneşti.

Viitorul anuar al universităţii dela Iaşi va fi cu atât mai bine venit, dacă va arăta, tratată amănunţit **viaţa studenţească,** *ca o latură foarte importantă a vieţii universitare.*

Nu mai puţin este de dorit tratarea capitolului despre **Indrumări în vederea orientării profesionale,** *în înţelesul de care dl rector Traian Bratu face amintire în acest anuar şi în scopul ca viitorul student să se orienteze cu atât mai uşor alegerea facultăţii, la care să se înscrie.*

Privitor la facultatea de **teologie,** *— din al cărei corp didactic fac parte profesori ca: Arhim.* **Iuliu Scriban, Pr. Gh. Prişculescu, Pr. C. Iordăchescu, Şt. Ciobanu, I. Gh. Savin, N. Crainic,** *— arată că acest corp profesoral „îş îndeplineşte misiunea nu numai în sălile de curs, ci şi în afară de facultate pritr'o activitate publicistică şi de conferenţiari, cunoscuţi şi apreţiaţi până în colţurile cele mai depărtate ale ţării noastre».*

Despre **studenţii** *facultăţii de teologie din Chişinău, anuarul constată că sânt formaţi, din punct de vedere al instrucţiunii, în disciplina ştiinţifică pusă în serviciul adevărurilor veşnice ale sfintei noastre credinţe, — ear din punct de vedere al educaţiei, sânt crescuţi în atmosfera de evlavie de adâncă iubire a bisericii şi a ţării, de respect a autorităţilor bisericeşti şi civile, contribuind astfel, în posturile ce li se încredinţează după terminarea studiilor teologice, în deosebită măsură la ridicarea nivelului cultural şi moral al clerului sfintei noastre biserici dreptmăritoare.*

De încheere mai reţinem, că la facultatea de teologie s'au înscris anual, în cei cinci ani, câte 335—470 studenţi.

*

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea despărţământului Asoc. clerului „A. Şaguna" *Géoagiu,* convocată la conferinţa de primăvară (8—9 April 1937) răspunde convocării prezentându-se în număr de 23 la biserica din Geoagiu-Suseni.

După un Te-Deum cu invocarea Duhului Sfânt, de către păr. Emil Todea, preoţimea trece în sala şcoalei primare unde preşedintele, păr. *Teodor Glodean,* printr'o cuvântare ocazională, deschide şedinţa arătând că anul trecut a fost bogat în evenimente, care au pus la grele încercări acest protopopiat. Constată că rândurile preoţimii noastre s'au rărit cu următorii 5 fraţi, pe care Dumnezeu, după lupta cea bună, i-a chemat la Sine: Primul e vrednicul protopop V. Goron, apoi preoţii S. Filimonescu, P. Luţa, N. Păsărar şi Ioan Giurgiu. Vorbind despre apostolat zice că: ...apostolatul în zilele noastre are lipsă de tot entuziasmul nostru, împotriva valului de necredinţă şi nebunie a comunismului care dărâmă altare, ca pe ruinele lor să înalţe ruguri pentru jertfirea preoţilor: „noi trebue să opunem rezistenţa eroismului nostru pastoral".

Incheie chemând preoţimea la luptă sfântă şi generală împotriva curentelor subversive şi-a uneltirilor dăunătoare bisericii şi neamului.

După constituirea biroului, urmează raportul preşedintelui *T. Glodean* despre activitatea despărţământului în centrele misionare şi în cadrul cercurilor religioase în anul 1936.

Raportul, redactat obiectiv, constată că preoţimea prin activitatea desfăşurată în misiuni şi în cadrele cercurilor religioase se află în plină ofensivă a muncii sale pastorale, luptând cu succes împotriva uneltirilor sectare şi a diferitelor plăgi, cum sânt concubinajul, divorţul, păcatul lipsei de prunci etc., precum şi împotriva comunismului şi francmasoneriei. Se face o dare de seamă amănunţită asupra misiunilor la Rénghet şi Geoagiu-Băi, apoi a conferinţei de primăvară 1936 şi asupra activităţii cercurilor religioase. Adunarea primeşte raportul, aducând mulţumiri preşedintelui.

La *discuţii*: aproape fiecare preot abordă câte-o chestiune, pe care toţi ceilalţi caută s'o rezolve cât mai bine.

Ultimul punct al programului dinainte de masă îl formează: „Aranjarea de misiuni religioase cu considerare la parohiile bântuite de sectari, propagandă unită etc." problemă faţă de care referentul păr. *V. Glodean* iun. se achită onorabil. Propune organizarea de misiuni religioase în parohiile Mada, Balşa, şi Renghet care sânt mai periclitate, cu designarea unui grup de şapte preoţi de fiecare misiune.

La ora 3 d. a. urmează conferinţa păr. *I. Sabău:* „Eroismul creştin în lumina zilei de azi". Conferinţa a stârnit interesul nu numai prin caracterul subiectului ales, ci şi prin felul de gândire şi simţire a autorului şi prin forma aleasă a expunerii.

Inălţată sufleteşte de această frumoasă conferinţă, preoţimea trece la biserică, unde se săvârşeşte Vecernia de către păr. *C. Doroga,* urmată de meditaţia plină de duh a păr. *I. Rusu,* şi unde se mărturiseşte.

In ziua următoare la ora 9 se serveşte, Liturghia înaînte sfinţită, de către păr. *I. Rusu* cu meditaţia păr. *I. Tiruţa* (2 Cor. 5, 17), după care preoţimea se împărtăşeşte din acelaş pahar.

In preajma mormântului se ridică un parastas, întru veşnica pomenire a reposatului protopop V. Goron şi a celorlalţi preoţi reposaţi.

După serviciile religioase dela biserică preoţimea s'adună din nou la şcoală, unde fiecare îşi face reflexiile venind cu sugestii şi propuneri care au să promoveze viaţa religioasă şi culturală în cuprinsul despărţământului nostru.

Se alege de vicepreşedinte al Despărţământului şi misionar, păr. I. Săbău.

Preoţimea, întărită şi întrarmată sufleteşte, pleacă să împărtăşească şi fiilor săi merinde, ca să nu mai însăteze după adevăr şi dreptate.

Pr. *Iosif Rusu*

*

Misiune religioasă. — Adunarea generală a Asociaţiunii clerului „A. Şaguna", despărţământul Geoagiu, în în şedinţa din 8 April c. hotărâse aranjarea unei misiuni religioase pentru parohia *Mada,* unde propagandiştii sectari îşi caută loc de pescuit, ear concubinajul vrea să-şi desvolte mugurul.

Misiunea s'a fixat pentru Duminăca Mironosiţelor. Sâmbătă în 15 Mai c. credincioşii s'au adunat s'asculte vecernia oficiată'n sobor, după care a urmat predica păr. *V. Glodean jun.*: „Biserica loc de închinare", ascultată cu multă cucernicie.

In zorii zilei de 16 Mai, un vânt căldicel, anunţă Mădenilor că de după deal apar cinci preoţi şi cu apariţia lor pâlcuri, pâlcuri de credincioşi în haine albe ca zăpada, se ivesc pe cărarea ce vine din pădurea dinspre Renghet, Bozeş, din vârful dealului calcaros al Ardeului şi din frumosul defileu al Bălşii. Paracliserul din turnul bisericii îi vede, îşi face o sfântă cruce şi clopotele încep să sune. Atunci, cei dintre Părăuţe, spre biserică, se silesc pe toţi să-i întreacă.

Şapte preoţi: T. Glodean, M. Popescu, V. Glodean jun. Gr. Iliasă, E. Todea, I. Sabău şi I. Rusu servesc şi Sf. Liturghie. La priceasnă se opresc, când păr. *M. Popescu* începe să-şi desvolte bine studiata cuvântare despre „Pericolul concubinajelor".

La sfârşitul sf. Liturghii, în sunet de clopot, un lung alai de 1200 credincioşi cu 5 prapori şi 7 preoţi în frunte înconjoară biserica, apoi coboară, îndangătul clopotelor, în strălucitul soarelui şi'n armonia cântărilor preoţilor şi cântăreţilor, pe lâng'o apă cristalină, într'o grădină, apa s'o sfinţească şi sfântul maslu să slujească.

In faţa acestei lumi, păr. *I. Sabău,* cu predica despre „Rătăcirile sectare" contribue la mărirea gradului de mulţumire sufletească.

Botezarea şi ungerea durează mai mult de-o oră.

Cu acest prilej, s'au distribuit credincioşilor gratuit 120 cărticele de rugăciuni şi alte broşuri cu caracter religios-moral.

Misiunea a produs vii impresii în sufletele celor veniţi să asculte sfintele slujbe. Preoţii împreună cu credincioşii au trăit cu adevărat o zi în Duhul lui Dumnezeu, Luminător, Incălzitor şi Mângăetor. — Pr. *I. Rusu.*

*

Ştiri din Zarand. *Un sculptor român de mare talent.* — Din nou ni se dă ocazia, să admirăm talelentul remarcabil de sculptor al profesorului *Radu Moga* dela liceul nostru ortodox din Brad.

In capitala jud. nostru, în Deva, se va desveli în curând monumentul măreţ al marelui rege dac, *Decebal.* Acea-

---

Asociaţiile vor înainta la finele fiecărui an, Ministerului cultelor, câte un tablou suplimentar de *membri noui înscrişi şi cu arătarea datelor prevăzute la art. VIII, punctul 1 din această decizie. De asemenea vor trimite şi un tablou al membrilor cari au ieşit din asociaţie.*

ART. X. Asociaţiunile religioase autorizate nu pot înscrie printre membrii lor decât persoane care fac dovada că au îndeplinit formele legale pentru ieşirea din cultul avut anterior, sau dovada că au aparţinut prin naştere unei asociaţii religioase autorizate.

Călcarea acestei dispoziţii atrage după sine retragerea autorizaţiei de funcţionare a comunităţii şi pierderea dreptului de a redobândi o autorizaţie de funcţionare, în afară de sancţiunile penale prevăzute pentru acest fapt.

ART. XI. După obţinerea autorizaţiei de funcţionare a asociaţiei dela Ministerul cultelor şi artelor, un număr legal dintre membrii acestei asociaţii se pot constitui în asociaţie cu personalitate juridică de drept privat, conform legii persoanelor juridice din 1924, având ca unic scop înlesnirea mijloacelor materiale pentru susţinerea personalului şi instituţiilor asociaţiei prevăzute prin această decizie.

Constituirea unor asociaţii cu personalitate juridică de drept privat va fi adusă la cunoştinţa ministerului, căruia i se va trimite statutul aprobat de tribunalul locului.

ART. XII. Centrul unei asociaţii religioase recunoscute va fi în localitatea care va avea cel puţi un număr de 50 familii şi cimitir comunal, eventual cimitir propriu.

Membrii unei astfel de comunităţi pot locui şi în alte localităţi, însă nu mai departe decât 10 km de centrul comunităţii, spre a avea la îndemână casa de rugăciuni a comunităţii, cimitirul şi vizitarea lor la domiciliu de către predicatorul comunităţii.

Când numărul familiilor unei asociaţii religioase recunoscute dintr'o localitate, în afară de centru, va ajunge la 50, acestea se pot constitui în filială a asociaţiei din care fac parte, având drept la casă de rugăciuni şi predicator propriu.

ART. XIII. Asociaţiile religioase autorizate a funcţiona vor ţinea într'un registru evidenţa membrilor lor de orce etate şi sex. In acest registru se vor trece toate datele prevăzute de art. VIII, punctul 1 din această decizie, cu indicarea numărului, datei, actelor localităţii şi autorităţii care le-a emis.

Orce ieşire şi orce intrare de noui membrii se va nota în acest registru.

ART. XIV. *Asociaţia religioasă recunoscută este o unitate religioasă de sine stătătoare, care depinde direct de Ministerul cultelor şi artelor.*

Mai multe asociaţii religioase având aceeaşi credinţă se pot asocia între ele, spre a-şi susţinea interesele comune.

Adunările delegaţilor singuratecelor asociaţii se vor ţinea numai la sediul uneia din asociaţii.

Asociaţiile constituite în uniuni îşi vor putea da sprijin în ceea ce privesc casele de rugăciuni, cimitirele, şcolile pentru pregătirea personalului predicatorial şi instituţiile filantropice.

Uniunile de asociaţii se vor aduce la cunoştinţa Ministerului cultelor şi artelor.

Uniunile pot să-şi aleagă un comitet, care va sta în legătură cu Ministerul cultelor, însă numai în chestiuni care privesc interesele religioase generale ale asociaţiilor.

Comitetul uniunilor nu se poate constitui în for administrativ suprapus comunităţilor.

ART. XV. Personalul religios şi cel de conducere va fi acela care este indicat de doctrina şi ritualul asociaţiei şi prevăzut în statutul de organizare a comunităţii.

Fiecare asociaţie şi filială va trebui să aibă un conducător responsabil şi un predicator, desemnaţi în conformitate cu statutele de organizare.

Conducătorul şi predicatorul vor fi aduşi la cunoştinţa ministerului, îndată după ce asociaţia a obţinut autorizaţia de funcţionare.

Ei vor trebui să dovedească cu acte că sânt *cetăţeni români, majori şi se bucură de toate drepturile politice şi civile* şi că n'au suferit vreo condamnaţiune infamantă.

Predicatorii, în afară de pregătirea profesională, vor trebui să aibă cultura generală de *cel puţin 4 clase secundare.*

Numele predicatorilor şi ale conducătorilor responsabili vor fi trecute în formular tip de obţinerea autorizaţiunii şi vor fi comunicate prefecturilor, legiunii de jandarmi respective, primarilor şi postului de jandarmi dela sediul asociaţiei şi al filialelor sale, spre a fi trecute şi de aceştia în formularele tip de autorizarea comunităţii, trimise de Ministerul cultelor şi artelor.

Asociaţiile care au filiale, vor trebui să aibă predicatori şi pentru filiale. Aceştia se vor numi ajutori de predicatori şi li se cere numai pregătirea profesională.

In mod excepţional Ministerul cultelor şi artelor poate recunoaşte ca predicatori ai asociaţiilor, persoane care au experienţă mai îndelungată, ca foşti predicatori autorizaţi de minister.

ART. XVI. Predicatorii nu vor putea să-şi exercite atribuţiunile lor religioase, decât în casa de rugăciuni a asociaţiei sau a filialei, care i-a instituit şi pentru care au fost aprobaţi de Ministerul cultelor.

Pentru sfaturi religioase şi pentru vizitarea bolnavilor, ei se pot duce în casele credincioşilor respectivi.

Ceremoniile pentru înmormântare se vor putea face fără o prealabilă autorizaţie. Pentru toate celelalte ceremonii, prevăzute în doctrina şi ritualul asociaţiei şi menţionate de statut şi care se săvârşesc în afară de casa de rugăciuni, vor cere *şi obţine autorizaţia autorităţilor administrative locale, conform dispoziţiilor* din legile pentru ordinea publică şi se vor supune măsurilor luate de acele autorităţi, pentru a se evita demonstraţii care ar jigni alte culte.

stă lucrare are o înălţime de 8 m. şi ne mândrim, că este executată de sculptorul nostru Radu Moga. Cu ocazia desvelirii se vor face cuvenitele festivităţi.

Radu Moga a mai realizat opere în condiţiuni artistice excelente, printre care: Avram Iancu la Ţebea, Ioan Vidu, artistul Tr. Grozăvescu, Monumentul Unirii, I. G. Duca, Cor. Brediceanu şi altele. Talentul său a fost recunoscut de toţi câţi au văzut aceste monumente.

In epoca actuală când în Ardealul nostru se ridică atâtea monumente, care sub stăpânirea străină erau aspru oprite, recomandăm cu toată căldura — celor interesaţi — pe sculptorul nostru Radu Moga, care a primit dealtfel şi decoraţia „Meritul Cultural". Pr. *V. P.*

Nr. 4100—1937

Ordin circular

In cauza recunoaşterii anilor de serviciu la Casa generală de pensiuni a statului şi în interes propriu, P. C. protopopi şi Cuc. preoţi, cari înainte sau după hirotonire au *ocupat alte funcţiuni publice* decât cea de preot (învăţător, profesor, etc.) vor exopera dela autoritatea unde au funcţionat, un certificat de serviciu timbrat în regulă cu 14 Lei timbru fiscal şi 2 Lei aviaţie, în care se va specifica:

1. Funcţiunea ocupată; 2. Data când a funcţionat; 3. Salarul lunar primit în tot acel timp (până la 1930 salar de bază şi gradaţii după 1930 salarul bugetar); şi 4. Că în acel timp s'au făcut reţinerile cuvenite pentru fondul de pensiuni.

Acest certificat se va înainta Consiliului Arhiepiscopesc până **cel mai târziu la 20 Iunie 1937.**

Totodată P. C. protopopi şi Cuc. preoţi vor raporta până la 20 Iunie a. c. data hirotoniei şi instalării, parohiile unde au funcţionat şi timpul servit în fiecare parohie.

Ceice nu se vor conforma la timp prezentului ordin, vor fi prescurtaţi prin nerecunoaşterea timpului servit.

Sibiu, la 27 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Anul şcolar la gimnazii şi licee se apropie de sfârşit. Cursurile încetează în seara zilei de 31 Mai. Şcoalele participă la serbările de 8 Iunie şi la „Ziua Eroilor". Examenele încep la 11 Iunie. In 23 Iunie, elevii clasei a IV fac examene de admitere în cursul superior. In 25 Iunie încep examenele de bacalaureat.

INFORMAŢIUNI

Atât Ziua mamei, cât şi Săptămâna copilului, *începută la 23 Mai a. c., s'a sărbătorit în ţara întreagă, cu rostul de-a îndrepta luarea aminte, cât mai din adins, spre mame şi copii. S'au dat preţioase îndrumări în legătură cu educaţia* **copiilor,** *şi s'a preamărit după cuviinţă numele de* **mamă.** *Manifestările pentru mame s'au organizat de societăţile femeilor ortodoxe române, ear pentru copii de societatea «Principele Mircea», — societăţi în fruntea cărora străjueşte* **M. Sa Regina Maria,** *cu fapte pilduitoare şi înţelepte cuvinte, menite să fie citite şi ascultate.*

Anunţ. Absolvenţii Academiei teologice „Andreiane" din anul 1926/27 sânt rugaţi să vină în ziua de 22 Iunie a. c. (a treia zi de Rusalii) la întâlnirea colegială de zece ani dela absolvirea teologiei. Întâlnirea va fi la ora 10 a. m. în catedrala din Sibiu, unde se va săvârşi slujba parastasului pentru odihna sufletului iubitului nostru coleg Pr. Ioan Brânzea, fost profesor la liceul „A. Şaguna" din Braşov. Nădăjduim că cu prilejul acestei întâlniri vom avea în mijlocul nostru şi pe P. S. Sa Dr. Nicolae Popoviciu, episcopul Orăzii, care şi-a exprimat dorinţa de a fi câteva clipe în mijlocul celor cu care împreună a studiat teologia din Sibiu.

Toţi aceia cari doresc să ia parte la această întâlnire, vor anunţa participarea prin o c. p. trimisă pe adresa: Pr. Spiridon Cândea, profesor, Academia teologică, Sibiu.

La praznicul Cincizecimii *Oastea Domnului se întruneşte, ca de obicei, la* **Sibiu,** *unde se fac pregătiri în vederea acestei bucurii duhovniceşti.*

Adunarea anuală de acum are însemnătatea deosebită, în considerare că va fi prima întrunire, care se face în conformitate cu statutele votate pentru Oastea Domnului din partea Sfântului Sinod al bisericii noastre.

† **Valeriu Hurdu,** preot şi profesor la liceul „Gh. Lazăr" din Sibiu, după lungi şi grele suferinţe şi împărtăşit cu Sf. Taină a cuminecăturii, a trecut la cele veşnice Joi, 27 Mai 1937, în al 45-lea an al vieţii sale. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre veşnică odihnă, Sâmbătă, 29 Mai, în cimitirul Central din Sibiu. Odihnească cu drepţii!

Moartea americanului Iohn Rockefeller, celebru prin bogăţia şi filantropia sa, se anunţă din New-York. Marea sa avere a slujit la numeroase opere de binefacere şi de încurajare a propăşirii spre folos obştesc. Din banii bătrânului american, care moare la vârsta de 97 ani, sau creiat şi în ţara noastră, în *România*, opere de asistenţă socială şi s'au dat ajutoare pentru Institutul de igienă şi pentru cercetări ştiinţifice de medicină, însoţite de bune rezultate. Muncitor neobosit, darnic şi înţelept, viaţa lui rămâne lecţie de urmat pentru toţi cei harnici de-a strânge frumoase averi. România va păstra nobilului altruist Rockefeller, alături de celelalte ţări, cea mai bună amintire.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 30 Mai 1937, va predica părintele *Spiridon Cândea.*

Ziua Mamei în Sibiu. Societatea ortodoxă naţională **a femeilor române — filiala Sibiu** aranjează Duminecă 30 Mai 1937, ora 11 a. m. în Aula Academiei teologice „Andreiane" un festival Ziua Mamei. — Program: 1. Prof. A. Nanu: Mame bune, conferinţă; — 2. Premierea celor mai bune lucrări despre mamă ale elevelor dela şcoalele secundare din Sibiu; — 3. Corul studenţilor teologi va executa o cântare la începutul şi una la sfârşitul festivalului.

Conferinţă publică. Duminecă, în 30 Mai 1937, ora 6 d. a., în sala prefecturii judeţului Sibiu, conferenţiază dl *N. Crevedia* despre: Epigrama română.

Şezătoare literară, organisează *Societatea Scriitorilor Români*, în Teatrul orăşenesc, Marţi în 1 Iunie c., ora 9 seara. Distinşi scriitori vor citi din operele lor. Bilete se vând la Cassa teatrului.

Poşta redacţiei

Pr. *I. R.* în *B.* S'au „afişat", cum doriţi; rugăm însă rapoarte *scurte*, cuprinzând momente vrednice de reţinut, cu omiterea de toaste şi de laude exaltate.

Nr. 177—937 (27) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jugăre cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuinţă în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Birul preoţesc obişnuit, în bucate.
5. Stola, stabilită în toate parohiile tractului.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Dobra, la 9 April 1937.

Iosif Morariu
protopop

Eforia Fundaţiunii culturale „Dr. I. Mihu", Sibiu

Nr. 61—1937 (28) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **ajutor de vinţeler** la via Fundaţiunii culturale „Dr. I. Mihu" dela Sărăcsău-Băcăinţi, gara Şibot (jud. Hunedoara) se publică concurs.

Dela reflectanţi se cere să fie cetăţeni români, de religie ortodoxă, cu serviciul militar făcut şi să aibă practică de cel puţin trei ani în ale viticulturei şi să fie bine priceput în îngrijirea vinurilor şi lucrarea viei.

Beneficiile împreunate cu acest pot sânt: locuinţă în natură, lemne de foc din pădurea Fundaţiunii şi salar după învoială.

Cel ales va trebui să între în serviciu la 15 Septemvrie a. c.

Cererile de concurs timbrate cu 8 Lei plus 1 Leu aviaţie se vor înainta până la 1 Iulie pe adresa: *Fundaţiunea culturală «Dr. Ioan Mihu», Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.*

La cerere se vor înainta următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Certificat despre şcolile cercetate,
4. Certificat de serviciu,
5. Certificat de moralitate dela preot,
6. Alte acte recomandatoare.

In cerere se vor arăta condiţiunile şi pretenziunile de angajare.

Cererile fără acte în regulă nu se vor lua în considerare.

Cuc. preoţi sânt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui concurs.

Sibiu, 12 Mai 1937.

Eforia fundaţiunii culturale „Dr. Ioan Mihu"

Publicare de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din comuna Meşindorf, judeţul Târnava-mare, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu ofertă închisă, zidirea bisericii, conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc sub Nr. 4197/1937.

Ofertele închise şi sigilate, însoţite de o garanţie de 5% în numerar sau în acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, care se ţine în ziua de *13 Iunie 1937*, în şcoala de stat din Meşindorf.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Meşindorf, la 17 Mai 1937.

Oficiul parohial:

(26) 2—2 Preot **Alexandru Oprişiu**
paroh ortodox român

Cu ocazia vizitei credincioşilor respectivi, predicatorii *nu vor putea face nici un fel de propagandă religioasă printre credincioşii altor culte din ţară.*

Contravenienţilor li se vor retrage autorizaţiile de predicatori.

Asociaţia în care se vor găsi predicatori funcţionând fără să fi obţinut aprobarea lor din partea Ministerului cultelor şi artelor, va fi sancţionată cu retragerea autorizaţiunii de funcţionare.

ART. XVII. *Prozelitismul religios, oprit tuturor cultelor din ţară, este interzis şi asociaţiilor religioase recunoscute de minister.*

Membrii asociaţiilor religioase nu pot ţinea întruniri publice, în care să se critice doctrina şi organizaţia altor culte, cu scopul vădit de a face prin aceasta propagandă de prozelitism religios.

Asociaţiile religioase recunoscute sânt libere să editeze şi să vândă pentru credincioşii lor orce scriere în care să se desvolte doctrina, ritul şi în care să se dea îndrumări practice de orce natură. Acest fel de scrieri *nu se pot oferi prin colportori credincioşilor altor culte*, ci se pot vinde liber în librării, în chioşcuri, în casele de rugăciuni ale asociaţiilor şi ale filialelor lor.

Celor care vor contravenì acestor dispoziţii, li se vor confişca scrierile şi vor fi trimişi la urma lor.

In caz când se vor găsì asupra lor autorizaţii de colportori, emise de asociaţii, Ministerul cultelor poate retrage asociaţiei respective autorizaţia de funcţionare.

Asociaţiile religioase recunoscute, care tipăresc scrieri pentru membrii comunităţilor lor, sânt datoare să trimeată ministerului câte un exemplar din aceste scrieri.

Orce publicaţie a unei asociaţii religioase recunoscute, va trebui să poate pe copertă numele acelei asociaţii, când distribuirea acestor publicaţii se face prin comunităţi, acestea vor aplica sigiliul comunităţii pe toate exemplarele distribuite spre a se constata prin aceasta că comunitatea îşi însuseşte conţinutul publicaţiilor şi este răspunzătoare ca atare.

In caz când se folosesc de edituri comerciale, asociaţiile religioase sânt răspunzătoare de conţinutul religios al unor asemenea scrieri.

AR. XVIII. *Asociaţiile religioase nu pot sta în dependenţă faţă de nicio organizaţie similară din străinătate* şi nu pot întreţinea alte legături cu acestea, decât cele ce reies din omogenitatea doctrinei şi a ritualului religios.

Participarea reprezentanţilor organizaţiilor similare din străinătate, la desbaterile şi hotărârile asociaţiilor în chestiuni administrative, este interzisă.

Aceşti reprezentanţi pot asista în calitate de oaspeţi şi cu aprobarea Ministerului cultelor şi artelor, la congresele anuale ale asociaţiilor religioase autorizate.

Participarea activă a delegaţilor din străinătate la desbateri, în legătură cu doctrina şi cultul asociaţiei, va fi îngăduită după ce se va face dovada identităţii de doctrină şi cult dintre organizaţiile pe care le reprezintă şi organizaţiile la care asistă.

AR. XIX. Pe lângă casele de rugăciuni, se pot ţinea de predicatori cursuri-lecţii, pentru educaţia morală şi religioasă a copiilor credincioşilor acelor case de rugăciuni.

Elevii de şcoală ai căror părinţi sânt aderenţii unei asociaţii religioase autorizate, *vor putea fi instruiţi particular de predicatorii comunităţilor care au calitatea de cateheţi* şi cari sânt autorizaţi ca atare de Ministerul educaţiunii naţionale, în condiţiile pe care le va stabilì acel minister, conform legilor şcolare, cât şi cu privire la programa şi predarea învăţământului religios.

ART. XX. Când numărul membrilor unei asociaţii religioase va scădea sub o sută, această asociaţie se poate alătura, ca filială, la o asociaţiune din apropiere. Când numărul membrilor scade sub 50, aceştia se pot înscrie ca membri ai altei asociaţii autorizate de Ministerul cultelor şi artelor.

ART. XXI. Asociaţiile religioase recunoscute pot să întemeeze şcoli pentru pregătirea profesională a personalului lor religios.

Organizaţia acestor şcoli, programa de studii şi angajarea de profesori, vor fi aprobate în prealabil de Ministerul cultelor, după normele legilor în vigoare. Şcolile vor urma situaţia juridică a patrimoniului asociaţiilor religioase.

ART. XXII. *Asociaţiile religioase autorizate vor ţinea registre în regulă de evidenţa stării lor materiale.* Ele vor încheia situaţii anuale de venituri şi cheltuali.

Ajutoarele primite de asociaţii, direct sau indirect, din străinătate, vor fi comunicate Ministerului cultelor şi artelor, care va decide asupra primirii lor, în conformitate cu art. 9 din legea pentru regimul general al cultelor.

Ajutoarele de această natură se vor înscrie ca venituri anuale ale asociaţiei respective şi nu pot să aibă alt scop, decât susţinerea instituţiilor strict religioase ale asociaţiei.

Când se va constata că o asociaţiune a primit astfel de ajutoare, fără ca ele să fi fost aduse la cunoştinţa ministerului, acesta poate retrage acelei asociaţii autorizaţia de funcţionare.

Când ajutoarele din străinătate se primesc de conducerea asociaţiei religioase, fără ca să fi fost comunicate ministerului, acesta este în drept să disolve organele conducerii.

Când se va constata, că scopul pentru care se dau sau se întrebuinţează aceste ajutoare, este potrivnic intereselor statului, sau armoniei interconfesionale a ţării, Ministerul cultelor va putea interzice primirea lor, sub sancţiunea anulării de funcţionare pentru asociaţia religioasă respectivă.

ART. XXIII. Modificarea expunerii de credinţă şi de organizare, a unei asociaţii religioase recunoscute, se poate face numai cu aprobarea ministerului.

Orce modificări de această natură vor fi aduse la cunoştinţa ministerului, spre a decide din nou asupra recunoaşterii asociaţiei.

ART. XXIV. Orce alte dispoziţii, anterioare deciziei de faţă, rămân desfiinţate.

ART. XXV. Dl director general al cultelor va aduce la îndeplinire această decizie.

Dată la 17 April 1937. Nr. 4781. Ministru, *Victor Iamandi.*

(Din Monit. Of. Nr. 93 din 21 April 1937).

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 6 Iunie 1937 — Nr. 23

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nunțiul papal și ctitoria lui Constantin Brâncoveanu

In numărul anterior al foii noastre am comentat puțin «inspecția» pe care un nunțiu papal, în nepăsare de ceeace însemnează suveranitatea și demnitatea statului român, a făcut-o dealungul și latul Ardealului. A fost o inspecție stăruitoare, amănunțită, cu voința manifestă de-a cotrobăi totul în sufletele, în instituțiile și viața poporului român unit cu Roma, în relațiile lui cu cel ortodox, pentru a face un raport detailat, bogat în sugestii cari ne privesc, «stăpânului» din Vatican. N'a fost o simplă excursie, făcută din dorul de-a se distra privind câteva mostre ale pitorescului românesc, ci a fost o cercetare întinsă până în ultimele cătune ale noastre pentru a încuraja poporul într'o schismă dezastruoasă pentru statul și neamul nostru și pentru a consiata la fața locului pedicile cari stau în calea ofensivei catolice și mijloacele cu cari iezuitismul Romei ar putea momì acest popor să între slugă la Vatican.

O spune singur nunțiul cu o dezinvoltură caracteristică pentru puțina grije ce i-o inspiră existența unei autorități de stat român. Pretutindeni spune că vizitează țara «în numele sf. Părinte». B. o. la Făgăraș declară «Astăzi am venit în numele sf. Părinte să vizitez Făgărașul» («Universul» din 23 Mai 1937). Evident așadar că nu e vorba de-o vizită pentru plăcerea proprie, ci de împlinirea unei datorii, de-o misiune importantă, cu rosturile ei bine precizate. «Sf. Părinte» pretinde că are un drept asupra Făgărașului nostru, asupra cetății lui Negru-Vodă, și-și trimite vechilul să-l inspecteze și să-i raporteze. Așa cum pretinde că are un drept asupra Sibiului șagunian, asupra Clujului, asupra Turzii lui Mihai, asupra Țării Oltului, asupra Târnavelor și asupra țării noastre întregi.

Vom stărui de astădată asupra unei scene din filmul acestui alaiu care și-a purtat aroganța și necuviința peste plaiurile noastre sfințite de suferințele celor ce și-au apărat veacuri dearândul credința tocmai împotriva persecuțiilor celui care-și trimite azi nunții să le inspecteze. Să contemplăm o clipă scena: nunțiul papal în biserica lui Constantin Brâncoveanu din Făgăraș. Contrastul e uluitor. Ctitoria voevodului român care a suferit cele mai îngrozitoare chinuri morale și fizice și a primit moartea de martir numai pentrucă n'a voit să-și părăsească credința, trebue să suporte înăuntrul ei, nu ca oaspe întâmplător, ci ca inspector cu drepturi depline asupra ei, pe reprezentantul unei credințe cu care n'a avut nici în clin, nici în mânecă martirul ortodoxiei românești. Sufletul ctitorului mucenic, care a ridicat această biserică pentru întărirea legăturii dintre românismul ardelean și cel de dincolo de Munți și pentru a i se pomeni la sfintele slujbe numele înaintea lui Dumnezeu, își vede amintirea alungată din această ctitorie, iar altarul care avea să simbolizeze unitatea neamului românesc în fața lui Dumnezeu, ajuns în slujba celor ce sfarmă această unitate. Nu există dorință mai nobilă, mai adâncă și mai obligatoare deci pentru ceice rămân, decât aceea pe care o lasă omul care moare de a se face rugăciuni pentru el. De împlinirea ei leagă toată nădejdea că sufletul său va găsì har înaintea lui Dumnezeu, că neliniștea și încordarea cea mai adâncă și mai fundamentală a sa, cea cu privire la viața veșnică, își va găsì, prin rugăciunile ce se fac într'un sfânt locaș zidit cu cheltuiala proprie, o rezolvare fericită. Și iată că toată nădejdea ce și a pus-o credinciosul suflet al lui Constantin Brâncoveanu în rugăciunile ce se vor face pentru el în această biserică, este nesocotită, dorința lui sfântă călcată în picioare, opera prin care a voit să ajute dreapta credință, făcută loc de sfidare a ei și de propagandă contra ei.

Numai niște ființe a căror sensibilitate sufletească e mai tocită ca pielea de elefant, sunt în stare să calce fără jenă, și fără să observe măcar pe ce calcă, peste aceste realități delicate.

Nu ne miră că a călcat peste ele curtea din Viena și papa din Vatican care a declarat pur și simplu prin bula sa mioapă și imorală ctitoria lui Brâncoveanu, catedrală catolică. Nu ne miră că un nunțiu, despărțit de sufletul nostru prin mări și țări, calcă zâmbind cu ignoranță, peste comorile de suflet românesc ce zac batjocurite și îndurerate la temelia bisericii brâncovenești. Cum să simtă habsburgii și cassulii durerile românești când n'au nici o aderență, nici o comunitate cu ele? Ne miră însă că se găsesc români cari se lasă încurajați de îndemnurile străinilor ca să profaneze continuu un nume, o dorință sfântă, un suflet ce se sfășie în mormânt.

Dar auziți neadevărurile patente și neroziile pe cari le debitează acest nunțiu când se vede în ctitoria lui Brâncoveanu, desigur învățat de însoțitorii lui, dintre cari unul, vicarul mitropoliei blăjene, Macaveiu, are obrazul să le mai și traducă, fără să roșească măcar în fața unui auditor în care vor fi fost multe persoane cari cunosc dureroasa istorie a acestei biserici. Spune nunțiul cu candoare: «Acest monument confirmă meritul Făgărașului, de-a fi rămas în titulatura mitropolitului bisericii unite».

Dacă ar fi avut cât de puțin respect de adevăr nunțiul Cassulo sau ceice l-au învățat trebuia să zică: «Acest monument confirmă meritul voevodului Constantin Brâncoveanu și tăria credinții lui ortodoxe pe de-o parte, iar pe de alta — prin serviciul care-l face astăzi — rușinea și imoralitatea actului prin care Făgărașul a întrat în titulatura mitropolitului unit, căci acest act a constat în răpirea acestei biserici dela destinația ce i-a dat-o ctitorul». Intr'adevăr mitropolitul Pataki ca să devină mitropolit de Făgăraș, a trebuit să pună mâna cu forța pe biserica lui Brâncoveanu, în August 1723.

Zice nunțiul papal mai departe: «El este o comoară de amintiri religioase și istorici». Da este! Insă amintirile acestea când trec prin sufletul unui unit sau catolic ar trebuì să-i umple de rușine. Prima piesă din lanțul acestor amintiri trebue să li se prezinte așa: această biserică nu-i a noastră, căci e zidită de Constantin Brâncoveanu pentru credința ortodoxă; a doua piesă și mai frumoasă ca întâia: pe urmă a devenit a noastră căci am furat-o; a treia: acum o ținem, deși e de furat.

Și continuă nunțiul nenorocita-i cuvântare: «Fără a se face nedreptate altor biserici, ea poate fi considerată cea mai glorioasă biserică din țară». Acì e strașnic nunțiul. El ar vrea să spună că uniții au cea mai glorioasă biserică din țară, prin urmare și ei sunt cei mai glorioși. Numai cât gloria bisericii nu se răsfrânge tot ca glorie și asupra uniației. Ci gloria ei însemnează rușinea lor. Au făcut-o glorioasă pentrucă au făcut-o să sufere și o țin în suferință. Gloria martirilor vine din suferința lor și ea înseamnă rușinea persecutorilor. Și mai e glorioasă această biserică pentrucă e dela marele voevod Constantin Brâncoveanu, a cărui soartă, prin nu

---

FOIȘOARA

Școala educativă creștină ortodoxă, un imperativ al vremii

(4) de **Dr. Nic. Balcă**

Fundamentată pe această concepție metafizică, antropologia idealistă concepe pe om ca fiind locuitor alor două lumi: „al unei lumi spirituale, în care el stăpânește prin voința pură, și al uneia senzuale, în care el influențează prin faptă“,[1] și drumul pe care el trebue să se miște duce la completa spiritualizare, la completa idealizare a acesteia din urmă. Căci omul trebue să fie în slujba ideii. El trebue să ajute ideii, dumnezeității dintr'însul, să se realizeze în toată deplinătatea, „denn Gott ist in uns als Kraft und Trieb“.[2] Și în măsura în care Eul, omul, realizează ideea, el își câștigă libertatea, autonomia, așa că scopul suprem al vieții omenești este nimicirea orcărei heteronomii, pentru a-și câștiga autonomia absolută. Căci omul nu este liber, ci el trebue să devină liber.[3] „De aceea libertatea nu este numai tipul de formă mai înaltă, ci ea reprezintă de fapt existența adevărată în realitate, lumina viabilă, sau Dumnezeu, al cărei chip ea — și numai ea — îl realizează“.[4] Libertatea este ființa ideii, ființa lui Dumnezeu și în măsura în care omul își câștigă libertatea, el se apropie de punctul unde „viața lui devine viața lui Dumnezeu, voința lui morală devine voința Lui, toată cunoașterea noastră este cunoașterea Lui în noi“,[5] de punctul, așadar, în care spiritul omului a devenit identic cu spiritul lui Dumnezeu. „Adevărul este unitatea nedespărțită dintre nemărginit și absolut“.[6]

De aceea dacă am voì să caracterizăm idealismul, n'am putea face mai nimerit acest lucru, decât spunând că el este o credință în nemărginitele posibilități ale spiritului uman, ale omenescului, așadar el este humanism. Căci humanismul înseamnă așezarea omului în centrul lumii și al cosmosului, în care el dispune nemărginit subordonând totul desvoltării posibilităților sale, ambițiilor și egoismului său. Omul, despre care vorbește idealismul humanist, se ridică cu pretenția de a devenì stăpân absolut al lumii și al vieții. Ba ceva și mai mult, cunoașterea lui creatoare îi asigură o putere creatoare nemărginită, căci ideile și noțiunile pe cari el le desvoltă din sine ca revelații ale ideii în conștiința — reprezintă realitatea adevărată, pură și absolută.

Aproape de două sute de ani evoluția spirituală a omenirii se mișcă pe poteci humaniste.[7] Humanismul a cuprins cu iluzionismul lui nu numai domeniile spirituale, ci și domeniile politicului, al economicului și al tehnicului. Și vom arăta, că nici unul dintre aceste domenii ale vieții n'a suferit mai mult influența inflației idealiste humaniste ca educația și școala. Căci humanismul este acela care a crescut și format tipul de om luciferic contemporan, care nu trăește decât prin sine și pentru sine, prin aceea că i-a dat acestuia iluzia, că el are închise în ființa sa nesfârșite posibilități, cari desvoltate îi pot dărui autonomia absolută. El a fost acela care a dat omului nebuna încredere că, rațiunea sa fiind organul prin care dumnezeescul se realizează în lume, el ar fi în posesia unei cunoașteri pe care el și-o câștigă din sine însuși și care, fiind a priorì, ar avea valabilitate absolută. Și școala este locul în care omul trebue să învețe să se folosească de rațiunea sa și să-și desvoalte bogăția nesfârșită a posibilităților sale devenind un om ideal absolut liber.[8] Și pretenția aceasta a pedagogiei humaniste este justificată de dorința de a domnì a omului. Humanismul se înrădăcinează adânc în spi-

[1] Fichte, Einige Vorlesungen über die Bestimmung des Gelehrten.

[2] Spranger, Das deutsche Bildungsideal der Gegenwart, Leipzig 1928, p. 6.

[3] Comp. Br. Bauch, Grundzüge der Ethik, Berlin 1936.

[4] Nic. Hartmann, op. cit. Bd. I—II. Abschnit, Fichte, p. 98.

[5] Ibid. op. cit. p. 118.

[6] Ibid. op. cit. p. 382.

[7] Deși noi recunoaștem că metafizica humanistă nu apare în secolul al 18 lea, ci în filosofia antică.

[8] Vezi Spranger, Lebensformen, p. 382.

ştiu ce legătură tainică între ctitor şi ctitorie, a rămas s'o reprezinte în istoria ei.

In sfârşit încheie nunţiul: «Pictura ei arată sentimentele adânci creştineşti ale poporului român faţă de biserică». Acì îţi vine să-l aplauzi. El, săracul, va fi crezând că pictura e făcută de uniaţi şi ea dovedeşte alipirea lor faţă de biserică. Bravi mai sunt uniaţi ăştia, şi-a zis nunţiul. Şi sunt aşa numai prin faptul că s'au unit cu Vaticanul. Biserici cum şi-au făcut ei, nu şi-a făcut nici un alt cult din România, amintiri bisericeşti glorioase ca ale lor nimeni nu mai are în această ţară, pictură ca a lor în biserici nu se găseşte în bisericile cultelor neunite cu Roma. Şi evident că trebue să fie aşa, pentrucă nu există credincioşi mai alipiţi de biserică ca uniţii pe cari îi creşte Vaticanul.

Bietul nunţiu nu şi-o fi dat seama în ce cursă a căzut: a tras dela începutul până la sfârşitul cuvântării o laudă zdravănă tocmai acelora la cari nu s'a gândit: ortodocşilor. Pictura bisericii brâncoveneşti e executată de ortodocşi, ea dovedeşte alipirea lor faţă de biserică. Uniţii n'au într'adevăr nici un monument glorios care să dovedească alipirea lor la biserică.

Dar dacă-i aşa, dacă poporul român ortodox a fost admirabil de tare în credinţa sa, de alipit la biserica sa, de jertfitor faţă de ea, un popor ale cărui virtuţi religioase şi morale le oglindesc aşa de frumos bisericile sale, dacă ortodoxia a fost în stare să crească un astfel de popor, atunci ce-a căutat şi ce caută catolicismul la noi? Ce-a adus catolicismul în viaţa noastră? Furturi de biserici, promisiuni de privilegii, dascăli şi inspectori aroganţi dintr'o categorie de oameni neisprăviţi şi fără nici un căpătâi, culeşi din toată lumea.

Ar fi momentul să ne lase în pace!

Câţi sântem? Datele institutului nostru de statistică arată că la 31 Decemvrie 1936 România avea 19 milioane 422.660 locuitori, cu un spor ee 226.599 locuitori faţă de nnul 1935. Dacă sporul menţine la aceeaş proporţie, populaţia ţării româneşti va trece în 1940 peste *20 de milioane.* — Căsătorii în 1936, în România s'au celebrat 176.790; divorţuri s'au înregistrat 10.883. In anul precedent numărul căsătoriilor şi al divorţurilor a fost cevaş mai mic.

La sfârşit de an şcolar

Examenele de religie

După criza spirituală, produsă de marele răsboi trecut, a urmat o epocă de întoarcere către adevărurile propoveduite de biserica lui Isus Hristos.

Astfel, în centrul preocupărilor sociale şi în viaţa individului, cultura spirituală religioasă a primit locul de cinste, ocupat cu demnitate şi competinţă veacuri dearândul.

Educaţia tineretului, căreia i se acordă o meritată importanţă în toate ţările, nu putea să nesocotească acest curent, purtat pe aripi prevestitoare de eră nouă.

La noi, Biserica şi-a câştigat dreptul firesc de a preda religia şi în şcoala primară prin catiheţi şi preoţi, încredinţaţi a creşte fii credincioşi şi cetăţeni devotaţi statului.

Conştienţi de sarcina grea şi de misiunea prea înaltă, Biserica îş dă silinţă a creia cele mai bune condiţiuni pentru îndeplinirea operei de educaţie religioasă-morală.

In rândul preoţilor avem catiheţi valoroşi, cari prin munca şi personalitatea lor pot desăvârşì opera de educaţie pusă în slujba lui Dumnezeu.

Avem manuale destinate pentru îndrumarea catiheţilor şi în curând vom avea manuale şì pentru elevi: — Domnul va învrednicì pe părintele *D. Călugăr* să-şi termine minunata operă începută în excelenta «Serie Didactică» a publicaţiilor din Sibiul lui Şaguna.

In calea spre desăvârşire a operei catihetice scriitorul modest al acestor rânduri vine acum să facă smerită propunere, dar cu nepreţuite roade practice pentru elevi şi mai ales pentra enoriaşii parohiilor.

Şi azi cu duioasă cucernicie mi-aduc aminte de *examenele* ce le aveam la şcoala primară confesională înainte de răsboi, când părintele protopop era preşedinte, iar sătenii veniau să completeze decorul *praznicului de sfârşit de an.*

Azi, după 20 de ani, l-am aplicat şì eu în domeniul religiei şi m'am convins de importanţa examenelor publice de religie. Şi iată cum:

La examene, ţinute în Duminecă după masă, când elevii şi elevele expun pe scurt materialul celor 7 clase, întrerupte prin câte o cântare sau declamare cu caracter religios, — învit părinţii şi enoriaşii, cari în decurs de 2—3 ore au putinţa să-şi reîmprospăteze sau să înveţe adevăruri pe care nu le-au ştiut sau le-au uitat. Ca pe ecranul cinematografic apar şi defilează cunoştinţe biblice dela facerea lumii până la călătoriile Pauline, dela Ingerelul celui din cl. I până la tâlcuirea Simbolului credinţei, dela exodul lui Moise până la opera marelui Şaguna, desăvârşită în noua organizare bisericească.

Impresiunile sânt profunde, iar roadele pastorale vor fi nepreţuite.

Ceeace poţi face la *un* examen de religie în câteva ore, nu poţi realizà în alte împrejurări ani dearândul...

Invit dar pe împreună slujitorii fraţi să încerce cât mai mulţi a da un caracter solemn încheerii învăţământului religiei şi se vor convinge de roadele bune ce se desprind pe urma acestui fapt.

Se va obiecta că P. C. protopopi nu vor putea lua parte la toate examenele din parohìi... In asemenea cazuri rolul de preşedinte delegat revine preotului local sau din parohia vecină, dar fără diurne prea costisitoare.

Modesta mea propunere, izvorâtă din experienţă proprie, doresc ca autoritatea bisericească să o reglementeze desăvârşindu-o cu autoritatea şi competenţa, în faţa căreia ne închinăm respectuos totdeauna.

Pr. Dr. Romul E. Iacob

In clipe de tăcere, poezii de Pr. *I. Tănăsescu-Săhăteni,* edit. Librăria Ioan Călinescu, Buzău. Un vol. de 96 pp. Lei 40.

Conţine 38 poezii, în cea mai mare parte de cuprins religios. Se citesc uşor, având un stil curgător şi nepretenţios de-a se ridica pe culmile artei poetice.

Nr. 5534.

Ziua Eroilor şi Ziua Restauraţiei

Toată suflarea românească se închină cucernică în ziua Eroilor pentru harul Proniei cereşti, care a răsplătit jertfa pentru libertate în răsboiul întregirii neamului. Şi cu suflete înălţate aşternem la treptele Tronului Majestăţii Sale Regelui Carol al II-lea omagiile noastre, rugând pe Dumnezeu să întindă braţul Său ocrotitor peste Rege şi popor.

Onor. cler e învitat ca în aceste zile de concentrare sufletească generală să aducă prinosul binecuvântărilor sfintei noastre biserici şi să-şi dea concursul la programul oficial al serbărilor.

Sibiu, 1 Iunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Serbări la 8 şi 10 Iunie în Sibiu

M. Sa Regele CAROL II, părintele iubitor al tinerimii, a făcut ca ziua Restauraţiei, dela 8 Iunie, să fie ziua tineretului român, pornind astfel generaţia tinerâ pe un nou drum al mântuirii.

In şcoala «Străjeriei» Suveranul a chemat pe toţi elevii şi elevele şcoalelor noastre, ca să înveţe acolo ce însemnează credinţa creştină şi iubirea faţă de ţară, neam şi Rege, şi să cunoască valoarea muncii, a răbdării şi a dreptăţii faţă de toţi semenii lor, — ca să devie, în acest chip, străjeri apărători ai pământului românesc şi păstrători de vechi şi bune datini.

După sf. slujbă religioasă, în ziua de Marţi, 8 Iunie 1937, ţinută în catedrala mitropoliei, vor urma în piaţa mare diferitele exerciţii şi defilarea străjerilor, străjerelor şi a premilitarilor în faţa capilor autorităţilor.

Ziua **comemorării eroilor** *se va desfăşura Joi, 10 Iunie 1937, ca şi în anii precedenţi, prin servicii religioase la bisericile de toate confesiunile şi în fiinţa de faţă a delegaţilor autorităţilor militare şi civile pentru pomenirea eroilor.*

Şcoalele de toate categoriile, societăţile şi corporaţiile, formând procesiunea religioasă, se vor îndrepta spre Cimiti-

---

ritul omului, ridicându-l pe acesta împotriva tragicului mărginirii sale şi al destinului său. Aceasta este trăsătura fundamentală a filosofiei idealiste humaniste, încercarea titanică a spiritului omenesc de a deveni stăpânul absolut al lumii, al vieţii şi al destinului său: de a deveni identic cu Dumnezeu.

Drumul pe care omul poate realiza aevea acest scop suprem al vieţii lui, este numit de filosofii şi pedagogii idealişti „Bildungsweg", care nu este altceva decât drumul cultivării şi al educaţiei. Humanismul este încălzit şi mişcat de o voinţă tenace de a forma un tip ideal omenesc. Şi punctul de plecare al acestei voinţe este faptul că omul este nemulţumit cu existenţa sa. „Că omul nu se lasă mulţumit de lumea sa, îl deosebeşte pe om de toate făpturile pe cari noi le cunoaştem".[9] Omul vrea să se depăşească pe sine, el vrea să rupă orce heteronomie, pentruca să devină liber şi atotputernic. Şi humanismul nu putea să salveze iluzia unei asemenea libertăţi, decât într'o sferă aşa zisă ireală a spiritului. Autonomia absolută a Eului se află dincolo de sfera existenţei reale, pe un plan ireal, căci existenţa reală e supusă legii cauzalităţii, care nu lasă nici un spaţiu pentru o construcţie aparte a omului.

De aceea idealismul humanist s'a văzut silit să construiască alături de sfera apariţiei, a lumei fenomenelor — cum o numeşte Kant — o sferă a idealităţii, a ideii, a irealului, a valorilor ireale. Aceste valori se găsesc faţă de realităţi într'o sferă transcendentală, — nu transcendentă — ele se găsesc în fiinţa spiritului omenesc într'o stare oarecum potenţială şi scopul este tocmai de a actualiza aceste valori, sau cum am mai arătat, de a realiza ideea. Căci sistemul valorilor — al valorii binelui, frumosului, adevărului şi al sfinţeniei — constituesc fiinţa ideii. Şi din trăirea ideii sau a valorilor se naşte o formă interioară plină de sens, căci valorile au putere formativă — ideea fiind principiul formării — şi în acelaş timp se naşte şi cultura. Dar cum pot fi actualizate, realizate aceste valori? Cu ajutorul aceeace humaniştii şi neo-humaniştii contemporani numesc „Bildung" (influenţă formativă) şi educaţie. Căci humanitate însemnează cultură omenească, ea este suma valorilor actualizate în actul trăirii omeneşti.

Aşadar idealismul pune ca ţintă supremă a influenţei formative şi a educaţiei formarea individului cu ajutorul valorilor culturii. „Semnul fundamental al unei formări adevărate este forma pătrunsă de valori, cât mai bogată în conţinut şi adecvată fiinţei individuale".[10] „Gebildetsein" (a fi format) însemnează de aceea „o existenţă individuală plină de valori", o existenţă spirituală individuală, care, trezită de trăirea sensului imanent valorilor culturale şi al valorilor obiective spirituale, devine o formă unitară pătrunsă de valori, sau dacă nu, se vede silit să devină o asemenea formă.[11] Din unitatea teleologică a fiinţei sensitive să se facă, cu ajutorul metodei formative, o unitate a unei fiinţe raţionale determinată de norme (valori). A cultivà, a „formà" un individ însemnează „a contribuì cu ajutorul bunurilor culturale la creşterea proprie a spiritului, ca acesta să devină o formă plină de sens". Sau cu alte cuvinte experienţa valorilor culturii în actul trăirii omeneşti e punctul de realizare a lui Dumnezeu în om. Activitatea culturală devine o activitate etică şi religioasă, iar urmarea acestui activism cultural este realizarea personalităţii absolut autonome. Căci a fi personalitate înseamnează a fi purtător de valori, şi a purta valori în fiinţa ta însemnează a fi pe drumul la sfârşitul căruia se află libertatea nemărginită.

Şi lucrul conştient graţie căruia omul poate să devină personalitate, se numeşte lucrul educativ. „Educaţia este lucrul conştient la trăirea valorilor (Wertbelebung).[12] „Scopul educaţiei este ridicarea realităţii sufleteşti la valori şi atragerea valorilor în realitatea sufletească", zice fostul meu profesor de filosofie dela Jena, Bruno Bauch.[13] Aşa că ţinta supremă a educaţiei este, după idealismu humanist „Der seiner selbst mächtige, die Kräfte seiner Natur zur Verwirklichung des Ideals seiner Individualität zusammenfassende, auf dem Gebiete des Lebens sich frei aus sich heraus bestimmende Mensch".[14] Educaţia este o activitate culturală, al cărei scop nu este altul decât „deslegarea spiritului normativ autonom în subiect", zice Spranger, ceeace echivalează cu realizarea personalităţii autonome, a acelei personalităţi care îşi dă sieşi singură legea. Că aici îşi are obârşia individualismul şi subiectivismul de care vorbiam la începutul acestui studiu, credem că acest lucru e aşa de evident încât nici nu trebue să stăruim.

Şi locul unde se întâmplă această personalizare a individului, este şcoala. „Tot ceeace se întâmplă în şcoală, are un rost numai întrucât aceasta tinde spre realizarea ideii de om: realizarea umanităţii pure ca personalitate. De aceea ţinta şcoalei nu poate fi, după idealismul humanist, decât formarea omului ideal".[15] Şi şcoala nu-şi poate îndeplinì această misiune decât cu ajutorul culturii. Atât educatorul, cât şi copilul sunt deopotrivă de îndatoraţi faţă de idolul obiectiv valabil care se numeşte cultură. Deasupra atât a învăţătorului, cât şi a elevului se află imperiul ireal al valorilor culturale, cerul în care se sălăşlueşte ideea veşnică.

Ne-am oprit mai mult la această doctrină filosofică pentrucă ea este fundamentul întregei educaţii şi al întregului învăţă-

---

[9] Spranger, Goethes Weltanschauung, Insel-Bucherei, p. 19.

[10] Kerschensteiner, Theorie der Bildung, 1926, p. 12.

[11] Ibid., p. 17.

[12] Spranger, Lebensiormen, p. 338.

[13] B. Bauch, Die erzieherische Bedeutung der Kulturgüter, 1930, p. 20.

[14] Hugo Gaudig, Die Schule im Dienst der werdenden Persönlichkeit, 5. Aufl. Bd. I. Leipzig 1922, p. 91.

[15] Dr. Nic. Balcă, op. cit., p. 18.

rul Eroilor, unde se va sluji parastasul întru amintirea Lor şi se vor depune pe morminte cununile de flori, omagiile recunoştinţii şi pietăţii noastre.

In cursul zilelor de 8 şi 10 Iunie, toate clădirile publice, precum şi casele particulare, vor arbora drapelul naţional.

† Prot. Dr. I. Blaga
1864—1937

Prea Cucernicul şi mult valorosul protopop al Braşovului, *Dr. Iosif Blaga*, a încetat din viaţă Miercuri, în 2 Iunie 1937, în etate de 73 de ani.

Suferind de mai multă vreme, boala sa se agravează în zilele din urmă şi pune sfârşit unei vieţi străbătute de lupte şi jertfe, închinate sfintei noastre biserici ortodoxe, şcoalelor ei şi întreg neamului românesc.

Regretatul fruntaş al clerului ardelean, în şirul lung al anilor săi, s'a dedicat unei activităţi multilaterale: şcolare, bisericeşti şi politice, slujind credincios cauza bisericii şi neamului nostru atât înainte de marele războiu, a cărui furtună cumplită a simţit-o alături de alţii, cât şi după ce timpul s'a limpezit şi ţările românilor au primit o nouă aşezare, mai firească şi mai dreaptă.

E de ajuns să amintim cu numele instituţiile, din care *Dr. Iosif Blaga* făcuse parte: a fost membru în Comitetul naţional al unirii românilor (din Paris în 1918), vicepreşedinte al Senatului, profesor şi director al liceului «A. Şaguna» din Braşov, inspector şcolar şef, protopop în cetatea ortodoxiei noastre şi paroh I al Bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei, — distins în ţara liberă cu numeroase ordine pentru o activitate, ale cărei bune resultate s'au resfrânt în largi cercuri asupra obştei.

Conştiincios slujitor al altarului, fire împăciuitoare de adevărat preot ortodox, distins şi iertător, înţelept şi sincer, însufleţit ca român intrasigent, a izbutit să dobândească simpatia şi dragostea tuturor românilor de bine.

Pierderea lui o deplânge atât familia sa, adânc îndurerată şi crescută în frica lui Dumnezeu, cât şi biserica noastră, cu toate instituţiile ei, al căror membru marcant s'a dovedit venerabilul protopop al Braşovului, Dr. Iosif Blaga.

Inmormântarea rămăşiţelor sale pământeşti se va săvârşi Duminecă, în 6 Iunie 1937, ora 4. p. m., dela Biserica Sf. Nicolae, Piaţa Unirii 1, în cimitirul din Groaverii Braşovului, în cavoul familiar.

Veşnică să-i fie pomenirea!

La tristul act al îngropării, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului va fi reprezentat prin P. C. Sa părintele Tr. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc.

Nr. 5007—937

Înştiinţare oficială

Comunicăm, că în 10 Iulie crt. va începe o sesiune extraordinară de examen de capacitate preoţească la Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu. La acest examen se pot prezenta absolvenţii Academiei teologice «Andreiane», precum şi licenţiaţii Facultăţilor de teologie din Arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari până cel mult la 5 Iulie crt. vor înainta cerere de admitere cu actul de naştere şi de botez, şi cu diploma de absolvire eliberată de Academia «Andreiană», respectiv cu diploma de licenţă în teologie.

Sibiu, din şedinţa bisericească a Consiliului arhiepiscopesc dela 31 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Adunarea *generală anuală a* **„Ligii Antirevizioniste Române“** *se ţine în 8 Iunie 1937, la sediul central al Ligii, str. Brezoianu 23, în Bucureşti. Congresul se va ocupa cu intensificarea acţiunii antirevizioniste, cu strângerea de fonduri, cu mijloacele de propagandă efectivă pentru ţară şi străinătate, şi în general cu tot ceeace este considerat ca necesar pentru promovarea marei idei de educaţie şi apărare naţională pe care o serveşte Liga. — Congresiştii din provincie beneficiază de reducerea pe căile ferate acordată pentru ziua Restauraţiei pe întreagă ţara.*

Ziua Mamei în Sibiu a fost sărbătorită, conform programului ce l-am publicat, prin serviciu religios şi prin festivalul din Aula Academiei teologice, unde s'a adunat mult public din localitate. Părintele profesor *A. Nanu*, în conferinţa sa, aduce prinosul cuvenit mamei bune, care a dat omenirii atâtea figuri de seamă. Preşedinta societăţii femeilor ortodoxe, dna *Elvira Cioran*, remarcă năzuinţa societăţii în scop de a sădi în tinerele fete virtuţile adevăratei femei. Trei eleve au citit lucrări foarte reuşite şi premiate cu ocazia concursului interşcolar ţinut la Ziua Mamei. Corurile studenţilor teologi, la acest festival, au fost asemenea bine primite de numerosul auditor.

† **Pr. Ambrosie Suciu,** paroh în Agârbici, protopopiatul Mediaşului, a încetat din viaţă în 14 Mai 1937, în vârstă de 50 ani, după o binecuvântată muncă de 26 ani la altarul Domnului. Rămăşiţele pământeşti ale decedatului, deplâns de o nemângâiată văduvă, cu 5 orfani, precum şi de enoriaşii săi, au fost înmormântate în 16 Mai c. în cimitirul local. Odihneasca cu drepţii!

— Indurerata văduvă preoteasa Iustina Suciu şi familia aduc mulţumiri respectuoase tuturor persoanelor care, la acest jalnic prilej, li-au adresat cuvinte de mângâiere.

Conferinţe la sate. In ultimul timp conferenţiarii din Sibiu ai „Asociaţiunii“ culturale au ţinut instructive şi bine cercetate prelegeri în următoarele 8 comune: Ruşi, Haşag, Ocna-Sibiului, Alămor, Loamneş, Mândra, Armeni şi Bogatul. Conferinţele, în număr de 16, de conţinut economic, igienic, social, religios şi istoric, au fost ţinute de dnii: S. Ţeposu, Dr. L. Ionaş, Dr. N. Terchilă, prot. Gh. Maior, Pr. Aurel Nanu, Dr. C. Lungu, V. Şoica, N. Martin, Dr. Mavru, I. Isac, Dr. I. Stoichiţa şi Iulian Dumitru.

In vederea serbărilor dela 8 Iunie 1937, dl revizor şcolar, *Ioan Dragomir*, a avut la Sibiu, zilele acestea, o întrunire cu toţi comandanţii de străjeri din judeţul Sibiului.

Ştire ziaristică. Primim dela Cluj întâiul număr din *România Eroică*, revistă lunară pentru promovarea românismului. Director: *Ion Colfescu Delaturda*, Red. şi Admin.: Cluj, str. Vasile Goldiş 18/b. Abonamentul anual 250 lei. Tip. la „Lumina“ Cluj.

In programul de muncă, noul confrate şi-a înscris şi lupta hotărâtă contra materialismului de astăzi, contra acelora cari îl cultivă şi alimentează. Armele cu care porneşte la lupta de regenerare sânt: iubirea şi însufleţirea, solidaritatea şi sinceritatea, voinţa de a face binele, duhul de jertfă, ce trebue să conducă pe adevăraţii luptători. O bună idee a revistei acum apărute, şi căreia îi dorim toată izbânda, este: înfiinţarea la redacţie a unui birou de informaţii *pentru plasarea de ucenici şi tineri români* **în comerciu şi meserii la Cluj.**

Preot bucovinean premiat. Academia Română a acordat, în sesiunea recentă, o parte a premiului V. Adamachi de 5000 lei (divizibil), preotului *Hostiuc Erast* pentru lucrarea: Schiturile şi sihăstriile Bucovinei de altă dată, Cernăuţi, 1936. — Raportor a fost păr. Şt. Meteş.

Cincizeci de ani se împlinesc acum în Iunie 1937, decând guvernul ungar de pe vremuri a desfiinţat *Academia de drepturi* **din Sibiu, cercetată de numeroşi tineri români ardeleni.**

Ajutoare. Ministerul cooperaţiei dă ajutoare pentru construirea a 70 de cuptoare de uscat fructe. Pentru un cuptor mare ministerul dă 30 mii de lei, pentru unul mijlociu 20 mii de lei, pentru un cuptor mic 10 mii lei. — Anul acesta promite o bogată recoltă de fructe.

Adunare. Uniunea foştilor legionari-Sibiu, — convoacă pe toţi foştii legionari la o adunare generală extraordinară în *Sibiu*, **pentru ziua de 24 Iunie 1937, ora 10, în grădina Trei-Stejari. După constituirea adunării urmează: Raportul biroului cu arătarea aprobării legiunii ca persoană juridică, şi fixarea zilei adunării generale ordinare.**

Legea pedepseşte pe părinţii tinerilor, *cari fumează* **înainte de-a fi ajuns la vârsta de 21 ani, — în ţara Japonia. In alte ţări, ca şi la noi, patima fumatului, recunoscut ca stricăcios sănătăţii cetăţenilor, este tot mai răspândită. Profitul** *bănesc* **al statului sporeşte astfel, — dar celalalt profit, care priveşte mintea şi trupul contribuabililor, scade pe zi ce merge.**

In numele meu şi al familiei, exprim şi pe această cale mulţumiri sincere tuturor acelora cari au luat parte prin scris sau personal, la durerea ce o am încercat prin trecerea la cele veşnice a scumpei mele fice Elena Flucuş, fostă funcţionară la Librăria Arhidiecezană.

Sibiu, la Iunie 1937.

Maria Flucuş
văduvă de preot

---

mânt care se face în şcoala contemporană nu numai apuseană, ci şi în şcoala românească. E deajuns, cred, să amintim că acela care trece drept cel mai reprezentativ pedagog român, G. Antonescu, este reprezentantul pedagogiei idealiste-humaniste. Ceeace spune acest pedagog relativ la idealul educaţiei, este identic cu ceeace spun toţi pedagogii idealişti humanişti. „Idealul în educaţie“, zice G. Antonescu, „constă în a cultiva toate forţele, care constitue organismul psiho-fizic al individului, precum şi valorile ideale menite să inspire pe cele dintâi şi să le dea direcţia; cu alte cuvinte, educaţia va tinde continuu la realizarea valorilor ideale şi la idealizarea forţelor reale, deci la idealismul activ“.[16] Aceasta este idealul în slujba căreia trebue pusă şcoala. „Ea trebue să-şi subordoneze activitatea cu deosobire valorilor ideale şi să pue deci mai mare preţ pe acestea, decât pe activitatea practică“.[17] Şcoala trebue, după dl G. Antonescu, să formeze un tip de om idealist. Şi, cu toate că domnia-sa caută să precizeze sensul acestui idealism, care n'ar fi nici un idealism în domeniul teoriei cunoaşterii şi nici un idealism metafizic, ci un idealism etic,[18] noi susţinem totuşi că între idealismul etic al dlui Antonescu şi idealismul humanist, descris de noi mai sus, nu este nici o deosebire. Căci, zice dl Antonescu, idealist este omul „a cărui fiinţă sufletească se poate pătrunde integral de anumite valori ideale, pe cari i le impune propria lui conştiinţă“.[19]

Desigur că pentru şcoala creştină, pentru realizarea căreia militäm noi, amândouă doctrinele pedagogice descrise mai sus au un caracter negativ. O pedagogie naturalistă pură duce fatal la o concepţie despre om pe care creştinismul nu o poate accepta. Şi dacă omul nu este altceva de cât o părticică a naturii, atunci nu poate exista o altă pedagogie decât aceea pe care o preconiza pedagogul Rousseau. Educaţia şi deci şi şcoala n'ar avea, după această pedagogie, altă misiune decât să elibereze şi să ajute la desvoltarea puterilor cari se găsesc în fiinţa individului. Rezultatele ştiinţifice cari descoper legile evoluţiei vieţii sufletului, caracteristicele tipice ale vârstei, temperamentul, caracterul, formele de viaţă, diferenţele sexuale etc. ne dau mijlocul cel mai potrivit, de a realiza forma individuală specială, în care apare structura tipică a copilului şi de a face posibilă maturitatea acestuia, conform legii formative care e imanentă acestei structuri. De aceea această pedagogie are la bază credinţa eronată, că natura omenească ar fi bună: „Totul este bun ceeace a eşit din mânile Creatorului, şi totul degenerează în mânile omului“, zice Rousseau. Şi ştiinţa şi educaţia n'au alt scop decât de a împedeca această degenerare.

Optimismul acesta pedagogic, care neagă existenţa păcatului originar, se află însă într'o flagrantă contrazicere cu doctrina creştină despre păcat. Lângă voinţa spre bine se află în om şi năzuinţa spre rău. Şi tocmai depăşirea tensiunei dintre bine şi rău, prin nimicirea totală a năzuinţei spre păcat, e problema centrală a creştinismului. O pedagogie care nu recunoaşte această tensiune decât numai ca o urmare a influenţelor mediului sau a unei educaţii false, trebue să ia o atitudine negativă faţă de orce educaţie religioasă creştină. Şi pedagogia naturalistă trebue să facă acest lucru tocmai pentrucă ea respinge noţiunile iraţionale religioase: har, iubire, păcat, iertare, mântuire ca pe nişte noţiuni cari împiedecă interpretarea raţională a apariţiilor. Pentru o atitudine fundamentată pe ştiinţele naturii o recunoaştere a factorilor transcendenţi e imposibilă: Dumnezeu nu este o noţiune ştiinţifică, ci o certitudine a credinţei.

Atitudinea negativă a pedagogiei naturaliste faţă de orce educaţie religioasă se mai explică şi din alt punct de vedere. Cu certitudinea pe care credinţa i-o dă creştinului că Dumnezeu există, îi sânt date acestuia şi valorile religioase, cari nu sânt altceva decât expresia voinţei absolute a lui Dumnezeu. Pedagogia naturalistă nu cunoaşte asemenea valori absolute, căci pentru ea nu există decât lumea temporală-spaţială în care totul este retativ. Desigur că şi această pedagogie operează cu idei, norme, valori dar acestea nu au o valabilitate absolută, ci numai formele veşnic schimbătoare ale dorinţelor şi dorurilor omului, şi ca atare ele sânt creaţia anumitor raporturi culturale. Acestor forme aparţin şi imperativele morale şi religioase. Ceeace noi numim conştiinţă religioasă morală nu e, deci, decât o urmare a înţelepciunii moştenite în decursul evoluţiei istorice. Justificarea acestora se bazează pe trebuinţele vieţii omeneşti, cari diferă dela cultură la cultură, şi nu pe o valabilitate absolută.

Din fericire pedagogia aceasta naturalistă n'a avut o influenţă aşa de mare, încât să poată deveni singurul principiu educativ al şcoalei, aşa cum a fost concepţia pedagogică a idealismului humanist.

Dar deşi, noi recunoaştem aceasta, pedagogia idealistă a depăşit mult naturalismul pedagogic prin aceea că a arătat importanţa covârşitoare a idealului pentru lucrul educativ, totuşi nici această concepţie pedagogică nu poate fi, după părerea noastră, acceptată de un educator creştin. Pedagogii humanişti au făcut educaţiei servicii de mare preţ, prin aceea că au lămurit legile sufletului şi ale spiritului cât şi diferenţierea acestora descoperind noi metode de lucru şi de învăţământ. Dar în ceeace priveşte idealul educaţiei formulat de pedagogia idealistă humanistă, nici acesta nu poate fi acceptat de o pedagogie care are pretenţia de a se numi creştină ortodoxă. Pedagogia idealistă fixează educaţiei idealuri şi imperative, norme şi valori cari, graţie lucrului educativ, trebue realizate în individualitatea omenească pen-

---

[16] G. G. Antonescu, Pedagogia generală, Bucureşti 1930, p. 111.

[17] Ibid., p. 110. Vezi acelaş, Pedagogia contemporană, Bucureşti 1935, p. 23, 25.

[18] G. G. Antonescu, Pedagogia contemporană, Bucureşti 1935, p. 132.

[19] Ibidem.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 6 Iunie 1937, va predica teologul din curs IV *Gheorghe Malene.*

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu, Reuniunea femeilor meseriașilor români pentru ocrotirea neputincioșilor, și Societatea națională a meseriașilor, industriașilor și comercianților patroni români, invită pe membrii lor la *Serbarea câmpenească*, ce se ține Duminecă în 6 Iunie 1937, în Dumbrava orașului. Plecarea la ora 8 jum. dimineața.

Nr. 5096 Ep.

Publicațiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindere zidirea bisericii ortodoxe în comuna **Valea-lungă** — lângă Blaj.

Cei ce doresc să ia în întreprindere zidirea acestei biserici, vor înainta până la *11 Iunie a. c.* oferte în scris Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, unde se pot vedea zilnic planurile, devizul și condițiunile, și se dau informațiuni.

Odată cu ofertele, reflectanții vor depune la cassieria Consiliului arhiepiscopesc garanție de Lei 20.000 (douăzecimii) în numerar sau efecte de stat.

Oferte fără garanție nu se primesc.

Sibiu, 20 Mai 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Publicare de licitație

In ziua de *13 Iunie 1937* se ține licitație la ora 2. p. m. pentru construirea bisericii ortodoxe române din comuna Daia, județul Sibiu, numai în roșu, cu oferte închise.

Ofertanții trebue să cunoască condițiunile de licitație, cari se pot vedea împreună cu devizul și planul bisericii la oficiul parohial din Daia, în ziua licitației. In ofertă trebue să scrie dnii ofertanți că cunosc condițiunile de licitație.

Oficiul parohial ortodox român din comuna Daia, județul Sibiu.

Eg. Brâgeșan
protos.

[30] 1—1

Publicațiune

Aviz domnilor antreprenori ortodocși români cari vor fi preferați

Consiliul parohial ortodox român din Drăușeni, tractul Cohalmului, județul Târnava-mare, publică din nou licitație publică, cu oferte închise, darea în întreprindere prin licitație: zidirea bisericii ortodoxe române, conform devizului și planului aprobat de Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 8936 din 6 Noemvrie 1936; și dacă nu întrunește condițiile cerute această licitație fixată pe *16 Iunie 1937* ora 11 a. m., o a doua licitare prin aceasta se declară publicată pe *28 Iunie 1937* ora 11 a. m, și dacă nici o a doua licitare nu întrunește condițiile cerute, o a treia licitare prin aceasta se declară publicată pe *9 Iulie 1937* ora 11 a. m. când se va aranja prin bună învoială cu consiliul în caz că nu sânt mai multe oferte, darea în întreprindere a zidirii bisericii.

Planul și divizul și caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial ortodox român în orce zi de lucru, dnii antreprenori vor avea a depune ofertele scrise și sigilate cel mai târziu până înainte de începerea licitației care se va ține după data de mai sus.

Drăușeni, din ședința adunării parohiale ținută la 16 Mai 1937.

Oficiul parohial ortodox român:

Dimitrie Șica
paroh-președinte

[29] 1—1

Eforia Fundațiunii culturale „Dr. I. Mihu", Sibiu

Nr. 61—1937 (28) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **ajutor de vinețeler** la via Fundațiunii culturale „Dr. I. Mihu" dela Sărăcsău-Băcăinți, gara Șibot (jud. Hunedoara) se publică concurs.

Dela reflectanți se cere să fie cetățeni români, de religie ortodoxă, cu serviciul militar făcut și să aibă practică de cel puțin trei ani în ale viticulturei și să fie bine priceput în îngrijirea vinurilor și lucrarea viei.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: locuință în natură, lemne de foc din pădurea Fundațiunii și salar după învoială.

Cel ales va trebui să între în serviciu la 15 Septemvrie a. c.

Cererile de concurs timbrate cu 8 Lei plus 1 Leu aviație se vor înainta până la 1 Iulie pe adresa: *Fundațiunea culturală «Dr. Ioan Mihu», Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.*

La cerere se vor înainta următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Certificat de cetățenie,
3. Certificat despre școlile cercetate,
4. Certificat de serviciu,
5. Certificat de moralitate dela preot,
6. Alte acte recomandatoare.

In cerere se vor arăta condițiunile și pretenziunile de angajare.

Cererile fără acte în regulă nu se vor lua în considerare.

Cuc. preoți sânt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra acestui concurs.

Sibiu, 12 Mai 1937.

Eforia fundațiunii culturale „Dr. Ioan Mihu"

Clopote, Policandre, Sfeșnice

fabricația „OITUZ" București, din material calitatea I, cu garanță în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile prețuri și franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate și în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripția pe clopote se face gratuit.

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești, să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 177—937 (27) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jugăre cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuință în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Birul preoțesc obișnuit, în bucate.
5. Stola, stabilită în toate parohiile tractului.

Petițiile de concurs, cu documentele necesare și încuviințarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Dobra, la 9 April 1937.

Iosif Morariu
protopop

tru ca acesta să devină personalitate. Pedagogia naturalistă era individualistă. Pedagogia idealistă-humanistă din contră e o pedagogie socială, căci normele și valorile pe care ea le fixează au o valabilitate pentru toți indivizii.[20] Dar aceste valori nu-și au existența într'o lume transcendentă — după cum am arătat și mai sus — ci ele sânt imanente lumii și spiritului omenesc. Ele își au obârșia în sfera culturii. De aceea cultura devine mediu educativ și în acelaș timp și supremul scop al educației și al școalei. Cum e posibil acest lucru? Acest lucru e posibil, răspund pedagogii idealiști, tocmai pentrucă acesta este caracterul bunului cultural. „Bunurile culturale sânt scopuri. Așa bunăoară știința e scop al educației. Dar de aceea bunurile culturii nu sânt valori. Așa de exemplu știința nu este valoarea a adevărului însuși. Dar ea este reprezentarea temporală a valorii supratemporale a adevărului. Știința este mediul în care e reprezentatată temporal valoarea supratemporală a adevărului..." [21] Adevărul e scop al științei „întrucât cunoașterea adevărului e scopul acesteia, dar nu un scop în afara științei, ci ca un conținut imanent al acesteia, iar știința e mediul în care conținutul adevărului supratemporal câștigă o formă temporală".[22] De aceea bunurile culturale sânt scopuri ale educației, pentrucă în ele sânt reprezentate valori, sau, cum zice filosoful Rieckert,[23] pentrucă în bunurile culturale sânt realizate valori supratemporale. Și în acest sens bunurile culturale sânt atât mijloace, cât și scopuri ale școalei și ale educației. Educatorul nu poate face educația decât ca o educație spre bunuri culturale cât și prin bunuri culturale. Scopul suprem al educației este acela „de a face legătura între valoare și realitate.[24] Așa că numai „acolo e educație, unde e cultură și numai acolo se poate vorbi de cultură unde e educație, amândouă se desăvârșesc în iubirea pentru valoare".[25] Ceeace înseamnă că supremul scop al școalei este cultura. Cultura singură e aceea care dă sens educației și școalei.

Dar nu ne contrazicem oare, căci mai sus am afirmat că scopul educației e personalitatea? Această contrazicere e însă aparentă, pentrucă personalitate devine cineva numai întrucât e purtător de valori culturale.

Idealismul humanist absolutizează valoarea culturii și de aceea el subordonează și religia culturii. Căci pentru pedagogii humaniști religia e un bun cultural ca și toate celelalte bunuri ale culturii, căci și religia nu este decât o valoare în sistemul culturii, așa cum e și arta și știința și dreptul etc. E foarte adevărat că pedagogia idealistă dă o valoare mult mai mare religiei în acest sistem al culturii decât celorlalte valori. Dar tocmai de aceea valoarea religiei e în funcțiune de aportul pe care ea îl aduce în domeniul culturii. Aici își are locul justificarea învățământului religios în școala contemporană, fundamentată pe concepția pedagogică idealistă humanistă. Căci învățământul și educația religioasă n'au alt rost decât să contribue la viața culturală a omenirii și al individului. O cultură fără colorit religios nu e cultură desăvârșită, și de aceea locul pe care îl are învățământul religios în școală e întrucâtva justificat. Religiei i se recunoaște, deci, în sistemul valorilor ideale și bunurilor culturii un loc modest ca și la celelalte valori.

Natural, religia a jucat în viața culturală a popoarelor un rol nespus de mare. Dacă cineva studiază cultura grecească eghipteană, cât și operele artiștilor și ale filosofilor, ar putea ajunge la concluzia că religia a fost culmea acestor culturi. De asemenea și cultura evului mediu își are obârșia tot în religie. Depinde de concepția pe care cineva o are despre religie. Căci dacă religia își primește valoarea dela cultură, atunci, cultura fiind realizarea valorilor și deci o operă a omului, și religia nu este altceva decât tot o faptă a omului. Religia devine o posibilitate omenească. Se pare că omul ar avea posibilitatea să se identifice cu Absolutul, ca și când legătura originară dintre om și Dumnezeu n'ar fi fost ruptă niciodată.

Nu e locul aici să arătăm prăpăstiile spre care ne duce o asemenea concepție, dar ținem să spunem, că o asemenea metafizică, care subordonează cultura religiei, e în flagrantă contrazicere cu doctrina creștină ortodoxă. Și deci și pedagogia idealistă humanistă nu poate fi acceptată ca fundament al unei școale creștine ortodoxe. Căci între idealismul filosofic și ortodoxie sânt contraziceri principiale, cari nu pot fi nivelate niciodată.

De aceea nici un principiu pedagogic despre care am vorbit mai sus, nu poate fi acceptat de o pedagogie ortodoxă. Cu totul altcumva se prezintă însă principiul pedagogic care își are înfipte rădăcinile în antropologia creștină ortodoxă. Pentruce? Pentrucă noi credem că antropologia creștină ortodoxă vede pe om mai real, mai adevărat, mai adânc și mai bogat decât toate doctrinele filosofice descrise mai sus. Și de aceea și idealul unei educații, așezate pe peatra certitudinei evanghelice, este pentru noi mult mai adevărat decât al orcărei doctrine filosofico-pedagogice. Ortodoxia vede în om o creatură a lui Dumnezeu, creată pentru a se bucura în veșnicie de viață în comunitate cu Creatorul ei. Dar, din viața lui liberă, omul a rupt această legătură cu Dumnezeu și a căzut în robia păcatului. Și pentru a putea fi iarăși reabilitat a trebuit ca Dumnezeu să se facă om, să ia asupra sa noianul păcatelor omenești și prin moartea și învierea Sa să îndumnezeiască natura omenească și să restabilească iarăși comunitatea între om și Dumnezeu. Ideea centrală a creștinismului ortodox este ideea alor două naturi unite într'o unitate concretă. Acesta este misterul central al creștinismului, care nu poate fi cuprins de rațiunea omenească așa de neputincioasă. Și noi opunem monismului și monofisitismului eretic idealist această doctrină, după care omul a devenit, grație Mântuitorului Hristos, aceeace el trebue să fie: un suflet mântuit. Mântuirea omului din scăvia lui Lucifer n'a putut fi făptuită decât prin apariția omului absolut, a Fiului lui Dumnezeu. Acesta singur a putut să redea iarăși omului locul său suveran în Cosmos și să renască pe noul Adam. „Și Adam cel nou însemnează o treaptă mai înaltă în creația lumii decât Adam cel vechi în Paradis. Adam cel nou, renăscut prin Hristos într'un nou om spiritual, nu mai este un orb pasiv, ci un creator clarvăzător, un fiu al lui Dumnezeu care continuă opera Tatălui.[26]

[20] Și societatea nu este altceva decât „o societate a personalităților" fundamentată pe raporturi de valoare. Vezi Br. Bauch, Beiträge zur Philosophie des deutschen Idealismus, II, 2, 1921, pagina 5.

[21] Br. Bauch, Die erzieherische Bedeutung der Kulturgüter, p. 10.

[22] Ibidem.

[23] Profesor de filosofie în Heidelberg.

[24] Bruno Bauch, Die erzieh. Bedeutung der Kulturgüter, p. 12.

[25] H. Johannsen, Kulturbegriff und Erziehungswissenschaft, p. 67. Vezi și G. G. Antonescu, Educație și cultură.

[26] Berdiaiev, Anthropodizee, p. 265.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu 13 Iunie 1937 | Nr. 24

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Chemare pentru praznicul Cincizecimii

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș

Iubiților credincioși din societatea misionară „Oastea Domnului", precum și tuturor credincioșilor sfintei noastre Biserici, iubitori și prieteni ai Oastei Domnului: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolelor 25 și 39 din Statutele Societății misionare ortodoxe „Oastea Domnului", prin aceasta convocăm și declarăm convocat **congresul „Oastei Domnului" pentru zilele Rusaliilor, 20 și 21 Iunie a. c., în orașul Sibiu,** unde se va desfășura programul duhovnicesc și de organizare al Oastei Domnului.

Dat în Sibiu la 8 Iunie 1937.

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit.

M. Sa Regele Carol II cel mai mare ctitor al Arhiepiscopiei noastre

In «Monitorul Oficial» din 3 Iunie a. c. a apărut Inaltul decret regal prin care trei sferturi din averea fostei așa zise «Universități săsești», rămasă după expropriere, trece în deplina proprietate a Arhiepiscopiei noastre.

Este cea mai mare danie care se face Arhiepiscopiei noastre și peste tot Bisericii ortodoxe din Ardeal chiar de către M. Sa iubitul nostru Suveran. Printr'un gest, într'adevăr regesc, Biserica neamului de pe plaiurile ardelene se vede, după veacuri de amare persecuții și de cruntă sărăcie, ridicată la o situație demnă de calitatea, de meritele și de misiunea ei: Maică a Neamului.

Anunțând vestea aceasta de mare bucurie preoțimei și poporului nostru credincios, nu putem să nu dăm expresiune profundelor noastre sentimente de gratitudine față de M. Sa Regele Carol II, care a devenit astfel cel mai mare ctitor al Arhiepiscopiei noastre. Asemenea Voivozilor binecredincioși de odinioară cari înzestrau cu mână largă Biserica dintr'o pornire de adâncă credință și pentrucă înțelegeau marele rost ce-l are instituția divină în viața poporului, tot așa și M. Sa Regele nostru a ținut să dea Bisericii noastre posibilitatea materială pentru o cât mai amplă și mai intenzivă activitate în folosul spiritual al poporului. Și asigurăm pe M. Sa că Biserica noastră va ști să împlinească dorința aceasta, deatâteaori manifestată de Înțeleptul nostru Suveran, cu toată conștiinciozitatea și avântul sufletesc.

Mulțumirea noastră se îndreaptă și către luminații și vrednicii sfetnici ai M. Sale, în frunte cu dl prim-ministru *G. Tătărescu*, cari au dovedit și cu această ocazie că au o inimă profund credincioasă și hotărâtă să slujească sfintei Biserici a neamului. Numim în deosebi pe dnii miniștri *Victor Iamandi* și *Vasile Sassu* și pe președintele Senatului dl *Al. Lapedatu*, care a pus suflet și stăruință multă pentru rezolvarea în acest sens a acestei chestiuni. Cu toții și-au câștigat un nume de merit în conștiința Bisericii noastre, un nume care va fi pomenit totdeauna în rugăciunile ei.

In această legătură de idei putem amintì că guvernul actual și-a manifestat dragostea și interesul față de Biserică într'o serie frumoasă de acte, pe cari se cuvine să ni le rememorăm adesea aducându-i laudă sinceră. Guvernul dlui G. Tătărescu a desființat nedreptele curbe speciale ce apăsau pe salarul preoțimii, a realizat trecerea preoțimii la Casa generală de pensiuni a statului, a înființat un număr considerabil (peste 600) de noi parohii bugetare, a înzestrat mânăstirile cu mii de hectare de pădure, ca pe toate să le încununeze cu marea faptă care ne-a prilejuit aceste rânduri. Acest guvern poate să servească, pe drept cuvânt, de model, tuturor cu solicitudinea lui pentru Biserică.

O dragoste nu mai puțin mică față de Biserica strămoșească au arătat cu această ocazie și reprezentanții sibieni ai On. guvern, dl *N. Regman*, prefectul județului și dl deputat *Eugen Pizo*.

Sa manifestat de astădată un concert general de bunăvoințe, o întrecere a fiecărui diregător al Statului, cu rol în această chestiune, de-a contribuì cu maximum de muncă și de suflet în favorul Bisericii.

Dar bunăvoința aceasta a diregătorilor a mobilizat-o marele deschizător de inimi, talentatul câștigător este I. P. S. Mitropolit Nicolae. I. P. S. Sa a veghiat, a stăruit, a convins și înduplecat pe cei chemați. Cu prestigiul unei minți care face față Bisericii noastre, cu căldura sufletului cu care câștigă pe orice convorbitor pentru idealurile ei, cu perseverență și luciditate în conducerea unei acțiuni spre scopul ei totdeauna nobil și minunat, I. P. S. Sa a obținut pentru Arhiepiscopia noastră cea mai considerabilă danie. Actul acesta poate fi socotit pe drept cuvânt epocal. Toată activitatea culturală și spirituală a Bisericii noastre va putea primì acum, după ce nu mai e stingherită la tot pasul de lipsuri, un ritm și o amploare de pretini pe seama Bisericii, care cum nici nu puteam gândì înainte.

Se va resimți de acuma în viața și acțiunea Bisericii noastre că un Rege mare, un Rege al Românilor, Regele *Carol II*, și-a îndreptat la un moment dat grija asupra Bisericii neamului, de care nu se interesase veacuri multe nici o stăpânire.

Biserica de pe plaiurile ardelene începe o nouă epocă în activitatea ei spirituală, potrivită cu condițiunile actuale de libertate și avânt românesc, datorită ctitoriei M. S. Regelui Carol II, care se înscrie în capul unei pagini noui în istoria Bisericii ardelene și în pomelnicul ei.

M. S. Regele în Ardeal

Duminecă, în 13 Iunie, M. Sa Regele va vizita Clujul și cu această ocazie și țara Moților. La Cluj M. Sa va lua parte la inaugurarea așezămintelor universitare «Regele Carol II» și va primì titlul de doctor «honoris causa» al Universității Ardealului.

Ținuturile de dincoace de munți se pregătesc să întâmpine pe M. Sa cu toate florile sufletului, cu tot entuziasmul lor românesc.

Sentimentul monarhic este adânc concrescut în sufletul ardelean. Nu există ființă mai dragă pentru acest suflet ca «Impăratul». In poveștile sale „Impăratul" întruchipează perfecțiunea. De el e străin tot ce-i răutate, lăcomie, despotism, tot ce-i scădere omenească. „Impăratul" e părintele înțelept și bun al poporului. El veghează și plănuește cum să-și fericească țara, cum s'o scape de dușmani. La el găsesc milostivire cei nedreptățiți de slujbașii nevrednici.

Și nu numai în poveștile cristalizate cugetă poporul astfel, ci și în închipuirile sale despre Suveranul contimporan. Poporul nu poate gândì ceva rău despre Rege. In icoana despre Rege poporul proectează și socotește realizate toate dorurile sale după perfecțiune. Regele e omul ideal, desăvârșit, sau o ființă ce se ridică oarecum peste toți oamenii, împărtășindu-se din harul dumnezeesc.

Regele e o binecuvântare cerească. Fără Rege nu se poate trăi. El e paza pe care Dumnezeu o dă țărilor și neamurilor. Un neam fără Rege e un neam orfan care cade rob altor neamuri.

Poporul românesc din Ardeal a experiat îndelung sentimentul acesta de popor orfan, ajuns rob unui „Impărat" străin, și s'a dorit nostalgic după un „Impărat" al lui care să însemneze mândria și libertatea lui.

Cu aceste sentimente de mândrie, de dragoste, de mulțumire către Dumnezeu că nu mai e orfan, așteaptă poporul ardelean pe Regele său.

El constată în tot chipul că are acum un Rege al său, cu interes cald de soartea lui. El vede că Regele vine în satele lui, stă de vorbă cu el, intră în biserica și școala lui și se uită ce trebue schimbat. El vede pe Regele său pipăindu-i părintește ranele și inspectând lipsurile și mai vede cum la porunca Regelui diregătorii se grăbesc să dea ajutor la întărirea și înălțarea satelor.

M. Sa Regele Carol II e într'adevăr un Părinte al poporului. Se apropie de el, se amestecă cu el, se îngrijește în mod cu totul special de el. Nu trece săptămână să n'auzi că aci e într'o parte de țară, aci într'alta.

In loc să stea în Palat liniștit și să asculte ce-i spun diregătorii despre Țară, se coboară însuși să vadă totul la fața locului, într'o neobosită cercetare și iscodire.

M. Sa cercetează și ramurile înalte de activitate românească știind că acolo se formează oamenii și se întocmesc planurile pentru munca de ridicare a poporului. Acum vine din nou, să cerceteze Universitatea din Cluj, care-și inaugurează o nouă clădire ridicată cu ajutoarele date de M. Sa. Cu această ocazie M. Sa va primì din partea Universității clujene titlul de «doctor honoris causa» pe care acea Universitate i-l oferă în semn de mulțumire pentru grija ce-o are M. Sa de învățământul universitar și ca o consfințire a marilor merite ce le are M. Sa pentru cultura românească.

Nu de geaba a spus odată M. Sa că vrea să fie „un Brâncoveanu al culturii românești". Deși nu sunt mulți ani de când s'a suit în scaunul de domnie, realizarea acestei promisiuni a fost urmărită cu avânt și perseverență. Cultura românească, în toate ramurile ei, este ajutată efectiv și animată material și spiritual.

M. Sa Regele Carol II vine în Ardeal să dea un nou impuls culturii românești și un nou avânt

muncii pentru ridicarea ţinutului necăjit al moţilor.

Ardealul întreg cu faţa îmbujorată de însufleţire, de nădejde şi încredere în Suveranul său iubit, îl primeşte în cor de ovaţii ce se transmit din deal în deal:

Bine aţi venit Majestate!

De: „Ziua Restauraţiei"

— 8 Iunie 1937 —

Sufletul românesc a îmbrăcat din nou haină de sărbătoare.

Se împlinesc doar 7 ani dela data, când pasărea de foc cu sclipiri de oţel, despicând văzduhul înfrăţit cu dorul unui nobil neam, coborâ în pace în mijlocul nostru pe alesul Domnului, pe fiul şi urmaşul lui Ferdinand cel Loial, pe M. S. Regele Carol al II-lea al României.

La 8 Iunie 1930, cel predestinat să lege prezentul cu trecutul, şterge prin personalitatea Lui covârşitoare, dungile adânci săpate pe fruntile tuturor celor cari trăiam atunci sub un provizorat apăsător.

Pentru conştiinţa românismului, restauraţia înseamnă deci începutul contopirii fiinţei, deci a sufletului neamului românesc cu marea fiinţă a providenţialului nostru Rege Carol al II-lea al României, cu Regele culturii, cu Regele avântului, cu Regele tuturor virtuţilor strămoşeşti.

De aceea praznicul naţional de astăzi, va rămânea în evoluţia destinului românesc, nu numai o dată istorică izvorâtă din colaborarea Cerului cu norocul românismului, — ci această zi va rămânea pivotul consolidării spiritualităţii românismului de pretutindenea, spiritualitatea concentrată în opera gigantică a Regelui nostru, — care organizează şi garantează o normală desfăşurare a tuturor forţelor noastre morale şi materiale, pe care, concentrându-le în mâna Sa puternică şi abilă, Suveranul ţării româneşti le pune în întregime în serviciul consolidării şi apărării patrimoniului strămoşesc.

Dar ceva mai mult, 8 Iunie a fiecărui an înseamnă o nouă afirmare a vieţii româneşti, reclădită pe un nou crez şi un nou cult al nostru: Pe crezul şi pe cultul descătuşerii vieţii noastre sufleteşti şi de stat de sub tutela spiritualităţii neamurilor de alte credinţe şi de alte aspiraţii istorice decât cele ale noastre româneşti.

Crezul nostru şi cultul nostru pentru Tron şi Rege, este un crez şi un cult pus în serviciul neamului şi al civilizaţiei umane înfrăţite cu morala lui Hristos — cărei morale şi cărei civilizaţii, puritatea şi profunzimea sufletului nostru ortodox, sub oblăduirea Augustului nostru Suveran, îi poate da binecuvântata Sa contribuţie, şi fără ajutorul de noi ne poftit al oricărui străin.

De aceea, azi mai mult ca ori când altă dată, e necesar să se cutremure văzduhul de voinicescul nostru strigăt: Mărire Suveranului tuturor aspiraţiunilor noastre sufleteşti şi naţionale!

Slăvit să fii, Mărite Domn, care ai trezit la o nouă viaţă mândria noastră naţională înfrăţită cu demnitatea unui popor ce-Ţi cântă de 7 ani încoace, în numele solidarităţii româneşti, cu acelaş elan, un Imn de slavă, de bucurie şi de iubire, un Imn izvorât din recunoştinţa ţării înoite de Tine şi impopulată tot de Tine cu conştiinţe noi şi cu energii noi, cu caractere noi, cari cu toţii, adunându-ne în jurul Tău, vrem să sfinţim azi toate sacrificiile trecutului, prin patriotismul şi prin dinasticismul nostru loial şi nefăţărit.

Sibiul cultural, Sibiul istoric, Sibiul ortodox, în cadrele praznicului restauraţiei, depănând un fir istoric, face solemna mărturisire în faţa lui Dumnezeu şi a neamului, de a vedea în fiinţa de Dumnezeu ocrotită a Majestăţii Sale Regelui Carol al II-lea al României, personificarea instinctului de mărire a neamului.

Prot. lt.-colonel **I. Dăncilă**

Mesajul de mulţumiri trimise de M. S. Regina Maria

Ingrijorarea sinceră şi simpatia caldă, a tuturor bunilor cetăţeni, pentru sănătatea M. Sale Reginei MARIA, a îndemnat pe marea şi iubita noastră Suverană să adreseze tuturora, mari şi mici, la toţi câţi sânt aproape sau departe, un mesaj de mulţumiri pentru manifestaţiile de omagială afecţiune.

M. Sa Regina Maria spune în acest mesaj:

Când am auzit de luminările multe care s'au aprins în toate bisericile pentru însănătoşirea Mea, am văzut toate aceste flacări slabe înmănunchindu se într'o lumină mare şi puternică, lumina speranţei şi a dragostei, care a adus multă mângâiere în odaia Mea de suferinţă. Mai mult decât ori care alte momente, acest timp de suferinţe Mi-a dat prilej să simt că vechile legături de afecţiune şi neclintită încredere care ne-au apropiat şi ne-au strâns la olaltă atâta vreme de ani, nu pot fi slăbite şi cu atât mai puţin sfărâmate. Odihna ce Mi s'a recomandat, Mă va reda cât de curând, nădăjduesc, şi cu puteri reînoite, îndatoririlor Mele, — dar în aşteptarea ceasului fericit când voi putea iarăşi să Mă mişc printre voi, doresc ca acest mesaj, cu mulţumirile Mele pline de recunoştinţă, să nu întârzie să ajungă la aceia cari Mi-au arătat simpatia şi dragostea lor. — Vree bunul Dumnezeu să-mi hărăzească încă mulţi ani, pentruca să pot continua să împărtăşesc şi mai departe — aşa după cum am făcut dealungul întregei Mele vieţi — toate necazurile şi bucuriile voastre, toate speranţele şi grijile voastre, uniţi într'o înţelegere adâncă ce ne va oţeli împotriva orcăror clipe vitrege pe care am putea fi chemaţi să le mai înfruntăm împreună.

Ziua tineretului şi Ziua Eroilor în Sibiu

Favorizate de o vreme caldă de vară, atât dubla sărbătoare, a Restauraţiei şi tineretului, cât şi Ziua Eroilor, s'au prăznuit în oraşul nostru cu un fast neobişnuit în localitate.

Intreg Sibiul a privit cu admirare nesfârşitul şir, în mare parte venit de pe sate, al tinerimii şcoalelor, străjeri şi premilitari, cu drapele şi muzici, cari au defilat în faţa autorităţilor, din tribuna înălţată în mijlocul pieţii Regele Ferdinand I.

După un scurt serviciu religios, s'au adresat tinerimii cuvinte ocazionale, în legătură cu marea însemnătate a zilei, prin graiul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, apoi din partea dlui general comandant de corp *Oprescu*, şi a dlui prefect *N. Regman*. S'a cântat Imnul regal şi alte cântări şi s'a rostit „Tatăl nostru". Exerciţii şi dansuri naţionale s'au executat pe terenul O. N. E. F.

La Inălţarea Domnului, Sibiul a comemorat în cimitirul din Dumbravă Ziua Eroilor căzuţi în marele războiu.

Solemnitatea serbării a deschis-o dl general *Scheletti*.

Slujba religioasă a parastasului a săvârşit-o I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, înconjurat de cler, ear păr. protoiereu *Ion Dăncilă* a ţinut cuvântarea comemorativă, cu avânt şi bărbătească însufleţire. Au vorbit apoi reprezentanţii celorlalte culte şi s'au depus flori la toate mormintele dispăruţilor viteji.

Inălţătoarea festivitate s'a terminat cu defilarea detaşamentelor militare, a premilitarilor şi a şcoalelor în faţa înalţilor demnitari.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Academia Română primeşte în sânul ei pe dl Lucian Blaga

Sub preşedinţia M. Sale Regelui Academia Română a ţinut Sâmbăta trecută o şedinţă solemnă.

Dl Al. Lapedatu, preşedintele Academiei, mulţumeşte M. Sale pentru onoarea adusă înaltei instituţii, fiind prezent la solemnitate.

Suveranul dă apoi cuvânt noului academician, dlui *Lucian Blaga*, care într'o luminoasă expunere, bogată în idei originale, tratează în discursul său de recepţie despre *Elogiul satului românesc*.

Din prea interesantul discurs al dlui L. Blaga dăm, pentru cetitorii noştri următoarele:

N'am făcut cercetări cu intenţii strict monografice cu privire la satul românesc; satul trăieşte în mine ca amintire vie. Ca fiu de preot, mi-am petrecut toată copilăria, adolescenţa şi întâia tinereţe la sat.

Copilăria şi satul alcătuiesc un întreg inseparabil. Pe cât de adevărat este că mediul cel mai potrivit şi cel mai fecund al copilăriei e satul, pe atât de adevărat e că şi satul, la rândul său, îşi găseşte suprema înflorire în sufletul copilului.

Există un apogeu exuberant, învoit şi baroc, al copilăriei, care nu poate fi atins decât în lumea satului, şi există de altă parte, aspecte, orizonturi şi structuri secrete ale satului, cari nu pot fi sesizate decât în copilărie. Asupra acestor structuri sufleteşti ale satului, spre deosebire de ale oraşului, stărui în discursul meu, făcând o încercare de a le definì pe temeiul unor viziuni ale copilului despre sat. Satul există în conştiinţa copilului ca o «lume» ca unica lume, mult mai complex alcătuită şi cu zări mai vaste, decât le poate avea un mare oraş pentru copiii săi. Satul nu este situat într'o geografie pur materială şi în reţeaua determinantelor mecanice ale spaţiului, ca oraşul. Pentru propria sa conştiinţă, satul este situat în centrul lumei, într'o geografie mitologică şi într'un orizont metafizic. Omul satului, întrucât isbuteşte să se menţină pe linia de apogeu, a copilăriei, trăeşte din întregul unei lumi — pentru acest întreg, el se găseşte într'un raport de supremă intimitate cu totalul cosmic, şi într'un neîntrerupt schimb de taine şi revelări cu acesta. Omul oraşului, mai ales al oraşului care poartă amprentele timpurilor moderne, trăeşte în dimensiuni şi stări tocmai opuse: în fragment, în relativitate, în concretul mecanic, într'o trează superficialitate. Am încercat, în studiile mele de filozofia culturii, să pun în relief aspectele de stil ale vieţii şi ale duhului nostru popular. Expunerile mele de altădată cu privire la matricea stilistică a culturii noastre le întregesc punând în lumină acest nou aspect, pe care-l numesc «cosmo-centrismul» satului. Satul este creatorul şi păstrătorul matricei stilistice a culturii noastre.

Aş dori, totuşi, ca acest elogiu adus satului românesc să nu fie înţeles ca un îndemn de ataşare definitivă la folklor şi la rosturi săteşti. O cultură majoră nu repetă o cultură minoră, ci o sublimează, nu o măreşte în chip mecanic şi virtuos, ci o monumentalizează potrivit unor vii forme, accente, atitudini şi orizonturi lăuntrice. O cultură majoră nu se stârneşte prin imitarea programatică a culturii populare. Apropiindu-ne de cultura populară, trebue să ne însufleţim mai mult de elanul ei stilistic, viu şi activ, decât de întruchipările ei ca atare. Să iubim şi să admirăm cultura populară, dar mai presus de toate să luăm contactul cu centrul ei generatoric, binecuvântat şi rodnic.

După răspunsul dat de dl prof. *I. Petrovici*, care a stăruit asupra lucrărilor filosofice ale noului academician, a luat cuvântul M. Sa Regele, zicând:

Academia primeşte în sânul ei pe primul reprezentant al unei noui şcoli literare româneşti; pe primul reprezentant al talentelor literare româneşti de după războiu. Recepţia lui Lucian Blaga la Academia Română este consacrarea oficială şi definitivă, a literaturii actuale româneşti. Elogiul acesta al satului, pe care l-a făcut noul academician, este chiar simbolul vădit al căilor noui pe care trebue să-l calce cultura românească de mâine şi nu pot decât să Mă unesc în totul că din satul nostru va eşi, — probabil printr'o forţă de neînfrânat a subconştientului nostru atavic — cultura majoră românească, aşa cum o defineşte noul nostru coleg. Ţăranul şi satul au dominat fără îndoială literatura noastră. Au început s'o domine prin poeziile populare ale lui Vasile Alecsandri, au continuat s'o domine, până la covârşire chiar, prin poporanism, prin

FOIŞOARA

Şcoala educativă creştină ortodoxă, un imperativ al vremii

(5) de **Dr. Nic. Balcă**

De aceea adevărata antropologie nu poate fi decât aceea care se fundamentează pe revelaţia lui Hristos. Faptul universal al apariţiei lui Hristos este faptul fundamental al antropologiei. Numai în Hristos şi prin Hristos se poate desăvârşi actul universal al conştiinţei omeneşti, după care omul înţelege, că el e sortit să trăiască în vecinătatea lui Dumnezeu. Desigur omul va rămânea în veşnicie o creatură a lui Dumnezeu, — monismul idealist fiind o erezie — dar omul poate prin Hristos să ia parte la misterele naturii Sfintei Treimi. Omul căzut în păcat n'are puterea ca să se ridice numai prin sine la obârşia lui dumnezeească. Acest lucru nu-l poate desăvârşi decât Hristos, căci numai Acesta păstrează fiinţa omului aşa cum a creat-o Dumnezeu. „Dumnezeu a devenit om, pentruca omul să fie îndumnezeit", zice Atanasie cel Mare.

Acesta este principiul mare care se găseşte la fundamentul şcoalei creştine ortodoxe: Hristos. Ortodoxia nu se fundamentează pe idei raţionale, ci pe viaţa reală a persoanei lui Hristos, care a restabilit în om chipul lui Dumnezeu. Puteri formative cari să influenţeze asupra persoanei omeneşti, nu pot emana decât tot dela o persoană şi nu dela o idee. Şi o personalitate mai uriaşe şi mai divină decât a Mântuitorului nu pot să opună nici una dintre concepţiile filosofice amintite de noi. Hristos este centrul ortodoxiei şi tot ceeace e în legătură cu persoana Lui e un bun al educaţiei ortodoxe. In persoana Mântuitorului şi în viaţa Lui sfântă e realizată moralitatea şi sfinţenia absolută. De aceea în credinţa în Hristos se află o putere formativă fără seamăn. Şi de aceea o şcoală educativă nu poate să găsească un principiu educativ mai desăvârşit decât principiul creştin. Pestalozzi, marele descoperitor al legilor educaţiei, şi-a clădit nemuritoarea lui operă pe acest principiu, după care educaţia trebue să fie aşezată pe credinţă şi dragostea creştină. Pestalozzi a arătat că ideea formării elementare e în armonie cu ideea creştină, prentrucă ea corespunde cu sufletul omenesc. „Isuse Hristoase", zice Pestalozzi, „eu mă plec în ţărână rugându-mă înaintea Ta. Numai în Tine găsesc eu spirit şi viaţă; numai în

„Semănătorul" şi prin „Viaţa Românească". Dar azi, când literatura se sbate să-şi găsească o nouă cale, descătuşată de acel calapod sentimentalo-rural, — necesar poate la începutul veacului, dar o adevărată piedică pentru marile creaţii, — vine Lucian Blaga şi ne arată cum trebue priceput satul. E o adâncă lecţie de etică culturală; este pentru cine vrea să înveţe şi una de superioară etică politică.

Trec, poate, peste tradiţia acestor şedinţe, căci Mă adresez mai mult decât prin câteva cuvinte de bun sosit, D-tale personal, şi o fac fiindcă consider problema ce ai pus — aşa de covârşitoare astăzi tocmai, când sufletul şi gândul scriitorilor români caută drumul ce-l au de ales. Ce frumos ai pus aceea problemă a satului copilăriei, a satului „idee" — dă-mi voie să adaug, a satului „suflet", — satul ca matca culturii româneşti. Aceasta nu vrea să zică însă ruralizarea operei intelectuale româneşti, cum nici d-ta filozoful nu eşti rural, dar vrea să zică dela sat, dela matcă, dela crysalidă isvoreşte tot ce e adevărat românesc, — chiar când este transpus în oraş, sau chiar într'o mare metropolă a lumilor străine. Deci te felicit pentrucă ai fost ales. Dar felicit mai cu seamă Academia, că te-a ales; căci şi-a făcut ea însăşi un bine, introducând sub cupolă literatura modernă şi vie a României de azi. Şi salutându-te pe tine, Lucian Blaga, salut literaţii de azi ai ţării mele, cari chiar dacă îşi permit uneori licenţe în arta lor, sunt o generaţie de scriitori plini de avânt şi talent.

S'a făcut apoi inaugurarea noului local al *bibliotecii* Academiei Române. După oficierea serviciului divin, dl *Al. Lapedatu* a ţinut o cuvântare, în care a arătat mersul din punct de vedere material al celei mai înalte instituţii de cultură românească.

AVIZ

Pentru sprijinirea „Astrei"

Asociaţiunea pentru lit. şi cul. poporului român aranjează la 21 Iunie a. c. manifestări şi prelegeri populare în toate centrele şi apelează la public să sprijinească această veche instituţie culturală, care a împlinit o operă însemnată în trecut şi e chemată să-şi continue activitatea şi de aici încolo.

Indemnăm On. cler şi pe toţi credincioşii noştri să-şi dea tot concursul lor moral şi material acţiunei proiectate de Asociaţiune la 21 Iunie a. c.

Sibiu la 9 Iunie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Inmormântarea P. C. protopop Dr. Iosif Blaga

Bunul părinte sufletesc al românilor ortodocşi din cetatea dela poalele Tâmpei, P. C. protopop *Dr. Iosif Blaga* a fost condus Duminecă la locaşul de veci din cimitirul din Groaverii Braşovului.

In bătrâna biserică istorică Sf. Nicolae, unde fusese pus corpul neînsufleţit al răposatului, s'au perindat miile de credincioşi prin faţa coşciugului.

Serviciul religios, început la ora 4 d. a. a fost săvârşit de P. C. păr. cons. arhiepiscopesc dela Sibiu, *T. Scorobeţ*, înconjurat de soborul preoţilor în frunte cu PP. CC. LL. protopopii A. Nistor şi V. Stoicanea. Răspunsurile le-a dat corul bisericii Sf. Nicolae, condus de dl profesor R. Ardeleanu.

La sfârşitul sfintei slujbe a luat cuvântul P. C. consilier *Tr. Scorobeţ*, ca delegat al I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, spunând următoarele adânc simţite cuvinte:

Intristată adunare, — Inconjurăm cu adâncă durere acest sicriu care cuprinde rămăşiţele pământeşti ale iubitului şi vrednicului protopop **Dr. Iosif Blaga,** *podoaba preoţimii şi a dăscălimii, caracter integru şi suflet de elită.*

Scumpul nostru defunct, trebue să mărturisim că ne-a întrecut pe toţi prin mulţimea şi statornicia legăturilor sale intelectuale şi morale, sociale şi politice, pentrucă el a slujit în strălucire şi cu un devotament exemplar la două altare: la catedră şi la prestol.

Pentru un om obişnuit e greu să slujească la un singur altar, dar răposatul le-a ilustrat pe amândouă cu egală destoinicie şi isbândă.

Braşovul a avut norocul rar să-şi primenească statul major cu cele mai distinse elite intelectuale şi morale pe care le-a dat Ardealul nostru de un veac încoace.

Acì a fost vatra luminoasă a ortodoxiei şi naţionalismului, acì s'a pregătit tainic renaşterea naţională şi unitatea sufletească a neamului de dincoace de Carpaţi.

Soarta milostivă a rezervat protopopului Dr. Iosif Blaga fericirea de a vedea realizarea idealului naţional, unirea politică a tuturor românilor, şi Dumnezeu l-a învrednicit să închee viaţa sa ca slujitor la acest altar, de voevodală ctitorie istorică.

Nu e chemarea mea, în clipa solemnă a despărţirii, să zugrăvesc pe larg admirabila personalitate a acestui exemplar de elită al rasei şi clerului nostru. Totuşi ca unul care i-am fost elev, să-mi fie permis a arăta ce am văzut eu în scumpul nostru defunct.

De când s'a stabilit la Braşov ca tânăr profesor, el şi-a dat seama că vine în contact cu o glorioasă tradiţie ortodoxă naţională şi culturală. El era convins că acest patrimoniu sacru al ortodoxiei şi naţionalismului nostru trebue apărat, cultivat şi transmis curat şi neprihănit generaţiilor viitoare.

Inzestrat de Dumnezeu cu distinse calităţi, Iosif Blaga s'a dăruit şcoalei şi elevilor cu o generozitate neprecupeţită şi cu idealism fecund şi neîntrecut.

Admirator al clasicismului, el nu s'a mulţumit să se adape singur la isvorul veşnic al frumosului, al binelui şi al adevărului ci şi-a luat serii de elevi, pe care i-a călăuzit în cele două patrii unde e leagănul clasicismului.

Italia şi Elada au devenit patriile sufletului lui ales.

In Roma şi în oraşele Italiei a contemplat mărirea strămoşilor şi în sufletul său aşteaptă să vadă o renaştere a acelui popor frate, şi deodată cu el renaşterea neamului nostru din cuprinsul Daciei străbune. L'a atras cu aceeaş vrajă şi cu chemări misterioase Atena şi Elada.

El îşi reconstruia pe deasupra ruinelor vechea splendoare de odinioară, frumuseţile naturale, mulţimile de generaţii şi coroana gloriilor apuse. Revedea pe Socrate instruindu-şi cetăţenii, reînvia pe Demostene înflăcărându-şi ascultătorii cu verbul său răpitor; asculta pe Sapho cântând, şi pe Phidias cu dalta nemuritoare, modelându-şi statuele celebre. Reînvia pe bătrânul Homer recitând în faţa mulţimii versuri nemuritoare despre faptele strămoşilor şi isprăvile zeilor.

Defila pe dinainte lui toată istoria de glorie a Eladei clasice.

Ca profesor şi preot, el nu s'a simţit încătuşat, ca într'o cameră strâmtă. Religia lui împrospăta amintirile trecutului şi aspiraţiile nobile ale prezentului, care aparţin vremii şi eternităţii.

Iosif Blaga se simţea în contact imediat cu toată moştenirea spirituală a rasei, era în legătură cu tot ce ne-a lăsat moştenire trecutul, cu tot ce constitue spiritualitatea prezentului şi care e punte de legătură cu generaţiile viitoare.

Nu este o simplă întâmplare că Iosif Blaga îşi încheea viaţa ca slujitor al sfântului altar strămoşesc, deoarece el era adânc convins şi avea intenţia clară, că viitorul neamului trece prin faţa sfântului altar al legii.

Când acest nobil profesor şi vrednic preot ne părăseşte azi, se cade să-l petrecem la groapă cu sentimente înalte de pietate şi de recunoştinţă şi să fim cu băgare de seamă la cuvintele prin care tălmăcim sentimentele noastre.

I. P. S. arhiepiscop şi mitropolit **Nicolae,** *profund afectat de moartea iubitului său protopop Iosif, îi împărtăşeşte prin mine ultima binecuvântare arhierească şi depune la sicriul lui tributul recunoştinţei sale şi al bisericii pentru tot ce a adus pe altarul bisericii şi al şcoalei.*

I, P. S. Nicolae şi consiliul arhiepiscopesc şi mitropolitan transmite nobilei soţii a defunctului, fiilor şi rudeniilor răposatului, condoleanţele lor, iar noi, să rugăm pe Dumnezeu să-i dăruiască iertare de păcate şi să-l însoţim la groapă cu obştescul: Să-i fie ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată. AMIN. —

Au mai cuvântat la acest trist prilej:

Pr, *Stinghe*, în numele preoţimii din protopopiat;

Prof. *Orghidan*, ca reprezentant al ministerului cultelor;

Prof. *O. Giurgiu*, inspector şcolar, în numele şcoalei;

Dl *I. Moşoiu*, în numele profesorilor şi elevilor dela liceul ortodox „A. Şaguna";

Dl prefect al judeţului, *Dr. Gh. Brătănescu*;

Dl *N. Caliman*, în numele „Astrei";

Dl *V. Niţescu*, ca fost elev al dispărutului; şi

Dl *Dr. V. Bologa*, consilier mitropolitan; ear la cimitir, a rostit ultimul cuvânt primarul municipiului Braşov, dl *Tarcviniu Prişcu*, care terminând a zis:

Dacă, în aceste clipe dureroase, s'ar putea vorbì de o mângâere, singura ar fi, că defunctul a plecat cu sufletul senin şi liniştit, căci în cele trei decenii şi jumătate de apostolat al culturii româneşti, şi în mai bine de un deceniu de apostolat a învăţăturilor Mântuitorului, şi-a făcut pe deplin datoria faţă de ţară, neam şi faţă de oraşul Braşov pe care a ştiut să-l iubească atât de mult. Pleacă omul, rămân însă învăţămintele şi poveţele sale, care au prins rădăcini puternice între ceice au avut norocul să le asculte. —

După acestea sicriul cu rămăşiţele pământeşti ale fostului protopop sânt depuse în cavoul familiar.

Veşnică să-i fie pomenirea şi amintirea lui din neam în neam!

De sărbătorile Rusaliilor

La Rusalii Sibiul va avea iarăşi fericirea să vadă adunându-se lume românească din toată ţara pentru afirmarea credinţei strămoşeşti şi pentru bucuria duhovnicească ce-o prilejuesc astfel de afirmări.

In 18, 19 şi 20 (Vineri, Sâmbătă şi Duminecă) va avea loc în oraşul nostru congresul Societăţii Ortodoxe a femeilor române de sub preşedinţia dnei principese Alexandrina Cantacuzino, iar a doua zi de Rusalii se va ţinea Congresul Oştii Domnului.

E de dorit ca preoţimea noastră, doamnele preotese şi poporul dreptcredincios să participe în număr cât mai mare pentru întărirea sufletului românesc în Domnul, singurul izvor adevărat de putere şi fericire.

Dumineca Temperanţei

Societatea antialcoolică organizează anul acesta ziua temperanţei la 13 Iunie a. c.

On. Preoţime e învitată a participa la programul general al acestei zile de către On. Minister al Orcotirilor soc. al Educaţiei naţionale şi al Internelor, iar în biserică a îndemna creştinii la sobrietate, arătând plăgile înfricoşate ale alcoolismului, care distrug sănătatea iudivizilor şi destramă familia şi traiul creştinesc.

Sibiul la 9 Iunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Oprişan I. Gr.: *Al. Vlahuţă*, luptător, îndrumător al tineretului, apologet, preot al artei, făclier al Evangheliei trăite. Bucureşti, 1937. Tip. „Lupta". Un vol. de 306 p. Preţul: Lei 50.

O nouă lucrare a dlui I. Gr. Oprişan, apărută în anul comemorării unui reprezentant din cei mai de seamă ai spiritului românesc, se înscrie cu cinste şi vrednicie în şirul operelor de mare valoare datorite autorului care porneşte la drumul scrisului stăpânit de credinţa neclintită în Dumnezeu.

Volumul *A. Vlahuţă*, Omul şi luptătorul binelui, conţine expuneri din cele mai frumoase despre acela, în care a sălăşluit comoara unei iubiri nesfârşite de oameni.

Dar paginile acestea, minunate şi atât de binevenite într'o epocă de rătăcire şi de scris desfrânat, nu se comentează, — ele trebue citite, citite în deosebi de tinerimea şcoalelor noastre.

Cartea harnicului scriitor, cu preţioase calităţi de cumpănire şi bunăcuviinţă, o recomandăm cu toată căldura. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Tine găsesc eu mântuire de moartea în care toată ştiinţa pământului şi toată năzuinţa inimii mele se prăvălesc, dacă eu n'am sensul şi spiritul Tău".[1] Şi de aceea pedagogia pretinde o şcoală educativă care să se bazeze pe un principiu educativ absolut, şi acest principiu nu poate fi decât un principiu creştin.

Aşa că sintetizând putem spune, că noi înţelegem prin o şcoală creştină ortodoxă o şcoală educativă, în care puterile dătătoare de viaţă cari isvoresc din persoana Mântuitorului să devină puteri formative ale sufletului generaţiilor tinere şi în care Evanghelia devine centru şi fundament al întregului lucru educativ care se face în această şcoală. Şcoala pe care o preconizăm noi aici e, aşadar, o şcoală profund religioasă. Aceasta şi pentrucă această şcoală ţine cont de faptul că toţi copiii, pe care ea trebue să-i crească, sunt creştini întraţi prin botez în comunitatea vie a Bisericii ortodoxe. Şi de aceea ea nu se conformează decât unui principiu pedagogic foarte important, după care între educaţia familiară şi cea şcolară trebue să fie unitatea cea mai desăvârşită.

O a doua problemă pe care şcoala educativă ortodoxă o soluţionează definitiv este problema *cultură şi educaţie*. Din cele arătate mai sus am văzut, că între religie şi cultură e o tensiune nespus de înaltă, ca o urmare a pretenţiei pe care acestea o au de a-şi revendica fiecare pentru sine omul întreg. Reorganizatorii şcoalei româneşti au crezut — influenţaţi de concepţia filosofică-pedagogică idealistă — că înlătură această tensiune prin aceea că au subordonat religia pretenţiilor culturii. Şi ei au ajuns la acest rezultat plecând dela consideraţia, că e necesar, ca şi religia să contribue la formarea individului; că şi ea e un fappt al sufletului omenesc, aşa cum sânt şi morala, arta, ştiinţa etc. sau cu alte cuvinte că şi religia are un loc bine stabilit în sistemul valorilor care e obârşia culturii.

O asemenea religie, care nu e privită decât ca o formă de apariţie a sufletului, poate fi foarte bine angrenată în armonia întregei culturi sufleteşti. Şi atunci valoarea religiei e condiţionată de valoarea pe care o au pentru om trăirile sufleteşti religioase. Dar e o întrebare adâncă, dacă o asemenea concepţie despre religie poate fi numită creştină. In tot cazul ortodoxia respinge ca pe o erezie o asemenea concepţie care subiectivizează complet religia.

[1] Pestalozzi, Noch etwas über Iesus Christus, 1802, L. W. Seyffarth, Bd. III, 346.

Organizaţi Reuniuni de femei

„Spre Măgura Eleonului“

Zile sfinte între Paşti şi Înălţare, 40 de zile, aducătoare de miresme bineplăcute dela grădina lui Iosif din Arimateia. Zile..., în care cerul este larg deschis, pentru a-şi reprimi pe Stăpânul, Celce pentru a noastră mântuire s'a pogorât dintru înălţime.

40 de zile între Paşti şi Înălţare: timpul renaşterii naturii din amorţeala iernii; timpul renaşterii şi înfloririi sufleteşti în bucuria Invierii Domnului.

In acest timp simţim pe Hristos Domnul mai aproape de noi, în răscrucile vieţii noastre, îmbulziţi de atâte ispite şi dureri, când mângâindu-ne trimite „Pacea“ Sa în sufletele noastre, chemându-ne cu glasul Lui de Doftor ceresc: «*Veniţi la Mine, toţi cei osteniţi, obidiţi şi însărcinaţi, şi Eu vă voi odihni pe voi*».

Astăzi Isus, Domnul şi Stăpânul vieţii noastre, se înalţă la Tatăl Lui şi Tatăl nostru cel ceresc. Veniţi deci voi toţi buni creştini, să călătorim în aceste clipe cu sufletul nostru departe, peste mări şi ţări, în pământul ţării sfinte, călcat de sfintele Lui picioare. Să intrăm tainic într'o casă săracă a oraşului Ierusalim, unde de frica jidovilor stăteau închişi sfinţii apostoli. Şi iată, vom vedea pe Isus intrând la dânşii; vom auzi din gura Lui sfântă ultimile poveţe şi dumnezeescul salut: «*Pace vouă*».

„Cu Invăţăceii să ne suim în muntele Galileii şi prin credinţă să vedem pe Hristos... îngerii înainte mergând şi strigând: ridicaţi porţile, ridicaţi“ (sfetilna).

Acî este şi chemarea ta creştine, locul tău, suflete, pentru ziua de azi: Măgură sfântă a Eleonului! Sbori, suflete, spre el în taină, nu zăbovi! Dacă eşti însă numai căldicel, opreşte-te şi te călesţe la poalele muntelui sfânt: în Getsimani. Acî s'a rugat Mântuitorul cu sudoare de sânge în clipele trădării ucenicului vânzător; acî lasă să pătrundă până în celea mai dinlăuntru ale tale cuvântul de ordine al Dumnezeului-Invăţător: «*Priveghiaţi şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită, căci trupul este neputincios*».

Să grăbim, suflete, spre măgura muntelui, ca închinându-ne lui Hristos, celuice se înalţă, să primim răsplata credinţei ostenelii noastre: binecuvântarea Lui.

Ascultă, creştine, cum ne îndeamnă pentru praznicul de azi sfântul apostol Pavel, zicându-ne:

«*Căutaţi cele de sus, unde este Hristos şezând dea dreapta lui Dumnezeu*». «*Caută suflete spre ceealaltă lume, spre veşnicie, spre cer, unde se suie azi Hristos, ca să-ţi pregătească loc de odihnă!*»

— Pentruce ne laşi sărmani? au întrebat sfinţii apostoli pe Domnul la Inălţare.

«*Eu cu voi sânt până la sfârşitul veacului*», li-a răspuns Domnul. «*Mă duc să vă gătesc loc la Tatăl meu. Mă duc ca să vă trimit un Mângăitor, pe Duhul cel sfânt, carele dela Tatăl purcede*». «*Deci, voi... aşteptaţi în rugăciune pe acest Mângăitor*».

Iată-ne deci, cetitorule, cu ziua de azi intrând în timpul aşteptării darului dumnezeesc, zile 10 la număr între Inălţare şi Rusale.

Să ne înălţăm deci sufleteşte în aceste zile în sferele cereşti, plecând la pământ genunchele trupului şi rugându-ne.

Aceste sânt gândurile, cu care ne înălţăm spre Muntele sfânt al Eleonului, şi în puterea cărora aşteptăm plinirea darului şi a Duhului sfânt pentru sărbătoarea Rusalelor. —

Azi avem însă, creştine-român, şi sărbătoare naţională: *Ziua eroilor*. Azi, în ziua Inălţării Domnului la cer, se înalţă şi rugăciunea noastră smerită spre tronul dumnezeesc pentru cei 800.000 eroi, jertfă curată pe altarul neamului întru întregirea noastră naţională.

Praznicul amintirii tuturor durerilor trecutului îl facem azi, nu pentru bocire, ci pentru ca să ne mângâem în pierderile scumpe ale trecutului: Iancu cel înebunit în dragostea pentru neam, Horia, Cloşca şi Crişan, traşi pe roată; voi cei mulţi, aruncaţi în temniţele asupritorilor din trecut, voi bătrâni stânşi şi mame îndurerate al căror genunche a tocit lespedele de piatră din faţa icoanelor bisericii; voi vitejilor morţi în apărarea gliei pe care o munceaţi în sudoarea feţei, pe voi vă sărbătorim, pentru voi ne rugăm Tatălui ceresc, ca să insufle şi în inimile noastre dragostea de neam şi eroismul vostru.

In această zi ei se apropie tiptil de vetrele lor, de casele lor, unde au lăsat atâta dor şi jale...

Se prezintă tainic în mijlocul nostru în această sfântă zi a pomenirii lor, aceşti iubiţi eroi, cari nu au avut, în clipa grea a morţii, pe nimeri care să le acopere ochii, să le împreune mânile pe piept, cari nu au avut giolgiu, nu au avut coşciug, nu au avut soţie, nu au avut mamă dulce, tată iubitor, copilaşi plângând, cari să-i jelească...

Voi, nobili eroi, căutaţi de acolo, din înălţimea cerului, spre noi şi turnaţi în noi duh din duhul vostru!

Iară Tu, Doamne, păzeşte în sfinţenie sufletele lor. Şi în aceste zile, când duşmanii din afară lăcomesc la stăpânire asupra gliei noastre strămoşeşti, samănă multă sămânţă eroică, ca a lor, în pământul românesc, ca în ceasul primejdiei cu smerenie să îndrăsnim a Te ruga:

«*Doamne al puterilor, fi cu noi, căci pe altul afară de Tine ajutor întru necazuri nu avem*»...

Pr. **Chirion Marcu**

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat însoţit de PP. CC. LL. Rector Dr. D. Stăniloae şi consilier V. Nistor la Cluj pentru a lua parte la solemnităţile de inaugurare a Colegiului Academic Regele Carol II şi de promovare de Doctor Honoris Causa a Augustului Suveran, patronul Colegiului, ce vor avea loc Duminecă în 13 Iunie a. c.

Cursurile de vară ale Universităţii populare „Nicolae Iorga“ din *Vălenii de Munte*, **se fac între 15 Iulie şi 15 August 1937. In timpul cursurilor va funcţiona** *o cantină şi căminuri* **pentru băeţi şi fete. Ceice vor locuì în căminuri sânt rugaţi a-şi aduce rufărie pentru pat. Costul este de lei 1200 de persoană pe întreaga lună (cantină şi cămin). Inscrierile pentru cursuri se fac pe adresa următoare:** *Universitatea populară «Nicolae Iorga»*, **B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1,** *Bucureşti I.*

Act de mulţămire. Subsemnatul oficiu parohial aduce călduroase mulţumiri, tuturor acelor fii ai bisericii noastre, cari au binevoit să răspundă apelului nostru din anii 1936 şi 1937 şi ne-au ajutat cu obolul preţios la ridicarea lăcaşului de închinare aproape terminat.

Şi anume, au donat: 3500 Lei, dl admin. finan. Nic. D. Popa, Iaşi şi a colectat alţi 3500 Lei, în total 7000 Lei. *Câte 1000 Lei:* dl Horia Teculescu, dir. lic. Sighişoara; Şc. comerc. super. din Haţeg prin dl Dr. George Făcăoaru, director; Păr. Daniil Purcăroiu, paroh ort. în Turcheş—Braşov; Banca „Albina“, Sibiu. — *500 Lei:* Dna Dorina Stanciu n. Muică din Odorhei. Lei 235 dl prof. Vasile Ghibedea, fost prof. în Brad. Lei 220, dl Petru Caţavei, secretar gener. al Primăriei Odorhei. Lei 200, păr. Eugen Bologa, paroh ort. în Mihai-Viteazul (T. Mare). *Câte 100 Lei:* dl prof. Nicolae Iorga, păr. Spiridon Cândea, fost paroh în Bogata-Olteană, păr. Alexandru Florea, paroh în Vlădeni, păr. Ioan Nicoară fost paroh în Dobârca-Sibiu, păr. Valeriu Ciora, paroh în Voivodenii-mari—Făgăraş, dl Locot.-Col. Romulus Iordăchescu, c-dtul Div. 2 art. călăr, Rădăuţi—Bucovina, dl Nic. Fanaret, picher în Criţ—T.-Mare şi dl Ţuţ Aftenie, Sereca—Hunedoara. *Lei 50;* păr. M. Lungu, paroh în Răşinari.

Au colectat în şcoli: Lei 1924, dl prof. Ion Limbeanu, fost catihet la Sighişoara în 1936; Lei 902, păr. Z. Oancea, fost catihet la I. G. Duca în 1936; Lei 500, păr. Nerva Florea, catihet la gimn. din Hunedoara, şi Lei 7400, subsemnatul în două rânduri (în vacanţe) — cu elevii şc. normale din loc. Total general: *24.131 Lei.* — *Simeon Radu*, paroh-profesor.

Mai multă supraveghere în excursiile tinerimii şcolare! Nenorocirea întâmplată Sâmbăta trecută în comuna Verbiţa, judeţul Dolj, unde dintre copiii plecaţi la excursie s'au înecat zece eleve, a fost imediat urmată de anchetă: parchetul de Dolj, făcându-şi datoria a arestat pe toate învăţătoarele şi învăţătorii vinovaţi de neglijenţă în supravegherea copiilor duşi la excursie. Cei dovediţi vinovaţi vor fi aspru pedepsiţi, conform prevederilor legii.

Act de mulţămire. Onorata societate minieră «*Piryt*» din Zlatna a dăruit în scopul reparării bisericii ort. rom. din comuna *Ardeu*, protopopiatul Geoagiului, un ajutor în sumă de 5000 (cincimii) Lei. In numele credincioşilor din parohie, adânc recunoscători, aducem sincere mulţămiri generoasei societăţi, rugând pe bunul Dumnezeu să-i dăruiască spor la muncă şi bogată dobândă. Pr. *Vasile Glodean.*

Urgent. In interes ştiinţific se caută următoarele cărţi: 1. Eroarea Teologiei şi adevărul bisericii, Iaşi 1927, (42 pag.) de A. C. Cuza; 2. Lupta pentru credinţă şi problema învăţământului religios, Iaşi 1928 (36 pag.) de A. C. Cuza; 3. Ceva despre Vechiul Testament de I. Botez, prof. univ. în Iaşi, (lucrarea a apărut sau la Iaşi sau la Bucureşti); 4. Monitorul Oficial partea II-a (cea cu desbaterile parlamentare) pe luna Mai 1928. Pentru cărţi se dă preţul dublu. Rugăm a se trimite pe adresa: *Academia Teologică, Sibiu* sau a ne anunţa pe o cartă postală pentru a se trimite înainte banii.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 13 Iunie 1937, va predica părintele *Iacob Bozocea.*

Concertul „Astrei“. Secţia artistică a despărţământului Sibiu al vechei noastre Asociaţiuni culturale „Astra“, s'a gândit să dăruiască publicului sibian ca o completare a ciclului de conferinţe instructive cu care a ocupat fiecare Duminecă şi sărbătoare din anul acesta — bucuria unui concert excepţional. Şi bine a făcut, Iar dacă iniţiativa în sine merită toată lauda, apoi nu e mai puţin adevărat că „Astra“ trebue felicitată pentru felul norocos în care a organizat acest concert, încredinţându-l în întregime talentatului cântăreţ de operă dl prof. *Petru Gherman.* Dsa este un artist în înţelesul deplin al cuvântului. Artist prin vocea fermă şi plină de bas — care e darul lui Dumnezeu — şi artist prin şcoala de canto pe care a făcut-o profesorul Gherman e un desăvârşit interpret al cântecelor pe cari le înscrie în repertoriul său. Dar ceeace descopere în dsa pe artistul autentic, e chipul în care înţelege să-şi valorifice arta pe care-i stăpân. Dsa a fost elev al institutelor şaguniene — Şcoala normală şi Academia Teologică — din Sibiu. Ele i-au dat cultura sufletului alături de primele elemente ale culturii muzicale. Lucru pe care nu-l uită. Deaceea nu zăboveşte să preamărească pe Dumnezeu — în fiecare Duminecă şi sărbătoare — în şi cu corul Catedralei noastre mitropolitane.

Programul concertului din seara de 5 Iunie a. c., cuprindea arii din operele lui Verdi, Puccini, Gounod, Hálevy, K. M. von Weber, Haydn şi Fr. Schubert, încadrate de muzică românească din Gh. Dima, S. Drăgoi, Em. Monţia şi T. Castrişeanu. Un public numeros şi ales a populat sala dela „Unicum“, răsplătind cu aplauze entuziaste pe basul P. Gherman şi pe pianista M. Klein-Hintz. Reuşita a fost deplină.

Nr. 5405—937 Şcol.

Concurs

La liceul ortodox român „A. Şaguna“ din Braşov sânt vacante catedrele:

Nr. 1. Religia,
„ 3. Româna,
„ 4. Româna,
„ 13. Filosofia-Dreptul,
„ 16. Fizico-Chimice Matematici,

iar la liceul ortodox român din Brad sânt vacante catedrele:

Nr. 2. Româna,
„ 3. Româna,
„ 6. Franceza,
„ 7. Germana,
„ 9. Geografia,
„ 10. Filosofia-Dreptul,
„ 11. Matematica,
„ 15. Caligrafie-Desemn şi
„ 17. Educaţia fizică.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre îşi vor înainta cererile pe adresa: **Consiliul arhiepiscopesc ortodox român Sibiu, până la cel mai târziu 30 Iunie 1937.**

Candidaţii vor trebui să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoale superioare de teologie.

Cererile vor fi însoţite de „curiculum vitae“ şi de următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Diploma de bacalaureat,
3. Diploma de licenţă,
4. Certificatul de absolvire a Seminarul pedagogic universitar,
5. Diploma de capacitate,
6. Alte eventuale acte.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 31 Mai 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 5641—937 Şcol.

Concurs

La şcoala normală ortodoxă „Andrei Şaguna“ din Sibiu, cu începerea anului şcolar 1937 - 38 sânt vacante următoarele catedre:

A) **Secţia de băeţi:**

1. Catedra Nr. 4 de limba franceză,
2. „ „ 9 de ştiinţe fizico-chim.
3. „ „ 13 de muzică.

B) **Secţia de fete:**

1. Catedra de religiune, completată cu cântarea bisericească la secţia de băeţi (ord. min. 20.267—1937),
2. Catedra de ştiinţe pedagogice,
3. „ „ limba franceză, cu completare la şcoalele secundare din loc,
4. Catedra de lucru de mână şi ţesut, cu complectare la şcoalele secundare din loc.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre, vor înainta **Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cel mai târziu până la 30 Iunie crt.** cerere însoţită de:

1. Act de naştere,
2. Act de botez,
3. Certificate de studii, eventual alte acte recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 7 Iunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Eforia Fundaţiunii culturale „Dr. I. Mihu“, Sibiu

Nr. 61—1937 (28) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **ajutor de vinţeler** la via Fundaţiunii culturale „Dr. I. Mihu“ dela Sărăcsău-Băcăinţi, gara Şibot (jud. Hunedoara) se publică concurs.

Dela reflectanţi se cere să fie cetăţeni români, de religie ortodoxă, cu serviciul militar făcut şi să aibă practică de cel puţin trei ani în ale viticulturei şi să fie bine priceput în îngrijirea vinurilor şi lucrarea viei.

Beneficiile împreunate cu acest pot sânt: locuinţă în natură, lemne de foc din pădurea Fundaţiunii şi salar după învoială.

Cel ales va trebui să între în serviciu la 15 Septemvrie a. c.

Cererile de concurs timbrate cu 8 Lei plus 1 Leu aviaţie se vor înainta până la 1 Iulie pe adresa: *Fundaţiunea culturală «Dr. Ioan Mihu», Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.*

La cerere se vor înainta următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Certificat despre şcolile cercetate,
4. Certificat de serviciu,
5. Certificat de moralitate dela preot,
6. Alte acte recomandatoare.

In cerere se vor arăta condiţiunile şi pretenziunile de angajare.

Cererile fără acte în regulă nu se vor lua în considerare.

Cuc. preoţi sânt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui concurs.

Sibiu, 12 Mai 1937.

Eforia fundaţiunii culturale „Dr. Ioan Mihu“

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae **Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane**

Anul LXXXV — Sibiu 20 Iunie 1937 — Nr. 25

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Societatea Ortodoxă a Femeilor Române

De Rusalii se adună la Sibiu în congres anual Societatea Ortodoxă a Femeilor Române de sub președinția dnei Alexandrina Contacuzino.

Sibiul ortodox, care se inspiră și lucrează din duhul șagunian, salută cu mare bucurie pe delegatele acestei Societăți cari vin din toată țara și e fericit să vadă sufletul feminin ortodox manifestându-și dragostea și ataşamentul față de sfânta noastră Biserică și de lucrarea ei în sânul neamului.

Societatea ortodoxă a femeilor române este o admirabilă ilustrare și aplicare a spiritului șagunian care vrea ca toate mădularele Bisericii să fie vii, toate să lucreze, pe terenul care le e rezervat de natură, în slujba idealurilor bisericești strâns împletite cu cele naționale. Și e semnificativ că acest spirit șagunian a trezit înțelegere, entuziasm și aderență în vechiul Regat tocmai în lumea feminină într'o vreme când viața bisericească nu-l cunoștea și nu-l vroia. Fără să fi fost îndemnate și îndrumate de nimeni, femeile române au pornit cu o însuflețire minunată să-și strângă rândurile spre a lupta unite pentru apărarea comorilor noastre de simțire ortodoxă. E foarte caracteristic acest fenomen răsărit deatâta vreme acolo unde și astăzi merge așa de greu concentrarea intelectualilor într'o societate analogă. El dovedește cu prisosință marele suflet al femeii române, capacitatea ei de-a intuì anticipat realitățile spirituale esențiale din cari se alimentează viața neamului și fără de cari nu e posibilă existența și întărirea românismului.

Și ceeace trebue iarăși remarcat este că Societatea ortodoxă a femeilor române nu a vegetat ca atâtea alte organizații mari cu scopuri de ordin spiritual. Activitatea ei nu se reduce, ca de obicei, la întâlnirea festivă și oratorică într'un congres anual, după care membrii uită total că aparțin Societății, până la congresul anului viitor când își aduc iarăși aminte și se însuflețesc din nou pentru douăzeci și patru de ore.

Filialele Societății ortodoxe se întrec într'o activitate plină de realizări impunătoare, adaugându-și an de an noui preocupări și terene de muncă. La București, Buzău și în alte părți Societatea are școli secundare și internate model pentru fetițe, în alte orașe întreține cantine pentru eleve și lumea săracă, ridică biserici, desfășoară o activitate culturală și misionară. Sigur, e vast terenul de muncă pe care se poate validita cu succes deosebit sufletul femeiesc, cu calitățile lui de senzibilitate și de caritate. E necesar să avem în cele mai multe orașe cu școli secundare internate în cari mamele de mâne ale intelectualității românești să capete o creștere îngrijită, ferită de influințele destrămătoare ale mediului corupt de astăzi. Ne trebue cămine serioase pentru studente în centrele universitare unde părinții să-și poată trimite copilele liniștiți, că știința universitară nu și-o vor dobândì numai cu sacrificarea virtuților tradiționale ale femeii române, cari sunt baza de diamant a viitorului neamului.

Sunt multe puncte de unde, după diferitele păreri, ar trebuì să înceapă însănătoșirea vieții neamului.

Cred că cel mai important este: o bună educație, religioasă, feminină și națională, a copilelor.

Și câte alte brazde de lucru nu mai stau în așteptare după lucrarea doamnelor române organizate în Societatea Ortodoxă.

Avem însă satisfacția sufletească de-a vedea că Societatea ortodoxă își dă seamă limpede de problemele cari o așteaptă la lucru și că are un suflet mare și plin de voința de-a făptuì. Se spune că femeia vorbește mult și lucrează puțin. Mie mi se pare că femeia are o deosebită dragoste și aplecare spre faptă, că ea continuu lucrează. Bărbatul contemplă, fixează jaloane, arată direcții. Femeia realizează, umple cadrele cu faptele dese ale albinii și brodează totul în firele de mătase și de aur ale poeziei.

Dar este cineva în Societatea Ortodoxă a Femeilor Române, care imprimă întregii organizații un elan și un dinamism incomparabil. Este o mare româncă, energică și cultă ca unul dintre puținii bărbați, iubitoare de Biserică și neam ca o domniță voevodală, duioasă și fermecătoare de ține în lanțurile sale devotamentele întregei suflări feminine românești care e gata să facă orice pentru dna prezidentă generală. Este mare animatoare a sufletului românesc, în slujba aspirațiilor noastre autentic românești: principesa Alexandrina Cantacuzino.

Dela întemeiere, de acum 28 de ani, și până azi dânsa e inima Societății.

Și-i dorim din tot sufletul viață îndelungată pentru a duce Societatea Ortodoxă la tot mai multe și mai strălucite realizări.

Dr. D. STĂNILOAE

Nichifor Crainic

Foaia noastră i-a închinat adesea lui Nichifor Crainic rânduri și coloane întregi, izvorâte dintr'o profundă admirație pentru marele gânditor ortodox, pentru talentatul scriitor și poet al neamului. Ne-am dat întotdeauna seama ce mare contribuție a adus acest om la ridicarea de azi a prestigiului gândirii și spiritualității ortodoxe și cu câtă recunoștință îi suntem datori toți slujitorii Bisericii, geloși de bunul nume și de importanța ei în viața culturală a țării.

Intr'o vreme când nimeni n'avea nici un interes și nici un cuvânt de laudă pentru ortodoxie ca factor de viitor în spiritualitatea românească, Nichifor Crainic a pus singur această problemă, nu în câte o sentință sibilinică și mai mult de dragul unei singularizări în originalitate, ci în esseuri ample, palpitante de simțirea unui suflet convins și cuceritoare prin lumina cu care le îmbracă un scriitor de bogate resurse. Batjocurit de mulți, aplaudat de puțini, dar cu o stăruință nedescurajată de iluminat a continuat să scoată de sub straturi groase și învârtoșate una câte una piesele unei comori ce părea definitiv dispărută și după ce-a scuturat-o de pământul și de rugina unei înțelegeri primare și formaliste, o lume întreagă a căzut în genunchi în fața strălucirii ei. Azi ortodoxia ca valență culturală, ca putere formatoare de suflete, ca quintesență românească, este deplin recunoscută în lumea generației mai tinere de intelectuali.

Dar Nichifor Crainic n'a voit să-și interpreteze rostul ca Maurul, care odată ce și-a făcut datoria poate să plece. Pentrucă și-a dat seama că datoria încă nu-i este desăvârșit împlinită. Comorile de gândire și trăire ortodoxă au laturi și reliefuri nesfârșite și ele au lipsă de marele său talent și de justa sa gândire ca să poată fi puse și susținute într'o lumină cât mai nuanțată și mai neturburată de o lume grăbită să facă generalizări și să tragă concluzii nepotrivite cu ființa ortodoxiei, menite să legitimeze porniri impure și subiective. Nichifor Crainic n'a dat încă tot ce poate să dea mintea sa de geniu și inima sa de fervent adorator al ortodoxiei și al românismului. Cursul său de mistică ortodoxă, ținut studenților dela Facultatea de teologie din București, va arunca peste puțin timp, prin publicarea lui, un nou val de lumină, cu mult mai puternic decât cele de până azi, asupra valorilor de spiritualitate ortodoxă, precizând încăodată și deplin spre ce culmi anume duce adevărata trăire în duh creștin ortodox. Opera aceasta va fi și pentru orientarea și trezirea religioasă a preoțimii noastre, pentru viața bisericească și pentru teologia românească, o piatră de hotar, un isvor nesecat de mari puteri și avânturi religioase în alvia cea mai autentică a ortodoxiei. Ea va consacra definitiv pe Nichifor Crainic ca pe un creator de curent nou, vivificator, în viața și cultura bisericească, ca pe un teolog care a descoporit Duhul și scrie pentru mărturisirea Duhului, punând capăt unui scris de pedante, zăpăcite și goale formule scolastice.

I s'a adus lui Nichifor Crainic în ultimul timp acuza că a politicianizat ortodoxia, că a stricat puritatea ei amestecând-o cu lucruri cari nu-i aparțin, cu elemente naționale românești, sau că vrea s'o facă instrument politic în slujba naționalismului. Nichifor Crainic însă rămâne la adăpostul tuturor astorfel de atacuri. Pe cât de mult accentuiază el prezența ortodoxiei în sufletul românesc, și deci necesitatea ca acest suflet, când vrea să rămână și să trăiască în viața sa autentică, să se manifeste fără jenă și fără silă și sub aspectul ortodox, tot pe atâta de mult ține Nichifor Crainic la puritatea dogmei ortodoxe privită în sine. Să citească cine vrea să se convingă despre acest adevăr esseul «Rasă și Religiune» și va vedea ce radical condamnă Nichifor Crainic toate silințele absurde din Germania actuală de-a-și potrivì o religie pe măsura trebuințelor și aspirațiilor de azi ale spiritului german. E arhicunoscută apoi formula lui Nichifor Crainic pentru crearea armoniei între neamuri: «pământ al patriei sub cer comun».

Nu e locul să adunăm din esseurile lui Nichifor Crainic expresiile prin cari se arată cu evidență îmbelșugată această concepție de un perfect echilibru al unui spirit stăpânit în fiecare moment de grija de-a nu face naționalismului nici un sacrificiu din partea creștinismului, conștient că un astfel de sacrificiu e și inutil și primejdios chiar pentru naționalism. Ceeace aduce nou și cuceritor Nichifor Crainic în lumea intelectualilor este nu vreo deviere interesantă dela creștinismul strict, ci forma de expunere și sensibilitatea proaspătă cu care vede un suflet bogat conținuturile vechi și eterne ale creștinismului ortodox. Cursul de mistică ortodoxă va dovedì dealtfel în curând cu vârf și îndesat aceeaș integrală încadrare a lui Nichifor Crainic în adevărurile nezdruncinate ale creștinismului.

Dar acestea le spunem nu pentrucă scrisul lui Nichifor Crainic are nevoie de apărare. El poate fi numai admirat. Le scriem acestea ca omagiu pur și simplu. Dealtfel se poate vedea ce puțină consecvență a fost în acuza că Nichifor Crainic a alterat ortodoxia, în faptul că în acelaș articol în care se cuprindea acuza aceasta, se cuprindea și reproșul că Nichifor Crainic n'a înțeles fenomenul maglavitean ca ceva cu totul specific

Solemnitățile dela Cluj

— Inaugurarea noului colegiu academic. — Suveranul proclamat doctor honoris causa al Universității din Cluj. — Discursurile. — Inaugurarea altor institute universitare. —

In ziua de Duminecă, 13 Iunie 1937, capitala ardeleană, Clujul cultural, şi împreună cu el întreg Ardealul, a întâmpinat cu adânc simţite sentimente de bucurie, de omagiu, devotament şi credinţă neclintită, pe M. Sa Regele **Carol II,** insoţindu-L pretutindeni cu dragoste, mândrie şi admirare în grija ce o poartă tuturor instituţiilor de cultură şi credinţă din România noastră, mare şi eternă.

Lume imensă, din toate colţurile ardelene, cu intelectualii şi miile de ţărani şi ţărance, este de faţă la măreţele festivităţi şi ovaţionează îndelung pe Suveran.

Cortegiul regal sosind la colegiul academic, P. S. Sa Episcopul *Nicolae* al Clujului prezintă Suveranului sfânta Evanghelie, pe care M. Sa o sărută.

După terminarea slujbei religioase, care a inaugurat noul local, au luat cuvântul: dl rector *Ştefănescu-Goangă* din partea Senatului universitar, ear ca reprezentant al studenţimii dl N. Mihailă. —

Cuvântarea M. Sale Regelui:

Domnule Rector, — Evocaţi în cuvântarea Domniei Voastre amintiri cari şi Mie Mi-au rămas adânc întipărite în inimă.

Pentru toţi românii, din toate colţurile ţării întregite, deschiderea Universităţii româneşti pe pământul Ardealului a fost un moment de adâncă emoţie şi o clipă de nespusă înălţare sufletească.

Universitatea din Cluj, clădită de alţii şi cu meniri străine de neamul nostru, a devenit o afirmare puternică a stăpânirii de drept a României pe aceste plaiuri, care de veacuri aşteptau împlinirea unei dreptăţi naţionale.

Această afirmare a puterii culturale a românismului a început sub cele mai frumoase auspicii. O pleiadă eminentă de profesori şi învăţaţi au venit acì, în Cluj, să întărească şi să desăvârşească această afirmare.

Astăzi, când au trecut aproape 20 de ani, pentru toţi românii este o bucurie de a şti că făgăduelile începutului s'au îndeplinit. Activitatea ştiinţifică a Universităţii Regelui Ferdinand I merită toată lauda şi sânt fericit s'o pot afirma la această frumoasă serbare academică. Aţi avut norocul să porniţi la drum aşa cum trebue, şi tradiţia creiată de eminenţii începători s'a păstrat până astăzi şi s'o păstraţi şi de azi înainte cu aceeaş sfinţenie, căci este bună.

Domnule Rector, — In expunerea ce aţi făcut asupra rezultatelor acestei Universităţi, aţi arătat în ce fel voi, acei de acì, din Cluj, aţi priceput rolul ce trebue să îndepliniţi, atât înăuntru, cât şi în afară.

Aţi priceput aşa de frumos că viaţa academică nu trebue să fie searbădă, că n'are numai rostul ei între zidurile laboratoriilor şi ale sălilor de cursuri, ci că acì, în aceste ţinuturi, aveţi rolul de a fi un far care să răspândească lumina culturii româneşti cât mai departe şi cât mai adânc.

Aţi mai priceput un fapt primordial pentru realul progres, ce trebue făcut într'o instituţie de înalt învăţământ, — că dascălii şi învăţăceii nu sânt corpuri aparte, ci două elemente componente şi inseparabile ale unuia şi aceluiaş organism.

Universitatea nu este o şcoală oarecare, ci este vârful piramidei culturii naţionale. De acì grija perfectă la tot ce se predă între zidurile ei. Universitatea nu vrea să zică massă, ci selecţionare.

Deci, nu pot decât să revin cu sfatul ce atât de des l-am dat: grija noastră nu trebue să fie la înmulţirea numărului studenţilor şi a catedrelor, ci la consolidarea calitativă a ceeace există.

Seminare, institute, laboratoare — iată adevărata muncă ce se cere acì. Nu se cer generalităţi, ci se cere adâncirea problemelor.

Aceasta ştiu că s'a dobândit în multe cazuri, deci această sănătoasă şi rodnică cale trebue urmată.

Aţi mai priceput un lucru esenţial pentru rolul ce-l aveţi de îndeplinit. Orcât de internaţională ar fi ştiinţa, ea poate şi trebue să se lege de nevoile naţionale şi etnice, — şi aceasta aţi făcut-o cu prisosinţă. Nu fiindcă astăzi trăim o epocă în care se pune cu mai multă tărie imperativul naţionalist, ci fiindcă în sufletul fiecărui student şi profesor trebue să existe această credinţă, că ştiinţa care se face la Universitate trebue să fie ştiinţă izvorâtă din nevoile absolute ale României şi să fie un aport la întărirea poziţiei Patriei în cenaclul lumii civilizate.

Prin cunoaşterea adâncă, a tot ce este în legătură cu nevoile şi posibilităţile noastre româneşti, vom dovedì acea putere sufletească, spre a ne afirma din ce în ce mai puternic şi mai strălucit.

Domnule Rector, — Astăzi aduceţi la activitatea Universităţii clujene o nouă podoabă: este acest frumos local pe care îl inaugurăm astăzi şi care arată felul cum aţi ştiut să lucraţi:

Extinderea luminii academice în afară, şi legătura strânsă între studenţi şi profesori.

Nădejdea Mea este că toţi vor şti să priceapă cât de mult bine poate face această anexă, pe care cu cu cea mai mare bucurie am primit s'o inaugurez în cadrul acestei frumoase serbări.

Cu inima înălţată de progresele vădite ale Universităţii Daciei Sup. «Regele Ferdinand I», urez acestui frumos institut de cultură naţională să-şi îndeplinească şi de azi înainte, cu acelaş avânt şi dragoste de Patrie, rolul său strălucitor de piatră de hotar a culturii româneşti şi a afirmării noastre naţionale. (Aplauze puternice. Urale. Ovaţiuni). —

Dl rector Ştefănescu-Goangă anunţă apoi deschiderea şedinţei solemne, în cadrul căreia M. Sa Regele este promovat doctor honoris causa al facultăţii de litere dela Universitatea Regele Ferdinand I a Daciei Superioare.

Cuvinte pline de simţire au rostit: dl profesor *Silviu Dragomir*, raportorul facultăţii de litere, şi dl profesor *N. Drăgan*, decanul aceleiaşi facultăţi, după care dl rector proclamă „doctor honoris causa" pe Suveran şi citeşte diploma scrisă latineşte.

Răspunsul M. Sale Regelui este următorul:

Domnule Rector, Domnilor,

O vie emoţie Mă cuprinde, în această clipă, în care Universitatea Ferdinand I a Daciei Superioare Imi decerne cea mai înaltă distincţie academică: titlul de Doctor Honoris Causa al Facultăţii de litere.

Cuvintele de mulţumire sânt o banalitate, deci nu prin cuvinte, ci prin fapte voi încerca a mulţumì Universităţii Clujene pentru această cinste şi pentru această bucurie ce Mi-o face astăzi.

Este ceva simbolic poate, că această decernare se petrece în acest an al Domnului 1937, an ce însemnează pe răbojul vieţii Mele un sfert de veac de muncă plină de credinţă întru ridicarea neamului Meu pe un teren care până atunci nu fusese apreciat de nimeni.

Astăzi tocmai Universitatea Ardealului vine prin acest titlu de Doctor Honoris Causa să recunoască, că această credinţă de acum douăzecişicinci de ani şi-a dat roadele voite.

Nu pot zice că a fost o muncă lipsită de piedici. Am avut de luptat cu multe nepriceperi şi am fost frânat de multe surâsuri. Dar credinţa pe care am pus-o acum douăzecişicinci de ani în opera de ridicare a tineretului, a fost imboldul care M'a mânat pe Mine şi pe colaboratorii Mei la victorie. S'a adeverit încă odată Scriptura: «Crede şi vei biruì».

Desigur nu din prima zi am găsit calea pe care păşesc astăzi pentru ridicarea culturii neamului. Au fost anii de ucenicie; au fost apoi anii de cercetare a tinereţii, — până ce astăzi calc pe calea cea adevărată. La 40 de ani trecuţi cu acelaş avânt tineresc, cu aceeaş credinţă în izbândă, ca la vârsta de 19 ani.

Pornind dela nevoia de a da un imbold sporturilor, deci sănătăţii fizice a tineretului, trecând pe urmă la planul mai înalt al unei adevărate educaţiuni sufleteşti, făcută în aer liber prin cercetăşie, — la punctul decisiv prin înfiinţarea «Fundaţiei Principele Carol».

Deacolo s'a desvoltat din ce în ce credinţa că salvarea neamului nostru atârnă de felul cum vom desvolta în mod sănătos *satul şi pătura ţărănească*. Fundaţia Mea s'a dus către acest element atât de sănătos al românismului, nu ca să-i ceară ceva, ci ca să-i dea (aplauze). N'a fost în această operă o idee preconcepută. Ţăranul Fundaţiei nu este un ţăran de operetă, ci este un ţăran pe care voim a-l ajuta: este un ţăran căruia îi dăruim sufletul şi munca noastră.

Foloasele ce le tragem de aici sânt totuşi mari, dar nevăzute: este putinţa de a cunoaşte sufletul acestei ţări; este putinţa de a ne adăpa la adevăratul izvor al celui mai curat naţionalism. Cercetând de aproape sufletul şi nevoile tălpei ţării, cercetezi şi pricepi adevăratul românism. Şi ce nesecate comori sufleteşti culegi prin acest contact! Am învăţat să cunosc un alt ţăran decât acela din cărţi; un ţăran, pe care numai două elemente au poate posibilitatea de a-l întrezărì: — învăţătorul la şcoală, şi ofiţerul instruind recruţii.

Astăzi, când aici, în faţa acestei adunări atât de alese, serbătoriţi prin Mine această înfăptuire, am datoria sfântă de a mulţumì Celui Atotputernic, Dumnezeului Părinţilor noştri, că a sădit în sufletul Meu credinţa şi puterea de a îndeplinì această operă.

Domnule Rector, Domnilor,

Baza culturii româneşti este ceeace putem culege din chiar sufletul neamului nostru. Virtuţile care veacuri dearândul ne-au păstrat neclintit neamul pe aceste plaiuri, sânt chiar virtuţile de căpetenie ce se cer pentru înfăptuirea unei opere ştiinţifice: răbdarea şi credinţa în izbândă. La aceasta trebue noi, generaţia nouă, să adăugăm încă o virtute: credinţa în muncă, — fiindcă fără ea orce în-

---

românesc, ci l-a explicat cu mijloacele cu cari explică în general creştinismul fenomenele mistice.

Patima legată aşa de intim de fiinţa omenească în orice situaţie s'ar găsì, poate să lovească în Nichifor Crainic cu oricât de multă furie. Ea poate să-i conteste totul. Dar neputinţa ei de-a dărâma se vădeşte cu atât mai repede cu cât se atinge de calităţi şi de realizări mai mari şi cu cât se izbeşte mai furios în ele.

Iar când acaste atacuri se coboară până la nivelul unor insulte ordinare, cari se ating până şi de familia unui mare om de bine, ele trezesc o unanimă şi indignată reacţiune publică într'o lume al cărei suflet e zidit totuşi cât de cât pe temelii morale.

Nichifor Crainic şi-a câştigat în istoria culturii româneşti un loc important şi definitiv.

Dr. D. STĂNILOAE

---

* FOIŞOARA *

Decret Regal

privitor la modificarea unor dispoziţiuni din legea pentru desfiinţarea comunităţii de avere denumită „Universitatea Săsească şi a celor 7 Juzi"

ART. I. Aşezământul cultural „Mihai Viteazul", instituit prin legea pentru desfiinţarea comunităţii de avere denumită „Universitatea săsească şi a celor 7 Juzi", se desfiinţează.

ART. II. Toate bunurile mobile şi imobile, acordate acestui aşezământ prin art. 3, 4, 5, 6, 7, 8 şi 9 din numita lege, trec *în deplina proprietate a Arhiepiscopiei ortodoxe a Sibiului*, cu toate sarcinile, obligaţiile şi modalităţile prevăzute în aceste articole.

ART. III. Administraţia acestor bunuri se va face de Arhiepiscopia ortodoxă a Sibiului, prin organele ei legale, după normele legii şi statutului pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, iar veniturile rămân exclusiv afectate scopurilor prevăzute în art. 11 din legea pentru desfiinţarea comunităţii de avere, indicată la art. 1 de mai sus.

ART. IV. *Pentru distribuirea burselor* ce se vor acorda din veniturilr bunurilor arătate la art. 2, se alcătueşte un *consiliu consultativ* compus din 7 membri ca reprezentanţi ai celor 7 judeţe ce înglobează teritoriul de odinioară al pământului regesc (Sibiu, Târnava-mare, Braşov, Făgăraş, Hunedoara, Năsăud şi Alba).

Desemnarea membrilor consiliului se face de către I. P. S. Arhiepiscop dintre bărbaţii cei mai de seamă ai acestor judeţe. Oficiul lor este onorific.

ART. V. Regulamentul special ce se va alcătui pentru administrarea bunurilor mobile şi imobile acordate Arhiepiscopiei ortodoxe a Sibiului, prin decretul de faţă, de faţă, cum şi pentru întrebuinţarea veniturilor lor, va prevedea şi normele de funcţionare ale acestui consiliu.

ART. VI. Preşedintele Consiliului Nostru de Miniştri şi ministrul Nostru secretar de stat la departamentul de interne şi miniştrii Nostri secretari de stat la departamentele: Cultelor şi Artelor, Justiţiei şi ad-interim la Ministerul agriculturii şi domeniilor, sânt însărcinaţi cu executarea dispoziţiunilor din prezentul decret.

Dat în Bucureşti la 2 Iunie 1937.

CAROL

Preşedintele Consiliului de Miniştri şi ministru de interne
Gh. Tătărescu

Ministrul cultelor şi artelor
Victor Iamandi

Ministru justiţiei şi ad-interim la Ministerul agriculturii şi domeniilor
V. P. Sassu

Nr. 2,420.

Din Legea

pentru desfiinţarea comunităţii ,de avere denumită „Universitatea Săsească şi a celor şapte Juzi"

ART. 3. Intreg patrimoniul actual aflat în folosinţa Universităţii săseşti şi a celor şapte Juzi se împarte, după cum se prevede mai jos, între Aşezământul cultural „Mihai Viteazul" şi Biserica regnicolară evanghelică C. A. din România.

Aşezământul cultural „Mihai Viteazul" primeşte cu drept de proprietate următoarele bunuri:

a) Imobilele Nr. top. 51, 52, 53, 65 şi 66 din cartea funduară Nr. 2539 Sibiu; imobilele Nr. top. 157, 158 din cartea funduară Nr. 2394 Sibiu, imobilele Nr. top. 381, 553 din cartea funduară Nr 2539 Sibiu

cercare de a face operă utilă şi temeinică este zadarnică.

Când zic că din sufletul neamului nostru trebue să culegem puterea culturii româneşti, nu vreau să zic că trebuie să rămânem la o cultură primară şi rurală, — hotărât că nu! Dar rolul omului de ştiinţă este tocmai de a alambica, din acest suflet, elixirul ce dă vieţii noastre intelectuale specificul românesc.

Şi această operă am încercat să o fac şi prin Fundaţia Mea pentru Literatură şi Artă şi prin colaborarea tuturor Fundaţiilor în Uniune.

Vreau să ridic şi să încurajez orce operă de valoare, produsă de o minte românească. Dar cer mai înainte de toate ca această operă să fie serioasă şi să aducă un aport real ramurei de cultură căreia îi aparţine.

Cultura nu este un lucru de sine stătător; este un element de căpetenie în sinteza puterii şi dreptului la viaţă al unui neam. Ea este partea neperitoare a patrimoniului naţional, care dă dreptul unui popor de a supravieţui eternităţii.

Iată de ce cu atâta dragoste şi cu atâta râvnă M'am înhămat la această operă, căci nu pot concepe că neamul Meu să nu fie neperitor «în ale lumii ginte Mari».

Operile mari sânt produsul unor genii, dar geniile nu se produc decât din acele rase care au voinţa hotărâtoare colectivă de a birui pe calea cea largă a civilizaţiilor eterne. Această voinţă colectivă însă nu se poate crea decât prin creşterea progresivă şi solidă a generaţiilor ce se urmează. Iată deci, în acest cadru al desvoltării culturii naţionale, rolul străjeriei.

Precum aţi văzut, un sfert de veac am urmat fără şovăire această operă, care pe zi ce trece s'a întărit şi s'a cristalizat, — şi acum, pricepută de toţi, va putea păşi pe calea ce i-a fost trasată pentru întărirea şi ridicarea sufletului acestui neam.

Domnule Rector, Domnilor,

Adânc mişcat de gestul Universităţii Regele Ferdinand I, Imi reînoiesc, drept mulţumire, făgăduiala de a păşi, cu şi mai multă energie şi râvnă, pe această cale de desvoltare a culturii româneşti. —

Au rostit discursuri, la acest mare praznic, ilustrii reprezentanţi ai vieţii publice din ţară, au vorbit: dl preşedinte al consiliului de miniştri, **Gh. Tătărescu,** I. P. S. Sa Mitropolitul **Nicolae** al Ardealului ş. a.

Cuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitul Nicolae este următoarea:

SIRE,

La praznicul mărit de astăzi când se pecetluește din nou legătura organică dintre regalitatea şi cultura românească, legătură cu care ne-a obişnuit aşa de mult prin fapte şi lozinci fecunde Majestatea Voastră, Biserica ortodoxă din Ardeal participă cu bucurie deplină şi cu satisfacţie sufletească negrăită.

De pe treapta de lumină a acestui moment sărbătoresc în care Universitatea Daciei Superioare aşează, recunoscătoare şi plină de admiraţie, pe fruntea Augustului Suveran al tuturor Românilor cununa de lauri a celei mai înalte consacrări în ordinea culturii, sufletul nostru mângâiat aruncă o scurtă ochire spre trecutul românesc de pe aceste meleaguri, care echivalează cu un urcuş eroic al neamului nostru spre lumină, având ca sprijinitoare şi îndrumătoare neobosită şi nedescurajată doar sfânta lui Biserică. In vremuri îndelungate de restrişte şi de adversităţi cumplite, Ea singură a stat cu răbdare şi cu nădejde, lângă sufletul neamului, adăpându-l din izvorul de lumină al adevărurilor nemuritoare şi întăriudu-l în oţelul virtuţilor eterne ale Evangheliei. Şi tocmai fiindcă a fost atâta vreme singură în această lucrare, influinţa ei a fost hotărâloare asupra substratului culturii româneşti, imprimându-i o orientare categoric creştină.

Astăzi, datorită străduinţelor acestui neam, datorită vitejiei armatei române comandate de marele şi gloriosul Rege Ferdinand, marea sete de lumină şi valenţele culturale ale sufletului românesc se văd satisfăcute şi ajutate să se descătuşeze de instituţii măreţe a căror lucrare e sprijinită, animată şi îndrumată de solicitudinea iubitoare şi înţeleaptă a Majestăţii Voastre. Dovada, între nenumărate altele, a acestei solicitudini regeşti, sunt şi progresele în continuă ascensiune ce le-a realizat spre bucuria noastră Universitatea românească a Ardealului şi a căror solemnă inaugurare de astăzi a fost cinstită prin prezenţa Majestăţii Voastre.

SIRE,

Cultura e rodul cel mai nobil al sufletului unui neam. In cultură se manifestă străduania lui de a se depăşi continuu, înălţându-se tot mai mult spre lumină, spre noblețe, spre simţire şi îmbrăcăminte de sărbătoare. Cultura e izvorul fiinţii omeneşti în sus spre Dumnezeu.

Românismul ardelean care a avut parte de dorul după cultură, e nespus de fericit că toată această străduanie e făcută obiectul celei mai alese griji din partea Celui care a declarat că vrea să fie „un Brâncoveanu al culturii româneşti".

In gestul de azi al Universităţii româneşti a Ardealului se manifestă tocmai această pornire de recunoştinţă a Ardealului în sbor descătuşat spre lumină faţă de ocrotitorul şi animatorul culturii româneşti. Titlul ce s'a conferit astăzi Majestăţii Voastre e întovărăşit de toată iubirea şi întreg ataşamentul Ardealului. Şi pot spune, că iubirea şi ataşamentul acesta al Ardealului faţă de Majestatea Voastră au o nuanţă specială de duioşie, pentrucă Vă ştie adăpat în tinereţe din izvorul culturii ardelene, prin dascălii şagunieni, şi pentrucă nu poate uita mărturisirea mai veche a Majestăţii Voastre, că aveţi rezervat Ardealului un colţ duios în inima Majestăţii Voastre.

Noi, păstorii şi duhovnicii poporului din Ardeal, suntem cei mai în măsură să cunoaştem tainele sufletului acestui bun şi harnic popor şi astfel să dăm, în numele lui, încredinţarea desăvârşitului său devotament şi a iubirii sale fieşti ce-l leagă de Augusta persoană a Majestăţii Voastre şi pe cari nimeni şi nimic nu este în stare a i le clătina. Poporul românesc din Ardeal, asemenea celui din întreaga ţară, cunoaşte, printr'o intuiţie statornică, limpede şi nezdruncinată, cari sunt factorii de bază ai progresului său. Sufletul lui se umple de mândrie şi recunoştinţă după fiecare nouă faptă a Majestăţii Voastre, căci fiecare înseamnă un spor de putere înăuntru şi de prestigiu înafară. Şi încrederea neamului creşte continuu, ca un sbor înalt şi nebiruit spre viitorul de aur către care se vede condus cu mână bărbătească şi cu minte sigură de un Rege mare.

Cu această încredinţare, Biserica ortodoxă strânsă lângă sufletul românesc de pe aceste plaiuri roagă pe Majestatea Voastră să primească la această ocazie omagiile ei cele mai adânc simţite şi roagă pe bunul Dumnezeu să-l ajute să realizeze cât mai deplin marele program pe care-l urmăreşte cu atâta râvnă şi pricepere în slujba culturii româneşti.

Să trăiţi Sire!

*

In acelaş timp cu festivitatea dela colegiul academic s'au inaugurat cinci institute universitare, şi anume: *Institutul de istorie naţională,* unde a vorbit părintele profesor I. Lupaş, *Muzeul etnografic, Muzeul de antichităţi, Pinacoteca V. Cioflec,* şi *Muzeul botanic.* —

Din *Sibiu* au participat la festivităţi, afară de I. P. S. Mitropolit *Nicolae,* P. S. Sa arhiereul vicar *Vasile,* P. C. consilier *Virgil Nistor,* rectorul Academiei teologice *Dr. D. Stăniloae,* dnii: *Ion Sandu,* directorul şcoalei normale, *Dr. E. Piso, Dr. A. Bărbat, Dr. I. Fruma, I. Ciolan, Dr. I. Stoichiţa* ş. a.

---

b) 75% din averea mobilă a fostei Universităţi săseşti şi a celor şapte Juzi...

ART. 4. Dreptul de proprietate asupra imobilelor prevăzute în art. 3 se va intabula în favoarea Aşezământului cultural Mihai Viteazul şi Bisericii regnicolară evanghelică C. A. din România, în cărţile funduare pe temeiul prezentei legi, la cererea acestor aşezăminte.

ART. 5. Imobilele Nr. top. 7985 şi 7986 din Cartea funduară Nr. 4556 Râşinari; imobilele Nr. top. 14/c1, 14c/2, 14c/3 din Cartea funduară Tălmaciu, partea III, Nr. 2, precum şi pădurea din muntele Voineasa, de pe hotarul comunei Voineasa, în întindere de 900 jug. cad. trece în proprietatea statului, care acordă în schimb o sumă de Lei 100.000.000, plătibili: 30% în rentă perpetuă de împroprietărire 1922 şi 70% din Renta de Consolidare 1935, ambele cu cupoanele de plată începând dela 1 Mai 1937, şi anume: 75% Aşezământului cultural „Mihai Viteazul" şi 25% Bisericii regnicolară Evanghelică C. A. din România.

ART. 6. Sarcinile actuale ale Universităţii Săseşti şi ale Celor şapte Juzi trec asupra Aşezământului cultural „Mihai Viteazul", cu excepţia salariilor angajaţilor şi pensionarilor dela Şcoala de agricultură din Mediaş.

ART. 7. Arhiva fostei Universităţi săseşti şi a Celor şapte Juzi se predă Bisericii Regnicolară C. A. din România şi se va administra în conformitate cu dispoziţiunile legii arhivelor statului.

Pensia foştilor funcţionari ai Arhivei se va plăti de către Biserica regnicolară C. A. din România.

ART. 8. Transmiterea dreptului de proprietate asupra averii imobile şi mobile de mai sus, precum şi toate cererile părţilor interesate făcute pentru executarea dispoziţiunilor prezentei legi, sunt scutite de taxele de timbru, de impozitul proporţional şi orce alte taxe.

ART. 9. Impărţirea patrimoniului Comunităţii desfiinţate Universitatea Săsească şi a Celor 7 Juzi, şi toate lucrările de transmitere de proprietate, conform dispoziţiilor prezentei legi, se va face în termen *de trei luni dela publicarea legii,* prin îngrijirea unui lichidator, special numit în acest scop de Ministerul de Interne.

Lichidatorul are şi îndatorirea de a îndeplini formele legiuite, împreună cu Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, pentru stingerea procesului în curs la Tribunalul Sibiu, privitor la preţul de expropriere al unor păduri care au aparţinut Comunităţii de avere, zisă Universitatea Săsească şi a Celor Şapte Juzi.

Ministerul Internelor exercită dreptul de control asupra operaţiunilor de lichidare.

ART. 11. Mijloacele pentru împlinirea scopului său sânt:

a) Să dea ajutoare pentru clădiri şi întreţinerea de şcoale primare, biserici şi dispensare în comunele din raza sa de activitate;

In ce privveşte ajutoarele cuvenite bisericelor româneşti, *ele se vor da proporţional cu numărul credincioşilor fiecărei biserici;*

b) Să împartă *burse în bani sau locuri* în căminuri şcolare şi universitare, tinerilor români merituoşi şi fără mijloace, care fac studii în ţară;

c) Să ajute cu cărţi, îmbrăcăminte, medicamente, întreţineri în spitale, sanatorii, colonii de vară, pe şcolarii şi studenţii români lipsiţi de mijloace materiale;

d) Să organizeze concursuri de premii pentru şcolari şi studenţi;

e) Să organizeze şi să susţină prin conferinţe şi publicaţii propaganda economică prin înfiinţarea de cooperative de tot felul;

f) Să colaboreze cu orce instituţiuni şi aşezăminte de cultură, la opera de propagandă culturală şi patriotică.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţă. — Sâmbătă 29 Mai 1937 a vorbit la Sighişoara în cadrul societăţilor religioase ale elevilor Liceului local de băeţi şi fete dl *Al. Lascarov-Moldovanu* despre „Orientarea creştină a femeii". Chemat de catihetul acestor şcoale, T. Bodogae, pentruca prin conferinţa dsale să se închee festiv anul societar al acelui tineret, conferenţiarul a desfăşurat în faţa unui ales public din Sighişoara, mai ales femenin, problema orientării creştineşti a femeii. Distinsul scriitor al romanului „Mamina" a desvăluit cu această ocazie frumuseţea morală deosebită a chemării femeeşti ca soţie, mamă şi misionară creştină. Având ca izvor de ilustrare aproape numai Sf. Scriptură, — de unde a luat şi analizat, cu o rară măestrie, tipurile de extraordinare virtuţi femenine, ca Maica Domnului, Maria Magdalena — [mironosiţele misionare], Marta şi Maria, Cananeanca, Samarineanca, etc., — dsa a adus în ochii multor ascultători lacrimi de duioşie, a picurat în sufletele tuturora un puternic balsam de tărie sufletească şi de adevărată bucurie creştinească. Veştejind feminismul, ca pe o criminală derutare dela ţinta sublimă a menirii femeeşti, conferenţiarul a pus în loc tipul de femeie *creştină, virtuoasă şi evlavioasă,* singura prin care se poate nădăjdui o renaştere a neamului.

După conferinţa aceasta, dsa chemat pe păr. prot. E. Stoica, a vorbit cu acelaş avânt de dragoste creştină membrilor din „Oastea Domnului", contribuind prin aceasta mult la zidirea duhovnicească a ostaşilor din loc. — *Asistent.*

*

Conferinţa lunară a preoţimii jiene. — In ziua de 1 Iunie 1937 preoţimea tractului *Jiu* şi-a ţinut conferinţa sa lunară, cu următoarea ordine de zi:

I. M. D'Herbigny S. I.: Das Kreutz unter dem Sowjetstern. Dare de seamă de dl prof. *C. Sârbu,* catihet la liceul din Petroşani.

In această recenzie a cărţii Monseniorului D'Herbigny dsa ne-a făcut cunoscut scopul călătoriei acestui monsenior în Ruisa din anul 1925. Se înţelege, călătoria nu a avut alt scop, decât o încercare de propagandă catolică printre pravoslavnicii ruşi. Aceasta nu i-a reuşit. Dar autorul scrierii de mai sus constată cu durere că soarta bisericii romano-catolice în Rusia, „e cea mai tristă". Deaceea călugării catolici lucrează de cu zor să convertească. Cu această speranţă s'a dus M. D'Herbigny şi la episcopul Vartolomei, care i-a răspuns: «*Unirea Răsăritului cu Apusul e numai un vis...*». Biserica rom.-catolică a şi deschis în anul 1930 la Roma un colegiu misionar pentru educarea în spirit catolic a tinerilor refugiaţi ruşi.

După discuţii asupra acestei lucrări, preoţimea jiană şi-a exprimat dorinţa că ar fi bine ca, măcar acum, să intervină într'o formă oarecare Biserica ortodoxă română, dând o mână de ajutor Bisericii ruse, — acum, când şi acolo, în Rusia, şi ca totdeauna şi

pretutindeni, papistăşismul pescuié în turbure.

II. Păr. Prot. *I. Duma*: dare de seamă asupra cărţii: „Viaţa lui Isus" de François Mauriac. P. C. Sa o găseşte bună şi instructivă, de aceea o recomandă C. preoţimi.

III. Se discută asupra participării din 2 şi 3 Iunie în Târgu-Jiu la congresul preoţimii gorjene, grupată în societatea „Renaşterea". Păr. Prot. Duma spune că acum de vreo 2 ani n'am mai putut răspunde la invitaţia ce ni-au făcut-o şi de data aceasta fraţii de peste munţi, Existând între preoţimea jiană şi cea de dincolo legături mult mai vechi din nainte şi din timpul războiului, Păr. Dnma a luat parte la acest congres împreună cu preoţii: Zoican, Moşic şi dl prof. C. Sârbu.

IV. Se fixează zilele în care se vor face *examenele de religie* la toate şcoalele primare din protopopiatul Jiu

Cu acestea conferinţa ia sfârşit anunţându-se cea viitoare pentru data de 30 Iunie a. c. — *T. M.*

PROGRAMUL

Congresului Societăţii Ortodoxe Naţionale a Femeilor Române

Ziua I-a Vineri 18 Iunie:

Dimineaţa: Sosirea congresistelor la Sibiu.

Ora 15—17: Intrevedere cu Doamna Preşedintă Generală, la hotel Bulevard.

Ora 17: Pelerinaj la mormântul marelui Mitropolit Andrei Şaguna, la Răşinari. Depunerea unei coroane din partea Societăţii ortodoxe. — Plecarea cu autobuze dela hotel Bulevard.

Ziua II-a Sâmbătă 19 Iunie:

Ora 9: Doxologie, în biserica Catedrală.

Ora 9·30: Vizitarea Paraclisului sfintei Mitropolii.

Ora 10—12: Adunarea generală în sala cea mare a Prefecturii. Citirea rapoartelor.

Ora 13: Dejun dat de Prefectura judeţului Sibiu, la Bulevard.

Ora 15—18: In continuare Adunarea generală. Citirea rapoartelor.

Ora 18: Vizitarea muzeelor: «Astra» şi «Brukenthal».

Ora 21: Masă dată de Primăria oraşului Sibiu, la Bulevard.

Ziua III-a Duminecă 20 Iunie:

Ora 9·30: Participarea la Sf. Liturghie în biserica Catedrală.

Ora 12: Recepţia la I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului (Str. Mitropoliei 32).

Ora 15: Deschiderea Congresului la Prefectură. Cuvântarea I. P. S. Mitropolit. Salutul autorităţilor bisericeşti şi civile. Raportul Comitetului Central, prezentat de Doamna Preşed. Gen. Al. Gr. Cantacuzino: Raportul financiar, Raportul censorilor, Descărcarea gestiunii.

Ora 20·30: Masa frăţească dată de Comitetul Central, la Bulevard. Inchiderea Congresului.

Anunţ de licitaţie

Oficiul parohial ortodox român din comuna *Vârghiş*, judeţul Odorhei, de comun acord cu credincioşii din comunele Doboşeni şi Filia, în baza aprobării Prea Ven Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 3397—1937, dă în intreprindere prin licitaţie publică, cu oferte închise şi supraoferte verbale, lucrările de construcţie ale bisericilor din Doboşeni şi Filia.

Licitaţia se va ţinea la *11 Iulie 1937*, ora 3 p. m. în biroul oficiului parohial din Vârghiş, unde se vor putea vedea zilnic planurile, devizele şi caietele de sarcini.

Ofertanţii, deodată cu ofertele, vor depune o garanţie de 5% în numerar sau efecte de stat calculate la cursul zilei.

Cheltuelile de deplasare privesc exclusiv pe antreprenorii respectivi.

Vârghiş, la 14 Iunie 1937.

Pr. **Ioan Popa**
paroh

(33) 1—1

INFORMAŢIUNI

Cea mai mare fundaţie în ţara noastră este „Fondul cultural Regele Carol II" întemeiat de guvern cu prilejul zilei de Restauraţie monarhică din acest an. Fondul purtând numele Suveranului, sub auspiciile căruia s'a înfiinţat, se constitue din rentă de stat în valoare de *un miliard şi trei sute milioane lei*, şi este destinat clinicelor şi aşezămintelor spitaliceşti din ţară, precum şi Academiei Române, slujind astfel culturii şi sănătăţii neamului nostru.

Intâia biserică ortodoxă, zidită la Oradea după întregirea neamului, a fost sfinţită Dumineca trecută, în 6 l. c., de P. S. Episcop Nicolae al Orăzii. Biserica e ridicată în curtea spitalului central. Inălţarea ei deschide drumul unor realizări viitoare, pe care le dorim dela bunul Dumnezeu şi dela râvna de muncă a P. Sfinţitului Episcop Nicolae, secondat de ceilalţi factori vrednici ai renăscutului ţinut bihorean.

Monument „Voevodului Culturii". *La Oradea s'a inaugurat, în 6 l. c., întâia statuie închinată M. Sale Regelui Carol II. Impresionanta solemnitate a desvelirii a fost tălmăcită, în cuvinte calde şi luminoase, de P. S. Episcop Nicolae şi de alţi distinşi oratori.*

Iniţiativă de lăudat. Foşti elevi ai regretatului profesor Dr. Iosif Blaga, protopopul Braşovului, dorind ca pilda de apostolat închinat bisericii, şcoalei şi neamului românesc, — aşa cum se invederează din toată activitatea celui dispărut, — să fie îndemn neîncetat pentru generaţiile ce vin, au hotărât strângerea unui fond cu numele *Fondul Dr. Iosif Blaga* pentru ajutorarea elevilor ortodocşi români dela liceul nostru braşovean „Andrei Şaguna", unde se pot trimite toate binevoitoarele contribuţii pentru sporirea fondului.

† Preoteasa Marioara Ghişa, soţia preotului Ioan Ghişa din Răchita, prot. Sebeşului, după grele suferinţe, împărtăşită cu sfintele taine, a adormit în Domnul în 15 Iunie 1937, în etate de 59 ani. Rămăşiţele ei pământeşti s'au aşezat spre odihnă veşnică în 17 Iunie, în Răchita. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria pururea binecuvântată!

Se redeschid biserici! In vremece în Rusia sovietică se succed evenimente politice tot mai grave, de altă parte se veşteşte că în Rusia centrală poporaţia a deschis, fără a putea fi oprită, *360 de biserici*, ear la slujbele religioase ce se celebrează acolo participă mii de credincioşi, între cari şi numeroşi soldaţi, din armata roşie, în uniformă. Gărzile ţăranilor înconjură toate acestea biserici redeschise.

O colecţie de perle intelectuale şi stilistice a produs creerul blăjan, „cultivat" de catolicism, în timpul din urmă în efervescenţa ripostei la cele două articole din urmă din foaia noastră. Le recomandăm spre contemplare tuturor. E o creaţie maximă a Blajului şi dă „Unirii" o pecete de zile mari. Sunt produse de sigur în cinstea nunţiului Cassulo, ca să-i arete tot ce-au învăţat în şcoala catolicismului.

O să culegem şi noi din ele câteva mostre, dar nu în numărul acesta. Nu vrem să ne pătăm chiar numărul de Rusalii. Precum nu vrem să-i ştim de aceste mari sărbători pe clarissimi iarăşi cu vinele gâtului îngroşate la vederea altor câtorva adevăruri elementare pe cari am avea să li le arătăm.

Călătorii de studii la expoziţia internaţională din Paris. Asociaţia academică „România Junâ", în dorinţa de a da posibilitate intelectualilor din toate categoriile sociale de a vizita: Expoziţia internaţională dela Paris, precum şi nordul Italiei, organizează în timpul vacanţei *trei* călătorii de studii, cu plecarea din Bucureşti la *12 Iulie, 12 August*, şi *12 Septemvrie 1937*.

Durata fiecărei excursii este de 20 zile. Participarea este de: treisprezecemiiunasută lei pentru studenţi, şi treisprezecemiinouăsute lei petru particulari. Locurile sânt strict limitate. — Inscrieri şi informaţiuni: la sediul *Asociaţiei acedemice România Jună în Bucureşti II* calea Plevnei 16 bis.

Nr. 5405—937 Şcol.

Concurs

La liceul ortodox român „A. Şaguna" din Braşov sânt vacante catedrele:

Nr. 1. Religia,
„ 3. Româna,
„ 4. Româna,
„ 13. Filosofia-Dreptul,
„ 16. Fizico-Chimice Matematici,

iar la liceul ortodox român din Brad sânt vacante catedrele:

Nr. 2. Româna,
„ 3. Româna,
„ 6. Franceza,
„ 7. Germana,
„ 9. Geografia,
„ 10. Filosofia-Dreptul,
„ 11. Matematica,
„ 15. Caligrafie-Desemn şi
„ 17. Educaţia fizică.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre îşi vor înainta cererile pe adresa: **Consiliul arhiepiscopesc ortodox român Sibiu, până la cel mai târziu 30 Iunie 1937.**

Candidaţii vor trebui să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoale superioare de teologie.

Cererile vor fi însoţite de „curiculum vitae" şi de următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Diploma de bacalaureat,
3. Diploma de licenţă,
4. Certificatul de absolvire a Seminarul pedagogic universitar,
5. Diploma de capacitate,
6. Alte eventuale acte.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 31 Mai 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 5641 - 937 Şcol.

Concurs

La şcoala normală ortodoxă „Andrei Şaguna" din Sibiu, cu începerea anului şcolar 1937 - 38 sânt vacante următoarele catedre:

A) **Secţia de băeţi:**

1. Catedra Nr. 4 de limba franceză,
2. „ „ 9 de ştiinţe fizico-chim.
3. „ „ 13 de muzică.

B) **Secţia de fete:**

1. Catedra de religiune, completată cu cântarea bisericească la secţia de băeţi (ord. min. 20.267—1937),
2. Catedra de ştiinţe pedagogice,
3. „ „ limba franceză, cu completare la şcoalele secundare din loc,
4. Catedra de lucru de mână şi ţesut, cu complectare la şcoalele secundare din loc.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste catedre, vor înainta **Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cel mai târziu până la 30 Iunie crt.** cerere însoţită de:

1. Act de naştere,
2. Act de botez,
3. Certificate de studii, eventual alte acte recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 7 Iunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

[31] 1—1

Publicare de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din Meşindorf, jud. Târnava-mare, publică din nou licitaţie cu oferte închise: darea în intreprindere, zidirea bisericii conform planului şi devizului aprobat de Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4197/1937.

Ofertele închise însoţite de o garanţie de 5% în numerar sau în acte de valoare se pot depune până înaintea licitaţiei, care se va ţinea în ziua de 24 Iunie 1937 orele 11 a. m., şi dacă nu va fi întrunì condiţiile cerute se declară publicată a treia licitaţie pe ziua de 27 Iunie 1937, orele 11 a. m. când se va aranja prin bună învoială cu Consiliul parohial.

Planul, devizul şi condiţiile se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care are mai multă încredere.

Meşindorf la 13 Iunie 1937.

Oficiul parohial:

Preot **Alex. Oprişiu**, paroh.

Nr. 96—1937. [32] 1—1

Publicaţie de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. Cernatu—Braşov dă în intreprindere prin licitaţie publică cu oferte închise acoperirea cu tablă a turnului bisericii, jaluzii la ferestrele turnului etc. Licitaţia se va ţinea în 5 Iulie 1937 ora 11 a. m. în localul primăriei. Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din loc. Se va depune garanţia de 5% în numerar sau hârtii de valoare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a încredinţa lucrările oricui din cei 3 concurenţi care au prezentat ofertele cele mai avantajoase. Spesele de deplasare privesc pe concurenţi. Planul şi devizul sunt aprobate de Prea Ven. Cons. Arhiepiscopesc cu Nr. 4708/1937.

Cernatu-Braşov, la 14 Iunie 1937.

Preot **Silvestru Garcea**, paroh.

Nr. 177—937 (27) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jugăre cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuinţă în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Birul preoţesc obişnuit, în bucate.
5. Stola, stabilită în toate parohiile tractului.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Dobra, la 9 April 1937.

Iosif Morariu
protopop

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUŻ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu 27 Iunie 1937 | Nr. 26

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

Rostită de I. P. S Sa Mitropolitul NICOLAE, la Congresul Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, ținut la 20 Iunie 1937 în Sibiu

Doamnă Președintă,
Onorat Congres,

Sunt fericit că pot saluta în orașul meu de reședință pe delegatele femeilor române ortodoxe din toată țara, întrunite în congres în acest centru religios al Ardealului, în cetatea de mari tradiții și virtualități șaguniene.

De Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române mi-e sufletul legat prin amintiri duioase și prin nădejdi îndreptățite. Amintirile mă duc înapoi cu aproape 30 de ani spre primul ei congres, cel de constituire, la care am avut bucuria să iau parte, trimis de I P. Sf. Mitropolit Ioan Mețianu. Pot zice așadar că am stat lângă leagănul Societății, că am fost martor al acelor manifestări de mare entuziasm românesc și ortodox cari au prezidat la înjghebarea acestei puternice organizațiuni a femeilor române. Imi aduc aminte că am rostit cu acea ocaziune cuvintele: „Pe cum atunci când ne îndreptăm ochii, unii de-o parte, alții de alta a Carpaților, privirile ni se întâlnesc pe aceleași culmi, întocmai așa și sufletele noastre, călăuzite de aceleași aspirațiuni, se întâlnesc pe culmea aceluiaș ideal comun".

Astăzi idealul la care ne gândeam atunci cu nădejde, e faptă îndeplinită.

Datoria noastră de români însă nu s'a terminat. Ea constă astăzi în a consolida prin cele mai bune mijloace aceeace luptele înaintașilor și jertfele scumpei armate române au realisat.

Iar una din puterile principale cu ajutorul căreia vom consolida unirea tuturor Românilor pentru totdeauna, este fără îndoială ortodoxia, credința în care s'a născut și s'a format sufletul neamului nostru, păstrătoarea acestui suflet în mijlocul tuturor vitregiilor și adversităților istorice. Dacă e adevărat cuvântul rostit de unii din marii cugetători, că statele se susțin prin aceleași virtuți prin cari s'a ajuns la întemeierea lor, nu mai încape îndoială că la temelia existenții noastre ca stat român liber și puternic e necesară prezența vie a complexului de virtuți cari constituesc credința ortodoxă. Credința ortodoxă, Legea românească, cu minunatele virtuți ale ei e singura în stare să cimenteze unitatea noastră națională și să-i dea tărie peste veacuri.

Peste tot un popor care nu e una în credința religioasă, se găsește în suferință și pe planul unității sale naționale. Pot să citez în privința aceasta și cuvintele marelui conducător al Italiei moderne, ale ducelui Mussolini care a spus acum 3 ani (1934): „Unitatea religioasă este una din cele mai mari puteri ale unui popor; a vătăma această unitate sau a-i aduce chiar cea mai ușoară știrbire, înseamnă a comite o crimă de les-majestate față de națiune".

Iată de ce străduințele noastre cele mai mari trebue să aibă ca obiect întărirea credinței și a virtuților strămoșești în sufletul poporului și păstrarea și chiar desăvârșirea unității noastre religioase, singura care garantează deplina unitate națională a noastră. Deosebirea pe teren religios creează tensiuni, conflicte și antagonisme păgubitoare. Limba comună nu e suficientă pentru unitatea sufletească, atunci când simțirile cele mai scumpe și convingerile cele mai adânci pe cari le exprimi prin ea sunt deosebite sau chiar opuse. Spun acestea cu iubire de neam și cu grija ce-o avem noi toți față de unitatea sufletească a neamului, dobândită prin lucrarea săvârșită dealungul veacurilor deoparte ca și de cealaltă a Carpaților, de către sfânta noastră biserică ortodoxă.

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române care și-a luat ființă și lucrează pentru această întărire și unitate a neamului nostru pe temelia credinței strămoșești, merită de aceea toată recunoștința nu numai din partea Bisericii, ci a întregului neam. Dar întrucât e o misiune specială a Bisericii și a preoțimii păstrarea și întărirea credinții, Biserica și preoțimea sunt datoare cu o recunoștință și cu o mulțumire deosebită harnicei Societăți ortodoxe a Doamnelor române, pentru ajutorul ce-l dau în această operă covârșitoare.

Remarcăm cu laudă că Societatea ortodoxă a femeilor române a desfășurat de acum 28 de ani și până azi o activitate bogată în realizări mari. Puține societăți se pot mândri cu un astfel de bilanț de fapte. A înființat și conduce o serie de școli secundare și de internate pentru fetițe în București, Buzău, Craiova, Galați, dându-și seama că o bună creștere a viitoarelor mame ale intelectualității noastre este una dintre cele mai însemnate probleme ale neamului nostru. Societatea a zidit biserici, a întreținut cantine pentru elevele sărace, a ajutat pe cei lipsiți, a desvoltat o frumoasă activitate propagandistă în slujba idealurilor noastre religioase și naționale. Și an de an își adaugă noi terene de muncă și de preocupări. Sunt așa de mulțumit de această activitate și am atâta apreciere pentru valoarea ei, încât iată vreau să-mi arăt chiar aici într'o formă hotărâtă recunoștința mea, promițând să întemeiez, cu conlucrarea Societății ortodoxe, în Sibiu o mânăstire pentru creșterea surorilor de caritate. Acest gând îl port de mulți ani în sutlet și l-am exprimat ca un postulat al vremii la diferite ocaziuni. Vreau ca bolnavii să-și găsească pe patul de suferință nu numai o alinare și o însănătoșire trupească, ci și una sufletească, prin devotamentul pe care-l poate cultiva în inimile îngrijitoarelor lor numai credința religioasă.

Sufletul activității neobosite a Societății ortodoxe este entuziasta și energica Președintă generală, Principesa Alexandrina Cantacuzino. DSa însuflețește cu pilda și cu cuvântul întraripat, pornit din adâncă convingere și din mare iubire pentru neam și lege. DSa deschide continuu noi perspective de lucru pe seama filialelor și le încurajează.

Dorind Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române și inimoasei ei conducătoare același avânt la lucru și aceleași bogate realizări în viitor, rog pe bunul Dumnezeu să-și coboare harul său peste membrele Congresului și peste nobila lor voință de a sluji în slujba Bisericii și a credinții ortodoxe a neamului.

Congresul Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române

In acest an, harnicele ostenitoare întru apărarea credinței și datinelor noastre străbune — femeile ortodoxe din țara întreagă — s'au strâns în congres tocmai la Sibiu, adică în cetatea statorniciei tradiției șaguniene. Vreme de trei zile — 18, 19 și 20 Iunie — s'au sfătuit sub supravegherea neasimuit de înțeleaptă a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* și sub ochiul neobositei prezidente, dna *Alex. Cantacuzino*, căutând și izbutind să pună o nouă cărămidă în edificiul trainic al ortodoxiei noastre.

Sub vraja curată a duhului șagunian, în cea dintâi zi de lucru, congresistele și-au plecat genunchiul lângă cripta isvorâtoare de viață dreaptă a marelui Andrei, — la Rășinari. Acolo, după ce preoții au slujit un parastas, ele au așezat o cunună de flori, ca să-și arate, și printr'un semn văzut, admirația pentru celce neîntrecut a fost și neegalat rămâne în istoria bisericii ardelenești.

Congresul propriu zis s'a deschis în 19 Iunie, după slujba religioasă din catedrala mitropolitană. La invocarea ajutorului dumnezeiesc a slujit P. S. arhiereu *Vasile* împreună cu un sobor preoțesc, de față fiind I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* și toată suflarea venită la congres. Corul catedralei, sub conducerea neobositului păr. prof. *Timotei Popovici*, a cântat răspunsurile așa cum numai acest cor le știe și le poate cânta.

Spre o adevărată înălțare sufletească le-a slujit congresiștilor și vizitarea capelei Academiei noastre teologice, a acestui colț de artă, de sfințenie, și de reculegere pioasă.

Sala festivă a prefecturii de județ a fost aleasă pentru adăpostirea Societății în timpul desbaterilor. Acolo, cel dintâi cuvânt l-a rostit I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, arătând că este unul din vechii admiratori și chiar unul dintre ceice a stat la leagănul Societății ortodoxe a femeilor române. Acum 28 de ani a luat doar parte la cel dintâi congres al acesteia, iar de atunci a urmărit neîncetat opera Societății, care a încrustat multe biruințe frumoase pentru credința noastră ortodoxă. Continuând pe același drum, această minunată organizație a românceior dreptcredincioase are prilej să procure o adevărată bucurie tuturor ierarhilor și să contribue la legarea sufletului românesc de altarul străbun. Până când acest suflet va sta strâns legat de biserica lui Hristos, nici o putere din lume nu va isbuti să clintească neamul nostru din menirea și din drepturile lui istorice. I. P. Sf. Mitropolit a încheiat binecuvântând lucrările congresului.

Dna. *E. Cioran*, președinta secției Sibiu, a rostit apoi cuvântul gazdei, subliniind că din acest congres trebue să renască o puternică mișcare de înviorare creștină și națională.

Un minunat cuvânt de deschidere a rostit după aceea dna *Alexandrina Cantacuzino*. Destoinica și energica președintă a Societății femeilor ortodoxe a scos în relief faptul că reuniunea din acest an trebue să aibă ca țintă fixarea unor soluții practice pentru soluționarea marilor probleme sufletești cari frământă azi neamul nostru. Ca totdeauna, ochii Societății se îndreaptă mult spre frământările tineretului, care trebue crescut în adevărata ideologie creștină și națională. Pentru aceasta creștinismul nostru se cade să fie viu și activ, școlile să aibă capele, iar copiii să fie obișnuiți cu rugăciunea zilnică. Spre realizarea unor asemenea postulate, Societății îi stă în cale o luptă cu părinții neînțelegători și chiar cu unii dintre profesori. Dar lupta aceasta trebue dusă mai ales în ceasurile marilor prefaceri de azi, căci noi sântem români creștini și așa voim să rămânem în veci.

Cât privește chestiunea fraților trecuți la uniație, Societatea femeilor ortodoxe crede în reîntoarcerea lor la matcă. Noi îi așteptăm cu toată dragostea. Căci unitatea religioasă este ceva necesar pentru consolidarea noastră națională.

După aceste cuvântări s'a trecut la citirea diferitelor rapoarte. Fiecare secţie a prezentat câte un raport asupra realizărilor dintr'un an de activitate. Se poate afirma că Societatea femeilor ortodoxe s'a prezentat la Sibiu cu un bilant deosebit de bogat. Secţiile Societăţii au organizat mai multe cicluri de conferinţe publice, au organizat concursuri de religie între elevii şcoalelor de toate gradele, au colaborat la diferite serbări naţionale şi la îngrijirea cimitirelor de eroi, au înfiinţat, susţinut şi condus o mulţime de internate şi şcoli, cari sânt adevărate cămine ortodoxe. Activitatea samariteană n'a fost nici ea uitată. Mulţi bătrâni şi mulţi năpăstuiţi ai vieţii şi-au găsit sprijin şi ajutor în acţiunea nobilă a Societăţii. Firesc ar fi să ne oprim asupra fiecărei secţii şi să rostim câte un cuvânt de admiraţie pentru realizările sămănate în toate unghiurile ţării. Dar ne stă în cale extensiunea pe care trebue să o aibă un simplu articol de gazetă. Mărturisind însă o sinceră admiraţie pentru activitatea dovedită de Societate, facem şi promisiunea că sufletul nostru va păstra totdeauna o impresie excelentă în legătură cu tot ceeace realizează ficele vrednice ale Bisericii noastre.

Nu putem trece însă peste cele ce s'au născut în jurul raportului secţiei Blaj. Căci lucrurile trebuesc înfăţişate în adevărata lor lumină. Raportul acesta, citit de dna *M. Alexandrescu*, a arătat situaţia bisericii din centrul uniţilor şi a făcut un apel prin care solicită sprijinul material în scopul isprăvirii sfântului lăcaş. Apelul a găsit o primire atât de caldă, încât cei prezenţi au subscris îndată peste 60.000 lei. I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* şi Consiliul nostru arhiepiscopesc s'au înscris cu 30.000 lei, dl *Dr. Alexandescu*-Vaslui cu 5000 lei, *Societatea femeilor române* cu 10.000 lei, dna *Alex. Cantacuzino* cu 2000 lei, etc. Numărul celor înţelegători este mare şi fapta săvârşită de toţi trebue socotită în lumina entuziasmului pe care îl manifestează intelectualii noştri către sfânta biserică.

După cum era oarecum şi firesc, deodată cu cele încrustate mai sus s'a născut şi o scurtă discuţie asupra problemei legate de uniaţie. Părintele rector *Dr. D. Stăniloae* a remarcat, că vizita recentă a nunţiului papal prin satele româneşti — adică pe unde se mai întâmplă să mai fie şi uniţi — constitue un amestec nedrept în afacerile noastre interne şi că asemenea fapte nu ar trebui să se mai repete. In aceiaş chestiune au mai rostit cuvinte înţelegătoare dnii *Popescu Tudor* şi *Gh. Lungulescu*, arătând că înaintea populaţiei româneşti trebue să stea mai întâi Regele ţării şi că generaţiile tinere trebue crescute în spiritul eroic al credinţei ortodoxe.

O lumină adevărată asupra acestei probleme au coborât însă cuvintele I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. I. P. S. Sa a subliniat cât de străin s'a simţit nunţiul papal în călătoria făcută prin satele cu câtiva credincioşi greco-catolici şi cu o populaţie în majoritate ortodoxă. El a rămas impresionat de frumuseţea bisericii brâncoveneşti din Făgăraş, minunându-se de tăria credinţei care a dat la iveală acest monument de artă. Desigur, la mijloc nu poate fi vorba decât de credinţa noastră, căci pe seama ortodocşilor a zidit Brâncoveanu măreaţa biserică din Făgăraş. Dacă se află azi în proprietatea uniţilor, apoi aceasta provine dint'o răpire nedreaptă.

In continuare, a arătat că ambasadorii străini de sufletul şi de aspiraţiile neamului nostru ar face mai bine dacă ar şedea acasă la ei. Căci noi nu sântem oarecari naufragiaţi, cari să avem nevoie de îndrumările oarecuiva. Noi sântea creştini ortodocşi prin însaşi fiinţa noastră. Noi ne avem corabia sigură, care ne-a păstrat prin valurile cele mai turburi şi ne-a salvat împotriva tuturor necazurilor. Corabia aceasta este biserica ortodoxă şi ea are un singur cap: pe Isus Hristos. Noi nici nu vrem să avem un păstor în cer şi un altul pe pământ. Il avem numai pe Cel din ceriuri, căruia I ne închinăm şi dela care vine harul şi lumina cea adevărată.

Unii dintre fraţii noştri s'au lăsat cândva învinşi de vremuri. Pe aceştia îi aşteptăm să revină de unde au plecat. Căci uniaţia este numai o firmă simplă în dosul căreia se ascunde toată comoara ortodoxismului nostru. Dacă am fost în stare să surpăm graniţele Carpaţilor, apoi vom fi doar în stare să dărâmăm şi o firmă străină de pe sufletul neamului nostru din Ardeal. Pe fraţii uniţi îi privesc cu o iubire sinceră şi cred că vor găsi drumul potrivit spre o întoarcere lângă altarul strămoşesc. Dacă ne-a rezervat bucuria întregirii naţionale, Dumnezeu poate să ne-o rezerve şi pe aceea a reîntregirii în credinţă dreaptă. Biserica ortodoxă îi aşteaptă pe cei plecaţi, cu dragostea mamei adevărate şi ar fi fericită să taie viţelul cel gras. Dumnezeu să-i lumineze spre această reîntoarcere.

In privinţa bisericii ortodoxe din Blaj, I. P. Sf. Mitropolit a dat asigurări că lucrările ei vor fi duse la bun sfârşit.

Cuvântul I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a fost viu aplaudat de întreagă asistenţa.

In ziua întâi de Rusalii, congresistele au luat parte la sfânta liturghie din catedrală, unde a slujit I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi un sobor măreţ de preoţi. Corul catedralei, sub conducerea părintelui profesor T. Popovici, a cântat răspunsurile, iar dl P. Gherman a executat, în chip neîntrecut, părţile de solo. La sfârşitul slujbei, I. P. S. Mitropolit a rostit o predică adâncă şi înţeleaptă, tratând despre lumina cea dumnezeiască prin care se luminează viaţa tuturor.

In semn de omagiu, îndată după sfânta liturghie, femeile congresiste şi mai mulţi membri ai elitei sibiene au luat parte la o recepţie în palatul mitropolitan.

Dna *Alexandrina Cantacuzino* a elogiat, acolo, personalitatea înaltului stăpân al Bisericii ardelene, iar I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a mulţumit femeilor ortodoxe pentru gestul lor frumos.

Festivitatea de încheiere

In 20 Iunie, după masă, s'a desfăşurat, în sala prefecturii, şedinţa festivă a Congresului, la care au fost prezenţi toţi şefii de autorităţi precum şi un public ales. Festivitatea a fost prezidată de I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, care a rostit cel dintâi cuvânt de închinare. (Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae o publicăm în fruntea foii). Cuvinte frumoase a rostit apoi dna *E. Cioran*, arătând că în Sibiu pluteşte duhul Marelui Şaguna şi că nici un alt oraş n'ar fi fost mai potrivit pentru ţinerea congresului.

La rândul său, dl prefect *Nicolae Regman* a salutat congresul spunând că a venit cu sufletul înfiorat de emoţie spre a se închina, în numele judeţului Sibiu, cu adâncă evlavie, în faţa ortodoxismului care, în cursul veacurilor, ne-a păstrat fiinţa de neam românesc, apărându-ne de infiltraţiuni duşmane care ar fi ucis specificul nostru naţional.

Dsa spune apoi: «*Sântem fericiţi că harul lui Dumnezeu ne-a dăruit pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, care stăruie fără odihnă, dar cu adâncă pătrundere şi cu înaltă înţelepciune, să întărească duhul şagunian şi să sporească realizările lui măreţe.*

«*Avem luminoasa nădejde că bunul Dumnezeu va hărăzi tot Mitropolitului Nicolae Bălan, clipa de îngerească fericire în care fraţii, despărţiţi de duşmăniile vremurilor de urgie, să se îmbrăţişeze din nou în duhul curat al străbunilor noştri.*

«Mă închin în faţa personalităţii atât de biruitoare a dnei Alexandrina Cantacuzino, care conduce cu înaltă înţelepciune, neîntrecută însufleţire şi belşug de rod, femeile ortodoxe române din România Mare.

«Alexandrina Cantacuzino animă şi îndrumă munca de fiecare zi a femeilor ortodoxe române spre cele mai frumoase şi cuceritoare ţinte ale unei vieţi de înaltă moralitate, de adâncă religiositate şi de pur naţionalism». —

Dl *Dr. Alex. Bărbat*, primar, deşi greco-catolic, a avut cuvinte frumoase la adresa Bisericii ortodoxe, arătând că această instituţie merită tot sprijinul autorităţii laice.

In continuare au mai vorbit următorii: păr. *Dr. A. Crăciunescu*, aducând binecuvântările I. P. S. Patriarh Miron, păr. *Petrovan*-Iaşi aducând binecuvântările I. P. S. Mitropolit Nicodim al Moldovei, păr. *I. Vască*-Cluj a vorbit în numele P. S. episcop Nicolae Colan, păr. *I. Dăncilă* a adus salutul «Astrei», iar dl *Dr. N. Comşa* al FOR-ului.

Deosebit de mult a plăcut salutul adus de dl *Gh. Lungulescu* în numele ziarului «Universul» şi al «Ligii Antirevizioniste».

Tuturora le-a mulţumit dna *Al. Cantacuzino*. La sfârşit dna preşedintă a citit raportul asupra activităţii din anul trecut. Mai întâi arată motivele pentru care s'a ales tocmai Sibiul ca oraş al celui de al 28-lea congres. Remarcă apoi câteva impresii pe care le are străinătatea despre neamul românesc şi Societatea femeilor române. Biserica ortodoxă, datorită iubirii sale creştineşti, nu va lăsa să piară nimic din zestrea neamului, nici nu va alimenta lupta ideologică între fraţi. Trecând la realizări practice, dna Al. Cantacuzino arată câte şcoli de toate gradele a întemeiat şi întreţine societatea ortodoxă, ce ajutoare a dat diferitelor parohii şi biserici.

Astăzi societatea numără 57 filiale în toată ţara.

Schiţează apoi activitatea societăţii în direcţia socială şi samariteană, făcând un bilanţ al averii de care dispune societatea. Constată că aceasta se urcă azi la peste 119 milioane lei. Se ocupă cu biserica dela Mărăşeşti care deasemenea va fi dusă la bun sfârşit.

Ca încheere, mulţumeşte tuturor sprijinitorilor societăţii şi presei româneşti, în frunte cu «Universul». Deasemenea exprimă sentimente de adâncă gratitudine M. Sale Regelui Carol II şi M. Sale Regina Maria. (Sala ovaţionează în picioare).

La propunerea I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, congresul trimite telegrame M. Sale Regelui, M. S. Regina Maria, I. P. S. Patriarh Miron, dlui ministru Iamandi, ierarhilor ortodocşi, etc.

După citirea raportului financiar şi raportul censorilor, comitetul primeşte descărcare pentru gestiunea sa, iar congresul se închide într'o atmosferă deosebit de înălţătoare.

După cum era şi de aşteptat, congresistele au plecat din Sibiu sub povara celor mai alese gânduri, fiind pe deplin mulţumite că li s'a dat bun prilej de a trăi câteva zile în cetatea lui Şaguna.

D. Călugăr

Adunarea generală a secţiei Sibiu a Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna“ la Cohalm

Preoţimea ortodoxă română din cuprinsul secţiei Sibiu a Asociaţiei clerului „A. Şaguna“ şi-a ales anul acesta cetatea Cohalmului ca loc de întrunire, prilejuind clipe de bucurie şi înălţare sufletească poporului din acest orăşel pentru cinstea care i s'a făcut prin faptul, că a fost designat ca loc unde să se ţină adunarea generală anuală.

In dimineaţa zilei de 3 Iunie — deşi în toiul lucrului — cete de ţărani şi femei păşeau spre sfânta biserică, unde în mijlocul alor vreo 60 preoţi prezenţi s'a slujit sfânta liturghie în sobor de PP. CC. păr. prot. Ioan Crăciun-Mediaş, Alexandru Brotea-Cohalm, Pavel Borzea-Făgăraş, preoţii Patriciu Pintea-Caţa şi Dionisie Bucur-Crihalma. După invocarea duhului sfânt, păr. protopop A. Brotea rosteşte o înălţătoare şi impresionantă predică mânecând dela textul Evangheliei zilei „Eu sânt păstorul cel bun“, schiţând cu frază şi dicţiune impecabilă rolul sublim al preotului în mijlocul frământărilor sociale ale zilelor noastre.

După terminarea sfintei liturghii, preoţimea însoţită de intelectualii locali se îndreaptă spre sala festivă a primăriei, pregătită cu multă bunăvoinţă de fruntaşul şi vrednicul primar, ţăranul agricultor, Ioan Danciu.

Deschiderea adunării se face la ora 11 a. m. din partea părintelui consilier arh. Trandafir Scorobeţ. Mai întâi comunică celor prezenţi vestea — destul de dureroasă — că vrednicul preşedinte al secţiei, părintele protopop E. Cioran din cauză de boală n'a putut fi prezent, ca altă dată, ca să-şi facă datoria, apoi aduce salutul şi binecuvântarea arhierească a I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, ca să schiţeze rostul şi rolul adunărilor preoţeşti în cadrele Asociaţiei clerului şi să termine cu cuvinte calde şi simţite adresate reprezentanţilor oficialităţilor din oraş, care au onorat adunarea cu prezenţa.

Primul, care ia cuvântul şi urează „bun sosit“ preoţimei, este primarul I. Danciu, care impresionează şi cu portul frumos românesc şi statura voinică de ţăran zdravăn, dar şi cu vorbele sfătoase şi pline de înţelepciune, care stârnesc aplauzele unanime a celor prezenţi.

In numele „FOR“-ului ne vorbeşte inimosul şi bunul ortodox, inginerul silvic Vulcan, preşedintele FOR-ului din localitate, în numele bisericii unite P. C. părinte protopop Ciungan, în numele şcoalelor înv. dir. Borcoman, ca seria cuvântărilor să o închee reprezentantul societăţilor culturale, intelectualul Dr. Iosif, accentuând cu toţii importanţa Bisericii şi a preoţimei în viaţa neamului şi promiţând concursul nelimitat în opera de refacere a societăţii de azi, zguduită de atâtea curente subversive.

După aceste cuvântări însufleţite, adunarea aprobă, ca să se trimită telegrame omagiale, M. Sale Regelui Carol II-lea, I. P. S. Sale Preafericitului Patriarh, I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, Primului ministru G. Tătărescu şi miniştrilor de resort Victor Iamandi şi Mircea Cancicov, precum şi o telegramă preşedintelui bolnav, Emilian Cioran, prin care adunarea să-l asigure de iubirea şi devotamentul ei şi să-i ureze grabnică însănătoşire.

La ordinea zilei, conferinţa: „Asociaţiile religioase“ a păr. consilier arh. Trandafir Scorobeţ. Timp de o oră conferenţiarul a ţinut atenţia încordată a auditorilor, arătând cu pregătirea temenică, care-l caracterizează, cu documentare bogată şi cu citări din autori streini problema şi importanţa asociaţiilor religioase în viaţa internă a Bisericii.

Pr. consilier Scorobeţ a fost sincer şi îndelung aplaudat de întreaga asistenţă, şi după deschiderea discuţiei vor-

bitorii înscriși la cuvânt, PP. CC. păr. Stoica, Crăciun și Borzea au conchis, ca această instructivă conferință să se publice în broșură din partea Secției, ca să poată ajunge în mâna fiecărui preot, care n'a avut posibilitatea să o asculte.

După masa comună, p. m. la ora 3 se deschide ședința, urmând raportul general prezentat de părintele Bânda, secretarul secției. Din raportul general se desprind — ca într'un film cinematografic — rând pe rând diferite tablouri, care înfățișează aspectele variate și multiple ale preocupațiilor preoțești în decursul ultimului an de activitate. Se prezintă grograma și activitatea adunărilor de primăvara și toamna, a cercurilor religioase, a conferințelor speciale preoțești, cu subiectele conferințelor și a recenziilor de cărți apărute în ultimii ani, activitatea pastorală a preoțimii în cadrele societăților culturale bisericești: Societatea Sf. Gheorghe a tinerimii, Reuniunile de femei, Casele culturale, Oastea Domnului, Catehizația, colaborarea cu „Astra", cu Liga antirevizionistă, Activitatea în cadrele străjeriei și a instrucției premilitare, atitudinea și lupta preoțimii contra sectelor, a comunismului și a francmasoneriei, etc.

Raportul general a stârnit îndelungate și folositoare discuții atât la partea generală, cât și la cea specială, luând cuvântul și apreciind raportul PP. CC. părinți V. Stoicanea, E. Stoica, I. Crăciun, preoții Munteanu, D. Bucur, I. Pôpa, V. Voineag și O. Sasu, completând și făcând propuneri în legătură cu chestiunile: catehizația, străjeria, premilitaria, propaganda religioasă, propaganda culturală, problema românilor secuizați etc.

Se aprobă apoi raportul comisiunii financiare, apoi urmează expunerea amănunțită a zidirii „Căminului dela Bazna". Raportorul, părintele consilier V. Nistor arată toate fazele prin care a trecut această chestiune până în momentul de față, când căminul este în zidire și construcția în roșu va fi terminată până la începutul lunei Iulie a. c. Prezintă situația încassărilor, a cheltuelilor și a sumelor care mai trebue, ca să se poată termina căminul până la începerea sezonului de cură a anului viitor 1938.

Adunarea ia la cunoștință cu bucurie cele raportate, exprimă sentimentele de sinceră mulțumită și recunoștință inițiatorului acestei chestiuni, părintelui V. Nistor, precum și comitetului și tuturor celor, care prin munca lor au contribuit până acum la realizarea acestui cămin.

In legătură cu zidirea căminului se decide, ca toți preoții să fie obligați a solvì suma minimă de 500 lei prin detragere din salar, deci cei care s'au înscris cu o sumă mai mică, ca 500 lei, vor completa donația lor la această sumă. Cei cari au solvit suma de 500 lei sau sume mai mari până acum, să fie rugați, dacă vor, ca să mai contribue benevol și în anul curent. Fiecare protopopiat să se angajeze să mobileze o cameră cu toate cele necesare. Deocamdată avem adeziunea protopopiatului Cohalm, care încă în adunare generală a decis cu însuflețire și cu unanimitate înzestrarea unei camere a viitorului cămin.

Terminate acestea, tot părintele Nistor ceteşte şi adunarea aprobă următoarea moțiune, care cuprinde toate dezideratele nesoluționate până acum ale preoțimii noastre:

Moțiune

Secția Sibiu a Asociației «Andrei Șaguna» a clerului ortodox român din Ardeal, întrunită în adunare generală anuală la Cohalm (Rupea) în 3 Iunie 1937, își exprimă profundul ei devotament și fiiască dragoste față de Ierarhia noastră pentru atitudinea și decizia din 9 Martie a. c. luată în ședința Sf. Sinod, prin care se statornicesc princìpiile de cari este călăuzită sfânta noastră Biserică în opera de îndrumare a clerului și poporului dreptcredincios în toate domeniile vieții publice.

Comunicatul Sf. Sinod «Nihil Sine Deo», formează «un eveniment epocal» în viața neamului, fixându-se dreptul Bisericii de-a acționa în mijlocul vieții publice și în program minimal etic, social și politic.

Își exprimă în special deosebita gratitudine și recunoștință față de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului pentru intervențiile făcute la forurile cu cădere, pentru rezolvirea cu un ceas mai de vreme a încadrării preoțimei ortodoxe din Ardeal la Cassa generală de pensiuni a statului, pentru ștergerea celor două curbe nedrepte și pentru deosebitul interes arătat față de chestiunile de înalt ordin obștesc al bisericii noastre.

In acelaș timp exprimă viile sale sentimente de mulțumire și recunoștință față de Onor. guvern al țării pentru bunăvoința cu care a împlinit o parte din justele revindecări ale Bisericii și ale clerului. Trecerea clerului ortodox din Ardeal la Casa generală de pensiuni a statului se datorește Onor. guvern și în special bărbatului de stat Mircea Cancicov, ministrul finanțelor, care a ținut să soluționeze această chestiune spre deplina mulțumire a preoțimii.

Dl ministru al cultelor V. Iamandi, arătând o adâncă înțelegere a nevoilor Bisericii a pornit la realizări însemnate în favorul ei: a recunoscut în buget peste 600 posturi de preot, dintre cari 22 în Arhiepiscopia noastră, s'a înzestrat Sf. Mânăstire Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus cu 1000 hectare pădure, iar Schitul Pâltiniș cu 100 hectare pădure, asigurându-le astfel mijloacele pentru realizarea scopului lor înalt duhovnicesc și înfăptuirea operelor împreunate cu aceste vetre de cultură bisericească a monahismului luminat. Mulțumită înțelegerii dlui Dr. C. Angelescu, ministrul educației naționale s'au luat apoi în buget 40 de posturi de învățători-catiheți, pentru intensificarea propagandei de recâștigare a credincioșilor noștri perduți în Săcuime.

Pentru toate acestea Biserica și preoțimea ei este adânc recunoscătoare.

Preoțimea ortodoxă română din Arhiepiscopia Sibiului se alătură din tot sufletul la lupta de apărare națională susținută cu însuflețire de ziarele naționaliste.

Preoțimea roagă Onor. guvern să soluționeze cu aceeaș bunăvoință și celelalte doleanțe ale Bisericii și slujitorilor ei, și anume:

1. Să se achite gradațiile și ajutoarele familiare din prima a lunei ce urmează dela data când s'a făcut anunțarea, ca și la corpul didactic, gradațiile nefiind un ajutor, ci parte integrantă din salar.

Noile gradații și ajutoare familiare nu s'au luat în bugetul pe 1937 - 38.

2. Legiferarea armonizării salariilor clerului de toate gradele, conform pregătirii și funcțiunii ce ocupă și egalarea cu ale membrilor corpului didactic, cu consultarea și a Asociației clerului din Ardeal;

3. Să se calculeze 5 gradații de vechime la salarii, plus o gradație de merit;

4. Față de scumpetea crescândă din zi în zi, căreia cu salariile de astăzi nu se poate face față, până la votarea armonizării salariilor să se șteargă cel puțin una din curbele aplicate;

5. Să se acorde sporul de 25% asupra salariilor preoților, cari n'au în folosință sesii parohiale;

6. Acordarea salarului tuturor cântăreților din Ardeal;

7. Reducerea taxelor școlare pentru copiii de preoți ca și la cei ai corpului didactic, și acordarea de burse în aceleași condițiuni;

8. Să se înlăture cu totul cumulul, ca nimeni să nu poată avea dedât o singură funcțiune și un singur salar;

9. Să se respecte arondarea protopopiatelor existente din Ardeal și protopopilor să li se acorde diurna legală;

10. Repararea integrală a nedreptăților trecutului, față de celelalte culte, în ceeace privește numărul protopopilor, consilierilor, funcționarilor bisericești și aplicarea art. 31 din Legea cultelor: numărul sufletelor, a averii și a nevoilor reale a diferitelor culte, fără a le face pendente de situația bugetului;

11. Să se acorde și preoților tratamentul pe care, conform Legii din Monitorul Oficial Nr. 73—935 se acordă învățătorilor din Săcuime, Munții apuseni și Zona culturală, adecă spor de 50% la salar, sesie parohială etc.;

12. Să se ia în buget salar pentru preoții misionari, posturi suprimate în 1931;

13. Absolvenților Academiilor teologice ortodoxe din Ardeal, întrucât au pregătire egală cu a absolvenților Facultăților de teologie, să li se acorde dreptul de a se prezenta la examenul de capacitate pentru religie pentru școlile secundare, cum s'a acordat Academiilor greco-catolice din Ardeal. Să se acorde Academiilor teologice ortodoxe dreptul de a conferì titlul de licențiat;

14. Denunțarea Concordatului și acordului cu Roma, fiind cu totul dăunător intereselor statului și al Bisericii;

15. Observarea strictă a repausului duminecal;

16. In școlile de toate gradele să se prevadă câte 2 ore de religie de fiecare clasă pe săptămână;

17. Indepărtarea din învățământul de toate gradele a tuturor profesorilor și învățătorilor comuniști, sectanți și atei-ști, și eliminarea din toate școlile țării a elevilor cari profesează idei comuniste, sectare și ateiste;

18. Să se ia cele mai aspre măsuri din partea statului contra tuturor organizațiunilor antinaționale și anticreștine, cari sapă la temelia statului și la schimbarea ordinei sociale de astăzi.

Preoțimea roagă înalta Chiriarhie să binevoiască a repeta intervențiile solidare la forurile în drept până la realizarea integrală a drepturilor sfintei noastre Biserici.

Preoțimea roagă Onor. guvern, și în special pe dl ministru al cultelor, să ia în dreaptă judecare justele doleanțe ale ei și ale Bisericii și să le soluționeze după dreptate cât mai curând posibil. —

După votarea moțiunei, ne mai fiind alte obiecte la ordinea zilei, părintele președinte Tr. Scorobeț a declarat adunarea generală închisă la ora 7 seara.

Pr. **Ioan Bânda**
secretar

Concordatul și Germania. *La Berlin, cum se anunță de acolo, se întărește tot mai mult dorința d'a se* **denunța Concordatul din anul 1933 și a se merge chiar până la o rupere a relațiilor diplomatice cu Vaticanul.**

La noi, în blagoslăvită țară românească, s'a încheiat în 1927 cu Vaticanul un Concordat, în care catolicismul a găsit garanții de drept public superioare tuturor garanțiilor obținute în concordatele încheiate cu alte state, și în 1933 cu Germania.

Dacă Germania se ridică, după o experiență de patru ani, împotriva Concordatului, cu atât mai vârtos România, — după zece ani, de jalnică experiență cu «libertatea» acordată Vaticanului într'o țară ortodoxă după marea majoritate a locuitorilor ei, — are și dreptul, și datoria de a pune capăt Concordatului dela 1927 și a-l denunța fără șovăire și țără întârziere, — așa cum într'o lungă serie de manifestări a stăruit și stărueşte de ani de zile întreaga opinie publică ortodoxă din România nouă.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Festivitatea încheerii anului școlar la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu

In ziua de 22 Iunie a. c. (a treia zi de Rusalii) s'a făcut într'un cadru deosebit de festiv încheerea anului școlar la Academia teologică din Sibiu. Ceeace a contribuit la mărirea sărbătorii a fost faptul că au asistat la această încheere și absolvenții Academiei de acum 10 ani. In fruntea acestor absolvenți stă ca o podoabă vrednică totdeauna de laudă P. S. Sa Dr. Nicolae Popoviciu episcopul din Oradea.

Insuși P. S. Sa a celebrat în biserica mitropolitană slujba liturghiei, asistat fiind de doisprezece preoți și doi diaconi. După liturghie și după cetirea rugăciunii de mulțumită, P. Sf. episcop și preoții cu cari înainte cu zece ani a terminat cursurile Academiei teologice din Sibiu au săvârșit un parastas pentru fericita odihnă a sufletelor răposaților preoți Victor Susa, Ioan Brânzea și a studentului Crișan Șuteică.

Terminându-se serviciul religios, corpul profesoral al Academiei teologice, studenții, absolvenții de acum 10 ani și public sibian au mers împreună în Aula Academiei teologice. Aici a venit și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăzii și Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Corul studenților, condus de păr. N. Topolog, a cântat bucăți înălțătoare de suflet, iar părintele protoiereu Dr. Stăniloae, rectorul Academiei, a vorbit impresionant. In măeastra sa cuvântare, păr. rector a arătat esențialul pe care absolvenții de astăzi ai Academiei teologice trebue să-l aibă în sufletele lor, acum după patru ani de studii, esențial pe care trebue să-l ducă să-l sălășlueasscă în sufletele credincioșilor pe cari îi vor păstorì mâne, pentruca în forma aceasta să se realizeze trăirea tuturor în Hristos, pentru Hristos și cu Hristos.

Ințelept, ca totdeauna, și plin de îndemnuri sfinte a fost răspunsul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care și-a arătat totodată și mulțumirea pe care o are pentru felul cum rodește munca desfășurată în Academia „Andreiană".

După încheerea anului școlar, absolvenții de acum zece ani au urcat în reședința mitropolitană, prezentându-se I. P. Sf. Mitropolit. A vorbit, din partea absolvenților, P. S. Episcop al Orăzii și a răspuns I. P. Sf. Mitropolit.

A urmat apoi masă comună la Academia teologică, la care mulți din absolvenții de acum zece ani au fost împreună cu soțiile lor. La această masă a luat parte și Pr. rector împreună cu profesori ai Academiei teologice.

Intr'o atmosferă deosobit de intimă, plină de bucurii și duioșii, s'au reîmprospătat toate clipele frumoase trăite în cei patru ani de studii în Academia „Andreiană".

Luminat a vorbit P. S. Sa Episcopul Orăzii pentru I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și pentru P. C. Sa Pr. rector Stăniloae. A răspuns apoi Pr. rector din partea Academiei și păr. Cândea din partea colegilor întruniți la această revedere, după zece ani de rodnică activitate în ogorul Bisericii lui Hristos.

Intăriți sufletește de bucuria întâlnirii și de recunoașterea, din partea superiorilor, pentru vrednicia, pentru munca și zelul misionar pe care l-au dovedit în cursul primului deceniu acești harnici absolvenți din anul 1927, s'au întors la casele lor cu dor și hotărâre sfântă de a face, în al doilea deceniu de activitate misionară, ca lumina lui Hristos să strălucească și mai mult în fața și în sufletul poporului nostru.

La întrunirea colegială de zece ani au fost prezenți: P. S. Sa Dr. Nicolae Popoviciu, episcopul Orăzii, Pr. Spiridon Cândea, Pr. Dumitru Ciuchendea, Pr. Nicolae David, Pr. Petru Fan, Pr.

Romul Iacob, Pr. Nicolae Opriş, Pr. Victor Marin, Pr. Traian Popovici, Pr. Aurel Scutea şi Pr. Gh. Secaş. A lipsit unul singur dintre absolvenţii de acum zece ani şi anume: Pr. Ieronim Morar.

Intruniri colegiale de felul celei din anul acesta sânt o mândrie şi pentru Biserică, şi pentru şcoala care i-a pregătit. — **S. C.**

Tot despre „turneul" nunţiului papal

In legătură cu „turneul" nunţiului papal Andrea Cassulo prin Ardeal, „Biserica şi Şcoala" dela Arad (Nr. 26 din 27 Iunie a. c.), publică un viguros şi documentat articol de fond, în care subliniază fără menajamente şi pe bună dreptate ilegalitatea acestui act ofensător pentru suveranitatea noastră politică-naţională. „E ştiut că nici unul din reprezentanţii diplomatici, acreditaţi pe lângă guvernele României — după cum pe lângă nici un guvern din toate celelalte state — nu iau asemenea atitudini, scrie organul pomenit, ci se restrâng să stea în contact direct numai cu guvernele respective şi cel mult cu concetăţenii lor trăitori în ţara respectivă. Numai trimişii papali iau contact şi exercită o formală jurisdicţie, nemijlocit, în raport cu episcopii şi alţi clerici, ca şi cu înşişi cetăţenii statului respectiv, cari mărturisesc credinţa catolică.

Mai departe: „Noi, cunoscând istoria, scopurile şi atitudinile Romei papale, am prevăzut încă acum nouă-zece ani aceste consecinţe şi cu o deplină logică a faptelor istorice am fixat încă atunci întrebarea: Dacă catolicii noştri, cu chestiunile lor de cult şi de avere bisericească, mai sunt cetăţeni ai României şi supuşi Legislativei române? dacă nu cumva ei formează, în România, un supra-stat, iar papa un suprarege al României?

Dl profesor N. Iorga, încă acum 15 ani avea — în faţa gestului nunţiului papal d'atunci, care oprise pe episcopii unieţi de a participa la Incoronarea Regelui Ferdinand în „Biserica Incoronării", ca şi în faţa unor tineri români unieţi, energumeni catolizanţi — această dreaptă caracterizare, că papa e totuşi străinul; care în îndepărtatea lui Roma internaţională şi deloc lalină... e supus la influenţe... El porunceşte episcopilor noştri şi cum? *îi apropie de ai duşmanilor noştri şi-i depărtează de momente naţionale*, în care toţi una trebue să fim: dar le îngădue să calce la servicii ungureşti, în sinagoge, ca mai deunăzi, precum permite nunţiului Marmaggi să stea la Constantinopolul turcilor lângă noul Calif, în momentul rugăciunilor de întronare..."

Pr. I. Broşu: *Amintiri din viaţa preoţească*, Dârste-Braşov, „Astra" Braşov, 1936, pag. 120. — Scrierile care cuprind amintiri din viaţă, prezintă un interes multilateral. Ele sânt în primul rând preţioase izvoare de informaţii pentru istoriografii viitori, cari vor avea să reconstruească icoana vremii, condiţiile vieţii şi ţinta străduinţilor omeneşti.

Amintirile unui preot sânt preţioase, pentrucă ele urmăresc rezorturi spirituale, fapte şi caractere cari şi atunci când alţii le-au uitat, preotul aprinde candela amintirii lor şi îndeamnă şi pe alţii să se apropie de ele cu pietate si cu recunoştinţă.

Amintirile părintelui Broşu sânt un prinos de recunoştinţă pentru vrednicii enoriaşi din Dârstele-Braşovului. Ce bogat rezervoar de sănătate sufletească e satul Dârstelor! Să nu amintim decât doi inşi: pe vrednicul Meşotă şi Andrei Bârseanu. Care sat se mai poate mândri cu asfel de bărbaţi!

Plugari cucernici, epitropi, cântăreţi, dascăli şi preoţi trăiau în preajma altarului, şi în atmosfera aceea sacră se plămădesc caracterele şi faptele, şi de-acolo pornesc căile luminoase ale vieţii cu prestolul slujirii lui Dumnezeu şi neamului.

Braşovul a influinţat satele din jur şi a contribuit la înălţarea lor. Dar nici satele n'au rămas datoare Braşovului.

Cartea cuprinde bogate date autobiografice, caracteristice vieţii preoţeşti în veacul trecut. Chemarea preoţească a rezervat vreoţimii un rol principal în viaţa poporului. Preotul nu s'a considerat un slujbaş oarecare, ci reprezentantul poporului, purtătorul steagului şi al aspiraţiunilor de cultură, de libertate şi de progres naţional.

Imprejurările s'au schimbat, şi din an în an simţim că biserica şi slujitorii ei nu mai sânt ca altădată. Totuşi părintele Broşu n'a adăugat nimic la realitate, ci a descris-o cum a fost, fără exegerare şi fără înfrumseţare, aşa cum a trăit-o modest, cucernic şi călăuzit de o nestrămutată credinţă în Dumnezeu şi în steaua neamului nostru. Cartea e scrisă plăcut şi atrăgător şi cu tâlc bătrânesc, alcătuind o lectură instructivă şi inteligentă. Ea constitue un document al vieţii de preot, menit a stârni respect şi recunoştinţă faţă de tagma noastră.

Tr. Scorobeţ-Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Şedinţă plenară. Consiliul Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu, a ţinut în 18 Iunie 1937, şedinţă plenară, sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitul nostru *Nicolae*. Indată după deschiderea şedinţei, I. P. S. Sa a adus la cunoştinţa Consiliului îmbucurătoarea ştire că M. S. Regele *Carol II* a donat, Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu, o parte însemnată din averea fostei aşa zice „Universităţi săseşti". — S'au luat apoi dispoziţiunile necesare pentru promulgarea şi executarea concluzelor aduse în sesiunea din anul acesta a Adunării eparhiale, rezolvându-se mai multe chestiuni curente, dintre care amintim următoarele: S'a numit protopresbiter al protopopiatului Geoagiului, părintele *Teodor Glodeanu*, paroh în Geoagiul de jos; — S'a executat concluzul Adunării eparhiale Nr. 49 din 1937, care a decis reînfiinţarea vechiului protopopiat ortodox cu sediul în *Odorhei*, (desfiinţat la începutul secolului al 18-lea), numindu-se administrator protopopesc C. părinte *Sebastian Rusan*, paroh în Odorhei; — S'a numit administrator protopresbiteral al protopopiatului Braşov, devenit vacant prin trecerea din această viaţă a protopopului Dr. Iosif Blaga, C. părinte *Dr. Nicolae Stinghe*, paroh la biserica Sf. Nicolae din Braşov-Şchei.

Congresul dela Sibiu al Oştii Domnului *s'a prăznuit şi în anul acesta cu multă însufleţire. Fraţii ostaşi ai Domnului şi-au ţinut de sfântă datorie ca, la sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt, să se adune, în al şaselea congres anual, din tot cuprinsul ţării, în centrul mitropoliei noastre, luând parte la obştile bucurii duhovniceşti. Vom arăta, mai pe larg, în numărul viitor, felul cum s'a desfăşurat înălţătoarea adunare a Oştii Domnului, ţinută sub binecuvântarea Sfântului Sinod.*

Premiat. Societatea Scriitorilor Români a acordat în acest an Premiul „I. Al. Brătescu-Voineşti" de lei 10.000 pentru roman, — premiu înfiinţat de ministerul instrucţiunii, — dlui *Al. Lascarov-Moldovanu*, autorul cărţii care se bucură de nenumeraţi admiratori, „Intoarcerea lui Andrei Pătraşcu".

† **Matei Bălănescu,** inginer-inspector, la societatea „Petroşani", membru al consiliilor parohial şi protopopesc, a decedat în vârstă de 48 ani, în Petroşani, în 23 Iunie 1937. Corpul neînsufleţit al defunctului a fost depus în biserica parohială ortodoxă din Petroşani, de unde cortegiu funebru a pornit, după un scurt serviciu bisericesc, în ziua de 25 Iunie 1937, spre Târgu-Jiu. Slujba religioasă s'a făcut în biserica oraşului Târgu-Jiu, după care rămăşiţele pământeşti s'au depus în cimitirul comunal. Dumnezeu să-i odihnească sufletul cu drepţii!

Sanatoriul dela Schitul Păltiniş *este deschis dela 1 Iunie până la 30 Septemvrie. Situat la 1400 m. altitudine, în cea mai frumoasă regiune climatérică. Inzestrat cu tot confortul, putând rivaliza cu orcare sanatoriu din străinătate. Preţuri convenabile. Informaţiuni şi prospecte se vor cere dela: Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.*

După ritul ortodox! Poporul bulgar sărbătoreşte fericitul eveniment al naşterii moştenitorului de tron. Prinţul, născut în 16 Iunie a. c., va fi botezat după ritul *ortodox*. Ziarele scriu, că papa are să protesteze şi de astădată, — aşa cum protestase în 1933 la botezul tot ortodox al primului copil al părechei regale bulgare, — sub cuvânt că mama copilului este romano-catolică.

Act de mulţămire. Parohia ortodoxă română din *Şoala*, T.-Mare, mulţumeşte mai jos amintiţilor donatori cari au binevoit a contribui cu ajutoare pentru punerea temeliei unui fond de construcţie a bisericii. Au dăruit dnii: Dr. Victor Ştirbeţ, prefectul judeţului T.-Mare, 10.000 lei, din bugetul judeţului; Romul Aron notar comunal, Vorumloc, mijlocind din bugetele comunale: Şoala 5000 lei, Motiş 2500 lei. Dr. Coriolan Aslău, primarul orasului Mediaş, 500 lei, din partea primăriei 300 lei; M. Sireteanu directorul spitalului Mediaş, 200 lei; E. Brânduş, agronom Mediaş 50 lei; Ioan Oltean, dir. fabr. gaz metan, 40 lei; Dr. Dionisie Roman, adv. 100 lei; Dăian Ioan funcţionar 50 lei; Fodor Alexandru 50 lei; Popa Dumitru 20 lei; Dănilă Varga 20 lei; Gheorghe Vlad 30 lei; Cerghizan Ioan 20 lei; Banca „Albina" Mediaş. 200 lei; Dr. E. Mureşan medic primar, 50 lei; I. Cornea notar public 100 lei; — toti din Mediaş; Simeon Mohan, Dumbrăveni, 50 lei; Dr. Aurel Mosora deputat şi primarul Sighişoarei, 200 lei; Miron Neagu, tip. Sighişoara, 50 lei; Dr. Alexandru Culea, adm. financiar, 20 lei. — Pr. *Victor Laurenţiu*.

Act de mulţămire. In numele dreptcredincioşilor ortodocşi români din parohia *Toderiţa*-Făgăraş aducem mulţumirile noastre adânc simţite următorilor donatori domni şi doamne: Remus şi Maria Dimitriu, din Bucureşti, au donat sfintei noastre biserici un epitaf în valoare de 8000 lei; Lazăr şi Maria Sbârneciu au donat 8000 lei; Eva Bădescu a donat o cruce în valoare de 800 lei. — Pentru cumpărarea unui rând de vestminte preoţeşti şi o icoană au contribuit următorii domni şi doamne: Din *Bucureşti* Zoriţa C. Moldovan şi C. Dragotescu câte 500 lei; Ioan Dragotescu 300 lei; Iosif Cristea, Mihail Gheorghiu, diacon Traian Dobra, Rozalia Vintilescu, Eva Bădescu, Nicolae Sichitiu câte 100 lei. — Din *Toderiţa:* Lazăr Sbârneciu 600 lei; Gh. P. Vlad, Trifon Şirjiţă, Climent Mijea câte 500 lei; Vasile Golaş, Ioan Spiridon, Ilie Miclăuş, Gh. Cioateş câte 300 lei; Elvira V. Nastea, Ana Manea, Gherasim Duşa, Valeriu Sbârneciu, Traian Ionescu, Gavrilă Vlad, Vasile Grama, V. Tibelea, Vichente Norel, Matei Vlad, câte 200 lei; Nicolae Bălăban 150 lei; Gh. V. Bălăban, Gh. P. Bălăban, Iosu Dumitru, Ilarie Luca, Ilie Bălăban, Silvestru Golaş, Alexandru Fofeldea, Ioan Vlad, Ioan Popa, A. Benghea, Gh. P. Aldea, Vasile Bălan, Ioan Aldea, I. P. Vlad, Aurel Mijea, Ioan Duşa, Ioan Vlad, Rovin Golaş, Tudor Ilarie, Tudor Vasile, Valeriu Vlad, Gherasim Renghiuţ, Maria Bălăban, câte 100 lei. — Dela mai mulţi credincioşi suma de 1030 lei. — Pr. *Virgil Nastea*.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 27 Iunie 1937, va predica părintele *Zosim Oancea*.

Institul de credit fonciar din Sibiu

Se aduce la cunoştinţă generală, că consiliul de administraţie, în şedinţa din 17 Iunie 1937 a hotărât să plătească creditorilor cuprinşi în aranjamentul conf. art. 52 din legea conversiunii a cincea rată în mărime de 4% cu începere dela 5 Iulie 1937.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

(16) 1—1

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Judecătoria rurală Ocna-Sibiului, secţia cf.

Nr. 616—1937 cf. (15) 1—1

Extract de publicaţiune de licitaţie

In cererea de executare făcută de urmăritoarea „Albina", institut de credit şi economii, Sibiu, contra urmăriţilor Grila Vasile lui Gheorghe et cons.

Judecătoria.

A ordonat licitaţiunea din nou, în baza supraofertei în ce priveşte imobilele în baza decretului Regal Nr. 2607/930 publicat în Monitorul Oficial Nr. 132/930 şi în baza ordinului Ministerului de justiţie Nr. 66.920 din 4 August 1930, — asupra 1/2 părţi porţiunea de proprietate de sub B. 3. lui Grila Vasile lui George din imobilele cuprinse în protocolul cf. comunii Armeni, circumscripţia judecătoriei rurale Ocna-Sibiului, Nrul protocolului cf. 852 sub Nr. de ord. A+1 Nr. top. 310.311 în valoare de 2000 lei cu preţul strigării de 1500 lei, — sub A+2 top. 312, 313 în valoare de 1000 lei cu preţul strigării de 750 lei, — asupra 10/240 părţi porţiunea de proprietatea de sub B. 17 lui Petru Ioachim din imobilul cuprins în prot. cf. 1309 comunii Armeni sub A+1 Nrile top. 1609, 1610, 1611, 1612 în valoare de 600 lei cu preţul strigării de 450 lei, — asupra 3/6 părţi porţiunea de proprietate de sub B. 4. 6. lui Voina Simion lui Ştefan din imobilul cuprins în prot. cf. 653 comunii Armeni sub A + 1 Nr. top. 2347 în valoare de 200 lei cu preţul strigării 150 lei, — asupra imobilului cuprins în prot. cf. 780 comunii Armeni ca proprietatea lui Voina Simion lui Stefan sub Nr. de ordine A + 2 top. 1410 în valoare de 1600 lei cu preţul strigării de 1200 lei, — asupra 1/4 părţi porţiunea de proprietate de sub B. 5. lui Voina Simion lui Ştefan din imobilul cuprins în prot. cf. 936 comunii Armeni sub A + 1 top. 2935 în valoare de 200 lei cu preţul strigării de 150 lei, — asupra 4/10 părţi porţiunea de proprietate de sub B 3. 9 lui Voina Simion lui Ştefan din imobilele cuprinse în prot. cf. 944 comunii Armeni sub Nr. de ordine A + 1 top. 1420. 1421 în valoare de 1000 lei cu preţul strigării de 750 lei, sub A + 2 top. 1839. 1840 în valoare de 600 lei cu preţul strigării de 450 lei, — asupra 6/10 părţi porţiunea de proprietate de sub B. 1. 3. 8 lui Voina Simion lui Ştefan din imobilul cuprins în prot. cf. 1031 comunii Armeni sub A + 1 top. 2937 în valoare de 400 lei cu preţul strigării de 300 lei, — asupra imobilului proprietatea lui Voina Simion lui Ştefan din imobilul cuprins în prot. cf. 1261 comunii Armeni sub A + 1 top. 674. 675 în valoare de 2000 lei cu preţul strigării de 1500 lei, — asupra 4/10 părţi porţiunea de proprietate de sub B. 6. 16 lui Voina Simion l. Ştefan din imobilul cuprins în prot. cf. 550 comunii Armeni sub A + 17 top. 1886 în valoare de 600 lei cu preţul strigării de 450 lei, — asupra 3/5 părţi porţiunea de proprietate de sub B. 2. 4 lui Voina Simion din imobilele cuprinse în prot. cf. 646 comunii Armeni sub A + 1 top. 672. 673 în valoare de 2000 lei cu preţul strigării de 1500 lei, — sub A + 2 top. 679 în valoare de 400 lei cu preţul strigării 300 lei, — pentru încassarea creanţei de 3420 lei capital, interese 3% dela 15 Noemvrie 1935, spese de 275 lei fixate acum pentru cererea de licitaţiune cu 22 planuri, precum şi pentru încassarea creanţei de 7000 lei capital şi acc. a institutului de credit şi economii „Albina" din Sibiu întabulată prin deciziunea Nr. 862/931 cf., de 3135 lei capital şi accesorii a Băncii Oaşia s. a. Sibiu întabulată prin deciziunea Nr. 1052/935 cf., de 4792 lei cap. şi acc., a Băncii Oaşia s. a. Sibiu întabulată prin deciziunea Nr. 258/936 cf. asupra imobilului cu Nr. top. 2935 numai cu rezervarea dreptului de uzufruct viager întabulat în favoarea lui Cristea Petru văduv prin deciziunea Nr. 1867/902 cf.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de *16 luna Iulie anul 1937 ora 10*, în localul oficial al Cf. Piaţa Traian Nr. 1.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preţ mai mic decât cu suma ce întrece preţul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sânt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din valoarea imob. preţul de strigare drept garanţie, în numerar, sau să predea aceluiaşi delegat chitanţa constatând depunerea, judecătoreşte, prealabilă a garanţiei şi să semneze condiţiunile de licitaţie (§ 147, 150, 170, legea LX 1881; § 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat decât valoarea cea de strigare este dator să întregească imediat garanţia fixată conform procentului valorii preţului de strigare la aceeaşi parte procentuală a preţului ce a oferit (§ 25 XLI 1908).

Dată în Ocna-Sibiului, la 14 luna Iunie anul 1937.

Judecător: (ss) **E. Herţa**

(L. S.) pt cont. exp.: **Iosif**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 4 Iulie 1937 — Nr. 27

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Istoria Unirii Românilor"

Sub acest titlu, distinsul istoric și academician, dl Ioan Lupaș, dăruește culturii românești și în special operei de educație a poporului nostru o nouă și prea frumoasă carte.

Apărută în colecția „Cartea Satului" care este editată de Fundația culturală regală „Principele Carol I", cartea aceasta a dlui profesor I. Lupaș e o comoară de simțire, de grai și claritate românească. Silindu-se să satisfacă din plin așteptarea M. Sale care a voit ca această carte să fie scrisă anume de istoricul ardelean Ioan Lupaș, autorul s'a întrecut pe sine, dându-ne o istorie a Românilor cu înalte calități de cronică: povestire închegată, vie, de par'că totul a fost trăit de autor în zilele trecute, stil curgător, de psaltire bătrână, întrecând chiar și stilul pe care nu-l mai găsim decât la profesorul I. Lupaș, direcția întregei povestiri spre o culme, spre un scop, către care se observă cum a tins acest neam deplin conștient sau mai puțin conștient în toate acțiunile lui publice sau particulare: unirea definitivă a tuturor românilor.

Scrierea este clădită întreagă pe o concepție și e menită să demonstreze prin toate paginile această concepție. O concepție care dă o anumită explicație unirii românilor, singura explicație serioasă. Autorul anunță această concepție dela început de când purcede a vorbì despre „temeiurile unirii Romînilor". «Străinii — spune autorul — cari nu au văzut din capul locului cu ochi buni întregirea României, urmăresc scopul de a înfățișa unirea aceasta așa fel, încât să trezească în sufletul celor slabi de înger îndoială, spunând că ea n'ar putea să fie trainică sau că nu ar fi izbânda neîndoelnică a vredniciei neamului românesc». Față de aceste păreri pornite din tendințe nepretinoase nouă și însușite adesea și de unii români, autorul ține să afirme că: «Unirea național-politică dela 1918 nu se cuvine să fie înfățișată, nici măcar în carte, ca *un dar*, coborât asupra neamului românesc din încrederea și simpatia lumii civilizate, nici ca o alcătuire întâmplătoare, răsărită din greșelile dușmanilor de veacuri... Unirea Românilor trebue înfățișată totdeauna — potrivit adevărului — ca urmarea firească a unei pregătiri istorice de sute de ani, în cursul cărora acest popor de eroi și de mucenici a izbutit să-și apere cu uimitoare stăruință «sărăcia și nevoile și neamul», rămânând împotriva tuturor năvălirilor barbare și vremelnicelor stăpâniri străine, în cea mai strânsă legătură cu pământul strămoșesc în care, ca într'un liman de mântuire, și-a putut adăpostì traiul de-alungul vremilor de urgie».

Dacă-i așa, statul român nu există prin grația nici unei bunăvoințe străine, ci își are temeliile sale, adânci și nezguduite în sine, adecă în unitatea desăvârșită a poporului român, în grai, credință, datini, așezăminte strămoșești și fire.

Unitatea aceasta pe diferitele planuri de viață o dovedește apoi autorul în prima din cele 6 cărți ale scrierii, în cea despre „Temeiurile unirii românilor". In celelalte 5 expune pregătirea și realizarea celor 3 uniri: cea de sub Mihai Viteazul, cea dela 1859, și cea dela 1918. Primele două uniri au fost și ele pregătiri și etape pentru a treia, ultimă și definitivă. Autorul își vădește cu prisosință puterea de sinteză, culegând din belșugul de întâmplări și rostiri trecute, pe cele esențiale și închegându-le într'un fluviu spiritual ce curge întins spre ziua cea mare de 1 Decemvrie 1918.

In Istoria Românilor, așa de sbuciumată și de împestrițată la suprafață de multele năvăliri ale străinilor lacomi, viziunea dlui profesor I. Lupaș descoperă un senz în jurul căruia se organizează detaliile și se valorifică după o anumită măsură.

Eminentul istoric ardelean și-a câștigat un nou titlu la recunoștința neamului prin această rară carte de învățătură ce i-o dărueste.

Dr. D. STĂNILOAE

Congresul societății misionare „Oastea Domnului"

La Cincizecimea din acest an iarăși s'a întâlnit în congres, la Sibiu, Societatea misionară «Oastea Domnului». Cucernicii ostași ai Domnului, învingând necazuri, lipsuri, oboseli și depărtări, au alergat în «Ierusalimul Oastei» din toate unghiurile țării. Ei au venit aduși de fiorul dragostei frățești și știind că la Sibiu vor auzì cuvântul cald al celor ce stau în fruntea «Oastei».

Judecând lucrurile în lumina lor proprie, se poate spune că soborul din acest an însemnează un popas luminos în drumul «Oastei Domnului». Căci e cea dintâi manifestare publică ținută în conformitate cu hotărârile precise ale Sf. Sinod. Pentru viitor, acest fapt va avea darul să clarifice multe și să statorească, în fața oricui, că «Oastea Domnului» este și rămâne o societate a Bisericii dreptmăritoare.

Credincioșii ostași au început să sosească la Sibiu încă în ajunul Rusaliilor. Fără sgomot și mânați de o disciplină internă, ei s'au răspândit pe la locurile de odihnă mai 'nainte rânduite. In dimineața zilelor de Rusalii, acești creștini sârguitori întru cele spre folos duhovnicesc s'au mărturisit și s'au împărtășit.

Știut este că pentru evenimente însemnate este bine să premeargă un act pregătitor. Pentru al șaselea congres al «Oastei Domnului» — eveniment deosebit de însemnat — actul pregătitor a constat în adunarea de recunoaștere pe care au ținut-o, la Academia teologică, toți cei veniți la congres. Acolo s'a țesut, prin cuvântări frățești, atmosfera de adevărată dragoste creștinească și de cucernică înțelegere către lucrul lui Dumnezeu. Firește, acest duh binefăcător s'a întărit prin privegherea din catedrală și printr'o altă ședință, la care au vorbit mulți dintre binecunoscuții ostenitori întru ale «Oastei». N'a lipsit, nici de data aceasta, cuvântul luminat al părintelui protopop *E. Stoica*-Sighișoara, nici acela al părintelui protopop *V. Stoicanea*. Și încă mulți alți vorbitori au cuvântat cele bune spre izbândirea lucrului celui drept.

In a doua zi de Rusalii, toți congresiștii au luat parte la sfânta liturghie din catedrala mitropolitană. Acolo au auzit slujind pe I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, pe P. Sf. episcop *Nicolae* al Orăzii și pe P. Sf. arhiereu *Vasile*, împreună cu soborul preoțesc. Corul condus de păr. prof. *T. Popovici* a cântat frumos și de data aceasta. Au mai avut prilej să asculte, la sfârșit, cuvântul de învățătură al I. P. S. Sale, care i-a făcut să înțeleagă ce însemnează cuvintele: «*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune și să preamărească pe Tatăl vostru care este în ceruri*». (Matei 5, 16).

Prin cuvinte alese, Inaltul ierarh, a subliniat că ostașii sânt chemați să se pătrundă de cuvântul Scripturii și să se facă niște adevărate luminițe pentru îndrumarea aproapelui.

Ucenicii Domnului, din pescari și oameni simpli, ascultând această poruncă a Mântuitorului, au luminat lumea și lumina vieții lor a trecut prin negura neacurilor până la noi. Așa va trebuì să lumineze viața oricărui ostaș al Domnului, încât să se poată vedea că el este o lumină din lumina lui Hristos. Și nime nu este scutit de această datorie. Tânăr și bătrân, sărac și bogat, învățat și neînvățat, bărbat sau femee, toți deopotrivă sânt datori să lumineze cu viața în casa, în familia, în neamul lor și pretutindenea, ca oamenii ce vor ajunge să-i cunoască, să dea slavă lui Dumnezeu.

Dar nime să nu-și închipue că poate să lumineze cu o lumină personală. Aceasta ar fi o mândrie fără rost. Sânt unii oameni cari își închipue că lumina lor este mai aleasă decât a altora și că alții n'ar mai putea face ceeace fac ei. Și aceasta este o greșală. Noi, oricare și oricât de iscusiți am fi în lucrul pe care-l facem, putem fi înlocuiți în lumea aceasta.

De aceea să nu ne mândrim niciodată, ci în smerenie să fim încredințați, că numai prin Hristos sântem ceeace sântem, căci el este: «lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume», (Ioan 1, 9). *Noi suntem datori să primim și să folosim această lumină după voia Lui.*

După sfânta liturghie, ostașii s'au încolonat frumos și, purtând drapele, au mers în sunetele muzicii militare până în sala «Thalia». Acolo a început adevăratul congres, sub conducerea I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* al Ardealului și în prezența celor mai firești conducători ai «Oastei».

Cuvântul de început l-a rostit I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*, arătând bucuria cu care a așteptat ziua congresului. Căci întrunirea ostașilor în congres anual prilejuiește întâlnirea fraților de pe întreg cuprinsul țării, oferindu-le acestora putința de a sta de vorbă și de a se întări în dreapta credință. Referindu-se la al șaselea congres, I. P. S. Sa a subliniat că el are o însemnătate mare. Congresul acesta se desfășoară în cadrele precise ale statutelor votate de Sf. Sinod. Aceasta însemnează că «Oastea Domnului» își are drumul drept spre adevărata mântuire. Ea are un normativ sigur după care se va conduce în viitor. Cât de mult se simția nevoia unui asemenea regulament, se poate deduce chiar din viața omului celui mai simplu. Fără plan bine stabilit nimeni nu-și poate ridica o casă, nimeni nu-și poate organiza o gospodărie. Acest lucru este cu atât mai prețios, când e vorba de drumul duhovnicesc al unei mișcări.

Astăzi, rolul «Oastei» este neasemănat de mare. Căci în aceste vremuri sântem pândiți de multe primejdii, iar ceice luptă împotriva lui Hristos și a Bisericii sânt mulți și ei. Prin unele părți ale lumii se dărâmă biserici, iar Dumnezeu este batjocorit. Unii au lucrat și mai lucrează încă spre a scoate credința din sufletul oamenilor. Dar se vădește tot mai mult, că nebuni sânt ceice încearcă să dea luptă cu Dumnezeu. Nu ceice luptă împotriva lui Dumnezeu vor triumfa, ci Hristos va învinge. Căci numai Lui i se cuvine adevărata stăpânire peste neamuri. Ostașii Domnului trebue să fie însă mereu treji, să fie fii ai luminii celei adevărate, să trăiască viața în Dumnezeu și prin Dumnezeu. Doar o viață adevărată nici nu se poate închipuì fără Dumnezeu. Când sântem tari, apoi această însușire o avem exclusiv prin harul dumnezeesc.

Ca o consecință a noilor statute, I. P. Sf. mitropolit a arătat apariția celor două cărți: «Pravila Oastei» și «Cartea de cântări», i-a lăudat pe

ceice au ostenit cu alcătuirea lor şi li-a pus ostaşilor la inimă să se folosească de comoara ce stă în paginile acestor lucrări de căpătâi.

Cu grai părintesc a salutat apoi prezenţa: P. Sf. episcop *Nicolae* al Orăzii, P. S. arhiereu *Vasile*, I. P. C. arhimandrit *Scriban*, părintele *Gafton*, păr. I. *Vască*, păr. I. *Paschia*, păr. I. *Alexandrescu*, păr. Il. *Felea*, dl Alex. *Lascarov-Moldovanu*, dl I. *Oprişan*, Dr. *Suciu-Sibianu*, etc.

In continuare a vorbit apoi P. S. episcop *Nicolae* al Orăzii:

Ca unul care a intrat cu trup şi suflet în lupta Oastei contra păcatului tocmai în vremea furtunii, P. S. Sa şi-a arătat bucuria, că în sfârşit, cu ajutorul lui Dumnezeu, furtuna a trecut.

Şi-a arătat apoi bucuria, că vede «Oastea Domnului» îndrumată de acum, prin Statutele, Pravila şi Cartea de cântări, spre o ţintă binepreczicată şi binecuvântată de Sf. Sinod al Bisericii noastre dreptmăritoare. Ca să ne arate ce însemnează pentru Oaste organizarea, ni-a adus pildă gruparea Oastei Domnului din Oradea, care, avându-şi de mai înainte statutele ei, cari acum vor fi înlocuite cu cele ale Oastei întregi, a făcut lucruri uimitoare pe terenul milei creştine.

Pentru P. S. Sa «soborul» Oastei din anul acesta a însemnat şi o sărbătoare personală, întrucât s'a împlinit un an de când, încunjurat de dragostea fraţilor ostaşi, a primit în măreaţa catedrală a Sibiului, slujba grea de Păstor al eparhiei dela graniţa de apus a ţării noastre.

Un duh cald a coborît peste adunare şi cuvântul I. P. C. arhimandrit *I. Scriban*. In afară de aceea că «Oastea Domnului» este o armă împotriva intunerecului, părintele arhimandrit a arătat că această organizaţie misionară este singura care poate duce la bun sfârşit şi lupta împotriva beţiei.

Părintele *Gafton*-Bucureşti, a adus apoi salutul şi binecuvântarea I. P. Sf. Patriarh *Miron*, şi a subliniat că ostaşii Domnului sânt chemaţi să ducă lupta lor într'o disciplină şi supunere deplină.

Distinsul scriitor *Alex. Lascarov-Moldovanu* a amintit încercările dureroase prin cari a trecut «Oastea Domnului». Şi-a arătat însă bucuria, că ea a ieşit întărită din aceste încercări, ceeace însemnează că adevărul izgoneşte întunerecul. A subliniat apoi şi convingerea în baza căreia multe din încercările cari vin peste oameni sânt sorocite de Dumnezeu însuşi. N'a uitat să adaoge şi aceea, că numai ceice trăesc în ascultare faţă de Biserică, sânt creştini adevăraţi.

Frumos şi înălţător a vorbit şi *I. Gr. Oprişan*. După aceea, părintele arhidiacon *I. Vască* a adus binecuvântările P. Sf. *Nicolae* al Clujului, păr. *Il. Felea* ale P. S. *Andrei* al Aradului şi păr. *I. Alexandrescu* ale P. S. *Ghenadie* al Buzăului.

Cu adevărat cuceritor şi convingător a vorbit apoi tânărul preot *I. Paschia*-Bucureşt, în numele tineretului din «Oaste». După vorbirile: dlui *Dr. Suciu-Sibianu*-Braşov, ostaşului *Ciungan*-Petrila, învăţătorului *C. Ursu*-Banat, etc. — congresul a trecut la constituirea Consiliului de conducere, în conformitate cu art. 24 din statute. Congresul a votat cu mare însufleţire lista propusă.

Nu trebue să uităm nici aceea, că în timpul congresului ostaşii au cântat mai multe cântece religioase din cartea recent tipărită. Părintele *Gh. Secaş* i-a condus în toată bună vremea.

Spre seară, congresul a luat sfârşit, iar ostaşii au plecat spre casele şi satele lor, ducând o merinde sănătoasă în suflet.

D. Călugăr

AVIZ

Fundaţia culturală regală „Principele Carol" a delegat pe dl profesor Dr. Grigorie Tăbăcaru, inspector la acea instituţie, să ţină în capitalele de judeţ conferinţă despre: „Necesitatea cunoaşterii monografice a localităţii şi rolul căminului cultural".

Onorata preoţime e invitată a participa la această conferinţă instructivă.

Sibiu, 1 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 4002/1937.

AVIZ

Onor. Direcţiune a Institutului central de statistică de pe lângă ministerul de interne doreşte să întreprindă cercetări privitoare la producţia agricolă, la preţurile produselor agricole şi la probleme sanitare, cu ajutorul de informatori onorifici cari au legături directe cu procentul de producţie şi desfacere a porduselor agricole.

Făcând apel la concursul On. preoţimi care trăeşte în contact cu populaţia rurală, atragem atenţiunea On. preoţimi să îi dea concursul în această acţiune care priveşte ocupaţia principală a creştinilor noştri. Toată corespondenţa se va face pe imprimatele Institutului central de statistică scutită de porto. Informatorii vor primi gratuit unele din publicaţiunile Institutului central de statistică.

Consiliul arhiepiscopesc

Superioritatea sfintei liturghii a bisericii ortodoxe. Adeseori ni s'a dat ocaziunea să auzim cuvinte entuziaste din partea teologilor apuseni, atât papişti, cât şi protestanţi, despre frumuseţea liturghiei bisericii noastre. Acum pe urmă, la un congres internaţional ţinut în Institutul Biblic din Roma, reprezentanţii misiunilor papismului din Orient au spus că lucrarea lor misionară în Japonia şi China ar fi cu mult uşurată, dacă ar introduce liturghia bisericii ortodoxe şi ar face-o cunoscută popoarelor de acolo. Membrii autohtoni ai clerului care lucrează în acele părţi, au mărturisit că această liturghie are o putere de atracţie şi cucerire cu mult mai mare printre chinezi şi japonezi decât liturghia romană. Superioritatea cultului ortodox faţă de cultul tuturor celorlalte comunităţi creştine, a primit prin această mărturisire cu o dovadă mai mult.

„Mişcarea pentru organizarea unei biserici catolice naţionale" în Germania, cu sediul în Essen, şi-a ţinut în anul acesta cel dintâi congres al ei în oraşul Mannheim. Această mişcare se situiază pe linia tendinţelor adeseori manifestate în timpul conflictelor dintre biserica papistă şi Reich-ul german, care nu se pot linişti, de a scoate catolicismul german de sub jugul papalităţii şi a-i da o organizaţiune autochefală. In anii din urmă s'a preconizat ideea înfiinţării unui patriarhat bisericesc al Germaniei, cu sediul în Trier, recunoscând pe papa ca patriarh al Italiei şi ca „primus inter pares" între ceilalţi patriarhi cari vor sta în fruntea celorlalte biserici autochefale din Apus: unul în Spania, altul în Franţa etc. Curia papală combate aceste tendinţe de a-i zdruncina dominaţiunea în lume, dar ele totuşi nu încetează a-şi face propaganda şi a câştiga aderenţi.

In programul congresului din Mannheim s'a cerut desfacerea catolicismului german de papalitatea romană şi organizarea unei biserici catolice naţionale, pentru motivul, că „ultramontanismul" şi doctrina despre papism stau în calea legăturii firesti care ar trebui să existe între biserică şi naţiune.

Nu putem şti la ce rezultate vor ajunge aceste tendinţe de a scutura jugul papismului în Germania, dar ele sânt semnificative şi merg în direcţiunea unei organizaţiuni bisericeşti similare cu cea din creştinismul ortodox. Apusul e în căutarea a ceeace odinioară a pierdut, dar ortodoxia a păstrat.

Implinind, în anul curent, douăsute de ani de existenţă, istoricul orăşel din valea Târnavelor, *Blajul*, a prăznuit acest eveniment, în 24 Iunie 1937, în faţa unui numeros public.

Episcopul întemeetor al Blajului şi-a sfârşit viaţa în exil, căci nefiind prieten al oportunismului a îndrăznit să declare în sinodul dela 1744 că: *dacă Viena Habsburgilor nu-şi ţine făgăduelile, vlădica Blajului nu va sta la îndoială să treacă, cu oamenii săi, peste munţi, în ţară ortodoxă, la fraţi de acelaş sânge.*

Momentul, care a înălţat apoi Blajul în manifestările sale de politică naţională, a fost, cum se ştie, marea adunare prezidată de episcopii *Şaguna* şi Lemenyi, în 3/15 Mai 1848.

Astfel, Blajul de pe vremuri, când oamenii n'au izbutit să-i imprime o înfăţişare mai mult catolicească decât românească, a meritat cu drept cuvânt să fie salutat cu toată însufleţirea de fiii neamului românesc.

Apelul

Bibliotecii Universităţii din Cluj către posesorii de cărţi, reviste şi ziare

Direcţiunea Bibliotecii universitare din Cluj adresează un călduros apel către toţi posesorii de tipărituri româneşti să-i stea în ajutor ca să-şi completeze colecţiile de cărţi şi periodice româneşti tipărite înainte de anul 1924. Completarea aceasta este cu deosebire necesară pentru *tipăriturile ardelene* din perioada de timp menţionată, deoarece Biblioteca universităţii din Cluj, fiind principala bibliotecă a Ardealului, ar fi de dorit ca măcar în colecţia ei să se găsească tot ce s'a tipărit românește, în cursul vremii, pe teritorul Ardealului şi al Ungariei de dinainte de războiu. De aceea apelul bibliotecii se adresează în rândul întâi colecţionarilor de astfel de tipărituri, fie cărţi sau broşuri fie publicaţii periodice (ziare, reviste, anuare etc.), şi anume nu numai volume sau ani completi, ci chiar şi numere (fascicole) singuratice.

Direcţiunea bibliotecii universitare din Cluj se adresează tuturor iubitorilor de carte românească să-i stea în ajutor ca să-şi completeze colecţiile. Biblioteca din Cluj primeşte cu plăcere orce donaţie de această natură şi cumpără bucuros tot ce i se ofere spre vânzare, din ceeace lipseşte colecţiilor ei actuale. Biblioteca îşi ia asupra ei cheltuelile avute cu expediţia.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

FOIŞOARA

Şcoala educativă creştină ortodoxă, un imperativ al vremii

(6) de **Dr. Nic. Balcă**

De aceea încercarea de a deslega tensiunea dintre religie şi cultură, pleacă aici dela principiul că întreagă educaţia şi întreg învăţământul trebue să fie humanist, şi deci toate puterile cari contribue la formarea omului au să se supună acestui principiu, aşadar şi religia. Principiul humanist ridică pretenţia de a fi singurul fundament al educaţiei şi al învăţământului, aşa că întreagă educaţia contemporană e stăpânită de credinţa în om şi în puterea creatoare a acestuia. A educa însemnează a realiza această credinţă; a realiza personalitatea despre care vorbiam mai sus.

In sistemul pedagogic idealist humanist religia îşi pierde în favoarea culturii însemnătatea ei absolută. Religia devine o putere influentă, dar sfera ei de influenţă e determinată de interesele culturii. Ea e recunoscută ca un pilon pe care se sprijină monumentala clădire a creaţiilor spiritului omenesc. Dar nu observă nimeni că prin ordonarea religiei în sistemul valorilor culturale i se răpeşte religiei tocmai aceeace face fiinţa ei intimă devenind complet relativă şi subordonată unei autorităţi mai înalte care se numeşte cultură. Cu aceasta religia îşi primeşte valoarea ei dela cultură, în loc ca ea să demaşte însemnătatea relativă a culturii, prin aceea că ea îi dă omului aceeace acesta nu găseşte în nici o cultură: mântuirea.

Educaţia humanistă este aşezată pe credinţa în omenesc, pe convingerea că omul are în sine anumite predispoziţii a căror evoluţie realizează — cu ajutorul culturii — idealul human. Educaţia e îndreptată asupra acestor predispoziţii. Ţinta ei este formarea armonică a tuturor puterilor sufleteşti; desvoltarea organică a omenescului, a personalităţii creatoare cu ajutorul bunurilor culturii. Educaţia creştină ortodoxă din contră pune pe om în hotărâre în faţa lui Dumnezeu. Ea caută să distrugă într'un chip hotărâtor conştiinţa luciferică a omului prin aceea că ea aşează pe acesta în faţa lui Dumnezeu, aşadar în faţa cu totul altei măsuri de valorificare. In locul evoluţiei personalităţii, a formării omenescului, educaţia religioasă aşează ascultarea faţă de Dumnezeu şi mântuirea sufletului omenesc.

Situaţia educativă prezentă e determinată de raportul idealist-humanist: om şi valoare, om şi idee, om şi cultură. Dar noi punem acum o întrebare de o însemnătate capitală: Cum stă omul în faţa valorii ca un izolat, ca un Eu autonom, sau ca un Eu care se găseşte în faţa lui Dumnezeu? Cu aceasta noi nu tindem să negăm valoarea, sau să facem obiectivitatea acesteia problematică, căci — după noi — şi omul care se găseşte în faţa lui Dumnnzeu e determinat de o valoare. Ci noi lăsăm la o parte problema valorii. In clipa în care religia face problematic pe om, care trebue să se hotărască pentru valoare, problema valorii îşi pierde din însemnătate. Religia creştină n'are în vedere valoarea, ci pe om. Ea nu valorifică decât pe om, prin aceea că-l aşează în faţa lui Dumnezeu, aşa ca omul să-şi recunoască existenţa lui păcătoasă, legătura lui cu răul şi căderea lui în păcat. Religia îi dă omului conştiinţa clară a poziţiei lui între posibilitatea de a se hotărâ pentru viaţa lui Dumnezeu sau de a rămânea mai departe în pierzania păcatului.

Din acestea putem deduce clar care sânt fundamentele şi scopul unei educaţii religioase creştine. Căci aşa cum omul care nu făptueşte porunca lui Dumnezeu e păcătos, tot asemenea devine o educaţie, care face abstracţie de Dumnezeu şi absolutizează mărginitul, făptura mânilor omeneşti, adecă cultura.

Desigur aceasta nu înseamnă că o educaţie religioasă n'ar vrea să ştie nimic de posibilităţile creatoare ale spiritului omenesc. Şi educatorul creştin ştie, că el nu-şi poate împlini chemarea lui decât dacă ajută copilului în evoluţia lui religioasă, ţinând însă cont de situaţia integrală psiho-fizică a acestuia. El trebue să ţină cont de lumea reprezentărilor copilului, să progreseze cu evoluţia experienţelor religioase copilăreşti, să adâncească aceste reprezentări şi experienţe, să deştepte şi să formeze conştiinţa religioasă a copilului. El trebue să însufleţească cu ajutorul religiei întreaga personalitate a copilului şi să-i formeze caracterul moral al acestuia. El trebue să ajute copilului ca să trăiască o viaţă plină de sens, prin aceea că-l învaţă pe acesta să interpreteze stările lui interioare şi raporturile lui cu lumea înconjurătoare. Noi sântem gata, într'o şcoală educativă ortodoxă, să contribuim la formarea judecăţii morale, estetice şi ştiinţifice a copilului, prin aceea că-i comunicăm valori culturale aşa cum acestea se găsesc în operile bisericii şi ale popoarelor. Căci educatorul nu-şi poate îndeplini misiunea lui decât dacă el influenţiază în realitatea vieţii. Educaţia religioasă ortodoxă are în vedere pe om cu întreaga lui viaţă, cu toate preocupările lui spirituale, ea afirmă omenescul.

Rostul nemărturisit al unei vizite

Nunțiul papal Cassulo, călător prin Ardeal...

In cadrul călătoriei de documentare pe care trimisul Vaticanului, monseniorul Cassulo, a făcut-o în țara noastră, a fost vizitat, amănunțit, și Bihorul cu Oradea.

Am rămas mirați de maniera acestui oaspe, cu totul neobișnuită la un prelat, de a căuta să pătrundă — în cele mai mici amănunte — nu numai organizarea instituțiilor românilor uniți cu Roma, ci și pe aceea a așezămintelor bisericii ortodoxe, de a culege informațiuni despre oamenii reprezentativi ai ortodoxiei, a sonda raporturile dintre cele două biserici și multe alte lucruri curioase.

De bună seamă rezultatele acestei vizite de documentare la fața locului nu vor întârzia să se vădească. Ne așteptăm la o nouă ofensivă catolică și la inventarea celor mai insolite mijloace de prozelitism. Cunoaștem pe uniți și știm că pentru o foarte precară biruință nu se dau în laturi de a aținta ura dintre frații de același sânge și de a învenina raporturile dintre românii din acest Ardeal atât de desbinat de blestemata unire, pe care înșiși uniții luminați au denunțat-o ca pe o crimă a Vienei habsburgice pusă la cale contra neamului românesc.

Să stăruim asupra acestor adevăruri? Cine nu cunoaște celebrul discurs al lui Simion Bărnuțiu, rostit pe Câmpia Libertății, în 1848? Cine nu știe, că exilatul de mai târziu al Blajului fanatic, arăta primejdia prozelitismului catolic și vorbea despre «rănile înfipte națiunii noastre prin unire», despre episcopii și preoții uniți cari s'au făcut unelte netrebnice ale dușmanilor pentru «omorârea naționalității și pierderea sufletelor românești»...

Ce ar spune oare Bărnuțiu astăzi, când în România Mare ar vedea un episcop român unit considerându-se întâi catolic, obligat Vaticanului și apoi român?!

Dar să lăsăm faptele să vorbească:

Cu ocazia vizitei de care ne ocupăm, autoritățile administrative dela granița de Vest s'au grăbit să răspundă ordinului de mobilizare lansat de episcopul român unit Dr. T. Frențiu *pentru organizarea unei primiri festive și oficiale a nunțiului papal. Complezența românească nu s'a desmințit nici de data aceasta, dovedind același exces de zel care de atâtea ori a fost ironizat de înșiși cei vizați de aceste atenții și considerat ca o prostie, ca o slugărnicie. Noi îl taxăm de inconștiență. Și ne vom explica îndată:*

Nu destul că acestui suspect emisar i s'au pus la dispoziție, gratuit, toate mijloacele de transport și însoțitorii oficiali spre a-și putea face netulburat inspecțiile, ci el a fost considerat, peste tot, nu ca un simplu diplomat, reprezentant — în țara noastră — al unui stat oarecare, ci ca un plenipotențiar investit cu toate drepturile și fără nicio obligație față de această țară, un plenipotențiar căruia i se deschid toate ușile și căruia i se îngăduie să cotrobăiască prin toate locurile, căruia i se permit chiar grave confuzii și necuviințe la adresa suveranității noastre și la adresa reprezentanților acestei suveranități. Să amintim un unic caz concludent: La banchetul *ce s'a servit la reședința episcopală unită,* nu s'a ridicat nici un toast pentru Regele țării *deși, afară de episcopul gazdă și oaspele său, Cassulo, erau de față prefectul județului, primarul orașului, rectorul academiei teologice unite, comandantul garnizoanei, etc. Mai trebue vreun comentar? Episcopul unit uită, în casa lui și nimeni nu-l face atent, că datorește ceva și Cezarului!*

...Și astfel, chiar fără să vrem, ne aducem aminte că:

1. la desvelirea statuii M. Sale Regelui Carol II *ací, la Oradea, episcopul unit Dr. T. Frențiu n'a participat, deși am văzut pe reprezentanții altor culte, (episcopul romano-catolic Dr. Fiedler d. e.) care au asistat la slujba sfințirii statuii săvârșită de P. Sf. Episcopul ortodox* Dr. Nicolae Popoviciu, *în prezența miniștrilor Valer Pop și Moșoiu;*

2. dela solemnitatea ridicării pavilionului străjeresc al Legiunii Bihor, în ziua de 8 Iunie a. c., deasemenea a lipsit episcopul unit Dr. Tr. Frențiu, în schimb l-am văzut la banchetul oferit de primăria municipiului Oradea.

Și atunci nu e vina noastră dacă ne gândim să dăm diferite explicațiuni acestor atitudini semnificative. Episcopul unit dela Oradea este absent cu premeditare când se oficiază pentru Rege?

De ce?

Oare fiindcă M. Sa Regele nu este catolic? Și fiindcă în conștiința denaturată a acestui episcop primează catolicismul *și nu românismul?*

Dar atitudinea episcopului unit, mai ales, ilustrează plastic concepția bisericii unite despre datoriile și drepturile ei în stat:

prezentă la favoruri și avantagii, fără să-și facă niciun scrupul dacă le și merită, etalând o poftă nesățioasă de a se împărtăși din toate beneficiile, ridicând pretențiuni care întrec pe ale bisericii dominante;

absentă când este vorba de obligațiuni de care nimeni nu numai că nu paote fi scutit, dar pe care are datoria de a le îndeplini cu avânt și cu convingere, așa cum o fac ortodocșii prin reprezentantul bisericii lor Episcopul Dr. Nicolae Popoviciu, prezent cu fapta și cu verbul întraripat la toate manifestările patriotice și dinastice.

. . . . . .

Unirea religioasă cu Roma a tulburat profund unirea națională a românilor, și indignarea noastră nu poate avea margini când vedem, cu ocazii ca aceste arătate aici, atitudinea sfidătoare a unor personalități cu nimic îndreptățite să o afișeze și lipsa de perspicacitate a oficialității noastre care încurajează nu numai aceste atitudini, ci dă concursul tuturor nechematilor să sgândăre rănile și să le alimenteze desbinarea.

Până când oare?

Prof. **Aurel Popa**

Probleme-Recensii-Comentarii

Dr. Andrei Buzdug: „Doamne, mântuește-ne că pierim" *Cuvântări funebre,* Cluj, Tipografia eparhiei ortodoxe, 1937.

Părintele profesor dela Academia teologică ortodoxă din Cluj care ne-a dat până acum două volume de predici — unul pentru toate Duminecile, iar al doilea pentru toate sărbătorile de peste an — a scos acum de sub tipar al 3-lea volum al cărui cuprins îl formează exclusiv cuvântări la înmormântare. Cartea ne dă câte o predică model pentru toate categoriile de răposați: copii, tineri, bărbați, bătrâni, fete, femei, mame, elevi, tot felul de funcționari și de bolnavi.

Scrise în grai ușor, simplu și curgător, bogate în pilde și în simțire, aceste predici sunt de un folos neprețuit pentru preoți ca punct de plecare, ca model pentru cuvântările dela înmormântare. Le recomandăm cu toată căldura. Costul 90 lei, un volum de 210 pagini.

* *D. S.*

Misiuni religioase. — Preoțimea tractului *Geoagiu* s'a întrunit în parohia *Balșa* la misiune religioasă, în ziua de Duminecă în 13 Iunie a. c.

La sfânta vecernie de Sâmbătă a predicat părintele *Emil Todea* despre „Frumusețea cultului nostru ortodox".

Duminecă, la sfânta Liturghie, deși parohia dispune de una dintre cele mai spațioase biserici ale tractului, totuș neîncăpătoare se dovedește, de data aceasta, pentru numărul mare de participanți, cari cu multă luare aminte ascultă, la priceasnă, predica părintelui președinte *Teodor Glodeanu,* când comentând rugăciunea lui Isus din evanghelia zilei, arată pe 'nțelesul ascultătorilor rolul sfinților Părinți ai primului Sinod niceean, a căror Duminecă o prăznuiam.

La fine a predicat părintele *I. Sabău* despre pericolul concubinajelor.

La mormântul vrednicului preot Todea se ridică un parastas.

In procesiune, cu prapori în frunte, descindem la umbra unui nuc din o frumoasă grădină, unde se oficiază sfințirea apei și sfântul Maslu de către cei 8 preoți prezenți.

Serbarea o închee părintele *Adam Marcu* prin cuvântare „despre unație". Vorbirea întemeiată pe documente lămurește pe credincioși despre rătăcirea dela sfârșitul celui de al 17-lea secol, dorind ca cei deslipiți, cu aceleași vechi datini și strămoșească credință să se realipească trupului de unde au fost desbinați.

Unși de către 7 preoți cu sfințitul untdelemn, credincioșilor li s'a distribuit gratuit un număr mare de cărți de rugăciuni și broșuri de cuprins religios. Intineriți sufletește se împart apoi pe la casele lor de pe dealurile și văile din jur. — *Corespondent.*

*

Preoții la datorie. — In protopopiatul Avrigului, cercul preoțesc *Vișteа* desfășoară o vie activitate de pastorație.

Maslurile de obște, în sobor, împreunate cu procesiune, și cu mult popor, fac cea mai excelentă impresiune.

Acum mai în urmă, la sărbătoarea Nașterii sfântului Ioan Botezătorul, s'a săvârșit un astfel de maslu în parohia *Corbi,* — având în frunte pe venerabilul și preacucernicul protopop tractual, *I. Cândea,* care a binecuvântat hotarele și grădinile credincioșilor, implorând ploaie timpurie dela bunul Dumnezeu...

Poporul ține cu tărie la sfaturile și se închină în fața faptelor, săvârșite de P. C. părinte, spre binele și progresul păstoriților; ear păstorul sufletesc, acum îmbătrânit, își culege roadele dorite.

După o frățească gustare, șeful nostru bisericesc, alături de Pr. V. Voineag, a coborât la Vișteа inferioară, să orânduiască primele forme de întregire a parohiei vacante prin trecerea părintelui Pavel Borzea, ca protopop la Făgăraș. — Pr. *Nicolae Țețu.*

Dar aceasta nu este decât o parte a educației pe care o preconizăm noi aici. Noi afirmăm humanul, dar îl afirmăm ca pe o creatură a lui Dumnezeu. Noi îl vedem pe om în întreaga lui omenitate, dar noi privim această omenitate și dinspre Dumnezeu. Sau și mai corect: ținta educației creștine ortodoxe nu se află în om, ci în Dumnezeu. Pedagogia humanistă are drept țintă supremă un ideal rațional, un ideal care își are obârșia în rațiunea omenească: în ideea de cultură ca supremă sintetizare a humanului. Pedagogia ortodoxă nu întreabă după necesitățile omului plecând dela o idee a omului, ci dela Dumnezeu. Ea nu-l privește pe om numai psihologic, ci pneumatic. Ea nu recunoaște o valoare absolută omenescului decât în raport cu Dumnezeu, sau mai bine zis în lumina revelației lui Dumnezeu în omenesc, prin aceea că ea așează pe om cu întreaga lui existență în fața voinței lui Dumnezeu, așadar și cu creațiile lui culturale.

Natural, asta nu înseamnă că pedagogia creștină ortodoxă ar devaloriza complet omenescul și realizările spirituale ale acestuia, căci credința fundamentală a ortodoxiei este tocmai aceea că revelația lui Dumnezeu nu exclude omenescul, ci îl presupune, că Dumnezeu nu este negația omului, ci creatorul și mântuitorul acestuia. Ortodoxia opune ereticei credințe a reformatorilor și a protestanților dialecticieni contemporani — după cari Dumnezeu ar fi negația omului — învățătura despre îndumnezeirea omului prin har și prin osârdiile acestuia.

Și din aceste considerații, pe cari nu putem să le desvoltăm aici mai amplu, putem să deducem, că educația creștină ortodoxă nu neagă posibilitățile creatoare ale omului, ci ea le afirmă. Dar ea nu face greșala pe care o cuprinde pedagogia fundamentată pe metafizica idealistă, atunci când așează la sfârșitul procesului formativ o personalitate absolut autonomă și absolut creatoare; o școală așezată pe temeiuri de credință ortodoxă nu aruncă în focul Gheenei bunurile culturale cu ajutorul cărora omul stăpânește viața și-și ușurează lupta pentru existență. Toate acestea sânt un câștig al vieții omenești. Dar educația creștină se ridică împotriva culturii în momentul în care cultura devine o concepție de viață, din momentul în care cultura se se transformă în metafizică devenind o religie. Noi ne ridicăm împotriva culturii *ca o credință nemărginită a omului în spiritul său,* pentrucă noi credem, că prin entuziasmul și dragostea lui pentru cultură omul modern nu năzuește decât să-și ascundă ateismul și idolatrizarea Eului său propriu. Culturalismul modern confundă intenționat împărăția sufletului omenesc cu împărăția lui Dumnezeu. Dar cine se închină în fața culturii, se închină omului și nu lui Dumnezeu.

La această idolatrie a ajuns idealismul humanist prin aceea că el a negat lumea transcendentului, căci ideea ca sinteză și obârșie a valorilor este imanentă lumii și humanității. Noi nu neglijăm desigur aceste valori, dar le negăm caracterul absolut, pe care nu-l are decât Evanghelia. De aceea o școală adevărată creștină nu cunoaște idolatrizarea bunurilor culturii, căci pentru ea cultura nu poate reprezenta o valoare absolută. Valorile, normele, ideile se găsesc în imperiul idealului, ceeace nu înseamnă însă că acesta ar fi un imperiu al veșniciei, *că ideea ar fi identică cu Dumnezeu.* In fața revelației toate aceste valori n'au decât o însemnătate periferică și relativă.

Și de pe această poziție noi respingem orce concepție pedagogică care face din religie o simplă valoare generatoare de cultură, pentrucă noi credem că religia creștină este infinit mai mult decât orcare din valorile culturii. Evanghelia aparține unei lumi a realității ultime, față de care orce realitate creată pălește complet, și de aceea ea face imposibilă nu numai orce absolutizare a culturii, dar chiar și orce încercare de-a așeza cultura pe același plan cu religia. Cultura își are obârșia în trăirea unei idei — imanente spiritului omenesc, — religia din contră își are obârșia în revelația transcendentului. Hegel — ca de altfel toții idealiștii — a greșit profund atunci când a susținut că revelația ideii și cu revelația Mântuitorului ar fi identice. Ideile și valorile, a căror realizare produce cultura, nu sânt forme ale lumii veșnice și absolute. Ele sânt schimbătoare și trecătoare și ca atare ele sânt numai un mijloc de „prefacere" a existenței, așa cum sânt toate creaturile: o mărturie despre Acela care a creat întreaga existență. Și de aceea ele nici nu pot vorbi nemijlocit despre Acesta: ele n'au nici un semn care să arate că ființa lor e veșnică.

Cultura, ca realizare a valorilor ideale, este ceva omenesc, căci chiar dacă valoarea nu este un „dat real", ci o problemă, un ideal, realizarea valorii este fapta omului. Și de aceea chiar și cele mai înalte culturi n'au fost decât creații pur omenești: creații ale humanului. Religia creștină însă este fapta lui Dumnezeu, care nu numai că depășește infinit toate posibilitățile humanului, dar abia prin religie își primește și fapta omului o valoare. De aceea ortodoxia privește cultura mai ales dinspre Dumnezeu și nu numai dinspre om, — cum face idealismul sau protestantismul cultural bunăoară. Ceeace înseamnă că ortodoxia învață că creația spirituală are un sens

„Turneul“ nunţiului papal în ţara noastră

Trimisul papal, nunţiul dela Bucureşti, a ajuns în „turneul“ său şi la frontiera *de vest* a României, unde *catolicii maghiari şi germani* se găsesc în număr covârşitor faţă de unieţii români.

Ce va să zică serbarea catolică, desfăşurată în mod demonstrativ, cu acest prilej, la Arad, este — cum am arătat şi în numărul precedent — subliniată în culori clare şi foarte îndreptăţite în revista eparhială *Biserica şi Şcoala* (dela 27 Iunie a. c.), care constată:

„Marea demonstraţie „catolică“ dela această frontieră în cele din urmă a servit, *nu pentru a sublinia latinitatea Românilor* (cum spun unieţii), *ci pentru a îmbărbăta pe catolicii veritabili* în aspiraţiile lor politice, figurând unieţii noştri abia ca un factor, mai mult sau mai putin inconştient, în slujba triumfului final al „catolicismului“ brodat aici pe fond politic unguresc.

„Ceeace, fireşte, în limba noastră şi după convingerile noastre se tâlcueşte: *triumful revizionismului maghiar la această frontieră!*

„Excelenţa Sa nunţiul papal şi-a putut servì bine, în acest înţeles, pe stăpânul său. Dar vina nu e a Sa, că ştie profita de ignoranţa şi indolenţa românească, cărora i se poate atribui absenţa unei politici de stat, categorice, în spirit românesc şi că, în biserica unietă din Arad au asistat şi simandicoase persoane eclesiastice ortodoxe, îngenunchiate şi ele(?) pentru a primì, dela nunţiul, binecuvântare papală.

„Nu e vina Excelenţei Sale, ci a prostiei noastre româneşti! Şi va fi şi mai mare vina noastră, dacă după asemenea potigneli, politice şi sufleteşti, vom tolera şi pentru mai departe asemenea atitudini vinovate şi subversiuni îndrăzneţe faţă de interesul de existenţă a statului şi neamului nostru. Căci, în definitiv, noi *pe aceste* ni le temem, mai mult decât că doar Ortodoxia noastră ar putea fi, vr'o odată, înlocuită cu o atârnare de Roma papală“.

„Unieţii noştri să renunţe la această iluzie!

„Şi să nu creadă, că ei, astăzi şi pe viitor, vor putea figura în conturile papismului, ca factor decisiv de catolicizarea românilor, ci numai ca — ceeace sânt în realitate — o negaţie vie a sufletului românesc totalitar şi ca o boală locală pe corpul naţiunii române, căreia, acum după înfiriparea unităţii sale politice, i-ar fi vremea să-şi lecuiască şi ranele duhovniceşti, întâi de toate pe cele pricinuite de catolicism, prin desbinarea religioasă a românilor.“

Comunicat

Monitorul Oficial cu Nr. 144 din 26 Iunie 1937 publică Regulamentul cu Nr. 13.012 din 24 Iunie a. c. al Onor. Minister al Cultelor şi Artelor — pentru calificarea pictorilor bisericeşti, autorizaţi şi a zugravilor bisericeşti autorizaţi.

Se îndrumă toţi pictorii şi zugravii bisericeşti din cuprinsul arhiepiscopiei să-şi înainteze actele de pregătire şi de lucrări On. Minister al Cultelor şi Artelor pentru esoperarea autorizaţiunii necesare.

Totodată se face cunoscut că fără autorizaţiunea legală nu se va da în întreprindere nici o lucrare de pictură sau renovare.

Pictorii şi zugravii fără autorizaţie nouă nu vor putea angaja nici o lucrare în Arhiepiscopie. Ceice nu se vor conforma acestei dispoziţii — vor perde autorizaţia iar organele parohiale vor fi aspru sancţionate.

Sibiu, 28 Iunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Nou episcop al armatei este ales şi numit în persoana Prea Cuvioşiei Sale arhimandritul *Partenie Ciopran* dela mitropolia Iaşilor. Noul episcop a luat parte la marele războiu şi a fost rănit în luptele dela Oituz. Cu prilejul alegerii de episcop al armatei a obţinut un număr însemnat de voturi şi P. C. consilier arhiepiscopesc din Sibiu, Virgil Nistor.

Inceput îmbucurător s'a petrecut de unăzi într'un sat de pe Valea Oltului din vecinătatea Făgăraşului. Cazul e povestit de un confrate în următoarele:

Câţiva politiciani — nu interesează gruparea — au venit în propagandă electorală şi au strâns repede pe săteni, începând să le vorbească. Când au vrut să înjure pe adversarii lor politici, sătenii li-au spus: „Noi nu facem politică, nu sântem partizanii nimănui; dacă venim la adunările Dvs. vrem să vă ascultăm programul, nu învinuiţi pe alţii că, sânteţi la fel cu toţii, şi *să nu băgaţi intrigi între noi, că vă scoatem din sat, cum nu vă place, destul ne-aţi făcut să ne duşmănim, să ne certăm şi să ne batem între noi, vrem să terminăm odată cu politica asta care ne face numai rău*».

Sanatoriul dela Schitul Păltiniş *este deschis dela 1 Iunie până la 30 Septemvrie. Situat la 1400 m. altitudine, în cea mai frumoasă regiune climaterică. Inzestrat cu tot confortul, putând rivaliza cu orcare sanatoriu din străinătate. Preţuri convenabile. Informaţiuni şi prospecte se vor cere dela: Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 4 Iulie 1937, va predica părintele *Mihail Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu. strada Mitropoliei 24—28. Redactor: profesorul *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Iulie–August 1937 cuprinde: Prot. Dr. Nicolae Popovici: Nunţii papali. Diacon Dr. Nicolae Balcă: Deosebirea calitativă absolută între Dumnezeu şi om şi problema revelaţiei. Dr. Sebastian Stanca: Propaganda uniaţiei în Munţii Apuseni. Icon.-Stavr. Dr. Gh. Ciuhandu: O rătăcire de îndreptat în legătură cu numirea şi rosturile „Catedralelor“. Preot. Simion Radu: Doctrina romano-catolică despre indulgenţe. Prof. Maria Vartic: Năzuinţă. Diacon Grigorie T. Marcu: Ortodoxia Oştii Domnului. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Regimul sectelor din România (II. Sectele şi neamul românesc). Pr. Il. V. Felea, Grigorie T. Marcu, Gh. Malene, Petru Brudea, Preot Axente Tomuş, Pr. V. Coman, I. Gr. Oprişan, Pr. S. C. şi Ion Suciu: Mişcarea literară: Interpretarea sociologică a religiei şi moralei. Ordinul canonic premonstratens din România. Sfinţii unguri din România. Intoarcerea lui Andrei Pătraşcu. Legislaţia bisericească din Grecia. Viaţa şi opera lui Ilie Miniatis, episcopul Cernicăi şi Calavritei. Doamne, mântueşte-ne că pierim. Viaţa lui Isus. In şcoala suferinţei creştine. Vârsta hirotonirii clericilor. Un an de presă creştină. Clopotele Invierii. Pravila Oastei Domnului. Toată suflarea să laude pe Domnul. Gândirea. Grigorie T. Marcu: Cronică: † Protopopul Dr. Iosif Blaga. Despre o danie regească şi-o izbândă vlădicească. Congresul societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române. Praznicul îndatinat al societăţii misionare ortodoxe „Oastea Domnului“. Incheerea anului şcolar la Academia teologică „Andreiană“. Grigorie T. Marcu: Note şi informaţii.

„Biserica Ortodoxă Română“. A apărut revista Sfântului Sinod, pentru lunile Martie—April 1937, cu: articole, documente şi însemnări, recenzii, note biografice, — ear în suplimentul de 22 pagini cu: *Studiu asupra francmasoneriei, votat de Sf. Sinod în şedinţa sa din 11 Martie 1937.*

Nr. 73—1937 prot. (34) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Sibiu** — suburbiul inferior I, din protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială în bună stare.
3. Sesiune parohială 16 jugăre.
4. 5 stânjini lemne de foc dela primăria municipiului Sibiu.
5. Stola din parohie.

Cererile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu; iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Emilian Cioran
protopop.

Pământ de arândat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în arândă pe termen de trei ani pământul de 30 jugăre ce are Şcoala ortodoxă de cântăreţi din Sibiu în hotarul comunei Alămor la punctul numit „Mesteaca“, şi anume: circa 20 jugăre arător şi circa 10 jugăre fânaţ.

Ceice doresc să ia în arândă acest pământ, vor înainta până *Vineri în 23 Iulie 1937* oferte în scris Consiliului arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de arândare.

Ofertele vor fi însoţite de o garanţie de lei 2000 (douămii) în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

(37) 1—1 **Consiliul Arhiepiscopesc**

Nr. 262—1937 (36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Băcăinţi,** protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială, cu dependinţe economice, în stare bună.
3. Sesiune parohială, veche: 4 jugăre 1400 st. p. arător, provenit din reforma agrară 5 (cinci) jugăre arător, grădini 1 jug. Folosirea cimitirului în extindere de 1 jug. 800 st. p.
4. Una parte de lemne din Composesoratul comunal şi una dela comuna politică. Tăiatul şi transportul lemnelor priveşte pe preot.
5. Stola obişnuită în tract.
6. Simbria obişnuită în parohie.

Concurenţii la acest post îşi vor înainta cererile de concurs în termenul fixat, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliului Arhiepiscopesc de a putea concura.

Cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 1 Iunie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral

Nr. 418—1937 (35) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa primă din **Viştea de jos,** protopopiatul ortodox român Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.
3. Casă parohială nu există.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, împreună cu concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie, la oficiul protopopesc ortodox român Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 24 Iunie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

---

numai dacă aceasta e în legătură cu o perspectivă excatologică a vieţii, cultura devenind un semn al năzuinţei după mântuire. „Pentru a privì faţa lui Hristos în toată puterea şi mărirea ei, omul trebue să-şi desvolte în sine puterea şi mărirea într'un acr creator prin Hristos“.[2] Şi de aceea ortodoxia nici nu recunoaşte atributul de cultură decât creaţiei născută din acest act teonom.

Conform acestei concepţii şcoala educativă ortodoxă îşi pune ca ideal formarea prin educaţie a unei conştiinţe înalte în om, graţie căreia acesta să caute justificarea creaţiei lui în Evanghelie. Problema centrală a acestei şcoale nu mai este realizarea cât mai desăvârşită a naturii humane, cât mai ales justificarea omului prin experienţa harică şi prin creaţie ca act religios, ca răspuns al omului la chemarea lui Dumnezeu. Şi cu aceasta religia nu numai că nu mai este o valoare, care-şi primeşte sensul şi importanţa dela cultură, ci ea este aceea care poate justifica existenţa nu numai a orcărei culturi adevărate, dar a întregei activităţi şi a vieţii omeneşti. Şi de aici şi necesitatea unei şcoale în care întreaga instrucţie şi educaţie să fie aşezate pe temeiurile creştinismului ortodox. Aşa că şcoala aceasta nu mai este o anticărie de cunoştinţe, ci o pepinieră în care se cresc — la căldura dătătoare de viaţă a Evangheliei — suflete mari de creştini, suflete renăscute la o viaţă neprihănită şi sfântă. Problema care chinue această şcoală nu mai este atât problema epistemologică, cât mai ales cea excatologică. Căci nu este adevărat că noi trăim între imperiul ideilor, sau o lume ireală, şi imperiul realităţii, ci noi ne găsim între realitatea realităţilor — Dumnezeu — şi între nimicnicia păcatului. Şi de aceea şcoala creştină ortodoxă se fundamentează pe realismul creştin, care nu este o atitudine iluzionistă idealistă, ci o atitudine eroică realistă. Idealistul construeşte o lume imaginară a spiritului pur, un spaţiu gol al idealităţilor, deasupra cotidianului şi al realităţilor vieţii, în care el se refugiază pentru a scăpa de tragicul pe care-l naşte păcatul în lume. Creştinul din contră se opune eroic păcatului, pe care caută să-l învingă în realitatea vieţii. Idealistul trăeşte mişcat de dorul unei lumi ireale, el năzueşte să se ridice în lumea ideii pure, chinuit de fantasmagoria identificării cu această idee — pe care el o numeşte Dumnezeu. Creştinul trăeşte în realitatea vieţii fiind un erou al faptei creştine. El stă mândru în faţa lumii şi a nimicniciei acesteia, dar se pleacă umil în faţa realităţii dumnezeeşti de pe sfântul altar şoptind: „Fie voia Ta, vie împărăţia Ta“. Idealul unei şcoale ortodoxe acesta este, să crească un tip de om eroic, care să nu-şi închine viaţa unui imperiu al iluziilor, ci realizării voinţei lui Dumnezeu în această lume.

Desigur, noi sântem conştienţi, că o asemenea şcoală nu poate lua fiinţă decât măsura în care ea e însufleţită de un educator creştin. Cu aceasta noi am ajuns să punem şi problema educatorului în şcoala creştină ortodoxă.

Pedagodia idealistă humanistă a deslegat problema educatorului în sensul că acesta trebue să fie o personalitate, ceea ce înseamnă — după cum am arătat mai sus — purtător de valori supratemporale în timp. Trăsătura fundamentală a educatorului idealist humanist o constituia faptul că acesta poartă în sine valori cu ajutorul cărora el influenţa formativ asupra sufletului copilului, pentruca şi acesta să devină o personalitate. Şi de aceea educatorul este mijlocitorul între imperiul ireal al ideii şi între sufletul copilului. Ţinta şi menirea lui cea mai înaltă este de a revela copilului ideea, lumea aceea a valorilor aşa zise eterne, pentruca acesta să devină un soldat al ideii, un soldat al spiritului, sau, cum arătam mai sus, o personalitate absolut autonomă şi creatoare. Şi educatorul face acest lucru cu ajutorul bunurilor culturale, pe cari el le poartă în fiinţa lui, şi al eroului pe care trăirea sub imperiul ideii îl naşte în sufletul acestuia.

[2] Berdiaiev, op. cit. p. 303.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu 11 Iulie 1937 | Nr. 28

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 6304/1937.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1937/38 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1937, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaților;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificatul medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreținerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1—3 Septemvrie, în 4 și 5 Septemvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ținea și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă 5 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni, 6 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000, și rata a treia de Lei 2000, se plătesc în prima zi de școală după vacanța Crăciunului și a Sfintelor Paști. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1058 pentru cărți didactice și Lei 1500 jumătate din costul reverenzii; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV Lei 790 plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Pentru studenții din anul I, dar cu slabe mijloace familiare, stau la dispoziție 12 burse, ce sunt egale cu taxa de întreținere în internatul Academiei. Ele se acordă tinerilor cari au obținut la bacalaureat cel puțin nota bine. Vor avea întâietate fiii românilor secuizați.

Inmatricolarea se face la Rectoratul Academiei, după-ce studenții vor dovedì cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servì cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restituì ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum și hainele de pat și anume: o saltea, două cearceafuri, o perină cu două fețe de perini și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătuì pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși se vor bucura de burse.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 28 Iunie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Tribuna liberă

Pentru o Cassă de credit și economie a preoților

Dacă spiritul de jertfă al inițiativei preoților din întreg cuprinsul arhiepiscopiei a făcut să răsară biserici, case culturale și case parohiale și au fost înzestrate în parte parohiile cu mijloacele materiale absolut necesare, pentru perpetuarea prin generații a misiunii lor apostolice, nu mai încape îndoială, că preoțimea și-a împlinit cu prisosință îndatoririle sale de ordin material față de biserica strămoșească.

In acelaș timp — nu fără îndreptățită satisfacție o mărturisim — preocupările de ordin spiritual au copleșit fără doar' și poate, problemele economice ale parohiilor noastre. După cataclismul războiului mondial, un complex de primejdii au subminat credința strămoșească. La orașe ateismul militant și francmasoneria, la sate diferitele secte religioase, prin centrele industriale și muncitorești propaganda comunismului, au așezat preoțimea în postura de a lupta în acelaș timp pe mai multe fronturi.

Și dacă aceasta gardă de elită a conservatorismului etnic și religios a neamului românesc se achită cu demnitate, se luptă eroic și mereu învinge curentele potrivnice, deși totdeauna este angajată în lupte defensive, se certifică cu prisosință și continuu, mărețul ideal în slujba căruia militează și altruismul până la jertfire de sine a preoțimii noastre.

Din această cauză au rămas pe al doilea plan, preocupările de ordin material ale preoțimii ortodoxe. Idealul veșniciei a copleșit simțul grijei de toate zilele a sufletelor puse în slujba lui Hristos. De o proporție dispărentă este numărul acelora dintre slujitorii altarului, cari promovează interesele materiale proprii, înaintea intereselor obștești, și nu încerc o afirmație gratuită, când susțin, că nici nu există un așa preot în slujba bisericii noastre.

Ca o satisfacție pentru munca desinteresată, se simte deci o imperioasă necesitate de a împlinì cu un ceas mai de vreme și cerințele de ordin material și ajutor al preoțimii. O datorie de prevedere și de umanitate chiar să ne călăuzească deopotrivă în deslegarea problemei înființării Cassei de credit și economii a preoțimii, pentruca interesele comune și mai mult să ne familiarizeze și mai mult să ne contopească.

Din isvorul neprihănit al învățăturilor bisericii noastre, deopotrivă cu toții ne împărtășim, legătura sufletească indisolubilă ne urnește pe acelaș drum spiritual, rămâne să mai desăvârșim și legăturile de ordin material.

Fericita deslegare a echivocului în care se zbătea fondul de pensiune arhiepiscopesc, ne îndreptățește să privim cu mult optimism viitoarea situație materială a preoțimii noastre. Și când amintesc rezultatele strălucitoare, obținute în cauza fondului de pensiune, mă fac interpretul ecoului de recunoștință a preoțimii față de bunul nostru Părinte și Arhipăstor, care cu o perseverență ce nu cunoaște odihnă ne-a dăruit liniștea sufletească, siguranța existenței pe timpul bătrâneții și o pensie mai omenească pentru văduvele și orfanii de preot.

A doua problemă de ordin material, care iarăși cu binecuvântarea mai înaltă înfăptuitu-s'a, spre deplina mulțumire a preoțimii — Fondul de ajutorare preoțesc — își îndeplinește cu prisosință misiunea, pentru care a fost creat. Doamne! câte lacrimi de desnădejde de pe fața văduvelor de preot a șters ajutorul, care a sosit în clipele cele mai grele familiare, când părintele, chivernisitorul și isvorul de câștig nu mai era. Binefacerea fondului de ajutorare preoțesc nu mai trebue accentuată. El contribue mult în deslegarea problemei situației pecuniare a preoțimii noastre.

Mai rămâne încă de înfăptuit «Cassa de credit și economii» a preoților din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, care problemă este vitală și de netăgăduită importanță pentru prestigiul preoțimii și independența sa materială. Cu o mică contribuție lunară de numai 50 lei, în curs de 4 ani preotul devine acționarul băncii, care calitate i-se recunoaște în întreg cursul vieții sale. La moartea lui, familia este în drept a ridica suma acțiilor sale, urmând a fi acționar al băncii și contribuind în acelaș timp în curs de 4 ani, preotul care urmează în parohie.

Dela totalul de 650 preoți, în curs de 4 ani cu o cotizație lunară de 50 lei, se creiază un fond de 1.560.000 lei din care apoi se pot acorda împrumuturi preoților de 5000 lei, 10.000 lei, 20.000 lei etc. pe termen mai scurt sau mai îndelungat. Imprumutul se ridică în contul salarului, urmând ca prima rată a replătirii să se detragă din luna următoare ridicării împrumutului.

Formalitățile de a obține împrumutul sunt foarte simple, pentrucă garanția reală este salarul, din care în rate lunare egale se poate replăti pe nesimțite împrumutul. Dobânda? Va fi cu mult mai scăzută ca la băncile particulare, având doar de scop ajutorarea membrilor, — se calculează procente numai pentru spesele administrației.

Iată în câteva linii generale scopul și felul cum am conceput înfăptuirea «Cassei de credit și economie» a preoților din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. O astfel de cassă ființează și în București, pentru întreg clerul ortodox din România, pentru preoțimea noastră însă, este de un interes vital să se creiese în centrul spiritual și economic al arhiepiscopiei. La început de și în cadru mai modest, dar cu timpul mărindu-și activitatea se poate desvolta primind și economiile preoților și conlucrând cu celelalte instituții financiare.

Cari ar fi avantajele preoțimii? In clipa ființării acelei instituțiuni s'ar creia independența materială a preoțimii față de băncile particulare și laici. Imprumuturile s'ar obține în curs de câteva zile printr'o simplă cerere adresată conducerii băncii. Demnitatea preoțească s'ar menține constantă, la nivelul autorității ce derivă din funcția ce ocupă, ne mai fiind obligat cu plecăciuni și pălăria în mână să bată la ușa directorilor de bancă

particulare. Legăturile de solidaritate a tagmei preoţeşti s'ar cimenta şi mai mult, convergând interesele tuturora, spirituale şi materiale spre centrul arhiepiscopiei noastre.

Nevoile şi lipsurile preoţimii ar rămânea necunoscute de laicii cari, în cele mai multe cazuri sânt streini şi ca religie şi ca neam. Nevoile momentane, preoţimea şi le-ar putea cu mai multă uşurinţă împlini şi cu un procent mai mic obţinând împrumuturi.

Acuma, când ştergerea curbei de 10% este asigurată tuturor categoriilor de funcţionari, deci şi preoţilor, nădăjduim că o nouă contribuţie la înfiinţarea Cassei de credit şi economii pe baze cooperatiste, nu ne va îngreuna prea mult, mai ales că suma de 50 lei lunar este disparentă faţă de imensele avantagii ce decurg din funcţionarea acestei instituţiuni.

Pr. **Coriolan Drăgan**

Nr. 5726—1937 (40) 1—3

Concurs

Adunarea eparhială din anul 1936 a decis pregătirea unei monografii a Bisericii ortodoxe ardelene în timpul păstoririi arhiepiscopului şi mitropolitului Ioan Meţianu care a condus destinele Bisericii noastre, cu mult tact şi înţelepciune în vremuri de grea cumpănă.

Această lucrare va avea să zugrăvească icoana bisericii noastre la sfârşitul dominaţiunii străine, şi opera de rezistenţă organizată prin biserica naţională şi prin aşezămintele ei în contra asupririi maghiare.

Pentru pregătirea acestei lucrări se publică concurs până la 31 Decemvrie a. c. şi se învită cei doritori de a compune această lucrare a arăta planul lucrării şi condiţiunile de executare.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a încredinţa executarea lucrării celui mai destoinic concurent. Lucrarea se va tipări de către Consiliul arhiepiscopesc, dându-i autorului remuneraţie corespunzătoare. Lucrarea va fi pezentată Consiliului arhiepiscopesc în manuscris până la 31 Ianuar 1939.

Sibiu, din şedinţa plenară dela 18 lunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Un congres bisericesc al românilor din America

In zilele de 4—5 Iulie c. românii ortodocşi de peste ocean, îşi ţin al şaselea congres bisericesc în Philadelphia, oraşul independenţii Americei, sub conducerea înţeleaptă a Prea Sfinţitului Policarp Moruşca. Ştirile ce sosesc de acolo, mai ales prin »Solia«, organul episcopiei misionare, ne anunţă că acest congres este de o importanţă covârşitoare pentru propăşirea vieţii bisericeşti şi naţionale româneşti din Statele Unite şi Canada.

Pe lângă raporturile religios morale, culturale şi economic-financiare, se discută îndeosebi începerea zidirii unui »schit-vatră românească«, care va avea o misiune religioasă, culturală, socială şi naţională. Aici vor fi concentrate reşedinţa episcopală, tipografia bisericească, şcoala de cântăreţi, depozitul de cărţi şi obiecte religioase, universitatea populară pentru tineret, atelierele de ţesături româneşti, fabrica de luminări, cimitirul ortodox, etc. In scurt, va fi un aşezământ de lectură şi educaţie creştinească şi românească, o cetate a rugăciunii, loc de pelerinaj şi misiuni religioase, azil pentru bătrâni, loc de recreare pentru muncitori şi copii şi loc de adunare a tuturor românilor din America. Datorită propagandei intensive a Prea Sfinţitului Policarp pentru acest scop, s'au strâns fonduri însemnate până în prezent şi este speranţă că ele se vor spori simţitor în viitorul apropiat. Insă e trist să aflăm că sunt şi unii rău-voitori, cari duc o propagandă de ponegrire şi se opun acestui plan măreţ. Acest congres va lua atitudini holărîte contra acelora cari stânjenesc bunul mers al lucrurilor de acolo.

Toţi românii vor fi reprezentaţi la acest congres. Fiecare parohie va delega doi membri mireni şi preotul cu drept de vot, iar ceilalţi români pot asista la şedinţele Congresului.

In legătură cu acest Congres, harnicul aranjator protopopul Ioan Popoviciu, a organizat serbări impozante pentru toată suflarea românească din America. In afară de serviciile divine înălţătoare, pontificate de însuşi Prea Sfinţitul Policarp, înconjurat de clerul episcopiei, se ţine un mare concurs de coruri religioase, la care vor participa foarte mulţi tineri din toate coloniile româneşti din Statele Unite şi Canada. Data de 4 Iule, fiind ziua independenţii Americii, toată adunarea va participa la festivităţile împreunate cu această zi, vizitând locurile istorice ale Philadelphiei. Ca românii din diferitele localităţi să se înfrăţească mai bine, vor fi organizate mese comune. Aceste două zile vor fi o dovadă de afirmarea românească din America şi un mijloc de propagandă pentru ţara noastră.

Găzduirea oaspeţilor se face în casele românilor din Philadetphia şi la hotelul »Walton«, cu reducerîn tot timpul Congresului.

Indată după închiderea Congresului, neobositul episcop P. S. Policarp Moruşca, va părăsi America pentru a se reîntoarce în România, unde va rămânea 2—3 luni, în care timp va intra în legătură cu forurile bisericeşti şi politice mai înalte şi se va odihni. La toamnă, iarăşi va lua drumul Americii, pentru a continua o muncă şi mai rodnică, decât până acum.

Noi, cei din ţară, cari urmărim cu deosebit interes activitatea fratilor noştri de peste ocean, ne rugăm ca Bunul Dumnezeu să şi reverse Harul Său peste desbaterile Congresului, ca să aducă preamărire Bisericii şi Ţării Noastre.

V. Haţegan

Nr. 5320/1937

Circulară

către oficiile parohiale

Prin Apelul nostru dela 25 Martie a. c. Nr 3048, am îndemnat Cucernica noastră preoţime, să întreprindă o colectă în cereale şi alte produse agricole, şi acestea valorificate în bani, să le trimită aici până la terminul de 24 April a. c. pe seama aşezămintelor noastre bisericeşti (Orfelinat, Academia teologică şi Mănăstirea Brâncoveanu).

La Apelul nostru a răspuns până azi numai o parte din parohiile noastre.

Drept aceea învităm de nou Cucernica preoţime, ca înţelegând şi apreciând nobilul scop pentru care se face această colectă, să grăbească cu trimiterea ei până la finea lunei curente.

Acest ordin al nostru va fi cetit în consiliul parohial, în decurs de cel mult 8 zile.

Sibiu, 6 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Duhul Sfânt

Zidită şi împodobită din puterea veşnic neistovită a Duhului Sfânt, Biserica noastră dreptmăritoare a prăznuit şi a trăit şi de astă dată minunea cea mare a Duhului Sfânt Celui pogorît şi pogorîtor din eternitate din Tatal, a celui desprins din sânul Tatălui prin negrăită Taină, a celui nenăscut, necreat, ci purces. Eşit din sânul Tatălui celui nepricinuit, fără început, nici încetând a fi, ci pururea cu Tatăl şi cu Fiul. El, Duhul viaţă fiind şi de viaţă dătător, lumină fiind, de lumină dătător.

Expresia cea mai desăvârşită a iubirii Tatălui faţă de Fiul, existând înainte de timp şi a toată făptura. In trei ipostasuri unit, taină nepătrunsă de mintea şi raţiunea omenească cea mărginită şi întunecată.

Duhul, cel care a grăit prin proroci, vestind omenirii calea mântuirii. Cel care în chip de porumb s'a pogorît la Iordan. Adeverind pe Cuvântul. Cel care în chipul limbilor celor de foc s'a pogorît peste apostoli luminându-i, încălzindu-i, întărindu-i şi învăţându-i să vorbească în limbi spre mărirea lui Dumnezeu...

Puterea lui Dumnezeu, viaţă şi lumină, din viaţa şi din lumina Tatălui. Cel ce din veci există, — şi unde există El se alungă bezna păcatului şi întunerecul neştiinţei. Cel care curăţeşte pe cel întinat, întăreşte pe cel slab, vindecă pe cel ce sufere, mângâe pe cel întristat. Cel mai tare decât toată tăria, prin care s'au biruit şi se biruie cei răi, dar El veşnic nebiruit, Cel a toate ştiutor, dar neştiut, a toate văzător, dar nevăzut, pretutindenea prezent, dar de nimenea zărit. Cel prin care se sfinţeşte şi trăieşte în veci omenirea, puterea Bisericii şi a apostolatului.

Cel ce îmbracă şi împodobeşte cu alese podoabe toată firea, Cel ce toate le cuprinde, dar El necuprins, decât sălăşluitor în inimile curate şi cu credinţă, dragoste şi nădejde în biruinţa binelui, adevărului, dreptăţii şi a păcii în lume...

Tu, Duhule Sfinte, cel »prin care izvorăsc izvoarele darului care adapă toată făptura«, Cel ce Te-ai pogorît şi ai încununat cu strălucire pe proroci, apostoli şi mucenici.

---

* FOIŞOARA *

Din trecutele vremi

Biserica noastră ortodoxă în luptă pentru limba română

Din lucrarea părintelui Dr. GH. CIUHANDU, *„Episcopii Samuil Vulcan şi Gherasim Raf"*. apărută în Arad, 1935 (XXXII + 702 pagini), reţinem (dela pag. 24—36) câteva pasagii ce urmează mai jos, din care se invederează: de o parte, lupta bisericii ortodoxe împotriva celor ce, în veacul trecut, voind să introducă limba ungurească în administraţia internă a bisericii, de altă parte serviciile aduse maghiarizării din partea episcopilor *greco-catolici români* în năzuinţele lor de înfrângere a ortodoxiei în Ungaria şi Ardeal.

Documentatele expuneri, ale părintelui Dr. Gh. Ciuhandu, împrrună cu trei specimene de corespondenţă oficială greco-catolică din anul 1845, sânt binevenite şi ca răspuns *„detractorilor lui Şaguna"*, în special foilor „Unirea" şi „Farul", când nu încetează a relua şi a repeta la ocazii calomnia veche uniată, că mitropolitul Andrei Şaguna, pe care Kossuth, marele ungur, nu l-a iertat niciodată, „a introdus limba ungurească în şedinţele consistorului din Sibiu"...

Părintele Dr. Gh. Ciuhandu scrie:

Cu pătrarul al doilea din veacul trecut, viaţa politică de stat şi culturală a regatului ungar ia un avânt puternic, mai cu seamă după înfiinţarea Academiei de ştiinţe maghiară, prin legea XI dela 1827. Contele Ştefan Széchenyi fu iniţiatorul acestui mare gând cultural, care se întâlnia de altfel şi cu alte năzuinţi ungureşti, anterioare, de înălţare a limbii şi naţiunii maghiare.

Incă la sfârşitul veacului XVIII, legea XVI dela 1790/91 statoreà ca, în statul ungar, să nu se întrebuinţeze oficial vr'o limbă străină (peregrina) şi ca, pentru lăţirea limbii ungureşti, să se institue profesori de aceasta limbă, la: gimnazii, academii şi universitate. Prin legea VII din anul următor (1792) limba maghiară se ridică la importanţa de „obiect ordinar" în învăţământ în Ungaria proprie, iar în părţile anexate ei numai ca obiect extraordinar. Scopul mărturisit al acestei legislaţii, care urmărea un program conştient, era: să ajungă oficianţi publici, cu vremea, numai ceice vor fi ştiind ungureşte. Tot prin aceeaşi lege se luaseră măsuri, ca însuşi Consiliul locotenenţial regesc ungar să se organizeze aşa fel, ca să răspundă ungureşte comitatelor, cari i s'ar adresa în aceasta limbă.

Nu mai departe ca la anul 1805, legea IV din acel an, cu privire la folosirea limbii ungureşti, mergea cu un pas mai departe în direcţia acestor esclusiviste aspiraţii — politice şi culturale — ungureşti. Se legifera adică în sensul, că reprezentaţiile dietei, d'acì 'ncolo, să se înainteze regelui chiar, în text paralel: latin-maghiar; ca şi comitatele, la rândul lor, să se poată adresa în acest chip către Cancelaria regească ungară de Curte; iar în cât îl priveşte pe Consiliul locotenenţial regal unguresc, acestuia să i se poată adresa şi numai ungureşte.

Tot către maghiarizare ducea şi legea XXIII din 1827, cu privire la *matriculele bisericeşti*. Ce e drept, scopul mărturisit al legii era, ca matriculele bisericeşti — care ţineau locul registrelor stării civile — să se redacteze şi 'ntr'un al doilea exemplar, care să fie trimis de către preoţi la autoritatea judeţeană, pentruca nu cumva prin ruinarea sau stricarea singurelor exemplare originale să se împedece procedura de statorirea descendenţelor genealogice sau să se ivească alte complicaţii. La începutul anului 1828 vicecomitele Aradului, Adalbert Bittó, solicita episcopiei dispoziţii de punerea legii în aplicare. El nu întrelăsa de a cere, ca matriculele să se scrie în ungureşte ori latineşte sau, cel puţin, cu litere latine. Consistorul, în şedinţa sa dela 21 Febr. (st. v.) 1828, constată, că vicecomitele trece peste dispoziţiile legii, şi că matriculele bisericeşti din eparhie au să fie purtate numai în limba poporului însuşi în care se săvârşesc ritualele (in vernacula tantum cuiusvis loci lingua, tanquam originali, cum in illa et cultus divinus celebretur), dupăcum numai atâta ceruse şi comitatul Bihorului, dela episcopul. Acest vot al Consistorului a fost trimis episcopului — administrator, Iosif Putnic, dela Vârşeţ, care e de acord cu votul Consistorului şi dovedeşte nelegalitatea şi impracticabilitatea acelei pretenţiuni. Aceste sânt premisele politice-legislative ale legiuirei dela 1830, care preconiză, din nou şi insistent, usul limbii ungureşti.

După legea VIII în chestiune, din acest an, Consiliul locotenenţial regesc ungar va avea să răspundă numai ungureşte acelor comitate cari i se vor adresa în ungureşte, cu excepţia circulărilor, care se vor publica şi pe mai departe în limba latină, întrebuinţată până atunci. De asemenea, Curia regească, în chestiunile de apelată, va întrebuinţa limba ungurească în decisiunile sale. Tablele districtuale, vor urma şi ele procedura lor în ungureşte. Iar Consistoriile (bisericeşti) la cari n'a fost introdusă până atunci limba ungurească, sânt *autorizate* ca, în chestiile civile (causarum civilium) să delibereze în ungureşte. Se mai statoreşte prin aceeaşi lege (§ 4) ca, d'aci încolo, să nu se mai aplice nimeni în funcţiune publică, dacă nu cunoaşte limba ungurească...

Să vedem acum desfăşorarea lucrurilor, cel puţin al câtorva, de acest fel, mai ales după ce şi comitatul Bichişului îşi fixase atitudinea în chestia de limbă maghiară şi-şi formulă aşteptări faţă de episcopia Aradului. Cazul fu următorul: Comitatul Bichişului ceru episcopului dela Vârşeţ, Maxim Manuilovici, acum administrator al eparhiei arădane văduvite, ca să schimbe *limba de corespondare oficială latinească* cu ceea maghiară. Episcopul trimite scrisoarea comitatului la Consistor. Acesta, întrunit în şedinţa dela 8 Dec. st. v. 1832, află că nu poate da urmare dorinţei comitatului Bichiş, care — aşa se vede — dădea legii dela 1830 o interpretare aşa de largă, încât în cadrul aceleia să poată întra introducerea limbii maghiare şi în cult, nu numai în administraţia eparhială. Consistoriul, deci, refuză pretenziunea comitatului, ca neîntemeiată, şi apără limba latină în corespondenţa oficială, precum şi limba naţională în cult şi la matricule a singuraticilor popoare de rit oriental din cuprinsul eparhiei: sârbească, românească şi grecească. Poporul — aşa spune Consistorul — e în drept să se folosească la cult de limba naţională, pentru a se edifica sufleteşte, înţelegând tot ceeace rosteşte preotul. O schimbare a acestei situaţii, care este la fel şi în celelalte biserici de acelaş rit din afară de Ungaria, s'ar putea face numai pe cale sinodală. O singură concesiune numai o găsea Consistoriul de înte-

Tu, Cel ce la Babilon Te-ai pogorît amestecând limbile, dar pe apostoli în limbi i-ai învăţat să grăiască, acolo pedepsind pe cei necredincioşi, aici dăruind pe cei curaţi şi buni. Acolo ai întunecat, aici ai luminat. Acolo ai despărţit întru pedeapsă, aici uneşti întru iertare. Acolo ai adus frică, aici linişte şi pace. Acolo ai spulberat necredinţa, aici ai întărit credinţa. Acolo ai omorît păcatul, aici ai întărit virtutea. Acolo ai risipit, aici ai adunat şi pe pescarii cei neştiutori şi fricoşi i-ai învăţat şi întărit ca să arate calea mântuirii, întorcând omenirea de pe drumul pierzării.

Tu, Duhule Sfinte, Cel ce eşti tăria noastră, mângăierea noastră, hrana, ajutorul şi nădejdea. Tu, Cel ce ne ridici la Dumnezeu-Tatăl, la înălţimile cele nezărite ale slavei, prin care cunoaştem şi simţim pe Dumnezeu în inimile noastre. Tu, Cel ce ni-Te dăruieşti încă din leagănul prunciei prin Taina sfântului botez, Te rugăm Bunule, rămâi cu noi, să ne luminezi în cărările noastre, să ne întăreşti credinţa, să aprinzi în noi focul dragostei, făcându-ne şi pe noi adevăraţii Tăi apostoli.

Rămâi cu noi cei ce suntem umbriţi de întunerecul păcatului şi al răutăţilor şi ne fă părtaşi sfinţeniei Tale. Tu, izvorule al bogăţiei, îmbogăţeşte-ne cu darurile Tale, isvorul înţelepciunei, înţeleptește-ne cu nemăsurata Ta înţelepciune. Isvorul dragostei, dă-ne şi nouă dragostea Ta. Isvorul puterii şi al sfinţenie, dă-ne şi nouă din puterea şi din sfinţenia Ta.

Rămâi sălăşluindu-Te între noi, rămâi cu noi şi noi cu Tine şi ne mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Pr. T. Moşic

Nr. 6266—1937.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Ambrosiu Suciu din Agârbiciu, decedat la 14 Mai 1937, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de Lei 30.000.

Consiliul Arhiepiscopesc

Probleme-Recensii-Comentarii

Cu ocazia Congresului Societăţii Ortodoxe a Femeilor, care s'a ţinut la Sibiu, dl *Popescu Tudor*, vajnicul luptător pentru drepturile Bisericii noastre, a ţinut studenţilor Academiei teologice „Andreiane" două conferinţe foarte instructive.

Intr'una s'a ocupat cu art. 22 din Constituţie care vorbeşte despre „libertatea absolută a conştiinţei", arătând că această libertate absolută nu se poate recunoaşte cultelor pentrucă ele nu sânt numai mişcări interioare de suflet, ci şi manifestări externe de idei cu un rol important în viaţa publică, în soartea viitoare a statului. In a doua a arătat într'un mod original şi cu o justă argumentare că poporul român s'a format, spre deosebire de orce alt popor, numai datorită creştinismului.

In procesul de naştere al neamului nostru a întrat ca element determinant creştinismul. Fără virtuţile creştine de dragoste şi îngăduinţă, ura dintre dacii învinşi şi coloniştii romani stăpânitori nu s'ar fi putut topi şi aceste neamuri ar fi rămas despărţite pentru totdeauna, cum au rămes ulterior saşii şi românii. Virtuţile creştineşti sânt însaşi esenţa de temelie a etnicului românesc.

E o concepţie originală care pune în lumină concretă convingerea şi intuiţia ce-o avem ca români despre structura profund creştină a sufletului nostru, despre rolul hotărâtor ce l-a avut creştinismul chiar la formarea primordială a neamului românesc.

Dl Popescu Tudor semnează şi în revista «*Viitorul*» din 15 Iunie 1937 un interesant articol despre necesitatea ca Biserica să dea mai multă atenţiune activităţii sociale, de îndrumare şi de ajutorare a poporului, şi nu numai celei strict religioase, de întărire a credinţei.

D. S.

*

Schimbări de confesiuni. — Contaminarea sectară a credincioşilor ortodocşi se face prin intermediul oraşelor. Aici, în oraşe, s'au cuibărit centrele organizate de sectari şi din aceste sere de erezie ni s'au molipsit unele din satele noastre ortodoxe.

In oraşe se întâlnesc mai mulţi factori cari facilitează propaganda sectară, aşa: numărul mare al credincioşilor, populaţia flotantă care scapă din sfera de grije a preotului; viaţa izolată a credincioşilor desprinşi din viaţa satului cu tradiţii. Anonimatul şi individualismul exagerat este mijlocul de achiziţie sectară. Ar fi instructiv să se alcătuiască statistici pentru a vedea câţi credincioşi pierde ortodoxia, la ce confesiuni trec şi câţi vin la ortodoxie în decursul unui an.

La Braşov pe timp de 4 ani avem următoarele treceri dela ortodocşi la alte confesiuni şi la ortodocşi dela alte confesiuni:

In anul 1933 au trecut dela ortodoxie la *neconfesionali* 22 persoane; dela alte confesiuni la ortodoxie au trecut 3 persoane.

In anul 1934 au trecut dela ortodoxie la alte confesiuni 2 persoane şi au venit la ortodoxie dela alte confesiuni 17 persoane.

In anul 1935 au plecat dela ortodoxie la alte confesiuni 3 persoane şi au venit la ortodoxie 17 persoane.

In anul 1936 au trecut dela ortodoxie la neconfesionali 10 persoane, la baptişti 2 persoane. Tot în decursul acestui an au venit la ortodoxie: dela reformaţi 4 persoane, dela romanocatolici 6 persoane, dela greco-catolici 2 persoane, dela evanghelişti 1 persoană.

Aceste date le-am cules citind declaraţia fiecăruia în parte, fiindcă lipsesc totalizările pe fiecare an pentru a vedea câţi au părăsit ortodoxia şi pentru ce confesiune şi câţi au venit la ortodoxie şi dela ce confesiuni.

Din cercetarea declaraţiilor se pot cunoaşte amănunte, ca: vârstă, sex, ocupaţie, locul de naştere, toate aceste date ofer lămuriri necesare pentru o mai bună cunoaştere a acestor treceri dela o confesiune la alta.

Cei mai mulţi cari au părăsit ortodoxia au declarat că nu trec la nici o altă confesiune. Acest fapt să nu ne facă a crede că avem de a face cu liberi cugetători. In faţa ofiţerului stării civile au declarat că ei nu trec la altă confesiune, însă de fapt ei sânt aderenţii sectelor nerecunoscute din partea statului.

Sectele nerecunoscute au existenţă frauduloasă în ciuda opreliştei care nu-i destul de activă.

Dela ortodoxie la protestanţi trece un număr foarte mic, — mai ales fac astfel de treceri câte o calfă care a învăţat meseria la un măestru protestant.

La ortodoxie vin funcţionari minoritari din serviciile statului, mai ales dela CFR.

Minoritarii găsesc de bine că pentru a se încadra românismului este absolut necesar să se încadreze în ortodoxia neamului românesc.

Aceste date sumare le-am cules cu bunăvoinţa dlui Dumitru Marcea, şeful serviciului pe care l-am aflat cu multă conştiinţă în slujba neamului şi a ortodoxiei.

Preot *Gh. Şerbu*-Satulung.

*

Preoţii la lucru. — Prilej de mare bucurie pentru tot poporul din parohia Cunţa—Sibiu a fost ziua de 13 Iunie 1937, în care a văzut pe propovăduitorii Cuvântului Dumnezeiesc, preoţii parohiilor din cercul religios Gârbova, călcând pe pământul ars de secetă al parohiei, spre a îndruma un popor, frământat de lipsuri materiale, pe calea fericirii, luminată de farul credinţei în Cel mai presus de fire.

Slujba Utreniei şi a Sf. Liturghii s'a oficiat de un sobor de preoţi, iar răspunsurile au fost date de neîntrecutul cor mixt de pe Valea Secaşului, corul Bis. ort. rom. din Spring, format din 50 persoane, condus de valorosul învăţător Iridon.

La Sfânta Liturghie, săvârşită în sobor, poporul cunoscând că preoţimea vine în mijlocul lui să aducă sfaturi înţelepte de viaţă creştinească şi propovăduire întru aprofundarea legii străbune, a ocupat şi cel mai dosnic loc din spaţioasa biserică.

La Priceasnă păr. preşedinte *Ioan Muntiu*, a vorbit despre: „Ortodoxia ca factor în istoria neamului nostru". Harnicul preşedinte ne-a purtat metodic şi instructiv în istoria Bisericii şi Neamului, trăgând concluzia că, dacă credinţa tare în Biserica noastră a fost aceea care ne-a menţinut, apoi ortodoxia noastră a fost aceea care ne-a

Organizaţi Reuniuni de femei

meiată legal: ca preotul să fie cunoscător de limba ungurească, dar nu pentru a face uz de aceasta limbă în cele liturgice şi administrative.

Să vedem acum, în ordinea faptelor petrecute, un caz de conflict cu comitatul Aradului. La Cinteiu fusese trimis de preot încă la 1830, deci înainte de votarea regulamentului comitatens, preotul Ioan Petrilla, care nu ştia ungureşte. Când era să fie introdus în funcţie cu asistenţa obişnuită a autorităţii politice, solgăbirăul, prezent acolo, constată că preotul nu ştie ungureşte, deci opreşte instalarea preotului şi raportează comitatului. Acesta apoi se adresează episcopiei cu un fel de mustrare, regretând că tocmai clerul se împotriveşte hotărârii comitatense, şi cere, ca pe viitor să nu mai numească preoţi fără de cunoştinţa limbei ungureşti, deoarece administraţia politică va împedeca introducerea lor în slujbă. Dar nici pe mai departe, lucrurile nu mergeau după placul comitatului, în aceasta privinţă.

Politica de maghiarizare năzuia să se afirme şi în învăţământul popoarelor nemaghiare. Limba maghiară fu introdusă (la 1819) — ca materie de învăţământ, nu ca limbă de predare — şi în şcoala normală (preparandia) ortodoxă română din Arad, care era o şcoală atârnătoare de stat. Rezultatele însă nu au fost la nici un caz acelea, la cari conta stăpânirea politică, deoarece învăţământul acelei limbi era foarte sumar şi rudimentar, restrângându-se numai la flexiuni gramaticale şi compoziţiuni sintactice. Tocmai din pricina acestei lipse de rezultat în limba maghiară, în decada a patra a veacului de care ne ocupăm, s'a recurs la următoarea stratagemă: Invăţătorii veterani (din comitatul Aradului), cari nu ştiu să predeie în ungureşte, să fie transferaţi în comune româneşti din districtul Orăzii, unde tinerimea „naţională" vorbeşte „perfect" limba maghiară şi nu ştie limba „valahă", iar învăţătorii din districtul Orăzii să fie trimişi la serviciu în districtul Timişorii. Măsurile aceste de maghiarizare, prin mijlocirea şcoalei, sporesc mereu. Şi e caracteristic că, cu începerea anului şcolar 1834/5, — va să zică tocmai în anii 1834 şi 1835, când decurgea propaganda unionistă a lui Samuil Vulcan în judeţul Aradului şi, în măsură mai mică, în Bihor şi în Banat — „curentul de maghiarizare făcu un nou pas. Pe lângă scris-cetitul şi aritmetica în ungureşte, se introduce în şcolile naţionale gr.-neunite (ortodoxe) şi gramatica limbii maghiare". Nu se putea, ca aceste lucruri să se petreacă în acelaş timp numai ca din întâmplare. *Politica de maghiarizare şi propaganda catolicizantă însemnau două mijloace politice, deosebite în înfăţişarea lor, dar convergente în scopul lor final politic. Aceasta se vede limpede şi din noua legiuire din anul următor.*

Dieta ungară dela 1836 votă o nouă lege în folosul limbii ungureşti. Legea III, de care e vorba, are în vedere o nouă sporire a prestigiului limbei ungureşti. In ea se spunea: In caz de controversă asupra textelor de legi, tăria legală o dă textul *unguresc*. De aici în olo, procesele judecătoreşti şi administrative se pot începe şi purta numai ungureşte. Apoi, la orce copie de documente, formula întroductivă şi de încheere se va face, deasemenea, în limba ungurească. Acolo, *unde se predică în limba ungurească*, matriculele au să fie purtate în limba ungurească. Aceasta dispoziţie avea în vedere în special biserica unietă: pe rutenii uniţi atârnători de episcopi maghiarizaţi şi maghiarizători şi pe uniţii români din episcopia de Oradea, care încă pe atunci cuprindea elemente înstrăinate de limba românească. Dar, tot atunci, legea se îngrijea, prin § 5 al său, de mijlocul prin care să asigure furişarea limbei ungureşti şi între *românii ortodocşi* ungureni, prin aceea că orândui ca regele să introducă, şi în preparandia dela Arad, ortodoxă română, precum şi în şcoala teologică eparhială, *catedră* de limbă maghiară.

Legea aceasta — cu care mergea paralel şi mână 'n mână politica de catolicizare a lui Samuil Vulcan, ajutat de administraţia politică a comitatului Arad — a potenţat şi mai mult avântul politicei de maghiarizare în Ţara Crişurilor. Acestei armonii, de scopuri şi de atitudini, se mai alătură acum şi comitatul Cenadului. Acesta cerea acum, episcopiei dela Arad, cu provocare la legile III şi VIII, ca matriculele bisericeşti să se poarte în ungureşte ori în latineşte şi ca, drept limbă de corespondenţă să o introducă pe cea maghiară în locul celei latine. Consistorul se ocupă de aceste două pretenţiuni, exprimate în două rânduri deosebite, şi anume în şedinţele sale dela 6/18 Mai şi 19/31 August din anul 1837, când eparhia avea, de doi ani de zile, în fruntea sa pe episcopul Gherasim Raţ.

Şedinţele, amândouă, au fost prezidate de episcopul. La şedinţe au participat nouă asesori, între cari la locul prim menţionăm pe fostul protopop al Galşei, Gheorghe (iar acum, în călugărie, Grigorie) Chirilovici, protosinghel mitropolitan şi profesor „primar" la teologia din Arad, un personaj binecunoscut pentru năzuinţele sale naţionaliste. Hotărârea consistorială, dată în chestia matricolelor bisericeşti, a însemnat un *refuz* categoric la adresa comitatului Cenad. Ea pornea dela concepţia, că pretenţiunile comitatului stau în contrazicere cu prevederile legii 27 dela 1791, prin care se reglementase de drept situaţia Bisericii din regatul Ungariei, cu cari nu se puteau concorda pretenţiunile de acum. De aceea i se contestă comitatului dreptul de a cere asemenea dispoziţii, cari pot atârna numai de puterea regelui. Pe lângă aceasta, se mai dădea şi explicaţia de alt ordin, că preoţii acestei dieceze, cu excepţia câtorva numai, nu cunosc nici limba ungurească, nici pe ceea latină, în măsura de a putea purta matriculele în bună regulă, sau cari să poată predica în limba ungurească. Se mai invoacă şi argumentul: ce complicaţii — încurcături — s'ar putea ivi din punerea în aplicare a unor asemenea măsuri, când d. ex. cu extrasele matriculelor, scrise în latineşte ori în ungureşte, cei interesaţi ar avea de a face în alte judeţe, în care aceste limbi deasemenea nu sânt cunoscute suficient, nici în cler şi, mai ales, nici în popor. De abea, de încheere, se pune în vedere comitatului, că o schimbare de acest fel în purtarea matriculare ar putea să aibă loc dabia atunci, când ea se va produce şi în celelalte comitate, şi în Croaţia, şi Slavonia, unde deasemenea nu a fost introdusă limba ungurească. [Sfârşitul urmează]

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

apărat limba şi tot ce ne caracterizează ca neam.

După terminarea Sf. Liturghii s'a sfinţit apa şi s'au citit rugăciunile prescrise pentru timp de secetă, iar după încheiere a vorbit păr. *Const. Hăşcău* despre: „Eroismul creştin în lumina zilei de astăzi". Conferinţa a stârnit interesul nu numai prin caracterul subiectului ales, ci şi prin felul de gândire şi simţire al predicatorului, şi prin forma aleasă a expunerii.

S'a constatat şi de această dată că munca preoţimii în ogorul Domnului, este însoţită de bun rod. Ea se desfăşoară cu tot mai multă sârguinţă. Preoţii din Cercul pastoral Gârbova îşi continuă munca stăruitoare în desţelenirea ogorului spinos, iar poporul însetat aleargă să le soarbă cuvântul.

* Pr. *C. H.*

Pentru eroi. — Duminecă în 27 Iunie 1937, într'un cadru deosebit de solemn, s'au desfăşurat în comuna Gurasada serbările sfinţirii monumentului eroilor. Mulţumită stăruinţelor depuse de comitetul de costruire în frunte cu Pr. *Romul Iacob* şi mai ales de neobositul notar *Ioan Diniş*, s'a ridicat un prea frumos monument, care eternizează cu litere de aur numele celor 38 eroi din comună şi simbolizează jertfa curată şi supremă adusă de ei pe altarul patriei.

Generaţia de azi nu putea să le aducă un omagiu mai nimerit decât acest monument ce a costat 25 mii Lei.

In faţa delegaţilor autorităţilor publice şi a unui numeros public, păr. Protopop *I. Josan*, înconjurat de un sobor de preoţi, a săvârşit serviciul religios. P. C. Sa, prin cuvinte alese, a arătat importanţa jertfei eroilor. Au mai vorbit emoţionant, ca fii ai comunei Păr. Rom. E. Iacob şi Ing. Haida, despre cultul eroilor şi datoriile generaţiei de azi şi de mâne.

Fie ca jertfa conducătorilor acestei comune model să fie pilduitoare şi penaltii! *Asistent.*

Nr. 5454—1937.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţă, că sânt vacante următoarele catedre şi ore de religie:

I. Catedra de religie dela liceele de băeţi din: Odorhei şi Blaj, dela şcoala normală de băeţi din Cristur, şi dela şcoala normală de fete din Tg. Săcuesc.

II. Ore de religie vacante la:

1.	Liceul de fete Sighişoara	11 ore
2.	„ „ „ Deva	11 „
3.	„ comercial băeţi Sibiu	6 „
4.	„ comercial băeţi Haţeg	2 „
5.	„ comercial fete Sibiu	5 „
6.	„ comercial fete Braşov	4 „
7.	Gimnaziul mixt Tg. Săcuesc	6 „
8.	„ băeţi Satulung	8 „
9.	„ mixt Haţeg	8 „
10.	„ fete Odorhei	4 „
11.	„ băeţi Hunedoara	8 „
12.	„ mixt Sebeş	8 „
13.	„ mixt Mediaş	8 „
14.	„ fete Făgăraş	8 „
15.	„ mixt Lupeni	8 „
16.	„ mixt Sălişte	8 „
17.	„ mixt Miercurea Ciuc	8 „
18.	„ indust. fete Petroşani	4 „
19.	„ „ fete Dumbrăveni	4 „
20.	„ „ fete Satulung	4 „
21.	„ „ fete Hunedoara	4 „
22.	„ „ băeţi Sibiu	2 „
23.	„ „ băeţi Odorhei	2 „
24.	„ „ băeţi Deva	2 „
25.	„ mixt Diciosânmărtin	5 „
26.	Şcoala tehnică aeronautică Mediaş	3 „
27.	„ menaj Sălişte	4 „
28.	„ menaj Braşov	4 „
29.	„ de ucenici Sibiu	3 „
30.	„ de ucenice Sibiu	2 „
31.	„ de ucenici Sighişoara	3 „
32.	„ „ „ Hunedoara	3 „
33.	„ „ „ Orăştie	3 „
34.	„ „ „ Sebeş	4 „
35.	„ „ „ Mediaş	2 „
36.	„ „ „ Făgăraş	2 „
37.	„ „ „ Sălişte	3 „
38.	„ „ „ Braşov	6 „

Doritorii de a ocupa vreuna din catedrele vacante sau a face ore vacante de religie, îşi vor înainta cererile la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, până la data de cel mai târziu 1 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

M. Sa Regina Maria se simte mult mai bine. I. P. Sf. Patriarh *Miron* a făcut săptămâna trecută o vizită M. Sale Reginei la castelul Pelişor din Sinaia, constatând cu bucurie că starea sănătăţii iubitei noastre Suverane e mult mai bună. Cu acest prilej M. Sa Regina a autorizat pe I. P. Sf. Patriarh să exprime mulţumiri tuturor celor ce se interesează de starea sănătăţii Sale.

Sanatoriul dela Schitul Păltiniş *este deschis dela 1 Iunie până la 30 Septemvrie. Situat la 1400 m. altitudine, în cea mai frumoasă regiune climaterică Inzestrat cu tot confortul, putând rivaliza cu orcare sanatoriu din străinătate. Preţuri convenabile. Informaţiuni şi prospecte se vor cere dela: Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.*

O nouă şi mare jălanie în presa sovietică pentru faptul că mişcarea religioasă în Rusia a luat un puternic avânt, în special între muncitori. Copii mari, crescuţi fără nici o religie, sânt botezaţi acum, şi numărul lor creşte zilnic. In unele regiuni *femeile* desfăşură activitate religioasă creştină tot mai energică şi cu bune rezultate.

Aviz. Se comunică On. cler şi popor credincios, că la sărbătoarea proorocului Ilie, 20 Iulie 1937, se va face obişnuitul pelerinaj la sfânta mănăstire dela *Izvorul Miron*, din hotarul comunei *Romăneşti*, gara Margina, protopopiatul Făgetului, în judeţul Severin.

Cu acest prilej se va celebra sfânta liturghie în sobor cu predica ocazională, iar lângă izvorul tămăduitor se va face sfântul maslu cu şapte preoţi şi se vor ceti rugăciuni după trebuinţa fiecăruia.

Cei pregătiţi se vor putea împărtăşi cu sfânta cuminecătură la sfânta liturghie. Făget în 2 Iulie 1937. — *Sebastian Olariu*, protopop-stavrofor.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 11 Iulie 1937, va predica părintele *Gh. Secaş*.

Nr. 302—1937 (41) 1 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună şi toate dependinţele economice (şura în curs de edificare).

3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de păşunat pentru ori câte vite va avea preotul şi folosinţa cimitirului.

4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoţite de autorizaţia Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna.

Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Preot **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopopesc

Publicare de licitaţie

In baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 2812/1937 Ep. din 7 April 1937, parohia ortodoxă română din Tilişca, judeţul Sibiu, dă în întreprindere, prin licitaţie publică, în ziua de *20 Iulie 1937*, ora 4 p. m. lucrările de tâmplărie (podit, strane noi şi repararea celor vechi).

Devizul se poate vedea la oficiul parohial Tilişca. Licitaţia se face pe baze de oferte închise; consiliul parohial va da lucrările acelora în cari are mai multă încredere. Se va depune garanţie de 5% în numerar sau hârtii de valoare.

Tilişca, la 6 Iulie 1937.

Oficiul parohial:
(42) 1 1 Pr. **Ioan Iosof**
paroh.

AVIZ

La şcoala normală de fete „Andrei Şguna" din Sibiu, este vacant postul de econoamă, cu 1 August 1837.

Pentru ocuparea acestui post se înaintează, la Direcţiunea şcoalei, cereri până la 25 Iulie 1937, însoţite de:

a) Certificat de naştere-botez:
b) Certificat de naţionalitate;
c) Certificat de moralitate;
d) Certificat de studii (curs sec. inf.).

Se preferă absolventa unei şcoale de menaj-economie casnică.

Direcţiunea

Nr. 105 - 1937 (38) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de primcântăreţ la biserica ortodoxă română din oraşul **Deva,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt următoarele:

a) Salar lunar dela parohie 1200 lei, până la trecerea postului în bugetul statului.

b) Sesie cantorală: 2 jugăre pământ arabil, în hotarul oraşului Deva.

c) Stola cantorului uzitată în parohie.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile însoţite cu extraş de naştere, certificat de cetăţenie, certificat de studii, dovada satisfacerii serviciului militar, certificat de moralitate dela oficiul parohial al domiciliului şi diploma de cântăreţ bisericesc, în terminul concursului, la oficiul parohial ortodox din Deva, având a se prezenta în vreo Duminecă ori zi de sărbătoare la biserică spre a-şi arăta dexteritatea în tipic şi cântări, precum şi a fi examinat de o comisie instituită în acest scop.

Se observă, că la acest post de cântăreţ, vor putea fi aleşi numai absolvenţi ai şcolilor noastre de cântăreţi, de preferinţă cea din Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului parohial dela 14 Mai 1937.

Preot **Nicolae Duma**
preş. cons. parohial.

Văzut:

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei:
Iosif Morariu
prot. adm.

Nr. 262 - 1937 (36) 2 - 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Băcăinţi,** protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială, cu dependinţe economice, în stare bună.

3. Sesiune parohială, veche: 4 jugăre 1400 st. p. arător, provenit din reforma agrară 5 (cinci) jugăre arător, grădini 1 jug. Folosirea cimitirului în extindere de 1 jug. 800 st. p.

4. Una parte de lemne din Composesoratul comunal şi una dela comuna politică. Tăiatul şi transportul lemnelor priveşte pe preot.

5. Stola obişnuită în tract.

6. Simbria obişnuită în parohie.

Concurenţii la acest post îşi vor înainta cererile de concurs în termenul fixat, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliului Arhiepiscopesc de a putea concura.

Cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 1 Iunie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral

Nr. 73—1937 prot. (34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Sibiu** — suburbiul inferior I, din protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială în bună stare.

3. Sesiune parohială 16 jugăre.

4. 5 stânjini lemne de foc dela primăria municipiului Sibiu.

5. Stola din parohie.

Cererile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu; iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Emilian Cioran
protopop.

Publicaţie de licitaţie

Se publică spre generală cunoştinţă că în ziua de *18 Iulie 1937*, ora 11 a. m. se dă în întreprindere prin licitaţie publică reparaţia generală a acoperişului bisericii din Boiţa precum şi toată ţigla legată cu sârmă, iar partea acoperită cu tinichea vopsită.

Licitaţia se ţine în localul şcoalei primare, în prezenţa consiliului parohial, cu oferte închise şi se va putea continua şi pe baze de oferte verbale.

Ofertele vor fi însoţite de garanţia de 5% în numerar care va rămâne drept garanţie definitivă până la terminarea lucrării.

Planul, devizul şi cheltuelile de deplasare privesc exclusiv pe antreprenor.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a alege dintre ofertanţi pe acela în care are mai multă încredere.

Dacă prima licitaţie rămâne fără rezultat, a doua licitaţie se va ţine în ziua de *25 Iulie 1937* în acelaş local şi oră, cu aceleaşi condiţiuni fără altă publicare.

Informaţiuni mai detailate se pot lua până în ziua licitaţiei dela oficiul parohial.

Boiţa, jud. Sibiu, la 4 Iulie 1937.

(39) 1—1 Preot **Virgil Druhora**

Nr. 418—1937 (35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa primă din **Viştea de jos,** protopopiatul ortodox român Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Venitele stolare uzitate în parohie.

3. Casă parohială nu există.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, împreună cu concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie, la oficiul protopopesc ortodox român Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 24 Iunie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Clopote, Policandre, Sfeşnice, Potire, Cădelniţe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc şi steluţă, Copie, Linguriţă, Clopoţel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciuliţe, Icoane, Ornate, Căldăruşi de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela **Librăria Arhidiecezană Sibiu.** Informaţiuni se dau cu plăcere.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 18 Iulie 1937 — Nr. 29

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea

de deschidere a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE rostită la adunarea eparhială, ținută în Sibiu la 9 Mai 1937

Hristos a înviat!

Prea Cucernici părinți,

Domnilor deputați,

Cu sufletele scăldate în lumina marelui praznic al Invierii Domnului, pe care ne-am învrednicit să-l serbăm în zilele trecute, ne întrunim astăzi în sesiunea anuală a adunării noastre eparhiale, ca să găsim împreună soluțiile cele mai prielnice pentru progresul vieții noastre bisericești și al instituțiunilor care stau în slujba ei. Dragostea DVoastră de biserică, pe care o cunosc și o apreciez din împreună lucrarea noastră de până acum, este pentru mine garanția cea mai prețioasă a continuității stăruitoare în opera ce avem de îndeplinit. Cu părintească dragoste mulțumindu-Vă că ați urmat invitării ce V'am făcut, Vă zic: Bine ați venit!

Onorată adunare eparhială,

S'au împlinit, în anul acesta, o sută de ani dela nașterea vrednicului bărbat al bisericii și neamului nostru **Partenie Cosma**, *care timp de câteva decenii a fost unul dintre cei mai valoroși membrii ai adunării noastre eparhiale și al celorlalte corporațiuni reprezentative ale bisericii noastre din Ardeal. Amintirea plină de recunoștință ce o păstrăm în sufletele noastre acestui mare bărbat ne-a îndemnat să comemorăm împlinirea centenarului dela nașterea lui cu ocaziunea întrunirii noastre de astăzi și înfrățindu-ne simțemintele cu ale celor ce reprezintă așezămintele culturale și economice pe cari le-a servit cu devotament rar prin munca lui.*

Rezervându-mi să caracterizez rolul lui Partenie Cosma în viața noastră publică, în cadrele festivității comemorative ce-i vom închina astăzi, dela acest loc țin să mă fac îndeosebi interpretul simțemintelor de venerațiune și recunoștință ce-i păstrăm fostului membru al adunării noastre eparhiale, noi, cari o reprezentăm în momentul de față, precum și întreg clerul și poporul arhiepiscopiei noastre.

Făcând parte din generațiunea crescută în atmosfera morală ce s'a desprins din personalitatea și opera nemuritorului arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, din generațiunea Statutului Organic a acelor mireni strădualnici cari în corporațiunile bisericești, unde îi trimitea încrederea poporului, se luau la întrecere chiar cu păstorii bisericii prin râvna nobilă cu care apărau drepturile și sprijineau interesele acesteia, Partenie Cosma și-a adus la altarul bisericii, ca un curat prinos, toată contribuțiunea sufletului său. Intr'o epocă de frământări și primejdii amenințătoare, când rezistența bisericii și a națiunii noastre trebuia organizată și întărită pas cu pas, în fața atacurilor din ce în ce mai năvalnice. el a fost sfetnicul luminat al mitropoliților de binecuvântată amintire Miron Romanul și Ioan Mețianu. Cu înțelepciunea și cu simțul practic, ce-l călăuzeau, sesizând nevoile reale ale bisericii, înțelegea să stea totdeauna în fruntea silințelor ce se îndreptau către progresul ei. Mulți dintre noi l-am văzut pe energicul bătrân în această frumoasă atitudine, în ședințele adunării noastre eparhiale.

Dumnezeu i-a hărăzit către sfârșitul laborioasei sale vieți fericirea de a vedea înfăptuit visul cel mare al unității politice-naționale a Românilor și deodată cu el eliberată și biserica noastră ardeleană din cătușele ei multiseculare.

Pentru tot ceeace a adăogat prin inima și munca sa la zestrea binelui nostru obștesc, făcând astăzi pomenirea cu laudă a numelui său, rugăm pe bunul Părinte ceresc să-l odihnească în lăcașurile celor ce au iubit bună podoaba casei sale.

Onorată adunare eparhială,

Având asemenea pilde alese ale iubirii de biserică și neam din partea luminaților noștri înaintași mireni, generațiunea prezentă, care a intrat în moștenirea lor, se străduește a le urma credința. Constat cu bucurie chiar un progres în felul de a lucra în ogorul bisericii între generațiunea de astăzi și cea premergătoare. Pe lângă organele constituționale ale bisericii, în cadrele cărora își desfășurau cu deosebire înaintașii noștri activitatea lor, generațiunea postbelică a adăogat un nou spor de muncă prin **apostolatul laic** *la care s'a angajat de bună voe. Acest voluntariat și-a găsit expresia în „Frăția Ortodoxă Română" îmbrățișată cald de intelectualii noștri mireni; în societatea misionară „Oastea Domnului"; în societatea „Sfântul Gheorghe" pentru tineret cu c. 20.000 de membrii în arhiepiscopia noastră; în reuniunile de femei cu c. 15.000 de membre; în cele 170 de Case culturale înființate dela războiu încoace și în bibliotecile parohiale existente in toate parohiile dela noi. Toate aceste așezăminte sunt organizate pe baze de statute și acolo unde preoțimea noastră înțelege rostul lor și cu dragoste știe să coordoneze și îndrume lucrarea lor, ele sânt totatâtea organe în slujba progresului religios-moral și cultural în sânul sfintei noastre biserici.*

Dacă mai amintesc spiritul de jertfă al credincioșilor noștri dela orașe și dela sate, arătat, pe lângă toată criza materială a zilelor noastre, în contribuțiuni importante pentru construcții de biserici și case parohiale, apoi numărul din ce în ce mai sporit al celor ce se apropie de izvoarele harului dumnezeesc revărsat prin sfintele taine ale mărturisirii și împărtășirii, ridicându-se în unele regiuni la 90% dar coborându-se în alte regiuni între 40 și 50%, — din aceste și alte manifestări ale simțământului religios suntem în drept să scoatem încheierea, că ne găsim în fața unui îmbucurător fenomen de înviorare a credinții în mijlocul poporului nostru.

Această constatare ne obligă pe noi, slujitorii altarului și părinții duhovnicești ai poporului credincios, să ne împrospătăm zelul pastoral, să ne perfecționăm metoadele de conducere spirituală și să ne punem în lucrare toate puterile pentru a produce acea **înoire sufletească** *prin darurile divine ale credinții, care este rodul cel dorit al pastorației bune în orice vreme, dar mai ales trebue să fie în împrejurările de astăzi. Prin o asemenea lucrare sistematică și pozitivă de îndrumare sufletească vom preîntâmpina mai cu efect răspândirea curentelor sociale subversive și propaganda sectară, care tind să ducă și la noi în rătăcire mințile oamenilor, să tulbure unitatea sufletească a neamului, să ne slăbească biserica și să roadă temeliile morale ale statului nostru.*

FOIȘOARA

Un sanatoriu tot mai cercetat

Minunatul așezământ, *Sanatoriul dela Schitul Păltiniș*, se bucură în fiecare vară de numeroși vizitatori.

In curierul băilor, apărut de curând într'un mare ziar din capitală, localitatea noastră carpatină este scoasă la iveală ca una din fruntașele stațiuni climaterice din țară și străinătate. Se arată anume următoarele:

Păltinișul străjuește deasupra celui mai mare și mai românesc sat, — deasupra Rășinarului. Dar el nu este la distanță mare nici de Sibiu. Doar 30 km despart orașul de frumusețile Păltinișului. Se înțelege că dacă ținem seamă de minunatul drum, care duce din inima orașului până în munte, apoi distanța de 30 km reprezintă un prilej de plimbare, o potecă ce-ți desfătează privirea la fiecare colț și te recreează cu prisosință.

Lângă frumusețile naturii, s'a asociat și destoinicia omului, rânduind acolo niște așezăminte vrednice de pomenit. Așezămintele acestea au răsărit la 1500 m altitudine, pe culmile dătătoare de sănătate și copleșite de liniște, din străduania, priceperea, prevederea și buna chivernisire a I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Așa cum se găsesc azi, ele sânt cunoscute publicului sub numirea frumoasă: „Sanatorul dela Schitul Păltiniș" și sânt proprietatea Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu.

Are 21 camere încăpătoare și amenajate cu tot confortul modern: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică și instalație telefonică.

Poziția în care e așezat și modul deosebit în care a fost realizat, îi aduce avantajul că stă ferit din calea vântului, dar rămâne scăldat în ploaia razelor de soare, din zori și până în noapte.

Nu departe de sanatoriu se află un schit. El a răsărit acolo tot prin grija marelui Vlădică al Ardealului și duce în munți demnitatea ortodoxă, sfințenia creștinească. In acest schit se slujește mereu pentru preamărirea lui Dumnezeu și pentru sănătatea celor cari se odihnesc prin partea locului. Vizitatorii îl cercetează cu drag și au prilej nimerit de a-și îndeplini cu sfințenie toate datoriile lor creștinești.

Se înțelege, că tot aici trebue să adăogăm câteva considerațiuni asupra întreținerii. Astfel, specificăm că mâncarea este de calitate superioară și se servește într'o curățenie exemplară.

Vizitatorii mai beneficiază de avantajul că pot întreprinde excursiuni zilnice, pădurea de brad începând din imediata apropiere a Sanatorului.

Din trecutele vremi

Biserica noastră ortodoxă în luptă pentru limba română

(Sfârșit)

In ședința din August acelaș an, Consistorul dă comitatului Cenad, deasemenea, un răspuns de categoric *refuz* și în chestia limbei de corespondență oficială. Se accentua amănuntul de drept, că legea VIII dela 1830, la care se provocase comitatul, nu conține îndatorirea și pentru Consistorul din Arad de a întrebuința limba maghiară, întrucât limba oficială a acestuia, în raporturile cu oficialitățile — nu însă și cu subalternii, cu care se coresponda în românește — este ceea latină, în care se scriu și „protocoalele" ședințelor consistoriale. Dar, în afară de acest motiv, oficialii Consistorului nici nu posed limba ungurească în așa măsură, ca să poată purta în ea corespondența oficială.

Răspunsurile, temeinice și bărbătești, ale Consistorului au stârnit mare resens la administrația comitatului. De aceea, în toamna aceluiași an 1837 (la 15 Nov.), vicecomitele județului ține să reacționeze în felul, că hotărârea consistorială Nr. 109 dela 1837 o restitui Consistorului din simplul motiv, că n'a fost scrisă în limba maghiară, ci în cea latină. *Iar Consistorul persistă în răspunsul ce dăduse.*

In chipul acesta decurgea controversa de limbă între Consistorul din Arad și autorități, în întreg deceniul al patrulea din veacul XIX. Consistorul dela Arad, cu cel de al doilea episcop român după restabilirea românilor arădani în dreptul lor la episcop național, stătea între două focuri: deoparte politica maghiarizatoare a statului, cu care mergea braț de braț politica de catolicizare a lui Samuil Vulcan; și, de

Am nădejdea că iubita noastră preoţime va avea toată grija să fie prin râvna şi opera ei de fiecare zi la înălţimea misiunii sale şi a nevoilor vremii, cari sunt atât de mari şi ne apasă conştiinţa cu o răspundere atât de grea înaintea lui Dumnezeu, încât şi cei mai nepăsători trebue să se trezească **la datorie.**

Situaţia materială a preoţimii noastre încă s'a mai îmbunătăţit prin ştergerea celor două curbe nedrepte aplicate numai la salariile preoţeşti, iar prin trecerea clerului din mitropolia noastră ardeleană la Casa generală de pensiuni a statului s'a înlăturat grija ce-l apăsa în faţa unor bătrâneţe neasigurate şi a suferinţelor în care ajungeau văduvele şi orfanii de preoţi.

Este pentru mine o vie şi plăcută datorie să mulţumesc şi dela acest loc Onoratului Guvern pentru solicitudinea ce-a arătat-o şi cu ocaziunea soluţionării favorabile a acestor chestiuni importante pentru biserica şi preoţimea noastră.

Onorată adunare eparhiată,

Aveam dorinţa să Vă informez mai amnnunţit cu privire la tratativele purtate în chestiunea Fundaţiunii Gojdu — dar timpul nu-mi îngădue. Am însă cele mai bune speranţe că ne apropiem de o favorabilă rezolvire a acestei atât de trăgănate chestiuni. Mulţumirea noastră va fi deplină abia atunci când, odată cu osemintele marelui nostru mecenate, vom putea aduce pe pământul ţării şi moştenirea pe care ne-a lăsat-o pentru scopuri atât de frumoase. Atunci vom înfiinţa o instituţiune pentru creşterea tinerimii noastre academice şi vom pune în lucrare toată experienţa educativă a bisericii noastre în organizarea şi conducerea ei.

In legătură cu aceasta mai amintesc că edificiul şcolii normale „A. Şaguna", început înainte de aceasta cu trei ani, astăzi e sub acoperiş; dar avem nevoie încă de sume considerabile pentru a-l termina şi da destinaţiunii sale. Conceput după un plan arhitectonic practic şi acomodat cerinţelor unei şcoale bine organizate, el va răsplăti măcar în parte opera naţională săvârşită în cei o sută cincizeci de ani de existenţă a instituţiei pe care o va adăposti.

Când sunt atâtea de înfăptuit, ca în biserica noastră, trebuind să-i acoperim deficitele unui lung trecut de asuprire, progresele sunt lente, fiindcă cu puteri reduse operăm pe o suprafaţă largă în multe direcţiuni. Totuşi ne găsim într'o creştere continuă, care cu cât este mai organică cu atât poartă în sine mai mult chezăşia tăriniciei. Suntem fericiţi a constata că fiecare an cu silinţele lui aduce câte-o contribuţiune preţioasă la această creştere. Rugând pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze aceste silinţe şi să-şi trimită harul Său peste lucrările adunării noastre eparhiale, declar deschisă sesiunea ei din anul 1937,

Biserica vă cheamă...

Sfânta noastră biserică ortodoxă vrea astăzi, ca în totdeauna, să-şi crească vrednici slujitori atât ai împărăţiei cereşti, cât şi ai celei pământeşti şi româneşti din întreg întinsul ţării, — slujitori cu adevărată teamă de Dumnezeu şi cu cea mai nesguduită dragoste de lege şi moşie.

Biserica strămoşească vrea să trimită credincioşilor, din toate parohiile sale, *întăritori de suflete* în conformitate cu năzuinţele fireşti ale neamului şi cu noua viaţă la care e chemată România noastră iubită, mare şi tare.

M. Sa Regele *Carol II*, Suveranul ortodox al ţării, rostise, în Iunie 1936, cu ocazia învestiturii episcopilor noştri, următoarele adânc gândite cuvinte:

Unul din rolurile de căpetenie al Prea Sfinţiilor Voastre este de a întări preoţimea Voastră; de a o supraveghea, de a o îndruma, aşa ca să devie adevărata îndrumătoare a sufletului neamului românesc.

Biserica noastră trebue să fie un organism de luptă şi de misionarism, care să cucerească, să întărească şi să păstreze sufletele, după marea Lege a Domnului nostru Isus Hristos.

Mergând în eparhiile Prea Sfinţiilor Voastre, veghiaţi, deci, la această întărire a sufletelor, la întărirea sufletelor de români ale neamului nostru.

Stăpâniţi de asemenea îndemnuri şi sentimente, conducătorii Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, între alte măsuri au luat şi hotărârea să acorde *însemnate burse* tinerilor merituoşi doritori de a se înscrie, pentru anul academic apropiat, la Academia «Andreiană» din Sibiu.

Pentru studenţii din anul I, dar cu slabe mijloace familiare, stau la dispoziţie 12 burse, ce sânt egale cu taxa de întreţinere în internatul Academiei. Ele se acordă tinerilor cari au obţinut la bacalaureat cel puţin nota bine. Vor avea întâietate fiii românilor secuizaţi.

Am vestit şi vestim cu multă bucurie această ştire, învitând părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie să sfătuiască pe tinerii buni, ieşiţi din şcoale secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească şi în acelaş timp să le atragă atenţ unea asupra faptului că se vor bucura de menţionatele burse.

Concordatul în Iugoslavia. *Inainte cu doi ani, în vara din 1935, se semnase un concordat între Vatican şi Iugoslavia. Aspru combătut atât de opoziţia mireană, cât şi de Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe sârbeşti, concordatul abea acum a ajuns să fie înaintat skupştinei spre ratificare.*

Sf. Sinod sârbesc a arătat, că bisericii sale ortodoxe nu i se acordă **prin constituţie** *atâtea drepturi şi privilegii, câte sânt acordate* **prin concordat** *bisericii catolice, şi că Vaticanul vrea să-şi asigure pe această cale într'o ţară ortodoxă favoruri, de care nu se bucură nici în ţări curat catolice. —*

La fel se petrec lucrurile **şi în România:** *O neîntârziată denunţare, a concordatului actual, am cerut-o şi o vom cere cu toată stăruinţa.*

Crucea simbol al siguranţei. Cu prilejul unei festivităţi recente lângă *o troiţă* din Cernăuţi, distinsul primar de acolo, dl profesor universitar **Dr. D. Marmeliuc,** a rostit o remarcabilă cuvântare despre păstrarea tradiţiilor româneşti, zicând:

„Se ridică Cruci la răspântii de drumuri, se ridică Cruci care sânt pentru noi cel mai viu simbol al credinţei strămoşeşti, se ridică Cruci care înseamnă pentru noi cea mai puternică şi cea mai concretă afirmare că de veacuri am dăinuit şi vom dăinui pe aceste meleaguri cari au fost o clipă cotropite de străini. Această troiţă care străjueşte în partea de Miază zi a oraşului ca o sentinelă credincioasă, răsărită din dragostea noastră pentru glie, îşi va avea în curând perechea ei, pe care o vom ridica în partea de Miază noapte a oraşului. Crucea este pentru noi un simbol al siguranţei. Crucea veghează asupra noastră a tuturora, şi de aceea ne-am gândit să ridicăm Cruci şi troiţe care să vegheze asupra oraşului nostru"...

Ce se petrece în Palestina?

După ştiri din străinătate, şi în deosebi pe urmele unor preţioase constatări ale ziaristului D. Remenco, dela un organ de propagandă naţională creştină, oferim cetitorilor noştri câteva interesante lămuriri asupra evenimentelor palestinene, importante pentru creştinismul în general şi pentru ortodoxia noastră în special.

Sfintele locuri din Palestina, şi mai ales cele din Ierusalim, în frunte cu Mormântul Domnului Isus Hristos, sânt valori pentru care s'au făcut atâtea războaie ale creştinilor cu popoarele musulmane şi s'a vărsat atâta sânge pentru dreptul de a le avea în posesiune.

Oare ele şi-au pierdut de atunci ceva din farmecul lor mistic, atât de puternic şi atrăgător, încât oamenii îşi lăsau familiile, patriile şi tot ce li-a fost mai scump şi se înregimentau în detaşamentele cruciaţilor, cari cu Hristos în inimă şi cu spada în mână asaltau fortificaţiile musulmane în Palestina?

Nu, nimic nu s'a schimbat de atunci, şi Sfintele Locuri nu şi-au pierdut farmecul lor religios pentru creştinii adevăraţi: Ele nu sânt simple obiecte ale ştiinţei istorice, nu sânt nici simple monumente arheologice, şi nici măcar simple simboale estetice nu sânt, căci au fost şi rămân templuri vii în care arde veşnicul foc al credinţei noastre creştine.

Sfintele Locuri sânt acele rămăşiţe materiale, care ni-au rămas din vremea sfintei Intrupări a Domnului, şi nu va obosi lumea creştină să vină aici pentru ca în mijlocul ruinelor sacre să se închine Mântuitorului Hristos.

Pentru acei cu harul Sfântului Duh în suflet, Sfintele Locuri şi-au păstrat valoarea lor spirituală, pe care ele au avut-o din momentul ce sfântul picior al Domnului a călcat acest pământ...

Astăzi, când se încearcă o nouă formă de existenţă politică pentru Palestina interesul lumii creştine pentru această ţară ar trebui să fie în deosebi de mare.

Experienţa guvernării engleze asupra acestei ţări, pe baza unui mandat al Ligii Naţiunilor, n'a reuşit. Incercarea de a transforma Palestina într'un stat naţional evreesc sub protectoratul Angliei a dat greş. Arabii musulmani au organizat o rezistenţă, care a silit pe englezi să revizuiască politica în Palestina. Se proectează acum o împărţire a Palestinei în două state autonome: unul evreesc şi altul arab; o a treia parte a Palesti-

---

de alta parte, Ierarhia sârbească, dintre cari focuri nici unul nu putea să vadă bucuros tendinţele naţionale româneşti, care înmugureau aici dela sine, de pela sfârşitul veacului precedent. In asemenea împrejurări, putem spune cu cuget împăcat, că oficialitatea eparhială dela Arad nu numai că-şi făcuse şi-şi făcea frumos datoria culturală românească, ci mai mult chiar: *ea trecea pe dinaintea Blajului, împotmolit în păcatele antinaţionale ale lui Ioan Leményi episcopul deacolo, şi apuca, binişor în timp, pedinaintea românească ţinute dela 1842 a Consistorului dela Blaj, în chestia de apărarea limbii româneşti.*

Care, anume, erau stările din Ardeal şi, în special, din Blajul lui I. Leményi din deceniul ce ne preocupă? Facem această încisă acì. La 1830 murea episcopul Ioan Bob, iar celce avea să-i urmeze în scaun — şi a ajuns, nu fără legătură cu ceeace spunem aci — şi-a îngropat înaintaşul cu *predică ungurească, pe care a rostit-o el însuşi, în catedrala mitropolitană dela Blaj.* Iar ajuns episcop, Ioan Leményi a purtat pe conştiinţă şi alte rătăciri naţionale: de a-şi fi pus clerul să repeţească, la sinodul din 1838, jurământul politic al „celor trei naţiuni făcut anume asupra românilor, adecă îşi conjura şi clerul sărbătoreşte asupra românilor fiilor săi sufleteşti, tocmai în anul în care episcopul Aradului purta luptă pentru limba românească. Aşa fiind, stăruinţele româneşti dela Arad erau stângenite din două fronturi: mai pe de parte prin pilda rea a bisericii unite din Ardeal şi, mai de aproape, prin dificultăţile locale cu autorităţile ungureşti, secondate de politica, de limbă şi de catolicizare, a episcopiei uniete dela Oradea.

Papiu Ilarian ne spune despre românii din ţinutul Crişului — şi aluzia se face în special la ţinutul Bihorului — că „dela Menumorot încoaci n'au mai arătat semn de viaţă naţională. Departe să se opună ungurismului: ei îmbrăţişau ungurismul cu căldură, dela episcop la vale, trecând prin cler, prin nobilime, prin inteligenţă (intelectuali), până la unele sate, *unde începuseră a cânta şcolarii români dela sate, în bisericile româneşti «Keresztények sirjatok», o cântare a ungurilor catolici.* De aceea aceşti români nu formară „nici o opoziţie dreaptă împotriva ungurismului".

Acuzaţiunea aceasta e categorică şi transparentă totodată. După dovezile de mai sus despre atitudinile româneşti ale episcopiei ortodoxe dela Arad, acuzaţia vizează tocmai regimul ierarhic şi clerul din *episcopia unită dela Oradea,* cea cu cruciada unionistă dela 1834. In special urmaşul în scaun al lui Samuil Vulcan, care fu episcopul *Vasile Erdélyi* — unul din cei doi „misionari" din anul de zarvă unionistă — ne este înfăţişat în condiţii prea puţin prielnice sub raportul intereselor româneşti. Aşa se putu, ca la românii din ţinutul Crişului să se remarce şi prin bisericì româneşti — cari, firește, nu erau ortodoxe — anumite „cântări ungureşte de ale popistaşilor".

Insuşi episcopul *Samuil Vulcan* ne dă un preţios indiciu în privinţa aceasta, prin corespondenţa sa oficială cu comitatul Arad, *exclusiv în ungureşte* — faţă de corespondenţa exclusiv latinească, din aceeaşi vreme, a episcopilor dela Arad, în vreme ce, cu judeţul Timiş de pildă Samuil Vulcan coresponda latineşte. Acordul, eclesiastic şi politic — în senz catolicizant şi pentru satisfacerea aspiraţiilor ungureşti prin aceea propagandă de catolicizare — era, deci, uşor de înţeles, dar... mai greu de realizat, din pricina acelei puternice împotriviri, pe care au deslănţuit-o *oficialitatea eclesiastică ortodoxă şi conştiinţa ortodoxă a poporului român arădan,* care s'a arătat mai puternică decât tovărăşia de interese, pe care o menţionarăm.

Dar, pentruca să nu ni se poată face reproş, că procedăm unilateral înfăţişând proba de mai sus cu privire la predilecţia lui Samuil Vulcan şi a curtenilor săi pentru limba ungurească în cele oficiale, adăugăm, că avem probe şi despre fostul „misionar" şi mai apoi urmaş în scaunul episcopesc, ridicat şi la treapta de baron, care era *Vasile Erdélyi.* Acesta adică nu se mulţumea numai cu succesele maghiarizării printre românii unieţi dela periferia nord-vestică a eparhiei sale ci, dupăce făcuse proseliţi şi în câteva sate pur româneşti din judeţul Aradului, începe a coresponda cu aceste sate *în ungureşte,* el şi vicarul său, şi să încurajeze în oarecare chip însăşi predica ungurească în eparhia sa.

*

Până aci, din cartea părintelui Gh. Cluhandu. Iar acum, tot prin osteneala şi bunăvoinţa Sf. Sale publicăm trei specimene de *corespondenţă oficială ungurească,* şi din partea episcopului Vasilie Erdélyi urmaşul lui S. Vulcan, datând din 1845 în chestii şcolare şi bisericeşti.

Iată documentele:

Oradea: 19 mai 1845.

Prepositul vicar episcopesc g.-cat. Ioan Cornely corespondează cu protopopul şi preoţii uniţi din judeţul Aradului (Selăgeni), în chestiuni şcolare. în limba maghiară.[1]

29 szám.

Nagyon Tisztelendő Alesperes, és kerületbéli Oskolai Felügyelő úr! Kristusban szeretett Paptársam!

A váradi oskolai kerület igazgatóságnak ·|. alatt másolatban meléklet leveléből bővebben megláthatja Czimzet Uraságod, miként felsőbb oskolákban tanuló ifjuság számszerénti összes jegyzékét az Oskolákat a, b, c, rendén összeirván, minden évben julius utolsó napjáig, ha mindjárt a vizsgálatok később történek is, az előmenetelekről adatni szokott értesitvények bemutattása előtt okvetetlenül oda felterjeszszem.

Ennek következtében hivatalossan felszollitom Czimzet Uraságodat mint a kerületbéli nemzetti oskolák felügyelőjét, hogy az emlitett kivánt öszes jegyzéknek,

[1] Copiat din „Protocolul Ţircularelor", fost la biserica ortodoxă din Sălăgeni, care se unise la 1854, de silă, iar mai apoi s'a lăpădat de unaţie.

nei urmează — după cum se anunţă — să rămâie sub directa dominaţiune engleză.

Ce va fi cu Locurile sfinte propriu zise, şi în special cu Ierusalimul, — nu se ştie încă. In tot cazul un creştin nu poate rămânea indiferent faţă de soarta viitoare a Sfintelor Locuri: vor trece ele în statul arab, sau statul evreesc, sau vor rămânea sub dominaţiune engleză.

In tot cazul o dominaţiune musulmană, ori evreiască, n'ar fi dorită pentru noi, deoarece nici unii, şi nici alţii cu interesele lor specifice politice şi comerciale în Palestina, n'ar putea garanta libertatea cultelor creştine.

Biserica ortodoxă şi împreună cu ea toţi credincioşii nu pot să rămâie indiferenţi faţă de evenimentele ce se petrec în Palestia în momentul când se hotăreşte soarta acestei ţări, atât de scumpă fiecărui creştin. Bisericile ortodxe trebue să urmărească cu cea mai mare atenţie desfăşurarea evenimentelor din Palestina, intervenind la nevoie, unde ar trebuì pentru a se asigura în felul acesta drepturile ortodoxismului în ţara Sfintelor Locuri.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cercul preoţesc Ocna-Sibiului. — Opera misionară ce o săvârşim, sub părintească îngrijire a I. P. Sfinţitului Mitropolit *Nicolae* în cercurile religioase preoţeşti, aduce zi de zi roade tot mai îmbucurătoare.

Serviciul în sobor strânge în jurul bisericilor pe toţi credincioşii parohiilor. Predicile şi conferinţele preoţilór, pregătite din vreme şi după necesităţile sufleteşti ale enoriaşilor, sânt ascultate tot cu mai mult interes.

Cercul religios *Ocna-Sibiului*, după experienţă de câţiva ani, şi-a alcătuit un program de muncă şi pentru anul 1937.

Activitatea şi-a început-o în parohia *Mândra*. Pr. Pavel *Alisie* din Slimnic la priceasnă rosteşte o înălţătoare predică: „Datoriile mirenilor faţă de biserică", arătând rolul bisericii în frământările sociale ale clipelor ce le trăim, precum şi datoriile pe care fiecare mirean trebue să le împlinească faţă de această sfântă Instituţie. La finea sfintei liturghii Pr. *Teofil Roşca* din Ocna-Sibiului îşi desvoaltă conferinţa: „Grija ce o poartă biserica faţă de mireni prin preoţie".

După Mândra urmează parohia *Loamneş*. Biserica nu e de ajuns de încăpătoare pentru poporul adunat. Predică părintele *Pavel Alisie* din Slimnic despre: Ce cere biserica dela femeea creştină de azi, — arătând că lumea femeii *e casa*. Din casă, de lângă leagăn, mamele cele adevărate au cârmuit şi cârmuesc lumea. Chemarea femeii este de a fi soţie şi mamă. Ea are să cultive virtuţile în familie în duh creştinesc, păstrând legătura cea mai strânsă faţă de biserică şi neam, după pilda femeilor virtuoase din trecutul neamului nostru.

Urmează conferinţa părintelui *Teofil Roşca:* „Chipuri de femei creştine". Conferenţiarul, amintind credincioşilor viaţa fără de prihană, plină de dragoste faţă de legea lui Hristos a marilor femei creştine, constată că şi în sânul neamului nostru s'au aflat astfel de femei şi mame, care prin îngrijire deosebită creştinească au deschis cărare spre glorie fiilor lor.

Fiind şi Săptămâna mamei şi a copilului, inaugurată la stăruinţa M. Sale Regina Maria, face apel călduros la mamele române, îndemnându-le, ca pe lângă îngrijirea trupească, să dea fiilor şi ficelor lor şi hrana sufletească a credinţei, a dragostei şi a luminei creştineşti.

După masă, conferenţiază părintele *Cornel Doroca* din Ruşi: „Biserica, mama noastră". Conferenţiarul arată rolul de căpetenie ce-l are în special biserica noasiră ortodoxă, care singura a păstrat neschimbată întreaga învăţătură a lui Hristos:

Ea ne chiamă şi azi la sânul său, spre a ne alina durerile, a ne însenina gândurile şi a ne întări voinţa spre a putea merge hotărâţi pe drumul croit de Intemeietorul ei. — *Coresp.*

*

Cercuri religioase. — Preoţimea cercului religios *Rapolt*, din protopopiatul Geoagiu, s'a întrunit în prima sa conferinţă în parohia Bobâlna, la praznicul „Naşterii Sf. Ioan Botezătorul".

Credincioşii, cunoscând că la acest praznic vor avea fericirea să asculte cuvinte de învăţătură dela mai mulţi cucernici preoţi şi că se împlineşte un an dela trecerea la cele veşnice a iubitului lor păstor, Petru Lula, dela primul dangăt de clopot vin pâlcuri-pâlcuri, îmbrăcaţi în haină de sărbătoare să asculte sf. slujbă. Frumoasa şi măreaţa biserică părea neîncăpătoare.

La priceasnă predică părintele *V. Florea* despre evanghelia zilei, scoţând în relief virtuţile sfântului Ioan şi dându-l drept pildă de urmat credincioşilor, iar la sfârşitul sfintei liturghii vorbeşte părintele *Adam Marcu* despre unaţie. Intr'o predică reuşită arată rătăcirea fraţilor din strana stângă şi că ar fi momentul să nu persiste în rătăcire şi să se întoarcă la matcă.

Se slujeşte apoi parastas întru memoria preotului Petru Lula. Acì se observă prezenţa dlor Dr. Aurel Vlad fost ministru, Dr. V. Boroş advocat, Cornel Mihailă directorul băncii „Ardeleana", Dr. I. Todea, Remus Florea etc., precum şi dnele Guia şi Mihailă.

La sfârşitul slujbei părintele *Alexandru Iacobescu*, în cuvinte bine alese, invoacă memoria neuitatului.

Credincioşii, unşi apoi cu unt de lemn, se întorc mângâiaţi şi întăriţi sufleteşte către casele lor, iar preoţii trec în şedinţă intimă, unde se fixează întrunirea cea mai apropiată: în parohia Rapoltel. — Pr. *Alex. Iacobescu.*

*

— Duminecă 16 Iunie c., precum şi a treia zi de Rusalii din acest an, cercul pastoral al preoţimii din protopopiatul *Cohalmului*, de sub preşedinţia C. S. părintelui I. Buzea-Dacia, şi-a ţinut primele şedinţe în activitatea pastorală din sezonul verii, făcând începătura desfăşurării întregului program de activitate misionară proectat din primăvara anului în curs.

Intâiul cerc s'a ţinut în parohia Dacia, iar al doilea, în parohia Lovnic. La ambele întruniri au participat aproape toţi preoţii cari compun acest cerc pastoral. A luat parte la şedinţe şi P. C. Sa părintele protopop *Alex. Brotea.*

In amândouă parohiile s'au săvârşit sfintele slujbe, în sobor, cu predică şi sfinţirea apei la urmă. Au cuvântat, la Dacia, părintele *I. Florea* despre: „Munca plugarului în lumina sfintei Evanghelii", ear după săvârşirea sfântului Maslu, a predicat P. C. protopop *Alex. Brotea*, cu deosebit efect.

In parohia Lovnic, după sfânta liturghie, a predicat părintele *I. Drăghici*, iar după săvârşirea vecerniei cu sfântul Maslu, părintele *I. Buzea.*

Predicile, slujbele şi întregul program desfăşurat, au fost urmărite, cu atenţie de credincioşi, ţărani şi intelectuali ai satelor. Participarea la sfintele slujbe, prin cântări a societăţii tineretului „Sf. Gheorghe", a fost remarcată pretutindeni.

In casele parohiale locale au urmat apoi discuţiuni de interes administrativ şi pastoral, cu exemple trăite de fiecare preot.

S'a fixat, în urmă, o nouă întrunire a cercului, pentru ziua de Duminecă 18 Iulie c., în parohia *Văleni*-Făgăraş, cu programul ce se va fixa de preşedinte.

Pr. *I. T. Munteanu.*

általam idejekorán teendő elkészíthetésse tekintetéből a felügyelése alatt lévő kerületbéli nemzeti Oskolákban tanuló ifjuságot, az illető lelkész Urak által számszerint össze iratván, ezen összeirást folyó hó következő minden Évben, jóval julius utolsó napja előtt hozzám okvetetlenül beküldeni sziveskedjék.

Ezen kivül a felől is tudósìtàst kérek, hány gyermekek járhatnának 's még sem járnak az iskolába, s mi ennek az oka, és ki légyen a helybeli Földes Ur?

A ki egyébiránt atyafiságos szeretetébe ajánlot szokot tisztelettel maradok
N-Váradon május 19-én 1845
Czimzett Uraságodnak
Krisztusban szeretett Paptársa
Cornely Iános
Prépost és Püspöki Helyettes.

Beiuş, 6 Sept. 1845

Episcopul g.-cat. Vasile Erdélyi, dela Oradea, coresdondează, în chestie bisericească, în limba maghiară, cu protopopul său şi cu parohiile româneşti, trecute la unire, din judeţul Aradului.[2]

817.

Nagyon Tisztelendő Al Esperes Ur!

Az utolso Ország Gyülésen hozott azon Hazai Törvény következtében, mely szerint a Vallási átmenetekről félévenként kéretik fensőbb helyre Jelentést terjeszteni, a menyiben Lelkész Urak tsak egyszerü Jelentèseket tettek, mellyek Táblásalakban szerkezendők az '|. alatt mellékelt pèldányt czimzett Uraságodat avégett közölyük, hogy aszerént az Ország Gyülése betrekesztèsétől, October Hó végéig mindkèt fèlévre különössön a Helvet, vagy Agostai Evangelica Vallásra törtènt átmeneti esetekről kerületbeli Lelkészek Jelentèseit hozzánk mulhatatlanul be mutassa.

Egyéberánt Fő Pásztori áldásunk mellet maradunk Belyényesben an 1845 Évi szept. 6-án
jó akarója
Vazul Püspök

Oradea: 10 Nov. 1845.

Episcopul g.-cat Vasilie Erdélyi dela Oradea corespondează, în chestie bisericească, în ungureşte cu protopopii săi uniţi din judeţul Aradului.[3]

924.

Nagyon Tisztelendő All Esperes és Hivő (?) Ur!

Közelebb hozzánk érkezett a nagy méltóságu magyar királyi Helytartó Tanátsnak e folyó Évi mindszent hava 24-én 38.640 szám alatt kelt kegyes intézvénye által rendeltetvén, hogy nemcsak a Katolica hit(t)ől átpártoltaknak, de azoknak is Táblás Jegyzéke minden fél Évben küldessék fel, kik más Vallasoktól a katolica Anya Szent Egyház kebelébe visszatértek, czimzett Uraságodat fel szolityuk, hogy a meg tértek Táblás Kimutatását a '|. alatt ide rekesztet pèldány szerènt All Esperesi kerületéből egész e folyó Évi December 10-ig mulhatatlanul minden fél Évre különösön szerkezve ide bé mutassa, kerülete lelkészeit hivatali pontoságra figyelmeztetvén.

Kelt N-Váradon az 1845 Évi 9-ber hó 10-én
jó akarója
Vazul Püspök

[2] Copiat din acelaş „Protocolul Ţircularelor".

[3] Ibid.

Nr. 6781—937 (45) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Balşa**, cu filia **Galbina**, protopresbiteratul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială: *a)* grădină, cca 2 jugăre. Folosirea cimitirului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3 parte pe care o folosesc cantorul şi crâsnicul.
3. Simbrie: dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe porumb sfărâmat.
4. Locuinţă în natură (Casa parohială absolut nouă).

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referenţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 15 Iulie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral.

Comunicat

Comandantul Falanjei străjerilor organizează pe sate fetele de 14—21 ani, spre a pune în aplicare un program practic gospodăresc, social şi cultural. Se dă îndemn soţiilor de preoţi să participe la lucrările acestei organizaţii folositoare.

Sibiu, la 17 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în 14 l. c. la băile Carlovy Vary, în Cehoslovacia, pentru căutarea sănătăţii, — spre a se înapoia, la începutul lunei viitoare, la reşedinţa Sa.

Meritată aniversare. Slujitorii altarului din protopopiatul *Agnita*, întruniţi recent în conferinţă preoţească, înainte de a trece la îndatoririle oficiale, şi-au ţinut de datorie să-şi manifesteze sentimentele de dragoste şi de aprecierea a activităţii fostului lor şef tractual, venerabilul protopop *Ioachim Munteanu*, care în anul curent îşi sărbătorise a 90-a aniversare a zilei sale de naştere. Pentru toate aceste bune sentimente, sărbătoritul care a păstorit la Agnita 18 ani (din 20 April 1906 până în 2 Iulie 1925), a exprimat printr'un act de recunoştinţă călduroase mulţumiri atât Prea Cucernicului protopop actual Emil Păcală, cât şi Cucernicilor fraţi preoţi, participanţi la conferinţa tractuală.

Al 5-lea târg de mostre al *Sibiului* se inaugurează Marţi, în 20 Iulie 1937, ora 11, în prezenţa dlui ministru de industrie şi comerţ. Se acordă reducere pe C. F. R. din 20 Iulie până la 10 August. Direcţia târgului de mostre, Sibiu, stă la dispoziţie pentru orce informaţiuni.

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din *Cincşor*, protopopiatul Făgăraş, în numele consiliului parohial şi al adunării parohiale aduce călduroase mulţămiri familiilor: *Silviu Ţeposu* insp. general şcolar, *Dr. Emil Ţeposu* profesor universitar Cluj, şi *Ioan Cioran* administrator financiar Sibiu, — pentru frumoasele donaţiuni făcute parohiei, întru amintirea neuitaţilor preotul Gheorghe şi preoteasa Ana Ţeposu. Donaţiunile constau din două frumoase sfeşnice de peatră cu tablă de marmoră albă; 4 kg. lumânări de ceară şi donaţiune în numerar Lei 15.000 (cincisprezecemii lei).

Credincioşii din parohie, adânc recunoscători, roagă pe bunul Dumnezeu să dăruiască binevoitorilor, sănătate şi prosperitate. — Pr. *Ioan Tudur.*

S'a făcut, săptămâna aceasta, botezul ortodox al prinţului moştenitor bulgar Simeon, — şi, minune, Vaticanul nu s'a cutremurat...

O „pagină a Bisericii" vedem că s'a întrodus şi în organul partidului naţional-ţărănesc, în *Dreptatea*, — pagina bine îngrijită de Pr. *Dim. Rădulescu* din capitală, având colaborarea mai multor preoţi, apărători şi slăvitori ai sfintei noastre biserici ortodoxe.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 18 Iulie 1937, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ;* ear Marţi, 20 Iulie (Prorocul Ilie) va predica tot păr. consilier *Tr. Scorobeţ.*

Primăria municipiului Sibiu face cunoscut celor, interesaţi, că în viitor nu se pot închiria camere pe seama elevilor şi elevelor de şcoală fără aprobarea prealabilă a *Oficiului de ocrotire.* Locuitorii municipiului Sibiu cari vor să închirieze camere pe seama elevilor şi elevelor de şcoală, au să le anunţe până în 15 August 1937 la primărie (camera Nr. 22) indicând adresa exactă, pentruca oficiul să-şi poată procura referinţele necesare despre camerile de închiriat. Camerile, găsite corespunzătoare din punct de vedere igienic, vor fi cuprinse într'un tablou şi trimise direcţiunilor şcolare spre luare la cunoştinţă şi comunicare cu părinţii elevilor. Ceice nu vor respecta aceste dispoziţii, vor suferì rigorile legii.

Poşta redacţiei

Pr. *Il. V. F.* în *A-Ş.* V'am răspuns prin poşta ceealaltă.

I. Al. I. Lipsa de bunăcuviinţă, în aceeaş materie, e prea ştiută. Caravana merge înainte fără a remarca.

Nr. 6870.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu a împlinit un deceniu de existenţă. Infiinţată din partea Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, ea avea menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi. Vreme de 10 ani, şcoala şi-a priceput şi s'a achitat cu vrednicie de misiunea ei înaltă. Inafară de cântarea bisericească, elevii ei au primit şi multe cunoştinţe religioase şi au avut prilejul nimerit să deprindă câte o îndeletnicire practică. Aceasta, în baza programului şcoalei, care prevede cursuri de învăţătura albinăritului, pomăritului, tâmplăriei ş. a. Datorită acestui complex de fapte frumoase, parohiile noastre — multe din ele — au cântăreţi ceruţi de vremurile actuale, iar unele din satele ardeleneşti au conducători de cor vrednici să fie apreciaţi.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu păşeşte în al doilea deceniu al existenţei sale. Ea se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii cari doresc să fie primiţi în această şcoală, pentru anul şcolar 1937/38, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite cu documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere;

2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare);

3. Certificat de moralitate şi recomandat de parohul local;

4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale...

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etatea de 15 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 29 şi 30 Septemvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor locui în internatul şcoalei.

Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual, plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 cu ocazia înscrierii, rata a doua de Lei 2500 la Crăciun, iar rata a treia de Lei 2500 la Paşti.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare cu 1 April 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinute din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a cîti acest aviz credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndruma părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare să le asigure din casieria parohială un salar potrivit;

b) cântăreţii cu diplomă, din parohiile cu cântăreţi bătrâni, să fie angajaţi ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, consiliul parohial având obligaţia să le asigure partea corespunzătoare din uzufructul sesiei cantorale;

c) la bisericile unde postul de cântăreţ devine vacant, nu se va mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Unde parohiile noastre dispun de numerar şi se vor afla tineri săraci, dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, preoţimea noastră în înţelegere cu consiliul parohial să voteze taxa de întreţinere din lada bisericii.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 2072—937 (43) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ormeniş,** din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 8 jug. cad. arător.
3. Locuinţă în casa parohială; cu supraedificate.
4. Trei (3) stânjini de lemn de foc din pădurea parohiei, aduse acasă de către credincioşi.
5. Câte una ferdelă (de 20 l.) de grâu dela 40 familii, câte una de porumb dela 30 familii romi, iar dela restul romilor câte una zi de lucru.
6. Stola obişnuită în parohie.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Sfântul Gheorghe, iar prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Oficiul protopopesc ortodox român Sfântul Gheorghe în înţelegere cu cons. parohial.

Sf. Gheorghe, la 1 Iulie 1937.

Aurel Nistor
protopop

Anunţ de licitaţie

Deoarece prima licitaţie n'a reuşit, oficiul parohial din comuna Vârghiş, jud. Odorhei, de comun acord cu credincioşii din comunele Doboşeni şi Filia, în baza aprobării Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 3397/1937, dă în întreprindere pentru a doua oară prin licitaţie publică, cu oferte închise şi supraoferte verbale, lucrările de construcţie ale bisericilor din Doboşeni şi Filia.

Licitaţia se va ţinea la *22 Iulie 1937* ora 3 p. m. în biroul oficiului parohial din Vârghiş, unde se vor putea vedea zilnic planurile, devizele şi caietele de sarcini.

Ofertanţii deodată cu ofertele, vor depune o garanţie de 5% în numerar sau efecte de stat calculate la cursul zilei.

Vârghiş, la 11 Iulie 1937.

Pr. **Ioan Popa**
paroh.

(44) 1—1

Nr. 5726—1937 (40) 2—3

Concurs

Adunarea eparhială din anul 1936 a decis pregătirea unei monografii a Bisericii ortodoxe ardelene în timpul păstoririi arhiepiscopului şi mitropolitului Ioan Meţianu care a condus destinele Bisericii noastre, cu mult tact şi înţelepciune în vremuri de grea cumpănă.

Această lucrare va avea să zugrăvească icoana bisericii noastre la sfârşitul dominaţiunii străine, şi opera de rezistenţă organizată prin biserica naţională şi prin aşezămintele ei în contra asupririi maghiare.

Pentru pregătirea acestei lucrări se publică concurs până la 31 Decemvrie a. c. şi se învită cei doritori de a compune această lucrare a arăta planul lucrării şi condiţiunile de executare.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a încredinţa executarea lucrării celui mai destoinic concurent. Lucrarea se va tipări de către Consiliul arhiepiscopesc, dându-i autorului remuneraţie corespunzătoare. Lucrarea va fi pezentată Consiliului arhiepiscopesc în manuscris până la 31 Ianuar 1939.

Sibiu, din şedinţa plenară dela 18 Iunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 73—1937 prot. (34) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Sibiu** — suburbiul inferior I, din protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială în bună stare.
3. Sesiune parohială 16 jugăre.
4. 5 stânjini lemne de foc dela primăria municipiului Sibiu.
5. Stola din parohie.

Cererile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu; iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 5454—1937.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţă, că sânt vacante următoarele catedre şi ore de religie:

I. Catedra de religie dela liceele de băeţi din: Odorhei şi Blaj, dela şcoala normală de băeţi din Cristur, şi dela şcoala normală de fete din Tg. Săcuesc.

II. Ore de religie vacante la:

1.	Liceul de fete Sighişoara	11 ore
2.	„ „ „ Deva	11 „
3.	„ comercial băeţi Sibiu	6 „
4.	„ comercial băeţi Haţeg	2 „
5.	„ comercial fete Sibiu	5 „
6.	„ comercial fete Braşov	4 „
7.	Gimnaziul mixt Tg. Săcuesc	6 „
8.	„ băeţi Satulung	8 „
9.	„ mixt Haţeg	8 „
10.	„ fete Odorhei	4 „
11.	„ băeţi Hunedoara	8 „
12.	„ mixt Sebeş	8 „
13.	„ mixt Mediaş	8 „
14.	„ fete Făgăraş	8 „
15.	„ mixt Lupeni	8 „
16.	„ mixt Sălişte	8 „
17.	„ mixt Miercurea Ciuc	8 „
18.	„ indust. fete Petroşani	4 „
19.	„ „ fete Dumbrăveni	4 „
20.	„ „ fete Satulung	4 „
21.	„ „ fete Hunedoara	4 „
22.	„ „ băeţi Sibiu	2 „
23.	„ „ băeţi Odorhei	2 „
24.	„ „ băeţi Deva	2 „
25.	„ mixt Diciosânmărtin	5 „
26.	Şcoala tehnică aeronautică Mediaş	3 „
27.	„ menaj Sălişte	4 „
28.	„ menaj Braşov	4 „
29.	„ de ucenici Sibiu	3 „
30.	„ de ucenice Sibiu	2 „
31.	„ de ucenici Sighişoara	3 „
32.	„ „ „ Hunedoara	3 „
33.	„ „ „ Orăştie	3 „
34.	„ „ „ Sebeş	4 „
35.	„ „ „ Mediaş	2 „
36.	„ „ „ Făgăraş	2 „
37.	„ „ „ Sălişte	3 „
38.	„ „ „ Braşov	6 „

Doritorii de a ocupa vreuna din catedrele vacante sau a face ore vacante de religie, îşi vor înainta cererile la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, până la data de cel mai târziu 1 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 302—1937 (41) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună şi toate dependinţele economice (şura în curs de edificare).
3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de păşunat pentru ori câte vite va avea preotul şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoţite de autorizaţia Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna.

Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Preot Inocenţiu Tiruţa
adm. protopopesc

Nr. 418—1937 (35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa primă din **Viştea de jos,** protopopiatul ortodox român Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.
3. Casă parohială nu există.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, împreună cu concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie, la oficiul protopopesc ortodox român Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 24 Iunie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 6665/1937 1—3

Concurs

La *secţia de băeţi a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* este vacantă cu începerea anului şcolar 1937/38 *catedra de limba franceză.*

Doritorii de a ocupa această catedră, vor înainta până la 31 Iulie c. cerere adresată *Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu,* la care cerere vor anexa: 1. actul de naştere, 2. actul de botez, 3. certificate despre studiile de specialitate, 4. certificate de serviciu şi alte acte recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 105 1937 (38) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de primcântăreţ la biserica ortodoxă română din oraşul **Deva,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt următoarele:

a) Salar lunar dela parohie 1200 lei, până la trecerea postului în bugetul statului.

b) Sesie cantorală: 2 jugăre pământ arabil, în hotarul oraşului Deva.

c) Stola cantorului uzitată în parohie.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile însoţite cu extraş de naştere, certificat de cetăţenie, certificat de studii, dovada satisfacerii serviciului militar, certificat de moralitate dela oficiul parohial al domiciliului şi diploma de cântăreţ bisericesc, în terminul concursului, la oficiul parohial ortodox din Deva, având a se prezenta în vreo Duminecă ori zi de sărbătoare la biserică spre a-şi arăta dexteritatea în tipic şi cântări, precum şi a fi examinat de o comisie instituită în acest scop.

Se observă, că la acest post de cântăreţ, vor putea fi aleşi numai absolvenţi ai şcolilor noastre de cântăreţi, de preferinţă cea din Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului parohial dela 14 Mai 1937.

Preot **Nicolae Duma**
preş. cons. parohial.

Văzut:

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei:

Iosif Morariu
prot. adm.

Nr. 262 - 1937 (36) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Băcăinţi,** protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială, cu dependinţe economice, în stare bună.
3. Sesiune parohială, veche: 4 jugăre 1400 st. p. arător, provenit din reforma agrară 5 (cinci) jugăre arător, grădini 1 jug. Folosirea cimitirului în extindere de 1 jug. 800 st. p.
4. Una parte de lemne din Composesoratul comunal şi una dela comuna politică. Tăiatul şi transportul lemnelor priveşte pe preot.
5. Stola obişnuită în tract.
6. Simbria obişnuită în parohie.

Concurenţii la acest post îşi vor înainta cererile de concurs în termenul fixat, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliului Arhiepiscopesc de a putea concura.

Cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referinţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 1 Iunie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu 25 Iulie 1937 Nr. 30

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

La încheierea anului școlar în Academia teologică

Solemnitatea aceasta, prin care încheiem un nou an de activitate școlară în instituția noastră, are mai cu seamă două rosturi frumoase și folositoare: unul este să mulțumim lui Dumnezeu că ne-a ajutat în munca pe care am desfășurat-o în cursul anului, profesori și studenți la un loc, cu dragoste și sfânt entuziasm. Cu haina și cu sufletul în sărbătoare, ne lăsăm inundați de fericirea lină că ne-am putut împlini încă un an datoria de muncitori cinstiți și rugăm pe Dumnezeu ca de pe urma lucrării noastre să facă să răsară roade binecuvântate în viața Bisericii și a neamului nostru.

Al doilea rost al acestei solemnități este ca să recapitulăm puțin învățămintele ce ne-au rămas din cursul unui an de învățătură și experiență. Căci ele trebue să se poată reduce la câteva principii pe cari să ni le întipărim bine în inimă cu valoare de îndemnuri pentru viitor. E necesar acest lucru mai ales pentru cei cari pleacă definitiv din școală spre a se înrola în armata slujitorilor și propovăduitorilor lui Isus Hristos.

Iubiți studenți!

Noi cari am avut oficiul de mare răspundere de-a vă ajuta să vă pregătiți pentru sfințita misiune a preoției, am fi nespus de fericiți dacă am fi reușit să vă obișnuim a vă simți în majoritatea clipelor vieții în fața lui Isus Hristos și cu fața către El. Am fi fericiți dacă am ști că din multele noastre cuvinte — uneori cu pretenții de mare știință — ați văzut ridicându-se drept, stăpânitor și viu pe orizontul privirii voastre Acela pe care nu l-am putea servì cu folos, cu spor și cu fericire, decât atunci când l-am simțì ca Domn exclusiv al nostru în tot ce facem. Vă asigurăm că n'am avea nici o mulțumire, dimpotrivă ne-am simți foarte apăsați, dacă am ști că între noi și voi — atunci când oficiam la catedră — nu cobora și nu apărea măcar uneori Acela care s'a coborât între oameni, așa încât noi să ne ștergem cu totul înapoia lui. Dacă dela orele noastre n'ați duce cu voi decât chipul nostru, am rămânea întristați, oricât de frumoase și de onorabile ar fi amintirile și părerile în cari v'ar rămânea încadrat chipul sau talentul sau știința noastră.

V'am mai spus adesea: nu mântuește știința, oricât de înaltă ar fi ea și oricât ar ajuta la îmbunătățirea condițiilor materiale ale vieții; nu mântuesc oamenii, oricât de proeminenți ar fi ei, ci mântuește singur Dumnezeu când este pentru noi nu o teorie, nu un obiect de gândire, ci persoană vie în fața noastră. Când este El viu în fața noastră suntem tari oricât ar fi puterile noastre omenești de mici și oricât ar fi de mari dușmanii noștri și de grele împrejurările în cari ne aflăm. Cu El în fața noastră vom ști ce să vrem și ce să facem oricât de puțină știință am avea; vom izbândì în orce lucrare, oricât ar clătina oamenii din cap când o începem.

«*Duceți-vă cu Dumnezeu!*». Cuvântul acesta al poporului nostru îl întrebuințez în acest moment, atrăgându-vă atențiunea asupra imensității de putere ce se cuprinde în el atunci când ne silim să-l realizăm. «Duceți-vă cu Dumnezeu» în mijlocul poporului nostru. *Unde întrați să între Dumnezeu, cine vă întâlnește să întâlnească puțin și pe Dumnezeu.* Aceasta să vă fie maxima vieții. Să vă întrebați după fiecare contact cu un om: făcut-am de astădată să se întâlnească acest om puțin cu Dumnezeu?

Să nu fiți martori ai lui Dumnezeu numai Dumineca. Și să aveți grije să nu cumva să faceți să rămână privirile oamenilor numai la voi și la frumusețea mărturiei voastre. Desvăluiți fața lui Dumnezeu în fiecare clipă când are cine s'o privească și voi dați-vă la o parte. Sunt multe lucruri cari țin pe Dumnezeu ascuns din fața oamenilor. Sunt grijile lor materiale, ambițiile, patimile, indiferentismul lor, cari pun albeață groasă peste conștiința lor. Dar oricât de groase ar fi aceste straturi de opacitate, ele se îmoaie și cad topite atunci când prin graiul și privirea ta caldă ațintite drept în fața fiecăruia pătrunde în inima lui însuși focul privirii lui Dumnezeu. De Dumnezeu nu se vorbește cu ocoluri. Ci deadreptul. Mai ales atunci vei reuși. Cu condiția însă că să-l simți pe Dumnezeu în fața ta când vorbești și prin aceasta vorba ta să pornească chiar din inima ta și drept în inima celui căruia i-l arețì. Dacă vorbești fără ca să-l simți pe Dumnezeu în fața ta, nu vei reuși să-l faci pe altul să-l simtă în fața lui.

Acesta e lucrul esențial care trebuia să vi-l spun în această clipă de despărțire. Faceți-ne în misiunea voastră, care începe, bucuria să vă vedem conștienți de prezența și ajutorul lui Dumnezeu celui viu.

Incolo aveți răbdare în mijlocul neajunsurilor vieții. Nu descurajați niciodată orice s'ar întâmpla. Chiar dacă roadele muncii voastre nu se arată multă vreme, chiar dacă vă încearcă multe insuccese, nu descurajați. Păstrați-vă râvna întreagă și nestinsă. Roadele muncii pot apărea târziu dar cu atât mai bogate.

Aceste recomandări cred că vi le-ar putea repeta și ilustra cu un material de suficientă experiență și absolvenții de acum 10 ani ai Academiei noastre. Ei se află la fericita vârstă când avântul bărbătesc se împletește armonios cu destulă experiență și maturitate.

N'ați putea contempla un mai bun exemplu de deplină răsplătire a vredniciei din partea societății și a lui Dumnezeu decât privind acest rând de absolvenți cari se pot mândri de pe acum că au dat Bisericii dintre ei un episcop lăudat și iubit, pe P. Sf. Nicolae al Orăzii, un profesor de teologie, un strădalnic misionar și o seamă de preoți vrednici și destoinici. Salutându-i pe toți cu dragoste în mijlocul nostru, în numele acestei Alma Mater care le-a umplut sufletul cu ideal, mă gândesc ce fericită și mândră ar fi Academia «Andreiană» să vadă ridicându-se din fiecare rând de absolvenți astfel de bărbați de seamă.

Apropiindu-mă de încheierea acestui cuvânt se cuvine să adresez profundele și respectuoasele mulțumiri ale noastre ale tuturor I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, patronul și părintele iubit al instituției noastre, care s'a interesat de-aproape de mersul ei și în anul acesta îndrumând-o și ajutând-o împreună cu Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc în toată bună vremea. Profesori și studenți îi păstrăm cele mai devotate sentimente de fii buni, recunoscători și devotați, asigurându-l că ne vom da toată silința să-l facem bucurie prin munca noastră plină de râvnă în slujba Bisericii. Căci știm că aceasta este singura bucurie pe care i-o putem face.

Cu acestea urând celor cari pleacă succes și mulțumire duhovnicească în nobila misiune preoțească, iar celor cari vor revenì la toamnă o bună revedere, anul academic 1936—37 îl declar închis.

Dr. D. STĂNILOAE

FOIȘOARA

Doctrina mântuirii în primele patru veacuri

(1) de Pr. **Ilarion V. Felea**

Introducere

Antichitatea creștină este epoca cea mai însemnată din Istoria Dogmelor. Ca și Sfânta Scriptură, Tradiția primelor veacuri creștine reprezintă punctul de plecare și temeiul pe care se razimă toate dogmele bisericii. O doctrină religioasă care nu reflectă în esența ei cugetarea creștinismului primar, nu poate afla în biserica Mântuitorului niciodată, nici o justificare. De aceea e foarte firesc, ca toate scrierile autentice ale veacurilor patristice să aibă în documentarea ortodoxiei dogmelor bisericii o valoare egală Sfintelor Scripturi.

Anticipăm că în epoca antiniceană nu întâlnim un spirit de sistem în expunerea dogmelor. Doctrina creștină încă nu fusese supusă discuțiilor și controverselor decât parțial, local și ocazional. Dar întâlnim în schimb în vremea aceea duhul sfinților și sângele martirilor cari confirmă luminos și pecetluește viu și definitiv adevărurile de credință pentru cari ei trăiau și muriau plini de bucurie cerească. Așa încât scrierile răslețe cari ne-au rămas din vremea lor și textele cu privire la mântuire, — dogma unghiulară a religiei creștine, — ne sânt astăzi cu atât mai prețioase întru cunoașterea doctrinară a creștinismului primar, cu cât aproape toate au fost întregite și consfințite cu vieți de sfinți și de martiri.

In paginile ce urmează vom căuta să alcătuim o sinteză asupra soteriologiei după documentele doctrinale ale primelor veacuri dela Hristos, cu următorul cuprins:

1. Mântuirea în Noul Testament.
2. Mântuirea în scrierile părinților apostolici, ale apologeților, scriitorilor creștini și sfinților părinți din veacul II—III.
3. Mântuirea la ereticii primelor patru veacuri.
4. Sf. Atanasie și ortodoxia mântuirii.
5. Mântuirea în operele sf. Părinți din veacul al patrulea.

Evident nu facem o expunere integrală a soteriologiei, ci expunem numai esența ei, adecă dogma răscumpărării sau jertfa de împăcare cu Dumnezeu.

1. Mântuirea în Noul Testament

Taina răscumpărării formează baza dogmaticei creștine. Predica apostolilor și învățăturile bisericii pornesc și se întorc în adâncurile ei.

La început nici n'a existat o deosebire între întruparea Cuvântul și răscumpărare, între cristologie și soteriologie (H. Klee: Manuel des L'Histoire des Dogmes chrétiens, II, p. 2).

După evangheliile sinoptice scopul întrupării Cuvântului și fondul misiunii Sale între oameni, este mântuirea. Isus vine în lume ca Mântuitor, căci „El va mântui pe poporul său de păcate" (Matei 1, 21), El întrupează „mântuirea" (Luca 2, 30–31) și „mângăerea" (Luca 2, 15) tuturor popoarelor.

Toată viața și opera Lui, toată cugetarea Lui sfântă cuprinde, în esența ei, doctrina mântuirii, El s'a născut Mântuitor (Luca 2, 11), a venit „să caute și să mântuească pe cel pierdut" (Luca 19, 10; Matei 18, 11), să cheme păcătoșii la pocăință (Marcu 2, 17), să înfățișeze chipul bunului păstor care caută oaia cea pierdută (Matei 18, 12—14; Luca 15, 1—10). Misiunea lui este să vestească împărăția lui Dumnezeu și să-și dea viața preț de răscumpărare, λύτρον pentru mulți (Matei 20, 28; Marcu 10, 45). El trebue să se boteze cu un botez special (Luca 12, 50), să pătimească mult (Marcu 9, 12), să-și dea trupul și să-și verse sângele spre iertarea păcatelor (Matei 26, 26—28; Marcu 14, 22-24; Luca 22, 17—20), să sufere, să moară și să învieze (Marcu 8, 31). Ideea morții ispășitoare a Mântuitorului produce scandal. Pentru iudei era sminteală, pentru păgâni nebunie (I Cor. 1, 23). Chiar și pentru apostoli, înainte de înviere, era un lucru neînțeles (Marcu 8, 31—33; 9, 31—32; Luca 9, 44—45). De aceea, după înviere, Mântuitorul vorbește din nou despre moartea sa grăind: „O, nepricepuților și zăbavnici cu inima ce sânteți, ca să credeți

Zece ani dela moartea Regelui Ferdinand I

Ziua de 20 Iulie 1937, când s'a împlinit un deceniu dela moartea gloriosului Rege Ferdinand I, ctitorul de țară nouă, mândră și frumoasă, a dat prilej neamului românesc ca în smerenie și într'un singur gând să se închine în fața mormântului Său din lăcașul sfânt al evlaviosului Domn Neagoe-Vodă Basarab, și să aducă memoriei Viteazului Rege sentimentele de adâncă admirare și de veșnică pomenire pentru tot ce, în rodnica Sa domnie, a jertfit și înfăptuit întru atingerea idealurilor naționale.

Intâiul Suveran al României întregite a rămas deplin credincios, în toată viața sa, cuvintelor rostite în sala Adunării deputaților, la 28 Septemvrie 1914, când a zis:

«Dumnezeu, care după atâtea grele încercări, a binecuvântat munca acelora cari s'au devotat binelui acestui neam, nu va lăsa să scadă ceeace cu atâta trudă s'a clădit și va ocroti cu dragoste pentru acest popor **munca fără preget ce sânt hotărât ca bun român și rege să închin iubitei mele țări.“**

Așa a grăit, așa a viețuit Celce în istoria neamului nostru s'a înscris, cu litere de aur, ca: **Regele Ferdinand I al Românilor...**

In orașele și satele, din întreg cuprinsul țării, s'au ținut slujbe religioase întru pomenirea Lui.

Suveranul nostru în străinătate

M. Sa Regele *Carol II*, după o călătorie, cu strălucite rezultate în *Polonia*, face în zilele acestea o nouă călătorie peste hotare, și anume în *țările apusului european*. Este o acțiune personală de informare și lămurire, cu raport la locul și rolul ce revine României în politica externă.

Primirile, extrem de simpatice, aduse pretutindeni Capului încoronat al statului suveran românesc, îndreptățesc speranțele noastre, că vizita M. Sale Regelui în străinătate va fi urmată de efectele dorite de toți bunii români.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cărți nouă. — «*Zece ani de lucru misionar*», volum comemorativ al Frăției «*Patriarhul Miron*», cu documente aranjate de dl *Toma Culcea*, și o prefață de protos. *Teofil Ionescu*, București 1937.

Fără îndoială că problema misionară este de mare actualitate în momentul de față, în țara noastră, când se fac încercări și se constitue societăți, cu de scop organizarea misiunii în popor, atât pentru promovarea sentimentului religios, cât și lupta contra sectra sectelor religioase.

Dar puțini pot duce la isbândă scopul ce și-au propus. Se lovesc de mari greutăți, dintre care cea mai importantă este lipsa de fonduri. Căci nu se poate concepe o lucrare misionară fără a se cheltui mult. In primul rând, tipăriturile pentru propagandă sânt costisitoare; apoi formarea elementelor, care să lucreze pe ogorul misionar, necesită deasemenea cheltueli și multă muncă.

Frăția «*Patriarhul Miron*», alcătuită după pilda dată de «*Oastea Domnului*» dela Sibiu, a împlinit zece ani de activitate rodnică. Aceasta se datorește în primul rând faptului că a fost luată dela început sub patronajul Inalt Prea Sfințitului Patriarh; apoi conducerii pricepute.

Rostul cărții este a arăta cât a putut să înfăptuească această Frăție în timp de zece ani. Și iarăși: cât mai are de înfăptuit. Căci ogorul este întins, lucrarea este deabia începută, iar lucrătorii sânt puțini.

Cartea conține 462 pagini, clișee: mulți membri ai familiei — decedați și în viață, — vederi din pelerinagii, botezuri de sectanți și necreștini. Poate fi citită cu folos de preoți și studenți teologi, cari au marele rol de a studia problema misionară.

*

— **„Un neam de luptători“.** — Sub acest titlu dl *G. Lungulescu* a istorisit trecutul familiei dlui *Stelian Popescu*. Este o carte ce merită să fie pomenită și mai ales citită, pentrucă din paginile ei se poate descifra idealismul înaintașilor noștri, idealism din care trebue să ne înspirăm cu toții.

Sub formă de scurte însemnări, autorul cărții pomenite a reușit să ne prezinte câteva crâmpeie din viața familiei, ce avea să dea țării pe neînfricatul luptător Stelian Popescu.

Pe dinaintea ochilor sufletești ai cetitorului, trec trei generații ale satului numit „Lacul Turcului“, sat ce amintește de un trecut plin de suferință, dar și de biruință. In acest sat, așezat undeva la poalele munților Carpați, nu departe de Ploești, s'au așezat înainte de aceasta cu un veac și jumătate, câteva „familii de mocani“ veniți din părțile Făgărașului. O mână de oameni despoiați de averi pământești, având doar o avere sufletească ce nu li-o putea răpi nimeni: credința, — și-au clădit biserică și școală. Au trecut multe și mari vrăjmășii peste acești oameni; dar, prin credința lor nestrămutată, au fost în stare să înfrunte toate vitrejiile timpului.

Familia *Nicolescu* care a dat satului un preot iscusit și alți conducători ai poporului, a fost în toată vremea povățuitoarea prin cuvânt și mai ales prin faptă a românilor din acea comună. Anul 1848 a fost un prilej de înălțătoare biruință pentru familia Nicolescu.

Din această familie, împodobită cu alese virtuți creștinești și românești, a eșit dl Stelian Popescu, un vrednic descendent.

Cartea cuprinde și frumoase ilustrațiuni din care se vede viața românească în manifestările ei cele mai alese.

O recomandăm spre cetire celor ce doresc să cunoască un trecut plin de jertfe, dar și de înălțătoare biruințe.

D. Popescu.

Cea mai veche slujbă divină creștinească. In Lipsca, editura Dörffling & Francke, a apărut de curând o broșură, de 61 p., de *Leitpoldt*, sub titlul: «*Der Gottesdienst der ältesten Kirche, jüdisch? griechisch? christlich?*» — tratând această problemă pe înțelesul tuturor și dându-i o norocoasă deslegare.

M. Sa Regina Maria *și-a serbat onomastica în 22 Iulie a. c. S'au slujit, și de astădată, servicii religioase în sfintele biserici ale mitropoliei Ardealului cu urări de bine și multă sănătate marei Suverane, care a luat parte covârșitoare în munca uriașă pentru dobândirea unității naționale a neamului.*

In sfânta biserică a catedralei din Sibiu, slujba religioasă cu acest prilej a săvârșit-o P. S. arhiereul vicar **Vasile,** *înconjurat de un sobor de preoți.*

Turneu catolic în țara ortodoxă

Ziarul nostru, și celelalte organe de publicitate ale eparhiilor din mitropolie, au dedicat câteva coloane lungului „turneu“ întreprins prin întreaga țară din partea reprezentantului politic trimis de Vatican, E. S. nunțiul papal *Andreo Cassullo*.

Două luni de vară caldă, nunțiul Cassullo a uzat și abuzat de îngăduința extremă a românilor primitori și prevenitori până la inconștiență, împărtășind binecuvântările aduse din partea „Sfântului Părinte“ din cetatea Vaticanului, și cercetând și încurajând catolicismul în țara aceasta, unde la adecă n'ar trebui să se mestece. —

Din comentariile foilor noastre bisericești mai spicuim câteva constatări și adevăruri:

„Nunții papali sânt simpli diplomați, reprezentanți politici ai statului Vatican pe lângă guvernul țării. Și atunci de ce li se face hatârul de a lua contact așa cum ia E. S. Cassullo cu cetățenii cari nu sânt ai țării sale, dând numai prilejul să se afirme „ataşamentul poporului român“ — dominant ortodox — la supușenia papistașă?

„Autoritățile noastre de stat nu vreau să vadă că nunții papali dela București în primul rând țin locul Habsburgilor și a Austriei de odinioară, a cărei politică de cucerire religioasă, aici în confiniile „barbare“ ale orientului, o continuă cu sârg.

„Nunții papali nu sânt trimiși la București, într'atâta ca să apere interesele „catolice“, cât pentru a urzi mai

---

toate câte au grăit prorocii? Nu trebuia, oare, ca Hristos să pătimească acestea și să între întru mărirea sa? Și începând dela Moise și dela toți profeții le-a tâlcuit lor, din toate scripturile, locurile despre el“ (Luca 24, 25–28). Și mai departe: „Acestea sânt cuvintele pe care le-am grăit către voi, pe când eram cu voi, că trebue să se împlinească toate cele scrise despre mine în legea lui Moise, în proroci și în psalmi. Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă scripturile. Și (iarăși) le-a zis, că așa este scris și așa se cădea să pătimească Hristos și să învieze din morți a treia zi, și în numele său să se propoveduiască pocăința spre ertarea păcatelor la toate neamurile, începând dela Ierusalim“ (Luca 24, 44—47).

Astfel, după sinoptici, din cuvintele luminoase ale Mântuitorului reese, că viața, învățătura și moartea Lui are un înțeles mântuitor. In special, moartea Lui nu este un simplu accident datorit împrejurărilor în cari a trăit și a învățat, ci un act liber acceptat, care trebuia să se împlinească în conformitate cu prorociile și cu scopul întrupării Sale. Moartea făcea parte integrantă din programul misiunii Sale mesianice (J. Revière: La Dogme de la Redemption, Paris 1931, p. 48–55; J. Tixeront: Histoire des Dogmes, I ed. X, p. 68; I. Schwane: Histoire des Dogmes, I Paris 1903, p. 235; Fr. Bonifas: Histoire des Dogmes I, p. 328; E. de Pressense: Histoire des trois premiers siécles, I p. p. 328; Luca 24, 25—27).

Aceeași idee o aflăm și în scrierile sfântului Ioan Teologul. „Cuvântul trup s'a făcut“ și s'a sălășluit între noi ca să ne împărtășească harul și adevărul. El e mielul lui Dumnezeu... (Ioan 1, 14; 1 29), după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebue să se înalțe și Fiul omului (Ioan 3, 14). El e Păstorul cel bun ce-și dă viața pentru noi (Ioan 10, 11—14); grăuntele de grâu ce moare pentru ca să aducă roade (Ioan 12, 23—24). El nu a venit în lume să judece, ci să mântuiască lumea, să-i dea viața veșnică, prin jertfa trupului Său (Ioan 3, 17; 3, 16, 36; 4, 14; 6 51). Pentru a obține mântuirea și a deveni fii ai lui Dumnezeu, El vestește ucenicilor renașterea din apă și din duh, îi îndeamnă să asculte cuvântul Lui (Ioan 3, 3—7; 5, 24); să mânânce trupul și să bea sângele Lui, care se sacrifică și se sfințește pentru ei (Ioan 6, 52—58; 17, 9; J. Riviere, op. cit. p. 57 ἁγίαζω — are aci sensul dublu, care în limbajul ritual al V. T. înseamnă a *sacrifică și sfinți*. Tixeront, op. cit. p. 78—79). Prin El avem viața veșnică (I Ioan 1, 2). El a sfărâmat opera deavolului și ne curăță de păcate prin sângele Său (I Ioan 3, 4, 8; I. 1, 7), care e jertfă de ispășire, ἱλασμός (I Ioan 2, 2; 4, 10; Tixeront, op. cit. p. 110). Mielul-Mântuitor a răscumpărat omenirea prin sângele Său (Apocalips 5, 9, 14, 4). Sângele Lui spală păcatele (Apoc. 1, 5; 7, 14; 22, 14). Fiul e viu în veci și deține cheile morții și ale iadului (Apoc. 1, 18). El e Domnul Domnilor și Regele Regilor și stăpân peste toate făpturile lui Dumnezeu (I. Petru 1, 18—19).

Sfântul apostol Petru mărturisește limpede că nu am fost răscumpărați cu argint și aur, ci cu scump sângele lui Hristos (I. Petru 1, 18—19). Acelaș apostol ducându-ne cu gândul la profeția lui Isaia (Cap, 53), spune: „Hristos a pătimit pentru voi, lăsându-vă pildă, ca să urmați urmelor lui, care n'a săvârșit nici un păcat, nici s'a aflat vicleșug în gura lui, și care, ocărât fiind, nu răspundea cu ocară, dat la chinuri, nu amenința, ci se lăsa în știrea celui ce judecă cu dreptate. El a purtat păcatele noastre, în trupul său, pe lemn, pentru ca noi, murind față de păcate, să viețuim dreptății. Cu rănile lui v'ați vindecat“ (I. Petru 2, 21–24). Și mai departe scrie că Hristos a suferit moartea pentru păcate ca pe noi să ne aducă la Dumnezeu (Rivière, op. cit. p. 70; Tixeront, op. cit. p. 100; Pressense, II p. 120; Aug. Sabatier: La doctrine de l'Expiation, Paris 1903, p. 28; I. Petru 3, 18). In fața sinedriului mărturisește că în nimeni altul nu e mântuire, „căci nu este sub cer nici un alt nume, dat nouă oamenilor, întru care să ne mântuim“ (Fapte 4, 12).

Acela însă care face prima și cea mai profundă teologie a dogmei răscumpărării, este Sfântul apostol Pavel (Rivière, op. cit. p. 62—67; Pressense op. cit. p. 127). „Când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul său, născut din femee, născut sub lege, ca pe cei de sub lege, să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea“ (Gal. 4, 4). „Dumnezeu a trimis în lume pe însuși Fiul său în trup, asemănător trupului păcatului și, în trup, a osândit păcatul“ (Romani 8, 3). Plata păcatului e moartea (Romani 6, 23). Dar prin Isus avem răscumpărarea și iertarea păcatelor (Col. 1, 14). Prin El s'a arătat „taina cea ascunsă din veacuri și din neamuri“ (Col. 1, 26).

In toată viața și lucrarea sa misionară, sfântul apostol Pavel nu știe altceva decât pe Hristos și acesta răstignit (I Cor. 2, 2). De ce? Fiindcă toată lumea zace neputincioasă în păcat și este supusă osândei. Bunul Dumnezeu însă din milă și iubire (Efes. 2, 3–5) ne-a trimis pe Fiul său în lume, ca prin Sângele Său să ne răscumpere (Rom. 5, 10) și să ne împărtășească de iertarea păcatelor (II Cor. 5, 19). Isus este mântuitorul ce s'a jertfit pentru izbăvirea oamenilor (Tit 2, 13–16); este unicul mijlocitor dintre oameni și Dumnezeu (I Timotei 2, 5); e noul Adam care reface opera ce a stricat-o primul Adam (Rom. 5, 14—21; I Cor. 15, 21, 22, 45–49; Rivière, p. 63). El s'a făcut om asemenea nouă, afară de păcat și a murit pentru noi, ca și noi murind păcatului să viem dreptății (II Cor. 5, 14; Rom. 6, 3). Moartea Lui este prețul răscumpărării noastre (I Cor. 6, 20; 7, 23; Rom. 3, 24—25; Gal. 3, 13). Prin moartea lui Isus noi ne-am apropiat și ne-am împăcat cu Dumnezeu (Efes. 2, 10–20; Col. 12—22); prin El sântem scăpați de mânia viitoare (Rom. 5, 8–10); prin El sântem mântuiți (Rom. 3, 24–26); prin sângele Lui avem răscumpărarea și iertarea păcatelor, sfințenia și viața nouă (Efes. 1, 7; 5, 27). Hristos a murit pentru noi (Rom. 4, 25; 8, 32), ca și noi să murim și să viem împreună cu El. Pentru noi El s'a făcut păcat (II Cor. 5, 21) și blestem (Gal. 3, 13); din dragoste pentru noi (Gal. 2, 20) și pentru biserica Sa [Efes. 5, 25]. Prin jertfa sa, El repară greșala primilor părinți [Rom. 5, 19] și îndreptează toate ce nu s'au putut îndrepta prin legea lui Moise [Fapte 13, 28—28].

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

departe firele politicei de expansiune papală". [„Biserica şi Şcoa'a"].

Istoricul german Moser, încă la sfârşitul veacului XVIII spunea despre reprezentanţii papali următoarele: «*Intre instrumentele de care s'a folosit Roma, spre scopurile sale şi spre nenorocirea şi stricarea noastră, la locul prim sânt a se considera legaţii şi nunţii papali*». Nici în România nu aduc mai multă fericire decât învrăjbire, împotriva căreia se „ciudeà" chiar şi unitul *Gh. Şincai* când scria: «*Dar eu mă mir şi mă ciudesc, ce au avut Climent VIII papa dela Roma, de se amesteca în lucrurile Moldovei, când n'au avut gând să ajute pe bieţii moldoveni, fără numai să-i supue Sie*». [Gh. Şincai: Cronica Rom. Ed. Buc. 1886, pag. 413, după „Bis. şi Şc." Nr. 27—28 Iunie 1937].

*

„Inspecţiile nunţiului papal din România, Andreo Cassullo, pe la episcopiile romano şi greco-catolice din Ardeal, inspecţii făcute cu asistenţa organelor statului român, pun, iară şi iară, chestiunea ştergerii petei de ruşine şi îngenunchiere naţională, care este faimosul concordat.

Văzurăm cu indignare pe ambasadorul cetăţii Vaticanului, primit de autorităţile noastre cu toate onorurile cuvenite lui în această calitate, vizitând şi inspectând nu cetăţeni şi instituţii ale statului său, ci cetăţeni şi aşezăminte ale statului român, ceeace constitue *o vădită ştirbire a suveranităţii noastre naţionale.*

Poate nu şi-au dat seama cei ce au semnat concordatul din partea statului român până unde merg favorurile acordate Vaticanului. Din zi în zi ele apar tot mai jignitoare. Indignarea românească pretinde ca unic remediu pentru ş'ergerea ruşinii: *denunţarea cu o zi mai degrabă a concordatului*». [Legea Românească, dela Oradea].

Nebuniile bolşevice. Consiliul central al ateiştilor sovietici declară, că trei mii de copii aduşi din Spania în 1936 şi alţi patru mii de copii spanioli trimişi în 1937 de comunişti în Rusia, sânt plasaţi în internate „corespunzătoare" pentru a creşte din ei vajnici propagandişti ai ateismului. — Acelaş consiliu acordă lui Largo Caballero, şeful roşilor spanioli, titlul de „ateu honoris causa", (cumplită onoare!); — ear într'un apel se spune: „Noi, ateii, vrem să cufundăm bisericile din toată lumea într'o mare uriaşă de flacări!" Curat nebuni.

Nr. 3140—1937

AVIZ

Intr'un număr trecut al „Telegrafului Român", C. preoţi au fost invitaţi să trimită un tablou statistic, arătând câţi elevi de religiune ortodoxă au în fiecare clasă primară. Aceasta, în vederea tipăririi cărţilor de religiune pe seama elevilor.

Cuc. preoţi cari n'au trimis încă tabloul statistic cerut, sânt invitaţi să-l înainteze la Consiliul Arhiepiscopesc până cel mai târziu la 1 August c.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. PP. SS. LL. episcopii *Andrei* al Aradului şi *Nicolae* al Orăzii au sosit la Sibiu. După un scurt popas, înalţii oaspeţi au plecat la Păltiniş, unde vor rămânea mai multe zile.

Moartea unui mare inventator. Din Roma vine vestea morţii celebrului savant italian *MARCONI*, inventatorul telegrafiei fără fir. Realizările lui extraordinare, în domeniul fizicei, au produs senzaţii în toată lumea şi vor sluji cercetătorilor să le conducă şi mai departe spre binele omenirii şi lauda lui Dumnezeu.

După 30 de ani dela absolvire, foştii elevi din promoţia 1907 a Seminarului „Andreian" din *Sibiu* s'au întrunit, Dumineca trecută, la catedrala mitropolitană, unde s'a slujit parastas pentru odihna răposaţilor profesori ai acestei promoţii *(D. Comşa, P. Şpan şi D. Cunţan)*. După slujba religioasă a urmat o prietenească masă la „Bulevard"; aici, s'au rostit impresionante cuvinte: în numele foştilor profesori a vorbit ven. păr. *T. Popovici*, în numele elevilor dela 1907 a cuvântat dl *N. Bembea*, subrevizor. După ameazi, cei întruniţi la Sibiu au făcut pios pelerinaj la Răşinari, la mormântul providenţialului mitropolit Andrei Şaguna.

Monetele à 100 lei [de argint] sânt scoase din circulaţie cu ziua de 25 Iulie 1937. După acest termin, vechile monete de 100 lei se mai pot schimba la cassieriile Băncii Naţionale, până la 25 Octomvrie 1937.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 25 Iulie 1937, va predica părintele *Zosim Oancea*.

Parohia din cartierul Lazaret a Sibiului a fost predată, Dumineca trecută, noului paroh, tinărului cu alese calităţi preoţeşti, *Oct. Dragoş*. La această ocazie, Pr. *Ştefan Morariu*, care cu multă râvnă apostolească a condus parohia timp de aproape şapte ani, a arătat tot ce, în acest restimp, s'a realizat atât pentru clădirea unei frumoase biserici în această margine a oraşului, cât şi pentru organizarea tinerei parohii, — scoţând la iveală grija părintească dovedită de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* faţă de poporenii din cartierul Lazaret al Sibiului. Vorbitorul a adus apoi călduroase mulţumiri tuturor credincioşilor jertfitori pentru ridicarea şi înflorirea acestei parohii ortodoxe cu harnici credincioşi.

CARŢI ŞI REVISTE

O serie de broşuri, de câte 40 pagini, «*Cu privire la*» dispăruţi scriitori şi poeţi români, apare de curând la Cultura Românească" S. A. R. Bucureşti.

Cărticelele de până acum, semnate de dl Barbu Lăzăreanu, conţin numeroase şi documentate comentarii şi amănunte biografice, lingvistice, literare, etc., privitoare la: *Eminescu, Haşdeu, Creangă, Alecsandri* şi *Coşbuc*.

Bine întocmite, cu gust prezentate, şi cu informaţiuni în parte necunoscute, toate aceste cărticele merită să fie citite şi folosite de cercetătorii şi iubitorii scrisului românesc.

„Pagini de drept" este titlul unei reviste de jurisprudenţă şi doctrină, ce apare în Sibiu sub îngrijirea dlor: judecător *C. Sasu* şi advocat *Dr. I. Fruma*, cu colaborarea celor mai distinşi judecători şi advocaţi din Sibiu, şi alor 3 profesori universitari din Bucureşti şi Cluj. Până acum au apărut 2 numere din aceasta revistă. Ea se prezintă în condiţiuni tehnice ireproşabile şi cu material din domeniul dreptului şi aplicării lui la instanţele judecătoreşti. Revista apare trimestrial în 40 pagini şi costă anual 120 lei, iar numărul singuratic 40 lei.

(49) 1—1

Publicaţie de licitaţie

In baza aprobării Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 5440—1937 parohia ortodoxă română din comuna Alun, jud. Hunedoara, dă în întreprindere prin licitaţie pub'ică în ziua de *5 August 1937*, ora 10, edificarea noi biserici.

Planul şi caetul de sarcini zilnic se pot vedea la oficiul parohial.

Licitaţia se face pe baze de oferte închise. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de-a da lucrarea celui cu mai mare încredere. Se va depune o garanţie de 5% în numerar sau hârtii de valoare.

Alun, la 10 Iulie 1937.

Pr. **Petre D. Roşiu** paroh — **Mihuţ Popa** epitrop

Nr. 2072—937 (43) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ormeniş,** din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 8 jug. cad. arător.
3. Locuinţă în casa parohială; cu supraedificate.
4. Trei (3) stânjini de lemn de foc din pădurea parohiei, aduse acasă de către credincioşi.
5. Câte una ferdelă (de 20 l.) de grâu dela 40 familii, câte una de porumb dela 30 familii romi, iar dela restul romilor câte una zi de lucru.
6. Stola obişnuită în parohie.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Sfântul Gheorghe, iar prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Oficiul protopopesc ortodox român Sfântul Gheorghe în înţelegere cu cons. parohial.

Sf. Gheorghe, la 1 Iulie 1937.

Aurel Nistor
protopop

Organizaţi Reuniuni de femei

Şcoala educativă creştină ortodoxă, un imperativ al vremii

(7) de **Dr. Nic. Balcă**

(Sfârşit)

Am arătat, credem, destul de clar erorile metafizice pe care e aşezată şcoala şi pedagogia idealistă, aşa că aici ne mărginim să confruntăm numai „erosul" care animă lucrul educatorului idealist humanist cu iubirea creştină, care trebue să încălzească inima şi sufletul educatorului creştin.

Erosul idealist îşi are obârşia în filosofia platonică. Şi Platon înţelegea prin „eros" năzuinţa a ceeace e veşnic în om de a se ridica spre regiunile ideale. Sau şi mai corect „dorul muritorului după nemurire, a temporalului după veşnic, a omului după Dumnezeu: dorul spiritului după veşnica lui obârşie".[1] Erosul însemnează îndrăgsotirea omului de idee, o metodă prin care sufletul se poate ridica la identificarea cu Dumnezeu. Şi urmarea acestui eros este întotdeauna năzuinţa divină spre creaţii geniale.

Departe de noi gândul de a nesocoti frumuseţea şi înălţimea concepţiei platonice într'o epocă în care Adevărul nu se descoperise încă acestei lumi. Dar noi socotim că Evanghelia a depăşit în nemărginit tot ceeace raţiunea înţeleptului Platon descoperise. Şi de aceea e natural ca şi sensul noţiunii de „eros" să fie mult mai superficial şi mai relativ decât aceeace creştinul înţelege prin cuvântul „iubire". Căci iubirea creştină nu este o îndrăgostire de lumea ireală a ideilor şi nici o metodă cu ajutorul căreia noi ne împărtăşim din această lume, ci ea însemnează jertfă neprecupeţită pentru binele şi mântuirea semenului din obida păcatului. Obârşia iubirei creştine este crucea lui Hristos. Erosul platonic năzueşte la formarea vieţii cu ajutorul anumitor principii de natură ideală şi nesocoteşte complet tot ceeace nu se poate împărtăşi din lumea acestor norme. Iubirea creştină însemnează „agapă", deci o dăruire şi o jertfelnicie continuă a sufletului chiar şi în cele mai desnădăjduite cazuri ale vieţii. Iubirea platonică e posibilă numai între două Euri, care trăesc sub domnia ideii, aşa că de fapt obiectul acestei iubiri nu este persoana omenească, ci valoarea realizată în această persoană. Platonicianul vrea să se piardă dăruindu-se în idee, creştinul se dărueşte pe sine semenului său, în realitatea vieţii, indiferent dacă acesta s'a împărtăşit din „imperiul ideilor" sau nu. Şi toate acestea creştinul le face pentrucă patosul care-i mişcă viaţa lui este născut dintr'o iubire nemărginită care „nu se laudă, nu se trufeşte, nu caută ale sale, ci toate le sufere, toate le crede, toate le nădăjdueşte, toate le rabdă" întru alinarea mizeriei pe care păcatul a născut-o în lume.

Şi noi am vorbit aici de diferenţa dintre erosul platonic şi iubirea creştină, tocmai pentrucă avem certitudinea că pedagogia contemporană vede în trăirea acestui eros platonic caracteristica fundamentală a adevăratului educator.[2] Desigur că presupunerea primordială a oricărui lucru educativ adevărat este iubirea care trebue să încălzească sufletul educatorului. Dar, după noi, nu orce iubire poate fi într'adevăr „eros paidagogos". Aşa de exemplu pedagogia idealistă humanistă a reluat concepţia platonică despre eros şi a făcut din ea o măsură supremă în definirea adevăratului educator. Indrăgostirea de idee devine la la pedagogii idealişti şi neo-idealişti o îndrăgostire de valoare. „Legea iubirii e în învăţător şi educator o lege proprie. Este iubirea copilului ca un viitor purtător de valori supratemporale. In limba confesiunilor religioase ea se numeşte iubirea în Hristos sau iubirea în Dumnezeu (?) Ea mai poate fi numită şi iubirea în adevăr sau în spirit. Este iubirea spre formarea valorii personalităţii în care se reoglindeşte imperiul valorilor supratemporale într'una din infinitele posibilităţi.[3] Şi această iubire nu se naşte în sufletul educatorului decât atunci când el „a devenit un purtător conştient de valori".[4] Aceasta nu se poate întâmpla niciodată „mai înainte de a se fi trezit în noi dorul de a realiza în sufletul nostru împărăţia demnităţii omeneşti".[5] Căci din această clipă noi devenim purtătorii — în conştiinţa noastră individuală — conştiinţii supratemporale, ai raţiunii lumii, ai spiritualului, ai veşnicului, ai lui Dumnezeu. „Noi sântem spirit din acest spirit. Şi cu aceasta activitatea noastră educativă capătă o însemnătate mai adâncă. A conduce oamenii la un sens al vieţii făcându-i purtători conştienţi ai valorilor supratemporale, însemnează a te face unealtă a Veşnicului în realizarea valorilor supratemporale".[6] Iar Spranger, elevul lui Kerschensteiner, spune acelaş lucru: „Educaţia este voinţa unei iubiri care se dărueşte unui alt suflet, cu intenţia de a-i forma toate posibilităţile, de a-i ajuta să asimileze valori şi să creeze valori".

Lăsând la o parte greşita interpretare care identifică pe Dumnezeu cu raţiunea imanentă lumii (Weltvernunft) şi umanului — de care ne-am ocupat mai pe larg mai sus — trebue să spunem, că educatorul nu-l iubeşte pe elev, ci valorile cari sânt într'nsul. E o iubire născută din valori şi spre valori. Aşa că legătura care se stabileşte între copil şi educator, e născută din respectul pe care aceştia îl au faţă de valori, faţă de bunurile culturii. Iubirea aceasta nu e posibil să se nască decât sub imperiul ideii. Iubirea creştină din contră e o dăruire neprecupeţită şi necondiţionată a unui suflet care se uită pe sine, pentru a fi de ajutor tuturor acelora care sufer de urmele păcatului, căci această iubire cunoaşte urcuşul Golgotei, tragicul crucii, dar şi bucuria învierii. Şi această iubire formează trăsătura fundamentală a educatorului creştin, care în fiecare clipă lucrează pentru copiii încredinţaţi lui, pentru desăvârşirea morală a acestora. Educatorul creştin nu se mărgineşte numai să ajute copilului ca acesta să răsbată în viaţă, sau să-i mijlocească acestuia cunoştinţe, ci el tinde să realizeze infinit mai mult: el vrea ca din profunzimile ultime ale vieţii *să ajute copilului ca acesta să găsească pe Dumnezeu.* Şi pentru realizarea acestui scop suprem, acest educator nu cunoaşte greutatea nici unei jertfelnicii şi a nici unei trudnicii, tocmai pentrucă el e încălzit de căldura infinitei iubiri evanghelice, a cărei obârşie este credinţa şi nădejdea în victoria sfinţeniei asupra păcatului.

Dar, pentru a lămuri poate şi mai bine sensul iubirii creştine, e necesar să atacăm aici şi problema „educaţie şi autoritate".

Dr. N. Balcă

[1] Windelband, Preludien, Bd. I, 5. Aufl. 1915. p. 78.

[2] Vezi G. Kerschensteiner, Die Seele des Erziehers und das Problem der Lehrerbildung, Berlin 1930.

[3] Ibidem p. 127. [4] Ibidem. [5] Ibid. [6] Ibid. p. 128.

Nr. 6304/1937.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1937/38 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1937, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaţilor;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificatul medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreţinerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1—3 Septemvrie, în 4 şi 5 Septemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă 5 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni, 6 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000, şi rata a treia de Lei 2000, se plătesc în prima zi de şcoală după vacanţa Crăciunului şi a Sfintelor Paşti. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1058 pentru cărţi didactice şi Lei 1500 jumătate din costul reverenzii; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărţi didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărţi didactice; an IV Lei 790 plus Lei 1251 pentru cărţi didactice.

Pentru studenţii din anul I, dar cu slabe mijloace familiare, stau la dispoziţie 12 burse, ce sunt egale cu taxa de întreţinere în internatul Academiei. Ele se acordă tinerilor cari au obţinut la bacalaureat cel puţin nota bine. Vor avea întâietate fiii românilor secuizaţi.

Inmatricolarea se face la Rectoratul Academiei, după ce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servì cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restituì ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o saltea, două cearceafuri, o perină cu două feţe de perini şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătuì pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi se vor bucura de burse.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 28 Iunie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6781—937 (45) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Balşa,** cu filia **Galbina,** protopresbiteratul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Sesiune parohială: *a)* grădină, cca 2 jugăre. Folosirea cimitirului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3 parte pe care o folosesc cantorul şi crâsnicul.

3. Simbrie: dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe porumb sfărâmat.

4. Locuinţă în natură (Casa parohială absolut nouă).

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referenţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 15 Iulie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral.

Nr. 105 -1937 (38) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de primcântăreţ la biserica ortodoxă română din oraşul **Deva,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt următoarele:

a) Salar lunar dela parohie 1200 lei, până la trecerea postului în bugetul statului.

b) Sesie cantorală: 2 jugăre pământ arabil, în hotarul oraşului Deva.

c) Stola cantorului uzitată în parohie.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile însoţite cu extraş de naştere, certificat de cetăţenie, certificat de studii, dovada satisfacerii serviciului militar, certificat de moralitate dela oficiul parohial al domiciliului şi diploma de cântăreţ bisericesc, în terminul concursului, la oficiul parohial ortodox din Deva, având a se prezenta în vreo Duminecă ori zi de sărbătoare la biserică spre a-şi arăta dexteritatea în tipic şi cântări, precum şi a fi examinat de o comisie instituită în acest scop.

Se observă, că la acest post de cântăreţ, vor putea fi aleşi numai absolvenţi ai şcolilor noastre de cântăreţi, de preferinţă cea din Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului parohial dela 14 Mai 1937.

Preot **Nicolae Duma**
preş. cons. parohial.

Văzut:

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei:
Iosif Morariu
prot. adm.

Nr. 6665/1937 2—3

Concurs

La *secţia de băeţi a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* este vacantă cu începerea anului şcolar 1937/38 *catedra de limba franceză.*

Doritorii de a ocupa această catedră, vor înainta până la 31 Iulie c. cerere adresată *Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu,* la care cerere vor anexa: 1. actul de naştere, 2. actul de botez, 3. certificate despre studiile de specialitate, 4. certificate de serviciu şi alte acte recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6870.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu a împlinit un deceniu de existenţă. Infiinţată din partea Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, ea avea menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi. Vreme de 10 ani, şcoala şi-a priceput şi s'a achitat cu vrednicie de misiunea ei înaltă. Inafară de cântarea bisericească, elevii ei au primit şi multe cunoştinţe religioase şi au avut prilejul nimerît să deprindă câte o îndeletnicire practică. Aceasta, în baza programului şcoalei, care prevede cursuri de învăţătura albinăritului, pomăritului, tâmplăriei ş. a. Datorită acestui complex de fapte frumoase, parohiile noastre — multe din ele — au cântăreţi ceruţi de vremurile actuale, iar unele din satele ardeleneşti au conducători de cor vrednici să fie apreciaţi.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu păşeşte în al doilea deceniu al existenţei sale. Ea se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii cari doresc să fie primiţi în această şcoală, pentru anul şcolar 1937/38, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite cu documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere;

2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare);

3. Certificat de moralitate şi recomandat de parohul local;

4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale..

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etatea de 15 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 29 şi 30 Septemvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor locuì în internatul şcoalei.

Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual, plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 cu ocazia înscrierii, rata a doua de Lei 2500 la Crăciun, iar rata a treia de Lei 2500 la Paşti.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare cu 1 April 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinute din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citì acest aviz credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndruma părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare să le asigure din casieria parohială un salar potrivit;

b) cântăreţii cu diplomă, din parohiile cu cântăreţi bătrâni, să fie angajaţi ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, consiliul parohial având obligaţia să le asigure partea corespunzătoare din uzufructul sesiei cantorale;

c) la bisericile unde postul de cântăreţ devine vacant, nu se va mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Unde parohiile noastre dispun de numerar şi se vor afla tineri săraci, dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, preoţimea noastră în înţelegere cu consiliul parohial să voteze taxa de întreţinere din lada bisericii.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Concurs

Parohia ortodoxă română Orăştie (judeţul Hunedoara), dă în întreprindere prin licitaţie publică, cu oferte închise, etapa II, de completare, a zidirii bisericii sale noi, după ce etapa I din roşu va fi terminată în prima jumătate alui August a. c. Preţul acestei lucrări este, după deviz, Lei 2.642·952. Termenul de înaintare a ofertelor: *5 August 1937,* ora 9 a. m. la: *Oficiul parohial ortodox rom., Orăştie,* la ora 10 ţinându-se licitaţia. Cauţiunea: 5%. Planurile, devizul şi caietul de sarcini, se pot vedea la oficiul parohial.

Orăştie, 15 Iulie 1937.

[47] 1—1 **Consiliul parohial**

Concurs

Consiliul parohial ortodox român *Orăştie,* publică concurs pentru ocuparea postului de *catehet* la şcolile primare din oraş: Şcoala primară de stat pentru băeţi, şi Şcoala primară de stat fete, — având a preda religia şi la Şcoala orăşenească de ucenici.

Remuneraţie: Lei 28.000 anual, achitaţi de primăria oraşului.

Parohia îi pune la dispoziţie şi locuinţă de o cameră.

Va fi preferit concurentul cu aptitudini muzicale, în stare a forma şi conduce un cor bisericesc cu elemente din popor.

Cererile, însoţite de acte dovedind studiile, să se înainteze Consiliului parohial până la *7 August* a. c.

Orăştie, 19 Iulie 1937.

Consiliul parohial

Nr. 24—1937 [46] 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că în ziua de *31 Iulie 1937,* ora 10, se va ţinea în biroul primăriei comunei Bazna, licitaţie publică pentru darea în antrepriză a lucrărilor pentru edificarea bisericii ortodoxe române din Bazna-Băi, conform planului aprobat de P. Onor. Consiliu arhiepiscopesc la data de 15 Iulie 1937. (Deocamdată fundamentul din beton, cu materialul bisericii).

Licitaţia se ţine în conformitate cu art. 88—110 din legea contabilităţii publice, şi a dispoziţiilor legii administrative şi după normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitaţie, vor depune pe lângă ofertă şi o garanţă de 5% din valoarea devizului, iar ofertele se vor face numai în conformitate cu caietele de sarcini, cari pot fi văzute la primăria comunei Bazna în orele oficioase şi la oficiul protopopesc în Diciosânmărtin.

NB. Reflectanţii nu au drept la nici o despăgubire de spese de drum, etc.

Bazna, la 15 Iulie 1937.

Pr. **Tib. Herţioaga** paroh-adm. — **Marcu Petre** epitrop-casier

Văzut:
Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 302—1937 (41) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună şi toate dependinţele economice (şura în curs de edificare).

3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de păşunat pentru ori câte vite va avea preotul şi folosinţa cimitirului.

4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoţite de autorizaţia Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna.

Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Preot **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 1 August 1937 — Nr. 31

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Pagina Bisericii" în foile noastre politice

(=) Am accentuat, la ocazii, în coloanele acestui ziar, că orce năzuință a clerului nostru ortodox în promovarea bunei stări, sufletești și materiale a credincioșilor, va izbuti în măsura în care i se asigură concursul sincer nu numai din partea organelor cu răspundere ale statului, ci și din partea *presei* creștinești, în special a marilor cotidiane din capitală.

Nu puteam prin urmare, decât să luăm act cu mulțumire, de câteori ni s'a dat să vedem realizări pornite din asemenea intenții.

Una din aceste realizări este așa zisa: «*Pagină a Bisericii*», — adoptată de curând și în «Dreptatea» partidului național-țărănesc, ear în «Universul» cultivată de patru ani.

Cetitorul Paginei are prilej să găsească, în fiecare săptămână, materialul necesar de zidire duhovnicească, și nu mai puțin aceeaș edificatoare orientare în tot ce se raportă la viața noastră bisericească națională. Slujește însă această Pagină nu atât persoane sau partide, ci slujește mai ales, și d'asupra tuturor patimilor interesate, **Biserica lui Hristos și sfânta ei credință,** alcătuitoare pe vecie a temeliilor veții și siguranței statului și neamului românesc.

Scriem la gazete, în câțiva ani din urmă, sub poruncile *cenzurii*, — va să zică cu o restrângere și chiar cu o stânjenire a scrisului gazetăresc.

Cenzura nu ne dă, în schimb, nici talent scriitoricesc, nici inspirație, nici bun simț și nici măcar — puțină gramatică.

In veacul «libertății cuvântului» vânătorii de senzații nesănătoase, tineri fără vocație și fără pregătire, se cred astfel îndatorați să-și aștearnă ideile și sentimentele pe hârtie, pare c'ar trăi sub îndemnul aproape desnădăjduit, rostit în vremea redeșteptării naționale, acum *o sută de ani*, de îngrijatul «părinte al literaturii românești», care implora scriitorii băeți să coboare, prin condeiul lor, în lumea cetitorilor puțini, cât mai multe vorbe și fraze românești ...fie «*ori cum*».

Această «libertate» de «ori cum» a cuvântului a făcut și în vremile noastre să sporească la infinit *criticele negative* în presa periodică, producând, în loc de orientare și lămurire constructivă, zăpăceală și rătăcire prin îndrăzneala de afirmații necontrolate sau de-a dreptul mincinoase.

Un confrate, dintre cei mai de seamă, întrebat: Ce rost crede să aibă Pagina Bisericii asupra felului de redactare a unei gazete, a răspuns:

Pagina aceasta, cu ținuta ei domoală și senină, pare că aduce aerul înviorător în atmosfera încordată și îmbâcsită de microbii încăierărilor politice și de altă natură, — este o Pagină, despre care pot afirma că e chemată să creeze o punte de înțelegere între cei prea certați și adânc îndușmăniți în fața diferitelor probleme, mari sau mărunte, ce ni se prezintă și ne macină zilnic..

Socotim dar a nu greși, când susținem că *Pagina Bisericii* în foile noastre politice formează o putere de mare valoare și în propășirea presei creștine din această țară, înlocuind, până la un punct, absența *marelui cotidian bisericesc național* în pregătire; — căci, — cum ni se spune, — gândul înjghebării lui, a viitorului mare organ bisericesc român, tot mai stăruind, s'ar putea ca ceasul s'aducă ceea ce n'au adus anii.

Realități sociale și remedii creștine

Trăim o epocă de evidentă nesiguranță socială. Tendințele divergente ale opiniei publice produc această nesiguranță care face pe omul modern a fi mereu îngrijat de soarta lui de mâne.

Disciplina colectivă a pierdut din autoritatea ei de altă dată. Regulele morale se succed într'o rapidă alternanță de ridicări și coborâri, încât abia poți înregistra prezența lor.

Tot ce mintea omenească inventează este repede experimentat, utilizat și în cele din urmă abandonat.

Pământul pare un morman de iluzii, iar omul un rătăcit călător printre ele.

In domeniul politic, numai în cei douăzeci de ani din urmă, s'au produs astfel de schimbări încât fața Europei este de nerecunoscut. In locul statelor imperialiste au răsărit cele naționale, ca o consecință a dreptății divine. Energiile cari până aci erau îndreptate spre scopuri distructive, iau, după războiu, drumul progresului și al refacerii național-culturale.

S'a părut pentru un moment că omul ajunsese la fericite mijloace de-a rezolva neînțelegerile dintre state. A fost și aceasta o simplă iluzie. Deviza actuală: «pace prin înarmare» ne arată că omul a ajuns tot acolo de unde a plecat.

In viața socială tensiunile dintre clase au devenit atât de acute, încât cu greu pot fi stăpânite. Legiferările ultimelor decenii sânt în bună parte consecința acestor stări. Dacă s'a remediat ceva din aceste neajunsuri, nu există nici o îndoială că ele au rămas tot pe primul plan de preocupări.

Aceeași stare o găsim în toate domeniile de manifestare ale spiritului omenesc, ex.: în artă, literatură, etc. Peste tot se vede o rătăcire, aproape voită, între sensualul cel mai eras și forma cea mai inferioară de morală rațională.

Datorită lipsei de statornicie într'un ideal mai înalt, omul modern și-a perdut cumpătul. El aleargă desorientat în toate părțile fără ideal și fără voință. Nimic nu-l reține. Simțul de adâncire și cercetare a realității slăbește, iar sentimentul oricărei valori pierde mereu din intensitate.

Și astfel omul trece prin viață cheltuind cât mai puțină energie și cu dorința fermă de-a realiza cât mai mult sub raportul varietății sensațiilor. De aceea omul modern este superficial și lipsit de putința de-a trăi ocaziuni de înalte virtuți.

Gânditorul rus N. Berdiaev, în cartea «Un nou ev mediu», referindu-se la această astenie morală a omului de azi, găsește în atitudinea sa toată cauza răului de care sufere. «Omul nou a vrut să fie autorul și stăpânul vieții sale, fără nici un ajutor de sus, indiferent de sancțiunile divine. El s'a smuls din centrul religios căruia fusese supusă toată viața sa... și a vrut să meargă pe o cale liberă și independentă... Când omul a rupt cu centrul spiritual al vieții, el s'a smuls din adânc și a trecut la suprafață. Indepărtarea sa de centrul spiritual al vieții l-a făcut din ce în ce mai superficial și prin aceasta și-a perdut propriul său centru spiritual. O astfel de desaxare a existenții omenești înseamnă ruina constituției sale organice».

Prin abandonarea spiritualului omul a rupt contactul cu adâncul, meditația și entuziasmul. Organele subordonate ale vieții omenești, liberându-se de relația lor organică cu adevăratul centru, s'au declarat centre vitale.

FOIȘOARA

Cuvântarea

Prea Sfinției Sale Arhiereului-vicar VASILE la inaugurarea fabricilor «Antigaz» și «Acticarbon», la 18 Iulie 1937, în Vulcan

Excelența Voastră, Domnule ministru președinte,

Domnilor miniștri,

Domnule director general,

Onorată asistență!

Bunul Dumnezeu, dela începutul lumii, a pus pe om chivernisitor al imenselor bogății de pe pământ și de sub scoarța pământului, rostindu-i destinul în porunca primordială: **Umpleți pământul și-l stăpâniți!** *Nici uneia dintre făpturi nu i-a mai dat, afară de om, menirea* **să stăpânească,** *pentrucă nici una nu avea imprimat în ființa sa chipul Lui ceresc, atât de luminat.*

In sens biblic, omul ieșit din oceanul iubirii dumnezeiești și înzestrat cu însușiri cu puțin mai prejos decât ale îngerilor, putea fi așezat fără nici o sminteală chivernisitor al pământului în numele Domnului, pentrucă din bunătatea mai presus de priceperea noastră a ziditorului său a primit destule puteri spirituale: intelectuale și morale și destulă înțelepciune, ca să gospodărească în lume nu numai în folosul său imediat, spre împăcarea necesităților sale trupești, ci și pentru creiarea unei culturi în progresivă strălucire, prin care se preamărește Dumnezeu, iar el, mâna de lut, se descătușează din strânsorile materiei, înnălțându-se în splendorile curate și senine ale idealului.

Plin este ceriul de slava lui Dumnezeu, unde este închinat și preamărit de sfinții Săi și de îngeri. Dar plin este și pământul și răsună dela o margine la alta de strădania omului, care prin creațiunile geniului său și prin arta mânilor sale, face să crească fără încetare și aici slava lui Dumnezeu.

Porunca: **stăpâniți pământul!** *se arată ca o sublimă realitate, ca întruchiparea năzuințelor glorioase ale miilor de generații ce ne-au precedat în strălucita cultură și civilizație a veacului nostru. Și trece ca un imperativ, ca un testament, al celor de astăzi generațiilor de oameni, ce vor veni după noi, să ducă moștenirea noastră la o și mai mare splendoare, apropiindu-o fără încetare de spiritualitatea și desăvârșirea Tatălui ceresc, după îndemnul scumpului nostru Mântuitor din lozinca: Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru din ceriuri desăvârșit este!*

Neamul nostru nu a rămas strein de aceste preocupări. Clipa ce ne-a adunat astăzi la această sărbătoare a muncii și realizărilor societății «Antigaz» și «Acticarbon», trebue să o consfințim ca o incadrare laudabilă a vrerilor românești în uriașul marș spre desăvârșire al omenirii. Prin așezarea cu temei a acestor stabilimente de înaltă menire socială și patriotică, ce le sfințim astăzi, se dă expresiune vie puterilor sufletești și energiilor creatoare ale neamului românesc, precum și dovada în fața lumii, că suntem atât de puternici și înțelepți, ca să ne îndrumăm destinele noastre **prin noi înșine.**

Biserica strămoșească, totdeauna prezentă la înfăptuirile de seamă ale neamului, binecuvintează prin rugăciunile sale și sfințește cu aghiazma credinței pururea creatoare, aceste noua și atât de necesare înfăptuiri ale spiritului și străduințelor curat românești. La aceste rugăciuni și acte sfințitoare voiu alătura și binecuvântările I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care împiedecat de a fi de față la această mândră sărbătoare, mi-a hărăzit mie bucuria, de a aduce felicitări adânc simțite inițiatorilor și conducătorilor acestor așezăminte, urându-le lor și tuturor celor ce vor trudi în ele, ca munca să le fie totdeauna cu spor și să se prefacă în izvor nesecat de bunăstare și înflorire, spre îmulțirea binelui public, spre întărirea și înălțarea scumpei noastre patrii și spre slava lui Dumnezeu! Amin.

Astfel viaţa personală s'a anarhizat şi odată cu ea întregul organism social. Pecetea acestui spirit străbate întreagă viaţa modernă, determinând concluzii triste pentru cei ce gândesc la rostul ei.

In această babilonie a gândirii şi a faptei, creştinismul este singurul liman de mântuire, spre care se poate îndrepta sufletul omenesc naufragiat.

El imprimă sufletului omenesc un **ideal** înalt şi-l ancorează în lumea suprasensibilă, în lumea valorilor absolute. Drumul spre acest ideal este opera omului, care îl face să se *spiritualizeze* în aşa măsură, încât contingenţa naturii şi relativitatea ei sânt piedeci minime în raportul său cu absolutul.

Pentru a atinge culmea cea mai înaltă a spiritualităţii — aceea de fiul al spiritului absolut, amărăciunile şi conflictele vieţii nu-l vor desechilibra, ci din contră îl ridică şi recompensează cu meritul virtuţii, dacă nu în această lume, atunci în viaţa de dincolo, care este eternă. Şi ca o garanţie a acestora, creştinismul opune dreptăţii imanente, care este relativă, una transcendentă, eternă şi aceeaşi pentru toată lumea.

Privită prin prisma absolutului activitatea omenească, în orce domeniu de manifestare, îşi pierde din posibilităţile de nereuşită. Omul capătă siguranţa drumului care-l parcurge şi încrederea nehărmurită în isbândă.

In acest caz nesiguranţa devine pe un plan cu mult prea jos ca să poată priva munca omului de tăria necesară. Astfel se înlesneşte, printr'un ideal creştin în societatea actuală, putinţa de-a se dedica omul progresului şi viaţa, prin trăirea celor mai înalte comandamente morale.

Pentru a întâmpina lupta dintre clasele sociale creştinismul propune o reformă în spiritul principiilor sale. Toţi oamenii sânt fii aceluiaşi Părinte, care este stăpânul a toate câte există.

Proprietatea este un bun relativ şi fiecare o merită în măsura **muncii** depuse. Munca este ridicată în creştinism la principiul de virtute creştină, care condiţionează fericirea. Ea este un criteriu de selecţionare şi în acelaş timp un eminent mijloc de educare. Prin muncă omul îşi verifică puterile personale şi se înzestrează cu virtutea modestiei. Altfel prin acest mijloc se elimină din corpul social parazitismul, producător de revolte şi mândria, mama tuturor păcatelor.

Munca singură, fără iubire, ar putea însă promova egoismul personal. Creştinismul vine atunci şi-i pune pecetea sfinţeniei, prin dragoste.

In societate **dragostea** se realizează prin aşezarea persoanei altuia la aceeaşi valoare cu eul propriu. Omul ve trebui să depăşească tendinţa egoistă a vieţii şi activităţii pentru sine, într'o viaţă pentru altul, din dragoste faţă de Dumnezeu, care este Tatăl tuturor. Prin dragoste eul personal transcede emoţional către altul, pătrunzând în simţirea, fericirea şi suferinţa altuia. Depăşind micimea personală şi singurătatea, omul se toarnă în sufletul aproapelui, trăind împreună cu el întreagă gama vieţii sale.

In astfel de ocaziuni compasiunea faţă de neajunsurile aproapelui şi fericirea pentru bucuria sa rezolv dela sine raporturile dintre oameni.

Disensiunile sociale sânt astfel evitate printr'o reţetă creştină, iar lupta fratricidă e fără motiv de existenţă.

Ne oprim acì pentru a nu depăşì cadrele unui articol. Creştinismul dispune încă de multe mijloace pentru a remedia răul social. Am enumerat numai pe acestea, fiindcă lipsa lor este mai simţită astăzi.

Un *ideal creştin*, realizabil printr'o *muncă*, în toate domeniile de manifestare ale spiritului omenesc: printr'o muncă încălzită de *focul dragostei*, va readuce pe omul modern la făgaşul său natural.

Pr. **IOAN N. BEJU**

Concordatul Vaticanului cu Iugoslavia. Ratificarea unui concordat între Vatican şi statul iugoslav a provocat un viu conflict între guvernul dela Belgrad şi biserica ortodoxă sârbească.

In parlamentul iugoslav, în skupştina, s'au desfăşurat discuţii vehemente în jurul ratificării concordatului.

Câţiva deputaţi cari au votat *pentru* concordatul cu Vaticanul, au fost excomunicaţi din sinul bisericii ortodoxe sârbeşti; de altă parte, deputaţi majoritari, cari au votat *contra*, sânt eliminaţi din partidul guvernului.

In legătură cu cele petrecute în skpştina, sf. Sinod a cerut telegrafic dela prinţul-regent Paul, ca sf. Sinod al bisericii ortodoxe sârbeşti, pentru alegerea noului patriarh, să nu fie convocat înainte de retragerea din guvern a prim-ministrului Stoiadinovici; afară de aceasta, miniştrilor ortodocşi, cari sânt pentru concordat, sf. Sinod le ridică dreptul de vot la toate alegerile bisericeşti.

Episcopia ortodoxă română a Maramureşului

Jurnalul consiliului de miniştri, apărut în *Monitorul Oficial* din 24 Iulie 1937, anunţă:

Se înfiinţează, pe ziua de 1 Iulie, *Episcopia ortodoxă română a Maramurăşului*, ca sufragană a mitropoliei Bucovinei, care se va conduce după legile şi normele în vigoare, aplicabile bisericii ortodoxe române.

Reşedinţa acestei episcopii este în oraşul *Sighet*.

Clerul parohiilor din episcopia Maramurăşului rămâne retribuit de stat ca şi până în prezent.

Mitropolia Bucovinei ia asupra sa toate celelalte cheltueli necesare înfiinţării şi funcţionării nouei episcopii a Maramureşului până la 1 April 1938, când urmează a fi prevăzute în bugetul statului.

*

Sf. Sinod are să fie în curând convocat pentru alegerea episcopului de Maramureş.

Nr. 6841

Notificare-oficială

Se atrage atenţiunea On. preoţi asupra circularei noastre din 12 Iulie 1930 Nr. 6693, prin care s'au dispus următoarele:

1. Toate bisericile din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, zidite până la anul 1834 inclusiv, sânt clasate cu toate odoarele lor ca monumente istorice.

2. Nimeni nu poate executa reparaţiuni la bisericile declarate monumente istorice, până nu are aprobarea specială din partea comisiunii monumentelor istorice şi planurile şi devizele aprobate de Serviciul tehnic al acestei comisiuni, care aprobare este a se cere prin Consiliul nostru arhiepiscopesc.

On. preoţime va fi atentă ca bisericile zidite înainte de anul 1834 să nu fie dărâmate sub nici un motiv fără încuviinţarea Comisiunii monumentelor istorice, ci să fie reparate şi păstrate în bună rânduială.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 27 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 6370 - 1937.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după P. C. Păr. prot. Dr. Iosif Blaga din Braşov, decedat la 2 Iunie 1937, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de Lei 30.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 24 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Moartea Patriarhului Varnava al Iugoslaviei

Ştirea morţii Patriarhului **Varnava** *al Iugoslaviei, unul din stâlpii sfintei ortodoxii şi organizator al bisericii sale, a produs impresie profundă şi în clerul eparhiilor din ţara noastră.*

Inaltul chiriarh al bisericii surori, decedat în 24 Iulie, în etate de 57 ani, a păstorit biserica ortodoxă sârbă ca patriarh din 12 April 1936 şi până azi.

Adormitul întru Domnul a fost înmormântat Joi dimineaţa, în 29 Iulie 1937, la Belgrad, în biserica Sf. Sava.

Veşnică să fie pomenirea ilustrului dispărut şi neînfricat patriot, Patriarhul Varnava!

*

Parastas. *In ziua înmormântării I. P. S. S. Patriarhului Varnava, P. S. Sa Arhiereul nostru VASILE a oficiat în capela mitropoliei parastas asistat de preoţii catedralei pentru odihna sufletului răposatului Ierarh, iar clopotele catedralei au vestit credincioşilor noştri, dureroasa ştire.*

Odihnească în pace!

Congresul creştinismului practic s'a ţinut săptămâna trecută în Anglia, la *Oxford*.

Au participat, la această mare întrunire, reprezentanţii tuturor bisericilor, cu excepţia bisericii catolice.

Dintre delegaţii sfintei noastre biserici ortodoxe au luat cuvântul în şedinţele congresului, cunoscuţii luptători în via Domnului: I. P. C. Arhimandrit *Iuliu Scriban*, dnii profesori *V. Gh. Ispir* şi *Şerban Ionescu*, dela facultatea teologică din Bucureşti, preoţii *V. Popescu* şi *Gâldău*.

Vom reveni asupra celor desbătute în congresul dela Oxford.

Doctrina mântuirii în primele patru veacuri

(2) de Pr. **Ilarion V. Felea**

In felul acesta răscumpărarea prin credinţa în jertfa Mântuitorului de pe cruce [Rom. 3, 25], ocupă locul central în scrierile apostolului Pavel, după cum ea reprezintă punctul vital şi fundamental în misterele religiei creştine [Rivière op. cit. p. 66]. „V'am dat, scrie Pavel Corintenilor, să ştiţi ceea ce am primit şi eu, că Hristos a murit pentru păcatele noastre, potrivit scripturilor şi că s'a îngropat şi a înviat a treia zi, potrivit scripturilor" [I Cor. 15, 3 4]. Cu alte cuvinte sfântul apostol vesteşte crezul bisericii primare [Rivière, op. cit. p. 61], care nu e altceva, decât izvorul şi temelia dogmei mântuirii, crezul de totdeauna al bisericii lui Hristos.

Un loc deosebit ocupă soteriologia în Epistola către Evrei [Rivière, p. 67–70; Sabatiere, op. cit. p. 33]. Autorul ei aşează faţă în faţă caducitatea sacrificiilor V. T. cu „valoarea absolută şi definitivă" a jertfei Mântuitorului... „In multe feluri şi în multe chipuri, începe solemn şi sintetic prologul epistolei, Dumnezeu odinioară a vorbit părinţilor noştri prin proroci; către sfârşitul acestor vremuri, ne-a grăit nouă prin Fiul, pe care l-a pus moştenitor a toate şi prin care a şi făcut veacurile. Fiul, care, este strălucirea slavei şi icoana fiinţei lui Dumnezeu şi care ţine toate cu cuvântul puterii sale, după ce a săvârşit curăţirea păcatelor noastre, a şezut de-a dreapta măririi, întru cele prea înalte" [Evrei 1, 1 3].

In continuare autorul epistolei face o comparaţie între sacrificiile iudaismului şi între opera mântuitoare şi funcţia sacerdotală a lui Isus, ca să arate în deosebi superioritatea, universalitatea şi eficacitatea acesteia din urmă. Isus Fiul lui Dumnezeu este deodată arhiereul ideal şi suprema jertfă de împăcare. Preoţia lui nu are un caracter provizoriu ca cea levitică, ci unul superior, etern şi unic [7, 24–25]. El e preot sfânt [7, 26 27], preot în veac după rânduiala lui Melhisedec [5, 10; 6, 20; 7, 17], mijlocitorul unui nou aşezământ [9, 15; 12, 24]. Cu acest scop a venit în lume [10, 5] şi l-a realizat prin patimile şi moartea Sa [9, 14 15]. Jertfa ce o aduce El este trupul său [10, 7—10], dat crucii de bună voie [10, 9—10], din dragoste faţă de omenirea căzută şi din ascultare faţă de Tatăl [5, 7—9]. Prin sângele său El ne răscumpără [9 12] şi ne sfinţeşte [13, 12]; ne slobozeşte din robia morţii [2, 14] şi ne face părtaşi harului. Jertfa Lui este pentru toţi oamenii [2, 9; 5, 9] şi pentru totdeauna [9, 25 28]. El mijloceşte pentru noi pururea în cer unde a întrat ca într'o nouă Sfântă a Sfintelor [7, 25; 9, 24]. De aceea trebue să avem încredere în El [10, 23] şi să ne apropiem de El cu pocăinţă, cu toată credinţa şi curăţenia [10, 22–22; Tixeront, op. cit. p. 96 98; Rivière, op. cit. p. 68–69].

Aceasta e în scurte cuvinte doctrina N. T. despre răscumpărare. Intre om şi Dumnezeu stă un obstacol, păcatul. Isus Hristos prin jertfa Sa îl înlătură; curăţă sufletele şi împacă, pe păcătoşii cari se pocăesc, cu Dumnezeu, prin întreita Sa chemare sau slujire de: 1. Proroc sau Învăţător [Ioan 6 14; 7, 40; 8, 12; 9, 17; 17, 6; Schwane, op. cit. I. p. 235–236; I. Mihălcescu: Dogma Soteriologică, p. 20—22; Matei 11, 29; 23, 10; Luca 24, 19], 2. Preot sau Arhiereu [Matei 26, 28; Ioan 6, 22; 1, 29; 3, 17; Evrei 4, 14; I Petru 1, 18–19; 2, 24; Tit 2, 14; I Ioan 1, 7; I Petru 1, 17], şi 3. Impărat [Matei 2, 2; 27, 37; Marcu 16, 1–18; Matei 28, 1–20; Luca 24, 1–49; Ioan 12, 13; 18, 33 şi 37; 20, 1–29; Luca 1, 33; Fapte 2, 22—32; I Cor. 15, 1–20; Apoc. 17, 14; Schwane, op. cit. p. 236–241; Mihălcescu, op. cit. p. 23 24 şi 27–28].

2. Mântuirea în scrierile Părinţilor Apostolici

Pe temeiul acestei doctrine se clădeşte biserica Mântuitorului şi se desfăşură tradiţia ei, aşa după cum o constatăm aceasta în primul rând din scrierile Părinţilor Apostolici. Doctrina lor soteriologică este tot cea biblică.

Vom observa însă înainte de toate, că precum în N. T. nu avem un tratat special despre dogma mântuirii, ci numai elementele pe temeiul cărora putem integral constitui dogma, la fel în scrierile bărbaţilor apostolici şi a multor sfinţi părinţi nu aflăm expuneri sistematice ale dogmei, ci numai lămuriri parţiale, întâmplătoare, de sigur preţioase, în legătură cu felurite subiecte pe cari le tratează în scrierile lor. In viaţa şi în credinţa primilor creştini dogma răscumpărării era vie, trăită, nu discutată (I. Mihălcescu: Scrierile Părinţilor Apostolici, Chişineu 1927, vol. I, Prefaţa p. 4). Dragostea lor faţă de Mântuitorul ne-o confirmă în chipul cel mai strălucit martirul lor, ce alcătueşte cea mai puternică dovadă, cea mai frumoasă floare a credinţei în crucea lui Isus. Creştinii primelor veacuri mureau bucuroşi pentru Hristos, pentrucă în El au aflat pe Mântuitorul vieţii lor. Scrierile părinţilor, alcătuite fie pentru apărarea, mângăerea sau învăţătura credincioşilor, fie pentru combaterea ereticilor şi a păgânilor, ne confirmă întru toate aceasta observare.

Date cu privire la dogma mântuirii aflăm mai întâi în epistola apostolului Barnaba, care multă vreme a făcut parte din categoria cărţilor inspirate ale N. T. Capitolul V al epistolei începe aşa: „Pentru aceasta a primit Domnul să-şi dea trupul său striciunii, ca să ne curăţim prin iertarea păcatelor adică prin stropirea cu sângele său. Căci despre El s'au scris unele către Israel, altele către noi şi zice astfel: *Pentru fărădelegile noastre s'a rănit şi pentru păcatele noastre a pătimit şi prin rana lui noi toti ne-am vindecat. Ca o oaie spre junghiere s'a adus şi ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde*» (Mihălcescu-Păslaru-Nuţu: Scrierile Părinţilor Ap. vol. I. cap. V p. 56; cf. Isaia 53, 5, 7; Migne, P. Gr. Tom. II). In continuare se arată că Domnul a pătimit „în trup",

Probleme-Recensii-Comentarii

G. M. Ivanov: Roduri din câmpul Evangheliei. — *Neobositul nou vlădică al Clujului, P. S. episcop* **Nicolae Colan,** *inaugurează colecţia* **„Cărţilor Vieţii"** *cu o carte de mare valoare misionară, scrisă de cunoscutul publicist G. M. Ivanov şi conţinând creştineşti meditaţii apărute întâi risipite într'un ziar din capitală, ear acum adunate într'un frumos volumaş de 139 p., — pe care în deosebi tineretul nostru îl va întâmpina, fără îndoială, cu cea mai însufleţită bucurie şi va ceti cele 18 «iscusite propovedanii» ale unui scriitor de mâna întâi, adânc «îndrăgostit de înţelepciunea Cărţilor Sfinte». Bunii fii ai neamului şi ai sfintei noastre biserici vor rămânea impresionaţi dela primele până la ultimele rânduri ale acestui volum, prefaţat de iscusitul şi agerul condei al celuice iniţiază şi conduce această mult promiţătoare colecţie: «Cărţile Vieţii«, de elegantă înfăţişare, tipărită în imprimeria Eparhiei ortodoxe române din Cluj. — Preţul unui volum: 45 Lei. (Se găseşte la Librăria Arhidiecezană, Sibiu)*

*

Conferinţe preoţeşti. — In 20 Iunie 1937, preoţimea *jiană* şi-a ţinut conferinţa lunară.

1. Pr. *T. Moşic* citeşte lucrarea sf. sale: Impresii din primul an de pastoraţie, partea II. Lucrare, în care autorul îşi expune impresiile, metodele de pastoraţie experimentate de sf. sa şi realizările sale într'un an de preoţie.

2. Pr. *C. Zoican:* dare de seamă despre desbaterile conferinţei de primăvară a preoţimii judeţului Gorj, ce s'a ţinut în 2, 3 ale lunei Iunie, şi la care au luat parte: părintele protopop Duma, păr. Zoican, păr. Moşic şi dl profesor Sârbu.

3. Pr. *I. Popiţa:* dare de seamă asupra desbaterilor şi lucrărilor congresului Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna", ţinut la Cohalm în 3 Iunie a. c.

După alte chestiuni, de natură locală, şedinţa ia sfârşit.

Se fixează cea viitoare pe data de 4 Septemvrie 1937. — *T. M.*

*

— Cercul preoţesc *Chişcădaga*, protopopiatul Deva, şi-a început ciclul de conferinţe religioase întrunindu-se în 27 Iunie 1937 în parohia *Sulighete*.

A predicat după priceasnă părintele *P. Aslău*-Căinelul de jos, despre: „Rolul social şi naţional al femeii", — cu nimerite şi impresionante observări.

A predicat după sfânta liturghie părintele *Ar. Munteanu*-Bejan, despre: „Cinstirea sfintelor icoane".

Programul s'a încheiat cu conferinţa părintelui *Al. Vâjdea*, care a vorbit despre: „Datoriile părinţilor faţă de copii", fiind o completare a predicii de după priceasnă.

A urmat examenul de fine de an din studiul religiei a elevilor şcoalei primare de stat din loc, şi acordarea de premii celor mai diligenţi şcolari.

In şedinţa intimă, părintele *L. Lazăr*-Sulighete, a făcut o dare de seamă asupra operei: „Mânăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria", de Şt. Meteş. — Pr. *L. L.*

*

Conferinţa de vară a preoţimii ortodoxe române din protopopiatul *Băiţa* s'a ţinut în ziua de 6 Iulie 1937 în parohia centrală Băiţa la sediul oficiului protopopesc.

După terminarea serviciului religios în biserica ortodoxă română, preoţimea prezentă a trecut în biroul oficiului protopopesc, unde, constatându-se prezenţa majorităţii preoţilor tractuali, preşedintele conferinţei prot. D. Secărea deschide şedinţa printr'o frumoasă cuvântare; dă apoi cuvântul părintelui *Ioan Popa* din Hărţăgani, care şi-a desvoltat în faţa cucernicilor fraţi lucrarea: „Taina sfântului maslu din punct de vedere dogmatic, istoric şi practic". Lucrarea temeinic pregătită prezintă un viu interes, la discuţiuni luând parte preoţii: P. Diniş, A. Moga, N. Perian şi protopop D. Secărea.

Altă temă a programului a fost lucrarea tânărului preot *Loghin Borza* din Ormindea, întitulată: „Plăgile sociale şi combaterea lor". Lucrarea, în urma discuţiunilor desfăşurate, se declară deplin reuşită.

Conferinţa viitoare se fixează pentru ziua de 22 August c. în parohia Ormindea, hotărându-se — la propunerea părintelui L. Borza — ca pentru această conferinţă părintele T. Benea-Stejărel să pregătească o conferinţă populară întitulată: „Biserica şi socialismul".

P. Sa C. părintele protopop D. Secărea dă apoi cucernicilor preoţi diferite sfaturi pastorale, mulţumindu-le pentru râvna, cu care participă la conferinţele tractuale. — Pr. *A. P.*

*

Şcoala de cântăreţi bisericeşti, a eparhiei ortodoxe din Cluj, şi-a încheiat anul şcolar în zilele trecute. Această şcoală, nou înfiinţată, funcţionează în *Nuşeni*, la moşia episcopiei, unde în urma practicei agricole pe care o săvârşesc elevii, ei pot deveni şi plugari luminaţi.

Incheerea anului s'a făcut cu un program religios-cultural sub îngrijirea dlui profesor *Petre Timişan*. In cadrele acestui program, părintele director *Nicodim Belea* a accentuat importanţa şcoalelor de cântăreţi, cu menirea să dea elemente destoinice la strană, oameni înţelegători ai mişcărilor culturale şi religioase din satele noastre.

Părintele consilier eparhial *L. Curea*, în numele P. S. Sale episcop *Nicolae* şi al Consiliului eparhial, a mulţumit corpului didactic pentru munca depusă în anul şcolar expirat. — Pr. *N. B.*

*

Munca în lumina Sfintei Scripturi, — este titlul unei cărţi, de curând apărute, al cărei autor este preotul *Ioan V. Pascu* din Focşani.

Cartea de 54 p. [25 lei], cuprinde o conferinţă ţinută în cadrele *Fundaţiilor Culturale Regale*, subsecţia Focşani.

Autorul arată că munca, tocmai contrar principiilor marxismului, — care priveşte sensul muncii ca o pedeapsă din partea lui Dumnezeu, — este departe de a fi o pacoste pe capul omului.

Prin munca sa, omul se ridică la rangul de colaborator cu divinitatea, la continuarea în bine a operei primordiale de creaţie.

Munca este un cult adus divinităţii. *Carlyle* a ridicat în cugetarea lui munca la rangul rugăciunii. *Ora et labora*, a fost principiul de viaţă al monahismului creştin.

Munca apare ca un blestem pentru om, atunci când ea rămâne nerăsplătită, în cazurile de lăcomie, de nedreptate, de lipsă de iubire a patronilor. Dar, într'o societate creştină, munca nu este robie, ci se face în libertate.

Această carte o recomand fraţilor preoţi, — citirea ei aduce nu puţină lumină în sufletele cititorilor.

Pr. *T. Moşic.*

*

Şubreda clădire sovietică pare a se clătina din temelie. Ştirile ce se strecoară din „raiul" bolşevic, mărturisesc anume că acum şi tineretul comsomol merge la biserică, şi părăsind asociaţiile antireligioase se supune cultului creştin.

Organizaţiile păgâne, cuprinse de frică reclamă desperate închiderea caselor de rugăciune şi concedierea din întreprinderi a tuturor muncitorilor creştini.

Duhovnicii pravoslavnici totuş îndrăznesc şi părăsesc ascunzişurile, de unde descindeau în mijlocul credincioşilor şi unde primeau ofrandele slujbelor divine săvârşite.

Cu puteri înoite de furia prigoanelor, şi cu harul Duhului sfânt, îndeamnă poporul la rezistenţă, cetind şi tâlcuind în adunări publice pasagii din Sf. Scriptură.

In timpul din urmă au luat fiinţă unele asociaţii religioase organizate după regulamente tip, având programe stabilite pentru o luptă pe faţă împotriva celor fără Dumnezeu.

Aşa se explică afluenţa de credincioşi la slujbele Invierii Domnului din anul acesta şi faptul că în majoritatea colhozurilor lucrătorii au suspendat lucrul în zilele sf. Paşti, cu toate ameninţările oficiale...

Cine să nu se bucure din toată inima la auzul acestor înfăptuiri creştine, răsărite în Rusia ca florile primăverii după o ploaie caldă, — când ştim că timp de 20 de ani a bântuit acolo crivăţul sălbatic cu suflări marxiste de ghiaţă...

Se constată din nou, că din sufletul poporului dela răsărit, adânc ortodox, n'a lipsit Isus nici o clipă...

Pr. *A. Marcovici.*

*

O înaltă concepţie despre cultură: — Câteva consideraţii pe marginea studiului „Despre o semnificaţie metafizică" a dlui L. Blaga:

Asupra culturii, originei şi manifestării ei s'a gândit şi s'a scris mult în cursul timpului. S'au dat mai multe soluţii, ce nu sânt altceva, decât străduinţele neliniştitei minţi omeneşti de a da un răspuns mulţumitor la întrebarea: ce este şi ce trebue să fie cultura?

Dl *L. Blaga*, mult apreciatul nostru filosof, a dat şi acestei probleme o satisfăcătoare rezolvare, ce poate mulţumi sufletul mereu chinuit de această întrebare. Rândurile ce urmează vrëau să arate câteva consideraţii pe marginea studiului sus pomenit.

Omul prin constituţia sa a fost înzestrat de Dumnezeu cu o nelinişte în suflet, cu un dor după mistere şi revelare, ce-l fac să se deosebească de ce-

---

pe lemn, pentru sufletul nostru, aşa după cum l-au vestit prorocii, „pentru a nimici moartea şi a arăta învierea din morţi. Ca să împlinească şi făgăduinţa dată părinţilor şi Sie însuşi pregătindu-şi un popor nou... Fiul lui Dumnezeu a venit în trup, ca să umple măsura păcatelor celor ce au prigonit de moarte pe prorocii săi" (Mihălcescu, op. cit. p. 56—57). Fiul lui Dumnezeu a pătimit ca rana lui să ne dea viaţă (Cap. VII Id. ib. p. 60). Isus îşi jertfeşte viaţa pentru poporul cel nou (Cap. VII Id. ib. p. 61) şi ne înoeşte prin iertarea păcatelor ca să avem un suflet ca de copil (Cap. VI Id. ib. p. 59). Ţapul ispăşitor care era blăstemat, scuipat şi înţepat, închipue pe Isus ce avea să pătimească pentru mântuirea oamenilor (Cap. VI Id. ib. p. 61—62). La fel jertfa junincei din V. T. închipue pe Isus; bărbaţii păcătoşi cari aduc jertfa au fost ceice L-au răstignit, iar copiii cari stropesc poporul cu sângele ei şi vestesc iertarea păcatelor, curăţenia inimii şi lumina Evangheliei, — sunt apostolii (Cap. VIII Id. ib. p. 62). Tot pe Isus şi crucea Lui preînchipue numărul celor 318 bărbaţi tăiaţi împrejur de Avram. 18 se scrie: IH (iota) = 10 şi H (ita) = 8, avem numele Isus; iar T. (tav) = 300 e semnul crucii (Cap. IX Id. ib. p. 64). Apoi ridicarea mânilor şi şarpele de aramă, în amândouă jertfa şi mărirea lui Isus, cel „dătător de viaţă" se arată (Cap. XII Id. ib. p. 69—70). Mai mult: jertfa crucii e adusă în legătură cu apa botezului. Apostolul (Barnaba) fericeşte pe „cei cari, nădăjduind în cruce, s'au pogorât în apă", căci vor fi răsplătiţi. Vor fi ca un râu pe malul căruia cresc arbori frumoşi, ceeace înseamnă „că noi ne coborâm în apă plini de păcate şi de murdărie, şi ne ridicăm având ca roade în inimă frica şi nădejdea în Isus prin Duhul sfânt. *Şi cine va mânca din aceştia* (din pomi), *va trăi în veci*, adică: cine dă ascultare, zice, acestor propoveduitori şi crede, va trăi în veci" (Cap. XI Id. ib. p. 68).

Acelaş părinte apostolic aseamănă pe Moise cu Hristos. Moise a dat poporului legea, Hristos mântuirea. „Moise, ca o slugă, le-a luat, dar nouă Domnul însuşi ni le-a dat şi ne-a făcut popor cu drept de moştenire prin aceea, că a pătimit pentru noi şi s'a arătat apoi, aceea ca să se desăvârşească în păcate, iar noi prin cel ce l-a moştenit, să primim aşezământul Domnului Isus, care pentru aceasta a fost orânduit, ca prin arătarea sa să izbăvească din întunerec inimile noastre cele date morţii şi lăsate în rătăcirea nelegiuită, şi să puie în noi un aşezământ prin cuvântul său, căci este scris, cum Tatăl îi dă însărcinarea, de a ne izbăvi din întunerec şi a ne pregăti sieşi popor sfânt. Zice în această privinţă prorocul: Eu, Domnul, Dumnezeul tău, te-am chemat întru dreptate şi te voiu ţinea de mână şi te voiu întări, şi te-am dat ca aşezământ poporului, lumină păgânilor, ca să deschizi ochii orbilor, să scoţi din legături pe cei legaţi şi din casa temniţei pe ceice şed în întunerec. Cunoaştem acum, de unde am fost mântuiţi" (Cap. XIV Id. ib. p. 72—73).

Avem deci mărturisiri destul de clare cari sânt cu atât mai preţioase, cu cât ne vin dela cel dintâi bărbat apostolic, care încearcă să facă, după Biblie, prima schiţă a unei Dogmatici speculative (I. Mihălcescu, Prefaţa op. cit. p. 5).

Mai puţine lămuriri aflăm în „Invăţătura celor doisprezece apostoli", în care abia găsim o aluzie transparentă la jertfa mântuirii, în rugăciunea după împărtăşire prin care primitorul mulţumeşte lui Dumnezeu că a primit prin Fiul Său „viaţă veşnică" (Cap. X Id. ib. p. 88).

In schimb găsim lumină mai multă în cele două epistole către Corinteni ale sfântului Clement Romanul. In epistola I, în legătură cu pocăinţa, scrie: „Să privim cu luare aminte la sângele lui Hristos şi să cunoaştem decât preţ este el înaintea lui Dumnezeu, părintelui său, pentrucă fiind vărsat pentru mântuirea noastră a adus lumei întregi harul pocăinţei" (I Cap. VII Id. ib. p. 99. Migne, P. Gr. Tom. I. Vezi şi cap. XXI Id. ib. p. 109, ...sângele lui Isus Hristos „s'a vărsat pentru noi"...). Femeia Raav a fost mântuită prin credinţă şi iubire, iar semnul roşu dela casa ei, pus de iscoade pentru a o scăpă de urgia cuceritorilor, are tâlc profetic, „că prin sângele Domnului vor găsi mântuire toţi cari cred şi nădăjduesc în Dumnezeu" (I Cap. XIII Id. ib. p. 102—103). In capitolul XVI vorbind despre smerenie, citează profeţiile mesianice din Isaia cap. 53, v. 1—12 şi din psalmul 21, 7—9.

Mântuirea nu se obţine prin meritele omului, deşi fiecare trebue să ne împodobim cu virtuţi şi fapte bune, ci prin credinţă şi prin voia lui Dumnezeu... „nu ne îndreptăm prin noi înşine, nici prin a noastră înţelepciune sau pricepere sau pietate sau prin faptele, pe care le-am săvârşit în sfinţenia inimii, ci prin credinţa prin care atoateştiutorul Dumnezeu a îndreptat pe toţi din veac" (I Cap. XXXII Id. ib. p. 114). Idee paulină, pe care o întâlnim şi mai departe în epistola întâia, unde se spune că Isus Hristos este mântuirea noastră; e „arhiereul jertfelor noastre, ocrotitorul şi ajutătorul slăbiciunii noastre" (I Cap. XXXVI Id. ib. p. 116 şi Cap. LXIV, p. 133); e Dumnezeu, ce s'a descoperit „ca să ne mântuiască" (Ep. II Cor. Cap. XIV Id. ib. p. 143), pe noi cari eram pierduţi (II Cap. I Id. ib. p. 135).

Mântuirea este opera dragostei divine. Căci prin dragoste sântem izbăviţi. „In dragoste ne-a luat Stăpânul pe lângă sine; pentru dragostea pe care a avut-o către noi, Isus Hristos, Domnul nostru după voinţa lui Dumnezeu, şi-a dat sângele său pentru noi, trupul său pentru trupul nostru şi sufletul său pentru sufletul nostru (I Cap. XLIX Id. ib. p. 124. Ca şi Irineu în Adv. heer. V. 1; Schwane, I p. 243).

Sfântul Ignatie Teoforul, în epistolele sale încă ne dă unele informaţiuni cu privire la soteriologie (Schwane, I p. 242—243). El vesteşte Efesenilor că Isus Hristos e Dumnezeu şi Mântuitorul prin care am dobândit „o viaţă nouă prin sângele său (Ep. către Ef. Id. ib. Cap. I; Schwane, I p. 244).

lelalte fiinţe ale pământului. El nu se simte bine în sfera lucrurilor pământeşti, în „imediat", ci caută să se înalţe spre sferele înalte ale transcendentului, din care vrea să desprindă lumini pentru sufletul său. «*Dincolo*» este ţinta omului spre care năzueşte.

„Existenţa umană este ca aspect fundamental „existenţă în mister", existenţă săltată într'un orizont, graţie căruia eo ipso lumea, ca împletire şi urzeală de date imediate, e depăşită şi cade ca ţărâna de pe călcâie în mers" (Gândirea p. 50). Prin această tendinţă a trăirii în mister şi revelare omul devine creator de cultură. Iată deci izvorul culturii.

Ea nu izvoreşte din sfera pământescului, ci din înălţimile transcendentului pe cari urcându-le, omul devine creator de cultură. Numai pe aceste culmi sufletul omenesc poate sorbì apele îmbătătoare ale creatiei. Cât de superioară este această concepţie, o putem şti gândindu-ne la filosofia materialistă care nu e în stare să se ridice peste sfera lucrurilor materiale.

Creaţia culturii „este expresia vizibilă a existenţei umane", este „împlinirea omului". „Omenia" omului este în funcţie de străduinţa de a revela misterele, de a crea cultura, sau cel puţin de a contribuì la creaţia culturii. Creaţia culturii este pentru om un destin. Pentru aceea fiecare om este creator de cultură. Creatorul de cultură, în sensul strâns al cuvântului, are doar rolul de exponent al culturii omeneşti şi nici decum rol de singur creator de cultură. Acì văd un puternic mijloc de solidaritate omenească ce se poate realiza prin participarea la creaţia culturii.

Până să ajungi la creaţia culturii trebue să suferi riscurile şi desechilibrările ce produc zbuciumul necesar oricărei creaţii. „Creaţia îşi are pârjolul ei" (p. 50, Rev. cit.). Ea cere câte odată negrăite jertfe. Chiar jertfa creatorului. Este o altă înaltă cugetare, de care trebue să se pătrundă fiecare om, care-şi dă seamă de destinul creaţiei sale.

Acestea sânt ideile ce am dorit să le însemnez pe marginea studiului dlui L. Blaga.

Rămâne ca noi, cari vedem în dl L. Blaga pe cel mai autentic interpret al spiritualităţii noastre, să ne lăsăm pătrunşi de înălţimea concepţiilor profundului cugetător, căci numai astfel sântem pe drumul creaţiei culturii, atât de necesară pentru înaintarea neamului nostru. — *D. Popescu.*

INFORMAŢIUNI

Nu putem *lăsa neremarcată acţiunea recentă a românilor braşoveni, cari au luat hotărârea pilduitoare ca în* **primăria municipiului lor să întroneze în sfârşit o conducere românească.** *Pe temeiul înţelegerii între fruntaşiii celor 5 partide româneşti din Braşov, s'a produs unitatea de vederi şi o acţiune urmată de izbânda ,dorită şi meritată. Facă şi alţii aşa!*

Pentru Societatea ortodoxă naţională a femeilor române. In şedinţa sa din urmă, Comisia interimară a municipiului *Sibiu* a aprobat în principiu cedarea gratuită a unui *teren* pe seama Societăţii ortodoxe a femeilor române, în raza oraşului şi în scop caritativ şi de binefacere. Se va cere, dela Consiliul de miniştri, autorizarea necesară.

Act de mulţumire. Dl *Gheorghe Oprean-Bace*, originar din comuna Vale, şi soţia sa Paraschiva n. Sorescu-Loamnăş, locuitori în comuna *Sălişte*, au dăruit bisericii din comuna noastră *Vale*, protopopiatul Sălişte, un clopot în valoare de 54.000 lei. Pentru acest dar preţios, subsemnatul paroh, în numele consiliului parohial şi al parohienilor acestei biserici, aduc călduroase mulţumiri marinimoşilor donatori. — Pr. *Gh. Ittu.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 1 August 1937, va predica părintele *I. Tănăsescu-Săhăteni.*

Poşta redacţiei

Pr. *Ch. M.* în *Ş. m.* Intr'un număr apropiat.

Pr. *M. M.* în *Br.* Acelaş răspuns.

Dlui *M. O. S.* în *Buc.* Capitala ţării e *„cetate a Babilonului"*, — aiasta s'o spună un înstrăinat, nu o foaie românească!

Nr. 7421—1937 Epit.

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1937—38

Pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu pe anul şcolar 1937—38 se publică concurs.

Vor fi primiţi *gratuit* orfanii de preoţi, săraci şi silitori, iar ca solvenţi copiii de preoţi şi ai altor părinţi, mireni.

Orfanii de preoţi, cu spor slab în studii, vor fi supuşi la plătirea unei taxe după situaţia materială a părinţilor.

Taxa de întreţinere va fi 6500 lei anual, care se va plăti în 4 rate egale: la înscriere, la 1 Noemvrie, 1 Februar şi 1 April.

Taxele plătite pentru cvartalul început nu se restitue în caz de repăşire.

Cererile de primire scrise de părinţi sau tutori vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 15 August a. c.

Orfanii de preoţi vor anexa la cerere: certificat şcolar, de sărăcie şi familiar.

Elevii primiţi vor avea să aducă cu sine: cele necesare pentru pat, rufăria de de corp şi pat, hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria trebue să fie însemnată cu numele elevului.

Intrucât în decursul anului s'ar dovedì că taxa statorită nu este suficientă, ea se va majora după împrejurări, având elevii a achita diferinţa statorită.

P. Cucernici protopopi şi Cuc. preoţi sânt rugaţi să pună în vedere orfanilor de preoţi şi altor elevi să înainteze la timp cererile de primire, însoţite de toate actele, căci fără de acestea nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 24 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 7069/1937 Şcol.

Concurs

La *Şcoala de aplicaţie a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* sânt vacante cu începerea anului şcolar 1937/38: un post de învăţător la secţia de băeţi şi două posturi de învăţătoare la secţia de fete.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor înainta cerere la Direcţiunea şcoalei menţionate până la 15 August c. La cerere se vor anexa toate actele cerute de normele şcolare în vigoare. Concursul se va ţinea la Direcţiunea şcoalei normale „A. Şaguna" în 30 August c.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 27 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Ministerul Agriculturii şi Domeniilor Inspectoratul Silvic Braşov. Serviciul tehnic

(50) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în ziua de *17 August 1937*, ora 12, se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise, în localul Inspectoratului silvic Braşov, Calea Victoriei Nr. 35 şi la Ocolul silvic Sighişoara, judeţul Târnava mare, pentru vânzarea materialului lemnos după suprafaţa de 40 Ha compus din 150 arbori esenţă stejar cu un volum de circa 679 m. c. din pădurea „Către Saeş", proprietatea bisericii ortodoxe române Apold, judeţul Târnava mare.

Dispoziţiunile cuprinse sub art. 88—110 din L. C. P., Regl. O. C. L. şi condiţiunile generale de vânzarea pădurilor statului publicate în Monitorul Oficial Nr. 106—1912, sânt aplicabile acestei licitaţii.

Persoanele cari vor lua parte la licitaţie, vor depune pe lângă ofertă şi garanţia provizorie de 13.000 lei care se va întregì la 10% după adjudecare, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini care poate fi văzut în fiecare zi la Inspectoratul silvic Braşov şi la Ocolul silvic Sighişoara judeţul Târnavamare.

Şeful inspectoratului:

I. Dumitrescu ing. insp. general silvic — **I. Bârsanu** şeful serviciului

Nr. 6304/1937.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1937/38 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1937, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaţilor;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificatul medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locuì în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreţinerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 1—3 Septemvrie, în 4 şi 5 Septemvrie studenţii se vor mărturisì şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă 5 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni, 6 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000, şi rata a treia de Lei 2000, se plătesc în prima zi de şcoală după vacanţa Crăciunului şi a Sfintelor Paşti. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1058 pentru cărţi didactice şi Lei 1500 jumătate din costul reverenzii; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărţi didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărţi didactice; an IV Lei 790 plus Lei 1251 pentru cărţi didactice.

Pentru studenţii din anul I, dar cu slabe mijloace familiare, stau la dispoziţie 12 burse, ce sunt egale cu taxa de întreţinere în internatul Academiei. Ele se acordă tinerilor cari au obţinut la bacalaureat cel puţin nota bine. Vor avea întâietate fiii românilor secuizaţi.

Inmatricolarea se face la Rectoratul Academiei, dupăce studenţii vor dovedì cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servì cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restituì ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 1 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o saltea, două cearceafuri, o perină cu două feţe de perini şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătuì pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi se vor bucura de burse.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om Pentru omul de studiu teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 28 Iunie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6665/1937 3—3

Concurs

La *secţia de băeţi a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* este vacantă cu începerea anului şcolar 1937/38 *catedra de limba franceză.*

Doritorii de a ocupa această catedră, vor înainta până la 31 Iulie c. cerere adresată *Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu*, la care cerere vor anexa: 1. actul de naştere, 2. actul de botez, 3. certificate despre studiile de specialitate, 4. certificate de serviciu şi alte acte recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 5726—1937 (40) 3—3

Concurs

Adunarea eparhială din anul 1936 a decis pregătirea unei monografii a Bisericii ortodoxe ardelene în timpul păstoririi arhiepiscopului şi mitropolitului Ioan Meţianu care a condus destinele Bisericii noastre, cu mult tact şi înţelepciune în vremuri de grea cumpănă.

Această lucrare va avea să zugrăvească icoana bisericii noastre la sfârşitul dominaţiunii străine, şi opera de rezistenţă organizată prin biserica naţională şi prin aşezămintele ei în contra asupririi maghiare.

Pentru pregătirea acestei lucrări se publică concurs până la 31 Decemvrie a. c. şi se invită cei doritori de a compune această lucrare a arăta planul lucrării şi condiţiunile de executare.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a încedinţa executarea lucrării celui mai destoinic concurent. Lucrarea se va tipări de către Consiliul arhiepiscopesc, dându-i autorului remuneraţie corespunzătoare. Lucrarea va fi pezentată Consiliului arhiepiscopesc în manuscris până la 31 Ianuar 1939.

Sibiu, din şedinţa plenară dela 18 lunie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu 8 August 1937 | Nr. 32

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Molitvelnicul în mâna preotului

Intr'un articol publicat în Revista Teologică (Nr. 4/1937), despre «Sf. Scriptură în mâna preotului», arătam că Biblia reprezintă o îndoită binecuvântare pentru preot. E, întâi de toate, baza activității catihetice și profetice, și în rândul al doilea e baza personalității duhovnicești a preotului. Un bun duhovnic este un bun cetitor și cunoscător al sfintei Scripturi.

Nu am pomenit atunci nimic despre molitvelnic. Voi pomeni acum, în legătură cu articolul ce a emoționat pe mulți teologi: «Inapoi la molitvelnic», publicat în revista de critică teologică ce militează cu atâta îndreptățire pentru tradiționalismul sănătos. — Predania.

A surprins în acel articol, întâi de toate, afirmațiunea că ar fi «teologi și păstori, cari văd în molitvelnic un isvor fatal de inerție, de pasivism religios». Nu avem cunoștință să fie în biserica noastră preoți și teologi, sau cum se mai zic «porfirogeneți și polihistori», cari să strige și să poruncească: «Svârliți molitvelnicul!» Dar dacă sânt, trebue fără îndoială scoși la iveală și puși la locul ce li se cuvine.

A surprins, în rândul al doilea, atitudinea destul de clar afirmată în contra «misiunilor» și a tot ce reprezintă «activism religios... catiheză, predică, filantropie; prin școli duminecale, conferințe, cantine, dispensarii, azile, sanatorii». Și se spune mai departe: toate acestea trebue să fie rodul rugăciunii și al harului. Deci, «înapoi la molitvelnic adecă la esența trăirii ortodoxe». Foarte just și frumos.

Intâlnim însă o greutate cu neputință de învins, când e vorba de înviorarea, adâncirea și prosperarea vieții religioase: *nu se poate merge înapoi*. Trecutul e mort; nu mai există. In fața noastră stă prezentul, — dacă ne putem exprima astfel. Și prezentul României, din punct de vedere religios și moral, convenim să constatăm că este cât se poate de mohorât. Câte nu lasă de dorit!?...

Se poate începe astăzi o reformă a vieții religioase și morale numai cu molitvelnicul? Nu! Categoric: *nu!* Răspunsul acesta s'a dat încă de mult și este prea bine cunoscut, cel puțin în Ardeal. Căci ce ne facem cu molitvelnicul, când poporul nu-și mai cunoaște religia? Când cei mai mulți botezați nu știu ce-i botezul, ce-i căsătoria, ce-i maslul ș. a. m. d.

Sau ce ne facem cu molitvelnicul, când o mulțime de «păstori» stau împietriți cu el în mână, fără să-i mai cunoască tainele și să-i desfunde izvoarele?

Câți oameni se mai lasă astăzi convertiți de frumusețea riturilor și a slujbelor, fără să se adaugă la ele și puterea cuvântului care să convingă și să zidească?

Cum se va potoli zelul misionar al predicatorilor sectanți cu molitvelnicul, când ei spun că tot ce cuprinde el, este materialism și superstiție?

Ce ne facem, dacă pe lângă mijloacele de lucru pe care le cuprinde Molitvelnicul nu ne vom folosì și de metodele de luptă ce ni le îmbie și ni le cere vremea?

In mijlocul societății moderne și în centrele păgâne ale orașelor ce ne facem numai cu molitvelnicul? S'a făcut undeva, cândva o mișcare religioasă numai cu molitvelnicul? Nu știm.

Apostolii și misionarii au făcut-o cu predica în primul rând; în rândul al doilea cu molitvelnicul, și în al treilea cu organizația.

Dacă e vorba să ne întoarcem cumva «înapoi», apoi nu ne putem întoarce decât la învățămintele și experiențele trecutului. De pildă, să ne întoarcem la epoca de aur a creștinismului și la luptele bisericii, să zicem, cu eresurile. S'au înarmat sfinții părinți cu molitvelnicul, ca să restabilească pacea în biserică? Nu. Ci au luptat prin sinoade, lucări teologice, discuții și polemice, prin mijloace de stat și disciplinare-bisericești, toate cu caracter misionar. Lupta cu eresurile formează unul din capitolele esențiale din Istoria bisericii universale. Și încă ce lupte! Impărați și regi, patriarhi, papi, mitropoliți, episcopi, preoți și diaconi, călugări și popor, toți au luat parte, după împrejurări, la acest formidabil războiu ideologic religios, care se încheia cu biruința adevărului și cu... molitvelnicul.

Sau, să luăm un sat din România prădat de secte. Vom afla acolo în cele mai multe cazuri un preot bătrân, întristat și împietrit cu molitvelnicul în mână. Să trimitem acolo un preot tinăr, care să facă pe lângă slujba molitvelnicului și ceva «activism religios», — predică, filantropie, conferințe, colportaj,... și dacă nu va putea întoarce pe cei rătăciți, *sigur* oprește mișcarea trecerilor confesionale și va înviora sentimentele religioase ale enoriașilor. El nu va începe cu molitvelnicul, — dar sigur la el va ajunge. ***Molitvelnicul încununează lucrarea misionară. E coroana și perfecțiunea ei, nici decum începutul.***

Iată-ne deci lămuriți. Activismul religios nu este și nu poate fi contrar molitvelnicului. Din contră, este cel mai firesc și necesar colaborator al lui. Fără activism religios, molitvelnicul în lumea modernă nu va fi decât osândă și pentru cel ce stă cu el în mână, și pentru ceice s'au depărtat de el.

Doamne ferește să atingem cu ceva valoarea și rostul molitvelnicului. Care preot nu poartă în suflet dorul după icoana duhovnicului «cu patrafirul și cu molitvelnicul subsuoară»?... Dar nici să nu ascundem sub haina împărătească a molitvelnicului «pasivismul religios», sau mai bine zis inactivitatea (ca să nu spunem: lenea oamenilor).

Molitvelnicul este cartea de lucru a preotului. E cu neputință ca un preot, conștient de misiunea lui înaltă, să lucreze cu el fără să se coboare și pe arena vieții sociale și culturale. Dar în schimb unde întâlnim un preot care cultivă ogorul sufletesc al credincioșilor ***numai cu molitvelnicul***, — este sigur că acel ogor este înțelenit. Altfel nu se poate înțelege, cum poporul nostru, condus în marea lui majoritate de preoți înarmați numai cu arma molitvelnicului, cade astăzi așa de ușor pradă atâtor rătăciri sectare!...

Molitvelnìcul — împreună cu liturghierul — este cartea lucrărilor harice. Dar nu e singura carte în mâna preotului. El mai are o soră nedespărțită: ***sfânta Scriptură***. Articolul de care am amintit, nici nu pomenește de ea. Ori dacă noi ne mărginim la molitvelnic, ce ne facem cu sfânta Scriptură? O lăsăm în grija sectelor? In trecut nu am avut-o decât în puține exemplare, căci era greu de tipărit. Acum o avem și este la îndemâna tuturor oamenilor. Oare o putem lăsa să alerge singură — că de oprit nu se mai poate oprì — fără însoțirea noastră? Nu!...

E bine deci să ne ferim de exagerări, să nu fim exclusiviști și să nu arătăm răul acolo unde nu există, ca să nu mai sporim și noi desorientarea și haosul vremii. Nu ne putem lipsì nici de molitvelnic, dar nici de activismul religios, în cuprinsul căruia stă întâi de toate predica sfintei Scripturi. Activitatea harică cu cea biblică se cuvine ***«să meargă paralel»***. Preotul nu poate renunța la nici una.

A valorifica molitvelnicul deci nu înseamnă a ne întoarce înapoi, ci a activa cât mai intens pe toate căile misiunii evanghelice, ca să-l facem cât mai înțeles și cât mai trebuitor vieții sufletești. A renunța la aceste căi, înseamnă a sta pe teren mlăștinos, fără a tinde spre izvoarele curate pe care are chemarea să le desfunde și molitvelnicul.

Pr. **Ilarion V. Felea**

---

* FOIȘOARA *

Șerban Ionescu, Axiomatica unei filosofii creștine

— Dare de seamă —

Scopul unei filosofii creștine este acela de-a valorifica creștinsimul ale cărui bunuri fiind universale și obiective sânt necesare rațiunii ca și celelalte bunuri cultural-sociale. Ea nu va mări cu nimic fondul religios-moral al creștinismului, ci va avea misiunea de-a răspunde unor pretențiuni de înaltă cugetare, monopolizate într'o măsură oarecare, de doctrina filosofiei.

Au fost cazuri când s'a contestat religiei orce valoare filosofică. Cauza pentru care se făcea aceasta, era sensul greșit ce se dădea noțiunii de „filosofie". Astfel s'a afirmat că numai acolo este filosofie, unde există o gândire capabilă de-a se fundamenta critic, sau unde este „un efort pentru a ordona erarhic valorile". Prima este greșită, căci exclude valorile spirituale, economice, artistice din domeniul filosofiei, iar a doua e incompletă pentrucă valorile prosupun o lume transcendentă, *spirituală*. Filosofia nu stă nici în știință, pentrucă știința nu cuprinde toată realitatea. Ea întregește realitatea și pătrunde în esențele existențiale ale lucrurilor, realizând unitatea existențială și oferind în acelaș timp o rațiune explicativă a realității și a sa.

Mai nou filosofia e definită cu cercetarea pozitiv-critică a esențelor existențiale și în ordinea raportului lor cu „Ființa Absolutului" (Max Scheler). In această definiție, mai proprie, intră: lumea valorilor, esențele metafizice și divinitatea. Ea convine punctului de vedere creștin.

Dovadă că creștinismul conține o înaltă filosofie este realitatea persoanelor cari au o cugetare creștină filosofică și concepția despre lume și univers a creștinismului.

Creștinismul începe cu persoana istorică a Mântuitorului, continuă cu Sf. Apostoli și o serie întreagă de gânditori, de atunci până în zilele noastre.

Filosofia creștină ne înfățișează o concepție completă despre lume și univers. Astfel existența Logosului înainte și după ivirea creștinismului capătă un înțeles prin întruparea divinității. „Metafizica Logosului ne desvălue întreagă opera existențială, creațiunea, lucrarea pronietoare și guvernatoare, ideia de justiție imanentă și bunul suprem". Omenirii i se imprimă un scop și se judecă marile ei momente dela înălțimea unui criteriu etic.

„Creștinismul desfășurându-se în timp și spațiu devine o realitate socială cu o filosofie proprie și cu un caracter de universalitate și de veritate controlată în lumina evenimentelor istorice".

Elementele cari mijlocesc lumea valorilor și fundamentează filosofia creștină sânt: rațiunea, credința, cunoașterea intuițională și voința.

Rațiunea — lumen naturale — sub forma subiectivă, este debilă și rătăcitoare din cauza pasiunilor și afectelor. Pentru a ajunge la o cunoaștere obiectivă ea trebue să caute în sine însași legile de cunoaștere și înțelegere, a naturii. Atunci întregește și reconstitue realitatea după principiile sale apriorice.

In forma ei pură, rațiunea e scântee din rațiunea divină, frânturi din rațiunea universală, prin care se intuește divinitatea.

Credința e rațiunea dirijată de revelațiune. Datele ei sânt universale și stabile. „Credința asigură veritatea datelor rațiunii, iar rațiunea își justifică necesitatea ca element existențial prin iluminările ei din domeniul credinții. Prin credință „străbatem censura ce ne desparte de misterul existențial". Ea este creatoare de valori etice și ne dă posibilitatea de-a sesiza oricând idealul. Valorile de orce natură ar fi, sânt pătrunse până în adânc de credință care ni le face cunoscute și demne de-a ni le împropria.

Manifestaţii ortodoxe la băile Bazna

Puţină lume ştie că la băile Bazna, din judeţul Târnava-mică — sat săsesc şi uniat — avem un început de parohie ortodoxă românească. Parohia a ieşit la iveală dintr'o necesitate: în sezonul băilor, sute de vizitatori români ortodocşi n'aveau unde să-şi îndeplinească datorinţele creştineşti. Astăzi au. La capela ortodoxă, instalată deocamdată într'una din încăperile vilei «Mercur», avem, în sezonul băilor, preot stabil şi serviciu divin regulat. Cât de necesar este un locaş de închinare ortodoxă în această sobră şi binefăcătoare staţiune balneară, o poate constata oricine din afluenţa închinătorilor cari cercetează sfintele slujbe în fiecare Duminecă şi sărbătoare.

Astăzi, deşi se află abia la începuturile ei, Bazna ortodoxă se manifestă mai inimos chiar decât o parohie din cele mai de frunte. Viaţa religioasă pronunţată şi împlinirea riguroasă a datinilor noastre ortodoxe se impun din primul moment luării aminte a vizitatorilor. Câteva fapte întâmplate acolo vor justifica mai deaproape spusele mele.

Duminecă, 11 Iulie a. c., s'a celebrat la Bazna logodna d-şoarei Marcela Mioara Neguţ, fiica directorului din ministerul de interne, dl I. Neguţ, cu tânărul avocat Ion Pădurean, fiul preotului nostru din Şoimuş. A fost dorinţa tinerei perechi şi a părinţilor, ca acest legământ să se încheie cu toată pompa cuvenită. Un sobor de doi protopopi — I. Crăciun al Mediaşului şi I. Dragolea al Dumbrăvenilor, — împreună cu preoţii Ioachim Marcu-Ţău, Ilie Ciulei-Archita, I. Scutea-Blăjel, I. Herţioga-Velţ şi Miron Maier-Bratei, a împlinit această dorinţă. Toată Bazna ortodoxă românească a luat parte la această logodnă. —

Se ştie că Asociaţia clerului «Andrei Şaguna» din Arhidieceză, proiectase construirea unui **cămin preoţesc** *de odihnă şi cură la băile Bazna. In acest scop s'au strâns din bună vreme sume însemnate, din contribuţiile P. C. preoţi. Astăzi, căminul proiectat, e ridicat şi terminat în roşu. El zace pe promenada băilor, la un loc de frunte. Duminecă, 25 Iulie a. c., toţi preoţii aflători la băi şi cei din împrejurimi, în frunte cu P. C. Lor* I. Crăciun, *protopopul Mediaşului şi* Gh. Oprean, *protopopul Târnavei, au sfinţit în sobor temelia noului locaş şi au aşezat în zidurile frumosului şi încăpătorului cămin hrisovul îndătinat. După aceea, amândoi P. C. protopopi amintiţi au vorbit înflăcărat asistenţei. Cu acel prilej, P. C. protopop* Gh. Oprean *a donat suma de 1000 Lei, punând bazele unui fond care să înzestreze căminul preoţesc dela Bazna cu o bibliotecă. Ceice ostenesc cu construirea căminului, nădăjduiesc să-l poată termina în toamna aceasta, astfel încât pe vara viitoare să poată fi pus în situaţia de-a putea găzdui primii preoţi oaspeţi.*

Alături de căminul preoţesc, consiliul comunal al Baznei, în frunte cu primarul actual, dl profesor şi senator Eugen Muntean, *a pus la dispoziţia parohiei ortodoxe, în mod absolut gratuit, un loc de construcţie, pe care urmează să se clădească biserica noastră. De mult se luptă cu gândul zeloşii ortodocşi băzneni să înalţe acolo un locaş de închinare ortodoxă. Silinţele lor devotate încep să fie încununate de succes. Din daniile benevole ale localnicilor — în fruntea cărora stau vrednicul român şi harnicul ortodox* Dr. Valeriu V. Bidu, *directorul medical al băilor cu suma de 10.000 lei şi neobositul învăţător-director al şcoalei primare din Bazna dl* Petru Z. Marcu *cu suma de 1000 lei — şi din obolul vizitatorilor băilor, s'a strâns până acum un fond de construcţie de peste 130.000 lei. Către sfârşitul lunei Iulie a. c., planurile de construcţie ale bisericii noastre din Bazna au fost aprobate de Prea V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu. Duminecă 1 August a. c., s'a făcut sfinţirea pietrii fundamentale a bisericii. Un participant va raporta la timp despre această serbare.*

Nu ne îndoim că lucrul bun, ortodox şi românesc, început în Bazna, va fi dus la bun sfârşit.

Cunoaştem zelul ortodox al ostenitorilor: senator E. Muntean, Dr. V. V. Bidu, învăţător-director Petru Z. Marcu ş. a. Le urăm să stee strâns uniţi în jurul administratorului parohial Pr. T. Herţioaga-Velţ şi uniţi să fie întreolaltă, pentruca atunci când visul lor se va împlini aievea, să putem spune că au ştiut să vadă mai mult de treburile lui Hristos decât de ale oamenilor.

Cunoaştem apoi generozitatea vizitatorilor băilor, în care harnicii ortodocşi din Bazna găsesc cel mai bun sprijin pentru strădaniile lor.

La timpul său vom arăta amănunţit partea de osteneli — şi de merit, fireşte — a fiecăruia. **Gr. T. M.**

Episcopia ortodoxă română a Maramureşului

— Glasuri de presă —

Infiinţarea mult aşteptatei vlădicii, cu reşedinţa în Sighetul Maramureşului, a stârnit un firesc entusiasm şi negrăită bucurie în sufletele localnicilor înţelelegători, ca şi ale tuturor ortodocşilor din întreaga ţară.

Comentând îmbucurătorul eveniment, presa noastră bisericească şi laică a găsit cuvinte nimerite pentru tâlcuirea şi caracterizarea însemnătăţii noului aşezământ ortodox, menit să fie ocrotitor de lege şi neam în voevodatul de pe vremuri al Maramureşului.

Eată comentarul făcut, din acest prilej, într'un cotidian clujan :

Cerută, îndată după unire, de către toate corporaţiunile reprezentative ale Mitropoliei ardelene, solicitată an de an, mai ales de episcopia Vadului şi FOR-ul mirenilor intelectuali, — ea, Episcopia Maramureşului, capătă în sfârşit fiinţă legală pe ziua de 1 Iulie curent, sporind cu încă o cetate brâul nostru de apărare naţională la frontiera cea mai expusă a României Mari.

Căci, dacă din punct de vedere religios era o trebuinţă adânc simţită creiarea unei episcopii în ţara glorioşilor voevozi descălecători de neam, sub raport naţional ea înfăţişa o reală şi incontestabilă necesitate de stat.

Insuşi faptul plecării lui Dragoş şi Bogdan în Moldova, iar ceva mai târziu la sfârşitul veacului al XIV-lea supunerea bisericii româneşti direct Patriarhului din Constantinopol prin fraţii boieri Baliţă şi Drag, demonstrează că dintru început Maramurăşul era prigonit de regii Ungariei din pricina legii şi limbii strămoşilor noştri. In adevăr, nicăiri dincoace de Carpaţi poporul românesc n'a avut suferinţe mai grele în cursul veacurilor, decât aici, în acest colţ de miază-noapte, unde stăpânea neîntrerupt sărăcia şi întunericul ucigător. Desbinarea religioasă la care-i impusese Habsburgii perfizi, departe de a le uşura jugul patimilor amare, i-a expus unei primejdii şi mai mari: a desnaţionalizării prin indentitatea credinţii cu maghiarii stăpânitori.

De fapt conducătorii au trecut în tabăra duşmană, iar cei rămaşi acasă trăiau şi ei din compromisuri, carè erau tot atâtea abdicări dela poruncile conservării naţionale. Preoţii crescuţi în teologii catolice maghiare, mirenii intelectuali formaţi de liceul unguresc, satele încăpute pe mâna unor notari şi învăţători, instrumente oarbe în mânile statului, era uşor de prevăzut că Maramurăşul va cădea cel dintâi sub loviturile unui duşman necruţător.

S'o recunoaştem deschis, că spada Regelui Ferdinand desrobitorul a venit mai ales aici, ca o adevărată salvare, oprind o primejdie gravă, dar fără a o înlătura cu totul din drumul nostru. Dovada o avem, vai, în stările ce le surprindem şi astăzi acolo. Conducătorii oraşelor şi satelor sânt şi acum prizonierii culturii maghiare, ei preferă în familie şi la cafenea dialogul şi gazeta ungurească, vorbesc cu melancolie de vremile apuse, şi simt o adevărată slăbiciune să frecventeze Budapesta revizioniştilor cu trenurile de plăcere ale Bucureştilor dispreţuiţi...

Jalea spirituală şi materială a Maramurăşului istoric este astăzi o realitate tristă, pe care ni-o desvăluie reportagiile gazetelor şi strigătul de alarmă al bunilor patrioţi. In asemenea condiţiuni se impunea de mult o atenţiune specială din partea statului, care să pună stavilă procesului de sugrumare a neamului nostru de acolo.

Episcopia românească avea să fie una din forţele de bază ale reînvierii Maramureşului. Ea ne vine abia astăzi. Vom avea deci, în Sighet, aşezământul românesc, solid şi permanent, care, prin caracterul lui divin şi prestigiul moral necontestat, va fi ocrotitorul neamului primejduit şi animatorul tuturor acţiunilor mari pentru înălţarea lui pe culmile progresului triumfător. Şi când ne gândim că ea se ridică la graniţa atât de ameninţată din nordul ţării, ne dăm seama şi mai bine de rolul naţional-politic covârşitor, ce este rezervat nouii Episcopii ortodoxe din Maramureş.

*

Noua vlădicie îş aşteaptă acum mîrele în persoana unui cârmuitor înţelept, om al bisericii, destoinic şi luminat.

*

Ce spun acum fraţii din strana stângă?

Monitorul blăjean, *Unirea*, sub conducerea unor cătrăniţi clarisimi şi viitori odihniţi monseniori şi „domestici", totdeauna mai catolici decât papa, îş pierde din nou sărita *în comentarea înfiinţării episcopiei ortodoxe maramureşene*, şi, după un năravfără lecuire, explodează în vorbe de vrăjmăşie şi dispreţ pentru tot ce e ortodox în ţara noastră.

Invective stupide, vrednice de birjarii micului orăşel, sânt trimise earăş din coloanele *Unirii* la adresa *bisericii noastre dreptmăritoare şi a guvernului*,

---

Cunoaşterea intuiţională (starea de „numinoză" sau cunoaşterea „luciferică") ne permite a fi în comuniune cu Absolutul, înlesnindu-ne astfel despicarea misterelor suprasensibile. Pentru o astfel de cunoaştere e nevoie de-o completă spiritualiznre care să ne mărească puterea de cunoaştere şi transcedere în fiinţa realului. Filosoful trebue „a se dubla în primul rând de modestia relativităţii sale, de iubirea învăluitoare a finitului în infinit, de credinţa în veritatea intuiţiei sale nemijlocite".

Filosofia creştină ne permite astfel a trece dela cunoaşterea critic-raţională la o „cunoaştere reală" prin „inclinaţiune", „iubire" şi „contemplaţie",

Sentimentul în filosofia creştină a creiat o nouă filosofie a raţiunii practice. El a dat viaţă multor idei înalte cari până acì erau simple abstracţiuni. Sacrificiul de pe cruce al Mântuitorului îşi găseşte imitatori în toate timpurile pentru binele omenirii. Astfel se dă sens luptei pentru ideal şi se afirmă dreptatea la baza vieţii omeneşti.

Filosofia creştină operând cu aceste elemente ajunge la următoarele principii fundamentale:

1. *Ideia de divinitate*, sub forma monoteistă a preocupat toate sistemele filosofice. Ea a fost cristalizată şi purificată definitiv în creştinism şi sub această formă a determinat metafizica dela Descartes până în zilele noastre.

Argumentele pentru existenţa lui Dumnezeu ocupă o bună parte din isteria filosofiei, iar însuşirile lui Dumnezeu, unitatea, perfecţiunea, atotştiinţa, atotputernicia au făcut posibil progresul ştiinţific în contra haosului, arbitrarului şi fatalităţii. Descoperirea calculului infinitisimal şi diferenţial se bazează pe principiul de ordine şi perfecţiune, luat din creştinism. Astfel creştinismul a ajutat omului gânditor ca să parcurgă drumul dela axiomele greceşti până la calculul diferenţial.

2. *Raportul dintre cauza primă şi fiinţele finite*, în filosofia creştină, e consecinţa unei voinţe libere, absolute şi conştiente, contrar concepţiei mecaniciste şi spontanee. Prin întrupare divinul se umanizează şi dă astfel omului posibilitatea să se înalţe pe culmile cele mai înalte ale perfecţiunii.

2. Din punct de vedere *epistemologic*, filosofia creştină afirmă principiul realismului în cunoaştere şi probabilismul în domeniul moral.

4. In ceeace priveşte omul, creştinismul a stabilit definitiv *raportul dintre trup şi suflet.* Carnea e substratul sufletului, iar sufletul e principiul vital insuflat de Dumnezeu prin actul creaţiunii. Funcţiunile sufletului sânt: puterea intelectuala, afectivă şi voliţională, cari coexistă în toate actele de manifestare. Dualismul acesta antropologic duce către un monism spiritulist, în care sufletul spiritualizează corpul când tinde spre existenţe superioare.

5. *Principiul conducător* în fil. creşt. e raţiunea iluminată de voinţa divină şi legea eternă. In fil. profană, raţiunea naturală n'a putut să se ridice niciodată prea sus, din cauza debilităţii şi nestatorniciei sale. In creştinism raţiunea umană se lasă „infuzată" de legea eternă datorită căreia apoi, binele suprem conceput sub forma relativă şi contingentă devine cunoaştere obiectivă. Ea lucră în această formă sub unghiul universialităţii şi al absolutului.

6. Creştinismul a accentual îndeosebi *interiorizarea actului moral şi puritatea momentului subiectiv*, lăsând posibilitatea de-a pătrunde în cele mai adânci acte ale sufletuiui, lui Dumnezeu.

Faţă de-o judecată imanentă, creştinismul susţine una transcendentă — eternă.

7. *Conştiinţa morală* este un fapt aprioric cu atributele: luminare, valorificare, sancţionare. Ea transcende realitatea iar judecăţile ei sânt absolute şi lipsite de orce contingenţă. In ea sesizăm nemijlocit fiinţa divină, pe care iubindu-o conştiinţa se ilumineză.

8. *Imperativul creştin* cuprinde: ideia de perfecţiune, lăpădarea de sine şi purificarea lăuntrică.

9. *Libertatea* este în creştinism principiul renaşterii, al datoriei, al responsabilităţii şi al sancţiunii. Ea are sediul în voinţa raţională.

Libertatea naturală este relativă pentrucă menţine contrastul dintre libertate şi necesitate. In domeniul spiritualităţii găsim libertatea metafizică care e dincolo de bine şi rău, de suflet şi trup: e în Dumnezeu. Această libertate iniţială ne-a fost accesibilă prin întruparea Mântuitorului. O trăire în spiritul absolut, în Dumnezeu, aceasta este libertatea.

Contrar dualismului parsist, filosofia creştină afirmă că numai *binele* este principiu ontologic. Răul e devierea voinţii omului dela voinţa divină, negaţia binelui sau lipsa lui. Răul nu este ceva absolut necesar; el se găseşte în voinţa omului, satana ispiteşte numai. Voinţa omului, cu ajutorul graţiei divine şi trăirea în Hristos, îl renasc pentru o viaţă nouă, care e în libertatea propriu zisă, în Dumnezeu.

Personalitatea creştină este corelaţia spiritualităţii. Prin creştinism omul devine scop, din mijloc cum era în antichitate. El reprezintă acum o valoare tocmai pentru e făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Chipul lui Dumnezeu se realizează în om prin raţiune, voinţă şi libertate. Asemănarea cu Dumnezeu, este un element dinamic care determină pe

a acelui guvern care este dator să ocrotească, *în primul loc*, biserica celor 14 milioane de ortodocşi români.

Cunoaşte toată lumea românească realizările din punct de vedere naţional, cu adevărat „crime naţionale", îndeplinite înainte de războiu în Maramureşul *bisericii uniate*, — realizări ce constitue o jale şi mizerie cumplită pentru poporul de rând, şi o acuză şi perpetuă ruşine pentru reverendisimii lui conducători, uniţi cu biserica papistaşilor.

Istoria Maramurăşului fixează în paginile sale acest fapt, de pe vremea când oropsitul colţ de ţară ajunsese — tot după afirmaţia iezuiţilor şi iubitorilor de salam ai Unirii — «*o regiune complect unită*», mai exact o regiune aproape cu totul uniată.

Actul măreţ al reînvierii episcopiei ortodoxe române, în Maramureşul din România nouă, însemnează, pe lângă toată supărarea micilor noştri iezuiţi telefonişti, *o întoarcere spre bine* a stărilor deplorabile din ţara voevozilor descălecători, prin consolidarea românismului şi a dreptei credinţe în acel nord ardelenesc, atât de bogat pe vremuri în mănăstiri *ortodoxe*, distruse de uneltele catolicismului.

Ce este astăzi „Oastea Domnului"?

I. P. C. Sa Arhimandritul *Iuliu Scriban*, — care a participat şi în anul acesta la congresul Oştii Domnului ţinut la Sibiu şi a fost unul dintre vorbitorii fruntaşi ai adunării din „larga încăpere a „Thaliei" din Sibiu, — declară, în numărul mai nou al revistei Viitorul, următoarele:

Oastea Domnului este azi o lucrare a poporului spre învăţătura curată a credinţei. Preoţi aleşi au scos la iveală aceste zăcăminte. Sub cârmuirea Mitropolitului Nicolae dela Sibiu, ea este azi o adevărată cetate a vieţuirii creştineşti. Închinătorii ei desleagă fericit mari greutăţi ale vieţii noastre româneşti.

Ei înfrâng beţia în rândurile lor şi alungă neştiinţa de carte dintre ei. Sânt oameni cumpătaţi şi învaţă carte pentru a putea cetì cărţile sfinte. Plăcerea lor ei nu şi-o mai caută în întâlniri zădarnice, ci în adunările unde se simt fericiţi să poată cânta împreună şi să asculte cuvântări de frumoasă tâlcuire.

In clipa aceasta, toată adunarea cântă. Te miri cum atâţia ţărani şi ţărance au învăţat fel de fel de cântări.

Invaţă însă, fiindcă au gustat din această viaţă şi nu se mai satură de ea. Au în mână cărţile de cântări şi învaţă pe capete. De aceea acum fiecare suflet ţărănesc, care a gustat din această vatră a Oştii Domnului, se simte prea îndulcit de ea şi nu găseşte plăcere mai mare decât a fi aici...

Probleme-Recensii-Comentarii

Ştefan Meteş: *Mănăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria.* Sibiu, Tip. arhid. 1936, în 8, CXXVIII+364 p. (Seria Didactică).

Valoroasa publicaţie de propagandă, *Revue de Transylvanie*, ce apare în limba franceză la Cluj sub auspiciile Astrei şi direcţia dlui prof. S. Dragomir, cuprinde în numărul său mai nou (3, tomul III), alături de alt material de seamă, şi o recensiune cărţii din seria didactică dela Sibiu, Mănăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria, de St. Meteş.

Recensentul, dl I. Crăciun, aducând autorului lauda cuvenită şi binemeritată, face următoarele precizări (le traducem în româneşte):

Lucrarea aceasta a părintelui Ştefan Meteş este de două ori binevenită: întâi, pentru noi, românii, fiindcă ne dă putinţa de a cunoaşte mai bine numărul şi rolul pioaselor aşezăminte care au contribuit la apărarea îndârjită a credinţei noastre tradiţionale şi a unităţii noastre spirituale şi culturale: pregătire a unităţii politice de astăzi. Tot aşa pentru străini, căci vor putea găsì în aceste grăitoare pagini proba suferinţelor şi a prigonirilor, pe care stăpânirile de jalnică pomenire în Ardeal le-au deslănţuit împotriva noastră până şi pe terenul religios, dărâmând mănăstirile noastre cu lovituri de tun sau confişcându-le pentru a le pune la dispoziţia confesiunilor rivale.

Recensentul se ocupă apoi de partea istorică a cărţii părintelui Şt. Meteş şi arată că:

Autorul scoate lămurit la iveală înrâurirea extraordinară exercitători de duhohnicii acestor mănăstiri asupra poporului român ardelean, pe care îl animau şi-l susţineau în lupta sa dârză pentru păstrarea credinţei sale, asuprite în toate chipurile de mulţimea duşmanilor, cu deosebire în veacul al 18-lea. Monahii, cari au jucat rolul cel mai important în aceste lupte, sânt **Visarion Sarai, Nicodim** *şi* **Sofronie,** — *ei au deslănţuit mişcarea cea mai grozavă revoluţionară în istoria românilor de sub jugul maghiar, cea mai lungă (1744—1761) şi care s'a întins pe teritorul cel mai vast: în toate regiunile locuite de români în Ardeal, în Bănat, în provincia Crişana şi în Maramureş.*

Se schiţează apoi relaţiile religioase ale românilor din Ardeal cu biserica soră din Principatele dunărene:

S'au stabilit astfel strânse raporturi spirituale între românii ardeleni robiţi şi între românii liberi din Principate, Ardealul dăruind acestora din urmă mai mulţi episcopi şi mitropoliţi eminenţi şi un mănunchi de monahi învăţaţi. Numeroşi dintre dânşii au pregătit, pe încetul, cu toată influenţa fanariotă a vremii, unitatea culturală şi religioasă a tuturor românilor, prefaţa unităţii politice care avea să vadă lumina zilei în 1918.

Autorul face observarea, că dărâmarea mănăstirilor româneşti ardelene, făptuită în veacul al 18-lea, nimiceşte în acelaş timp comori artistice şi literare de nepreţuit. Se ştie în adevăr, că tocmai în aceste mănăstiri ale Ardealului, cu deosebire în cele dela nordul provinciei, au fost scrise cele mai vechi cărţi româneşti, în veacul al 15-lea. Abea câteva au ajuns până la noi; dar cine ar putea să ne spună, ce fel de monumente literare au dispărut în cursul acelor distrugeri?!

Diverse indice, o tablă analitică dela sfârşit uşurează consultarea acestei opere prea folositoare, în care se vădesc atâtea chemări desnădăjduite, venite din trecutul nostru religios şi naţional.

*

Pr. Mihail Bulacu: *Spiritul catehezei patristice în şcoala românească.* Bucureşti 1937, 56 p. Preţul? — Lucrarea preotului docent universitar şi profesor la Seminarul pedagogic din Bucureşti, Mihail Bulacu, este o introducere la cursul de Metodica învăţământului religios, pe care l-a început în anul acesta la Facultatea de teologie din Bucureşti, stabilind principiile fundamentale ale învăţământului religios în şcoala română.

Cartea cuprinde cinci capitole: 1. Problema învăţământului religios în şcoala română; 2. Principiile fundamentale ale catehezei patristice; 3. Spiritul catehezei patristice în şcoala veche; 4. Recunoaşterea superiorităţii catehezei patristice, şi 5. Nevoia revenirii spiritului catehezei patristice în şcoală, argumentată de întreaga lume ortodoxă.

Autorul ajunge la concluzia că „metoda învăţământului religios", în şcoala românească, trebue să constitue spiritul binefăcător al catehezei *ortodoxe patristice*. Nu este nevoe, afirmă autorul, a se creia o nouă metodologie ortodoxă în şcoala actuală, ci din contră a se desgropă, de sub vălul vremilor, practica şi frumuseţa metodei catehezei ortodoxe patristice, care ni-a dat caracterele creştine verificate şi trecute multe în lumea sfinţilor, ca adevărate modèle de viaţă creştină.

*

Cerc religios. — Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul *Mediaş*, de sub preşedinţia Pr. D. Filimon-Dârlos, a ţinut în 18 Iulie 1937 în biserica din *Bratei* cercul religios obişnuit.

Pe lângă sătenii şi intelectualii din localitate, au luat parte preoţii aparţinători cercului religios I Mediaş.

Intreg soborul preoţilor participanţi a oficiat sfânta liturghie în biserica frumos renovată. La priceasnă a predicat venerabilul Pr. D. Filimon-Dârlos, care a dovedit din nou râvna şi avântul necesar celor ce îşi dau seamă că slujesc Domnului. Răspunsurile la sfânta liturghie au foşt date de tinerii din societatea „Sf. Gheorghe".

După masă, la sfârşit de vecernie, a conferenţiat Pr. *A. Băcilă*-Curciu, având ca subiect: *Cum se poate ajunge pacea pe care ne-a poruncit-o Hristos»?* — Conferinţa, bine tratată, e ascultată cu multă atenţie de credincioşii prezenţi.

Pr. *Gh. Simplăcean* aduce mulţumiri parohului local Miron Maier pentru zelul cu care munceşte în via Domnului, realizând lucruri frumoase în parohie în timp de abia 3 ani, în deosebi prin renovarea sfintei biserici; pe terenul duhovnicesc acelaş paroh a reuşit, prin dragostea lui pentru Hristos, să aducă în sufletele credincioşilor săi pacea şi toată evlavia faţă de Casa Domnului.

Luând cuvântul Pr. M. Maier, mulţumeşte preoţilor participanţi şi credincioşilor cari au alergat la această întrunire unde au primit învăţături de folos.

Intrunindu-se şedinţa intimă, în cancelaria parohială, se pune în discuţie predica şi conferenţa, şi se declară pe deplin reuşite.

Se hotăreşte ca în 18 Septemvrie 1937 să se adune cercul religios în *Mediaş*. Predica zilei va fi rostită de Pr. A. Scutea-Păucea, iar conferinţa o va ţinea Pr. M. Maier-Brătei. — *Coresp.*

Nr. 7069/1937 Şcol.

Concurs

La *Şcoala de aplicaţie a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu* sânt vacante cu începerea anului şcolar 1937/38: un post de învăţător la secţia de băeţi, şi două posturi de învăţătoare la secţia de fete.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor înainta cerere, la Direcţiunea şcoalei menţionate, până la 15 August c. La cerere se vor anexa toate actele cerute de normele şcolare în vigoare. Concursul se va ţinea la Direcţiunea şcoalei normale „A. Şaguna" în 30 August c.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 27 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

om spre perfecţiunea puterilor sale sufleteşti. Culmea personalizării este însuşirea de fiu al lui Dumnezeu, la care ajungem prin *sfinţenie* şi *eroism*, adecă după cum lucrăm pentru înfrumseţarea spirituală a eului nostru ori pentru triumful credinţii creştine.

In ceiace priveşte *valorile economice şi morale*, creştinismul le subordonează pe primele celor două din urmă, în sensul că nu produc spiritul, iar cele spirituale menţin şi diriguesc pe cele materiale, în direcţia perfecţiunii.

Reformele sociale, au la bază în creştinism principiul: egalităţii, dreptăţii şi frăţietăţii.

*

Creştinismul cuprinde în sine deci pe lângă valoarea religioasă şi una filosofică.

Religiunea „bunei vestiri" este purtătoarea unei înalte filosofii de care lumea nu se poate dispensa pentru a parcurge drumul spre ideal. In căutarea adevărului, raţiunea, în filosofia creştină, este precedată de credinţă şi revelaţie, cari dau omului puterea de-a trăì comandamentele morale şi tăria de a se sacrifica pentru aproapele.

*

O dovadă, în plus, de existenţa filosofiei creştine, este influenţa pe care a avut-o această filosofie la F. Augustin, asupra cugetării medievale, apoi asupra lui Descartes, Fénélon, Bossuet, Leibnitz, Schelling, Hegel, iar în zilele noastre, blondelismul, fideismul, misticismul bergsovian, neo-ortodoxismul scriitorilor ruşi, isvorăsc din aceiaş filosofie.

*

Sub titlul „Axiomatica unei filosofii creştine" dl prof. Şerban Ionescu fixează structura filosofică a religiunii creştine. — Cartea este o succinată combatere a părerilor acelor „filosofi de catedră" (Emil Bréhier: Histoire de la Philosophie T. I. 1932; P. P. Negulescu: Filosofia Renaşterii etc.) cari s'au obişnuit a deduce dintr'un presupus hiatus în gândirea progresivă creştină, lipsa de valoare reală a acestei filosofii.

Autorul arată un talent deosebit în expunere şi o vastă cultură filosofică care ne încredinţează de adevărurile susţinute.

„Axiomatica..." este o frumoasă apariţie în domeniul filosofiei creştine şi merită să fie citită de toţi cei cari doresc să cunoască valorile creştinismului.

Pr. **Ioan Beju**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Spre culmile Taborului

Se apropia ceasul preamăririi şi Isus Domnul îşi pregătea ucenicii pentru ziua încercării.

— »*Cine zic oamenii că sânt Eu?*«

— ...»*Ioan Botezătorul, sau Ilie, sau Ieremia... sau unul altul dintre proroci*«...

Aşa spunea poporul, judecând ca »o biată turmă fără păstor«.

— *Dar voi — cari aţi fost martori nedespărţiţi ai puterii şi învăţăturii mele, voi ucenicii mei, — cine îmi ziceţi că sânt?...*

— »*Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu*«...

— »*Fericit eşti tu Simone, fiul lui Iona... căci tatăl meu cel din ceruri ţi-a descoperit aceasta... şi pe peatra mărturiei şi credinţei tale voi zidi biserica mea*«...

Moartea era însă aproape; o simţea divinul Invăţător în toată fiinţa sa: bătrânii, fariseii şi arhiereii îl pândeau.

— »*Ne vom suì în Ierusalim şi Fiul omului va trebui să pătimească multe dela ei: va fi omorît, a treia zi însă va învia*«.

Petru se înspăimântă...

— »*Să nu ţi-se întâmple una ca aceasta*»...

— »*Nu-mi fi sminteală, Petre,... nu cugeta ale oamenilor, ci ale lui Dumnezeu!*«

Astfel povestea Domnul ucenicilor săi, în părţile Cezariei lui Filip, în ultimul său suiş spre Ierusalim, patimile sale.

»*Şi tămăduind toată boala în popor*«, *străbătea Galileea neamurilor.*

Iară după şase zile de drum şi trudă, iată Mântuitorul în fruntea cetei sfinte şi a poporului necăjit în preajma „muntelui singuratic": Taborul ce se reculegea cu privire spre ceruri în aşteptarea Arhiereului suprem.

Desprins Domnul din mulţime, în tovărăşia lui Simon cel tare în mărturisire, a lui Iacob, cel gata a bea păharul suferinţii, şi a curatului în feciorie Ioan, urcă tăcut şi gânditor coastele muntelui sfânt,... să se roage.

Două rugăciuni sfinte, deosebite ale Mântuitorului: una în trudă şi întristare până la moarte cu boabe de sânge, iar aceasta în mărire dumnezeiască,... »*pe cât putea cuprinde mintea apostolilor*«, *căci pe când se ruga El* »*s'a schimbat la faţă înaintea apostolilor... şi a strălucit faţa Lui ca soarele, iar hainele Lui s'au făcut albe ca lumina*«,

INFORMAŢIUNI

Pelerinaje. La sfânta Mănăstire *H.-Bodrog* s'au început pelerinajele cu praznicul Schimbării la faţă şi se continuă la Adormirea Maicii Domnului, Duminecă, în 15 August 1937.

— La sfânta biserică ortodoxă română din *Lipova* se fac de asemenea pelerinaje în zilele de 14 şi 15 August c., cu mărturisire, cuminecare, rugăciuni şi slujbe pentru trebuinţele sufleteşti ale pelerinilor.

C. preoţi ai satelor, conducători ai pelerinilor, sânt învitaţi să pregătească grupul lor de pelerini să aibă o purtare cuviosă şi să păstreze deplina ordine în tot cursul pelerinajelor.

In 9 Septemvrie c., conform dispoziţiilor din noua lege, au să se deschidă toate şcoalele secundare. Un serviciu religios va inaugura, în ziua aceasta, începutul anului şcolar 1937—1938.

Bancnotele nouă de 1000 lei s'au pus în circulaţie la 1 August 1937. Hârtiile acestea de o mie de lei, despre care se spune că nu se pot imita, au şapte culori, ear pe filigramă poartă chipul Suveranului.

Dela Cercul recrutare Sibiu. Tinerii premilitari universitari şi şcolari, de pe teritorul judeţului Sibiu, cari până la data de 19 August 1937 nu au primit ordin de chemare pentru nici una din cele trei serii, sânt obligaţi să se prezinte în ziua de *20 August 1937* la subcentrul muncă Ocna-Sibiului, fără a mai aştepta ordin de chemare din partea subinspectoratului P. P. cărora aparţin.

Şcolare. Elevele dela liceul de fete „Domniţa Ileana", dela „Şcoala comercială superioară de fete", ori dela alte şcoale de fete din *Sibiu*, care doresc să fie adăpostite în *Internatul de fete al Asociaţiunii* „Astra" în anul şcolar 1937—38, au să anunţe în scris sau verbal până la 20 August 1937. — Taxa de întreţinere în internat este 1100 lei lunar de elevă, contând anul şcolar de 10 luni începând cu 1 Septemvrie. Afară de această taxă va plăti fiecare elevă la înscriere încă 500 lei — taxa anuală a medicului. — Inscrierile se fac la Direcţiunea şcolară în August. — Pentru informaţiuni a se adresa: *Direcţiunii Internatului Asociaţiunii*, — Sibiu, str. Şaguna 8.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 8 August 1937, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revue de Transylvanie. A apărut Nr. 3 din al treilea an, al importantei reviste de propagandă în străinătate, cu articole, note şi recenzii.

Este o datorie de onoare ca bunii patrioţi cu dare de mână, nu mai puţin instituţiile noastre bancare şi culturale să susţină prin numeroase abonamente apariţia cât mai îngrijită a revistei dela *Cluj*, strada Mica Nr. 40. Abonamentul pe an pentru România este de 200 Lei, sumă neînsemnată în comparaţie cu marele serviciu adus de această revistă cauzei româneşti. Sprijinind publicaţia mai din adins, ne sprijinim ţara şi neamul, desvelim uneltirile celorce ne duşmănesc şi câştigăm simpatiile străinătăţii luminate. Trimiteţi abonamente la *Revue de Transylvanie!*

Poşta administraţiei

Pr. *I. C. B.* în *T.* Telegraful de aici merge regulat, cercetaţi la oficiul poştal de acolo.

Nr. 7814 Pres.

AVIZ

Prăznuind la 15 August (Adormirea Maicii Domnului) Patronul marinei şi al Ligei navale, se invită P. C. protopopi şi C. preoţi a intercala la ectenie pomenirea eroilor marinari căzuţi pentru patrie a căror listă s'a trimis cu circulara Nr. 7306/1937.

După sfânta liturghie se va ţinea o scurtă şi însufleţită predică, arătându-se sacrificiile eroilor marinari, precum şi importanţa ce trebue să se dea marinei naţionale, care joacă un rol important în economia ţării noastre.

Liga navală română apelează la credincioşi să contribue cu obolul lor la strângerea de fonduri în vederea desăvârşirii operei acestei instituţii. Banii colectaţi se vor trimite pe adresa: Liga navală română, Bucureşti, str. Eug. Carada 7.

Sibiu, 7 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 7597—1937 Ep.

Publicaţiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor Academiei teologice şi Şcoalei ortodoxe de cântăreţi din Sibiu pe durata anului şcolar 1937/38, cu următoarele alimente:

a) Carne de vită, viţel, porc, oaie (miel), untură topită, slănină crudă şi slănină afumată — toate de prima calitate.

b) Mezeluri.

c) Coloniale.

Reflectanţii vor înainta oferta la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la *25 August 1937*.

Ofertele pentru pentru carne vor fi însoţite de garanţie de 5000 (cincimii) Lei în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, la 31 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 6870.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu a împlinit un deceniu de existenţă. Infiinţată din partea Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, ea avea menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi. Vreme de 10 ani, şcoala şi-a priceput şi s'a achitat cu vrednicie de misiunea ei înaltă. Inafară de cântarea bisericească, elevii ei au primit şi multe cunoştinţe religioase şi au avut prilejul nimerit să deprindă câte o îndeletnicire practică. Aceasta, în baza programului şcoalei, care prevede cursuri de învăţătura albinăritului, pomăritului, tâmplăriei ş. a. Datorită acestui complex de fapte frumoase, parohiile noastre — multe din ele — au cântăreţi ceruţi de vremurile actuale, iar unele din satele ardeleneşti au conducători de cor vrednici să fie apreciaţi.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu păşeşte în al doilea deceniu al existenţei sale. Ea se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii cari doresc să fie primiţi în această şcoală, pentru anul şcolar 1937/38, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite cu documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere;
2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare);
3. Certificat de moralitate şi recomandat de parohul local;
4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale...

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etatea de 15 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 29 şi 30 Septemvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor locui în internatul şcoalei.

Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual, plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 cu ocazia înscrierii, rata a doua de Lei 2500 la Crăciun, iar rata a treia de Lei 2500 la Paşti.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare cu 1 April 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinute din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citi acest aviz credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndruma părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la întroducerea acestora în statele de salarizare să le asigure din casieria parohială un salar potrivit;

b) cântăreţii cu diplomă, din parohiile cu cântăreţi bătrâni, să fie angajaţi ca auxiliari pe lângă vechii cântăreţi, consiliul parohial având obligaţia să le asigure partea corespunzătoare din uzufructul sesiei cantorale;

c) la bisericile unde postul de cântăreţ devine vacant, nu se va mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Unde parohiile noastre dispun de numerar şi se vor afla tineri săraci, dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, preoţimea noastră în înţelegere cu consiliul parohial să voteze taxa de întreţinere din lada bisericii.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 10 Iulie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7421—1937 Epit.

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1937—38

Pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu pe anul şcolar 1937—38 se publică concurs.

Vor fi primiţi *gratuit* orfanii de preoţi, săraci şi silitori, iar ca solvenţi copiii de preoţi şi ai altor părinţi, mireni.

Orfanii de preoţi, cu spor slab în studii, vor fi supuşi la plătirea unei taxe după situaţia materială a părinţilor.

Taxa de întreţinere va fi 6500 lei anual, care se va plăti în 4 rate egale: la înscriere, la 1 Noemvrie, 1 Februar şi 1 April.

Taxele plătite pentru cvartalul început nu se restitue în caz de repăşire.

Cererile de primire scrise de părinţi sau tutori vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 15 August a. c.

Orfanii de preoţi vor anexa la cerere: certificat şcolar, de sărăcie şi familiar.

Elevii primiţi vor avea să aducă cu sine: cele necesare pentru pat, rufăria de de corp şi pat, hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria trebue să fie însemnată cu numele elevului.

Intrucât în decursul anului s'ar dovedi că taxa statorită nu este suficientă, ea se va majora după împrejurări, având elevii a achita diferinţa statorită.

P. Cucernici protopopi şi Cuc. preoţi sânt rugaţi să pună în vedere orfanilor de preoţi şi altor elevi să înainteze la timp cererile de primire, însoţite de toate actele, căci fără de acestea nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 24 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

---

Iar Moisi, primitorul şi aşezătorul Legii vechi, împreună cu Ilie »cel înger în trup şi temelia prorocilor« (tropar), »protodiaconii Impărăţiei lui Dumnezeu«, vorbiau cu Mântuitorul despre jertfa Mântuirii.

Ce duos vor fi vorbit!

Trebuia batjocură, cunună de spini, piroane, suliţă; trebuia Cruce, vărsare de sânge sfânt, şi moarte pentru mântuirea omenirii.

— »Invăţătorule, bine este nouă a fi aici, să facem trei colibi: Ţie una, lui Moisi una, şi una lui Ilie; nouă... nu ne trebue! căci noi vom răbda pentru Tine şi arşiţa, şi gerul, şi ploaia, şi toate, numai să nu ne coborâm de aici, că acì avem buni ajutători în Moisi şi Ilie, şi dacă te vor căuta jidovii să Te răstignească, îi va omorâ Moisi ca pe egipteni în Marea-Roşie, şi îi va arde Ilie cu foc din ceruri ca pe mincinoşii preoţi ai Izabelii.

Eată însă, pe când Petru vorbea, un nor luminos îi umbrì pe ei: «Tatăl ceresc de fiu preaiubit mărturisesşte pe Mântuitorul: «de Acesta să ascultaţi!»

Clipele cereşti se sfârşesc, fie măgura Taborului ori cât de înaltă: profeţii dispar, iar Invăţătorul Hristos se apropie de ucenicii căzuţi cu feţele la pământ:

— «Sculaţi şi nu vă temeţi,» chemarea Tatălui ceresc, că Eu sânt Fiul Lui, şi porunca de «a asculta de Mine», va trebuì să o întăriţi până la marginile lumii prin cuvântul şi pilda vieţii voastre; nimănui să nu spuneţi ce aţi văzut azi, — până ce Fiul omului se va scula din morţi; ca nu cumva să întărâtaţi înainte de vreme pe cărturari, şi nu cumva să supăraţi pe cei nouă fraţi ai voştri în apostolat, nefiind şi ei martori dumnezeirii Mele»...

Iară ei au tăcut...

Şi noi tăcuţi şi în umilinţă să urcăm azi tainic culmile Taborului.

Veniţi dar fraţilor, şi urcând tainic Taborul să ne înălţăm sufletele către Dumnezeu. Veniţi să vedem mărirea Domnului, să auzim cuvântul ceresc cu prorocii legii vechi, să ascultăm porunca Tatălui, că Fiul preaiubit Isus să fie lumina vieţii noastre, ear Evanghelia Lui călăuza picioarelor noastre...

Apropie-te, creştine, căci Dumnezeu earăş şi earăş vorbeşte azi lumii din culmile Taborului.

Pleacă-ţi fruntea la pământ creştine, şi topeşte-ţi îngâmfarea în lacrămile pocăinţii, căci numai în trupul cel smerit se înalţă sufletul.

De toate trupurile, căzute în umilinţă cu faţa la pământ, se apropie Mântuitorul şi le zice:

«Sculaţi-vă şi nu vă temeţi!»...

Pr. Chirion Marcu

Din trecutul bisericii parohiale din Cernatu

Pentru cunoaşterea trecutului bisericii parohiale din *Cernatu*-Braşov, dau publicităţii o serie de documente vechi găsite în *globul crucii* de pe turnul bisericii, acum în reparaţie, scrise de mână cu *cirilice*, şi care în traducerea făcută de mine au cuprinsul următor:

Această sfântă biserică s'a început la anul Domnului 1846 şi, din cauza multor evenimente fatale, precum a revoluţiei din anul 1848—49 şi a răsboiului cu Italienii şi Francezii din 1859, nu s'a putut săvârşì.

Clădirea acesteia s'a început cu un capital frumos al bisericii celei Vechi şi al şcoalei din comuna Cernatu şi s'a continuat mai târziu sub epitropia dlor Stan Albuleţ şi Radu Giuglea, şi aşa cu ajutorul poporului din comună s'a ridicat biserica până la acoperirea turnului. Venind apoi şì mai triste împrejurări peste economii de vite, a trebuit să se părăsească clădirea.

In primăvara anului 1866 înţelegându-se comuna Cernatu cu cea vecină Satulung despre continuarea clădirii, spre a nu fi în râderea celor de neam străin, a decis ca: cu puteri unite să contribue la aceasta numindu-se epitropi dnii Stan Pârvu din Satulung, Vlad Moţoiu, Gheorghe Tomoşoiu, Ioan Blebea, Ioan Giuglea şi Radu P. Giuglea din Cernatu. Crucea s'a ridicat în anul Domnului 1866 în 28 Iulie, pe când Austria purta răsboi crâncen cu multă vărsare de sânge contra inimicilor săi Prusia şi Italia.

Sub stăpânirea împăratului Francisc Iosif I şi sub arhiepiscopul şi mitropolitul nostru Andrei Baron de Şaguna cel dintâi apărător şi aşa zicând mântuitor al Naţiunii române, scris-am eu în 28 Iulie 1866, Cernatu: Demetriu Ghimbăşanu, învăţător-primar, cu cumnatul meu Vasile Oancea.

N. B. Tot spre ştiinţă:

Moarte (holeră) înfricoşată în România şi Moldova, şi pe aici, dar mai puţină. Preţul produselor: Găleata de grâu 8 fl. 60 creţari v. a. (valută austriacă), Găleata de porumb 9 fl. v. a. şi Ocaua de lână ţigae 1 fl. 34 creţari v. a. Secetă mare.

Pentru conf. cu originalul:
Preot **Silvestru Garcea,** paroh.

Organizaţi Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 15 August 1937 — Nr. 33

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cercurile religioase

(=) Inrâurirea *cercurilor religioase*, ale parohiilor din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, asupra credincioșilor, se dovedește anul acesta tot mai simțită.

Semn că preoțimea a desfășurat muncă deosebită, în pregătirea necesară *propagandei religioase* în mijlocul poporului, cu graiul și cu fapta.

Mijloacele, care stau la dispoziția preoților unui cerc religios, în scop de propagandă, sânt multe și frumoase, — și nu e de prisos să le reamintim:

E, mai întâi, Slujba, *în sobor*, a sfintei liturghii, în fiecare comună din cerc, cel puțin odată sau de două ori pe an;

Răspândirea *Sfintei Scripturi în popor*, pentru întărirea vieții creștinești și combaterea curentelor dăunătoare acestei vieți;

Misiuni poporale, organizate anual, cu meditații și mărturisirea credincioșilor;

Inființarea așezămintelor de *ajutorare și îngrijire* a orfanilor, bolnavilor etc.;

Inființarea de **case culturale** în fiecare sat, organizate prin statute;

Ingrijirea de *cimiterii; reuniuni de înfrumsețare* a bisericii;

Desfacerea, pe cât se poate gratuită, cu prilejul adunărilor cercului, *a cărților și broșurilor religioase*, a cărților de rugăciune și icoanelor sfinte, după ritul ortodox...

Eată mijloace, care nu s'au pierdut și nu trebue să se peardă din vedere.

Luăm act cu bucurie, aproape în fiecare număr al ziarului nostru, când raportorii noștri, având în vedere aceste mijloace, — ne comunică, fără excepții, cum sfintele lăcașuri, mari, renovate sau ridicate din temelii, sânt totuși neîncăpătoare pentru mulțimea bunului nostru popor, când, condus de puterea credinței dreptmăritoare, se apropie de sfintele altare, ca să găsească acolo alinare, mângâere și întărire sufletească...

Parohiile noastre, întrunite în cercuri religioase, se manifestă, an de an, în numeroase ședințe și tot mai intensiv pe terenul religios și cultural.

Credincioșii vin, bucuroși și în număr respectabil, la asemenea adunări, ținute în Dumineci și sărbători și inspectate de cei chemați, când de obicei se împart gratuit, cum s'a spus, credincioșilor cărticele religioase, iconițe sfinte, anume alese.

Este, negreșit pilduitoare lucrarea și râvna aceasta, depusă de harnica noastră preoțime în ogorul desțelenit cultural religios al parohiilor Arhiepiscopiei.

Resultatele, tot mai bune și mai învederate ce le constatăm, au să slujească totuși mai ales *ca încurajare și ca îndemn* pentru a continua stăruitor lucrarea pornită în bună direcție, învățând prin exemplu și prin cuvânt evanghelic pe toți cei setoși de lumină și adevăr dumnezeesc.

Invățământul religios lipsește încă, în mare parte, poporului nostru: el n'are cunoștințele trebuitoare cu privire la *temeiurile credinței*, — împrejurare exploatată, nu fără succes, de toți *sectarii* cari se apropie, cu intenții propagandiste, de neștiința poporului, expus astfel rătăcirilor și amăgirilor sectare.

Aici ne poate veni un puternic ajutor: **catehizarea,** — dar nu numai în școală, *ci și în mijlocul adulților*, — tineri și bătrâni, deopotrivă.

Catehizarea, în mâna preotului, este una din armele duhului, prin care adevăratul preot are să lumineze, să întărească și să adâncească **conștiința ortodoxă** a păstoriților săi: trebuința aceasta, cum vedem din tot ce ni se vestește dela cercurile religioase, devine tot mai mult simțită.

Să nu o negrijim! —

Vrednicilor și cinstiților smeriți muncitori în via Domnului, le aducem și le vom aduce toată lauda și cinstea meritată, ce nu se uită.

Lucrarea lor, știm că e trudnică și prea adese împreunată cu nespuse greutăți și piedeci de tot felul... Va da, însă, această lucrare, din mila Domnului și din jertfa noastră a tuturora, roade bune și îmbelșugate pentru toți de-o potrivă.

Serbările dela Deva și Hunedoara

In ziua măritului praznic al *Schimbării la față*, pe plaiurile pline de amintiri istorice și învelite în haina tradițiilor scumpe, ale Devei și Hunedoarei, s'au desfășurat serbări mărețe. Fruntașii nației, clerul bisericii noastre dreptmăritoare, nația însași, precum și viguroșii noștri frați de pe valea Mureșului — cu toții au fost față la inaugurarea unor lucrări de folos obștesc, la desvelirea statuei măritului rege Decebal și la punerea pietrei fundamentale a oțelăriei din Hunedoara.

Serbările dela Deva

Acestea s'au desfășurat înainte de masă, pe la ora 10, în prezența dlui ministru Valer Pop, subsecretar de stat general Glatz, deputat C. Bursan, dl Dr. A. Vlad, etc. Obiectivul lor a constat în inaugurarea noului «*Palat Administrativ*» și desvelirea statuii lui Decebal.

Rămânând în făgașul sănătos al tradițiilor creștinești și românești, festivitățile au început prin slujba sfeștaniei. Pe o terasă improvizată, a slujit însuși P. Sf. arhiereu-vicar *Vasile*, înconjurat de un sobor măreț de preoți și diaconi. După stropirea noului palat cu apă sfințită, prefectul *Miocu* a tălmăcit asistenței rostul acestui așezământ.

Din fața palatului administrativ s'a format un cortegiu, care s'a îndreptat spre statuia impunătoare a regelui Decebal. Prin rugăciunile P. Sf. nostru arhiereu *Vasile* și prin stropirea cu apă sfințită, harul lui Dumnezeu a coborît și peste chipul din bronz al regelui Decebal, care prin numele și prin viața sa întruchipează de fapt un capitol glorios din trecutul nostru bimilenar.

După acest act, întreagă asistența a urmărit cu dragoste și cu interes curat cuvântul Bisericii, cuvânt adus cu atâta vrednicie de însuși P. Sf. arhiereu *Vasile*.

Iată cuvântul înaltului nostru ierarh:

Domnule ministru, Domnule prefect, Onorată asistență!

Cu căderea învelitoarei de pe acest monument închinat eroicului rege dac, Decebal, parecă vedem, cum se împrăștie vălul neguros de deasupra copilăriei neamului nostru.

Este o epocă ce nu vom afla-o eternizată cu amănunte pe pagini de istorie, dar care pulsează în sângele nostru. E vorba de minunata contopire a dacilor cu legionarii și coloniștii împărătești ai

FOIȘOARA

Cuvântarea

P. S. Arhiereu VASILE la așezarea pietrei fundamentale a oțelăriilor și laminoarelor din Hunedoara, 6 August, 1937

Domnule ministru,
Domnilor directori,
Onorată asistență!

Este o coincidență semnificativă, că piatra fundamentală a acestor oțelării se așează tocmai la praznicul Schimbării la Față a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Acest praznic luminat aduce aminte creștinilor clipa, când Mântuitorul nostru, în trup omenesc fiind, se arată apostolilor cu o înfățișare nouă, dumnezeiască cum nu o mai văzuseră: cu chipul strălucitor ca soarele și cu haine luminoase ca albul zăpezii. O înfățișare, o strălucire într'adevăr suprapământească. Și o indicație apostolilor și tuturor oamenilor, că și ei pot fi capabili de o astfel de schimbare, de o așa spiritualizare, nu a sufletului numai, care este spirit prin esența sa, ci chiar a corpului zidit din pământ, materia cea mai comună și banală. Doar' pentru aceea și venise Fiul lui Dumnezeu, ca om, pe pământ, să ne învețe, cum să ne transfigurăm prin spiritualizare corpurile, atât de aderente materiei, ca prin această **schimbare la față** *să se transformeze și gândirea și simțirea și voința noastră și toate lucrurile mânilor noastre. Numai prin o astfel de schimbare în trup și în suflet, încât ființa noastră să primească din chipul soarelui și din Puritatea zăpezii, ne putem apropia de desăvârșirea Tatălui nostru din ceruri.*

In lumea sufletească sunt destule dovezi, că astfel de schimbări sunt cu putință. Cât privește ordinea materială, chiar aceste uzine ne dau un exemplu intuitiv, cum astfel de transformări sunt posibile, sunt chiar necesare, spre a subjuga materia brută și a o face folositoare nevoilor omenești. Minereul de fier prin foc se desbracă de zgură, ca să devină mai maleabil și tot prin foc, eliminând toate impuritățile, devine oțel, metalul de care civilizația omenească nu se mai poate dispensa, fiind tot așa de necesar în slujba păcii ca unealtă plugarului și meseriașului, ca și în apărarea patriei ca armă ostașului.

Oare nu și ființa omenească, prin focul lăuntric al credinței și al dragostei puse în serviciul unui ideal, se curățește de zgura instinctelor animalității, devine maleabilă și proprie pentru înălțări, și cel mai elastic oțel pentru opintiri nebănuite spre progres?!

Spuneam, că este o coincidență semnificativă, că această sărbătoare a muncii românești se leagă de praznicul creștinesc al Schimbării la Față. Pentrucă toate realizările de astăzi ale energiilor și vrerilor românești, de aici și din toate părțile, pornesc și ele vijelios dintr'o schimbare la față a mentalității neamului nostru și a conducătorilor lui vremelnici.

Astăzi a pătruns adânc în conștiința publică adevărul, — este așazicând respirația neamului nostru — că independența și consolidarea patriei nu pot fi definitive, până când românul va fi numai gardianul comorilor din acest pământ, iar alții le vor exploata și industrializa. Stăpân pe țara lui și bogățiile ei, în împăcarea nevoilor sale mărunte și mari, și ale Țării, nu mai poate rămânea, nu mai vrea să fie, tributarul unor industrii, cari nu sunt ale noastre, oricât de prevenitoare și prietenoase ni s'ar arăta.

Mintea românească este destul de ascuțită, și mâna românească destul de dibace, iar patriotismul conducătorilor noștri destul de luminat, ca să ducă la complectă biruință un astfel de postulat, care în cele din urmă e poruncă pentru existența noastră ca popor liber și stat independent: **românul stăpân în țara lui și singur chivernisitor al bogățiilor ce i le-a dat Dumnezeu în stăpânire!**

Ceeace vedem acì, ceeace știm că se urzește aici la Uzinele statului ca pro-

lui Traian într'un altoi nou, de aleasă viță: neamul românesc.

Sudura aceasta etnică, ce e drept, nu s'a făcut prin cine știe ce contract de bună învoială, ci a avut ca preludiu o crâncenă ciocnire între imperiul Romanilor și Dacilor. I-a premers un vijelios duel între doi stăpânitori de egală virtute și vitejie ce-și disputau stăpânirea lumii: împăratul Traian și regele Decebal.

Episoadele dramatice ale acestei titanice încăierări sânt destul de cunoscute și ne cutremură prin sublimul lor. Norocul i-a fost părtinitor împăratului Traian; iar Decebal cel mândru și dârz, înfrânt în luptă dreaptă fără nădejdea revanșei, mai bine își dă singur moartea, decât să supoarte umilința sortită celor învinși.

Până acì însă nu e nimic de mirat, socotind, că toate războaiele dintre oameni au un desnodământ cam de acelaș fel, cu învingători și învinși.

Ceeace trebue să stoarcă admirația lumii, sânt consecințele războiului dintre neamul cel slăvit al Romanilor și dintre neamul cel viteaz al Dacilor. Din prinosul de sânge adus din belșug de aceste două neamuri zeului războaielor, providința dumnezeiască a făcut să răsară floarea rară și scumpă a împăcării. Din căderea tragică a unui viteaz rege, Dumnezeu a săvârșit minunea, ca învingătorul lăpădându-și orgoliul și trufia ce i-o da succesul armelor, iar învinsul uitându-și umilința și ura pornită spre răsbunare, să-și întindă mâna frățească și îmbrățișându-se cu iubire, să se topească într'un sad nou, într'un neam mare și ales, în neamul românesc, care cu vigoarea și rezistența moștenită dela împărățeștii săi strămbuni, s'a arătat mai tare decât veacurile de vitrejie și mai vânjos decât răutatea dușmănoasă a vecinilor.

Aceasta este taina din veac ascunsă de Dumnezeu sufletelor haine, dar descoperită nouă prin semnele alor 17 sute de ani. Deasupra ei plutesc împăcate umbrele lui Traian și Decebal.

Acesta este adevărul ce se degajează misterios din înfățișarea acestei statui, în bronzul căreia, întruchipat duhul neastâmpărat al viteazului dar nefericitului rege Decebal, iertător binecuvintează peste veacuri înflorirea virtuților sale în noul sad românesc.

Slavă lui!

Părintele canonic *Brânzeu* a adus cuvântul bisericii unite, după care dregătorii orașului și conducătorii «Muzeului» județului Hunedoara au luat în primire noua și evocatoarea statue a Devei.

Festivitățile din Hunedoara

Dela Deva, oficialitățile au trecut îndată la Hunedoara, unde s'au desfășurat serbări și mai mărețe. Se pare că în acest oraș elanul românesc s'a aflat mai la sine acasă decât la Deva. Nu numai miile de muncitori harnici, destoinici și disciplinați, dar și toți oaspeții aleși au petrecut câteva ore în mijlocul unui entuziasm curat și românesc. De aceea s'ar putea spune că în Hunedoara s'a desfășurat o serbare a industriei românești și că aceasta va avea urmări fericite pentru ceasurile grele care par să bată la ușă.

Festivitățile din Hunedoara s'au desfășurat din prilejul punerii pietrei fundamentale la oțelăria Statului. Societatea R. I. M. M. A. urmărește prin aceasta înzestrarea armatei, pentru clipe grele, cu material românesc și lucrat de mână românească.

Și aici a slujit P. S. arhiereu *Vasile*, înconjurat de mărețul sobor al preoților și diaconilor prezenți. Indată după sfințirea apei, P. S. arhiereu *Vasile* a adus, în numele Bisericii, cuvântul cuprinzător ce poate fi cetit în altă parte a foii.

Cuvântarea P. S. Sale a fost acoperită, în dese rânduri, de aplauzele asistenței.

A vorbit după aceea dl inginer *M. Cătuneanu*, președintele comitetului de direcție al Societății R. I. M. M. A., care a schițat câteva date din trecutul intreprinderilor hunedorene și a arătat tendința în baza căreia personalul acestora trebue să fie românesc. A subliniat apoi că uzinele din Hunedoara intră într'o epocă nouă și că se găsesc chiar în situația de a putea accepta, fără teamă, orice concurență. Instalațiile a căror piatră fundamentală se pune azi, vor necesita suma de peste un miliard Lei.

Dl ing. *Eug. Cerchez*, directorul general al intreprinderilor R. I. M. M. A., a enumărat multele realizări ale intreprinderilor metalurgice și a subliniat că oțelăriile dela Hunedoara au o importanță capitală nu numai din punct de vedere economic, ci mai ales pentru apărarea noastră națională, care acum se poate considera aproape total asigurată.

Cuvinte frumoase au mai rostit și dl senator *Fülöpp* și dl *Moisin*. Cel din urmă a tălmăcit gândurile muncitorimii cu privire la noua ofensivă industrială.

Din partea guvernului a vorbit dl *Valer Pop*, ministrul industriei și al comerțului care, în rezumat, a spus următoarele:

România este în adevăr pe calea schimbării la față. Ea a încetat de a mai fi numai grânarul altor popoare. Astăzi ea este și o transformatoare a bogățiilor din solul și subsolul său, operă ce o face prin propriile sale forțe, prin propria sa pricepere.

Procesul acesta, pe calea căruia se găsește țara noastră, trebue să folosească însă în primul rând națiunii alcătuitoare de stat, populației române, care în trecut și-a jertfit sângele pentru apărarea drepturilor sale la acest pământ, care este chemat a susținea și astăzi, și în viitor statul român.

Industrializarea țării, pe calea căreia ne găsim, ne bucură, — de sigur.

Dar pentru ca ea să fie așa cum o vrem noi, ea trebue să prezinte cât mai mult aspectul naționalizării. Neamul românesc trebue să ajungă la locul ce i se cuvine, potrivit trecutului său și al locului ce ocupă în stat.

Aci, la Hunedoara, însuși statul românesc, prin muncă și pricepere, prin capital, dă dovadă că este în fruntea acestei mari transformări pe calea căreia se găsește țara noastră.

Oțelăria cea mai mare și cea mai importantă din țară se va înființa acì.

Ea va dovedì hotărârea noastră și munca noastră neobosită pentru progresul țării.

Anul trecut, când am fost aci, când mi s'au prezentat delegațiile de muncitori îngrijorați de situația lor, le spuneam că peste un an vor avea de lucru, și în uzinele acestea în locul grijei pentru ziua de mâine se va așeza munca voioasă și încrezătoare în viitor.

M'am ținut de cuvânt.

In clipa aceasta, când se pun temeliile uzinei de cea mai mare importanță pentru viața economică a țării și pentru apărarea noastră națională, gândul nostru să se îndrepte spre M. S. Regele Carol al II-lea și să strigăm cu toții: Trăiască Regele!

(Asistența a ovaționat îndelung pe Suveran și s'a cântat imnul regal).

Din hala în care s'a desfășurat festivitatea, întreagă asistența s'a dus la locul unde se aștepta punerea pietrei fundamentale. Ing. *M. Gheorghiu* a citit actul de fundație, pe care l-au iscălit toți cei de față. Apoi, P. S. arhiereu *Vasile* a stropit locul cu apă sfințită, implorând astfel binecuvântarea și ocrotirea lui Dumnezeu asupra instalațiilor care au menirea să ne procure arma pentru apărarea patrimoniului nostru sfânt.

La sfârșit, s'a servit și o agapă, după care atât P. S. arhiereu Vasile cât și o parte dintre oaspeții aleși au vizitat castelul Huniadeștilor.

D. Călugăr

Concordatul în Iugoslavia a obținut, cu mare greutate, voturile trebuitoare la cameră: 167 glasuri au votat *pentru* concordat, 128 glasuri s'au rostit *contra* ratificării. Lupta dârză, dusă de biserica ortodoxă sârbească împotriva concordatului, nu s'a potolit, și astfel se vestește dela Belgrad că prezentarea *la senat* a actului încheiat cu Vaticanul s'a amânat — *sine die*.

— La noi, în România de astăzi, ni s'a dat să vedem cum trimisul papal, nunțiul *A. Casullo*, nu s'a mărginit să-și împlinească rostul și însărcinarea în capitala țării, fără a știrbì suveranitatea statului român, ci, depășindu-și rolul, a comis greșala d'a se amesteca în lucruri ce nu aparțin însărcinării sale ca membru și decan al corpului diplomatic din București.

Greșala, comisă de nunțiul papal, îndreptățește cu desăvârșire forurile chemate să ceară, fără amânare, *revizuirea politicei religioase a României și denunțarea neîntârziată a concordatului actual, adânc păgubitor și jignitor pentru biserica noastră ortodoxă și pentru neamul românesc.*

*

Mai nou se anunță din Belgrad, că în ziua de 8 August 1937, după sfârșitul slujbei religioase, s'a citit în catedrala dela Belgrad și în toate bisericile ortodoxe din Iugoslavia *hotărârea adusă de Sf. Sinod* al bisericii ortodoxe sârbești de a da în judecata tribunalelor eclesiastice pe *nouă membri ai guvernului, împreună cu vreo 20 deputați.* Până la pronunțarea sentinței, persoanele amintite vor fi lipsite de toate drepturile și onorurile de care se bucură în calitate de fii ai bisericii ortodoxe.

Lista citită în biserici începe cu numele primministrului Stoiadinovici și continuă cu numele altor opt miniștri și ale deputaților.

De altă parte se vestește dela *Zagreb*, că înșiși **croații,** deși catolici, **sânt împotriva concordatului cu Vaticanul.** Șeful opoziției croate, *Macek*, ar fi spus, că dacă se dorește alcătuirea unui guvern de concentrare, acest guvern ar avea datoria *să retragă concordatul dela ordinea zilei spre a restabilì pacea religioasă în țară.*

*

Cele ce s'au petrecut și se petrec în țara vecină, în Iugoslavia, cu raport la viața religioasă creștină ortodoxă, trebue să producă puternic răsunet și în alte țări, și în deosebi în țara noastră.

---

iecte pentru viitor, însemnează un pas formidabil către ajungerea acestei stări ideale, și o speranță, că vrerile românești, îmbrățișate cu căldură și interes de Majestatea Sa înțeleptul nostru Rege și urmărite cu stăruință și pasiune de guvernul Său, poate mai curând decât credem, se vor izbândì pe întreg întinsul Țării.

Iată deci, că zorile schimbării la față a pământului românesc se anunță în colorit trandafiriu, ca o realitate, nu ca un miraj. Să le salutăm cu toată căldura sufletelor noastre și să înțelegem acest fenomen social ca semnalul de pornire la o muncă viguroasă de descătușare: prin noi, pentru noi și pentru slava României noastre.

Să salutăm cu încredere și pe purtătorii acestui semnal mântuitor: ingineri și muncitori; să-i cuprindem în dragostea noastră în frunte cu întreprinzătorul director-conducător al acestor uzine, dl inginer Gheorghiu, exprimându-le recunoștință lor, dnilor miniștri de resort și tuturor bărbaților politici, cari înlesnesc cu generozitate înfăptuirile de aici.

Darul Domnului nostru Isus Hristos **Mântuitorul,** *dragostea lui Dumnezeu Tatăl* **Creatorul** *și împărtășirea Duhului Sfânt* **Inspiratorul** *să fie totdeauna cu România creatoare și muncitoare și cu pionerii ei. Amin!*

Din trecutul bisericii parohiale din Cernatu

(In legătură cu documentele din Nrul 32).

La începutul zidirii acestei sfinte Biserici au fost preoții Oprea Verzea, Ioan Verzea și d-lor Nicolae Burduloiu, Stan Albuleț, Ioan Tomoșoiu, Radu Giuglea. După aceia în vremea resbelului cu Ungurii a stat încă un timp nelucrată și iar s'au ales de obște d-lor Stan Albuleț, junior și Radu Giuglea, junior și s'a zidit până s'a și acoperit. A mai stat un timp neisprăvită, iar la anul 1866 s'a întrupat (înțeles?) satele amândouă, adecă Cernatu și Satulung și au început a se zidì. Iar în 28 Iulie 1866 s'a ridicat sfânta cruce la turn, sfințind aghiasmă și citindu-se molitva sfințirii sfintei cruci de părinții Ioan Verzea, Ieremia Verzea, Ioan Dan și capelanul Radu Verzea.

Slobozenia dela Episcopul Vasile Moga s'a câștigat spre a se zidì această sfântă biserică prin d-lor Părintele Ioan Verzea și dl Oprea Tarcă. Această biserică s'a zidit în localul caselor dlui Ilie Tarcă, care case și loc s'au fost cumpărat de obștea Cernatului cu bani din lada bisericii. Multe ar fi de scris, dar timpul nu mă iartă.

S'a scris în anul 1866 luna Iulie 30 în satul Cernatu. Prin preotul **Ioan Verzea.** —

Pentru conformitate cu originalul:
Pr. **Silvestru Garcea,** *paroh.*

Doctrina mântuirii în primele patru veacuri

(3) de Pr. **Ilarion V. Felea**

Prin mijlocirea Lui, „care este crucea", prin puterea credinței și pe calea dragostei ne ridicăm la cer (Id. ib. Cap. IX p. 152). Prin patima Sa Hristos curățește apa botezului (Id. ib. Cap. XIX p. 154), iar prin pânea Sa Euharistică gustăm leacul nemuririi prin care trăim în veci (Id. ib. Cap XX p. 156). El este episcopul tuturora (Id. ib. Ep. către Magni Cap. I p. 157), care a murit pentru noi, ca prin credința în moartea Lui să scăpăm de moarte (Id. ib. Ep. către Trarieni Cap. II p. 163). „Nimic nu-mi vor folosì plăcerile lumii, scrie el Romanilor, nici împărățiile veacului acestuia. Mai bine-mi este să mor în Hristos Isus, decât să împărățesc peste marginile pământului. Caut pe acela care a murit pentru noi" (Id. ib. Cap. VI p. 171).

Smirnenilor scrie Ignatie: „Slăvesc pe Isus Hristos, Dumnezeul care v'a înțelepțit astfel (în cunoașterea mântuirii); căci v'am văzut desăvârșiți în credință neclintită, ca și cum ați fi pironiți pe crucea Domnului Isus Hristos atât cu trupul cât și cu duhul și întăriți în dragoste în sângele lui Hristos, plini de credinta în Domnul nostru, care „este cu adevărat din neamul lui David după trup", Fiul lui Dumnezeu după voința și puterea lui Dumnezeu, născut cu adevărat din fecioara, botezat de către Ioan, pentru ca să se plinească de el toată dreptatea; cu adevărat pironit cu trupul pentru noi pe vremea lui Pontiu Pilat și a tetrarhului Irod; din al cărui rod noi am odrăslit din patima sa cea de Dumnezeu fericită, pentru ca prin înviere să dea un semn în veci pentru sfinții și credincioșii săi, atât între iudei cât și între păgâni, în unicul trup al bisericii sale. Toate acestea le-a pătimit pentru noi, ca să fim mântuiți; și cu adevărat a pătimit, precum și cu adevărat a înviat, nu cum zic unii necredincioși, că a pătimit în aparență" (Cap. I—II, Id. ib. p. 181—182; Migne, P. Gr. Tom. V).

Biserica din Filadelfia, înveselită de patima Domnului și având credință neclintită în învierea Lui, Ignatie o salută „în sângele lui Isus Hristos" (Id. ib. Cap. I p. 175). Față de ceice nu cred fără acte și documente, Teoforul scrie: „Pentru mine sânt acte-documente nefalsificate Isus și crucea sa, moartea sa, învierea sa și credința cea dată printr'ânsul" (Ep. către Fi-

Punerea pietrii de temelie a bisericii ortodoxe române din Valea Lungă

Duminecă, în 25 Iulie 1937, într'un cadru sărbătoresc, s'a pus peatra de temelie a bisericii ortodoxe române din *Valea Lungă* (judeţul Târnava mică), de către P. C. Sa *Ioan Crăciun*, harnicul protopop al Mediaşului, asistat de un sobor de preoţi.

S'a servit sfânta liturghie în capela ortodoxă, de faţă fiind mult popor din loc şi din satele din jur. A predicat părintele *Teodor Goga*, din Crăciunelul de sus, în legătură cu evanghelia zilei.

După terminarea sfintei liturghii a urmat procesiune la locul unde se ridică biserica nouă. Aci s'a făcut sfinţirea apei şi s'au cetit rugăciunile împreunate cu punerea pietrii de temelie şi a hrisovului.

Hrisovul sfârşeşte cu următoarele cuvinte:

Fie ca prin ridicarea, terminarea şi cuvenita înfrumseţare a bisericii acesteia să dăm posterităţii un monument etern al ortodoxiei, al culturii şi al trăiniciei poporului nostru român de pe plaiurile Târnavelor, care se reîntorc dela uniaţie la adevărata lege strămoşească. Amin.

P. C. protopop I. Crăciun, după ce a cetit hrisovul, a rostit o substanţială cuvântare, amintind că biserica noastră strămoşească din Ardeal a trăit în mijlocul celor mai grele asupriri; arată năzuinţele românilor de a avea şi ei locaşe dumnezeeşti ca ceilalţi cetăţeni ai ţării şi că abia târziu li s'a îngăduit a-şi ridica biserici, dar nu în mijloc de sat, ci pe la periferii... A venit apoi asupra capului nostru plaga uniaţiei, când ni se luau bisericile cu forţa şi se dădeau celor puţini trecuţi la uniaţie. A arătat apoi sprijinul mare ce ni l-a dat Muntenia şi Moldova în lupta religioasă de pe aceste plaiuri, când tiparniţele mănăstirilor de peste munţi, prin călugări râvnitori de cele sfinte, ne trimeteau «*desagii*» cu cărţi, din care să se adape sufletele celor rămaşi credincioşi legii româneşti.

Incheind constată munca şi deosebita îngrijire adusă de arhiepiscopie în interesul acestei parohii, şi îndeamnă enoriaşii recunoscători să-şi facă şi ei datoria de buni ortodocşi şi buni cetăţeni ai ţării noastre mărite. Pr. **V. Cioara**

Programul Statului Etnocratic, de *Nichifor Crainic*. Tip. ziarului „Universul". — Broşură de 56 p. Preţul 10 Lei. — Este primul număr, al distinsului scriitor şi publicist, Nichifor Crainic, apărut în „Colecţia Naţională".

Ori care bun român va profita citind această temeinică lucrare: *E imaginea integrală a României Românilor.*

Probleme-Recensii-Comentarii

Misionare în protopopiatul Cohalmului. — Preoţimea din prot. *Cohalmului* susţine lupta misionară, cu toată stăruinţa.

S'a propus anume să desfăşoare o activitate religioasă care să cuprindă *toate* satele din protopopiat.

Şi mărturisim cu satisfacţie, că dintre toate problemele zilei, ce se îmbulzesc la strunga judecăţii poporului: economice, politice, sociale, etc. chestiunile *religioase-morale* îl cuceresc într'un mod cu totul deosebit.

La şedinţa cercului religios al preoţimei din acest protopopiat, ţinută în vara aceasta, în par. Văleni-Făgăraş, [18 Iulie] participarea poporului a fost extrem de numeroasă. Iar la sft. Liturghie săvârşită în biserica locală, de soborul celor 8 preoţi prezenţi, era cu totul neîncăpătoare.

Este aci şi un mănunchi de organizaţie a „Oştii Domnului" care a cântat cu multă înălţare sufletească, răspunsurile liturgice.

La priceasnă a predicat păr. *Gh. Bordeanu* — Jiberţ. Indemnând poporul să umble în calea luminii lui Hristos.

După masă s'a săvârşit slujba vecerniei cu sft. Maslu. La adunarea cu poporul şi Oastea Domnului a conferenţiat Păr. *I. T. Munteanu*-Grânari, în înţelesul versetului [Mat. 12, 30]: „Cine nu-i cu Mine, acela-i împotriva Mea şi cine nu adună cu Mine, acela risipeşte".

Conferenţiarul arată, lupta ce se dă în lume între principiul binelui şi al răului. Că uneori, ca şi în zilele noastre, se pare că răul covârşeşte binele, dar triumful final nu poate fi decât al principiului binelui.

Au mai vorbit credincioşilor ostaşi: Pr. *I. Şolca*-Felmer şi Păr. *I. Buzea* preşedintele cercului, arătând însemnătatea şedinţelor ţinute. Pr. *I. T. M.*

*

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea tractului *Târnava* şi-a ţinut conferinţa de primăvară în comuna *Bazna*-Băi, la 1 August 1937, având deosebita bucurie să prăznuiască cu această ocazie o frumoasă înfăptuire ortodoxă şi naţională: sfinţirea pietrii fundamentale a nouei biserici româneşti.

Aşezată la loc de cinste alături de casa de odihnă a preoţilor, terminată în roşu, această biserică va avea chemarea, pe lângă vestire cu vreme şi fără vreme a cuvântului dumnezeesc pe seama numeroşilor vizitatori ai acestor băi, să readucă la sânul ei credincii români înstrăinaţi în cursul vremilor.

La ora 9 dim. în capela instalată în vila „Mercur" s'a celebrat sf. Liturghie în sobor în frunte cu păr. protopop Gh. Oprean. La priceasnă a explicat frumos şi convingător evanghelia zilei păr. *Vasile Ţetcu* din Cetatea de Baltă. Pe urmă întreaga asistenţă având în frunte preoţimea cu prapori s'a încolonat pentru a merge în procesiune la locul, unde se va edifica biserica.

Aflându-se băile în plin sezon cu mulţime de vizitatori din toate unghiurile ţării, aceştia au admirat desăvârşita ordine în care a decurs procesiunea, precum şi pitorescul costumelor naţionale ale românilor de prin împrejurimi, veniţi în nesfârşit număr la această manifestare.

După sfinţirea pietrei fundamentale şi stropirea credincioşilor cu aghiasmă a vorbit impresionant păr. protopop *Gh. Oprean* despre însemnătatea Bisericii în viaţa neamului.

De încheiere dl senator şi primar al comunei *E. Munteanu* a mulţumit factorilor, care prin contribuirea lor generoasă au făcut posibilă această frumoasă serbare.

După masă a urmat o şedinţă intimă, cu comunicări de ordin administrativ şi pastoral.

La ora 5 d. m. păr. *A. Marcovici* din Lepindea în sala festivă a vilei „Doina" şi-a desvoltat conferinţa: „Puterea credinţei în vindecarea sufletelor şi a trupurilor". A fost ascultat cu interes şi viu aplaudat. Pr. *Ion Oprea*

Baptiştii la Bucureşti

In 31 Iulie, 1 şi 2 August 1937, — trei zile în rând, — s'a desfăşurat în capitala ţării «*Congresul regional baptist din România*», organizat de „Uniunea bisericilor şi comunităţilor baptiste din România".

Deşi congresul purta numele de „regional", de fapt era o adunare mai mult internaţională, la care participă baptişti români, nemţi şi unguri, în frunte cu preşedintele alianţei mondiale baptiste Dr. G. Truett, prea cunoscutul Dr. Rushbrooke, secretarul general al alianţei, şi alţi regrezentanţi din străinătate [Franţa, America de nord, ţările balcanice]. N'a lipsit dela congres nici Dr. Everet Gill, director al seminarului baptist din Bucureşti şi reprezentant al „misiunii" baptiste în România.

Două subiecte în deosebi au preocupat congresul: „Mărturia baptistă în lume", misionarismul lor, şi atitudinea baptistă din ţară faţă de hotărârea ministerială din 17 April 1937 [Nr. 4781]; care se opune misionarismului [proselitismului] religios al ori cărei asociaţii religioase, — acest misionarism este oprit în afară de cercul credincioşilor lor proprii.

Baptismul este o *sectă* ca oricare alta; o spune secretarul general pomenitul domn I. H. Rushbrooke, care face unor ziarişti bucureşteni următoarele declaraţii [le dăm după articolul dlui *Nichifor Crainic*, publicat în Universul dela 9 August c.]:

Baptismul nu admite sfânta tradiţie, adică nu admite Biserica, nu admite ierarhia ei harică, nu admite Sfintele Taine, nu admite dogmele şi disciplina formulate de sinoadele ecumenice şi nici interpretarea învăţăturii Domnnlui, dată în unanimă concordanţă de cugetarea părinţilor bisericeşti.

Baptismul nu admite Crucea ca simbol al mântuirii şi ca semn distinctiv al creştinismului autentic.

Baptismul nu admite cultul sfinţilor cari, pentru creştinii adevăraţi şi pentru Biserică, sânt realizatorii desăvârşirii morale după modelul Mântuitorului.

Baptismul nu admite decât Biblia, pe care fiecare ins o interpretează cum i se pare lui.

In domeniul religios noi ortodocşii, cari facem parte din Biserica autentică, întemeiată de Mântuitorul lumii, nu putem primì îndrumări de credinţă dela rătăciţii cari vin cu prestigiul occidental pe meleagurile noastre. Pentru noi nu există alt prestigiu decât acela al dogmelor sinodale şi al aşezămintelor date de Mântuitorul prin Biserica sa. Creştinismul poporului românesc e de origine apostolică şi nu aventurierii din Occident pot fi îndrumătorii credinţei noastre.

Autenticitatea ortodoxiei exclude astfel orice fel de propagandă de altă confesiune printre români şi îndeosebi orice fel de propagandă sectară. Invăţătura oricărei secte este anarhie individualistă faţă de rânduiala apostolică şi sinodală a ortodoxiei. Poporul român, născut în

---

ladelf. Cap. VIII, Id. ib. p. 178). Euharistia este cu adevărat „trupul Mântuitorului Hristos (trup) care a pătimit pentru păcatele noastre" (Ep. către Smirneni Cap. VII Id. ib. p. 183). Patima sa „cea de Dumnezeu fericită" (Id. ib. Cap. I—II, p. 181, ca şi învierea sa intră în economia mântuirii (Ep. către Efes. Cap. XX. Id. ib. p. 156); în urmare sfântul Ignatie Teoforul nu e străin de planul şi misterul mântuirii nici din punct de vedere biblic, nici din punct de vedere liturgic.

La fel cugetă şi sfântul Policarp, când scrie Filipenilor că Isus Hristos a suferit moartea pentru păcatele noastre (Ep. către Filip. Cap. I. Id. ib. p. 191) şi mai ales când le atrage atenţia că „oricine nu mărturiseşte că Isus Hristos a venit în trup, este atichrist; şi cine nu mărturiseşte mărturia crucii, este dela diavolul" (Id. ib. Cap. VII. p. 194; cf. I Ioan 4, 2—3). Isus Hristos este nădejdea şi chezăşia dreptăţii noastre. Pe trupul său a ridicat păcatele noastre pe lemnul crucii, ca noi să fim printr'ânsul vii (Id ib. Cap. VIII p. 194—195).

Frumos şi sintetic exprimă dogma răscumpărării, autorul Epistoliei către Diognet în capitolul VII - IX. — Oamenii prin puterea lor nu au putut vedea, nici cunoaşte pe Dumnezeu, până ce El a trimis în lume pe Fiul său să ni-L descopere şi să ne împărtăşească de binefacerile Lui. Fără Dumnezeu, oamenii erau mânaţi numai de pofte, plăceri şi păcate. Când şi-au dovedit deplin neputinţa de a intra prin ei înşişi în împărăţia lui Dumnezeu şi s'a umplut măsura nedreptăţii care aducea pedeapsa şi moartea, Dumnezeu ne-a trimis Mântuitor pe unicul Său Fiu... „O, neîntrecută iubire de oameni şi bunătate! — exclamă autorul epistoliei. — El nu ne-a urât, nu ne-a îndepărtat dela sine, n'a ţinut minte răul, ci s'a arătat îndelung-răbdător, a luat asupră-şi — cum însuşi zice — păcatele noastre, a dat pe propriul Său Fiu preţ de răscumpărare pentru noi, pe cel sfânt pentru cei fără-de-lege, pe cel fără răutate pentru cei răi, pe drept pentru cei nedrepţi, pe cel nestricăcios pentru cei stricăcioşi, pe cel nemuritor pentru cei muritori. Ce altceva decât dreptatea lui, ar fi putut acoperi păcatele noastre? Prin cine altul, decât prin unicul Fiu al lui Dumnezeu ne-am fi putut îndrepta noi păcătoşii şi nelegiuiţii? O, ce dulce schimb! Ce rânduială nepătrunsă: Ce binefacere neaşteptată! Fărădelegea multora se acopere de un singur drept, dreptatea unuia îndreptează pe mulţi păcătoşi! Dovedind deci în trecut neputinţa firii noastre de a ne face părtaşi vieţii, iar acum arătându-ne pe Mântuitorul, care poate mântui şi pe cei neputincioşi, a voit prin aceasta să ne facă să credem în bunătatea lui, să vedem în el pe hrănitorul, tatăl, învăţătorul, sfătuitorul, doctorul, mintea, lumina, cinstea, slava, puterea, viaţa noastră (Ep. către Diognet, Cap. IX, Id. ib. p. 321).

Iată un crez care era viu mărturisit de întreagă biserica primară. Fără armatură teologică şi fără speculaţie filosofică, ci cald şi simplu, aşa după cum a fost toată viaţa şi credinţa creştinilo r dela început.

3. Mântuirea în scrierile apologeţilor, a scriitorilor creştini şi a sfinţilor Părinţi din veacul II—III

Cel dintâi imbold în desvoltarea dogmatică a bisericii, l-au dat ereticii şi adversarii păgâni şi gnostici ai creştinismului. Faţă de învăţăturile greşite ale ereticilor, faţă de învinuirile nedrepte ale scriitorilor păgâni, ca şi faţă de filosofia gnosticilor, biserica trebuia să-şi apere depozitul învăţăturilor sacre. In lupta de apărare a doctrinei apostolice a bisericii, răsar scrieri cu tendinţe doctrinale şi apologetice.

Amintim dintre acestea mai întâi pe sfântul Iustin Martirul. Intâlnim şi la Iustin învăţătura despre jertfa de împăcare a lui Isus Hristos adusă pe altarul crucii, pentru păcatele lumii. Repetă şi el cuvintele că Isus a murit pentru noi şi pentru păcatele noastre (I Apol. LVIII; Dial. XLI: CXXXIV), că a devenit blestem pentru noi, că moartea Lui e consecinţa păcatului; că El a luat asupra lui osânda păcatului şi l-a distrus, împreună şi moartea (Dial. XCV; cf. Tixerent, Hist. des Dognes, op. cit. p. 264—265; Schwane, op. cit. p. 278—283). Dar are numai „un conţinut nehotărât şi general".

Iustin priveşte creştinismul mai mult din punct de vedere filosofic decât soteriologic. El scrie contra iudeilor şi păgânilor, arătându-le că Isus este Hristos Logosul, născut din fiinţa Tatălui cum se naşte un cuvânt când îl rostim. Cum mintea se micşorează, nici nu se împarte când naştem un cuvânt. şi cum se aprinde focul, unul din altul şi cel care s'a aprins rămâne cum a fost, la fel s'a născut şi Fiul din Fiinţa Tatălui, fără ca să sufere unul sau altul vreo micşorare (Dial. LSI; Migne, P. Gr. Tom. VI). Faţă de Tatăl, Fiul are existenţă personală, ca şi îngerii (Dial. CXXVII). Teofaniile V. T. sânt manifestări ale Fiului, deoarece Tatăl nu se arată oamenilor. Tatăl vede toate, ştie toate şi rămâne totdeaunaacelaş. Fiul e icoana Tatălui, Dumnezeu adevărat, dar deosebit de el, venit în lume la plinirea vremii şi jertfit pentru răscumpărarea oamenilor, a înviat (mai ales asupra învierii insistă Iustin, despre care scrie o carte întreagă) şi s'a înălţat la cer (Schwane, I, op. cit. p. 273 şi urm.). In fondul scrierilor sale Iustin reprezintă învăţătura bisericii şi dacă uneori pare a o depăşi, acest fapt se datoreşte unor analogii şi termeni neclarificaţi deplin în vremea lui.

creştinism cu mult înaintea tuturor popoarelor Occidentului, posedă tezaurul infinit de bogat al adevăratei credinţe încât n'are nevoie de nici-o idee religioasă venită de acolo. Dimpotrivă, acest Occident are nevoie de luminile ortodoxiei pentru a ajunge la înţelegerea justă a Mântuitorului de care s'a depărtat prin anarhia răstălmăcirilor individualiste.

Iată o dovadă: Anglia are o singură biserică de stat, care nu e cea baptistă, dar cea anglicană. Şi totuşi această biserică, prin care se consacră regii marelui imperiu, vine la noi, ortodocşii, pentru a cere certificat de dreaptă credinţă! Iar în acelaş timp, conducătorii londonezi ai baptismului au îndrăzneala să se plângă că n'ar avea libertatea deplină de acţiune în România. Ce înseamnează această libertate într'o ţară ca a noastră decât deslănţuirea acţiunii anarhice de distrugere a aceleiaşi ortodoxii, după certificatele căreia umblă anglicanii cari sânt tot englezi ca dl Rushbrooke?

Orice propagandă baptistă, sectară, sau de orice altă confesiune printre membrii naţiunii noastre, atinge deopotrivă Biserica strămoşească şi interesele permanente ale statului naţional.

Constituţia declară Biserica ortodoxă Biserică dominantă a neamului românesc. In consecinţă, statul e obligat să conlucreze cu organele ei, dar cu mijloacele lui, la apărarea patrimoniului spiritual pe care îl reprezintă această Biserică.

Aceasta cu atât mai mult cu cât înseşi interesele statului naţional sânt lezate prin propaganda sectelor şi a confesiunilor eterodoxe. Căci temelia acestui stat e sufletul românesc, unitar şi omogen prin puterea spirituală a ortodoxiei. Cuceririle sectare printre români nu fac altceva decât fărămiţează unitatea spirituală a neamului şi anarhizează baza sufletească a statului naţional.

INFORMAŢIUNI

Studenţi englezi la Academia noastră de teologie. De curând a sosit la Bucureşti prof. *Shearburn* dela „College of The Resurrection din Leeds", Anglia, însoţit de patru studenţi englezi, învitaţi să studieze la Academia teologică Andreiană din Sibiu şi la Facultatea teologică din Cernăuţi. Faptul s'a realizat datorită I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului şi I. P. Sf. Mitropolit *Visarion Puiu* al Bucovinei, cari au oferit câte o bursă acestor studenţi englezi. Acest prim început de schimb de studenţi va aduce folos atât bisericilor ortodoxe şi anglicane, cât şi neamului englez şi românesc.

Biserica ortodoxă din Orăştie este aproape terminată. Turnul mare, clopotniţă, străjueşte falnic d'asupra românescului oraş. P. C. protopop *Ioan Moţa* lucrează cu toată râvna pentru a realiza cât mai curând o adevărată lucrare de artă, care să fie o mândreţe în ţinutul întreg din valea Mureşului.

Membrii Corului mixt „Cântarea României" din Târgovişte, condus de dl prof. Gh. Rusu, au vizitat în 8 şi 9 l. c., Sibiul şi aşezămintele sale culturale şi de artă, precum şi satele fruntaşe din împrejurime; ear Duminecă iubiţii noştri oaspeţi au cântat, frumos şi impresionant, răspunsurile liturghice în catedrala mitropolitană.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 15 August 1937, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ.*

CARŢI ŞI REVISTE

Alexandru Lapedatu: *Ioan Câmpineanu* (1798—1863), cuvântare rostită în sala Dalles din Bucureşti, la 9 Decemvrie 1936, în ciclul de conferinţe al universităţii libere: „Figuri revoluţionare din trecutul românesc". Cartea Românească, Bucureşti. — Broşură de 27 p. Preţul? — Autorul, dl Al. Lapedatu, profesor la universitatea din Cluj, scoate la iveală, în această lucrare, numele lui Ion Câmpineanu, care s'a bucurat printre contimporani de o mare autoritate.

Ion Câmpineanu, spune dl profesor Al. Lapedatu, trebue rânduit în şirul marilor revoluţionari ai neamului, pentrucă deşi n'a condus o revoluţie efectivă ca Horia, Tudor Vladimirescu ş. a., el a realizat totuşi o mare revoluţiune în spiritele şi năzuinţele contimporanilor şi urmaşilor săi, cu schimbări tot aşa de însemnate, ca ale celorlalte revoluţii naţionale ale noastre.

Nr. 2072—937 (43) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ormeniş,** din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 8 jug. cad. arător.
3. Locuinţă în casa parohială; cu supraedificate.
4. Trei (3) stânjini de lemn de foc din pădurea parohiei, aduse acasă de către credincioşi.
5. Câte una ferdelă (de 20 l.) de grâu dela 40 familii, câte una de porumb dela 30 familii romi, iar dela restul romilor câte una zi de lucru.
6. Stola obişnuită în parohie.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Sfântul Gheorghe, iar prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Oficiul protopopesc ortodox român Sfântul Gheorghe în înţelegere cu cons. parohial.

Sf. Gheorghe, la 1 Iulie 1937.

Aurel Nistor
protopop

AVIZ

„HRISTOS ÎN ŞCOALĂ" volumul I, ediţia a doua

„Hristos în şcoală" I, manualul catehetului ortodox pentru şcoala primară, care s'a epuizat la abia câteva luni după prima apariţie din 1934, a ieşit acum într'o ediţie nouă. Lucrarea este revizuită şi complectată de autorul ei — părintele diacon D. CĂLUGĂR — şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Cartea are 536+VIII pg., este legată în pânză şi costă 220 Lei.

CONSILIUL ARHIEPISCOPESC

Nr. 6781—937 (45) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Balşa,** cu filia **Galbina,** protopresbiteratul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială: *a)* grădină, cca 2 jugăre. Folosirea cimitirului în proporţie de 2/3 faţă de 1/3 parte pe care o folosesc cantorul şi crâsnicul.
3. Simbrie: dela familiile mai înstărite 11 cupe (cca 15 litre) grâu, iar dela cele mai puţin avute 11 cupe porumb sfărâmat.
4. Locuinţă în natură (Casa parohială absolut nouă).

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc spre a putea concura.

Apoi cu aprobarea oficiului protopopesc se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi cu referenţele locale.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 15 Iulie 1937.

Pr. Inocenţiu Tiruţa
adm. protopresbiteral.

Poşta Redacţiei

Pr. *A. M.* în *L.* In numărul apropiat.

„ALBINA" institut de credit şi de economii, Sibiu

Inscris în Reg. Bancar Nr. 1 din 1934 (17) 1—1

Bilanţul semestrial brut la 30 Iunie 1937

ACTIV				PASIV			
			Lei				Lei
Cassa:				*Capital social*			100,000.000
a] Numerar efectiv	15.817.165			*Fonduri de rezervă:*			
b] Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.	46.498.872	62,316.035		a] Rezervă legală	14.663.957		
Disponibil la Bănci:				b] „ specială	—.—		14.663.957
a] In ţară	3.244.494			*Fonduri de amortizment:*			
b] In străinătate	1.451.217	4.695.711		a] Pentru creanţe dubioase			14.643.352
Portofoliul de titluri: I. Titluri româneşti:				*Fond de pensii al funcţionarilor*			23,885.140
a] Efecte publice v. n. 47.229.400	19,905.123			*Fonduri de ajutorare:*			
b] Titluri cotate la bursă val. nom. — 17.031.050	14.208.935			a] Fondul P. Cosma	1,077.250		
c] Titluri necotate la bursă val nom. — — 27.908.450	14.956.650	49.070.708		b] „ cultural	1,466.966		2.544.216
II. Titluri străine:		6.407	49.077.115	*Diferenţe de curs nerealizate la port. cu titluri*			4.198.023
Din titlurile de mai sus sunt angajate:				*Obligaţiuni proprii în circulaţiune*			17.000
Efecte publice v. n.	10.845.000	3.265 855		*Depuneri spre fructificare:*			
Portofoliul de scont: I. Plătibil în ţară:				*I. Din ţară:*			
a] Cambii fără garanţii	60.917.190			*A) Depuneri noui:*			
b] Cambii garantate cu mărfuri, titluri etc.	7.250.960			*1. La vedere:*			
c] Cambii garantate cu ipoteci	111.670.390	179.838.540		a] Pe livrete de econ. nominative	96.461.819		
II. Plătibil în străinătate:		—.—	179.838.540	b] In cont-curent	33.190.101		
Din portofoliul de mai sus se află reescontat:				c] Pe livrete de economii plătibile la purtător	18,248.278	147.900.218	
a] Plătibil în ţară, total	13.547.500			*2. Pe termen:*			
Debitori: I. În ţară:				a] Pe livrete de economii nom.	14.541.348		
a] Debitori fără garanţiii	85.660.761			b] În cont-curent	2.390.929		
b] „ garantaţi cu ef. com	12.497.159			c] Pe livrete de economii plătibile la purtător	2.867.927	19.800.204	
c] „ „ „ titluri	10.878.871			*B) Depuneri vechi*		314.051.853	
d] „ „ „ ipoteci	100.161.396					481.752.275	
e] „ „ „ gar. div.	8.813.087	168.011.273		*II. Din străinătate:*		252.512	482.004.787
II. Din străinătate:		17.154	168.028.427	*Creditori:*			
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)			178.879.282	*I. Din ţară:*			
Pierderi din aplicarea legii lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934			349,109	a] La vedere	13.306.771		
Participaţiuni: I. În ţară:				b] Pe termen	58.066.227	71.372.998	
a] La intreprinderi industriale		—.—		*II. Din străinătate*		11.570	71.384.568
b] La alte intreprinderi		5.800.000		*Angajamente de reescont:*			
II. În străinătate		—.—	5 800.000	*I. În ţară:*			
Împrumuturi pe termen lung			16.580.356	a] La B N. R.		13.547.500	
Imobilele:				*II. În străinătate*		—.—	13.547.500
a] Necesare comerţului propriu şi pentru funcţ.	24.933.760			*Cecuri şi ordine de plată emise:*			
b] Alte imobile	31.063.272	55.997.032		a] Cu plată în ţară		2.514.290	
Mobilier: [amortizat]		—.—		b] „ „ „ străinătate		—.—	2.514.290
Conturi diverse			33.810.435	*Dividende neridicate*			767.805
Cheltuieli de administraţie:				*Conturi diverse*			13.853.478
a] Salarii şi indemnizaţii	7.866.282			*Conturi transitorii*			1.566.785
b] Diverse	2.494.139	10.360.421		*Dobânzi incassate:*			
Impozite şi taxe			641.547	a] Dela portofoliul de scont	12.399.465		
Dobânzi plătite:				b] Dela debitori	7.828.338	20 227.803	
a] La depuneri	6.033.135			*Comisioane incassate*			2.546.132
b] La reescont	334.539			*Venitul portofoliului de titluri*			3.377.810
c] La alţi creditori	1.726.775	8.144.449		*Venitul imobilelor*			1.699.046
		774.518.409		*Beneficii diverse*			153 548
				Beneficii reportate:			
				a] Din anul precedent			926.169
							774 518.409

Sibiu, la 30 Iunie 1937.

Preşedintele Consiliului de Administraţie: ss. Dr. I. Beu — Director general: ss. I. Vătăşan — Şef-contabil: ss N. Petruţiu, expert-contabil.

MEMBRI:

ss. Dr. V. Bologa — ss. I. Lupaş — ss. Dr. Borcia — ss. Dr. Comşa — ss. A. Lapedatu

Verificat şi găsit în conformitate cu codul de comerţ şi legea pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă.

CENZORI:

ss. Constantin Popp, preşedinte — ss. Dr. George Proca — ss Dr. Schiau — ss. Matei Jiga, expert-contabil

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 22 August 1937 — Nr. 34

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Lupta Bisericii ortodoxe din Iugoslavia

Când acum vreo jumătate de an ziarele aduceau știrea că I. P. S. Sa patriarhul sârb Varnava a amenințat pe prim-ministru Stoiadinovici cu excomunicarea în caz că va încheia Concordatul cu Vaticanul, nu credeam prea mult că această amenințare cuprinde în ea atâta potențial de hotărâre, încât să fie în stare a se transforma la momentul necesar în realitate. Dar astăzi vedem că conducătorul Bisericii surori a privit chestiunea foarte grav. Chiar dacă formal acea amenințare nu s'a tradus în faptul exact al excomunicării, în fond nu numai primul ministru Stoiadinovici, ci și alți opt colegi de cabinet și deputați ortodocși cari au votat în favoarea Concordatului au fost desbrăcați de toate drepturile ce decurg din calitatea de membru al Bisericii. Pedeapsa are caracter provizor până la judecarea vinovaților de către tribunalele eclesiastice. Dar după această judecată, făcută de forurile unei Biserici care s'a dovedit că nu știe să glumească atunci când sunt la mijloc interesele ei vitale, nu este exclus, dimpotrivă e foarte probabil, că pedeapsa va deveni definitivă.

Gestul Bisericii sârbești, analog marilor gesturi de curaj supraomenesc din vremurile de odinioară, a impus umplând lumea de respect și de admirație. S'a manifestat în el o conștiință a valorii, a demnității și a tăriei proprii. Demnitatea și tăria nu sunt realități date odată pentru totdeauna în aceeaș mărime, ci ele se câștigă printr'o afirmare. Sunt tare când vreau să fiu tare și când afirm că sunt tare. Sunt realități create spiritual de personalitatea cuiva. E o autocreștere a personalității prin voință și afirmare. Sunt produsul puterii creatoare a voinții și a afirmării. Iar vrerea și afirmarea vin din conștiința, din intuiția lucidă a rostului înalt care-l ai, a mesianității pe care o reprezinți, a surselor dumnezeești de putere virtuală care-ți stau la baza existenții.

In Biserica ortodoxă sârbă s'a dovedit, spre uimirea generală a unei lumi indiferentiste, raționaliste și oportuniste, că există și acea conștiință a valorii sale dumnezeești și vrerea de-a fi de fapt și actual ceeace are posibilitatea și misiunea să fie: forța de căpetenie a societății omenești, a statului și a națiunii.

Și ceeace-i mai îmbucurător este că lupta aceasta nu e susținută de o singură personalitate. Se întâmplă adeseori că acțiunile mari se razimă pe umerii unei singure personalități care însă pentru a da ecou și eficacitate acțiunii sale se prezintă ca lucrând în numele unei colectivități, deși mulțimea nu-i dă mai mult decât o slabă aprobare.

Fără îndoială, patriarhul Varnava a fost o personalitate impunătoare, dârză, care a dus lupta până la moarte. Și faptul că a murit tocmai în punctul culminant al acestei lupte, cu siguranță datorită și agravării pe care supărările morale le-au adus boalei sale, îl ridică pe un soclu de legendă, de martiriu și de eroism, și figura lui întrată astfel în conștiința poporului sârb va fructifica puterea de luptă și de credință ortodoxă.

Dar faptul că măsura de pedepsire a guvernului și a deputaților a fost luată de membrii Sf. Sinod sârb după moartea patriarhului Varnava, precum și faptul că opoziția împotriva Concordatului e îmbrățișată și în parlament și în opinia publică de păturile largi, de țara ortodoxă aproape întreagă, arată că iubirea de Biserică și curajul de-a lupta pentru ea e un apanagiu general al fiilor Bisericii sârbești. Am văzut în fotografiile publicate în ziare preoți în odăjdii conducând mulțimi înfocate de credincioși. In multe părți ale țării au fost ciocnici serioase cu armata, căzând numeroși martiri pentru apărarea Bisericii. Biserica acolo nu e o umbră și-un motiv de oratorie nesinceră pentru ipocriți, ci o realitate centrală, cea mai scumpă și mai esențială pentru viața credincioșilor, intelectuali și țărani.

Cât de mult e îmbrățișată lupta Bisericii surori de păturile largi ale poporului, se vede și din efectele ei.

Dl primministru Stoiadinovici se ocupă în toate discursurile pe cari le rostește prin toate orășelele numai cu tema Concordatului. E problema care frământă și agită țara și care turbură siguranța guvernului. A ajuns până acolo cu retragerea — după ce n'a mai prezentat Concordatul și Senatului spre ratificare — încât în zilele acestea a declarat că e dispus să modifice Concordatul. («Concordatul nu este încă o lege definitivă, și dacă el nu satisface nici doleanțele croaților catolici, el poate fi eventual modificat»). Dacă Biserica ortodoxă sârbă continuă lupta, și sigur că o va continua, vom vedea în curând și evenimentul — *înlăturării unui Concordat.*

Starea de agitație produsă în stat de această luptă a determinat până și pe Croații catolici să declare că renunță la Concordat, numai pentru liniștea țării și pentru buna convietuire cu frații lor ortodocși. Ei cer să se închee o convenție cu ei, în cadrul statului, nu să fie făcuți obiect de convenție cu un al treilea, străin și de ei, cu atât mai mult de statul iugoslav. Ceeace vreau ei, este nu satisfacerea ambițiilor Vaticanului de putere tutelară și de mixtiune în cadrul Statului, cum vrea mâna noastră de uniți aliați cu catolicii unguri interesați, ci asigurarea unor drepturi onorabile pentru viața lor bisericească.

Lupta bisericii ortodoxe surori și a poporului ortodox sârb trebue să ne umple de admirație mai ales când știm că populația catolică este acolo aproape egală cu cea ortodoxă.

Poporul vecin așa de gelos de independența sa reacționează energic și până la biruință împotriva unei noui aserviri care amenință de sub masca Concordatului. Din lupta aceasta în care pulsează atât de viu spiritul de mândrie națională și de atașament la Biserică, avem multe de învățat noi cari ne lăsăm umiliți, batjocoriți și prădați de puterea străină a Vaticanului în numele unei infime minorități de uniți și de catolici.

Lupta noastră contra Concordatului ce-a fost, în comparație cu cea a sârbilor? Ne ferim de orice adjectiv. E drept că pe atunci spiritul ortodox și național era narcotizat și credem că dacă s'ar pune azi problema încheierii unui Concordat, s'ar ridica și la noi o volbură în stare să-l mature dela ordinea zilei. Dar chiar pentru timpul de atunci a fost prea puțin. Singurul care a luptat doar, îndelung, a fost I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae. Incolo apatie, lașitate, oportunism. Era atunci în Regență I. P. S. Sa Patriarhul Țării. Ce mari complicații n'ar fi produs opoziția intransigentă, până la plecarea din Regență, a I. P. S. Sale. Era un moment în care se putea întra în istorie glorios.

Dar a trecut.

Cel puțin de acì înainte să vedem «să nu mai păcătuim»!

D. S.

FOIȘOARA

Doctrina mântuirii în primele patru veacuri

(4) de Pr. **Ilarion V. Felea**

La fel e și ucenicul său Taținn, care însă asupra răscumpărării ne face o expunere deși poetică, dar cât se poate de corectă. El mărturisește că omul când a ieșit din mâna lui Dumnezeu, trăia în comunitate cu El. Duhul lui Dumnezeu era în om și aripile Duhului țineau sborul sufletului său în înălțime. Dar prin păcat, omul și-a pierdut aripile sufletului și a căzut la pământ, în întunerec. Aci sboară numai ca puii cei mici, cari mai mult arată că ar vrea să sboare, dar nu pot și iarăși cad la pământ. Abia i-au mai rămas omului câteva schintei din Duhul lui Dumnezeu (Oratio adv. graec. cap. XIII; Migne, P. Gr. Tom. VI; J. A. Moehler; Atanasie cel Mare, trad. de Ep. Athanasie, București 1900, p. 40). Din acest întunerec ni-a salvat Isus Hristos, Dumnezeu în chip de om, θεος ἐν ἀνθροπου μορφῃ, care s'a făcut învățătorul și exemplul nostru. El ne-a răscumpărat și ne naște din nou prin patima Sa, câștigându-ne din nou Duhul, pierdut prin păcătuire (Moehler-Athanasie, op. cit. p. 40).

Sfântul Irineu, episcopul Lugdunului, în opera Sa *Contra Haereses* (Lib. V; Migne, P. Gr. Tom. VII), între toți părinții antiniceeni, ne dă lămuririle cele mai clare asupra soteriologiei. El învață că „Eva prin neascultare s'a făcut pricina morții pentru sine și pentru tot neamul omenesc" (Id. ib. Lib. III, cap. XXII). Astfel omul după ce din fire a fost creat pentru Dumnezeu, a căzut din har și a devenit într'o stare nefirească, — a ajuns rob al diavolului. Totuși, din dragoste față de făptura sa, Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul și Cuvântul său, ca El să fie începătorul unui neam nou. El, Cuvântul, ne-a învățat lucrurile lui Dumnezeu, căci altul nu putea cunoaște tainele și gândurile lui Dumnezeu, — și, ca om adevărat ne-a răscumpărat prin sângele său, dându-se pe sine preț de răscumpărare pentru noi cei ce căzuserăm în robie (Lib. V, cap. I; Moehler-Athanasie, op. cit. p. 23—24).

Cuvântul întrupat, a cuprins (ανακεφαλαίωσις=cuvânt scump lui Irineu) în sine omenirea întreagă, colectiv și individual, devenind un nou Adam, care a restaurat în om chipul și asemănarea lui Dumnezeu (Quando incarnatus est et homo factus, longam hominum expositionem in se recapitulavit, in compendio nobis salutis praestans, ut quod perdideramus in Adam, id est secundum imaginem et similitudinem esse Dei, hoc in Christo Iesu reciperemus) (Lib. III și V; Tixeront, I op. cit. p. 265). Prin supunerea sa Isus expiază păcatul nesupunerii. Prin sângele său și prin moartea sa sântem răscumpărați din captivitatea păcatului. (Verbum potens et homo verus sanguine suo rationabiliter redimens nos, redemptionem semeti psum dedit pro his cui in captivitatem ducti sunt) (Lib. V; cf. Tixeront, op. cit. p. 266).

Foarte logic scrie Irineu în contra docheților și a ereziei lui Basilide, care învățau că în timpul patimei eonul Hristos s'a depărtat de omul Isus, — când susține că dacă Hristos nu ar fi fost Dumnezeu și om adevărat și nu ar fi pătimit într'adevăr, atunci El nu ni-ar fi putut împărtăși nici un har, fiindcă n'a pătimit. Apoi este ilogic ca El să pretindă ucenicilor și urmașilor săi să poarte cu răbdare crucea suferintei, fără ca El să o fi purtat. El nu putea veni înrre oameni cu amăgiri, ca adecă ei să sufere ceva ce el nu a suferit. Dar El a fost Fiul cel bun al Tatălui care ca om a șters neascultarea noastră, a legat pe cel tare și a isbăvit pe cel slab, a nimicit păcatul și ni-a dat mântuirea. El a împăcat și a unit pe om cu Dumnezeu. El a fost mijlocitorul împăcării înrudit fiind cu ambele părți, și cu omul, și cu Dumnezeu. Dumnezeu vine în ajutorul omului și omul se supune lui Dumnezeu prin El. Așa încât cei ce spun că Isus Fiul a avut numai un chip părut și n'a fost om desăvârșit, sânt blestem și apărătorii păcatului (Lib. III, cap. XVIII).

Tot așa de just răspunde Irineu ebioniților, polul opus docheților, cari învățau că Isus „Hristos a fost numai om, născut din Iosif". Ceice cred în felul acesta, mor în vechea robie, pentrucă nu sânt uniți prin Isus cu Dumnezeu, și nu au dobândit

Preotul și munca agricolă

Isvorul bogăției din țara noastră este, fără îndoială, agricultura. Țăranul român, cât de sărac ar fi el, este agricultor. In vremurile mai îndepărtate, în vremurile de iobăgie chiar, și preoții dela țară erau tovarăși de suferință cu credincioșii lor în ogorul grofilor unguri, ear în sfintele Dumineci și sărbători aceiași preoți, frânți de oboseala robotei de peste săptămână, împărțiau credincioșilor darurile Sf. Duh în Biserică și pe la casele credincioșilor lor.

Datorită acestui fapt, legătura dintre credincioși și preot era cât se poate de strânsă: îi uneà munca și suferința deopotrivă. Țăranul de atunci și cel de azi iubește păstorul duhovnicesc, care se îndeletnicește cu felul lui de muncă.

Și azi toate parohiile dela țară au pământ arător și fânaț, al căror beneficiar este preotul. Și aceasta face ca și azi mare parte din preoțimea noastră să muncească pământul ce i s'a dat, să-l muncească rațional pentru profitul său și, mai ales, să fie pildă de urmat prin munca lui rațională și de păstoriții săi.

Firește că, mai întâi de toate, misiunea preotului e mai presus de orce ocupațiune pământească: după cum trupul are nevoe de hrană pentru existență, tot așa și mai mare nevoe are sufletul de hrană duhovnicească. Și preotul pentru *aceasta* este așezat în mijlocul credincioșilor săi: să împărtășească tuturora această hrană. Rolul său este deapururea de a aduce cerul pe pământ și pe cei de pe pământ să-i înalțe cu sufletul la cer.

Vremurile schimbă mereu lucrurile. Setea religioasă și trebuințele sufletești ale poporului sânt azi mai multe decât cele din trecut. Preotul și credinciosul de azi trebue să lupte cu fel de fel de sectari, cu diferite curente sociale, propagate de atâtea partide politice, — dar și țăranul de azi e mai greu de convins decât cel din trecut.

Și atunci, iată că preotului, ca să răspundă la chemarea sa, i se cere mai mult între credincioși, decât molitvelnicul, — dupăcum bine preciza mai de unăzi într'un articol părintele Ilarion V. Felea dela Arad.

Azi, nu se potrivește să vezi pe preot toată vara cu sapa în brazdă cu țăranii...

Și nu e ceva mai penibil, decât să întâlnești un frate preot țărănit complet, cu limbajul lui și concepțiile lui aproape identice cu ale țăranului. Străin de preocupări mai înalte, un astfel de frate în apostolat nu mai are timp să citească, vorba și accentul lui sânt nepotrivite hainei ce o poartă.

Se poate ocupa de sine înțeles cu munca agricolă și chiar trebue să se ocupe preotul dela țară. Dar, să-l vezi pe câmp deavalma cu țăranii, cred că nu mai e potrivit. Munca astfel concepută, îl reține dela lectură și dela datorințele sale preoțești.

Azi, mai mult ca în trecut, preotul trebue să se străduiască pentru luminarea sa și a credincioșilor; trebue să se străduiască pentru restabilirea dragostei și a frăției între enoriași pe cari îi învrăjbesc politicianii; trebue și mai mult să ostenească pentru frățietatea și ajutorul reciproc dintre credincioși.

Iată rolul preotului în mijlocul fiilor săi sufletești și în legătură cu cele pământești, și cu cele sufletești.

Pr. Traian Moșic

P. S. Sa episcopul Policarp al Americei a sosit zilele acestea în țară pentru aranjarea mai multor chestiuni de obștesc interes. La hramul Mănăstirii Bodrogului, P. S. Policarp, cu învoirea P. Sfințitului episcop Andrei al Aradului, a slujit și predicat.

Sfințirea pietrii fundamentale a bisericii dela Bazna

Duminecă, 1 August 1937, s'a sfințit peatra de temelie a bisericii ortodoxe române din stațiunea balneară Bazna.

Preoțimea ortodoxă a Târnavei, convocată în conferință de vară de către părintele protopop Gh. Oprean, și-a strâns rândurile în număr impunător și, contșie de însemnătatea actului, s'a prezentat demn în fața numărului mare de vizitatori ai băilor veniți din toate unghiurile țării.

Sfânta liturghie s'a săvârșit în capela băilor de către un sobor de preoți în frunte cu protopopul *Gh. Oprean*, iar evanghelia zilei a tâlcuit-o frumos preotul *V. Tetcu.*

După terminarea serviciului divin cei 16 preoți în odăjdii s'au încolonat în fruntea numeroasei asistențe, având ca înainte stătător un grup de juni dela Blăjel cu falnicul drapel tricolor.

Era ora 12, când coloana ortodoxă a străbătut drumul și aleea principală a băilor și cadența pașilor măsurați de imnuri sfinte până la locul de edificare a bisericii de sub umbra falnicului cămin preoțesc al Asociației clerului ortodox „A. Șaguna" din Arhidieceză.

Sute de creștini, români și străini, au asistat la frumoasa slujbă de punere a pietrii fundamentale a noului Sion ortodox, ascultând cu evlavie conținutul hrisovului pe care s'a înscris — după pomenirea strălucitei domnii a M. Sale Regelui *Carol II* și a păstoririi luminoase a I. P. S. Mitropolit *Nicolae* — numele ostenitorilor la ridicarea bisericii: protopop *Gheorghe Oprean*, păr. adm. *Herțioaga*, prof. *Muntean*, a directorului sanitar al băilor *Dr. V. Bidu*, înv. *P. Marcu* ș. a.

Hrisovul semnat de cei prezenți s'a așezat după datina și ritul strămoșesc în crucea temeliei, ca să fie mărturie îndepărtaților urmași de zelul și truda generației, care a făurit unirea neamului și a rupt ghiața străină în Ardealul desrobit.

Cuvântul actului solemn l-a rostit însuflețit părintele protopop Oprean, încadrându-l în admirabile asemănări despre Biserica neamului. Solemnitatea s'a încheiat cu vorbirea primarului stațiunii, dl senator Muntean.

La ora 2 s'a servit o masă comună, ear la ora 5 s.a ținut în sala festivă a băilor conferința preotului *A. Marcovici* despre: „Credința ca mijloc de tămăduire a suferințelor sufletești și trupești", căreia i-a precedat cuvântul de deschidere al președintelui protopop Gh. Oprean.

Constatam cu bucurie, că preoțimea ortodoxă a Ardealului e promotorul actelor mărețe creștinești și românești, îndeplinindu-și misiunea fără șovăire.

Pr. *A. Marcovici*

Comitetul parohial ortodox din comuna Daia-săsească, județul Sibiu,

aduce cele mai călduroase mulțumiri bine credincioșilor creștini, iubitori de Hristos și Biserica Lui, care au contribuit la fondul de zidire a bisericii noastre, între care sânt și dnii: Dr. N. Regman prefectul județului Sibiu și delegația permanentă a județului, care ni-au dat ajutoare câteva zeci de mii de lei, precum și dl Ilie Floașiu deputat, care ne-a ajutat cu 5000 lei, dl farmacist Ionel Domnariu, Oastea Domnului din Brașov, Primăria comunală Rășinari, Tișlica, Mercurea, Șelimbăr, Cristian, Fofeldea, Hamba, și comitetul școalei din Cristian.

Tuturor unităților armatei din Sibiu, dela care prin dnii comandanți am obținut frumoase ajutoare, P. Cucernicul protopop Serafin, și dl plutonier Iustin dela spitalul militar Sibiu. Tuturor P. Cucernicilor protopopi și preoți de prin parohii, cari ni-au dat mare concurs de am putut colecta prin diferite parohii ale arhiepiscopiei Sibiului. Tot pe această cale aducem mulțumiri dlui ministru Inculeț, dlui ministru regal de externe, dlui ministru de agricultură, dlui ministru Samsonovici, dlui ministru al cultelor și tuturor binecredincioșilor creștini al căror nume nu l-am trecut aici.

Pentru toți noi rugăm pe bunul Dumnezeu să-i pomenească în Cartea lui cea cerească și să le dăruiască fericirea cea lumească și cea mai presus de lume. Spre pomenire veșnică noi îi vom scrie în cartea ctitoriei noastre numită „Cartea de aur" a bisericii noastre, — biserică ce o începem a zidi în luna August 1937.

Daia, la 15 August 1937.

Oficiu parohial:
Pr. **Eug. Brânzescu**

---

slobozenia de care vorbește sfântul Ioan în cap. 8, 36: Fiul vă va face liberi. Unii ca aceștia sânt lipsiți de darul vieții de veci; rămân supuși morții, „căci nu au primit doctoria pentru viață", — și citează în sprijinul afirmațiunii sale psalmul 81, v. 6—7: „Dumnezei sânteți și fii ai celui preaînalt toți. Iar voi ca niște oameni muriți". Cei cari primesc pe Isus ca om și Dumnezeu se îndumnezeesc, iar ceilalți mor ca niște oameni. „Căci Cuvântul lui Dumnezeu s'a făcut om și Fiul lui Dumnezeu Fiul omului, ca omul, unindu-se cu Cuvântul lui Dumnezeu să primească înfierea și să se facă fiu lui Dumnezeu. Căci n'am fi primit nestricăciunea și nemurirea altfel, decât numai unindu-ne cu nestricăciunea și nemurirea" (Lib. III, cap. XIX; Migne, P. Gr. VII).

Prisma prin care privește Irineu economia mântuirii este Hristos ca om și Dumnezeu. Om desăvârșit și Dumnezeu adevărat. „Prin sângele său ne-a răscumpărat Isus Hristos, dând sufletul său pentru sufletul nostru și trupul său pentru trupul nostru" (Lib. V) (idee întâlnită și la Clement Romanul).

Hristos este al doilea Adam. „In primul Adam am vătămat noi pe Dumnezeu, neîmplinind porunca Lui; în al doilea Adam însă ne-am împăcat cu El care s'a făcut ascultător până la moarte; căci nu altuia am fost noi vinovați, ci aceluia a cărui poruncă am călcat-o dela început". Patima lui este o taină pentrucă rodul ei este întărire și bunătate. Mântuitorul „prin patima sa a surpat moartea, a desființat rătăcirea, a nimicit stricăciunea, a înlăturat neștiința, a făcut cunoscută viața, a arătat adevărul și ne-a dăruit nestricăciunea" (Lib. II, cap. XX; cf. Moehler-Athanasie, op. cit. p. 25—27).

Oamenii prin puterile lor „nu se pot isbăvi de rana cea veche a șarpelui", decât crezând în Hristos cel răstignit (Lib. II, cap. II). „Hristos a murit pentru ca testamentul Evangheliei cel descoperit și cetit întregii lumi, mai întâi să facă slobozi pe robii săi, apoi să-i așeze moștenitori ai săi; iar moștenirea este a Duhului" (Lib. V, cap. V). Prin moartea lui Isus primim puterea Duhului Sfânt în lăuntrul nostru, numită așa de frumos roua ce se pogoară din cer. Ea ne deșteaptă și dă viață membrelor muritoare. „Roua ce se pogoară dela Dumnezeu ne este de trebuință spre a nu ne vesteji și a fi neroditori. Domnul a încredințat Duhul Sfânt pe omul care căzuse între tâlhari, căruia, pentru a Sa milostivire, El singur i-a legat ranele, pentru ca noi primind prin Duhul Sfânt chipul și asemănarea Tatălui și a Fiului, să înmulțim talaetul ce ni l-a încredințat și să-l înapoiem Domnului cu multă dobândă" (Lib. II, cap. XVII; Moehler-Athanasie, op. cit. p. 27—28).

Iată cât de limpede și logic exprimă sfântul Irineu doctrina răscumpărării. Putem continua cu ideile lui și cu citatele din opera lui, tot aceeași doctrină clară și aceeași concluzie întemeiată pe texte biblice o vom întâlni cu privire la răscumpărare.

Ar trebui să dăm o întindere prea mare lucrării de față, ca să arătăm cum căutau apologetii să explice dumnezeirea Fiului și nașterea Lui din Tatăl, precum și teoriile lor despre suflet, funcțiunile și căderea lui. Fapt este că în privința aceasta ei depășesc uneori învățătura bisericii ispitiți și înșelați mai ales de speculația filosofiei filoniene și neoplatonice. Cu o astfel de speculație se ocupă după Iustin, Atenagora, Tațian, Teofil din Antiochia. Doctrina mântuirii o expun mai cu temei Tertulian, Ciprian, Clement Alexandrinul, Origen, și în fine sfântul Atanasie cel care deține primul și definitivul merit că doctrina mântuirii a fost încununată și consfințită prin pecetea unei hotărâri a bisericii ecumenice.

In contra ereticului Praxea (Adv. Prax. cap. I; Schwane, I, p. 305), care învăța că „Tatăl însuși s'a pogorât în Fecioara, el însuși s'a născut dintr'însa, a pătimit, în sfârșit el însuși este Hristos", — ca și în contra lui Marcion și a celorlalți eretici ai vremii sale, Tertulian apără învățătura biblică și tradițională a bisericii. In lupta cu gnosticii și cu ereticii, el a avut prilejul să scrie gândiri alese și adânci, despre Fiul, arătând că scopul întrupării este să mântuiască pe păcătoși și să le împărtășească cunoștință și purtare dumnezeiască (Moehler-Athanasie, op. cit. p. 78). „Dumnezeu a viețuit între oameni — zice el — ca omul să poată învăța a viețui ca Dumnezeu. Dumnezeu s'a făcut asemenea omului, ca omul să se facă asemenea cu Dumnezeu. Dumnezeu se arată mic, pentruca omul să poată ajunge cu adevărat mare" (Adv. Marc. Lib. II, cap. XXVII). Isus Hristos a venit pe pământ, ca să înnoiască toate, să le aducă la starea dela început; așa ca după cum toate au început prin El, toate să se și desăvârșească ανακεφαλαιωσασθαι (vezi și Irineu) în El și prin El (De monog. cap. V). Intreagă lucrarea Sa și patima Sa a avut și a tins spre scopul acesta mântuitor (Id. ib. cap. III; De orat. cap. V; Adv. Marc. lib. III, cap. VIII; Moehler-Athanasie p. 78—79; Schwane I, p. 305—306).

Ciprian, ca și Tertulian, consideră moartea lui Isus, ca principiul regenerării și mântuirii noastre. El ne-a răscumpurat cu prețul sângelui său, pretio sui sanguinis (Adv. Demetr. XXVI; De orat. domin. XXX; Tixeront, I p. 416).

Tot așa Clement Alexandrinul, constată, că omul zace în rătăcirea păcatului din care prin puterile sale nu se putea ridica. De aci necesitatea unui răscumpărător.

In scrierile lui Clement opera Mântuitorului are două fețe: una operă de revelație și învățătură, — a doua, operă de răscumpărare și mântuire (Tixeront, I p. 290). Ca Mântuitor Isus Hristos este răscumpărarea noastră, λυτρον έαυτον επιδιδούς; jertfa de ispășire a păcatelor noastre (Quis dives salvetur XXXVII; Paed. III; Strom. V). El a săvârșit mântuirea omului din păcat nu numai dându-se pe sine exemplu de virtute și înțelepciune, ci prin moartea Sa a biruit moartea noastră. Răstignirea Lui reprezintă un mister, „o jertfă neînțeleasă și netălmăcită" (Paed. lib. II, cap. III; Strom. lib. IV. cap. X—XIII; Migne, VIII—IX; Schwane, I, p. 322—323).

Omul, la început liber de pofte păcătoase, a căzut în mreja păcatului. „Când Domnul a voit să-l elibereze din legăturile lui, s'a făcut trup — o divin mister — a biruit șarpele, a învins tiranul și, cu brațele întinse, a declarat că omul care a fost sedus prin pofte rele și înlănțuit de ele, este răscumpărat. O mister adorabil! Domnul murea și omul învia din morți și cel care fusese gonit din rai, a primit, prin supunerea Lui, un preț mult mai înalt, cerul" (Cohort. II 86; Schwane, I p. 323—324).

Numai prin Isus Hristos primește omul pe Duhul sfânt care-i ajută să fie virtuos și să cunoască adevărul (Strom. lib. V cap. XIII și lib. VI cap. XVIII). In scrierea sa

Probleme-Recensii-Comentarii

Problema Palestinei. — Ziarul *Curentul* a descbis un chestionar cu privire la problema actuală a Palestinei.

Pentru a cunoaşte şi părerea bisericii noastre ortodoxe, prin conducătorii ei, părinţi sufleteşti ai ţării, ziarul s'a adresat, în primul rând, I. P. S. Sale Patriarhului *Miron.*

I. P. S. Patriarh a răspuns, că întrebările puse de *Curentul*, cu privire la chestia evreiască a Palestinei, îş găsesc un răspuns indirect în ceea ce a spus anul trecut, *evreilor din Londra*, pe când Inaltul prelat se găsea în capitala Angliei.

In convorbirea de atunci, dintre Patriarhul României şi delegaţii Alianţei izraelite mondiale (şefrabinul Londrei Dr. Beck şi încă doi inşi, probabil membri dela conducerea „Alianţei izraelite mondiale"), se cuprinde *opinia* I. P. S. Sale Patriarhului în problema palestiniană.

In această, hotărâtă şi românească, opiniune se arată delegaţilor evrei, cum jidovii au inundat ţara ca un potop, atât în cursul războiului, cât şi mai ales după război, încât au început să ne pericliteze însăşi existenţa noastră de Români şi creştini.

Sânt oraşe şi ţinuturi întregi, — a spus I. P. S. Sa, — *unde nimic nu mai e românesc, decât sărăcia, mizeria cea mai neagră, «umbra spinului». Iţi vine să plângi de mila bietului popor român, căruia îi stoarce şi măduva din oase.*

A ne apăra, este o datorie naţională şi patriotică, iar nu «antisemitism».

A nu reacţiona, a nu activa spre a scăpa de această plagă, înseamnă a fi nişte laşi, indolenţi şi a ne duce de vii la groapa şi peirea ce ne aşteaptă.

Unde e scris că numai dv., evreii, aveţi privilegiul de-a trăi pe spinarea altor popoare, şi pe spinarea noastră a României, ca nişte paraziţi?

Unde-i scris că nouă nu ne este îngăduit a simţi cum ne sugeţi vlaga poporului şi creştinului, până e silit să-şi părăsească casa şi vatra părintească şi să iee «frunza'n buze şi lumea 'n cap»?

Unde-i scris că noi n'avem dreptul a ne scutura de această primejdie ca de orce paraziţi?

Deci logic şi sfânt: Aveţi organizaţii puternice, — aveţi bani câţi vreţi, aveţi legături mondiale, aveţi pricepere, aveţi isteţime, ştiţi exploata orce situaţie, aveţi destule calităţi şi posibilităţi, ca să vă căutaţi şi găsiţi şi câştigaţi undeva un loc, un pământ, o ţară, o patrie, încă ne locuită de alţii. Colonizaţi-vă, aşezaţi-vă acolo, munciţi pământul, asudaţi la muncă grea, ca toate celelalte popoare.

Nu cunosc într'atâta geografia lumii, ca să vă spun: unde? Dar cred că e loc disponibil prin: Africa, Australia, Asia, insule, etc. Iară a alunga pe alţii, de exemplu pe arabii din Palestina, din căminurile lor, de pe pământul lor, nu-i nici just, nici umanitar. Au şi ei dreptul la ţara lor şi nu se poate cere nimănui să plece din vatra sa şi să te poftească pe tine, evreu, cu mărinimie, să-i ocupi locul, iar el să plece în lume...

Creştinul e dator să se iubească întâi pe sine, să aibă ce-i trebue, ca apoi, din ce are, să poată ajuta pe aproapele, care se apropie de el cu gânduri curate de bun vecin, iar nu să deie tuturor veneticilor arme şi mijloace de-a-l desfiinţa şi de-a-i ocupa locul».

*

Deciziunea Consiliului de miniştri din 23 Iulie 1937, prin care se reînfiinţa *Episcopia ortodoxă română a Maramureşului*, a produs în rândurile uniaţilor mare tulburare.

In „Unirea» din 31 Iulie 1937, sub titlul «*Crimă naţională*» un anonim ne desvălue cu insistenţă această stare. Incercând o acuză îşi toarnă conţinutul sufletesc într'un articol, în care lasă să se succeadă amestecul de ignoranţă şi rea credinţă, cu lipsa celui mai elementar simţ patriotic.

Iată ce scrie: *Prigonitorii* — e vorba de Stat şi Biserica ortodoxă — *au lucrat în ascuns, încât reînfiinţarea Episcopiei maramureşene a căzut la Blaj ca trăsnetul din senin.*

Tulburarea în orăşelul papismului se explică în moment ce guvernul *a cutezat* a face să reînvie o episcopie ortodoxă *fără avizul paterilor blăjeni.* Jurnalul Consiliului de miniştri i-a prins nepregătiţi şi risipiţi poate pe la staţiuni balneare.

Scrie fără răspundere apologetul „unităţii sufleteşti" ruteano-evreo-unite a Maramureşului, de sub prea catoliceasca păstorire a P. S. Rusu.

N'a plecat oare din Maramureş ideea liturghiei *maghiare*, în biserica unită, susţinută chiar de fiii acestei biserici? Nu s'a înlesnit prin această biserică devierea dureroasă a sufletului maramureşan dela dârzenia descălecătorilor, la renegaţii de ieri şi de azi?

Statul când reabilitează sufletul românesc în Maramureşul voivodal, este diformat de catolicismul unirii ca „autor al războiului confesional", al „prozelitismului păcătos" şi al „dihoniei confesionale".

El, statul — „s'a dejosit la scest rol criminal„ făcându-se „complice ascuns al unor halucinaţi" cari „din ură atavică" şi „fanatism încorigibil" vor să distrugă biserica unită...

Trebue să te cruceşti şi să întrebi cu ce suflet a putut scrie un român astfel de cuvinte la adresa Statului şi a Bisericii strămoşeşti? Ce conformaţie spirituală poate avea intelectualul care vede în Statul nostru un „complice criminal", iar în conducătorii Bisericii ortodoxe „halucinaţi", „atevici", şi „fanatici"?!

Articolul demască o stare sufletească străină acestui neam, fiindcă un suflet, ieşit din glia străbună şi educat la focul sacru al trecutului, nu poate aşterne pe hârtie astfel de cuvinte.

Dacă totuşi realitatea este alta, orce om de bună credinţă poate vedea din ce izvor se difuzează ura fratricidă.

Prea cinstita cenzură nu e în stare să atingă produsul acestor incorigibili calomniatori? Sau, poate la Blaj, şi cenzura s'a unit cu Roma?

„Fond naţional pentru apărarea bisericii străbune". La iniţiativa dlui *N. Iorga*, ziarul „Porunca Vremii" a deschis o listă de subscripţie publică întru apărarea sfintelor noastre altare din capitala ţării. Sumele subscrise se strâng într'un „Ford naţional pentru apărarea bisericii străbune". I. P. S. Patriarh Miron, împreună cu dl prof. N. Iorga, vor avea să hotărască destinaţia ce se va da fondului. Mai întâi se va reface clădirea şi pictura sfintei biserici *Udrican*, urmând apoi celelalte lăcaşuri care au şi o însemnătate istorică. Apelul din „Porunca Vremii" este întâmpinat cu multă înţelegere de sufletele româneşti şi creştine.

Din trecutul bisericii parohiale din Cernatu

(Alt document. Vezi şi Nr. 32, 33)

Se face ştiut oricărora se cuvine mai încolo spre pomenire (?) precum (că) sfânta biserica aceasta cu hramul Adormirii prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi totdeauna Fecioarei Mariei, s'a început la anul Domnului 1846 şi nu s'a putut isprăvi din mai multe pricini, fiind la anul 1848 fuga noastră din casele noastre, de frica ungurilor, în Ţara românească şi Moldova, şi prin venirea Muscalilor. Şi bătându-se Muscalii cu ungurii a supus muscalul pe unguri, aşa noi românii am venit de unde am fost, care am fost băştinaşi, am găsit casele noastre sparte, arse toate de unguri. Aşa după ce ne-am mai înoit ceva averea, am deres sfintele biserici, le-am înoit cu sfinte odoare, precum şi casele noastre.

Am început şi la sfânta biserica aceasta, după Dumnezeu, cu ajutorul creştinilor care la anul 1866 a şi luat sfârşit.

In zilele Impăratului nostru Franţ Iosif în anul acesta mare bătae a avut Impăratul nostru cu Prusul. Multă oaste a pierit a Impăratului nostru.

In anul acesta 1866 am avut Mitropolit pe Excelenţa Sa baron Andrei Şaguna şi pe Sfinţiile Sale Ioan Popazu şi Iosif ...? Preoţi în Cernatu, Oprea Verzea cu fiii săi, Ioan şi Radu Verzea. Preotul Oprea Verzea a slujit la biserica Cernatu ani cinci zeci şi opt ani, şi când am scris aceasta am fost de ani nouă zeci şi doi de ani. Am scris la anul 1866 Iulie, 20. (Sig. cu ceară). Preotul **Oprea Verzea,** *paroh şi duhovnic.* —

Pentru conformitate cu originalul:
Pr. Silvestru Garcea, paroh

---

despre *bogatul care se mântueşte.* Clement pune în gura Mântuitorului următoarele cuvinte: „Eu te-am renăscut pe tine cel născut de lume spre moarte. Eu te-am făcut slobod, te-am mântuit, am dat pentru tine preţul de răscumpărare. Eu ţi-am arătat faţa Tatălui celui bun, să nu chemi pe nimeni pe pământ Tată. Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor, iar tu urmează mie. Eu te aduc la împărtăşirea bunurilor negrăite şi veşnice, pe care ochiul nu le-a văzut... Eu sânt hrănitorul tău, mă dau pe mine însumi ca pânea ta. Nici unul din ceice mănâncă această pâne, nu va gusta moartea; în toate zilele mă dau pe mine ca beutură a nemuririi. Eu, învăţătorul înţelepciunii cereşti, m'am luptat pentru tine până la moarte, am nimicit moartea ta la care erai osândit, pentru păcatele tale şi pentru necredinţa ta" (Id. cap. XXV; Moehler-Athanasie p. 81).

Pe urmele lui Clement Alexandrinul în expunerea soteriologiei merge şi învăţăcelul şi urmaşul său, Origen. Pentru Origen, Hristos este soarele duhurilor, iar Evanghelia, lumina cunoştinţei (Moehler-Athanasie p. 87). Isus este Logosul divin, înţelepciunea, dreptatea şi adevărul (In Mat. VII), născut din fiinţa Tatălui ca raza din soare (Omil. In. Ier. IV). Născut din veci, „scris este: Fiul meu eşti tu, eu astăzi te-am născut. Astăzi este deopotrivă cu veşnicia" (Tom. I. Ioan XXXII). Deci „Dumnezeu adevărat", — „din fire Dumnezeu" şi Mântuitor al oamenilor; după mărturisirea sfântului apostol Ioan, lumina, uşa, calea, adevărul, viaţa şi învierea lumii (Moehler-Athanasie p. 97).

Cum tălmăceşte Origen opera răscumpărării? In legătură cu comentariile pe care e face Evangheliei lui Ioan, I Epistole către Corinteni şi celei către Romani, mai ales în legătură cu textele: Acesta este mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatele lumii (Ioan I, 19); Isus Hristos s'a făcut pentru noi înţelepciune, dreptate, sfinţire şi răscumpărare (I. Cor. 1, 30); Dumnezeu a rânduit pe Isus Hristos jertfă de ispăşire, prin credinţa în sângele lui (Rom. 3, 25). Prin vărsarea sângelui său, Isus ne dă iertarea păcatelor şi împăcarea cu Dumnezeu, care însă numai prin credinţă se câştigă (Com. In. Rom. lib. III, cap. VIII). El s'a făcut preţ de răscumpărare dându-şi sângele vrăjmaşilor săi dornici de el.

Origen formulează teoria juridică a răscumpărării. Isus a plătit demonului preţul răscumpărării noastre, sângele şi sufletul său (Mat. XVI. Migne, P. Gr. XIII—XIV; Rom. IV; Tixeront I, p. 316). Tatălui i-a dat un adevărat sacrificiu de ispăşire, demonului sângele său. Răscumpărarea în Hristos are un carater universal, — nu numai pentru omenirea întreagă, ci şi pentru toate fiinţele raţionale cari au lipsă de ea. οὐ μόνον ὑπέρ ἀνθρώπον ἀπέθανεν, ἀλλά και ὑπέρ τῶν λοιπῶν λογικών (Id. ib. Schwane, I, p. 342; In. Ioan I, 40; P. Gr. Tom. XIV). Din cauza aceasta Origen a fost învinuit că atribue jertfa morţii Sale şi răscumpărării diavolului, ca şi când El a murit şi pentru demoni (teorie neacceptată de biserică).

In ertare, omului i se socoteşte credinţa ca dreptate, pentrucă crede în celce iartă şi îndreaptă pe păcătos. Credinţa aceasta e sădită în adâncul sufletului ca o rădăcină pe care o udă ploaia harului. Rădăcina nu vine din fapte, ci faptele bune rodesc din rădăcina credinţei, adecă din acea rădăcină a dreptăţii, prin care Dumnezeu primeşte dreptatea fără fapte. Deci la Origen, ca şi la sfântul apostol Pavel, credinţa este o putere din care isvorăsc faptele bune ce înlocuesc răul, astfel că Dumnezeu nu ne mai chiamă la răspundere pentru păcate (Moehler-Athanasie p. 91). Dar misterul credinţei creştine, cum numeşte Origen ca şi Clement, moartea lui Isus, nu are numai un rol răscumpărător, ci şi unul pilduitor. Dragostea pe care Dumnezeu ni-a arătat-o prin Fiul Său, este ca o „săgeată aleasă" (Isaia), cu care răneşte sufletele ca să nască şi ele aceeaşi dragoste, care s'a manifestat prin el faţă de noi (Tom. I Ad. Ioan XXXVI; Rom. lib. IV). Apoi moartea lui Isus este un exemplu de luptă până la moarte împotriva păcatului.

Esenţa învăţăturii lui Origen despre moartea răscumpărătorului este credinţa în puterea ei tainică. Hristos este mijlocitorul şi împăciuitorul, care cu puterea lui Dumnezeu nimiceşte slăbiciunea noastră şi revasă în sufletele noastre puterea lui Dumnezeu (αὐτοδυναμις του θεου), — prin care putem zice: Toate le pot în Hristos celce mă întăreşte (Tom. I, Ioan XXXVIII). Eată mai ales de ce datorăm prisos de dragoste şi mulţumire lui Dumnezeu şi de ce trebue să ne ferim a ne mai lăsa să cădem în păcat. Căci zice Origen: „Nu ştim cu ce drept unii pot zice că s'au împăcat cu Dumnezeu prin sângele lui Hristos, când rămân în faptele pe care Dumnezeu le urăşte. Cum poate fi împăcat, cel care face lucruri de vrăjmaş? Aşa dar Pavel are drept să zică: Pe noi ceice eram vrăjmaşi ne-a împăcat prin moartea Fiului Său. Este foarte ruşinos, ca noi, după ce n-eam împăcat astfel, după ce s'a curmat duşmănia dintre Dumnezeu şi oameni, nu prin cuvântul unui păcătos, ci prin sângele mijlocitorului, să ne întoarcem iarăşi la duşmănie şi să facem lucruri urâte celui cu care ne-am împăcat numai prin vârsarea sfântului sânge" (Rom. IV; Moehler-Athanasie, p. 92).

Astfel învăţătura lui Origen este învăţătura tradiţională a bisericii şi dacă a schiţat şi teorii cari o depăşesc, se datoreşte de o parte faptului că intuiţia şi inteligenţa lui sclipitoare căuta să pătrundă şi să explice taine care treceau peste marginile puterilor de cunoaştere ale sufletului, iar de alta pentru că lipsea fixarea termenologiei dogmatice, care pe vremea aceea abia începea să se înfiripeze.

4. Soteriologia la ereticii primelor patru veacuri

Definirea terminologiei şi a învăţăturilor dogmatice nu s'a făcut dintr'o necesitate internă a bisericii, ci dintr'o necesitate externă, pornită din propaganda veninoasă a învăţăturilor eretice. Evoluţia doctrinei creştine merge paralel cu naşterea şi evoluţia ereziilor; în conformitate cu principiul: acţiune, reacţiune, sinteză, avem: acţiune creştină, reacţiune eretică, — sinteză dogmatică.

Primele erezii sânt opera dualismului gnostic. În lupta luminei cu întunerecul, o o parte din lumină a ajuns prisonieră întunerecului. Eonul Hristos a venit în lume Mântuitor ca să elibereze lumina din împărăţia întunerecului. In concepţia gnostică, mântuirea nu este o problemă de răscumpărare prin jertfă, ci numai o problemă de ştiinţă. Omul prin cunoaştere dobândeşte mântuirea şi fericirea împărăţiei lui Dumnezeu. Sânt trei clase de oameni: pnevmatici (πνευματικόι), psihici (ψιχικοί) şi hilici sau materiali, trupeşti (ὑλικοί sau σωματικοί)

AVIZ

„HRISTOS ÎN ŞCOALĂ“ volumul I, ediţia a doua

„Hristos în şcoală“ I, manualul catehetului ortodox pentru şcoala primară, care s'a epuizat la abia câteva luni după prima apariţie din 1934, a ieşit acum într'o ediţie nouă. Lucrarea este revizuită şi complectată de autorul ei — părintele diacon D. CĂLUGĂR — şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Cartea are 536+VIII pg., este legată în pânză şi costă 220 Lei.

CONSILIUL ARHIEPISCOPESC

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, venind din străinătate, s'a înapoiat Sâmbătă, săptămâna trecută, la reşedinţa Sa.

O aniversare. *Singurul cotidian românesc din Ţara fagilor,* Glasul Bucovinei, *împlineşte acum două decenii de luptă în slujba intereselor superioare ale neamului românesc, aducând, timp neîntrecut de 20 de ani, orientări folositoare în toate problemele ridicate de viaţa publică din Moldova de nord şi dând naştere astfel unui puternic curent de redeşteptare naţională în opinia publică a fraţilor bucovineni.*

La sărbătoarea sămănătorilor scrisului românesc a ziarului, în care sfânta noastră biserică ortodoxă a găsit totdeauna multă bunăvoinţă şi o largă înţelegere, nu putem decât să ne asociem cu dragă inimă şi să urăm vigurosului confrate dela Cernăuţi să lucreze încă multe decenii, cu spor şi însufleţire, pentru propăşirea Bucovinei eliberate şi a patriei întregite româneşti.

† Eugenia Mocsonyi, fiica lui Eugen Mocsonyi († 1901) şi nepoata lui Alexandru Mocsonyi († 1909), a trecut la cele eterne, în 5 August 1937, în castelul de Căpâlnaş. Distinsul vlăstar al familiei moconeşti, stâns în vârstă de 53 de ani, a avut din tinereţe o educaţie românească şi ortodoxă şi s'a bucurat de multă consideraţie în societatea înaltă din Bucureşti.

Osemintele pământeşti ale răposatei au fost transportate la Foeni şi aşezate spre veşnică odihnă în cavoul familiar. Odihnească cu dreptii!

Conferenţă episcopească grecocatolică s'a întrunit, în 12 l. c., la Blaj, cum vesteşte foaia de acolo, *Unirea.* Episcopii provinciei mitropolitane blăjene, sub preşedinţia mitropolitului, au examinat, între altele — tot după Unirea — «*chestiunea înfiinţării prin Decret-Lege a nouii Episcopii ortodoxe în Maramureş*»; — nu ne spune însă numita foaie-dacă şi conferenţa episcopească a declarat drept «*crimă naţională*», sau cam aşa ceva, înfiinţarea vlădiciei ortodoxe maramureşene, — ori, poate, a lăsat-o mai domol?

Act de mulţumire. Oficiul parohial ort. român, din *Sâmbăta de sus apuseană,* protop. Făgăraş, în numele credincioşilor, aduce călduroase mulţămiri darnicului credincios, *Ioan Toma Ganea,* pentru darurile însemnate făcute pe seama sf. biserici, şi anume: Un rând complet de odăjdii preoţeşti, în valoare 6500 lei; bani numerar 1400 lei pentru reparaţiuni, şi 1000 lei pentru procurarea unui prapor. Fapta bunului ordonat să fie îndemn de urmat de către toţi cei cu dare de mână. Pr. *S. Teodor.*

Şi în Germania se disolvă organizaţiile masonice. De curând s'a desfiinţat „Liga muncitorească masonică“ din Dresda, „Loja internaţională a muncitorilor“ din Hamburg şi mai multe societăţi de teosofie. Bunurile acestor societăţi sânt confiscate, pentru că ele slujau la „promovarea unor năzuinţe duşmane poporului şi statului“.

MULŢUMITĂ. Subsemnatul din adâncul inimei sale îndurerate aduc cele mai sincere mulţumite tuturor rudeniilor, prietenilor şi cunoscuţilor, cari cu ocazia trecerii la cele eterne a iubitei şi neuitatei noastre soţii Frida Iordan, născută Riglay, ne-au consolat şi au depus flori pe sicriu. Mulţumeşte şi iubiţilor colegi a corului înv. cari şi-au dat concursul cu ocazia înmormântării, alinându-ne prin aceasta marea durere, pentru pierderea suferită.

NICOLAE IORDAN,
director şcol. pens.

Nr. 7421—1937 Epit.

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1937—38

Pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu pe anul şcolar 1937—38 se publică concurs.

Vor fi primiţi *gratuit* orfanii de preoţi, săraci şi silitori, iar ca solvenţi copiii de preoţi şi ai altor părinţi, mireni.

Orfanii de preoţi, cu spor slab în studii, vor fi supuşi la plătirea unei taxe după situaţia materială a părinţilor.

Taxa de întreţinere va fi 6500 lei anual, care se va plăti în 4 rate egale: la înscriere, la 1 Noemvrie, 1 Februar şi 1 April.

Taxele plătite pentru cvartalul început nu se restitue în caz de repăşire.

Cererile de primire scrise de părinţi sau tutori vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 15 August a. c.

Orfanii de preoţi vor anexa la cerere: certificat şcolar, de sărăcie şi familiar.

Elevii primiţi vor avea să aducă cu sine: cele necesare pentru pat, rufăria de de corp şi pat, hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria trebue să fie însemnată cu numele elevului.

Intrucât în decursul anului s'ar dovedi că taxa statorită nu este suficientă, ea se va majora după împrejurări, având elevii a achita diferinţa statorită.

P. Cucernici protopopi şi Cuc. preoţi sânt rugaţi să pună în vedere orfanilor de preoţi şi altor elevi să înainteze la timp cererile de primire, însoţite de toate actele, căci fără de acestea nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 24 Iulie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 7597—1937 Ep.

Publicaţiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor Academiei teologice şi Şcoalei ortodoxe de cântăreţi din Sibiu pe durata anului şcolar 1937/38, cu următoarele alimente:

a) Carne de vită, viţel, porc, oaie (miel), untura topită, slănina crudă şi slănină afumată — toate de prima calitate.

b) Mezeluri.

c) Coloniale.

Reflectanţii vor înainta oferta la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la *25 August 1937.*

Ofertele pentru pentru carne vor fi însoţite de garanţie de 5000 (cincimii) Lei în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, la 31 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 22 August 1937, va predica părintele *Mihail Neagu.*

51 1—1

Publicaţie de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din Săsciori, jud. Alba, prot. Sebeş, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu oferte închise şi verbale: facerea alor 48 strane nouă şi repararea altora; padimentarea întregei biserici cu scânduri de brad. Licitaţia se va ţinea în 29 August 1937 în localul cancelariei comunale din loc, fiind de faţă şi consiliul parohial. Condiţiile de licitaţie şi devizul se pot vedea la oficiul parohial.

Se va depune garanţie 10% în numerar sau hârtii de valoare. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a alege dintre antreprenori pe acela în care are mai multă încredere. Spesele de deplasare privesc pe antreprenori.

Săsciori, 20 August, 1937.

Consiliul par. ort. rom.
Ioan Stoicuţa,
paroh-preşedinte

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

(Irineu: Adv. haer. I; Tertulian: Adv. Valentinianos, XXIX). După Saturnin sunt numai două clase: pnevmatici sau psihici şi ilici sau trupeşti. După cum predomină elementul divin sau trupesc în om, îi este asigurată sau nu mântuirea. Materialii sânt iremediabil osândiţi. In categoria întâi sânt gnosticii, în a doua creştinii şi în a treia iudeii şi păgânii (Tixeront, I, p. 200). Gnosticii nu admit jertfa de răscumpărare. Ei văd în Hristos un învăţător, un eon, un spirit pur, în care nu e nimic trupesc, ceva deosebit de omul Isus (Schwane, I, p. 246 şi urm). Singur Marcion, pe urmele învăţăturii sf. ap. Pavel, acordă morţii lui Isus o valoare mântuitoare, când învaţă că Isus Hristos este spiritul mântuitor, Spiritus salutaris, (Tertulian, Adv. Marc. I, 19), care prin moartea sa ne-a răscumpărat din împărăţia demiurgului; apoi s'a coborât în iad ca să vestească şi acolo evanghelia mântuirii, dar numai păgânilor, nu şi evreilor (căci el face o poziţie radicală între V. şi N. T.) Dar şi el, ca şi toţi docetii neagă lui Isus Hristos un trup real şi naşterea din Fecioara Maria (Tertulian, Adv. Marc. V; Irineu: Adv. haer. I. 27; Tixeront, I, p. 208, şi 414).

Nu mai puţin desfigurează învăţătura despre mântuire erezia adopţiană — peste omul Isus, la botez, s'a coborât Hristos în chipul porumbului, — monarhienii atitrininari şi în fine arienii. Dar, după cum Dumnezeu a hotărât ca la plinirea vremii, când se sfinţea mai mult lipsa Mântuitorului să trimită în lume pe Fiul Său, la fel când învăţătura despre mântuire era ameninţată să fie denaturată în inseşi fundamentele ei şi era lipsă de mai multă lumină, Dumnezeu a ridicat pe marele Atanasie ca să restaureze ortodoxia mântuirii pe temelii neclintite şi veşnice. Căci coborând Arie pe Hristos în rândul făpturilor, nimicea integral opera răscumpărării. Numai intuiţia genială şi subtilă a diaconului Atanasie, a văzut acest lucru la vremea sa, de aceea este cu atât mai mare meritul lui în stabilirea crezului mântuirii în biserica ecumenică.

5. Sf. Atanasie cel Mare şi ortodoxia mântuirii

Care este concepţia lui Atanasie despre mântuire? Atanasie pleacă dela principiul că Sfânta Scriptură cuprinde adevărul şi biserica îi dă înţelesul (Contra gent. I), căci altfel şi diavolul are obicei să împrumute vorbe din Biblie (Or. I contra Arian. cap. VIII. Migne P. Gr. XXVI, 25). Opera răscumpărării se cere primită aşa cum o înţelege biserica. Mântuirea este învăţătura de căpetenie a bisericii, căci Isus Hristos Fiul lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră s'a făcut om ότι ύστερον δι ήμας σαρκα λαβων ανθροπος γεγονε (Id. cap. XXIX; Migne P. Gr. Tom. XXVI). Toată activitatea, lupta cu graiul sau cu scrisul, Atanasie o coordonează cu scopul întrupării Cuvântului.

Omul este înstrăinat de Dumnezeu prin păcat. Prin puterile sale nu se poate mântui. Isus s'a întrupat să nimicească păcatul şi moartea cu toate urmările lor. Doctrina aceasta o desvoltă el mai ales în opera sa principală: De incarnatione (Migne, Tom. XXV), mai ales în cap 8—10. „Prin păcat — scrie el — omul cel înzestrat cu cunoştinţă despre Dumnezeu se pierdu şi lucrul mâinilor lui Dumnezeu se strică. Căci moartea domni peste noi prin puterea unei legi, anume aceea: de veţi călca porunca, cu moarte veţi muri. Această lege nu se putea înlătura, ca una ce fu dată de Dumnezeu pentru călcarea poruncii sale. Dumnezeu ce a zis trebuia să se împlinească. Dar de altă parte Dumnezeu găsi cuviincios a nu lăsa să piară cu totul fiinţele ce s'au împărtăşit de Cuvântul său. Este împotriva bunătăţii lui Dumnezeu a îngădui să piară făptura sa prin înşelăciunea satanei. Dar omul chiar prin căinţă nu putea să vină la Dumnezeu; căci putea singur el să se facă părtaş vieţii şi să se ridice din condiţia naturii sale? Spre a putea veni iarăşi la starea cea dintâiu avea trebuinţă de cel ce a făcut toate dintru început, de Dumnezeu Cuvântul. El era în stare a aduce iarăşi la viaţă pe cele pornite spre stricăciune şi a lua asupra sa vina noastră, a strica blestemul legii şi a întoarce iarăşi spre noi faţa Tatălui. El, Cuvântul Tatălui, cel ce este peste toate, numai el putea face din nou toate, a pătimi pentru toţi şi a fi mijlocitor pentru toţi către Tatăl“ (De încarn. cap. VI; Moehler — Athan. p. 149.

Erau după Atanasie, (De incarn. cap. VI—IX), trei posibilităţi de mântuire în afară de întrupare. 1. Dumnezeu să-l ierte pe om şi să nu-i mai dea nici o pedeapsă pentru păcate, soluţie imposibilă deoarece Dumnezeu nu-şi poate contrazice cuvântul său. 2. Dumnezeu să-l lase pe om să piară în corupţie, ceea ce încă nu era cu putinţă ca lumea, opera Cuvântului, să fie lăsată pradă diavolului. 3. Dumnezeu să-i ceară omului pocăinţă pentru păcate, dar şi aceasta este o soluţie incomplectă, fiindcă penitenţa curăţă păcatele dar nu remediază natura noastră coruptă (Tixeront, II op. cit. p. 148). Mai rămâne o singură cale de mântuire: întruparea şi jertfa Logosului creator, pentru a mijloci o nouă creaţie. Astfel Hristos Cuvântul s'a întrupat, şi-a adus umanitatea sa jertfă pentru toţi, προσφορα του καταλληλου, a împlinit legea prin moartea Sa şi a înnoit viaţa cea dela început, την αρχην ζωης. Precum printr'un om a împărăţit în lume moartea, tot astfel prin întruparea Fiului şi prin moartea sa, oamenii au dobândit iarăşi viaţa, iar moartea s'a omorât (De incarn. cap. VIII; Moehler Athan. p. 149). El s'a arătat mai puternic decât moartea şi în trupul său cel nestricăcios înfăţişează învierea tuturor. A trebuit să moară pentru toţi, ca să se şteargă vina tuturor, să înceteze blestemul şi stricăciunea să fie nimicită prin harul învierii (De incarn. cap. XX—XXI; Migne, P. Gr. Tom. XXV). Pentru cei ce cred în El moartea nu mai este o pepeapsă, ci o trecere la slava învierii.

Organizaţi Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 29 August 1937 — Nr. 35

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Problema evreiască în Țara noastră

Evreimea a devenit și devine pe zi ce trece o povară tot mai greu de purtat pentru neamul și țara noastră. Nu pentrucă ne-am fi făcut noi mai impacienți și mai intoleranți față de străini și în special față de ei. Ci pentrucă numărul lor s'a înmulțit neîncetat prin imigrări necontrolate și pentrucă au acaparat toate izvoarele de venituri mari și ușoare, toate posturile de exploatare și de desfacere a bogățiilor românești. Fiilor neamului nostru nu le-a mai rămas decât munca grea de robi, cu sleirea întregei lor vitalități, pentru îngrășarea acestor străini necuviincioși cari ne pregătesc cea mai jalnică soartă.

Toată românimea are un sentiment de înăbușeală. Incotro te dai, tot ce vreai să întreprinzi pentru a câștiga o bucată de pâne, e ocupat de acești musafiri, încât fără ei, fără a împărți cu ei, fără a te lasa exploatat de ei, fără a cumpăra dela ei și a vinde la ei, nu poți. Poate numai aerul și apa le mai putem avea direct fără intermediul evreilor și fără a le plăti lor tributul greu.

In astfel de împrejurări se înțelege că libertatea noastră ca neam a devenit cu totul nominală.

Dar cucerirea evreiască nu vrea să se oprească nici aci. Răspunzând unui chestionar deschis de ziarul «Curentul», un conducător al evreilor din România, Dr. Filderman, a desvăluit cu o îndrăsneală surprinzătoare planul de viitor al evreimii în România. De unde era vorba în acea anchetă de Palestina, ca țară pe seama evreilor, Dr. Filderman a întors discuția spre România arătând astfel că pe evrei nu-i interesează Palestina, căci rolul ei poate fi îndeplinit mai bine de România.

Pentru Dr. Filderman România este aceea unde are să se așeze în număr tot mai mare elementul evreiesc, căci România este încă un pământ nedeplin ocupat, un teren care trebue colonizat căci nu cuprinde încă nici pe departe pe chilometru pătrat numărul limită de locuitori.

Obrăznicia aceasta a conducătorului evreimii din România, care sfidează și pune în discuție drepturile noastre cele mai sfinte de stăpânitori bimilenari ai pământului strămoșesc, a trezit indignarea formidabilă a dlui N. Iorga al cărui verb de foc răscolește azi și cheamă la conștiință și la luptă de dezrobire toată suflarea românească.

Insuși I. P. S. Sa Patriarhul țării *Miron* a rostit în această chestiune un cuvânt greu de autoritate și de durere pentru starea în care se află neamul nostru exploatat de evrei.

«*Sunt orașe și ținuturi întregi unde nimic nu mai e românesc, decât sărăcia, mizeria cea mai neagră, «umbra spinului». Iți vine să plângi de mila bietului popor român, căruia îi stoarce și măduva din oase*».

E atâta adevăr și atâta jale exprimată în aceste cuvinte ale aceluia care ca un părinte al poporului ia parte la toată suferința fiilor săi. Acì nu mai poate fi vorba de «antisemitism» ca platformă politică — dacă poate fi antisemitismul o norocoasă platformă politică! — nici de ferbințeala de adolescent, ci de constatarea matură a prea veneratului Patriarh al țării, responsabil în cel mai înalt grad de fiecare cuvânt care îl rostește.

«*A ne apăra, este o datorie națională și politică, iar nu «antisemitism»*, a spus just I. P. S. Sa.

«*A nu reacționa, a nu activa spre a scăpa de această plagă, înseamnă a fi niște lași, indolenți și a ne duce de vii în groapă și peirea neamului*».

Asadar trebue să vie însuși I. P. S. Sa Patriarhul țării și să spună fiilor săi: apărați-vă! Nu vedeți că periți?

Felicităm pe I. P. Sf. Patriarh *Miron* pentru cuvântul răspicat ce l-a spus în chestia evreiască din țara noastră și-L asigurăm că toți ierarhii, întreg clerul și poporul sfintei noastre biserici este cu I. P. S. Sa.

Dar iată unde am ajuns cu lipsa noastră de supraveghere a casei acesteia pe care totdeauna am locuit-o și peste care ne-a ajutat Dumnezeu să ne vedem stăpâni necontestați la 1918. Un stăpân adevărat trebue să fie mai ales stăpân pe ușa casei sale. Pe ușa aceasta nu poate întra cine vrea și câți vreau. Iar înăuntru nu poate fi lăsat mosafirul să-și ia rol de conducător. Dacă totuși o face, stăpânul are tot dreptul să-l poftească afară.

Stăpân al acestui pământ e neamul românesc. Dreptul acesta nu-i permis să i l conteste și nu trebue să-l împartă cu nimeni de pe pământ. Numai pe Dumnezeu îl putem recunoaște Domn peste noi. Iar Dumnezeu ne-a dat nouă spre stăpânire acest pământ.

Dar în democrația confuză, așa cum e concepută și cum se practică azi, mai apare neamul românesc ca unitate distinctă și suverană, care decide el de soartea pământului românesc? In democrație străinul are drept egal de vot și de hotărâre cu românul. In democrația, nelimitată de anumite axiome, neamul se pulverizează în inși efemeri cari își urmăresc interesele lor de-o zi sacrificând interesele colective și pentru veacuri ale neamului. Democratia pentru un popor ca al nostru — mai puțin înarmat culturalicește și înclinat prea mult spre individualism și desbinări — realizează sub o mască ipocrită o deviză a străinilor conlocuitori: Divide et impera!

E un postulat, de care depinde nici mai mult nici mai puțin decât însași existența noastră, ca să restabilim în tehnica de selecționare a conducerii statului, în tot ce se hotărește și se face de vre-un interes public, primatul neamului românesc ca suveran al țării. Din democrație să fie înlăturat tot ce pugăbește interesului unitar al neamului și tot ce știrbește funcțiunea lui de domn efectiv al țării. Dacă ceeace mai rămâne e mai puțin democrație, n'are nici o importanță. Lupta noastră, închinată unei realități, nu poate fi intimidată de o fantomă.

Salus nationis suprema lex!

Congres adventist la Sibiu

In zilele de 19—22 August s'a ținut în sala dela «Unicum» din Sibiu, congresul adventiștilor de ziua a șaptea «Conferința Transilvania». Proverbiala noastră toleranță românească s'a dovedit și de data aceasta, excesiv de exagerată, căci s'a tolerat timp de patru zile, desbaterile unui congres al unor străini și înstrăinați de sufletul acestui neam, deși se știa prea bine că aceștia aveau să chibzuiască metode și acțiuni contra noastră adecă în contradicție cu toate aspirațiile noastre ca neam. Să nu se creadă cumva că la acest congres au participat numai adventiști din Transilvania ci și un număr considerabil de corifei adventiști de peste graniță, încât la un moment dat nu se mai auzea pe scenă decât tot felul de misionari englezi, francezi, germani, unguri veniți să-și vadă și să și inspecteze pe frații mai mici din România. S'a putut observa, cu acest prilej, că «străinii» sânt conducătorii reali și ai adventismului dela noi, căci cele câteva fețe simandicoase de români orcât de mult s'au forțat să apară factori hotărâtori în mișcarea adventă, totuși ei au un rol de simplii figuranți și de paravan ai străinilor invizibili în fața autorităților românești.

La fel, în ce privește masa congresiștilor, ungurii și sașii, au covârșit ca număr, pe români care astfel se pierdeau printre ceilalți. Intreaga atmosferă a congresului, era străină de tot ce-i românesc. Era firesc deci, ca în fața unei conduceri cosmopolite de sus și a unei fraternizări maghiaro-saso-române, de jos, să ai viziunea clară a pericolului imens ce-l reprezintă aceste «ghiveciuri» religioase, din punct de vedere național. Puținii români naivi și inconștienți, rătăciți prin mulțimea cea de străini, iți inspirau o sinceră compătimire, dar totodată îți aduceau aminte de blestemul marelui Eminescu: «Cine-a 'ndrăgit străinii...» Intr'adevăr, prin mijlocirea acestei secte, străinii lucrează să ne fure și sufletul și cum vom vedea, tot străinii ne mănâncă și belșugul. Lucrările acestui congres, s'au desfășurat pe două planuri: în ședințe publice, pentru naivi și în ședințe sedințe secrete unde luau parte numai «șefii». Deci, partea cea mai importantă a congresului a fost cea secretă și invizibilă, dar nouă absolut inaccesibilă. Acolo s'au hotărât și s'au inițiat toate lucrările de importanță pentru mișcarea adventistă pe când în ședința publică se aduceau numai chestiuni nu de cel mai mare interes. O singură dată a răbufnit ceva și în ședința publică, din secretele și intimitățile conducerii, când s'a auzit grava acuză că un oarecare Kelemen ar fi devorat suma de 1 milion lei. Congresul, nu s'a emoționat de loc. A fost desigur o inadvertență a șefilor că această chestiune tenebroasă a ajuns până 'n fața congresului. Acuzatul, s'a justificat foarte simplu că nu a cheltuit pentru el, ci pentru comunitate și congresul și-a continuat imperturbabil lucrările ca și când nu s'ar fi petrecut nimic. De altfel, conducătorii adventiști nu se sinchisesc de loc în mânuirea banilor bine știind că statul nu-i deranjează cu nici un fel de control, dar ne întrebăm pe bună dreptate, până când?

Un punct important în programul congresului, a fost așa numita oră biblică ținându-se în total cincisprezece ore. Ei bine, la aceste ore biblice am avut prilejul să mă conving de ingeniozitatea și abilitatea cu care diferiți predicatori știu să interpreteze Biblia. Pentru ei, orice-ar spune, Biblia nu mai este o carte sfântă ci, să mi se ierte expresia, un fel de «gumilastic», o carte de ghicitori... Căci este într'adevăr ceva extraordinar ca plecând dela orce text din Biblie, și tratând cele mai variate subiecte, să ajungi întotdeauna la Sabat, zeciuială și la a doua venire a Domnului. Adventiștii, încearcă toate posibilitățile numai s'ajungă invariabili la chestiunile lor favorite: sabat și zeciuială. E în sistemul acesta adventist, mutatis mutandis, ceva din lozinca catolică «că toate drumurile duc la Roma». Toate predicile, au tins să dovedească iminenta venire a Domnului. Prin aceasta se creiază în sufltetul adventiștilor o atmosferă de eshatologie, de sfârșit. Intr'o astfel de stare de spirit, că Domnul vine, e explicabil că prinde așa de mult zeciuiala. Căci dacă Domnul vine și încă curând de ce să nu dai a zecea parte din tot ce ai, conducerii? Deci, adventiștii trăesc sub adevărată teroare eshatologică. Această psihologie, explică dece — după mărturisirile conducătorilor adventiști din Transilvania — încassarea zeciuelii a crescut cu 28%, mai mult față de trecut și că în curs de doi ani de zile, s'a încassat ca zeciuială peste un milion și patrusute de mii dela trei mii o sută patruzeci și cinci membrii și peste un milion lei, daruri benevole dela aceiași membrii... Aceste cifre fantastice, dovedesc că șefii adventiști, sânt adevărate genii în ceeace privește încassarea zeciuelilor. Insuși fiscul cu tot zelul lui, comparat cu al adventiștilor,

rămâne cu totul în urmă. E locul şi aici să ne întrebăm, pentru cine se strâng aceste sume fabuloase de bani, dacă nu cumva banii sunt veniţi de peste graniţă.

Un alt punct pe care conducătorii adventişti au ştiut să-l speculeze până la paroxism, a fost acţiunea mondială a adventismului. Au ştiut, că prin aceasta pot să impresioneze pe cei naivi şi să le deschidă mai uşor pungile pentru sprijinirea acestei lucrări a lor.

Astfel, cu ajutorul unor proecţiuni, s'au arătat diferitele realizări ale misionarilor adventişti în cele cinci continente: spitale, sanatorii, şcoli adventiste dedicate convertirii etc. Din toate aceste mici realizări ei îşi fac un titlu de mândrie. Nu s'au sfiit chiar să anunţe că vor aduce doctori adventişti specialişti în lepră pentu leprozeria dela Tichileşti, dela noi din ţară. Voiau să spună, că şi în acest punct ne vor fi de un mare folos. Sperăm că mândria noastră românească, nu va permite să încercăm şi această umilinţă.

O împrejurare într'adevăr comică, fiindcă altfel n'o pot califica — în cursul congresului, a fost aşa numita şcoală de sabat. Aici am văzut pe aceşti sectanţi în ipostaza lor de pedagogi. Nimic mai ilariant, decât să vezi pe o calfă oarecare, făcând pe învăţătorul, pe «instructorul» cum îi spun ei. Cei 15 instructori s'au aşezat în diferite locuri în sală, şi în faţa unui grup de şcolari au început să predea simultan toţi instructorii o nouă lecţie şi în trei limbi. Amestecul de limbi aducea aminte de Babilon iar gălăgia, de sinagogă. Şi acum să dau o singură «mustră» de logică şi de pedagogie adventistă: învăţătorul întreabă pe elevi — amândoi cu manualele deschise în mână — de câteori se pomeneşte Sâmbăta în Evanghelie? Elevul răspunde: de 48 ori. Intreabă din nou: dar Dumineca, de câteori se aminteşte în Evanghelie: De 8 ori, răspunde elevul. Atunci înv. radios de bucurie, trage următoarea concluzie, vedeţi că Sâmbăta e mai mare decât Dumineca pentrucă, cuvântul Domnului o aminteşte aşa de multe ori.

Trebue să mărturisesc însă c'am observat şi lucruri bune la adventişti şi anume: organizarea admirabilă a colportajului. Odată cu congresul, s'a ţinut şi un curs special pentru colportori. Şi colportajul, au căutat să-l sprijinească pe baza sfintei Scripturi. In felul acesta fanatizează pe colportori şi fac să fie foarte devotaţi lucrării de desfacere a literaturii lor. Şi multe alte lucruri bune se pot învăţa chiar şi dela adversarii noştri. Un lucru însă, este precis şi aşa de obligator pentru preoţime că, timpul de discuţii inutile şi de încriminări trebue să se sfârşească. Trebue să începem neîntârziat o ac[illegible] nută de combatere a sectelor. Şi această luptă nu va fi încununată cu deplin succes de cât în ziua în care fiecare preot va fi deplin conştient de pericolul sectar şi să fie cât mai activ în misiunea sa. Da! să ne cunoaştem cât mai bine duşmanii şi să ne adâncim cât mai serios în ispitirea Scripturilor sfinte fără de care nu vom putea face nimic.

Pr. **Aurel Radu**

Episcopie Ortodoxă în Maramureş

Reînfiinţarea vlădiciei ortodoxe române a Maramureşului este nu numai o reparare şi o îndreptăţire istorică în biserica noastră dreptmăritoare, ci şi o necesitate de mâna întâi a poporului maramureşan, unde — cum se ştie — procesul desnaţionalizării s'a desfăşurat neîmpedecat, mulţi ani de-a rândul, pe-o întinsă scară.

Români, orbiţi de pasiunea catolicismului internaţional, pot fireşte să afirme contrarul acestei constatări, — aşa cum fac, de pildă, simpaticii clarisimi şi monseniori ai oficiosului mitropoliei blăjene *Unirea*, cei cu învinuirea stupidă de «*Crimă naţională*»...

Se vor împlinì în curând *zece* ani, decând în memorabila şedinţă dela 27 Martie 1928 a Senatului Român, P. S. episcop greco-catolic al Gherlei, *Iuliu Hossu*, punea întrebarea, adresată I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului:

Dar în Maramureş de ce vă amestecaţi şi stricaţi liniştea iubitului nostru popor de acolo?

I. P. S. mitropolit *Nicolae* a răspuns imediat:

«Domnilor senatori, — Maramureşul este ultimul petec de ev mediu întârziat în Europa. Sub unguri, acolo dominau cele două clase privilegiate ale evului mediu, aristocraţia şi clerul, cu deosebirea că aristocraţia ungurească scăpătată intrase în funcţiuni de stat, şi din situaţiunile de prefecţi şi subprefecţi, de solgăbirău şi de vicesolgăbirău ca nişte adevăraţi paşi dominau poporul din Maramureş, care şi altfel era destul de năpăstuit de sărăcie, de alcoolism, de analfabetism şi de o altă molimă strecurată prin trecătorile munţilor. Şi atunci pe acest popor, care se prezintă în condiţii atât de dureroase, pretindeţi să-l întăriţi prin greco-catolicismul vostru şi vreţi să faceţi dintr'însul un val, un dig de apărare la graniţa aceea a ţării?! Dar faţă de cine să-l apăraţi cu greco-catolicismul vostru? Faţă de rutenii, tot greco catolici şi ei, dincolo de frontiera ţării?! Dacă aţi înţelege condiţiile de existenţă ale poporului şi ale ţării noastre, ar trebuì să fiţi voi cei dintâi cari să ne spuneţi şi să ne chemaţi aşa: Fraţii noştri ortodocşi, veniţi în Maramureş şi faceţi să circule sufletul şi simţământul românesc al întregului popor cu putere până la aceea graniţă a ţării, căci numai aşa vom putea să întărim elementul preţios din care au coborât odinioară descălecătorii din Maramureşul nostru! (Aplauze prelungite).

Nu există altă salvare din izolarea culturală şi economică în care se găsesc Românii maramureşeni astăzi, din dureroasa lor izolare sufletească, decât făcând să pulseze viaţa românească a întregului nostru popor până acolo la dânşii. **Aducându-i în curentul acestei largi pulsaţiuni de viaţă românească, din care face parte legea românească ortodoxă, aşa vom întări noi Maramureşul!** *Şi atunci ni se mai face învinuirea că învrăjbim paporul din Maramureş?!»* —

Dar noi — a observat P. S. episcop *Hossu* — am adus sufletul latinităţii şi sântem mândri de aceasta.

«Ceea ce aţi adus voi — i s'a replicat — *a fost un împrumut forţat, făcut sub Habsburgi, precum ai recunoscut chiar Frăţia Ta, care astăzi te areţi atât de entuziast de faptele făcute»...*

„Dar cu toate acestea, domnilor senatori, — a mai spus Inaltul nostru prelat dela Sibiu, — noi privim cu toată dragostea pe Fraţii noştri, şi vă rog deţi şi rog şi pe Fraţii mei să creadă, că tot ceeace am spus acì, n'am spus din ură, ci am spus ca să ne înţeleagă adevăratele noastre motive, pe care le purtăm în suflet de a-i vedea totdeauna lângă noi. Noi vrem să-i vedem cât mai apropiaţi de noi, întru nimic înstrăinaţi, ci când va fi cu voia lui Dumnezeu reintegrând vechea noastră unitate bisericească (Aplauze prelungite), precum ne poruncesc nevoile vremii de astăzi"...

*

Ţinând seamă de împrejurările speciale, care au cerut reînfiinţarea episcopiei Maramureşului, scaunul vlădicesc dela *Sighet* are să fie ocupat de un titular plin de răvnă misionară şi de înflăcărat suflet pentru cauza bisericii şi a neamului.

Clerul ortodox român are, slavă Domnului, persoane care să fie o adevărată podoabă în acest scaun vlădicesc al maramureşenilor noştri.

M. SA REGELE CAROL II a sancţionat jurnalul Consiliului de miniştri prin care s'a înfiinţat, pe ziua de 1 Iulie 1937, Episcopia Ortodoxă Română a Maramureşului, cu sediul în oraşul Sighet, ca sufragană a Mitropoliei Bucovinei.

AVIZ

Pe lângă echipele Regale de studenţi universitari ai Fundaţiei culturale Regale Principele Carol, s'au organizat în cursul verii echipe premilitare în diferite localităţi din cuprinsul arhiepiscopiei.

De oarece nu s'au comunicat toate localităţile, unde se găsesc astfel de echipe pentru muncă obştească spre a lua dispoziţiuni ca On. preoţi şi credincioşii noştri să stea într'ajutor acestor echipe în executarea programului lor de muncă, îndrumăm şi pe această cale organele bisericeşti să ia toate măsurile în înţelegere cu conducătorii de echipe, ca activitatea lor să fie înlesnită, iar preoţimea să se îngrijească de partea duhovnicească religioasă a echipelor premilitare şi să raporteze urgent de experienţele făcute.

Sibiu, 18 August 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

* FOIŞOARA *

Din trecutul bisericii parohiale din Cernatu

(A se vedea nrele precedente, 32—34).

Scumpii mei cetitori şi iubitori de Dumnezeu, care v'aţi învrednicit a repara sfânta a Domnului Casă, mă veţi ierta că adaog ce s'a fost trecut din vedere unde se vede semnul o cruce **[există în documentele publicate anterior]**. *După ce s'au înţeles popoarele din ambele sate Cernatu şi Satulung, într'o unire la cheltueli, în suflet (?) unii deopotrivă cât şi ceilalţi pentrucă acum se află preoţi sfinţiţi, în Satulung, la biserica cea veche, Sfinţia Sa Părintele Ieremia Verzea şi Sf. Sa Preotul Ioan Dan, iar la biserica din sus, Părintele Neagoe Popeia şi cu Sf. Sa Radu fiul său, iar în Cernatu preoţii care ţin rând sfintei slujbe Sf. Sa Părintele Oprea Verzea şi Sf. Sa Părintele Ioan Grecu şi ceilalţi doi fii ai părintelui Oprea, Popa Ioniţă şi Popa Radu.*

Cam greu vom..... **[literele şterse din cauza hârtiei putrede]** *la altă săvârşire că numai azi s'a ridicat crucea, iar ce va mai urma, Dumnezeu ştie. Ne aflăm cu contractul cu maistărul 8000 florini valută, i-am numărat cam la 3000, şi aceştia Cernăţenii ne aflam datori din altă părte luaţi 150 de am dat la maistăr şi Satulung 500 fiorini valută şi contractul sună a le număra bani în termen de doi ani. Avem nădejde în milostivul Dumnezeu că ştim că grijeşte (de noi).*

Vă dau în cunoştinţă şi aceasta:

La începutul fundaţiei nu s'au fost unit popoarele, ci numai Cernatu o a început, având după preoţime reprezentanţi pe trei dni, Nicolae Burduloiu, Ioan Tomoşoiu şi Radu Giuglea. S'a început din temelie, (s'a) ridicat deasupra pământului în sus de un stânjen, apoi s'a acoperit zidul cu scânduri, rămânând aşa 11 ani. Atunci poporul având, din nou reprezentanţi pe dnii Stan Albuleţ şi Radu Giuglea barbă roşie şi dl Ioan Tomoşoiu tânăr, s'a ridicat şi din lemn până s'a învelit acoperişul şi turnul dela acoperiş de un stânjin. A mai stat alt timp de 9 ani, până a trimis Dumnezeu un vânt cu furtună de a ridicat acoperişul de pe turn ce era făcut pentru scurt timp, de apărat zidul, trântindu-l la curtea popii Burduloiu fără să simtă vre'un pericol sau omor.

1866 Iulie 29. Cernatu şi Satulung s'au corigat **[corectat]**, *s'au aşezat toate cum s'au întâmplat, de Dumnialor mai jos însemnaţii Ioan Tomoşoiu, Stan Pârvu. In contract cu maistărul se află Neagoe Butu, Vlad Moţoi, Radu barbă roşie, Preotul Ieremia Verzea martor. Preotul Dan martor, Preotul Ioan Verzea, paroh.*

Pentru conformitate cu originalul:

Pr. Silvestru Garcea, paroh

Doctrina mântuirii în primele patru veacuri

(5) de Pr. **Ilarion V. Felea**

(Sfârşit)

„Precum sămânţa, ce se pune în pământ, nu rămâe moartă, astfel şi noi nu pierim cu totul când putrezim, ci, ca şi cum am fi semănaţi, înviem, deoarece moartea a fost nimicită prin harul împărtăşit nouă prin Mântuitor" (Moehler-Athanasie p. 158). Crucea nu mai este o primejdie, ci mântuirea lumii. Minunile, învăţăturile, patimile şi învierea Domnului, toate au un scop un scop unic şi lăuntric: mântuirea. Pe altă cale, externă, mântuirea nu avea nici o valoare.

Aşadar, după concepţia sfântului Atanasie, Isus Mântuitorul s'a întrupat şi s'a jertfit pe cruce ca să nimicească păcatul şi să omoare moartea, să ne împărtăşească adevărata cunoştinţă despre Dumnezeu, să ne câştige nemurirea, şi fericirea pierdută, să ne slobozească de sub stăpânirea diavolului (Or. II contra Arian. cap. LV), să ne împace cu Tatăl, să ne facă părtaşi firii lui Dumnezeu, δια τουτο λογος σαρξ έγενετο, ἱνα τον ανθροπον δεκτικον της θεοτητος ποιηση (Orat. II contra Arian. cap. LIX), să ne împreune cu Duhul Sfânt, să înoiască toate, să fie ca la început, — să împace şi să unească pe oameni cu Dumnezeu (Or. I contra Arian. cap. XLIX; Moehler-Athan. p. 173—174).

Cocepţia aceasta era credinţa bisericii dela început. Ea îşi are expresie nu numai în operile scriitorilor amintiţi şi examinaţi în paginile anterioare ale lucrării, ci şi în diferite fragmente şi mărturisiri de credinţă (Tixeront, I p. 166. Vezi Hahn: Bibliotek der Symbole, Breslau 1897) Ignatie, Aristide, a presbiterului din Smirna, Origen, Grigorie Taumaturul, Arie, Alexandru al Alexandrinei.

Sfântul Irineu ne-a păstrat o formulă de credinţă despre care spune că-i moştenită dela apostoli şi-i mărturisită de biserica întreagă, în care între altele se spune: Cred şi într'unul Hristos Fiul lui Dumnezeu, care s'a întrupat pentru mântuirea noastră şi prin proroci ne-a vestit toată economia divină (Contra haer. lib. I, cap. X; Silvestru de Canev: Teol. Dogm. ort. trad. vol. IV Bucureşti 1903 p. 59). In cartea VII, 41 a Aşezămintelor apostolice încă se cuprinde un crez de aceeaş esenţă doctrinală cu celelalte.

In textul simbolului zis apostolic se mărturiseşte că Isus în zilele lui Pilat a fost răstignit şi îngropat, iar a treia zi a înviat (I. Mihălcescu: La Theologie Symbolique, Bucureşti, 1932 p. 24—25). In simbolul roman, zis şi atanasian, art. 35—36, se mărturiseşte că unul este Hristos, Dumnezeu şi om, care a suferit pentru mântuirea noastră, passus est pro salute nostra (Id. ib. p. 41), s'a coborât în iad şi a treia zi a înviat din morţi.

Definitiv se formulează şi se proclamă doctrina mântuirii în simbolul niceo-constantinopolitan, art. 3—5: carele pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire, τὴν ἡμετεραν σοτηρίαν — s'a pogorât din ceruri

Circulară

La praznicul Sfintei Cruci (14 Sept.), toți creștinii adevărați sânt chemați să cinstească chipul Crucii, pe care s'a răstignit Mântuitorul nostru pentru păcatele lumii și pentru isbăvirea noastră.

Neamul nostru românesc s'a pomenit de veacuri în cinstirea sfintei Cruci, și la acest praznic cu frică și cu cutremur îngenunchem la picioarele Crucii, cugetându-ne la păcatele noastre, cerem și ne cucerim ca sculându-ne să pornim pe căile Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Orcare creștin pricepe că nu se poate mântuì omul care se grijește numai de sine și de sufletul său, fără să caute și să aline durerile și suferințele celor din jur.

De ziua Sfintei Cruci aducem aminte tuturor fiilor noștri sufletești de noianul necazurilor, al suferinților bolnavilor și năpăstuiților din Arhiepiscopia noastră rugându-Vă să le veniți într'ajutor cu rugăciunea și cu obolul dragostii și al compătimirii.

Să ne cugetăm în această zi că în vreme ce sânt mulți creștini sănătoși și norocoși în intreprinderile lor, având prin muncă și bună chivernisire, cele de lipsă pentru ei și ai lor, se găsesc alături de aceștia mulțime de nevoiași, bolnavi și năpăstuiți, care așteaptă dela toți să le venim într'ajutor cu milostenia, arvuna binecuvântării cerești.

Cunoscând firea milostivă a poporului nostru, am aflat de bine să instituim această zi a Sfintei Cruci pentru strângerea de ofrande în întreagă Arhiepiscopie pentru ajutorarea bolnavilor și a năpăstuiților din arhiepiscopie.

Totodată se va destina discul din această zi pentru augmentarea fondului milelor al arhiepiscopiei.

Discul și ofrandele, prefăcute în bani dela ziua Crucii se vor trimite oficiului de cassă al arhiepiscopiei, care va publica darea de seamă asupra acestor ofrande ale parohiilor noastre și despre administrare lor.

Consiliul Arhiepiscopesc

Episcopia Ortodoxă a Maramureșului

Din cercuri mirenești ardelene, un cărturar care a stat câtva timp în Maramureș, ne scrie:

Corporațiile reprezentative ale Mitropoliei Ardealului, au cerut **decenii** de-a rândul — cler și mireni intelectuali — *reînvierea Episcopiei ortodoxe române a Maramureșului.*

Pe ziua de 1 Iulie 1937, eată că se înființează, sub rezerva aprobării ulterioare a M. Sale Regelui, **Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului.**

Congresul național bisericesc din sesiunea trecută votase *unanim* înființarea acestei vlădicii.

Și totuși, iscusiții iezuiți ai organului bisericesc greco-catolic dela mitropolia Blajului strigă din răsputeri, că «*se întiințează pe furiș vlădicie ortodoxă în Maramureș*».

Covârșiți de patima catolicismului, monseniorii blăjeni se prefac a uita chiar și cuvintele rostite de înșiși *prelații lor*, în frunte cu răposatul mitropolit *Vasilie Suciu*, secondat de episcopii *Iuliu Hossu, Valeriu Frențiu, Al. Niculescu*, în discuția generală asupra proiectului de lege a cultelor, *în ședința dela 27 Martie 1928, a Senatului Român.* Au spus atunci:

«*De ce vă amestecați* — voi ortodocșii — *în Maramureș și stricați liniștea iubitului nostru popor de acolo*»?

I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, într'o scurtă replică a răspuns că pentru a aduce pe românii maramureșeni în „curentul largii pulsațiuni de viață românească" (vezi celalalt articol despre episcopia maramureșului în acest număr).

Dacă înființarea unei episcopii e lucru important și de interes obștesc, ea s'a și făcut la lumina zilei: toată lumea din țara noastră — minus „telefoniștii" Blajului — știa de mult și aproba înființarea episcopiei.

Este o negândită insultă, adusă *unui guvern al M. Sale Regelui*, guvern acuzat că a făcut abuz de *absența Suveranului* (ortodox!) *din țară*, — este de-a dreptul o mistificare nerușinată, când gazetărașii *Unirii* mitropoliei blăjene îndrăznesc a scrie, că: **„guvernul... a profitat de ocazie pentru a pune pe M. S. Regele în fața unui fapt împlinit"**, (Unirea, Nr. 31, din 31 Iulie 1937, în prim articolul: «*Crimă națională*»).

Tot ce se brodează mai departe pe tema episcopiei noastre maramureșene în absurdul articol „Crimă națională", sânt comentarii bășești, însoțite de obișnuitele necuviințe la adresa conducătorilor bisericii ortodoxe ardelene și a guvernului actual, **„complicele conștient al Sibiului în acțiunea lui de desființarea a Bisericii noastre unite cu Roma"**, (sublinierile duble aparțin Unirii).

Și e mirare, că după toată cumplita jălanie de pe Târnave, „odihniții" de acolo declară în cele din urmă, că nu se tem de oblăduire ortodoxă și că: «*Din parte-ne privim zimbitori aceste manevre. Am văzut noi* — greco-catolicii — *alte furtuni, decât această conjurație a neputincioșilor*».

Dacă-s „neputincioși", atunci, ce folos de toată vorbăria puerilă din „Crima națională?"

Rămâne, mai pe sus de toate, că din punct de vedere național și religios, era o mare necesitate *creiarea vlădiciei din Țara descălecătorilor voevozi*, unde biserica ortodoxă îș păstrează cele mai vechi urme, și unde Habsburgii, cu uneltele lor și ale catolicismului maghiar, au făcut totul ca acel colț de țară să ajungă în cea mal jalnică stare spirituală și materială.

Episcopia ortodoxă va însemna: **Renașterea Maramurășului nostru.**

Probleme-Recensii-Comentarii

Cerc religios. — Preoții aparținători cercului religios *Vălișoara*, din protopopiatul Băița, de sub președinția pr. Al. Popa-Vălișoara, au ținut în ziua de 6 August a. c. în biserica din parohia *Peștera* cercul religios fixat pentru postul sf. Marii.

Pe lângă preoții aparținători cercului, au luat parte la desfășurarea programului credincioșii din parohia Peștera și jur, cum și un grup de frați și surori din „Oastea Domnului".

La ora 2 p. m. preotul local Z. Enescu a mărturisit un număr de credincioși, iar la ora 3 p. m. în sunetele toacei și ale clopotelor, — s'a oficiat rânduiala sf. Vecernii, la finea căreia pr. *Alex. Popa*-Vălișoara a rostit credincioșilor prezenți o cuvântare despre: *Rânduiala Vecerniei și însemnătatea ei pentru creștinii drept credincioși.*

După aceasta preoții prezenți au oficiat un maslu de obște, ungând și binecuvântând pe toți credincioșii cu unt de lemn sfințit.

La sfârșit, preotul local *Z. Enescu*, mulțumește atât cucernicilor frați preoți, cât și credincioșilor cari au ostenit la această întrunire înălțătoare, unde s'a sămănat sămânța cea bună și aducătoare de folos.

Cor.

*

Misiunile religioase dela Geoagiu-Băi. — Încă de după masă au început să sosească pâlcuri, pâlcuri, pe jos și cu căruțele pline de credincioși, în această stațiune balneară binecuvântată de Dumnezeu cu izvoare tămăduitoare, cu un climat plăcut și dulce.

De prin văi, munți și din valea Mureșului, au coborât peste 2500 creștini la praznicul luminat al Adormirii Maicii Domnului, pentru a se adăpa din izvorul cel nesecat al Evangheliei, propovăduite aici an de an de către preoțimea din protopopiatul Geoagiu.

Sfintele slujbe s'au început în preseara sărbătorii, prin Vecernia oficiată de către un grup de preoți, cu predica părintelui *Emil A. Todea* dela Mermezeu-Văleni, mânecând dela cuvintele psalmistului: „Mărturisiți-Vă Domnului că este bun"... (Pslm. 135). A urmat mărturisirea credincioșilor prezenți și în continuare s'a slujit Pavecernița cea mare, la sfârșitul căreia părintele *V. Glodeanu*, jun. prin rostirea meditației sale „Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea ta"... (Pslm. 140, v. 2), impresionează mult pe credincioși.

In ziua a doua, din zorii dimineții, preoți anume rânduiți așteptau pe credincioșii veniți pentru mărturisire. Domnul Dumnezeu ne-a favorizat cu un timp admirabil acestei misiuni, încât des de dimineață au început să curgă credincioșii în haine albe spre locul de perelinaj și închinăciune, căutând să-și curețe sufletele de păcate.

La ora 8 dim. preoții în sobor slujesc în biserică Utrenia, la sfârșitul căreia ies în procesiune în fața bisericii la umbra unui nuc bătrân, și săvârșesc Sf. Liturgie în prezența poporului adunat. Răspunsurile liturgice au fost date de către un cor format din doamnele, dșoarele și dnii, sub conducerea dlui profesor N. Prața.

La Priceasnă predică părintele *Iosif Rusu* despre Fecioara Maria,

---

și s'a întrupat dela Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, și s'a făcut om. Și s'a răstignit pentru noi, σταυροθένθα τε ὑπὲρ ημῶν, sub Pilat din Pont și a pătimit și s'a îngropat și a înviat a treia zi după Scripturi, και παθόντα, καί ταφέντα, και αναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρα κατά τας γραφάς (Id. ib. p. 36).

De acum doctrina mântuirii este definită, dobândește un caracter hotărât și autoritate universală în biserica Mântuitorului.

6. Mântuirea în operile sfinților Părinți din veacul IV

Pe temelia acestor formule de credință apostolică și ecumenică se reazimă întreagă teologia marilor dascăli ai bisericii. Rămâne acum să examinăm răspunsul la întrebarea: de ce s'a jertfit și cui a plătit Isus prețul răscumpărării noastre? Ce răspund la problema aceasta părinții bisericii din veacul al patrulea?

Concepțiile lor au fost sintetizate, mai târziu, în trei teorii: 1. teoria mistică a răscumpărării sau a reparațiunii morale, în care rolul principal îl joacă întruparea Cuvântului (I. Rivière, op. cit. p. 262 și urm. Tixeront, II, p. 149. Vezi și Sabatier, op. cit. p. 41—51; Fr. Bonifas, II op. cit. p. 198; Ad. Harnach: Précis de L'Hist. des Dogmes, trad. E. Choisy, p. 144). Natura umană e decăzută, supusă păcatului și morții. Natura aceasta a luat-o Cuvântul și prin contactul ei cu sfințenia și cu viata Logosului a dobândit și ea sfințenie și îndumnezeire; — 2. Teoria substituirii penale, realistă, sau juridică, pune mai multă greutate pe suferințele Mântuitorului (Rivière, op. cit. p. 227; Tixeront II p. 149). Omul păcătos pentru a reîntra în grația lui Dumnezeu trebuia să-și ispășească păcatul și să satisfacă justiția divină. Isus prin suferințele și moartea sa ne substitue și ne răscumpără. Astfel printr'un sacrificiu ispășitor se satisface justiția și se îmblânzește mânia lui Dumnezeu; — 3. Teoria drepturilor demonului. Omul prin păcat a devenit proprietatea diavolului, și care nu poate fi răscumpărată decât printr'un preț corăspunzător. Acest preț este sângele lui Isus, plătit satanei (Tixeront II, p. 150).

Aceste teorii reflectează vederile soteriologice ale sfinților părinți. La prima teorie aparține sf. Atanasie și sf. Grigorie de Nissa. La a doua Didim, sf. Ciril al Ierusalimului, sf. Vasile cel mare, sf. Grigorie de Nazianz și Ioan Hrisostom, și la a treia, în parte, sf. Grigorie de Nissa și sf. Vasile (Id. ib 150). Trebue să remarcăm însă că sistemizarea soteriologiei și cuprinderea ei în teorii nu a fost făcută de sfinții Părinți. Ea aparține teologiei scolastice și moderne. Sfinții Părinți i-au arătat mai mult importanța, decât să speculeze asupra naturii ei. De aceea se întâmplă că la același sfânt părinte întâlnim și teoria morală și cea juridico-penală, neputându-se trage o linie demarcațională între una și alta dintre teorii în operele sfinților Părinți. Ceea ce putem observa este că unul sau altul dintre ei stărue mai mult asupra uneia dintre idei, fără a exclude pe ceealaltă. Mai puțină atenție se dă teoriei drepturilor demonului, care de fapt nu are ce căuta în teologie, ne fiind compatibilă cu doctrina creștină despre Dumnezeu.

Am văzut că sf. Atanasie îi convine mai mult teoria morală, pentrucă răspunde mai bine scopurilor sale în demontrarea divinității Mântuitorului. Restaurarea chipului lui Dumnezeu în om se face prin îndumnezeirea omului, θεοποίησις, sau θεωσις λογοθείσης τῆς σαρκὸς διὰ τὸυ θεου λογου (Contra Arian. III cap. XXXIII; P. Gr. XVI, p. 396; Tixeront II, p. 150). Fiul s'a făcut om, ca oamenii să se facă prin El dumnezei (Ad. Adelphicum, cap. IV). La fel vorbește și Grigorie de Nissa în al său *discurs catihetic*. Dumnezeu a îmbrăcat natură omenească, pentruca din acest contact al divinului cu umanul, omul să se îndumnezeiască. Dar și la unul și la acelalt aflăm accentuată ideia a doua că în afară de cruce, de jertfa pentru plata datoriei și ridicarea blestemului, nu era posibilă mântuire (Migne, P. Gr. XLV. Contra Eunomium, V—VII).

Sf. Vasile cel Mare și sfântul Ioan Hrisostom scot la lumină mai mult ideea unei ispășiri pe care omul nu o putea face. Pentru a ne mântuì „era necesară moartea Domnului", conclude Gurădeaur (Ad. Rom. Hom. IV, 3 Hebr. hom. V 1). Numai El putea aduce luĭ Dumnezeu o ispășire, ἐξίλασμα, pentru noĭ toți, adaogă sf. Vasile.

Incheiere

Putem continua cu mărturiile marilor dascăli ai bisericii despre misterul mântuirii. Ele pot fi obiectul unui studiu aparte. (Un studiu documentat despre *Dogma răscumpărării* a publicat ca teză de doctorat la Facultatea de teologie din București dl profesor *N. Chiriței*escu (1937). Dar ne oprim aci, pentru a conclude că învățătura ortodoxă a mântuirii există clar expusă dela începutul bisericii. Toți sfinții Părinți ai antichității creștine, citați mai înainte, au în centrul teologiei lor credința în neputința omului de a se mântuì singur și în necesitatea întrupării, predicei, răstignirii și învierii Fiului, pentru a ridica omenirea păcătoasă la treapta gustării din grația lui Dumnezeu. Intreagă teologia patristică, cu privire la soteriologie, se cuprinde în cuvintele simple dar sintetice ale sf. Ioan Hrisostom: „Fiul lui Dumnezeu fiind, Isus Hristos a devenit Fiul omului, ca să facă din fiii oamenilor fiii lui Dumnezeu" (In Ioan Rom. XI; Tixeront II, p. 157—158).

Cât privește teoriile amintite, — pe cari teologul apusean F. Prat, în studiul său despre *Teologia sf. Pavel*, le sintetizează în *Teoria solidarității* (vol. II, pg. 238), — ele au puțin rol în opera mântuirii și sânt departe de a explica un fapt care a fost și rămâne, în economia divină, un mister. Bine sau rău exprimate, ele nu au stat niciodată piedecă în calea mântuirii sufletelor. Căci *toți creștinii de totdeauna au simțit mai mult decât au pătruns sfânta și nemărginita dragoste pe care Dumnezeu ni-a descoperit-o în Crucea și Evanghelia Fiului Său.*

Pr. Ilarion V. Felea

Se cumineca pestre 300 credincioşi.

Se oficiază parastas pentru odihna sufletelor eroilor martiri ai Crucii lui Hristos, Ionel Moţa şi Vasile Marin, dela a căror moarte se împlinesc 6 luni, rostind o impresionantă cuvântare părintele *T. Glodeanu*, care arată eroismul creştin în lumina Evangheliei.

La ora 3 p. m. se săvârşeşte Sf. Maslu de către un sobor de 10 preoţi, şi în continuare se desfăşoară programul „Oştii Domnului" cu diferite cuvântări, şi tălmăciri din Sfânta Scriptură. Predică părintele *Ioan Sabău* despre cele două lumi diametral opuse: Impărăţia lui Dumnezeu şi Impărăţia lui Mamona.

Şi de data aceasta am trăit clipe de măreaţă înălţare sufletească. Şi, ca o încununare acestei vieţi spirituale, Milostivul Dumnezeu în spre seară, prin o ploaie binecuvântată, şi-a revărsat darul asupra ogoarelor setoase de apă. *Cor.*

*

Ce spun ţăranii noştri? — *Câmpia Mureşului, în părţile* Orăştiei, *este unul din ţinuturile cele mai frumoase şi, din darul lui Dumnezeu, cele mai bogate ardeleneşti. Satele, cu turlele bisericilor ce se ţesc dintre văi şi coline, sânt în general excelent gospodărite, în deosebi după reforma agrară a regimului românesc. Meritul, pe lângă aceste împrejurări, revine în mare parte şi preoţimii noastre care ştie să deştepte şi să ţie vie priceperea şi hărnicia ţăranilor din partea locului.*

Un călător întrebând pe aceşti oameni despre starea lor materială, ei au mărturisit, că nu stau rău, mai ales după «conversiune», — cu toate acestea sânt grozav de revoltaţi de felul sălbatic şi cu totul lipsit de tact şi de omenie cu care se adună dările. Eată ce spune un ţăran:

— Decând sântem noi, n'am pomenit atâţia „jucuţi" *(ceice adună dăjdiile dela contribuabili, perceptori))* **ca acuma la uşile noastre: bat toba noaptea pentru dări şi a doua zi îţi şi intră în casă de-ţi ia laiberele pentru nimica toată; ba au dat poruncă să lăsăm uşile caselor descuiate ca să intre orcine în casă... să ia ce vrea. Noi ştim că orce venire a „jucuţilor" la casele noastre — înseamnă lefuri tot pe spatele nostru... In vremea ungurilor notarul lua toată darea, şi a a comunei, şi a statului, şi nu se mai plăteau atâţia slujbaşi cari iau lefuri grele, scoase din spatele nostru; acum avem în comună: primar, notar şi cassar separat şi încă alţii pentru dările statului; — păi cum să mai ajungă bugetul statului pentru armată, şcoală, drumuri şi alte trebuinţe... Noi ştim că trebue să plătim dări şi nici nu rămânem în urmă, dar ei, slubaşii, zic că... înainte, ... ear noi nu prea avem bani decât toamna...**

Acelaş fel de glasuri se aud, de sine înţeles, şi în satele mai puţin înstărite, sau de-a dreptul bântuite de mare sărăcie, din alte părţi ale ţării.

Dl Ministru competent are prilejul şi datoria să tragă consecvenţele luând, fără multă amânare, cele mai potrivite măsuri de îndreptare a unor stări cu adevărat ruşinoase pentru o ţară ce se respectă.

*

Academia teologică ort. rom. din Sibiu: *Anuarul XIII, 1936/37*, publicat de *Dr. D. Stăniloae*, rector, Sibiu, 1937. Pag. 81.

Revista arădană *Biserica şi Şcoala*, de sub direcţia păr. Icon. Stavr. *Dr. Gh. Ciuhandu*, aduce în Nrul din 15 August, următoarea dare de seamă despre anuarul mai nou al Academiei noastre „Andreiane": «*Anuarul cuprinde următoarele: Două studii serioase şi de importanţă, unul «Factorii învăţământului religios», de păr. profesor Dr. Nicolae Terchilă (pag. 5—31), şi «Mistica Paulină» de păr. diacon profesor Grigore T. Marcu (pag. 32—49). Amândouă se cetesc cu bun folos duhovnicesc. Şi, cum Anuarele sibiene se publică de sfârşit de an şcolar, ele, puse în mâna studenţilor la despărţirea de şcoală, îşi au rostul lor limpede grăitor despre străduinţele profesorilor lor. Datele şcolare şi Cronica anului au informaţiile obişnuite despre viaţa şi desvoltarea institutului, ca şi despre activitatea societăţii studenţilor teologi. Din partea aceasta, remarcăm şi disertaţia reuşită, reprodusă în Anuar, a studentului Gh. Mălane, preşedintele activ al societăţii: «Preotul de ieri, de azi şi de totdeauna». Ţinem să relevăm, că cei opt profesori, dela Academia teologică, toţi şi-au dat contribuţia: prin colaborare la foi şi reviste şi prin conferenţe (16 la număr, ţinute în Sibiu, Bucureşti şi în provincie), în afară de cele din prilejul festivităţilor şcolare obişnuite*».

AVIZ

Societatea ortodoxă a femeilor române acordă însemnate reduceri de taxe şcolare şi internat fiicelor de preoţi, în şcolile secundare de fete ale societăţii. Pentru informaţiuni, a se adresa Onor. direcţiuni şcolare: Bucureşti, strada Principatele Unite 63.

Şcoli secundare de fete, Societatea ortodoxă a femeilor române mai are în Galaţi, Craiova, Iaşi, Vaslui şi Buzău.

Sibiu, 23 August 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Lupta Bisericii din Iugoslavia continuă eroic

In Iugoslavia lucrurile sânt departe de-a se linişti. Guvernul, care se ambiţionează să susţină Concordatul împotriva sentimentului general al poporului, face tot ce poate ca să înăbuşe manifestarea nemulţumirii publice. In special preoţii sânt persecutaţi in modul cel mai necruţător. Mulţi din ei au fost închişi pe câte 20 zile pentru simplul fapt că au cetit de pe amvon din ordinul autorităţii bisericeşti numele miniştrilor şi deputaţilor excomunicaţi de Sf. Sinod, alţii pentrucă n'au voit să înlăture drapelul negru aşezat la biserici din prilejul morţii patriarhului Varnava. Persoanele care participă la diferite manifestaţii împotriva Concordatului, sânt pedepsite şi arestate.

Dar prin asemenea persecuţii, zelul credincioşilor se aprinde şi mai mult. E aşa de frumos a suferi pentru Dumnezeu şi pentru sfânta Lui Biserică. Fiecare vrea să se împărtăşească din dulceaţa suferinţii şi a martiriului adulmecate în atmosferă.

Ziarele aduc ştirea că „massele sânt din ce în ce mai enervate". Reproducem câteva din întâmplările care ilustrează starea de spirit şi hotărârea cu care luptă poporul sârb pentru prestigiul şi drepturile Bisericii strămoşeşti:

Tatăl ministrului poştelor, Dr. Kalugergici, care locueşte în Saraievo, a fost înlăturat din biserică şi a avut un atac de linimă, iar ministrul însuşi nu-şi poate boteza fiul din cauza opunerii autorităţilor bisericeşti;

Ţăranii din cătunul Hadzici, lângă Saraievo, de unde îşi au originea câţiva dintre naţionalişti revoluţionari carî au luat parte la asasinarea lui Francisc Ferdinand în 1914, au trimis înapoi clopotul pe care ministrul l-a dăruit bisericii locale. Au declarat, în frunte cu primarul satului, că nu voesc să aibă nimic deaface cu aceste „lepădături"!

Să sperăm că cei cari conduc azi destinele poporului iugoslav, vor înţelege cu un ceas mai de vreme să cruţe ţara de tulburări şi mai grave.

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 1003/1937.

AVIZ

Se face cunoscut că, la Şcoala normală ort. de băieţi „A. Şaguna" din Sibiu, sânt libere în clasa I-a, pentru anul şcolar 1937/1938, 40 de locuri (10 burse, 10 semiburse şi 20 solve). Examenul de admitere în clasa I-a se ţine la 3 Septemvrie 1937, ora 8 dimineaţa. Elevii vor fi supuşi mai întâi unui examen medical şi li se vor constata apoi aptitudinile muzicale. Cei găsiţi apţi pentru a urma şcoala normală vor trece examen în scris la Română şi Aritmetică, oral la Română, Aritmetică, Geografie, Istorie şi Religie (materia cl. IV primară). Pentru a fi primiţi la examen se cer actele:

1. Certificat de naştere şi botez.
2. Certificat de cl. IV primară.
3. Certificat de vaccină.
4. Certificat de paupertate (cei cari doresc bursă).

Cererea de înscriere însoţită de aceste acte va fi înaintată direcţiunii şcolare până la 2 Septemvrie a. c.

Direcţiunea

INFORMAŢIUNI

La ziua marinei, în 15 l. c., clerul liturghisitor dela catedrala mitropolitană din Sibiu a rostit o ectenie pentru odihna cea de veci a eroilor marinari.

Numărul festiv *de Duminecă, al marelui nostru cotidian* **Universul,** *de sub direcţia distinsului bărbat politic* **Stelian Popescu,** *este închinat Franţei, şi se bucură de un remarcabil succes. Splendidul număr al Universului este împodobit cu mesagiile şi articolele celor mai înalte personalităţi dela noi şi din Franţa.*

Studenţii teologi englezi: Hovard Green, Martin Pierce, Patrikc Barron şi Alan Harris, însoţiţi de rev. Shearburn, au sosit în 17 l. c. la Sibiu, venind dela Râmnicul Vâlcii. Primii doi studenţi vor urma cursurile de teologie la Academie noastră „Andreiană", ear ceilalţi doi la facultatea teologică din Cernăuţi. La Sibiu studenţii au fost primiţi în audienţă de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, şi au vizitat aşezămintele arhiepiscopiei, unde li s'au dat lămuriri de păr. consilier Tr. Scorobeţ.

Acte de mulţămire. Subsemnatul paroh în *Şeica Mare*, tractul Mediaş, aduc cele mai călduroase mulţămiri familiei credincioase reîntoarse din America, *Ilie şi Victoria Novac*, pentru frumoasele daruri făcute bisericii noastre: un candelabru de 12 luminări, un sfânt potir, disc şi toate rechizitele necesare la sfânta împărtăşanie, în valoare de peste 9000 lei. Credincioşii parohieni, adânc recunoscători, roagă pe bunul Dumnezeu să răsplătească cu cele cereşti pe binefăcători. — Pr. *Chirion Marcu.*

— Oficiul parohial ortodox-român din *Micfalău*, protopopiatul Sf. Gheorghe, în numele credincioşilor aduce cele mai recunoscătoare mulţumiri dlui director al contabilităţii din Municipiul Bucureşti, *Alexandru Costache* şi soţiei sale *Angela*, cari au dăruit, pe seama bisericii din Micfalău, suma de *zece mii lei*, în numerar, pentru terminarea cupolei dela turn. — Fapta frumoasă fie exemplu de urmat pentru bunii noştri credincioşi. — Pr. *Virgil I. Dancu.*

Monete de 50 Lei. Cu începutul lunii lui Septemvrie intră în circulaţie noile monete de nickel à 50 Lei.

Monetă bună de 250 lei „1935". Desenul gravat pe ambele feţe, în deosebi stema ţării, este precis în toate liniile şi nu arată părţi mai şterse. Moneta falsă, făcută prin presare, are liniile desenului rotunjite şi părţi din gravură mai tocite sau şterse; aspectul acestui falsificat este poros şi mat. Linia şerpuită de pe margine, la moneta bună, are 2 părţi de 7 şi 8 ondulaţii, à 5.2 mm, între ele steluţele (care uneori pot lipsi). Greutatea monetei bune variază între 13.4 şi 13.6 grame; motele false sânt mai uşoare decât 13.4 grame şi pot fi astfel uşor de deosebit. Pe baza sunetului nu se poate face o deosebire sigură între piesele bune şi cele false. Moneta bună are un diametru de 29 mm şi o grosime la margine de aproximativ 2.6 mm.

Aviz şcolar. Liceul comercial de băeţi din Sibiu funcţionează cu toate 8 clasele (cl. I—VIII) bugetare. Inscrierile au început şi se fac zilnic la cancelaria liceului. Liceul are şi internat. Informaţiuni detaliate se dau la direcţiune.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 29 August 1937, va predica părintele *Mihail Neagu.*

Claxoanele. In chestiunea sgomotului produs de claxoane, primăria capitalei Bucureşti a luat măsuri şi a interzis ca vehiculele să funcţioneze cu semnale sonore, şi totuşi accidentele scad. — Părinţii oraşului nostru, al Sibiului, sânt invitaţi, din partea numeroşilor cetăţeni ai oraşului, să binevoiască a lua măsuri energice la fel, oprind cel puţin pe străzile oraşului de sus muzica infernală a claxoanelor.

„La sfânta Patriarhie"
Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**
Dumitru D. Popescu & Fiu
Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (18) 1—10

Oficiul parohial ortodox român Ghijasa de jos

Nr. 60—1937 (52) 1—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Ghijasa de jos, protopopiatul Agnita, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu oferte închise edificarea casei parohiale pe ziua de **14 Septemvrie 1937,** ora 2 d. m. conform planului şi devizului aprobat de Prea Ven. uonsiliu Arhiepiscopesc Nr. 7464 din 27 lulie 1937.

Planul, devizul şi condiţiile se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care are mai multă încredere.

Ghijasa de jos, la 31 August 1937.

Oiiciul parohial:
Vasile Cheşcu
adm. paroh

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu 5 Septemvrie 1937 Nr. 36

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sectele păgâne și exploatatoare

Sectele se zbat să pună piciorul tot mai solid pe pământul Țării noastre. La scurte intervale s'au ținut două congrese sectare, cu siguranță nu pentru a rezolva chestiuni de ordin administrativ, ci pentru a întări râvna propagandistică a aderenților, pentru a le da nou curaj și nouă încredere. Sectarii ne consideră teren de misiune, popor neîncreștinat cu adevărat, zăcând în întunerecul necredinții și în raza pierzării. Afectează față de noi o milă generoasă și-și aroagă un rol de apostoli pregătiți să lupte și să moară pentru a ne scoate la lumina adevărului.

In realitate însă totul este la ei o spoială. Cel puțin la cei mai răsăriți, mai vechi în sectarism și cu roluri mai conducătoare. E atâta inconzistență și artificiu omenesc în ceeace constitue doctrina lor de credință, încât e imposibil să fie convins vreunul mai răsărit sau mai versat în ea, despre originea ei dumnezeiască. In frunte cu cei cari au meșterit diferitele doctrine sectare, propagandiștii lor nu pot avea altă psihologie decât a inșilor cari sub masca unui pretext pios, își întocmesc o viață pământească plină de satisfacții materiale și de orgoliu.

Și mai ales e atât de puțin creștină această doctrină, atât de inferioară sub raport religios creștinismului nostru, celui de totdeauna, atât de laică, de seculară, încât nu poate impresiona și satisface decât doar la început până n'o cunoaște omul în ansamblu, impresionând și atunci mai mult artificiul de evlavie pe care-l mânuește cu mare talent propagandistul, în special la primele prezentări.

Ca ilustrare voi spicui din câteva broșuri de ale lui J. F. Rutherford, conducătorul actual al sectei Mileniștilor, sau a Studenților de Biblie, sau a Martorilor lui Iehova (un cucernic preot care mi-a trimis mai multe broșuri de-ale acestei secte, e nedumerit de faptul că cei câțiva sectari din parohia Cucerniciei Sale s'au dat întâi drept Mileniști, pe urmă Studenți de Biblie, mai târziu Martori ai lui Iehova, iar astăzi aconfesionali. Cele trei numiri exprimă aceeaș sectă, deși în cărțile noastre de sectologie numirea de martori ai lui Iehova nu obvine de loc).

Necreștinismul sectei se arată încă în doctrina ei despre Isus Hristos, care pentru ea nu este Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl mai înainte de veci, ci o creatură a lui Dumnezeu, e drept cea dintâi dintre toate creaturile. «*După̆ce Logosul a fost creat, i-a fost dat cel mai mare privilegiu, anume să creeze toate lucrurile*», se spune în broș. «Ce este adevărul» pg. 12. Fiu al lui Dumnezeu este numai în senz impropriu, prin adoțiune, fapt care s'a petrecut la botezul în Iordan: «Iehova Dumnezeu a permis lui Ioan ca să fie martor *la alegerea* lui Isus și de aceea citim în Matei 3, 17 că Ioan a auzit cuvintele următoare: Acesta este Fiul meu prea iubit, în care îmi găsesc plăcerea (a se observa schimbarea arbitrară a textului care în grecește fiind *εὐδόκησα* înseamnă românește *am binevoit*, la timpul trecut, și arată că și în trecut nu numai de acì înainte a fost o relație deosebită între Tatăl și Isus. Sectarul Rutherford folosește prezentul ca să insinueze că numai de-acì înainte, dela Botez, se face o legătură între Tatăl și Isus). *Aceasta s'a întâmplat la botezul lui Isus în Iordan. Isus a fost astfel născut și a fost recunoscut de Iehova ca Fiu*, ceeace înseamnă că Isus a acceptat să facă voia lui Iehova» (pg. 21).

Iată așa dar această sectă căzută în arianismul pe care cu atâtea jertfe l-a zdrobit odinioară Biserica prin lupta titanică a unui Atanasie cel Mare. Și se mândrește că a descoperit pentru prima dată lumina!

Mai este acesta creștinism? Creștinismul este credința că Hristos e Dumnezeu adevărat, că însuși Dumnezeu s'a pogorât între noi și ne-a mântuit și de-atunci petrece invizibil între noi și cu noi. Unde Hristos e coborât la nivelul unei făpturi, acolo nu mai e nici o deosebire de păgânism. Doar un Dumnezeu providențiator, care vorbește oamenilor prin câte o făptură, recunosc toate religiile păgâne. Numele simplu de Hristos, fără credința că Hristos e Dumnezeu, încă nu formează o deosebire esențială de păgânism. Religia lui Hristos nu se ridică atunci din planul religiilor lui Mohamed, Budha, Confucius etc.

Unde mai e atunci harul lui Dumnezeu care ni se dă în interiorul nostru și unirea noastră cu Dumnezeu? Ce mai rămâne din Revelația în Hristos, pe care noi o vrem esențial deosebită de toate așa zisele revelații păgâne?

Și se prezintă acești sectari ca superiori în credință poporului nostru care a păstrat cu veneratie nu numai cel mai creștinesc suflet, ci și credința creștină în toată splendida ei integritate dumnezeească. Vin mândri cu păgânismul lor ca să ne sfideze creștinismul nostru și să ne rupă de el.

Nu degeaba tipăriturile ei sunt finanțate de o bancă evreiască din Nev-York, Hirsch. Evreimea încurajează sectele atât pentru acțiunea lor de destrămare socială și națională, cât și pentru subminarea credinții în Isus Hristos, care este coborât la nivelul unei făpturi a lui Iehova cel evreesc.

Păgânismul sectei se arată și în celelalte puncte ale doctrinei sale. De acord cu adventismul neagă nemurirea sufletului. Sufletul prin moarte piere împreună cu trupul. Propriu zis nici nu există suflet ca entitate deobită de trup. Există numaì un trup viu. Exact ca la animale. Iată câteva locuri din broșura: „Unde sunt morții?" «*Suflet n'are nimeni.* Fiecare om este insuși un suflet. Înțelesul cuvântului suflet este: ființa viețuitoare, adecă însuși omul... *Chiar și toate animalele se numesc suflete. Vaca este un suflet, boul tot așa.* Predicatorii au făcut pe oameni să creadă că poartă câte un suflet în dânșii, care suflet sboară afară în momentul morții ca să se adăpostească într'alt loc, însă Biblia nu permite și nu dovedește astfel de silnicie» (p. 19—20).

«Invățătura că omul are suflet nemuritor, provine dela marele actor Satan» (p. 18). «Omul a fost creat din elementele pământului, cine moare se întoarce iarăș în pulberea pământului (va deveni iarăș o parte din pământ), *suflarea vieții suflată prin nări în plămâni de Dumnezeu, din om ajunge în atmosferă de unde* a și fost luată, în urma căreia omul este mort în înțelesul adevărat al cuvântului« (p. 33). Cer și iad, unde să meargă sufletul după moarte, nu există deci. «Înțelesul adevărat al cuvântului Șeol este cimitirul, mormântul, inexistența, peirea» (p. 24). Gheena, la fel (pg. 26). «Isus deși a vorbit adeseori despre iad, totuși nu a zis niciodată că ar fi locul chinului veșnic» (p. 24). Adresându-se unor părinți cărora le-a murit copilul, Rutherford spune: «Din Biblie voi dovedì că fiul Dvoastre nu se află nici în cer, nici în purgator, dar nici în iad» (p. 10).

Isus însuși în timp ce a fost pe pământ «n'a fost nemuritor», însă la învierea sa Dumnezeu i-a dat nemurirea (p. 20). In cele 3 zile cât a stat în pământ El a fost distrus total, absolut inexistent (p. 24).

Precum se vede o concepție de cel mai cras materialism, care nu poate rămânea fără influință asupra comportării omului în viață, mai ales că nici după judecata din urmă nu există vre-un raiu sau iad, ci sau o viață pământească fără sfârșit, sau o distrugere în senz radical. De ce să nu bem și să mâncăm atunci și să petrecem, fără nici o grije, fără nici un scrupul? Aci sectele au căzut mai jos și decât păgânismul. Spiritualismul creștin, căruia i se datoresc toate eforturile de inobilare ale omului, e negat cu brutalitate, de aroganții «misionari».

Dar să mergem mai departe. Un sfârșit al lumii acesteia și un cer și un iad veșnic după ea nu există. «*Sfârșitul lumii nu înseamnă sfârșitul pământului, deoarece pământul va rămânea veșnic*, ci înseamnă sfârșitul domniei lui Satan, după care va urma guvernul lui Hristos, al Regelui dreptății» («Ce este adevărul» p. 30). «Cerul nou este organizațiunea dreaptă a lui Iehova sub conducerea lui Hristos, Domnitorul nevăzut al împărăției de dreptate. *Pământul nou este partea văvută a organizațiunii lui Dumnezeu care va conduce afacerile pământului*».

Sfârșitul lumii nu e deci un eveniment tainic, de esență mistic-metafizică, cu venirea lui Isus Hristos pe norii cerului, cu judecata universală, cu descoperirea și cu întrarea într'un plan de existență cu totul deosebit de cel de-acum, ci o simplă schimbare de «guvern», de regim social. Isus Hristos nu va veni vizibil; de fapt, «venirea» lui trebue înțeleasă în senz impropriu, ca o arătare a efectelor unui interes mai mare pentru lume. El rămâne pururea nevizibil. «Dumnezeu a promis că la timpul său hotărât va întemeia o împărăție sau un guvern care va domni în dreptate, și Isus Hristos va fi domnitorul invizibil și Capul acestui guvern drept... Această schimbare este numită de Biblie «sfârșitul lumii» (Broș. cit. pg. 27). «Precum nimeni nu poate vedea pe Dumnezeu, tot așa nimeni nu poate vedea pe Hristos. *Intreagă omenirea va constata la timpul hotărât că el a sosit și anume pe baza evenimentelor cari sunt vizibile*» (p. 40). Iată cum se diluiază creștinismul într'o doctrină raționalistă și de ordin pur social.

Ba Isus Hristos a și venit. A venit la 1914 de când, începând alungarea lui Satan, acesta face cele mai disperate eforturi ca să facă pe oameni să sufere. «Iată pentruce anul 1914 marchează venirea a doua a lui Hristos. Acel timp a trecut și nimeni n'a văzut pe Isus pe pământ... Cu toate că este adevărat că Isus s'a întors, totuși trebue cugetat că Hristos care este învestit cu toată puterea este un Spirit mare și că pentru el este așa de puțin necesar să fie văzut pe pământ cât este de necesar ca însuși Dumnezeu să fie văzut pe pământ... Puterea sa, care este exercitată pe pământ, are acelaș efect, când este exercitată din cer, ca și când el însuși ar fi pe pământ. Prin urmare venirea sa a doua se raportă cu deosebire la îndreptarea atențiunii sale asupra afacerilor pământești» (pg. 43—44).

Toată speranța creștinătății după ceva cu totul deosebit, după trăirea veșnică cu Dumnezeu, privind fața Lui, a fost zadarnică. I se dă doar un regim social mai drept, care cu toată bunăstarea ce-o aduce, trebue să fie groaznic de monoton, în laicismul său.

Rutherford se întrece în a descrie nedreptățile sociale de azi, promițând că ele vor fi înlocuite în statul cel nou: «Partea vizibilă a lumiii constă din marele capital, din politicianì și din conducătorii religioși numiți cler... Dările sunt mari, iar produsele muncii celor apăsați au un preț mic. Lucrătorii cari produc averea țării prin muncă grea, au puțin folos din ea, dar aceia cari nu lucrează se ocupă cu specule egoiste și se bucură de fructele lucrului altora» (p. 26—27). Limbaj care samănă atât de mult cu cel marxist. Simpatiile sectare merg spre democrație, și aceasta își are tâlcul său. Suferințele dela 1914 încoace — ca semn al celei din urmă și mai puternice zvârcoliri a Satanei — se

arată şi în faptul că democraţia e persecutată. «S'a pretins că războiul va asigura democraţia în lume, însă s'a întâmplat tocmai contrarul. Dela sfârşitul războiului mondial condiţiunile s'au făcut în continuu tot mai rele şi astăzi oamenii tuturor naţiunilor se află în suferinţă şi strâmtorare şi nu ştiu ce să facă» (p. 46).

Aşadar întocmai ca marxismul sectele acestea diluiază în sufletele oamenilor aşteptările şi aspiraţiile propriu religioase, canalizându-le spre idealuri de bunăstare materială şi de dreptate aici pe pământ, căci cer nu există. In împărăţia viitoare «toţi oamenii vor lucra şi vor primì fructele ce li se cuvin în mod drept pe baza lucrului lor, atunci toţi vor avea parte de bunăstare» (p. 32).

Dacă avem în vedere scopul spre care sunt îndemnaţi să tindă aderenţii sectei şi mijloacele prin cari cred că ajung la acel scop — aderarea la democraţie şi la momentul oportun lupta violentă sub conducerea lui Dumnezeu cel invizibil împotriva guvernelor lui Satan (broşura «Guvern»), ce deosebire esenţială mai este între aceste secte şi marxism?

Păgânismul şi secularismul sectelor este evident. Să fim conştii că poporul nostru şi noi preoţii Bisericii ortodoxe reprezentăm o spiritualitate infinit superioară, cu adevărat creştină şi această conştiinţă să ne dea putere de rezistenţă împotriva acestor lupi îmbrăcaţi în piele de oaie, anticrişti cari numai numele lui Hristos îl mai păstrează.

S'a spus că nu e bine să folosim cuvinte defavorabile la adresa sectelor, ci să vorbim numai pozitiv despre credinţa noastră. Dar ei cât de des nu vorbesc defavorabil, şi nu numai defavorabil, ci mincinos, despre credinţa noastră? In fiecare rând din ce scriu, în fiecare vorbă pe care o rostesc, găseşti cele mai grosolane şi mai înveninate bârfiri şi minciuni la adresa Bisericii, a preoţimii, a crucii, a tainelor. Critica aceasta negativă o folosesc cel puţin tot atât de mult ca şi propaganda pozitivă. Cu atât mai mult suntem îndreptăţiţi noi să desvăluim păgânismul sectar atât în învăţătura sa, cât şi în viaţa propovăduitorilor săi.

Dar de un lucru să avem grije: să nu ne perdem calmul, seninătatea, blândeţea religioasă, evlavia în prezentarea noastră. Dacă ei afectează acestea cu multă artă câştigând sufletele, noi, cari avem o credinţă aşa de înaltă şi de spirituală care ni le poate produce în suflet natural, fără a fi nevoiţi să le afectăm, ar trebui să fim cu atât mai mult stăpâniţi în manifestările noastre de cel mai religios duh.

Un alt punct care arată păgânismul şi oportunismul sectar, practicate cu mare meşteşug, este cel al exploatării materiale a aderenţilor. E uluitor ce sume fabuloase storc aceşti străini din ţara noastră trecându-le peste graniţă şi contribuind astfel la sărăcia ţării.

Numai într'un an (1929) au strâns adventiştii peste 17 milioane (vezi Grigorie Leu: Sectele din România, pg. 52). Dar la ce sumă trebue să se fi urcat încasările în ultimii ani dacă în anul acesta numai din Transilvania — fără Banat — s'au strâns doar la capitolul zeciuelii peste 1.400.000 lei? In 1929 când s'au încasat cele 17 milioane, Conferinţa Transilvaniei nu se înscria la capitolul zeciuelii mai mult ca cu 150.000 lei. Deci putem fi aproape siguri că în timpul din urmă încasările — înmulţite cu 10 — se ridică la circa 170.000.000 Lei anual.

Şi aceasta numai adventiştii. Dar celelalte secte? Precum se vede sectele acestea sunt adevărate tovărăşii de sărăcire a ţării, de exploatare a bogăţiilor noastre. Şi ne mai plângem de sărăcie!

Ar fi timpul ca statul răspunzător de viitorul şi moral dar şi material al neamului acesta să-şi arunce puţin ochii în bucătăria financiară a acestor musafiri şi să ia cel puţin măsuri ca să nu se mai exporteze nici o sumă de bani dela secte sau sectari din România, la secte sau sectari din afară de România.

De problema evreiască şi de cea comunistă ce se desbate azi cu atâta pasiune în presa românească e strâns legată problema sectară. Sunt cele 3 mari plăgi cari bântue sănătatea şi bunăstarea neamului nostru şi-i periclitează viitorul.

D. S.

Maramureşul în sărbătoare

Sancţionarea decretului de înfiinţare a Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureşului s'a sărbătorit în Bucovina şi Maramureş prin slujbe dumnezeeşti, săvârşite Dumineca trecută în toate sfintele biserici ale eparhiei de acolo.

Indată ce adunarea eparhială va fi aleasă şi constituită, se va întruni congresul naţional bisericesc, să aleagă pe noul episcop dela Sighet.

In legătură cu înfiinţarea noii episcopii ortodoxe a Maramureşului I. P. S. Mitropolit **Visarion** *al Bucovinei, de de care depinde noua eparhie, a hotărât punerea pietrelor fundamentale pentru trei biserici: în Sighet, Baia-Mare şi Satu-Mare.*

Serviciile divine vor fi săvârşite de PP. SS. episcopi: **Tit** *al Hotinului, la* **Sighet,** *de* **Nicolae** *al Orăzii, la* **Satu-Mare,** *şi de* **Nicolae** *al Clujului, la* **Baia-Mare.**

La aceste serbări vor mai lua parte toţi protopopii cercurilor din mitropolia Bucovinei şi corul catedralei din Cernăuţi, în zilele de 12, 13 şi 14 Septemvrie, şi reprezentanţii clerului din diverse centre ale Ardealului.

Culmea îndrăznelii. *Se cunoaşte modul energic şi deplin îndreptăţit, în care I. P. Sf. Patriarh* **Miron** *al României, îngrijat de viitorul neamului românesc, s'a rostit asupra primejdiei jidoveşti din ţara noastră.*

Impotriva cuvântului Patriarhului nostru s'a ridicat acum glasul unui nenorocit radical, care e deputatul **Petrescu** *dela Gorj, şi care cere* **pedepsirea** *şefului sfintei noastre biserici, pentru declaraţiile făcute în chestiunea năvalei iudaice...*

Intreaga presă naţionalistă înfierează, cum se cuvine, culmea impertinenţei deputatului jidovit Petrescu.

Infiinţarea *Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureşului* **este comentată şi în numărul acum apărut (6—7) al revistei lunare** *Cultura Creştină* **dela Blaj.**

Forma comentariilor revistei blăjene este cevaş mai pieptenată decât a colegilor săi năbădăioşi de peste drum, — în fond însă părerile Culturii Creştine rămân tot cele cunoscute ale uniaţilor noştri: prea mult vaticanism şi prea puţin românism.

Revista blăjană cere ca înfiinţarea Episcopiei noastre maramureşene să fie desbătută în şedinţele corpurilor legiuitoare.

Intrebăm:

Cam ce ar fi câştigat, ca moral şi autoritate, corul episcopal greco-catolic pe urma acestei desbateri?

Din şedinţa despomenită a senatului dela 27 Martie 1928, când cu votarea legii cultelor, episcopatul Blajului ieşise cu desăvârşire înfrânt în toate chestiunile privitoare la ortodocşi şi chiar la chestiunea Maramureşului, pe care Blajul ar vrea cu tot preţul să-l anexeze pe seama bisericii sale.

Altă experienţă: Intr'o şedinţă a parlamentului român, din timpul mai nou, P. S. *Rusu* dela Baia-Mare, provocator dârz şi cu strâmte orizonturi, fusese, cum ne aducem aminte, pus la punct de însuşi dl prof. N. Iorga, care, în aprobările generale ale opiniei publice, i-a administrat o usturătoare lecţie de mai mult patriotism românesc celui ce prea des uită că e şi episcop român. Cazurile la fel s'ar putea înmulţi.

S'a procedat astăzi, prin urmare, bine şi înţelepţeşte, — *şi mai ales în interesul bisericii greco-catolice,* — când s'a evitat unele nouă discuţii, absolut inutile, din care blăjenii noştri nu puteau să se aleagă, cum arată precedenţele, petrecute în parlament, decât cu rolul de oameni biruiţi, şi umiliţi, şi ridicoli.

*

Concordatul în Iugoslavia n'are noroc... Spiritele ortodoxe, în parte şi unele catolice, continuă să se agite zilnic. La sărbători, când multe biserici îş prăznuesc hramul, se ţin întruniri demonstrative. Astfel, Sâmbătă şi Duminecă s'a ţinut 450 de întruniri de energică protestare împotriva concordatului. La *Valievo* a venit, în 30 August c., ministrul pădurilor şi minelor, *Iancovici*, care voiă să vorbească poporului adunat. Miile de oameni au manifestat atât de duşmănos, încât ministrul a trebuit să se refugieze într'o cafenea, ear mulţimea aruncând cu pietre a spart tot pe ce a pus mâna, — ministrul a scăpat cu mare greutate pe o uşă laterală. Intervenind jandarmeria, demonstranţii au fost împrăştiaţi. Ciocnirea sângeroasă înregistrează mai multe persoane grav rănite atât la Valievo, cât şi în alte localităţi din Iugoslavia.

---

* FOIŞOARA *

Ispita şi minciuna comunismului

Pr. **Vasile Coman**

Gândurile care urmează nu au pretenţia să fie decât o succintă sinteză a câtorva cărţi de valoare scrise despre cea de a 11 persecuţiune contra creştinilor. Mai ales a cărţilor scriitorilor ruşi — Berdiaev şi Arseniev — refugiaţi în Apus din faţa „fiarei apocaliptice".

Ni s'a părut destul de actuală demascarea minciunii ideologice cu care comunismul a înşelat o lume întreagă. In deosebi acum, când trosnesc din încheeturi înseşi încercările de realizare practică a acestor teorii materialiste.

Intr'adevăr comunismul a schimbat imaginea vieţii de după războiu în culori sumbre. El a produs o rupere tot mai pronunţată a legăturii dintre om şi Dumnezeu, o uitare totală a vechilor valori veşnice. Viaţa pare a fi rupt legătura cu Isvorul, scoţându-se principiile evangheliei din viaţa individuală şi socială deopotrivă. Lipsa unei metafizici creştine, a unei concepţii despre lume şi viaţă, luminată de puterea harului divin, din care să isvorască armonia socială, e tot mai vădită. Omul contemporan aleargă şi caută noi centre de viaţă, care sânt tot atâtea amăgiri şi surogate, ce vor să realizeze armonia socială, zdruncinată de capitalismul veacului trecut. In această alergare nebunatică, a căzut adeseori sub ispita multor curente şi teorii greşite,

Dintre toate ademenirile, mi se pare că comunismul întruchipează cele mai complexe elemente necesare unei ispite. El e o manifestare generală, cuprinzând în reţeaua lui nu numai persoane singuratice, sau o anumită clasă, ci a angajat o lume întreagă în slujba lui Anticrist.

Răsărit în Europa apuseană, s'a plămădit sistematic în sufletul poporului rus, se dospeşte cu vărsare de sânge în Spania şi se coace în cuptoarele tuturor naţiunilor (Conf. Pr. Prot. Burjacowschi: Impotriva frontului antireligios. Misionarul 1931, pg. 514).

Departe de a fi un simplu curent economic, sau un regim politic deosebit, care se sbate să găsească soluţii economico-politice — cum a fost socotit până bine de curând — comunismul este prin doctrina, ţinta şi mijloacele cari le întrebuinţează o „religie nouă", care vrea să înlocuiască pe cea creştină. El aduce cu sine o concepţie despre lume şi viaţă nu numai indiferentă faţă de cea creştină, dar de-a dreptul opusă.

Dostoievschi, în opera căruia se cuprinde şi anticipează în mic, revoluţia care se desfăşoară în mare pe pământul rusesc, pune în gura eroilor săi atei cuvântul, că ei lucrează în numele «*altuia*», în numele lui Anticrist.

Iată de ce încercând să punem faţă în faţă creştinismul cu comunismul şi să demascăm minciuna celui din urmă, punem pe Hristos şi pe Anticrist în faţa conştiinţii noastre.

A socoti comunismul un sistem pur economic, însemnează să desconsiderăm sau să nu cunoaştem toată îngrozitoarea propagandă antireligioasă; să neglijăm crezul comunist, fraza lui Lenin: „Religia este opiul poporului", sau să fi uitat miile de martiri săraci, — mai ales preoţi şi episcopi — cari au fost omorâţi nu pentrucă s'au împotrivit să-şi dea averile, ci pentrucă n'au renunţat la Dumnezeu şi la slujirea Lui, la suflet şi la libertatea lor spirituală. Contra acestor adevăruri veşnice se ridică comunismul. A spus-o doar Iaroslavschi: „Daţi pe Dumnezeu jos din cer şi smulgeţi-l din inima mulţimii şi atunci revoluţia va fi terminată". El vrea să fie o religie cu un sistem de dogme, dela care orce abatere e socotită erezie. După cum creştinul spune: „Sf. Scriptură zice", totaşa comunistul: „Lenin a spus" sau „aşa e scris la K. Marx" (N. Berdiaev: Probleme comunisme, pg. 140). Evanghelia „religiei noui" este cartea acestuia „Capitalul".

Dar comunismul e înainte de toate reeditarea şi actualizarea ispitei de pe muntele Carantanei. Tabloul trist ce l-ar fi avut Hristos, în cazul că ar fi cedat ispitei, este icoana omenirii depărtată de duhul evangheliei şi ademenită de ispita lui. El e o întreită ispită. Prima e îndreptată contra spiritului, tentaţia de a nega existenţa a tot ce e spiritual şi afirmarea materiei ca realitate absolută. A doua, tentaţia de a desface pe om de Dumnezeu, negarea divinităţii. Şi a treia, negarea individului, a personalităţii omului, topirea ei în colectivul amorf.

Deci doctrina marxistă şi produsul ei, bolşevismul, desvălue această întreită ispită, dar şi o întreită minciună, cum vom vedea mai departe.

I. Ispita materialismului istoric. Ea încearcă să aşeze la temelia lumii şi a vieţii ca singură realitate materia, economicul. Credinţele în tot ce e în afară de economie sânt deşarte. Tot ce nu cuprinde economicul e umbra lui, fără realitate în sine. Cultura, religia, moralitatea, sânt etaje fictive, „reflexe" ale economicului. Aeest proces economic e singurul ce se desfăşoară în lume, şi dela progresul lui derivă armonia socială. A doua e ispita religioasă. La capătul ei stă promisiunea realizării unui „rai pământesc", a unei fericiri depline, imanente în afară de orce legătură cu Dumnezeu. Ispita a treia este legată de promisiunea unei egalităţi sociale perfecte dintre oameni, a comunizării avutului personal şi a colectivismului în viaţă.

Dacă aceste trei ispite au adus mai multă fericire pe pământ, sau au realizat mult dorita armonie socială, dacă comunismul a putut să facă din pietri pâne, ori dacă toate acestea sânt minciuni, iată atâtea semne de întrebare ale celor ce stau în afară de experienţa lui. Lucrul era mai greu de judecat înainte vreme, pentrucă cuvântul de scuză era: „Lăsaţi experienţa să-şi urmeze cursul". Acum după două decenii de experienţă sântem în drept să judecăm pomul cel nou după roadele lui.

Două mărturii proaspete — cea a lui Roland Dorgelès (Rol. Dorgelès: „Trăiască libertatea". O anchetă în Rusia sovietică, vezi foileton în Universul din 8 Februar—18 Februar 1937) şi André Gide (A. Gide: Intoarcerea din Rusia, trad. rom. de A. Vironescu 1937) — vorbesc despre procesul de distrugere al oricărei spiritualităţi în Rusia, proces de mecanizare a vieţii, înlocuirea omului cu maşina, a libertăţii cu

Probleme-Recensii-Comentarii

Misiuni religioase pentru popor. — Conferinţă pastorală preoţească în Hunedoara. — In leagănul zămislirii ideii conferinţelor şi cercurilor religioase, prin anii 1906—1908, precum şi a izvorului ideii misiunilor pentru popor ivit în anul 1930, se lucrează intens şi sistematic.

Protopopiatul Hunedoarei, purtătorul paternităţii acestor binecuvântate mişcări de pastoraţie ortodoxă [vezi Tel. Român din 1906 Nr. 71—72 precum şi Nr. 35 şi 68 din 1930], înfiinţat în anul 1901, în primii ani de existenţă simte necesitatea unei activităţi pastorale mai fecunde, cu rezultate mai pronunţate.

Ideea de conlucrare armonioasă de strângerea de rânduri şi cumulări de energii în activitatea pastoraţiei, a plecat pe planul practicei pentru prima dată în nou născutul protopopiat al Hunedoarei.

Şi deatunci s'a muncit cu zel sub păstorirea protopopilor Avram P. Păcurariu, Andrei Ludu, Vasile Oană, şi se lucrează şi de prezent sub îndrumarea tinărului protopop actual Nicolae Suciu.

In cele 6 cercuri religioase, în câte e împărţită preoţimea, firul muncii vechi se toarce tenace; se munceşte mereu la zidirea şi educaţia vieţii moral-religioase în rândurile credincioşilor.

Din când în când, cam de câte două ori pe an, toate aceste cercuri se întrunesc sub conducerea şefului tractului într'un singur loc, — în mari misiuni religioase.

De o astfel de întrunire misionară s'a împărtăşit parohia *Mânierău*, în 21 şi 22 August c.

Duminecă dimineaţa la ora $7^1/_2$ să încep sfintele lucrări luate în programul zilei. La sunetul clopotelor, mulţimea credincioşilor din localitate, precum şi cetele doritorilor de festivităţi religioase din împrejurimi, purced cu evlavie spre sfântul lăcaş.

La sfârşitul Utreniei, preotul *N. Florea* tălmăceşte în colori vii rostul tainei sfintei Mărturisiri, după ce apoi se mai mărturisesc şi alţi credincioşi, rămaşi dela vecernie din ziua precedentă. Sfânta liturghie e celebrată de către 10 preoţi în frunte cu Păr. protopop. Răspunsurile sânt date frumos de către cântăreţii din loc şi din jur.

După împărtăşirea preoţilor, păr. protopop *N. Suciu* prin o predică instructivă zugrăveşte frumuseţea virtuţii şi urâciunea viţiului. Terminată cuminecarea, — să iasă, în splendidă procesiune, afară la hotar.

Se celebrează Taina sf. Maslu, după terminarea căruia Pr. *George Rain* vorbeşte poporului despre puterea şi roadele credinţei. Indeamnă stăruitor poporul să fie treaz, să ţină cu putere la credinţa cea adevărată, propoveduită de sfânta biserică strămoşească, să se ferească de mulţii dascăli de azi, fără cruce şi fără biserică şi fără taine, propoveduitori năimiţi şi plătiţi de duşmanii noştri.

Poporul, impresionat de cele văzute şi auzite în ziua aceasta, să întoarce în ordine la biserică, unde e uns cu untdelemn sfinţit. Se împărţesc în mod gratuit, printre credincioşi, 130 bucăţi cărticele religioase-morale, cu ajutorul unui fond de *colportaj de cărţi religioase*, întemeiat de preoţimea tractuală.

După masă, la ora 3, începe vecernia, ear păr. adm. par. *I. Rudeanu*, în termeni aleşi, mulţumeşte în numele credincioşilor, P. Protopop şi preoţilor prezenţi, pentru cinstea dată acestei parohii.

— Conferinţă pastorală preoţească de vară: o deschide Părintele protopop, prin o cuvântare introductivă. Făcându-se apelul nominal, se constată lipsa a 3 preoţi fără cerere de scuză. Se va aplica hotărârea concluzului luat în conferinţa pr. din 1931, referitor la absenţe nemotivate.

Preotul *I. Ţinţ* ceteşte o reuşită dare de seamă asupra cărţii: „La picioarele Mântuitorului" de Anton Hounder.

Să dau apoi mai multe directive pastorale din partea presidiului şi se citesc unele ordine — luându-se act.

Cu acestea programul zilei este terminat. —

Incheind acest prea modest raport, ne îndeplinim o datorie, accentuând un fapt duios: Biserica din Mânierău, unde se ţinură misiunile, e încăpătoare, luminoasă şi impunătoare. Pe vremea când era nouă, acum vreo 30 şi ceva de ani, era o podoabă în protopopiat. Ostenitorul care a clădit-o, a împodobit-o, şi şi care era sufletul dătător de viaţă al ei şi al parohiei Mânierău, trăeşte încă, şi totuşi lipsea dintre noi — spre nespusa lui durere sufletească şi spre sincerul nostru regret. Este veteranul preot *Constantin Dăncilă*. „...M'a lipsit Dumnezeu de ce aveam mai drag pe lume: mi-a închis pe vecie sfânta Evanghelie... eu nu o mai pot ceti în veacul acesta: am pierdut vederea... Fie numele Domnului binecuvântat!" — aşa îmi zicea lăcrămând prietenul şi fratele iubit Pr. Constantin Dăncilă, ajuns la vârsta de 78 de ani.

Pr. *George Raìn*

*

Conferinţă preoţească. — Preoţimea ort. rom. din protopopiatul Băiţa s'a întrunit în conferinţă, pe luna August, în fruntaşa comună *Ormindea*, Duminecă 22 August 1937, sub conducerea Prea Cuc. părinte protopop Dumitru Secărea.

După Utrenie — de faţă fiind mult popor cum şi un număr însemnat de intelectuali — a urmat serviciul divin al sf. liturghii, servind preoţii: Ioan Popa —Hărţăgani, Alexie Popa—Vălişoara, Trifu Benea—Stejărel, Zichil Enescu—Peştera şi Loghin Borza—Ormindea.

La pricează, Pr. *Lucian Tebieş*—Câinelul-de-sus, a ţinut poporului prezent o instructivă predică.

Terminându-se serviciul divin, cucernicii preoţi, în fruntea întregului popor, pleacă în sunetele clopotelor şi al toacelor, la şcoala primară din loc, frumos renovată, spre a face sfinţirea nouilor sale de clase, adăogate la vechiul edificiu, care se dovedise neîncăpător pentru numărul de elevi, pe care comuna Ormindea l-a dat în ultimii ani.

Pe întreg parcursul drumului, dela biserică până la şcoală, muzica societ. „Mica" din Brad, a cântat „Sfinte Dumnezeule" sub conducerea măiastră a dlui căpitan în retragere Mazilu.

Ajunşi la şcoală, se începe rânduiala sfinţirii apei, oficiată de 4 preoţi sfinţindu-se şi binecuvântându-se noul local şi întreg poporul cu apă sfinţită.

Cu acest prilej, Pr. *Trifu Benea*—Stejărel, a vorbit mulţimii de credincioşi despre: „Biserica şi socialismul".

Sf. Sa arată, care au fost şi sânt diferitele curente potrivnice sf. noastre biserici şi stăruie în deosebi asupra celor mai periculoase şi mai actuale: comunismul şi socialismul, îndemnând poporul şi muncitorimea din acest ţinut, să nu se lase traşi în cursă de conducătorii acestor curente periculoase, ci să caute — ca şi străbunii noştri — forma de comunitate în unitatea de credinţă şi iubire în Isus Hristos, pe care ni-o îmbie, tuturor şi totdeauna, sf. noastră biserică.

Dl avocat *Dr. Traian Ivan*, vorbeşte în numele soc. „Mica" din Brad, aducând ormindenilor pe lângă salutul său personal şi salutul dlui Ing. V. Ambruş, directorul susnumitei societăţi, prin ajutorul şi bunăvoinţa căruia s'a realizat, în cea mai bună parte, mărirea şi renovarea şcoalei din loc.

In numele muncitorimii a vorbit frumos un miner din Câinelul-de-sus, îndemnând pe tovarăşii săi de muncă să aibă toată încrederea în conducătorii săi, pentrucă numai în bună înţelegere se vor putea săvârşi lucruri care să promoveze binele obştesc.

Pr. local *L. Borza* mulţumeşte cucernicilor fraţi preoţi pentru osteneală şi munca depusă în această zi în parohie, iar soc. „Mica" şi distinsului ei director, pentru concursul material şi moral ce a înţeles să-l dea parohiei Ormindea.

Cucernicii preoţi, retrăgându-se în sala de clasă a şcoalei, au luat la cunoştinţă diferitele comunicări oficiale, hotărându-se proxima conferinţă în luna Octomvrie în parohia Băiţa.

Pr. *Popa Alexie*

*

Misiuni preoţeşti. In vremile de profundă criză morală, biserica Domnului este adăpostul ce ofere refugiul salvator.

Slujitorii altarelor, se luptă, cu timp şi fără timp, cu toate curentele sectare ucigătoare de suflete.

Dar acei zeloşi luptători în ogorul celor duhovniceşti se pot uneori obosi, — atunci fraţii împreună lucrători în acelaş sfânt ogor îi ajută, îi încurajază, oţelindu-le puterile.

Cercurile pastorale în viaţa creştină ortodoxă au un rost bine deter-

---

forţa şi necesitatea, a lui Dumnezeu cu proletarul.

„Duc cu mine impresia, zice R. Dorgelés la sfârşitul anchetei — că m'am lăsat o clipă plecat deasupra unui cazan imens unde se frământă materia omenească spre a pregăti panaceul care vrea să salveze lumea" (Conf. Universul 11 Febrar 1937).

In centrul doctrinei comuniste stă concepţia istorică materialistă a vieţii, aşa cum a fost plămădită de K. Marx. Ea e corpul doctrinei. Marx a fost un materialist şi pozitivist încarnat. Lui îi revine meritul de a fi transpus materialismul pe plan social, şi de a-l socoti „ideea fundamentală" a religiei noui.

Altarul cel nou e procesul economic, iar locul divinităţii l-a luat proletariatul, clasa celor aleşi.

După această concepţie materia e singura şi absoluta realitate. In domeniul social, factorul economic determină totul. Chiar şi omul e un produs al factorului economic. Comunismul e prin urmare un monism social. Viaţa lăuntrică, religia şi tot ce e produs al spiritului, artă, literatură sânt autoînşelări, reflexe şi suprastructuri ale economicului.

Marx, părintele comunismului de azi, a fost discipolul lui Feuerbach. Acest filosof german era materialist şi ateu încarnat. El nega existenţa divinităţii, socotind-o o creaţie a fantaziei omului. In sistemul său teologia adecă ştiinţa despre Dumnezeu, era înlocuită cu ştiinţa despre om — antropologia. Marx a mers şi mai departe, nimicind şi omul ca personalitate şi înlocuindu-l cu istoria unei clase amorfe.

Teoria materialismului istoric e o teorie puţin ştiinţifică şi puţin atrăgătoare. Ea nu putea să seducă massele poporului, în oricâtă mizerie erau pe urma sistemului capitalist al veacului al 19-lea. Pentru a face din pietri pâne trebue o putere deosebită. Marx a atribuit materiei această putere, aplicând teoriei materialiste dialectica de teză şi antiteză a lui Hegel. Aşa dar, după el, materia e o putere însufleţită, cu posibilităţi de a da naştere altor realităţi, a căror cauză determinantă e ea. După el economicul e izvorul vieţii sociale, spiritul naşte din materie, lumina din întunerec, răul din bine, libertatea din necesitate etc.

In această combinare rezidă cele mai mari contraziceri ale comunismului. Materia nu e conştientă de sine. Ea nu poate fi în acelaş timp subiect şi obiect de cunoaştere. Nici nu se poate schimba la voia ei, omul e cel ce-i dă diferite forme de întrebuinţare. După această teorie omul e înlocuit cu colectivul, rugăciunea cu tractorul, psihologia cu fiziologia.

Direct opusă acestei concepţii e învăţătura bisericii creştine. Ea nu desconsideră importanţa factorului economic din viaţă, nici nu neagă realitatea materiei. Dar mai presus de această realitate e realitatea spirituală. Greşala cea mare a comunismului constă în această răsturnare a ierarhiei valorilor.

E adevărat că factorul economic are un rol însemnat în viaţa socială. El influenţează uneori pe cei cu o personalitate puternică mai puţin, pe cei lipsiţi de această energie spirituală mai mult. Dar nimeni nu va putea spune că armonia din sânul unei familii bunăoară e determinată de pereţii casei în care locueşte. Nici chiar de bogăţia decorului, care ar împodobi acei pereţi. Ci armonia din familie ca şi cea socială sânt determinate în primul rând de factorul spiritual. Creştinismul învaţă că elementul permanent în lume nu e materia, sau factorul economic, ci numai bazele spirituale ale vieţii sânt veşnice. Factorul economic e subordonat spiritualului. El nu poate fi un scop în sine, e numai un mijloc. Scopul vieţii rămâne tot în împărăţia sufletului. Creştinismul susţine că realitatea vieţii economice succede realităţii vieţii spirituale" (N. Berdiaev: Christianisme et la lutte des classes, pg. 87).

Deaceea nici criza prin care trece omenirea nu e numai o criză economico-financiară. Ci e o criză mult mai profundă. E criza unei omeniri, care a alungat pe Dumnezeu din viaţă. Precum şi toate încercările de-a ieşi din această criză, prin surogate economico-financiare, rămân neputincioase. Economia există pentru om, nu omul pentru economie. Ea e determinată de viaţa religioasă, pentrucă nu poţi avea un echilibru drept în societate, până nu ai omul ca fiinţă integrală.

II. Dacă concepţia materialistă e corpul comunismului, sufletul lui e ateismul. Ea e cea de a doua ispită. „Socialismul, zice Dostoievschi, nu e numai o problemă muncitorească, sau ceeace s'ar numi a celeia de a patra clasă, ci e înainte de toate problema ateismului.

„El e turnul Babel, ridicat fără Dumnezeu, nu pentru a se înălţa dela pământ la cer, ci de a coborâ cerul la pământ" (N. Berdiaev: L'esprit de Dostoievschi, pg. 160). Ceeace se întâmplă în Rusia şi în Europa peste tot, nu are caracterul unei lupte între capital şi muncă, între burghezie şi proletariat. Acestea sânt numai fragmente din marea luptă dintre spirit şi materie, dintre Hristos şi Anticrist (I. G. Savin: Bolşevism şi creştinism, vezi „Calendarul", Iulie 1932).

Marx era adept al teoriei lui A. Comte, care spunea că omenirea în desvoltarea ei istorică trece prin trei faze, corespunzătoare celor trei vârste ale unui om; cea religioasă care corespunde copilăriei; cea metafizică corespunzătoare adolescenţei, şi cea ştiinţifică care apare în epoca maturităţii. Comunismul vrea să realizeze faza ştiinţifică. Această teorie e profund greşită. După ea ar însemna ca un om sau un popor cu cât e mai cult să fie mai necredincios. Istoria popoarelor de azi, ca şi viaţa oamenilor de ştiinţă, dovedesc contrarul. Poporul englez e unul drntre cele mai culte, cu toate acestea face parte dintre cele mai credincioase popoare. Sau ce vom zice de credinţa unui Kepler, Pascal sau Newton? Vom nega valoarea lor de promotori ai ştiinţei, din cauza credinţii lor? Evident nu.

Punctul central al programului comunist e atitudinea antireligioasă (Vezi Arseniev: „Bolschevismus und Religion" p. 437). Fără acest program el nu poate exista. Revista „Ateul în uzină" din 1923 pune drept cuvinte de program: „Am terminat cu ţarii pământului, acum îi vom dărâma pe cei ai cerului" (G. Goyau: Dieu chez les Soviets p. 172). Biserica e socotită caverna unde se păstrează „opium". Ea trebue nimicită. „Trebue răsturnată dinastia cerului... pe principalii zei trebue să-i aducem responsabili în faţa tribunalului proletarilor", glăsueşte Bouharin în numărul I al ziarului „Ateul" (Conf. G. Goyau, idem pg. 161). Intre instituţiile cari trebue „lichidate" biserica şi familia sânt primele, iar şcoala trebue reformată. [Sfârşitul urmează].

minat. Soborul impune şi entuziasmează, predica adânc simţită pătrunde şi încălzeşte inima, conferinţele bine studiate luminează mintea ascultătorilor. Astfel hrăniţi credincioşii la un cerc religios ei au din această merinde spirituală, multă vreme, hrană sufletească, putând înfrunta cu bărbăţie feluritele ispite ce s'ar ivì în calea lor.

In sluiba acestui sfânt ideal, preoţimea din Cercul *Dumbrăveni*, protopopiatul Târnava mare, a ţinut o misiune în comuna Biertan.

Prezenţi au fost: P. C. Protopop I. Dragolea, C. Preoţi: N. Gheaja din Biertan, Gr. Suciu-Şaroşul, I. Filip, Copşa mare, Chirion Păcurariu-Richişul şi I. Cantor-Dupuşul.

Dimineaţa la ora 9 preoţii prezenţi în sobor au slujit Utrenia şi Sf. Liturghie, răspunsurile fiind date de corul societăţii „Sfântul Gheorghe" din parohie, sub iscusita conducere a dlui Ilarie Racoţi, dir. şcolar. A predicat P. C. protopop *I. Dragolea*. P. C. Sa desprinde din evangelia zilei a slăbănogului, învăţături edificatoare pentru viaţa oricărui creştin.

După masă acelaş sobor de preoţi a slujit vecernia, urmată de sfinţirea apei. A conferenţiat Pr. *I. Cantor* despre „Ortodoxia putere de mântuire pentru creştini şi pentru români", Sf. Sa după ce adevereşte superioritatea învăţăturii Mântuitorului Hristos aşa cum o propovedueşte ortodoxia faţă de tot ce a produs mintea omenească dela început până astăzi, scoate în evidenţă puterea de mântuire a ortodoxiei pentru orce creştin. Cât priveşte neamul românesc, conferenţiarul dovedeşte, că ortodoxia pentru acest neam n'a fost numai o putere de mântuire sufletească, ci ea a conservat fiinţa etnică a acestui neam în decursul istoriei lui sbuciumate.

La sfârşit P. C. protopop îndeamnă credincioşii să urmeze totdeauna învăţăturile bisericii dreptmăritoare.

In numele credincioşilor a vorbit Păr. *N. Gheaja*, mulţumind tuturor.

La ora 4 p. m. s'a ţinut conferinţa intimă la of. parohial. S'au luat în discuţie lucrările prezentate, taina sf. botez, precum şi alte probleme care interesează viaţa noastră bisericească. Se fixează proximul cerc misionar la 24 August, la Copşa mare. *I. C.*

*

„V. Oniţiu, un educator". — Dl director al liceului din Sighişoara *H. Teculescu*, sub titlul de mai sus, a dat la lumină un volum de aproape 400 pagini, ce conţine viaţa şi activitatea lui V. Oniţiu. Este un prinos de recunoştinţă adus memoriei marelui dascăl braşovean „a cărui viaţă a fost o adevărată luptă pentru dovedirea bucuriilor muncii". Intr'un stil limpede şi plin de imagini, autorul cărţii pomenite, a reuşit să ne prezinte figura marelui educator şi a neînfricatului luptător al cauzei naţionale, care a fost V. Oniţiu. Ca director al liceului de frumoase tradiţii româneşti şi creştineşti „Andrei Şaguna", funcţiune pe care a îndeplinit-o cu cinste dela anul 1894 până la sfârşitul vieţii sale, întâmplată în anul 1915, V. Oniţiu a fost un îndrumător al tinerelor generaţii, un adevărat educator, însufleţit numai de idealuri neperitoare, spre care îndrepta sufletele elevilor săi. Activitatea sa nu s'a mărginit numai la catedră, ci s'a extins şi în viaţa publică şi culturală a poporului braşovean, pentru îndrumarea căruia a muncit toată viaţa sa.

Toate aceste bogate realizări sânt luminos expuse în volumul pomenit al dlui H. Teculescu.

Fie ca viaţa lui V. Oniţiu să servească drept pildă pentru educatorii timpului de azi. — *D. P.*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

AVIZ

„HRISTOS ÎN ŞCOALĂ" volumul I, ediţia a doua

„Hristos în şcoală" I, manualul catehetului ortodox pentru şcoala primară, care s'a epuizat la abia câteva luni după prima apariţie din 1934, a ieşit acum într'o ediţie nouă. Lucrarea este revizuită şi complectată de autorul ei — părintele diacon D. CĂLUGĂR — şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Cartea are 536+VIII pg., este legată în pânză şi costă 220 Lei.

CONSILIUL ARHIEPISCOPESC

La început de an şcolar

Se începe un nou an de muncă şcolară, un nou an de griji pentru părinţii cu copii de şcoală.

Problema educaţiei este una din cele mai de căpetenie în viaţa noastră socială.

Soliditatea temeliei pe care o clădeşte educaţia primită în şcoală şi în familie, atârnă în primul rând dela educaţia religioasă: ea trebue să stea pe primul plan.

Sufletul copilului, pe care, ca educator ai să-l formezi, e ca sămânţa care închide în sine toate potenţele de desvoltare. Ca aceste potenţe, în stare latentă, să iasă la lumină, se cere mediu curat şi sănătos. Acest mediu îl formează familia, şcoala şi Biserica.

In şcoală şi în Biserică se lucrează mult în acest senz, — dar într'un mediu viciat, ca cel de azi, nu se poate creşte un tineret cu suflet sănătos, după-cum într'un pământ necultivat şi sălbatec nu cresc decât spini şi buruieni.

Şcoala de azi dă tineretului nostru mai mult cunoştinţe seci, care nu vizează idealul unei vieţi spirituale a vieţii celei veşnice. Principala preocupare, care este generală azi, e mania *sporturilor*.

De fapt, sportul a devenit o adevărată obsesie a societăţii, nu numai a tineretului şcolar. Această obsesie e cultivată de presa zilnică, e promovată în şcoală şi este încurajată de autorităţile noastre de conducere.

Sportul este aproape principala ocupaţie şi unica podoabă a tineretului nostru.

In şcoala primară programa este încărcată mai mult cu ore de educaţie fizică, străjerie, cercetăşie, lucru manual etc. Aşa că elevului şi învăţătorului prea puţin timp le rămâne pentru pregătirea celorlalte obiecte.

Pregătirile pentru sărbătorile naţionale, ca: 1 Decemvrie, 24 Ianuar, 10 Mai, Ziua Eroilor, 8 Iunie etc., cer muncă de săptămâni întregi. In această vreme nu poţi face nimic cu elevii. Au început să constate acest neajuns înseşi autorităţile şcolare.

In asemenea condiţii în care trăeşte copilul, nu mai poate fi vorba de o promovare a curăţeniei morale sau de o formare puternică a caracterului. Cu asemenea sistem de educaţie poţi creşte atleţi, oameni cari ştiu să lovească bine pe adversar, dar nu apostoli, nu oameni integri pe cari îi reclamă ziua de azi şi cu atât mai mult cea de mâne.

E vremea ca aceste aberaţii să înceteze şi tineretul să fie îndrumat pe calea adevărată a culturii şi a spiritualităţii.

Rolul nefast în educaţia aceasta îl au cărţile şi publicaţiile cu detectivi, bandiţi şi criminali pe care le ceteşte tineretul necontrolat.

Sântem în pragul noului an şcolar. Incep aceleaşi şcoale, cu aceleaşi metode, cu aceleaşi programe, cu aceiaşi copii, cu aceleaşi moravuri...

Rolul cel mai greu ăcì este al *preotului catihet*. El are să înceapă să purifice viaţa şcolară şi cea socială. Să înceapă şcoala cea adevărată, şcoala cea mare a neamului...

Pr. T. Moşic

Adunare generală

Capitala Banatului, *Timişoara*, este în ajunul unor mari festivităţi culturale: „Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român" (Astra) îş ţine adunarea generală anuală în acest frumos oraş, în 11—12 Septemvrie 1937.

Direcţiunea Generală C. F. R. a aprobat participanţilor la această adunare generală o reducere de 50% din taxele tarifului pentru tren de persoane la clasele I, II, III, urmând ca suplimentul la trenurile rapide şi accelerate să fie plătit integral, atât la ducere, cât şi la înapoiere.

Participanţii vor putea călători la Timişoara *cu bilet întreg*, luat la staţia de plecare, şi se vor înapoia cu acelaş bilet, având viza staţiei Timişoara, şi în baza unui certificat de călătorie, ce se va elibera de către biroul de încartiruire al „Astrei" din Timişoara, fiind valabil acest certificat dela 11—15 Septemvrie şi numai pentru biletele care *nu au fost vândute de staţia de plecare înainte de 9 Septemvrie 1937, sau după data de 13 Septemvrie 1937*.

Fără acest certificat reîntoarcerea nu se poate face în mod gratuit. Intreruperile călătoriei nu sânt admise.

INFORMAŢIUNI

Când se va întruni Sf. Sinod? La întrebarea I. P. Sf. Patriarh Miron cu privire la convocarea Sf. Sinod pentru a îndeplini cele de lipsă în legătură cu hirotonirea nou numitului Episcop al armatei, Arhim. Partenie Ciopron, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, care a sosit la Sibiu încă din 9 August, a răspuns că e de părerea ca Sf. Sinod să fie convocat *cât mai neîntârziat*, pentru ca chestiunile care depind de Episcopul armatei să nu sufere nici o întârziere în rezolvirea lor.

Earăş un trimis al papei! Ziare din capitală anunţă că Vaticanul, — încântat pe semne de primirea entuziastă cu care a tost întâmpinat turneul nunţiului dela Bucureşti, Andrei Casullo, în ţara noastră mult răbdătoare, — va trimite acum, în Septemvrie, ca legat al papei pe cardinalul *Tisserant* să viziteze ţările din orientul european, între ele şi România... Eată o nouă vizită din cele mai indezirabile.

S'a deschis un credit extraordinar special, pe seama ministerului cultelor şi artelor, în sumă de Lei 110.391.719, spre a se achita Casei generale de pensiuni noimea acordată tuturor funcţionarilor publici, în baza legii, pentru stabilirea salariilor de bază bugetare şi modificarea unor articole din legea generală de pensiuni, din 1929, la care au dreptul funcţionarii eclesiastici (clerici şi civili) ai mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş şi ai mitropoliei române-unite din Blaj, în scopul de a se completa reţinerile de 10 la sută, cuvenite Casei generale de pensiuni, pe intervalul 1 Ianuar 1930 - 31 Martie 1937, dela aceşti funcţionari, care prin legea din 30 Martie a. c. au fost încadraţi în legea generală de pensiuni.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Septemvrie 1937, va predica părintele *Iacob Bozocea*.

Dr. ITTU

medic univ.

s'a reîntors din străinătate. Consultă zilnic în Sibiu, strada Regina Maria Nr. 36. Raze X-Röntgen, Ultraviolete, Diatermie, Electrizări, Hidroterapie. Tel. 280. (19) 1 3

Asociaţia Clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

Anunţ de licitaţie

Pentru terminarea lucrărilor de construcţie la „Căminul preoţesc" din Bazna se publică concurs de licitaţie cu data de *30 Septemvrie 1937*. Se vor executa lucrările de tencueli, tâmplărie şi pentru mobilier, trepţi din beton şi piatră artificială, lucrări de instalaţie de gaz metan şi canal.

Se pot înainta oferte pentru anumite lucrări.

Planul, condiţiunile şi caietul de sarcini se pot vedea la oficiile protopopeşti ortodoxe române din Mediaş şi Sibiu.

Comitetul

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (18) 2—10

Oficiul parohial ortodox-român Ghijasa de jos

Nr. 60—1937 (52) 2—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Ghijasa de jos, protopopiatul Agnita, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu oferte închise edificarea casei parohiale pe ziua de **14 Septemvrie 1937,** ora 2 d. m. conform planului şi devizului aprobat de Prea Ven. uonsiliu Arhiepiscopesc Nr. 7464 din 27 lulie 1937.

Planul, devizul şi condiţiile se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care are mai multă încredere.

Ghijasa de jos, la 21 August 1937.

Oficiul parohial:
Vasile Cheşcu
adm. paroh.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 12 Septemvrie 1937 — Nr. 37

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

La începutul anului în Academia teologică „Andreiană"

Prea Cucernici Părinți,
Onorat public,
Iubiți studenți!

Cu ajutorul bunului Dumnezeu ne vedem în pragul unui nou an școlar. Spre deosebire de anii trecuți începem acum mai de vreme. E necesar ca voi iubiți studenți cari vă pregătiți pentru cea mai importantă, dar și cea mai grea misiune, pentru preoție, să stați mai mult în tovărășia preocupărilor de ordin duhovnicesc și sub lucrarea de modelare a chipului vostru sufletesc după chipul Aceluia pe care aveți să-L arătați oamenilor.

Căci preoția nu poate fi numai slujba de-a citi odată pe săptămână Liturghia și de vreo două ori molitvele necesare. Ea trebue să devină, mai mult decât oricare altă ocupație, o *calitate* a sufletului, întrețesută intim cu toată ființa ta, așa încât să nu mai poți face nici o separație, nici o distincție între tine și ea, să nu mai poți demisiona nici măcar pentru cât de scurt timp din ea.

Să fi preot așa de neîntrerupt, de natural și de deschis precum ești om cult sau precum ești român b. o. Să fii în mod manifest, reliefat și curajos, *altfel* decum sunt ceilalți oameni. Căci numai așa suntem de folos societății sub raportul religios. Dacă nu ne-am câștigat această *calitate specifică* de preot, suntem în tot timpul cât nu cetim Liturghia, oameni întru totul una cu ei. Și atunci nu mai putem fi de nici un folos deosebit societății. Putem fi de folos oamenilor atunci sub raportul economic, sau politic, sau cultural. Dar toate acestea le pot face, mai ales azi, foarte mulți. Dar cine să împlinească între oameni atunci funcția de înduhovnicire, de legare a lor cu Dumnezeu, de contrabalansare a forțelor laiciste cari țin pe om alipit de pământ și de pasiunile interlumești?

Dacă împlinim numai funcția de factor economic, sau politic sau cultural, ne-am confundat și noi in hoc saeculo, am devenit un fel de sare stricată care nu e în stare să ferească de nestricăciune bucatele pentru cari există.

Preotul trebue să fie în mijlocul societății în tot timpul și prin forța de fiecare clipă care iradiază din el, un amintitor al lui Dumnezeu, al reversului celalalt al realității. El are să cuprindă în sine atâta putere, în mijlocul satului, sau al orașului, încât să țină cumpănă cu toată greutatea care trage lumea în jos, cu toate patimile și preocupările orientate spre pământ, spre trup și spre fructele și bucuriile ce izvorăsc din ele. Dacă lipsește în cursul săptămânii acest contrapond, dacă se deplasează și preotul în cumpăna cu patimi și preocupări lumești, va mai fi el în stare să ridice toată această povară în Dumineca ce urmează prin Liturghia pe care o cetește și printr'o predică poate nepregătită și lipsită de calitatea religioasă?

Preotul trebue să fie un radiator religios de mare și continuă forță, un focar care să lumineze și să încălzească fără întrerupere cu cuvântul despre Dumnezeu, cu descrierea puterii, iubirii, dar și a mâniei Lui, o lume care repede îngheață sub suflarea rece a egoismului, a sgârceniei, a lăcomiei, a poftelor, a nepăsării față de Dumnezeă, de aproapele, de ideal.

Să fim conștienți că numai Dumnezeu și mai ales prin noi preoții poate salva societatea și neamul din crizele morale de astăzi și-i poate aduce zile de viitor strălucit. Dar iarăși să fim în clar că Dumnezeu se poate servì de noi numai activând noi prin forța religioasă, singura în stare să însănătoșeze real și durabil sufletul omenesc.

Oricât ar fi oamenii de astăzi de înstrăinați de Dumrezeu, ei ne vreau preoți în înțelesul deplin al cuvântului. Atunci îi putem câștiga. Ei așteaptă dela noi ceva ce nu le poate da nimeni, și când le dăm aceasta sufletele lor se încălzesc.

Această calitate intrinsecă și permanentă de preot să v'o câștigați cât veți sta aici, iubiți studenți. Știu că e greu lucrul acesta pe care vi-l cer. Natura omenească se lasă așa de ușor dusă spre tot felul de chemări ale lumii acesteia și numai cu mari sforțări impuse de o voință tenace, de o disciplină susținută, poate fi reținută continuu în preocăpări îndreptate spre Dumnezeu și într'o trăire din care să lipsească tot ce-i patimă, poftă și ușurătate. Omul încearcă ușor tresăriri și înfiorări religioase și idealiste mai ales sub dogoarea unui cuvânt spus cu convingere. Dar se menține foarte greu pe o linie înaltă de preocupări și atitudini religioase. Infiorările sunt roduri ale sentimentului cari se manifestă fără nici o colaborare din partea noastră. Menținerea continuă pe o linie înaltă e opera voinții și a unor sforțări eroice. Ceea ce e mai greu. Dar Dumnezeu ne cere și colaborarea voinții la îmbunătățirea noastră. Fără voință, adecă fără noi propriu zis, nu se poate face nimic mare în favorul nostru sufletesc.

De aceea vă recomand, iubiți studenți, să nu lăsați pregătirea voastră numai la voia întâmplării, sau la grija impresiilor ce vi le vor produce cursurile și îndemnurile profesorilor voștri, ci să vă încordați voința să urmați îndemnurile ce vi se dau.

Faceți în deosebi lectură religioasă pentru edificarea sufletului. Citiți din *Viețile Sfinților* și ai marilor eroi ai creștinătății. Dar mai mult de cât toate, citiți *Sfânta Scriptură*. Citiți zilnic din ea și sorbiți-i conținutul cu evlavie pentru a putea izvorâ cu timpul cuvântul ei din voi. Sfânta Scriptură trebue s'o cunoașteți așa de perfect și să vă fie așa de dragă, cum îi este copilului la sfârșitul anului abecedarul sau gospodarului, care nu citește alte cărți, Calendarul de pe masă.

Cred mult în virtuțile Sfintei Scripturi de-a crea în suflet acea calitate de preot de care v'am vorbit.

Academia noastră are fericirea să constate că e cercetată tot mai mult și de tineri de alt neam și de alte confesiuni creștine. Fără să ne mândrim, credem că putem citì din acest fapt bunul nume de care se bucură ea departe peste marginile orașului nostru. In anul acesta școlar avem între noi doi studenți englezi. Le dorim să se simtă bine în mijlocul nostru și să cunoască teologia și viața noastră bisericească care și este scopul venirii lor între noi. Din legăturile acestea numai profita poate, atât Biserica noastră care are ocazie să cunoască felul cum activează creștinismul la un popor cult, celebru pentru destoinicia lui practică, cât și Biserica anglicană dornică să se articuleze deplin pe temelia credinții vechi și adevărate, așa cum a păstrat-o neștirbită sfânta Biserică ortodoxă.

Mulțumesc I. P. S. Sale pentru grija ce-o poartă cu părintească iubire Școalei noastre, pentru sfaturile, îndrumările și ajutoarele de cari ne împărtășește fără încetare împreună cu P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Mulțumind și onoratului public care a onorat cu prezența sa momentul acest de început al activității noastre, pornim cu Dumnezeu la lucru în anul academic 1937—38.

Dr. D. STĂNILOAE

---

* FOIȘOARA *

Ispita și minciuna comunismului

Pr. **Vasile Coman**

(Sfârșit)

In executarea acestui program se desprind două atitudini. Cea a minimaliștilor, cari manifestau numai o indiferență față de religie. După ei religia e o „afacere privată". Această atitudine minimalistă o găsim în atitudinea multor state față de biserică. Minimaliștii, sânt toți aceia, cari socotesc rostul bisericii în viața popoarelor încheiat. De aici e numai un pas până la lupta fățișă contra bisericii. Ea e preludiul maximalismului, care socotește religia ca un „narcotic" (Vezi: Misionarul 1931, pg. 173). Din o asemenea concepție e firească și toată prigoana contra bisericii și a slujitorilor ei.

Se pune însă întrebarea? Cum de a putut comunismul să ispitească cu minciuna antireligioasă pe cel mai credincios popor, — căci așa erau socotiți rușii? Cum a reușit el să desrădăcineze un popor de 160 milioane, din credința lui și să-l ademenească cu asemenea rațiuni de trai? Cum de poporul rus, cunoscut ca poporul „purtător de Dumnezeu", a ajuns să îmbrățișeze cu atâta entuziasm ispita ateismului comunist? Cauzele sânt mult mai profunde. Ele zac în primul rând în natura sufletului rusesc, în adâncimile căruia s'au produs frământări mari în istorie; precum și în împrejurările istorice în care i s'a îmbiat această ispită. Acest popor a rămas totdeauna inadaptabil la încercările de europenizare. In conștiința lui era vie ideea mesianică. Această idee a exploatat-o însuși Marx. Faptele istorice au alimentat-o în mod crescând. Prin căderea imperiului bizantin, ortodoxia și-a găsit refugiu în Rusia. Poporul rus se socotea singurul adevărat credincios. Călugărul Filoteiu exprimase această convingere prin cuvintele: „Moscova e a treia Romă". Și iată că, în loc de a treia Romă, a apărut a treia Internațională.

Timpul crizei religioase din veacul al XVII, pe vremea rascolului poporul a început a urâ ierarhia din cauza reformei cultului. Era primul semn de încolțire a nihilismului. Incercarea de europenizare a lui Petru cel Mare a răscolit și mai mult acest element negativ în sufletul lui. Veacul al XIX, prin anarhismul lui a desorientat complet acest popor. Deoparte era pătura cultă „inteligentă" capitalistă și spoliatoare, care nu avea nici o legătură cu realitățile mizere în cari se sbătea poporul. Desechilibrul produs de capitalism pe deoparte, luxul din anturajul curții lui Nicolae I, privit de popor ca „anticrist", au sporit înclinația poporului spre socialism. Originea ateismului militant în Rusia, nu se datorește conflictului dintre religie și științele naturale, ca în occident. Ci e întemeiat pe motive sociale și morale. Conflictul e între creștinism și adevărul social, susținerea fățișă din partea creștinilor a nedreptății sociale. Acestea au rănit mult sufletul poporului rus (Probleme du comunisme pg. 76 sq.). Ele au concurat în așa fel încât ispita comunismului a prins rădăcini. Marx a știut folosì toate aceste împrejurări. El prezenta doctrina lui ca o altă religie, care aduce fericirea pe pământ. Vrăjit de această iluzie poporul a îmbrățișat-o cu entuziasm, renunțând la toate credințele lui vechi. Tot misticismul și fanatismul său l-a pus în slujba altor zei. Au schimbat doar altarele și divinitatea. Aceluiaș popor, care aștepta altădată „fericirea pe care o făgăduia preotul învăluit în nori de tămâie, acum li s'a făgăduit pe pământ cerul și cred mereu" (Vezi: Universul, 11 Febr. 1937. Art. citat).

III. O altă promisiune, care a sedus mult și a facilitat lățirea comunismului, e promisiunea realizării fericirii depline aici pe pământ, promisiunea unei egalități sociale perfecte, a unei nivelări depline a tuturor deosebirilor dintre oameni. Fericirea deplină pe care creștinii o așteaptă în viața viitoare, comuniștii au promis că o aduc pe pământ. Au înșelat poporul că vor croì

Clerului şi dreptcredincioşilor creştini din eparhia Maramureşului

I. P. Sf. *Visarion*, mitropolit al Bucovinei, Hotinului şi Maramureşului, arhiepiscop al Cernăuţilor, trimite clerului şi poporului dreptmăritor din noua eparhie a Maramureşului o **Scrisoare pastorală,** dintre cele mai frumoase, plină de adevăr şi de sănătoasă judecată, arătând: *care trebue să fie menirea vlădiciei noastre dela Sighet.*

Şi începe Scrisoarea pastorală aşa:

Scriem vouă, tuturor, că sosind vremea împlinirii dorinţei arătate în nenumărate rânduri de clerul şi poporul dreptcredincios din ţinutul Maramureşului, Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române a aprobat, iar înaltul guvern a dat legea, prin care, cu începere dela 1 Iulie 1937, s'a înfiinţat episcopia ortodoxă a Maramureşului, cu reşedinţa în oraşul Sighet, legată de Mitropolia vecină a Bucovinei şi Hotinului, sub supravegherea căreia trec toate mănăstirile, bisericile şi întreg poporul dreptcredincios din protopopiatele: Sighet, Baia-Mare şi Satu-Mare, — lege sancţionată şi de M. Sa Regele prin înaltul decret Nr. 2971 publicat în Monitorul Of. Nr. 194 din 24 August 1937.

Se aduc apoi cu smerenie mulţumiri bunului Dumnezeu, se arată M. Sale Regelui şi Augustei dinastii române omagiu de iubire şi devotament, ear Sfântului Sinod şi înaltului guvern, adânca mulţumire şi recunoştinţă, pentrucă luând aminte la glasul vlădicilor Ardealului, a clerului şi poporului din ţinuturile Sighetului, Baia-Mare şi Satului-Mare, au înfiinţat noua episcopie, sub ocrotirea căreia se vor desfăşura pe viitor în această margine de ţară virtuţile strămoşeşti: **Credinţa în Dumnezeu şi dragostea de Ţară şi Tron,** într'o mai largă măsură decât până acum.

Pastorala urmează:

Românii maramureşeni, încă din vremea lui Bogdan şi Dragoş-Vodă, care scoborând din ţinutul Maramureşului a înfiinţat ţara Moldovei, aveau lângă Sighet, la Peri (astăzi în Cehoslovacia) o mănăstire cu hramul Sf. Mihail, al cărei egumen îndeplinea şi îndatoririle de vlădică, nefiind pe atunci pentru dânşii un episcop la îndemână, iar pe urmă au fost cârmuiţi veacuri dearândul de vlădicii Ardealului, dar din locuri prea depărtate de Maramureş.

Acum se reînfiinţează episcopia Maramureşului, pe temeiul unui trecut istoric de veacuri, ca să îndeplinească în zilele noastre, ceeace fosta episcopie istorică dela Peri, în împrejurările triste prin care au trecut locuitorii români din ţinutul Maramureşului, n'a putut înfăptui.

Vlădicii cari vor fi rânduiţi prin voia lui Dumnezeu, în această episcopie a Maramureşului şi vor locui în Sighet, vor să aducă în acest colţ de ţară, în cât mai deplină măsură, trezirea menită a păstra neştirbit unitatea etnică şi sufletească a românilor, ţinând aprinsă făclia ortodoxiei şi înlăturând orce destrămare sufletească sau rătăcire religioasă a vremurilor noastre. Incât poporul român, să se înfăţişeze lumii cât mai curând şi pentru vecie, un singur bloc puternic, cu o singură credinţă şi cu deplină stăpânire pe acest scump pământ al ţării noastre.

Iată, iubiţii noştri fii duhovniceşti — preoţi şi mireni — în puţine cuvinte, menirea nouii episcopii a Maramureşului, sub a cărei oblăduire, ocrotire şi îngrijire bisericească aţi trecut, după porunca Sfântului nostru Sinod din Bucureşti şi a legilor ţării, cu începere dela 1 Iulie 1937.

Sf. Sinod. — Membrii Sfântului Sinod sânt convocaţi în şedinţă extraordinară pentru ziua de Joi, 16 Septemvrie 1937.

Comunicat

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a comunica tinerilor, cari şi-au înaintat actele pentru a fi primiţi la Şcoala de cântăreţi a se prezenta la această şcoală în ziua de 30 Septemvrie, ora 8 a. m., cu toate celea necesare internatului *conform concursului publicat*, precum şi cu taxa de 4000 lei (3000 lei rata I de întreţinere şi 1000 pentru vioară şi cărţi).

Sibiu, 9 Septemvrie 1937.

Direcţiunea
Şcoalei de cântăreţi

Probleme-Recensii-Comentarii

G. M. Ivanov: *Roduri din câmpul evangheliei p. 139, Cluj, Tiparul tipografiei eparhiale ort. rom.;* 1937, Lei 45.

Bănuiam, încă dela plecarea din fruntea Academiei teologice, că P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, iscusitul mânuitor al condeiului şi cărturarul de seamă, nu va lăsa acest ogor drag nelucrat. Şi iată că credinţa noastră n'a fost înşelată. Abia după un an de păstorire, P. S. Sa a deschis brazda şi mai adânc, făcând începutul unei serii de cărţi, soră cu cele două dela Sibiu, la cari a ostenit cu mult zel.

Solul dela Cluj poartă titlul atât de sugestiv şi grăitor: „Cărţile Vieţii". In acest titlu P. P. Sa îşi mărturiseşte tot gândul şi toate nădejdile în sămânţa ce o trimite în lume. Cu adevărat grăitor, căci din toată cartea care se naşte din adâncirea Cărţilor sfinte şi a dumnezeeştilor lor învăţături, isvorăsc râuri de înălţătoare viaţă şi trăire spirituală. Şi nu o vieţuire pământească, ci viaţă duhovnicească.

Intr'o vreme când atâta scris militează pentru destrămarea vieţii sufleteşti, şi mai cu osebire în rândurile tineretului, când sânt zeci şi sute de colecţii de *Cărţi ale morţii*, cari ruinează sănătatea sufletească a neamului, cocolecţia „Cărţile vieţii" trebue salutată cu multă şi neprefăcută bucurie. Precum înainte vreme P. S. Sa a pus condeiul în mâna multor tineri talentaţi şi i-a îndemnat la scris, tot aşa acum dă prilejul ca scrisul bun şi înălţător „scăldat în baia credinţii, judecăţii şi simţirii religioase, şi în puritătii morale" — precum se mărturiseşte în prefaţă — să păşească mai uşor în lumea cititorilor, să frăgezească sufletul neamului.

E o veste bună pe care P. S. Sa o aduce din inima Ardealului tuturor mânuitorilor de condei, pătrunşi de duhul credinţii.

Primul volum din colecţia: „Cărţile Vieţii" e al dlui G. M. Ivanov, cunoscutul publicist dela „Ţara Noastră". In ea sunt strânse o seamă, din foiletoanele apărute în acest ziar, căruia dl G. M. Ivanov, i-a dat prin scrisul d-sale o puternică notă creştină şi naţională. Scrise cu duh şi talent, „Roduri din câmpul evangheliei", sunt menite să cimenteze în sufletul intelectualilor principiile unei concepţii spirituale ortodoxe, şi să ridice inimile spre sferele întâlnirii omului cu Dumnezeu. Cu toată apariţia lor la intervale de timp deosebit, totuşi strângerea lor într'un mănunchiu alcătueşte un sistem de propodeutică creştină, cu popasuri însemnate în acest drum al sublimării dela Adam cel vechiu la Adam cel nou.

Cartea are o înaltă ţinută intelectuală şi artistică şi formează un material bogat de gândire şi simţire creştinească.

Dorim din suflet colecţiei: „Cărţile Vieţii" sămănătură multă, îndelungată şi bogată în duh creştin, şi mai ales rod însutit în pământul încă înţelenit şi lipsit de asemenea sămânţă. Iar ostenitorilor întru acest lucru bun recunoştinţa tuturor sufletelor, care se doresc după Calea, Adevărul şi Viaţa.

Pr. *V. Coman.*

*

Misiuni pastorale. — Duminecă, 22 August c. s'a ţinut la Copşa-Mare şedinţa pastorală a preoţilor din cercul religios Dumbrăveni. Credincioşii noştri din această parohie n'au biserică. Slujbele se fac într'o casă şi totuşi, trăind câteva clipe în mijlocul acestei turme mici, ai impresia că în sufletele lor pulsează tăria credinţei ce mâna la martiraj pe creştinii veacurilor primare.

Desigur un locaş de închinăciune măreţ, frumos împodobit cu atmosfera lui de bună mireasmă duhovnicească, înalţă sufletul, îl face să se desprindă mai uşor de cele pământeşti şi'n concentrarea unei rugăciuni fierbinţi să intre în comuniune cu Tatăl ceresc. Lipsind aceste condiţii exterioare, atât de necesare ridicării noastre dela cele pământeşti la cele cereşti, dela cele vremelnice, la cele eterne, nu'nsemnează că sufletul este condamnat să orbecăiască în întunecile pierzătoare ale acestei vieţi. Sufletul, întărit de-o credinţă vie şi încălzit de focul dragostei lui Hristos, ştie că acolo unde sunt 2 sau 3 adunaţi în numele Domnului, acolo şi Mântuitorul este prezent mistic în mijlocul lor, umplând El, cu strălucirea lui dumnezeească, lipsurile trecătoare ale vieţii noastre pământeşti.

---

o viaţă nouă din care să fie scoasă afară suferinţa. Starea de profundă inegalitate dintre clase, ce a fost înainte de 1917 în Rusia, a determinat ca prima revoluţie să ia caracterul unei „lupte de clasă". In concepţia comunistă sânt două clase — exploatatori şi exploataţi, asupritori şi asupriţi sau burghezi şi proletari. Clasa e totul, societatea e o funcţie superioară a clasei, iar omul, personalitatea, o funcţie inferioară.

Deşi comunismul a început lupta contra capitalismului, el însuşi a devenit un capitalism, încă un „capitalism de stat". Şi capitalismul burghez, şi „capitalismul de stat" comunist au aceaşi meteahnă: distrug libertatea şi personalitatea omului.

Ideia egalităţii dintre oameni este un non-sens. Minciuna ei se observă în viaţa zilnică. Să nu privim decât la copiii unei familii. Sânt toţi dela aceiaşi părinţi, sânt fraţi şi totuşi câtă deosebire fizică, intelectuală şi chiar morală între ei. E atâta deosebire între oameni, cel puţin câtă multiplicitate şi diversitate întâlnim în natură.

Ideia unei egalităţi perfecte, care ar reduce omenirea la o massă fără formă, fără scop, a cărei valoare constă numai în cantitate, nu poate avea realitate. Comuniştii înşişi şi-au dat seama că aceasta e o minciună. Şi toată egalitatea pe care au reuşit ei să o facă, se reduce la dreptul muncitorului din fabrică de a zice conducătorului său „tovarăş". „Nu mai sânt în Rusia clase se înţelege, zice A. Gide. Dar sânt săraci. Sânt mulţi, mult prea mulţi. Câţiva dictatori poruncesc peste marea mulţime. Cu toată camaraderia, e ceva sfâşător între raporturile dintre oameni. Şi, firesţe, nu este aici vorba de raporturi între egali" (A. Gide: op. cit. pg. 63).

In gesturile lor deosebirea e şi mai pronunţată. Munţii şi văile se pot nivela, dar deosebirile naturale sufleteşti dintre oameni nu. Valoarea calitativă şi preţul absolut al personalităţii nu pot fi distruse. Din contră învăţătura creştină dă omului o valoare preponderantă. Omul ca personalitate are valoare superioară clasei. Precum materia nu e baza vieţii, tot aşa clasa nu e substanţa societăţii.

In societate nu există clase bune ori rele, cum ar fi proletariatul după vederile comuniştiior. Problema luptei dintre clase nu e numai economică ci e şi morală.

Deosebirile dintre clase nu se pot şterge prin teorii economice, ci trebue mai întâi îndulcite aspiraţiile de ordin sufletesc cari sânt între ele.

Aici comunismul pune o mare problemă bisericii şi slujitorilor ei: Problema raportului dintre biserică şi noua realitate socială, problema creştinismului în faţa realităţii sociale. Va rămânea biserica şi slujitorii ei străină de această frământare a vieţii? Sau va ancora adânc în mijlocul lor, şi va căuta să le îndulcească prin mijloacele ei harice? E adevărat că în istorie biserica a fost de multeori secularizată de alte probleme şi a dat uitării problemele sociale ale vremii.

Rolul bisericii în lume rămâne acelaşi care l-a luat Mântuitorul. El, deşi Dumnezeu fiind, s'a coborât deşertându-se şi făcându se om asemenea nouă întru toate, fără de păcat, ca să ne ridice pe noi din robia lui. Lucrarea Sa a avut un carecter divin uman. Acelaş este şi rolul bisericii în faţa problemei sociale. Ea e o instituţie divină prin originea şi mijloacele care le are la îndemână: Sf. taine. Dar ea e chemată să coboare în lucrarea omului pe pământ, să-l ridice şi să-l înobileze. Armonia socială nu se poate face cu forţa, cum o încearcă comunismul. Ci trebue ţinut seama de marele mister al libertăţii. In lupta dintre clase, ca şi dintre oameni, ea va trebui să îndulcească raporturile, prin afirmarea permanentă a singurului principiu de coheziune socială: iubirea creştină. Biserica e chemată să ne dea omul integru, sublimat, spiritualizat, singurul care poate aduce armonie în realitatea socială nouă. O biserică străină de realitatea socială e străină de menirea ei în lume. Fără a se tăvăli în noroiul patimilor sociale, biserica e chemată prin caracterul ei divin să afirme totdeauna pincipiul spiritual în viaţă, ca centru în jurul căruia gravitează toate celelalte probleme.

Slujitorii bisericii, în măsura în care ne identificăm cu această chemare, sântem un factor social de prima importanţă şi ne vom fi făcut „slujba deplin" în senzul evanghelic al cuvântului.

Preot **Vasile Coman**

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Viaţa bisericească în Rusia de astăzi

Publicăm, în şirurile ce urmează, descrierea vieţii religioase în Rusia sovietică, aşa cum o prezintă locuitorul unui mare oraş sovietic, care acum câteva luni a sosit în Europa:

Toate locaşurile sfinte: biserici, mănăstiri sânt sau distruse, sau transformate în muzee antireligioase. Au rămas numai bisericile dela suburbii.

In biserieile rămase intacte, serviciul divin se săvârşeşte toată ziua şi toată noaptea, fără întrerupere. In ajunul sărbătorilor şi al Duminecilor vecernia se slujeşte de trei ori ca să se dea posibilitate să asiste la sfânta slujbă toţi credincioşii cari vin la biserică în massă.

La ora 3 noaptea începe prima slujbă a sfintei liturghii, după terminarea căreia se slujeşte a doua şi apoi a treia.

Liturghiile, ca şi toate serviciile divine se slujesc strict după regulele stabilite de canoane, fără prescurtări. In corurile bisericeşti iau parte artişti dela operă, profesori universitari, medici, studenţi şi tineret. La biserică vin în mod regulat intelectuali, muncitori, ţărani cari vin la târg, elevi şi copii.

In timpul serviciului divin, în biserică domneşte cea mai perfectă linişte, iar credincioşii stau pătrunşi de un adânc sentiment de veneraţie. Preoţii slujesc cu multă însufleţire, spovedesc şi chiar acî, în biserică, învaţă cu copiii rugăciunile ortodoxe.

Locaş umil de închinăciune au credincioşii ortodocşi din Copşa-Mare, dar sufletul ce se'nalţă din el, e mare, e frumos. Ortodoxia noastră prinde rădăcini tot mai adânci aici la Copşa-Mare, entuziastul preot din loc veghează pururea, apărându-şi turma de lupii hrăpitori.

Cercul religios dela Copşa-Mare s'a desfăşurat cu adevărat într'o atmosferă duhovnicească înălţătoare.

Duminecă dimineaţa un impunător sobor de preoţi format din Prea C. protopop I. Dragolea, preoţii Gr. Suciu, Şaroşul, I. Muntean, Pelişor, Ch. I. Filip, Copşa-Mare, Chirion Păcurar, Richişul, I. Gligor, Aţel, şi I. Cantor, Dupuşul, a slujit Utrenia şi Sf. Liturghie, la sfârşitul căreia a predicat pr. Gr. Suciu, Sf. Sa stărue îndeosebi asupra credinţei în Domnul Hristos, credinţă care are putere să ne poarte deasupra valurilor furtunoase ale acestei vieţi, precum oarecând pe Petru pe valurile clocotitoare ale mării Tiberiadei. Lipsind sufletului această tărie, valurile se despart înghiţindu-ne în adâncurile lor întunecoase. A vorbit apoi păr. protopop, arătându-şi mulţumirea ce simte în mijlocul credincioşilor din această parohie, cari, deşi puţini la număr, sunt aşa de strânşi uniţi în jurul bisericii dreptmăritoare.

După masă la ora 2 acelaş sobor de preoţi a slujit vecernia urmată de sf. Maslu. A vorbit pr. Ch. Păcurar despre „*Ortodoxia putere de mântuire pentru creştini şi Români*". Sf. Sa în cuvinte alese arată că una este credinţa cea adevărată, precum unul este Dumnezeu adevărat. Una este biserica cea adevărată, păstrătoarea fidelă a acestei credinţe, precum unul este capul ei, Mântuitorul Hristos. Aceasta este biserica ortodoxă cu întreaga ei comoară de învăţături dumnezeeşti. Biserica ortodoxă naţională, ortodoxia localizează ceeace-i universal, nu viceversa, cum face catolicismul, a contribuit în largă măsură la înfăptuirea unităţii noastre naţionale. Tot aceeaşi ortodóxie va prezida şi la înfăptuirea unităţii spirituale a acestui neam românesc.

Incheind păr. protopop îndeamnă pe credincioşi să trăiască în ortodoxie, singura confesiune care a păstrat adevărul descoperit nealterat.

In numele credincioşilor a mulţumit tuturor pr. I. Filip din loc. In conferinţa ce a urmat, s'a fixat viitoarea şedinţă la Şaroşul şi se va ţinea la 19 Septemvrie.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, şedinţa s'a încheiat la ora 5 p. m., plecând fieştecare preot la ale sale, mulţumit în suflet de cele văzute şi simţite în mijlocul dreptcredincioşilor din Copşa-Mare. *Asistent.*

*

Cerc religios la Agârbici. — In 8 August 1937 preoţimea cercurilor religioase Şeica-mare şi Axente Sever şi-a ţinut conferinţa de vară în parohia Agârbici. La ora 8·30 fiind toţi preoţii ambelor cercuri prezenţi, în frunte cu P. C. protopop Ion Crăciun, s'a slujit într'o atmosferă de profundă evlavie sfânta utrenie şi sf. liturghie.

La priceasnă a predicat părintele *V. Cheşcu*, despre „Orbia trupească şi sufletească". Credincioşii au ascultat cu atenţie predica, căci părintele a ştiut să scoată în evidenţă în cuvinte calde şi cu dovezi din Sf. Scriptură şi din viaţa de toate zilele, că *este o mare nefericire a fi orb sufleteşte.*

Părintele a încheiat zicând: de este cineva orb sufleteşte, să alerge după Prea dulcele Mântuitor să-l roage cu căldură ca cei doi orbi trupeşte să-i vindece de orbia sufletului lor. Că având pe bunul Isus în casa şi familiile noastre, le avem pe toate.

La sfârşit s'a slujit în sobor parastasul pentru răposatul preot *Ambrozie* ear Prea Cuc. protopop a accentuat meritele decedatului şi a îndemnat pe credincioşii văduviţi de păstorul sufletesc să rămână lângă biserica strămoşească ce ne-a apărat de toate vicistudinele vremii.

După masă s'a slujit vecernia împreunată cu sfinţirea apei mici. După ce credincioşii au fost stropiţi cu aghiasmă, a vorbit frumos părintele *N. Bucur* din Boarta: „Despre foloasele venirii Mântuitorului în lume".

La ora 5 a urmat şedinţă intimă, cu sfaturi pastorale din partea P. C. protopop I. Crăciun.

Preoţimea s'a despărţit cu multă dragoste, mergând fiecare la vatra lui cu noi forţe să muncească ogorul încredinţat.

Un asistent.

*

Manifestaţie românească la Malnaş-Băi, jud. Treiscaune. — In seara zilei de *29 August*, o colonie şcolară a orfelinatului **„Dr. Zigura"**, din Municipiul Bucureşti, a dat o reuşită şezătoare străjerească, sub conducerea harnicului director *Alexandru Costache*, în staţiunea climaterică **Malnaş-Băi.**

Se afla de faţă întreaga elită românească a staţiunii.

La sfârşitul şezătoarei, dl Director Alexandru Costache, bun român şi bun creştin, face un călduros apel celor de faţă, ca să dea fiecare ceeace poate în scopul de a înfiinţa un fond, pentru clădirea *Bisericii ortodoxe române* din această staţiune climaterică.

Păr. Virgil Dancu, în cuvinte însufleţite, arată rolul avut Biserica în trecutul neamului românesc, rol care aici, în secuime, a ajuns până la sacrificiu.

S'a strâns un prim fond *de 4000 Lei*, în plus 2 icoane mari pentru Biserica cea nouă, în valoare de *14.000 Lei*, urmând ca celelalte ajutoare să se strângă dela Bucureşti prin şezători şi serbări şcolare.

Terenul pe care se va zidi Biserica, este cumpărat de primăria com. Malnaş-Băi pentru suma de 12.000 Lei.

Pr. *V. D.*

*

Idee bună, vrednică de imitat: Cursuri misionare în Iugoslavia. — In scop de a studia metodele de luptă împotriva *marxismului şi ateismului* din Iugoslavia, s'au deschis de curând, cu binecuvântarea autorităţilor superioare bisericeşti şi sub preşedinţia mitropolitului Anastasie, *cursurile misionare pentru combaterea ateismului şi marxismului*. Cursurile durează şase luni, având se pregătească necesarele cadre. Conferenţiari sânt invitaţi distinşi profesori în teologie, istorie şi sociologie.

Din *programa* cursurilor reţinem următoarele:

1. *Partea teoretică de teologie* — religia în viaţa omului: critica ateismului, materialismului, panteismului, şi deismului; religia şi ştiinţa; existenţa lui Dumnezeu; dovada existenţei dumnezeeşti: ontologică, cosmologică, teologică şi morală; criterii pentru determinarea adevăratei religii.

2. *Testamentul vechi.* — O privire ştiinţifică asupra bibliei; cercetarea ipotezelor de autoconcepere, fenomenelor naturale datele geologice şi paleontologice; gradul antichităţii neamului omenesc; studiul religios în legătură cu scriptele vechiului testament despre: talmudism, cabalism, alexandreism, terapeutica, saducheii, iudeii, mahometanii etc.

3. Studiul amănunţit asupra testamentului nou.

4. Studiul istoriei generale: imperiul roman şi naşterea creştinismului; victoria creştinismului în timpul lui Constantin cel mare şi înfiinţarea bisericii; ideia „cetăţii dumnezeeşti;" năvălirea barbarilor şi creştinizarea lor; biserica occidentală din Evul Mediu; statul şi biserica în Bizanţiu; creştinătatea şi cultura în Bizanţiu şi a. m. d.

5. Istoria creştinismului din Rusia pravoslavnică de odinioară.

6. Studiul sociologic asupra religiei şi ateismul contemporan; materialismul, desvoltarea şi falimentul lui din punct de vedere filosofic; naşterea şi falimentul socialismului; teoria şi practica comunismului; „democratismul" sovietic; societatea şi clasele sociale şi a. m. d.—

Partea finală se ocupă cu studiul practic şi desmiinţirea aberaţiilor principale, pe care se sprijină bezbojnicii şi materialiştii iudeo-comunişti în contra religiei, creştinismului, bisericii, culturei, naţionalismului şi datinelor unui stat creştin.

Sărbătoarea ortodoxiei în Odorhei

Cu voinţa Celui Atotputernic, cu arhiereasca binecuvântare şi îngrijire a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, ajutat de creştineasca lucrare a localnicilor, — cu aprobarea Inaltei stăpâniri a M. Sale Regelui Carol II al românilor, — s'a reînfiinţat pe ziua de 1 Iulie 1937 **Protopopiatul ortodox român al Odorheiului.**

Intâia conferinţă preoţească a reînviatului protopopiat al Odorheiului se ţine *Duminecă, în 12 Septemvrie 1937*, ca un istoric document al vredniciei ortodoxe române în acel oraş.

La sărbătorescul act se cuvine să participe cât mai mulţi buni credincioşi din apropiere şi depărtări.

După sfânta Liturghie, în capela dela prefectură, urmează o şedinţă festivă în sala liceului „Şt. O. Iosif", când se va face şi constituirea *FOR*-ului, secţia Odorhei.

Ministerul educaţiei naţionale anunţă şcoalelor şi părinţilor elevilor, că nu există îndatorire de a cumpăra manuale şcolare, echipamente sau rechizite, din *anumite* locuri. Astfel de cumpărături se pot face în mod *liber*. In caz de recomandări sau de presiuni de a cumpăra din anumite locuri, ministru va lua măsuri contra lor.

Deseori vezi cum un rugător plânge undeva în colţul bisericii, fiind cuprins de un tainic misticism.

Pentru ca să întri în biserică, e nevoe să vii cu cel puţin două ore înainte de începerea slujbei. Şi vin oamenii, ocupă locurile lor şi aşteaptă cu smerenie începerea slujbei.

Toate obiectele bisericeşti, ca diferite odoare, odăjdii, clopote etc. sânt de mult sechestrate şi vândute. In întreaga Rusie nu mai vezi în biserici icoane şi diferite alte obiecte, acoperite cu aur şi pietre preţioase. Odăjdiile, nu numai ale preoţilor, dar şi ale arhiereilor şi mitropoliţilor, sânt de multeori făcute din pânză simplă, iar diferite vase necesare la săvârşirea slujbei, se întrebuinţează din sticlă.

Se poate spune în general, că viaţa bisericească din Rusia de azi seamănă mult cu acea din primele secole ale creştinismului. Despre clerul ortodox se spune azi în Rusia, că el „slujeşte în plinătatea credinţii şi că, credinţa lui e de aur".

Arhiereii locuesc ca regulă în case particulare, unde ocupă de obicei o singură cameră. Arhipăstorii în cea mai mare parte sânt asceţi şi martiri, fără îndeplinirea misiunii lor. In schimb însă nici odată în Rusia, clerul ortodox, şi în special arhipăstorii nu s'au bucurat de atâta respect şi dragoste din partea poporului credincios, ca azi.

Arhipăstorii săvârşesc aproape zilnic slujbe religioase şi credincioşii singuri trimit după ei birjari sau automobile, unde acest lucru e cu putinţă.

Nu sânt rare cazurile, când arhipăstorii îndrăznesc să ia în faţa autorităţilor civile, apărarea bisericii şi a credincioşilor.

Preoţii în vârstă poartă păr iung şi antereu, ca şi înaintea revoluţiei. Preoţii mai tineri se îmbracă în haine preoţeşti, numai când vin la biserică, iar la slujbă vin îmbrăcaţi în civil. Mulţi din ei reuşesc să se angajeze ca funcţionari la diferite cooperative, depozite sau chiar se angajează ca simpli muncitori, fiind plătiţi cu ziua.

La Paşti şi alte sărbători mari, credincioşii aduc foarte multe flori cu care împodobesc bisericile.

Mişcarea, cunoscută sub denumirea de „Biserica vie" e pe cale să dispară, dar a pricinuit mult rău Bisericii.

In ultimul timp s'au înmulţit cazurile când părinţii îşi aduc copii în vârstă de 10 – 15 ani spre a-i boteza după ritul ortodox. Aceşti părinţi, amăgiţi la începutul revoluţiei de propaganda ateistă, şi-au înscris la început copiii ca atei; ulterior însă au venit la biserică şi împreună cu ei şi-au adus şi copiii lor spre a-i încreştina, botezându-i.

In zilele de sărbători uneori se botează în felul acesta până la 50 de oameni.

Credincinşii ţin foarte sever posturile; se slujesc Te-Deum-uri şi parastase.

Cu închiderea bisericilor, în diferite localităţi, ţăranii au început să vină în oraşe şi să viziteze aci slujbele religioase pentru a se împărtăşi sau a sluji câte un Te-Deum sau parastas...

Vremuri nouă

„Iată Domnul Dumnezeu vine cu putere şi braţul lui supune tot. Iată că preţul biruinţei lui este cu el şi rodul izbânzii merge înaintea lui. El va paşte turma sa ca un păstor şi cu braţul său o va aduna. Pe miei îi va purta la sânul său şi de cele ce alăptează se va griji".

(Isaia 40, 10, 11.)

Rareori, ca astăzi, se vorbeşte aşa de mult de *vremuri nouă*.

Şi curios: Oamenii cred, că schimbarea situaţiunilor şi relaţiunilor externe aduc o vreme nouă. Aceasta este o greşală fundamentală, care e aproape de nestârpit.

Un popor se prăbuşeşte de pe culmea bogăţiei în adâncul sărăciei, se dă o nouă constituţie şi o nouă ordine de apărare; politica internă şi raporturile cu celelalte popoare sufăr transformare. Toate acestea nu sânt, de sigur, de mică importanţă, totuşi sânt a se asemăna cu omul, care ocupă o casă nouă sau îmbracă o haină nouă. Dacă rămâne inima cea veche, rămân, în fond, omul şi viaţa sa, aşa cum au fost înainte.

Numai când Dumnezeu vine la oameni şi ei îl primesc, atunci vin vremuri nouă pentru ei!

Dumnezeu este Celce va veni deapurea. Atotputernic, plin de mărire şi bogat în har, El nu-şi încetează niciodată întrarea solemnă pe pământ prin Isus Hristos.

Era dimineaţa unei zile noui, când îngerii cântau: „Astăzi vouă s'a născut un Mântuitor..." (Luca, 2, 11). Când Mântuitorul a venit în faţa oamenilor cu chemarea: „Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi eu vă voiu odihni pe voi" (Mat. 11, 28). *Era solia unei lumi nouă.* Dintr'o mlaştină de fărădelegi a imperiului roman au pornit oameni la drum şi s'au străduit după curăţenia lui Isus; în lumea lipsei de iubire se aprinse focul unei iubiri sfinte: din credinţă mare s'au adus jertfe mari, cete de martiri au urcat calvarul Golgotei ca şi Isus Răstignitul. Venia un timp nou, pentrucă inimile au devenit noui!

E iarăşi vremea lui Dumnezeu! Nu auziţi pasul celui Atotputernic, înaintea căruia toate planurile omului sânt nimic? Nu vedeţi braţul său întins şi cumpăna dreptăţii în mâna sa? „Preţul biruinţei este cu el şi rodul izbânzii înaintea lui" (Isaia 40, 10).

Vrei să ceri preţul biruinţei după merit, răsplătirea după caracterul şi faptele tale?

Eu vreau să mă umilesc în faţa judecătorului etern; vreau să-l primesc la mine şi să mă aflu sub sentinţa sa şi să implor îndurarea sa.

Atunci se schimbă faţa sa; judecătorul devine *păstorul* şi *mântuitorul*. El adună şi poartă slăbiciunile; el conduce pe calea cea bună pe aceia, cari au apucat drumul pierzării.

Vedeţi, aşa se naşte vreme nouă în viaţa unui om, ca şi în viaţa unui popor, dacă intră Dumnezeu ca stăpân puternic şi păstor milostiv, dacă omul se deşteaptă din somnul indiferenţei şi demoralizării generale, când el învaţă să se roage pentru

Episcopia ortodoxă a Maramureşului şi adversarii săi

Intr'un articol mai lung al revistei bisericeşti *Viitorul*, dela 1 Septemvrie 1937, dl profesor I. Gh. Savin semnează următoarele rânduri, cu rost şi lămurit spuse:

Reînălţarea, aici, — în Maramureş — *a vechiului turn de chemare şi pază a credinţii străbune e marea faptă ce se desprinde din reînfiinţarea, în aceste părţi de graniţă, a vechei episcopii din Perii Maramureşului.*

Trebuiau însă, preîntâmpinaţi sau ocoliţi adversarii ei. Şi adversarii erau, în primul rând: **uniţii.** *Ei se credeau* **singurii** *şi sigurii stăpâni în Maramureş. Loc pentru a doua episcopie, cea ortodoxă, nu era. Prezenţa ei constituia pentru dânşii o* **provocare.** *Mai mult încă, după cum au şi spus-o prin «Unirea», organul de permanentă ură şi insultă la adresa bisericei băştinaşe a românismului,* **o crimă naţională.** *De nu s'ar fi lucrat repede şi de n'ar fi fost aproape luaţi prin surprindere, trezindu-se în faţa faptului împlinit, poate că ar fi făcut uz de toate armele «diplomatice» alĕ catolicismului spre a o împiedeca. Aşa, au trebuit să se resemnĕze, făcând doar constatarea, justă de altminteri că:* **înfiinţarea noii episcopii ortodoxe înseamnă desfiinţarea celei unite.**

Ceeace, între noi fie zis, nu va constituì, nici într'un caz, «o crimă naţională». Ba, din contră!

Aşa cum e constituită noua episcopie e gata să-şi înceapă lucrul. Ea nu e o episcopie făcută pentru nevoi administrative sau pentru ambiţii locale sau personale. E o **episcopie misionară.** *Ea trebue să salvezĕ acolo, neamul care ne piere, ros de cele două primejdii:* **dispariţia ca rassă, şi înstrăinarea ca credinţă.**

INFORMAŢIUNI

Distincţie. P. C. Sa Păr. Lt.-col. *Ion Dăncilă*, vrednicul confesor al garnizoanei Sibiu, a fost distins de I. P. S. Sa Patriarhul Miron cu crucea de iconom stravrofor. Il felicităm călduros pentru această binemeritată distincţie.

Comisiunea de organizare a episcopiei Maramureşului s'a alcătuit din următoarele persoane: Preşedinte *Dr. S. Stanca*, consilier eparhial dela Cluj; membri Pr. *Cornel Mager*, dela Oradea; protopopul *Mihai Muntean*, dela Sighet; protopopul *Alexe Lateş*, dela Baia-Mare; *Dr. I. Vasca*, reprezentantul mitropoliei; *D. Antal*, reprezentant al ministerului cultelor; *D. Ion Urdea* şi *Dr. Oprea* din Sighet. Comisiunea aceasta şi-a şi început lucrările.

Anul şcolar la Academia teologică „Andreiană" s'a deschis Duminecă în 5 Septemvrie a. c. Festivitatea s'a ţinut în Aula Academiei la ora 11, după sfânta Liturghie. In cadrul ei a vorbit Păr. rector *Dr. D. Stăniloae*, şi *Dr. G. Proca* în numele I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*. Corul studenţilor sub conducerea noului profesor de cântări, Petre Gherman, a executat mai multe bucăţi religioase. A participat un public ales.

Conferinţe. Părintele *Simeon Radu*, profesor la şcoala normală din I. G. Duca, învitat de Onor. subinspectoratul P. premilitare Odorhei, în 1 şi 4 Sept. a. c. a ţinut în localitate, două conferinţe de cultură generală şi educaţie socială, în faţa tineretului universitar din Bucureşti, concentrat în număr de peste 80 persoane, în tabăra de muncă şcolară, tratând subiectele: 1. Formarea voinţei. Perseverenţa; — 2. Purtarea faţă de oameni. Respectul datorat semenului nostru. Spiritul de dreptate. Respectul cuvântului dat şi-a obligaţiunilor contractate. — In toate a accentuat laturea practică şi s'au dat pilde, ca stimulente în viaţă. Pe lângă tineret, a luat parte şi public din loc, în frunte cu subinspect. P. P. dl Maior Ardeleanu. — *Cor.*

După activitate de 30 de ani. Membrii corului bisericesc bărbătesc al Reuniunii meseriaşilor români din *Sibiu* sărbătoresc Duminecă, în 12 c., 30 de ani de activitate, — executând cântările liturghice în sf. catedrală a mitropoliei şi ţinând parastas pentru membrii decedaţi şi preşedinţii Reuniunii. La ora 12 masa comună a coriştilor. — Publicul sibian este învitat să participe la creştinestile serbări de Duminecа, felicitând pe neobosiţii şi harnicii membri ai corului şi pe conducătorii lor însufleţiţi pentru tot ce contribue în folosul sfintei noastre biserici şi al credincioşilor ei.

Ziarul „Porunca Vremii" aduce ştirea că în comuna „Capul Piscului", jud. Muscel, două fete se aflau la adunatul fânului; după amează a început o ploaie mare cu trăsnete nesfârşite. Fetele făceau semnul sfintei cruci, la fiecare trăsnet. Un muncitor, care lucra şi el la fân, probabil adventist, râdea de fete că-şi făceau sf. cruce, spunând că par'că se apără de muşte. Când a terminat cuvântul acesta, cel ce râdea a fost trăsnit şi a murit.

O mare primejdie. După statisticele Direcţiei monopolului dela ministrul de finanţe, în România se consumă anual 400.000.000 litri de băutură spirtoasă. Socotiţi valoarea! Apoi gândiţi-vă la toată paguba materială. Şi dacă puteţi, calculaţi şi incalculabila pagubă morală. Puneţi în cumpănă toate relele ce decurg din această consumaţie de alcool şi comparaţi-le cu toate binefacerile ce s'ar revărsa peste ţara noastră, când aceste miliarde date pe gât, ar fi folosite cum trebue. Când acest rău imens va fi înlocuit printr'un bine tot atât de mare, abia atunci se poate vorbi despre un creştinism activ în ţara noastră.

Act de mulţămire. Subsemnatul paroh în Cernatu-Braşov, în numele enoriaşilor mei, aduc cele mai călduroase mulţumiri onoratei familii *Bucur Bunescu* din Bucureşti, strada Bărăţiei Nr. 2, care a dăruit pe seama bisericii noastre suma de *zece mii lei* în numerar, pentru terminarea învelitoarei cu tablă dela turnul bisericii nouă. Arătăm acest generos act de donaţie spre a fi exemplu de urmat pentru credincioşii de pretutindeni ai bisericii. — Pr. *Silvestru Garcea.*

Act de mulţumire. Cu ocazia sfinţirii iconostasului bisericii din *Motiş*, protopopiatul Mediaş, de către preotul localnic Victor Laurenţiu, la ale cărui străduinţe în decurs de 5 luni de zile s'a ajuns la facerea iconostasului, s'au mai primit donaţii din partea următorilor: preot Victor Laurenţiu, 1200 lei; Romul Aron, notar Vorumloc, 500 lei; Dumitru Ghiriţă, dir. şcolar Vorumloc şi Ioachim Câlţa, director şcolar Copşa-mică, 1 prapor pentru sărbători mari; Vasile Preda, dir. şcolar Motiş, 2 sfeşnice; Vasile Urdă, Vorumloc, 1 căldăruşă peotru botez. — Slujba, sf. liturghii şi-a sfinţirii iconostasului a decurs într'o caldă atmosferă sufletească. Credincioşii din Motiş mulţumesc donatorilor şi roagă pe bunul Dumnezeu să-i înscrie în Cartea Sa. — Pr. *Victor Laurenţiu.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Septemvrie 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu. strada Mitropoliei 24—28. Redactor: profesorul *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Septemvrie 1937 cuprinde: Prot. Emilian Cioran: O instituire de preot acum o sută de ani. Preot I. Constantinescu: Artă şi morală. Dr. Liviu Stan: Reichul şi Vaticanul. Preot Mihail Neagu: Predică la Înălţarea Sf. Cruci. Preot Ioan N. Beju şi Gr. T. Marcu: Atitudini: Ortodoxie şi românism. Reînfiinţarea episcopiei Maramureşului şi violenţele uniate. Grigorie T. Marcu şi Preot Il. V. Felea: Mişcarea literară: Istoria unirii Românilor. Anuarul XIII al Academiei teologice „Andreiane". Roduri din câmpul evangheliei. Biserica dominantă şi egala îndreptăţire a cultelor. Politica scaunului papal. Hristos în şcoală, vol. I, ediţia II. Amintiri din viaţa preoţească. Gr. T. Marcu: Cronică: Noul episcop al armatei. Episcopia ortodoxă a Maramureşului. Universitatea populară „N. Iorga" dela Vălenii de Munte a împlinit trei decenii. Congresul bisericesc dela Oxford. Concordatul iugoslav. † Patriarhul Varnava al Iugoslaviei. Gr. T. Marcu: Note şi informaţii.

„Viaţa Ilustrată". Primim la redacţie Nrul dublu 8—9, pe August—Septemvrie 1937, al revistei dela Cluj, de sub direcţia P. S. episcop *Nicolae* al Clujului. (N'am primit numerele 1—7 din 1937 ale revistei Viaţa Ilustrată). Numărul de acum conţine material bogat şi îngrijit ales, cu lucrări semnate de vechi colaboratori: Dinu Pajură, Nicoară, Dr. Preda, Gr. T. Marcu, Il. V. Felea ş. a. Unica revistă de familie la noi, Viaţa Ilustrată, cu un trecut de patru ani, o recomandăm călduros atât pentru cuprinsul ei, cât şi pentru înfăţişarea elegantă ce se dă fiecărui număr.

Revista apare lunar. Abonamentul 100 lei pe o jumătate de an. Redacţia: *Cluj*, Episcopia ortodoxă română; administraţia: Cluj, Librăria Episcopală, Piaţa Cuza Vodă 6.

Dr. ITTU

medic univ.

s'a reîntors din străinătate. Consultă zilnic în Sibiu, strada Regina Maria Nr. 36. Raze X-Röntgen, Ultraviolete, Diatermie, Electrizări, Hidroterapie. Tel. 280. (19)2 3

Oficiul parohial ortodox-român Ghijasa de jos

Nr. 60—1937 (52) 3—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Ghijasa de jos, protopopiatul Agnita, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu oferte închise edificarea casei parohiale pe ziua de **14 Septemvrie 1937,** ora 2 d. m. conform planului şi devizului aprobat de Prea Ven. uonsiliu Arhiepiscopesc Nr. 7464 din 27 lulie 1937.

Planul, devizul şi condiţiile se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care are mai multă încredere.

Ghijasa de jos, la 21 August 1937.

Oficiul parohial:
Vasile Cheşcu
adm. paroh.

Nr. 805—1937 (53) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante, **Şirnea,** de clasa II-a, protopopiatul Bran, publicăm concurs — în înţelegere cu consiliul parohial — cu termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiale sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra, şi a face cunoştinţă cu poporul drept-credincios.

Vasile Stoicanea
protopop

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (18) 3—10

Nr. 302—1937 (56) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen dă 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună şi toate dependinţele economice (şura în curs de edificare).
3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de păşunat pentru ori câte vite va avea preotul şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoţite de autorizaţia Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna.

Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral.

Nr. 241—1937 (54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a (treia), **Agârbici,** din protopopiatul Mediaşului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 20 jug. 1050 st. pătraţi arător şi 2 jug. 412 stj. p. fânaţ.
3. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.
4. Stola obişnuită în tract.
5. 5 stânjini lemne de foc din pădurea comunală. Tăiatul şi adusul lemnelor priveşte pe preot.

Candidaţii îndreptăţiţi îşi vor trimite subsemnatului cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare, anexând şi autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, şi cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie şi în biserică la serviciul liturgic.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial:

Mediaş, 3 August 1937.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 177—1937 (55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jugăre cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuinţă în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Birul preoţesc obişnuit, în bucate.
5. Stola, stabilită în toate parohiile tractului.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Dobra, la 9 April 1937.

Iosif Morariu
protopop

---

pacea cea adevărată, când se lasă purtat de torentul harului divin, când în el tronează şi domneşte, peste toate celelalte scopuri lumeşti, un scop înalt: îmbrăcarea cu Hristos, prin Hristos!

Da, vremurile nouă pornesc dela Dumnezeu şi duc peste Hristos la om, şi dela acesta earăşi la Dumnezeu!

C. I. Sârbu

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXV — Sibiu 19 Septemvrie 1937 — Nr. 38

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Concordat ori fărădelege?"

Sub acest titlu a apărut **Scrisoarea deschisă** *a P. S. Nicolae Velimirovici, episcop sârbesc către dl Koroseč, preot romano-catolic și ministru de interne în Jugoslavia, scrisoare tradusă în* **Guardian**-*Londra, din 3 Sept. a. c. organul oficial al Bisericii Anglicane.*

Deci conflictul bisericesc din Jugoslavia, din cauza Concordatului, în loc de a se potoli, devine din ce în ce mai crâncen. Presa catolică din Anglia publică prin organele: **Tablet** *și* **Arena** *corespondențe tendențioase în contra poporului sârbesc și a credincioșilor ortodocși, acuzându-i că sânt asmuțați de* **călugări** *și de preoțimea ortodoxă cu sentimente antifasciste, iar că în demonstrațiile publice contra Concordatului mulțimile protestătoare s'au unit cu comuniștii. Opinia publică din Anglia a cerut să fie lămurită asupra stărilor adevărate din Jugoslavia, și la aceasta Episcopul anglican al Gibraltarului, cu biserici răsfirate în jurul Mării Mediterane, a deslușit cauzele conflictului printr'un articol publicat în revista* **Guardian**-*Londra la 20 Aug. a. c.*

Din acest articol spicuim următoarele:

Concordatul a fost semnat în Roma la 25 Iulie 1935 de către Secretarul de Stat, Cardinalul Pacelli și ministrul de justiție jugoslav, Dr. Auer.

Concordatul a fost ținut secret până în Mai a. c. când a venit în Scupcină spre ratificare. Răposatul Patriarh Varnava a declarat în numele Sfântului Sinod că concordatul e jignitor pentru Biserica ortodoxă.

Părțile jignitoare sânt următoarele:

Prin art. 13 al Concordatului se prevede că membrii clerului catolic nu pot fi judecați de către instanțele judecătorești ci de către o comisiune mixtă alcătuită din reprezentanții ministerului de justiție și ai Episcopatului catolic.

Apoi la căsătoriile mixte, copiii să fie crescuți în religia catolică.

In art. 16 se prevede că averea bisericească, în caz de treceri religioase de la catolicism la alte culte — rămâne Bisericii catolice. (Ortodoxilor nu se garantează averea în cazul când o parohie trece la altă religie).

In articolele 24—32 se prevede o serie de privilegii pe seama catolicilor în școală, în armată și în instituțiunile publice. Prin concordat se garantează Bisericii catolice libertatea de a zidi biserici și școli ori când și ori unde, chiar și acolo unde în prezent nu are credincioși.

Se mai prevede că averile bisericești vechi confiscate de Statul austro-ungar, Statul jugoslav să le restitue catolicilor. Ziarele engleze sânt informate că acest oneros Concordat a fost impus guvernului jugoslav în schimbul renunțării la autonomie a Slovenilor și Croaților catolici. Biserica ortodoxă sârbească se opune din toate puterile Concordatului. Durerea ei e că Patriarhul Varnava a murit astă vară, când conflictul din cauza Concordatului era mai întețit. Sfântul Sinod sârbesc a decis la 14 Iulie c. excomunicarea tuturor miniștrilor și deputaților, cari au votat în Scupcină ratificarea Concordatului. Numele acestora s'a citit în toate bisericile ortodoxe din Jugoslavia. Condițiile oneroase și jignitoare ale Concordatului au stârnit indignarea poporului sârbesc. Ministrul de interne, în loc să țină seamă de situația critică, s'a dedat la măsuri drastice. —

Din cele ce urmează, se poate vedea cât e de îndreptățită indignarea populațiunii ortodoxe din Jugoslavia, iar **Scrisoarea deschisă** *a P. S. Episcop Nicolae Velimirovici zugrăvește urgia deslănțuită din partea preotului Koroseč, ministru de interne — în contra bisericii surori din țara vecină și aliată:*

«Domnule, Pe vremea când cezari romani setoși de sânge prigoniau pe creștini cu foc și cu sabie, apărătorii glorioasei noastre religii se adresau cezarilor, dovedind obiectiv și cu demnitate că primejdia care amenința împărăția romană nu venia din partea creștinilor ci a păgânilor. Prigoanele pornite din partea Dtale și a agenților Dtale în săpmânile trecute în contra Bisericii ortodoxe sub cuvânt că aperi Statul, mi-au impus sarcina de cinste de a păși în fața Dtale ca Episcop întru apărarea ei.

Deosebirile dintre împrejurările de odinioară și cele de acum sânt foarte mari.

«Imperiul Roman — scrie Episcopul — era constituit pe religie idolatră păgână, și Cezarii prigoneau creștinismul ca ceva nou și necunoscut, ca ceva despre care li se raporta că e primejdios pentru Stat.

«Statul nostru, însă s'a întemeiat din însuși spiritul și adevărul Bisericii noastre independente naționale, — care fapt nu-ți poate fi necunoscut nici D-tale. Iar D-ta ai deslănțuit prigoană în contra mamei, pentruca să ocrotești fiica. Intreagă lumea stă uimită de născocirea D-tale, că fiica e amenințată de către mamă-sa — și de ultrazelul D-tale de a proteja pe fiică față de mama ei.

«Cruzime neroniană»

«Când agenții D-tale ca lupii s'au năpustit în 19 Iulie asupra închinătorilor pașnici ort. din catedrala ort. din Belgrad, când s'au manifestat cruzimi neroniane, maltratând poporul neînarmat, pe membrii Parlamentului, pe Episcopi și preoții întruniți la rugăciune de obște, — când cu (ură) patimă eretică au rupt praporii bisericii, au stricat cruci și au rupt vestmintele de pe preoți, — când au profanat sfinte relicvii sârbești și ortodoxe și când au împrăștiat procesiunea religioasă dela Vranjaka Banja — atunci ți-am trimis o telegramă de protest, — la care nici până azi nu mi-ai răspuns.

«Aceasta e mare injustiție...»

«Dar aceste groaznice întâmplări din Capitală, în care locuesc 200.000 suflete ortodoxe, — reprezintă numai prologul însângerat al altor prigoane ale Bisericii Domnului și ale credincioșilor ei. Sânge s'a vărsat la Serajevo și în alte părți. Funcționarii inferiori au fost dimiși, dacă au îndrăznit să spună în particular un cuvânt în contra acestei fărădelegi, — așa se numește prin cuvânt dulce: Concordatul. Insași pronunțarea acestui cuvânt e pedepsită. Dta l-ai pus la index în Jugoslavia.

«Curia Rom. Cat. pune cărțile la index. Dta ai întrecut Curia Romană. Dta ai pus la index o vorbă. Incercarea Dtale de a aduce la tăcere poporul strangulând libertatea de vorbire și de scriere, e condamnabilă. In aceasta Dta ești mai prejos de cât acel prinț țaran sârbesc care a spus că o națiune devine mai primejdioasă, când e forțată să tacă».

Episcopul continuă arătând cazuri de persecuție a Bis. ort. în eparhia Zica — dela moartea Patriarhului Varnava:

Parohul bisericii din Brus a fost osândit la 10 zile temniță pentrucă a pus steag negru pe biserică și ai dărâmat clopotnița. Poporul creștin din regiunea Bajina Basta a fost oprit să ia parte la sfințirea clopotniței.

Anunțurile funerare ale Patriarhului au fost rupte de pe ușile bisericilor.

Agenții Dtale au îndepărtat steagurile de doliu de pe case și edificiile primăriilor din localități curat ortodoxe, înainte de a fi expirat cele 40 zile de doliu pentru Patriarhul mort. Astfel de steaguri de doliu le-au îndepărtat noaptea, cum s'a întâmplat în Medvedja.

Astfel de măsuri sânt o adâncă insultă și provocare la adresa credincioșilor noștri, cari în acest chip își jălesc pe morții lor chiar și atunci când sânt persoane de rând.

In regiunea Moraviei poporul a fost arestat, pentrucă a discutat despre Concordat.

S'a dat ordin poliției să supravegheze pe preoții ortodocși, mișcările lor, întrunirile, scrierile și conversațiile, însemnând virtual că acest cler ort. care a jertfit jumătate din credincioși pentru desrobirea națională — este pus sub supravegherea poliției — o măsură care de obicei se aplică față de cei bănuiți de lucruri criminale și subversive.

«O afacere nefastă...»

Episcopul adaugă: «Astfel această fărădelege — sau cum Dta o intitulezi Concordat — a ajuns chiar înainte de legalizarea finală — să căsuneze vărsări de sânge, teroare, lacrimi și nenumărate suferințe fizice și sufletești pentru poporul sârbesc și clerul lui; și am înțeles că nu numai sârbii, ci și mulți catolici au fost expuși la urgii de acestea în țara noastră.

«Acestea sânt dovezi eclatante ale unei afaceri ilegale și nefaste.

Toată suflarea se întreabă cu uimire: Dacă roadele concordatului sânt atât de amare și de groaznice — chiar dela început — înainte de legalizarea finală, — la ce avem să ne așteptăm când concordatul va fi ratificat și de Senat?!

«Sine ira et studio».

«Dar în suferințele noastre, noi ortodocșii găsim mângâiere în cuvintele Mântuitorului: «Nu vă temeți de aceia cari omoară trupul, — dar nu pot ucide sufletul!...»

«Ca mădulare ale celei mai vechi bisericii, noi găsim consolare în luptele nenumărate ale Bisericii în cursul celor 19 veacuri, și din care mai curând ori mai târziu a ieșit biruitoare...

«Aceste consolări fac să crească tăria noastră și curajul de a îndura noile torturi, pe care Dta ni le pregătești.

«Dar sufletul meu se cutremură de durere, pentrucă aceste prigoane cad asupra funcționarilor mici, muncitori și preoți cari sânt oameni cu familie. In favoarea lor îmi ridic glasul meu. Lasă-i pe ei în pace! Dta te poți războì cu noi, episcopii, — dacă găsești că sântem vinovați. Războiește-te cu noi chiar nevinovați fiind, dar cruță-i pe aceia! Rugăm, decisă încetezi persecuția smeriților creștini ortodocși. — Eu mă rog lui Dumnezeu și pentru sufletul Dtale, de oarece simțesc că prin acțiunile Dtale, Dta ofensezi pe Dumnezeu, și pentrucă Ți-ai dus sufletul pe marginea iadului. In această clipă tragică e datoria mea să împlinesc cuvintele Mântuitorului: Roagă-te lui Dumnezeu pentru ceice te prigonesc!

«Eu grăiesc fără răutate și ură pentru Dta personal.

«Eu mă adresez lui Dumnezeu și-L rog: «Dumnezeule mare, ce folosește unui om să bea sângele Unuia născut Fiului Tău în Templu și să verse sângele fraților săi afară din biserică!»

Al Dtale cu tot respectul

Episcop NICOLAE

(După «Guardian» Nr. 4787—3 Sept. pag. 680.)

Sfântul Sinod

Joi, în 16 l. c., urmă să se întrunească Sf. Sinod.

De oarece, zilele acestea, mitropolitul ortodox *Dionizie* al Poloniei va face o vizită în țara noastră și în special I. P. S. Sale Patriarhului României, ședința Sfântului Sinod s'a amânat la *23 Septemvrie*, când se va rezolvì și examinarea canonică a P. C. arhimandrit *Dr. Partenie Ciopron*, dela mitropolia Moldovei, ales episcop al armatei.

După hirotonirea întru arhiereu a noului ales episcop, va urma investirea regală și instalarea la *Alba-Iulia*, reședința episcopului armatei.

P. C. arhimandrit *Dr. Partenie Ciopron* este preotul bine pregătit. Doctor în teologie dela universitatea din Cernăuți, a slujit în administrația bisericească, ear în vremea din urmă era preot la catedrala mitropolitană din Iași și profesor de liceu.

Noului vlădică dela Alba-Iulia îi dorim rodnică păstorire în înaltul post de răspundere ca episcop al armatei române-

„Pentru un suflet universal?“

In 4 şi 5 Septemvrie s'a ţinut la Năsăud congresul Agru-lui din dieceza unită de Cluj—Gherla. Dar despre congresul general al Agru-lui nu se aude deocamdată nimic. Se pare că preşedintele evită acest congres de teama că acea ocazie va însemna sau debarcarea sa dela preşedinţie, sau desfiinţarea Agrului, căci aceasta este dorinţa majorităţii cercurilor uniate care se exprimă adesea prin ziarul «România Nouă».

Dar nu despre acest lucru vrem să vorbim în acest articol. Ci despre anumite manifestări reprobabile care s'au produs şi la această adunare agristă, ca la toate celelalte de până acum, şi despre anumite concluzii care decurg din ele — concluzii de cel mai vital interes pentru Biserica şi neamul nostru ortodox.

Tot congresul acesta s'a desfăşurat sub semnul tendinţelor de contopire a românismului uniat în massa universală şi internaţională a catolicismului. Ceremonia cea mai de seamă pentru deschiderea congresului a constat în Procesiunea cu sfânta Cuminecătură, obicei catolic întrodus şi practicat de când cu congresele agriste. La procesiunea dela Năsăud a participat şi preotul romano-catolic Balázs Dezső îmbrăcat în odăjdiile romano-catolice. El mergea umăr la umăr cu Dr. Titus Mălai (mare legionar!) întreţinându-se tot timpul în ungureşte. Aceasta pentru «unirea sufletească» a tuturor Românilor.

Aceste tendinţe exprimate «pantomimic» în procesiunea euharistică au fost tălmăcite în formă cuvântătoare de P. S. Ierarhul eparhial, când a spus cuvânt de cuvânt: «In România Agrul este ceeace este «Acţiunea Catolică» în ţările civilizate catolice din Apus... **Lucrăm şi noi pentru formarea unui suflet universal sub conducerea urmaşului lui Petru“.**

Iată aşadar mărturisit franc, de un personagiu cum nu se poate mai competent, scopul Agrului. El este întru totul identic cu al oricărei internaţionale, fie că se numeşte aceea francmasonerie sau marxism. Agrul este prin urmare tot ce poate fi mai opus spiritului naţionalist, un adversar direct şi uneori declarat al lui.

Am remarcat adesea în ziarul nostru, că Agrul uniat nu e decât prelungirea Acţiunii catolice universale. A spus-o de multeori preşedintele său, dl Valer Pop şi alţi corifei ai lui. Azi o spune din nou P. S. Sa Iuliu Hossu, episcopul uniat «cu cel mai mult spirit românesc».

Iar Acţiunea catolică universală este instrumentul politic al papalităţii. Prin Acţiunea catolică universală a luat papa acum câţiva ani lupta cu fascismul italian, luptă din care a ieşit înfrânt, — un fel de Acţiune catolică a fost Centrul german care aliat cu socialiştii au împiedecat în Germania multă vreme venirea la putere a regimului naţionalist, — prin Acţiunea catolică se sileşte papa să înăbuşe mişcarea rexistă din Belgia, unindu-se şi acolo cu socialismul.

Catolicismul activează în toate ţările pe terenul politic. Acesta e un fapt incontestabil. Prin Acţiunea catolică această activare pe teren politic concentrează în mănunchi solidar pe toţi catolicii până la unul, în slujba unor ţinte dictate dinafară.

La noi — ţară cu catolici puţini — nu sânt împrejurările favorabile de-a duce deschis această acţiune politică. Dar această acţiune e cu atât mai periculoasă, cu cât se poartă mai mascat, învăluită în aparenţe înşelătoare.

Să nu se creadă cumva că la noi dl Valer Pop face o politică de sentimente pur personale, adecă în favorul exclusiv al partidului liberal.

Sub frazele răsunătoare menite să îmbrace pe orator în înfăţişarea simpatică a marelui naţionalist (în felul acesta dl Valer Pop îşi pregăteşte trecerea în viitoarele guverne naţionaliste) şi al slujbaşului devotat al partidului se ascunde o operă închinată intereselor catolicismului universal şi internaţional.

Naţionalizarea şcoalei. — In desbaterile congresului dela *Cernăuţi*, profesorii noştri secundari, între alte probleme însemnate, s'au ocupat şi de naţionalizarea şcoalei: *profesorimea română cere înlăturarea profesorilor jidovi din toate şcoalele statului.*

Naţionalizarea corpului didactic secundar s'a susţinut cu argumente foarte puternice. S'a stabilit că:

Profesorul, fiind profesionistul naţionalismului, preotul unui cult nou, nu poate fi decât român de sânge.

Insăşi constituţia ţării spune la punctul 1, că statul român are caracter naţional, unitar şi indivizibil. Acest caracter îl pot asigura statului nostru numai cele patru cetăţi ale vieţii noastre publice, anume: *biserica, armata, magistratura şi şcoala.*

S'a redactat o moţiune în sensul celor desbătute mai sus, care a fost votată.

*

Un jubileu creştinesc. *Duminecă, în 12 Septemvrie, şi-a serbat împlinirea a 30 ani de existenţă, corul bisericesc bărbătesc al Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu, care a fost întemeiat în 1907 şi a cântat mai ales în Duminecile de peste vară la sfânta Liturghie în catedrală, iar altedăţi în bisericile din cartierele suburbane.*

Din momentele serbării desprindem: Corul a cântat la sfânta Liturghie în catedrală, sub conducerea dlui Ioan Stanciu, apoi s'a prezentat I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae căruia i-au exprimat omagii prin graiul părintelui prof. Timotei Popovici. Inainte de aceea s'a săvârşit un parastas pentru preşedinţii Reuniunii şi membrii răposaţi ai reuniunii.

I. P. S. Sa şi-a exprimat bucuria constatând că meseriaşii români n'au acceptat ideea nefastă a luptei de clasă, ci se consideră mădulare ale neamului şi rămân ataşaţi sfintei Biserici prin preocuparea lor de-a mări pe Dumnezeu prin cântările liturghice.

Statul nostru are în faţa sa marea problemă a creerii clasei mijlocii româneşti, fără de care sântem robii străinilor în mâna cărora se scurge tot banul românesc. Lipsa clasei mijlocii se simte deosebit de dureros în Ardeal. —

S'a dat apoi o masă frăţească, la care au toastat dnii Dr. G. Proca, Prot. Emil Cioran preşedintele actual al Reuniunii, Pr. Ştefan Morariu şi dl Ştefan Duca, secretarul Reuniunii în numele coriştilor, făcând istoricul corului dela înfiinţare.

---

† Comunicat

Cucernicii preoţi sânt rugaţi a comunica tinerilor, cari şi-au înaintat actele pentru a fi primiţi la Şcoala de cântăreţi a se prezenta la această şcoală în ziua de 30 Septemvrie, ora 8 a. m., cu toate celea necesare internatului, *conform concursului publicat*, precum şi cu taxa de 4000 lei (3000 lei rata I de întreţinere şi 1000 pentru vioară şi cărţi).

Sibiu, 9 Septemvrie 1937.

Direcţiunea
Şcoalei de cântăreţi

Asociaţiunea „Astra“ la Timişoara

In cadre, deosebit de impresionante, s'a ţinut zilele acestea *adunarea generală* a „Astrei“ în capitala Banatului.

Sute de delegaţi, din întreg cuprinsul ţării participă la festivităţi.

Duminecă, în 12 Sept. c., dimineaţa la ora 9, s'a săvârşit serviciul divin în biserica din cartierul Principele Carol de către P. S. Episcopul *Andrei al Aradului*, asistat de un sobor de 8 preoţi, răspunsurile liturgice fiind date de corurile „Crai Nou“ şi al angajaţilor municipiului.

La slujba religioasă au asistat P. S. Lor Episcopul *N. Colan* al Clujului şi *N. Popovici* al Orăzii, membrii comitetului central al „Astrei“, în frunte cu dnii prof. Dr. Iuliu Moldovan, preşedinte, Dr. Preda, vicepreşedinte, apoi reprezentanţii autorităţilor locale, în frunte cu dnii general A. Bunescu, comandantul diviziei, Dr. Nistor, prefect, prof. Coman, primar, Ilie Lungulescu, Praporgescu, Petrescu şi Mihăilescu, Sabiu Evutian, preşedintele „Astrei“ bănăţene, cum şi un mare număr de credincioşi.

După serviciul religios, asistenţa cu înalţii prelaţi în frunte, s'a îndreptat spre sala cinematografului „Capitol“ unde, la ora 11, s'a deschis şedinţa festivă a adunării generale a „Astrei“ sub preşedinţia dlui preşedinte Dr. Iuliu Moldovan.

După cuvântul de deschidere al dlui preşedinte Moldovan, — în numele bisericii ortodoxe P. S. Episcop *Andrei* al Aradului a rostit următoarele:

Un steag cu frumoase tradiţii culturale se desfăşoară la o răspântie a vremii, în inima Banatului.

In Banat problema vitalităţii neamului se pune mai presus de toate, pe planul cel dintâi al oricărui apostolat. Nici «Astra» nu va putea trece pe lângă această rană, fără a fi nevoită să caute leacul. Banatul par'că e o pildă vie a adevărului rostit de Mântuitorul: «Ce va folosi omului de-ar dobândi lumea întreagă, iar sufletul şi-l va pierde? Sau ce va da omul pentru sufletul său?»

Civilizaţia tehnică fără pregătirea sufletească suficientă e o grea primejdie, pentrucă rădăcinile oricărei civilizaţii adevărate ancorează ca nişte fire nevăzute în suflet.

Astăzi, când în ţara noastră cea nouă, cultura ne este ameninţată de cosmopolitismul incolor, mai înainte ca specificul românesc să fi dat măcar foloase, necum rodul unui neam reunit, şi când Banatul nostru sufere de rana depopulării lente, «Astra» devine acì un laborator cu un program specific, menit să apere mai presus de toate sufletul neamului, acest isvor din care, ca din pământul bun, răsar apoi florile nobile ale culturii.

Iată pentru ce în Banat «Astra« ia asupra sa o sarcină mult mai grea ca oriunde. Acì lupta ei va fi mult mai înteţită, armele având a fi cât mai alese. Cine vine să aprindă o făclie nouă de veghe la leagănul neamului, se află alături de maica lui sufletească, de biserică. Aci, programele noastre se înfrăţesc. Biserica nu va rupe bunele tradiţii din trecut. Ea, care ridicându-se la înălţimi de vultur, străpunge cu privirea zarea, pentru a coborî idealul pe pământ, este şi astăzi de faţă, acì unde se adună iar, pentru un nou altar. Ea însoţeşte cu rugăciunile către Cel de sus, izvorul tuturor izbânzilor, focul ce se aprinde aici şi roagă Cerul să umbrească cu umbra Crucii, al cărei chip se proectează astăzi de aproape asupra noastră, acest apostolat şi pe ostenitorii în ogorul lui.

Aducând binecuvântarea Prea Fericitului Patriarh **Miron,** *cea a I. P. S. Mitropolit* **Nicolae** *şi a fraţilor mei PP. SS. Episcopi ai bisericii strămoşeşti din Ardeal, la acest praznic al sufletului românesc, urez deplină izbândă «Astrei» bănăţene în drumul ei spinos. —*

Au mai cuvântat numeroşi oratori reprezentanţi oficiali ai autorităţilor şi societăţilor, cărora dl preşedinte al Astrei, în calde cuvinte, le aduce mulţumiri, şi în special înalţilor ierarhi ortodocşi cari au binecuvântat această măreaţă adunare.

---

* FOIŞOARA *

Oboseală şi desnădejde

„Ceice nădăjduesc întru Domnul vor înoi puterea lor, le vor creşte aripi ca ale vulturului; vor alerga şi nu-şi vor slei puterea, vor merge şi nu se vor obosi“, (Isaia 40, 31).

Oboseală şi *desnădejde* sânt caracterele distinctive ale veacului nostru.

Şi nu e mirare, că am ajuns nişte sleiţi în puterile noastre şi la o grea răspântie. Acesta este rezultatul alergării zadarnice şi nebune a omului modern după făurirea unei fericiri curat lumeşti; este rezultatul strădaniei sale de a se emancipa de Dumnezeu.

Omul modern s'a retras în sine însuşi şi — mândru! — s'a închis în puterile sale proprii ca într'un zid chinezesc, *«s'a îndumnezeit pe sine însuşi şi şi-a croit un fel de mit apocaliptic modern al progresului fără Dumnezeu, o eshatologie pur lumească*, — crezând că va putea coborâ pe pământ un chiliasm secular de materială beatitudine, un millenium pământesc. (Vezi frumos expus acest mit al progresului la *Heinrich Boehmer*, Gesammelte Aufsätze, Gotha, 1927 pg. 225—258 în articolul: Der Zusammenbruch der modernen Apokalyptik).

Increzut în puterile sale, omul zicea: Dumnezeule mare din ceruri, eu nu mai am nevoie de Tine! Cu puterile mele proprii eu voi crea o lume modernă după placul meu. — Parola veacului era: *Omul fără Dumnezeu, omul ateist*, (Cf. Peter Fritz S. I., Die Gottermutter und unsere Zeit, Leutesdorf am Rhein, 1936, pg. 11).

Şi nu se putea decât să se verifice, şi de data aceasta, cuvintele Mântuitorului: «*Fără de mine nu puteţi face nimic*», (Isaia 15, 5). Iată-l pe omul modern obosit şi desnădăjduit în puterile sale! Aşa a ajuns un *Paul Gerhardt*, zugrăvind destinul vieţii sale, — să spună: „Was ist mein ganzes Wesen, von meiner ganzen Jugend an, als Müh und Not gewesen, solang ich denken kann“! (La Erwin Gros, Ewigkeit in die Zeit, Stuttgart, 1935 pg. 8.)

Care să fie mijlocul de a ieşi din această neputinţă şi desnădejde? Mici şi neputincioşi când sântem singuri, noi devenim tari cu ajutorul lui Dumnezeu. Omul modern trebue să se întoarcă din nou la Dumnezeu, să se îmbrace cu zalea de aur a harului divin, pentru a-şi reîmprospăta puterile: El (Domnul) dă tărie celui obosit şi celui slab îi dă putere mare (Isaia 40, 29.)

Departe de Dumnezeu, noi cetăţenii „veacului luminii“ ne-am irosit puterile în lucruri mărunte, şi străine de Dumnezeu.

Toată puterea sufletească odihneşte pe reculegerea internă. Lumea internă — lumea propriu zisă: acolo înlăuntru este, — e Dumnezeu soarele cel mare. Insă marele neajuns al omului modern este tocmai formalismul şi superficialitatea.

Un om serios spunea, că semnul veacului nostru este: nervositatea şi fuga nebună după farmecul plăcerilor lumeşti.

Vechea Theba avea o sută de porţi; — o sută de porţi deschise are şi sufletul omului modern, prin care porţi el este furat de imboldurile lumii exterioare. Gândeşte-te un moment la ceeace a mişcat ieri sufletul tău!

Şcoala română din Banatul-iugoslav

Vârşăţ, 15 Septemvrie 1937

Primim din *Vârşăţ* dela un amic al foii noastre următoarele:

In 1933 s'a încheiat o convenţie şcolară între statul român şi statul iugoslav pentru reglementarea şcolilor românilor din Banatul iugoslav şi şcolilor sârbeşti din Banatul român...

Era timpul suprem să se închee convenţia şcolară, pentrucă de 17 ani elementul românesc, — 40 de comune puternice româneşti, — plecaseră pe panta peirei; în toate comunele învăţătorii, cu prea puţine excepţii, erau sârbi şi ruşi şi învăţământul se făcea *exclusiv* în limba sârbă, chiar şi religia se preda sârbeşte.

Pentru pregătirea lucrărilor de punere în aplicare a convenţiei şcolare, guvernul român a trimis în calitate de consilier cultural, pe lângă Legaţia română, pe dl *Dr. Petre Ionescu*, director general în ministerul cultelor şi profesor universitar. A fost o alegere norocoasă, fiind dl P. Ionescu bine pregătit, având toate calităţile necesare pentru ducerea tratativelor şi pentru organizarea învăţământului primar şi secundar la românii din Banatul iugoslav, de cel puţin 100.000 suflete. Fără activitatea, plină de frumoase rezultate a dlui Ionescu, poporul nostru ar fi rămas în întunerec, tineretul nostru n'ar mai fi cunoscut limba maternă şi frumoasele cântece româneşti ar fi perit, vorba marelui Eminescu.

Dl Dr. Ionescu poate fi mândru de opera sa culturală din Banatul iugoslav, pentrucă azi, la plecarea dsale din Belgrad, toate satele şi câmpiile româneşti răsună de frumoasele noastre cântece, un suflu cultural străbate satele, învăţătorii români, aduşi de dl Ionescu ţin şezători culturale, aranjează teatre şi diferite serbări şcolare, iar sufletul românesc saltă de bucurie, văzând odraslele tinere plecând pe calea cea bună şi frumoasă a culturii româneşti.

In ziua de 1 August 1937, dl Ionescu a plecat dintre noi, dupăce a lucrat cu mult succes 3 ani şi 3 luni pentru organizarea şcoalei române de aici.

In semn de recunoştinţă, se cuvine să arătăm, în linii generale, ce a făcut şi ce instituţii a creiat dl Dr. P. Ionescu în aceşti 3 ani.

La 1 Mai 1934, când a călcat pe pământul sârbesc, n'a aflat nimic pregătit pentru punerea în aplicare a convenţiei şcolare, mulţi români erau în contra deschiderii şcolilor române, dar dsa a ştiut să cureţe terenul şi să dee poporului românesc hrană sufletească.

Să vorbească faptele: 1. *Şcoala secundară.* La venirea dlui Ionescu în Iugoslavia nu aveam nici o şcoală secundară cu limba de predare română, şi la toate şcolile secundare de stat abia dacă aveam 5 - 6 elevi români. Elevii români toţi erau respinşi de comisiile sârbe la concursul de admitere pentru clasa I liceală. Şi cei ce ajungeau la bacalaureat, comisiile sârbe se îngrijeau să fie respinşi aşa, că rar ajungea vre-un român la universităţile sârbeşti. Deşi convenţia şcolară nu admite decât o catedră *facultativă* la cele 4 clase inferioare la liceul de stat din Vârşăţ, dl Ionescu nu s'a mulţumit cu atâta, ci a cerut şi obţinut, pe baza de reciprocitate, la 1 Septemvrie 1934 deschiderea primei clase liceale, cu limba de predare română pe lângă liceul de stat din Vârşăţ. La examenul de admitere pentru această clasă a fost o adevărată sărbătoare românească, părinţii români au alergat din toate părţile cu copilaşii lor la Vârşăţ, ca să-i înscrie *în clasa românească.* S'au prezentat pentru admitere 77 elevi români şi la 1 Septemvrie 1934 s'a deschis clasa I română cu 53 elevi şi eleve române, clasa fiind mixtă. La 1 Sept. 1935 s'a deschis cl. II, la 1 Sept. 1936 clasa III, iar acum la 1 Sept. 1937 s'a deschis clasa IV liceală română. In cele 4 clase române avem circa 200 elevi şi eleve române, — acesta este exclusiv meritul dlui Dr. P. Ionescu, care nu s'a mulţumit numai cu deschiderea claselor româneşti liceale, ci s'a îngrijit şi de ajutorarea elevilor săraci. In August 1934 a scris în ziarul *Nădejdea* un articol plin de însufleţire, în care a cerut ca poporul român să deschidă baerile pungilor, şi rezultatul acestui apel a fost uimitor, dl Dr. P. Ionescu a putut ajuta tineretul român cu frumoasa sumă de 500.000 lei în anul şcolar 1934—35.

Pe baza convenţiei şcolare s'a mai deschis la şcoala normală de stat din Vârşăţ *o secţie românească,* unde se predau în limba română următoarele studii: Religia, Limbra şi literatura română, Didactica, Metodica, Cântarea şi Exerciţiile practice.

La început funcţionau *profesori sârbi* la clasa română dela liceu, dar neadormitul dl Ionescu a luptat cu energie, ca locul profesorilor sârbi la şcoala română să fie luat de profesori români, şi străduinţele frumoase au avut deplin succes, aşa la 1 April 1935 au fost aduşi la Vârşăţ 2 profesori cetăţeni români, unul pentru şcoala normală şi unul pentru liceu, şi a fost numită de guvernul iugoslav o profesoară română din Banatul iugoslav, licenţiată a facultăţii de litere din Cluj.

In anul şcolar 1935—36 a fost adus la liceu un profesor, cetăţean român, pentru matematici şi a mai fost numită o profesoară română, cetăţeană iugoslavă, licenţiată a facultăţii de litere din Cluj. Sântem informaţi, că pe ziua de 1 Sept. 1937 a fost numită încă o profesoară, licenţiată a facultăţii de litere din Bucureşti. La începutul anului şcolar 1936—37 avem un corp didactic român la şcolile secundare române din Vârşăţ de 6 persoane, şi dl Ionescu a mai cerut guvernului iugoslav numirea unui profesor de muzică.

In grija sa pentru şcoala română, a mers mai departe. La începutul anului şcolar 1935—36 a deschis un internat de băeţi, în care în anul şcolar 1936—37 au fost adăpostiţi 100 elevi români, iar la începutul anului 1936 37 a deschis şi un internat cu 54 fete, eleve ale claselor române.

Şi pe *terenul şcoalei primare* dl Ionescu a avut un răsănător succes. I-a succes să creeze şcoala română, cu totul independentă de şcolile sârbeşti, şi fiecare şcoală are director român, comitet şcolar român şi buget separat în comunele mixte.

Dela venirea dlui Ionescu au fost numiţi la şcolile româneşti toţi absolvenţii şcoalelor normale din România, cetăţeni iugoslavi, ale căror diplome nu erau recunoscute în Iugoslavia, şi nefiind suficient numărul învăţătorilor, cetăţeni iugoslavi, pentru toate şcolile româneşti, la 25 Mai şi 23 Noemvrie 1935, dl Ionescu a adus 47 învăţători români din România, cari au fost numiţi de guvernul iugoslav ca învăţători contractuali pentru şcolile române. Azi avem 80 învăţători la şcolile noastre, cari predau în limba română, fiind toţi apostoli ai culturii româneşti...

Eată opera culturală săvârşită în 3 ani de dl Dr. Petre Ionescu... Dorim urmaşului său cel puţin aceleaşi fel de realizări.

Amicul

Oamenii veacului acestuia sânt despărţiţi şi învrăjbiţi. Priviţi cultura noastră; ea face pe oameni multilaterali, însă nu serveşte la zidirea unei personalităţi interne-spirituale şi bogate.

Priviţi sociabilitatea noastră; ea nu este un schimb spiritual, o deschidere a sufletului pentru a lua şi pentru a da, ci mai degrabă căutarea unei distracţii.

Aceasta este lipsa noastră propriu zisă. De aceea nu ne ajută nimic măsurile exterioare, nici apelurile înflăcărate, nici avertismentele. Porunca vremii este: Inapoi la Hristos!

Afară din blestemul şi sclăvia superficialităţilor pământeşti.

Nu-i deajuns să ascultăm din când în când cuvântul lui Dumnezeu, ci acesta trebue să devină pânea vieţii noastre.

Să nu ne rugăm lui Dumnezeu numai când lipsa bate la uşă, ci toate să le luăm dela Dumnezeu, să le raportăm la El, şi să le întrebuinţăm cu El!

Atunci vom trăi o mare minune: Vom fi scoşi din înlănţuirea de păcat şi vină, destin şi lipsă, timp şi lume, şi ridicaţi în înălţimea cerească a lui Dumnezeu. Atunci oboseala dispare din mădularele noastre, după cum frunzele ofilite se pierd în faţa primăverii aducătoare de nouă viaţă.

Şi chiar dacă timpul de astăzi ar fi o clocotire furioasă, noi creştinii nu trebue să ne temem: Noi ştim că Dumnezeu intervine, fie în viaţa unui popor, fie în viaţa ta sau a mea.

„Ceice nădăjduesc întru Domnul, vor înoi puterea lor, le vor creşte aripi ca ale vulturului; vor alerga şi nu-şi vor slei puterea, vor merge şi nu se vor obosi"...

C. I. Sârbu

---

† Preşedintele T. G. Masaryk, salvatorul poporului cehoslovac, a încetat din viaţă la castelul Lany în 14 Septemvrie 1937. Moartea marelui dispărut Masaryk, „părinte al poporului", îndoilează întreaga ţară cehoslovacă, împreună cu celelalte ţări amice şi aliate. Personalitatea fostului preşedinte al republicei cehoslovace, era strâns legată de România nouă, atât prin dureri şi bucurii comune, cât şi prin aceleaşi interese şi idealuri, la care aspiră poporul cehvslovac şi cel român. Inmormântarea ilustrului defunct se va face Luni, în 20 l. c. în Praga.

România va fi reprezentată, la înmormântarea preşedintelui liberator al republicei Cehoslovaciei, printr'o numeroasă delegaţie civilă şi militară în fruntec cu preşedintele consiliului de miniştri, dl G. Tătărescu.

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de **dactilograf** la Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu se publică concurs.

Remuneraţia va fi de 2820 lei brutto lunar.

Ceice doresc să ocupe acest post, la care pot reflecta şi femei, vor avea să-şi înainteze cererile timbrate Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la *1 Octomvrie 1937*, însoţite de următoarele acte:

1. Extras de botez.
2. Extras de naştere.
3. Certificat despre absolvirea a cel puţin 4 clase secundare.

Nu vor fi admişi decât candidaţi ortodocşi, cari ştiu scrie la maşina de scris perfect în limba română, atât după dictat cât şi după manuscris.

Vor fi preferiţi candidaţii cari ştiu şi alte limbi.

Sibiu, 17 Septemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

---

Frăţia ortodoxă română din Arhiepiscopia Sibiului

CONVOCARE

In conformitate cu art. 16 din Statute se convoacă Adunarea generală ordinară pe ziua de 26 Septemvrie 1937, la Sibiu, în Aula Academiei teologice «Andreiane», cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 9 a. m.: Oficierea sfiintei Liturghii cu invocarea Duhului sfânt în catedrala mitropolitană.

2. Ora 11·30 a. m.: Şedinţa: *a)* Cuvânt de deschidere, rostit de dl I. Sandu, preşedintele FOR-ului;

b) Salutul oaspeţilor;

c) Raport asupra activităţii secţiei pe anul de activitate 1936—37;

d) Raport asupra gestiunii financiare pe anul 1936—37;

e) Discuţii şi propuneri.

Paralel cu rapoartele secţiei se vor citi şi dările de seamă asupra activităţii şi gestiunii financiare a cercului protopopesc Sibiu.

Rugăm pe toţi membrii „Frăţiei ortodoxe române", secţia Sibiu, precum şi pe sprijinitorii Bisericii noastre şi ai instituţiilor ei, să ia parte la această adunare generală.

Preşedinte:
Ioan Sandu

Secretar general:
Dr. Lucian Bologa

INFORMAŢIUNI

Manevre Regale. Anul acesta se vor desfăşura pe cuprinsul judeţului Sibiu manevre regale. Ele vor începe în cursul lunei curente, când vor fi concentrate mai multe contingente. Cu această ocazie M. S. Regele Carol II va vizita Sibiul.

Noul an şcolar la Şcoala noastră *normală «A. Şaguna» din Sibiu*, s'a deschis în 9 l. c. în prezenţa corpului profesoral, a elevilor şi a părinţilor lor. La secţia *de fete*, sfinţirea apei s'a făcut de către păr. prof. T. Popovici şi păr. Z. Oancea.

Directoara şcoalei, dşoara *Iuga*, în cuvântul de deschidere a desvoltat problema educaţiei prin prisma spiritului naţional şi religios. Sfătueşte pe eleve ca, în decursul anilor şcolari, să-şi însuşească cunoştinţele necesare, pentru ca să poată duce mai departe, acolo unde vor fi chemate să facă apostolat, opera de îndrumare pentru care se pregătesc.

La *băeţi* slujba religioasă a sfinţirei apei, s'a făcut de păr. profesor Gh. Maior, ear dl director *Ioan Sandu*, a spus între altele elevilor: Munciţi, pentru că munca este o binecuvântare dela Dumnezeu şi nu un blestem.

La sfârşitul serbării, s'au citit regulamentul şi legile şcolare.

Bucuria revederii. Sosit pe neaşteptate, ca mai marilor săi să „spună toate câte a făcut şi a învăţat"! (Marcu 6, 30), Preasfinţitul Episcop de America, *Policarp*, nu a uitat să cerceteze şi pe copiii duhovniceşti din *Şeica-Mare*, pe cari cu atâta dragoste părintească i-a păstorit la începutul activităţii Sale preoţeşti:

— „Am venit la voi, dragii mei, ca în smerenie şi recunoştinţă să plec genunchii mei în faţa Tatălui Ceresc în preajma acestui sfânt altar, unde am învăţat a slujì lui Dumnezeu".

Şi a vorbit la sfânta liturghie Preasfinţitul Policarp cu deplină dragoste, dela suflet la suflet ca părinte iubitor.

Neştearsă va rămânea şi în sufletele credincioşilor din Şeica-Mare, bucuria acestei revederi. Pr. *Ch. M.*

Congres euharistic anunţă ziarele ungureşti, că se va ţinea în primăvară la Budapesta, cu participarea unui număr de peste 300 de mii de catolici, veniţi de pretutindeni. Congrele acestea euharistice se ţin în fiecare an în câte o ţară, amestecând în manifestarea religioasă şi puţină politică papală.

Cunoscând ideile politice ale latifundiarilor dela Budapesta, ceva manifestaţie *revizionistă*, cu ocazia binevenită a congresului catolicilor unguri, este mai mult decât probabilă.

Intru pomenirea unui mare episcop. La Roman s'a luat hotărârea să se comemoreze amintirea marelui ierarh, cărturar, dogmatist şi arheolog **Melchisedec Ştefănescu,** neuitatul episcop al Romanului († 1893). Pomenirea lui se va face, în mijlocul unei cuvenite festivităţi, în ziua de **29 Mai 1938,** când se împlinesc 45 de ani dela adormirea întru Domnul a ilustrului ierarh. Un comitet, ce se va constitui, va întocmi programul acestei vrednice comemorări dela Roman. Işi vor da concursul la această comemorare: chiriarhi, preoţi, profesori, magistraţi, şi toţi cari vor fi cunoscut şi admirat pe vlădica *Melchisedec* dela Roman.

Moartea unui protosinghel. Clerul ortodox al Bucovinei pierde un valoros apărător al său prin trecerea, în 18 l. tr., la cele veşnice a protosinghelului *Dionisie Bejan,* stareţul sfintei mănăstiri Ioan cel Nou dela Suceava. In Cernăuţi, unde a servit mult timp la catedrală, răposatul s'a bucurat de mare stimă şi dragoste pentru calităţile sale alese. Odihnească cu dreptii!

Fostul colonel P. Petrescu, cel ce s'a revoltat în urma declaraţiilor Patriarhului ţării în chestia primejdiei iudaice, este pe dreptate osândit şi în articolul dlui prof. universitar *Ion Gh. Savin* din „Ţara Noastră" mai nouă. Deputatul P. Petrescu, director la uzinele „Reşiţa", stăpânite de jidovul Max Auşnitt, după ofenza atât de gravă adusă în public conducătorului bisericii ortodoxe, *nu mai poate fi membru al acestei biserici,* care trebue să-şi facă datoria şi să primească *sancţiunea:* opinia publică o cere.

Act de mulţămire. Subsemnatul preot din parohia *Şercăiţa,* tractul „Oltul", judeţul Făgăraş, în numele consiliului parohial şi al credincioşilor din aceasta parohie, aduc călduroase mulţămiri bunilor creştini din comuna Şercăiţa, depărtaţi în Bucureşti şi ocupând diferite funcţiuni. In dragostea şi veneraţia ce au către sfânta noastră biserică, la iniţiativa lui Ion V. Dogariu au dăruit pentru podoaba bisericii un policandru de alamă de 24 luminări în valoare de peste 8000 lei, dăruind unul fiecarele câte 500 lei.

Numele donatorilor: Gheorghe V. Moga, Nicolae I. Ciovica, Ion V. Dogariu, Dumitru G. Dogariu, Gheorghe G. Dogariu, Gheorghe G. Sdrăilă, Petru G. Sdrăilă, Nicolae N. Fuciu, Vasile Popa (al Văleanului), Petru V. Popa, Gheorghe Al. Şerbănuţă, Sofia G. Debu Schiopu, Reghina G. Ciocan cu Ion, Gheorghe V. Cucu.

De altă parte, dl Nicolae I. Martinescu din Bucureşti, mare comerciant, a dăruit 2000 lei, din care sumă 1000 lei la policandru, ear 1000 lei pentru a se împărţi între săracii din comuna Şercăiţa, — care s'a şi distribuit celor săraci în Sâmbăta Paştilor. — Credincioşii acestei parohii, adânc recunoscători, roagă pe bunul Dumnezeu să răsplătească cu darurile cele bogate pe binefăcători. — Pr. *Dimitrie Bărbat.*

Păterii iezuiţi ai monitorului de pe Târnave, bătăioşii *Unirii,* deslănţuesc mai departe, în lamentabil şi pătimaş articol, (Nr. 37) chestia devenită predilectă, a vlădiciei ortodoxe române dela Sighet.

Explozia de „Crimă naţională" este redusă de astă dată la «*Episcopia dihoniei*», făcută pentru *uniaţii* din Maramureş, — (de ce nu? la adecă, au şi ei neapărată trebuinţă de vlădicia noastră, pentru a sporî în credinţă.)

Păcat că cenzura mult binevoitoare a retezat câteva din puţinele „cumineniî" ale odihniţilor clarissimi; — şi astfel cetitorii lor nu mai pot savura cu adevărat ploaia de amabilităţi „frăţeşti" trimise, cu o falsă obiectivitate, conducătorilor bisericii noastre ortodoxe şi în deosebi păcătosului de guvern, care nici acum nu face loc internaţional-ţărăniştilor.

In apele catolicismului unguresc. La alt loc al foii noastre luăm notă despre una din înoirile recente în biserica uniaţilor noştri. Altă înoire, o imitaţie a ritului latin, s'a desfăşurat anul acesta la congresul diecezei unite Cluj-Gherla a «*Agrului*», ţinut la Năsăud, şi împreunat cu o *procesiune euharistică,* de care ţărănimea habar n'are: oamenii ziceau: «*Au scos praporii pentru vremi!*» Mulţi intelectuali uniaţi *nu* s'au încolonat de alt fel procesiunii, la care lua parte şi preotul romano-catolic *Balázs Dezső,* din Năsăud, în odăjdii, mergând alături de păr. *Dr. Titus Mălaiu,* conversând în limba lui Arpád. S'a găsit şi o *doamnă* uniată, dacă nu ne înşelăm dela Sighet, care mai puţin diplomată decât bărbaţii, a ţinut să rostească, în congresul *Agrului* la Năsăud, cuvinte jignitoare despre ortodoxia din Maramureş, şi câteva laude cu totul deplasate despre Maramureşul cel „catolic".

„Ideea de Dumnezeu în faţa raţiunii". — In congresul internaţional de filosofie din Paris (Congrès Descartes) ţinut între 31 Iulie şi 7 August 1937 dl profesor **Ion Petrovici,** profund cunoscător al literaturii filosofice moderne şi distins măestru al condeiului şi al graiului, a desfăşurat o comunicare elogios primită de congresişti, despre **Ideea de Dumnezeu în faţa raţiunii.** Această contribuţie a merituosului profesor este tipărită în fruntea numărului 7, din Septemvrie 1937. al revistei **Gândirea,** de sub direcţia dlui *Nichifor Crainic.*

Desavuare meritată. Organizaţiile provinciale şi judeţene **F. O. N.** *(Frontul Ostăşesc Naţionalist)* **înfierează energic fapta reprobabilă a unui fost ofiţer activ, a lt.-colonelului rez. P. Petrescu, care îndrăznise a cere guvernului să ia măsuri împotriva I. P. S. Sale Patriarhului ţării, fiindcă şi-a spus cuvântul în chestia jidovească. Secretarul general F. O. N. a cerut organizaţiilor sale să încheie procese verbale de desavuare a acţiunii defăimătoare a numitului ofiţer de rezervă, arătând asfel desolidarizarea ostăşimii de rezervă de o acţiune ce nu poate să folosească decât duşmanilor neamului românesc.**

Congresul Uniunii Ofiţerilor de rezervă, întrunit în 13 Sept. la Iaşii istorici şi naţionalist, a înfierat de asemenea pe lt.-col. *Petrescu,* **ear în telegrama, trimisă I. P. Sfinţitului Patriarh, congresul încredinţează pe şeful bisericii ortodoxe române de întregul său devotament.**

Câţi sânt? Numărul jidovilor în ţara noastră este astăzi socotit la cifra de **două milioane,** dacă nu mai mult, — ceea ce la o populaţie de 14 milioane de români este excesiv.

Au fugit toţi jidovii din orăşelul polon Rogow, unde rabinul a vândut sinagoga unui particular care a transformat-o în vilă. Jidovii toţi au dispărut din localitatea polonă. — Pe când la noi?

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 19 Septemvrie 1937, va predica părintele *Gh. Secaş.*

Pentru pregătirea premilitară. Dela primăria municipiului Sibiu se anunţă: Tinerii din oraşul Sibiu, **născuţi în anul 1919** se vor prezenta la Primăria oraşului, sala mare, în 27, 28, 29 şi 30 Sept. 1937, ora 15 d. a. pentru a fi vizitaţi medical. In 30 Sept. se vor prezenta toţi elevii liceelor şi ai celorlalte şcoale din Sibiu. Ceice nu-s născuţi în Sibiu, vor aduce act de naştere Orce fel de informaţii se dau la Primăria Municipiului Sibiu, camera 22 în ore de serviciu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dr. ITTU

medic univ.

s'a reîntors din străinătate. Consultă zilnic în Sibiu, strada Regina Maria Nr. 36. Raze X-Röntgen, Ultraviolete, Diatermie, Electrizări, Hidroterapie. Tel. 280. (19) 3 3

Nr. 319—1937 (57) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Socet** cu filiile **Poiana-Rechiţelii şi Runcul-mare,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 4 jugăre fânaţ.
3. Câte una măsură porumb smicurat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă a unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare familie din materă şi filii.
4. Una zi de lucru de fiecare fum din materă şi filii.
5. Stola obişnuită în parohie.
6. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 5 Septemvrie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 805—1937 (53) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante, **Şirnea,** de clasa II-a, protopopiatul Bran, publicăm concurs — în înţelegere cu consiliul parohial — cu termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele parohiale sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a concura dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra, şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Vasile Stoicanea
protopop

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30 31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (18) 4—10

Nr. 302—1937 (56) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen dă 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună şi toate dependinţele economice (şura în curs de edificare).
3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de păşunat pentru ori câte vite va avea preotul şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoţite de autorizaţia Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna.

Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral.

Nr. 241—1937 (54) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a (treia), **Agârbici,** din protopopiatul Mediaşului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 20 jug. 1050 st. pătraţi arător şi 2 jug. 412 stj. p. fânaţ.
3. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.
4. Stola obişnuită în tract.
5. 5 stânjini lemne de foc din pădurea comunală. Tăiatul şi adusul lemnelor priveşte pe preot.

Candidaţii îndreptăţiţi îşi vor trimite subsemnatului cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare, anexând şi autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, şi cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie şi în biserică la serviciul liturgic.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial:

Mediaş, 3 August 1937.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 177—1937 (55) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jugăre cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuinţă în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Birul preoţesc obişnuit, în bucate.
5. Stola, stabilită în toate parohiile tractului.

Petiţiile de concurs, cu documentele necesare şi încuviinţarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Dobra, la 9 April 1937.

Iosif Morariu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 26 Septemvrie 1937 — Nr. 39

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Alt comisar al papei în România

De abia a sfârșit nunțiul Cassulo inspecțiile sale de-a lungul și de-a latul țării, de-abia s'au liniștit autoritățile orașelor și județelor noastre de grija primirilor organizate în cinstea prea curiosului inspector de astăvară, când un alt comisar papal a pornit da capo alaiul costisitor pentru românism din punct de vedere material și producător de vrajbă sub raportul moral.

E suspectă și înăbușitoare dragostea aceasta pe care Vaticanul s'a pornit așa deodată să o toarne peste noi fără odihnă, fără să ne lase să respirăm. După ce ne-a repetat până la sațietate nunțiul Cassulo că papa nu-și mai găsește liniște pentrucă ne vrea binele, iată-l și pe purpuratul Tisserant venit să ne spună, la banchete și recepții, că trebuia să vină întâi în România, s'asculte de voia papei care nu mai poate de dorul să ne vadă în genunchi sărutându-i piciorul. Ne asigură «Unirea» că chiar așa a spus: «De când este secretar al congregației orientale — al congregației care se ocupă cu «acomodările» catolicismului pentru momirea celor naivi dintre răsăriteni, prin urmare o congregație a cărei supremă virtute e morala... șireteniei — acesta este, cu voia sf. părinte, primul său drum în țările unde se găsesc biserici catolice de rit răsăritean. Aceasta vrea să însemneze atenția specială pe care Roma o are față de biserica românească uniată».

Ceeace-i trist e că se găsesc naivi să creadă că papa poate avea vre-o atenție specială pentru cineva, când rolul lui de șef al catolicismului universal este tocmai să arate aceeași atenție «specială» fiecărei nații când îi vorbește ei, în fond să nu aibă nici o atenție pentru una din ele, dorind contopirea tuturor în massa incoloră sub raport național, care să-l adore exclusiv pe el și de care să dispună exclusiv el. De-o atenție momentană specială față de România se poate vorbi numai în sensul în care se poate vorbi de atenția specială a vânătorului față de un vânat gras care nu se lasă prins.

Aceiași soli trimiși la noi ne ispitesc cu legătura latinității, pentruca ducându-se la ruși să le declare o dragoste și mai specială, ispitindu-i cu alte momeli. Nouă ne spun că e păgubitor să stăm în aceeaș credință cu rușii și cu grecii, iar acelora că e nedemn să stea în comunitate de credință cu românii.

Par'că ar fi vorba să-ți alegi credința după cum o mai are și poporul cutare sau cutare, și nu după puritatea caracterului ei dumnezeesc. Și par'că ortodoxia ar umbla să învălmășească neamurile dându-le aceeaș conducere și deslegându-le sufletul de aspirațiile lor proprii naționale, în favorul ambițiilor politice ale papalității.

Când vin alde Cassulo și Tisserant, uniații noștri te îmbată cu stăruința de-a scoate la iveală latinitatea oaspeților, ca momeală prozelitistă, dar când le atragem atenția că mai e prezent în suita purpuratului Tisserant și episcopul maghiar Vorbuchner, sau că latinitatea aceasta nu-i împedecă pe preoții unguri și nici pe episcopii uniați de-a slujì în dulce frăție și de-a grăì împreună în ungurește, sau că dragostea «specială» a papei nu e atât de tare ca să-l facă să renunțe la dorința de-a ne scoate din românism și de-a ne contopì în «sufletul universal» — în cazul acesta foile uniate se supără foc și nerăspunzând la nedumeririle noastre recurg la vocabularul tuturor amabilităților suburbane.

Azistăm, fără îndoială, la o enervată întețire a acțiunii catolicismului de-a pătrunde între noi. Eșecurile ce le sufere pretutindeni, aparenta noastră nepăsare, mirajul de-a se înfige bine în mijlocul ortodoxiei prin captarea unui neam mare prin numărul și prin prestigiul său politic și cultural în plină creștere, situația insuportabilă în care simte că va ajunge față de spiritualitatea originală, profundă și amplă ce e pe punctul de a-și începe desfășurarea din sufletul românesc, fac catolicismul să arunce toate forțele în lupta pe viață și pe moarte pentru cucerirea noastră.

E necasar să organizăm cât mai temeinic rezistența. E adevărat că ne simțim mai bine angajați în încordarea pozitivă pentru crearea veacului de mărire românească. Dar nu trebue să neglijăm uneltirea din umbră, sub tot felul de măști înșelătoare, a catolicismului care dă lupta pe poziții mici, pentru câte un singur suflet, pentru câte un singur cătun, ca încet încet să ne sfărâme, să ne trezim împuținați, divizați, învrăjbiți și slăbiți.

O tactică frecventă a catolicismului este să aibă în mână cât mai mult conducerea organizațiilor județene ale tuturor partidelor politice ca prin mijlocirea lor să întregească toate posturile din comunele, orășelele și orașele înainte pur ortodoxe cu funcționari exclusiv catolici. Pentru aceștia clădește apoi îndată o capelă și așează un preot care începe să momească lumea spre greco-catolicism. Se trece apoi la zidirea bisericii și vrajba între români e gata.

Exact în felul acesta a lucrat b. o. recent uniația în comuna Pecica română din județul Arad, comună așezată imediat lângă graniță, cu o populație de vreo 9000 suflete curat ortodoxe, având legată de ea o altă Pecica pur urgurească. Spre bucuria ungurilor, românii, sub vechea stăpânire una, sunt astăzi pradă turburării și în perspectivă de a se desbina din pricina încuibării acestor microbi nefaști pentru viitorul neamului românesc.

E necesar să ne trezim toți să putem vedea și oprì la timp lucrarea acestor agenți ai nenorocirii naționale.

Nr. 9061—1937

Ordin circular

Deoarece nici până în prezent nu s'a răspuns din partea unui număr mare de preoți, la ordinul circular Nr. 4100/937, publicat în Telegraful Român Nr. 22 din 30 Mai a. c., deși este în interesul fiecăruia pentru recunoașterea anilor de serviciu la Casa generală de pensiuni, acordăm un ultim termen până la 10 Octomvrie a. c. în care timp toți protopopii și preoții cari n'au răspuns până în prezent, indiferent că au ocupat sau nu alte funcțiuni publice, vor raporta datele cerute cu ordinul de sus.

Celorce nu se vor conforma nici de data aceasta, Casa generală de pensiuni nu le va mai recunoaște timpul servit.

Sbiiu, la 21 Septemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

---

* FOIȘOARA *

Protestul Patriarhului sârbesc în contra Concordatului

(Inaintat în Decemvrie 1936, dar nepublicat până în Iunie 1937, când ministrul Koroshetz — ministrul internelor a încercat să împedece răspândirea lui prin suprimarea organului Glaznik, în care s'a publicat.)

Protestul în contra concordatului s'a publicat în excelenta revistă engleză: *The Christian East*, vol. XVII, 1937, p. 16—24 și a fost tradus pentru Telegraful Român de părintele consilier Tr. Scorobeț.

Dlui Dr. Milan Stoyadinovici, primministrul Iugoslaviei,

Sf. Sinod al ierarhilor Bisericii ortodoxe sârbești, întrunit în sesiune extraordinară în Belgrad, are onoarea a Vă prezenta după o serioasă, profundă și amănunțită examinare a proiectului concordatului încheiat cu Vaticanul, următoarea reprezentațiune:

La 26 Iulie 1935 s'a redactat în Vatican proiectul de concordat între papa Piu XI și statul nostru. Acest proiect a și fost înaintat reprezentanților poporului pentru ratificare. Deoarece această importantă decizie privește atât statul cât și pe celelalte confesiuni, Sf. Sinod al ierarhilor ca cel mai înalt for al Bisericii ortodoxe sârbești a încercat să aducă înaintea guvernului părerile sale privitoare la cuprinsul acestui pact, dar această încercare n'a fost luată în considerare cum trebuia. Indată ce s'a publicat textul concordatului, Sf. Sinod l-a supus unei examinări atente și a ajuns la convingerea fermă că acest pact alterează situația Bisericii ortodoxe sârbești din această țară și este dăunător intereselor naționale. Ca urmare, Biserica ortodoxă sârbească ca organizație religioasă și națională a folosit toate prilejurile de a protesta energic și a pretinde guvernului să nu ratifice concordatul.

După cum se știe, în țările de mai înainte Sârbia și Muntenegru unde populația era în număr covârșitor ortodoxă, Biserica ortodoxă sârbească era Biserica statului, iar toate celelalte confesiuni erau tolerate în stat.

Ca un resultat al libertății și unificării, teritorul statului a fost sporit și situația religioasă a populației a fost deosebită, totuși credința ortodoxă a rămas credința majorității.

Guvernul — în manifestele regretatului rege și pe timpul regentului Alexandru — la 6 Ianuar 1919 și ulterior în decretele privitoare la culte din 31 August 1919 — și în conferința din Septemvrie a proclamat principiul egalității confesionale.

Prefacerea principiului religiei de stat în acela al egalității confesionale nu a fost o nevoe. Serviciile mari și de toți cunoscute ale Bisericii ortodoxe sârbești la crearea statului și păstrarea naționalității între mulțimea de vrăjmași îi dădeau drept să-și păstreze poziția istorică antică — după cum e cazul cu alte biserici ortodoxe din statele vecine: Grecia, Bulgaria și România. Totuși Biserica ortodoxă sârbească dedată prin multe veacuri de mari jertfe pentru popor și țară a consimțit la scurtarea drepturilor ei în firma convingere că principiul egalității confesionale înscris în legile fundamentale ale țării, vor fi observate strict și imparțial atât în legislație cât și în viața națională.

Din nenorocire, această speranță nu s'a realizat.

Considerând că pactele internaționale obligatoare pentru statul nostru garantează existența și funcțiunile minorităților separate naționale și religioase ale țării noastre pe deoparte și că bisericii romano-catolice i se recunoaște dreptul la o conducere supremă din afară cu toate drepturile și atribuțiunile unei puteri independente, extrateritoriale și egala situație de altă parte, — atunci e limpede că Biserica ortodoxă sârbească își poate apăra situția, drepturile și interesele ei numai prin stricta și imparțiala egalitate confesională garantată de constituție și de legile țării. Dispozițiile fixate prin constituție referitoare la raportul dintre stat și organizațiile religioase n'au fost puse în practică printr'o lege a regimului cultelor și a relațiilor dintre culte — și a rămas numai proiect, dar situația tuturor cultelor recunoscute a fost reglementată prin acte separate legislative, cari în mare parte au repetit declarațiile acelea dar de regulă au fost în armonie cu egalitatea confesională.

Dar în timpul din urmă prevederile constituției privitoare la egalitatea confesională au fost călcate în picioare. Legea privitoare la comunitatea islamică dela 31 Ianuar 1930, care era în conformitate cu constituția, a fost înlocuită printr'o lege nouă care violează principiul egalității confesionale în favoarea acelei comunități.

Asociaţia „A. Şaguna“ a Clerului ardelean şi adunarea “Astrei“ la Timişoara

Preşedintele Asociaţiei Clerului din Ardeal, păr. Icon. Stavr., *Dr. Gh. Ciuhandu*, a rostit, cu prilejul recentei adunări generale a Asociaţiunii culturale în capitala Bănatului, următorul salut:

Din prilejul acestei strălucite întruniri româneşti, am onoarea să exprim — în numele Asociaţiei «Andrei Şaguna» a clerului ardelean, cât şi în numele meu, ca preşedintele ei — salutul nostru omagial, pe care-l aducem «Astrei» noastre.

Dacă este adevărat, precum şi este, că cultura românească îşi are rădăcina în apostolatul Bisericii, ca instituţiune, şi în străduinţele spre lumină ale slujitorilor ei, atunci prezenţa noastră, a preoţilor, aici este mai mult decât justificată; — nu prin raţiunea unui discurs de ocazie, ci prin fapta noastră colectivă, începută de înaintaşii noştri de peste multe veacuri în slujba culturii naţionale, căreia, acum 76 de ani, i s'a creiat — în ipostasul «Asociaţiunii române transilvane» de atunci — un organ specific, pentru a genera şi a propovădui cultura românească.

Mă găsesc de faţă, deci, nu pentru un discurs, ci pentru a înnoi o **mărturisire** *şi un* **angajament** *din partea fraţilor mei preoţi: Sântem şi vom fi mereu alături de «Astra» noastră a tuturor românilor acum, şi în aceeaşi brazdă de bucuroasă colaborare, —* **nu numai pentru porunca unei tradiţii ce trebue dusă până la capătul rostului ei, ci şi pentru temeiuri etice, sociale şi naţionale româneşti şi cu adevărat arzătoare, mai ales în Banat.**

Imi place să nădăjduesc, că **fraţii mei preoţi din Banat** *— şi mai ales ei, cari o ştiu prea bine: câte neajunsuri primejduesc viaţa românească şi viitorul ei în acest prea frumos colţ de ţară, ce trebue din nou înălţat acolo unde îl chiamă un trecut frumos şi un prestigiu artistic şi cultural neîntrecut, —* **îşi vor înţelege şi face pe deplin datoria de colaboratori, pe toată linia, sub steagul „Astrei“ noastre.**

Inchei cu urarea: Deie Dumnezeu, ca această mărturisire şi acest angajament, pe care le rostesc în numele fraţilor mei preoţi, să devină, cât mai de grabă, o mândră şi robustă realitate întăritoare de neam şi ţară.

Vizita oficială în România a I. P. Sf. Mitropolit Dionisie al Varşoviei

Pentru strângerea relaţiunilor amicale între bisericile ortodoxe din Polonia şi România, Mitropolitul Varşoviei şi al întregii Polonii va face o vizită oficială I. P. Sf. Patriarh Miron.

In călătoria aceasta, I. P. S. Sa este întovărăşit de P. Sf. vicar episcopul Sava şi de arhimandritul Teofin.

I. P. Sf. Mitropolit **Dionisie** *al Varşoviei este o distinsă figură a bisericii ortodoxe polone, ale cărei destine le conduce din anul 1923, dela moartea fostului mitropolit Gheorghe. Şeful bisericii ortodoxe din Polonia se bucură de un deosebit prestigiu atât în patria sa, cât şi în străinătate.*

Prieten statornic al poporului şi bisericii noastre, cu care în tot timpul a întreţinut strânse legături de colaborare, şeful bisericii ortodoxe polone vine acum să întărească şi mai mult aceste legături.

Sâmbătă, 25 Septemvrie, I. P. Sf. Mitropolit Dionisie va sosi în Bucureşti.

Dela gară, înalţii oaspeţi poloni vor pleca la stânta Patriarhie, unde se va oficia un Te-deum solemn.

Eminenţa sa, Cardinalul Eugen Tisserant, emisar al Vaticanului, şi-a început vizitele de prozelitism în ţara noastră, continuând vizitele de acelaş soi făcute mai lunile trecute de nunţiul papal dela Bucureşti, pe lângă toate protestele bisericii noastre.

Dupăce în Iugoslavia ratificarea *Concordatului* de către senat se amână „sine die“, în urma luptei eroice a conducătorilor ortodoxiei sârbeşti, Vaticanul încearcă o mângâere şi despăgubire la noi, unde provocările papistaşe, în lupta cea mare a bisericii uniate, tot se mai tolerează. Până când?

Duhul vremii în Germania de azi

După înfrângerea suferită în 1918, Germania îşi caută salvarea într'o adâncire a vieţii spirituale. Se vorbea de un nou tip omenesc, de o nouă epocă glorioasă a spiritualităţii. Epoca zângănitului de arme a trecut, armele erau depuse, acum aveau cuvânt „muzele“. Proverbul vechiu: inter arma silent musae, avea să se inverseze în Germania de după războiu.

Aceasta era dorinţa lumii obosite de războiu, dorinţă însă, care n'a fost nici pe deaproape realizată. A început parlamentarismul democratic cu lipsa-i totală de disciplină, ce-l caracterizează în toate ţările. Nu se putea ceva mai nepotrivit cu spiritul german născut pentru disciplină. Cum se lucra cu „armele spirituale?“ Aleşii poporului în parlament se băteau, ţipau, fluerau, se certau şi incasau diurne. Spiritul desbaterilor parlamentare n'avea nimic comun cu ideile înalte ale adevărului, binelui şi frumosului. Patima de partid stăpânea cu desăvârşire şi argumentele cele mai convingătoare erau zadarnice, dacă maşina votării era contrar montată. Ştirile despre desbaterile parlamentare provocau scârbă în sufletul unui om de cultură spirituală.

Cât de mult s'a schimbat duhul vremii în Germania de azi! Mulţimea partidelor, cari înghiţeau cu lăcomie avutul ţării a dispărut, în locul lor un puternic spirit al unităţii naţionale creiază, îndeplineşte imperativul vremii. Spiritul triumfător al adevăratei culturi germane este astăzi în plină activitate. E greu de crezut cât de mare a fost decăderea în Germania de eri.

O rătăcire spirituală sau o sărăcie totală în cele duhovniceşti era proslăvită ca adevărata „cultură modernă“. Senzaţionalul şi sentimentalismul dulceag şi bolnăvicios stăpânea teatrul şi cinematograful. Arta era înstrăinată, batjocorită de nepricepuţi şi decăzută. Cele mai murdare născociri ale spiritului promiscuităţii şi depravării erau acoperite cu mantia estetismului. Aşanumiţii „poeţi“ ai libertinismului aveau voie să târască în noroiul ironiei tot ce era sfânt şi înălţător. Nu se ruşinau nici de cele mai abjecte fapte, ca să batjocorească oporele religioase şi morale de valoare neperitoare. Aceşti „artişti“ erau în slujba culturii bolşevice, ceeace înseamnă în slujba batjocurei şi a distrugerii orcărei culturi

Duhul cel nou a adus o însănătoşire în cugetarea şi voinţa neamului înbolnăvit. Problema înoirii religioase în spiritul profund al creştinismului se află pe planul prim al refacerii germane. Rezolvirea acestei probleme are o importanţă vitală pentru viitorul Reichului al treilea. Astăzi nu mai este batjocorită credinţa nimănui şi viaţa bisericească este sprijinită de stat. Preoţimii tuturor cultelor îi este asigurată din partea statului o existenţă adecvată culturii sale. Preotul german îşi poate îndeplini, fără grija zilei de mâne, chemarea sa de păstor sufletesc şi conducător cultural al credincioşilor săi.

Bunul simţ, bunacuviinţă au iarăş valoare şi se sădeşte cu multă luare aminte în sufletul generaţiei tinere. Şcoala şi educaţia sânt pătrunse de duhul cel nou. Noua generaţie este crescută pentru preamărirea neamului său şi pentru propagarea şi desvoltarea culturii moderne şi sănătoase în adevăratul înţeles al cuvântului.

Pe măsura ce decădea spiritul umanitar după 1918, creştea din ce în ce sgomotul palavrelor despre „nobilul şi înaltul uman“. Acest „Sfânt uman“ avea să cucerească toate ţările, avea să distrugă toate graniţele naţionale şi să realizeze pacea şi înfrăţirea universală. Orce idee naţională, orce jertfă pentru neam era aruncată pradă molohului cosmopolit.

Acest „spirit umanitar“ contribui şi la nimicirea orcărui simţ al responsabilităţii dispreţuind pedeapsa ca o barbarie. Orce crimă era justificată „psihologiceşte“, doar individul nu-i de vină dacă se lasă orbit de instinctele sale moştenite.

In Germania nouă s'au schimbat lucrurile şi în privinţa aceasta. Ideia umanitară se serveşte astăzi astfel ca orcărui criminal bestial i se taie capul. In codul penal al Germaniei de astăzi stăpâneşte spiritul pedepsei aspre dar drepte, în locul duhului molatec şi îngăduitor de eri. Duhul cel nou şi în justiţie este aspru, simplu şi clar, care nu se mai lasă sedus de frazeologia liberului cugetător.

In Germania de azi stăpâneşte o cugetare clară şi conştientă pusă în slujba covârşitoarei voinţe naţionale. Educaţia în vederea acestei ţinte supreme este cea mai nobilă datorinţă culturală, care a luat locul libertinismului şi relativismului uma-

---

Noul proiect de concordat viciază radical şi părăseşte principiul constituţional al egalei îndreptăţiri şi recunoaşte bisericii romano-catolice o situaţie cârmuitoare, dominantă de biserică de stat şi în urmare toate celelalte culte şi în particular Biserica maiorităţii poporului — Biserica ortodoxă — are o poziţie mai mult tolerată. Că acesta e cazul rezultă din analiza ce urmează a concordatului sub titlu: O declaraţie privitoare la concordat — şi aici vom indica mai mult unele exemple mai evidente.

Proiectul adeseori recurge la dreptul canonic al bisericii romano-catolice şi stabileşte ca principiu că toate chestiunile se vor rezolvi prin acela. Astfel art. 14, 16, 24, 25, 32 din proiect şi la sfârşitul concordatului se declară că „toate chestiunile neamintite privitoare la persoanele eclesiastice şi la proprietate vor fi de asemenea soluţionate conform dreptului canonic“.

E ştiut că biserica romano-catolică se consideră numai pe sine biserică adevărată şi nici decum nu recunoaşte principiul egalităţii confesionale.

Mai mult, pe membrii altor culte îi consideră ca pe ai săi, supuşi judecătoriilor şi regulamentelor sale. Pentrucă altă instituţie religioasă n'are drept de existenţă şi existenţa *de facto* a acelora nu e acceptată nici recunoscută, iar biserica catolică trebue să facă totul pentru distrugerea altui cult.

Această atitudine a bisericii romano-catolice e ilustrată în numeroase dispoziţii concrete ale dreptului canonic cu privire la relaţiile dintre culte d. e. privitoare la nulitatea căsătoriei mixte săvârşite de preot necatolic — privitoare la *impedimentum catholicismi*, privitoare la religia romano-catolică a copiilor din căsătoriile mixte. *Astfel alte culte nu pot admite violarea independenţei şi drepturilor lor.*

Proiectul nu se mărgineşte numai la proclamarea naturii obligatoare a dreptului canonic roman în ţara noastră — ci adaugă proclamând privilegii pe seama bisericii romano-catolice pe care nu le au alte culte.

Astfel *primul articol* al concordatului recunoaşte bisericii romano-catolice dreptul de misiune liberă şi publică în Iugoslavia — ca şi când ţara noastră ar fi o ţară înapoiată în cultură şi păgână — pentru care e necesară opera misionară şi alte culte ca obiecte ale acelei opere a bisericii romano-catolice. Proiectul de concordat, art. 7, dă Vaticanului dreptul de a lua dispoziţii pentru interzicerea preoţilor de a face politică şi obligă guvernul să ia măsuri la fel şi pentru alte culte cu privire la activitatea politică a preoţilor în partide. Astfel toate cultele necatolice vor fi direct supuse dispoziţiilor venite din Roma şi în baza acestor dispoziţii se vor şterge drepturi garantate prin constituţie şi legile ţării.

Art. 18—22 ale proiectului dau bisericii romano-catolice o serie întreagă de astfel de privilegii privitoare la proprietate, care nu le au alte culte, precum: scutirea de impozite după veniturile persoanelor eclesiastice — reducerea unei părţi a impozitelor către stat — scutirea de taxe de telegraf şi compensaţii pentru proprietăţile confişcate ca rezultat al reformei agrare etc.

Art. 27 al proiectului obligă guvernul nu numai să institue instrucţia din învăţământul primar în acord cu religia romano-catolică şi să controleze cărţile de şcoală să nu conţină nimic incompatibil cu religia elevilor romano catolici ci şi stabileşte că în locurile unde elevii sânt numai catolici sau în majoritate — învăţătorii să fie de această confesiune.

Astfel elevi de alte confesiuni în multe locuri vor fi siliţi să cerceteze şcoli cu caracter confesional romano-catolic.

E de observat că în şcoli cercetate exclusiv ori în cea mai mare parte de elevi ortodocşi — şi de acestea sânt cu mult mai multe — decât cele cu elevi catolici — învăţătorii pot fi romano-catolici, dar principiilor religioase ale elevilor ortodocşi nu li se dă consideraţie specială.

In vreme ce romano catolicii pot fi învăţători în şcoli cu elevi catolici şi pot fi numiţi la orce fel de şcoli învăţătorii *necatolici* nu pot învăţa în şcoli cu elevi catolici, ci trebue numiţi la alte şcoli.

Art. 30 al proiectului, contrar principiului din constituţie despre egala îndreptăţire confesională dă persoanelor eclesiastice romano-catolice şi membrilor cinurilor monahale privilegii exclusive privitoare la serviciul militar, pe care nu le au alte culte iar art. 31 dă bisericii romano catolice dreptul de a avea un număr mai mare de preoţi militari decât posed proporţional alte culte.

Art. 32 dă dreptului canonic romano-catolic dreptul de a resolvi chestiuni privitoare la căsătoriile mixte, care aparţine competenţei statului pentru relaţiile dintre culte.

Metodul prevăzut prin proiectul de concordat supune celelalte culte în această chestiune dispoziţiilor dreptului canonic romano-catolic, care violează principiul egalei îndreptăţiri şi calcă peste drepturile altor culte în chestii matrimoniale. Mai mult — potrivit ultimului alineat al acestui articol, — copiii din căsătorii mixte „fără excepţie trebue crescuţi în credinţa catolică“ şi guvernul e obligat să asigure executarea acestei violentări flagrante a egalităţii confesionale, — cu forţa, dacă e necesar.

In protecţia drepturilor sale contra dispoziţiilor concordatului, Biserica ortodoxă va fi privată de posibilitatea de a apela la drepturile asigurate prin legile de azi, de oarece art. 35 al proiectului declară că la introducerea aplicării concordatului se anulează toate legile şi regulamentele în vigoare în regatul Iugoslaviei întru cât sânt incompatibile cu dispoziţiile cuprinse în concordat — şi cum am arătat — proiectul de concordat, art. 37, lasă rezolvirea tuturor chestiunilor bisericeşti care nu sânt menţionate în concordat, în seama dreptului canonic romano-catolic.

Apoi — de oarece Biserica ortodoxă sârbească nu e numai instituţie religioasă ci şi naţională iar reprezentanţii ei au fost totdeauna şi vor fi buni patrioţi ai Iugoslaviei — ei sânt siliţi să atragă atenţiunea guvernului la părţile nesatisfăcătoare ale concordatului nu numai în relaţiile cu Biserica ortodoxă ci cu statul însuşi.

Inainte de toate proiectul de concordat e contrar principiului suveranităţii naţionale. Acest principiu nu admite ca statul să recunoască peste sine voinţa nici unei alte organizaţiuni. E de observat că proiectul de concordat pune deasupra voinţei naţionale voinţa Curiei papale lăsând rezolvirea unei întregi serii de chestii legale în stat în seama dispoziţiilor dreptului canonic romano-catolic. Astfel autoritatea statului devine un fel de organ inferior al curiei romane şi e obligat să aplice tutu-

nitar. Duhul cel nou pretinde dela omul cel nou o contopire bucuroasă în întregul naţional. Această cerinţă este atât de puternică, încât în faţa ei trebue să dispară şi problema confesională. Aceasta însă nu înseamnă nicidecum o suprimare a confesiunilor. Bisericile îşi vor păstra specificul lor. Dovadă este noua constituţie a bisericii evanghelice, care impune întregului protestantism german reforma cerută de ziua de azi. Biserica trebue să fie a naţiunii germane. O biserică a poporului german. S'a vorbit mult despre această idee, care va deveni acum realitate. Biserica şi neamul trebue să formeze o comunitate desăvârşită, o unire în cuget şi în simţiri, aşa cum cere ritmul vieţii germane creştine. Creştinismul german nu va fi un artificiu, ci o realitate organică plină de viaţă.

Marea revoluţie naţională în Germania s'a încheiat; urmează acum munca internă titanică a culturalizării în duhul cel nou naţional. Fiecare german munceşte cu abnegaţie şi cu deplină încredere în reuşita uriaşei opere de refacere. **Dr. N. T.**

Alegerile în episcopia ortodoxă română a Maramureşului

Comisia de organizare a episcopiei ortodoxe a Maramureşului a fixat data alegerilor eparhiale: pentru *clerici* la 4 Noemvrie, pentru *mireni* la 7 şi 8 Noemvrie.

Termenul pentru depunerea candidaturilor este: 14 Octomvrie pentru clerici, şi 18 Octomvrie pentru mireni. Vor fi aleşi deputaţi eparhiali: 15 clerici şi 30 mireni.

Convocarea congresului naţional bisericesc pentru alegerea noului episcop se face după sărbătorile Crăciunului. —

I. P. Sf. mitropolit Visarion al Bucovinei voeşte să zidească trei biserici ortodoxe: la *Sighet, Satu Mare, Baia Mare.*

Este probabil ca punerea pietrelor fundamentale, la aceste locaşuri de rugăciune, să se facă în zilele de: 24 Octomvrie la Sighet, 25 Octomvrie la Baia Mare, 26 Octomvrie la Satu Mare.

Congresul bisericii ortodoxe din Iugoslavia. In 22 Septemvrie a început la Belgrad, congresul bisericii ortodoxe din Iugoslavia, la care participă peste 2000 preoţi din toată ţara.

Congresul prezintă o deosebită însemnătate prin aceea că va discuta chestia conflictului dintre guvern şi biserica ortodoxă, urmând ca din desbateri să se precizeze atitudinea bisericii în această chestiune.

Insemnări

în legătură cu adunarea partidului maghiar ţinută în Sf. Gheorghe

„Fereşte-mă, Doamne, de duşmanul din casă, căci de cel din afară mă feresc eu", zice cunoscutul proverb românesc, al cărui înţeles plin de înţelepciune ar trebui să ne fie zilnic în minte.

Conducătorii noştri politici s'au obişnuit a vedea pericolul mai mult în afară de hotarele ţării, fără să dea cuvenita importanţă mişcărilor deghizate care, sub masca unor nevinovate întruniri, cultivă cele mai neloiale sentimente şi porniri împotriva statului român şi a conducătorilor lui.

Aceste porniri devin zi de zi mai însinuante şi cu atât mai accentuate cu cât firea, a toate iertătoare a românului, nu găseşte de bine să ia măsurile la timp.

Străinii îşi iau îndrăsneala să se răstească la noi în casă, ca şi când noi am fi cei toleraţi, — noi ne mulţumim să ridicăm din umeri, ba unii chiar dau mână de ajutor străinilor să unelteaască împotriva neamului nostru.

In felul acesta desigur că, străinii prind inimă şi caută să ne umilească.

Aşa ne putem explica văicăreala pornită de adunarea *partidului maghiar din Sf. Gheorghe*, unde ungurimea de pe toate meleagurile ţării noastre, în frunte cu conducătorii, cărora le place să se fudulească cu titlurile anacronice de grof şi baron, după desbateri şi cuvântări vehemente, caracteristice rasei, au ajuns la concluzia că sânt „persecutaţi" din toate punctele de vedere de români şi ca atare îndreptăţiţi să-şi recucerească drepturile.

Printre hotărârile aduse găsim: „marea adunare constată că politica şcolară a dlui Dr. Angelescu turbură liniştita convieţuire cu minoritarii"... Statul, în anul 1924 s'a obligat ca, în comunele neromâneşti să înfiinţeze şcoale în care să se predee limba respectivă a locuitorilor, dar nici aceasta nu s'a îndeplinit".

E un mare neadevăr învinuirea că statul nu s'a îngrijit de şcoli pentru unguri şi că nu a respectat promisiunea făcută în anul 1924, când întreg Ardealul e presărat cu şcoli ungureşti primare şi secundare, în care se propagă cel mai înfocat şovinism...

Au de altfel dreptate, când vedem că s'a dat prea multă mână liberă baronaşilor unguri dela noi, şi când în Ungaria de azi românii rămaşi acolo nici şcoală n'au, şi nici în biserică nu sânt lăsaţi să vorbească în limba lor. La noi, după douăzeci de ani de stăpânire românească, nu ştiu româneşte nici acei unguri cari sânt în funcţiile de stat.

Atunci de ce se tulbură compatrioţii noştri unguri şi ţipă că statul român caută să nimicească elementele ungureşti, pentrucă a îndrăznit să destitue nişte netrebnici recidivişti şi încăpăţinaţi care nu vreau să înveţe limba statului.

Iată cum se prezintă ungurimea, căreia statul i-a trecut până acuma atâtea cu vederea.

Aceasta stare nu poate continua. Statul nostru să înfrâneze pe cei prea războinici compatrioţi şi să-i pue la punct odată şi pentru totdeauna.

Pr. **Gheorghe Iacob**

Nr. 9178

Inştiinţare oficială

La *şcoala de aplicaţie a şcoalei normale ortodoxe «A. Şaguna»* din Sibiu sânt vacante: *un post de învăţător* la secţia de băeţi, şi *două posturi de învătoare* la secţia de fete.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor înainta până la 1 Octomvrie c. cererè *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu* cu dovada, că au trecut cu succes examenul de concurs pentru şcoalele de aplicaţie de pe lângă şcoalele normale.

Sibiu, la 23 Septemvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri 22 Septemvrie c. la Bucureşti pentru a participa la şedinţa Sf. Sinod care are să rezolve cele necesare în legătură cu instituirea I. P. C. Sale arhimandritului Partenie Ciopron, episcop al armatei.

Părintele Moţa. *Sub acest titlu ziarul naţionalist* **Bunavestire,** *în Nr. din 10 Septemvrie, publică un frumos şi binemeritat articol omagial despre P. C. protopop Ioan Moţa dela Orăştie. E o mândrie pentru Biserica noastră de a număra în clerul ei un bărbat a cărui viaţă închinată toată bisericii şi neamului, cu un devotament fără margini, poate fi arătată ca pildă vrednică de urmat.*

Lui Aurel Vlaicu. Un serviciu religios s'a ţinut Duminecă în faţa monumentului ridicat lui *Aurel Vlaicu* pe locul unde a căzut în 1913 pe platoul din stânga şoselei Ploeşti-Câmpina, lângă comuna Băneşti [Prahova]. Desvelirea monumentului, ridicat din iniţiativa dlui inginer Drăgulănescu, s'a făcut sub auspiciile ARPA [Asociaţia pentru propaganda aviaţiei]. Cuvântări duioase au evocat figura eroului sburător ardelean.

† **Ioan Mihaiu.** La Orăştie a răposat, în 10 l. c., un bun român şi creştin, *Ioan Mihaiu,* în vârstă de *o sută de ani.* A fost unul dintre fondatorii principali ai băncii „Ardeleana", om cu multă trecere în partea locului.

ANUNŢ. Din motive independente de voinţa noastră, Adunarea generală a FOR-ului nu se poate ţinea la 26 Septemvrie, cum s'a anunţat, ci se amână la o dată care se va comunica la timp. — *Ioan Sandu,* preşedinte.

Post de duhovnic. Pentru întregirea postului de duhovnic la Academia teologică din Oradea, Consiliul eparhial publică concurs cu termin de 15 zile (dela 20 Septemvrie până la 5 Octomvrie a. c.)

Beneficiul împreunat cu acest post este *4400 lei lunar şi locuinţă şi întreţinere în internatul Academiei.*

La acest post pot concura numai ieromonahii şi preoţii de mir fără familie, absolvenţi ai unei Academii teologice, doctori sau licenţiaţi ai unei Facultăţi de teologie.

---

ror cultelor dispoziţiile Vaticanului cu privire la scoaterea clerului din politică, fără să ştim ce dispoziţii va mai lua în viitor.

Altă insuficienţă în concordat cu privire la legile ţării e faptul că proiectul de concordat e în contradicţie cu legile fundamentale ale statului. Am văzut mai sus că concordatul violează principiile egalităţii confesionale. Dar stă în contrazicere evidentă cu multe alte articole din constituţie. D. e. e în contradicţie cu art. 4 din constituţia naţională care proclamă egalitatea tuturor cetăţenilor în faţa legii — de oarece concordatul acordă privilegii exclusive romano-catolicilor; art. 6 din constituţie care declară că nici o persoană nu poate fi judecată de un tribunal sub a cărui jurisdicţie nu stă, de oarece proiectul în controversele matrimoniale supune judecătoriilor romano-catolice persoane de altă credinţă; e în contradicţie cu alin. 2 din art. 11 al constituţiei care declară că recunoaşterea drepturilor civile şi politice e neatârnătoare de credinţă şi că nimenea nu se poate eschiva de sub serviciul militar din motiv de conştiinţă religioasă, însă concordatul face atârnătoare drepturile de educaţie şi matrimoniale, de religie şi acordă scutire militară preoţilor şi călugărilor romano-catolici; proiectul e în contradicţie cu alineatul 6 al acestui articol, care declară că subvenţia statului pentru culte e atârnătoare de lipsuri evidente — pe când concordatul nu pomeneşte acest criteriu.

Proiectul e în contradicţie cu alin. 7 şi 8 al acestui art. care opreşte pe preotul angajat în politică dela funcţii preoţeşti — însă concordatul îl opreşte de tot dela politică.

Proiectui nu e de acord nici cu art. 13 din constituţie care opreşte înfiinţarea de asociaţii confesionale pentru cultura fizică — dar aceasta e permisă acţiunii romano-catolice. De asemenea proiectul nu e în acord cu art. 16 din constituţie, care declară că în toate şcoalele va domni principiul toleranţei religioase, însă concordatul introduce principii confesionale şi în şcolile de stat; e în contradicţie cu art. 19 din constituţie care declară că toate posturile de stat sânt libere tuturor cetăţenilor — prin concordat însă se asigură privilegii exclusive învăţătorilor romano-catolici.

Nu e în armonie cu art. 21 al constituţiei care stabileşte că căsătoria are protecţia statului — dar concordatul pune căsătoriile romano-catolice şi cele mixte exclusiv sub controlul bisericii romano-catolice.

Concordatul e în contradicţie cu art. 22 şi 23 din constituţie care recunoaşte statului dreptul de expropriere şi dreptul de a intervenì în relaţiile agricole ale cetăţenilor în scopul dreptăţii şi al înlăturării antagonismelor sociale; e de observat că concordatul nu permite exproprierea pământurilor bisericii romano-catolice ca resultat al reformei agrare.

E de observat că reprezentanţii poporului, când devin senatori ori diplomaţi depun jurământ „să respecte constituţia:" Pot ei tolera o violare ca aceasta a sfinţeniei jurământului lor?

Mai departe cea mai însemnată insuficienţă a concordatului cu privire la interesele statului şi ale guvernului stă în faptul că impune sarcini materiale considerabile asupra statului în favoarea bisericii romano-catolice care în sine e foarte bogată şi are centrul în afară de frontariile naţionale. Art. 28 e în contrazicere cu art. 11 din constituţie şi introduce un criteriu nou de plată a subvenţiei statului pentru biserica romano-catolică — pe baza numărului de suflete — ceeace înseamnă sporirea subvenţiilor pe seama romano-catolicilor. Conform proiectului biserica romano-catolică obţine numeroase privilegii privitoare la avere, — pe cari nu le are nici un cult din ţară şi pe care romano-catolicii nu le au în alte ţări. Astfel sunt drepturile: de a susţine preoţi romano-catolici în spitale şi în alte instituţii publice — în număr nelimitat, pe cheltueala statului sau a instituţiilor; dreptul de a restitui fundaţiile confesionale, recunoaşterea dreptului nelimitat de a înfiinţa mânăstiri de orduri religioase din străinătate etc. Şi aceste jertfe materiale din partea statului în favoarea bisericii romano-catolice nu vor aduce nici un bine relaţiilor dintre stat şi această biserică ci vor cauza controverse nesfârşite, de oarece asistenţa materială a statului pentru biserică — după prevederile concordatului sânt atât de complicate, că vor cauza plângeri şi pacea religioasă va fi tulburată. E necesar să observăm că nu ca la alte confesiuni — ale căror averi sânt supuse integral controlului statului — proiectul se referă la controlul statului numai în ce priveşte subvenţia dela stat.

Comparând concordatele din vechea Sârbie şi Muntenegru cu concordatele din alte ţări — e evident că prezentul concordat dă bisericii romano-catolice privilegii şi drepturi — mai presus de cele avute. De aici e clar că proiectul de concordat pune ţara noastră şi toate cultele ei într'o situaţie cum n'au existat şi nu există în ţări unde majoritatea populaţiei e romano-cat. şi unde Biserica romano-catolică e recunoscută ca biserică de stat.

Ierarhii Bisericii ortodoxe au respectat cu rigoare şi vor respecta obligaţiile lor faţă de stat dar ei au să observe obligaţiunile faţă de Biserica, pe care o reprezintă. De oarece şi Biserica şi statul derivă din acelaş izvor — voinţa lui Dumnezeu — şi ambele să lucreze pentru binele poporului în bună înţelegere, ei îşi vor îndeplini misiunea lor în conştiinţă şi sfinţenie, indiferent de urmările ce vor avea ei personal. Astfel ei ştiu că dacă o lege calcă legea divină, astfel de lege nu poate fi în conformitate cu legile ţării şi cu voinţa popo ului şi a guvernului ci numai un rezultat al eroarei şi păcatului celui investit cu autoritate.

Acesta fiind cazul cu proiectul de concordat ei (ierarhii) declară sus şi tare că cuprinsul concordatului violează legile fundamentale ale ţării, care sunt obligatoare nu numai pentru persoanele particulare individuale ci şi pentru slujbaşii de stat şi în special pentru membrii guvernului M. Sale şi ai parlamentului. De aceea reprezentanţii Bisericii ortodoxe sârbeşti declară că dacă proiectul de concordat, cum este acum — devine lege — ei nu sunt în stare şi nu-l vor putea recunoaşte, ci în astfel de caz vor fi siliţi de sfântul jurământ şi de slujba lor, împreună cu clerul şi cu turma, a lupta cu toate mijloacele la îndemâna lor în contra introducerii unei atari legi în patria lor.

In urma acestor obiecţiuni Sf. Sinod al ierarhilor are onoare a pretinde guvernului că acest proiect de concordat, semnat la 25 Iulie 1935 în Roma, să nu fie ratificat.

Belgrad, 3 Dec. (20 Nov.) 1936.

Patriarhul sârbesc:

Varnava

Comemorare. *De curând s'a ţinut la Alba-Iulia o conferinţă a prefecţilor din Munţii apuseni. S'a fixat cu această ocazie programul serbărilor comemorative ce urmează a fi desfăşurate în cursul lunei viitoare Octomvrie, când se va face şi desvelirea monumentului celor trei eroi şi martiri ai neamului: Horia, Cloşca şi Crişan.*

Casa generală de pensiuni a statului a statorit şi achitat pensiunile aproape la toţi pensioniştii Arhiepiscopiei noastre pensionaţi după 1 Octomvrie 1925 şi trecuţi în sarcina ei, conform nouii legi votate în Martie a. c., începând cu Aprilie a. c. Aceasta se datoreşte faptului, că Arhiepiscopia noastră a fost *cea dintâi*, care a înaintat datele cerute de Casa de Pensiuni. Mai sânt încă puţini pensionişti cărora — din cauza insuficienţii datelor — nu le-a statorit pensia; ceeace va urma în zilele acestea.

I. P. S. Patriarh Miron decorat — Ducele de *Saxa Coburg şi Gotha*, ca preşedinte al Crucii Roşii germane, a decorat cu aprobarea cancelarului *Hitler*, cu ordinul «*Crucea Roşie Germană*», în gradul de stea, pe Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul *Miron*, pentru serviciile făcute în calitate de preşedinte al cultului eroilor, cu îngrijirea mormintelor ostaşilor germani căzuţi pe teritorul României.

Ordinul şi brevetul au fost înmânate în 23 l. c., de dl *Fabricius*, ministrul Germaniei la Bucureşti, în cadrul unei solemnităţi la Patriarhie.

O sută de ani. Anglia a sărbătorit o sută de ani dela invenţia *telegrafului*. In 25 Iulie 1837 profesorul Wheatstone a instalat la Londra prima staţie de telegraf, de unde a expediat o telegramă la 1609 metri depărtare. Societatea căilor ferate engleze a introdus apoi o linie telegrafică. In Austro-Ungaria telegraful s'a introdus în 1846, în Ardeal s'a introdus, dacă nu ne înşelăm, în 1853: atunci a apărut şi foaia lui Şaguna, organul nostru: *Telegraful Român*.

Liturghia ortodoxă. In congresul *Institutului Biblic* dela Roma, misionarii catolici au făcut cunoscut, că dacă ei ar introduce săvârşirea liturghiei ortodoxe în locul celei catolice, ar avea o mai mare putere de atragere a credincioşilor.

„Muzica cerească". In *Tokio*, capitala Japoniei, se află o biserică ortodoxă creştină, cu hramul „Invierea Domnului Hristos". Când sună clopotele la biserica ortodoxă, japonezii zic, că a început „muzica cerească". Numeroşi japonezi se creştinează şi îşi trăesc viaţa conform învăţăturilor sfintei Evanghelii.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 26 Septemvrie 1937, va predica părintele *Mihail Neagu*.

Duminecă s'a ţinut la biserica din strada Lungă alegerea de preot în locul ocupat până în prezent de păr. Romul Bucşa. S'au prezentat 8 candidaţi. Alegerile au fost conduse de păr. protopop *Em. Cioran*, decurgând în perfectă ordine. *Ion Chioariu* a obţinut 358 voturi, iar restul de 7 candidaţi au avut 50 voturi.

„Strada Dr. Karl Wolff". Ştiu toţi românii ardeleni, — şi în deosebi ştim noi sibienii, — ce fel de sentimente a purtat *Dr. Karl Wolff* pentru ţara şi neamul românesc şi totuşi o stradă a Sibiului este astăzi botezată cu numele acestui fost neîmpăcat duşman, care în toată viaţa lui a urât şi despreţuit românismul. „Strada Dr. Wolff" în România Mare! La ce atâta generositate stupidă din partea noastră!

MULŢUMITĂ. Cu ocazia sărbătoririi jubileului de 30 ani a corului bisericesc bărbătesc al „Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu", s'au făcut următoarele dăruiri: Dl general I. Pleniceanu a dăruit 500 lei fondului Victor şi Eugenia Tordăşiauu şi dl N. Zaharie, măestru pantofar, 100 lei. — In loc de cunună de flori pe mormintele colegilor decedaţi membrii corului au dăruit câte 100 lei: Fondului Nicolae Cristea, Fondului Victor şi Eugenia Tordăşianu, Fondului Timotei Popovici şi Legatului George Poponea. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul Reuniunii.*

Poşta redacţiei

Pr. *I. M.* în *G.* Vi se comunică, adevărul că se fac inspecţii inopinate din partea delegaţilor Consiliului arhiepiscopesc în diferite părţi ale Arhiepiscopiei pentru a se constata cum îngrijesc preoţii bisericile şi cum au introdus monopolul *lumânărilor de ceară curată*, conform cu repetitele ordine. Preoţii contravenienţi, după informaţiunile primite, *vor fi imediat suspendaţi* şi daţi în judecata Consistorului spiritual. Este timpul suprem, ca preoţii să asculte de ordinele organelor superioare bisericeşti, care în privinţa aceasta au fost prea îngăduitoare.

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (18) 5—10

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 319—1937 (57) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Socet** cu filiile **Poiana-Rechiţelii** şi **Runcul-mare**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 4 jugăre fânaţ.
3. Câte una măsură porumb smicurat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă a unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare familie din materă şi filii.
4. Una zi de lucru de fiecare fum din materă şi filii.
5. Stola obişnuită în parohie.
6. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 5 Septemvrie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial

Nicolae Suciu
protopop

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de **dactilograf** la Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu se publică concurs.

Remuneraţia va fi de 2820 lei brutto lunar.

Ceice doresc să ocupe acest post, la care pot reflecta şi femei, vor avea să-şi înainteze cererile timbrate Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la *1 Octomvrie 1937*, însoţite de următoarele acte:

1. Extras de botez.
2. Extras de naştere.
3. Certificat despre absolvirea a cel puţin 4 clase secundare.

Nu vor fi admişi decât candidaţi ortodocşi, cari ştiu scrie la maşina de scris perfect în limba română, atât după dictat cât şi după manuscris.

Vor fi preferiţi candidaţii cari ştiu şi alte limbi.

Sibiu, 17 Septemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 302—1937 (56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen dă 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună şi toate dependinţele economice (şura în curs de edificare).
3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de păşunat pentru ori câte vite va avea preotul şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Reflectanţii la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoţite de autorizaţia Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna.

Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Pr. **Inocenţiu Tiruţa**
adm. protopresbiteral.

Parohia Petecu, protopopiatul Odorhei

Nr. 243—1937 [58] 1—1

Publicare de licitaţie

Se publică concurs pentru zidirea bisericii ortodoxe române din parohia Petecu protopopiatul Odorhei, pe baza planului şi devizului abrobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 8366—1937.

Licitaţia se va ţinea în biroul oficiului protopopesc ortodox român din Odorhei, în ziua de *8 Octomvrie 1937*, la ora 10 dimineaţa.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea zilnic în cancelaria protopopească din Odorhei.

Licitaţia se face cu oferte închise şi se continuă verbal.

Celtuelile de deplasare nu priveşte pe parohie.

Odorhei, 22 Septemvrie 1937.

Seb. Rusan
adm. protop.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la Librăria **Arhidiecezană Sibiu**

Din viaţa satului

Inoiri greşite şi răufăcătoare

Când Transilvania şi-a serbat „izbăvirea din plânsul cel de demult", în epocalul praznic dela Alba-Iulia, şi întoarcerea la sânul cald al „Patriei mame", spiritul iezuitic al fruntaşilor bisericii uniate a veghiat neîntrerupt la capul corăbiei (bisericii unite) ca nu cumva să se întoarcă în portul înfrăţirii spirituale-religioase româneşti.

Orgoliul acestor fruntaşi a lipsit sufletul românesc ardelean dela masa împreunării fraţilor de un sânge, de un neam şi de o lege, aducând umbra discordiei în mijlocul veseliei unanime.

N'au fost deajuns necazurile suferite de românii ardeleni sub era maghiară? N'au putut râurile de lacrimi ale foştilor iobagi să spele contractul încheiat la 1700? Orbi la suflet şi împietriţi la inimă, aceşti fruntaşi s'au opus, făcând să sângereze mai departe rana discordiei pe trupul României mari.

Ingroziţi de mica diferenţă ce există între ortodocşi şi uniaţi, şi de teama ca nu cumva un entuziasm de nestăvilit să facă pe românii uniaţi să treacă la ortodocşi (căci, în realitate şi în fond, sânt), nouii îndrumători uniaţi au început a introduce pe neobservate o serie de inovaţii care să facă imposibilă întoarcerea poporului uniat la ortodoxie.

Prin aceste inovaţii se produce un adevărat haos în sufletul credincioşilor uniaţi.

Astfel, una din aceste inovaţii e în legătură *cu postul.*

Acest zăgaz contra patimilor şi poftelor, această înfrânare şi strunire a trupului şi a sufletului în luptă cu ispitele, adevărată antrenare spre virtute, spre perfecţionare şi spre biruinţă, a fost ţinut în biserica ortodoxă încă din timpul apostolilor prin abţinerea dela mâncarea cărnii, a ouălor, laptelui şi a tuturor alimentelor de felul acesta.

Chiar şi consumarea vinului o opreşte biserica ortodoxă în unele zile, doar la praznice dând deslegare de el, după cum ne spun cărţile de ritual.

Acest post s'a ţinut în biserica ortodoxă dela întemeierea ei, şi se ţine şi azi.

Postul a fost predicat şi ţinut şi în biserica uniată dela întemeierea ei (1700) şi până după marele războiu.

După aceasta, generaţia mai nouă de îndrumători ai uniaţilor *se ridică deodată în contra generaţiei vechi* în ce priveşte postul, predicând că *unsoarea, laptele, ouăle şi toate derivatele lor nu sânt de post*, şi că celce consumă astfel de alimente, fie şi în Vinerea Patimilor, *nu păcătueşte.* Aşa concep ei postul.

Se poate o mai mare eroare?

Oare despre acest post a spus Mântuitorul, „că acest fel nu se vindecă decât cu post şi cu rugăciune?"

Prin asemenea post s'a învrednicit în rândul sfinţilor întreaga oştire de martiri, mucenici, cuvioşi şi schimnici ai bisericii creştine dela întemeierea ei până azi?

Consecinţa unei astfel de învăţături este haosul ce se produce în sufletul credincioşilor dela sate (unde postul este ţinut mai ales de bătrâni cu multă evlavie şi mare strictеţe). Aceşti credincioşi se întreabă pe drept cuvânt: Care este postul cel adevărat? Cel predicat de păstorii sufleteşti din trecut şi de cei din generaţia veche, şi ţinut din moşi-strămoşi, — sau cel predicat de *preoţii tineri?* Care-i bun şi care trebue înlăturat?

Mai straniu e faptul că dacă sânt două parohii (uniate) una cu preot *bătrân* şi una cu preot *tânăr*, atunci aceşti preoţi se contrazic unul pe altul. Cel bătrân, îndrumă şi sfătueşte pe credincioşi să *nu mănânce unsoare, lapte, ouă* etc. că e păcat (mai ales că zilele de post sânt amintiri de evenimente triste din viaţa bisericii, şi se cuvine deci să se umilească fiecare, nu umplându-şi stomacul cu mâncări).

El însuşi, preotul *bătrân*, premerge cu exemplu nemâncând decât mâncări de post în sensul în care îl predică.

Preotul *tânăr*, din contră, predică credincioşilor să mănânce în zilele de post *unsoare, lapte, ouă* etc. (minus carne) că nu-i păcat, el însuş premergând cu exemplul propriu.

Aceasta inovaţie sdruncină mereu credinţa credincioşilor în valoarea expiativă a postului, strecoară îndoială în adevărul învăţăturii evanghelice şi micşorează autoritatea propoveduitorilor.

In faţa acestor erori şi a curentelor de disoluţie religioasă, nouă preoţilor ortodocşi ne revine datoria a ţinea cât mai sus lumina dreptei credinţe, a lupta cu toate puterile contra lupilor cari încearcă să sfăşie cât mai tare turma drept-credincioasă.

Să arătăm poporului uniat prăpastia spre care îl mână păstorii lui înşişi. —

Celce scrie aceste lucruri, a făcut odată parte din biserica uniată, din acest popor credincios, dar condus de păstori orbiţi de şiretlicurile iezuiţilor unguri. M'a durut mult, când am văzut că aceşti păstori luptă din răsputeri să catolicizeze temeinic şi pe neobservate pe bieţii uniaţi, prin înoiri cu care reverendissimii clarissimi din Blaj încearcă să adâncească rana poporului român, vrând de dragul papei să-l arunce în braţele papistăşismului şi a maghiaro-filiei.

Aceştia sânt groparii cari sapă la mormântul credinţei, obiceiurilor şi datinilor bietului popor uniat, — adevăraţi farisei cari nu numai că nu intră ei în staulul dreptei credinţe, dar ar vrea să oprească şi poporul să între acolo unde îl trage inima.

Pr. **Viorel Ogradă**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 3 Octomvrie 1937 — Nr. 40

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Reîntoarcerea filosofiei

Cel mai important eveniment intelectual al verii din care am ieșit a fost Congresul Internațional de Filosofie ținut la Paris și închinat memoriei lui Descartes, al cărui tricentenar (1637—1937) s'a împlinit anul acesta.

El marchează o radicală schimbare la față a filosofiei, o apropiere decisivă de religie, de care se depărtase cu ifos începând cu finea secolului 18. Drumul pe care l-a parcurs filosofia de atunci încoace, exceptând pe prea puțini din reprezentanții ei, a fost drumul celor mai grave erori și al celor mai crunte apostazii dela adevărul religios, mărturisit cu evidențe superioare de toată inima omenească până ce nu este deplin înăbușită de stomacul animalic. Empirism, senzualism, agnosticism, pozitivism, monism materialist sau idealist, iată tot atâtea căderi semețe, tot atâtea faze ale orbirii de care a fost atinsă, în aroganța sa, rațiunea omenească dornică să șteargă pe Dumnezeu din cuprinsul existenței, ca pe cea mai incomodă, ca pe cea mai puțin ascultătoare de om dintre realități. Alungată din domeniul realităților la cari se poate ajunge cu rațiunea, prin Kant, apologetica unor reprezentanți timizi ai creștinismului apelase la ajutorul sentimentului. Religia desbrăcată de atributul majestos al adevărului, avea să se mulțumească, după opinia lumii intelectuale, cel mult cu atributul utilului. Religia e bună nu pentrucă învățăturile sale de credință corăspund unor realități transsubiective, ci pentrucă face bine sufletului, satisface un sentiment și aduce servicii morale. Religia trebue să se mulțumească cu rolul tolerat al unei ficțiuni folositoare.

Dar iată că mintea omenească după ce-a îmbrățișat cu aviditate toate explicațiile ateiste ale lumii, pentrucă erau simple, pentrucă alungau misterul cel mare al lui Dumnezeu, pentrucă satisfăceau dorința de absolută autonomie — până la anarhie — a omului, le părăsește pe toate desamăgită, făcând mea culpa, recunoscând pe Dumnezeu, Stăpânul lumii, care nu poate fi identificat cu ea.

Toate explicațiile fără Dumnezeu ale lumii au fost naivități și mintea omenească, puțin mai maturizată acum, vede că toate construcțiile acestea pe cari le-a ridicat încrezătoare, au fost copilării pretențioase, dar și răutăcioase. «Transcendentul» se vedea prin toate ferestrile turnulețelor ridicate, în afară de ele, vast și majestos, imposibil de adunat într'o construcție omenească, înspăimântător și atractiv totodată în misterul lui impenetrabil, bătându-și joc de toate sforțările minții omenești de a scăpa de El, de a-l înlătura din construcțiile ei filosofice și sociale.

Nimic nu s'a dovedit așa de puțin viabil ca sistemele filosofice clădite de mintea omenească în cursul ultimului veac. S'a confirmat cu prisosință adevărul că cu cât e mai potrivnică lui Dumnezeu o sforțare omenească, cu atât e mai puțin trainic rezultatul atins de ea. Și cu cât această sforțare e purtată mai mult de voința de a sluji lui Dumnezeu, cu atât roadele ei rămân ca un bun câștigat pentru timpuri îndelungate. Toate ideile și toate operile fructificate de creștinism rămân tari ca stânca, fie în ele însăși, fie în imitarea lor. Descoperirile științifice — făcute și ele aproape numai de spiritele credincioase — rămân de asemenea ca tot atâtea descoperiri ale măririi lui Dumnezeu creatorul. Toate formele sociale și de stat întemeiate pe forța religioasă și morală vor dăinui în toată istoria. Dar formele sociale și de stat potrivnice lui Dumnezeu și virtuților inspirate de el, s'au dovedit simple utopii, cari chiar când au putut avea o zi de viață, n'au avut-o decât plină de sânge.

Vor mai fi răsculări împotriva lui Dumnezeu și în viitor. Căci șarpele cel rău încă nu e legat. Dar putem fi siguri că nici ele nu vor avea altă soartă decât cele de până acum. Toate dau noui prilejuri de arătare a puterii lui Dumnezeu, care rupe dinții tot celui ce I-se ridică împotrivă.

De astădată înregistrăm o nouă victorie a Lui împotriva filosofiei. Filosofii fac act de supunere. Și anume chiar în cetatea Sorbonei, căpetenia ateismului intelectual în ultimii 150 ani. Congresul dela Paris s'a declarat în sfârșit copleșit de prezența Transcendentului.

Iată cum descrie atmosfara congresului un martor ocular, dl Grigorie Popa, în revista «Gândirea» de pe Septemvrie a. c.:

«Din lucrările împărțite în șase secțiuni și cele citite și discutate în ședințe plenare, cum a fost comunicarea dlui I. Petrovici, «Ideea de Dumnezeu în fața rațiunii», cele cari au dat tonul și au imprimat o linie de monumentalitate congresului sunt, fără îndoială, problemele înscrise la capitolul «Transcendență — Imanență». Dealtminteri, socotim că prezența totală și luminoasă a Transcendentului constitue nimbul metafizic al congresului. Era emoționant să vezi cum Transcendentul, gonit de pozitivismul, intelectualismul și scientismul Sorbonei, se constitue din nou în problemă cardinală pentru meditațiile metafizice. In afară de asta, accentul grav și uneori dramatic al comunicărilor dela acest capitol, ale căror desbateri angajează profund destinul demiurgic al omului, îți lasă sentimentul unei grandori de esență divină, toate parcă mărturisesc, într'un singur glas, că omul nu este nimic, dacă nu este o aspirație spre Transcendent, spre Divin.»

Iar mai departe:

«Critica dlui I. Petrovici, nu numai că a câștigat adeziunea întregului public, dar a determinat în măsură simțitoare ținuta intelectuală a congresului, care s'ar putea preciza în următoarele propoziții:

1. Credința în puterea demiurgică a spiritului.

2. Credința în primatul spiritualității.

3. Credința în existența, nu fenomenală, ci esențială a Transcendenței.

4. Recunoașterea și dreptul la viață a metafiziciî. Prin urmare, o îndepărtare pronunțată de pozitivism și de fenomenalism.

Acesta ar fi, extrem de sumar, bilanțul general al congresului.»

Bucurați-vă toți cei ce lăudați numele Domnului! Dar nu pentru a vă liniști că deacum situația vă e cu mult mai comodă, ci pentru această nouă manifestare a măririi și puterii Lui. El este cu noi, cu lumea. Nimic nu-L poate depărta definitiv dela grija ei. Aceasta trebue să ne dea curaj și putere pentru a da ultimul asalt împotriva celor ce-L dușmănesc și-L batjocoresc colectiv și organizat — cum este în bolșevism — sau individual, prin nepăsare și imoralitate. Avem cu noi azi și filosofia. Azi nu ne mai poate nimeni intimida acuzându-ne de obscurantism și de învechire. Reprezentanții cei mai autorizați — chiar de omenire — ai luminii, mărturisesc că lumina a fost și este cu noi. Iar întunerecul și obscurantismul, acolo unde e și ura împotriva lui Dumnezeu.

D. S.

Ce caută earăș catolicismul la noi?

(=) Emisarii Vaticanului, un *nunțiu* și un *cardinal*, au cutrierat, zile și săptămâni, întinsul pământului românesc, ca să aducă, unei țări **ortodoxe —**, ce? Binecuvântările **papei!...** dar în acelaș timp — o mărturisește monitorul uniaților mitropoliei dela Blaj, — «*să marcheze o nouă peatră de hotar în drumul nostru* (al uniaților). *Un nou început. O nouă direcție. Un nou avânt... Trebue să începem marea ofensivă pentru refacerea spirituală a vieții noastre...* **Să dăm lupta cu curaj"...**

Puși astfel la cale înșiși arhiereii uniați, cari tot la îndem catolic au lipsit din biserica încoronării dela Alba-Iulia, încearcă o nouă iezuitică manoperă. O descopere ziarul clujan, **România Nouă,** care stă în prietenești legături cu Blajul, și care aduce următoarea informație:

„Intr'o conferință episcopală ținută la Blaj, arhiereii româno-uniți au hotărât, că vor intervenì la locul cel mai înalt pentru ca decretul de înființare al Episcopiei ortodoxe române de Maramureș să nu fie ratificat.

In scopul acesta au cerut audiență colectivă la Suveran. Audiența nu le-a fost acordată.

Episcopii au avut o convorbire cu dl Iamandi, ministrul cultelor.

Dl Valer Pop, solicitat să se pună în fruntea unei acțiuni de protestare, a refuzat și a declarat, că mai curând renunță la președinția Agrului."

Eată, prin urmare, pornită de sus, o năvală uniată în toată forma.

Papa, în dragostea catolică ce o poartă «Orientului», vede cu ochi buni, de părinte grijuliu, cum uniații noștri, la toate solemnele recepții făcute în cinstea emisarilor vizitatori, se prezintă ca și la procesiuni și congrese, braț la braț *cu pàterii romano-catolici unguri*, ca un Balázs Dezső, Aron Márton, un Dombi, iezuit, și alți intoleranți, iredentiști și fanatici prozelitiști catolici.

Inscenările iezuitice, îndreptate astfel împotriva restaurării episcopiei ortodoxe dela Sighet, caracterizează deplin felul de gândire uniată ce se scaldă azi în apele catolicismului pur internațional, împotriva tuturor intereselor statului nostru național.

Și, cam prin cine adecă socotesc deștepții monseniori, domestici și mai puțin domestici, ai Blajului, să salveze viața Maramureșului, copleșit de sărăcie și de iudaism, subminat de revizioniști unguri catolici, în fragedă iubire cu uniații noștri? Auziți:

Prin episcopia, tot uniată, dela Baia Mare!

Păstorită de P. S. *Rusu*, — cine nu-l știe! — ne putem închipuì ce fel de viață *națională* românească s'ar pregăti Maramureșului oropsit...

Arhiereul dela Baia Mare, descalificat și total compromis în ședința din earna trecută a Senatului, sprijinitorul colțos al rutenilor iredentiști, apărătorul acerb al celor ce au distrus ctitoriile domnești ale Bucovinei, vlădica rătăcit, despre care dl profesor *N. Iorga* a declarat că: *Românii de astăzi vor ajunge rutenii de mâne cu un astfel de Episcop*, — **acela** este chemat, de nenorociții monseniori dela Blaj, să ne apere românismul și interesele naționale în Maramureș!

Halal de așa capete, cu idei pe cât de ridicole, pe atât de proaste și nenorocite, — susținute și încurajate chiar de prezența unui cardinal și adoptate, cu tineresc avânt, de sluguțele clarissime din monitorul târnăvean.

Mântuirea Maramureșului n'are să sosească niciodată dela Baia Mare a lui Alexandru Rusu.

Va sosì însă, — pe lângă toate născocirile perfide ale catolicismului unguresc, pe lângă toate poftele de mărire erostratică ale uniaţilor, — dela vlădicia *noastră*, cea din Sighet.

*

Postscript. — Deşi *Unirea* mai nouă vine să desmintească ştirea confratelui său dela Cluj şi să declare că episcopatul uniat *n'a cerut nici o «audienţă colectivă» la M. Sa Regele*, — totuşi monitorul mitropoliei blăjene anunţă un *război* uniat, în chestiunea episcopiei noastre ortodoxe din Maramureş, şi anume *«un război confesional în toată puterea* **şi în toată frumuseţa".**

Dacă «războiul» anunţat, va fi împodobit şi cu toată „frumuseţa", e semn că uniaţii îl vor purta mai mult împotriva *morilor de vânt*, — va fi un război hazliu, neavând la adecă cu cine să poarte unul serios.

Misiunea episcopiei ortodoxe în Maramureş nu este — cum minteşte mereu Unirea — *de a face din uniaţii maramureşeni ortodocşi* **cu forţa.**

Fiecare uniat, de ori şi unde, e liber deplin să treacă sau să nu treacă la vechea lege românească, de care pe vitrege vremuri s'a rupt.

Silă, de nici un fel şi de nicăeri, nu i se aduce.

Ortodoxia creştină n'a purtat niciodată şi nu poartă luptă de distrugere împotriva altor biserici şi mănăstiri, — cum earăş minte foaia blăjană.

Catolicismul însă? Altă căciulă.

E, în adevăr, şi întristător, dar şi de prisos, să înşirăm crimele şi păcatele lui, săvârşite pe această temă în istoria bisericească. Le cunoaşte bine o lume întreagă ca vrednice de toată osânda.

Sibiul se pregăteşte să primească pe M. Sa Regele Carol II, *precum şi pe înalţii demnitari cari vor veni la Sibiu cu ocazia apropiatelor manevre.*

Dl prefect **Dr. Nicolae Regman** *a adresat un inimos apel către cetăţenii municipiului şi judeţului Sibiu, şi arătând importanţa vizitei regale, îi îndeamnă să iasă întru întâmpinarea iubitului nostru Suveran.*

Hirotonirea noului episcop al armatei, P. S. Sa *Dr. Partenie Ciopron*, **s'a făcut în 25 l. c. la Patriarhie. Serviciul religios s'a săvârşit de I. P. S. mitropolit Visarion al Bucovinei şi de PP. SS. LL. Episcopii Grigorie al Argeşului şi Policarp al Americei. De faţă au fost toţi membrii Sfântului Sinod, aflători în capitală.**

După terminarea serviciului divin, I. P. S. Patriarh a încredinţat noului hirotonit cârja arhierească, urându-i păstorire rodnică.

A răspuns noul hirotonit, arătând însemnătatea oficiului de episcop, şi exprimându-şi adâncul său devotament faţă de M. Sa Regele.

Apoi a adus mulţumiri PP. SS. membri ai Sf. Sinod cari l-au recomandat şi dlui ministru al apărării naţionale care — potrivit legii clerului militar — l-a ales în această înaltă demnitate, de grea răspundere.

In încheere, noul episcop făgăduieşte că îşi va da toată osteneala pentru a corespunde încrederii ce i s'a acordat.

Serbări mari naţionale la Alba-Iulia. In 14 Octomvrie 1937, după terminarea manevrelor armatei noastre, se vor desfăşura la Alba-Iulia, cu prilejul inaugurării statuei martirilor *Horia*, *Cloşca* şi *Crişan*, mari serbări naţionale. Vor asista la serbări: toate misiunile străine care vin în ţară cu ocazia manevrelor. Va defila în faţa lor mare mulţime de ţărani din toate colţurile Ardealului, în costumele lor. Participă la manifestaţie şi toţi membrii guvernului.

Vizita oaspeţilor poloni la Patriarhie

I. P. Sf. mitropolit *Dionisie* al Varşoviei şi însoţitorii săi au asistat Duminecă dimineaţa la slujba în sobor din biserica patriarhală.

După sfânta slujbă, oaspeţii, membrii Sfântului Sinod, protopopii capitalei şi alţi preoţi învitaţi au trecut în sala mare a patriarhiei, unde a urmat o recepţie.

Conform însărcinării date de preşedintele Sfântului Sinod al bisericii ortodoxe române, de a saluta în numele înaltei ierarhii şi al clerului român pe înaltul oaspe venit în capitala României, a luat cuvântul I. P. S. mitropolit *Visarion* al Bucovinei. Dorim în deosebi, a zis I. P. S. Sa, ca roadele acestei vizite să fie în curând o cât mai strânsă legătură frăţească în Domnul şi o vie colaborare întru întărirea prin biserică a instituţiilor sociale şi culturale, ce formează temelia structurii statelor noastre în prezent.

A cuvântat după aceasta, în franţuzeşte, P. C. părinte *P. Partenie*, secretarul general al cultelor şi artelor, aducând ilustrului oaspe cele mai înalte omagii în numele dlui ministru al cultelor, împedecat să participa la aceste impresionante manifestări de simpatie, cu care poporul român şi biserica sa ortodoxă întâmpină vizita ce o face la noi în ţară şeful bisericii ortodoxe din Polonia, I. P. S. mitropolit *Dionisie*. Luând drumul Bucureştilor, I. P. S. mitropolit al Varşoviei subliniază, cu prestigiu, nevoia ca ortodoxia bisericilor ortodoxe să însemne o mare massă de solidarism şi de ecumenicitate, mai ales azi când nu putem opune alt granit ereziilor destrămătoare de religie şi comunismului distrugător de naţie.

P. S. Sa episcopul *Sava*, ca delegat al Sfântului Sinod din Polonia, a vorbit în numele mitropolitului Varşoviei şi al întregii Polonii, făcând la sfârşit urări M. Sale Regelui Carol II şi mulţumind I. P. S. Sale Patriarhului Miron, precum şi I. P. S. Sale mitropolitului Visarion al Bucovinei, vecin şi bun prieten al Poloniei.

In numele guvernului polon a rostit frumoase cuvinte conducătorul legaţiunii polone dela Bucureşti, *Contele Poninski*, asociind guvernul polon la manifestaţia de solidaritate creştină româno-polonă.

I. P. S. Patriarh Miron, terminându-se recepţia, a întrunit la o masă frăţească pe oaspeţii poloni, membrii Sfântului Sinod şi alţi învitaţi. A vorbit I. P. S. Patriarh Miron, închinând în sănătatea Excelenţei Sale dlui preşedinte *Ign. Moscicki* al republicei polone, şi comunicând cu bucurie că guvernul polon a creiat *două burse* anuale special pentru doi teologi români la universitatea din Varşovia.

A răspuns, într'o cuvântare mai lungă, I. P. S. mitropolitul *Dionisie*, amintind cu emoţie participarea delegaţiei sfintei biserici ortodoxe române la proclamarea autocefaliei bisericii ortodoxe polone; cu aceeaş emoţie aminteşte şi de clipele petrecute la 1925 în România, cu ocazia solemnei întronări a primului patriarh al României. Terminând, închină pentru prosperitatea, sănătatea şi fericirea Dinastiei române şi a M. Sale Regelui Carol II.

Cuvântarea I. P. S. mitropolit Dionisie, rostită în limba polonă, a fost interpretată de dl *V. Dudu*, subliniind prin frumoase cuvinte caracterul nobil al poporului polon, pe care-l cunoaşte din timpul celor patru ani de studii teologice la Varşovia.

Regulamentul alegerilor bisericeşti. Regulamentul pentru alegerea şi constituirea organelor reprezentative şi executive din cuprinsul Bisericii ort. rom., votat de congresul naţional-bisericesc, a fost supus M. Sale Regelui Carol II spre aprobare şi promulgare. El a apărut în Monitorul Oficial, căpătând prin aceasta putere obligatorie. Nouile alegeri generale ce ne aşteaptă, se vor face astfel în temeiul Regulamentului promulgat.

Inalt Prea Sf. Mitropolit Dionisie al Varşoviei

Inaltul ierarh, mitropolitul ortodox al Varşoviei, care a vizitat în timpul de cinci zile cât a petrecut în mijlocul nostru, monumentele şi instituţiunile noastre religioase, este unul dintre cei mai distinşi reprezentanţi ai înaltului cler creştin-ortodox. Vlădica Dionisie stăpâneşte nu numai o bogată şi serioasă cultură teologică, ci şi acea inteligenţă, înţelepciune, bunătate şi smerenie ce sânt podoabele reale ale unei feţe bisericeşti.

Născut în anul 1871, — pentru excelenta sa personalitate, I. P. S. Sa Dionisie, a fost ales în anul 1923, după săvârşirea din viaţă a mitropolitului Gheorghe, conducător al ortodocşilor din Polonia.

In exercitarea acestei înalte demnităţi, vlădica Dionisie a dovedit nu numai sufletul unui eminent păstor, ci şi un admirabil spirit de organizare şi conducere.

Pe lângă dragostea şi respectul credincioşilor săi, I. P. S. Sa Dionisie se bucură de stima multor creştini ortodocşi din străinătate.

Mai amintim că Inalt Prea Sf. Mitropolit Dionise posedă marea cruce a ordinului Steaua României şi că a luat parte activă la entusiasta recepţie făcută în acest an M. Sale Regelui Carol al II-lea şi A. Sale Marelui Voevod Mihai, în Polonia.

Iniţiativa marelui mitropolit polon de a face o vizită oficială I. P. S. Sale Patriarhului României, este un eveniment de cea mai mare însemnătate, subliniind în ochii lumei întregi uniunea spirituală şi morală dintre cele două ţări amice şi aliate.

*

Biserica ortodoxă polonă, autocefală dela 1933, se bucură de toate libertăţile şi drepturile ce i-au fost recunoscute atât prin constituţie, cât şi prin acordul din Sept. 1925, în care s'a stabilit un sistem de colaborare între ea şi stat.

Pe lângă mitropolia ortodoxă din Varşovia, mai sânt episcopatele ortodoxe cu reşedinţele la: Vilna, Grodno, Pinks şi Krzemienice.

Biserica ortodoxă din Polonia are astăzi 4 milioane şi jumătate de credincioşi, căci în ultimul deceniu, populaţia ortodoxă a crescut cu un milon de suflete, ceea ce depăşeşte cu mult sporul natural şi este cea mai bună dovadă a excelentelor condiţiuni de înflorire, în care se găseşte Biserica ortodoxă în Polonia.

Credincioşii sânt, ca naţionalitate diferiţi. Cea mai mare parte o formează ucrainenii, ruşii albi şi pe urmă polonezii; apoi urmează ruşii cu un foarte mic număr.

*

I. P. S. Mitropolit Dionisie a fost însoţit în călătoria sa de P. S. Episcop *Sava de Lublin*, vicarul mitropoliei Varşoviei.

Episcopul Sava, azi în vârstă de 40 de ani, fusese elev al corpului pajilor din Petersburg, în timpul războiului a slujit ca ofiţer, ear după revoluţia bolşevică a emigrat în Iugoslavia, unde a intrat în cler.

Ca preot tânăr, părintele Sava a lucrat mai întâi în Italia, pe care o părăsi după puţin timp pentru ca să se stabilească în Polonia.

Primul post important pe care l-a ocupat acolo, a fost acela de director al internatului studenţilor în teologie al universităţii din Varşovia.

In 1929, părintele Sava este numit arhimandrit şi imediat după aceea i s'a încredinţat postul de exarh al Mănăstirilor din dieceza Varşoviei şi a Volâniei.

In 1932 este sfinţit episcop de Lublin.

Distinsul prelat a făcut numeroase călătorii în străinătate, cu care ocaziune a ţinut mai multe conferinţe religioase. A vizitat România de mai multe ori. Bun cunoscător al mai multor limbi, P. S. Episcop Sava posedă înalta distincţiune a ordinului „Steaua României" în gradul de mare ofiţer.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Biserică şi Stat

Sub acest titlu, ziarul *Neue Zürcher Zeitung* din 16 Septemvrie 1937, publică un raport despre adunarea publică a *partidului liberal din oraşul Zürich.*

Redăm, în traducere, pentru cetitorii noştri, părţile de căpetenie din amintitul raport.

Face onoare populaţiei din Zürich — scrie *Neue Zürcher Zeitung* — când manifestă un interes atât de mare complexului de probleme privitoare la raporturile dintre stat şi biserică, încât adunarea publică din 15 Septemvrie 1937 dela *Fraumünster* a trebuit completată printr'o organizare paralèlă în *Grossmünster*.

Onorează însă şi atitudinea partidului liberal din Zürich, care a avut curajul ce se părea la început drept o îndrăzneală şi o imposibilitate, să învite membrii săi la o temă cum este *Biserică şi Stat.*

Participare impunătoare a fost răspunsul de mulţămire atât faţă de partid, cât şi faţă de oratorii iubiţi cari şi-au rostit conferenţele.

Profesorul *F. Frauchiger*, preşedintele partidului, deschide adunarea salutând prezenţa delegaţilor bisericeşti şi civili, şi spunând: Dacă partidul liberal se ocupă de raportul dintre stat şi biserică, n'o face decât pentru a înfăţişa *importanţa ce o are biserica în statul modern şi cu deosebire în democraţie.* Vreme destul de lungă, marile probleme de cultură erau date pe mâna societăţilor nepolitice, şi astfel s'a ivit părerea greşită, că partidele politice ar fi să se mărginească la chestiunile economice ale zilei, ear chestiunile culturale să fie lăsate în grija spiritelor şi corporaţiilor nepolitice. Astfel de concepţie, cu toate acestea nu poate dăinui timp mai îndelungat într'o democraţie, unde politica, în înţelesul ei bun şi vechi, însemnează promovarea binelui pentru obşte. O politică salutară este absolut de neînchipuit *fără conştiinţa şi mobilizarea energiilor etice şi religioase.* Nu e vorbă de a fermeca massele, ci de o culturalizare a personalităţii, a cărei culme va fi binele întregului, şi nu al individului. Fiecare partid este ceea ce fac dintr'însul membrii săi, şi nici raportul binecuvântat dintre stat şi biserică nu poate fi lucru de sine înţeles: el nu există în lipsă de credincioşi veghetori. Rămâne totdeauna adevărată vorba: Examinează ceea ce se potriveşte cerinţelor timpului şi ceea ce trebue păstrat neatins.

Profesorul *Adolf Keller* (Geneva) a desvoltat după aceasta: «*Raporturile actuale între stat şi biserică în Europa*».

Oratorul spune: Oraşul *Zürich* se bucură de raportul liber, armonic şi fericit între stat şi biserică.

In *Anglia*, legătura aceasta este foarte strânsă. Statul ţine cu tărie la biserică, şi biserica ţine tot aşa la stat. Cele mai largi drepturi sânt acordate bisericii, pentrucă poporul englez vrea să fie popor creştin şi pentrucă el nu obişnueşte să facă din deosebirile principiale arme de luptă şi ceartă.

Franţa a devenit, dela 1905, ţara clasică a separaţiunii.

In *Rusia* bolşevică s'au mestecat într'un amalgam teoriile marxiste cu eshatologie creştină şi cu idei misionare slave, dar religiositatea înăscută a poporului rus va avea aici efect mai hotărâtor decât exagerările doctrinelor din apus.

Interesantă este calea bătută de *Italia* lui Cavour, începând dela *libera chiesa in libero stato* (biserică liberă în stat liber) şi până la învăţătura lui Mussolini despre „ambele suveranităţi".

In *Germania* naţional-socialistică hotăreşte naţiunea şi poporul, în senzul unui vitalism psihofizic.

Dr. *A. Frey*, redactor al serviciului presei evanghelice, a făcut temeinică analiza în tema despre biserică şi democraţie.

Profesorul *Ludvig Köhler* constată că biserica din Zürich este biserică de stat. Biserica, de altfel, are să-şi reguleze

Probleme-Recensii-Comentarii

Ştefan Meteş: *Mânăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria.* — Revista *Adevărul literar şi artistic* scrie:

Carte binevenită care ne informează atât pe noi, cât şi străinătatea asupra unor instituţii care au contribuit odată cu întărirea credinţii religioase şi la pregătirea unităţii culturale din România mare.

Cartea are două părţi: „Introducerea", adecă „Istoricul mânăstirilor române din Transilvania şi ţinuturi ungureşti populate cu români, şi partea a doua „Lista alfabetică" a acestor mânăstiri.

Dl Meteş desprinde mai ales influenţa pe care viaţa spirituală a mânăstirilor a avut-o asupra poporului din Transilvania, susţinându-l în lupta înverşunată dusă pentru apărarea credinţei tradiţionale, împotriva tuturor opresorilor săi. Important e felul său de a trata subiectul: mărturiile şi documentele descoperite şi arătate, ca dovezi de netăgăduit a celor afirmate. De asemenea sânt foarte bine desluşite şi întărite, prin informaţii sigure, legăturile religioase ale românilor din Transilvania cu biserica din Principatele Danubiene, precum şi rolul jucat de mânăstirea din Blaj, metropola românilor din Transilvania uniţi cu Roma în 1700, în cultura şi civilizaţia Transilvaniei.

Alcătuirea ştiinţifică a lucrării cu tabela analitică de la fine şi diversele sale indexe, fac încă un merit pentru această carte de valoare şi scurtele monografii a unora dintre cele mai importante din aceste mânăstiri: Alba-Iulia, Prislop, Blaj, etc.

Ecouri dintr'un trecut chinuit ajung astfel până la noi şi ne cuprinde regretul zădarnic pentru comorile de viaţă spirituală românească ce s'au putut pierde odată cu distrugerea acestor preţioase instituţii. *IS. SD.*

*

„Cateurop". — In câteva librării din Viena se vindea în vara aceasta o broşură întitulată „Cateurop", catolica Europă, de Eugen Teodor Gömöri.

Autorul cu nume unguresc doreşte să provoace o mişcare cu scopul de-a înfiinţa e „Europă catolică". Aşadar o mişcare nouă, în care fireşte nu s'a mişcat altceva, decât condeiul fantazist în sânul catolicismului politic. „Cateurop" ar avea chemarea să creeze temeliile spirituale pentru „Statele unite catolice" în Europa, un bloc al statelor catolice în jurul noului imperiu austriac sau maghiar. Dl Gömöri este marinimos şi ar vrea să încorporeze în acest bloc catolic: Franţa, Italia, Spania, Cehoslovacia, Polonia, Belgia, Portugalia, şi probabil chiar şi România şi Albania.

Pe autor nu-l supără faptul, că unele din statele amintite sânt stăpânite de marxişti, francmasoni şi jidani; el crede că mişcarea nouă ar putea unifica aceste state în slujba catolicismului militant, prin care ar putea fi combătut marxismul şi naţionalismul sau „rassismul" devenind fireşte pretutindenea catolicismul religie dominantă.

Chiar şi protestanţii, şi fără îndoială şi ortodocşii, ar putea colabora pentru realizarea Europei catolice. Europa aceasta din vedenia autorului are să fie un stat federal. Dl Gömöri n'o spune pe faţă, dar planul său urmăreşte — precum spun ziarele germane — o pace durabilă în Europa prin desbinarea Germaniei. Ideia aceasta nu este absolut nouă. In anii primi după războiu a existat mişcarea separatiştilor catolici, cari doreau să creeze un cerc catolic constând din Renania, Bavaria, Cehoslovacia şi Polonia în jurul Prusiei protestante.

Planul dlui Gömöri are un singur cusur, nu este acceptat nici chiar de către catolicii din Austria, ci respins ca un fruct al unei fantazii bolnave de grandomanie. Europa catolică, vedenia ungurului renegat, este o himeră de care se sperie chiar şi Austria catolică.

Dr. N. T.

*

O vizitaţie canonică. — Din ordinul I. P. S. Sale Păr. Mitropolit *Nicolae*, s'a făcut între 18 şi 31 August o vizitaţie canonică în parohiile din tractul *Geoagiului*, de către P. C. părinte protoiereu Gh. Maior, profesor la şcoala normală din Sibiu.

Istorice momente au petrecut toate parohiile acestui protopopiat. Incepând cu valea cea mai anevoioasă şi terminând cu drumul cel mai practicabil n'a rămas nici o bisericuţă necercetată şi nici un oficiu parohial necontrolat.

La fiecare oficiu parohial, P. C. Prot. Maior nu se mărginea la rigidul control biurocratic şi semnătură de registre, ci se interesă în deaproape de activitatea pastorală, culturală a preotului, lectură, societăţi religioase, piedeci ce-i stau în calea zelului pastoral, conflicte cu credincioşi, cu autorităţi nevoi şi griji familiare etc.

C. preoţime nu a fost supusă unei anchete, ci se afla asistând la un curs pastoral.

La conferinţa finală, la care a fost invitat întregul număr de preoţi din tract, cele 3 ore de după sfânta liturghie au trecut pe nesimţite. Pentru uniformizarea cultului ni-a dat îndrumări tipiconale; pentru prosperarea şi intensificarea vieţii religioase ni-a dat calde povete. „Iubiţi-vă, fraţilor preoţi, iubiţi-vă credincioşii, iubiţi-vă întreolaltă, iubiţi-vă fără măsură, iubirea este cea mai aleasă calitate a unui preot".

Prezenţa-i în mijlocul nostru, deşi de scurtă durată, ne-a fost totuş de mare folos pastoral. Fiecare frate preot i-a putut împrumutà ceva din însuşirile de duhovnicesc păstor. *Coresp.*

*

Conferinţă şi F. O. R. — Reînfiinţarea de astăzi a protopopiatului nostru din Odorhei, este prilej de mare bucurie pentru toată suflarea ortodoxă de pe aceste plaiuri şi cu deosebire pentru C. preoţime. Aceasta şi-a ţinut în 12 Sept., prima conferinţă. Au lipsit doar doi preoţi din 14, câţi are azi protopopiatul, condus de strădalnicul administrator *Sebastian Rusan*, paroh în oraş. Au slujit cu toţii în sobor liturghia, după care s'a ţinut predica ocazională, aleasă. Imediat a urmat şedinţa sărbătorească în sala liceului din loc, în care s'a citit actul de reînfiinţare, dat de sf. mitropolie din Sibiu şi într'o atmosferă emoţionantă s'a făcut predarea agendelor noului oficiu. Aici şi-au spus cuvântul avântat P. C. părinte Seb. Rusan, şi a continuat noul ales preşedinte al FOR, dl *M. Constantinescu*, prefectul judeţului; apoi P. C. părinte protopop *Em. Stoica* al Şighişoarei, care a arătat necesitatea reînfiinţării protopopiatului, lucrare pe care P. C. Sa a susţinut-o ca raportor în adunarea eparhială din a. c. Dând în primire nouile parohii cu care a conlucrat, urează tuturor fraţilor în Hristos spor la muncă în ogorul cel nou, pentru câştigarea de bogată roadă în binele bisericii şi al neamului.

Au mai vorbit: dl *Steriopol*, în numele „Astrei" şi liceului ş. a. Răspunde părintele Seb. Rusan, tălmăcind, sentimentul de grea răspundere ce-l apasă şi silinţele ce le va aduce, neprecupeţit, cu toată C. preoţime, ca să corespundă tuturor aşteptărilor.

In faţa publicului select a urmat conferinţa părintelui *Simion Radu*, paroh şi profesor în I. G. Duca, şi tratând subiectul: «*Dovezi despre existenţa protopopiatului ortodox al Odorheiului*».

După masă, la ora 5 s'a ţinut conferinţa intimă a preoţilor, prezidată de P. C. Lor, *Em. Stoica* şi *Seb. Rusan*. S'a împărţit protopopiatul în cercuri pastorale, s'au stabilit normele de activitate şi mijloacele de pastoraţie în Secuime, pentru o bună recoltă în deşteleneirea ogorului strămoşesc. Toate acestea s'au discutat în jurul frumoasei conferinţe, ţinută de părintele *I. Popa*-Vârghiş, care a vorbit despre: «*Rolul de misionar al preotului în Secuime*».

Tot aici s'a comunicat că Onor. minister al cultelor a binevoit să doneze suma de 210.000 lei, pentru organizarea noilor parohii din protopopiat.

Fraţii în Hristos, s'au întors apoi la parohiile lor, cu gândul şi credinţa că odată, prin munca lor, şi acest pământ va răsuna de slava sfintei ortodoxii, cum a fost acum 200 ani, când slujeau la prestol în Dumineci, peste 56 preoţi, în 50 biserici.

Dea Domnul ca gândul şi avântul lor să fie într'un ceas bun! *Dar.*

*

Faptă creştinească. — «*Vreau să dorm somnul de veci sub scutul bisericii noastre ortodoxe şi în umbra sfintei cruci*».

Este lucru ştiut, că duşmanul turanic, ademenit de gogoriţa ideii de stat naţional maghiar, a căutat să maghiarizeze cu forţa pe toţi nemaghiarii din ţara aceasta.

Terenul cel mai prielnic, în èra de tristă pomenire, a fost regiunea numită Secuime, în realitate *secuizată* de ei. Luatu-ni-au graiul românesc, schimbat-au obiceiurile strămoşeşti, închisu-ni-au bisericile tolerate pela periferiile comunelor, dar *credinţa strămoşească*, apărată de preoţii mucenici de odinioară, cu toată lupta cumplită, n'au fost în stare să ni-o răpească.

Trecuţi în registrele confesiunilor maghiare, românii maghiarizaţi nu şi-au aflat alinarea durerilor şi întărirea sufletească.

După trecerea furtunei, la apariţia soarelui strălucitor pe orizontul românismului la primul dangăt de clopot în bisericuţa deschisă, au alergat din nou acolo, de unge fuseseră izgoniţi.

Unii dintre ei şi-au dat seamă ce-a însemnat în trecut biserica pentru ei. Işi dau şi astăzi seamă de greutăţile ce îndură această biserică — şi caută din ceea ce li-a dat Dumnezeu să ajute sfânta Biserică.

Caz mai nou s'a petrecut în comuna *Aita-Mare*, judeţul Trei-Scaune, unde văduva *Maria Gyenge*, la adânci bătrâneţe îşi lasă întreaga avere bisericii ortodoxe române. Averea constă din: 1 casă cu supra edificii şi grădină, 3 jugăre loc arabil, şi suma de 22.000 lei depusă la banca din localitate.

Numita văduvă, la iscălirea actului a declarat: „Deşi soţul meu funcţionar la C. F. Ungare, a fost ungur şi eu nevoită să-i urmez confesiunea, totuşi *din inima mea trecutul nu a fost în stare să-mi răpească credinţa mamei mele.* Las averea mea bisericii ortodoxe române, şi doresc ca somnul de veci să-l dorm la scutul acestei biserici şi în umbra sfintei cruci".

In numele parohiei aduc mulţămiri călduroase văduvei *Gyenge Maria*, pentru frumoasa faptă creştinească. — Pr. *Ioan Bunuş.*

In prezenţa M. Sale Regelui, a Marelui Voevod Mihai, a Principelui de Wied şi a Principelui Friederich de Hohenzollern, a fost sfinţită săptămâna trecută, biserica castelului de vânătoare din *Lăpuşna*. Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de preoţi, în fruntea căruia se găsea P. S. Episcop *Nicolae* al Clujului.

---

ea însaşi toate cauzele sale, ca biserică liberă, în ale cărei doctrine statul nu intervine.

*

Conferinţele desfăşurate la Fraumünster şi Grossmünster, în seara de Miercuri, 15 Septemvrie 1937, de dnii Keller, Köhler, Brunner şi Frey despre tema: *Biserică şi Stat*, vor apărea în formă de broşură în editura Leemann, Zürich.

---

* FOIŞOARA *

CUVÂNT

rostit la inaugurarea noului an şcolar în Satulung în legătură cu sfinţirea unei icoane şi a unei candele

Azi ne-am înălţat prin rugăciune spre tronul ceresc al lui Dumnezeu, spre a-i cere oblăduirea părintească pentru anul şcolar ce se începe.

Sântem întraţi în ogorul unui nou period de muncă. Am făcut întocmai ca plugarul, care în revărsat de zori, înainte de a pune mânile pe coarnele plugului pentru a-l împlânta în pământul înţelenit, creştinul ridică ochii spre albastrul cerului, face o cruce, rosteşte cuvintele: „Doamne, ajută-mi" şi apoi porneşte la muncă.

In faţa muncii care ne aşteaptă, cererea pe care o adresăm lui Dumnezeu, ne va aduce spor la muncă şi gânduri bune pentru fiecare.

Un an de şcoală este un an de ucenicie în meşteşugul cărţii. Voi, dragi şcolari, cu sufletele plăpânde pe care le aveţi, căutaţi să vă folosiţi de acest timp al primăverii vieţii voastre şi scrieţi în suflete, cu muncă sârguincioasă de fiecare zi, sfaturile şi cunoştinţele ce vi se vor împărtăşi şi care vor da roade bune la timpul său.

Fiţi cu dragoste şi ascultare către luminătorii voştri, cu respect şi cuviinţă faţă de toţi ceilalţi oameni, iar pentru consco-lari nutriţi cea mai curată dragoste ca unor fraţi de ai voştri.

Şi pentrucă „începutul înţelepciunii este temerea de Dumnezeu", căutaţi să vă apropiaţi de Dumnezeu prin rugăciune şi prin fapte creştineşti.

„Inţelepciunea nu pătrunde în sufletul viclean şi nu sălăşlueşte în trupul supus păcatului, ea este duh iubitor de oameni, ea este mai frumoasă decât soarele, ea este pentru oameni comoară nesfârşită; ceice se folosesc de ea, se fac prietenii lui Dumnezeu, pentru darurile agonisite de învăţătură". Aşa de frumos grăeşte înţeleptul Solomon despre înţelepciune.

Dar începutul acestui an mai are o bucurie: aceasta este prilejuită de dna şi dl profesor universitar *Gh. Moroianu* din Cluj prin icoana şi candela dăruite şcoalei noastre.

In colţul de răsărit al acestei clase *o candelă de argint* va lumina icoana Sf. Nicolae, şi va fi pentru voi, iubiţi şcolari, un îndemn la rugăciune şi la viaţă paşnică şi cinstită.

La lumina acestui dar să vă desvoltaţi gândurile şi din candela luminii lui Hristos să vă adăpaţi cu mir de mult preţ: mirul faptelor creştine.

Dania aceasta aduce şi o mângăiere bisericii, aceea că răspunde tuturor acelora cari cred că ştiinţa de carte nu poate ţinea tovărăşie credinţii în Isus Hristos.

Dl profesor universitar Dr. Gh. Moroianu în calitate de om al şcoalei şi fiu al acestui sat, nu putea să facă o manifestaţie mai nobilă decât aceasta pe care a făcut-o. Prin această icoană Dsa se arată potrivnic orcărui duh de înstrăinare faţă de biserică şi în acelaş timp este un misionar din rândurile laicilor pentru virtuţile întruchipate de sfinţii Părinţi. Icoana Sf. Nicolae este icoana bunătăţii, a milei şi a dragostei pe care a avut-o acest sfânt Părinte.

Dragi şcolari, ridicaţi ochii spre ea adesea şi cereţi dela Dumnezeu, ca să vă dăruiască aceste nestemate de podoabă pentru suflete. Ce frumos este ca cineva să ştie a-şi interpreta cu folos pentru sine şi pentru semeni viaţa sa.

Mulţumim doamnei şi domnului profesor Dr. Gh. Moroianu pentru darul acesta de gingăşie creştină şi rugăm pe Dumnezeu să le dăruiască viaţă îndelungată şi plină de mulţumire...

Pr. **Gh. Şerbu**

AVIZ

Terminându-se activitatea taberelor de muncă obștească a studenților premilitari și a echipelor fundației regale Principele Carol, — se îndrumă oficiile parohiale din localitățile cari au avut tabere de muncă oaștească să trimită în termen de opt zile raport detaliat asupra activității taberelor de muncă și a conlucrării organelor bisericești cu ele.

Sibiu, 30 Septemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniți întru presbiter următorii clerici: Marcu Păun-Jura pentru parohia Dealu Babii (prot. Jiu), Petru Ardelean pentru Blăjeni-Criș (prot. Zarand), Ilarie Căpâlnean pentru Racoșul de sus (prot. Odorhei), Ioan Branea pentru filiile Tălmaciu și Feltrineli și Dr. Liviu Stan pentru postul de spiritual și profesor la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu.

Un milion de lei pentru ridicarea unei biserici. Neamul Românesc din 27 l. c. scrie:

Cu prilejul congresului Ligii culturale, dl președinte prof. *N. Iorga* a donat suma de un milion lei pentru ridicarea unei biserici în cartierul românesc nou înființat la Copou, din Iași. Banii au și fost trimiși comitetului de inițiativă, pentru ridicarea sfântului lăcaș.

Solemnitatea punerii pietrei fundamentale s'a făcut Duminecă după amiază, în cadrul unei grandioase solemnități. Din partea centralei Ligii culturale au participat dnii general M. Schina și arhitect Ghica-Budești, iar dela Iași întreg comitetul secției, sub președinția dlui profesor Dr. Corneliu Șumuleanu.

La solemnitate au participat, pe lângă I. P. S. mitropolit *Nicodem* al Moldovei, reprezentanții tuturor autorităților civile și bisericești din localitate.

Cu acest prilej populația cartierului a trimis dlui profesor *N. Iorga* un act omagial, ca mulțumire pentru gestul dsale de creștin și mare român.

Act de donație. La apelul lansat de oficiul nostru paarohial pentru repararea tablei de pe turnul bisericii, au subscris în continuare următorii: Prefectura județului Brașov 10.000, dnii Vasile I. Jalea comerciant București 5000, Constantin Albuleț și soția din Cernatu 4000, Vasile Filip comerciant din Câmpina 3000, Gheorghe Moțoiu comerciant în Ploești 1000, Ioan Moțoiu comerciant în Ploești 1000, Nicolae Bunescu comerciant în Buzău 1000. Total 25.000 lei. — Despre donațiunile primite am făcut mențiune în cartea de aur a bisericii spre a fi pomenite pe veci numele și fapta marinimoșilor donatori. Exprimăm călduroase mulțumiri celor ce ne dau mână de ajutor în râvna ce o avem de a ține în bună rânduială sfintele locașuri. — Pr. *Silvestru Garcea*, parohul bisericii ortodoxe române Cernatu-Brașov.

Elevi și profesori! La gimnaziul Ștefan cel Mare din Iași, elevii din clasa a IV s'au rugat de profesorul de limba română și diriginte al acestei clase, *Traian Gheorghiu*, ca acum la deschiderea anului școlar să pună în colțul clasei lor, la răsărit, *candela și icoana* Domnului nostru Isus Hristos, spre a se ruga, de dimineață, înainte de începerea cursurilor, așa cum de amar de ani am făcut-o cu toții, toate generațiile, și cum o vor mai face și de aici înainte. Profesorul diriginte, domnul Traian, însă, cunoscut ca amic al ideilor de dincolo de Nistru, a refuzat rugămintea elevilor și n'a permis să se pună în școală nici icoana Mântuitorului, nici candela cu unt de lemn. Dar și mai grav este iaptul, că însuși comitetul gimnaziului *a ratificat* hotărârea profesorului desprețuitor de lucrurile sfinte și de credința creștină. — Nu credem, că onoratul minister al educației naționale să aibă cunoștință de fapta domnului profesor Traian Gheorghiu și a comitetului pomenit. O cercetare se impune fără întârziere.

Societatea de lectură a studenților în teologie „Andrei Șaguna" dela Academia „Andreiană", și-a ales pe anul societar 1937 - 38, următorul comitet: Președinte de onoare: profesorul Grigorie T. Marcu. Președinte: Petru Brudea an IV; vicepreședinte: Gheorghe Perian an IV; secretar general: Teodor Tripa an IV; secretar de ședințe: Viorel Suciu an II; bibliotecar: Ioan Suciu an III; casier: Ioan Săbău an III; econom: Gheorghe Bota an II; vicebibliotecar: Traian Andrica an I; viceeconom: Dumitru Darjan an I. Comisia literară: Botoman Victor an IV, Mihailescu Miron an IV, Pintea Pavel an III, Teodor Nichifor an III, Dascăl Cornel an II, Hălmagiu Ioan an II, Furnică Nicolae an I Popa Gheorghe an I. Comisia de verificare: Președinte: Aurel Gh. Brăteanu an IV; membri: Pr. Virgil Runceanu an III, Andrei Aldea an II.

Se feresc și polonii de jidovime. Cu începerea noului an școlar, membrii ai partidului care combat primejdia perciunaților în Polonia, s'au postat la ușile librăriilor jidovești în capitala polonă și n'au lăsat elevii să intre în acele prăvălii ca să-și cumpere cărți și rechizite școlare. Jidovimea furioasă strigă și protestează. Polonii însă, conștienți de pericolul ce-i amenință, nu se lasă impresionați de țipetele pistruiaților, ci mai ales continuă mișcarea, împotriva jidanilor, în toate orașele țării.

Cântecul antireligios premiat. Guvernul roșu spaniol scrie lui *Stalin*, țarului roșu, că liga internațională a celor „Fără nici un Dumnezeu" cu sediul la Moscova, are astăzi în Spania 600 mii de membri. Liga a instituit un premiu, de 25 mii ruble, pentru cel mai bun cântec antireligios. E mai mult decât curioasă turbarea bezbojnicilor împotriva lui Dumnezeu: dacă nu există Dumnezeu, la ce atâta svârcolire și luptă idioată: *contra Celui ce nu există!* E logica roșie.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 3 Octomvrie 1937, va predica părintele *Tr. Scorobeț*.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu. strada Mitropoliei 24—28. Redactor: profesorul *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Octomvrie 1937 cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Unde ne sânt mecenații? Prot. I. B.: Preoții în biserica anglicană. Preot Aurel Radu: Problema sinuciderii. Preot I. Constantinescu: Artă și morală. Preot Mihail Neagu: Predica la Dumineca XVIII după Rusalii. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Hristos și morala în statul etnocratic. Preot V. Coman, Gh. Malene, Grigorie T. Marcu și C. I. Sârbu: Mișcarea literară: Dumnezeu în natură. Despre numele divine. Teologia mistică. Bibliografia traducerilor în românește din literatura patristică. Das Johannes-Evangelium. Sfânta mănăstire Arnota. Gr. T. Marcu: Cronică: Deschiderea noului an școlar la Academia teologică „Andreiană". Lupta contra concordatului iugoslav. Gr. T. Marcu: Note și informații.

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie și toate obiectele **bisericești**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, și biserici din țară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) București. Tramvaele 3, 15, 20

(18) 6—10

AVIZ

„HRISTOS ÎN ȘCOALĂ" volumul I, ediția a doua

„Hristos în școală" I, manualul catehetului ortodox pentru școala primară, care s'a epuizat la abia câteva luni după prima apariție din 1934, a ieșit acum într'o ediție nouă. Lucrarea este revizuită și complectată de autorul ei — părintele diacon D. CĂLUGĂR — și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Cartea are 536+VIII pg., este legată în pânză și costă 220 Lei.

CONSILIUL ARHIEPISCOPESC

(59) 1—3

Concurs

Consiliul parohial al bisericii Sfântului Nicolae din Brașov-Schei, prin aceasta publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pentru pictarea bisericii celei mari în fresco și repararea picturii vechi din cele două paraclise.

Domnii pictori amatori sânt invitați a studia interiorul bisericii și a ne prezenta devize și oferte închise și sigilate la adresa: Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae, Brașov, Piața Unirii 1.

Brașov, în 20 Septemvrie 1937.

Președinte: **Dr. N. Stinghe** — Secretar: **Vasile Iordache**

Nr. 396—1937 (60) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a Bulzeștii de sus, din protopopiatul Zarand, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obișnuită în parohie.

3. Casă parohială.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare și cu binecuvântarea arhierească de a putea candida, se vor înainta în termin oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, în Brad, iar concurenții se vor prezenta în parohie cu încuviințarea prealabilă a protopopului, pentru a face cunoștință cu parohienii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului.

Brad, la 22 Septemvrie 1937.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 319—1937 (57) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Socet** cu filiile **Poiana-Rechițelii** și **Runcul-mare,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 4 jugăre fânaț.
3. Câte una măsură porumb smicurat (măsura à 30 litri), sau prețul de piață a unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare familie din materă și filii.
4. Una zi de lucru de fiecare fum din materă și filii.
5. Stola obișnuită în parohie.
6. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Hunedoara, 5 Septemvrie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 241—1937 (54) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a (treia), **Agârbici,** din protopopiatul Mediașului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 20 jug. 1050 st. pătrați arător și 2 jug. 412 stj. p. fânaț.
3. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.
4. Stola obișnuită în tract.
5. 5 stânjini lemne de foc din pădurea comunală. Tăiatul și adusul lemnelor privește pe preot.

Candidații îndreptățiți își vor trimite subsemnatului cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare, anexând și autorizația de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, și cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie și în biserică la serviciul liturgic.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial:

Mediaș, 3 August 1937.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 805—1937 (53) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante, **Șirnea,** de clasa II-a, protopopiatul Bran, publicăm concurs — în înțelegere cu consiliul parohial — cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele parohiale sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare și cu autorizația de a concura dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenții se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 177—1937 (55) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Lăpugiul inferior** cu filia **Ohaba,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jugăre cad., ear la filie 2·5 jug.
3. Locuință în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Birul preoțesc obișnuit, în bucate.
5. Stola, stabilită în toate parohiile tractului.

Petițiile de concurs, cu documentele necesare și încuviințarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Dobra, la 9 April 1937.

Iosif Morariu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV | Sibiu 10 Octomvrie 1937 | Nr. 41

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTR... ASOCIAȚIUNII ... SIBIIU

Episcopia românească a Maramurășului

— „Pe unde greșești, te și pedepsești“ —

In cele din urmă, iată, avem bucuria sufletească, de a vedea reînviată vechea episcopie românească a Maramurășului, — cu rădăcini adânci în vremuri, până la originile mănăstirii din Peri dela sfârșitul veacului XIV și suprimată în veacul XVIII de urgia catolico-ungurească.

Pe cât de mare este satisfacția a toată suflarea curat românească din acest prilej, tot pe atâta de mare amărăciune a stârnit reînvierea episcopiei, în cei din tabăra sufletească contrară, în al căror beneficiu fusese ea suprimată odinioară.

In special foaia dela Blaj spumegă necontenit, ca o nouă Irodiadă, tulburată în păcătoasele ei îndeletniciri, crezând că, ridicarea unui nou «Garizim» la Baia-mare va putea să împedece redeșteptarea și revenirea, la matca sufletească, a Maramurășului înstrăinat de silnica politică religioasă a statului ungar de pe vremuri.

De aceea nu sânt cuvinte destul de grele — de critică neputincioasă la adresa *Bisericii noastre, care numai reintră în drepturi străvechi, ca și de refractarism la adresa stăpânirei*, înțelegătoare a profundelor dureri și nedreptăți ce am suferit și vrea să ni-le remedieze pe bună dreptata — cuvinte pe care să nu le arunce în obraz fanaticii dela Blaj, pe tema reînvierii acestei episcopii.

Ba una, ba alta: că episcopia din chestiune este reînființată «pentru» (?) unieții din Maramureș; că statul n'a ținut formele legii, pentru a se fi decretat episcopia Maramurășului prin parlament și lege speciată, și nu prin înalt decret regal numai, și astfel, că provoacă el însuși, *răsboiul confesional!*

Dar, dacă așa merge vorba, întrebăm pe marii apărători blăjeni ai prestigiului politic și ai legalității de stat: *Pentruce* **reînvierea** *unei vechi episcopii ortodoxe*, fie și numai prin decret regal în regulă, este *mai puțin legală și mai puțin constituțională decât* **înființarea** *unei episcopii* **noui,** catolice într'o țară ortodoxă, pe baza unui **concordat** încheiat în umbra tratativelor diplomatice secrete?

Dacă e adevărat, că «pe unde greșești, pe acolo te și pedepsești», atunci este prea evident, că **i s'a redat** *o veche instituție pentru a cărei zădărnicire apodictică se creiase*, nu cu mai mult temeiu național românesc, *episcopia unietă de Baia-mare.*

Că episcopia restaurată ar fi «pentru» «unieți»? De ce nu și pentru ei, cari vor voi să revină la ortodoxie? Doar' există o lege a cultelor, pe lângă Constituția țării, garantând libertatea conștiinței și a trecerilor confesionale. Și-o mai fi existând, printre unieți, și o pornire de revenire asupra procesului de înstrăinare sufletească, cunoscut și de ei în toate roadele sale funeste! *Și de ce să fie «tabu» tocmai revenirea de bună voie la ortodoxie, dacă n'a fost «tabu», ca sufletele ortodoxe românești din Maramurășul veacului XVIII să fie ademenite și chiar* **siluite** *a trece în staolul catolico-maghiar?!*

Avem români ortodocși, în Maramureș, prea puțini pentru o episcopie? Îi vom avea, prin redeșteptarea conștiinței lor religioase și românești străvechi; și-atunci bine s'a făcut că a fost reînviată episcopia noastră și a lor. Iar dacă voi, — siluitorii de eri, aceia în favorul cărora siluise administrația ungurească obștea creștinească ortodoxă — veți fi avut dreptate, episcopia noastră se va cufunda din nou în umbră.

Dar, și până când *viața însași* să resolve litigiul «confesional» (numai?) din Maramureș, vom înfățișa, pentru a avea și termini de comparație, două cazuri de «politică» de stat ungar: unul al sârbilor ortodocși din Croația-Slavonia, și altul al românilor ortodocși din Banat, peste capul cărora dăduse pacostea unației, ca și peste Maramurășul ortodox.

Episcopia unietă din Križevac (Kreuz), cu origini în propaganda catolicizantă dela începutul veacului XVIII, dar dispărută mai apoi și restabilită d'abia în 1840, — avea (la 1859) d'abia 21 parohii matere și 153 filiale, și d'abia 16.626 suflete, dintre care 9556 erau în Slavonia și în voevodatul sârbesc. Din 21 parohii, 16 erau «patronate» adecă susținute de regele, al fondului religionar catolic și al direcțiunei (administrației) financiare. Și totuși unația n'a progresat, până în 1859, decât până la 3: protopopiate, cu 24 parohii matere și cel mult 22.000 suflete. Și totuși, regele și statul ungar au susținut și dotat episcopia din Križevac, *pentru interese de stat.*

Banatului românesc încă i-a hărăzit soarta rea aceeași «fericire», desbinătoare de suflete, în folosul politicei de stat, prin creierea episcopiei uniete dela Lugoj. După scuturări de pungi cu galbeni împărătești, în veacul XVIII, în fața sărmanilor preoți români bănățeni de sub ierarhia sârbească, misionarii trimiși din partea Blajului, în acord cu episcopii romanocatolici, câștigară puțin teren, spre sfârșitul veacului XVIII, pentruca la 1853 să se poată înființa, în Lugoj, episcopie unietă. Statistica dela baza ei — întocmită de episcopia unietă din Oradea, căreia-i aparținea ca «protopopiat banatic» — arată, că *în Banat* (la 1851) erau numai 14 comune uniete matere, cu 92 filiale, în total 106 localități, dintre cari *91 erau comune ortodoxe române cu biserici proprii.* Și mai avea: 9680 suflete, dar nu toate din Banat, ci și din județele apropiate: Arad, Cenad și Ciongrad. Și totuși, *sediul episcopiei uniete* — căreia i se dădură și comune din județul Hunedoara și-a cărei înființare egală și cu o rațiune de politică religionară *de stat ungar* — și tocmai din acest motiv! — *fu fixat în centrul geografic al Banatului*, la Lugoj. Evident deci: pentru ce motive și în contra cui fusese fixată și episcopia aceasta, — cu tendență politică de stat, ca și cea din Križevac.

Tot așa s'a făcut și în Maramureș, unde, prin străduințele politicei de maghiarizare — dată peste rutenii cari aveau sub a lor jurisdicție și mulți români unieți și pe care a servit-o mai apoi și episcopia unietă din Oradea și cea de Gherla, cărora li reveniseră, dela episcopia ruteană, în veacul trecut, o seamă de comune uniete *— s'a ajuns la o desființare, aproape totală, a credinței ortodoxe*, pe o lungă vreme, în Maramureș.

(Să mai amintim aci și o pildă din România, mai recentă: Arhiepiscopia romano-catolică a Bucureștilor nu are decât vre-o 20 de parohii cu credincioși mai puțini decât un protopopiat ortodox, și totuși a fost recunoscută de statul român, deși nu era în interesul său, iar «Unirea» n'a protestat nici cu un cuvânt. N'a protestat pentrucă era vorba de străini și de un act care nu era în favorul românismului.)

Uniețismul românesc, firește, nu se sfiește de loc de acest păcat congenital al său, de dublă urâțenie morală: de a se fi zămislit din interes politic străin și de a fi slujit, prin desbinarea religioasă dintre români, interese străine. Din contră, acest uniețism se pune d'a curmezișul și vremurilor nouă, care cer imperios — în interes național superior, pe care el n'a fost în stare să-l slujească (Vezi și articolul nostru *«Reabilitarea Maramurășului românesc — Episcopia ortodoxă maramu-*

COMUNICATUL

Sfântului Sinod în privința literaturii imorale

«Sănătatea morală a tineretului celui mai ales al neamului este greu primejduită de valul tot mai mare al unui scris nesănătos a cărui singură preocupare este să zugrăvească în culori cuceritoare cele mai urâte patimi.

Biserica ortodoxă, maica păzitoare a neamului în toate vremurile, privește cu îngrijorare la această înmulțire a scrisului care conrupe, manifestare a unor suflete bolnave care și-au pierdut orce sentiment de rușine și de demnitate morală, orce scrupul de conștiință și orce tresărire de responsabilitate pentru efectele dezastruoase ale activității lor. Ea nu poate privi nepăsătoare cum se destramă sub influența acestei literaturi sufletul tineretului și prin el însași viața neamului.

Refugiul la argumentul, că prin acest fel de literatură se servește frumosul și arta pură, e nesincer. Viciul și perversitatea nu sânt frumoase, iar tulburările și stările sufletești ce le trezesc și le creiază în cetitori, sânt tot ce poate fi mai depărtat de starea de liniște și seninătate — cu adevărat desinteresată — în care se poate contempla frumosul.

Categoria frumosului, chiar dacă nu este una cu categoria moralului, nu-i poate fi nici opusă. Căci frumosul și binele, iradiază, împreună cu adevărul, din acelaș soare al luminii și izvor al vieții, din plenitudinea Dumnezeirii.

Frumosul nu poate fi contra vieții, distrugător al rânduelilor eterne care o mențin, ci sau o înalță și o îmbogățește în senzuri, sau nu e frumos. Dacă totuși unii țin să numească frumos ceea ce distruge și aduce haosul, orce om cu judecată sănătoasă se va declara împotriva acelui așa zis frumos și în favorul vieții.

Constatăm însă, mângâiați în suflet, că din diferite puncte ale societății românești s'au produs, în timpul din urmă, manifestări puternice de dezaprobare a acestui fel de scris. Biserica e alăturea de toți ceice luptă pentru stârpirea literaturii îndemnătoare la vicii, și pune la suflet tuturor fiilor ei, întregului neam românesc, să respingă produsele necuviincioase ale acelora care nu știu sau nu vreau să folosească darul ce li l-a dat Dumnezeu spre ceva bun, spre contemplarea și lauda măririi Lui arătată în minunăția și frumusețea fără seamăn a creațiunii Sale.

Biserica — prin Sfântul Sinod — a desaprobat totdeauna scrierile necuviincioase și a dat adeseori îndemnuri fiilor ei de a se feri de ele. Deaceea, în continuarea acestei atitudini, Biserica îi face pe toți fiii ei băgători de seamă la multele ispite și păcate în care vor cădea ușor prin cetirea astor fel de cărți, primejduindu-și fericirea cea veșnică a sufletului.

Când dă acest îndemn și învățătură, Biserica nu face decât să reînoiască și să aplice la o împrejurare a timpului de azi porunca a patra bisericească: «Nu cetiți cărți eretice!» Căci mai mult decât eretice sânt unele din scrierile în care se laudă pe față păcatul și se iau în râs toate cele sfinte, până și Dumnezeu.

Dăm această povață din grija ce o purtăm pentru mântuirea sufletelor și pentru soartea pământească și veșnică a iubitului neam românesc. Iară pe scriitorii de talent îi rugăm să scrie despre lucruri, care — în formele artistice ale talentului lor — să fie educative pentru tineret, căci fără a avea în vedere și partea educativă — scrierile lor au un efect de distrugere.»

răşană», în «Biserica şi Şcoala» dela Arad, Nr. 31—32) în părţile nordice ale ţării, şi pentru libertatea conştiinţei a cetăţenilor români — o *restaurare a Bisericii ortodoxe maramureşene*, jăcmănită de suflete, *şi creiarea cadrelor organice şi deschiderea posibilităţilor de a-şi reprimì pe cine vor voì să se întoarcă de bună voie* la sinul ei, dintre fiii ce i-au fost răpiţi şi puşi sub păstorire străină.

Exclusiv acesta este scopul reînfiinţării episcopiei maramureşene, care, săracă — cum este şi va fi — nu va putea cădea în păcatul celor ce au călcat-o în picioare, violentând şi cumpărând suflete.

Şi dacă statul român are înţelegerea politică şi naţională, de a reda sufletului românesc ortodox din Maramureş posibilitatea unei reculegeri, aceasta nu însemnează de fel «războiu confesional», ci act de dreptate politică către cetăţenii săi din acest ţinut bătut de Dumnezeu cu liftele catolice-evreeşti.

Las' să aibă şi bieţii maramureşeni, măcar în cele sufleteşti, o libertate şi-o mângăiere.

Aşa fiind, episcopia noastră din Maramureş va fi casa sufletească — largă şi caldă şi primitoare — menită să ofere refugiu şi mângăeri duhovniceşti şi româneşti pentru «tot sufletul creştinilor, cel necăjit şi întristat căruia-i trebue mila şi ajutorul lui Dumnezeu», după o viaţă de robie, politică şi sufletească, sub Ungaria vrăjmaşă şi sub catolicismul ruteano-ungar, care-l împinsese spre abisul pierzaniei vieţii naţionale.

Dr. Gh. Ciuhandu

Patriarhul *României va întoarce vizita mitropolitului ortodox Dionisie al Varşoviei. Vizita I. P. S. Sale Patriarhului nostru se va face pe la mijlocui lunii Noemvrie 1937.*

Burse pentru studenţii săraci şi merituoşi. Dl *Mircea Cancicov*, ministrul finanţelor, a deschis un credit extraordinar în sumă de lei 6.522.000 pentru plata burselor studenţilor săraci şi merituoşi dela universităţile din ţară, academiile comerciale, *academiile de teologie*, de muzică, de arte frumoase şi şcoale politehnice.

Nr. 9533.

Comunicat

Binecuvintează, Doamne, pe Rege!

Sâmbătă, în 16 Octomvrie a. c., împlineşte M. Sa Regele Carol II vârsta de 44 ani.

In floarea bărbăţiei, Preagraţiosul nostru Rege e din straja dimineţii până în noapte în slujba neamului şi a ţării, pe toate tărâmurile vieţii, cu un devotament fără pereche şi cu o destoinicie, care stârneşte admiraţie unanimă.

Greaua sarcină a slujbei Sale în aceste zile de mari frământări o poartă cu o desăvârşită încredere în Pronia cerească, care-L ajută să mobilizeze energiile neamului şi ale ţării, închinate păcii şi propăşirii generale.

Strânşi uniţi în jurul Tronului, implorăm ajutorul şi binecuvântarea lui Dumnezeu peste Acela care reprezintă autoritatea şi unitatea neamului românesc.

La toate sfintele altare să se slujească Doxologia pentru sănătatea şi îndelungata viaţă a M. Sale Regelui Carol al II-lea.

Sibiu, 5 Octomvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Primăria municipiului Sibiu

Apel

M. Sa Regele Carol al II-lea va fi oaspele oraşului nostru.

Pentru a arăta marea dragoste ce o purtăm Suveranului nostru şi întregii Familii Domnitoare, toţi cetăţeni municipiului Sibiu, proprietari de casă sânt rugaţi ca începând cu ziua de Sâmbătă 9 Octomvrie a. c. să arboreze drapelul naţional. Proprietarii de case şi locatarii din străzile: Piaţa Gării, Strada Regele Carol I, Strada Carol II, Piaţa Regele Ferdinand, Strada Regina Maria, Piaţa Unirii, Straga Şaguna, Strada Carmen Sylva şi Principele Nicolae, pe lângă arborarea drapelului naţional vor pavoaza casele lor cu ghirlande şi covoare.

Arborarea drapelului naţional şi pavoazarea caselor se va face până în ziua de 15 l. c. inclusiv.

Cetăţeni ai Sibiului: *fiţi la înălţarea chemării voastre!*

Preşedintele comisiunei interimare:
Dr. Alexandru Bărbat

Mobilizarea uniaţiei la luptă

E ne-mai-pomenit zgomotul ce-l face uniaţia în legătură cu reînfiinţarea episcopiei ortodoxe de Maramureş. Articole scrise de inşi ieşiţi din starea sufletească a sentimentului de răspundere, conciliabule de tot felul, intervenţii la toate forurile din ţară — până la M. Sa Regele se pare — şi din străinătate, aducerea şi purtarea cardinalilor dealungul ţării şi pe la autorităţile statului nostru. Iţi vine să crezi că e prăpădul lumii, aşa strigă şi aleargă şi plâng şi se fandează în poziţii tragico-belicoase. Par'că n'ar fi vorba doar de lucrul cel mai firesc posibil: de aşezarea unui păstor pe seama turmei sufleteşti celei mai năcăjite, mai năpăstuite şi mai depărtate de raza oblăduirii româneşti şi bisericeşti. De-ar fi întrat în ţară încă un milion de evrei, de-ar fi cutropit rutenismul (greco-catolic) întreaga Bucovină, de ne-ar fi luat Ruşii Basarabia, de s'ar mai fi înfiinţat încă vreo 3 episcopii pentru ungurii catolici din Transilvania, şi n'ar fi fost mai mare alarmă şi durere pentru aceste suflete desăvârşit bolnave şi perdute ale sărmanilor patări uniaţi. Doar n'au venit turcii în Maramureş! A venit un nou factor de lumină şi de putere pentru bietul românism ajuns la marginea puterilor sale, sleit de vitalitatea lui, supt şi înghenunchiat de stăpânii lui străini fără ca episcopia uniată să-i fi putut da vre-un ajutor. O datorie de românism le-ar impune acestor sărmani apucaţi de patări să se bucure că de aci înainte printr'o nobilă emulaţie între cele două episcopii se va putea face ceva mai serios pentru salvarea descendenţilor lui Dragoş şi Bogdan.

Şi apoi n'ar trebuì să uite că episcopia uniată încă nu s'a pomenit acolo deodată cu creaţia, ci e foarte nouă, că înainte nu cu mult era acolo ierarhie ortodoxă care n'a putut striga atunci când a întrat catolicismul pe teritoriul ei pentrucă a fost pur şi simplu desfiinţată cu forţa.

Ceeace n'a făcut şi nu va face ortodoxia în vecii vecilor!

Dacă ne mai trebuia un simptom al boalei grele în care au căzut conducătorii uniaţiei române, l-am văzut în atmosfera de intoleranţă, de încordată şi veninoasă ostilitate cu care a întâmpinat pe această soră de creştinism şi românism care este episcopia ortodoxă.

Şi apoi de unde pretenţia aceasta necuviincioasă a unei minorităţi ascultătoare întru totul de o autoritate externă statului nostru, de-a trage acest stat la răspundere pentru ceeace face pe seama intereselor religioase ale naţiunii cu care se identifică? E cazul să i se taie puţin din vârful nasului, ca să şi-l ţină numai în marginile fixate de caracterul ei de sectă centrifugală şi izolată de interesele acestui stat.

O nouă manifestare a acestei ostilităţi este pastorala pe care a dat-o recent P. S. episcop de Baia-Mare, Alexandru Rusu (avocatul rutenilor venetici împotriva voevozilor ctitori) către clerul şi poporul său din Maramureş chemându-i la luptă împotriva nouei episcopii. Bine, Prea Sfinţite, asta-i frăţie românească? Cu sentimente şi cu gesturi de acestea ieşi în calea fraţilor? Războiu între fraţi ne trebue acum?

Intrebări zadarnice la urechea unui om care nu le mai înţelege de mult. P. S. Rusu este de mult pe parapetul cel mai înalt de unde îndeamnă la luptă împotriva românismului. El e un duşman declarat al neamului nostru. Şi ca el sunt mulţi. Intărirea în catolicism înseamnă eo ipso întărire în duşmănie faţă de românism. Pericolul de moarte al uniaţiei se demască în fiecare zi tot mai mult. Şi poate că şi în aceasta e un bine.

Momente istorice. In conformitate cu legea din 1919, pentru conservarea şi restaurarea monumentelor istorice, *orce biserică clădită înainte de anul 1834* se consideră monument istoric.

FOIŞOARA

Calea cea bună

„Eu sânt calea, adevărul şi viaţa", (Ioan 14, 16)

Bătrâna Europă este, fără îndoială, în preziua unei mari prefaceri. Secolul nostru se desvoltă pe un alt plan spiritual decât secolul al 19-lea, care a fost bântuit atât de cumplit de molima materialismului, încât omul a ajuns să creadă, că nu mai are suflet (Cf. Ernst zur Nieden, Sprechstunden mit deinem Ich. Leipzig, 1937, pg. 11).

Imediat după marele războiu se simţi nevoia unei noui spiritualităţi.

Drumul de parcurs a fost enorm de greu, pentrucă secolul nostru s'a găsit, la începutul vieţii sale spirituale, cu o moştenire dezastruoasă. Secolul precedent lui, secolul individualismului şi liberalismului, dar mai ales secolul tehnicei, al aburului şi electricităţii, — orbit de aprecierea exagerată a lumii materiale — a compromis grav înţelegerea lumii spirituale, care pentru el era inexistentă.

Astăzi, însă, puterea sufletească nu mai este contestată. Metafizica materialismului, aşa de la modă altă dată, este azi complet abandonată şi nu formează decât un simplu capitol de istorie a culturii europene. Viaţa popoarelor se preţuieşte din nou după însuşirile sufleteşti şi mai ales după nivelul spiritual la care poporul izbuteşte să se ridice.

O nouă spiritualitate îşi croeşte drum adânc în sufletul Europei. In locul încrederii în puterea capitalului material îşi face loc încrederea în puterea capitalului *spiritual-moral*. Prăpastia dintre spirit şi materie s'a dovedit a fi simplă ficţiune în mintea unor spirite rătăcite. Secolul nostru n'a mai continuat nihilismul spiritual al secolului trecut, ci a pornit o reacţiune îndârjită împotriva acelora, cari îşi făcuseră din materie un idol. Secolul nostru promite a fi secolul în care se va întronà cunoştinţa şi raţionala realizare a spiritualizării; mai mult: *secolul nostru va fi secolul respiritualizării Europei, secolul primatului spiritualităţii.*

Dar veacul al 20-lea n'a adus numai biruinţa spiritualismului asupra materialismului, ci şi un „cadru nou de reafirmare şi progresiune a creştinismului" (I. Gh. Savin, Curs de Apologetică, Bucureşti, 1936, vol, I. pg. 34). E secolul a cărui centrală preocupare trebue să fie reabilitarea spiritualităţii creştine.

Din toate acestea deducem cu bucurie ivirea unor zări nouă, în care viaţa creştină are un teren mai prielnic şi mai favorabil pentru desvoltarea ei. Despre *Isus* se vorbeşte şi se scrie astăzi foarte mult. Faptul este dovada îmbucurătoare, că talazul religios, ieri secătuit până aproape la dispariţie — este astăzi în creştere. Omenirea se doreşte astăzi, cu nerăbdare, după Domnul Hristos, căci de când a existat Biserică creştină, Isus a fost Acela, dela care a plecat impulsul spre o mişcare eternă.

Este momentul suprem, când trebue să captăm şi să conducem pe calea cea bună valurile tumultoase ale pornirii religioase a omului. Şi Domnul Hristos, care cunoaşte toate nevoile şi dorinţele noastre, ne spune şi astăzi, ca odinioară pe vremea sfinţilor Apostoli: «*Eu sânt calea, adevărul şi viaţa*» (Ioan 14, 6). Domnul Hristos, ca mijlocitor între Dumnezeu şi om, nu este numai călăuza spre scop, ci este însăşi calea — şi anume singura şi adevărata cale, — care duce la Tatăl şi la casa Sa. Numai acel om vine la Tatăl, care intră în legătură intimă cu Domnul Hristos şi rămâne în această legătură. Mântuitorul este calea, pentrucă El este adevărul şi viaţa. Domnul Hristos nu este numai crainicul adevărului, ci însuşi adevărul, nu numai aducătorul de viaţă, ci viaţa însăşi. Ca fiu al lui Dumnezeu, El e adevărul încarnat şi a adus în lume plenitudinea adevărului şi vesteşte oamenilor, ca cel mai desăvârşit învăţător al adevărului, — voia atotsfântă a lui Dumnezeu. El este viaţa însăşi şi deaceea şi izvorul a toată viaţa oamenilor. Numai prin Hristos ajunge omul însă din viaţa pământească, în adevărata legătură cu Tatăl, numai prin El se poate unì pe veşnicie cu Tatăl (Cf. Dr. F. X. Pölze, Kurzgefasster Kommentar zur Evangelium des hl. Iohannes. Graz u. Wien, 1914, pg. 358 sq.).

Ca să ajungi la Tatăl, trebue să străbaţi o cale: Calea lui Hristos şi a Bisericii Sale. Nu trebue să uităm, că Dumnezeul creştinului nu este un infinit abstract, o ficţiune metafizică, un Dumnezeu al abstracţiunii reci, nu este un Dumnezeu al deismului şi raţionalismului, care îşi petrece timpul — ca un filosof stoic — în odihnă contemplativă şi priveşte apatic la agitaţiile lumii. Nu. Dumnezeul creştinismului este Acela, care îşi apleacă urechea de părinte la nevoile oamenilor şi le stă în ajutor în toate momentele vieţii lor (Cf. Weise, Iesus. Der biblische Weg zu ihm. Berlin, 1932, pg. 25). Cunoscându-ne situaţia, El ne trimite şi azi solia sfântă: „Eu sânt calea, adevărul şi viaţa": E o chemare căreia trebue să-i urmăm mai ales astăzi, dacă vrem să pornim pe calea cea bună.

Calea Domnului Hristos şi a Bisericii Sale îţi deschide, iubite creştine, perspective mari, care depăşesc imanentul şi trec în transcendenţă. Schimbarea feţei lumii, adusă de Domnul Hristos, e mai mult decât epocală; ea umple vremea. Sublimitatea învăţăturii şi a drumului trasat de Isus se reliefează mai mult în comparaţie cu ceeace au dat omenirii alţi oameni mari, dacă Mântuitorul poate suferì o comparaţie cu aceştia... Cu Hristos toate problemele vieţii se clarifică până la evidenţă, şi celce calcă pe urmele Lui, are siguranţa izbânzii şi a gloriei (Cf. şi Karl Heim, Die neue Welt Gottes, Berlin 1930, pg. 73).

„Eu sânt calea" — îmi zice Hristos mie şi ţie, iubite creştine. Dacă osteneala ta e mare, dacă situaţia ta e grea, dacă viitorul tău e întunecat, dacă oamenii îţi sânt duşmani, — apropie-te de Domnul Hristos! Tot cel cine se apropie de El, va găsì calea cea bună, va cunoaşte adevă-

I. P. Sf. Mitropolit Dionisie al Varşoviei şi însoţitorii Săi, părăsind România, în 3 l. c., şi îndreptându-se spre frontiera polonеză, prin punctul de frontieră *Grigorie Ghica-Vodă*, a expediat de aici următoarea telegramă:

I. P. S. PATRIARH MIRON
BUCUREŞTI

Părăsind frumoasa Românie spre a ne întoarce în patria noastră, Polonia, Vă rugăm să binevoiţi a primi, împreună cu întregul Sinod al României, asigurarea celor mai alese simţăminte de dragoste în Domnul, de mulţămire şi recunoştinţă, ce vom păstra pentru primirea cordială făcută nouă. Rugăm pe Dumnezeu să Vă dăruiască mulţi ani, spre binele şi întărirea ortodoxiei, iar Bisericii române, strălucirea meritată pentru vecie.

DIONISIE
Mitropolitul Varşoviei şi al întregii Polonii

Congresul *anual al Ligii antirevizioniste române pentru* **Transilvania** *se va ţinea în ziua de Duminecă 31 Octomvrie 1937, la* **Târgu-Mureş,** *în cadrele unor mari festivităţi.*

Comitetul regional a dorit să se ţină congresul său în acest centru, pentru a avea putinţa de a lua contact cu populaţia românească din judeţele secuizate şi pentru a contribuì şì el la opera de reromanizare şi de ridicare a elementului naţional din această parte a ţării.

La adunare vor participa reprezentanţii Comitetului regional al L. A. R. din Cluj, în frunte cu dl profesor univ. **I. Lupaş,** *apoi delegaţii numeroase ale organizaţiilor din fiecare judeţ din Ardeal şi Banat. Vor fi de faţă şì mulţimile româneşti din Secuime şi din judeţele învecinate.*

Din partea **Comitetului central** *al L. A. R. vor participa deasemeni mai mulţi delegaţi; congresul va fi onorat cu prezenţa dlui* **Stelian Popescu,** *preşedintele Ligii antirevizioniste române. Va fi o manifestare impunătoare de afirmare a românismului din Transilvania, cum a fost şì cel din anul trecut, dela Arad.*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Probleme-Recensii-Comentarii

Dr. S. Reli, profesor universitar: *Călăuza monumentelor religioase istorice din eparhia Bucovinei,* Cernăuţi, 1937, VIII, 192 pag., 65 clişee, 100 Lei. — Fără îndoială că părintele prof. univ. *S. Reli* este între cei mai harnici cercetători ai trecutului nostru bisericesc. In deosebi în timpul din urmă dsa a dat la iveală o serie întreagă de studii. Nu vorbim de pildă de primul volum din «*Istoria bisericii romane*», apărut tot anul acesta şi care sintetizează cursul predat de dsa la Facultatea de teologie din Cernăuţi, sau de studiile presărate prin reviste („Meşteşugul doftoricesc şi călugăresc", „din trecutul hainei preoţeşti la români" etc.), — ne oprim la cartea anunţată mai sus, de mult aşteptată de cei cari vor să cunoască minunile de artă bisericească ale Bucovinei.

Tipărită în admirabile condiţii tehnice, luminoasa carte a părintelui prof. S. Reli cuprinde descrierea istorică şi astistică a vreo 40 de mănăstiri şi biserici din Ţara fagilor, datând între 1360—1937.

Este o icoana fidelă a felului cum s'a născut, desvoltat şi păstrat arta bisericească în colţul acesta de ţară, cel mai plin de monumente istorice-bisericeşti.

Iată, în ordinea descrierii, câteva din cele mai frumoase mănăstiri şi biserici bucovinene:

Pentru Cernăuţi: Reşedinţa mitropolitană, catedrala, Sf. Parascheva, Sf. Nicolae, — cea mai veche din câte s'au păstrat în capitala Bucovinei, 1607 —, Sf. Treime din Clocucica;

Pentru Siret: Biserica Troiţii, pe care autorul o socoteşte (pg. 37) „cea mai veche biserică de zid, nu numai a Bucovinei, ci a Moldovei întregi, fiind zidită de Petru Muşat (1375—91) apoi Biserica „Muşatei" datând doar din 1660;

Pentru Rădăuţi: Biserica lui Bogdan Vodă, Mausoleul Bogdan, Muşatinilor din secolul XIV, cu multele şi frumoasele lui morminte.

Giuvaerul picturii bucovinene este *mănăstirea Sucevita*, ctitoria Movileştilor (1580—84). Frescurile şi odoarele mănăstirii, descrise amununtit (pg. 53—78) fac fala acestei minuni, despre care savanţi ca Henry, I. D. Ştefănescu au scris lucrări întregi.

Ctitoria lui Ştefan, *mănăstirea Putna* 1466—9) cu mormintele voevodale şi cu odoarele sale, obiecte, cărţi, vesminte neîntrecute (O. Tafrali) sânt earăş pe larg descrise (86—104).

Vechea capitală a Moldovei, *Suceava*, cu întreg cortegiul său de monumente bisericeşti (Biserica Mirăuţilor (1375—91), a Adormirii, Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru, Sf. Nicolae, a Invierii, sau Elena Doamna (1551) precum şi cele armene şi Todirenii din Burdujeni şi Pătrăuţi pe Suceavă ne minunează cât suflet şi credinţă a pus românul în piatră şi frescă dela voevod până la ţăran (pg. 106—133).

Ce să mai zicem de *Dragomirna, Humor, Voroneţ, Vatra Moldoviţii* etc.?

Citiţi măcar cartea părintelui profesor Reli dacă nu le puteţi şi vizita!

T. Bodogae.

*

Cercul preoţesc Viştea de jos, — în 3 Octomvrie 1937, în parohia Viştea de sus şi-a ţinut prima conferinţă, sub noul preşedinte părintele Voineag.

S'a remarcat activitatea în trecut datorită priceperii actualul protopop *P. Borzea*, trecut la Făgăraş, şi s'a făcut program pe viitor. După sfânta vecernie în sobor şi maslu pentru bolnavi, preotul din Feldioară a vorbit despre: „Pericolul sectelor pentru biserică şi neam". Sf. Sa a arătat că jidovimea lucrează să desbine poporul românesc în diferite grupări, şi sub haina religiei sânt cele mai multe. Le-a enumerat, încheind cu secta locală căzută de lângă fostul preot Trifa, şi numiţi baptişti.

La şedinţa intimă s'a cetit meditaţia dela II Tim. cap. 1, v. 8 de părintele Nicolae Ţeţu-Corbi. S'a arătat frumos: „Cum să urmăm pe Hristos", — dând exemplu pe sfântul apostol Pavel şi mucenicii căzuţi în apărarea Sf. Cruci în Rusia şi Spania.

Ca încheere părintele preşedinte mulţumeşte în deosebi venerabilului preot Banciu, care a ştiut să ne primească în parohia sa, pregătind poporul de mai înainte.

Viitoarea conferinţă preoţească s'a fixat la Drăguş. — Pr. *N. Ţ.*

*

Este a doua oară când ministerul educaţiei naţionale dă un ordin circular, care *opreşte politica în şcoală.*

De vină, la răul produs de politicianismul şcoalelor secundare, este însuşi *societatea* actuală, care contribue în deosebită măsură la ivirea dureroaselor apariţii în mijlocul tinerimii.

„Dar în afară de atmosfera socială vătămătoare, — constată cu acest prilej confratele unui cotidian naţionalist — trebue căutaţi factorii cari influenţează această manifestare şi mai aproape, în însăşi sânul şcolii.

Cei mai mulţi dintre dascăli activează intens în politică, iau parte la toate luptele ce îi expun să-şi piardă din autoritatea cu care trebue să-şi exercite rolul înalt de educatori morali ai tineretului.

Exemplul trebue să vie de sus, dela aceşti educatori şi deasemenea şi din familie, unde adesea şcolarii găsesc îndemnuri contrarii celor care ar trebuì să le primească pentru o creştere sănătoasă morală.

De aceea sânt chemaţi la îndreptarea răului în primul rând dascălii şi educatorii fireşti ai tineretului care trebue să-şi recapete conştiinţa menirii lor în viaţa celor ce-i vor urma.

Până atunci, circulara ministerului constitue doar semnalarea alarmantă a unui rău, la care trebue să ia aminte cei ce se simt vinovaţi."

Intr'o scrisoare circulară, adresată clerului său, P. S. *Rusu*, episcopul grecocatolic dela Baia-Mare, spune următoarele:

Atât din partea Noastră, cât şi din partea corului episcopesc al Provinciei noastre bisericeşti s'au făcut toate demersurile posibile, s'au încercat toate căile, deschise de legile ţării, pentru a se opri, ori pentru a se temporiza măcar, lovitura cunoscută a guvernului: (— adecă reînfiinţarea episcopiei ortodoxe române a Maramureşului).

Vasă zică, dacă „s'au făcut *toate* demersurile posibile, s'au încercat *toate* căile deschise de legile ţării", este aproape de adevăr şi informaţia ziarelor că: episcopii uniaţi, cari agită mulţimea, s'au ocupat de planul de *a cere audienţă Suveranului*, ca să anuleze hotărârea guvernului de a reînfiinţa episcopia ortodoxă română a Maramureşului, ear Suveranul, informat pentru ce vin, a refuzat să-i primească în audienţă.

Ctitoria brâncovenească dela Sâmbăta de Sus

Sub titlul «*La Sâmbăta, la mănăstire*», Pr. *V. Popa*-Blaj publică, în *Pagina Bisericii* a Universului din 3 Octomvrie 1937, următoarele:

Cam la 30 km de Făgăraş, pe o şosea minunată, construită de mitropolia Sibiului — care se desprinde din şoseaua internaţională — poţi ajunge la mănăstirea dela Sâmbăta de Sus, ctitorie brâncovenească.

E o mănăstioară mică, ceva mai mare ca un schit obişnuit, în ce priveşte proporţia materială, — dar mare, extraordinar de mare, prin locul ce-l ocupă în sufletele noastre. Ne apropiem cu emoţie de locul sfânt, ales de Brâncoveanu, în poiana dela piciorul muntelui, în deschizătura văii Sâmbetei, pentru a zidì aici locaş Domnului, în vremelnica lui stăpânire asupra acestor meleaguri. Nicăeri apele nu susură mai frumos, nicăeri mai multe izvoare, adevărată revărsare de daruri divine.

Ne aflăm în incinta mănăstirii, restaurată de curând de I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului. E ora 12. Cele cinci clopote mari din clopotniţa cea nouă, încep de odată să sune. Dangătul lor străbate până departe în adâncul văii, din munţi răspund ecouri depărtate. De pe obrazii noştri curg lacrimi. Ne simţim transportaţi într'altă lume... Auzim tropote de cai şi zăngănit de arme. Brâncoveanu descalecă din oblânc, înconjurat de boeri mulţi şi curteni. Faţa lui evlavioasă e străbătută un moment de gânduri adânci. Apoi un semn şi câteva vorbe adresate celui mai apropiat dintre ai săi. A doua zi sfântul locaş ia fiinţă, călugări pletoşi vin la vecernie cu lumini aprinse în tăcerea nopţii, glasuri cuvioase străbat liniştea pădurii, în dulci cântări de slavă.

Aceasta până într'o bună zi, — când bubuitul tunului habsburgic a făcut să amuţească orce suflare de viaţă a mănăstiri, pentru două sute de ani.

Până mai ieri, mănăstirea era o ruină, bălării şi chiar copaci creşteau de pe zidurile ei. Era un fel de zid al plângerii pentru românii din jur. Dar într'o zi, iată că *chip luminat de vlădică a poposit aici.* Cu mână harnică a adunat piatră cu piatră, a săpat, a zidit, a împodobit şi a înzestrat mănăstirea cu păduri. Chipurile întunecate ale sfinţilor din veacul al XVII-lea s'au înveselit.

Anul viitor, când va fi sfinţirea, în prezenţa noului Brâncoveanu, se vor pune şi bazele unei *tipografii* şi a altor aşezăminte de mare importanţă. Şi iarăşi se vor auzì glasuri şi cântări şi popor mult va veni să proslăvească pe mucenicul din Ţarigrad.

Astfel, după voia proorocului Agheu, va fi slava casei celui de a doua mai mare decât a celei dintâi.

---

rul şi va dobândì însăşi viaţa eternă.

Inchid ochii şi văd, cum se conturează, în zarea albastră a viitorului, — imaginea creştinului din primele veacuri. Ajută-ne, Doamne, şi nouă să apucăm pe calea cea bună.

I. C. Sârbu

Monah distins pe terenul scrisului

Părintele arhimandrit *Hristofor Ktenàs*, proistamenul bisericii greceşti din *Braşov*, este fără îndoială unul din puţinele exemplare de călugări cărturari greci care s'au abătut pe la noi.

Terminând studiile de teologie la Academia din Halki, coleg cu marele teolog dispărut Andrutsos, (despre care ştie multe amintiri), părintele Hristofor Ktenàs e atras de viaţa călugărească din Athos, unde rămâne vre-o 10 ani. Scormonind arhivele mănăstirilor de acolo şi scoţând la iveală nu mai puţin de 30 de scrieri, unele din ele pline de documente, toate vorbind despre istoricul mănăstirilor athonite.

Ultima dintre acestea, întitulată „Τὰ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερὰ καθυδρύμενα ἐν ὅλῳ εἰς 726 ἀνερχόμενα" (Sfintele instituţii din Athos în număr de 726 şi rolul lor în viaţa de robie a neamului grecesc), Athena 1936, numără aproape 1000 pagini, şi deşi cam sufere de lipsa aparatului critic străin, totuşi este una din monografiile cele mai bune ce s'au scris în legătură cu monahismul athonit, mai ales în ce priveşte istoricul organizării lui.

P. C. Sa a fost, pe rând, după războiul cel mare — paroh al bisericilor greceşti din Constanţa şi Galaţi, iar acum în urmă, de 7 ani e în Braşov.

Pe când era la Galaţi, între altele mai amintim monografia ce a scris-o despre mănăstirea Dohiar dela Athos, care avusese averi întinse la noi în ţară, prin Ialomiţa, Prahova etc. „Ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου" (Sfânta mănăstire Dohiar), Athena, 1926.

Şi acuma la bătrâneţe, P. C. Sa nu-şi dă odihnă oaselor. In 15 August a. c. a sărbătorit, împreună cu mica lui comunitate de vre-o 40 de credincioşi, o îndoită sărbătoare a bisericii greceşti din Braşov. Anume s'au împlinit la acea dată *150 de ani dela clădirea actualei biserici greceşti din vecinătatea Bisericii negre şi 387 de ani dela aşezarea în Braşov a celui dintâi nucleu de comercianţi greci* (1550).

Şi P. C. Sa lucrează de prezent la istoricul acestei comunităţi, scriind până în prezent gata de tipar peste 300 de pagini de istorie şi documente. In acelaş timp pregăteşte un album pentru biserica, cimitirul şi arhiva comunităţii, pe unde Mavrocordaţii şi Brâncoveanu şi-au risipit milele lor.

Insemnăm aici râvna P. C. Sale ca unul dintre puţinii monahi ce se ostenesc pe tărâmul scrisului.

T. Bodogae

Organizaţi Reuniuni de femei

Adunarea generală a preoţimii eparhiei Aradului ca „Asociaţie a Clerului“

Adunarea s'a ţinut în 22 Septemvrie 1927 la Arad.

Din raportul general despre activitatea despărţămintelor secţiei, ce corespund protopopiatelor, reţinem câteva momente principale:

Activitatea pare sporită faţă de trecut, totuşi există despărţăminte care n'au activat în cadrele asociaţiei, ca cercuri religioase, ci cu titlu de misiuni religioase, ce au altă programă. De aceea, adunarea a hotărât: să activeze toate «*cercurile*», şi şi acolo unde ele au pausat ca atari; iar misiunile religioase să nu se mai incadreze în rapoartele către Asociaţie, pentru a prevenì confuzia pe viitor şi spre a intensifica şi activitatea proprie a cercurilor religioase.

Fondul de ajutor al preoţimei (pentru cazuri de moarte), avea la 31 Martie 1937, Lei 752.070. S'a hotărât modificarea unor dispoziţii din statut, spre care scop se va studia chestiunea, cu termen de 31 Martie 1938 pentru intrarea propunerilor.

Au fost aleşi *în comitetul secţiei:* protopop St. Bogdan şi preoţii Il. V. Felea, C. Turicu, Tr. Golumba şi Aurel Papp.

Adunarea generală s'a ocupat şi de problema tipăririi unei foi de *propagandă pentru popor*, cu strictă satisfacere a neajunsurilor locale din eparhie. E vorba de revista «*Calea Mântuirii*», pe care o scosese (1935) Pr. *Ilarion V. Felea*, după îndemnuri şi cu aprobări oficiale. Adunarea generală s'a declarat gata să facă tot posibilul pentru reuşita foii ce are să-şi continue reapariţia. In legătură cu aceasta s'a ajuns şi la concluzia, atât a necesităţii teoretice, cât şi a înfăptuirei practice cu privire la organizarea colportajului în popor.

Au fost omagiaţi de cler: I. P. S. Sa Patriarhul *Miron*, pentru vrednica Sa atitudine de apărare a neamului şi bisericii; I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, pentru stăruinţele încununate de rezultat în privinţa trecerii preoţimii la fondul de pensiune al statului.

Un nou „Modus-Vivendi“ între Vatican şi Praga. De curând s'a publicat bula papală prin care se activează noul „Modus-Vivendi“ între Cehoslovacia şi Vatican. Cehoslovacia, deşi ţară cu marea majoritate a populaţiei romano-catolică, n'a voit după războiu să încheie cu Vaticanul un concordat, ci numai un Modus-Vivendi pentru cazuri referitoare la câteva chestiuni la a căror rezolvare avea neapărată lipsă de asentimentul Curiei papale. Incolo, toate raporturile statului faţă de cultul catolic şi le-a normat Cehoslovacia singură, ca o chestiune internă.

Că în privinţa aceasta Vaticanul n'a putut face faţă de Cehoslovacia nici un progres, arată şi noul „Modus-Vivendi“ care vine să înlocuiască pe cel din 1928 şi care e stipulat numai în favorul Cehoslovaciei, el necuprinzând altceva decât scoaterea unor teritorii slovace de sub jurisdicţia bisericească a episcopiilor ungare dela Esztergom şi Eger.

Numai România s'a îmbulzit la concordat, cu o grabă greu de explicat, care nu-i face nici o onoare şi nu e de natură să-i mărească prestigiul de stat demn şi conştient de suveranitatea sa.

„La sfânta Patriarhie“

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (18) 7—10

INFORMAŢIUNI

De urmat. Prefectul judeţului Sătmar, dl Dr. Octavian Ardelean, a dispus ca toate crâşmele aflate în zona de 200 metri de biserici, să fie mutate, sau desfiinţate.

Intr'un ziar local au apărut de curând două articolaşe despre cazul „Trifa“ în cari nu ştii ce să savurezi mai mult: completa ignoranţă a „autorului“ în această chestiune, sau marele lui ifos de dascăl ce dă lecţii Bisericii şi Sfântului Sinod.

Ar fi de dorit ca cei cari ţin să exercite importanta şi plina de răspundere funcţie de gazetar, să caute a se informa în prealabil în chestiunea despre care voesc să scrie, la locurile competente.

Se aduce la cunoştinţă că, începând cu data de *1 Ianuar 1938* se retrag din circulaţie monetele de 5 lei cu chipul Voevodului *Mihai*. Aceste monete îşi pierd valabilitatea începând cu această dată, şi vor fi înlocuite cu alte piese de 5 lei. Schimburile se vor efectua la casieriile administraţiilor financiare şi la Banca Naţională.

† Florentina Cheţianu n. **Brătianu,** preoteasă ortodoxă, soţia preotului capelan Aurel Cheţianu în Bobohalma, protopopiatul Târnava-mare, după lungi suferinţe, împărtăşită cu sf. Taine ale muritorilor, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, Miercuri, în 22 Septemvrie, în al 28-lea an al vieţii, şi al 10-lea al căsătoriei sale. Inmormântarea rămăşiţelor pământeşti ale răposatei s'a săvârşit în cimitirul din Hodac-Pădure, în 25 Septemvrie 1937. Odihnească cu drepţii!

Uniunea femeilor germane din Berlin luptă cu multă stăruinţă spre a înlătura obiceiul sărutării mânilor la cucoane. Femeile spun, că multe boale se respândesc prin acest obicei, care trebue părăsit cu desăvârşire.

Cârciumarul care e dovedit că vinde *băuturi* sau *tutun* unui tînăr mai mic de 16 ani, este pedepsit cu închisoare dela 1 până la 6 luni — în Cehoslovacia.

Păgânii! Catedrala ortodoxă «*Uspensky*» dela Moscova, în care au fost încoronaţi serii întregi de împăraţi şi ţari ai Rusiei, renumită prin arhitectura şi pictura ei străveche, a fost supusă dărâmării de către păgânii bolşevici...

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 10 Octomvrie 1937, va predica părintele *Mihail Neagu*.

Inscrierile în listele electorale se fac, conform legii, în fiecare zi la judecătoria mixtă, camera 20. Formalităţile de înscriere sânt: completarea unui imprimat care se primeşte gratuit la municipiu sau la chioşcuri de tutun. După completare fişele se predau la judecătorie.

CARŢI ŞI REVISTE

Viaţa Ilustrată, sub direcţia P. S. episcop Nicolae al Clujului, a apărut, pentru Octomvrie 1937, cu următorul sumar: Dinu Pajură: Protecţia muncii naţionale. Grigorie T. Marcu: Impărăteasa Românilor. Grigore Popa: Stilul Germanic. Pr. Ion Goron: Tradiţia. Pr. Fl. Mureşanu: † Thomas G. Massaryk. I. V. Spiridon: Cântec (poezie). Emil Zegreanu: Belşug (poezie). I. Gr. Oprişan: Prietenul nostru cel bun. Dr. Gh. Preda: Confidenţele. Coriolan Bărbat: Rabindranath Tagore pe patul morţii. Il. V. Felea: Dumnezeu şi sufletul în poezia contimporană. G. Stănescu: Galileo Galilei. *** Cronică internă: Congresul „Astrei“. Biserica dela Lăpuşna. Mitropolitul Dionisie al Varşoviei la Bucureşti. Legheea Şorecanilor. Un reverendum asupra problemei jidoveşti. Louis Marin. *** Cronică externă: Intâmplări senzaţionale în Franţa. Controlul naval în Mediterană. Războiul din Spania. Vizita dlui Mussolini în Germania. Biruinţa ortodoxiei în Iugoslavia. Dispariţia fiului lui Stalin. Războiul chino-japonez. *** Colţul gospodinei: Cum se spală sticlele? Cum se curăţă mobila cu lucru? La ce e bună zeama de pătlăgele? Viaţa veselă — Numeroase Ilustraţii.

AVIZ

„HRISTOS ÎN ŞCOALĂ“ vol. I, ediţia a doua

„Hristos în şcoală“ I, manualul catehetului ortodox pentru şcoala primară, care s'a epuizat la abia câteva luni după prima apariţie din 1934, a ieşit acum într'o ediţie nouă. Lucrarea este revizuită şi complectată de autorul ei — părintele diacon D. CĂLUGĂR — şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Cartea are 536+VIII pg., este legată în pânză şi costă 220 Lei.

CONSILIUL ARHIEPISCOPESC

Nr. 9099—1937 Bis. (63) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de **diacon** la biserica catedrală din Sibiu se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a lui în Telegraful Român.

Retribuţiunile bugetare, înscrise în bugetul Onor. minister al cultelor pe exerciţiul 1937—38 pentru acest post, sânt de Lei 3180 lunar, plus indemnizaţia de chirie cuvenită.

Dela candidaţi se cere să aibă calificaţiune preoţească cu îndreptăţire la parohii de clasa întâia din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu.

Vor fi preferiţi cei cu aptitudini muzicale deosebite.

Cererile de concurs se vor înainta pe adresa: Consiliului arhiepiscopesc ortodox-român din Sibiu.

Sibiu, 6 Octomvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 396—1937 [60] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a Bulzeştii de sus, din protopopiatul Zarand, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită în parohie.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare şi cu binecuvântarea arhierească de a putea candida, se vor înainta în termin oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, în Brad, iar concurenţii se vor prezenta în parohie cu încuviinţarea prealabilă a protopopului, pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului.

Brad, la 22 Septemvrie 1937.

Ioan Indreiu
protopop

---

(59) 2—3

Concurs

Consiliul parohial al bisericii Sfântului Nicolae din Braşov-Schei, prin aceasta publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pentru pictarea bisericii celei mari în fresco şi repararea picturii vechi din cele două paraclise.

Domnii pictori amatori sânt invitaţi a studia interiorul bisericii şi a ne prezenta devize şi oferte închise şi sigilate la adresa: Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae, Braşov, Piaţa Unirii 1.

Braşov, în 20 Septemvrie 1937.

Preşedinte: **Dr. N. Stinghe** Secretar: **Vasile Iordache**

Nr. 283—1937 prot. (61) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. a III-a **Şelimbăr,** din protopopiatul Sibiului, pe lângă veteranul preot Nicolae Vlad, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post:

Până la pensionarea părintele Nicolae Vlad 1/3 (a treia) parte din salarul, sesiunea de 19 jug., lemne şi stola din parohie, cedate de susnumitul preot.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, şi încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Sibiu, 27 Septemvrie 1937.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 403—1937 (62) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luţa,** din protopopiatul Făgăraşului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7065—1937 şi în înţelegere cu consiliul parohial, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie de 3 jugăre 700 st.
3. Dela fiecare gazdă o măsură de ovăs.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, împreună cu încuviinţarea specială de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, 27 Septemvrie 1937.

Pavel Borzea
protopop

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Clopote, Policandre, Sfeşnice, Potire, Cădelniţe, Candele, Cununi pentru cununie, Disc şi steluţă, Copie, Linguriţă, Clopoţel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciuliţe, Icoane, Ornate, Căldăruşi de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela **Librăria Arhidiecezană Sibiu.** Informaţiuni se dau cu plăcere.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 17 Octomvrie 1937 — Nr. 42

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

— Ținută de I. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului, la Alba-Iulia, în 14 Octomvrie 1937, cu prilejul inaugurării monumentului celor trei mucenici țărani: Horia, Cloșca și Crișan —

SIRE,

Sărbătorim astăzi cu inimi înălțate o biruință a jertfei.

Monumentul acesta dat luminii este un semn văzut prin care se va glorifica în timpurile viitoare marea jertfă românească și creștină a lui Horia, Cloșca și Crișan, a zecilor de preoți și a sutelor de țărani cari au fost uciși pentrucă au afirmat voința de a trăi a neamului nostru în fața celor ce voiau să ne desființeze de pe lume.

Istoria românească a Ardealului este în general o istorie țesută cu jertfe. Aproape fiecare colț din pământul nostru de aici ascunde în el comoara sfântă, ocrotitoare și întăritoare a moaștelor de mucenici. Viața de astăzi a neamului, în Stat întregit și liber, e întemeiată și se bolțește pe temeliile nezguduite ale puterilor supraomenești cari izvorăsc din credința acestor nenumărați mucenici și e obligată să țină seamă de senzul care se desprinde din caracterul temeliilor sale.

Dar din tot Ardealul, numele care s'a încununat mai mult cu aureola marilor momente și jertfe din trecutul românesc, este al acestei cetăți a Albei-Iulii. Aici a fulgerat în trecutul nostru sombru prima zi de mărire românească a Ardealului din sabia lui Mihai Viteazul. De aici au cârmuit poporul cu înțelepciune, cu răbdare în suferință și cu nădejde pentru alte zile, mitropoliții de odinioară ai Bisericii ortodoxe ardelene, tot atâția sfinți și martiri ai credinței și ai românismului. Dacă cetatea aceasta era locul de unde se patronau împilările obiditului neam românesc, tot ea era și razimul sufletesc care îi întărea credința, îi picura mângăiere în năcazuri și îi da pildă în persoana vlădicilor săi cu ce eroism trebuesc suportate persecuțiile cele mai crunte.

În sfârșit cetatea aceasta a fost teatrul cutremurătorului martiriu al lui Horia, Cloșca și Crișan, neînfricații luptători pentru dreptul la viață al poporului nostru

Acum dupăce Dumnezeu primind aceste jertfe a pus capăt suferințelor noastre milenare și ne-a ajutat să ne vedem liberi și pentru totdeauna uniți pe pământul scump al moșilor și strămoșilor noștri — cum am declarat într'un glas pe acest loc de atâteaori sfințit — se cădea ca să ne aducem aminte de jertfa acestor eroi, iar cetatea care le-a văzut înmărmurită răstignirea să le vadă luminată și apoteozarea.

SIRE,

Prezența Majestății Voastre la acest act de proslăvire a martirilor trecutului nostru ardelean, e dovada cea mai puternică a biruinții cu care s'a încununat jertfa lor. Lupta și sacrificiul lor împletit cu jertfa fără seamăn a marelui război desrobitor, au adus între noi, popor asuprit și batjocorit odinioară, pe Regele nostru cu întreg apanajul de suveranitate, libertate și prestigiu național ce e legat de Majestatea Voastră ca Rege al tuturor Românilor. Simbolizați Majestate, plenitudinea dorințelor și obiectivelor martirilor noștri.

Și noi cei de azi și cei din viitor Vă asigurăm, că un neam care a avut în sufletul lui atâtea puteri de luptă și de jertfă pentru idealul pe care-l vedem realizat, va fi și de aici înainte în stare să dea aceleași lupte și să aducă aceleași jertfe sublime pentru păstrarea acestei scumpe realități, cu atât mai mult cu cât în sufletul lui s'au acumulat puterile de credință și de tenacitate ale martirilor din trecut. Istoria de linii aspre, de momente excepționale, pe care a scris-o cu sângele său românimea din Ardeal sub asuprire și cea de pe cealaltă latură a Carpaților în gloriosul ei trecut, dovedește că acest neam nu e un neam de rând care să-și accepte pasiv orice soarte.

Piatra se macină, dar acest neam n'a putut fi măcinat, deși s'au aliat împotriva lui toate relele de pe lume. Puterea lui e în sufletul tare ca oțelul prin virtuțile creștine cari îi sunt platoșea în care s'au frânt toate săgețile dușmanilor și l-au păstrat neatins, ba încă l-au călit, în focul tuturor năcazurilor și prigoanelor.

Biserica ortodoxă, mama care l-a crescut și i-a dat această tărie miraculoasă, care l-a învățat să nu descurajeze, să nădăjduiască, să lupte și să moară mucenicește, premergând totdeauna cu pildă prin preoții ei, este la datorie și astăzi și va fi și în viitor, pentruca nimic să nu poată clinti neamul nostru de pe poziția lui în care este înrădăcinat cu rădăcinile fără de sfârșit ale sufletului legat prin acest pământ cu mucenicii lui și cu Dumnezeu.

Majestății Voastre îi este dat, cu adânca pricepere ce o are pentru comorile sufletești ale acestui neam, să le valorifice în bunuri strălucitoare de cultură înaltă, de forță văzută, de fericire și bunăstare socială. În fiecare zi vedem cum crește această operă sub conducerea Majestății Voastre. În aceste zile îndeosebi am putut vedea cum virtuțile de eroism vijelios, de rezistență neclătinată și de istețime remarcabilă ale poporului nostru sunt captate și organizate în cadrele unei armate impunătoare care va avea să ne asigure liniștea pentru munca pozitivă de înălțare socială și culturală în lăuntrul statului.

Printr'o fericită și mult grăitoare coincidență monumentul de cinstire al eroismului vechi românesc dus până la jertfă se desvăluește în fața armatei adunate pentru exercițiile cari au s'o întărească pentru eventualele clipe ale supremei datorii. Să dea Dumnezeu ca armata română, pe care cu atâta grijă o pregătiți, Majestate, să cuprindă în sufletul ei — cum noi suntem deplin încredințați — din sufletul glorioaselor pilde ale trecutului, între cari este și a lui Horia, Cloșca și Crișan, întregul lor eroism și spirit de jertfă. Să fie gata să apere libertatea neamului cu aceiași cerbicie cu care aceia au fost în stare să o ceară.

Să trăiți Sire!

DE ZIUA SUVERANULUI

O caldă și deosebită atențiune a dovedit, la toate prilejurile, M. Sa Regele nostru Carol II pentru sfânta biserică ortodoxă română și slujitorii ei. La învestiri de Chiriarhi, la sfințiri de locașuri divine, Suveranul a pomenit, în cuvinte cu profund înțeles, marele rol pe care biserica strămoșească are să-l îndeplinească și de aici înainte în desvoltarea spirituală a neamului românesc.

Sărbătorind astăzi, în 16 Octomvrie, 44 de ani în viața iubitului nostru Monarh, clerul și poporul mitropoliei Ardealului Ii aduce din nou omagiala urare, ca bunul Dumnezeu să-L înzilească și mai departe cu viață lungă și multă sănătate!

Inaugurarea monumentului celor trei mucenici: Horea, Cloșca și Crișan

Neamul românesc din întreg întinsul țării, și în deosebi din Ardealul stăpânit și prigonit pe vremuri de mână străină, a trăit în ziua de Joi, 14 Octomvrie 1937, la sărbătoarea Cuv. Paraschiva, în orașul Alba-Iulia, una din clipele sale cele mai solemne și pline de strălucire ale vieții sale.

In ființa de față a M. Sale Regelui **Carol II,** înconjurat de iluștri reprezentanți ai țărilor străine, de membrii guvernului, de arhiereii sfintei noastre biserici și alți fruntași ai poporului, de o massă aleasă din țărănime, în special Moți din satele martirilor, — s'a inaugurat monumentul înălțat întru pomenirea mucenicilor țărani eroi, sdrobiți în roată, pe cari îi cunoaștem, cum spune un mare cărturar, «sub **numele-porecle** Horea, Cloșca și Crișan».

Inaugurarea aceasta memorabilă s'a desfășurat, în liniamente generale, astfel:

In tinda catedralei Incoronării, Suveranul e întâmpinat de I. P. S. Patriarh *Miron*, cu sfânta Evanghelie și Crucea, pe care M. Sa Regele le sărută, închinându-se creștinește.

Parastasul solemn s'a slujit la ora 9 jum. în sfânta catedrală a Incocoronării, de către I. P. S. Sa *Patriarhul Miron*, I. P. S. Sa *Mitropolitul nostru Nicolae*, PP. SS. LL. *Episcopii Andrei* al Aradului, *Vasile* al Caransebeșului, *Nicolae* al Clujului, *Nicolae* al Orăzii, *Partenie* al Armatei, și cu 8 preoți, — pomenind cu profundă evlavie numele luptătorilor țărani pentru cauza națională. Răspunsurile au fost date de corul Academiei noastre teologice.

Luăm act, cu mulțumire, că episcopii greco-catolici români *au luat parte* în biserica Incoronării la acest parastas. I. P. S. Mitropolit *Nicolae* i-a bineventat spunând: ***«Aici este locul Vostru»***.

Dela catedrală Suveranul, Marele Voevod Mihai, Frideric de Hohenzollern; membrii guvernului în frunte cu dl prim-ministru Gh. Tătărescu, generalul francez Gamelin, șefii partidelor ș. a. au mers pe jos până la monumentul eroilor.

După slujba sfințirii monumentului la ora 10, slujind același sobor de preoți și episcopi, cel dintâi a luat cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului. (Cuvântarea o publicăm în fruntua foii).

Dl *Al. Lapedatu* a spus:

Gândul și sufletul națiunii române se prosterne cu toată pietatea și iubirea, spre acești eroi ai neamului, cari, acum 150 de ani, au pătimit aici, în cetatea de față, moarte de martiri. Ele se îndreaptă însă în același timp, cu aceeași pietate și iubire, către întreaga țărănime, luptătoare și jertfitoare, ai cărei legendari conducători an devenit.

Căci această bravă și viguroasă țărănime a știut face, prin puternicul său instinct românesc, ca și prin atavica amintire a străvechilor sale drepturi și libertăți, răpite și abolite prin cucerire și asuprire, a știut face, zic, din o mișcare de revendicări economice și administrative, locală și limitată, o *mare revoluție, generală și națională*, de emancipare și eliberare din sclăvia socială și politică în care zăcea de veacuri. Iar din aceasta din urmă

o înverşunată şi neînduplecată luptă de rasă, pe viaţă şi pe moarte, între asupriţi şi asupritori.

In adevăr, lozinca, era simplă în formă, dar mult cuprinzătoare în fond: *Pământul să nu mai fie al nobililor şi stăpânirea ţării a ungurilor...*

Revoluţia a căzut, deci capii ei au fost prinşi şi frânţi pe roată. Nedreptăţile şi apăsările au continuat şi mai înfricoşat. Persecuţiile şi suferinţele au devenit şi mai mari. Insă prin nedreptăţi, apăsări şi persecuţii se călesc neamurile, după cum prin dureri, suferinţă şi încercări se înalţă ele. Horia, Cloşca şi Crişan n'au fost nici cei dintâi, nici cei din urmă, dintre eroii şi martirii neamului, care au trebuit să le suporte şi îndure. Au fost însă cei mai de seamă.

De aceia, nu numai fiinţa, dar şi amintirea lor posterioară trebuia distrusă. De necesitatea aceasta şi-au dat seama asupritorii. Au încercat-o. N'au izbutit însă. Căci nu există, în istoria neamurilor, jertfă de sânge, curată şi neprihănită, care să nu rodească însutit, înmiit, pe seama urmaşilor. Aşa şi jertfa marilor mucenici pe cari îi prăznuim astăzi în faţa monumentului înălţat pentru amintirea lor.

In adevăr, după cum revoluţia ţărănimii oltene a lui Tudor Vladimirescu, a fost în Principatele române, punctul de plecare al renaşterei naţionale pentru constituirea statului român modern, la fel, revoluţia lui Horia este punctul de plecare al luptelor, mari şi grele, continue şi stăruitoare, pentru redobândirea drepturilor politice şi libertăţile naţionale, ale poporului român din Dacia superioară. —

Au mai cuvântat:

Dl *Eugen Hulea*, preşedintele despărţământului Alba-Iulia al Asociaţiunii, terminând cu următoarele cuvinte:

Maiestate, — Naţiunea noastră renaşte la o viaţă de muncă şi de realizări. Din mijlocul acestui ritm creator, o figură mare se desprinde, profil de energie şi cu viziunea sigură a viitorului, care trebue urmat. Regele ţării libere şi mari, stăpâneşte şi comandă sforţările noastre ale tuturora. Către această axă a vieţii noastre naţionale, către Maiestatea Voastră ni se îndreaptă sentimentele noastre de omagiu, de iubire şi de credinţă, purificate, încă odată, în atmosfera de reculegere a praznicului de azi. Ele năvălesc ca şi şuvoiul munţilor spre Maiestatea Voastră rugând-O să le primească în Augusta Maiestăţii Voastre bună voinţă, căci ele sânt merindea milenară a neamului din aceste părţi ale ţării, care, purtându-şi de secole, în urma suferinţelor sufletelor sale, pe regii săi zdrobiţi cu roate şi crai morţi nebuni de durere, mult a aşteptat ziua izbăvirii de azi.

De aceea, în faţa acestui monument, ridicat de «Astra» şi guvernul ţării, din umbra marelui Horea, apoteozat şi pururea cinstit prin Augusta Maiestăţii Voastre prezenţă, noi Vă strigăm cu toată credinţa şi cu cel mai profund omagiu: Să trăiţi Maiestate, Să trăiască Maiestatea Sa Regală Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia! —

Cel din urmă a vorbit dl ministru *Valer Pop*, zicând la sfârşit:

Sufletul tău, Horia, sălăşlueşte şi astăzi între noi toţi, dela Nistru până la Tisa, şi ne inspiră credinţa mai tare şi mai veşnică decât granitul, în Purtătorul Coroanei şi ne face să înconjurăm cu dragoste şi devotament nemărginit pe Regele tuturor românilor, în îndeplinirea măreţei şi asprei îndatoriri de a clădi prin refacerea morală şi materială a ţării, stânca de temelie a României întregite.

Sufletul tău Horia ne îndeamnă pe noi şi va însufleţi pe urmaşii noştri, să dăm totul, chiar hecatombe de vieţi şi de sânge, pentru ca ceeace Dumnezeu ni-a dat, oamenii să nu ne ia niciodată.

*

M. Sa Regele a vizitat după aceasta, închisoarea în care au fost deţinuţi eroii noştri martiri.

Defilarea celor 200 buciumaşi, 200 Moţi, a organizaţiilor Asociaţiunii «Astra» şi a altor delegaţii, precum şi numărul mare de şoimi şi străjeri, grupuri compacte de popor, în costume naţionale regionale, au alcătuit cel mai grăitor şi frumos tablou din câte s'au pomenit până astăzi la asemenea ocazii.

*

La masa dată în sala Unirii, după discursul dlui prim-ministru Gh. Tătărescu, Suveranul a rostit următoarea cuvântare:

Domnilor,

Sunt anumite colţuri de pământ, care sunt hărăzite de Dumnezeu să intre în istoria neamului. Un asemenea petec de pământ este această cetate: Alba-Iulia, cetate de credinţă naţională în inima Ardealului, precum dincolo de Carpaţi a fost hărăzit Iaşul să fie oraşul unirilor naţionale.

Incepând din ziua luminoasă în care Marele Voevod Mihai a păşit învingător pe porţile acestei cetăţi, s'au zămislit în subconştiinţa naţională a românilor de dincoace de Carpaţi un ideal, o însufleţire şi o credinţă comună.

Acei pe cari noi, ca oglindă a întregei simţiri naţionale, îi prăznuim astăzi, fac parte din acest şirag de credinţe, şirag de jertfe cari au adus toate actele mari săvârşite aci, în cetatea Alba-Iulia, şirag care a fost încununat prin votul Adunării Naţionale, care s'a ţinut chiar în această sală în care astăzi prăznuim pe martirii neamului, şi care şi-a primit cununa definitivă prin încoronarea primului Rege al românilor, veşnic uniţi într'un singur mănunchiu.

In această sărbătorire a acelora cari au ştiut să-şi dea viaţa pentru un gând mai presus de viaţă, noi vedem nu atât pe conducătorii unei revoluţii şi ai unor revendicări sociale, oricât ar fi ele de drepte, dar vedem în ei expresiunea vie a unei naţiuni care s'a luptat pentru libertatea ei etnică şi pentru dreptul ei naţional de viaţă.

Ei sunt acei cari au deschis acel lung şir de martiri, care s'a încheiat — o dorim toţi — cu venerabilul Gheorghe Pop de Băseşti, toţi acei cari au închis cu sfinţenie ochii închinându-se unei credinţe şi al căror sânge, închegându-se în pământul acestei ţări, a făcut să dea rodul cel viu care face ca astăzi, la această prăznuire după 150 de ani, să ne găsim întruniţi, în acelaş gând şi în aceiaşi simţire, reprezentanţii provinciilor unite de dincolo de Carpaţi cu cei ai Ardealului, ai Bucovinei şi ai Basarabiei.

A fost o fatalitate istorică, a fost un fapt contra căruia oricine ar fi putut să lupte, dar care trebuia să se sfârşească prin acea unire a tuturor românilor. Dar niciodată această realizare, oricât de naturală ar fi ea, nu şi-ar fi avut înţelesul ei înalt, nu ar fi putut să însemne în istoria lumii acelaş lucru dacă nu ar fi fost clădită pe temelia unor sacrificii de sânge, care au făcut ca această credinţă să fie vie şi care pentru viitor ne impune nouă, generaţia de astăzi şi cea de mâine, datoria neprihănită de a păstra această moştenire neştirbită şi din ce în ce mai întărită din punct de vedere al puterii morale.

Pentru dobândirea acestui ideal şi-au jertfit sângele atâtea sute de mii; pentru păstrarea acestui ideal noi suntem datori, poate, să ne jertfim câteodată din credinţele noastre, pentruca să păstrăm vie o credinţă mai presus de toate: aceia a întăririi şi a viitorului neamului nostru.

Alba-Iulia, colţ sfinţit al neamului românesc, să aibă această tărie, să întărească sufletele tuturor românilor şi tuturor acelora care sunt credincioşi patriei, ca, în zilele grele, dar poate mai ales în zilele mai uşoare, să se strângă într'un mănunchiu şi, astfel cum s'au jertfit cei din trecut, cei de mâine să se jertfească, luptând pentru întărirea ţării, pentru mărirea neamului şi a patriei româneşti.

Unor morţi li se aduce recunoştinţă şi li se aduc coroane; celor vii, cari vor pricepe acest gând şi cari vor înţelege porunca cârmuitoare a martirilor neamului, nu pot decât, ridicând paharul Meu, să le aduc tuturor urarea: să se strângă într'un mănunchiu şi să formeze zidul de nepătruns al României pe veci unite. Aşa să ne ajute Dumnezeu!

(Cuvântarea M. S. Regelui a fost acoperită deseori, de alpauze puternice, iar la sfârşit de ovaţii şi aplauze prelungite).

*

Astfel proslăvirea eroilor dela 1784—85, la care act românii s'au prezentat în conştiinţa solidarităţii naţionale, a dovedit din nou că în toate clipele mari ale vieţii neamului, sufletele tuturor românilor sânt stăpânite de aceeaş în veci nesecată dragoste pentru Rege şi ţară.

Sufletele mucenicilor dela Alba-Iulia se vor fi bucurând acolo sus, în luminoasele plaiuri ale veşniciei; — dar aceste suflete vor fi şi mai bucuroase, dacă, — după cuvântul şi îndemnul dat de marele bărbat al neamului, dl profesor N. Iorga, — **„pe locul unde li s'au rupt oasele şi li s'a străpuns inima, s'ar ridica din recunoştinţă naţională, un nou are aşezământ pentru urmaşii lor"...**

Fie ca acest gând, măreţ şi românesc, să-şi găsească o înfăptuire nu prea târzie!

*

In 15 l. c. a urmat o splendidă defilare pe câmpul de exerciţii militare din *Sibiu*.

Au asistat, la imposanta paradă, pe lângă cei amintiţi mai sus, şi ataşaţii militari ai ţărilor străine, precum şi o mare mulţime de cetăţeni ai Sibiului.

Inaugurarea introducerii curentului electric în 15 comune din judeţul Sibiu

In 13 l. c. s'a făcut între orele 6—8, în prezenţa M. S. Regelui şi a Marelui Voevod Mihai, pe dealul Săcelului, inaugurarea introducerii curentului electric în 15 comune din jurul Sibiului.

Au asistat: Suveranul, Marele Voevod Mihai, I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului precum şi dnii: general *Gamelin*, şeful marelui Stat Major al armatei franceze, *Tătărăscu*, prim ministru, *Inculeţ*, vice-preşedinte al consiliului de miniştri, ş. a.

Slujba religioasă a fost oficiată de I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului, înconjurat de un sobor de preoţi, între cari: protopopii Cioran, Borcea, Scorobeţ, părintele Nistor, diaconii: Pop şi Circov. Răspunsurile au fost date de corul condus de dl prof. Petre Gherman.

După terminarea slujbei religioase a luat cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului care a spus:

SIRE,

Mitologia greacă vorbeşte despre îndrăsneaţa faptă a lui Prometeu de a se fi furişat în Olimp şi furând focul din locuinţa fermecată a zeilor, l-a adus oamenilor pe pământ. Sensul mai profund al acestui mit este că focul şi lumina sunt ceva divin, sunt o binefacere a cerului dată spre folosinţa oamenilor.

Silinţele pentru a stoarce puterilor naturii lumina, începând dela cremene şi opaiţ până la mijloacele de feerică iluminaţie electrică a zilelor noastre, ne înfăţişează unul din cele mai interesante capitole în evoluţia civilizaţiunii omeneşti. Omul prometeic treptat-treptat a pătruns în tainele olimpice, a prins şi îmblânzit schinteia electrică şi prin învârtirea unui şurub a imitat cuvântul Ziditorului a toate rostit în ziua cea dintâi a creaţiunii: „Să fie lumină!" Astăzi vapoarele, în drumul lor spre ţări îndepărtate, ca nişte palate iluminate ca 'n poveşti despică valurile întunecoase ale oceanelor, trenurile ca nişte şerpi de foc aleargă cu viteza lor grăbită în bezna nopţii şi oraşele sunt scăldate într'o mare de lumină, ca şi când ar vrea să concureze frumseţa neîntrecută a cerului înstelat.

Şi iată acum, această binefăcătoare cucerire a tehnicei pătrunde din ce în ce mai mult şi 'n satele cu patriarhala viaţă a harnicei noastre ţărănimi de sub poalele bătrânilor Carpaţi. Deodată cu ea se înfrumseţează icoana gospodăriilor săteşti, se reduce primejdia incendiilor şi se umple de lumină plăcută interiorul familiar şi plin de podoabe minunate al căsuţelor noastre ţărăneşti.

Dar cele văzute ale lumii — după interpretările credinţii noastre creştineşti — sunt oglinda celor nevăzute cu ochii trupului. Lumina fizică este simbolul luminii celei spirituale, a harului şi adevărului Celuice a zis despre sine: „Eu sunt lumina lumii". Fie ca lumina care se răspândeşte pentru ochii cei trupeşti să trezească şi ea în inimile poporului nostru credincios dorinţa vie după lumina lui Hristos şi după comorile spirituale cari sunt reazămul şi tăria cea nebiruită pentru sufletul unui popor.

Instalaţiunea pe care o inaugurăm astăzi cu această dublă semnificaţie se incadrează în rând cu atâtea altele, în progresul real urmărit cu plan şi muncă sistematică pe tot cuprinsul ţării, la îndemnul şi sub patronarea înţeleaptă a Majestăţii Voastre. Cu admiraţiune şi recunoştinţă pentru tot ceeace zi de zi dăruiţi ţării, Vă tălmăcim, Sire, simţemintele noastre de supunere, devotament şi dragoste nemărginită. Rege şi Ţară, într'o simţire nedespărţită sub ocrotirea binecuvântărilor cerului, sunt pârghia şi garanţia sigură pe calea progreselor şi izbânzilor noastre.

Să trăiţi Sire!

Dl ministru *Franasovici* a spus:

Astăzi inaugurăm, Sire, electrificarea a 15 comune din jud. Sibiu. In acest judeţ, începutul electrificării rurale datează din anul 1897, când s'au electrificat comunele Sadu şi Cisnădie, cu prilejul construirei de către uzina electrică din Sibiu a centralei hidraulice de pe râul Sadu.

Graţie energiei electrice, industria casnică, în special ţesătoria de lână din Cisnădie, a putut ajunge la o însemnată desvoltare transformând însăşi

comuna, din agricolă, în una din cele mai importante localităţi din ţară din punct de vedere al industriei textile.

In urma hotărîrii de a se sprijini electrificarea rurală prin fonduri puse la dispoziţie de Stat, prefectura jud. Sibiu a stăruit a se extinde electrificarea rurală la alte 15 comune şi anume: Mohu, Bungard, Avrig, Bradu, Porceşti, Orlat, Gura-Râului, Sibiel, Vale, Săcel, Tilişca, Galeş, Apoldul de jos, Ludoş şi Slimnic.

Seria cuvântărilor a încheiat-o dl *N. Regman*, prefectul judeţului, care a arătat importanţa luminii electrice în viaţa rurală.

Solemnitatea a luat sfârşit la ora 8 seara.

După aceasta M. S. Regele s'a întreţinut cu cei prezenţi şi apoi s'a înapoiat la Sibiu.

M. Sa Regele la manevrele regale

Săptămâna care a trecut a fost o săptămână bogată în evenimente însemnate. Iar Sibiul a avut cinstea să fie centrul acestor evenimente prin prezenţa M. S. Regelui în sânul lui. Înţeleptul nostru Suveran a supraveghiat dela Sibiu desfăşurarea manevrelor armatei noastre, care sub îndrumarea insistentă a M. Sale devine pe zi ce trece tot mai destoinică şi mai bine înzestrată.

Defilarea care a avut loc la Sibiu, cu prilejul încheierii acestor manevre, în ziua de 15 Oct. a arătat şi lumii civile româneşti cât de mult s'a lucrat pe acest teren al înzestrării tehnice şi al pregătirii sufleteşti a armatei care are marea misiune să ne apere hotarele.

Conştiinţa românească a avut o zi de frumoasă mândrie şi a rămas cu încrederea nezdruncinată că pe zi ce trece armata noastră va fi tot mai bine pregătită cu tot ce-i necesar, ca să fie o oştire puternică, la înălţimile pretenţioase ale zilei actuale.

Sibiul a fost centrul de unde M. Sa Regele s'a deplasat şi la alte câteva solemnităţi menite să înalţe conştiinţa românească şi să accelereze procesul de întărire a ţării.

In ziua de 13 Octomvrie la ora 6 s'a inaugurat în apropiere de Săcel electrificarea alor 15 sate din Mărginime, mare pas înainte în uşurarea condiţiilor de viaţă ale acestui ţinut pe drumul acesta de civilizaţie vor păşi de aci înainte unul câte unul toate părţile ţării.

Slujba inaugurării a fost săvârşită în prezenţa M. S. Regelni, a marilor comandanţi ai oştirii şi a unei numeroase asistenţe de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae. (Amănuntele inaugurării le publicăm la alt loc).

Dar momentul culminant al acestei săptămâni a fost inaugurarea monumentului martirilor şi eroilor Horia, Cloşca şi Crişan, la Alba-Iulia. A fost un prilej de măreaţă manifestare a conştiinţei româneşti, solidarizată în jurul marilor principii vitale pentru românism.

M. Sa Regele, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, ataşaţii militari străini în frunte cu generalul Gamelin, şeful statului major al glorioasei armate a marei noastre aliate, Franţa, membrii guvernului, generalii armatei cu o lume românească de peste 600,000 mii suflete au dat acestui eveniment o grandoare unică.

I. P. S. Sa a săvârşit slujba ocazională, iar corul studenţilor teologi dela Academia Teologică «Andreiană» sub conducerea dl prof. Petru Gherman a dat impresionant răspunsurile.

Cuvântările inspirate ce s'au rostit la acest prilej sunt tot atâtea flăcări de luminare a drumului nostru de mâne. La alt loc dăm minunata cuvântare a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, frumoasa apoteozare a jertfei care caracterizează trecutul românesc.

Dumnezeu să ocrotească pe înteleptul şi energicul nostru Rege Carol II, armata română şi toată ţara noastră şi să binecuvinteze silinţele eroice ce se fac astăzi pentru mărirea ei!

M. Sa Regele în mijlocul nostru

Sibiul, în haină de mare sărbătoare, a primit, în 8 l. c., cu alai şi însufleţire extraordinară pe M. Sa Regele Carol II, Marele Voevod Mihai, Friderich prinţul de Hohenzollern, pe membrii guvernului şi ai misiunilor militare străine care iau parte la manevrele regale.

In gară Suveranul este întâmpinat de membrii guvernului, în frunte cu dl prim-ministru Gheorghe Tătărescu, ofiţerii superiori, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, însoţit de consilieri arhiepiscopeşti, misiunile militare străine etc.

Străzile Sibiului erau admirabil împodobite cu drapele, cu porti de triumf şi cu ghirlande de stejar şi brad.

Până noaptea târziu străzile oraşului, şi în deosebi catedrala mitropoliei, au fost feeric luminate.

Manevrele, pentru care s'a desfăşurat o intensă activitate, s'au început Luni.

Numeroase avioane, ale unităţilor de vânătoare şi bombardament, participă la acţiune.

Ploile persistente au stânjenit în parte operaţiile celor două partide; cu toate acestea, moralul excelent al comandanţilor şi al trupelor s'a dovedit şi la aceste prilejuri.

Nr. 9704—937.

Aviz

Onor. Inspectorat al pregătirii premilitare de pe lângă Ministerul apărării naţionale, Bucureşti, a luat dispoziţii ca anul nou de pregătire premilitară să înceapă la 1 Noemvrie a. c.

In scopul acesta a îndrumat organele subalterne: inspectorii regionali, municipali şi subinspectorii să ia contact cu organele noastre bisericeşti, spre a stabilì programul şi subiectele de educaţie religioasă morală ce urmează a se preda tinerilor premilitari de către preoţii din subcentrele rurale.

Ordinul circular al inspectoratului pune în vedere organelor subalterne să aranjeze chestiunea participării la serviciile divine a tinerilor premilitari şi obligativitatea acestora de a fi prezenţi la Te-Deum a tuturor tinerilor de orce confesiune la biserica ortodoxă.

Programul instrucţiei şi educaţiei religioase rămâne cel cunoscut, iar în privinţa participării la serviciile divine a tinerilor premilitari — se va căuta după posibilitate — ca ei să nu fie împiedecaţi de a lipsì dela corurile bisericeşti.

In parohiile cu subcentre premilitare e de dorit ca instrucţia premilitară să se ţină după amiazi, ca tineretul să poată participa la sfânta liturghie, împreună cu ceilalţi credincioşi.

Se îndrumă preoţii angajaţi la premilitari să introducă condică, pentru predicile şi conferinţele religioase, mărturisirea şi cumineca-rea tinerilor în cele două posturi. P. C. protopopi vor controla aceste condici cu ocazia vizitaţiunilor canonice şi vor raporta Consiliului Arhiepiscopesc.

Sibiu, 8 Octomvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 25—937.

CONVOCARE

Potrivit prevederilor din art. 10 al Statutelor Asociaţiei „Andrei Şaguna“ a Clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului — având arhiereasca binecuvântare — convocăm pe cel de **al XVI-lea Congres anual** al acestei Asociaţii **la Târgu Mureş,** pe ziua de 2 Noemvrie 1937, cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 8¾ Sfânta Liturghie, cu chemarea Duhului Sfânt, în biserica ortodoxă din localitate, şi cu predica păr. Il. Felea, prof. Acad. teol., Cluj.
2. Deschiderea Congresului prin preşedintele Iconom-Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu, în sala festivă a Primăriei, urmând salutul reprezentanţilor autorităţilor şi diferitelor societăţi.
3. La ora 13: masă comună în sala de oglinzi a Palatului Cultural.
4. La ora 15, în sala Primăriei: conferenţa P. C. Sale părintele diacon şi profesor Grigorie T. Marcu: Despre secte.
5. Raportul general despre activitatea Asociaţiei în anul trecut.
6. Raportul casierului despre situaţia financiară-economică a Asociaţiei.
7. Eventuale propuneri ale Comitetului central, ori provenite dela membrii Asociaţiei. [Acestea din urmă vor trebui prezentate biroului central al Asociaţiei, cel puţin cu trei zile înainte de congres].
8. Restaurarea conducerii Asociaţiei pe proximii trei ani [1937-40] de gestiune.
9. Inchiderea congresului.

Delegaţii despărţămintelor Asociaţiei, sunt invitaţi a participa în număr la şedinţele congresului.

Membrii comitetului general se vor întruni în *şedinţă,* în preziua congresului [1 Nov.] la Prefectura judeţeană, la ora 18 precis.

După şedinţa de comitet va urma consfătuirea de obşte cu delegaţii despărţămintelor şi alţi membrii ai Asociaţiei.

P. C. Preşedinţi de Secţii vor avea să trimită *de urgenţă,* eventualele rapoarte restante şi orice alte informaţii, pe adresa P. S. părintelui secretar I. Bânda [Roşia, jud. Sibiu].

Pentru reţineri de locuinţe, preoţii congreşişti vor avea să se anunţe, *până în 27 Octomvrie* P. C. Sale Părintelui protopop Ştefan Rusu din Tg. Mureş.

Sibiu, la 9 Octomvrie 1937.

Iconom-Stavrofor
[ss.] **Dr. Gh. Ciuhandu,**
preşedinte.

[ss.] Pr. **I. Bânda,**
secretar general.

Activitatea FOR-ului din Arhiepiscopia Sibiului

Primim *Raportul* despre activitatea secţiei *Sibiu* şi a cercurilor protopopeşti ale secţiei, pe anul de activitate 1936—1937.

Aflăm, din acest îngrijit şi luminat raport, că atât comitetul secţiei eparhiale Sibiu, sub preşedinţia dlui *Ion Sandu,* directorul Şcoalei noastre normale „Andrei Şaguna“, cât şi comitetele cercurilor, pătrunse de flacăra misionarismului ortodox, şi-au pus toată lumina minţii şi străduinţa voinţei lor pentru a atinge cât mai mult ţinta propusă. Au şi isbutit, în măsura potrivită vremii şi împrejurărilor.

Intre realizările activităţii sale din anul expirat înregistrăm:

1. *Cursul de studii ortodox român al FOR-ului, secţia Sibiu.*

Fac parte din cerc, alături de mireni, preoţi şi profesori de teologie. Intre chestiunile care au preocupat cercul de studii, a fost şi problema *sectarismului,* care a format punctul central al mai multor şedinţe, pentru care publicul sibian a manifestat deosebit interes, urmărind cu luare aminte referatele şi dările de seamă ale conferenţiarilor.

2. Altă creaţie de seamă a secţiei este: «*Cursul de înviorare a credinţei strămoşeşti*», organizat cu credincioşii satelor noastre unde bântue sectarismul.

Cursul a conţinut un ciclu de prelegeri cu subiecte de naţionalism religios, şi s'a deschis în 8 Februar 1937, conform unui program înainte statorit, şi s'a încheiat în 14 Februar 1937 în Aula Academiei teologice în faţa unui numeros public.

Subiecte de istorie religioasă, Biblia şi sfânta tradiţie, principii de educaţie ortodox-creştină etc. au format cuprinsul prelegerilor acestui curs de o săptămână. S'au vizitat, în timpul liber, aşezămintele de seamă localnice şi din împrejurime, ear seara s'au continuat interesante discuţii, conduse de intelectualii bisericii noastre, mireni şi preoţi.

Au participat la cursuri 38 credincioşi din protopopiatele arhiepiscopiei. Găzduirea lor a oferit-o Academia teologică, cheltuelile de întreţinere le-a suportat Comitetul şcoalei normale. — Cursul a lăsat impresia cea mai bună asupra credincioşilor participanţi, — fapt remarcat şi de Adunarea eparhială din anul acesta dela Sibiu.

3. S'au reorganizat cercurile *Dobra, Zarandul* şi *Jiul,* pe cercuri parohiale şi în alte locuri. S'au descompletat comitetul din: *Deva, Băiţă, Geoagiu, Hunedoara,* şi nici cercul *Avrig* nu s'a organizat, — să nădăjduim şi aici o îmbunătăţire pentru anul ce urmează.

4. Conducătorii cercurilor au distribuit în anul acesta *premii* şcolare elevilor de curs secundar, în valoare de 2430 lei. Imprejurare neprevăzută a făcut ca elevii cursului primar să nu poată primì, de astă dată, *cărţile de rugăciuni,* netrimise la timp de Fundaţiile regale.

Activitatea cercurilor, în general vrednică de multă laudă, face deosebită cinste conducătorilor.

S'au ţinut 233 conferinţe şi cuvântări ocazionale, mai multc festivaluri şi concerte religioase; s'au dăruit cărţi în valoare de 4595 lei; s'au făcut danìi pentru biserici, troiţe şi opere de binefacere, în valoare de 421.120 lei. — Cu fastul cuvenit s'au serbat:

Ziua de Sf. Andrei, 8 Februar pentru Em. Gojdu, şi Dumineca Ortodoxiei.

Numărul membrilor: 3 fondatori, 65 pe viaţă, 741 activi, 634 ajutători. —

Aceasta e, pe scurt, munca de un an a FOR-ului sibian.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Investirea noului episcop al armatei, P. S. *Partenie Ciopron*, s'a făcut în castelul Peleş dela Sinaia, în 8 l. c.

I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea a predat M. Sale Regelui Carol II cârja episcopală pe care M. Sa Regele a înmânat-o noului episcop, spunându-i: «*Te învestesc în scaunul de episcop al armatei şi-ţi urez să păstoreşti cu vrednicie şi frică de Dumnezeu întru mulţi ani*».

In cuvântarea sa, noul episcop a spus:

— Credinţa nestrămutată, în învăţătura Bisericii noastre, o mărturiseşte viaţa mea petrecută din fragedă copilărie în chiliile mănăstirilor din Moldova, cum şi lângă altarul catedralei mitropolitane din Iaşi. La aceste locaşuri sfinte mi-am făcut ucenicia, în cântări şi slujbe bisericeşti, în viaţă fără prihană, în atmosfera monahismului, adânc înţelegător la atâtea dureri inerente vieţii omeneşti.

— La şcoala învăţatului mitropolit Veniamin Costache am început deslegarea sfintelor predanii, ca mai apoi să-mi desăvârşesc studiile teologhiceştilor învăţături în cetatea culturii teologice dela Universitatea din Cernăuţi.

Mărturisesc solemn că voi fi sentinelă neadormită la postul de comandă ce mi se încredinţează. Cetatea lui Mihai Viteazul din Alba-Iulia şi catedrala încoronării Regelui Ferdinand, întregitorul neamului, îmi vor reaminti pururea care sânt datoriile mele de episcop al oştirii. In rugăciunile ce le voi înălţa către Dumnezeu, în această catedrală istorică, voi rosti cuvintele psalmistului: „Dumnezeule, ajută şi mântueşte pe Regele nostru şi ne auzi pe noi ori în ce zi te vom chema" (Psalm 38, 17).

In discursul Său, M. Sa Regele a răspuns:

Sânt fericit că am prilejul să învestesc astăzi în scaunul de episcop al armatei pe un fost ostaş, care şi-a făcut datoria în mod atât de conştiincios în timpul războiului pentru întregirea neamului.

Sf. Sinod te-a recomandat şi Eu cu bucurie ţi-am încredinţat cârja episcopală pentru păstorirea sufletească a armatei.

Este un lucru cunoscut, că oricât de bine ar fi înarmată o oştire, ea este ca o frunză în bătaia vântului, în faţa duşmanului, dacă nu are o pregătire sufletească solidă. Vremurile prin care trecem sânt grele şi de aceea pregătirea sufletească a armatei trebue să ne preocupe pe toţi.

Prea Sfinţia Ta, ca cel care ai fost pe front, cunoşti bine sufletul ostaşului român. Ai marea misiune ca, împreună cu preoţii militari, să sădeşti în sufletele ostaşilor români virtuţile naţionale şi creştine.

*

Instalarea noului episcop al armatei s'a făcut Duminecă, în 10 l. c., în cadrul unei solemnităţi bisericeşti săvârşite în catedrala Incoronării la Alba-Iulia.

P. S. episcop, *Dr. Partenie Ciopron*, a sosit în localitate însoţit de arhiereii Irineu Mihălcescu şi Veniamin Pocitan, ca delegaţi ai Sfintei Patriarhii.

La catedrală e întâmpinat de un sobor de preoţi. Dupăce a intrat în sfântul locaş, reprezentantul ministerului apărării naţionale, dl general Pârcălăbescu, citeşte decretul regal de înălţare a P. S. Sale la rangul de episcop al armatei, ear P. S. arhiereu V. Pocitan, reprezentant al patriarhiei, dă citire „Gramatei".

După răspunsul noului episcop, a urmat slujba sfintei liturghii şi apoi recepţia în palatul episcopal. —

Consiliul oraşului Alba-Iulia a proclamat pe P. S. Sa episcopul *Partenie* ca cetăţean de onoare al acestui oraş.

Congresul F. O. R.-ului. *Din cauze neprevăzute congresul F. O. R.-ului dela Oradea s'a amânat pe zilele de 7 şi 8 Noemvrie c. Aducem aceasta la cunoştinţa tuturora pentru orientare. Direcţia generală a Căilor Ferate a acordat pentru participanţi o reducere de 50%. Programul definitiv îi vom anunţa la timp.*

Deschiderea anului şcolar la şcoala de cântăreţi

Duminecă, 3 Octomvrie, s'a deschis noul an şcolar la Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti din Sibiu. Inainte de masă profesorii şi elevii au luat parte la sfânta liturghie, în catedrala mitropolitană. Acolo, la sfârşit, părintele Şt. Morariu a citit rugăciunea de începutul anului şcolar.

Festivitatea propriu zisă s'a desfăşurat în localul şcoalei. Elevii au cântat, în ea, rugăciunea Tatăl nostru. După aceea, părintele director Şt. Morariu a rostit cuvântul de deschidere, arătând greutăţile începutului şi evenimentele hotărâtoare din viaţa şcoalei de cântăreţi. A subliniat şi aceea, că şcoala a împlinit un deceniu de existenţă şi că pentru cinstirea acestui eveniment se va organiza o festivitate cât mai impunătoare.

Părintele director a rostit cuvinte elogioase la adresa I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a întemeiat şi a veghiat neîncetat la consolidarea şcoalei.

P. C. consilier Gh. Proca, fiind de faţă, a subliniat importanţa deosebită a şcoalelor de cântăreţi. Fără cântarea religioasă, viaţa creştină ar fi sarbădă. Dar prin cântare, creştinul îşi exprimă în voie toate simţămintele cari îi frământă sufletul. Părintele consilier a urat spor la lucru pentru profesori şi elevi şi a adus binecuvântarea I. P. S. mitropolit Nicolae.

Instalarea noului protopop al Geoagiului

Duminecă, în 3 Octomvrie 1937, Geoagiul cu vechi şi frumoase tradiţii religioase şi-a primit în chip sărbătoresc pe noul protopop, P. C. părintele *Teodor Glodeanu*.

Actul instalării a fost precedat de oficierea sfintei liturghii de P. C. părinte protopop *I. Moţa*, delegatul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi. La sfârşitul liturghiei părintele protopop *I. Moţa*, într'o măiastră cuvântare, plină de alese imagini şi pilduiri, înmoaie până la lacrimi inimile credincioşilor numeroşi. P. C. Sa vorbeşte despre chemarea preoţească, scoţând în evidenţă înrâurirea binefăcătoare pe care păstorii şi conducătorii cei buni o au asupra popoarelor, cum şi dezastrul pe care „năimiţii" îl produc în viaţa sufletească a păstoriţilor lor. Işi exprimă firma convingere că noul protopop, cu alesele însuşiri cu care este înzestrat de Dumnezeu, va putea să conducă cu îndemânare destinele duhovniceşti ale protopopiatului Geoagiu. Ca tezaur de îndrumări şi înţelepciune dumnezeiască îi recomandă şi încredinţează Sf. Evanghelie. Şi când rosteşte cuvântul „Evangheliei", glasul P. C. Sale se înmoaie, şi ochii i se scaldă în lacrimi. Citeşte Singhilia I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae şi sfârşeşte cu cuvintele Mântuitorului: „Bine slugă bună şi credincioasă peste puţini ai fost pusă, peste multe te vom pune..."

Din partea preoţilor din tract, grăeşte frumos părintele *Pascu Trif*.

In emoţionante cuvinte părintele protopop *T. Glodeanu* vorbeşte despre sarcina grea care-i este încredinţată şi pe care nu o va putea duce la bun sfârşit fără ajutorul preţios şi colaborarea frăţească a tuturor preoţilor şi al altor factori ai vieţii obşteşti — din tract. Işi face o problemă de conştiinţă de a-şi lărgi sfera de acţiune în toate domeniile care privesc viaţa neamului. Binele poporului, întărirea Bisericii şi înălţarea neamului, sânt ideile conducătoare în noua postură a activităţii sale.

De încheere, mulţumeşte I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, pentru deosebita încredere ce i s'a încredinţat, membrilor adunării protopopeşti şi P. C. părinte protopop I. Moţa, care s'a ostenit cu perfectarea tuturor formelor de alegere şi, astăzi, cu introducerea P. C. Sale.

In numele FOR-ului, al corporaţiunilor bisericeşti şi al parohienilor, vorbeşte dl *Dr. I. Indrieş*, preşedintele FOR-ului, arătând întreaga dragoste pe care instalarea noului protopop a stârnit-o în sufletul lor.

*

La ora două s'a servit o masă comună pe terasa dela Geoagiu-Băi. Intre cele 104 persoane poftite la această masă, amintim, pe lângă părintele protopop Ioan Moţa, pe dl Dr. Aurel Vlad fost ministru, dl A. Demian directorul liceului Orăştie, Dr. Iosif Costea-Ilia, prof. Z. Stanciu, magistraţi, ofiţeri, medici, advocaţi, profesori, preoţi, învăţători, precum şi delegaţii credincioşilor din parohii. S'au rostit şi la acest prilej însufleţite şi instructive discursuri.

Se trimit Prea Fericitului patriarh şi Mitropolitului Nicolae al Ardealului telegrame omagiale. Pr. **A. Băilă**

Instalare de preot

Duminecă, în 3 Octomvrie 1937, parohia ortodoxă din *Tălmaci*, protopopiatul Sibiului, a îmbrăcat haină de sărbătoare.

O mişcare neobişnuită s'a desfăşurat în ritm nou şi în speranţe de mai bine, doar pentru prima oară parohia văduvită îşi primea pe păstorul legiuit şi mult visat.

Pe la ora 9·30 — încadrată între 10 călăreţi — soseşte maşina cu oaspeţi. Tânărul preot, *Ioan Branea*, însoţit de P. C. protopop *Emilian Cioran* este salutat de învăţătorul-director dl *Toma Târşa*.

Serviciul divin s'a desfăşurat într'o atmosferă de mare pietate, iar cuvântările au fost din cele mai impresionante.

Primul a vorbit P. C. protopop *Em. Cioran* care, în cuvinte pline de tâlc, arată rolul preotului ca păstor de suflete, dând tânărului îndrumări în legătură cu noua sa misiune. Predica a fost viu ascultată.

In numele bisericii ev. lut. a vorbit preotul Victor Kristoffy, pentru buna armonie între cele 2 biserici.

A urmat cuvântul dlui învăţător-dir. *Toma Târşa*, care şi-a manifestat bucuria de a avea de colaborator pe Ioan Branea. Ii promite concursul său neprecupeţit.

In termeni aleşi vorbeşte dl înv.-dir. *Gheorghe Ludu*, în numele credincioşilor dela intreprinderea „Feltrinelli", arătându-şi dragostea faţă de noul numit, garanţia unor zile mai bune pentru parohia ortodoxă.

In numele comunei politice se asociază la bucuria zilei notarul *Dumitru George*, care în cuvinte nimerite combate plaga comunismului şi sectarismului.

Cel din urmă cuvintează sărbătoritul, răspunzând fiecărui vorbitor.

Şirul cuvântărilor a urmat la o masă frăţească într'o atmosferă înălţătoare.

D. Guranu

INFORMAŢIUNI

De ziua naşterii M. Sale Regelui Carol II, s'a făcut, în catedrala mitropolitană din Sibiu, slujbă religioasă, săvârşită de însuşi I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, înconjurat de un sobor de preoţi, de faţă fiind toţi reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, precum şi şcoalele cu tinerime şi corpul didactic şi alţi mulţi credincioşi. Insemnătatea aniversării e tălmăcită în alese cuvinte de părintele *Ion Dăncilă*.

Alegerile parlamentare. Dl ministru I. Inculeţ, vice-preşedintele consiliului de miniştri a fixat de curând la Chişinău termenul în care se vor efectua alegerile generale: „Intre luna Decemvrie 1937 şi luna Martie 1938 cel mai târziu — a spus dl Inculeţ — cu toate controversele ivite, vom avea alegeri generale pentru parlament. Alegerea momentului este exclusiv în mânile M. Sale Regelui".

† **Generalul Cantacuzino-Grănicerul** s'a stins din viaţă, în 9 l. c., la Bucureşti. Generalul Cantacuzino, preşedintele partidului „Totul pentru ţară" a fost un brav ofiţer al armatei, săvârşind în timpul războiului de întregire acte de mare eroism. Legionarii din toată ţara au luat doliu pentru o lună de zile. Odihnească cu drepţii.

Consimţământul Chiriarhilor. Prin adresa Nr. 43.946 din 1937, comunicată Consiliului central bisericesc, ministerul instrucţiunii, a hotărât, — potrivit cerinţelor canonice, — ca pe viitor să nu se mai facă nici o numire de profesor titular *de religie* fără consimţământul prealabil al Chiriarhului respectiv.

„Egalitatea"! S'a deschis pe seama Ministerului de culte un credit suplimentar de 16.700.000 lei pentru plata personalului administrativ bisericesc. Din acest credit s'a repartizat Bisericii ortodoxe suma de 8.500.000 lei, iar Bisericii unite 8.200.000 lei. Admirabilă egalitate! O minoritate de 1.200.000 suflete ia din bugetul statului aproape tot atâta, cât Biserica ortodoxă — cu *13 milioane de suflete*...

Moartea unui gazetar. La Cluj, în sanator, a încetat din viaţă, săptămâna trecută, cărturarul şi gazetarul *Alexandru Lupeanu-Melin*, director al *Unirii Poporului* din Blaj şi profesor al şcoalelor de acolo. Moare la vârstă de 50 de ani, după o bogată activitate culturală, închinată în deosebi Blajului din alte vremuri. Veşnică să-i fie pomenirea!

† **Dr. Emilian Ilcuş,** o distinsă putere medicală a Sibiului, s'a stâns din viaţă în vârsta de 40 de ani. Moartea iscusitului doctor, răşinărean de loc, a stârnit regrete unanime în cercurile ardeleneşti, unde răposatul s'a bucurat de stimă şi dragoste deosebită. Inmormântarea i s'a făcut în 10 l. c., în comuna Răşinari, în cavoul familiar. Veşnică să-i fie amintirea!

„Straja Ţării". Monitorul oficial din 9 l. c. a publicat decretul-lege, care desfiinţează O. E. T. R. şi creiază o nouă instituţie denumită „Straja Ţării", căreia i se dă în grijă educaţia morală, socială, naţională şi fizică a tineretului de ambe sexe (băeţi dela 7—18 ani, fete dela 7—21 ani) din ţara întreagă. Instituţia va avea o organizaţie specială şi autonomă, cu un comandant, căruia i se dau atribuţii şi leafă de ministru, şi cu un consiliu superior de îndrumare. Preşedintele lui este însuşi *M. S. Regele*. Decretul schiţează modul de organizare a nouii instituţii, cu personalul şi organele în subordine, drepturile şi obligaţiunile celor ce activează în cadrele ei. Pentru membrii corpului didactic se prevede încă o gradaţie de merit străjeresc, precădere la avansări, şi 75% reducere pe C. F. R.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 17 Octomvrie 1937, va predica părintele *Gheorghe Secaş*.

Poşta administraţiei

Pr. *Gh. M.* în *C.* Trimiteţi Lei 40 şi imediat Vă expediem Nrii ceruţi.

Nr. 283—1937 prot. (61) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. a III-a **Şelimbăr,** din protopopiatul Sibiului, pe lângă veteranul preot Nicolae Vlad, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post: Până la pensionarea părintele Nicolae Vlad 1/3 (a treia) parte din salarul, sesiunea de 19 jug., lemne şi stola din parohie, cedate de susnumitul preot.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, şi încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Sibiu, 27 Septemvrie 1937.

Emilian Cioran
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 24 Octomvrie 1937 — Nr. 43

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O faptă vrednică de toată lauda

Publicăm mai jos «Actul de Danie» al C. Sale Părintelui Iordan Curcubătă, vrednicul paroh al parohiei Budila, prin care dăruește Bibliotecii profesorale a Academiei teologice „Andreiane" suma de Lei 100.000 pentru a se cumpăra din interesele ei anuale cărți teologice.

E o danie închinată unui scop cum nu se putea mai nimerit și mai folositor. Cum atât de bine arată fericitul donator, o bibliotecă teologică serioasă și bogată e un factor de uriașe importanță pentru progresul spiritual al vieții bisericești, poate cel mai important. Când există cărți, se găsesc și cetitori, chiar în timpurile cele mai nefavorabile. Și cetitorii sânt fermenții cari mișcă și răscolesc continuu viața societății în sânul căreia se află. Lectura multă trezește și valorifică marile puteri latente ale minții și ale sufletului, iar gândirea, viziunile, idealurile, lumea aceasta nouă superioară, comunicată fără încetare semenilor, crează în viața societății un dinamism incomparabil, o împrospătare continuă de idei și de forme culturale, artistice, și economice. Viața unui grup social iese din lâncezeală, din statica învârtoșată și vegetativă și intră în faza unei vieți înalt-istorice, numai acolo unde se înoesc ideile și problemele.

Nu de geaba prima operă pe care s'au grăbit s'o realizeze principii Apusului în zorile Renașterii, a fost aceea de-a aduna în orașele lor de reședință în câte o bibliotecă vastă cărți și manuscrise de unde găseau, asigurând acelor orașe până azi și pentru toate timpurile caracterul unor puternice focare culturale, cercetate de studenți și învățați din toată lumea.

Iar cartea cu cea mai mare importanță, ca una ce corăspunde substratului de bază al tuturor ramurilor omenești de activitate, gândirii și simțirii religioase, este fără doar și poate cartea teologică.

Cu ajutorul ei, înoindu-se spiritul, se înoește și se însuflețește viața.

Iată de ce am fi fericiți dacă gestul de profundă semnificație și de mari și binefăcătoare consecințe al Păr. Iordan Curcubătă ar găsi încă vre-o câteva suflete nobile cari să-l repete, ca să putem vedea la Sibiu ridicându-se și întinzându-se în proporții impunătoare cea mai mare Bibliotecă teologică din România, asigurând Sibiului un loc de frunte — cercetat din toate părțile — în creația spirituală din timpurile viitoare.

Toți cei ce ajută la această operă dovedesc că au înțeles și urmează înțeleapta dorință a I P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, care cel dintâi a pus real problema măririi acestei Biblioteci, cumpărând pe seama ei colecția scrierilor patristice Migne și acordându-i an de an ajutoare considerabile.

Mai sunt preoți și creștini pe cari Dumnezeu nu i-a împovărat cu o familie numeroasă și cari au agonisit un mic prisos în viața lor. N'ar putea să dea o mai bună mulțumită lui Dumnezeu și Bisericii care i-a hrănit spiritual și material, n'ar putea să samene mai cu folos sămânța unei fapte nobile, decât în acest ogor de a cărui bună rodire se bucură tot sufletul.

Iar Cucernicului Părinte Iordan Curcubătă, înainte mergătorului pe acest drum deschizător de lumină, și Prea Stimatei Sale Doamne preotese Aurelia, li se cuvin nemărginite mulțămiri și rugăciuni către Domnul să le răsplătească această faptă de inimă, cu adevărat creștină.

Act de danie

Subsemnatul preot Iordan Curcubătă, paroh al parohiei Budila, protopopiatul și județul Brașov, declar prin prezentul act, că dăruesc Academiei teologice ortodoxe «Andreiane» din Sibiu, suma de Lei 100.000 (una sută mii) pentru a ajuta la propășirea ei pe terenul științei teologice și al vieții spirituale.

Imprejurările vitrege ale timpurilor tinereții mele, nu mi-au îngăduit să-mi astâmpăr setea personală de cultură teologică mai înaltă, pe care totdeauna am simțit-o. Din acest motiv voesc ca prin smerita contribuție materială pe care o pot închina binelui obștesc din modestele economii ale unei vieți de slujbă și de muncă onestă, cu reduse posibilități de venituri, să ajut ca să-și poată astâmpăra alți fii buni ai neamului și slujitori ai sfintei noastre Biserici această sete mai adâncă după înțelepciunea inspirată de cuvântul dumnezeesc.

Academia teologică «Andreiană» este focarul de lumină spirituală pentru toată Arhiepiscopia noastră. Cu cât luminează ea mai puternic, cu atât se revarsă peste toată viața bisericească din Arhiepiscopie razele unei mai bogate culturi spirituale. Preoțimea Arhiepiscopiei noastre se adapă din apa cea vie spirituală, care continuu trebue să țâșnească din strădaniile, din lecturile și din producția cărturărească a Academiei noastre teologice. Și nimic nu poate ajuta la desvoltarea unei bogate și avântate culturi teologice, care să dea un impuls tot mai vioiu și o notă tot mai spirituală întregii activități a preoțimii noastre, decât o bibliotecă, care-și poate procura fără întrerupere și din belșug toate operele de seamă, cari apar pe terenul teologic în orce limbă.

Adaugând la acest motiv și îndemnul inimii mele de a-mi arăta în oare care fel recunoștința ce o nutresc pentru vrednicia și glorioasa Instituție în care m'am pregătit pentru sfințita și frumoasa misiune a preoției acum aproape 40 ani, iată de ce, — după ce am primit și sfatul I. P. S. Sale înțeleptului și bunului meu Arhipăstor, Dr. Nicolae Bălan, care depune cele mai mari stăruințe pentru ridicarea capacității spirituale și misionare a preoțimii noastre prin cultură teologică, și după ce m'am consfătuit în acest senz și cu nepotul meu Dr. Dumitru Stăniloae, Rectorul Academiei teologice «Andreiane» — am ajuns la convingerea, că cea mai bună destinație pe care o pot da acestei modeste sume, ce vreau s'o dedic unui scop nobil, este aceea de-a o dărui Academiei teologice «Andreiane», pentru ca să se cumpere din interesele ei cărți pe seama bibliotecii profesorale, aducând astfel roduri duhovnicești în toate timpurile viitoare.

Voesc ca suma aceasta să fie administrată de Rectorul Academiei teologice «Andreiane», cu aprobarea Consiliului profesoral și sub supravegherea Prea Ven. Consiliu al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, în așa fel, ca dania de 100.000 lei să rămână neatinsă, iar din 80% din venitul ce-l aduce, să se cumpere anual, cărți serioase de știință teologică și 20% să se capitalizeze. Banii doresc să fie depuși la o bancă sigură. In cazul când forma monetară a acestui capital ar fi periclitată, sau când acest capital se va ridica la o sumă suficientă, doresc ca el să fie învestit, pentru o mai bună asigurare, în valori imobiliare, căutându-se totdeauna cele mai bune modalități, ca dania să nu se piardă și să nu scadă.

*Dania va purta titlul: **«Dania preot Iordan Curcubătă și soția Aurelia»**. Din cele 80% din venitul primului an se va cumpăra și o ștampilă cu inscripția: «Dania preot Iordan Curcubătă și soția Aurelia», care se va aplica pe toate cărțile cumpărate din veniturile daniei. Cărțile vor fi așezate în bibliotecă separat, cu număr curent separat și, cu timpul, în dulapuri separate. In cazul când Academia teologică «Andreiană» ar înceta să mai fiinteze, fără să ia altă formă de instituție de cultură teologică, dania aceasta să treacă în proprietatea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, spre a o folosi tot la cumpărarea de cărți teologice și religioase pe seama bibliotecii din centrul Arhiepiscopiei și a bibliotecii liceului «A. Șaguna» din Brașov.*

Iar în cazul când biblioteca profesorală a Academiei teologice s'ar împreuna cu biblioteca mitropolitană, cărțile cumpărate din dania prezentă, să rămână în cadrele bibliotecii unice care se va forma tot în dulapuri separate, aplicându-li-se susnumita ștampilă.

Rog pe Dumnezeu să facă să rodească buna mea intenție cu care dăruesc această modestă sumă, în bogate roade spirituale pentru luminarea și mântuirea sufletelor.

Acest act de danie s'a scris în trei exemplare din cari, după acceptarea daniei de către consiliul profesoral al Academiei teologice «Andreiane» și după aprobarea de către Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, unul se va păstra în arhiva Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, altul în arhiva rectoratului Academiei teologice «Andreiane» și al treilea la donator.

Scris în Budila la 28 Iulie, anul Domnului 1937, fiind prezenți nepoții mei: P. C. S. Prot. Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei teologice și Ilie Curcubătă student teolog, cari subscriu ca martori.

(ss) Preot I. Curcubătă
(ss) Dr. D. Stăniloae
(ss) Ilie Curcubătă

Telegrame

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a trimis M. Sale Regelui, cu ocazia zilei de naștere, următoarea telegramă:

Maiestății Sale

REGELE CAROL II

SINAIA

Sub impresia covârșitoare a zilelor mari de înălțare și încredere în puterile națiunii, pe cari ni le-a hărăzit Maiestatea Voastră la Alba-Iulia și Sibiu, mulțumind astăzi bunului Dumnezeu că ni-a dăruit un Rege mare, depunem la treptele Tronului omagiul nostru de supunere și devotament și din adâncul inimilor noastre, păstor și obște creștinească rugătoare pentru sănătatea Suveranului înțelept și iubit, într'un gând strigăm: Trăiască Regele!

(ss) NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

*

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a primit dela M. Sa Regele următoarea telegramă ca răspuns:

Castelul Peleș, 17 Octomvrie

Și eu am rămas sub înălțătoarea impresie a serbărilor dela Alba-Iulia și Sibiu. Vă mulțumesc pentru frumoasele urări.

(ss) CAROL

Cel mai tinăr sublocotenent. *Înălțarea la rangul de sublocotenent a Măriei Sale Marelui Voevod MIHAI, care împlinește vârsta de 16 ani, se va face Luni, în 25 Octomvrie 1937, în cadrul unor frumoase serbări militare și populare. La festivități, care se vor începe cu serviciu religios, vor asista, în afară de membrii Familiei Regale și de oaspeții regali, I. P. S. Patriarh Miron, mareșalii țării, membrii guvernului, demnitarii bisericești și alți fruntași ai vieții publice, precum și reprezentanții societăților patriotice și ai instituțiilor culturale-naționale.*

Preoți chemați la catedre de Academie teologică. P. C. Sa, părintele *Ilarion V. Felea*, din Șega-Arad, colaborator al foii noastre, a fost învitat să ocupe catedra de Dogmatică la Academia teologică din Cluj; ear P. C. Sa, părintele *Gheorghe Cotoșman* din Jimbolea, ale cărei publicații le-am apreciat în diferite rânduri, a fost chemat la catedra de istorie bisericească în Caransebeș. Felicitări!

Discursul

dlui GH. TĂTĂRESCU, preşedintele consiliului de miniştri, ţinut la 14 Octomvrie 1937, la serbările dela Alba-Iulia

SIRE,

Domnilor, — Ziua aceasta rămâne în istoria neamului nostru epilogul marei dramè de redeşteptare naţională, care a sângerat acum 150 de ani ţinuturile, unde s'au păstrat pururi vii puterile de rezistenţă ale românismului.

In negura frământărilor, care a urmat actul de subjugare istorică, ridicarea românilor din ţinuturile Zarandului şi ale Albei, apare ca cea dintâi afirmare luminoasă a conştiinţei naţionale, care nu voia să se predea şi cea dintâi izbucnire de viaţă a unui popor, care nu voia să piară.

Horea, Cloşca şi Crişan fură astfel crainicii vremurilor nouă, care au trâmbiţat cu un ceas mai de vreme dreptul la viaţă al popoarelor subjugate. Ei fură precursorii sbuciumului surd şi al luptelor făţişe de care se umplù veacul ce le-a urmat; ear ecoul faptelor şi al jertfei lor străbătu şiragul anilor, călăuzind sufletul şi braţul marilor mucenici, cari şi-au dat viaţa pentru gândul desrobirii poporului nostru.

Martiriul lui Horea din Albac, uciderea lui Tudor din Vladimir, moartea în durere a lui Iancu din Vidra, — această întreită jertfă săvârşită pentru atingerea aceloraşi scopuri, în numele aceloraşi credinţe şi cu alegerea aceloraşi mijloace, a fost izvorul din care s'au tras gândurile şi simţirile generaţiilor de soldaţi şi de cărturari cari au luptat şi s'au ostenit pentru unitatea neamului.

«Procesul s'a sfârşlt şi mişcarea a fost înăbuşită», au putut zice juzii crăeşti din Alba, după rostirea sentinţelor de condamnare.

Mişcarea nu a fost însă înăbuşită şi procesul nu era sfârşit.

«Ţara noastră e a noastră». Ţipătul acesta de durere şi de nădejde, rostit în mijlocul luptelor sângeroase acum 150 de ani, a supravieţuit tuturor represiunilor şi tuturor opresiunilor şi a continuat să răsune în munţi şi în văi până în ziua marei izbăviri. Şi azi, — visul lui Horia, Cloşca şi Crişan a fost împlinit, lanţurile, — toate lanţurile de robire, au fost sfărâmate, pământul răpit prin acte de silnicie a fost restituit celor ce-l stăpâniseră; drepturile omeneşti şi drepturile naţionale au fost redobândite, iar în locul împăratului străin, stăpâneşte azi Regele tuturor românilor, Regele care a venit azi să aducă martirilor ultimul prinos de recunoştinţă şi de slavă al unui popor.

Nici procesul lor nu era sfârşit; procesul acesta se sfârşeşte de abia azi.

Condamnaţi ca răufăcători, ei n'au putut apela sentinţa nedreaptă, decât în faţa destinului. Trupurile lor n'au avut mormânt; ţărâna lor a fost împrăştiată în risipa vânturilor peste tot cuprinsul pământului românesc şi aşa a putut fi sămânţa tuturor jertfelor, care au pregătit verdictul destinului rostit în apoteoza acestei zile.

Azi, după un veac şi jumătate, a avut loc adevărata înmormântare, — înmormântarea regească a iobagilor Vasile Ursu Nicola, Ion Oargă şi Giurgiu Marcul.

Condamnaţi în numele privilegiilor şi al nedreptăţii, ei au fost beatificaţi în numele credinţei naţionale şi drept mare şi ultimă răsplată, cei cari au purtat coroana de martiri au fost prohodiţi azi în catedrala încoronării. De acum începe marea, eterna odihnă pentru sutletele rătăcitoare ale lui Horea, Cloşca şi Crişan.

Procesul, procesul istoric s'a sfârşit.

SIRE,

Expresiune statornică a simţemintelor şi aspiraţiilor neamului, Maiestatea Voastră a venit să-Şi plece fruntea la pomenirea celor trei mucenici ai Ardealului şi să se reculeagă câteva clipe în zidurile reci ale temniţei, pe urmele suferinţei şi ale nedreptăţii.

Urmaşii noştri vor păstra întreagă amintirea acestei zile, în care Regele României Mari, chemând sfetnicii de azi şi sfetnicii de ieri, pe aleşii naţiunii, căpeteniile oştirii şi înalţii dregători şi mulţime mare de popor, a săvârşit acest ultim act de restituire şi de slăvire.

Prin gestul acesta de înalt înţeles, care pecetluieşte simbolic consolidarea sufletească a poporului nostru, Maiestatea Voastră a sporit tezaurul de tradiţii pilduitoare ale neamului nostru, şi atâta timp cât va trăi acest neam, ziua de azi va rămânea vie în sufletul mulţimilor, izvor de îndemnuri spre unire, spre jertfă şi spre împlinirea datoriei.

De aceea, în această atmosferă de înălţare s'a stins glasul gâlcevilor mărunte şi glasul resentimentelor isvorât din neînţelegeri trecătoare. Azi, toate sufletele sânt stăpânite numai de măreţia clipei, pe care destinul ne-a învrednicit să o trăim. Azi, toţi oamenii de răspundere, fără deosebire de tagmă şi de credinţă, părăsind orizontul strâmt al preocupărilor de o clipă, îşi ridică ochii numai spre orizonturile unde se ţese viitorul neamului nostru şi, călăuziţi numai de simţul datoriei, ei se strâng în jurul Regelui, hotărâţi să-L ajute cu însufleţire în marea operă de consolidare a patrimoniului dobândit cu sângele eroilor şi martirilor noştri.

Pătruns de sfinţenia acestui ceas, eu ridic urarea mea pentru sănătatea Maiestăţii Voastre.

Să trăiţi Sire.

Să trăiască Măria Sa Mihai, Mare Voevod de Alba-Iulia,

Să trăiască Augusta Voastră Dinastie!

Vorbirea

dlui prefect Dr. N. REGMAN, ţinută la inaugurarea lucrărilor de electrificare, la Săcel, în 13 Octomvrie 1937

SIRE,

Guvernarea actuală, care şi-a făcut, dela început, un crez nedesmințit din realizările de folos obştesc, adaugă azi, ca şi în fiecare zi, o nouă dovadă de grija şi dragostea ce o poartă consolidării noastre, pentru care este atâta de făcut.

SIRE,

Inchinăm astăzi, covârşiţi de măreţia clipei, toată admiraţia noastră pentru gândul de lumină al Maiestăţii Voastre, gând, pe care îl primim întrupat atât de cuceritor întru mărirea neamului şi strălucirea Coroanei.

Asemenea flacării vie, pe care, în noaptea sfântă a Invierii, o primesc creştinii, lumină din lumină, dela Ocrotitorul adevărat, ea coboară azi, din văzduhuri, până în inima satelor noastre şi, la Inaltul Vostru gest, ea se răspândeşte, spre a duce până în cele mai îndepărtate colţuri rodirea sfântului nostru pământ daco-roman.

Forţa biruitoare, încărcată de energie, va ţâşni, de acum înainte, în fiecare gospodărie românească, va pune în mişcare nenumăratele rotiţe ale uneltelor gospodăreşti de tot felul, cari vor făuri stări tot mai bune pentru viaţa noastră naţională românească.

Lumina ce se revarsă, de acum înainte, peste satele harnice ale Ardealului nostru scump, va fi înalt simbol de biruinţă asupra întunerecului minţii şi al sufletelor, iar locuitorii văilor şi munţilor noştri vor căuta, în fiece clipă de zi şi de noapte, cu neţărmurită dragoste spre Acel, care li-a împărtăşit o părticică din biruitoarea strălucire a Coroanei române.

SIRE,

Populaţia satelor de pe aceste plaiuri Vă este adânc recunoscătoare şi Vă asigură de neclintitul său devotament, rugând cerul, să Vă hărăzească ani mulţi, fericiţi, spre binele acestei ţări, pe care o iubiţi atât de cald şi de sincer şi pentru înălţarea căreia munciţi cu neîntrecută râvnă şi fără răgaz de odihnă.

Să trăiţi, Maiestate!

Serbări frumoase în parohia Şura-mare

Duminecă, 17 Octomvrie, parohia Şura-mare a cunoscut adevărate clipe de înălţare duhovnicească. Conducătorii treburilor publice din judeţul Sibiu şi credincioşii ae acolo au luat parte la sfinţirea casei culturale, şcoalei primare, casei parohiale şi a bisericii renovate.

De dimineaţă, întreagă asistenţa a ascultat sfânta liturghie, slujită în sobor. Din biserică participanţii au mers în procesiune până la casa culturală, unde s'a făcut o sfeştanie. Au slujit: păr. consilier A. Gâlea, păr. Todea, păr. N. Modran, păr. N. Topolog, păr. Neagoş, păr. I. Alisie şi păr. Ştirbeţiu.

Indată după sfeştanie, păr. A. Gâlea a ridicat cuvânt şi a subliniat rostul cel mare al caselor culturale, al bisericii şi al şcoalei. Toate instituţiunile acestea lucrează şi trebue să lucreze pentru un singur scop: întărirea credinţei noastre strămoşeşti. Păr. consilier a mai îndemnat poporul să cerceteze nouile lăcaşuri de luminare şi întărire şi să fie cu supunere faţă de conducătorii ţării. In acelaş timp a adus şi bincuvântarea I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae.*

A cuvântat apoi păr. Ştirbeţiu paroh, arătând greutăţile cari au stat în cale şi cari au trebuit învinse, până când să se ridice minunatele instituţiuni culturale din Şura-mare. A remarcat contribuţia bisericii, a populaţiei, a comunei şi a dlui prefect Dr. N. Regman. Intr'adevăr, pe primul plan stă contribuţia dată de judeţul Sibiu, prin mijlocirea prefectului. De aceea, şcoala primară şi casa culturală din Şura-mare au şi primit numele: „Z. Sandu", care este pseudonimul literar al dlui prefect Nicolae Regman.

In aceeaş ordine de idei a vorbit şi înv. Nicolae Duşe, iar dl Dr. E. Piso, deputat, a remarcat că Şura-mare, prin realizările ultime, stă în fruntea comunelor din jud. Sibiu.

S'a format apoi un nou cortegiu, care a mers la şcoala primară şi casa parohială, unde s'a împlinit actul sfinţirii.

La amiazi, populaţia şi oaspeţii s'au întrunit în jurul unei mese familiare, unde au vorbit următorii: păr. consilier Dr. A. Gâlea, pentru M. Sa Regele; dl Dr. E. Piso, pentru guvern; dl Dr. N. Regman a elogiat personalitatea I. P. S. mitropolit Nicolae, care este cel mai mare ierarh al zilelor noastre şi sub înţelepciunea căruia s'au limpezit multe clipe grele; dl prefect V. Ştirbeţiu din Sighişoara, înv. I. Dordea, păr. Modran, inspector D. Floaşiu, ţăranul P. Turcu, păr. Todea, epitropul N. Naiţă etc.

Seria cuvântărilor a încheiat-o păr. Ştirbeţiu, care a adus mulţumiri tuturor participanţilor.

Cu adevărat, credincioşii din Şura-mare au de ce fi mândri şi mulţumiţi. De-acum ei au putinţă să se zidească trupeşte şi sufleteşte în cadrul unor instituţiuni cerute de vremi.

Fortificarea frontierelor. — **Este vrednicia actualului guvern, care a dat cuvenita luare aminte problemei de** *întărire a frontierelor ţării.*

Zilele trecute s'au inspectat lucrările începute la graniţa de vest şi menite să apere hotarele şi integritatea teritorială a statului român, cu nădejdea că fortificările se vor săvârşi în timp şi în cele mai bune condiţii, — tocmai în dorinţa unei bune convieţuiri cu statul şi poporul maghiar, cum a precizat dl prim-ministru *Gh. Tătărescu* **la Oradea, unde a fost de faţă şi I. P. S. Mitropolit** *Nicolae* **al Ardealului, precum şi dnii miniştri, general** *Ilasievici* **al apărării naţionale şi** *Radu Irimescu* **al aerului şi marinei.**

Dl prim-ministru *Gh. Tătărescu* **a declarat la această ocazie următoarele:**

«Prin tăria noastră alungăm războiul, — prin slăbiciunea noastră îl chemăm şi îl provocăm. In împrejurările de azi, tăria înseamnă pace, slăbiciunea înseamnă război... Fortificarea graniţelor ţării trebue să fie opera colectivă a tuturor românilor. Opera aceasta trebue să fie şi un simbol: Fiecare român să aşeze o peatră sau o lopată de pământ, pentru ridicarea brâului de apărare care va chezăşui intangibilitatea teritoriului... Cine nu poate aduce această contribuţie cu braţele, să o aducă cu averea. Fiecare după imboldul său şi fiecare după putinţa sa».

Un nou confrate sibian. Sub numele „Cuvântul Nou" a început să apară în Sibiu o nouă gazetă, redactată de o pleiadă de tineri însufleţiţi de un nobil avânt naţionalist.

Cele două numere apărute până acum fac cea mai bună impresie prin stilul înflorit, prin intenţiile bune ce le manifestă, prin bogăţia şi varietatea de idei şi de probleme ce le aduc în discuţie.

Semnalăm între colaboratori pe domnii: Septimiu Savu Severin, Mircea Ovidiu Savu, R. Florea, Ion Cetăţeanu, probabil un pseudonim ş. a.

Urăm noului confrate viaţă lungă, curată şi românească.

FOIŞOARA

Din viaţa satului

Inoiri greşite şi răufăcătoare

II

Odată ajunşi pe panta inovaţiilor, conducătorii reformişti ai uniaţilor nu s'au mulţumit cu postul denaturat şi lipsit de orce nimb de spiritualitate, ci au mers un pas înainte adaugând o nouă înoire.

Spre a putea face mai uşoară trecerea dela postul adevărat, ortodox şi genuin, la umbra de post ce mai există în biserica romano-catolică, şi totodată spre a creia nn izvor de câştig, ei au întrodus *deslegările de post.*

Astfel în preajma posturilor (mai ales a Păresimilor) preoţii uniaţi (cei hirotoniţi după răsboiul mondial) propoveduiesc de pe amvon despre necesitatea deslegării de post învitând pe ascultători să-şi răscumpere postul — *plătind* o taxă de deslegare.

Această răscumpărare diferă dela o comună la alta. Unii preoţi desleagă de post pe întreg anul contra unei sume de 50 100 lei de persoană. Alţii dau deslegare de un singur post cu 20—30 lei de persoană, înşelând buna credinţă a ascultătorilor că aceşti bani se trimit papei dela Roma care îi dă să se facă rugăciuni pentru cei deslegaţi.

Aceste deslegări nu se dau numai celor neputincioşi, ci tuturor deopotrivă: tineri şi bătrâni, bogaţi săraci, numai să *plătească* taxa de deslegare.

Biserica ortodoxă dă şi ea deslegare (epichie) dela post, dar numai celor neputincioşi cari din cauze grave (ca boală, convalescenţă, debilitate etc.) sânt nevoiţi să consume alimente pe care postul le opreşte.

Prin aceste două erezii grosolane cu privire la post uniaţii au lărgit prăpastia între ortodocşi, făcând încă un pas spre popistăşism. —

Odată ce au negat valoarea postului, precum şi rostul lui în opera mântuirii sufletului, îndreptând atenţia credincioşilor uniaţi spre o viaţă cât mai plină de bucuriile mâncării şi ale băuturii, aşa cum doreşte trupul, păterii uniaţi au trebuit să schimbe şi fizionomia creştinului erou a sfinţilor bisericii creştine, concretizată în icoane.

Iconografia răsăriteană (şi până la desbinarea bisericilor şi cea apuseană) înfăţişează pe fruntaşii creştinătăţii, pe sfinţii martiri, mucenici, pustnici etc. cu corpul uscăţiv, faţă suptă, exprimând luptele sufleteşti şi trupeşti contra ispitelor.

Un nou altar de închinare în oraşul Sibiu

Adâncul simţ creştinesc, al celor ce cu vrednicie conduc ospiciul de boli mintale, s'a concretizat în frumoasa capelă, zugrăvită de mâna pictorului Chidu, pentru cei internaţi acolo spre căutarea sănătăţii.

Creştinii ortodocşi din acest ospiciu au avut până acum o modestă capelă, care s'a vădit mult neîncăpătoare pentru ei, cari formează majoritatea celor internaţi.

Vrednicul conducător, dl inspector general sanitar Dr. Gh. Preda, conştiu de marele rol al bisericii şi aportul ce i-l poate da aceasta în munca ce o prestează zi de zi, a dăruit ortodocşilor o capelă mai încăpătoare, în care să-şi poată satisface îndatoririle de ordin sufletesc.

In ziua de 19 Octomvrie a, c. I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, dimpreună cu părinţii consilieri V. Nistor şi I. Grovu, păr. Emilian Cioran, Bradu, diaconii I. Circov şi A. Basarab, au săvârşit slujba sfinţirii. Răspunsurile au fost date de corul Şcoalei normale, condus de Pr. prot. T. Popovici.

La acest praznic, de capitală importanţă pentru acest ospiciu, au luat parte Pr. prot. Aron din partea cultului greco-catolic şi un delegat din partea cultului evanghelic-luteran, precum şi întregul corp sanitar al ospiciului.

După sfânta slujbă ia cuvântul păr. Bradu, care în scurt arată faptele, care au dus la acest locaş de preamărire a lui Dumnezeu. Incheie cu cuvintele lui Solomon, care după terminarea templului, s'a rugat lui Dumnezeu, ca pururea să fie cu ei, să-i povăţuiască pe căile cele bune, şi precum a fost odinioară cu părinţii lui şi de acum să nu întoarcă faţa sa dela ei şi să-i învrednicească de milele sale cele bogate.

Dl Dr. Gh. Preda, în elogioase cuvinte, mulţumeşte tuturor cari au conlucrat la această capelă. Arată rolul bisericii în acest ospiciu, menţionând faptul că prea adesea medicina singură se vădeşte neputincioasă. Trebue să vină factorul religiei care să întărească sufletele, să îmblânzească inimile, să le facă să se pătrundă de credinţa şi de nădejdea mântuirii.

Subliniază rostul bisericii în viaţa unui popor, pornind dela tragica situaţie în Rusia şi din Spania şi arată de câtă răutate e capabil omul ori de câteori se abate dela biserica lui Dumnezeu. Ca unul care a vizitat Rusia contimporană, arată slăbiciunea tehnicei clădite pe o viaţă sufletească bolnavă.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan mulţumeşte celor de faţă pentru participarea la serbare şi în deosebi se adresează reprezentanţilor cultelor minoritare pe cari îi întâmpină cu cuvintele pline de înţeles că pe toţi ne leagă aceeaş credinţă, dar ne leagă şi aceeaş suferinţă.

Tâlcueşte apoi într'o formă originală pericopa din evanghelie cu omul îndrăcit din părţile Gadarei, scoţând senzul înalt al minunatei tâlmăciri, la care Mântuitorul nostru Isus Hristos, ca întotdeauna a făcut cuvenita ierarhizare a valorilor, arătând lumii, că în mântuirea unui suflet se cuvine să facem orce jertfă materială. Căci ce valorează un bun pământesc în comparaţie cu un suflet? In cumpăna dreptăţii mai mult va atârna un suflet decât întreaga turmă de porci. A zis Mântuitorul: „Ce ar folosi omului de-ar dobândi lumea toată şi-şi va pierde sufletul", căci „ce va da omul în schimb pentru sufletul său".

I. P. S. Sa actualizează această vindecare, punându-şi întrebarea, ce-ar face pământenii zilelor noastre, puşi, fiind în locul celor din Gadara, cărora cu preţul unei turme de porci li s'a făcut mântuirea unui suflet.

Roagă apoi pe bunul Dumnezeu ca să facă această capelă izvor de tămăduire a tuturor celor ce vor intra într'ânsa.

I. P. S. Sa închee binecuvântând întreaga asistenţă.

Nr. 9043—1937.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Emil Sămărghiţan din Căpâlna de sus, decedat la 12 Sept. 1937, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 13 Oct. 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

„Gândirea", Anul XVI, Nr. 8, Oct. 1937, cu semnăturile dlor Nichifor Crainic, V. Voiculescu, Ion Pilat, Pan M. Vizirescu, Radu GYR, Ştefan Stănescu, Grigorie Popa, S. Bucur, Vintilă Horia, Ovidiu Papadima. — Atragem atenţiunea cetitorilor noştri asupra articolului dlui N. Crainic despre: *Ortodoxie şi clasicism.* — In acest articol se pot din nou aprecia preţioasele calităţi de cercetător creştin ale autorului.

Această înfăţişare e numai blândeţe, modestie, renunţare la plăcerile trupului, o înălţare spre cer cu toate puterile sufleteşti şi trupeşti.

O contemplare a unui astfel de tablou de sfânt trezeşte în suflet dorul după paradisul pierdut şi mişcă energiile latente ale omului spre o imitare a vieţii sfinţilor.

Inlăturând postul — această continuă strunire a trupului în luptă cu ispitele — din concepţia lor de viaţă papistaşii, şi după ei şi uniaţii de pe Târnave, au desbrăcat de această virtute şi pe sfinţii cei ce s'au hrănit numai „cu lăcuste şi miere sălbatică", „cu fructele deşertului".

Astfel iconografia uniată reprezintă pe sfinţii bisericii creştine *graşi şi rumeni la faţă*, cu îmbrăcăminte *modernă* şi cu înfăţişare de atleţi entuziaşti; iar cât despre sfintele cuvioase, martire maice ş. c. l. aceste stele ale bisericii sânt înfăţişate cu părul legat cu frunză albastră (sau roşie) cu faţa pudrată, cu buzele vopsite, şi semănând mai degrabă cu cântăreţe de operă extasiate, decât cu sfinte: (Un astfel de chip îl am tocmai înaintea mea).

Făcute în format mic, astfel de iconiţe formează bagajul de manifeste pe care le împart gratuit păterii uniaţi tuturor celor ce iau parte la misiunile religioase în diferite comune pe unde cutreieră ei spre a „întări" credinţa în popor...

Efectele acestei propagande şi a iconografiei astfel profanate sânt: adaptarea şi obişnuirea poporului cu noua eresie.

Spre a putea lupta mai bine contra acestei profanări a sfinţilor bisericii noastre, se cuvine nouă ca atât în „Duminecа Ortodoxiei", cât şi la praznicele de peste an să tălmăcim poporului viaţa sfinţilor trăită în abnegaţie şi în jertfirea de sine, arătând şi înfăţişarea sub care sânt pictaţi şi evidenţiind diferenţa ce există între pictura ortodoxă şi cea papistaşă răspândită cu atâta râvnă de preoţii uniaţi.

Numai aşa vom putea stăvili introducerea icoanelor şi a statuetelor de ghips şi porţelan în casele şi bisericile noastre.

Pr. **Viorel Ogradă**

Munca şi bolşevicii. *T. G. Masaryk* a scris despre bolşevism cuvintele de remarcat:

«*Bolşevicii*, — spune fostul preşedinte, — *n'au înţeles să muncească, şi nici astăzi nu înţeleg; ei ştiu numai să forţeze la muncă. Regimul lor bolşevic a construit o sclăvie a burgheziei. Totuş trebue observat, că această burghezie e alcătuită cu totul arbitrar, şi prin aceasta s'a produs şi o sclăvie a muncitorilor.*

ASOCIAŢIA „ANDREI ŞAGUNA" A CLERULUI ORTODOX ROMÂN DIN MITROPOLIA ARDEALULUI

Nr. 25—1937.

CONVOCARE

Potrivit prevederilor din art. 10 al Statutelor Asociaţiei „Andrei Şaguna" a Clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului — având arhiereasca binecuvântare — convocăm pe cel de **al XVI-lea Congres anual** al acestei Asociaţii **la Târgu Mureş,** pe ziua de 2 Noemvrie 1937, cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 8 3/4 Sfânta Liturghie, cu chemarea Duhului Sfânt, în biserica ortodoxă din localitate, şi cu predica păr. Il. Felea, prof. Acad. teol., Cluj.
2. Deschiderea Congresului prin preşedintele Iconom-Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu, în sala festivă a Primăriei, urmând salutul reprezentanţilor autorităţilor şi diferitelor societăţi.
3. La ora 13: masă comună în sala de oglinzi a Palatului Cultural.
4. La ora 15, în sala Primăriei: conferenţa P. C. Sale părintele diacon şi profesor Grigorie T. Marcu: Despre secte.
5. Raportul general despre activitatea Asociaţiei în anul trecut.
6. Raportul casierului despre situaţia financiară-economică a Asociaţiei.
7. Eventuale propuneri ale Comitetului central, ori provenite dela membrii Asociaţiei. [Acestea din urmă vor trebui prezentate biroului central al Asociaţiei, cel puţin cu trei zile înainte de congres].
8. Restaurarea conducerii Asociaţiei pe proximii trei ani [1937-40] de gestiune.
9. Inchiderea congresului.

Delegaţii despărţămintelor Asociaţiei, sunt invitaţi a participa în număr la şedinţele congresului.

Membrii comitetului general se vor întruni în *şedinţă*, în preziua congresului [1 Nov.] la Prefectura judeţeană, la ora 18 precis.

După şedinţa de comitet va urma consfătuirea de obşte cu delegaţii despărţămintelor şi alţi membrii ai Asociaţiei.

P. C. Preşedinţi de Secţii vor avea să trimită *de urgenţă*, eventualele rapoarte restante şi orice alte informaţii, pe adresa P. C. părintelui secretar I. Bânda [Roşia, jud. Sibiu].

Pentru reţineri de locuinţe, preoţii congreşişti vor avea să se anunţe, *până în 27 Octomvrie* P. C. Sale Părintelui protopop Ştefan Rusu din Tg. Mureş.

Sibiu, la 9 Octomvrie 1937.

Iconom-Stavrofor
[ss.] **Dr. Gh. Ciuhandu,**
preşedinte.

[ss.] Pr. **I. Bânda,**
secretar general.

Probleme-Recensii-Comentarii

Problema ştiinţei de carte la săteni este lămurit expusă de P. C. Sa arhimandritul *Scriban* într'unul din numeroasele organe de publicitate la care colaborează în veci neobositul scriitor şi fruntaş al sfintei noastre biserici ortodoxe.

N'a fost aşezământ în lume — spune P. C, Sa — care s'a luptat pentru ştiinţa de carte, cât s'a luptat Biserica. Ei îi trebuiau credincioşi care să poată ceti cărţile sfinte. De aceia cărţile sfinte s'au şi răspândit în vremea veche cum nu s'a mai pomenit vreodată în vremile grecilor şi romanilor. In 200 de ani, evangheliile au ajuns să se înmulţească cu zecile de mii. Acesta e un lucru neînchipuit pentru vremea când cărţile se scriau cu mâna. Totuşi se pomeneşte de 60.000 de evanghelii în veacul III după Hristos.

Deci, odată cu ivirea Bisericii, cartea a luat un sbor mult mai mare ca înainte. Intre creştini, cetitul a început a se respândi cum nici pomeneală să se fi făcut mai nainte.

Dar ştiinţa de carte din vremea veche a Bisericii era cu totul alta. Din capul locului, ştiinţa slovei mână pe om spre cartea duhovnicească.

Cu ştiinţa de carte câtă s'a dat până acum, nici pe departe nu s'a făcut treaba pe care o făcea Biserica altădată. Atunci ştiinţa de carte ducea numai spre locul ales, spre cartea duhovnicească.

Ce urmează din toate acestea? Că dacă şcoala de azi dă numai ştiinţa de carte, dar mai mult peste asta nimic; dacă nu dă şi gustul de cetire aleasă, — este mai bine dacă omul n'ar şti carte. Prin ştiinţa de carte singură, omul nu este mai săltat ca altul în ce priveşte înţelepciunea vieţii.

De aceea, dacă şcoala n'a putut face mai mult în laturea aceasta, trebue să intrăm noi la treabă, pentru a da şi gustul cetirii sănătoase.

Se mai găseşte la săteni ceva din şcoala de altădată a Bisericii, că ei caută Vieţile Sfinţilor.

Şi acum se vede acelaş dor în obştile creştineşti, cum sânt «*Oastea Domnului*», societatea „Patriarhul Miron" şi altele de acest soi, care au stârnit în părtaşii lor gustul de cetit. Ei cetesc, dar numai lucruri creştineşti şi prin aceasta fiinţa lor este alta.

Pe calea aceasta trebue deslegată la noi ştiinţa de carte.—

Cuvintele învăţatului arhimandrit dovedesc ce este în stare să producă citirea cărţilor bune; ear preotul, ca stegar al culturii satelor, în căminul cultural şi în biblioteca satului, va grijî să aleagă cărţile bune şi folositoare cetitorilor, ocolind stăruitor pe cele rele şi păgubitoare.

*

Societatea pentru cultura şi literatura română din Bucovina, împlineşte anul acesta 75 ani de existenţă. Acest fapt nu putea să rămână neînsemnat pentru sufletul românesc din această parte a ţării, unde se simte mai mult nevoia afirmării noastre naţionale.

Drept aceea vrednicii ei membri au crezut de bine, să întocmească un program, între 17—26 Octomvrie, în cadrul căruia, această distinsă societate să-şi arate prin vorbă, dar mai ales prin faptă, roadele ei binecuvântate.

Programul acestor serbări este următorul:

Duminecă în 17 Oct. ora 11 dim. deschiderea expoziţiei de fotografii, cărţi, manuscrise, diagrame.

Duminecă, în 24 Oct. ora 11 dim. Sfinţirea casei societăţii pentru cultură din comuna Mahala; Ora 5 d. a. serbarea jubileului de 40 ani al Internatului Societăţii pentru cultură,

Marţi 26 Oct. ora 11 dim. în Piaţa Vasile Alexandri: solemnitatea sfinţirii temeliei Palatului cultural şi aşezării uricului de ctitorie în prezenţa I. P. S. Mitropolit Visarion şi a autorităţilor; Ora 4 d. a. în Teatrul naţional matineu; Ora 9 seara în Teatrul naţional festival pentru sărbătorirea jubileului de 75 ani al Societăţii.

Miercuri 27 Oct. excursie la Putna, Sucevita şi Rădăuţi.

Acest minunat program, dar mai mai ales trecutul acestei asociaţii de 75 ani de activitate rodnică, arată că ea a fost totdeauna conştientă de misiunea ce o are de îndeplinit într'un ţinut aşa de înstrăinat cum este Bucovina. Să dea Dumnezeu ca ea să trăiască să crească şi să înflorească, pentru binele sufletului românesc! *D. P.*

*

In protopopiatul Mediaş se desvoltă o întinsă activitate religioasă-culturală. In cercul religios I, cu preoţi tineri, e o adevărată plăcere să auzi discuţiuni despre cărţi noui. Se cetesc recenzii, se împrumută cărţi, se ţin cursuri etc. Cercul a ţinut conferinţe în: *Richiş*, şi în *Aţel*, unde după sfânta liturghie se serveşte părăstas pentru răposatul preot Zaharie Harhoi, apoi predică Pr. *P. Pătărău*, evanghelia zilei, mânecând dela citatul „Tânărule, ţie-ţi grăiesc scoală-te", mai vorbeşte despre moarte fizică şi sufletească.

Frumoasele exemple produc mare efect asupra ascultătorilor.

La vecernie a urmat sfinţirea apei, apoi a citit conferinţa sa părintele *N. Bălăban* despre pacea lui Hristos, lucrare temeinic lucrată pe baza sfintei Scripturi. Mai vorbeşte Pr. *M. Maier* despre crucea lui Hristos, aducând potrivite exemple. Tuturor le mulţumeşte părintele locului, I. Gligor. — *P.*

*

Preotul Icon. Stavr. Haralambie Popescu, procurorul consistorului spiritual central: *Isus Hristos — Sfintele Evanghelii într'una.* Bucureşti, „Pacea" 1937, 320 pag., Lei 120.

Această valoroasă carte, proaspăt ieşită de sub căldura tiparniţelor „Păcii", e într'adevăr vestitoare de bucurie şi pace.

Literatura noastră bisericească, chiar a simţit o evidentă lipsă a aşa ziselor sinopse, atât de folositoare tuturor celor ce se îndeletnicesc cu cele ale Sf. Scripturi.

Putem zice că la noi nu s'au făcut astfel de lucrări mai sistematice. E doar „Sfânta Scriptură pe scurt" a arhimandritului Eufrosin Poteca, Bucureşti 1847 şi apoi un fel de sinopsă mai reuşită ar fi „Mica Biblie" alcătuită de un comitet de trei, în frunte cu actualul mitropolit al Moldovei, I. P. S. Sa Nicodem, pe atunci episcop de Huşi, apărută la Bucureşti în 1913.

In anul 1926, apare tot la Bucureşti „Sfânta Evanghelie, cele patru în una singură", cu scurte însemnări lămuritoare şi tâlcuiri, a I. P. C. S. arhimandrit Iuliu Scriban, şi mai sistematică decât primele.

Acum avem la îndemână o cât se poate de bine întregită lucrare sinoptică a P. C. Pr. Haralambie Popescu, prefaţată de P. S. Irineu Mihălcescu-Târgovişteanu, arhiereu-vicar al patriarhiei române.

Această lucrare de sinteză a celor patru evanghelii expune în mod cronologic viaţa Mântuitorului, după conţinutul „celor patru ediţii" în una singură, cu trimiterile necesare, indicate în dreptul şirelor. Ba şi mai mult, varietatea celor 100 imagini frumoase din text tălmăcesc atât de plastic cele cuprinse în rândurile cărţii.

Cartea reprezintă o deosebită valoare pentru edificarea sufletească a cititorului şi, cum se prezintă şi în condiţiuni tehnice ireproşabile, ar fi de dorit ca să nu lipsească din biblioteca nici unui zelos cercetător al Sf. Scripturi şi cu atât mai puţin de pe masa de lucru a cucernicilor preoţi, cari o pot folosi în căutarea locurilor paralèle şi a textelor necesare diferitelor predici sau lucrări teologice.

Ceice se doresc după o astfel de carte aleasă, şi-o pot procura dela centru sau chiar dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. *Nichifor Fodor.*

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. In timpul cât M. Sa a fost oaspele scump al Sibiului, cu ocazia manevrelor, I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* a fost învitat într'una din seri de M. Sa, să ia masa împreună în vagonul regal.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat la Blăjel unde va sfinţi, Duminecă, în 24 Oct., împreună cu P. S. episcop *Nicolae* al Clujului, biserica din satul natal al I. P. S. Sale.

Răscumpărare. Prea C. Păr. *Dr. Dumitru Stăniloae* **îşi răscumpără** felicitările de ziua numelui donând 300 Lei pentru cantina elevelor întreţinute de Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Sibiu.

Oierii noştri din Poiana Sibiului au primit sărbătoreşte, pe dl general francez *Gamelin* şi doamna, precum şi pe dl prim-ministru *Gh. Tătărescu*, cari au vizitat, în 15 l. c., după terminarea manevrelor regale, romantica regiune a Poenii. Inalţii oaspeţi au vizitat întâi sfânta biserică, apoi mai multe gospodării de-ale oierilor, admirându-le traiul simplu, curat şi creştinesc. Dl *N. Munteanu*, preşedintele Uniunii oierilor, — cea dintâi uniune în felul său în toată Europa, — a dat lămuririle necesare despre sistemul de organizare a uniunii. Drept amintire, primarul Poenei, dl *Şerb*, a oferit dnei şi dlui Gamelin: o traistă de merinde, o pătură, un burduf de brânză şi o ploscă de vin, încrustată cu dedicaţia: *Generalului Gamelin, Poiana Sibiului, 1937.* Inalţii oaspeţi au rămas vădit impresionaţi de frumoasa întâmpinare a harnicilor noştri poenari.

In parohia Cernatu-Braşov s'a sărbătorit, Sâmbătă în 16 Oct. a. c., Ziua de naştere a M. Sale Regelui Carol al II-lea cu deosebit fast. La ora 10 a. m. s'a oficiat slujba Tedeumului în biserica „Sfintei Adormiri" din piaţă, de către Pr. *Silvestru Garcea*, parohul local, în prezenţa autorităţilor civile şi premilitare, în a şcoalelor de toate gradele din localitate, precum şi a unui numeros public. La sfârşit preotul slujitor a rostit o cuvântare despre însemnătatea zilei, arătând sentimentele nobile de care M. Sa Regele este animat pentru consolidarea ţării şi ridicarea neamului la o înaltă treaptă de cultură şi civilizaţie. — *Asistent.*

† **Eugenia Vecerzan,** soţia preotului S. Vecerzan din Tilişca, prot. Săliste, după lungi şi grele suferinţe, împărtăşită cu Sf. Taine, şi-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Duminecă 17 Oct. 1937, în etate de 24 ani. Rămăşiţele pământeşti ale decedatei s'au depus spre veşnică odihnă Marţi, în 19 Oct. d. m., în cimitirul bisericii ortodoxe din Tilişca. Veşnică să-i fie amintirea!

A demisionat dela preşedinţia „Agru"-lui, dl ministru al industriei şi comerţului, *Valer Pop*, pentru motivul că, aflându-se în pragul alegerilor generale, dsa va trebui să participe *ca om de partid* şi nu voeşte, nici măcar în aparenţă, ca «*Agrul*« [Asociaţia Generală a Românilor Uniţi] să fie târât, direct sau indirect, în vreo politică. Dl ministru V. Pop este convins că toţi demnitarii Agrului, aflători în situaţia sa, vor face la fel.

Se aduce la cunoştinţă, că Ministerul educaţiei naţionale a înfiinţat, pe ziua de 1 Octomvrie 1937, un *Liceu industrial pentru fete*, în oraşul *Sibiu*. Specialităţile principale, care se predau într'un gimnaziu sau liceu industrial, sânt: croitoria şi rufăria. Inscrierile se fac până la 30 Oct. 1937. Orce informaţiuni se pot lua, în zilele de lucru, între ora 9—12 şi 15—18, dela cancelaria şcoalei, în strada Principele Nicolae, Nr. 24, Sibiu.

Serviciul Cenzurei a dispus suspendarea foii blăjene *Unirea*, pe timp de 30 de zile, pentru faptul că foaia n'a executat cenzura în Nr. 38 din 18 Sept. 1937. — Restimpul de 30 zile de odihnă putea totuş sluji belicoşilor monseniori dela *Unirea* drept meditaţie şi pocăire. Subsecretarul de stat dela ministerul de interne însă a revocat suspendarea.

Anunţ. Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din *Braşov-Schei* aduce la cunoştinţa dlor maestri-pictori bisericeşti că, în urma mai multori cereri, a prelungit termenul de concurs publicat în ziarul Telegraful Român Nr. 40 din 3 Oct. 1937, cu încă *40 zile dela prima publicare.* — Pr. Dr. N. Stinghe preşedinte, Vasile Iordache secretar.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 24 Octomvrie 1937, va predica părintele *Zosim Oancea.*

Hotel — Restaurant — Cafenea

„Bulevard" din Sibiu

cu 58 camere pentru pasageri, mobilat şi înzestrat cu inventar. Intreprindere de prim rang, băi, calorifer, apă caldă, ascensor etc.

Se închiriază

pe termen de 5 ani, începând din 1 Aprile 1938.

Reflectanţii vor înainta oferte până la **20 Decemvrie 1937** la **Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu,** unde se pot vedea zilnic condiţiunile de închiriere şi se dau informaţiuni.

Ofertele se pot face pentru intreprinderea întreagă, sau separat numai pentru hotel şi separat numai pentru restaurant împreună cu cafenea.

Sibiu, 13 Octomvrie 1937.

N. 9291/1937 Ep. (64) 1—2

Nr. 9099—1937 Bis. (63) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de **diacon** la biserica catedrală din Sibiu se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a lui în Telegraful Român.

Retribuţiunile bugetare, înscrise în bugetul Onor. minister al cultelor pe exerciţiul 1937—38 pentru acest post, sânt de Lei 3180 lunar, plus indemnizaţia de chirie cuvenită.

Dela candidaţi se cere să aibă calificaţiune preoţească cu îndreptăţire la parohii de clasa întâia din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu.

Vor fi preferiţi cei cu aptitudini muzicale deosebite.

Cererile de concurs se vor înainta pe adresa: Consiliului arhiepiscopesc ortodox-român din Sibiu.

Sibiu, 6 Octomvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (81) 8—10

Nr. 403—1937 (62) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luţa,** din protopopiatul Făgăraşului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7065—1937 şi în înţelegere cu consiliul parohial, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie de 3 jugăre 700 st.
3. Dela fiecare gazdă o măsură de ovăs.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, împreună cu încuviinţarea specială de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, 27 Septemvrie 1937.

Pavel Borzea
protopop

(59) 3—3

Concurs

Consiliul parohial al bisericii Sfântului Nicolae din Braşov-Schei, prin aceasta publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pentru pictarea bisericii celei mari în fresco şi repararea picturii vechi din cele două paraclise.

Domnii pictori amatori sânt învitaţi a studia interiorul bisericii şi a ne prezenta devize şi oferte închise şi sigilate la adresa: Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae, Braşov, Piaţa Unirii 1.

Braşov, în 20 Septemvrie 1937.

Preşedinte: **Dr. N. Stinghe** — Secretar: **Vasile Iordache**

Nr. 396—1937 [60] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a **Bulzeştii de sus,** din protopopiatul Zarand, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită în parohie.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, cu toate documentele necesare şi cu binecuvântarea arhierească de a putea candida, se vor înainta în termin oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, în Brad, iar concurenţii se vor prezenta în parohie cu încuviinţarea prealabilă a protopopului, pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului.

Brad, la 22 Septemvrie 1937.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 283—1937 prot. (61) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. a III-a **Şelimbăr,** din protopopiatul Sibiului, pe lângă veteranul preot Nicolae Vlad, se publică concurs cu termen de 30 zile dela ntâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile împreunate cu acest post:

Până la pensionarea părintele Nicolae Vlad 1/3 (a treia) parte din salarul, sesiunea de 19 jug., lemne şi stola din parohie, cedate de susnumitul preot.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, şi încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta, predica şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Sibiu, 27 Septemvrie 1937.

Emilian Cioran
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae — Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 31 Octomvrie 1937 — Nr. 44

BIBLIOTECA CENTRALĂ ... SIBIU

Telegraful Roman

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Păreri greşite despre raportul între ortodoxie şi naţionalism

In plină vară s'a încins în publicistica românească o discuţie despre raportul între ortodoxie şi naţionalism, extrem de interesantă prin faptul că problema a fost atacată dintr'o latură cu totul nouă.

La discuţie au luat parte cu o contribuţie vrednică de remarcat domnii Nae Ionescu, Radu Dragnea şi Dragoş Protopopescu.

Vom face un rezumat al punctelor de vedere susţinute de cei trei preopinenţi, adăugând la urmă o serie de observaţii care ni se par necesare pentru cât mai deplina lămurire a adevărului.

*

Domnul Radu Dragnea afirmă, având şi asentimentul Dlui Dragoş Protopopescu, că »a fi naţionalist este o grea cădere în păcat, din care nădăjduim a ne mântui în ortodoxie« (ziarul Buna Vestire, No. 77 din 28 Mai 1937). Domnia Sa recunoaşte că »a aparţine unei naţiuni e un fapt firesc, dela care nu te poţi sustrage ca nici dela naştere sau de a avea părinţi«, dar naţionalismul »nu s'a născut odată cu naţiunea, ci este un adaus, ca păcatul la făptură, care astfel a sfărâmat ecumenicitatea creştină« (Buna Vestire No. 147, 25 Aug. 1937).

Cu alte cuvinte existenţa naţiunii, ca un grup omenesc deosebit de altele, este un fapt natural şi în aceasta nu e nimic păcătos, aşa cum existenţa indivizilor, ca fiinţe aparte şi caracteristice, nu poate fi socotit ca un păcat. Păcatul se adaugă din momentul în care un grup zis naţiune începe să cugete la faptul că e deosebit de celelalte grupuri şi să se lase determinat în acţiunile sale de această conştiinţă a destincţiei sale, ţinând la ea şi luptând pentru menţinerea ei ca atare. Am avea aici un fel de egoism al grupului. Membrii grupului au căzut în păcat, fiindcă nu mai cuprind în preocupările lor omenirea întreagă, sau nu mai sânt aceste preocupări libere de obsesia că aparţin unui grup deosebit în mijlocul omenirii. Ortodoxia ne face să gândim şi să lucrăm pentru întreaga omenire, ecumenic, nepreocupaţi de conştiinţa că facem parte dintr'un neam, de spiritul divizării. Orce operă în care autorul nu se gândeşte să arate prin ea specificul naţional şi să promoveze naţiunea sa, este ecumenică, chiar dacă nu în senz ortodox şi prin urmare mântuitor, căci există şi alte planuri de ecumenicitate. Sunt ecumenice poeziile lui Arghezi şi Cenzura transcendentă a lui Lucian Blaga, pentrucă nu se află în ele nici o preocupare de naţiunea proprie din partea autorilor.

Ca să insistăm la comparaţia cu individul, naţiunea pur şi simplu existentă, fără adausul naţionalismului, ar fi ca individul până ce există ca un fapt natural, fără ca aceasta să formeze pentru respectivul individ un obiect de reflexiune cu urmări serioase în comportarea sa. Diviziunea cât există simplu ca un fapt natural nu e păcat, dar din moment ce facem caz de ea păcătuim, mărind-o. De vina acestui păcat care e, mi se pare după însuşi dl Radu Dragnea, ceva inevitabil astăzi, ne mântue ortodoxia. Măcar prin ea să îmbrăţişăm ecumenic, cu depăşirea hotarelor confesionale şi politice, pe toţi oamenii, indiferent de naţionalitate şi de religie în aceeaş dragoste şi interes. Ortodoxia n'ar putea fi aşa dar în nici un caz favorabilă naţionalismului.

Cred că aşa trebue să se înţeleagă teza dlui Radu Dragnea.

*

Domnul Nae Ionescu, răspunzând dlui Dragnea, a susţinut o părere mult deosebită. Dsa reproşează dlui Radu Dragnea convingerea că ne putem mântui încă «aici, pe pământ, în istorie». Acest lucru este imposibil, precum este imposibil să depăşim încă aici în veac hotarele confesionale şi politice. Aceste hotare nu pot fi depăşite, pentru că nu se poate «anula realitatea formelor de viaţă aşa cum le-a lăsat Dumnezeu» şi pentrucă «istoria tot de Dumnezeu e făcută». E drept că naţionalismul nu e tocmai una din aceste forme de viaţă lăsate de Dumnezeu. Atributul acesta se poate da numai naţiunii, dar naţionalismul este consecinţa firească a naţiunii. «Dacă, deci, apartenenţa la o naţiune e un fapt firesc, naţionalismul trebue să fie şi el o atitudine firească, şi nici decum o cădere în păcat», (în paranteză dl Nae Ionescu mai face observaţia: «că naţiunea, ca realitate istorică, e o consecinţă a păcatului original, prin care s'a început istoria, prin care noi am căzut în istorie, asta e altă chestiune»). Iar naţionalismul nu angajează numai o secţiune a activităţii noastre faţă de care să fie posibilă opoziţia vreunei alte secţiuni, bunăoară a celei ortodoxe, ci «acopere tot aşa de bine sectorul spiritual sau economic, sau politic, sau cultural estetic». Ne revendică total, întrucât naţiunea ne defineşte pe fiecare din noi, locul, cadrul şi principiul întregei noastre acţiuni şi existenţe în veac».

Ortodoxia, în special, nu poate fi nici ea liberă de pecetea naţională, ca o secţiune de viaţă nedeterminată de naţiune şi deci indiferentă sau defavorabilă naţionalismului, întrucât în istorie nu avem cuvântul lui Dumnezeu în forma absolută, ci trăit de oameni. Nimeni nu poate ieşi din determinantele istorice, pentru a trăi cuvântul lui Dumnezeu cum e în sine, ci la fiecare se influenţează această trăire şi se colorează cuvântul dumnezeiesc prin însuşirile sale care sânt produse de naţiune. »Cu alte cuvinte, nu există în chip normal în istorie feluri individuale, ci numai feluri naţionale de a trăi cuvântul lui Dumnezeu«. Urmarea este că Biserica se acopere cu neamul, cuprinde pe toţi membrii unui popor şi se întinde până acolo până unde se întinde un popor». »De-aceea comunitatea de iubire a Bisericii se acopere structural şi spaţial cu comunitatea de destin a naţiei« (Predania No. 8—9, 1937).

*

In discuţie a intervenit şi dnul Dragoş Protopopescu, apărând împotriva dlui Nae Ionescu teza dlui Radu Dragnea, dar într'o astfel de formă şi cu astfel de argumente încât a făcut-o extrem de vulnerabilă şi ne mirăm cum dl Radu Dragnea revenind în discuţie cu câteva lămuriri (Bunavestire No. 147) se declară întru totul de acord cu ceeace a susţinut dl Dragoş Protopopescu. Acesta, exprimând un gând nemărturisit atât de brutal de dl Radu Dragnea, susţine că naţionalul (deci nu numai naţionalismul) e pură biologie. Spiritualul (şi deci şi ortodoxul) este atunci cu totul altceva decât naţionalul. Ultimul ca biologic este închis în »hotare confesionale şi politice«, »dar spiritualul e prin definiţie ecumenic, depăşitor de hotare şi naţiuni, dincolo de naţiune«. »Naţionalismul e profund biologic .... nu e nici o acoperire structurală şi spaţială între naţionalism şi spiritualitate. Cu atât mai puţin între naţionalism şi ortodoxie«. Naţionalismul fiind »o aprigă iniţiativă a omului întru apărarea grupului său etnic«, trebue să meargă »până la ură şi vărsare de sânge«. »El e luptă pe viaţă şi pe moarte între spete«.

Dlui Nae Ionescu, care susţine că naţia deşi păcat e dela Dumnezeu, ca şi consecinţa firească a ei: naţionalismul, şi prin urmare nu trebue să tindem a le depăşi, dl Dragoş Protopopescu îi răspunde că admiţând concluzia aceasta, »devin indiferente din punct de vedere moral, şi a ucide şi a provoca avort şi a trişa, fiindcă şi acestea sunt dela Dumnezeu« şi păcate ca şi acelea. Chiar dacă sânt dela Dumnezeu, răspunde dl Dragoş Protopopescu, trebue să le evităm, pentrucă Dumnezeu »punându-le în calea omului le pune nu mai puţin ca păcate, adică interzicându-ni-le«, ca un fel de »gesturi ascunse ale Lui, pentru a încerca sau ispiti pe om«. E limpede prin urmare că naţiunea şi naţionalismul şi biologia sunt, după părerea dlui Dragoş Protopopescu, lucruri tot aşa de păcătoase ca şi a ucide, a provoca avort, a trişa şi a fura. Ca de păcatele enumerate la sfârşit tot aşa şi de cele dintâiu ne absolvă numai spiritualul (pentru dl Dragoş Protopopescu e indiferent că acest spiritual e ortodox sau nitzscheian sau francmason).

Dl Dragoş Protopopescu insistă asupra ideii că naţionalismul ca biologie trebue socotit printre cele mai grele păcate. »Naţionalismul nu e numai tragerea consecinţelor îngăduduite, dar neîngăduite din faptul firesc al apartenenţii la o naţiune. Mai mult: pretind că naţionalismul începe cu această mică neîngăduinţă... După cum membrii unei familii pot cădea în păcat (în mod firesc dar nu mai puţin neîngăduit!) duşmănindu-se şi omorându-se între ei, aşa şi naţiunile pot (ba pretind că au chiar şi obligaţia, şi de aici începe naţionalismul!) de a extermina pe celelalte din raza dreptului lor la viaţă, cu toate că lucrul e de neîngăduit între membrii aceleiaş familii mari a lui Dumnezeu«. Observaţiei dlui Nae Ionescu că nu ne putem sustrage naţiei, îi răspunde iarăşi dl Protopopescu: »Bine, dar tot aşa nu te-ai putea sustrage nici beţiei!« Şi încheie gândul acesta declarând naţionalismul »o beţie de sânge dela Dumnezeu lăsată« (Bunavestire din 30—1 Aug. 1937).

(Va urma) **Dr. D. STĂNILOAE**

Strălucite serbări la Sinaia

Reşedinţa Regală de vară, superba Sinaie, — împrejmuită de brâul brădetului veşnic verde şi împodobită cu drapele şi verdeaţă, scăldată în lumina blândă a soarelui de toamnă, — a fost în ziua de Luni, 25 Octomvrie 1937, locul desfăşurării unor serbări naţionale, şi în acelaş timp şi internaţionale, care nu se pot uita niciodată.

Moştenitorul tronului României, A. S. R. Marele Voevod **Mihai** *al Albei Iulia, împlinind vârsta de 16 ani, este înaintat la gradul de sublocotenent de vânători de munte şi adjutant onorific al M. Sale Regelui.*

Viteaza noastră armată numără astăzi în rândurile sale pe sublocotenentul cel mai tinăr şi cel mai de nădejde al ţării şi al dragostei noastre neprihănite.

Omagiile neamului aduse regescului vlăstar, născut şi crescut pe pământul românesc şi în legea strămoşească, se împletesc armonic cu urările de bine rostite de înalţii oaspeţi străini, sosiţi din cele nouă ţări, prietene şi aliate României Mari, şi primiţi cu nesfârşit entuziasm în reşedinţa regală.

Marele Voevod de Alba Iulia, înzestrat cu deosebite calităţi personale, sârguincios şi disciplinat, s'a bucurat de cea mai îngrijită creştere, zilnic supraveghiată de ilustrul său Părinte, M. S. Regele Carol II, şi condusă în duh înţelept: creştin şi românesc.

Sărbătoritul este apreciat ca elev eminent, ca fruntaş în cercetăşie şi străjerie, încă de tinăr ca reprezentant distins al ţării în statele străine.

Astfel, munca şi vredniciile Sale au făcut ca înaintarea la primul grad din ierarhia ostăşească să fie o dreaptă urmare a acestor calităţi ce caracterizează pe Măria Sa Marele Voevod Mihai.

*

Serviciul religios, cu ocazia înaintării Sale, a fost săvârşit de P. S. **Partenie Ciopron,** *episcopul armatei, arhim. Filaret Georgescu, păr. prot. I. Dăncilă dela Sibiu şi de alţi numeroşi preoţi.*

După jurământal rostit de Marele Voevod, M. S. Regele a ţinut un discurs înduioşător către »Iubitul Meu Mihai«, şi a spus:

„Îmbrăcând, în această clipă solemnă haina de ofiţer, îmbraci nu o hlamidă sărbătorească, ci o zea a credinţei şi a datoriei".

*

In ovaţii şi urale s'au continuat şi s'au terminat marile serbări dela Sinaia.

Sfânta noastră biserică dreptmăritoare, într'un glas cu neamul întreg românesc, ridică fierbinte rugă, ca bunul Dumnezeu să ocrotească Dinastia Română, şi ca viitorul Rege, Marele Voevod de astăzi, să ducă mai departe, pe calea păcii şi a întăririi naţionale şi creştine, operele măreţe ale marilor Săi înaintaşi.

La sărbătorirea zilei de naştere a M. Sale Regina MARIA, sfânta noastră biserică şi credincioşii ei au participat cu îndreptăţită bucurie, aducând, în ziua de 29 l. c., omagiul cuvenit nobilei şi înţeleptei Regine. La ora 11 dimineaţa s'a ţinut serviciu religios în catedrala mitropolitană din Sibiu, de faţă fiind I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, şi reprezentanţii autorităţilor locale, împreună cu un mare număr de localnici. A slujit P. S. arhiereu-vicar *Vasile* cu un sobor de preoţi.

Onomastica Marelui Voevod

Luni, în 8 Noemvrie a. c., la praznicul Sfinţilor Arhangheli, se va sărbători onomastica Măriei Sale Marele Voevod MIHAI de Alba-Iulia.

Clerul şi poporul nostru, strânşi uniţi în jurul Tronului, imploară binecuvântarea lui Dumnezeu asupra Vlăstarului dinastiei naţionale dorindu-I viaţă îndelungată.

Sărbătorind de curând actul intrării Lui în cadrele armatei, Marele Voevod Mihai se consacră prin rugăciunile sfintei Biserici pentru marea Sa misiune de slujire a statului şi neamului nostru.

La toate sfintele altare se va sluji Doxologia obişnuită.

Sibiu, 25 Octomvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

In prima *sa şedinţă din acest an consiliul facultăţii de litere din Bucureşti a hotărât să confere M. Sale Regelui Carol II şi I. P. Sale Patriarhului Miron, titulatura de »Doctor honoris causa« pentru merite oratorice.*

Moartea mitropolitului Varnei. Din Sofia se anunţă că a încetat din viaţă, în 23 l. c., I. P. S. *Simeon,* mitropolitul Varnei, în vârstă de 96 ani, în urma unei pneumonii. A păstorit ca mitropolit 65 de ani şi a luat parte activă la luptele pentru neatârnarea bisericii bulgare. Are numeroase publicaţii bisericeşti, precum şi o mare operă istorică. Deşi înaintat în vârstă, mitropolitul Simeon a slujit, până în ultimele sale zile, în catedrala din Varna. A fost una din marile şi nobilele figuri ale Bulgariei şi mult iubit de popor.

Respectându-se dorinţa marelui prelat, la înmormântarea sa, în 26 l. c., nu s'a rostit nici o cuvântare şi nu s'a depus nici o coroană pe modestul sicriu de lemn, în care se afla corpul răposatului arhiepiscop al Varnei; iar îngroparea s'a făcut în cimitir, alături de enoriaşii săi.

Odihnească întru aleşii Domnului!

Fundaţiunea Gojdu

Este cunoscut, că guvernul ungar a blocat toate veniturile averii Fundaţiunii Gojdu aflătoare în Budapesta, şi a dispus, ca aceste venituri, după acoperirea cheltuelilor împreunate cu administrarea şi întreţinerea imobilelor fundaţionale, să fie depuse spre fructificare pe numele Fundaţiunii la o bancă din Budapesta.

În urma acestei dispoziţii ilegale şi volnice a guvernului ungar, la intervenţia factorilor în drept s'a ajuns la încheierea unui acord internaţional, pe urma căruia s'au început tratative directe, urmate încă din anul 1931 între guvernul român şi cel ungar. Aceste tratative sânt pe sfârşite şi în curând se vor întruni la Sibiu, pentru semnarea acordului încheiat cu privire la Fundaţiunea Gojdu.

În numărul de Duminecă 17 Oct. 1937, al ziarului „Curentul" *din Bucureşti, ocupându-se cu chestiunea dlui prof.* Dr. Iosif Gârbacea, *pornită într'un ziar din Cluj pentru »reactivarea« Fundaţiunii Gojdu, se fac unele afirmaţiuni,* care trebue rectificate.

1. Reprezentanţa Fundaţiunii Gojdu nu a »solicitat« dlui prof. Dr. I. Gârbacea memoriul pe care l-a înaintat, şi nici nu avea nevoe de acel memoriu, Reprezentanţa făcând totdeauna la timp intervenţiile necesare, pentru o cât mai grabnică soluţionare a chestiunii Fundaţiunii Gojdu.

2. Reprezentanţa Fundaţiunii, încă în anul 1923, a adresat un apel tuturor foştilor bursieri, şi unii din aceştia au şi răspuns la acest apel.

3. Tratativele între guvernul român şi cel ungar s'au iniţiat tocmai cu scopul de a găsi modalitatea de rezolvare a litigiului provocat de măsura ilegală a guvernului ungar, ca astfel Reprezentanţa să ajungă în posesiunea tuturor veniturilor fundaţionale spre a le folosi conform dispoziţiilor testamentare ale marelui fondator.

Disponibilul fundaţiunii, aflător în Budapesta, este blocat prin dispoziţia guvernului ungar, şi nu se poate aduce în ţară pe bază de tratative de clearing cu Ungaria, după-cum crede dl prof. Dr. I. Gârbacea.

Reprezentanţa, în repetite rânduri, a încercat să ajungă în posesiunea acestui disponibil, însă fără rezultat.

4. Administratorul averii fundaţionale în Budapesta este protopopul ort. român de acolo, care nu a făcut şi nu face nici o cheltuială de renovare şi întreţinere mai însemnată, fără a avea prealabila încuviinţare a Reprezentanţei.

Astfel de aprobări se dau numai în baza devizelor revăzute şi recomandate de către arhitectul, angajat de fundaţiune.

5. Ce priveşte impunerea fiscală a averii fundaţionale, administratorul din Budapesta, cunoscător al legiuirilor fiscale ungureşti, a intervenit în toate cazurile de impunere ilegală şi a exoperat pe seama fundaţiunii favoruri fiscale egale cu ale cetăţenilor ungari.

6. Cu privire la vinderea imobilelor din Budapesta, preconizată în memoriul dlui prof. Gârbacea, Reprezentanţa îşi va şti face datoria.

7. Cu privire la soldul Contului curent de Lei 1.002,000 — pe care afirmative banca »Albina« din greşală l-a considerat imobilizat (zis portofoliu putred), se poate constata din extrasele de cont şi din socotelile fundaţiunii publicate până la anul 1917, că acest cont a fost deschis încă înainte de războiu, şi a fost folosit, începând cu anul 1917, pentru finanţarea emisiunilor de acţiuni noui la care Fundaţiunea a luat parte în baza vechilor acţii, ce le avea la două bănci din Budapesta.

Acesta este adevărul, şi ne miră faptul, că în ziarul „Curentul" *a putut fi publicată aluzia, că acest cont dela »Albina« ar putea proveni pe urma »diurnelor« şi cotelor »eiusdem farinae«, plătite membrilor Reprezentanţei.*

Toate aceste deslușiri i-au fost date dlui prof. Dr. Iosif Gârbacea, care a luat cunoştinţă în biroul Reprezentanţei de toate intervenţiile, ce le-a făcut Reprezentanţa Fundaţiunii Gojdu şi Episcopatul Mitropoliei noastre ardelene, pentruca litigiul cu privire la fundaţiunea Gojdu să se rezolve cât mai îngrabă.

Opinia publică ort. românească poate fi liniştită, că Reprezentanţa Fundaţiunii Gojdu, a cărei membri sânt fruntaşi ai vieţii bisericeşti şi româneşti din Ardeal, îşi va şti îndeplini îndatoririle sale, cuprinse în dispoziţiile testamentare ale marelui binefăcător al neamului, Emanuil Gojdu.

În cel mai scurt timp posibil se va semna acordul între guvernul român şi cel ungar, după care se va face o comunicare despre tot ce priveşte Fundaţiunea.

Secretarul Reprezentanţei Fundaţiunii Gojdu

Incoronarea muncii

— Punerea pietrei fundamentale pentru Căminul ucenicilor în Sibiu. — Gazul metan întrodus în acest oraş.—

In ziua Sfântului Mucenic Dimitrie din anul curent, ora 12 la amiazi, s'a făcut punerea festivă a pietrei pentru temelia căminului de ucenici sibieni şi viitori meseriaşi români, pe terenul larg din faţa gării, în prezenţa dlui ministru al muncii, Dr. Ion I. Nistor.

Au participat la festivitate: I. P. S. Mitropolit Nicolae, *dl preşedinte al senatului* Al. Lapedatu, *dnii* Dinu Brătianu, Ştefănescu Goangă, *prefectul* Dr. N. Regman, Dr. A. Bărbat, *ing.* Roşca, Dr. V. Bologa, *dnele* L. Bologa *şi* Savu *etc.*

Serviciul religios s'a îndeplinit de către: Păr. protopop Em. Cioran, Pr. M. Neagu, Pr. Spiridon Cândea şi diaconii Circov şi Basarab. A cântat corul studenţilor Academiei noastre teologice «Andreiane», condus de maestrul Petru Gherman.

S'au rostit câteva frumoase cuvântări ocazionale. Intâi a vorbit Inaltul chiriarh dela Sibiu, şi tălmăcind, cu profund înţeles, însemnătatea evenimentului, arată cu pildă vie ce va să zică a munci *cu înţeles, şi constată necesitatea arzătoare de a creia, în Ardealul nostru, clasa mijlocie românească spre folosul obştesc al poporului. Dând binecuvântarea arhierească, vorbitorul mulţumeşte dlor miniştri prezenţi şi tuturor acelora cari au contribuit la lucrările pentru întemeierea acestui cămin.*

Au mai cuvântat dnii: secretarul general Cunescu, Dr. A. Bărbat, *ing.* Roşca *ş. a. La urmă a ţinut o cuvântare mai lungă dl ministru al muncii* Dr. Ion I. Nistor, *mulţumind Inaltului prelat, pentru prezenţa Sa şi pentru râvna dovedită cu privire la clădirea căminului sibian al ucenicilor. Dl ministru a făcut amintire şi de împrejurarea, că Sibiul, cu vechea sa tradiţie meserieşească, va trebui să servească drept fapt pilduitor, în considerarea desvoltării înfloritoare a meseriilor sale într'un lung şir de ani. Dl ministru a dat asigurarea, că înaltul guvern se interesează viu şi totdeauna de situaţia clasei meseriaşilor români.*

Cu o rugăciune şi cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, *festivitatea a luat sfârşit la ora 2 fără un sfert.*

*

— In aceeaş zi, la ora 11 a. m., s'au desfăşurat solemnităţile inaugurării şi întroducerii gazului metan *în oraşul Sibiu.*

Un sobor de preoţi, format din: păr. protopop Em. Cioran, Mihai Neagu şi diaconul Ion Circov au făcut slujba religioasă în localul „Societăţii naţionale de gaz metan" *din strada Regina Maria 7. După slujba religioasă, preoţii oficianţi, însoţiţi de dl ing.* Motaş *şi de personalul tehnic al societăţii, s'au deplasat cu maşina la punctul de ramificaţie al gazului metan din oraş, unde au dat drumul primei scântei.*

Au cuvântat, la acest prilej, mai întâi păr. prot. Cioran, spunând, că: decâteori sf biserică binecuvintează un început de acest fel, vede prin rostul lui încoronarea muncii; *consideră întroducerea gazului metan în Sibiu ca o izbăvire a muncii româneşti. Au mai luat cuvântul dl preşedinte al comisiei interimare a municipiului Sibiu,* Dr. Al. Bărbat *şi dl inginer* Const. Motaş, *directorul Societăţii de gaz metan, dând preţioase relaţiuni despre felul cum s'au executat lucrările.*

La localal sediului distribuţiei s'a servit apoi o gustare, de faţă fiind dnii generali Pleniceanu *şi* Teodorescu, *reprezentanţii corpului de armată, păr. consilier arhiepiscopesc* Dr. G. Proca, *dl prefect* N. Regman *şi alte distinse persoane sibiene.*

Sfinţirea bisericii din Blăjenii de sus

Duminecă, în 24 Oct., s'a făcut sfinţirea bisericii din Blăjenii de Sus, satul de naştere al I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae.

I. P. S. Sa însoţit de P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului şi de Părinţii consilieri Sava, L. Curea, Grovu şi de diaconul I. Circov a sosit Sâmbătă seara, 23 Oct. în Blăjeni. Incă la întrarea în judeţul Bistriţa înalţii ierarhi au fost întâmpinaţi de prefectul judeţului, dl Ioan Partene, de suprefectul Pop şi de comandantul Legiunii de jandarmi. Frumoase primiri s'au făcut aleşilor oaspeţi şi în câteva comune.

La capătul oraşului Bistriţa, înalţii ierarhi au fost primiţi de primarul oraşului şi de toate autorităţile civile şi militare în frunte cu dl general Gheorghiu.

I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae şi P. S. Sa episcopul Clujului au trecut apoi în trăsura oraşului şi au mers la frumoasa biserică acum în zidire unde I-a bineventat Păr. prot. Victor Mureşanu, însoţit de un sobor de preoţi, fiind de faţă şi preoţii bisericilor minoritare şi mult public.

In aceeaş seară la intrarea în Blăjenii de Sus I. P. S. Sa şi P. S. Sa au fost întâmpinaţi de o mare grupă de călăreţi îmbrăcaţi în minunatele costume naţionale din partea locului. Primarul comunei a bineventat pe I. P. S. Sa. Mergând apoi la biserică s'a oficiat vecernia mare împreunată cu Litia şi Utrenia.

A doua zi I. P. S. Sa, însoţit de P. S. Sa episcopul Clujului şi înconjurat de un sobor de 30 preoţi, a făcut sfinţirea bisericii care fiind zidită înainte cu 40 ani, a fost acum frumos reparată. E vrednică de toată lauda străduinţa poporului ortodox din Blăjenii de Sus, comună mică, dar curat ortodoxă.

Răspunsurile au fost date de corul studenţilor teologi din Cluj.

După sfinţire I. P. S. Sa a rostit o predică de toată frumuseţea şi puterea, vorbind despre însemnătatea sfinţirii acestei biserici şi explicând apoi în graiul poporului „Tatăl Nostru".

Cu obişnuitu-I farmec a vorbit şi P. S. Sa Nicolae Colan.

La masa care s'a dat după aceea în localul şcoalei primare, I. P. S. Sa a toastat pentru M. Sa Regele, P. S. episcop pentru I. P. S. Sa. Dintre mulţii şi distinşii oratori mai amintim pe dl deputat Scridon care a vorbit înălţător despre I. P. S. Sa.

Congresul Frăţiei Ortodoxe Române

Comitetul Central — având binecuvântarea arhierească — învită pe membrii Asociaţiei şi pe toţi bunii ortodocşi la

al IV-lea congres general

care se va ţinea la **Oradea în zilele de 6, 7 şi 8 Noemvrie 1937, în sala Teatrului Orăşenesc,** cu următorul

PROGRAM:

Ziua de 6 Noemvrie. Ora 3 p. m.: Şedinţa Consiliului general al Asociaţiei în reşedinţa episcopească; Ora 7 p. m.: *a)* Slujba privegherii; *b)* mărturisirea membrilor în Catedrala episcopească.

Ziua de 7 Noemvrie. Ora 9 dim.: *a)* Liturghie arhierească în Catedrală şi invocarea Duhului Sfânt; *b)* Cuminecarea membrilor. Ora 11 a. m.: Deschiderea Congresului general; *a)* Cuvântarea Preşedintelui; *b)* Cuvântul I. P. S. Ierarhi; *c)* Salutul autorităţilor, al asociaţiilor culturale şi societăţilor religioase ortodoxe. Ora 1 p. m.: Masă frăţească. Ora 4 p. m.: Şedinţa II-a a Congresului general. *a)* Raportul secretarului general; *b)* Propuneri eventuale. Ora 6 p. m.: Concert religios în Catedrală.

Ziua de 8 Noemvrie. Ora 9 dim.: Liturghie arhierească. Ora 11 a. m.: Şedinţa a III-a a Congresului în sala festivă a Primăriei. *a)* Conferinţa dlui prof. *I. Lupaş*: O viaţă pilduitoare de mirean ortodox: Em. Gojdu; *b)* Votarea Moţiunii; *c)* Inchiderea Congresului.

In vederea actului solemn al împărtăşirii cu sf. taină a cuminecării, membrii asociaţiei sânt rugaţi a veni de acasă pregătiţi sufleteşte.

Direcţiunea generală a C. F. R. ni-a acordat anul acesta o reducere de 50% pe toate liniile. Participanţii scot la staţia de plecare un bilet întreg, pe care îl vizează în gara din Oradea, putând călători *gratuit* la înapoiere.

Pentru găzduire şi masa frăţească, participanţii se vor adresa dlui *I. Picu Băncilă*, preşedintele F.O.R.-ului şi prefect al judeţului Bihor în Oradea.

Cluj, la 24 Octomvrie 1937.

Preşedinte general: **Sextil Puşcariu.**

Secretar general: **I. Mateiu.**

Adunarea generală anuală a „Frăţiei ort. române" din Arhiepiscopia Sibiului

Duminecă, 24 Oct., s'a ţinut a IV-a adunare generală ordinară a F. O. R.-ului din Arhidieceză, în Aula Academiei Teologice, Sibiu, în faţa delegaţilor celor 27 cercuri protopopeşti, a membrilor F. O. R.-ului şi a unui nomeros public. — În catedrală se servise după sf. Liturghie »Invocarea Duhului sfânt«.

În Aulă corul studenţilor în teologie intonează un cântec religios, apoi preş. I. Sandu *deschide şedinţa arătând că năzuinta F. O. R.-ului se incadrează în mişcarea idealist-spiritualistă şi naţională a timpului nostru, ivită ca o reacţiune împotriva tendinţei egoist materialistă de după război. Mulţumeşte I. P. S. Sale Mitropolitului, rectorului Dr. Stăniloae, profesorilor şi studenţilor Academiei Teologice, profesorilor dela Şcoala Normală pentru concursul dat.*

Rectorul Stăniloae, *în numele I. P. S. Sale Mitropolitului* **Nicolae** *şi al Bisericii, mulţumeşte conducătorilor F. O. R.-ului pentru munca depusă stăruind asupra frumoasei misiuni ce o au de a readuce în sânul Bisericii pe intelectuali. Căci fără o pătură intelectuală poporul îşi păstrează credinţa, însă cu una indiferentă sau antireligioasă şi-o pierde.*

La propunerea preşedintelui *se expediază o telegramă omagială dlui prof. univ. Sextil Puşcariu, preşedintele general.*

Secretarul Dr. L. Bologa *citeşte raportul asupra activităţii Secţiei, din care spicuim: Comitetul Central a înfiinţat un »Cerc de studii religios român«, cu intelectualii sibieni, a organizat un »Curs de înviorare a credinţei strămoşeşti« cu 40 ţărani din diferite parohii, a trimis conferenţiari şi a premiat elevi cu înclinări religioase şi morale. Cercurile la fel au activat prin conferinţe, festivaluri, serbări, concerte religioase. Astfel: s'au ţinut 233 conferinţe, 61 festivaluri, 5 concerte, s'au dăruit cărţi în valoare de 4595 lei, s'au făcut danii pentru biserici, troiţe şi alte opere de binefacere şi religioase în valoare de 421.120 Lei.*

Casierul S. Cosma *face o dare de seamă asupra gestiunii financiare, din care rezultă o înţeleaptă gospodărie a celor materiale.*

Atât raportul, cât şi gestiunea se aprobă prin aclamaţii fără nici o modificare.

La urmă preşedintele mulţumeşte celor prezenţi pentru bunăvoinţa ce au arătat-o de a lua parte la această adunare şi îndeamnă să se înscrie ca membri cât mai mulţi, iar corul a încheiat cu un cântec.

Episcopul anglican Buxton dela Gibraltar, la Sibiu

In zilele de 27–29 Oct. I. P. S. Sa. mitropolit Nicolae a fost vizitat de episcopul Buxton de Gibraltar.

Alesul oaspe doreà de mult să cunoască viaţa bisericească a Ardealului şi pe destoinicul ei îndrumător actual, pe I. P. S. Sa Nicolae.

De aceea a profitat de ocazia vizitaţiunii pe care o face comunităţilor anglicane din Bucureşti şi confesiile cari stau sub jurisdicţia sa canonică, şi a făcut această vizită în centrul Mitropoliei ardelene.

Biserica anglicană se interesează foarte mult de Biserica ortodoxă şi caută să strângă legăturile de suflet cu ea, ca una care a păstrat adevărul dumnezeesc al lui Isus Hristos în forma absolut genuină.

Distinsul oaspe a sosit în Sibiu Mercuri, 27 Oct., ora 12 1/2, fiind întâmpinat la reşedinţa mitropolitană de I. P. S Sa, însoţit de părinţii consilieri arhiepiscopeşti şi de profesorii Academiei Teologice.

In după masa aceleiaşi zile şi a doua zi distinsul oaspe a vizitat instituţiile bisericeşti ale Mitropoliei noastre, în special Şcoala normală, Academia teologică şi mănăstirea de Sâmbăta de Sus. La Şcoala Normală directorul, iar la Academia Teologică rectorul au bineventat în cuvinte potrivite pe distinsul oaspe.

Episcopul Buxton a rămas cu cele mai excelente impresii despre viaţa bisericească a Sibiului ortodox.

A plecat din Sibiu Vineri, 29 Oct., ora 10 a. m.

In decursul acestor două zile episcopul Buxton a discutat cu I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae diverse chestiuni bisericeşti.

Probleme-Recensii-Comentarii

Ca întregire la cele publicate, în numărul precedent, despre lucrările *de fortificare de-alungul frontierii de vest a ţării noastre,* **mai adaogăm, — după Nrul mai nou al foii dela Oradea,** *Legea Românească,* **— câteva din momentele remarcabile petrecute cu prilejul solemnităţii la inspectarea primelor lucrări de întărire a graniţelor, — întărire menită să ne apere ţara şi pacea.**

Îndată după sosirea sa la Oradea, dl prim-ministru *Gh. Tătărescu,* **însoţit de şefii autorităţilor militare, civile şi bisericeşti, în frunte cu I. P. S. mitropolit** *Nicolae* **al Ardealului şi cu PP. SS. LL. episcopii** *Nicolae al Clujului* **şi** *Nicolae al Orăzii,* **a mers în comuna** *Episcopia* **Bihor, în hotarul căreia s'a făcut sfinţirea temeliilor unei** *cazemate* **şi s'a aşezat hrisovul de temelie.**

Slujba sfinţirii a îndeplinit-o I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* **— venit anume în acest scop, — asistat de PP. SS. LL. episcopii sus amintiţi şi de un sobor de preoţi.**

După actul binecuvântării lucrărilor de fortificaţii, a urmat o recepţie la Oradea. Reprezentanţii tuturor autorităţilor au adus şi de astădată omagii de lealitate faţă de Tron şi ţară. Cel dintâi a cuvântat P. S. episcop *Nicolae al Orăzii,* **spunând şi următoarele:**

Patriotismul luminat al conducătorilor noştri de astăzi, cârmuit cu înţelepciune, sub auspiciile şi cu sprijinul permanent al Majestăţii Sale Regelui, a iniţiat opera cea mare, cu urmări şi răsplătiri istorice, a întăririi stâlpilor dela hotare. Această operă nu însemnează pentru neamul românesc altceva, decât continuarea, într'o formă nouă, a atitudinii sale defensive aproape bimilenare. Ne apărăm trupul, sufletul şi pământul presărat bogat cu martiri şi cu urmele, drept smerite, dar străvechi şi specifice ale unei culturi româneşti şi creştineşti.

A răspuns apoi, în numele guvernului, dl prim-ministru *Gh. Tătărescu,* **făcând declaraţii de însemnătate politică deosebită, cari negreşit vor găsi răsunet în ţară şi străinătate.**

*

Fapte folositoare şi înţelepte. — Locuitori ai comunei *Crihalma* de lângă Rupea, 23 de ţărani mai înstăriţi, în frunte cu primarul Ion Creţu, şi în înţelegere cu vrednicul prefect al judeţului Târnava Mare, dl *Dr. V. Ştirbeţ,* — au cumpărat clădirile cu cele 29 jugăre de pământ ale baronesei maghiare Kemény, împărţind pământul şi clădirile între ei prin bună învoială. Harnicii crihălmeni au cumpărat acest imobil cu un milion şi 35 mii lei.

De remarcat este, că prin cumpărarea dela Crihalma dispare ultima urmă de stăpânire ungurească într'o comună română; afară de aceasta, pilda satului pomenit a prins şi în alte sate. Prefectul amintit, dl Ştirbeţ, a cumpărat cu 253 mii castelul şi parcul de patru jugăre din satul *Boarta,* — proprietatea aceasta a fost transformată şi amenajată ca *şcoală primară* în localitate.

Pildele dela Crihalma şi Boarta, află imitatori în sătenii din *Şoard*. Aici, cu ajutorul aceluiaş inimos prefect, s'a cumpărat conacul din comună cu 7 jugăre, în valoare de 550 mii lei, dintre cari 150 mii sânt acordaţi de prefectura judeţului Târnava Mare.

Şi această clădire s'a transformat în şcoală primară.

Fie ca exemplele înşirate, tot atâtea fapte folositoare şi înţelepte, să slujească drept îndreptar pretutindeni în Ardeal şi Banat, unde se mai găsesc proprietăţi feudale ungureşti.

*

Fabiola sau Biserica din catacombe, roman de Card. *Wiseman,* în româneşte de *Al. Lascarov-Moldovanu.* Edit. „Cugetarea", Bucureşti, 375 pag. Lei 55. — De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Cartea aceasta, spune traducătorul, „este una, în care Stăpân şi Indrumător este Domnul Hristos".

Ea este menită astfel să consolideze temeinic curentul religios pornit la noi, la români.

Paginile sale zugrăvesc, în vii culori, numeroase fapte de credinţă şi curaj ale mucenicilor din epoca Romei păgâneşti.

Tradusă în toate limbile, tălmăcirea ei în româneşte este făcută cu măestria cunoscută a mult distinsului scriitor Alex. Lascarov-Moldovanu.

Noi nu putem decât să o recomandăm călduros tuturor celor doritori de a-şi potoli setea sufletească cetind minunatele povestiri din Fabiola. Este o citire de folos şi plină de farmec.

Cereţi romanul acesta dela Librăria indicată mai sus.

*

Septimiu Savu Severin: *In noapte plânge un fluier.* Poeme, schiţe şi nuvele. Sibiu 1937. Preţul: 35 Lei.

E un mănunchi de gânduri şi visări gingaşe, tălmăcite în graiul înflorit al unui suflet îndrăgostit de poezia florilor, a stelelor, a nopţilor de vară. Sânt cântece care vrăjesc şi încântă, care răsbesc în indefinit prin melodia lor înecată într'o uşoară melancolie.

In ţesătura bogată şi catifelată a frazei, sclipesc des fire preţioase din cel mai autentic aur al poeziei.

(Prezentăm câteva: Crângul visării „stăpâneşte poporul îngenunchiatelor mele vreri"; steaua nopţii liniştite este o „albă soră a negrelor mele gânduri", şi poetul îi spune rugător: „şterge-ţi ochii cu diafana năframă de nouri"; „codrul, agăţat sălbatic pe coamă de stânci, ţine în poală mânăstirea cu pereţii albi ca zăpada", etc.).

*

La Varşovia. — Intr'o vreme, când catolicismul stăruieşte în lupta sa de provocare, prin emisarii săi alergători prin ţară ortodoxă, e lucru firesc ca ortodoxia să-şi strângă rândurile şi să întâmpine ispitirile iezuite după cuviinţă.

Eată de ce învitarea I. P. S. Sale mitropolitului *Dionisie* **al Varşoviei, ca şeful bisericii ortodoxe române să cerceteze pe fraţii întru credinţă din Polonia, este cât se poate de binevenită.**

I. P. S. Patriarhul *Miron,* **primind invitaţia, va face această călătorie, pentru consolidarea ortodoxiei, la jumătatea lunei Noemvrie c.**

Inaltul chiriarh va fi însoţit, în drumul său din ţara vecină şi aliată, de I. P. S. mitropolit *Visarion* **al Bucovinei şi de P. S. arhiereu-vicar** *Irineu Mihălcescu.*

*

I. Petreuţă: *Rugăciunile pentru cei morţi,* Oradea, Tip. Diecezană 1937, p. 22.

Înaintea lui Dumnezeu nu sânt morţi; toţi sunt vii. Sufletele decedaţilor se împărtăşesc de fericirea raiului sau de osânda iadului: Pentru uşurarea chinurilor şi mântuirea acestora din urmă, ceice sânt în viaţă, fac mijlociri prin rugăciuni, milostenii şi liturghii. Credinţa în necesitatea intercesiunilor pentru sufletele morţilor este antică şi universală. O aflăm la păgâni, la evrei şi la creştini.

Doctrina ei se cuprinde în sf. Scriptură şi în sf. Tradiţiune, — în toate liturghiile, în slujbele şi troparele morţilor, în inscripţii din catacombe şi în cuvintele Sfinţilor Părinţi. Ne rugăm pentru toţi morţii, dar mijlocirile noastre au efect numai asupra acelor suflete cari nu au adormit în păcate de moarte şi în ură faţă de Dumnezeu. — Sufletele morţilor nu mai pot beneficia de nici un merit, prin ele inşile. Numai cei vii pot mijloci pentru ele prin rugăciuni, milostenii şi jertfă euharistică.

Mântuitorul s'a coborât în iad cu duhul, a predicat evanghelia şi a mântuit sufletele dreptilor. Ce a făcut El în trecut, face şi în prezent şi în viitor. Căci Dumnezeu omoară şi învie; pogoară în iad şi iarăşi scoate; are cheile morţii şi ale iadului (1 Regi 2, 6; Apoc. 1, 18).

Ideile acestea le desvoltă mai pe larg, cu claritate şi bine argumentate, păr. prof. I. Petreuţă dela Oradea în lucrarea aci prezentată. Pr. *Il. V. Felea.*

O biserică monumentală se târnoseşte în Ardeal

Duminecă în 31 Octomvrie, în prezenţa membrilor guvernului şi a notabilităţilor şi intelectualilor Ardealului, se va târnosi noua biserică ortodoxă română ridicată la *Sighişoara*.

Târnosirea o va săvârşi I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, asistat de PP. SS. LL. Episcopii *Nicolae* al Clujului, *Nicolae* al Orăzii, *Policarp*, episcopul misionar al Americii şi un sobor de preoţi. —

Primele fonduri pentru clădirea acestui locaş de închinare al poporului nostru din Sighişoara şi Târnava Mare au fost date de mult regretatul Alexandru Constantinescu.

El a asigurat mai întâi terenul necesar catedralei, prin reforma agrară, în parcul oraşului, apoi a dat, pentru crearea unui fond de construcţie, 300 iugăre de păşune care au produs câteva milioane lei.

Construcţia a început în 1934.

Meritul înălţării acestei monumentale clădiri revine: dlui prof. *Titu Gane*, secretar general al ministerului Sănătăţei şi vrednicilor săi colaboratori, d-nii *Ştirbeţ*, prefectul judeţului şi *Aurel Mosora*, deputat şi primarul Sighişoarei, precum şi obolului oferit de bunii credincioşi ai bisericii noastre.

Din Maramureş

— Punerea pietrei fundamentale pentru catedrala Episcopiei ortodoxe române dela Sighet —

Începutul activităţii reînviatei episcopii ortodoxe dela *Peri* s'a săvârşit în ziua de 24 Octomvrie 1937.

Am vestit cu alt prilej, că I. P. S. mitropolit *Visarion* al Bucovinei şi-a luat nobila sarcină de a ridica în Sighet, din prisosul darurilor pământeşti ale mitropoliei bucovinene, o impunătoare *catedrală* pentru Episcopia ortodoxă de curând chemată la nouă viaţă.

Sfinţirea terenului şi slujba pentru punerea temeliei acestui locaş de închinare a luat-o asupra sa P. S. arhiereu-vicar *Vasile* de Răşinari, venit dela Sibiu şi călduros întâmpinat de autorităţile locale dela Sighet. Înconjurat de un sobor numeros, de peste 40 de preoţi, P. S. Sa arhiereul-vicar Vasile a oficiat serviciul religios. S'a citit actul de fundaţie, care spune: «*Şi se zideşte acest sfânt locaş* cu truda *I. Preasfinţitului Mitropolit* Visarion *al Bucovinei şi prin ajutorul dat de Fondul bisericesc bucovinean, spre a fi locaş de închinare norodului creştinesc, podoaba oraşului Sighet şi semn de veşnică amintire pentru întoarcerea Maramureşului la Patria-Mamă România.*»

După zidirea actului de întemeliere, Prea Sfinţitul arhiereu-vicar Vasile arată celor adunaţi însemnătatea actului. Indeamnă credincioşii la ascultare şi supunere faţă de biserică. Numai prin biserică vom dobândi împărăţia cerurilor, iar acì pe pământ vom devenì buni cetăţeni şi apărători ai neamului românesc.

S'au expediat telegrame M. Sale Regelui, I. P. Sf. Visarion, I. P. Sf. Patriarh Miron, I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului, dlor: prim-ministru Gh. Tătărescu şi ministru V. Iamandi.

Din arta veche bisericească dela noi. Aflăm dintr'o notiţă recentă a foii *Zarandul* dela Brad, că P. C. protopop *Şt. Bogdan* şi părintele diacon *Boca Zian*, supraveghează lucrările de desvelire a vechei picturi de pe zidurile bisericii ortodoxe din *Hălmaj*. A ieşit la iveală, până acum, o pictură pe zid de valoare deosebită atât ca vechime, cât şi ca artă.

O descriere amănunţită a celor descoperite, ar fi de sine înţeles, foarte dorită, făcută de pricepător.

INFORMAŢIUNI

Parastas. Marţi, în 26 Octomvrie 1937, la ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ortodoxă română din Sibiu-Iosefin, prin păr. paroh *Ioan B. Boiu*, parastas întru veşnica odihnă a fericitului fondator **Dimitrie Andronic**, regretatul părinte sufletesc al meseriaşilor noştri.

După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. In veci pomenirea lui!

Pentru fortificarea graniţelor. La apelul către ţară, făcut de dl preşedinte al consiliului de miniştri, pentru strângerea de fonduri necesare apărării şi fortificaţiei graniţelor noastre, Banca Naţională a răspuns, subscriind suma de 25 milioane lei.

S'a anunţat *că Liga antirevizionistă română pentru Transilvania* îşi ţine congresul la Târgu Mureş, în 31 Octomvrie 1937. Din cauza unor evenimente importante care au intervenit, congresul a fost amânat pentru ziua de 7 Noemvrie crt., când el se va ţinea la Târgu-Mureş. Cu ocaziunea acestui congres se vor discuta probleme de ordin naţional: problema secuească, problema reromânizării românilor desnaţionalizaţi ş. a. Atât în ce priveşte proporţiile lui, cât şi în privinţa problemelor care se vor discuta cu acest prilej, congresul dela Târgu-Mureş, va fi una dintre cele mai impunătoare manifestaţiuni româneşti.

Trebue subliniată buna măsură luată de prefectul judeţului Sătmar, adevărat creştin, dl Dr. Ardeleanu, care a dat ordin ca toate cârciumile, aflătoare în zona de 200 m. de biserici, să fie mutate sau desfiinţate.

În ajutorul celor lipsiţi. Prefectura capitalei Bucureşti, luând în dreaptă considerare greutăţile studenţilor din provincie veniţi la Bucureşti, a decis să adăpostească în localul său un număr de 340 studenţi provinciali, întocmind în acest scop săli de lectură, băi şi cantină. Lucrările vor fi gata la 10 Noemvrie c.

Bieţi români uitaţi se mai găsesc, după ştirile ziarelor, în Rusia, şi anume se vorbeşte de vreo 25 mii prisonieri români din războiul de acum 20 de ani... Mai multă grijă, din partea autorităţilor ţării româneşti, pentru miile de nenorociţi cari tânjesc pe pământul bolşevicilor, fără putinţă d'a se înapoia acasă nici după atâţia ani!

Sântem de multe ori prea nepăsători în chestiuni mari unde n'ar trebui să fim. Aşa, mai nou, am tolerat ca la *Baia de Criş* să ajungă în mâni *jidoveşti* casa în care a murit nefericitul crai al Munţilor apuseni, *Avram Iancu*. (Localnicii nu pot să repare nici de cum această ruşine naţională?) — La fel se petrece lucrul la *Galaţi*, unde casa lui *Cuza Vodă*, care a desfiinţat *claca* (ròbota) şi a împroprietărit ţărănimea, azi cade în ruină...

Prea mulţi! Conform arătărilor mai nouă, Bucureştii, capitala ţării româneşti, este împânată cu un număr de *179.204 jidovi*. In ţara întreagă, ar trăi peste *două milioane* de jidovi.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 31 Octomvrie 1937, va predica părintele *Gh. Secaş*.

Conferinţă publică. Duminecă în 31 Octomvrie c. ora 6 seara în sala, prefecturii judeţului, conferenţiază *dl Dr. Gh. Preda* despre: Generalul Traian Moşoiu. Vicepreşedintele Asociaţiunii cultural, dl Preda, deschide şi în anul acesta seria frumoaselor conferinţe, organizate din parte desp. judeţului Sibiu al Asociaţiunii şi Federaţia corpului didactic, Sibiu.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu. strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Noemvrie 1937 cuprinde: **Contra sectelor.** Redacţia: Cu faţa la inimic! Preot Il. V. Felea: Doctrina baptistă despre mântuire. Pr. Gh. Secaş: Rolul Oastei Domnului în lupta antisectară. Nichifor Crainic: Baptismul şi celelalte secte. Prot. Ilie Beleuţă: Mântuitorul Hristos şi partidele religioase. Pr. Dr. Liviu Stan: Neopăgânismul german. Pr. Mihail Neagu: Predică antisectară. Gr. T. Marcu: Atitudini: Regimul sectelor din România (III. Atitudinea statului român faţă de secte, IV. Critica recentei decizii ministeriale privitor la sectele din România). Pr. V. Coman, T. Bodogae, Pr. I. Bunea, Neaga, Miron Mihăilescu, P. Brudea, Nichifor Todor şi Ion Suciu: Mişcarea literară: Le livre du Maître. Ateismul militant. Destin de l'homme dans le monde actuel. Rugăciunile pentru cei morţi. Cultul sfintelor icoane. Teosofia. Desfiinţarea Sâmbetei şi prăznuirea Duminecii după sfânta Scriptură, sf. Tradiţie şi actele primelor secole creştine. Naşterea din apă şi din Duh. Sfânta Biserică a lui Hristos. Gr. T. Marcu: Cronică: Sf. Sinod osândeşte literatura imorală. In memoria eroilor Horea, Cloşca şi Crişan. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Se aplică decizia ministerială privitor la secte? Un predicator baptist se întoarce „acasă". „Sfarmă-piatră" antisectar? Mărunte.

SE CAUTA

Un om de serviciu

la Tipografia Arhidiecezană din Sibiu, strada Mitropoliei 45. Salar săptămânal Lei 450·—. Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze actele până la 10 Nov. 1937.

Tipografia Arhidiecezană

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie şi toate obiectele **bisericeşti**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, şi biserici din ţară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30 31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) Bucureşti. Tramvaele 3, 15, 20 (81) 9—10

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi că în ziua de *15 Noiemvrie 1937 ora 12* se va ţine licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate în localul *Inspectoratului silvic Braşov*, Calea Victoriei Nr. 35 şi la *Ocolul silvic Mediaş*, Judeţul Târnava-mare pentru vânzarea materialului lemnos după suprafaţa de 11·50 Ha. compus din 865 arbori esenţa stejar, cu un volum net de 990 m. c. lemn de lucru. 1835 m. steri lemn de foc carpen şi fag şi 1197 m. steri crăci din pădurea „Crancuari" proprietatea Bisericì Ort. rom. Şeica mare, jud. Târnava-mare.

Preţul de strigare: 450.000 Lei.

Dispoziţiunile cuprinse sub art. 88 — 110 din L. C. P. şi Regl. O. C. L. sunt aplicabile acestor licitaţii.

Persoanele care vor lua parte la licitaţie vor depune pe lângă ofertă, şi garanţia provizorie de 22 500 lei, care se va întregi la 10% după adjudecare iar oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini care poate fi văzut în fiecare zi la Inspectoratul Silvic Braşov, la Ocolul silvic Mediaş şi oficiul parohial ortodox rom. Şeica-Mare.

Oficiul parohial ortodox român:

Chirion Marcu
paroh

(65) 1 - 2

Nr. 403—1937 (62) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luţa,** din protopopiatul Făgăraşului, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7065—1937 şi în înţelegere cu consiliul parohial, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie de 3 jugăre 700 st.
3. Dela fiecare gazdă o măsură de ovăs.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, împreună cu încuviinţarea specială de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, 27 Septemvrie 1937.

Pavel Borzea
protopop

Hotel — Restaurant — Cafenea

„Bulevard" din Sibiu

cu 58 camere pentru pasageri, mobilat şi înzestrat cu inventar. Intreprindere de prim rang, băi, calorifer, apă caldă, ascensor etc.

Se închiriază

pe termen de 5 ani, începând din 1 Aprile 1938.

Reflectanţii vor înainta oferte până la **20 Decemvrie 1937** la **Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu,** unde se pot vedea zilnic condiţiunile de închiriere şi se dau informaţiuni.

Ofertele se pot face pentru intreprinderea întreagă, sau separat numai pentru hotel şi separat numai pentru restaurant împreună cu cafenea.

Sibiu, 13 Octomvrie 1937.

N. 9291/1937 Ep. (64) 2—2

Nr. 9099—1937 Bis. (63) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de **diacon** la biserica catedrală din Sibiu se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a lui în Telegraful Român.

Retribuţiunile bugetare, înscrise în bugetul Onor. minister al cultelor pe exerciţiul 1937 38 pentru acest post, sânt de Lei 3180 lunar, plus indemnizaţia de chirie cuvenită.

Dela candidaţi se cere să aibă calificaţiune preoţească cu îndreptăţire la parohii de clasa întâia din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu.

Vor fi preferiţi cei cu aptitudini muzicale deosebite.

Cererile de concurs se vor înainta pe adresa: Consiliului arhiepiscopesc ortodox-român din Sibiu.

Sibiu, 6 Octomvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1938

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 7 Noemvrie 1937 — Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sanctuarul dela Sighișoara

Duminecă, în 31 Octomvrie a. c., s'a săvârșit ceremonia sfințirii noului lăcaș de închinare din Sighișoara. Inalt Prea Sfințitul *Nicolae* a îndeplinit acest act înălțător, fiind asistat de 32 preoți și 8 protopopi, participând reprezentanții guvernului, autoritățile civile și militare, populația din localitate și o mare afluință de închinători din județ și împrejurime. Localitatea a fost în mare ținută de sărbătoare. Inchinătorii tineri și bătrâni, bărbați și femei, țărani și orășeni au trăit într'adevăr clipe neuitate în ziua când s'a oferit Dumnezeului Celui Atotputernic o splendidă viziune de artă și de nebiruită credință, actualizată în noul sanctuar.

Toți ceice își au partea lor de contribuție la înălțarea și înzestrarea acestei biserici, pot fi mângâiați că râvna și jertfele lor constitue o măreață biruință.

Orașele ardelene au un specific, produs al particularităților etnice ale locuitorilor, al ocupației și al poziției geografice. Sighișoara are caractaristicele orașului săsesc.

Amintirile fostei stăpâniri maghiare nu schimbă aspectul specificului săsesc. Ai noștri așezați la periferie, în jurul bisericii sătești au avut răbdare și nădejde că vremea lor are să sosească. Și nu s'au înșelat.

Stăpânirea românească a introdus și aici transformări însemnate. Totuși viața nouă are să pornească dela mărețul sanctuar, simbolul trainic al prezenței stăpânirii naționale cu toate postulatele ei.

Noua biserică e pe malul drept al Târnavei Mari, străjuind curgerea ei, dela obârșie și până la revărsare în Mureș. Așezată în parcul orășenesc, domină valea, cu șoseaua națională și calea ferată.

Călătorii de pe șosea și cu trenul își vor opri cu drag privirile asupra ei, un splendid monument de popas al sufletului în goana năpraznică a vieții de azi.

Sanctuarul nou e nobila mărturie statornică deasupra tuturor prefacerilor vremii a realităților nevăzute și veșnice, prin care generația de azi a poporului nostru cheamă pe cele viitoare și întreagă populația orașului să slujească lui Dumnezeu și să-și consacre Proniei Lui viața lor.

Sanctuarul dela Sighișoara e, în acelaș timp, o podoabă și un dar neprețuit.

Ortodoxia noastră a realizat la Sighișoara o operă de artă, inspirată din cea mai nobilă tradiție religioasă adaptată cerințelor idealului și aspirațiilor moderne.

Ortodoxia noastră își are resursele sale proprii și nu-și ia refugiu la imitații servile pentru a exprima bogăția spirituală, imaginația și culorile, cu care e înzestrat sufletul neamului ca să preamărească pe Dumnezeu.

Prin acest sanctuar am dovedit că Biserica noastră are un rost, o solie și o misiune.

Ceremonia sfințirii și prima liturghie, săvârșită de către Inalt Prea Sfinția Sa, s'a încheiat cu predica despre Mântuitorul Hristos ca lumina lumii.

Croită pe temelii adânci de adevăr, cuvântarea arhierească a lărgit orizonturile intelectuale ale ascultătorilor până la viziunea magnifică a sfintei noastre biserici strămoșești, cuprinzând pe toți fiii ei într'o unitate sufletească indestructibilă.

Din partea guvernului, dl ministru Ștefănescu Goangă a exprimat gratitudinea sa pentru noua operă creștină și națională. Iar P. C. Emilian Stoica, protopopul Sighișoarei, a mulțumit lui Dumnezeu că în ziua în care se împlinesc 11 ani dela instalarea sa în funcție de protopop, s'a târnosit acest sanctuar. —

Tot în aceaș zi s'a inaugurat un pod nou peste Târnava, s'a pus peatra fundamentală unei școli primare de stat. Am asistat la defilarea societăților religioase din județ.

In sala primăriei s'a dat un banchet din partea orașului, iar seara s'a ținut un concert artistic cu program select, vrednic de capitala țării.

Dea Dumnezeu ca exemplul celor din Sighișoara să-l urmeze cât mai multe orașe ardelene!

Tr. Scorobeț

Pe drumul salvator

Mișcarea de apărare a neamului românesc în fața valului cutropitor al străinismului dinăuntru țării e în momentele acestea în faza de tranziție dela oratorie la acțiune matură și sistematică.

Acțiunea aceasta e condusă deocamdată din două posturi de comandă, cu un avânt și cu o tenacitate care nu poate să nu îndreptățească cele mai optimiste nădejdi.

La un post se află prodigiosul și vulcanicul suflet al dlui Nicolae Iorga, care, ca în celelalte clipe hotărâtoare ale destinului nostru, a sesizat de unde vine primejdia și pe care front trebue să susținem lupta de rezistență și de refacere și și-a mobilizat «Liga Culturală» dându-i ca obiectiv actual: *întărirea Românismului pe teren economic, industrial și comercial.*

Expozeul pe care l-a făcut dl N. Iorga la congresul recent al Ligii e un strigăt de alarmă care ar trebui să mobilizeze la luptă toată suflarea românească. Arătând cum orașele noastre — motorul țării blocul ei — sunt tot mai mult acaparate de străini și cum cceastă cucerire înaintează după un plan sistematic în care fiecare suflet evreesc e angajat pentru a face din România adevărata țară evreiască, descriind mizeria și cortegiul de boli cari rod tot mai crâncen vitalitatea neamului, marele vizionar a pus în fața ochilor îngroziți ai conștiinții românești tabloul sumbru și real al unui popor care moare, care e ucis zi cu zi dacă nu ne vom trezi cu un ceas mai de vreme, dacă nu vom părăsi desbinările politice și nu ne vom solidariza într'o acțiune de sprijin reciproc și de boicot tenace a orce intreprindere străină.

«*Românul nu mai este om*, a spus dl Iorga. *Este vita mânată din urmă cu biciul evreului, pe care a luat-o, a așezat-o lângă celelalte dobitoace, și-l supraveghează așa cum își supraveghează celelalte dobitoace*». Sau: «*Noi suntem la fiecare moment în scăderea frontului nostru. Mâine vom fi puțintel mai îndărăt, poimâne mai îndărăt încă și așa mai departe. Fiindcă nici nu este un atac violent care să ne îndârjească. Aici este o roadere înceată, este o putere corosivă care face — ca picătura ce găurește piatra — din ce în ce mai mult loc pentru alții, din ce în ce mai puțin loc pentru noi*».

Prin sufletul mare al președintelui ei, Liga Culturală care a binemeritat totdeauna dela țară pentru serviciile ei, se repune din nou în plină activitate.

N'ar fi oare necesar ca să vedem angajându-se în această luptă pe viață și pe moarte a salvării noastre, prin încurajarea industriei și comerțului românesc, și celelalte mari venerabile societăți culturale? Oare «Astra» n'ar găsi aci un teren de lucru foarte util și de-o primă urgență? Căci cum zice dl Iorga: «*pentru cultură trebue să creem întâi economie, substratul asupra căruia să întindem cultura nației. Pentru aceasta trebue să mergem însă la temelie, să întemeiem viața de sine stătătoare a poporului român, și, atunci, vom reuși*».

Al doilea post din care se conduce acțiunea această economică de primă necesitate, este mișcarea legionară. Cu însuflețire, cu voință neînfrântă și cu o solidaritate cum nu s'a mai pomenit în viața românească, tineretul țării încadrat în această mișcare, sue treaptă cu treaptă spre zările unei biruințe a Românismului în comerț. Intemeind în fiecare oraș prăvălii, deocamdată modeste dar cu timpul tot mai desvoltate și mai variate, și îndrumând cu autoritate pe tineri spre îmbrățișarea ocupațiilor comerciale, nu ne îndoim că prin solidaritatea de fier care îi unește, tinerii legionari vor schimba în curând multe din stările triste actuale.

Bine ar fi însă ca să-și îndrepte aceeași atențiune în general spre orce comerciant și meseriaș român, sprijinindu-l cu exclusivitate și evitând sistematic pe orice comerciant sau meseriaș străin.

In fața unor asemenea semne, cari se arată în ceasul al 12-lea, nădejdile noastre au dreptul să reînvie iarăși.

Moțiune

Preoțimea ortodoxă din protopopiatul Brașovului, întrunită în conferență pastorală la Brașov, la 23 Octomvrie 1937, inspirându-se din tradițională și permanentă luptă pentru credință și neam a marilor înaintași, preoți și protopopi, cari din cele mai bătrâne vremi, au trăit și au luptat în această cetate a românismului și ortodoxismului;

constată că în prezent, în lupta aprigă, care se dă în țara noastră între simțirea românească, creștină și națională, și între dușmanul nemernic, lipsit de orce scrupule, iudaismul cu toate înfățișările lui: ateismul, masoneria, comunismul, imoralitatea, — primul obiectiv, împotriva căruia se îndreaptă asaltul valului de dușmănie și distrugere a iudaismului, este biserica străbună și ideia națională și primii atacați sânt cei mai vrednici reprezentanți ai acestei biserici și ai acestei idei;

luând act că o presă în slujba dușmanilor neamului și oameni cumpărați, îndrăznesc a împroșca, cu veninul și noroiul lor, pe marii bărbați, cari au dat semnalul de alarmă și cari au ridicat steagul redeșteptării naționale, chemând neamul la luptă;

trimite întreaga sa admirație acestor vrednici conducători ai neamului, în special Inalt Prea Sf. Sale patriarhului Miron, dlui profesor Nicolae Iorga și dlui Stelian Popescu, și tuturor celor cari duc aceeași luptă, precum și întregei prese, care stă cu vrednicie în slujba neamului, — în frunte cu «Universul»;

asigură pe acești mari bărbați de întreg devotamentul și de dragostea cu care îi urmează în frumoasa luptă pornită;

înfierează cu cel mai adânc dispreț pe toți vânduții, inconștienții și pe toți detracații, cari au trecut în tabăra dușmanilor și de acolo atacă mișelește tot ce avem mai scump în țara și vremea asta;

și conștientă de datoria ei, această preoțime se leagă solidar a-și pune întreg sufletul și toată energia în lupta pentru păstrarea ființei noastre de români și de creștini.

Preoțimea ortodoxă română a tractului Brașov.

Administrator protopopesc:
Dr. Nicolae Stinghe

Guvernul şi biserica naţională

Implinindu-se patru ani dela venirea la cârma ţării a guvernului actual, s'a convocat Luni, în 1 Noemvrie, comitetul central al partidului naţional-liberal spre a asculta o expunere a dlui prim-ministru **Gh. Tătărescu,** cu privire la tot ce a înfăptuit guvernul condus de dsa.

Cu raport la **biserica naţională,** dl Gh. Tătărescu, preşedintole consiliului de miniştri, a făcut următoarea expunere:

In domeniul bisericii, prin acte de legiferare şi prin acte de administraţie, am întărit acest aşezământ pus în slujba credinţei şi a sufletului românesc.

Am înfiinţat bugetar 697 parohii ortodoxe şi 33 parohii unite şi alte 40 de parohii în regiunea secuiască, şi s'au înfiinţat 1006 posturi bugetare pentru preoţii teologi şi seminarişti şi 552 pentru cântăreţi, cari duceau o viaţă de lipsuri incompatibilă cu misiunea lor de slujitori ai altarului. Astăzi nu mai există nici un preot şi nici un cântăreţ fără salarizare, rezolvându-se astfel o importantă problemă din administraţia bisericii noastre.

Am rezolvat deasemenea problema iritantă a reducerii salariilor corpului preoţesc.

Reducerile acestea au fost definitiv ridicate, plusurile de salarizare în valoare de 94 milioane lei anual, înscriindu-se definitiv în bugetul general al statului.

In cadrul aceloraşi preocupări, am satisfăcut o veche şi justă revendicare la plata pensiilor a preoţilor ardeleni ortodocşi şi uniţi, cari aveau parte de un regim cu totul vitreg.

In bugetul general al statului s'a înscris pentru exerciţiul anului 1937—38 suma de 16.500.000 lei, care s'a şi vărsat Casei pensiunilor, rezolvându-se astfel şi această problemă vitală pentru clerul ardelean.

Am înzestrat apoi mănăstirile mai însemnate din ţară cu 32 mii hectare de pădure şi teren. Prin acest act, cu adevărat istoric, s'a asigurat reînceperea activităţii culturale şi de asistenţă, pentru care mănăstirile, ca aşezăminte esenţiale ale ortodoxismului românesc, fuseseră ctitorite în decursul vremurilor.

In sfârşit, însemnate sume au fost acordate în tot acest timp de ministerul cultelor pentru construcţii şi reparaţii de biserici, stimulându-se prin aceasta toate iniţiativele locale.

După muncă de o jumătate de veac

— Sărbătorirea dlui Ioan Vătăşianu, directorul general dela banca „Albina"- Sibiu —

Implinind o jumătate de secol de activitate în slujba institutului bancar românesc sibian, (al cărui zelos şi credincios funcţionar este începând din 1 Octomvrie 1887), şi atingând tot în Octomvrie a. c. respectabila vârstă de 70 de ani, dl *Ioan Vătăşianu,* directorul general al „Albinei", a fost sărbătorit, de numeroşii prieteni şi cunoscuţi ardeleni, cu toată dragostea şi demnitatea cuvenită omului care, în modestia şi cumpătul ce şade bine celui ce, muncind şi jertfind, ştie să refuze preamăriri deşarte, gălăgioase şi costisitoare.

Astfel, în ziua de Sâmbătă, 30 Oct. 1937, după şedinţa consiliului de administraţie în care s'a adus felicitări merituosului Director, i s'au prezentat funcţionarii „Albinei", cari drept omagiu au oferit dlui director general un frumos album cu fotografiile tuturor funcţionarilor; ear la ora 2 d. a. s'a dat o masă în cinstea dsale la care au participat membrii Consiliului şi toţi funcţionarii „Albinei".

Sărbătoritul de astăzi a făcut preţioase servicii nu numai băncii în fruntea căreia se află, şi pe care a isbutit s'o consolideze din nou după multe şi grele sbuciumări, — ci în acelaş timp a primit însărcinări de posturi, fără a pretinde remuneraţii, atât dela *biserica noastră,* cât şi dela Asociaţiunea culturală „Astra" şi dela alte aşezăminte publice româneşti.

A reorganizat astfel administraţia *Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane din Sibiu,* ctitoriile şaguniene (1897—1899).

Ca asesor consistorial onorific a făcut timp de patru ani (1915—1919) reale servicii bisericii, prin îndrumările sale bune şi înţelepte date în interesul administrării, plasării şi în general al unei gospodării mai rentabile a fondurilor şi averilor bisericeşti ardelene.

Acesta e meritul netăgăduit al desinteresatului fiu, născut şi crescut în familia preoţească a regretatului *Gheorghe Vătăşianu,* fostul părinte duhovnicesc al unei smerite comune din judeţul Târnava Mare şi tată cuminte şi prevăzător al fiilor săi.

Aducem, şi din partea noastră, vigurosului bătrân jubilant adânc simţite doriri de bine, rugând pe Cel Atotputernic să-l înzilească şi de aici înainte cu mulţi ani în perfectă sănătate şi sufletească mulţumire.

Rezolvirea chestiunii „Fundaţiunii Gojdu"

Primim următorul comunicat:

«Tratativele începute cu ani în urmă între delegaţiunea României şi delegaţiunea Ungariei în scopul executării acordului preliminar din 1930 dela Paris, şi care au fost apoi continuate între dnii Ion I. Lapedatu, delegatul guvernului român şi Tibor de Pataky, subsecretar de stat la preşedinţia consiliului de miniştri ungar, au ajuns la un rezultat definitiv.

Acordul internaţional relativ la această chestiune a fost semnat eri la Bucureşti, la ministerul afacerilor străine, prin dl Ion I. Lapedatu, fost ministru de finanţe, preşedintele delegaţiei statului român şi Aurel Egry, membru în Casa de sus a parlamentului ungar, preşedintele delegaţiunii statului ungar.

Prin acestea chestiunea fundaţiunii Gojdu a fost rezolvată în mod amiabil între cele două state».

Serbările jubilare ale „Societăţii pentru cultură şi literatură rom." din Bucovina

La 26 Octomvrie s'a serbat, în Cernăuţi, în cadrul unor impozante festivităţi, jubileul de 75 ani al „Societăţii pentru cultură şi literatură română din Bucovina". La festivităţi au participat toate societăţile culturale din întreaga Bucovină, din Ardeal în frunte cu „Astra", din Basarabia şi Vechiul regat.

Festivităţile au început la ora 11 jum. dimineaţa prin sfinţirea temeliei *palatului cultural* care va costa 100 milioane. Timpul frumos a favorizat desfăşurarea serbării, în faţa unei asistenţe de câteva mii de persoane care asculta cuvântările transmise prin megafoane. După oficierea unui serviciu religios, de un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. S. Mitropolit a urmat cuvântarea preşedintelui societăţii care a spus:

Sfinţind astăzi palatul cultural, Societatea pentru cultură vrea să cinstească memoria tuturor celor cari, dealungul deceniilor, au jertfit din sufletul lor şi din avutul lor, spre a o face să trăiască. Prin înfiinţarea acestui palat cultural, Societatea pentru cultură se înarmează cu o nouă armă de luptă în fruntea culturii naţionale. Ea va fi şi o instituţie de iniţiativă, neoficială, pentru promovarea culturii în această regiune. Va fi un laborator de muncă spirituală, în care se vor pregăti elementele model şi instrumentele menite propagandei culturale, căci Societatea pentru cultură e chemată, înainte de toate, să îndeplinească funcţiunea de răspândire a bunurilor culturale în massele largi ale poporului.

Dl *Dr. Gh. Preda,* vicepreşedintele „Astrei" din Ardeal, aduce salutul membrilor acestei venerabile societăţi ardelene.

Pomenirea Voevodului Mihai Viteazul. Liga Culturală va face anul acesta pomenirea Marelui Voevod Mihai Viteazul în ziua de *Luni, 8 Noemvrie 1937,* ora 11 dim., prin parastas la biserica din *Şelimbăr,* judeţul Sibiu. La această solemnitate pioasă, în care la sfârşitul slujbei religioase vor cuvânta dl prof. *N. Iorga* şi dl general *Ştefănescu Amza,* sânt invitate instituţiile culturale patriotice, autorităţile civile, militare şi bisericeşti, precum şi membrii Ligii Culturale.

Noul ciclu de conferinţe, — ţinute în sala prefecturii judeţene de laboriosul despărţământ Sibiu al „Astrei" şi de tot aşa de laborioasă Federaţie a corpului didactic, secţia sibiană, — s'a deschis, cum am anunţat, Duminecă în 31 Octomvrie a. c., prin o prelegere interesant desvoltată de neobositul vicepreşedinte al „Astrei", dl *Dr. Gh. Preda,* care a întreţinut numerosul public cu o lucrare isbutită despre personalitatea viteazului general erou în marele războiu dela 1916—1918, *Traian Moşoiu.* Conferenţiarul, — aducând mai întâi meritate elogii celor două instituţii organizatoare ale conferinţelor publice, trecute şi actuale, — accentuiază în deosebi trebuinţa de a reaminti înfăptuirile însemnate ale bărbaţilor noştri de seamă, mulţi dispăruţi şi aproape uitaţi de urmaşi. Mai vârtos *tineretului* i se adresează expunerile instructive ale vorbitorului, care stărueşte atât asupra *cunoştinţelor* necesare tinerilor şcolari, cât şi asupra formării *caracterului* lor moral prin cunoaşterea pilduitoare vieţii a persoanelor marcante din trecutul neamului românesc, — între care se numără şi regretatul general Moşoiu.

Dl Dr. Preda înfăţişează, scurt şi impresionant, viaţa şi activitatea eroului şi rolul său îndeplinit cu strălucire atât în războiu, cât şi în timp de pace. Amănunte, vrednice de păstrat din viaţa bărbatului celebru, pe care ni l-a dăruit Ţara Bârsei, au întregit conferinţa deplin reuşită a dlui Dr. Preda.

— Duminecă, în 7 l. c., ora 6 seara, conferenţiază, în aceeaş sala a prefecturii, dl profesor *Dr. Anton Balotă* despre marele cărturar prof. Nicolae Iorga şi Istoria Românilor.

FOIŞOARA

Etnocraţie şi creştinism

Noţiunile îşi au viaţa lor. Se nasc, urcă apoi încet drumul apogeului şi în cele din urmă dispar din dicţionarul actualităţii. Lucrul acesta se întâmplă în special cu cele create ad-hoc. Etimologia ne poate servi multe exemple din cari se poate vedea curba vitală a noţiunilor. Alta este soarta noţiunilor cari închid în haina lor realităţi naţionale. Noţiunea expresie a unei astfel de realităţi, chiar când dispare şi devine trecut, recapătă viaţă prin ceice cercetează acest trecut. Ea va reaminti în acest caz posterităţii gradul de cultură al predecesorilor şi va fi, după treapta de sensibilitate naţională, isvor de atitudini pentru posteritate. Autorul lor, fie chiar sufletul vast al poporului, îşi va certifica putetea de sinteză a spiritului său creator.

Aceasta poate fi soarta noţiunii «*etnocraţie*».

Creată de profundul gânditor naţionalist şi creştin, Nichifor Crainic, pentru a exprima esenţele unei naţiuni cu dorinţi de a trăi politic, această noţiune a fost pusă în circulaţie prin «*Calendarul*» încă din 1932. Cuvântul acesta va trebui să fluture pe steagurile celor mai bune intenţii, iar viitorul, în cazul cel mai rău, îi va rezerva soarta unei duioase amintiri.

Ceeace trebue să reţinem este faptul că această noţiune exprimă *naţionalismul integral,* şi cu toată idealitatea sa actuală, nu conţine nimic utopic chiar utilizată pe terenul cel mai fecund în utopii — în politică.

Dl Nichifor Crianic consideră etnocraţia ca o realitate din care trebue să isvorască toate măsurile cari au de scop readucerea neamului pe făgaşul istoric al valorilor culturale.

In „Programul Statului Etnocratic" (Colecţia Naţionalistă Nr. 1, Tip. „Universul") precizează că nu „demosul" — poporul, alcătueşte statul. Demosul e ceva „nedefinit, fără identitate istorică, fără omogenitate de sânge, fără unitate spirituală de credinţă şi fără voinţă proprie". Demosul presupune o amestecătură „haotică, amorfă, şi anonimă" care nu poate da putere unei naţiuni de a ajunge să cucerească idealuri. Democraţia, expresia politică a acestui conglomerat care acopere cu mantia aceluiaşi ideal pe toţi oamenii fără deosebire de religie şi rasă (formulă francmasonică), prin însuşi caracterul său, e contra statului, căci disociază conştiinţele unui neam, în loc de a le uni şi îndrepta spre un ideal comun. Intr'un stat naţional „ethnosul" — neamul, este singurul în drept de a-şi creia expresia politică, pentrucă el singur dispune de suficientă forţă de a atinge şi cuceri un ideal. Această forţă, la un neam, ivoreşte dintr'o omogenitate biologică şi psihologică, dintr'o unitate spirituală şi o voinţă proprie cari pot fi urmărite secole dearândul, la cari adăugăm acelaş trecut istoric — cu glorii şi umilinţi, cari de mult au adus fii unui neam la acelaş numitor de cugetare şi simţire. „Naţiunea nu e plebe amorfă, anonimă şi fără memorie, care-şi schimbă părerilecu fiecare răsărit de soare, ci permanenţă istorică prelungită în voinţa conştientă de a dura şi de a crea ca atare. Menirea ei nu e aceea de a vota în fiecare zi, ci aceea de a adăuga o piatră nouă la propriu-i templu de cultură şi civilizaţie".

Statul etnocratic este deci opus celui-democratic şi proletar. El se bazează pe unitatea biologică şi spirituală a unei naţiuni, până când cel democratic şi proletar, neţinând seamă de aceste realităţi, promovează frământările sociale atât de inutile culturii şi progresului. Statul democratic priveşte cu indiferenţă lupta dintre clase şi, în partea finală a acestei lupte, el înfiiază pe aceea care este mai puternică şi-i aduce mai multă popularitate. Statul proletar admite o singură clasă, pe cea proletară, căreia îi cultivă o singură misiune, aceea de-a extermina, direct şi total, toate clasele sociale. Statul democratic şi cel proletar se complac în rolul de state poliţiste, că legiferări cari favorizează grupuri restrânse de cetăţeni.

Societatea naţională a statului etnocratic nu e divizată pe clase sociale cu motive de învrăjbire continuă. Munca este singurul criteriu după care se categorisesc locuitorii unui stat. Munca *distinge şi uneşte* fiii unui neam, nu-i *despărţeşte şi duşmăneşte,* ca în statele democratice. Incepând cu lucrătorul manual şi până la funcţionarul cel mai înalt, toţi fac parte în cadrul unui stat naţional, din câte o profesiune de muncă, care la rândul ei este o *funcţiune organică* a vieţii naţionale.

Egale prin origine şi prin rostul lor în cadrul statului naţional, categoriile de muncă sânt în aceeaşi măsură îndreptăţite la viaţă. Legiferarea în statul etnocratic are rostul de-a asigura bunurile spirituale şi materiale, cu cari un popor contribue la permanenţa sa prin aceste categorii de muncă.

In ceeace priveşte forma de conducere a statului, în democraţie se realizează prin votare, în cel proletar prin forţă.

Statul etnocratic e izvorât din conştiinţa unei naţiuni ai cărei fii îşi cunosc menirea, de aceea forma statului este acceptată de toţi fiii, în aceiaşi măsură, indiferent din ce categorie de muncă fac parte.

Doctrina statului democrat şi proletar isvoreşte din materialism, de aceea şi atitudinea lor faţă de biserică este, dacă nu identică, totuşi foarte asemănătoare. Statul e laic şi consideră prezenţa bisericii în cadrul statului ca prisositoare, de aceea se interesează de ea numai în măsura în care-l sileşte tradiţia. Sub deviza: libertate absolută tuturor cultelor, statul democratic încurajează sectele şi cultele neistorice în contra bisericii naţionale. In momentul de confuzie naţională, el intervine apoi ca salvator şi de fapt nu face altceva decât despoaie pe cea naţională de anumite drepturi înlesnind astfel atacul celor intruse. Aşa se macină apoi orce autoritate bisericească,

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea din protopopiatul Braşov s'a întrunit Joi în 28 Oct. a. c. în conferinţa de toamnă la *Braşov*. In istorica biserică a Sf. Nicolae, ctitorie a mai multor voevozi români, biserică în care în cel mai scurt timp se va începe pictarea interiorului, în condiţii ce le merită acest străvechi lăcaş de închinare, s'a făcut obişnuita slujbă de invocare a Sf. Duh de către preoţii Zenovie Popovici şi Petru Leucă, ambii din Satulung, în decursul căreia părintele *Zevovie Popovici* într'o predică plină de tineresc avânt şi într'o expunere clară, logică şi documentată a înfăţişat rolul şi situaţia slujitorilor altarului în mijlocul problemelor de viaţă actuală. Sprijinindu-şi expunerea pe textul: „Voi sânteţi sarea pământului" (Mat. 5, 13—16), părintele Popovici a reuşit să fie elocvent şi convingător, lăsând o puternică impresie.

Trecând preoţimea în sala de şedinţe dela biserica Sf. Nicolae, părintele administrator protopopesc, *Dr. N. Stinghe*, deschide conferinţa preoţească prin o cuvântare, în care caută să imprime adunării de azi şi celor viitoare un ritm mai viu, de activitate mai potenţată, şi prezintă câteva probleme, pe care conferinţa să şi le facă obiect de studiu şi de punere în acţiune.

Părintele *Iancu Bărbat*-Târlungeni citeşte un referat sumar asupra atribuţiunilor corporaţiunilor bisericeşti din parohie.

Părintele *Daniil Purcăroiu*-Turcheş citeşte lucrarea sa despre alcoolism. Intemeiat pe o bogată informaţie, cu date statistice elocvente, conferenţiarul atacă această problemă, de primordială actualitate pentru viaţa pastorală a satelor noastre, în diversele ei înfăţişări şi pune concluziuni potrivite: lupta metodică a preoţimii în cadrul ideii de temperanţă, în primul rând la toate ocaziunile împreunate cu slujbe bisericeşti, pomeni, boteze, veselii etc. Lucrarea părintelui Purcăroiu a adus suficient material şi destule sugestii, pentru o utilă şi amănunţită discuţie, la care au luat parte mulţi preoţi, luminându-se prin această discuţie alte diverse laturi ale problemei. —

Păr. *Z. Popovici* propune a se vota şi publica o moţiune împotriva atacurilor josnice pornite în timpul din urmă de agenţii plătiţi ai iudaismului contra celor mai eminenţi fruntaşi ai vieţii publice. Preoţimea protopopiatului Braşov îşi exprimă admiraţia faţă de bărbaţi ca I. P. S. Sa Patriarhul *Miron*, dl profesor *N. Iorga* şi dl *Stelian Popescu* şi faţă de presa, care a pornit lupta de organizare a apărării naţionale interne.

Se discută chestiunea statutelor reuniunilor de femei, se fixează programul conferioţei viitoare; în această privinţă se decide a se ţinea în viitor mai multe conferinţe anual cu un bogat program de studii şi acţiuni.

La apelul Asociaţiei clerului, secţia Sibiu, conferinţa decide ca fiecare preot să-şi mărească contribuţia benevolă în favorul Căminului preoţesc dela Bazna; totodată preoţimea din protopopiat preia asupra-i obligaţia de a mobila şi înzestra pe spesele ei cu toate cele necesare o cameră cu două paturi din noul cămin.

Păr. *Ioan Ludu*-Prejmer apelează călduros la toţi membrii conferenţei ca fiecare să aleagă câteva din cele mai bune predici scrise, primind Sf. Sa însărcinarea să selecţioneze şi să coordoneze întreg materialul, după anumite criterii, dându-i redactarea definitivă, pentru tipar, în vederea publicării acestui material, care zace fără folos în sertarele maselor de scris, pierzându-se astfel un preţios material de predici bune, scrise de preoţii noştri, dar nepublicate. Preoţimea primeşte cu bucurie această propunere şi promite a-şi da cea mai largă colaborare la opera de înmulţire a literaturii omiletice.

Parecă această conferinţă ar însemna începutul unei epoci de întensă muncă. — *il.*

*

— Cercul preoţesc II din protopopiatul Târnavei şi-a ţinut conferinţa pastorală în ziua de 3 Octomvrie în parohia *Lepindea*.

Pentru parohieni servirea în sobor a celor 6 preoţi prezenţi a fost o zi de sufletească înălţare. Pentru preoţimea cercuală întâlnire frăţească, cu schimbul de idei, a însemnat un confortant popas duhovnicesc din goana vieţii trăite în izolarea satelor.

La sfânta liturghie a predicat părintele *Iuliu Moldovan* din Laslăul-român, explicând pericopa zilei pe înţelesul creştinilor şi aplicând porunca de iubire a Mântuitorului veacului în care ne este dat să trăim.

După masă la slujba vecerniei a vorbit părintele *Negrea* din Coroisânmărtin, cu tinerească înflăcărare, explicând minunea de pe marea Tiberiadei, când o scurtă poruncă a Domnului a liniştit furtuna firii şi groaza din sufletul apostolilor. A urmat frumoasa conferinţă publică a părintelui *Pădurean* din Şoimuş despre însemnătatea sărbătorilor.

Tuturor li-a mulţumit preotul din loc în numele creştinilor.

In consfătuirea intimă, s'a ales preşedinte de onoare al cercului venerabilul preot *Iuliu Moldovan* din Lăslăul-român şi s'a expedìat Inalt Prea Sfinţitului Patriarh al României telegramă omagială pentru declaraţia făcută în problema iudaică.

Munca duhovnicească o vom continua la Şoimuş în viitoarea întrunire.

Pr. *A. Marcovici.*

*

Cercul religios Beşa, tract. Târnava Mare. Preoţimea ortodoxă-română a Cercului religios *Beşa*, tract. Târnava Mare, conştie de misiunea sa în agrul lui Hristos, în cursul verii a. c. şi-a ţinut şedinţele în parohiile *Beşa şi Criş* cu următorul program:

În parohia *Beşa*, membrii Cercului religios se întrunesc în ziua de 22 VIII. a. c. La ora 9 a. m., membrii prezenţi încep serviciul Utreniei în sobor, iar în continuare se slujeşte Sf. Liturgie. Răspunsurile Sf. Liturgii sânt date de bătrânul înv. penz. *Gheorghe Rotariu*, cântăreţul oficial al bisericii noastre, acompaniat de poporul credincios aflător în casa Domnului. La pricească predică preot. *I. Olteanu*, mânecând dela Mat. 14, 22. Cuvânt de învăţătură duhovnicească, e expus presărat cu pilde din viaţa Domnilor creştini români. Sf. Liturgii îi urmează: Invocarea Duhului sfânt şi împărţirea anaforei.

La ora 2 p. m. începe şedinţa publică cu slujba Vecerniei în sobor şi sfinţirea apei, după care vorbeşte Pr. *V. Corbeanu*, preşed. cercului religios despre: Rugăciune şi post. Poporul este apoi stropit cu apă sfinţită, iar C. Preoţi se întrunesc în şedinţă intimă în vederea stabilirii programului şedinţei viitoare.

In parohia *Criş*, membrii Cercului religios se întrunesc în 19 Sept. a. c. unde, spre mulţumirea tuturor, C. Preoţi sânt toţi la datorie. În serviciul religios strana e condusă de cântăreţul şi director al şcoalei de stat, *Ioan Stroescu*, acompaniat de poporul prezent la rugăciune într'un număr impunător. În timpul cuminecării preoţilor, Pr. *Gheorghe Şerban* predică, (mânecând dela Matei 8, 34). Pr. V. Corbeanu, comunică credincioşilor locul şi ora începerei conferinţei publice.

După serviciul religios preoţii se întrunesc în şedinţă intimă, la oficiul parohial, în vederea alegerii preşedintelui. Se realege actualul preşedinte: Pr. Vasilie Corbeanu. Pentru încrederea acordată, Pr. Vas. Corbeanu mulţumeşte colegilor, rugându-i tot odată de concursul sincer şi conştienţiozitate în îndeplinirea misiunii de preot cu ocazia tuturor şedinţelor din viitor. — Urmează critica predicii rostită la Sf. Liturgie de Pr. Gh. Şerban. Întâiul, care ia cuvânt în acest sens, e Pr. Nic. Petri din Noul. S. Sa declară predica de reuşită, dar cere ca în viitor orce lucrare pregătită pentru popor să fie expusă liber. Pr. Gh. Şerban motivându-şi felul de-aşi expune gândirea în scris, preoţimea de comun acord hotăreşte; a se lăsa în voia fiecărui preot de a-şi exprima gândirea după plac.

După masă la ora 2 începe conferinţa publică cu slujba Vecerniei slujită în sobor. La sfârşitul Vecerniei Pr. Preşedinte *V. Corbeanu* printr'o scurtă cuvântare deschide şedinţa publică salutând pe cei prezenţi cu creştinescul salut: Hristos în mijlocul nostru. Apoi, anunţă cuvântul C. Pr. *Nic. Petri*, care vorbeşte: Despre credinţă în general, dând directive de felul cum trebue să fie credinţa adevăratului creştin în sensul dobândirii fericirii vecinice.

Urmează cuvântul Preş. Cerc. relig. (Cor. 1, 18) „Cuvântul crucii puterea lui Dumnezeu este". Drept încheiere face scurt rezumat asupra lucrărilor prevăzute de programa zilei, mulţumind C. preoţi pentru zelul depus în lucrarea diferitelor subiecte, precum şi întregei asistenţe care a onorat cu prezenţa sa şedinţa religioasă.

Asistent.

*

Cerc pastoral la Săcele-Braşov. — Duminecă s'a ţinut întrunirea cercului religios săcelean în parohia *Turcheş*. In biserica frumos renovată s'a săvârşit slujba vecerniei de preoţii: Toma Giurgiu-*Purcăreni*, Zenovie Popovici-*Satulung*, Victor Marin-*Baciu*, Petre Leucă-*Satulung*, Gh. Şerb-*Satulung*, Silvestru Garcea-*Cernatu*, Traian Banciu-*Purcăreni* şi Ion Stelea-*Zizin*.

Răspunsurile au fost date de corul tineretului condus de parohul locului, *Daniil Purcăroiu*. Solo a cântat dl *Mircea Panaitescu* din Turgheş.

Au vorbit preoţii *Gh. Şerb* despre „Invăţătura Mântuitorului propovăduită

---

ca în starea avansată de democraţie să se şteargă cu buretele peste ea. Deci statul democratic este duşman perfid al bisericii creştine.

Cu statul proletar lucrurile stau mai simplu. El este ateu prin definiţie. Biserica este inamicul numărul unu al proletarilor. O bună parte din viaţa statului proletar este caracterizată prin lupta de exterminare în contra credinţii şi a bisericii creştine.

In statul etnocratic toate acţiunile cari au de scop modelarea sufletului naţional, isvorăsc din concepţia sa spiritualistă. Această concepţie se exprimă şi realizează prin Biserică. La noi prin biserica ortodoxă care este consacrată de istorie ca biserica neamului românesc. „Statul etnocratic acceptă doctrina ei fără s'o discute".

De aici se desprind două concluziuni: statul etnocratic este eminamente creştin, şi în al doilea rând, statul etnocratic român va avea o singură biserică, cea ortodoxă, pe care istoria ne-o arată ca însoţitoarea credincioasă, la bine şi rău, a neamului şi ocrotitoarea naţiunii în toate timpurile.

Statul etnocratic restitue deci rolul istoric al Bisericii, prin aceea că-i lasă iniţiativele unei vieţi spirituale, morale şi sociale. Ea va contribui la remedierea suferinţii sociale prin îndrumarea iniţiativelor particulare de binefacere, asistenţă şi ocrotire socială, pe cari, centralizându-le sub scutul său divin, le va imprima un caracter de creştinism practic.

Rolul cel mare al Bisericii este în domeniul educaţiei. Biserica va menţine pilda trecutului în sufletul generaţiei tinere prin cultul sfinţilor şi al eroilor naţionali. Educaţia se va face în sensul creştinismului practic; pentru aceasta viaţa lui Isus va fi model educativ pentru orce tinăr. Şi adaugă programul: „Noul Testament va deveni cartea de cetire a tuturor şcolarilor din ţară, dela clasele primare până la universitate".

Acelaş duh creştin şi naţional — dacă urmăm şi celelalte capitole. Voi releva lucrurile cele mai caracteristice:

Teritoriul României, pe care-şi îndeplineşte misiunea acest popor, este proprietatea morală a fiecărui român. Dreptul acesta ni-l arată trecutul şi legătura actuală cu el prin muncă. Din faptul că acest pământ a fost martor trecutului naţional şi că în el stau ascunse trupurile strămoşilor, e o datorie a naţiunii de-a se opune oricărei cuceriri şi de-a interzice lasa înstrăinare prin vindere. Instrăinarea pământului văduveşte naţiunea de un cadru terestru pe care trebue să-şi îndeplinească misiunea.

Vorbind de agricultură, care este ocupaţia noastră de căpetenie, îi fixează trei scopuri: 1. acela de-a hrăni trupul aceluia ce-l munceşte; 2. hrană naţiunii; 3. hrană popoarelor vecine, cari n'o pot avea din solul lor. Schimbul între state se va face în acest caz direct, fără intermediarii cari se eschivează muncii.

Statul etnocratic recunoaşte proprietatea individuală, căci ea stimulează pe om spre muncă şi este izvor de creaţie şi progres. Chiar când statul va avea un caracter iudustrial, va interveni în favorul celor mulţi şi lipsiţi, evitând exploatarea mulţimii de o mână de capitalişti. Se va aplica şi aici principiul creştin: „nu profit excesiv, ci îndestularea nevoilor colective".

Un capitol întreg, un frumos imn, este apoi închinat muncii. „Munca sfinţeşte pe muncitor", îl înobilează şi-l ridică pe cea mai înaltă treaptă a unei credinţi personale. Munca defineşte pe adevăratul cetăţean. Muncitorii, în urma acestei concepţii, nu vor fi o categorie inferioară de oameni, „o paria" a societăţii, nici un simplu „material uman", ci eliberaţi din ghiarăle capitalismului şi marxismului spoliator, vor fi reîntegraţi în demnitate de categorii naţionale de muncă, celule organice ale vieţii naţionale. Muncitorul va avea proprietatea, sa — casa sa, iar în atelier va fi considerat ca asociat şi colaborator al patronului, cu care va stabili timpul de muncă şi salarul cuvenit. In măsură egală cu ceialalţi cetăţeni este îndreptăţit la o aleasă educaţie intelectuală şi morală. In acest scop îi vor sta în ajutor o mulţime de instituţii culturale. Principiul educaţiei muncitoreşti este acela al moralei creştine: „Cine munceşte, are dreptul să trăiască omeneşte". Iată în fine drumul unei frumoase armonii sociale, care duce un neam spre cele mai nevisate cuceriri.

O lovitură de măciucă se dă apoi şi cametei. „Banul este simbol al bogăţiei, al inteligenţii, al muncii şi al producţiei naţionale". El este un *mijloc* de schimb, nu o *valoare* cu putinţa de-a fi speculată, cum o practică capitalismul. Specula banului a dat naştere cametei care robeşte pe cetăţeni şi tiranizează pe producători. Statul etnocratic, după învăţătura Scripturii şi a minţii sănătoase, consideră camăta ca o crimă împotriva naţiunii. O măsură contra ei va fi naţionalizarea capitalului şi organizarea creditului într'o reţea de bănci profesionale şi cooperative, cari vor sta la îndemâna muncitorului. Capitalul disponibil va fi plasat în instituţii de creaţie, nu în cele de specula bancară. In chipul acesta parazitismul şi străinismul, ivite pe urma cametei, cari paralizează progresul şi anarhizează spiritele, sânt înlăturate.

Un capitol întreg luat din morala creştină este: statul şi moralitatea. Să-l lăsăm să ne vorbească singur: Statul etnocratic e stat moral. Cum nu există alt criteriu al binelui decât cel creştin, statul etnocratic e stat creştin.

Morala lui se exprimă prin formula: Legea lui Hristos e legea statului.

Principiul acesta e valabil în familie, în societate, în cultură, în legislaţie, în administraţie şi în economie etc. Scurt, precis, clar aşa cum trebue spus adevărul. In ceeace priveşte legea, ea nu va îmbrăţişa nici odată păcatul pentru a creia venituri bugetare (ex. legea distr. alcolice). „Funcţionarii, indiferent de grad, sânt servitorii statului şi ai naţiunii. Nu poporul e în slujba lor, ci ei în slujba poporului", întocmai după cuvintele Scripturi: „Cine vrea să fie mai mare, să fie tuturor slugă".

de apostolul Pavel", *Traian Banciu* despre „Respectul copiilor față de părinți și biserică".

Inghenunchiați în fața sfântului altar, preoții și întreg poporul, au rostit o rugăciune către Tatăl ceresc.

La sfârșit a vorbit președintele cercului preoțesc, părintele *Zenovie Popovici*, care a arătat în cuvinte bine simțite strădania preoțimii și a poporului săcelean, pentru păstrarea dreptei credințe. Lucrările importante de renovarea bisericilor din Baciu, Turcheș, Cernatu, Satulung, Cărpiniș, Tărlungeni, sânt dovadă puternică a interesului ce-l poartă săcelenii bisericilor de aici. Amintește gestul frumos și nobil al fraților *Bucur* și *Nicolae Bunescu*, cari au dăruit sume mari pentru sfintele locașuri de închinare din Săcele.

S'a expediat apoi o telegramă omagială dlui *Stelian Popescu*, directorul ziarului Universul, pentru lupta ce duce împotriva dușmanilor Bisericii și neamului.

In ședința intimă, care a urmat în frumoasa casă parohială, clădită și terminată de curând, prin strădunța preotului D. Purcăroiu, s'au desbătut importante chestiuni, privitoare la problemele zilei.

S'au hotărât următoarele:

1. Măsuri pentru o cât mai intensă viață religios-morală;

2. Să se ceară forurilor superioare administrative ca în planul de sistematizare a Văii Timișului să se cuprindă și *Săcelele*, pentru ca să se clădească și în Săcele locuințe pentru muncitorii marilor fabrici cari s'au așezat în apropiere;

3. Inființarea unei *cooperative* pentru industrializarea lânei, meserie cunoscută, de sute de ani, de populațiunea săceleană, — o industrie care astăzi aproape a dispărut;

4. Adeziune la cooperativa pentru exploatări forestiere „Bucegii" care are de scop ieftenirea materialului lemnos. Astăzi, această industrie este numai în mâna străinilor, iar românii săceleni sânt siliți să cumpere stânjinul de lemne de foc cu peste 1000 lei;

5. In sfârșit, s'a hotărât ca cercul pastoral Săcele să rămână și pe mai departe compus din toate cele 7 sate, care nu trebue să se despartă.

La discuțiile interesante au luat parte toți preoții de față, dl inspector agricol *Vasile P. Săcelea*, și alți fruntași din comună.

In timpul desbaterilor s'a evocat amintirea generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul și s'a păstrat un minut de reculegere. Pr. *V. Marin.*

*

La 31 Octomvrie s'a celebrat în toată lumea, pentru a 13-a oară, «*Sărbătoarea Economiei*».

S'a amintit earăș tuturor nevoia de reîntoarcere la economie, la vechea virtute care a dat popoarelor putința de ridicare la bună stare și civilizație.

O asemenea îndrumare este cu atât mai necesară, cu cât după războiu, din lipsa simțului de prevedere și cumpătare, lumea a căzut în haosul pe care îl trăim și astăzi.

Astfel colaborarea oamenilor de bine pentru formaraa unui nou și mântuitor fel de gândire, acum când îndrumarea spre economie este și în țara noastră o problemă de ordin național, este neprețuită.

*

Am putea continua citatele. Ne oprim. Este, cred, destul de vizibilă prezența ființială a creștinismului. Forța etnică, împreunată atât de armonic cu idealurile Bisericii creștine, dau statului o viață nouă originală.

Spiritualismul său împreunat cu specificul național deschide drum larg unui neam pentru a păși în eternitate. Acest drum este simplu și duce drept. El poate fi resumat: muncă și armonie în Hristos, pentru Hristos.

Dl Nichifor Crainic are meritul de-a ne fi dat un catehism politic creștin bazat pe realitățile noastre naționale. De aceea el este un bun manual de sociologie creștină. Merită pentru aceasta să fie citit, meditat și trăit. Pr. **Ioan Beju**

„Epoca de aur a literaturii creștine armene", de *Dr. George Stănescu*, profesor la Academia teologică ortodoxă din Cluj, Tipografia eparhiei ortodoxe, 1937.

Literatura creștină din primele veacuri ne este așa de puțin cunoscută încât orce apariție, în acest domeniu este privită ca o noutate pentru studiul teologiei. Pentru acest motiv, cartea cu numele de mai sus, ce ne desvelește epoca de aur a literaturti armene, trebue însemnată cu multă bucurie. A aduna datele despre o biserică așa de puțin cunoscută cum este cea armeană, nu este lucru prea ușor.

Dl Stănescu are meritul de a ne fi prezentat, prin lucrarea sus pomenită, veacul al V al literaturii armene, arătând pe pe învățătorii creștini cari au dus la o stare înfloritoare această literatură.

Incepând cu Grigorie Luminătorul [sfârșitul veacului al 3-lea] care este creștinătorul poporului armean și care pentru opera lui însemnată a fost trecut la rândul sfinților, biserica armeană a cunoscut o seamă de bărbați mari cum au fost: Isaac, Mesrop, Keriun, Moise. Datorită lor s'a tradus Sfânta Scriptură în limba armeană și alte cărți de cuprins religios, inaugurându-se astfel o serie de scrieri teologice de mare importanță. Despre acești scriitori și despre operele lor tratează lucrarea dlui profesor Stănescu.

Cunoașterea acestor scriitori și a scrierilor lor, este de mare importanță nu numai pentru cei ce se ocupă cu teologia, ci și pentru cei ce voesc să citească cărți alese ce sânt în stare să le mulțumească sufletul.

*

Preotul Petre Vintilescu, profesor la Facultatea de teologie din București: *Despre poezia imnografică* din cărțile de ritual și cântarea bisericească. București, editura „Pace" 1937, 400 pg., Lei ?

Studiul cuprinde două părți bine distincte și două anexe.

In prima parte se face un istoric al imnului bisericesc, „sub aspectul diferitelor sale genuri poetice, care au populat cărțile de slujbă bisericească."

Biserica fiind provocată de nenumărate erezii și schisme, a fost silită să procedeze la apărare cu armă nouă, imnul, „creațiunea entuziasmului religios al celor dintâi creștini", armă îmbrățișată foarte repede și cu drag de majoritatea creștinilor.

Imnul, adecă poezia lirică bisericească, și-a pus în slujbă o pleiadă întreagă de inimoși tăuritori, cari în cele mai multe cazuri se îngrijeau să dea operei lor și o melodie cât mai dulce, dar în acelaș timp adecvată pretențiunilor bisericii creștine.

Incepând cu veacul al cincilea apare, pe lângă poezia simplă, un nou gen de poezie bisericească, troparul, iar mai apoi condacul, care-și ajunge apogeul pe timpul lui Roman Melodul.

Cu începutul veacului al VII-lea, cântarea imnografică luă o nouă formă sub numele de canon, constătător când este complet, din nouă pesne, ca o adaptare la cele nouă cântări biblice.

Cu cea dintâi jumătate a veacului al XI-lea, „am putea socoti ca încheiată definitiv, codificarea colecției de imne din serviciul divin public, prin strângerea la olaltă în volume cu autoritate generală și oficială a poeziei bisericești" (pg. 129).

Imnografii cari apar după această dată, sânt mai mult imitatori ai „maeștrilor" din primul mileniu.

In partea a doua a cărții, se face o expunere asupra originei și istoriei cântării noastre religioase, ca una ce face parte din formele cultului divin extern.

Când biserica creștină era abia la orizont, împrejurările atât de vitrege ei pe atunci, nu i-au îngăduit desfășurarea unui cult divin extern extins ca în zilele noastre, ci totul se reducea la o cât mai posibilă simplicitate.

Mai apoi își câștigă loc de cinste în cult și cântarea bisericească, o „respirație mai suficientă a simțirii religioase".

Cântarea bisericească prin veacul al IV-lea, se cânta alternativ: cântarea antifonică, apoi cântarea armonică sau polifonică, la noi întrebuințată numai după anul 1865. —

Prima din cele două anexe, conține două imne: Imnul Mântuitorului Hristos și Condacul Nașterii lui Hristos, iar a doua anexă înfățișează un fel de statistică a melozilor, imnografilor și melurgilor din cărțile de astăzi de slujbă bisericească.

Acest important capitol din istoria cultului ortodox, al părintelui profesor Petre Vintilescu, prezintă cititorului o bogată informație în „înțelegerea mai deplină a cărților de slujbă bisericească, a comorii prețioase cuprinsă în ele și a spiritului cântării noastre religioase". Așa că spre bună folosire poate fi tuturor celor cari ostenesc întru studierea lui. —

Laudă mare se cuvine P C. părinte Florea M. Găldău care, cu un curaj alimentat de un mare idealism, a întemeiat și susține editura „Pace" pentru publicarea de scrieri teologice și religie. Se cuvine ca toată preoțimea să sprijine această nobilă și eroică inițiativă, ca să dăm dovadă că putem face și noi ceva real prin solidaritate. Dorim editurii „Pace" să devină — prin înțelegerea preoțimii — un factor de mare putere în răspândirea literaturii religioase. *Nichifor Todor.*

Vom raporta *în numărul cel mai apropiat despre Congresul Asociației clerului „Andrei Șaguna", convocat pentru ziua de 2 Noemvrie c. la Târgu-Mureș.*

INFORMAȚIUNI

Subscripția națională pentru întărirea frontierelor. Ministerul apărării naționale a dat următorul comunicat: In urma apelului făcut de dl președinte al consiliului, la Oradea, s'au primit diferite sume pentru fondul destinat fortificării frontierelor. Subscripția națională pentru sporirea fondului este deschisă la ministerul apărării naționale, unde vor fi trimise toate sumele destinate acestui scop. Numele subscriitorilor și sumele subscrise vor fi date publicității.

Act de donație. La apelul lansat de oficiul parohial ortodox român din Cernatu-Brașov, pentru repararea tablei de pe turnul bisericii, au mai subscris până în timpul de față următorii: dl Stefan Banciu din București 2000, dl Bratu Sulică comerciant în Brăila 1500, dl Ionel Dumitrescu-Pârvu funcționar la B. N. R în București 1000, dna Eufrosina Banciu din Turcheș 1000 și dna Maria Iarca învățătoare în Cernatu 500, total lei 11.000. La aceasta adăogând suma de mai înainte, rezultată tot din donațiuni, de lei 25.000, ne dă un total general de 36.000 lei. — Despre donațiunile primite am făcut mențiune în cartea de aur a bisericii, spre a fi pomenite pe veci numele și fapta marinimoșilor donatori. Exprimăm pe această cale mulțumiri celor ce ne dau mână de ajutor în râvna ce o avem de a ține în bună rânduială sfintele locașuri. Lista de subscripție rămâne deschisă tuturor celor ce ne înțeleg râvna și chemarea. — Pr. *Silvestru Garcea*, parohul bisericii ort. rom. din Cernatu-Brașov.

Desvelirea bustului, înălțat la Lugoj distinsului luptător naționalist *Coriolan Brediceanu*, s'a făcut zilele acestea în mijlocul unor însuflețite manifestări culturale. La sărbătoarea Lugojului neuitatului Brediceanu a participat public extrem de numeros, în frunte cu P. S. Sa episcopul dela Caransebeș, *Vasile*, care a săvârșit sfințirea bustului, ridicat de oameni recunoscători, sub conducerea vrednicului director Dr. Peteanu al liceului lugojan ce poartă numele sărbătoritului.

Dela asociația „Sprijinitorii moților" primim: Asociația aceasta, persoană juridică, recunoscută de tribunalul Ilfov, cu sentința Nr. 143—937, de sub președinția dlui baron *Alexandru Stârcea*, cu sediul în București, Calea Victoriei Nr. 2, aduce la cunoștință, că la sediul asociației funcționează o secție specială de ajutor expres, ocrotire specială, cu un birou de plasare. Aici se vor putea adresa cu încredere cererile și ofertele de serviciu, *care se vor rezolva prompt* și conștincios *fără plată și fără nici o taxă.* Asociația va distribui lemne de foc, alimente, îmbrăcăminte și încălțăminte pentru moții lipsiți de mijloace. Cererile, și eventuale donații, se vor adresa dlui baron *Alexandru Stârcea*, președintele asociației, care primește zilnic între ora 17—19.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 7 Noemvrie 1937, va predica părintele *Ioan Chioariu;* ear Luni 8 Nov. (Arh. Mihail și Gavriil) va predica părintele *M. Neagu.*

„La sfânta Patriarhie"

Atelier special de argintărie și toate obiectele **bisericești**

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, și biserici din țară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30 31. Aleea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) București. Tramvaele 3, 15, 20 (18)10—10

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de *15 Noiemvrie 1937 ora 12* se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate în localul *Inspectoratului silvic Brașov*, Calea Victoriei Nr. 35 și la *Ocolul silvic Mediaș*, Județul Târnava-mare pentru vânzarea materialului lemnos după suprafața de 11·50 Ha. compus din 865 arbori esența stejar, cu un volum net de 990 m. c. lemn de lucru. 1835 m. steri lemn de foc carpen și fag și 1197 m. steri crăci din pădurea „Crancuari" proprietatea Biserici Ort. rom. Șeica mare, jud. Târnava-mare.

Prețul de strigare: 450.000 Lei.

Dispozițiunile cuprinse sub art. 88 — 110 din L. C. P. și Regl. O. C. L. sunt aplicabile acestor licitații.

Persoanele care vor lua parte la licitație vor depune pe lângă ofertă, și garanția provizorie de 22·500 lei, care se va întregi la 10% după adjudecare iar oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini care poate fi văzut în fiecare zi la Inspectoratul Silvic Brașov, la Ocolul silvic Mediaș și oficiul parohial ortodox rom. Șeica-Mare.

Oficiul parohial ortodox român:

Chirion Marcu
paroh

(65) 2—2

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creștin

pe anul 1938

cu Șematism Lei 50·—; fără Șematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat și variat și sunt împodobite cu multe ilustrațiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă prețul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu 14 Noemvrie 1937 Nr. 46

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Vetre de lumină în Săcuime

Duminecă și Luni în 7 și 8 Noemvrie a. c. s'au sfințit biserica nouă din Vârghiș, Racoșul de sus, Biborțeni și Herculean la marginea de miazăzi a județului Odorhei.

Actul sfințirii l-au săvârșit I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae* și P. S. *Vasile*, vicar arhiepiscopesc, cu sobor de preoți.

Pretutindeni sfințirile de altare nouă sunt zări și mărețe prilejuri de manifestații religioase. Dar acolo, în acea regiune năpăstuită și cu atâtea reminiscențe istorice sguduitoare, sfințirile de biserici sunt acte naționale care depășesc faptele cotidiane.

Slujbele arhierești, desfășurate cu maiestoasă pompă și pline de misticism răscolesc adânc misterele din noi și din jurul nostru.

Se observau pe fețele credincioșilor noștri adâncă uimire și mulțumire. Nu s'a mai pomenit pe-acolo nici imn de slavă în graiu strămoșesc, nici ierarhi ortodocși în căutarea oropsiților noștri creștini. Altarele care s'au sfințit sunt faruri de lumină menite să străjuiască o nouă lume, o nouă viață în acele părți.

Sunt încă vizibile urmele atentatelor, pe care ai noștri le-au primit dela stăpânirile trecute. Din adâncul conștiinții tresare amintirea obârșiei ortodoxe și naționale. In jurul acestor vetre de lumină se va plămădi conștiința că trecutul e pecetluit și dreptatea dumnezeească s'a rostit.

Ai noștri poartă încă ranele răstignirii și ale urgiei din trecut și au trebuință de sprijin efectiv ca să poată reprezenta cu demnitate prestigiul statului și al Bisericii naționale.

Preoți și biserici și operă constructivă cât mai spornică ne vor îndreptăți să credem că ne găsim pe calea adevărată a misiunii noastre în această regiune.

Problema secuiască nu e o problemă locală ci o înaltă problemă obștească. Sfânta noastră Biserică a descălecat acolo să reclădească altare prefăcute în ruină și măturate de pe fața pământului.

Dar descălecarea ei nu datează de acum. Ea a fost prima care a pus problema recâștigării Românilor secuizați și a lucrat sistematic și stăruitor în acest sens, până ce în anii din urmă a reușit să-și alieze în această lucrare și sprijinul prețios al Statului român.

Din primii ani de arhipăstorire, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și-a îndreptat grija spre acești fii năpăstuiți ai neamului și cea dintâi vizitație canonică lor le-a ded cat-o. In primăvara anului 1922, când nimeni nu vedea problema, când totul părea mort pe acest front de necesare și juste revendicări, I. P. S. Sa a purtat vreme de o lună prima torță de lumină și de prestigiu românesc în această lature lăsată în întunerec, prima mângâiere, prima chemare și prima ajutorare sufletelor în care conștiința românească își trăia ultimele pâlpâiri. Cercetând atunci sat de sat, in Treiscaune, săvârșind în fiecare sf. slujbă a Liturghiei arhierești, răspândind prodigios cuvântul evanghelic și românesc, I. P. S. Sa așeza piatra de temelie pentru o trainică viață românească în acel ținut, într'o vreme în care lucrurile nu se limpeziseră și nu se fixaseră încă bine după răsturnările unui războiu care a adus atât de mari prefaceri.

Urmărind apoi această zidire trainică a vieții românești în ținutul care s'a resimțit mai mult de acțiunea distructivă a vechei stăpâniri, I. P. S. Sa a mutat imediat după întoarcerea din acea vizitație protopopiatul din Bretcu în Sf. Gheorghe, în centrul județului Treiscaune pentruca acțiunea și prestigiul lui să fie mai eficace. A înființat un al doilea protopopiat în celalalt centru al jud. Treiscaune, în Târgul-Săcuesc pentru ca micșorându-se geografic raza de acțiune, lucrarea să câștige în intensitate.

A urmat apoi o muncă încordată, săvârșită mai mult în tăcere, de recâștigare a sufletelor perdute. Intre timp I. P. S. Sa a mai vizitat încă de două ori ținutul, dând nou impuls misiunii ortodoxe și naționale preoților trimiși acolo. Datorită acestei munci, astăzi când guvernul Țării s'a sesizat de această mare problemă și a făcut posibilă, prin bugetare, reînființarea a numeroase parohii, preoții trimiși în ele au găsit o bază sufletească destul de pregătită pentru a-și putea continua apostolia lor.

Dovada este că au putut ridica în scurtă vreme locașuri de închinare în multe din aceste parohii, fapt care demonstrează pe lângă râvna lor și solicitudinea vrednicelor și românești organe administrative, și însufletirea credincioșilor treziți la o nouă viață.

Aceste locașuri suut primele roade ale lucrării Bisericii noastre începute și continuate în acel ținut cu plan, cu stăruință și cu entuziasm.

Biserica și neamul e mulțumitoare tuturor cari au pus suflet și au consumat energie în această mare operă.

„Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime..."

Sântem ca nicicând, par'că, într'o fericită și binecuvântată zodie a târnosirilor de biserici proaspăt ridicate și nu puține la număr, în sfânta și de Dumnezeu păzita noastră Arhidiecezâ. Mai ieri s'a târnosit măreața catedrală dela Sighișoara, ear în zilele de 7 și 8 Noemvrie s'au sfințit nu mai puțin de 4 case ale lui Dumnezeu în Secuime. Altele în alte părți își așteaptă rândul. Fapt îmbucurător, acesta: o dovadă că sufletele dreptcredincioșilor noștri tot mai mult se doresc după sfinte altare înaintea cărora să-și descarce elanul și sbuciumul din suflete și să-și frângă genunchii întru săvârșire de rugi fierbinți și de preamărire a Domnului milelor. Și mai îmbucurător faptul, că atari lăcașuri de închinare înfloresc tocmai acolo unde mai acut li se simte trebuința, cum de pildă în regiunea secuizată. Pe-aici își duc greul vieții mulți români între unguri și mai mulți, români — frați de-ai noștri, cari au cunoscut cândva (înșiși mărturisesc) vremi de așa cumplită vitrejie și barbară impilare c'au ajuns de și-au pierdut mândrul port și graiul de miere, românesc. Afli din gura lor lucruri surprinzătoare, de necrezut, de cari te cruceși: cum hapsânii stăpânitori de ieri încercat-au prin mijloacele cele mai neomenoase să-i desnaționalizeze, să le spulbere crezul național și religios din suflete și cum n'au izbutit în a lor nemernică strădanie. Nu, sufletul românașilor noștri din cea înstrăinată regiune a rămas intact și nesdruncinat, căci pironit era de-o tare stâncă: credința ortodoxă-națională.

De-acum, zorii unei noui vieți au început să răsară pentru frații noștri din Secuime: mai marii țării și-ai bisericii noastre se interesează de dânșii prin a le pune la îndemână frumoase *școli* de creștere și de instruire în duh românesc a tinerelor vlăstare și *biserici* de edificare și de întărire duhovnicească. Rămâi plăcut surprins de minunăția arhitectonică atât a școlilor cât și mai ales a bisericilor românilor cari sălășluesc pe meleagurile secuizate.

Atari adevărate flori de artă (stil pur bizantin) sânt și cele două sfinte lăcașuri din Vârghiș și Racoșul de sus, jud. Odorhei, cari s'au târnosit în zilele de 7 și 8 l. c. Actul târnosirii s'a săvârșit de I. P. Sf. nostru mitropolit *Nicolae*, asistat de un impunător sobor de preoți între cari: Cuc. protopresbiteri Ier. Grovu-Sibiu, Em. Stoica-Sighișoara, A. Nistor-Sf. Gheorge și Rusan-Odorhei. Praznicul a fost înălțător de tot: a participat și vrednicul prefect al județului M. Constantinescu, un cald și desinteresat sprijinitor al celor bisericești; tot pe atât de vrednicul prim-pretor al plășii Oc-land Dr. Cionca, care deși greco-catolic, îndrăgește și susține cu drag manifestările ortodoxe; revizorul școlar, preoții unitarieni din comunele respective și norod numeros.

Răspunsurile la slujba divină au fost date de corul studenților teologi din Sibiu de sub conducerea dlui Petre Gherman (în prima zi și-a dat concursul și corul „Doina" din Odorhei). La sfârșitul sfintei liturghii, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a rostit două înălțătoare predici (una la Vârghiș și alta la Racoșul de sus), în cari și-a manifestat deosebita bucurie de-a fi luat parte la sfințirea celor două biserici, sfătuind pe credincioși a da cinstea cuvenită acestor sf. lăcașuri, a trăi în pace, în bună înțelegere și frățietate, cu cei de altă limbă și credință (cu secuii conlocuitori).

Pline de duioșie părintească și de încurajare au fost asigurările date de I. P. S. Sa credincioșilor noștri de acolo că nu va înceta să se gândească la ei, nici după ce va pleca din mijlocul lor, ci îi va avea în grija Sa, se va interesa de soartea lor și-i va ajuta ca sufletul lor să se întărească tot mai mult pe temelia credinții și a românismului. Aceste asigurări I. P. S. Sa le-a încheiat cu cuvintele Mântuitorului: „Nu te teme turmă mică, căci bine voit-a Domnul să-ți dea ție împărăția". Inaltul nostru Păstor, a adus mulțumiri celor cari bine au voit a contribui din ale lor la ridicarea celor două biserici. — Ambele predici au fost tălmăcîte în ungurește poporului, de către păr. I. Garcea din Bățanii mari, un bun cunoscător al limbii lui Petőfi.

Atât la Vârghiș, cât și la Racoșul de sus, lumea participătoare la praznicul târnosirilor, cinstită a fost cu câte o masă comună la care au toastat I. P. Sf. Mitropolit, dl prefect, dl prim-pretor, preoții unitari etc.

Seara, la Vârghiș a mai fost ceva: o manifestare național-culturală organizată de școala primară din loc, în cadrul cărei manifestări au executat câteva bucăți muzicale studenții teologi sibieni sub vraja baghetei dlui prof. Gherman.

De toate cele ce s'au petrecut în cele două sate de pe coclaurii Secuimii s'au bucurat toți: atât românii băștinași (de ce nu și ungurii?), cât și noi aceștia ce dela Sibiu într'acolo am purces. Deosebi ne-am bucurat de faptul reînviorării la românii noștri înstrăinați de pe-acolo, a legii creștinești și naționale.

Ion Suciu

Sfințirea bisericilor din Biborțeni și Herculean

Duminecă în 7 Noemvtie s'a sfințit, prin rugăciunile P. Sf. Arhiereu-vicar *Vasile* biserica din parohia *Biborțeni*. La sosire P. S. Sa a fost întâmpinat de preoții din jur, în frunte cu preotul locului Hariton Eșanu, care a adresat P. S. Sale cuvinte calde de binevenire. A urmat slujba sfințirii bisericii săvârșită de P. Sf. *Vasile*, înconjurat de un sobor de preoți. Dela Sibiu au participat păr. consilier *Tr. Scorobeț*, păr. diacon Amos Basarab și trei studenți teologi, cari au dat răspunsurile la sfânta liturghie.

După terminarea slujbei sfințirii noului locaș, P. S. Sa a ținut o însuflețită cuvântare, tâlcuind cuvintele: «*Iată eu cu voi sânt până la sfârșitul veacurilor*». Plecând dela aceste cuvinte, prin care Mântuitorul a întărit pe ucenicii Săi înainte de sfintele sale patimi, P. S. Sa a dorit să statornicească în sufletele ascultătorilor convingerea, că *numai în tovărășie cu Hristos vor putea ei biruì toate necazurile acestei vieți.* Biserica este trupul mistic al lui Hristos și credincioșii cari trăesc în sânul ei sânt în tovărășie cu Hristos.

Pentru a fi bine înțeleasă de credincioși, predica a fost tălmăcită la sfârșitul sfintei liturghii în limba maghiară.

A doua zi, în 8 Noemvrie s'a sfințit tot de P. S. Sa *Vasile*, înconjurat de un sobor de preoți, biserica nou zidită din pa-

Cuvântarea

dlui prof. SEXTIL PUŞCARIU la Congresul „FOR"-ului, ţinut în 7 Noemvrie 1937, la Oradea

Anul 1937 ni-a adus patru evenimente importante şi cu adânci repercursiuni asupra vieţii noastre naţional-bisericeşti.

Când, în dorinţa de a vedea întemeindu-se în toată ţara o Frăţie ortodoxă după felul celei din Ardeal, Inalt Preasfinţitul Patriarh a adunat în jurul său o seamă de bărbaţi devotaţi bisericii şi cu situaţii importante în viaţa publică, la această întrunire a luat parte şi un tânăr advocat, care a ascultat cu atenţiune cuvântările frumoase ce s'au rostit, fără a lua nici o singură dată cuvântul. Peste câteva săptămâni acest tânăr se punea în fruntea cruciadei pornite împotriva celor ce „împuşcau cu mitralierele în obrazul lui Hristos". Ionel Moţa şi tovarăşul său Vasile Marin s'au dus în Spania ca să moară şi prin sacrificiul voit al vieţii să dea faptei lor o adâncă semnificaţie simbolică.

Nimeni nu înţelege mai bine toată măreţia cuprinsă în acest sacrificiu, decât Biserica, a cărei putere izvoreşte din jertfa supremă a Mântuitorului şi a nenumăraţilor mucenici. Nimeni nu resimte o bucurie mai mare decât Biserica văzând la generaţia nouă — şi aceasta contează — acel spiritualism creştin şi acea conduită morală care se înstăpâneşte tot mai mult în spiritul public. Sacrificiul lui Moţa şi Marin n'a fost zadarnic. El a produs o tumultuoasă revărsare în masse a unei ideologii strâns legate de Biserică, pe care noi, ca creştini şi ca români, o salutăm cu adâncă satisfacţie.

După memorabila pastorală din anul trecut a Preasfinţiţilor noştri ierarhi, în frunte cu iubitul nostru Mitropolit — şi profit de această ocazie spre a le aduce din acest loc cele mai vii mulţumiri pentru prestigiul ce-l dau adunărilor noastre prin prezenţa lor — pastorală, prin care se atacă în termeni energici bolşevismul şi masoneria, Sf. Sinod s'a ridicat în anul acesta împotriva literaturii pornografice, iar Inalt Prea Sfinţitul Patriarh, în marea lui înţelepciune şi dragoste de neam, a arătat în cuvinte răspicate primejdia grea ce ne ameninţă din partea jidovimei cutropitoare.

Mulţumirea noastră nu i-o putem arăta mai bine decât înfierând cu toată energia ţinuta acelor inconştienţi sau interesaţi care nu înţeleg nici rostul vremurilor pe care la trăim, nici rostul din toate timpurile al Bisericei noastre naţionale.

Nu de pe galerie, ca privitoare rece are să urmărească Biserica desfăşurarea evenimentelor şi primenirea concepţiilor politice şi sociale, ci precum la 1848 preoţii mergeau cu crucea în fruntea revendicărilor naţionale, tot astfel acum, când o mare revoluţie a spiritului public imprimă pecetea sa vremii, Biserica trebue să coboare în arenă, unde gladiatorii au nevoie de cuvântul ei de îmbărbătare şi de ajutorul rugăciunii ei dătătoare de puteri.

Biserica pe linia mişcării naţionaliste

E firesc ca cea care condamnă fătăria şi desprețuește bunurile lumești, cea care se apropie cu iubire de de aproapele şi cu îngăduinţă de cel greşit, cea care dă lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu, dar şi cezarului ce e al cezarului, — e natural ca Biserica lui Hristos să combată pe masonii, care în puterea divină văd un simplu arhitect şi ajută, prin coaliţia unor forţe oculte, să fie săltate mediocrităţile din toate ţările la locurile de conducere, să arate primejdia bolşevismului, care exploatând nemulţumirile din toată lumea, ridică la suprafaţă drojdia societăţii, pentru ca să surpe altare, să zdrobească tronuri şi să nimicească civilizaţia; să lupte împotriva cutropirei evreeşti, care nu cunoaşte scrupule în dorul ei de răzbunare şi de subjugare prin forţa banului.

E firesc mai ales ca Biserica noastră să dea alarma în faţa acestor primejdii, cu mult mai mari pentru un popor tânăr, care a trecut prea repede dela viaţa patriarhală sătească la o viaţă complicată de stat şi a cărui inteligenţă primeşte prea uşor lozinci sociale amăgitoare şi al cărui generos suflet încearcă cu prea mare uşurinţă reforme sociale neexperimentate în deajuns. Pericolul creşte pentru noi cu atât mai mult, cu cât după sforţările uriaşe şi anemierea urmată după războiu sântem doritori de pace, iar masonii, bolşevicii şi evreii coalizaţi sunt — sau au cel puţin aparenţa de a fi — purtătorii ideii pacifiste.

Ori cât am fi însă de doritori de pace, noi nu sântem aplicaţi să renunţăm de dragul unui pacifism amăgitor la roadele integrităţii dobândite cu atâta de supraomeneşti sforţări. Celor ce caută să ne convingă că ideea naţională e perimată din însăşi clipa în care idealul naţional a fost atins, le răspundem că după cucerirea cu armele abia acum urmează cucerirea României în spirit românesc; *celor ce vrăjesc înaintea ochilor noştri utopica ficţiune a unei colaborări desinteresate între popoarele lumii şi caută să ne atragă în angrenajul internaţional, le punem în faţă* credinţa că avem înainte de toate de îndeplinit o înaltă misiune istorică, cea de a imprima acestui petec de pământ românesc înaltele noastre calităţi de rasă.

In locul abolirei graniţelor, dorite de toţi cei lipsiţi de ţară şi de Dumnezeu, vedem cum, după autarchia economică, se accentuează din ce în ce mai mult princìpiul *autarchiei politice*, refuzul hotărât de a face altă politică decât cea dictată de interesele neamului, refuzul de a ne lăsa atraşi în conflictele externe, şi de a îngădui altora să se amestece în treburile noastre şi să ne dicteze directivele politicei interne.

Judecând astfel, Biserica noastră s'a situat în mod hotărât pe linia mişcării naţionaliste şi a rămas pe linia ţinutei ei tradiţionale.

Un intransigent naţionalism ortodox

Dar, în lupta cu puterile oculte care în imperialismul lor nestăpânit tind să prindă rădăcini tot mai adânci şi la noi, mai avem un vrăjmaş, cu atât mai redutabil, cu cât îl apără un concordat nefast. Sânt catolicii, care nu se sfiesc să uneltească în dosul altarelor sfinte în contra integrităţii statului nostru şi care, dacă oportunismul politic o cere, fac cauză comună cu masonii şi chiar cu evreii şi bolşevicii.

Exemplul vecinilor noştri iugoslavi ne arată, că o luptă energică e încununată de succes, chiar când e dusă împotriva Romei, cu toată diplomaţia ei rafinată, cu toate legăturile ei internaţionale şi cu tot banul şi averile ei nesecate. A trecut vremea când preţuirea popoarelor se făcea după atestatele de bună purtare pe care li le eliberau Marile puteri. Astăzi e respectat cel ce ştie să-şi impună voinţa.

Iar voinţa noastră este să fim scutiţi de orce propagandă catolică în ţara noastră. Perspectiva de a vedea întemindu-se la Bucureşti o Facultate catolică ne umple de îngrijorare, iar dacă conducătorii noştri n'au avut prevederea să refuze ospitalitatea Institutului de propagandă catolică, mutat dela Constantinopol la Bucureşti, va trebui să fim cu ochii în patru la activitatea lui viitoare. E bine să i se spună răspicat, că tot aşa cum a venit, fără multă gălăgie va pleca, dacă va încerca să câştige proseliţi între noi. Supranaţionalismului catolic noi opunem un intransigent naţionalism ortodox.

Acesta e „sensul unic" pe care trebue să meargă Biserica noastră.

Fundaţiunea Gojdu

Cu mare bucurie aflăm că în sfârşit a fost recuperată dela unguri *Fundaţiunea Gojdu*, al treilea eveniment important la care am făcut aluzie. De acì înainte Universitatea Daciei Superioare nu mai e ameninţată să-şi piardă caracterul românesc din cauza năvalei de minoritari şi evrei, ajutaţi cu burse de connaţionalii lor.

Dar ar fi greşit, dacă Fundaţiunea Gojdu ar fi imobilizată în căminuri la Cluj. Intenţia nobilului şi prevăzătorului donator a fost ca ajutoarele să se arunce acolo unde nevoia e mai urgentă. Ne trebue medici, vom da burse mai ales tinerilor care se dedică acestei cariere; avem însă lipsă de ingineri, vom sprijini pe cei ce au ales acest studiu, pe care nu-l pot urma la Cluj.

Precum este însă de prevăzut, într'un viitor apropiat vom trebui să sprijinim pe cei ce vor să naţionalizeze negoţul şi industria. Numai pregătind un tineret bine înarmat ca să poată lua concurenţa cu străinii şi mai ales cu evreii, am lucrat cu adevărat împotriva primejdiei semnalate de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh.

In sfârşit, când vedem cum catolicismul vrea să se infiltreze în organismul nostru românese dublând numărul burselor în străinătate pentru uniţii cari au să devină propagandiştii Acţiunei catolice, va trebui să rezervăm o seamă de burse pe seama tinerilor ortodocşi la şcolile de veche cultură din apus.

Avem toată încrederea în înţelepciunea membrilor care alcătuesc eforia Fundaţiunii şi îi rugăm să adreseze un nou şi călduros apel către foştii bursieri, ca prin restituirea ajutorului primit odinioară să sporească patrimoniul lui Gojdu, ale cărui binefaceri vor aduce dobânzi înzecite.

Ceea ce am vrea să mai relevăm în legătură cu această Fundaţie este faptul îmbucurător că o stăruinţă susţinută a putut, deşi cu întârzieri, să scoată din indiferentismul ei şi biurocraţia noastră şi s'o facă să ducă la bun sfârşit un lucru care nu-i aducea nici un folos imediat.

Ortodoxia în viaţa spirituală a României

Dreptul nostru de a impune ortodoxia în viaţa spirituală a României are trei temeiuri: numărul nostru, sacrificiile aduse, şi legătura cu pământul acestei ţări.

Superioritatea numerică şi dreptul de a impune minorităţilor voinţa majorităţii e un argument pentru adepţii democraţiei.

Dar, aceste majorităţi n'au format niciodată masse inconştiente şi indiferente, ci pe când alte culte erau geloase să adune privilegii peste privilegii şi încercau să scape de rigorile unor reforme ca exproprierea, Biserica ortodoxă a fost cea care, la mijlocul veacului trecut, a dat statului, în care toate trebuiau făcute din nou, averile mănăstireşti, care a pus la dispoziţia ţăranilor moşiile ce i-au fost dăruite de ctitori cucernici, încât n'a mai putut beneficia de conversiunea, care i-a redus şi economiile dela bănci. Sacrificiul, care numără însă înainte de toate în cumpăna istoriei, sânt cei 800.000 de morţi pentru întregirea neamului care n'au fost nici catolici, nici evrei, ci ţărani şi fii de ţărani ortodocşi.

De sub glia unde sânt îngropaţi împreună cu atâtea milioane de înaintaşi, care au lucrat-o cu sudoarea feţii şi au apărat-o cu sângele din vine, ei fac legătura de veci şi indestructibilă cu generaţiile viitoare. Din acest pământ pe care îl calcă cu piciorul gol îşi trage seva ţăranul şi ţăranca noastră, iar nu veneticul grăbit, care în oraşele noastre înstrăinate umblă grăbit pe asfaltul lunecos.

Seara, când răsună în văzduh chemarea credincioşilor la slujba vecerniei, sirenele fabricelor şi claxoanele automobilelor îneacă dăngănitul clopotelor din turlele catedralelor. Până la cer, unde e bine primită de Dumnezeu, străbate armonia plină de evlavie a celor o sută de mii de bisericuţe româneşti de lemn dela sate.

Brâul crucii ortodoxe

Astăzi se împlinesc patru săptămâni de când primul ministru al României, inspectând linia noilor fortificaţii, a vorbit atât de lămurit şi frumos despre «linia de piatră şi fier» care are să ne apere frontierele de râvnitori străini.

Tot de aici, din Oradea, vom spune celor ce nu ne atacă din faţă, ci caută să strecoare ideile lor subversive prin contrabandă printre noi, că şi împotriva lor avem o „linie Maginot":

E brâul crucii ortodoxe.

Credem chiar că fortificaţiile, săpate în pământ de iscusinţa inginerilor noştri, ne vor apăra cu adevărat numai atunci când în dosul lor nu se găsesc oameni fără legătură cu acest pământ. Pe o adâncime de câteva zeci de chilometri brâul de peatră şi fier va trebui evacuat de orce minoritar, iar în locul lor trebue aduşi ca grăniceri colonişti români ortodocşi.

Forturile acestui al doilea brâu, al sfintei cruci dreptmăritoare, sânt Episcopiile noastre.

Când, la începutul acestei cuvântări am vorbit de al treilea eveniment de importanţă covârşitoare în viaţa noastră naţional-bisericească, m'am gândit la reînfiinţarea Episcopiei maramureşene, cerută cu atâta insistenţă de toate congresele noastre. Abia acum când în ţara lui Dragoş vom avea un arhipăstor care nu stă în slujba unei puteri străine şi un cler lipsit de acea admiraţie pentru limba şi cultura ungurească care adusese Maramureşul în pragul maghiarizării, abia azi avem liniştea sufletească că românismul va ieşi şi aici biruitor împotriva ungurilor şi a rutenilor şi a evreilor.

*

Exprimând guvernului cea mai vie recunoştinţă pentru recuperarea Fundaţiunei Gojdu şi reînfiinţarea Episcopiei maramureşene, îl rugăm să ridice cât mai neîntârziat şi ultimul fort care ne lipseşte încă în Apus şi pe care îl cerem de atâţia ani, Episcopia de Timişoara.

Mulţumirile noastre se îndreaptă înainte de toate faţă de Cel ce înţe-

---

rohia *Herculean*; arhiereul a fost binevenţat de păr. Stoian şi de preotul reformat din loc. Acestora li-a răspuns P. S. Sa mulţumindu-le pentru primire. A urmat sfinţirea bisericii, cu predica P. Sf. Vasile, care a arătat misiunea sfântă ce se împlineşte de către preoţi prin sfintele taine ale bisericii.

Predica a fost explicată, la sfârşitul sf. liturghii, pe înţelesul poporului localnic.

După terminarea serviciului divin s'a săvârşit o rugăciune pentru Măria Sa Marele Voevod de Alba-Iulia, *Mihai*.

Asistent.

Congresul „Frăţiei Ortodoxe Române“ la Oradea

Asociaţia mirenească a dreptcredincioşilor creştini din cuprinsul Mitropoliei Ardealului, luând fiinţă în Dumineca Ortodoxiei din anul Domnului 1933 în biserica Sf. Nicolae din Cluj, rămâne deplin fidelă scopului pentru înfăptuirea căruia s'a întemeiat: apărarea neamului întregit şi apărarea *Ortodoxiei*, care a fost în tot trecutul românilor «*peatra nebiruită de echilibrare sufletească a poporului român*«.

Credincios acestei gândiri, Bihorul ortodox român a întâmpinat cu toată însufleţirea floarea intelectualităţii ortodoxe din Ardeal şi Banat în congresul întrunit la Oradea în zilele de 6, 7 şi 8 Noemvrie 1937, în nădejdea că iubiţii fraţi *dela graniţa ţării* vor primi în deosebi „îmbărbătare şi reazim în năzuinţele lor pentru afirmarea *drepturilor istorice* ale neamului şi bisericii asupra plaiurilor bihorene“.

In sala teatrului Orăzii „Regina Maria“ s'a făcut, în 7 l. c., deschiderea sărbătorească a congresului *Frăţiei Ortodoxe Române*.

Congresul e prezidat de pl profesor *Sextil Puşcariu*. Sânt de faţă dnii M. Berceanu subsecretar de stat, PP. SS. episcopi *Nicolae* al Clujului, *Andrei* al Aradului şi *Nicolae* al Orăzii, şi dnii Dr. I. Lupaş, Ion Băncilă prefectul judeţului Bihor, general Sabin Banciu comandantul garnizoanei, P. Fodor primarul municipiului, Teodor Păcescu director în ministerul cultelor, Teodor Neş directorul liceului „Emanoil Gojdu“, prof. Onisifor Ghibu ş. a.

Cuvântul de deschidere, rostit de dl prof. *Sextil Puşcariu*, îl publicăm în altă parte a foii noastre.

In cuvântarea sa P. S. episcop *Andrei* al Aradului arată, că:

Ortodoxia română a avut o epocă de mucenicie, când smeriţi preoţi şi plugari, lipsiţi de sprijinul statului, care li era potrivnic, au purtat singuri steagul credinţei strămoşeşti, prin furtuna vremurilor. Această epocă a ortodoxiei luptătoare a culminat în acea declaraţie eroică a bihorenilor: «*Dacă Măria sa împărăteasa ne cere feciorii de cătane îi dăm, dacă ne cere dări i le dăm, dacă ne cere cojocul de pe noi îl dăm şi pe acesta,— dar dacă ne cere sufletul, pe acesta nu-l dăm decât lui Dumnezeu*». (Aplauze prelungite).

Astăzi ca după un cutremur de pământ, ortodoxia ideologică încheagă sufletul şi desemnează faţa României noui.

Pentru mâne, ca ortodoxia constructivă, izvor de cultură şi creaţie, să ducă neamul spre viaţa veşnică, în locul smeriţilor preoţi ai cazaniei, sporeşte mereu numărul teologilor pregătiţi; în locul ierarhilor pribegi avem ierarhi cu grea misiune în stat; în locul modestelor bisericuţe de lemn, măreţe catedrale împânzesc suprafaţa ţării. Toate acestea vestesc zorii ortodoxiei biruitoare, care-şi recucereşte pământul strămoşesc. Se încheagă frontul ortodoxiei româneşti, deocamdată, în Ardealul pătimirilor noastre. Sântem cu toţii la un loc. Nimic nu ne va mai desträma, nu e cu putinţă să dăm un pas înapoi, când forţa veacurilor ne împinge înainte. Un circuit de energie s'a produs în cei patru ani în toate eparhiile mitropoliei noastre, care deşteaptă, întăreşte, îmbărbătează, mângâie şi inspiră încredere în viitor.

Făclia FOR-ului îşi va mări flacăra şi o va estinde în curând peste tot pământul României. Aceasta e soarta ei (aplauze).

Noi, ierarhii Ardealului ortodox, când aducem binecuvântarea cerului la această întrunire, ne luăm îndatorirea de a mărturisi pretutindeni gândul ctitorilor FOR-ului, de a veghea, ca testamentul lor să se execute întocmai şi de a turna mereu ulei proaspăt în candelă, apărând această instituţie unde se slujeşte lui Hristos şi neamului. —

Cuvântări impresionante au mai rostit şi alţi congresişti.

*

S'au expediat telegrame omagiale: *Suveranului*, I. P. Sf. Patriarh *Miron*, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului.

*

Seara la ora 6, dl prof. *Sextil Puşcariu* a ţinut o conferinţă în sala teatrului „Regina Maria“, despre Emanoil Gojdu, scoţând în evidenţă personalitatea acestuia.

*

Dl prof. universitar *Ion Matei*, secretarul general al FOR-ului, spune în raportul său prezentat congresului:

In starea de fermentaţie ce ne-a cuprins în tendinţele de nouă aşezare a societăţii româneşti, s'au ciocnit idei generoase şi patimi mărunte, s'au strecurat ideologii false şi curente subversive, care au viciat atmosfera morală, atât de necesară consolidării statului întregit.

Profitând de slăbiciunile noastre, adversari dinăuntru şi duşmani din afară îşi ţeseau haln planurile lor perfide, organizând atacuri îndrăzneţe şi acţiuni de penetraţie dizolvantă împotriva noastră. Comunism şi revizionism, sectarism şi catolicism erau forme diferite ale aceleiaşi primejdii ce ne lua cu asalt încercând să zădărnicească afirmarea sufletului românesc în hotarele definitive ale unităţii naţionale. Biserica ortodoxă, ca forţă propulsivă a desvoltării noastre istorice, nu putea privi impasibilă la aceste conspiraţii criminale, fără a se face vinovată de trădarea intereselor şi răspunderilor sale esenţiale. Frăţia ortodoxă română este rezultatul acestor mari frământări de renaştere religioasă, menită să pună la contribuţie mai sistematică valorile de seamă ale cărturăriei noastre, prin îmbrăţişarea apostolatului laic în slujba sfintelor idealuri ale Bisericii. Vrem să trăim în stil românesc şi ortodox, întărind statul întregit prin desvoltarea acestor două atribute determinate, căci acesta este rostul nostru ca asociaţie organizată: de a ne ancora tot mai adânc în religia strămoşilor şi a face din ortodoxie fluidul sacru ce pătrunde în toate fibrele sufletului românesc ridicându-l la viziunea destinului său măreţ.

In activitatea sa, Frăţia ortodoxă română n'a neglijat nici una din problemele mari ce agită conştiinţa ţării şi interesele ei supreme. Ar fi o greşală fatală să ne imaginăm că sectarismul religios şi comunismul păgân, francmasoneria ateistă şi revizionismul maghiar, sânt simple divertismente a căror primejdie o inventează doar gazetarii setoşi de senzaţional şi amatorii de succese la tribunele publice.

In urma intervenţiilor Frăţiei ortodoxe române, se poate constata că două din cele mai esenţiale cereri ale asociaţiei, şi anume *reînfiinţarea vechei episcopii de Maramureş şi recâştigarea fundatiei Gojdu*, au fost satisfăcute de guvernul ţării. Deodată cu recunoştinţa ce i-o datorăm pentru aceste acte de stat, ne îngăduim să sperăm şi în apropiata rezolvire a celorlalte probleme puse de noi, fiindcă ele presintă aceeaşi gravitate pentru viaţa statului şi siguranţa lui naţională. E vorba de *concordatul din 1928 şi acordul dela Vatican din 1932*, a căror denunţare am cerut-o anii trecuţi, printr'o acţiune de mari proporţii. De aceea, am rămas profund surprinşi că votul plebiscitar, dăt în scris de aproape şapte sute de mii de ortodocşi majori din Transilvania şi Banat, n'a fost onorat nici după greutatea şi nici după semnificaţia lui excepţională.

Prin concordatul încheiat, catolicismul însuş, în generalitatea lui, cu toate riturile ce-l alcătueşc, a fost constituit într'o fortăreaţă redutabilă, cu un stat major agresiv, ce-şi mobilizează ostaşii fanatizaţi contra statului românesc şi a credinţei pe care se reazimă de veacuri unitatea lui sufletească.

Din mulţimea probelor ce ne stau la îndemână, e suficient să citâm câteva foarte recente şi extrem de elocvente:

E turneul prin Transilvania, şi numai aici, a nunţiului papal Andreia Casulo care, depăşindu-şi atribuţiile de diplomat străin, şi-a permis să se comporte ca o autoritate indigenă, cu primiri oficiale, banchete, discursuri şi îndemnuri suspecte, rostite ca o sfidare chiar din altarele vechilor ctitorii voevodale, cum a fost cazul dela Făgăraş. A urmat imediat vizita cardinalului Emil Tisserand prin ţara întreagă, spre a-şi câştiga o vedere de ansamblu asupra câmpului ales pentru bătăliile viitoare, căci emisarul Vaticanului n'a venit pentru o călătorie de agrement, ci spre a fixa jaloanele acelei mari ofensive prin care imperialismul catolic urmăreşte dărâmarea ortodoxiei în ţara românească. —

Dl Ion Matei citează din cuvântarea eminenţei sale, rostită pe peronul gării din Oradea, în ziua când fusese primit oficial, la 25 Septemvrie:

„Văd că aţi înaintat în toate direcţiile, în multe chiar uimitor, dar mai e încă mult de făcut. Partea cea mai însemnată a concetăţenilor voştri e de altă credinţă religioasă. Pentru a ajunge la mult dorita uuitate religioasă, toţi catolicii, în deosebi clerul, trebue să exceleze prin virtuţi şi credinţă“.

Este limpede, România ortodoxă trebue să devină catolică. Cardinalul a anunţat, între altele, că sporeşte la 32 bursele anuale ale tinerilor teologi uniţi, cari să fie pregătiţi pentru această ofensivă, în noul colegiu dela Roma şi că papa a hotărât să înfiinţeze şi o *facultate teologică pe lângă universitatea din Bucureşti*.

Sântem puşi deci în faţa unei vaste agresiuni catolice, pe care instinctul nostru de rasă şi conştiinţa noastră religioasă nu o pot tolera într'o ţară care, prin istoria şi naţiunea ei stăpânitoare, este strict ortodoxă. De aceea, asociaţia noastră sună goarna mobilizării ortodoxe.

Nu ne gândim o clipă să atacăm poziţiile legitime ale altora şi cu atât mai puţin ale uniţilor pe care i-am vroit întotdeauna fraţi de sânge şi o lege, ci înţelegem să apărăm drepturile imprescriptibile ale ortodoxiei în orce colţ al pământului românesc. Să vie deci pe frontul bătăliilor ce ne aşteaptă, cu acelaş elan uimitor, ce a încălzit mucenicia înaintaşilor sub prigoana de sânge a habsburgilor catolici, cu aceeaşi demnitate trează ce a inspirat sub ochii noştri lupta eroică a ortodoxiei sârbeşti până la triumful ei prin docorârea unui concordat umilitor.

Ţara tuturor românilor îşi are astfel de mult ancorat destinul ei măreţ, împletit din glorie şi suferinţă, în strălucirea divină a *crucii ortodoxe*. Sub razele ei sfinte, încheie dl Ion Matei, ne concentrăm şi astăzi clerici şi mireni veniţi de pretutindeni, pentruca, sub comanda trează a luminaţilor noştri arhierei, să apărăm cu veşnică îndârjire o moştenire milenară, prin care se afirmă în veşnicie geniul ortodox al neamului românesc. Iată solia Frăţiei ortodoxe române. —

Adunarea aprobă în unanimitate impresionantul raport al secretarului general.

*

Moţiunea

După aceea s'a redactat următoarea moţiune, cuprinzând revendicările Frăţiei ortodoxe române, — moţiune care va fi înaintată dlui preşedinte al consiliului de miniştri:

«*Frăţia ortodoxă română (FOR), întrunită în al 4-lea congres general, la Oradea, în zilele de 6, 7 şi 8 Noemvrie 1937, a votat cu unanimă însufleţire următoarea moţiune:*

1. Congresul aduce respectuoase omagii de iubire şi devotament M. Sale Regelui Carol al II-lea şi Dinastiei ortodoxe, cari ocrotesc cu înţelegere desăvârşită idealurile bisericii naţionale:

2. Işi exprimă sentimentele lui de alipire faţă de I. P. S. Patriarh Miron, înfierând atacurile unor rătăciţi şi duşmani ai credinţei noastre strămoşeşti. Toţi românii sânt invitaţi să respingă publicaţiile puse în slujba acestor atacuri imunde, iar organele statului rugate să ia sancţiuni severe împiedecând apariţia lor. In acelaş timp, asigură de toată dragostea pe vrednicii noştri ierarhi, gata să-i urmeze oricând, în toate străduaniile lor de afirmare şi promovare a intereselor noastre ortodoxe şi naţionale.

3. Işi reînoeşte convingerep profundă că primejdiile ce ameninţă viitorul neamului românesc şi desbinările ce se accentuiază tot mai mult pe urma uneltirilor habsburgice dela 1700, cer în mod imperios consolidarea unităţii naţionale prin readucerea la legea românească a celor care în mod silnic au fost îndepărtaţi, aşa cum fusese hotărâtă cu vot unanim, şi în adunarea naţională dela Blaj, din 1848.

4. Salută cu satisfacţie reînfiinţarea episcopiei ortodoxe istorice din Maramureş, pe care a revendicat-o mereu, ca o necesitate naţională la graniţa de nord şi osândeşte campania neromânească deslănţuită de biserica greco-catolică. Cere cu aceeaşi stăruinţă să fie rechemată la viaţă, fără întârziere şi episcopia Timişoarei, ca bastion de apărare la celalalt capăt al graniţei de vest.

5. Ia act cu bucurie de rezolvirea problemei fundaţiunii Gojdu. Aşteaptă să se treacă urgent la distribuirea burselor pe seama studenţimii sărace şi reaminteşte foştilor bursieri datoria morală de restituì fundaţiunii bursele de care au beneficiat în cursul anilor de studii.

6. Constatând că nu s'a ţinut seamă seamă de moţiunea congresului din anul trecut, dela Arad, cu privire la ocrotirea etnică şi religioasă a fraţilor noştri din statele învecinate, cere din nou conducătorilor statului să intervină pentru respectarea acestei obligaţiuni internaţionale aplicând în caz contrar sancţiunea reciprocităţii faţă de minorităţile noastre.

7. Dă alarma faţă de acţiunile tot mai îndrăzneţe şi mai numeroase ale Vaticanului, de a-şi supune România printr'un prozelitism catolic agresiv şi desnaţionalizant, ce nu poate fi stăvilit decât denunţând imediat concordatul din 1928 şi acordul din 1932.

8. Constatând că plaga sectelor îşi întinde mrejele otrăvite şi în clasa cultă, atrage atenţiunea intelectualilor noştri, să se opună cu toată hotărârea acestor curente străine disolvante făcând să triumfe numai adevărurile credinţei noastre mântuitoare de neam.

9. Cere să se dea curs liber justiţiei în procesele pentru recuperarea pe seama statului a marilor averi deţinute abuziv de ordinele călugăreşti maghiare, cu o situaţie juridică ilegală, iar iredeniismul lor dovedit să fie sancţionat cu disolvarea şi expulzarea vinovaţilor.

10. Reînoieşte hotărârea conştiinţelor româneşti de a face zid nebiruit împotriva revizionismului, comunismului şi francmasoneriei, ce lovesc în unitatea statului şi veşnicia hotarelor naţionale.

*

Dl *Sextil Puşcariu*, după ce a mulţumit P. S. Sale Nicolae Popoviciu pentru buna găzduire, prefectului şi primarului pentru buna primire, publicului care a participat cu atâta însufleţire la congres, a declarat desbaterile încheiate, iar congresul închis.

---

legând marea însemnătate a unei Episcopii ortodoxe în cea mai periclitată regiune a ţării, a tăiat firul tuturor uneltirilor puse la cale de cei interesaţi ca noul punct de sprijin românesc şi ortodox să nu la fiinţă. Celui mai treaz apărător al Bisericii noastre, confundată cu interesele neamului şi numai ale lui, Celui ce vrea ca această Biserică să fie vie, activă şi militantă, aşa cum o cer interesele superioare de stat în epoca dinamică şi eroică în care am întrat, M. Sale Regelui Carol II îi aduc, în clipa când declar deschis al patrulea congres al Frăţiei ortodoxe, expresia celui mai profund devotament şi dragostea curată a tuturor Românilor ortodocşi din Ardeal.

Comemorarea fostului preşedinte şi mare om de stat *Masaryk* s'a făcut la Sibiu în 4 l. c. Cercul româno-cehoslovac, condus de dl prefect *N. Regman*, a adus omagii amintirii răposatului preşedinte, după şase săptămâni dela moartea sa.

Al 16-lea Congres al Asociaţiei Clerului „Andrei Şaguna", ţinut la Tg.-Mureş

Bunii români ai oraşului Tg.-Mureş, închinători ai altarului strămoşesc, apreciind pe dreptate munca preoţimii noastre, au manifestat, cu prilejul întrunirii dela 2 Noemvrie c., o deosebită prevenire şi dragoste la primirea tuturor preoţilor participanţi, adunaţi în congres anual.

De faţă sânt peste trei sute de preoţi.

Au luat parte la deschidere reprezentanţii şi delegaţii tuturor eparhiilor din Ardeal. La ora 9 în biserica ortodoxă s'a oficiat un serviciu religios de un sobor de preoţi, predicând Pr. *Il. V. Felea*-Cluj. Răspunsurile au fost date de corul conservatorului de sub conducerea dlui inspector Alexandrescu.

După oficierea serviciului religios a urmat deschiderea congresului în sala de şedinţe a primăriei municipiului.

Din numeroasa asistenţă remarcăm pe: P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Clujului, păr. iconom stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu preşedintele asociaţiei, prof. Popescu T. reprezentant al Soc. naţionale a femeilor române ortodoxe, Dimitrie Antal reprezentul ministerului cultelor, dl Porubski prefectul judeţului, Dr. Emil Dandea primarul oraşului, păr. confesor căpitan Silviu Maniu din partea garnizoanei ş. a.

Seria cuvântărilor a fost deschisă de către păr. preşedinte al asociaţiei *Dr. Gh. Ciuhandu*, care a spus:

Preoţimea ortodoxă română din Ardeal se întruneşte aici prin delegaţii săi în al 16-lea congres anual în decurs de 18 ani de existenţă.

Ne-am întrunit în congres pentru a ne da seama de realităţile şi necesităţile vieţii româneşti în deobşte, precum şi de ceeace am făcut şi vom face mai ales pe câmpul larg al vieţii româneşti.

Asociaţia noastră dintru începuturile sale şi-a luat în serios misiunea ei. Dela apostolatul răsleţ individual, care va trebui păstrat pe mai departe, s'a trecut la apostolatul colectiv, organizat pe baze sociale, creindu-şi astfel, se poate spune, o organizaţie profesională proprie. Ca posibilităţi de afirmare avem nu numai congresele pe mitropolii, ci şi adunări de secţii, întruniri sistematice pe despărţăminte şi protopopiate, cum şi cercuri religioase şi grupări comunale pentru luminarea credincioşilor...

A înfiripa comunitatea politică de stat, e lucru mai uşor, decât a o păstra numai prin forţă materială, politică şi economică financiară.

Alături de factori materiali se cere imperios şi necondiţionat şi prezenţa dinamismului spiritual creştin, verificat de altfel în viaţa noastră prin ortodoxia românească mai mult decât milenară. Se observă în toată ţara un vânt religios. Acest nou suflu de viaţă, întinerit sub inspiraţia religioasă-ortodoxă şi alimentată de grija de viitorul neamului nostru, ne dă încredinţarea tare că sufletul românesc şi sângele românesc vor fi reîntronate pe lângă idealul naţional realizat din laturea politică, şi în toate celelalte drepturi firesti, exprimate prin noţiunea de primat moral, cultural şi material românesc. Mai semnalăm un eveniment de mare importanţă naţională, dar şi religioasă ortodoxă, că factorii de drept au reuşit să restabilească Maramureşul românesc în drepturile sale sufleteşti de a-şi avea o episcopie proprie ortodoxă la Sighet. Acest act este cel mai just răspuns a toată suflarea românească, faţă de cei ce prin catolicismul lor au derutat viaţa românească şi în Maramureş, ispitindu-ne în timpul din urmă şi prin emisari de ai papalităţii, colindători unul după altul pe hotarele noastre străbune. —

A vorbit apoi P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Clujului, aducând binecuvântarea sa I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului. P. S. episcop Nicolae în vorbirea strălucită reîntregeşte adevăratul sens al creştinătăţii ortodoxe, spunând că toţi aceia cari vor să bată în neamul nostru, vor bate ca şi până acuma mai întâi în biserica noastră naţională şi în credinţa ei ortodoxă. Încheie, urând spor la muncă congresului.

In numele ministerului cultelor vorbeşte păr. inspector *Dimitrie Antal;* din partea garnizoanei locale a vorbit preotul confesor căpitan *Maniu Silviu*, aducând salutul oştirei. In numele municipiului vorbeşte dl primar *Dr. Emil Dandea.* Din partea Asociaţiei femeilor ortodoxe a vorbit dl *Popescu Tudor*, care aduce elogii preoţimii române mereu trează întru apărarea românismului.

La ora 13, întregul congres a luat parte la concertul religios, dat în onoarea congresiştilor de către corul conservatorului municipal, sub conducerea maestrului inspector Alexandrescu, după care a urmat o masă frăţească în sala de oglinzi a Palatului cultural, la care au luat parte toţi congresiştii.

După masă, la ora 16, au continuat lucrările congresului în sala de şedinţe a primăriei municipiului.

Primul a vorbit păr. diacon *Grigorie T. Marcu*, tratând subiectul despre secte, după care urmează diferite propuneri, la care iau cuvântul: dl Popescu Tudor; Păr. *Roman*, care face raportul gestiunei financiare a Asociaţiei: în total a întrat în cassa Asociaţiei suma de lei 477.187 din care s'au cheltuit 475.579 lei rămânând un excedent de 1608 lei.

Urmează desvoltarea anumitor probleme, la care ia cuvântul şi păr. *Grecu*, despre problema evreiască şi pericolul ei pentru statul nostru şi biserica ortodoxă.

Păr. *Mihail Grecu*, din Deda, propune ca să se intervie pe lângă forurile competente pentru sistarea lucrului în zilele de Duminecă la întreprinderile forestiere de pe Valea Murăşului.

Păr. *Rafiroiu* aduce în congres problema unui plus la salarizarea preoţilor şi misionarilor din regiunea secuizată.

Păr. preşedinte *Gh. Ciuhandu* mulţumeşte apoi autorităţilor locale, diferitelor persoane care au pus râvna lor întru realizarea acestui congres, presei şi reprezentanţilor ei pentru concursul dat.

Moţiunea congresului

Asociaţia «A. Şaguna» a clerului ortodox din Ardeal întrunită în adunarea generală anuală la Tg.-Mureş în 2 Noemvrie 1937, îşi exprimă profundul ei devotament şi fiiasca dragoste faţă de ierarhia noastră pentru atitudinea şi decizia din 9 Martie c. luată în şedinţa Sf. Sinod, prin care se statornicesc principiile de care este călăuzită sfânta noastră biserică în opera de îndrumare a clerului şi poporului dreptcredincios în toate domeniile vieţii publice.

Comunicatul Sf. Sinod «Nihil Sine Deo» formează un eveniment epocal în viaţa neamului, fixându-se dreptul bisericii de a acţiona în mijlocul vieţii publice şi un program minimal etic, social şi politic.

Îşi exprimă în special deosebita gratitudine şi recunoştinţă faţă de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului pentru intervenţiile făcute la forurile cu cădere întru rezolvirea cu un ceas mai de vreme a incadrării preoţimii ortodoxe din Ardeal la Cassa generală den Pensiuni a statului, pentru ştergerea celor două curbe nedrepte şi pentru deosebitul interes arătat faţă de chestiunile de înalt ordin obştesc al bisericii noastre.

Pentru toate acestea biserica şi preoţimea ei este adânc recunoscătoare. Preoţimea ortodoxă română din Asociaţia «A. Şaguna» se alătură din tot sufletul la lupta de apărare naţională susţinută cu însufleţire de ziarele naţionaliste. Preoţimea roagă onoratul guvern să soluţioneze cu aceeaş bunăvoinţă şi celelalte doleanţe ale bisericii şi slujitorilor ei şi anume:

1. Să se achite gradaţiile şi ajutoarele familiare din prima a lunei ce urmează dela data de când s'a făcut anunţarea, ca şi corpul didactic, gradaţiile nefiind un ajutor, ci o parte integrantă din salar.

Noile gradaţii şi ajutoare familiare nu s'au luat în bugetul pe anul 1937—1938.

2. Legea pentru armonizarea salariilor de toate gradele conform pregătirii şi funcţiunii ce ocupă şi egalarea cu ale membrilor corpului didactic cu consultarea şi a Asociaţiei clerului din Ardeal.

3. Să se calculeze 5 gradaţii de vechime, la salarii plus o gradaţie de merit.

4. Faţă de scumpetea crescândă din zi în zi căreia cu salariile de astăzi nu se poate face faţă, până la votarea armonizării salariilor să se şteargă cel puţin una din curbele aplicate.

5. Să se acorde sporul de 25 la sută, asupra salariilor preoţilor, cari nu au în folosinţă sesii parohiale.

6. Acordarea taxelor şcolare pentru copiii de preoţi ca şi la acei ai corpului didactic, şi acordarea de burse în aceleaşi condiţiuni.

7. Să se înlăture cu totul cumulul, ca nimeni să nu poată avea decât o singură funcţiune şi un singur salar.

8. Să se respecte arendarea protopopiatelor existente în Ardeal, şi protopopilor să li se acorde diurna legală.

9. Repararea integrală a nedreptăţilor trecutului faţă da celelalte culte în ceace priveşte numărul protopopilor, consilierilor funcţionarilor bisericeşti şi aplicarea articolului 31 din legea cultelor, numărul sufletelor, a averii, şi a nevoilor reale a diferitelor culte, fără a le face pendente de situaţia bugetului.

10. Să se acorde şi preoţilor tratamentul pe care conform legii din Monitorul Oficial Nr. 78—935 se acordă învăţătorilor din secuime, Munţii apuseni şi zona culturală, adecă spor de 50% la salar, sesie parohială etc.

11. Să se ia în buget salar pentru preoţii misionari, posturi suprimate în 1931.

12. Absolvenţilor Academiilor teologice ortodoxe din Ardeal, întrucât au pregătire egală cu a absolvenţilor facultăţilor de teologie să li se acorde dreptul de a se prezenta la examenul de capacitate pentru religie, pentru şcolile secundare, cum s'a acordat Academiilor greco-catolice din Ardeal.

Să se acorde Academiilor teologice ortodoxe, dreptul de a conferi titlul de licenţiat.

13. Denunţarea concordatului şi acordului cu Roma, fiind dăunător intereselor statului şi ale bisericii.

14. Observarea strictă a repausului dumenecal.

15. In şcolile de toate gradele să se prevadă câte două ore de religie de fiecare clasă pe săptămână.

16. Indepărtarea din învăţământul de toateg radele a tuturor profesorilor şi învăţătorilor comunişti, sectanţi şi ateişti, şi eliminarea din toate şcolile ţării a elevilor cari profesează idei comuniste, sectare, ateiste.

17. Să se ia cele mai aspre măsuri din partea statului contra tuturor organizaţiunilor antinaţionale şi anticreştine care sapă la temelia statului şi la schimbarea ordinei sociale de astăzi.

Preoţimea roagă înalta Chiriarchie să binevoiască a repeta intervenţiile solidare la forurile în drept până la realizarea integrală a drepturilor sfintei noastre biserici.

Preoţimea roagă Onor. guvern şi în special pe dl ministru al cultelor să ia act de justele doleanţe ale ei şi ale bisericii şi să le soluţioneze după dreptate cât mai curând posibil.

18. Să se acorde 50% reducere pe C. F. R. pentru vizitatorii Maglavitului.

19. Să se ia măsuri pentru editarea mai în grabă a unui cotidian creştin.

Telegrame omagiale

Congresul a expediat apoi telegrame: M. Sale Regelui; I. P. S. Patriarh *Miron;* I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, etc.

Sântem informaţi, că „Albina" institut de credit şi de economii, Sibiu, are de vânzare *în Sibiu:* pe terenul Vidrighin: 11 (unsprezece) parcele locuri de casă şi în strada Dealului Nr. 28: 5 (cinci) parcele. Amatorii vor înainta ofertă direcţiunii băncii „Albina" Sibiu, de unde se pot lua informaţiuni.

La ziua Voevodului. — Măria Sa Voevodul *Mihai* de Alba-Iulia a serbat Luni ziua Sa onomastică

S'au înălţat cu această ocazie rugăciuni cucernice, în toate sfintele biserici ale mitropoliei noastre, pentru tinărul vlăstar domnesc.

In catedrala mitropolitană din *Sibiu*, preoţimea catedralei a săvârşit serviciul religios în fiinţa de faţă a reprezentanţilor tuturor autorităţilor locale civile şi militare, precum şi a unui mare număr de credincioşi.

ORADEA, dela graniţa de vest a ţării, a trăit Duminecă o zi de mare bucurie.

Intre festivităţile, desfăşurate în această zi, se numără şi desvelirea bustului în bronz, ridicat viteazului ostaş şi marelui român, generalului **Traian Moşoiu,** *care acum aproape 19 ani intrase victorios, în fruntea armatei desrobitoare, în capitala bihoreană.*

Din partea bisericii au asistat la desvelire PP. SS. LL. Episcopii: Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului şi Nicolae al Orăzii care, asistat de un sobor de preoţi, a oficiat slujba religioasă şi a proslăvit pe salvatorul Orăzii.

Nr. 10974—1937.

Comunicat oficial

Ministerul Cultelor şi artelor cu adresa Nr. 26206 din 5 Noemvrie crt. ne face cunoscut, că potrivit ordinului circular Nr. 123700 R. A. 154652—1937 al Direcţiunii generale C. F. R. costul carnetelor de identitate cu reducere de 50% din taxele tarifare a fost majorat astfel:

Cl. I şi cl. II lei 100. cl. III lei 75.

La chitanţele de 100 lei şi mai mult, se aplică un timbru fiscal de 3 lei şi un timbru de aviaţie de 2 lei.

Aceasta se aduce la cunoştinţă cuc. preoţi spre ştire şi conformare.

Sibiu, 12 Noemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu

---

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 14 Noemvrie 1937, va predica părintele *Gh. Secaş.*

Conferinţă publică în sala prefecturii judeţene. Ciclul de conferinţe, despre marile personalităţi ale neamului, se continuă Duminecă, în 14 Noemvrie c., ora 6 seara. Conferenţiază dl *Artur Gorovei*, membru corespondent al Academiei Române, despre: Viaţa lui Nicu Gane.

Poşta redacţiei

Mai multora. Rapoartele despre conferinţe s'au primit. Se vor publica pe rând, atât cele sosite, cât şi altele ce le aşteptăm.

AVIZ

La Internatul de fete al Asociaţiunii „Astra" din Sibiu, strada Şaguna Nr. 8, sânt libere posturile de: *econoamă-menajeră şi lingeră.*

Doritoarele a se adresa la Direcţiunea internatului, personal.

Sibiu, 11 Noemvrie 1937.

Direcţiunea

Nr. 10.421—937 Ep. (66) 1—1

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindere tăierea şi fasonarea în stânjini de lemne de foc a 294 arbori de fag ce se găsesc în pădurea „Ciuha" situată în hotarul comunei Vurpăr, precum şi transportarea la Sibiu a stânjinilor de lemne rezultaţi din această tăiere.

Ceice doresc să ia în întreprindere această tăiere, vor înainta oferte în scris însoţite de o garanţie în sumă de lei 20.000 (douăzecimii) în numerar până la *29 Noemvrie 1937*, la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile şi se dau zilnic informaţiuni.

Oferte fără garanţia de 20.000 nu se primesc.

Ofertanţii vor avea să declare în ofertele lor că cunosc condiţiunile şi se vor supune lor.

Sibiu, la 9 Noemvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 21 Noemvrie 1937 — Nr. 47

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Misiune arhierească în țara Hațegului

Misiunile arhierești din arhiepiscopia noastră, organizate astfel ca să prezinte generației de azi măreața solie a sfintei noastre biserici în toată amploarea ei mântuitoare, constitue acte splendide de manifestări religioase, caracteristice duhului celui nou al vieții spirituale de azi.

O misiune arhierească de azi e contactul nemijlocit al arhipăstorului cu biserica vie, prezentându-i chivotul sacrei moșteniri de bunuri spirituale și morale, căruia îi aducem omagiile noastre de gratitudine și ne angajăm solemn să-l strămutăm în suflete, să-l cultivăm cu sfințenie și să-l păstrăm ca pe un trofeu de biruință prin toate vicisitudinile vieții personale și colective. Biserica vie, „turma" credincioșilor ne apare din zi în zi transfigurată într'o lumină nouă, ca un templu sfânt din blocuri distincte, legate împreună prin legături indestructibile în jurul chivotului sacru.

Școlărime și asociații de adulți cu viziunea noului Ierusalim coborât pe pământ, reuniuni de femei cu altarul familiar, Oastea Domnului, țărănime nouă deșteptată la suflarea Duhului veșnic dătător de viață, Frăția ortodoxă română, plămadă binecuvântată de înfrățire între oraș și sate, Asociația clerului echipă de jertă și de slujire la picioarele Mântuitorului etc., toate aliniate la o normă unitară, în jurul altarului strămoșesc, constituind marea familie a creștinilor ortodocși în frunte cu Arhipăstorul lor.

Deși deosebiți prin vârstă, sex, ocupație, stare socială și intelectuală credincioșii formează o unitate spirituală prin inspirația religiei strămoșești având biserica ca cel mai însemnat centru de gravitație în calea propășirii și mărturie nebiruită a împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

Prilejul descinderii I. P. S. Mitropolit *Nicolae* în părțile Hațegului era sfințirea bisericii din Bărăști, în Dumineca din 14 Noemvrie a. c. A fost a șasea sfințire în seria sfințirilor de biserici din toamna aceasta, săvârșite de I P. S. Sa. Ca și în alte părți tot astfel și în protopopiatul Hațegului, sfințirea unei biserici este un eveniment de bucurie generală. S'a dovedit aceasta la primirea sărbătorească a I. P. Sf. Mitropolit în Crișeni și în Hațeg, în piața urbei și în sfânta biserică, unde s'a slujit vecernia. Până acolo I. P. S. Sa a adresat mulțimii care-I eșise în întâmpinare trei cuvântări iar la vecernie a predicat cu pilduiri neuitate despre trăinicia moștenirii sacre a generațiilor trecûte, transmise celor de azi spre rodire.

A două zi, Duminecă am fost favorizați de un cer senin. Negura din șes și de pe cununa de munți a dispărut. Strălucește în soare țara minunată a Hațegului, vatra strămoșilor și leagănul neamului. Solul Bărăști e așezat în drumul roman. Are locuitori creștini harnici, cari și-au zidit o frumoasă biserică. Actul sfințirii bisericii s'a săvârșit în prezența reprezentanților oficialităților din județ, a populației din Bărăști și sute de închinători din Hațeg și din satele din jur. Ceremonia sfințirii bisericii e impresionantă și plină de simbolism, în toate amănuntele ei. La sfânta liturghie a cântat corul bisericesc din Hațeg sub conducerea catehetului Muntean. Predica arhierească a desfășurat bogățiile rugăciunii și ale sufletului umbrit de prezența divină. Un altar nou e izvor de înoire și de propășire, o chezășie de daruri nesfârșite pentru ceice însetează după viața veșnică. După amiazi, la Hațeg a urmat recepție la reședința protopopească. Autoritățile publice din Hațeg și cultele prezintă I. P. S. Sale omagiile lor. A urmat o masă pentru 100 persoane, sfârșind cu toastul I. P. S. Sale pentru M. Sa Regele Carol al II-lea.

I. P. S. Sa a întrunit apoi preoțimea din protopopiat la o recepție spirituală de două ore la Casina urbei.

Deși credeam că punctul principal din programul zilei s'a desfășurat în cele precedente, m'am încredințat că I. P. S. Sa a făcut din recepția în mijlocul preoțimii sale un punct culminant al misiunii sale arhierești. A mânecat dela frământările epocii noastre în căutarea unei ținte sigure și mântuitoare și analizând multiplele aspecte pe care lupta vieții de azi ni le prezintă, arată rolul bisericii și al slujitorilor ei în mijlocul sbuciumului actual și ce chip se pot face vrednici de chemarea lor. Sântem în anotimp de toamnă, când firea întreagă se predă în brațele morții anuale. Dar toamna este începutul anului bisericesc, al activității școlare și al împrospătării vieții spirituale în parohii. Epoca binecuvântată a activității pastorale, a catehizației, a îngrijirii de așezămintele creștine începe toamna, pregătind sistematic ogorul sufletesc al credincioșilor pentru o nouă recoltă duhovnicească. În liniștea toamnei și a iernii să răsune psalmii evangheliei, să se desfunde izvoarele curățirii sufletelor, ale risipirii întunerecului minții și ale înoirii vieții. Biruințele spirituale se pregătesc în tăcere, ferite de sgomot, prin concentrare lăuntrică și incandescentă ardoare apostolică.

I. P. S. Sa a plecat din mijlocul preoțimii și s'a întors la reședința Sa.

T. S.

Naționalismul sub aspect moral

(Continuare din Nr. 44 la articolul: Păreri greșite)

Cea mai mare greșală în punctul de vedere al dlui Dragoș Protopopescu rezidă în identificarea biologicului natural și necesar cu biologicul — dacă-i mai putem spune și acestuia biologic! — ca abuz.

Să lăsăm deocamdată în paranteză chestiunea dacă națiunea și naționalismul sunt sau nu urmări ale păcatului originar, ca o chestiune de metafizică a credinții. Să scrutăm numai realitatea empirică. Apartenența la națiune prin naștere ni se prezintă ca un păcat asemănător beției sau pruncuciderii? A spune așa ceva înseamnă a părăsi terenul experienții concrete și a te avânta în afirmații complet opuse realității, și deci arbitrare și gratuite. Insemnează a nu mai ține seama de nici un criteriu în categorisirea faptelor din punct de vedere etic, căzând în cel mai complet haos și indiferentism moral.

Prin ce faptă din decursul vieții mele, o primă condiție ca ea să fie evitabilă, m'am făcut eu vinovat născându-mă ca membru al unei națiuni? Nașterea în sânul unei națiuni nu e în nici un caz o continuare personală de-a păcătui, o cădere actuală în păcat, precum este pruncuciderea sau avortul, sau eventual naționalismul.

Dar naționalismul este el un păcat asemenea beției sau pruncuciderii? Ce e naționalismul? Să-i dăm deocamdată o definiție foarte generală, dar și deplin cuprinzătoare. El este conștiința că aparții cutărui grup etnic, iubirea acelui grup și activarea acestei iubiri în slujba binelui lui. Rădăcina acestei iubiri și a acestei slujiri e foarte plauzibil să fie de ordin instinctual. E voința ta de a trăi nu numai ca individ incolor, desbrăcat de toate atributele ce le ai prin naștere și educație, ci așa cum ești, și întrucât simți că așa cum ești nu poți trăi decât menținându-se grupul căruia aparții, luptând pentru tine, lupți pentru menținerea în existență a întregului grup.

Dar fie că privim la această rădăcină instinctuală a naționalismului, fie că privim la floarea lui morală — slujirea neamului cu iubire — el e foarte departe de beție sau de pruncucidere.

Să-l privim ca instinct și deci să-l considerăm biologie. Ca atare e voință de a trăi și activarea acestei voințe. Voința de a trăi și luarea măsurilor pentru a trăi e necesară, adică nimeni nu se poate sustrage ei. Hrana de pildă, ca activitate a voinții de a trăi, e ceva inevitabil. Căsătoria, ca activare a voinței de a trăi a speciei, la fel. A le evita nu însemnează numai a muri tu personal, ci a te ridica împotriva unor rânduieli fundamentale, puse de Dumnezeu ca legi după care se desfășoară viața; însemnează a socoti tu, cu mintea ta, că aceste orânduiri fundamentale prin care Dumnezeu condiționează viața, nu sunt la înălțimea cerințelor tale, că Dumnezeu cu opera lui nu s'a putut ridica la ceeace gândești tu. Și însemnează a sabota viața de Dumnezeu lăsată. A refuza hrana pentrucă o socotești în mod principial un păcat, prin urmare a te lăsa să mori de foame, aceasta e un păcat. Precum a nu te căsători, nu pentru idealuri deosebite, ci din dispreț față de căsătorie și a propovădui aceste idei, e iarăși un păcat, cum a arătat Biserica prin condamnarea ereticilor, cari propagau astfel de idei.

E un păcat să fi potrivnic vieții, ba e un păcat chiar indiferența față de această datorie. Creștinismul, spre deosebire de religiile hinduse, este religia vieții. Toată acțiunea dumnezeiască de mântuire a omului are scopul să-l scape de moarte. «Dumnezeu nu voește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu». Moartea a venit în lume ca pedeapsă și deci e o stare anormală. Viața e valoarea supremă în concepția Sfintei Scripturi. Nu o viață înțeleasă platonic ca o nemurire a spiritului pur, în lumea ideilor eterne, plutind detașat și pe deasupra lumii corporale. Corporalitatea e pentru creștinism manifestarea necesară a puterii de viață a eului. Ceeace nu se poate exterioriza, ceeace e neputincios față de lumea externă, e slab, e nedeplin ca putere de viață. Cine abdică față de mișcarea și frământarea materiei, retrăgându-se în planul suprastelar al cine știe cărei spiritualități iluzorii, o face din neputință. Dumnezeu și eurile omenești, făcute după asemănarea sa, nu pot renunța la stăpânirea materiei, la modelarea ei în formele voite de spirit, căci altfel ar trebui să admitem o dualitate eternă de forțe. Creștinismul propovăduește învierea cu trupul. Abia atunci va fi învinsă moartea. Câtă vreme trupul cade încă victimă pieirii, moartea este încă stăpână asupra vieții. Numai atunci când nu va fi pândită viața fiecărui om și a fiecărei existențe de stricăciune, «când se va îmbrăca stricăciosul acesta (de trup) întru nestricăciune și muritorul acesta întru nemurire, va fi cuvântul ce este scris: înghițitu-s'a moartea întru biruință» (I Cor. 15, 54).

S'ar putea obiecta că creştinismul vorbeşte de o viaţă eternă, care va urma după forma actuală, istorică, de existenţă, de o viaţă pentru care trebue să ne pregătim nu afirmând-o pe cea pământească, ci, dimpotrivă, jertfind-o.

Obiecţiunea e justă numai în parte. Viaţa eternă, fiind pe de-o parte în trup, iar pe de alta nefiind decât o restabilire a vieţii pe care ar fi avut-o omul şi acum dacă n'ar fi intervenit păcatul şi moartea, ea nu poate fi cu totului tot deosebită de cea pe care o avem acum. In orice caz scopul lui Dumnezeu în legătură cu omul culminând în restabilirea acestuia în viaţa deplină, instinctul fundamental al omului prin care îşi afirmă viaţa se dovedeşte nu ca un instinct păcătos, ci ca unul care corespunde deplin voinţii lui Dumnezeu, slujind planul dumnezeiesc. Lucrul cel mai mare pe care îl vrea Dumnezeu, pe acela îl vrea şi omul, deşi de multe ori prin mijloace greşite. Dacă i se cere creştinului să-şi jertfească viaţa actuală şi creştinul o face bucuros, nu i se cere cu perspectiva de a şi-o pierde definitiv şi nici creştinul nu şi-ar da-o atunci aşa de fericit, ci pentru a fi dus mai repede la deplinătatea vieţii. Jertfirea vieţii actuale se cere numai în împrejurările în care, nejertfindu-şi-o, ar pierde-o pe cea viitoare, sau, jertfindu-şi-o, dobândeşte mai curând pe cea viitoare, adecă în împrejurările în care e necesar sacrificiul suprem pentru credinţa în Isus Hristos. Lăsând la o parte faptul că jertfirea aceasta nu face nici ea, în definitiv, excepţie dela instinctul afirmării vieţii, în împrejurările normale, când nu se cere în interesul credinţii, renunţarea la viaţă, aşa tam-nesam, e considerată la Dumnezeu păcat, iar la oameni nebunie sau laşitate.

Cu atât mai puţin reproşabil este acest instinct manifestat în favorul unui grup de indivizi, în favorul naţiunii. El capătă valoarea unui act altruist, a unui act moral. Uneori se obiectează: afirmarea vieţii unui grup naţional propriu, e în orce caz un păcat, întrucât ea însemnează negarea vieţii altor grupuri naţionale, sau cel puţin nepăsarea faţă de soarta lor. Am putea răspunde uşor rămânând la cazul individului: dacă această obiecţiune ar fi justă, ar însemna că afirmarea vieţii individuale este un păcat, întrucât ea ar implica negarea altor vieţi individuale sau cel puţin nepăsarea faţă de ele. Acelaş lucru s'ar putea spune şi despre grija părintelui pentru copiii săi. Numai amintind aceste exemple se vede cât de greşită este obiecţiunea.

In realitate afirmarea vieţii propriului neam nu însemnează eo ipso negarea altor neamuri, ba chiar nici desinteresarea de soarta lor. Viaţa omenească se mişcă în cicluri care se cuprind unul în altul, plecând dela cel mai mic, cel individual, şi sfârşind cu cel mai larg, care cuprinde omenirea întreagă. Precum grija de viaţa proprie individuală, nu te împiedecă şi nu-ţi răpeşte ocaziile de a te îngriji şi de viaţa familiei, iar aceste două griji îţi lasă destulă posibilitate să slujeşti şi neamului, la fel aceste trei cicluri de viaţă nu-ţi vor absorbi aşa de total preocupările şi puterile, încât să nu poţi fi de folos şi umanităţii. Nici unul din aceste cercuri nu te poate angaja exclusiv. Aceasta ar fi într'adevăr ceva şi păcătos, şi nenatural.

Afirmarea vieţii proprii nu implică necesar ura faţă de alte persoane. E drept că de multe ori aşa se manifestă. Dar acesta e adausul păcatului la ceeace-i este vieţii esenţial în veci, prin urmare şi înainte de păcat şi în viaţa viitoare. Silinţa noastră e vrednică de laudă când împuţinăm buruiana păcatului din jurul rădăcinii vieţii, nu când smulgem dintr'o râvnă rău înţeleasă însăşi rădăcina.

Atitudinea pozitivă, faţă de familia proprie, iarăşi nu implică în noţiunea ei atitudinea negativă faţă de alte familii.

Munca devotată în slujba neamului nu înseamnă nici ea numaidecât ura împotriva altor neamuri şi lupta împotriva lor.

Poţi să vrei, cu toată dragostea pentru neamul propriu, fericirea şi libera desvoltare şi a celorlalte neamuri, ba chiar să le dai din prisosul tău, pentrucă afirmând spiritualităţile tuturor, afirmi toate formele în care se arată mărirea şi înţelepciunea lui Dumnezeu cel neepuizat în puterea sa de creaţie şi de invenţie. A fi orb şi nesimţitor pentru frumuseţile deosebite ce le reprezintă neamurile ca grupuri distincte şi a lucra pentru ştergerea acestor varietăţi de frumuseţe sau chiar a asista nepăsător la o astfel de întreprindere, însemnează a nu vedea, a nu lăuda şi a deprecia opera lui Dumnezeu.

(Va urma) **Dr. D. STĂNILOAE**

Răspuns al I. P. Sf. Patriarh Miron

La telegrama omagială expediată în Oct. a. c. de către cercul preoţesc II *Târnava*, I. P. S. Sa Patriarhul *Miron* a binevoit a răspunde următoarele:

«*P. C. preot Asache Marcoviciu, Lepindea, — Iţi mulţămesc din toată inima, atât dtale, cât şi celor în numele cărora ni ai scris, de călduroasele cuvinte de aprobare a declaraţiunilor Noastre cu privire la apărarea şi salvarea intereselor naţionale şi creştine ale neamului român, rostite nu numai în timpul din urmă, ci în toată activitatea Noastră obştească de aproape cinci decenii.*

Ceeace cer eu, alături de atâţia fruntaşi ai vieţii noastre publice, este o datorie elementară a fiecărui român către patria sa română.

Curentul redeşteptării noastre trebue alimentat fără încetare, până va cuprinde în mersul său pe toţi românii şi pe toţi conducătorii lor, spre a se trece în măsură mai mare, decât timidele începuturi de până acum, **la instalarea pe toată linia a românului autohton şi etnic în toate locurile de activitate publică,** *după cum cer numărul şi meritele lui pentru această ţară. — (ss) Cu părinteşti binecuvântări:* **Miron,** *patriarh.*»

Avem un nou guvern constituit sub preşedinţia dlui *Gh. Tătărescu*. Nu se deosebeşte prea mult guvernul de azi, de celalalt, de ieri. Dacă nu s'a făcut, în alcătuirea lui, nici o schimbare radicală, va avea în schimb colaborarea dlor *N. Iorga* şi *Al. Vaida-Voevod*, cu care s'a încheiat un acord *electoral*.

Toţi foştii miniştri rămân în noul guvern. In fruntea ministerului de industrie şi comerţ a venit dl inginer *Ion Bujoiu*, director la societatea «Petroşani».

La congresul Agrului dela Satu-Mare s'a produs demisia dlui Valer Pop dela preşedinţia acestei Asociaţii, alegându-se dl general în retragere Dănilă Pop. I. P. S. Sa mitropolitul Alex. Nicolaescu a interpretat actul acesta ca un gest de noblete din partea dlui Valer Pop şi ca o dovadă că Agrul nu vrea să facă politică.

Cât priveşte nobleţa gestului dlui V. Pop, amintim că dimisia aceasta i-a fost cerută de multă vreme de majoritatea membrilor Agrului şi dl Valer Pop se ţinea disperat de această tistie până n'a mai putut. A se vedea de pildă cea mai nouă cerere de felul acesta In ziarul „România Nouă" din 2 Noemvrie 1937, şi a se medita şi la vacarmul. care spun ziarele că s'a născut în congres, când cineva a propus să fie declarat dl Valer Pop măcar preşedinte de onoare.

Iar referitor la neutralitatea politică a Agrului, ne mirăm cum nu s'a gândit mai repede că preşedintele său face politică.

Pomenirea lui Mihai Viteazul la Şelimbăr

S'a celebrat, în dimineaţa zilei de 8 Noemvrie 1937, din iniţiativa Ligii culturale, aniversarea luptei date lângă *Şelimberul* Sibiului de Mihai Vodă Viteazul la anul 1599.

Sânt prezenţi la solemnitate: ţărani veniţi din satele împrejurimii, intelectuali şi multă tinerime şcolară.

După sf. liturghie, la ora 10 s'a ţinut în biserică doxologia, de un sobor de preoţi, pentru aniversarea zilei numelui Marelui Voevod *Mihai* de Alba-Iulia. Răspunsurile s'au dat de corul catedralei din Sibiu, sub conducerea prof. T. Popovici.

Sfârşită doxologia, publicul s'a îndreptat spre locul unde sânt îngropaţi eroii căzuţi în luptă. Aici, în faţa frumoasei troiţe, se slujeşte parastasul pentru Voevodul *Mihai Viteazul*.

Păr. *Dr. D. Stăniloae*, rectorul Academiei teologice „Andreiane" şi redactor al foii noastre, în cuvântarea sa aduce binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, care n'a putut participa, dus fiind la sfinţirea de biserici în aşa zisa „secuime".

N'a venit, împiedecat fiind, nici dl prof. *N. Iorga*. Cuvântarea sa a fost citită de păr. *Dr. D. Stăniloae*.

Marele istoric, dl N. Iorga, a scos la vedere, în această lucrare, caracterele luptei dela Şelimber, prin care Viteazul Vodă Mihai cucereşte Ardealul.

La sfârşit dl general Ştefănescu-Amza expune condiţiile tactice ale luptei dela Şelimber şi propune formarea unui comitet care să strângă fonduri pentru ridicarea unui monument lui Mihai Viteazul pe câmpia Şelimberului.

Instalare de preot

Duminecă, în 14 Noemvrie 1937, pe la ora 9 a. m. un banderiu impozant, compus din parohienii bisericii ortodoxe din *Sibiu, strada Lungă*, conduceau cu alai pe noul ales paroh *Ioan Chioariu* la sfânta biserică, pentru a fi învestit, cu aprobarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi instalat de preot din partea P. C. protopresbiter al tractului Sibiu, Em. Cioran.

Ajunşi înaintea sfintei biserici, la intrare a fost întâmpinat de soborul preoţilor din cercul cultural al Sibiului, în frunte cu şeful tractului protopopesc. După intrarea în Sf. altar unde s'a îmbrăcat în noile odăjdii preoţeşti şi noul paroh ales, s'a celebrat sfânta liturghie, la care a dat răspunsurile corul studenţilor dela Academia teologică din Sibiu, sub conducerea dlui profesor P. Gherman.

La sfârşitul liturghiei, păr. protoiereu, prin o cuvântare bogată în pilde şi învăţături creştineşti, întroduce pe noul paroh şi-l învesteşte cu toate drepturile ce i se cuvin.

Noul paroh, *I. Chioariu*, mulţumeşte Preabunului Creator pentrucă l-a învrednicit a lua harul preoţiei; roagă pe părintele protoiereu, în calitate de trimis al I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, să încredinţeze pe I. P. S. Sa de sentimentele sale de fiască supunere şi recunoştinţă pentru misiunea pe care i-a încredinţat-o şi pentru tot sprijinul şi ajutorul ce i l-a dat în timpul studiilor sale universitare. Mulţumeşte şefului tractului său, păr. protopresbiter Em. Cioran, pentru sfaturile şi pentru frumoasele cuvinte şi poveţe pe care i le a adresat.

Se adresează apoi iubiţilor săi fii sufleteşti şi le mulţumeşte pentru încrederea atât de frumoasă şi de covârşitoare pe care au dovedit-o cu ocazia alegerii sale de preot, asigurându-i din adâncul inimii sale de toată dragostea sa de păstor sufletesc.

In frământarea de azi, când se încearcă distrugerea bisericii, — rolul preotului este de strajă la altarul sfânt al Bisericii şi al neamului.

Spune noul ales preot în cuvântarea sa: „Imi dau seama de mariie probleme ce agită viaţa noastră socială şi bisericească, printre care: *comunism, sectarism şi indiferentism;* îmi dau seama, că sânt chestiuni interne de rezolvat: Pentru rezolvarea acestor probleme, forţele unui singur om sânt negreşit insuficiente. De aceea se îndreaptă către iubiţii preoţi, fraţi întru Hristos, şi mai ales către iubiţii săi fii sufleteşti şi-i cheamă la lucrarea Domnului, colaborând într'o frăţească dragoste unul cu altul.

Fie, ca poveţele şi pilduirile date parohienilor la această impozantă şi pioasă instalare de preot, — atât din partea P. C. protopresbiter, precum şi din partea părintelui Chioariu, să servească spre creşterea, întărirea şi înflorirea parohiei noastre ortodoxe române din parohia Nr. 1 subcetate din Sibiu! — **Un asistent.**

D. Septimiu Bucur, talentatul eseist, scrie într'un foleton al ziarului „Porunca Vremii" (din 17 Noemvrie a. c.) despre studiul Păr. D. Stăniloae, publicat în „Gândirea" de pe Noemvrie şi reprodus acum în foaia noastră următoarele:

Dl profesor D. Stăniloae, în superbul număr ultim al şi mai superbei reviste „Gândirea", aduce sugestii noi în discuţie. Dl Stăniloae combătând elegant şi precis, pe dnii Nae Ionescu, Dragoş Protopopescu şi Radu Dragnea, pune doctrina naţionalistă pe fundamentele eticei creştine. In viziunea Dniei sale naţionalismul se încadrează armonios în comandamentele morale ale ortodoxiei. Ca elan instinctiv, dragostea de neam completează minunat şi practic atitudinea omului în faţa vieţii, cerută de poruncile religiei revelate. Naţionalismul iubeşte concret ceeace creştinismul pretinde printr'o formulare fără atribute constrângătoare. Biologicul, satisfăcut în setea lui cumpătată şi strict trebuitoare, vine să exemplifice organic îndemnurile teologiei creştine.

Conceputul de viaţă nu-i o simplă ţesătură a fadei utopii umanitariste, ci implică o realitate eficientă, activă, dinamică în care trupul şi sufletul, biologicul şi spiritualul, se contopesc într'o unitate creatoare, sortită să îmbunătăţească şi să perfecţioneze mediul exterior. Psihicul şi corporalul sunt categorii luptătoare ale aceluiaşi eu personal, făurit după asemănarea lui Dumnezeu şi pus în slujba finalităţii Sale.

Dl Stăniloae vorbeşte de existenţa unor cicluri organice cărora individul li se supune. Intervenţia acestor cicluri îmi par nişte foarte utile instrumente de sondare în centrul problemei. In structura lor naţională, datele antinomice dela suprafaţă se lămuresc şi se împacă în adânc. Spre deosebire de dl Nae Ionescu, dl Stăniloae ne spune că trăirea în sânul ciclurilor naturale poate să ne mântuiască. —

Omul se salvează prin fapte, nu prin teoretizări plate ori virtuoase. Şi când o faptă creşte din izvoare spirituale, ea îmbogăţeşte valoarea enorm. Credinţa pură, dela rădăcina ei, ajunge ca să o înzestreze cu nepieritoare calităţi etice. Această credinţă trebue să se nutrească în şi din creştinism.

Este naţionalismul „ortodox" sau nu? Ar fi de dorit să auzim încă odată părerea dialecticienilor beligeranţi. Gândindu-ne la amploarea neobişnuită şi la importanţa crucială a întrebării, contribuţia profesorului Stăniloae constitue cea mai documentată teză. Şi cea mai rotunjită. Mişcarea noastră naţionalistă, care şi-a făcut din mistica jertfei şi din cultul eroismului două stele vii, sortite să-i călăuzească destinele, numai pe temelia eticei creştine se poate desfăşura şi numai prin ea poate învinge'

De-a dreptul revoltător. Pentru congresul Agrului, ţinut la Satu-Mare în zilele de 7—8 Noemvrie, ministerul comunicaţiilor a acordat o reducere de 75%, iar pentru congresul Forului, ţinut în aceleaşi zile la Oradea, s'a acordat numai una de 50%.

Deosebirea aceasta de consideraţie şi de tratament s'a manifestat în toţi anii, dar n'a apărut atât de sfidătoare ca în acest an, deoarece cele două Asociaţii şi-au ţinut congresele la date deosebite.

Faptul acesta e mult grăitor pentru comportarea generală a statului nostru faţă de Biserica neamului şi faţă de cultele cari lucrează la destrămarea unităţii naţionale.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Marţi, 12 Octomvrie s'a ţinut în oraşul *Odorhei*, conferinţa a doua a C. preoţimi din tractul protopopesc al Odorheiului, sub conducerea P. C. Sale Păr. *Seb. Rusan*, protopop administrator şi paroh în loc. Au fost prezenţi aproape toţi preoţii.

După invocarea Sf. Duh, săvârşită în capela dela prefectură de către C. părinte *Oct. Stoian*-Tălişoara, s'a ţinut o lecţie bine reuşită despre semnul şi înţelesul „Sf. Cruci" la cl. I primară, de părintele *Z. Rucăreanu*-Vidacut.

Apoi, în sala festivă a prefecturii, s'a deschis şedinţa intimă de părintele protopop S. Rusan, care a accentuat necesitatea slujirii cu credinţă şi avânt a idealului nostru ortodox şi românesc pe plaiurile ţinutului secuizat, ca să corespundem aşteptepţărilor ce ni le cere timpul de faţă.

Urmează conferinţa părintelui *S. Stănilă* din Bodogaea, despre „Datoria slujitorilor bisericeşti în clipa de faţă".

Vie discuţie a deschis conferinţa părintelui *N. Marcu*-Săcel în legătură cu „Modificarea şi augmentarea statutelor Reuniunii femeilor ortodoxe române", potrivit ordinului P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 9386—1937. Sf. Sa e de părere ca sânt necesare modificări acestor statute, întru cât s'au ivit noui factori sociali, în care femeia ortodoxă e chemată să activeze intens. Preţioase contribuţii au adus aici, cu sugestiile lor pentru activitatea Reuniunii femeilor ortodoxe în Secuime, preoţii: I. Garcea, I. Popa, Oct. Stoian, părintele protopop S. Rusan ş. a. La acest punct, concluzia conferinţei preoţeşti este: Să se menţină în întregime art. III din statute, care să fie augmentate cu aceasta: 1. membrele se vor ocupa de igiena casnică proprie, şi 2. să nu se pună nici o taxă, ci contribuirile să fie benevole.

S'a precizat programul de activitate pastorală pentru earnă. S'au făcut, de preşedinte, mai multe comunicări: parohii noui înfiinţate, parohi noui numiţi etc.

După o discuţie frăţească asupra intensificării catehizaţiei, în cuvinte de îndemn la muncă, la ora 1 jum. p. m., P. C. părinte protopop ridică şedinţa.

Pr. *S. R.*

*

— Preoţimea tractului Băiţa s'a întrunit în conferinţa de toamnă, în ziua de 27 Octomvrie 1937, în parohia centrală *Băiţa*.

La ora 9 a. m. s'a oficiat de P. C. Sa părintele protopop Dumitru Secărea, la biserica ortodoxă română din Băiţa, rânduiala Te-Deum-ului, de faţă fiind majoritatea cucernicilor fraţi preoţi din protopopiat.

Dela sfânta biserică preoţii au trecut la sediul oficiului protopopesc, unde preşedintele adunării, deschizând şedinţa, dă preoţimii diferite sfaturi şi îndemnuri, cu privire la însemnata problemă a *propagandei religioase prin tipar*.

La ordinea zilei a urmat subiectul: Tiparul ca mijloc de propagandă religios-morală, culturală, socială şi naţională la sate. Această lucrare a fost pregătită de 3 preoţi şi anume: *P. Câmpeanu*-Rovina, *I. Ivan*-Podele şi *N. Perian*-Sălişte. Sfinţiile lor — prin referate separate — arată în mod concret însemnătatea ce o are această problemă pentru întreaga preoţime, fiindu-i un mijloc sigur pentru creşterea şi formarea spirituală a credincioşilor din parohie.

Pr. *Z. Enescu*-Peştera a citit lucrarea întitulată: Moartea albă, prin care arată suferinţele şi martiriile îndurate de creştinii ţărilor ortodoxe în timpul stăpânirii mohamedane. Aducându-i-se autorului mulţămiri pentru desvoltarea acestui subiect, lucrarea se declară bine tratată.

Pr. *I. Popa*-Hărţăgani, citeşte o dare de seamă saupra subiectului: „Modificarea, întregirea şi completarea statutului reuniunilor de femei". După citirea referatului şi după întregirile făcute de P. C. Sa părintele protopop D. Secărea, preoţimea îşi însuşeşte observările şi propunerile făcute cu privire la această problemă.

După comunicarea diferitelor ordine şi adrese oficiale, adunarea se închide, conferinţa luând sfârşit le ora 2 p. m. — *Coresp.*

*

— Despărţământul Mediaş al asociaţiei clerului „A. Şaguna" şi-a ţinut la *Mediaş* adunarea de toamnă în 4 Noemvrie 1937. La ora 9 dimineaţa s'a slujit sfânta liturghie de către P. C. Sa protopop *I. Crăciun*, încunjurat de un sobor de preoţi. A predicat preotul *I. Frâncu* din Nemşa despre: „Sectele din România şi mijloacele de luptă contra lor".

Dela sfânta biserică preoţii au trecut la sediul protopopesc. Aici părintele protopop tractual deschide şedinţa printr'o frumoasă cuvântare, trecând în revistă evenimentele importante în viaţa noastră naţională şi bisericească, şi anume sfinţirea monumentului eroilor *Horea, Cloşca* şi *Crişan* din 14 Octomvrie c. la Alba-Iulia. Printre altele a spus: Biserica ortodoxă trebue să fie azi şi în viitor maica păzitoare a neamului, iar preoţii adevăraţi purtători ai cuvântului evanghelic şi sabie de foc împotriva tuturor uneltirilor duşmanilor neamului şi ai creştinătăţii. Preotul trebue să fie devotat cu tot sufletul misiunei de propovăduitor al cuvântului lui Dumnezeu.

P. C. Sa îndrumă preoţimea să stăruе, cu vreme şi fără vreme, să îndemne cu toată îndelungă răbdarea şi învăţătură (II Tim. 4, 1) deoarece numai luptând astfel ne vom putea numì adevăraţi ucenici ai Domnului.

Intrându-se în ordinea de zi, C. S. părintele *Miron Maier* îşi citeşte recenzia asupra cărţii: „Intoarcerea lui Andrei Pătraşcu de Alex. L.-Moldovanu, din paginile căreia să desprinde un sentiment de adâncă cucernicie, iertare, milă, credinţă. Acţiunea este plină de viaţă, insuflată de un duh mistic, care-ţi ţine atenţia încordată până la sfârşit.

P. C. părinte *Ch. Marcu* citeşte referatul rezultat după studierea concluzelor naţionale bisericeşti privitoare la parohìi. Conferinţa ajunge la concluzia, că Ven. Consiliu arhiepiscopesc să fie rugat ca, pentru viitoarea sesiune a adunării eparhiale, să se pună în discuţie o nouă clasificare a parohiilor şi o arondare nouă a protopopiatelor — avându-se în vedere la clasificarea parohiilor atât numărul sufletelor, cât şi starea *materială* a parohiei.

Părintele protopop citeşte circulara Asociaţiei clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu, în legătură cu târnosirea căminului preoţesc dela Bazna. Preoţimea tractuală hotăreşte a contribuì, în mod egal, la cheltuelile împreunate cu aranjamentul intern al unei camere, iar pentru fondul căminului, pe lângă cota de 500 lei plătită de fiecare preot din tract, se mai înscriu cu noui sume următorii: protopop *I. Crăciun* 500 lei, Pr. *Gh. Simplăceanu, I. Dordea, I. Popoviciu, A. Băcilă, Chirion Marcu* şi *M. Maier* cu câte 300 lei fiecare, iar Pr. *P. Patăriu* cu 200 lei, deci în total cu 2500 lei.

La propunerea păr. protopop Ion Crăciun să hotăreşte cu unanimitate a se pune bază unui fond pentru *Biblioteca tractuală*, obligându-se fiecare preot a contribuì cu câte 50 lei anual, — care fond se va augmenta şì din alte izvoare şi din donaţiuni, punându-se astfel la îndemână preoţilor cărţile necesare pentru cultivarea lor sufletească.

De încheiere conferinţa înfierează pe ceice prin ziare atacă pe P. Sf. noştri arhierei şi pe directorul marelui ziar *Universul*. dl Stelian Popescu.

Părintele protopop după ce dă mai multe sfaturi şi îndrumări pastorale, declară şedinţa închisă.

Pr. *Miron Maier.*

*

Sfinţirea bisericii din Dârlos. — Duminecă, în 14 Noemvrie 1937, s'a săvârşit, în parohia Dârlos, din protopopiatul Mediaşului, sfinţirea bisericii celei noi, zidită cu multe jertfe din partea credincioşilor parohiei. Inălţarea unui lăcaş de închinare, mai încăpător decât cel vechi, era o necesitate mult simţită în parohia sus pomenită. Prin truda credincioşilor, şi prin vrednicia preotului din loc D. Filimon, s'a ridicat o măreaţă biserică.

Duminnca trecută noul lăcaş a fost închinat menirii sale. Actul sfinţirii l-a săvârşit P. Sfinţitul arhiereu-vicar *Vasile* asistat de părintele consilier Dr. A. Gâlea, diaconul A. Basarab şi de un sobor de preoţi din protopopiatul Mediaşului în frunte cu protopopul I. Crăciun.

La sosire, în faţa bisericii, P. Sf. a fost întâmpinat de un sobor de preoţi, şi de părintele protopop Ion Crăciun. P. S. Sa le-a dat răspuns că participă cu multă bucurie la sfinţirea unui lăcaş de închinare: prin el se înmulţeşte binele sufletesc şi cel pământesc între oameni.

A urmat înălţătoarea slujbă a târnosirii, după săvârşirea căreia, P. S. Sa a ţinut o minunată cuvântare. Făcându-se interpretul bucuriei ce o simte poporul prin înălţarea noului lăcaş de închinare, P. S. Sa aduce mulţumiri pentru jertfele credincioşilor la desăvârşirea lucrării. Vorbeşte despre însemnătatea bisericii ortodoxe în timpurile trecute. Din bisericuţele, retrase pe coline sau ascunse în văile munţilor, s'a împărtăşit apa cea vie a credinţei, după care sufletul înaintaşilor noştri înseta.

Astăzi, când sântem liberi în ţara întregită, nu ajunge să înălţăm numai biserici, ci trebue să ne zidim *în noi* altare, să fim biserica lui Dumnezeu, după cum spune sfântul apostol Pavel. In sufletul creştinului adevărat trebue să se sălăşluiască Sf. duh, care să-i schimbe viaţa. Numai aşa zidurile bisericii vor fi izvoare dătătoare de viaţă.

După sfinţire a urmat liturghia arhierească, răspunsurile fiind date de *corul satului*, condus de *G. Popa* învăţător. După terminarea sfintei liturghii a urmat masă comună în localul şcoalei primare din localitate. Aci o serie de vorbitori şi-au exprimat bucuria îndreptăţită pricinută de actul sfinţirii bisericii celei noi. — *D. Popescu.*

*

Sfinţire de troiţă, ridicată în memoria eroilor, s'a săvârşit în comuna *Budila*, protopopiatul Braşovului, în 30 Oct. 1937.

In această comună unde se mai păstrează şi azi patru curţi grofeşti minoritare, ca un vestigiu al vremurilor de restrişte pentru români, prin hărnicia şi străduinţa unui om, a părintelui *I. Curcubătă*, s'au ridicat, de câţiva ani, stâlpii progresului românesc.

Sf. Sa conduce cu vrednicie aşezământul cultural „Astra", care are o frumoasă „Casa naţională", institutul economic cooperatist „România Nouă", şi acum la bătrâneţele activităţii pastorale a ridicat un altar de cinste în amintirea eroilor neamului. Troiţa e mai mult decât un semn de rând, ea e un simbol al desteptării conştiinţii naţionale în ţinuturile unde ea a fost înăbuşită de stăpânii de eri.

Sfinţirea s'a făcut într'un cadru sărbătoresc. S'a ţinut în aceeaşi zi conferinţa cercului religios preoţesc Budila, şi au serîn sobor preoţii: I. Curcubătă-Budila, I. Greceanu-Marcoş, Bărbat-Tărlungeni, Stelea-Zizin şi Pr. prof. V. Coman-Braşov.

După săvârşirea serviciului divin din biserică, s'a făcut procesiunea la troiţamonument, în sunetul clopotelor.

Serviciul s'a început cu „Impărate ceresc" cântat de preoţi în cor. A vorbit Pr. *V. Coman* despre însemnătatea cultului eroilor în viaţa unui neam. Indeamnă pe credincioşi să se adune cât mai des în jurul acestei troiţe, ca în faţa altarului, să asculte glasul cerului şi al strămoşilor eroi, urmându-le pilda măreaţă.

Corul şcoalei primare cântă imnul eroilor, sub conducerea înv.-dir. Motocescu, iar stolul străjerilor la comandă împodobesc cu cununi monumentul. In numele prefecturii şi administraţiei vorbeşte dl primpretor O. Langa, reliefând destoinicia conducătorilor spirituali ai aceste comune. Fanfara intonează „Imnul regal". Părintele *Bărbat*-Tărlungeni, vorbeşte ovaţionând pe susţinătorii ideii naţionale, iar dl Mariescu, delegatul „Universului", vorbeşte cu mult avânt contra revizionismului.

La urmă părintele I. Curcubătă mulţumind tuturor colaboratorilor şi oaspeţilor, şi roagă pe bunul Dumnezeu ca semnul care s'a ridicat şi sfinţit azi, să fie semnul biruinţii creştine şi naţionale deopotrivă.

In faţa troiţei defilează şcolile, premilitarii şi societăţile din comună. *Asistent.*

*

Pr. Il. V. Felea: *Critica ereziei baptiste*, pg. 93, Lei 25, Sibiu 1937.

Distinsul profesor dela Academia teologică ortodoxă din Cluj, părintele *Felea*, ne pune la îndemână o carte temeinic lucrată şi binevenită astăzi, când spiritul de răsvrătire al diferitelor secte şi curente anarhice diformează tot mai mult adevărurile de credinţă şi rânduielile sfintei noastre biserici. Sectarismul, sub nenumăratele sale înfăţişări, caută să facă tot mai mult rău bisericii şi să abată pe fiii ei duhovniceşti, îmbiindu-le o învăţătură greşită şi pierzătoare de suflet. Şi, durere, mulţi se lasă amăgiţi şi cad pradă acestor lupi răpitori îmbrăcaţi în piele de oaie.

Sectele şi-au făcut apariţia încă dela începutul creştinismului. Mântuitorul, cel dintâi, ne atrage atenţia asupra lor. Cine nu intră pe uşă în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela e fur şi tâlhar. Şi ereticii sânt furi şi tâlhari, pentrucă n'au intrat pe uşă în biserică, ci au sărit peste gard şi pe ascuns au intrat în staulul oilor. Dar Biserica a luptat cu bărbăţie împotriva lor.

Anarhia sectelor îşi are temeiul în principiul formal al lui Martin Luther, după care Biblia poate fi interpretată de oricine, după cum i se pare.

Sectarii sânt duşmanii neamului nostru. Ei ne urzesc peirea noastră. Sectele nu sânt un produs al pământului nostru românesc, ci s'au infiltrat la noi de aiurea. Ele constituesc o adevărată primejdie pentru ţara noastră, întrucât subminează însăşi temelia edificiului nostru ca naţiune.

Baptismul e una dintre cele mai periculoase secte. Ungurii au mijlocit răspândirea lui, cu scopul de a ne desnaţionaliza, iar azi merge mână în mână cu iudaismul, francmasoneria şi alte instituţii oculte. Nu admite biserica, sf. Tradiţiune, ierarhia, sf. Taine, Crucea ca simbol al mântuirii, cultul sfinţilor, cari pentru noi sânt aceia cari au întruchipat sfinţenia, după exemplul Domnului. Nu recunosc decât Sf. Scriptură, pe care oricine o poate explica după bunul plac. Biserica nu e alcătuită din drepţi şi păcătoşi, ci din oameni renăscuţi. Toţi sânt egali, toţi preoţi, adică nu există o preoţie sacramentală. Copiii nu pot fi botezaţi, ci numai atunci când îşi pot mărturisì conştient credinţa. Nu vor să admită sf. Taine ca mijloace prin cari ni se împărtăşeşte harul nevăzut al lui Dumnezeu. Luăm ca exemplu taina sf. mărturisiri. Pentru baptist şi orce sectar, în general, lacrimile sânt totul. Lacrimile sânt buretele care spală pe cel păcătos.

Să plângă cel păcătos şi totul i se va şterge. Cât despre mărturisirea păcatelor înaintea duhovnicului şi deslegarea lor, nici vorbă. Adică puterea lui Dumnezeu lucrează în noi deadreptul, fără mijlocirea Bisericii şi a tainelor. Cine crede că-L poate afla pe Dom-

nul şi în afară de Biserică, se înşală amarnic şi cade în grea rătăcire.

Acestea, şi multe altele, sânt învăţăturile lor pierzătoare de suflet. Nimic nu cruţă, ci totul calcă în picioare!

Autorul procedează cu multă competinţă la combaterea ereziei. Expune mai întâi învăţătura lor, apoi o trece prin examenul unei critici obiective, servindu-se de luminile pe cari „i le dă Biblia, ştiinţa istoriei, raţiunea şi bunul simţ" (pg. 8). Pentrucă „arsenalul ortodoxiei e foarte bogat în arme de luptă şi apărare" (pg. 89). Ne dă şi câteva mijloace eficace pentru combaterea sectelor, iar la sfârşit o bogată bibliografie de care s'a servit la alcătuirea lucrării. — Din cele expuse un lucru e sigur: babtiştii nu stau pe temelia cea adevărată care este Isus Hristos (I Cor. 3, 11). Spun că omul renăscut nu mai poate păcătui, dar şi ei sânt păcătoşi. Ei luptă împotriva Bisericii despre care chiar dumnezeiescul ei Intemeietor a spus că nici porţile iadului nu o vor birui (Mat. 16, 18). In afară de Biserică şi sfintele ei rânduieli nu-i mântuire.

Păr. Felea e un iscusit mânuitor de condei şi un vrednic lucrător în ogorul Domnului. Studiul P. C. Sale e de un real folos duhovnicesc şi binevenit acum, când sectarii de toate soiurile fac o propagandă atât de desmăţată. Pentru cuprinsul lui valoros îl recomandăm cu toată căldura şi ar fi bine să nu lipsească de pe masa nici unui preot. — Pr. *Ioan Ilie.*

*

O circulară pilduitoare. — Prefectul judeţului Brăila, dl Matei Sasu, a trimis autorităţilor în subordine o circulară, în care le îndeamnă să facă, cu fapta, educaţia religioasă a cetăţenilor. Pentru frumuseţea ei şi pentru duhul creştinesc, pe care-l respiră, o redăm aci:

„Oricare autoritate lumească îşi trage puterea dela Dumnezeu, căci după cum zice dumnezeescul apostol Pavel: nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu, şi stăpânirile care sânt, dela Dumnezeu sânt rânduite".

Toţi sântem prin urmare ceeace sântem, prin orânduiala dumnezeiască. De aceea se cuvine ca autoritatea să-şi cinstească locul pe care îl ocupă, prin viaţa curată şi plăcută lui Dumnezeu, trebuind să fie exemplu, în toate cele bune, cetăţenilor pe care îi conduce. Să fie totdeauna întâi la fapta bună şi frumoasă.

Mersul la sfânta biserică în zilele de Duminecă şi sărbători, pentru ca acolo cu genunchi plecaţi şi inimi sdrobite şi pline de pietate să ascultăm şi să ne pătrundem de „Cuvântul lui Dumnezeu", constitue pentru fiecare cetăţean o înaltă datorie morală şi cu atât mai mult pentru autorităţi, care trebue să contribue, prin toate mijloacele, pentru buna îndrumare a celor peste care sânt rânduiţi.

De aceea dăm în grija tuturor autorităţilor comunale: primari, jandarmi, perceptori, agenţi sanitari, funcţionari de orce fel, ca atât ei, cât şi familiile lor, să ia parte, absolut regulat, la serviciul divin din Dumineci şi sărbători, aceasta fiind pentru fiecare o datorie de prim ordin în îndeplinirea aurorităţii cu care este însărcinat.

Tot pentru educaţia religioasă a cetăţenilor mai dispunem ca în fiecare local de primărie să se afle icoană şi candelă. Candela va fi aprinsă totdeauna când sânt momente mai de seamă în cancelaria primăriei: consilii comunale, oficierea unei cununii, etc.

In inspecţiile ce vom face, atât noi cât şi organele subalterne, vom ţinea seamă de îndeplinirea acestor dispoziţii care se pun în aplicare imediat".

*

Problema revizuirii Calendarului, părăsită de ani de zile, a fost din nou adusă la ordinea zilei, de către reprezentantul la Liga Naţiunilor al statului Chili, care a şi prezentat un plan al unei convenţiuni internaţionale, cuprinzând proiectul calendarului elaborat de către profesorul *D. Eginit.*

Secretariatul Ligii Naţiunilor a trimis şi guvernului elen, spre aprobare, proiectul acesta. Guvernul, în înţelegere cu Biserica, a constituit la ministerul de externe o comisiune, pentru studierea introducerii noului calendar internaţional. Sf. Sinod al Eladei, a delegat ca reprezentant al său în această comisiune pe I. P. Sf. mitropolit *Antim* al Maroniei. Comisiunea s'a întrunit în şedinţă la ministerul de externe, sub preşedinţia personală a ministrului, dl N. Mavrodi, care a explicat scopul constituirii comisiunii, iar directorul secţiei Ligii Naţiunilor, pe lângă ministerul de externe, dl A. Ciorbagis, a analizat minuţios proiectul convenţiunii noului calendar internaţional.

Prin propusul proiect se conservă cele 12 luni, împărţite în patru intervale de trei luni, fiecare interval fiind constituit *dintr'o lună de 31 de zile* şi *două luni de 30 de zile,* în total 91 de zile şi 13 săptămâni.

Totdeauna intervalul de trei luni va începe *Dumineca,* având ca zi ultimă totdeauna Sâmbăta, iar după 30 Decemvrie al fiecărui an comun se va adăoga *o zi neutră,* iar anilor bisecţi încă o atare zi, aşezată după 30 Iunie, numite 31 Decemvrie şi 31 Iunie, şi considerate probabil, ca zile internaţionale de repaus. In proiectul acesta se lasă la o parte problema fixării zilei Sf. Paşti.

Asupra acestui proiect s'a făcut o amănunţită examinare şi minuţios studiu, după care I. P. S. mitropolit Antim al Maroniei a demonstrat comisiunii *trei grave vicii* — din punct de vedere bisericesc — ale calendarului propus:

1. vatămă sinaxarul Bisericii ortodoxe, pentrucă schimbă data celor mai multe sărbători imobile;

2. atinge sistemul săptămânal al Sf. Scripturi;

3. dificultează stabilirea sărbătorii Sf. Paşti.

In urma constatării acestor vicii, I. P. S. Sa a comunicat comisiei, că păstrează rezerve faţă de acceptarea imediată a noului calendar internaţional.

După aceasta s'a comunicat secretariatului Ligii Naţiunilor, că guvernul Eladei «*acceptă să adere la intenţionata convenţiune internaţională, sub condiţia însă, că va fi semnată şi ratificată de către toate statele membre ale Ligii Naţiunilor, întru cât se teme că acest nou calendar, nedesăvârşit ştiinţific, nu va fi primit de poporul elen, din cauza marei nereguli pe care acesta o provoacă obiceiurilor şi sinaxarului bisericesc*».

I. P. S. mitropolit Antim al Maroniei, în şedinţa Sf. Sinod din 7 Oct. a. c., a comunicat acestuia, printr'un documentat memoriu, toate aceste concluzii ale comisiunii. Sf. Sinod, dupăce a ascultat expunerile I. P. S. Sale, l-a felicitat pentru seriosul memoriu şi pentru rezervele exprimate pe care Sf. Sinod al Bisericii Eladei le acceptă întru totul, trimiţând un memoriu în acelaş senz şi Sfintei Patriarhii ecumenice din Constantinopol. —

Ar fi de sigur interesant de ştiut, dacă şi guvernul nostru a primit din partea secretariatului Ligii Naţiunilor proiectul noului calendar internaţional, — iar în caz afirmativ, care sânt concluziile la care a ajuns?

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiter următorii clerici: Ioan Chioaru pentru parohia Sibiu, sub. inferior; Moise Benga pentru Şirnea (prot. Bran); Octavian Jula, profesor de religie la şcoala normală de băeţi din Deva; Ioachim Pura, profesor de religie la liceul de fete din Sighişoara.

Ministerul de interne şi ministerul cultelor şi artelor, au dispus ca, începând dela 1 Decemvrie 1937, în teatrele naţionale şi în toate teatrele particulare, la sfârşitul spectacolelor, să se cânte *Imnul Regal.* Este un respectuos omagiu adus tronului şi dinastiei. In acest scop, spectatorii sânt rugaţi ca, la sfârşitul spectacolelor, printr'o atitudine demnă să colaboreze la clipele de reculegere solemnă, menită să dovedească pretutindeni devotamentul ţării faţă de Suveran.

Moartea protopopului A. Ghidiu. Dela Caransebeş ni se anunţă jalnica ştire a trecerii la cele veşnice a prea venerabilului protopop *Andrei Ghidiu,* care a adormit în Domnul după o lungă şi activă viaţă de 89 de ani.

Ca tinăr absolvent teolog fusese trimis de marele mitropolit Şaguna la continuare de studii în Lipsca şi Viena, de unde se înapoiază, ca să ajungă apoi unul din harnicii colaboratori ai episcopului de pioasă amintire, Ion Popasu. Trei ani (1880—1883) e profesor la institutul teologic al Caransebeşului, apoi preot şi protopop în Oraviţa, ear dela 1888 şi până astăzi, aproape o jumătate de veac, protopop al Caransebeşului, aducându i servicii însemnate, naţionale şi bisericeşti, în vremuri bune şi rele. Distins slujitor al altarului, iscusit şi neîntrecut orator, a rămas totdeauna figura preotului plin de bunătate şi de optimism sănătos. A publicut o monografie a Caransebeşului, articole ziaristice ş. a.

Domnul să l odihnească cu dreptii Săi!

Act de mulţămire. Subsemnatul preot, al parohiei Haşdău, protopopiatul Hunedoarei, în numele credincioşilor, aduc cele mai călduroase mulţămiri dlui deputat de Hunedoara, *Constantin Bursan,* pentru frumosul dar, un clopot în greutate de 73 kg. (greutatea totală 96 kg.) ce l-a făcut bisericii noastre. — Mulţămesc şi credincioşilor mei din *Haşdău* (mătera) că la apelul făcut, cu ocazia instalării mele în 12 Ianuar 1937, pentru înzestrarea bisericii, au răspuns cu suma de 2552 lei pentru procurarea unui potir, iar familia credinciosului *Petru Nandra,* primar, cu suma de 901 lei, din care s'a procurat „Triodul"; — credincioşii din filia *Dobâca,* la acest apel au răspuns cu suma de 1101 lei, — iar credinciosul *Nicolae Mătiesc Roşcanu* cu 1635 lei. — Dumnezeu să le răsplătească tuturor jertfa! — Pr. *David Olariu.*

† **Dr. Virgil Buzea,** inspector al muncii, şef al regiunei Sibiu; ofiţer în rezervă, etc., după scurte şi grele suferinţe, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, în 16 Noemvrie 1937, în vârstă de 40 ani. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au depus spre veşnică odihnă, în 18 Noemvrie, în cimitirul central din Sibiu. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

† **Ionel Crişanu,** profesor la Academia de muzică din Cluj, a încetat din viaţă, în vârstă de 53 de ani, în 14 l. c., după lungi suferinţe. Răposatul, născut în Sibiu ca fiu al profesorului seminarial de bună amintire, Ion Crişanu, s'a bucurat de unanime simpatii atât în oraşul său natal, cât şi în celelalte centre ardeleneşti, unde ştiă să tălmăcească, prin vocea sa, farmecul cântecului nostru românesc, contribuind astfel la ridicarea prestigiului ţării sale pe terenul artei muzicale. Ca om al şcoalei a muncit sârguitor şi a creiat o întreagă generaţie de profesori de muzică. Veşnică să-i fie pomenirea!

Noul comitet al soc. studenţilor dela Academia teologică din Cluj, ales în 11 Noemvrie 1937, este următorul: preşedinte: Vasile Hodoş an IV, vicepreşedinte: G. Dragutin an IV, secretar general: V. Harda an II, secretar de şedinţe: V. Ursucuş an II, cassier: Ioan Voica an III, bibliotecar osif Ciorbea an II, econom: A. Triteanu: an II, controlor: S. Hărăguş an II, preşedintele secţiei literare: I. Naghiu an IV, preşedintele secţiei muzicale: I. Crăciun an II, preşedintele secţiei de propagandă: L. David an II.

Şezătoare culturală. Intocmindu-se o şezătoare culturală, cu program ales, de către Reuniunea femeilor ortodoxe române din I. G. Duca (Cristur), în cadrul ei a conferenţiat, în 30 Octomvrie 1937, părintele *Simion Radu,* profesor în loc, despre: «*Femeia ca factor social*», în faţa unui public numeros din localitate şi jur. Pe lângă o frumoasă reuşită morală, şezătoarea s'a încheiat cu un rezultat material de cca 10.000 lei (zecemii), dăruiţi consiliului parohial în folosul noului lăcaş de închinare, care se apropie de fericita clipă a târnosirii. — Comitetul aduce călduroase mulţumiri în numele Reuniunii.

Act de mulţumită. Subsemnatul preot Vecerzan Simion din comuna Tilişca, judetul Sibiu, aduc mulţumirile mele şi pe această cale societăţii de asigurare Prima Ardeleană din Sibiu, pentru modul culant şi prompt, în care mi-a achitat asigurarea de viaţă în sumă de lei 50.000, devenită scadentă prin moartea regretatei mele soţii, după ce a fost în vigoare numai 2 ani şi 2 luni de zile.

(20) 1—1 Pr. *Simion Vecerzan.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 21 Noemvrie 1937, va predica părintele *Mihail Neagu.*

Conferinţă publică în sala prefecturii judeţene. Duminecă, în 21 Noemvrie c., ora 6 seara, va vorbi dl profesor *Ion Armeanu* despre: Victor Anestin, un cercetător al cerului.

Serie de interesante conferinţe. Frăţia ortodoxă română şi Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, secţiile Sibiu, organizează în Aula academiei teologice „Andreiane", ora 6 seara, *o serie de conferinţe.*

Anume: Marţi 23 Noemvrie 1937: Un Domn teolog: Neagoe Basarab, de I. Sandu, preşedintele FOR-ului, secţia Sibiu. — Joi 2 Decemvrie: Vechiul Testament în gândirea românească, de Dr. N. Neaga, prof. la Academia teologică. — Joi 9 Decemvrie: O virtute necunoscută în antichitate: Smerenia, de prot. Gh. Maior, prof. la şcoala normală „A. Şaguna". — Marţi 14 Dec.: Necesitatea apostolatului laic în zilele noastre, de păr. Sp. Cândea, prof. la Academia teologică. — Marţi 21 Decemvrie: Bolşevismul şi viaţa sufletească, de ing. Gh. Brânduş. —

Conferinţele se vor incadra în declamări şi coruri ale Academiei teologice, Şcoalelor normale de fete şi băeţi ale Şcoalei primare de aplicaţie. —

Onor. public e rugat să sprijinească această manifestare creştinească. —

Intrarea gratuită.

ŞEDINŢĂ LITERARĂ se ţine Joi în 25 Noemvrie a. c., la ora 8 seara, în sala mare a „Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu" din strada Brukental Nr. 17. Conferenţiar dl *Dr. N. Terchilă,* profesor în Academia teologică.

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1938

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV Sibiu 28 Noemvrie 1937 Nr. 48

BIBLIOTECA CENTRALA A „ASOCIATIUNII"

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O durere a preoțimii ardelene

Sufletele preoților ardeleni ortodocși sunt apăsate de o durere care, deși strigată în toate congresele lor, nu trezește nici o înțelegere la urechea acelora cari sunt în măsură să o lecuiască printr'un gest ușor pe care nu-l poate împedeca nici un motiv serios. Este o durere care are atât un aspect material, cât și unul moral. Preoților ardeleni ortodocși, absolvenți în majoritatea de 99 la sută ai Academiilor teologice din Ardeal, nu le este recunoscut de stat titlul de licențiați cu drepturile bugetare și morale cari decurg din acest titlu, deși în Academiile teologice din Ardeal se fac tot 4 ani de înalt studiu teologic, deși studenții lor sunt tot bacalaureați, deși pe lângă știința multă, egală cu a studenților din Facultăți, mai primesc și o pregătire spirituală și practică fără de care nu poate fi cineva preot destoinic, așa cum trebue neamului și statului.

Un preot absolvent al Academiei teologice, după 4 ani de muncă încordată pe terenul studiului și al practicei bisericești, după cheltueli însemnate, după o viață de constrângeri ascetice de internat, indispensabile pentru formarea tipului de om înfrânat și eroic, care trebue să fie preotul, se vede pus într'o situație inferioară ca prestigiu și ca avantagii bugetare, colegului său care tot numai acum 4 ani s'a înscris la teologie, dar n'a suportat regimul de severă disciplină al internatului, n'a fost ținut să utilizeze fiecare clipă pentru pregătirea intelectuală și morală în vederea preoției, ci a trăit liber, cum a vrut, având doar să expună la sfârșit de an cunoștințele sale dintr'un anumit manual, în fața unui profesor care n'are obligația și nici posibilitatea să pătrundă în toate fibrele tânărului pentru a-i da o notă care să corăspundă real cu capacitata, cu pregătirea, cu aptitudinile sale pentru preoție.

S'a spus că Facultățile fac o știință, pe care Academiile nu o fac. Nu vrem să discutăm întrucât ar ieși din Facultăți tinerii cu o știință mai mare ca cea cu care ies din Academii absolvenții lor. E în orice caz extrem de contestabil.

Dar să calculăm cu această pretenție.

Statul nostru întreține Facultățile nu pentru cei câțiva savanți pe cari îi dau, ci pentru a alimenta continuu cu noui contingente diferitele profesiuni conducătoare ale vieții publice. Intreține Facultăți de litere nu pentru a crea savanți, ci pentru a satisface necesitățile cadrelor profesorale cari îndeplinesc oficiul educației tineretului. Intreține Facultăți de medicină, nu pentru a crea savanți cari să deschidă noui orizonturi acestei științe, ci pentru a da societății profesioniștii indispensabili pentru nevoile ei de toată ziua. Dacă se ivesc din când în când și savanți printre absolvenții acestor Facultăți, acesta e un merit în plus al lor, pe care statul poate îl supraonorează cu salarii excepționale, dar salarul normal pentru respectiva categorie socială se dă celor cari împlinesc funcția normală, esențială și absolut necesară societății. Aceștia sunt licențiații.

Dacă privim acum la școlile pentru formarea preoților, adecă a acestor factori normali și esențiali ai societății pentru laturea religioasă a vieții, — cari sunt școlile cari îi pregătesc? Evident că Academiile teologice.

Mai întâi Facultățile singure declară că ele pregătesc savanți, nu medici sufletești de fiecare zi ai societății. Pregătesc elemente excepționale de decor spiritual. Dar nevoile societății nu pot fi satisfăcute de aceștia. Și atunci e firesc ca licențiații să fie numiți absolvenții școlilor cari dau preoți, cari umplu cadrele unei profesiuni normale în viața societății. Și aceștia să aibă și salarul tip al categoriei respective.

De fapt preoți în senzul deplin al cuvântului nu pot pregătî decât Academiile de teologie. Câtă vreme celelalte Facultăți pot pregătî pe profesioniștii normali ai funcției respective sociale, pentrucă e chestia în toate de anumite cunoștințe pe cari le dă omul și nu o instituție, preoți nu poate pregătî decât Biserica printr'o școală ce stă în cadrele ei, căci dacă peste tot numai Biserica poate propovăduî infailibil cuvântul dumnezeesc poporului, cu atât mai mult numai ea îl poate transmite nouilor propovăduitori, adecă numai în ea se păstrează și se transmite Sf. Tradiție și numai la sânul ei se pot cunoaște și deprinde mijloacele pastorale și harismatice de mântuire a oamenilor.

Medici poate forma orice alt medic mai învățat, profesori orice alt profesor mai învățat, dar preoți nu poate forma decât Biserica, cel puțin așa cum creștini numai Biserica poate forma.

Pregătirea pentru preoție nu constă numai în luarea la cunoștință a unor idei sau întâmplări istorice, ci înseamnă și formarea unui stil deosebit de om, lucru pe care îl poate face numai Biserica rotunjind în tânăr zi de zi prin deprindere, prin asceză, prin sfătuire, prin îmbibare cu Duhul ei, care e din Duhul Sfânt.

Dacă catehizarea a făcut-o și e în drept s'o facă numai Biserica, cu atât mai mult această supremă treaptă a catehizării o poate face numai ea.

Savanții dați de Facultăți, de profesorii particulari ai Facultăților, pot fi un decor frumos pentru neamul nostru. (Las'că pretenția de a da savanți, ar impune Facultăților de teologie să fie mai puține, nu trei ca Facultățile de medicină cari vreau să dea medici, nu savanți). Ei să aibă un salar supranormal, când sunt într'adevăr savanți (căci nu e cineva savant prin însuși faptul că a absolvat o anumită școală). Iar dacă nereușind să fie savanți, reușesc să fie măcar preoți, printr'o învățare dela Biserică, în urma unei inițiative cu totul particulare a lor neimpusă de Facultățile de teologie, să primească salarul normal al preotului.

Dar chestiunea are și alte laturi, asupra cărora vom insista într'un număr viitor.

Sfințirea bisericii din Șelimber

Pe câmpia Șelimbărului, în ziua de 20 Octomvrie 1599, Mihai Viteazul a frânt oștile lui Andrei Bátory, principele Ardealului.

Pe câmpia Șelimberului a sângerat prima oștire românească, ce mergea, călăuzită de înalta năzuință a marelui Voevod, să cucerească Ardealul, și tot aici acest mare prinț al creștinătății, Eroul dela Călugăreni, a frânt zăgazul vrăjmașilor cari unelteau în umbra semilunei ce avea să se suie până sub zidurile Vienei.

Șelimberul este poarta pe care marele voevod al țării românești a deschis-o cu biruința sa și a ostașilor lui, pentru înfăptuirea idealului nostru de unitate națională.

Apărător al datinilor strămoșești și al ortodoxiei române, Mihai Viteazul, după cum ne spune marele apostol al neamului dl Iorga, a fost sabia crucii strămoșești: sabie fără odihnă, sabie fără prihană, sabie de Domn viteaz — împotriva păgânilor și biruința asupra vrăjmașilor, era biruința creștinătății însași.

De aceea se cădea ca pe acest petec de pământ, plămădit cu atâta substanță eroică și cu atâta credință strămoșească, — după înfăptuirea idealului național, întregirea neamului, — să se ridice un lăcaș de închinare Părintelui ceresc, pentru toate câte a făcut nouă.

Și credincioșii din Șelimber, deși puțini la număr, îmbărbătați în nobila lor năzuință de superioritatea bisericească, sprijiniți și ajutați de Consiliul arhiepiscopesc, de forurile administrative ale comunei și județului, de înaltul guvern și de oamenii de bine, a ridicat o biserică, care va vesti urmașilor lor despre vrednicia și tăria credinței strămoșești.

Acest lăcaș de închinare a fost târnosit la praznicul Intrării în biserică de I. P. S Sa Mitropolitul *Nicolae*, încunjurat de un sobor de preoți, predându-l sfintei sale destinațiuni.

A urmat celebrarea sfintei liturghii în prezența credincioșilor din comună, a intelectualilor născuți acolo și stabiliți în Sibiu, a reprezentanților comunei politice și județe în frunte cu dl prefect și a dlui secretar general al Consiliului de miniștri dl Vlahide.

Cântările liturgice le-a executat cu toată preciziunea corul Academiei teologice condus de profesorul P. Gherman.

La finea sfintei liturghii I. P. S. Sa a rostit cu cunoscuta-I vervă o instructivă cuvântare ascultată cu multă atențiune. Se cuvenea — a început predica sa Inaltul Ierarh — ca în acest sat unde Mihai Viteazul a purtat o biruitoare luptă, în urma căreia s'a înfăptuit pentru un timp scurt unirea celor trei țerișoare românești, să se ridice acum după înfăptuirea idealului nostru național, o biserică în care să vă rugați lui Dumnezeu așa cum se cuvine, pentrucă nu este o mai mare fericire pe acest pământ, decât aceea de a sta în legătură cu Domnul nostru Isus Hristos și prin El cu Tatăl cel ceresc... Timp de o oră împărtășî fiilor săi sufletești o comoară întreagă de sfaturi și învățături.

După stropirea credincioșilor cu apă sfințită și împărțirea anafurei, I. P. S. Sa s'a întors la reședința Sa.

*

Ținem să amintim, că I. P. S. Sa a târnosit și predat sfintelor lor destinațiuni în decursul toamnei acesteia șapte lăcașuri de închinare:

1. Capela din spitalul de boli mintale din Sibiu;
2. Biserica din Blăjenii de sus (comuna natală a I. P. S. Sale) protopopiatul Bistriței;
3. Monumentala biserică din Sighișoara;
4. și 5. Bisericile din săcuime: Vârghiș și Racoșul de sus;
6. Biserica din Bărești, protopopiatul Hațegului;
7. Biserica din Șelimber, protopopiatul Sibiului.

Dee bunul Dumnezeu ca sfintele rugăciuni ridicate de I. P. S. Sa în decursul târnosirii amintitelor lăcașuri dumnezeești, să afle răsunet la tronul cel ceresc, pentru înaintarea sfintei noastre biserici, a poporului credincios și a patriei noastre mult iubite.

Naţionalismul sub aspect moral

(Continuare)

Ar mai rămânea însă un rest de obiecţie: Naţionalismul e totuşi un păcat, pentrucă el te face să nu iubeşti pe toată lumea la fel. Oricât de nobil ar fi naţionalismul, el înseamnă totuşi o iubire mai mare a neamului propriu.

Noi întrebăm: Şi apoi dacă iubeşti pe toată lumea la fel? Ce urmări practice poate să aibă această iubire egală a întregii lumi? Să slujesti tuturor egal de mult? Dar pentru aceasta ar trebui să te preumbli continuu pe tot globul pământesc, să-i slujeşti fiecăruia, continuu grăbit că nu vei ajunge la toţi. Ai putea realiza ceva serios măcar într'un singur loc, sau pentru o singură persoană? Viaţa întreagă ar fi o dezordine de neînchipuit. Omul este o fiinţă cu puteri limitate, oricât de infinită i-ar fi dragostea de oameni.

Efectele practice ale dragostei lui, manifestările ei în faptă — cuvânt, ajutor material — nu pot fi decât extrem de reduse. Să se ducă atunci fiecare ins la alt neam cu mica lui putere de ajutor şi să fie de folos acolo, ca să scape de păcatul naţiolismului? Haosul n'ar fi mai mic ca în cazul celălalt, abstragând de sforţările inutile pe cari ar trebui să le facă fiecare până să se aclimatizeze în noul loc.

Este evident că o rânduială superioară aşează pe fiecare om cu micile lui servicii ce le poate aduce, în cadrul unor cicluri restrânse faţă de care are să-şi actualizeze toată dragostea de care e capabil faţă de oameni.

Iubind în duh toată omenirea la fel, practic el este silit de orânduirea superioară a lucrurilor, să-şi arate dragostea faţă de cei apropiaţi. In persoana lor iubeşti omenirea şi pe Dumnezeu. Cine nu iubeşte pe apropiaţi, pe cei care-i vede, din motiv că acesta-i lucru egoist şi spune că tânjeşte după cei de departe ca să-i iubească, acela nu are nici o iubire. Cine are iubire, iubeşte pe cei din jurul său uitând de grija iubirii universale. Ciclurile acestea organice în care-i aşezat omul, sunt orânduirile dumnezeeşti cari fac posibilă menţinerea vieţii. Dar despre ele puţin mai încolo.

E drept că uneori se ivesc împrejurări când, cu toată voinţa de a nu-ţi interpreta naţionalismul ca pornire împotriva neamurilor străine, ajungi împreună cu neamul tău în conflicte cu alte neamuri şi chiar la războiu. Dar atâta timp cât eşti în funcţia pură de legitimă apărare a neamului tău împotriva unor neamuri acaparatoare, nu putem spune că păcătueşti. Sfânta Scriptură îţi cere, e adevărat, ca celuia ce te loveşte pe o parte a obrazului, să-i oferi şi cealaltă parte, iar celui ce-ţi ia haina să-i dai şi cămaşa. Dar tot Sf. Scriptură ne spune că statul poartă sabie şi o poartă în calitate de «slujitor al lui Dumnezeu spre mânie celui ce face rău», pentru menţinerea rânduelii pământeşti prin forţă atâta vreme cât, nefiind toţi oameni fără păcat, nu se poate ţine rânduiala de bună voie. Conflicte şi războaie au fost şi când nu era atât de clară conştiinţa naţională. Astăzi statele sunt aproape toate şi aproape deplin naţionale. O naţiune poartă războiu împotriva alteia întrucât e organizată ca stat. Iar membrul naţiunii e îndatorat de voia lui Dumnezeu ca atunci când e ostaş al statului să lupte, oricât aceeaşi voie a lui Dumnezeu îi cere o atitudine exact contrară când e simplu particular.

Dar putem merge şi mai departe. Dacă atunci când stai în slujba unei organizaţii supraindividuale, eşti îndatorat să lupţi pentru apărarea ei, ca element al ordinei sociale, de ce nu ai avea aceeaşi îndatorire să lupţi pentru apărarea unui neam, care este o construcţie supraindividuală mai organică, cu rădăcini mai adânci în existenţă decât statul? Dacă în calitate de individ poţi primi să mori mai curând cu câţiva ani, când Dumnezeu a lăsat şi aşa o viaţă extrem de scurtă pentru indivizi, nu pare aproape ca o datorie să ţii ca neamul să trăiască mai mult decât tine, odată ce şi Dumnezeu a rânduit o viaţă cu mult mai lungă pe seama neamurilor? Neamurile cuprind milioane şi miliarde de indivizi şi numai venind toţi la existenţă îşi arată mulţumitor faţa la lumină. Când lupţi pentru apărarea neamului, lupţi pentru multe feţe omeneşti pe cari le vrea Dumnezeu să vină pe lume.

Dar din punct de vedere al iubirii, ce e de preferat? Să asişti cum cel care a ajuns la o anumită superioritate de forţă, ucide lent pe cel pe care l-au slăbit o serie de împrejurări nefericite? Iubirea îţi cere să fii îngăduitor cu fapta neamului ucigaş şi să nu faci nimic pentru salvarea victimei? Nu-ţi cere iubirea mai degrabă să pui mâna pe cel care-i deasupra să-l arunci la o parte şi să ridici pe cel prăbuşit? E egoism acesta? Ar fi egoism cel mult când ai fi numai tu personal în primejdie, dar nu în cazul acesta când şi cei din neamul tău au cel puţin tot atâta drept să trăiască cât şi cei de alt neam. Să fie un păcat să salvezi pe alţi oameni, când aceia sunt de un neam cu tine? Dacă ai drept şi chiar o înaltă obligaţie morală să fii cât se poate de conciliant atunci când se atentează la avutul şi chiar la viaţa ta, — n'ai acelaş drept când e în joc viaţa semenilor tăi. Există o singură împrejurare când îţi poţi îndemna întregul neam să primească moartea: când prin aceasta trece mai repede la plinătatea vieţii. E cazul când neamul, ameninţat să şi sacrifice credinţa pentru a dobândi viaţa pământească, se salvează sacrificând o pe cea din urmă în favoarea credinţei şi a vieţii veşnice. Cred că există şi un naţionalism capabil să-şi interpreteze iubirea de neam astfel. E, mi se pare, tocmai naţionalismul tânăr românesc. Şi atunci unde e biologia, domnule Dragoş Protopopescu?

Dar să fugi spre moarte din neglijenţă, din lenea de a face un efort, sau dintr'o iubire pe care am datora-o străinului chiar când ucide, tocmai pentrucă-i străin, iar fratelui, n'am datora-o nici când e pe cale să fie ucis, tocmai pentru că ne e frate, cred că nu mai e deloc o faptă plăcută lui Dumnezeu.

(Va urma) **Dr. D. STĂNILOAE**

Constatări şi impresii

— Cu prilejul sfinţirii celor 4 biserici din judeţul Odorhei —

Gazetele noastre de luptă şi propagandă naţională din aşa zisa Secuime, şi anume «*Gazeta Odorheiului*» şi «*Glasul Românesc în regiunea secuizată*», comentează în entuziaste cuvinte măreţele festivităţi desfăşurate, în 7 şi 8 Noemvrie c., la sfinţirea bisericilor din Vârgheş, Biborţeni, Racăşul de sus şi Herculean.

„Gazeta Odorheiului“, din 10 Noemvrie c., sub direcţia dlui Gârneţ, publică sub titlul: «*Pe drumul crucii şi al neamului*», următoarele:

In zilele de 7 şi 8 Noemvrie c. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a fost în judeţul nostru, împărtăşind cuvinte de laudă pentru toţi aceia care şi-au dat obolul lor de muncă pentru readucerea fraţilor plecaţi din sânul bisericii ortodoxe în decursul vremurilor, — înfiinţând noui lăcaşuri de rugăciune nu fără mari piedeci de ordin moral, dar mai ales de ordin material.

Ceeace se petrece acum în aşa zisa Secuime, este un act care va face — cu drept cuvânt — cinste istoriei noastre.

Problema naţională în centrele înstrăinate ale ţării — atât de neglijate până mai ieri — începe să preocupe tot mai mult statul nostru.

Este bine, că această revenire s'a început *pe calea bisericii*, simbol de incomparabilă înălţime spirituală şi lepădare de sine.

Preţuim gestul fruntaşilor noştri din judeţ pentru sprijinul acordat atâtor parohii şi ne închinăm în faţa deosebitei atenţii ce ni-a acordat I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului prin a ne onora cu prezenţa I. P. S. Sale, în aceste zile, având ferma credinţă, că activitatea protopopiatului local abia de acum — credem — se începe plină de devotament şi desinteresare, pe drumul spinos al crucii şi al iubirii de neam.

*

Ziarul **„Glas Românesc“,** condus de directorul-fondator, dl O. M. Dobrotă, dă la lumină *două* frumoase scrisori, primite una dela I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, ear a doua dela P. C. consilier arhiepiscopesc *Tr. Scorobeţ.*

Scrisoarea Inaltului chiriarh glăsueşte astfel:

Sibiu, la 12 Nov. 1937.

Iubite Domnule Director, — Răspund bucuros invitaţiei Domniei Tale de a împărtăşi cetitorilor ziarului **„Glas Românesc...“** *constatările pe cari le-am făcut în legătură cu stadiul, în care se află actual marea problemă a Românilor secuizaţi, din prilejul vizitaţiunei recente în acea regiune.*

Constatările mele sânt foarte optimiste. In regiunea secuizată se lucrează cu entuziasm la recâştigarea unor suflete cari ne-au aparţinut. De unde, la început, problema aceasta era văzută numai de Biserică, — şi amintesc aici vizitaţiunile canonice pe cari le-am făcut în 1922 şi de atunci încoace încă în patru rânduri, apoi protopopiatele înfiinţate îndată după războiu la Sfântul Gheorghe şi Târgul-săcuesc şi o întreagă muncă încordată dar neştiută a unor preoţi eroi, — astăzi toate instituţiile de stat se întrec în a şi da concursul.

Mult a ajutat măsura guvernului de a lua în buget salarul preoţilor pentru un număr nou de parohii. Datorită acestei măsuri am putut trimite acolo o serie de preoţi tineri, a căror lucrare a şi început să-şi arate roadele în locaşurile bisericeşti sfinţite în 7 şi 8 Noemvrie ca vetre calde de reînviorare şi de concentrare a sufletelor celor mai năpăstuiţi fii ai neamului.

Aştept cu îndreptăţite nădejdi roadele tot mai bogate ale activităţii acestor preoţi, cari, precum sunt ajutaţi astăzi, aşa vor fi ajutaţi şi încurajaţi şi în viitor de vrednicele şi patrioticele organe administrative din acel ţinut, şi de toată intelectualitatea românească aşezată acolo, care e conştientă că are un rost misionar românesc şi bisericesc. Infiinţarea protopopiatului din Odorhei va contribui de sigur la strângerea rândurilor alor noştri.

Trebue să aduc mulţumiri călduroase presei româneşti din acea regiune care cu o muncă încordată şi cu sacrificii crunte a stăruit în strigarea acestei probleme până când s'a sesizat de ea toată conştiinţa românească. Meritele ei sunt nepreţuite şi, dacă va continua această misiune, şi le va sporì negreşit de mult.

La lucru, cu Dumnezeu, pentru neam, biserică şi ţară!

† NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit.

*

Scrisoarea P. C. părinte *Tr. Scorobeţ* este următoarea:

Iubite Domnule Dobrotă, — Mi-ai scris să aştern pe hârtie impresiile dela sfinţirile de biserici ortodoxe din judeţul Odorheiului, săvârşite în zilele de 7 şi 8 Noemvrie a. c. de către I. P. S. Mitropolit Nicolae şi de P. S. Vasile, vicar arhiepiscopesc.

Regret însă că împrejurările nu-mi îngădue să încrestez tot ceeace am cules de pe urma manifestării sufleteşti în acea regiune, în care se desfăşoară un fenomen de toată măreţia.

Din capul locului doresc să Te felicit, din tot sufletul, pentru propaganda inimoasă, pe care o faci, recoltând o biruinţă îndoită: trezirea la viaţa naţională a sărmanilor fraţi secuizaţi şi trezirea opiniei publice, pătrunsă de crâncena tragedie naţională, care nici azi nu s'a sfârşit.

Cu mijloace modeste, printr'o jertfă nepreţuită ai susţinut o cauză naţională, care apasă asupra conştiinţei publice româneşti, aşteptând să fie îmbrăţişată cu căldură şi cu deplină înţelegere.

Dar Dta ai meritul deosebit că ai semnalat paşii de progres ai oamenilor de inimă şi nu Te-au descurajat nici greutăţile, nici piedecile şi nici nepăsarea.

Desigur că am încrestat, cu mare satisfacţie, realizările însemnate ale vremii din urmă. Bisericile de curând sfinţite sunt ca nişte bărci pe seama unor naufragiaţi. Bisericile şi parohiile nouă sunt întâele brazde, în care avem să aruncăm sămânţa nouă a vieţii.

Cuceririle spirituale, de multeori, sunt invizibile, iar menirea presei locale e chemată să le ţină în evidenţă continuă şi să întreţie în jurul lor o atmosferă prielnică, în care să se desvolte mai departe. Iţi doresc din tot sufletul, să-Ţi păstrezi curajul şi răbdarea, căci orce lucru mare reclamă răbdare şi încredere neclintită.

Cu cele mai cordiale simţeminte prieteneşti al D-Tale

Tr. Scorobeţ
consilier arhiepiscopesc.

*

In acelaş ziar iscăleşte P. C. Părinte «*Cooperator*», un articol mai lung despre sfinţirile săvârşite în judeţul pomenit. Despindem, din expunerile P. C. Părinte, următoarele părţi:

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a avut înţelegerea clară a situaţiei — din ţinuturile secuizate — şi cea dintâi vizitaţie canonică a Sa a făcut-o în „secuime“ conştient că unde pericolul e mai mare, acolo trebue să vină şi ajutorul mai repede.

Privesc în jur şi cercetez feţele oamenilor şi caut să văd sufletele lor.

Mărturisesc, că mă aşteptam să văd şi priviri reci, indiferente, ba chiar şi priviri de ură. Dar văd pretutindenea ochi calzi, prietenoşi, ba la descinderea din maşină a I. P. Sf. şi la auzul glasului său plin de dulceaţă, văd ochii multora umezi şi chiar înrouraţi de emoţie.

Imbrăcarea odăjdiilor arhiereşti strălucitoare, lucru nemai văzut pe aici, e privită cu mult interes de tot publicul ca şi amănuntele sfinţirii bisericii. Slujba sfinţirii începe cu înconjurarea bisericii în sunetul clopotelor. E un tablou în adevăr impresionant. In frunte merge corul clericilor îmbrăcaţi în reverenzi negre. Urmează cei circa 20 de preoţi în odăjdii strălucitoare şi în urmă arhiereul în mantia arhierească, cu coroană şi cârje. Şi când unge biserica cu Sf. mir şi zice cuvintele simbolice: „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime“, în adevăr biserica se luminează aievea înafară şi înăuntru de razele soarelui ce bate tot mai puternic în zidurile bisericii şi pătrunde prin ferestrile ei. O fi el, stilul bizantin, ortodox românesc, mai costisitor, dar el dă bisericilor noastre o lu-

mină, o căldură, pe care nu o are nici un alt stil. Cu forma lor de cruce, cu horele, boltiturile, cupola şi turlele lor, cu toate rotunzimile lor, aceste biserici răspândesc o atmosferă de pace şi prietenie şi sânt adevărate oaze, ce te cheamă în preajma lor.

In acelaş extaz religios ascultăm sfânta liturghie arhierească, desfăşurată în toată pompa ei, şi răspunsurile date de corul bisericii ortodoxe din Odorhei sub conducerea învăţătorului Stanciu.

I. P. S. Sa, atât în cuvântările din biserici, — pornind într'una dela cuvântul Mântuitorului spus către Marta, sora lui Lazar: „Un lucru trebueşte..." şi în cealaltă dela rugăciunea arhierească: „Doamne, Doamne caută în cer şi vezi şi cercetează viia aceasta pe care a sădit-o dreapta ta, şi o desăvârşeşte pe ea..." — cât şi în cele ţinute la banchete, a vorbit ca un arhanghel *al păcii* şi al *bunei învoiri*, care trebue să se sălăşluiască între oamenii.

De aceea I. P. Sf. a ridicat, în semnul iubirii în Hristos, al păcii şi colaborării creştine, rugăciuni pentru toţi, ortodocşi şi neortodocşi, şi pe lângă binecuvântările Sale arhiereşti a cerut binecuvântarea cerului pentru fiii bisericii noastre, dar şi pentru ceilalţi cari vor căuta să trăiască cu aceştia în pace, în dragoste şi colaborare pe toate terenele propăşirii...

Ziua desrobirii Ardealului

Miercuri, la 1 Decemvrie a. c., comemorăm fericita zi a alipirii Ardealului la Patria mamă, săvârşită la 1 Decemvrie 1918 în măreaţa adunare naţională din Alba-Iulia.

Evocând cu pietate jertfele pentru libertate şi cultură, pe drumul spinos al muceniciei noastre şi al încrederii în sosirea dreptăţii dumnezeeşti, să mulţumim lui Dumnezeu de toate câte ni-a dat şi proşternându-ne înaintea Lui, să-L rugăm să ne călăuzească pe căile păcii, ale iubirii şi ale frăţietăţii, ca să putem consolida moştenirea naţională, sporind în toate virtuţile cetăţeneşti şi creştineşti.

După doxologia, în sfintele biserici, se va desfăşura pretutindenea, în acea zi, serbarea naţională, la care tinerimea şcolară şi societăţile noastre religioase îşi vor da contribuţia lor.

Sibiu, 15 Noemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Ziua de 1 Decemvrie

Comitetul Central al Ligii antirevizioniste române roagă comitetele tuturor organizaţiilor regionale, judeţene, orăşeneşti şi săteşti ale Ligii, să binevoiască a lua măsurile cuvenite, de acord cu autorităţile bisericeşti şi civile, pentru ca şi în acest an comemorarea zilei de 1 Decemvrie să fie cu adevărat sărbătoarea marei uniri a românismului, precum şi impunătoarea afirmare a sufletului unităţii noastre naţionale, împotriva orcărei acţiuni duşmane din afară sau din lăuntrul graniţelor ţării.

Disolvare şi alegere pentru cameră şi senat. *Decretul Regal, de disolvare a Corpurilor legiuitoare, a apărut în «Monitorul Oficial».*

Alegerile se vor face în următoarele zile:

Cameră: în ziua de 20 Decemvrie 1937.

Senat: în ziua de 22 Decemvrie, luând parte toţi cetăţenii români dela vârsta de 40 ani împliniţi, cu vot obligator, egal, direct şi secret, prin scrutin de liste.

Senat: consiliile comunale, în 28 Decemvrie.

Senat: camerile profesionale, în ziua de 30 Decemvrie. —

Astfel campania electorală a început.

Probleme-Recensii-Comentarii

După praznicul sfinţirii. — *A trecut praznicul sfinţirii celor dintâi biserici din regiunea secuizată.*

Au rămas deschise, pe urma acestui praznic, patru altare nouă, ridicate cu multă trudă din obolul tuturor, în locul clopotniţelor vechi ce mai aveau doar rolul să amintească trecătorului tragedia trecutului românesc de pe aceste plaiuri; au rămas deschise patru biserici, în care să se odihnească, în pioasă rugăciune, sufletele bieţilor români secuizaţi, aducând mulţumire bunutui Dumnezeu, că nu i-a părăsit de-alungul vecurilor, ci i-a ajutat să răsbată prin greutăţi până la vremurile de azi.

Au rămas, pentru totdeauna, în sufletele credincioşilor neşterse momentele sfinte când I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE a coborât din cetatea de reşedinţă în mijlocul lor spre a le aduce cuvânt de mângâiere. Credincioşii noştri nu vor putea uita nici când zâmbetul, plin de bunătate, ivit pe buzele Inaltului Ierarh în decursul acelor frumoase predici, din care ei au putut cetì dragostea părintească ce li-o poartă. De acum înainte nu se vor mai ruşina a mărturisì sus şi tare **că sânt români.**

De acum înainte problema românilor secuizaţi a intrat în făgaşul adevărat; căci, dacă prin biserică şi şcoală s'au săvârşit amăgirile de suflete ale fraţilor noştri, tot **prin biserică şi şcoală** *trebue să se facă repararea nelegiuirii istorice.*

Ne aflăm la început. Bucurii şi mai mari decât acestea, însoţite de asemenea praznice, vor avea să urmeze, după cum s'a exprimat însuşi I. P. S. Sa:

«Să nu ne împărtăşim de prea mare bucurie deodată, să lăsăm ca să ne putem împărtăşì şì altădată de aceleaşi bucurii».

Acest praznic a fost în sfârşit pentru preoţii noştri de aici un nou şi puternic îndemn la muncă în aceste părţi.

Şi acest îndemn este cu atât mai binefăcător, cu cât **vine dela însaşi Căpetenia noastră bisericească.**

Sub vraja acestor momente trăite în jurul praznicului de sfinţire de biserici din comunele **Vârghiş, Racoşul de sus, Biborţeni** *şi* **Herculean,** *cler şi popor din regiunea secuizată nu dorim altceva decât ca bunul Dumnezeu să ne învrednicească să petrecem cât mai multe asemenea momente, spre zidirea noastră sufletească şi spre binele fraţilor noştri secuizaţi.* — *Pr.* **Ioan Popa-***Vărghiş.*

*

Regulamentul unui seminar teologic şi câteva observări. — In ultimul număr al ziarului „Πανταινος" s'a publicat regulamentul seminarului teologic al patriarhiei din Alexandria. In el se fixează, ca scop al acestei instituţii, formarea frecventatorilor ei pentru chemarea preoţească, prin împărtăşirea unei satisfăcătoare culturi teologice şi enciclopedice şi prin învăţarea de limbi străine. *Durata învăţământului este de doi ani;* iar diploma ce se va elibera, va dovedì capacitatea posesorului ei pentru primele două trepte ale preoţiei. Atât directorul, cât şi profesorii vor face parte din preoţie. *Vor fi înscrişi la acest seminar ceice au obţinut un certificat de cel puţin două clase gimnaziale.* Elevii vor fi interni şi va trebuì să aibă vârsta corespunzătoare pentru hirotonie, înainte de absolvire.

Pe marginea acestui regulament, deşì nu al unei instituţii teologice din interiorul Eladei, aş vrea totuş să fac câteva scurte consideraţiuni asupra *situaţiei culturii teologice a preoţimii elene.*

O cultură teologică, cât de cât rotungită, poate avea absolventul unui seminar teologic complet, de felul celor pe care le avem noi, şi de felul celor ce şi Biserica Eladei are câteva. O cultură, propriu zis teologică, o dobândesc licenciaţii Academiilor şi Facultăţilor de teologie. Fără îndoială, şi cultura acestora este susceptibilă de anumite întregiri, în legătură cu vocaţiunea şi cu stăruinţa pe care au depus-o în timpul şi după terminarea instituţiei teologice, întru însuşirea multiplelor probleme ale teologiei creştine.

Majoritatea preoţilor bisericii surori a Eladei, cu toată durerea pe care o cuprinde acest adevăr, se sbate în mizeria inculturii: patru clase primare, sau câteva clase gimnaziale, constitue pregătirea aproape a tuturor preoţilor dela sate şi, uneori, şi a celor dela oraşe.

«*Seminariile* — după expresia unui profesor universitar, pe care am avut ocaziunea să-l cunosc la una din mănăstirile Sf. Munte — *sânt aproape necercetate, ear Facultatea teologică din Atena, dă numai candidaţi pentru cele peste 70 de posturi de arhierei ai Eladei*».

Lipsa de cultură a preoţimii a creat şi un alt rău. Episcopatul nu găseşte preoţi capabili pentru a le împărtăşi darul duhovniciei. S'a ajuns până acolo cu această criză de lumină, că s'a ivit necesitatea înfiinţării, pe lângă fiecare eparhie, a unor posturi de *duhovnici ambulanţi*, cari în cele patru posturi circulă din parohie în parohie, pentru a da cuvenita asistenţă duhovnicească credincioşilor.

Cauza răului? Greaua situaţie materială cu care se luptă preoţimea, ignorată până acum de stat şi neajutată de o biserică şi ea săracă.

Işi poate imagina orcine felul de existenţă al unui preot de stat cu un salar lunar de 500 (cincisute) drahme, (aproximativ 600 (şasesute) lei), iar un preot de oraş cu 1000 (unamie) drahme, iar unul de cultură academică maximum 2000 (două mii) drahme lunar (vezi „Μακεδονια", 15 Sept. a. c. Tesalonic).

Iată ceeace îndepărtează chiar şi pe tinerii cu vocaţiune dela studierea serioasă a teologiei, atunci când ştiu probabil calvarul ce-i aşteaptă după intrarea lor în preoţie.

Situaţia aceasta, îngrijorătoare — mai ales când viforul curentelor distructive ameninţă biserica, — a provocat neliniştea atât a guvernului elen, manifestată prin înflăcăratele declaraţii recente ale preşedintelui acestuia, dl *I. Metaxas*, pentru imperativa necesitate a ridicării nivelului cultural al preoţimii, singura garanţă a sănătăţii sufleteşti a poporului, cât şi mai ales a *episcopatului* elen, care face eforturi eroice pentru o cât mai urgentă ameliorare a situaţiei.

Sf. Sinod al Bisericii Eladei, întrunit în sesiune de toamnă, s'a ocupat intens de această acută problemă. E nădejde, prin urmare, de un viitor mai bun.

Sf. Munte, 15 Octomvrie 1937.

Diacon *D. Vestemean.*

*

Rostul parastaselor, de Pr. *Ioan N. Ionescu* dela Biserica Amza, ed. III, 1937. Tip. „Cugetarea", Bucureşti IV, str. Popa Nan 21. — Broşură de 80 p. Lei 20.

In decurs de mai puţin de un an s'au trecut *două* ediţii din cărticica preotului I. N. Ionescu, Rostul Parastaselor.

Ediţia a treia, acum apărută, dovedeşte că lucrările bune religioase, şi nu prea scumpe, se bucură de o întinsă desfacere.

Preoţii, cari aşteaptă de mult asemenea lucrare, ca ajutor în munca lor pastorală, au prilejul, — împreună cu studenţii teologi, — să-şi procure menţionata lucrare a sârguinciosului autor dela Biserica Amza.

Broşura se poate cere şi dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

*

Despre unirea Bisericii anglicane cu Bisericile ortodoxe, cuvântare de *Georgius Leicester Marriott A. M.*, ţinută la Oxford, în biserica sfintei Fecioare Maria în Dumineca II după Botezul Domnului în anul 1935. S'a tipărit în Oxford de tipograful Basilius Blackwell. — Traducere din latineşte de *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, consilier-referent eparhial, Arad.

Eată o lucrare ce merită cu tot dragul să fie apreciată de publicistica noastră, îndemnând astfel pe păr. *Dr. Gh. Ciuhandu*, Iconom stavrofor şi redactorul organului eparhial *Biserica şi Şcoala* din Arad, să-şi continue munca, priceputâ şi înţeleaptă, luminând tot mai mult chestiunea actuală a raporturilor dintre biserica ortodoxă şi cea anglicană.

Preţul broşurii este 6 lei.

*

Sfinţire de biserică. — Serbarea sfinţirii bisericii, din fruntaşa comună de munte *Tilişca*, a prilejuit credincioşilor de aci clipe de adevărată sărbătoare.

Prin necontenita strădanie a venerabilului vechi slujitor al altarului preot *Ioan Iosof*, secondat de preotul *Simeon Vecerzan* şi cu concursul întregului consiliu parohial, biserica străveche din localitate, neîncăpătoare faţă de numărul mare al credincioşilor, în urma îmbunătăţirilor făcute a fost redată scopului de educatoare şi îndrumătoare a poporului.

Cheltuelile cu înfrumseţarea şi mărirea sfântului lăcaş au fost acoperite din sumele acordate de primăria comunală şi daniile locuitorilor, în bani şi odoare sfinte.

Solemnul act al sfinţirii s'a făcut Dumineca trecută. Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de preoţi, în frunte cu protopopul tractului *Dr. Dumitru Borcia*; răspunsurile liturgice au fost date de corul gimnaziului mixt din Săliste sub conducerea dlui profesor *Florea*.

Terminându-se serviciul sfinţirii, ia cuvântul dărintele protopop *Dr. Dum. Borcia*. P. C. Sa relevă rolul religios-moral, social şi cultural al bisericii în viaţa neamului românesc, după care citeşte pastorala Inalt Prea Sf. Mitropolit *Nicolae*. In continuare vorbeşte neobositul paroh *Ioan Iosof*, care face o amănunţită dare de seamă a cheltuelilor, şi mulţumeşte tuturor pentru obolul dat.

La sfârşit, întreaga asistenţă participă la sfinţirea crucii ridicată, de familie, în amintirea unui alt neobosit luptător, preotul *Petru Iuga*, stins în deplinătatea forţelor sale de muncă. Despre meritele defunctului a vorbit părintele protopop.

Serbarea se termină cu masa frăţească a invitaţilor. — Pr. *N. Giurgiu*.

*

Conferinţe preoţeşti. — Parohia centrală *Şercaia*, din protopopiatul Oltul, a găzduit în 4 Noemvrie 1937 conferinţa preoţească de toamnă a despărmântului Oltul, din asociaţia clerului ardelean „A. Şaguna". Sânt lipsiţi de bucuria de-a se revedea cu fraţii din tract, şi a-şi câştiga noui îndrumări în pastoraţie, numai veneraţii fraţi I. Capătă-Şona, şi D. Bărbat-Şercăiţa, cari istoviţi de povara anilor trăiţi şi mulţimea necazurilor înfruntate, sânt copleşiţi de boală şi 'n imposibilitate de-a veni în mijlocul nostru.

Se purcede la deschiderea conferinţei prin „Invocarea Duhului sfânt". Inainte de-a se păşì la desbaterile din ordinea de zi, părintele protopop *V. Judele* salută şi prezintă conferinţei pe nou venitul între noi, păr. *Alex. Florea*, parohul din Vlădeni, care prin noua arondare a protopopiatelor se alătură protopopiatului Olt. Cunoştinţa în colaborare frăţească cu nou venitul paroh ne bucură şi i se urează bun venit între noi. Păr. protopop tractual Valeriu Judele citeşte prea interesanta, potrivita şi documentata cuvântare de introducere în discuţii, în care cu claritate şi logică expune amănunţit frământările vieţii cotidiane şi cu deosebire apăsătoare asupra împrejurărilor dela noi, remarcând deslănţuirea atacului pornit de necredinţă contra credinţei, de întunerec contra luminii.

In mijlocul acestor frământări rolul şi atitudinea preoţimii sânt indicate

de Căpetenia Bisericii ortodoxe române, I. P. Sf. Patriarh *Miron*, prin atitudinea cunoscută, căruia în semn de protestare contra celor ce-l defăimează şi ca solidarizare a întregei preoţimi în acţiunea întreprinsă de I. P. S. Sa, la propunerea P. C. părinte protopop conferinţa însărcinează biroul să-i trimită cuvânt de omagiere.

Se păşeşte la discuţiile din program prin citirea de către părintele *Spiridon Cosma* a lucrării ce i-a fost dată, din domeniul catehizaţiei, în care tratează teoretic tema: „Observaţii şi propuneri de pe urma experienţelor predării religiei în şcoala primară". Pornind dela cele desvăluite în conferinţă, păr. Cosma, între lămurirea diferitelor aspecte ale problemei catehizaţiei se poartă binevenite discuţii de mai mulţi preoţi, la urma cărora părintele protopop V. Judele anunţă constatarea îmbucurătoare că cucernica preoţime tractuală îşi face cu prisosinţă datoria şi pe terenul catehizaţiei, deşi are lipsuri ce o stângenesc ca: lipsa manualelor de religie, *cu un preţ accesibil şcolarilor*, lipsa mijloacelor de intuiţie; pe-alocurea neajutorarea în această acţiune de către învăţători, etc.

Se prezintă dările de seamă asupra cărţii: „La picioarele Mântuitorului" de Anton Huonder, traducere şi prelucrare de prof. I. Moşoiu. Desemnat de conferinţă, păr. *Octavian Cocaşi* citeşte „Darea de seamă" pe care Sfinţia Sa a făcut-o acestei cărţi, în care sintetizează ideile meditaţiilor din cele două volume ale acestei valoroase cărţi, cu aplicarea lor practică la viaţa preoţilor.

Prezentarea programelor de activitatea ce se va desvolta şi în earna aceasta cu aşezămintele bisericeşti-culturale din fiecare parohie, prilejueşte iscarea unor utile discuţii, din care s'a dovedit interesul ce-l acordă preoţimea preocupărilor de ordin cultural-social.

Păr. *Al. Florea*-Vlădeni îşi citeşte apoi referatul cu care a fost încredinţat de P. O. oficiu protopopesc, privitor la „modificările şi întregirile Statutului reuniunii ortodoxe a femeilor române". Conferinţa îşi însuşeşte concluziile referatului păr. Florea, ca fiind cu totul potrivite vremurilor de azi.

Oficiul protopopesc văzând scopul frumos urmărit de colecta publică, pornită din iniţiativa marelui cărturar al neamului, dl prof. *N. Iorga*, prin ziarul „Porunca Vremii", pentru crearea „fondului de apărare creştină" în folosul străbunelor altare, a rugat şi îndemnat printr'un stăruitor apel toate parohiile să colecteze şi trimită obolul lor pentru reuşita morală şi materială a acestei acţiuni cu nobil scop; la apel în conferinţă răspund mai multe parohii, subscriindu-se de fiecare sume variabile, dela 100 lei în sus, celelalte urmând să colecteze ulterior în acest scop.

Se aduce, în fine, în discuţie, — prin citirea de către păr. protopop a diferite circulare şi ordine de-ale forurilor bisericeşti superioare privind chestiuni de interes general — mai multe probleme actuale care se iau la cunoştinţă spre conformare. Dintre acestea cu osebire se discută chestiunea înzestrării căminului dela *Bazna*. S'a hotărât, — cum se ştie, — ca toate protopopiatele să înzestreze câte-o încăpere cu cele de lipsă, pe lângă contribuţia bănească. Preoţimea din acest tract şi-a dat obolul, subscriind fiecare, după posibilitatea materială a fiecăruia, sume diferite încă din anul trecut; acum, de oarece protopopiatul nostru este unul din cele mai sărace din Arhiepiscopie, iar preoţii din el au contribuit în anul trecut cu câte 1000 lei şi în anul acesta cu câte 500 lei fiecare şi parohiile cu sume între 1000—5000 şi în anul trecut, şi în acesta, la achitarea unor datorii ce grefa protopopiatul, deci existând aici o chestiune excepţională care ni-a îngreuiat sarcinile atât personale, cât şi parohiale, prin jertfa ce-am fost nevoiţi să facem, şi considerând la justa valoare acestea *să scutească protopopiatul Oltul de această nouă sarcină* în legătură cu înzestrarea căminului.

Cu mulţumire în suflet, după unele discuţii, fraţii preoţi părăsesc Şercaia întorcându-se la ale lor fiecare mângâiat de cele văzute şi auzite la această conferinţă preoţească. —

Pr. *I. Călin.*

*

— Cercul al doilea preoţesc *Plopi*, din tractul Haţegului, sub conducerea părintelui *Oct. Medrea*, şi-a ţinut seria de conferinţe în timpul verii şi toamnei din a. c. în următoarele parohii: *Govragiu* în 4 Iulie, *Strei-Plopi* în 18 Iulie, *Măceu* în 1 August, *Silvaşul de sus* şi în *Filia Lingina* în 22 August, iar în *Ocolişul mare* la 3 Octomvrie.

Predicele şi conferinţele ţinute de preoţime la aceste ocazii, au fost urmărite cu multă luare aminte de toţi bunii credincioşi. — Pr. *A. S.*

Sf. Sinod

Marţi dimineaţa, la ora 10, s'au deschis, în sala cea mare a patriarhiei, lucrările Sf. Sinod, în sesiune prorogată. A prezidat I. P. S. patriarh *Miron*. După ce s'a făcut invocarea sfântului Duh, membrii Sf. Sinod au întrat în şedinţă.

S'au făcut diverse comunicări şi s'au împărţit lucrările pe comisii.

Una din comunicări a fost problema *propagandei misionarismului catolic*, care se face în ţara noastră, fără ca cineva din partea autorităţii de stat să-i dea atenţiunea cuvenită.

Autoritatea bisericească şi membrii Sf. Sinod vor avea să se ocupe intens de această problemă.

I. P. S. patriarh *Miron* a propus apoi ca o comisie formată din membri Sf. Sinod să se ocupe, din vreme, de un studiu în ce priveşte modificarea constituţiei, ca atunci când se va face, Biserica să-şi poată spune cuvântul.

In şedinţa de *Miercuri* s'a luat în discuţie cererea ministerului cultelor de a i se trimite spre aprobare bugetele diferitelor organizaţii bisericeşti: eparhii, mânăstiri, protopopiate, parohii etc. Sf. Sinod constată că această cerere este împotriva legii şi a constituţiei; ministerul având numai drept *de control*, ear aprobarea bugetelor rămâne forurilor competente bisericeşti. Ca urmare, ministerul cultelor este rugat să-şi retragă circulară.

In şedinţa de *Joi*, Sf. Sinod s'a ocupat cu noul regulament pentru modificarea legii de pensionare a preoţilor.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Marţi, în 23 Noemvrie la Bucureşti, pentru a lua parte la şedinţele Sfântului Sinod.

Hirotonire. A fost hirotonit întru presbiter clericul Indrieş Mihail pentru parohia Dealu-mare (prot. Băiţa).

După numărătoarea cea mai nouă, populaţia României este de 19.422.666. Din aceasta, populaţia satelor este de 15.816.685. Deşi naşterile arată un spor faţă de anul trecut, un spor îngrijorător se simte în privinţa morţilor. In luna Martie 1937 naşterile au atins procentul de 31·9½, iar morţii din cele dintâi 3 luni dela început 21·7, 21·6, 20·7 la mie. La oraşe mor mai mulţi ca la sate. Ingrijorătoare este mortalitatea *copiilor*, la sate ca şi la oraşe. In cele 3 luni din urmă mortalitatea a crescut dela 16·3 la 17·6. *Banatul* stă în fruntea provinciilor cu naşteri puţine şi cu morţi mulţi — Iată o stare, de care ministerul sănătăţii trebue să se intereseze serios.

† **Ioan Martin,** comerciant în Blaj, a încetat din viaţă în vârstă de 78 ani, în 21 Noemvrie c., după îndelungate suferinţe. Defunctul era de origine din Sălişte. S'a remarcat printr'o muncă cinstită şi viaţă adânc creştinească. Veşnică să-i fie pomenirea!

Totuşi! A fost desfiinţată *francmasoneria*, prin hotărâri legale, în: Italia, Germania, Portugalia, Austria, Ungaria, Turcia, Elveţia, Japonia, România... Şi totuşi, pretutindeni ea îş continuă opera primejdioasă pentru neamurile creştine.

Trei milioane! La Berlin s'a inaugurat o mare expoziţie antibolşevică. Cu acest prilej presa berlineză a publicat pagini întregi ilustrând teroarea din Rusia sovietică. Pe temei de documente se constată, că în 20 de ani ai stăpânirii bolşevice au fost ucise în Rusia *trei milioane* de persoane. Alte 12 milioane sânt aduse la cumplită mizerie, ear în lagărele de concentrare se găsesc 6½ milioane de persoane. „Rai" bolşevic!

La amendă de patru milioane lei este osândit jidovul *Säkel* în Germania, fiindcă a ţinut câteva luni o servitoare *creştină*.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 28 Noemvrie 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran;* ear Miercuri 1 Decemvrie 1937 (Ziua Unirii), va predica părintele *A. Nanu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Decemvrie 1937 cuprinde: Prot. Dr. D. Stăniloae: Dumnezeu şi timpul. Preot Dr. N. Terchilă: René Descartes. Preot I. Constantinescu: Artă şi morală. Preot D. D. Achimescu: Un praznic românesc: 1 Decemvrie. Preot Aurel Radu: Problema sinuciderii. Prot. Gh. Maior: Spre alt duh în învăţământul nostru religios din şcoala primară. Gheorghe Oneţiu: Plinirea vremii. Preot Mihail Neagu: Predică la Dumineca XXV după Rusalii. Preot Aurel Străuţ: Predică la Naşterea Domnului. Dr. Şt. Lupşa: Atitudini: Recenzia „Culturii creştine" la cartea dlui prof. I. Lupaş: Istoria unirii românilor". N. N. şi Corneliu I. Sârbu: Mişcarea literară: Vechiul Testament şi Pentateuhul. Die Willensfreiheit als religiöses und philosophisches Grundproblem. Gr. T. M.: Cronică: Congresul asociaţiei clerului „Andrei Şaguna". Congresul „Frăţiei Ortodoxe Române". Gr. T. M.: Note şi informaţii.

Nr. 10.402—1937.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul Simion Vecerzan dela parohia Tilişca, judeţul Sibiu, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa arhidiecezană din Sibiu în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de îmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezece mii) după soţia sa Eugenia, decedată la 17 Octomvrie 1937.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc dela 20 Noemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1938

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Clopote, Policandre, Sfeşnice

fabricaţia „OITUZ" Bucureşti, din material calitatea I, cu garanţă în scris pe 50 de ani oferă **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, unde se pot vedea diferitele modèle gata, **cu cele mai convenabile preţuri şi franco, gara de predare.**

Clopotele se fabrică în orce greutate şi în tonul ce se cere, în termen de 30 zile. Inscripţia pe clopote se face gratuit.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXV — Sibiu 5 Decemvrie 1937 — Nr. 49

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Studențimea universitară în rândurile Forului

Dela Cluj ne vine știrea, că toată studențimea din acel centru universitar s'a înscris în Frăția Ortodoxă Română, decisă să lupte pentru idealurile ei creștine și naționale.

Acest fapt, de-o mare importanță, vine să mărturisească și el despre îmbucurătoarea schimbare la față a vremii pe care o trăim, despre revenirea intelectualității românești din rătăcitoarele ei pelerinagii pe drumurile pustii ducătoare la neant, la linia care sue drept din și cu ogorul românesc spre cerul mântuirii și al măririi noastre.

Criza de care am suferit noi mai mult decât oricare alt neam în timpurile așa zise moderne, a fost o criză de cultură, o criză datorită greșitei noastre orientări culturale. Neam cu viață patriarhală până de curând, am avut nenorocirea să facem primii pași în cultură într'o vreme în care aceasta străbătea etapa cea mai rațională, mai materialistă și mai individualistă. Primele rânduri de fii ai neamului cari s'au putut ridica — prin împrejurările naționale în sfârșit favorabile — din orizontul restrâns al vieții de sat în planul superior al culturii, au nimerit în acest plan, în acest orizont mai larg, tocmai când prin el bătea vântul sec și otrăvitor al celor mai disolvante idei. Și dacă acest vânt n'a putut fi prea păgubitor pentru neamurile care-și câștigaseră printr'o îndelungată obișnuință cu viața culturală o mare rezistență interioară, plăpândele noastre contingente inițiale s'au inficiat din primul moment de boală, devenind primejdioși agenți purtători de microbii disoluției spirituale și morale în societatea românească.

Cu alte cuvinte, noi am luat primul contact cu cultura de mari amplitudini, prin legătura noastră cu produsele intelectuale franceze într'o vreme când cultura franceză trecea prin faza ateistă și amoralistă. De aceea, pe câtă vreme în viața poporului francez această etapă culturală n'a însemnat decât un episod intelectual în filmul în continuă desfășurare al istoriei unei culturi, la noi n'a rămas numai în domeniul teoretic, ca o oarecare teorie prin care se încearcă din altă parte explicația existenții, ci a pătruns în inima noastră, a coborât din colțul minții, care face teorii, în adâncimile ființii noastre determinându-ne întreaga comportare. Am devenit în fapt ateiști și amoraliști, așa cum n'au devenit francezii măcar că formulau în cărți și în conferințe aceste teorii.

Franța își avea în urma ei o puternică tradiție de cultură, care formase în spiritul francez forța de rezistență împotriva ispitelor unei teorii trecătoare. Spiritul francez se putea juca cu acest cuțit, învârtindu-l cu eleganță și cu agerime în vârful degetelor și scoțând din acest joc efecte de luciri orbitoare. Dar acest cuțit luat în mâni de copil naiv și nedibaciu, care era sufletul românesc la prima ieșire din casa lui țărănească, era firesc să fie instrument deadreptul de sinucidere involuntară.

Intr'o situație și mai imună față de microbii cu cari operează spre răul altora, se află spiritul iudaic, care s'a consolidat în cei patru mii de ani de viață intelectuală în forme și în concepții fundamentale din cari nu mai poate fi deviat. Așa se explică de ce evreimea jonglează cu cele mai disolvante idei sociale, cari duc prăpădul în sânul tuturor popoarelor cari nu ridică dig de apărare împotriva lor, dar ei rămân neatinși. Ei vehiculează microbul individualismului și al internaționalismului rămânând cel mai solidar neam de pe lume, ei discreditează instituția căsătoriei și a procreării legale de prunci, rămânând cei mai familiști oameni, ei propagă necredința rămânând cei mai habotnici credincioși.

Ce se desprinde atunci din toate acestea: că e cea mai mare nenorocire când un popor făcându-și primii pași în cultură, și-i face într'una disolvantă. In acea fază poporul respectiv trebue să evite cu o grije mai mare decât oricare altul orientarea spre o cultură ateistă și amorală. Pentru o lungă perioadă de timp cultura lui trebue să stea pe bazele sănătoase ale credinței și ale marilor virtuți cari singure sânt în stare să susțină neamurile. E necesar ca să crească organic din ogorul virtuților sale. De abia după ce tradiția lui de cultură va fi ajuns la un stadiu de precizie și de soliditate neîndoelnică, el își poate permite luxul teoriilor și ipotezelor cari să fie tot atâtea salturi în stratosfera necunoscută, tot atâtea baloane de încercare — de simplă «încercare» — curioasă a unor terene necunoscute. Salturile sale nu vor însemna atunci o desfacere din legăturile unei tradiții, o părăsire a paserii din mână pentru cea din gard, o disprețuire și o nimicire a casei pe care o ai, a virtuților cari te-au susținut, pentru o casă pe care încă nu știi dacă o vei putea ridica, pentru valori a căror soliditate încă nu e asigurată.

Cu bucurie semnalăm că intelectualitatea românească și-a dat seama de aceste porunci și se întoarce acasă, până încă nu e prea târziu.

Se întoarce acasă de pe un drum al culturii greșit, pentru a pleca pe cel bun, pe cel al inimii noastre românești și ortodoxe.

Și pilda celor mai bătrâni este urmată și de studenții tineri. Increzători în sfatul smuls din experiență al profesorilor lor, nu mai vreau să se lase și ei ispitiți de lucioasele vicii ale unei culturi atee, ale unei mentalități «emancipate» de minunatele legi ale vieții noastre românești din trecut, ci declară că vreau să participe intenz «la apărarea și cultivarea moravurilor creștine ortodoxe, în timpurile materialiste de azi, spre binele neamului» (Ziarele).

Trebue însă să ne dăm seama că această hotărâre a tineretului universitar impune Bisericii în primul rând și celor ce l-au sfătuit spre acest pas marea îndatorire ca de aci înainte să dea acestui tineret de elită al neamului hrana pe care o cere. In conferințe și studii trebue să li se rotunjească concepția de viață creștină ortodoxă, armonizând cu ea toate cunoștințele pe cari le primesc la cursurile și seminariile universitare. Aceasta pe de o parte, iar pe de alta Biserica e datoare să ofere acestui tineret posibilitățile și chemările pentru o viață lăuntrică cu Hristos. E necesar ca Biserica să destineze în Cluj un duhovnic de mari resurse intelectuale și morale care să fie părintele iubitor și îndrumător al studențimii noastre. Ba poate n'ar fi greu să se creeze în cadrul Facultății de filosofie o catedră sau măcar o conferință pentru concepția religioasă a poporului român, care e cea creștină ortodoxă. Dacă o Universitate poate studia câte mărunțișuri exotice toate, n'are datoria să studieze în primul rând aspectele fizice și spirituale ale neamului pentru care există și care o susține? Iar între aceste aspecte, laturea religioasă n'are importanță nici măcar cât rotacismul bună oară? La Universitatea din München este, în cadrul Facultății de filosofie, o catedră de filosofie catolică — Bavaria având majoritatea populației catolică. De ce nu s'ar putea să avem și noi la Universitatea din Cluj o catedră de concepție ortodoxă?

Dr. D. STĂNILOAE

FOIȘOARA

Pomenind pe Mitropolitul Andrei Șaguna

Cuvânt rostit la prăznuirea patronului Academiei teologice „Andreiane" în ziua sf. Apostol Andrei (30 Noemvrie 1937)

de Prof. GRIGORIE T. MARCU

Un obiceiu mai vechiu — astăzi devenit datină — ne strânge laolaltă, odată în an, sub acoperișul acestei înalte școale de teologie prin care trecutul își șoptește poveștele sale celor chemați să le asculte și să le'mplinească, pentruca să preamărim în rugăciuni, în cântece și'n cuvinte vrednice de uriașele lui vârtuți pe patro-

** La alcătuirea acestui „cuvânt" autorul s'a servit de binecunoscutele lucrări despre Șaguna ale părintelui prof. univ.* Dr. I. Lupaș.

nul acestui așezământ de învățătură și educație ortodoxă, care-i întru tot lăudatul Mitropolit Andrei Șaguna. Numai atâta de-ar fi fost uriașul pe care îl comemorăm și nici atunci serbarea de astăzi a Academiei teologice „Andreiane" n'ar fi putut părea nimănui lipsită de sens. Dar când ne gândim că această neîntrecută personalitate a fost și ctitorul vieții naționale bisericești din aceste laturi ale pământului românesc, atunci aproape fără voe ne punem întrebarea dacă omagiul pe care i-l aducem aici poate fi demn de netrecătoarele lui merite? Răspunsul îl lăsăm la aprecierea distinșilor oaspeți cari au zorit să ne populeze comemorarea de astăzi și cărora le spunem un cordial și sincer bun venit în mijlocul nostru.

Oridecâteori împrejurările te obligă să te rostești asupra unei personalități de dimensiuni neobicinuite, te cuprinde un sentiment de fioare. Ești asemenea drumețului care vrea să iscodească cu privirea coama albită de zăpezi a unui munte semeț, șezând la poalele lui.

Mai e nevoe să spunem că imaginea aceasta a fost aleasă ca să tălmăcească distanța ce există între noi și vrednicul de pomenire Mitropolit Andrei?

Unii oameni nu se pot afirma în viață ca valori bine conturate decât la adăpostul unui traiu sigur și mulțumitor. Alți găsesc în asprimile vieții un motiv de permenentă emulație spre fapte mari, spre realizări durabile și răsunătoare.

Pe cei dintâi viața îi zdrobește când le aruncă în calea strădaniilor lor bolovanii cu anevoe de urnit ai greutăților de tot felul.

Ceilalți se iau la trântă voinicește cu viața și o birue. Pe cei dintâi îi înghite demuliteori anonimatul oamenilor de rând.

Făptura celorlalți te copleșește, te cucerește, te constrânge ș'o îngropi în brațele de flori ale admirației care isbucnește spontan, generoasă și sinceră.

Locul Mitropolitului Andrei trebue căutat negreșit în categoria de elită a celor din urmă. Pentrucă Mitropolitul Andrei Șaguna a fost fără doar și poate un om mare, căzut ca din cer în mijlocul unui popor mic, pe care l-a dorit, l-a visat și l-a pregătit să fie mare. Inceputurile lui de afirmare ca om de muncă titanică și de acțiuni îndrăsnețe se cufundă în marea multiplelor nevoi dela noi de-acasă. N'a rămas prizonierul lor, ci dimpotrivă, el răsare din genunea greutăților destul de pronunțate ca să încovoaie umerii unui singur om, superb ca un luceafăr eminescian, târând după sine o întreagă lume de înfăptuiri, dominând oamenii, dominând evenimentele și dominând vremea însași. Așa i-a fost destinul. Și norocul nostru — să-l avem așa mare și incomparabil cum a fost. Și cum este încă și astăzi, nu numai în sufletele noastre unde-i învelim amintirea ca pe-o comoară neprețuită, ci'n întreagă rânduiala

Naţionalismul sub aspect moral

(Sfârşit)

Din toate acestea rezultă că familia, naţiunea, statul, împreună cu atitudinea pozitivă faţă de ele şi cu mijloacele prin care ne manifestăm această atitudine pozitivă: căsătoria şi iubirea de familie, naţionalismul şi loialitatea cetăţenească, sunt orânduiri mai presus de voia noastră, cărora trebue să ne supunem şi care sunt absolut necesare pentru menţinerea vieţii.

In rând cu ele trebue să aşezăm afirmarea vieţii individuale şi mijlocul principal al acestei afirmări: hrana. Dacă sunt mai presus de voia oamenilor şi absolut nesesare pentru menţinerea vieţii, ele sunt dela Dumnezeu, creatorul şi conservatorul vieţii. Dl Dragoş Protopopescu aşează în rând cu acestea: furtul, avortul, trişajul. E o eroare evidentă. Acestea nu sunt necesare pentru menţinerea vieţii. E păcatul care desfigurează acest instinct.

In teologia germană actuală s'a creat termenul «Gottes Erhaltungsordnungen», orânduirile dumnezeeşti de conservare a lumii. El exprimă foarte potrivit fiinţa acestor legi ale vieţii care conservă lumea împotriva puterilor distrugătoare ale răului.

Nu putem afirma sigur dacă aceste orânduiri au existat şi înainte de căderea în păcat. Cine poate reface, măcar în închipuire, tabloul vieţii depline dinainte de căderea în păcat, sau cum ar fi rămas fără căderea în păcat? Sigur e că atitudinea pozitivă faţă de viaţă, afirmarea vieţii, a existat, însă fără adausurile de egoism, de exclusivitate, venite din păcat. Şi a existat căsătoria. Foarte probabil că s'ar fi născut şi neamurile, ca varietăţi ale frumuseţii spirituale infinite, dar fără straturile de opacitate ale limbilor deosebite, aşezate între neamuri în urma păcatului, la turnul Babel. A existat hrana ca legătură vie a omului cu tot universul. Singur statul nu s'ar fi născut, ca instituţie de forţă împotriva răului. Dar acestea sunt probabilităţi.

Ceeace trebue remarcat este că în starea actuală toate aceste orânduiri sunt datorii impuse nouă de Dumnezeu. Nu ca păcate. Căci ceea ce-i inevitabil nu poate fi păcat, chiar dacă ni s'ar fi impus numai pentru starea de cădere în păcat. Altfel ar însemna că Dumnezeu ne sileşte să păcătuim. Faptele păcătoase ni le interzice Dumnezeu şi le putem evita, dar pe acestea nu, oricât le-ar confunda dl Dragoş Protopopescu sub acest raport. Dacă şi acestea ar fi păcate şi dacă Dumnezeu ne-ar sili să păcătuim, n'am mai purta nici o responsabilitate pentru păcate.

Ele nu sunt păcate în esenţă, în principiu. E drept însă că pot deveni păcate, pot fi practicate păcătos Mâncarea poate deveni lăcomie şi rafinament, căsătoria poate deveni prilej de pur sensualism, naţionalismul pornire de ură şi poftă de heghemonie faţă de alte neamuri etc. Dar graiul nu e tot aşa? El nu e păcat în sine, dar poate fi întrebuinţat păcătos.

Toate orânduielile şi faptele naturale şi necesare pot fi împlinite cu gând bun, cu inimă curată. In toate putem să ne comportăm cu suflet legat de Dumnezeu. Dar toate pot fi împlinite cu intenţie rea, abuziv, porniţi împotriva lui Dumnezeu. Gândul ce-l punem în fapte, acesta este important: «Deci ori de mâncaţi, ori de beţi, ori altceva de faceţi, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceţi», (Cor. 1, 10—31).

Nu ne mântuim fugind de cele naturale, plutind în văzduhul inacţiunii, sau al credinţii şi dragostei teoretice, ecumenice. Ci făptuind ceea ce ne impune locul şi timpul şi aşezarea noastră în ciclurile de viaţă unde ne-a destinat cel de sus. Nu ne mântuim fugind de căsătorie, căci atunci căsătoria n'ar mai fi una din cele 7 taine; nici fugind de mâncare, căci atunci nu ni s'ar fi dat Domnul ca mâncare de pâne şi vin. Nu ne mântuim uitând şi fugind de neamul în care ne-am născut, căci atunci şi Isus ar fi plecat din primul moment dela Evrei.

Dl Radu Dragnea crede că numai eşind cu sufletul din ciclurile naturale ne mântuim. Dar omul este o fiinţă unitară în creştinism. Orice lucrează, trebue să lucreze nu numai cu trupul, ci cu tot sufletul. Nu poţi lucra pentru neam cu trupul, iar cu sufletul să sbori pe ale meleaguri.

După Domnia-sa ne-am mântuì teoretizând asupra ecumenicităţii, sau scriind cărţi, producând cultură (mai reliefat o spune aceasta dl Dragoş Protopopescu). Dar atunci nu se mântuiesc milioanele de plugari care-şi muncesc ogorul cu sufletul nădăjduind spre Domnul? Se mântueşte numai Petre Movilă sau dl Lucian Blaga, sau chiar dl Tudor Arghezi?

Dl Nae Ionescu împărtăşeşte cu dl Radu Dragnea ideia că trăirea în ciclurile naturale ale vieţii nu ne mântueşte, că mântuirea e în funcţie de trăirea în universalism. Dar întrucât socoteşte că ieşirea din aceste cicluri nu e posibilă, conclude că nici mântuirea nu e posibilă în veacul de acum, în istorie. Prin urmare un fatalism şi pesimism absolut. Ortodoxa însăşi fiind şi ea un ciclu limitat, o spiritualitate ce nu depăşeşte spiritualitatea neamului, nu ne poate nici ea mântuì. Dar atunci de unde ştim că ne vom mântuì măcar în veacul ce va să vie? După care criterii trăind, putem nădăjduì mântuirea în veacul ce va să vie? Pentru care motive unii se vor mântuì şi alţii nu? La ce mai e bună atunci ortodoxia? Pentru o funcţie pur naţional pământească? Gândirea dlui Nae Ionescu, orcât s'ar purea altfel, e total necreştină. Ea îndeamnă la cel mai deplin indiferentism moral. Cel puţin dacă ar susţine că mântuirea o vom obţine în baza trăirii noastre în graniţele ontologice ce ni le-a impus destinul. Am şti ceva, am avea un criteriu de orientare. (Las că teza că ne mântuim numai în veacul ce va să vie, că nu începe de aici mântuirea noastră de păcate, îmbunătăţirea noastră, că istoria nu se resimte întru nimic de jertfa şi învierea Domnului, e dogma clasică şi fundamentală protestantă). Atât în susţinerile dlui Nae Ionescu, cât şi ale dlui Dragoş Protopopescu se citeşte printre rânduri tendinţa de a înlătura din calea naţionalismului românesc orice scrupul, orice preocupare de discernământ moral.

Adevărul este că ne mântuim prin fapte (nu prin cultură ecumenică!) Iar faptele sunt cele pe care ni le determină locul, timpul în care trăim şi constituţia noastră naturală.

E necesară însă o distincţie. Nu faptele goale ne mântuiesc, ci întrucât sunt făcute cu credinţă (care însă fără fapte e moartă). Aceleaşi fapte, fără credinţă, sau împotriva credinţii, n'au nici o valoare pentru mântuire, sau sunt chiar păgubitoare mântuirii.

Ne mântuim muncind la plug, în fabrică, la masa de scris, îngrijind de copii, slujind neamului şi statului, silindu-ne să ne cultivăm mintea şi să ne întreţinem viaţa. Insă toate acestea făcându-le cu credinţă. Săvârşindu-le fără de credinţă, animalic (pur biologic!) sau diabolic, toate acestea ne pierd.

Există prin urmare naţionalism şi naţionalism. Există un naţionalism care poate fi o grea cădere în păcat, precum poate exista un internaţionalism care e o şi mai grea cădere în păcat. Dar există şi un naţionalism pe care practicându-l nu ne pierdem mântuirea, chiar dacă nu el propriu zis ne mântueşte, ci credinţa, spiritul creştin cu care îl infuzăm.

Naţionalismul, în sine luat, nici nu mântuie nici nu pierde. Dar în practică orice naţionalism sau mântuie sau pierde, după cum este sau nu este străbătut de credinţa creştină.

Ortodoxia nu este un sector al vieţii, detaşat de toate faptele şi condiţiile naturale ale omului. Ea nu este numai mers la Biserică, sau numai cărturărie universalistă, sau sistem de sfere cristaline plutind pe deasupra valurilor vieţii, neatins de ele şi neintervenind în ele. Ea este forţă amestecată în totalitatea faptelor şi situaţiilor omeneşti, mântuind pe om nu întrucât îl scoate din ele, ci întrucât lucrează în ele după duhul ei. Nu neamul acopere sectorul ortodoxie ca pe ceva particular, ci ortodoxia cea universală acopere întreg pe fiecare neam care-i aderă.

Dr. D. STĂNILOAE

Revista „Biserica Ortodoxă Română" a apărut pe lunile Iulie—Octomvrie 1937 într'un număr voluminos şi bogat în cuprins, cu articole semnate de: Prof. N. Iorga, N. Chiţescu, G. Cronţ, D. Fecioru, diac. C. Săndulescu şi Pr. Nicolae M. Popescu. Revista mai publică: documente, însemnări, recenzii, etc.; ear în supliment, ca parte oficială, se tipăresc desbaterile Sfântului Sinod, cu sumarele şedinţelor din sesiunea de primăvară a anului 1937.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

actuală a vieţii noaţionale-bisericeşti din România întregită, care poartă pecetea geniului său.

Cât a trăit şi s'a cheltuit pentru bietul lui norod, unii l-au proslăvit, iar alţii, fireşte, l'au defăimat. Ultimul cuvânt l'a avut tot vremea, adică istoria, care i-a potrivit pe fruntea-i înaltă cât cerul nădejdilor noastre de totdeauna laurii biruinţei definitive.

Părinte şi povăţuitor ideal al poporului în fruntea căruia l-a rânduit înaintestătător un miracol, Mitropolitul Andrei a ţinut nestins rugul cel mare al credinţei în Dumnezeu pe care l-a aprins în sufletele precursorilor noştri o religiozitate devenită proverbială.

„Un preot bătrân" din Sighişoara, entuziasmat din cale-afară de colecta pe care o pornise Şaguna în scopul edificării Catedralei noastre mitropolitane, a compus următoarele versuri cari — după părerea noastră — tălmăcesc fidel recunoştinţa cu care se simţeau obligaţi cler şi popor deopotrivă, faţă de nemuritorul arhiereu:

In grija lui turma 'ncredinţată
Se vede mult înaintată
Că-i e păstor adevărat
Ce priveghiază ne'ncetat
Ca turmei să-i de-a nutreţ sufletesc
Păzind-o de lupii, ce-o prigonesc.

Rugăm pe Domnul de-ajutor
Spre aţi fi năzuinţele cu spor
Ca şi această sfântă zidire
S'ajungă dorita săvârşire
Nepoţilor adeverinţă
De-a noastră 'n Dumnezeu credinţă!

Dar Mitropolitul Andreiu a putut fi un părinte atât de cinstit de obştea păstoriţilor săi pentrucă a vrut şi a ştiut să fie în toată bună vremea preot adevărat, preot cu tragere de inimă faţă de apostolia sa, preot care era permanent pătruns de înfricoşata răspundere cu care-i împreunată această misiune, dar şi demnitatea pe care o conferă preoţia celorce se învrednicesc s'o primească. Nu vi-l voiu zugrăvi eu aici în această ispoază, pentrucă ar fi atâtea de spus încât cu siguranţă că timpul limitat pe care-l avem nu ne-ar îngădui înşirarea lor. Fie-mi permis să rememorez un singur amănunt care ilustrează întocmai spusele noastre.

Intr'una din pastoralele sale, sfătuia preoţimea să poarte o îmbrăcăminte cuviincioasă, sfat pe care şi-l argumenta cu aceste miezoase cuvinte: „din cele dinafară chibzuesc şi aşezarea cea dinlăuntru a inimii"!

S'a spus că Mitropolitul Şaguna a fost un om politic. Şi pe drept l... dacă concepem noţiunea de politică în înţelesul antic şi nobil al cuvântului, ca arta de-a voi şi a lucra pentru mai binele semenilor tăi.

Cu această rezervă admitem şi noi că Şaguna a fost un bărbat politic „din creştet până 'n tălpi" cum spunea Eminescu, admitem şi noi că „aprigul" vlădică Şaguna era „şeful politic **necontestat** *al rasei româneşti din Transilvania" cum îl caracteriza înainte de aceasta cu exact şaptezeci de ani L. Buloz, un colaborator al cunoscutului periodic francez „Revue des Deux Mondes", sau „un arhiereu puternic politiceşte" cum judecau în perfectă cunoştinţă de cauză cercurile vieneze. Pentrucă Şaguna a ştiut să fie în toate împrejurările român înfocat şi patriot luminat. Istoria învolburaţilor ani 48|49 şi a celor cari au mai urmat până la izbăvirea lui din trupul vieţii acesteia, nu se poate scrie ignorând numele lui şi detunătoarele lecţii de demnitate naţională pe cari le-a dat Mitropolitul Andrei nu numai contimporanilor săi — prieteni şi protivnici — ci şi generaţiilor de după aceea.*

Infăşurat în cinste şi vrednicie, Şaguna doarme astăzi somn tihnit în ţară mărită, într'o Românie rotunjită. E ţara visată de el.

Duhul lui trăieşte aievea între noi. Moştenirea lui — pe care o păstrăm cu sfinţenie. din care ne inspirăm statornic — ne este cea mai bună chezăşie că paşii noştri purced pe calea cea bună.

Academia teologică „Andreiană", prin rostul meu, depune pe lespedea mormântului dela Răşinari prinosul omagiilor ei de recunoştinţă pentru titanul al cărui nume îl poartă cu firească mândrie.

Obiceiuri de îndreptat

Un preot de ai noştri, care poartă mult interes pentru creştinii cercetători ai sfintelor biserici, îş expune observările, făcute la diferite localităţi, în următoarele rânduri, apărute într'o foaie de zidire sufletească.

Eată ce a observat Cucernicul părinte:

Obiceiuri rele cultivă unii creştini „bisericoşi", când intră în sfânta biserică.

In loc să se închine, să rostească rugăciunea cuvenită, ce fac aceşti creştini?

Dau mâna cu fraţii dimprejur, întreabă pe fiecare, ce mai face, cum lucră, ce lucru are, etc.

Apoi se iau la sfat: Unde merg după amiazi, la care petrecere. Pe urmă ţin judecata preotului. Că a zis asta; că a făcut ceea, că nu munceşte destul. După preot le vine rândul: preşedintelui, epitropilor, cantorilor.

Unora dintre aceştia firește li-e greu să stea la sfânta slujbă. Las' că nici n'au stat cât s'ar cuveni şi totuşi nu-s mulţumiţi. Cum să le zici la astfel de credincioşi?...

Cât despre unele *doamne*, nici ele nu se lasă mai pe jos. Când intră în biserică, după ce îşi fac o cruce, şi dau mâna cu celelalte, se caută una pe alta să vadă *cum este îmbrăcată*. Şi de văd ceva ce nu-i după gustul lor, se boldesc. „Ia uită la asta, s'a îmbrăcat ca o fată mare". De văd o haină frumoasă pe cutare: „Oare cât o fi dat pe ea?" Mai pe

Ziua descătușării Ardealului, la Sibiu

Va fi fost el groaznic, prăpăditor de vieți omenești, sdruncinător în formațiunea statelor, — trecutul războiu, — dar pentru noi, românii, deși cu jertfe uriașe a însemnat prilejul de întregire într'o Românie Mare, rotundă, plăcută ochiului care o privește pe harta Europei.

Vrut-a bunul Dumnezeu ca minunea să se săvârșească la 1 Decemvrie 1918. A troznit din încheeturi alcătuiala austro-ungară, lanțurile robiei de veacuri s'au sfărâmat și Ardealul s'a unit pe vecie cu Țara-mamă în providențiala zi de 1 Decemvrie 1918.

Ziua unirii ardelenilor, cu frații de dincolo de arcul Carpaților, se prăznuește, cum se cuvine, an de an, de românii din toate unghiurile țării ca o mărească biruință națională de Dumnezeu hărăzită.

1 Decemvrie, 1937 / A 19-a aniversare a epocalului eveniment, la **Sibiu** *a fost învrednicită de o rară strălucire. La ora 11 a. m., în catedrala mitropolitană, s'a săvârșit o rugăciune de mulțumită de către P. S. arhiereu-vicar* **Vasile,** *înconjurat de un sobor de preoți. La sfârșit a predicat, cu caldă însuflețire, părintele* **A. Nanu,** *arătând însemnătatea zilei. De față au fost: I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae,** *autoritățile administrative, militare, școlari mulți ș. a.*

Apoi în sala Thalia s'a desfășurat programul ales al serbării. Ochiul a constatat cu plăcere o asistență numeroasă de tot și distinsă. Miezul serbării l-a constituit documentata conferință, rostită de dl profesor dela universitatea clujană, **I. Lupaș.** *Ilustrul nostru istoric și academician a cuvântat despre «Restabilirea adevărului în câteva chestiuni istorice controversate»: o bună lecție închinată celor de reacredință și interesați vânturători ai ideii revizioniste. Conferențiarul aduce dovezi despre netemeinicia pretențiunilor celor dela Budapesta de chiar un publicist* **maghiar** *din Debrețin, care cercetând starea de lucruri la fața locului,* **în Ardeal,** *a conchis că această provincie a aparținut cu adevărat* **totdeauna românilor.** *Istoricul dela Cluj și-a încheiat vorbirea exprimând dorința ca autoritățile noastre guvernamentale să trimită misionari istorici peste hotare pentru a lămuri opinia publică europeană indusă în eroare de slujitorii revizionismului maghiar, cu privire la chestiunea ardeleană. Vorbitorul a fost îndelung aplaudat.*

Programul s'a completat prin o recitare și executarea a 3 bucăți muzicale, din partea corului mixt al școalei normale de băieți și fete, sub dirijarea dlui profesor Gh. Șoima...

Așà s'a prăznuit în Sibiu ziua de 1 Decemvrie, și așà se va prăznuì, cu ajutorul lui Dumnezeu, și pe viitor..

Ion Suciu.

Un Inalt chiriarh al bisericii noastre, și unitatea sufletească a neamului

Luptele electorale de astăzi, ca și cele de ieri, au fost și sânt împreunate cu unele mari neajunsuri, dacă ne gândim la propaganda pătimașă a numeroaselor grupări politice. Urmările regretabile ale acestui fel de propagandă le-am experiat la precedentele alegeri: poporul satelor noastre s'a ales, pe urma lor, cu certe și desbinări, *slăbind astfel unitatea sufletească a neamului.*

In fața acestui fapt, constatat de toți românii de bine, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului s'a simțit îndemnat să adreseze, prin mijlocirea presei, un stăruitor *apel*, în care ilustrul prelat cere ca, cel puțin ziua de 1 Decemvrie, închinată *unității* sufletești a fiilor patriei noastre, să fie zi „de armistițiu al luptei electorale".

După informațiunile ce ni se trimit din mai multe părți, în marea zi de 1 Decemvrie toată pătura cărturărească și țărănească, proslăvind pe făuritorii înaintași ai unității naționale, în deplină solidaritate au manifestat pentru ideea integrală a românismului, lăsând la o parte toate deosebirile politice învrăjbitoare de suflete.

La situația aceasta îmbucurătoare va fi contribuit negreșit, în nu puțină măsură, și inimosul apel amintit, — al cărui cuprins, a fost în întregime următorul:

Ne aflăm în toiul propagandei electorale care se desfășoară cu pasiune și în care fiecare partid politic folosește tot aparatul de argumente menite să depărteze cât mai multe suflete dela un adversar, care e tot român, și să le atragă spre sine. E o propagandă care, chiar de s'ar purta în cele mai corecte forme, are ca rezultat o desbinare a sufletelor, o împărțire a țării, cu toate desavantagiile pe cari le aduce orice slăbire a unității de cuget, de simțire și de voire.

Se întâmplă prea des ca oamenii de păreri diferite foarte ușor să se certe, iar iubirea între ei este apoape cu neputință. Și dacă e profund adevărat că unirea face puterea unui neam, desbinarea ce-o prilejuește propaganda electorală a atâtor fracțiuni politice însemnează în mod sigur o slăbire a neamului.

De aceea cred că fiecare român bun suportă cu multă durere orice acțiune prin care se produce o oarecare dislocare a celulelor cari trebue să formeze blocul indestructibil al românismului.

Și cred că fiecare e fericit când poate face ceva pentru ca o astfel de acțiune să fie cât mai temperată și mai puțin stricăcioasă, când nu poate fi evitată cu totul.

Bazat pe această bună părere pe care o am despre fiii neamului meu, **fac un apel stăruitor la conștiința lor ca să-și întrerupă propaganda care desbină sufletele măcar de 1 Decemvrie,** *ziua în care proslăvim jertfele înaintașilor noștri pentru realizarea unității naționale și în care reafirmăm voința de a păstra această unitate pentru toate timpurile viitoare.*

S'a nimerit ca această zi închinată unității neamului să cadă într'un răstimp de propagandă cu efecte păgubitoare acestei unități, în loc ca în preajma acestei zile să pregătim poporul, prin sfaturi și pildă vie, ca să poată simți în acea zi solidaritatea indestructibilă ce ne leagă.

Să ridicăm cel puțin acea zi din vâltoarea certelor și a desbinărilor.

Să fie o zi de amuțire a deosebirilor, **de armistițiu al luptei electorale.** *Toată suflarea românească, idiferent de partid politic, să se alinieze umăr la umăr în frontul unității românești în fața lui Dumnezeu, în sfânta Biserică, cerându-I binecuvântare asupra neamului și asupra Majestății Sale Regelui nostru, simbolul și chezășuitorul unității, demnității și tăriei românești.*

In ziua de 1 Decemvrie toți românii să gândească, să simtă și - **să facă așa!**

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

„Gândirea", excelenta revistă condusă de dl *N. Crainic*, a publicat în numărul său din Noemvrie a. c.: problema *eticei naționalismului*, în articolul întitulat „Naționalismul sub aspect moral", în care autorul, păr. Dr. D. Stăniloae, arată discuțiile purtate în presă asupra raportului dintre naționalism și ortodoxie, — articol favorabil apreciat în presa din capitală.

Dela Asociația „A. Șaguna" a clerului ardelean

Comunicat

Gazetele din capitală ni-aduc știrea, că Sfântul Sinod, întrunit în zilele trecute, n'a putut fi de acord cu o adresă a Onor. ministerului cultelor și artelor, după care acel Onor. ministeriu dorea să verifice și aprobe bugetele diferitor părți constitutive ale Bisericii, ca: eparhii, protopopiate, parohii, mănăstiri ș. a., precum și conturile sau socotile acestora. Mai mult chiar: Sfântul Sinod a constatat, că, asemenea măsuri, când s'ar lua, ele ar viola legea de organizare unitară a Bisericii noastre și ar fi, în sine, și anticonstituționale.

Asociația «Andrei Șaguna» a clerului ardelean este de perfect acord cu această convingere a Sf. Sinod, întemeiată și pe experiențele vieții constituționale bisericești de până acì și mai ales din Ardeal, — unde am reușit să sporim iubirea de ordine, în administrația bisericească, și să ne familiarizăm clerul și obștea creștinească cu ideia de chivernisire bună a propriului avut bisericesc, care în acest chip a fost sporit chiar, până să ajungă mai apoi micșorat prin Reforma agrară și prin legea de conversiune. De aceea, asociația „A. Șaguna" mulțumește Sf. Sinod pentru convingerea ce a exprimat, în acord cu spiritul de legalitate și cu prestigiul sfintei Biserici, ca și al clerului, cari nu mai pot fi impuse, la nici-un caz, să facă vr'un pas retrograd în accastă privință.

Mărturisim această convingere nu numai pe temeiuri de legalitate și constituționalitate, ci fiind convinși și despre aceea, că dorita verificare și aprobare la On. ministeriu al cultelor ar fi și imposibilă, decât numai prin sporire de funcționari centrali inutili, cari n'ar oferì mai multă garanție de ordine și de mai bună chivernisire, decât organele locale bisericești actuale, interesate la o bună gospodărie proprie a Bisericii.

De altfel, sistemul acesta, — de verificare și de aprobare prin organe de stat, care în Ardeal ar provoca numai amărăciuni și răsturnarea unei ordine existente, — n'a putut împiedeca marile și repețitele abuzuri provenite în legătură cu chivernisirea directă a avutului de stat și prin urmare, un asemenea sistem, nici nu are de ce să ne încânte.

De aceea rugăm pe On. ministeriu al cultelor: să binevoiască a renunța la idei sau sugestii de acest fel, cari nu sânt o garanție de mai bine în slujba legalității și a ordinei și a progresului Bisericii și prin Biserică.

Ci, dacă pe unele locuri se găsesc incorectitudini în chivernisirea avutului public-bisericesc să zicem, — făptuitorii să fie chemați la răspundere legală.

Pentru câțiva șoareci, cari rontăe la avut public de orce natură, nici un morar cuminte nu va aprinde moara!

Sibiu, 30 Noemvrie 1937.

Biroul Asociației «A. Șaguna»:

Președinte:
Dr. Gh. Cluhandu

Secretar general:
Pr. **I. Bânda**

urmă pornește povestea, cu ale casei, cum a vorbit cutare de casa ei, de bărbatul ei, câte și mai câte.

Cred, fiaților și iubite surori, că nu vă supărați când spun adevărul, dvoastră sânteți martori, cari vedeți de câteori se întâmplă de acestea în bisericile noastre. Eu le socotesc „obiceiuri rele", după Pravila sfintei biserici.

In sfânta biserică vin și oameni străini, cari rămân uimiți văzând ce se petrece în bisericile noastre, în timpul slujbei.

Ce se alege însă de sufletele noastre, iubiți creștini, cu astfel de obiceiuri? Cum vom sta înaintea Judecătorului ceresc când „fiecare va lua răsplata după faptele sale?"

Să stăm, iubiților, și să judecăm: Ce fapte am făcut în viață? De ce răsplată sântem vrednici? Că Mântuitorul ne spune: „Și vor merge păcătoșii în munca de veci, iar drepții în viața de veci" (Mat. 25, 46).

Eată cum ar trebui să vină creștinul la sfânta biserică:

Intâi îmbrăcat curat, apoi cu inima curată, lăpădând toată grija cea lumească; când intră în biserică, să-și facă semnul sfintei cruci, să rostească rugăciunea de intrare sau cea domnească (Tatăl nostru). Să fasă închinăciuni la tetrapod înaintea Icoanei, a sfintei Cruci și a sfintei Evangheli și să le sărute cu evlavie. Apoi să treacă tăcut la locul său, închinându-se puțin spre dreapta și spre stânga, salutând frații dimprejur. Aici stă, ca ostașul înaintea căpitanului. Nu mișcă, nu vorbește cu nime, ci *ascultă cu atenție sfânta slujbă*, închinându-se la timp și rugându-se în inima sa.

Iar la sfârșitul sfintei slujbe, ies cu toții liniștiți, și salutându-se unul pe altul frățește, negrăind de rău și nesupărând, ci căutând măcar în aceea sfântă zi să facă toate lucrurile sale spre mărirea lui Dumnezeu.

Oare putea-vom să ne lipsim de aceste „obiceiuri rele"? — *Să voim*, și vom putea.

Gheorghe Cronț, doctor în teologie și drept: *Alegerea ierarhilor în Biserica ortodoxă;* București, Tipografia Cărților bisericești, 1937; II + 80 p.; Prețul lei?

Iată o lucrare pe cât de succintă, pe-atât de completă și de metodic expusă. Subiectul pe care-l tratează, e de așa natură, încât poate să deștepte interesul oricărui om al Bisericii, nu numai al specialiștilor. Autorul aparține acestora din urmă. Dl Dr. Gh. Cronț e unul dintre puținii oameni de carte cari ostenesc astăzi la noi, alături de încercații canoniști Dr. D. Boroianu, Dr. V. Șeșan, Dr. Nicolae Popovici ș. a.] la înzestrarea disciplinei dreptului bisericesc cu cele multe cari îi mai trebuesc.

In lucrarea de care ne ocupăm — care nu-i prima dsale lucrare — autorul expune disciplina canonică privitoare la alegerea ierarhilor [p. I] procedura urmată la alegerea ierarhilor de Bisericile ortodoxe de pretutindeni și din toate vremurile și legiuirile existente în această privință [p. II]. Alegerea ierarhilor în Biserica ortodoxă română și legiuirile respective, ocupă aproape jumătate din cuprinsul lucrării [p. III: pag. 45—78].

Reținem din partea ultimă, următoarele considerațiuni asupra prevederilor Statutului organic șagunian, privitoare la subiectul pe care-l expune autorul:

„Mitropolitul Șaguna a lucrat românește când a rânduit, prin Statutul organic, că alegerea mitropolitului și episcopilor să fie făcută de reprezentanții clerului și poporului, căci în acest mod se asigura realizarea unei strânse legături sufletești între credincioși și ierarhie, și se înfăptuia solidarizarea națională și culturală a clerului și poporului în jurul Bisericii" [p. 65].

Cea mai nouă lucrare a dlui Gh. Cronț este deopotrivă de utilă atât pentru un jurist, cât și pentru un istoric sau teolog.

„Numai dela creștini!" Din Viena se vestește: Secția „Alsergrund" a uniunii meseriașilor austriaci organisează o expoziție de Crăciun cu deviza: «*Creștini! nu cumpărați decât dela creștini!*» Primul ajutor de primar al Vienei, Dr. Kresse, va onora cu prezența sa inaugurarea acestei expoziții.

Organizați Reuniuni de femei

Dintr'o pastorală către clerul armatei

P. S. Sa Episcopul armatei, *Dr. Partenie Ciopron*, a trimis, cu data de 20 Noemvrie 1937, preoților militari activi și confesorilor de garnizoane o pastorală frumoasă și mult cuprinzătoare. Eată câteva părți din această carte pastorală:

Investirea Noastră, în scaunul de episcop al armatei, înseamnă reluarea unei vieți trăite acum douăzeci de ani în urmă, pe câmpul de luptă. Ostașul, prin situația specială la care este chemat, se deosebește de restul lumii laice. Felul de trai în strânsă legătură de camaraderie, sobrietate în vorbă, executare fără șovăire a poruncilor, ținuta măreață, îndeplinirea cu orce jertfe a misiunilor date, fac din ostaș un om de elită.

Pe umerii fiecărui ostaș stă o părticică de răspundere a bunei propășiri naționale. Dacă n'ar fi oștirea care să garanteze pacea, orce activitate pe câmpul larg al muncii sociale s'ar turbura.

Intre episcopul armatei și clerul său se cuvine să fie pilda cea mare a muncii și dragostei creștine și cea a mântuirii întru Hristos. In atenția noastră stă ideal nestrămutat datoria de a sădi în sufletele ostașilor virtuțile strămoșești: credința în Dumnezeu; credință și respect desăvârșit față de Tron; caldă iubire de neam; disciplină necondiționată și încoronarea vieții zilnice prin practicarea virtuților creștine.

Nu dați înapoi în fața oricăror greutăți. Urmăriți cu perseverență lărgirea cunoștințelor religioase, inobilarea sufletelor și otelirea caracterelor. Străduiți-vă să ridicați paraclise și capele în garnizoanele încredințate, ca să aveți unde aduce laudă lui Dumnezeu pentru jertfa cea fără de sânge.

In general, doresc să văd pe fiecare preot militar interesându-se zilnic și cercetând, ca un adevărat apostol, pe ostașii ce-i sunt încredințați spre păstorire. Mai mult, doresc ca preotul militar să cunoască pe fiecare ostaș în parte, să-i știe nevoile lui sufletești, iar ostașul să găsească în persoana preotului militar pe duhovnicul în fața căruia să-și deschidă larg porțile sufletului său. Să nu rămână nici un ostaș nemărturisit și neîmpărtășit cel puțin odată pe an. Dacă moralul unui ostaș este la un nivel ridicat, eventualele greutăți și lipsuri materiale nu-l turbură.

Programul preotului nu este limitat la anumite ore ca la ceilalți slujbași ai țării. Preotul trebue să fie cu grijă și să răspundă la orce oră din zi și noapte când se simte nevoie de asistența lui, după cum spune apostolul Pavel: «Cu timp și fără timp».

Incepând cu luna Ianuar 1938, vom tipări o revistă a clerului militar întitulată: «Arma Cuvântului», care va avea o parte oficială și o parte va fi pusă la dispoziția P. C. Voastre, pentru articole privitoare la problemele ce interesează clerul militar.

Să lucrăm cu râvnă pe ogorul păstoraței sufletești a oștirii. Numai așa vom putea realiza crearea de energii spirituale și o Biserică vie cum este dorită de Augustul nostru Suveran.

Comemorarea Mitropolitului Andrei Șaguna la Sibiu

De ziua sfântului apostol *Andrei*, Marți 30 Noemvrie 1937, societatea de lectură „Andrei Șaguna" a studenților Academiei teologice Andreiane din Sibiu, sub conducerea președintelui ei de onoare Păr. prof. *Gr. T. Marcu*, a sărbătorit, în seara acestei zile, în Aula Academiei, cu solemnitate deosebită, amintirea neuitatului ei patron.

Programul serbării a fost întocmit armonic, prezentându-se încadrat de coruri și recitări, cu un frumos imn al jertfei ca temelie a marilor realizări, imn alcătuit cu mult simț, într'o dizertație de președintele activ al societății, *Petru Brudea*, student în anul IV, care într'un ales stil literar a reușit să redea semnificația celor mai mari jertfe din istoria lumii și în special din istoria neamului nostru.

Ședința se deschide în armonia notelor solemne din cântarea lui D. Cunțan: La mormântul „Marelui Andrei", după care urmează cuvântul de deschidere rostit de Păr. prof. *Gr. T. Marcu* în care reliefează câteva trăsături din chipul uriașei personalități a celui ce a fost Mitropolitul Andrei.

In ce privește partea artistică a programului, este de remarcat că între cântările executate de corul studenților, sub măiastra conducere a dlui prof. *P. Gherman*, a fost apreciat în deosebi «*Concertul religios*», compoziție de curând alcătuită a talentatului dirijor — o compoziție de mare frumusețe.

Dintre celelalte cântări executate, una deasemenea e compoziție originală recentă, a dlui prof. *Gh. Șoima*: „Psalm de seara", în stil coral, cu acorduri ce se urmează unul pe altul într'un andante, religios din care radiază o atmosferă sufletească de seninătate și liniște. Corul a fost onorat și prin contribuția dlor studenți englezi *M. Pierce* și *H. Green*, veniți să audieze în anul acesta câteva cursuri la Academia „Andreiană", dintre cari dl M. Pierce a susținut în acorduri de armoniu executarea „Concertului religios".

Recitarea, cu mult suflet, a două poezii alese, de către studenții Gh. Bota și C. Dascăl din anul II, a impresionat deasemenea în mod plăcut asistența.

După încheerea programului, I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, apreciind în frumoase cuvinte pioasa manifestație, completează cele auzite despre „jertfă" prin câteva înțelepte sfaturi, îndemnând pe cei ce-și fac ucenicia slujbei de păstori sufletești, să nu lase să adoarmă în sufletul lor idealul sfânt al jertfei pentru cer și neam; pentruca, hrănită de acest ideal sfânt, viața să le fie rodnică în fapte bune... **Asistent**

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul
Telegraful Român

AU APĂRUT:
Calendarul Bunului Creștin
pe anul 1938
cu Șematism Lei 50·—; fără Șematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat și variat și sunt împodobite cu multe ilustrațiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă prețul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Nr. 11.846—1937 Pres.

Circulară

Dispoziții în vederea alegerilor parlamentare

Având în vedere pregătirile parlamentare, fixate în preajma Nașterii Domnului a. c., atragem atențiunea Onor. preoțimi să păstreze o atitudine demnă și exemplară, ca nici Biserica, nici așezămintele sau slujitorii ei să nu fie păgubite în prestigiul lor, ferindu-se a intra în luptele dintre partidele politice.

Acei slujitori bisericești, cari intenționează să candideze pe listele de deputați ori senatori, sunt obligați — în senzul ordinelor noastre anterioare — să ceară din bună vreme încuviințarea noastră, arătând modalitatea de a fi substituiți în funcțiunea lor. Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a decide în cauză, călăuzindu-se exclusiv de interesele Bisericii și a instituțiunilor ei, precum și de reprezentarea lor cu demnitate și cu folos pentru neam și pentru țară.

In acelaș timp îndrumăm Onor. preoțime să sfătuiască credincioșii să aibă purtare demnă, pașnică și inspirată de binele obștesc al țării, de sălășluirea ordinei morale și a patriotismului luminat.

C. preoți cari nu se vor conforma acestor dispoziții, vor cădea sub urmările pedepselor disciplinare.

Sibiu, 30 Noemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Cercul de studii al Frăției Ortodoxe Române din Sibiu. Ca și în anul trecut, Frăția Ortodoxă Română, secția *Sibiu*, a inaugurat în anul acesta un cerc de studii, în cadrul căruia, se pun în discuție probleme de capitală importanță pentru credincioșii sfintei noastre biserici.

Prima întrunire a cercului de studii s'a ținut în ziua de 25 Noemvrie a. c. ora 6 seara la Academia teologică „Andreiană", în prezența următorilor domni: I. Sandu președintele FOR-ului, Dr. N. Comșa, Dr. S. Mitea, Pr. Dr. D. Stăniloae, I. Crișțiu, A. Ghighiniță, Pr. Dr. N. Terchilă, Pr. Sp. Cândea, Pr. Al. Popa, Pr. Gh. Maior, Pr. Gh. Secaș, Pr. A. Nanu, Pr. I. Beju, P. Gherman, Dr. N. Balcă, Pr. Morar, Pr. Dr. N. Neaga, Dr. L. Bologa. In fața acestei alese asistențe, Păr. *Dr. D. Stăniloae* a vorbit despre „Naționalismul sub aspect moral". Combătând părerile unor pretinși teologi cari au început discuție în vara trecută asupra naționalismului, Păr. rector pune problema în adevărata ei lumină, salvând prestigiul moralei creștine, pe care neștiutori vreau s'o înjosească. In jurul acestei probleme s'au făcut discuții la care și-au dat contribuția asistenții.

Astfel înțelege Frăția Ortodoxă Română să lucreze în mijlocul intelectualilor sfintei noastre biserici. Și bine face.

Candidații. In vederea alegerilor dela *Cameră*, s'au depus, în jud. *Sibiu*, următoarele liste: Lista Nr. 1 a partiduiui Național liberal, în cartel cu Vaida-Voevod, cap de listă dl *V. Tilea*. — Lista Nr. 2 a partidului „Totul pentru țară", cap de listă dl *Dr. Ioan Banea*. — Lista Nr. 3 a partidului Național-creștin, cap de listă dl prof. *Dr. I. Lupaș*. — Lista Nr. 4 a partidului Național-țărănesc, cap de listă dl *Dr. Ieronim Stoichița*. — Lista Nr. 5 a partidului Liberal georgist, cap de listă dl *Dr. Gheorghe Măcelar*.

Distribuirea cărților de alegător *la judecătoria din SIBIU se face, în zilele de lucru, începând din 3 până în 18 Decemvrie a. c., dimineața ora 8 și jum. până la 12 și jum.; ear d. a. dela 3 și jum. până la 7 și jum. Toți alegătorii sânt îndatorați să-și ridice* **cărțile de alegător.** *Vechile carnete nu au valoare la actualele alegeri. Alegătorii vor prezenta, pentru dovedirea identității, buletinele dela biroul populației.*

Alegere de preot. Duminecă, în 28 Noemvrie, s'a făcut alegerea de preot în comuna *Agârbici*, sub președinția protopopului Mediașului Ioan Crăciun. Dintre 10 candidați, a fost ales, cu majoritatea voturilor, diaconul *Amos Basarab* din Sibiu. Urăm noului ales spor în propovăduirea cuvântului evanghelic.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Decemvrie 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran*; ear Luni 6 Decemvrie 1937 (la sărbătoarea Păr. Nicolae) va predica părintele *Gh. Secaș*.

Conferința dlui prof. N. Crainic. Frăția ortodoxă română și Societatea ortodoxă națională a femeilor române invită pentru ziua de Luni, 6 Decemvrie 1937, ora 6 p. m. în sala prefecturii județene, la conferința dlui prof. univ. *Nichifor Crainic*. Subiectul conferinței: Sensul religios al culturii. — Intrarea benevolă.

Pentru ridicarea unui bust marelui *Mihai Eminescu* în Sibiu, datorită inițiativei unui valoros comitet, cunoscutul scriitor dela Iași, dl *Ionel Teodoreanu*, va rosti o conferință interesantă în sala Teatrului sibian, Duminecă, în 5 Dec. a. c., ora 11 înainte de ameazi. Intrarea benevolă.

Răscumpărare de ziua onomastică. Dl *Dr. Nicolae Comșa*, își rescumpără ziua onomastică, donând Societății ortodoxe naționale a femeilor române, filiala Sibiu, 300 lei în folosul cantinei școlare. Societatea exprimă calde mulțumiri.

Nr. 312 1937 (69) 1—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 6105 Plen. din a. c., să publică concurs pentru întregirea protopopiatului ortodox român al **Devei,** cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva, cu salarul de paroh, dela stat.
2. Diurnul protopopesc dela stat și diurnele dela vizitațiunile canonice din parohii.
3. Relutul de cvartir pentru cancelarie, din fondul protopopesc.

Concurenții să-și înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu.

Deva, din ședința consiliului protopopesc al protopopiatului ortodox român Deva, ținută la 25 Octomvrie 1937.

Președintele consiliului:
Protopop **Iosif Morariu**
adm. prot.

Secretar:
Ioan Câmpean

Nr. 8409
Aprobat.

Sibiu, din ședința plenară a Consiliului arhiepiscopesc, dela 2 Dec. 1937.

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Nr. 302—1937 (67) 1—1

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bobâlna,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile dela prima apariție în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi, în stare bună și toate dependințele economice (șura în curs de edificare).
3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de pășunat pentru ori câte vite va avea preotul și folosința cimitirului.
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Reflectanții la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoțite de autorizația Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuți credincioșilor.

Sibiu, 4 Decemvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXV — Sibiu 12 Decemvrie 1937 — Nr. 50

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pe marginea schimbării de guvern

Ziarul acesta, în acord cu linia de conduită a sfintei noastre Biserici, se menține deasupra vâltorii politice, fiind departe de gândul de-a îmbrățișa un partid pe care să-l susțină în tot timpul indiferent de principiile și atitudinile lui față de creștinism și Biserică. Dar de aci nu urmează că acest ziar nu are — ca și Biserica noastră ortodoxă — principii chiar în ce privește viața politică și ordinea socială. Stând pe punctul de vedere creștin ortodox, lipsa de principii și de pasiune pentru o anumită orânduire a vieții sociale, ar echivala cu o absență a acestor preocupări chiar în doctrina și spiritul creștinismului. Ar însemna că creștinismul e o învățătură incompletă, care nu știe să-ți dea nici un sfat în ce privește organizarea vieții sociale.

Iar principiile politice și sociale, creștine ortodoxe, pentru cari militează ziarul nostru cu toată pasiunea, dar cu noblețâ duhovnicească în maniere, au fost formulate atât de clar și de cuprinzător în Comunicatul «Nihil sine Deo» al Sf. Sinod.

Dacă am vrea să le reamintim rezumativ cetitorilor, ele sunt: 1. spiritualitate creștină neștirbită, 2. naționalism, și 3. dreptate socială.

Programul acesta nu-l impune Biserica — și deci și ziarul nostru — prin mijloace politice, căci aceasta reclamă formarea unui partid și deci ieșirea din legăturile cu toate sufletele pe cari vrea să le mântuiască, ci prin difuzarea lor în societate pentruca societatea la rândul ei, pregătită astfel, să le impună prin mijloace politice.

Dar militând pentru aceste principii în forma în care o putem face noi, nu ne putem reține de a nu urmări progresul lor în societate și în stat și de a nu remarca pe aceia cari contribue la acest progres al lor. Aceasta din datorie pentru adevăr și dreptate, dând și recunoscând fiecărui ce e al său, o datorie elementară pentru spiritul creștin. Din cari izvoare ies bunele înfăptuiri, aceasta, neputând stabili pe acest tărâm un criteriu sigur de discernământ, lăsăm să o judece singur Dumnezeu. Noi nu putem nici da ca sigură, dar nici nega buna intenție.

Sub acest raport vom spune de astădată câteva cuvinte despre opera trecutului guvern al dlui Gh Tătărescu. Trebue să recunoaștem că acest guvern a fost cât se poate de înțelegător pentru rolul Bisericii în mijlocul neamului, înlesnindu-i printr'o bogată serie de acte misiunea ei. Încă dela începutul guvernării sale a ridicat cele două curbe speciale asupra salariilor preoțești, iar acum la începutul celei de-a doua guvernări e pe cale să ridice încă una la toți salariații statului, inclusiv preoțimea. A bugetat la vreo mie de noui parohii, dând Bisericii pentru apostolatul ei un număr mare de noui slujitori. Pentru regiunea secuizată s'au făcut primii pași dela oratorie la faptă, înființându se un număr apreciabil de posturi de preoți și alt număr de preoți-catiheți cu salar de învățător. Guvernul acesta are meritul de-a fi înfăptuit vechiul deziderat al forurilor și corporațiunilor bisericești reînființând episcopia ortodoxă a Maramurășului pentru trezirea națională și pentru mângâierea sufletească a bieților frați năpăstuiți de pe acele meleaguri pustiite de plaga evreomaghiaro uniată.

Să mai reamintim că tot acest guvern a admis trecerea preoțimii ardelene la Cassa generală de pensiuni, achitând noimile restante în sumă de peste 100 milioane, a despăgubit Biserica de pagubele suferite prin legea conversiunii acordând celor două Biserici din Ardeal în rente o sumă de 230 milioane. In sfârșit a înzestrat mănăstirile cu mii de hectare de pământ și a reînființat posturile de duhovnici la Academiile teologice.

A scăpat cu alte cuvinte Biserica de multe năcazuri și nedreptăți pe cari le adusese pe capul ei mai toate guvernele anterioare și a rezolvat o serie de deziderate pe cari nu credem că le-ar fi rezolvat alte guverne.

Pentru arhiepiscopia noastră guvernul dlui Gh. Tătărescu și a câștigat un merit în plus trecând în administrația ei averea fostei universități săsești, realizând astfel un act de dreptate reparatoare și de maximă utilitate pentru poporul român al acestei arhiepiscopii.

Noua formă în care se înfățișează a doua guvernare a dlui Gh. Tătărescu, cu colaborarea dlui N. Iorga și a dlui Al. Vaida, ne garantează o și mai accentuată dispoziție de-a ajuta al promovarea și aplicarea principiului național și creștin în viața statului.

Sigur, e de dorit ca opera de reparație a nedreptăților suferite în timpuri vitrige de Biserica neamului să fie dusă până la capăt. Dar guvernul dlui Tătărescu a făcut un serios început și credem că în a doua guvernare va continua pe această cale cu și mai multă hotărâre. Și să recunoaștem că pentru împrejurările de până acum a făcut foarte mult.

Serbarea Sfântului Nicolae la Sibiu

Sărbătoarea Sf. Nicolae fiind și ziua onomastică a bunului și înțeleptului arhipăstor al arhiepiscopiei noastre, s'a prăznuit, ca în toți anii, cu deosebită solemnitate.

Incă din seara de ajun s'au prezentat la I. P. S. Sa, Oastea Domnului, Școala de cântăreți și studenții teologi exprimându-l în cântări și cuvinte simțite dragostea de buni fii și recunoștința lor adâncă.

După sfânta liturghie arhierească săvârșită de P. S. arhiereu-vicar Vasile înconjurat de un sobor de preoți, o mulțime mare de intelectuali și preoți s'a prezentat I. P. S. Sale prezentându-i prin Profesorul Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei teologice «Andreiane» și prin Dr. Al. Bărbat, primarul municipiului Sibiu, felicitările cele mai respectuoase și mai devotate.

Intr'o splendidă cuvântare de răspuns I. P. S. Sa a arătat rolul și valoarea Bisericii în mijlocul neamului precum și lupta ce o dau astăzi dușmanii ei la Răsărit și la Apus împotriva ei, pentru a înlătura piedeca cea mai serioasă din calea păcătoaselor lor tendințe de destrămare a ordinei sociale, de tulburare a tuturor valorilor cari condiționează viața neamurilor. Impotriva acestui negativism purtat numai de tendințe distrugătoare, toți creștinii trebue să se trezească și să apere cu eroism bunurile incomparabile ale creștinismului.

Cei prezenți au rămas adânc pătrunși de luminoasele cuvinte și îndemnuri ale iubitului nostru Arhipăstor.

---

* FOIȘOARA *

Zaharie Boiu

— Cuvânt rostit în 5 Decemvrie 1937, în Sighișoara, de directorul de liceu, dl HORIA TECULESCU, la desvelirea bustului închinat lui Zaharie Boiu —

Comemorările nu învie morții. Dar ele scot din colțul lor de nemurire, unde arde înaintea lor numai buruiana săracă a recunoașterii, din partea celor puțini, chipurile mari ale trecutului și le aduc, în lumina făcliilor de pomenire, înaintea altora, cari până atunci sau nu știau nimica despre acei oameni, sau îi uitaseră. Și poporul întreg, pentru care se face comemorarea (și nu pentru mortul de câțiva ani sau de câteva veacuri), se simte în adevăr trăind mai puternic în clipele procesiilor, rugăciunilor și cuvântărilor, căci la puterea lui se adauge atunci, în ceasul de recunoștință, puterea păstrată în scrise, așezăminte și fapte, a celui care se pomenește.

N. IORGA.

Viața românilor din Târnava Mare se scurge într'o încordare mai mare ca în alte părți. Aici e necesară, pas cu pas, o muncă de afirmare românească, deoarece vremurile neprielnice, de umilire, au încovoiat spinarea țăranului, în sufletul căruia învie acum mândria de român și demnitatea de om. El nu trăește numai în frământarea zilnică pentru existență, ci și cu năzuința statornică de-a fi măcar pe același plan cu sașii, popor disciplinat, cu muncă organizată și cu accentuat spirit de cruțare. Comparația stârnește în români îndemnuri nobile. Și ei ară adânc pământul, și ei îngrijesc bine vitele, și ei au gospodării temeinice, bănci poporale, case culturale, asociații de plugari și meseriași, reuniuni de femei și societăți corale, școli luminoase și biserici frumoase, iar pe lângă acestea, darul naturii: istețimea și darul strămoșilor: bunătatea de inimă, apoi, în sfârșit, o dorință aprigă de viață, bucuria unui revărsat de zori, care face să tremure pământul sub pasul lor în zilele de lucru și să răsune satele de cântecul fanfarelor în sărbători.

De aci poate firea stăruitoare, care-i face să străbată curajos în viață și scăpărarea sufletului atunci când a ajuns să învețe carte.

Nu e de mirare, dar, că acest ținut al Târnavei a trimis în largul vieții românești atâtea energii de valoare: *A. Pumnul*-Cuciulata, *Ax. Sever* Fráua, *I. Popescu*-Cața, *Z. Boiu*-Sighișoara, *I. Ursu*-Cața, *Il. Chendi* Dârlos și *G. Boldea* Mercheașa. De origine din județul nostru mai sânt scriitorii: *Șt. O Iosif*-Drăușeni, *I. Agârbiceanu*-Agârbiciu, *Em. Bucuța*-Dăișoara, *A .P. Bănuț*-Rupea, *V. Păcală*-Dealul frumos, *Em. Suciu*-Pelișor, președintele Astrei *Dr. I. Moldovanu*-Mediaș, și pictorul *A. Demian*-Sighișoara, care ne-a dăruit minunea asta.

Am crezit nimerit să înviem azi în suflete, pe-un luminat slujitor al altarului, alături de bronzul din fața bisericii, care va fi mărturie veacurilor de vrednicia celui mai ales fiu al Sighișoarei: *Z. Boiu*, preot cu grai luminat și semănător al credinței strămoșești.

*

Fiul preotului din Porumbeni, Z. Boiu, rămânând orfan, a fost crescut de preotul din Sighișoara, Șt. Balaș, casa căruia a servit și de biserică. El i-a urmat ca preot și protoiereu. Intre numeroșii fii are și pe Zaharie, născut la 4 Martie 1834. Acesta a învățat carte la sași, fiind primul român bacalaureat al liceului de aci. La 1848 tatăl său s'a refugiat prin păduri, luând odoarele bisericii în desagi. Copiii cu mama lor de asemeni s'au ascuns. Auzind că pe tatăl lor l-ar fi spânzurat ungurii, travestit în cioban, Zaharie a venit să afle dacă svonul e adevărat.

Dupăce a fost un an învățător în Săcele, Șaguna l-a dus la seminarul teologic, la 1855. Terminând studiile, a slujit 2 ani ca profesor la școala normală, apoi a plecat la Lipsca, împreună cu I. Popescu.

La 1861, după studii de filosofie și pedagogie, ajunge profesor la seminar. Pe lângă aceasta, redactează „Telegraful Român„ și ajunge (1870) asesor cons., slujind biserica 33 ani. Academia Română îl alege membru corespondent (1890), iar Astra îl numește secretar și redactor al revistei „Transilvania". Moare la 1903. Numele celui mai vrednic fiu al orașului nostru strălucește pe frontispiciul școalei primare, iar căminul cultural, pe care Astra îl va ridica în Sighișoara, îi va purta de asemenea amintirea lui fiind un îndemn și o încurajare pentru fapt de cultură.

Z. Boiu a fost un mare orator al bisericii noastre (Semințe din agrul lui Hristos, 3 vol., operă premiată de Academia Română), iar Abecedarul lui a fost apreciat și de I. Creangă. A mai publicat cărți

1834

Iresponsabilii

Ocupaţi cu probleme mult mai serioase şi mai actuale, n'am mai încrestat de mult manifestările morbide permanente ale «Unirii» blăjene, tribuna de educaţie a clerului uniat şi produsul de elită al creerului şi sufletului român infectat de catolicism.

O facem acuma de tot rezumativ, nu pentrucă am fi găsit în ea ceva nou, demn de remarcat, ci numai pentru a nu se înşela cumva cetitorii noştri cu iluzia că „Unirea“ nu mai înjură în fiecare săptămână pe toate cele 4 pagini Biserica ortodoxă şi neamul românesc. Ce alt lucru frumos şi mare ar putea alimenta şi preocupa măcar într'o săptămână pasiunea coloniei de patări dela Blaj? Şi cum ar putea încăpea în micul lor creer, incendiat de gândul că există ortodoxie, vreo altă problemă? Sau cum ar putea articula limba lor, obişnuită numai cu sudalma la adresa ortodoxiei, vre-un alt cuvânt, vreo altă propoziţie? Atitudinea violent şi vulgar negativă faţă de ortodoxie e singura lor posibilitate şi raţiune de-a fi, aşa cum existenţa binelui şi a adevărului e singurul motiv care alimentează pasiunea negaţionistă a răului şi a minciunii. Uniaţia e tributară întru totul cu existenţa ei ortodoxiei, precum furiosul Arie şi-a datorat trista celebritate faptului că s'a întrupat într'adevăr Domnul. Răul s'ar veşteji dacă n'ar fi frumuseţea binelui, care să trezească în el toată negaţia, toată invidia şi ura.

Nu exagerăm nici cu o cîrtă. O dovadă este faptul că nu ne-am ocupat de ei nici de două luni, iar ei nu contenesc o clipa cu injuriile cele mai triviale, de cari s'ar ruşina până şi ultimul om în care mai e o scânteie de moralitate şi de conştiinţă.

Cu «scârbă nietzscheină» (care deci nu e deloc creştină), ne vorbeşte într'un număr recent (27 Noemvrie 1937) de Biserica ortodoxă care a adus neamul românesc „în halul duhovnicesc în care se află tocmai din lipsa de activitate apostolică a aşa zise mame a neamului“, fără a ne explica clarisimii patări cum mai e posibil ca plini de-o astfel de scârbă să „exceleze în virtuţi şi credinţă“, să se roage pentru noi păcătoşii de români ortodocşi, să ni se dea ca model ultradesăvârşit de creştini.

Noi ştim că există atei, oameni încărcaţi de cele mai scelerate păcate şi vicii, dar când vine vorba să se rostească oral şi mai cu seamă în scris despre Biserică, se sfiesc să se rostească, dacă nu sunt cu totul pervertiţi, în felul în care se rostesc atât de „cucernicii“ patări (asta după a lor laudă de sine, care...). Noi credem că şi ei învaţă că Biserica e trupul Domnului şi lucrul cel mai sfânt de pe lume şi chiar când mai greşesc oamenii din ea, aceasta nu atinge însaşi Biserica Să vorbeşti aşa despre o Biserică, asta nu poate încăpea în mintea şi inima neamului român ortodox chiar „în halul“ în care se află. Dar vedem că e capabil un patăr uniat deţinător al „întregei virtuţi creştineşti“ (Poate că au şi ceva în plus peste desăvârşire; să sperăm că va avea parte şi smerenia noastră ortodoxă de acel surplus).

Să scri apoi şi despre neamul tău în aşa chip cum scriu aceşti denaturaţi fii ai lui, e semnul totalei iresponsabilităţi. Ce se scrie în foile noastre mai cetesc şi străinii şi urmarea este că ne disprețuesc şi ne pregătesc peirea. Şi se poate să dai tu străinilor astfel de mărturii despre neamul tău?

Dar sunt ele adevărate? Este neamul nostru astăzi neamul cel mai decăzut, mai încărcat de păcate şi defecte? Experiem noi, sincer, sufletul poporului nostru ca fiind mai rău decât al naţiilor conlocuitoare? Par'că tot mereu spunem că nu poporul este rău şi păcătos, ci lumea politicianistă şi pătura intelectuală care a lăpădat credinţa şi virtuţile strămoşeşti şi şi-a însuşit mentalitatea atee, materialistă şi francmasoană a Apusului, în special a Franţei. Şi acesta este un adevăr. Dar Apusul în raza cărei confesiuni creştine a fost şi este? Nu a catolicismului? Dar atunci de ce nu şi-a dovedit catolicismul sfătos şi arogant forţa lui împedecând la neamurile apusene creşterea ateismului şi a francmasoneriei?

Şi ce înseamnă afirmaţia că „mântuirea neamului românesc numai prin unirea cu Roma se va înfăptui“? Oare a ajuns neamul românecc în starea în care a ajuns Spania, sau Mexico, sau chiar Franţa? (Să observăm că nici una din ţările protestante din Apus n'au ajuns — nici măcar pentru o vreme — la ateismul total şi la comunism cum au ajuns toate ţările catolice, inclusiv Italia care nu s'a mântuit cu colaborarea catolicismului ci împotriva lui).

Neamul nostru n'a ajuns la acele stări de ultimă nenorocire la cari au ajuns neamurile catolice. Şi anumite rele actuale, cari tot din Apusul de sub raza catolicismului au pătruns la noi, vor fi înlăturate prin forţa tânără a neamului românesc, izbucnită şi alimentată din spiritualitatea ortodoxă. In mişcarea tânără de înviorare a neamului uniaţia n'are absolut nici o contribuţie.

Astea nu le spunem pentru patări cari n'au urechi pentru adevăr şi ochi pentru evidenţe. Le spunem pur şi simplu din respect pentru adevăr.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţă preoţească. — Preoţimea din protopopiatul Mercurea, judeţul Sibiu, s'a întrunit în ziua de Sâmbătă 13 Nov. 1937 la *Mercurea*, în conferinţa preoţească de toamnă.

După obişnuita slujbă de invocare a Duhului sfânt, oficiată în sfânta biserică de către P. C. părinte protopop *Avram S. Pecurariu* şi preotul *P. Acelenescu* din Jina, preoţimea a trecut în localul şcoalei primare din loc.

Aci P. C. Sa păr. protopop, printr'o cuvântare ocazională, a deschis conferinţa, scoţând în relief evenimentele mai însemnate petrecute în biserica noastră în timpul din urmă şi dând stăruitoare îndemnuri preoţimei din tract, de-a lucra cu tot mai multă râvnă în ogorul Domnului Hristos.

Părintele *D. Ciuchendea*-Poiana citeşte lucrarea „Pericolul sectelor“, cu care a fost încredinţat pentru această conferinţă. C. Sa arată că sectele religioase, prin activitatea de prozelitism pe care o desfăşoară pe pământul ţării noastre şi prin felul cum unele din ele caută să sfideze legile statului nostru, sânt periculoase în deosebi pentru stat.

Intre alte mijloace, potrivite pentru combaterea sectelor, C. Sa arată cum s'ar putea lucra printr'un misionarism bine organizat.

Sânt aleşi ca preoţi misionari ai tractului preoţii: D. Ciuchendea-Poiana, I. Albu-Ludoş, N. Opriş-Gârbova şi G. Buzea-Boz.

Pentru preîntâmpinarea speselor, împreunate cu deplasarea preoţilor misionari, s'a hotărât înfiinţarea unui fond, numit «*Fondul misionar al tractului Mercurea*», la care va contribui fiecare parohie din protopopiat cu suma de 100 lei anual şi care va fi administrat prin consiliul protopopesc.

Părintele *C. Hăşcău*-Reciu citeşte lucrarea „Invăţătura creştină şi iubirea de neam“, arătând raportul care poate să existe între creştinism şi naţionalism.

In legătură cu ambele conferinţe au luat cuvântul şi au dat preţioase lămuriri C. preoţi: N. Dobrotă, I. Dăian, D. Ciuchendea, I. Albu, N. Opriş, P. Acelenescu şi alţii.

Se discută chestiunea statutelor reuniunilor de femei. Se stabileşte, ca la viitoarea conferinţă preoţească să se lucreze pentru uniformitatea cultului la serviciile religioase din tract.

Avându-se în vedere atacurile josnice care s'au pornit în timpul din urmă prin ziarul „Lumea românească“ împotriva celor mai distinse personalităţi din viaţa noastră publică, cu unanimitate s'a votat o moţiune, prin care preoţimea acestui tract îşi trimite expresiunea sentimentului său de iubire şi recunoştinţă faţă de conducătorii neamului nostru; în special: I. P. S. Sale Patriarhului *Miron*, dlui profesor *N. Iorga* şi dlui *Stelian Popescu*, directorul ziarului „Universul“, — cari, în lupta pentru patrie, neam şi Rege, înfruntă toate urgiile străinilor; preoţimea se obligă să fie alături de dânşii, gata la orce sacrificiu, pentru biruinţa redeşteptării naţionale şi religioase a fiilor neamului românesc. — Pr. *D. C.*

*

Conferinţă pastorală. — In 24 Noemvrie 1937 s'a ţinut în Brad conferinţa pastorală de toamnă a preoţimii din protopresbiteratul *Zarand*, sub preşedinţia P. C. părinte protopop Ioan Indrei. Prezenţi: toţi preoţii tractului. Dimineaţa s'a săvârşit slujba invocării Duhului sfânt, la sfârşitul căreia părintele *Alexandru Fugătă*-Luncoiul de jos, a rostit o inspirată meditaţie asupra misiunii preoţimii, mânecând dela cuvintele: „Voi sânteţi lumina lumii... Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune şi să mărească pe Tatăl vostru carele este în ceruri“ (Mat. 5, 14, 16).

şcolare, de geografie, istorie, ştiinţe naturale şi fizică, un îndreptar pentru învăţători şi un volum de versuri: Sunete şi răsunete. A tradus în româneşte pe „Nathan înţeleptul“ de Lessing şi „Confesiunile“ lui Augustin, iar în l. germană Istoria bisericii şi Dreptul canonic al lui Şaguna.

Cel mai ales fiu al oraşului nostru a fost şi un luptător hotărât pentru depturile poporului. El şi-a crescut copiii în această atmosferă de jertfă pentru neam, încât conducătorul românilor din Ardeal, I. Raţiu, l-a găsit demn pe unul din fiii lui (Olimpiu) să-l încredinţeze cu misiunea de-a duce Memorandul la Viena. Are însemnătate şi faptul că Z. Boiu a tradus în limba germană această ultimă cerere a românilor din Ardeal către împăratul din Viena. Inginerul Olimpiu Boiu, ca şi tatăl său, la 1848, traversit în muncitor, a dus memorandul la Viena, în fundul desagilor. La sosirea mea, ne povesteşte O. Boiu, deputăţimea românilor aştepta deprimată, neavând încă memorandul, care a doua zi trebuia prezentat împăratului.

— Am intrat cu cuvintele: L-am adus!

Lacrimi de bucurie izbucniră din ochii lor obosiţi de aşteptare şi îngrijorare şi mă îmbrăţişară şi sărutară pe rând: Ion Raţiu, Pop de Băseşti, E. Brote, V. Lucaciu şi S. Albini.

Situaţia, ne spune O. Boiu, era salvată, dar eu, nemai având ce căuta în Ungaria, m'am angajat inginer silvic în Karintia, unde am stat şase ani, trecând apoi în serviciul domenilor Coroanei române.

Z. Boiu a fost şi un profet al vremurilor de azi. Anticipând realitatea cu imaginaţia, într'o poezie (Păretele să cadă) el vorbeşte despre doi fraţi cari propăşeau, cu o mână pe săcure şi cu alta pe spadă. Dar într'o noapte primind pe un drumar, ca un blestem, între cei doi fraţi se lasă un perete de ghiaţă. Poetul se'ntreabă:

Oare stă şi astăzi zidul în casa părintească?
Se rup şi astăzi fraţii în triste duşmănii?
Păretele să cadă, în praf să se zdrobească,
Şi ziua cea de aur din nou va răsări!

La 1918 păretele s'a năruit şi-a răsărit pentru noi „ziua cea de aur“, 1 Decemvrie, răscumpărată prin jertfele cari asigură trăinicia hotarelor de azi ale ţării. Societatea Astra şi liceul nostru au însemnat locul naşterii trudnicului cărturar, printr'o placă de marmoră.

*

Am aşezat acum bustul marelui predicator în faţa bisericii, din partea Astrei, cu ajutorul bisericii şi al primăriei, ca un îndemn pentru generaţiile viitoare spre sensul suprem şi unic al vieţii: jertfa pentru neam.

Deaceea străbatem judeţul în lung şi'n lat, să cunoaştem frumuseţile naturii, s'adunăm reminiscenţele istorice şi să însemnăm locul de unde au plecat în largul vieţii româneşti energiile de valoare, ca să nu acopere praful urmele strămoşilor. Căci, ce şcoală mai bună am găsi, pentru nouile generaţii, decât: sufletul oamenilor mari şi frumuseţile naturii. Cinstirea reală a trecutului, printr'o admiraţie activă, trezeşte clipe de reculegere şi îndemnuri nobile în sufletul generaţiei tinere.

Deaceea, cu credinţă şi cu dragoste să ne apropiem, cu evlavie şi mâni pioase, împărtăşindu-ne cu sfintele taine ale trecutului, păşind astfel spre viitor cu gând curat şi cu încredere, căci, oricât de însemnat ar fi trecutul, e, totuş, mai mare viitorul neamului nostru.

Pentru mărirea lui s'aşezăm cruci pe mormintele celor cari au fost şi să sădim idealuri în sufletul celor cari vor veni. Numai astfel ne putem câştiga echilibrul vieţii: cu o mână pe leagăn şi cu alta pe mormânt.

Cinstind pe Z. Boiu, românii sighişoreni cinstesc tot ce au mai ales în sufletul lor, marile calităţi ale târnăveanului, cari vor înflori mâne din belşug, dovedind puterea creatoare a rasei.

Vor trece rânduri de oameni prin faţa lui, iar el îi va privi tot mai senin şi tot mai mângâiat, că n'a sămănat zadarnic din agrul lui Hristos.

Şi'n zori de primăvară roua-i va înflorì ochii cu lacrimi de bucurie; în amieze de vară va părea că zâmbeşte strălucind în razele de soare; îl va prohodi în amurguri de toamnă cântecul surdinat al frunzelor ce cad şi'n nopţi de iarnă îi vor împăca sufletul, mângâindu-i fruntea, fulgii de zăpadă.

N'a sămănat zadarnic...

Pe străzile oraşului, pe unde el s'a strecurat discret, prin vălmăşagul străin de atunci, răsună cântecul românesc, o viaţă nouă a năvălit, puhoi primăvăratec ce se revarsă măturând putregaiul.

N'a sămănat zadarnic...

Cuvântul lui a rodit şi, iată, poate visul lui cel mai frumos, să vadă aci un locaş de închinare pentru români, trup s'a făcut.

N'a sămănat zadarnic şi, dealungul veacurilor va asculta glasul clopotelor cari vestesc în largul zărilor biruinţa românească. Ş'acum, Doamne, care ne-ai ajutat în vremuri grele trimiţându-ne fii luminaţi, Ţie ne plecăm genunchii noştri astăzi, rugându-Te din adâncul sufletelor: nu îndepărta dela noi ajutorul Tău nici de aci înainte, căci ne vom sluji cu credinţă neamul şi prin faptele noastre vom proslăvì numele Tău, acum şi pururea, şi'n vecii vecilor. Amin!

Conferința s'a ținut în sala festivă a căminului cultural, unde părintele protopop, în cuvântul de deschidere al ședinței, arătând neajunsurile de ordin spiritual dela sate, îndeamnă preoțimea să lupte din răsputeri pentru înlăturarea lor.

Urmează studiul apologetic, după Marc Boegner, despre divinitatea și omenitatea lui Isus Hristos în lumina sinoadelor ecumenice și a scrierilor sfinților Părinți, de părintele *Ștefan Corpadea*-Prihodiște.

Acelaș preot face o amănunțită expunere, ca delegat al preoțimii tractului Zarand, despre congresul clerului „Andrei Șaguna" ținut în Tg.-Mureș.

Se decide apoi ca toți preoții tractului Zarand să majoreze dela 50 lei 500 lei contribuția benevolă la căminul preoțesc dela Bazna.

După amiazi s'a slujit vecernia de P. C. părinte protopop. Părintele *Cantemir Boneu*-Ruda citește o meditație pornind dela cuvintele sfântului apostol Pavel „Fraților, fiți puternici în Domnul și întru tăria virtuții Lui. Imbrăcați-vă cu toate armele lui Dumnezeu ca să puteți să țineți piept împotriva uneltirilor diavolului" (Efeseni 6, 10, 11).

Părintele *Ioan Cazan*-Blăjeni Grosuri, citește lucrarea: „Preotul în școală la începutul anului școlar".

Președinții cercurilor religioase își citesc rapoartele asupra activității lor, cu misiuni religioase, în tractul Zarandului în lunile August, Septemvrie și Octomvrie c.

Pr. *Ștefan Corpadea.*

*

Misiuni religioase la Ghelari. — In 20 și 21 Noemvrie 1937 în centrul minier *Ghelari* s'au desfășurat frumoase misiuni religioase pentru popor, organizate de preoțimea protopopiatului Hunedoara.

Incă din seara zilei de 20 Noemvrie numeroși credincioși, din loc și jur, așteptau nerăbdători începerea sfintelor slujbe, oficiate în sobor de cei zece preoți designați pentru aceasta. Vecernia și rugăciunile pregătitoare pentru sfânta mărturisire, cum și predica plină de frumuseți rostită de părintele *Gh. Tarcea* — despre Taina sfintei pocăinți — au mișcat profund grupul de credincioși pregătiți pentru mărturisire.

Apariția școlarilor, de toate gradele, în ținută îngrijită și cu lumini de Arhangheli în ochi, așteptau momentul sfintei mărturisiri. Mărturisirea acestora pe grupe a durat până la ora 7 seara.

A doua zi, la ora 7 dimineața, se continuă cu îngrijirea restului de credincioși participanți la sfintele misiuni. Urmează utrenia și sfânta liturghie oficiată în sobor de aceiași preoți, la sfârșitul căreia P. C. părinte protopop *N. Suciu* ține cuvântarea despre Credința noastră în Biserica ortodoxă, singura adevărată, întemeiată de Mântuitorul, deci sfântă, sobornicească și apostolească. Cuvântarea părintelui protopop a fost de mare folos sufletesc credincioșilor prezenți.

Se formează o impunătoare procesiune la monumentul eroilor, în melodioase sunete de clopote și imnuri religioase, executate de corul bisericesc, acompaniat de fanfara minierilor. Cortegiul parcurge întreaga comună, șiragul lung, putând fi evaluat la un număr de peste 1500 de credincioși. Aici se face sfințirea apei și oficierea de parastase ridicate în cinstea eroilor comunei. Vorbește părintele *Țint* despre cultul ce se cuvine eroilor neamului. După masă urmează vecernia și servirea sf. Maslu, cu miruirea tuturor credincioșilor.

In localul casinei se desvoltă apoi programul FOR-ului, secția Ghelari. Conferențiază dl *G. Gostean*, președintele FOR-ului Ghelar, fixând punctele de activitate ale misionarului laic în opera de apărare, consolidare și mărire a ortodoxiei.

Urmează cuvântarea dlui învățător *Simeria*. Ambele cuvântări au fost încadrate de corurile și recitările elevilor dela școala primară.

Serbarea se închee prin cuvântarea dlui președinte al FOR-lui care aduce călduroase mulțămiri, în numele ghelărenilor, părintelui protopop Suciu și preoților cari li-au prilejuit să trăiască clipele de înalte emoții religioase.

*

Cercul religios *Vișlea*, protopopiatul Avrig, s'a întrunit Duminecă, în 28 Noemvrie a. c., în comuna *Feldioara*, la ora 2 p. m. cu obișnuitul program, desfășurat în fața unui mare număr de credincioși. A cuvântat părintele *Burs*-Ucea de sus, mânecând dela cuvintele Sf. Scripturi: „Fericiți cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe dânsul". E ascultat cu o atenție vrednică de remarcat.

A vorbit apoi preotul local, arătând în scurte cuvinte credincioșilor scopul întrunirii și îndemnând poporul la ascultare față de sfânta Biserică ortodoxă, care ne dă chezășia trăirii noastre în veci.

S'au adus mulțumiri cucernicilor preoți cari s'au ostenit, în această târzie zi de toamnă, a coborâ în mijlocul poporului.

După invocarea binecuvântării lui Dumnezeu asupra credincioșilor și stropirea lor cu aghiazmă, fiecare întărit sufletește a plecat întru ale sale.

La ședința intimă s'a discutat asupra atitudinii preotului în cele politice. Din constatările făcute s'a scos învățătura care precizează sănătoasa orientare a preotului în această chestiune. Atitudinea preotului va fi aceea care va face ca și prin ea să se mărească numele lui Dumnezeu, să înflorească și să se întărească sfânta noastră Biserică ortodoxă, ai cărei slujitori sântem în primul rând și în această înaltă calitate vom rămânea cu tărie, dar și cu mândrie, până la moarte.

Părintele Valeriu

*

Activitatea cercului religios preoțesc Budila și jur pe anul 1937. — Necesitatea cercurilor religioase preoțești devine tot mai pronunțată, mai ales în măsura în care sectele duc o propagandă atât de îndrăzneață.

Această poruncă a vremii a înțeles-o preoții cercului Budila, cari au ținut în decursul anului cinci conferințe în toate parohiile cercului.

Conferințele și predicile au avut ținta să evidențieze comorile cultului ortodox, nesocotti de sectari.

Primul cerc s'a ținut în parohia *Teliu* în ziua de 21 Mai, sfinții Constantin și Elena. Sfânta liturghie s'a slujit în sobor, la priceasnă a vorbit: părintele *I. Curcubătă*-Budila, președintele cercului, despre cei „întocmai cu apostol", sfinții Constantin și Elena.

In aceiași ordine de idei a conferențiat după amiazi, încadrat în programul „Oastei Domnului" părintele *I. Greceanu* despre „Cultul sfinților și al icoanelor în ortodoxie", arătând cu pilde frumoase necesitatea și înțelesul acestui cult.

In parohia *Marcoș* cercul religios s'a ținut în ziua de 6 Iunie. După săvârșirea sfintei liturghii a vorbit părintele *A. Radu* despre „Isus, lumina lumii". După masă preoții au asistat la procesiunea înmormântării protopopului Dr. Iosif Blaga.

A treia conferință a urmat în parohia *Dobârlău* în 8 August. La priceasnă a vorbit păr. *I. Greceanu*-Marcoș despre evanghelia zilei; părintele *A. Radu*-Teliu, a conferențiat despre: „Fecioara Maria în ortodoxie". Intr'un cadru sărbătoresc s'a slujit de preoți sfințirea unui clopot destinat bisericii.

Caracter religios și național a avut conferința din *Budila* din 31 Octomvrie. Cu această ocazie s'a sfințit și o *troiță*-monument, ridicată în amintirea eroilor, de către conducătorii spirituali ei comunei, (după cum s'a raportat în acest ziar, dela 21 Noemvrie a. c., Nr. 47).

In ziua „Sf. Arhangheli", 8. Noemvrie, s'a ținut conferința în *Băcel*. A predicat părintele *A. Radu*-Teliu. Iar conferința: „Explicarea părților alese al Sf. liturghii" a ținut-o părintele *I. Curcubătă*-Budila.

La toate cercurile religioase a luat parte „Oastea Domnului" cu program, în parohiile unde ființează, școala primară cu program artistic-literar și celelalte societăți culturale. Prin aceasta colaborează toți factorii la ridicarea religioasă-morală și culturală a neamului.

*

Conferințele preoțești ale tractului Jiu. După o vacanță de 3 luni, în ziua de 31 Sept. a. c. preoțimea jiană și-a ținut conferința sa lunară, cu ordinea de zi:

I. 1. Prof. C. Sârbu: Gânduri în legătură cu măreția grației divine. Lucrare, în care autorul, după o seamă de teologi germani, ne prezintă concepțiile despre grația divină atât la romanocatolici, cât și la protestanți. Este ascultată cu viu interes și apreciată;

2. Comunicări și propuneri în legătură cu începerea anului școlar, orele de catehizație, manualele de religie etc.

3. Se ia hotărârea ca toți preoții din tract să ia parte la hramul Sf. mănăstiri „Lainici", jud. Gorj, în ziua de 8 Sept. a. c.

II. A doua conferință s'a ținut în ziua de 9 Oct. a. c. cu ordinea de zi:

1. Pr. V. Șandru: Situația sectelor în parohiile din protopopiatul Jiu, în lumina deciziei ministeriale, publicată în Nr. 22 al „Telegrafului Român" a. c.

Lucrarea luminos expusă, în care autorul prezintă felul de lucru al sectarilor, mai cu seamă în parohiile miniere cu locuitori flotanți, unde controlul, din această cauză e foarte anevoios. Lucrarea stârnește vii și serioase discuții. Păr. prot. Duma îi mulțumește;

2. Pr. Tr. Moșic: Impresii din primul an de pastorație (partea III și ultima). In această lucrare autorul continuă descrierea impresiilor sale dintr'un an de pastorație. In această parte tratează despre Sf. euharistie, și celelalte taine, precum și despre sfânta liturghie, înmormântare, etc. despre care constată că lipsește uniformitatea în săvârșirea lor. La discuții iau parte Pr. Fanu, Popița și Păr. Prot. Duma, care aduce unele întregiri, ce i-au scăpat autorului. După acestea păr. prot. Duma mulțumește autorului pentru modul în care și-a desvoltat subiectul.

Se discută apoi asupra unor stări și lucruri cu caracter pur local, după care ședința ia sfârșit. Pr. T. M.

*

Conferința Dlui profesor Nichifor Crainic: «*Sensul religios al culturii*». Publicului sibian i-a fost dat să asculte, în zilele de 5 și 6 Decemvrie c. două conferințe: Una a dlui *Ionel Teodoreanu*, cea de a doua a dlui profesor universitar *Nichifor Crainic*.

Nu facem comparație între cele două conferințe. Nici nu se poate face, dată fiind deosebirea însemnată între cele două lucrări.

Spunem numai că în expunerea sa de I. Teodoreanu a cuprins și unele idei cu totul nepotrivite pentru sufletul tinerilor elevi și eleve, care au participat în număr mare la conferință.

Conferința dlui prof. Nichifor Crainic, despre care vom scrie rândurile următoare, a fost par că un răspuns la cele afirmate de primul vorbitor.

După ce încearcă să facă o distincțiune între civilizație și cultură, conferențiarul se oprește asupra sensului religios al culturii. Cultura are scopul de a ne zămisli nouă o imagine a unui paradis, care stă misterios deasupra creației culturale, și după care sufletul omenesc se dorește. Toate popoarele au în adâncurile ființei lor ideea despre un paradis, pe care voesc să l cucerească. Sentimentul se manifestă prin o continuă nemulțumire față de condițiile în cari trăim. Din sentimentul acesta, de nemulțumire cu noi înșine, izvorește creația culturii. Aceasta nu este decât o răbufnire a sufletului omenesc, nemulțumit cu condiții le de mizerie ale vremelniciei. Creația este deci un avânt către paradisul pierdut, pe care omenirea prin elitele ei vrea să-l recucerească.

Cu ce scop se creiază cultura și cum se nasc geniile creatoare de cultură, sânt întrebări la care nu poate ni-

Inoiri greșite și răufăcătoare

III

Dacă puhoiul de invenții și import religios în biserica uniaților s'ar fi oprit la degenerarea postului sau chiar la lipsa lui, tot n'ar fi răul de netămăduit.

Dar, asemeni postului, reformiștii pupurați din „Mica Romă" au început a schimba și alte lucruri din credința ortodoxă, uitând cuvintele memorabile din contractul unirii „că așa ne unim ca afară de cele 4 puncte... sărbătorile, posturile, slujbele, și toate rânduielile bisericești așa să rămână precum și până acum au fost, iar dacă s'ar schimba ceva, să n'aibă nici o valoare unirea noastră".

Astfel călătorului ce ar vizita Blajul și ar intra în capela din strada Simeon Bărnuțiu numită „Casa Domnului", unde stau câțiva călugări cari au trecut dela romano-catolicism la *uniație*, ar vedea de ambele părți dela intrare două chilii pentru spovedanie.

Intrând într'una din aceste chilii, vedem o gratie mare de lemn mai înaltă decât un om, care desparte pe penitent de duhovnic.

Penitentul de după gratie își mărturisește greșalele fără a vedea pe preot decât prin frânturile gratiilor și primește deslegarea în aceeaș poziție.

Prin această îndepărtare a credincioșilor de sub darul „patrafirului", se transformă spovedenia într'un fel de dialog, ce pare mai degrabă profan decât religios, lipsind pe penitent de acea umilință și părere de rău profundă ce se resimte în toate fibrele ființei lui în „Ortodoxie", păterii blăjeni și-au atins scopul.

Prin acest sistem ei au convins pe credincioși, că nu e necesar a fi aproape de preot spre a primi deslegarea și iertarea păcatelor.

Indulgențele — acest izvor de purificare, plasat de papa în anumite rugăciuni, — a început să curgă dela Roma și pe Târnave.

Cine va lua cărțile de rugăciune uniate mai nouă ieșite din tiparnițele uniate și cu acel «*approbatur*» pe ele, va vedea că o mulțime de indulgențe sânt legate de anumite rugăciuni. Cel ce rostește o rugăciune de acestea, primește deslegare de un anumit număr de zile din Purgator...

Difuzate dela centru, împodobite cu nimb de sfințenie atât de misionari, cât și de parohii respectivelor parohii uniate, aceste indulgențe s'au răspândit în comunele unde sânt comunități uniate.

Cu ocazia anului sfânt 1935 s'a distribuit dela mitropolia Blajului un manifest-program, după care să se facă rugăciunile spre a putea primi iertarea păcatelor (totală). Acest program, după ce a fost explicat în predică de fiecare paroh, a fost lipit pe ușa bisericii spre a-l vedea și urma toți.

Spre a putea stăvili și feri pe credincioșii ortodocși și spre a arătă groapa spre care duc conducătorii uniați pe credincioșii lor, se impune nouă, tuturor preoților de sate, să tălmăcim amănunțit minunile savârșite de Mântuitorul. Să arătăm că darurile Duhului sfânt în taina pocăinții se coboară numai prin duhovnic asupra penitentului, care trebue să fie de față spre a se putea împărtăși de ele.

Pr. **Viorel Ogradă.**

Pr. Dr. Olimp N. Căciulă: *Anatematismele Sf. Chiril al Alexandriei*, București, Tip. Cărților bis. 1937. Un volum de 109 p. Prețul?

Studiul critic, scris de păr. Dr. Olimp N. Căciulă din București, arată cum ideile patriarhului *Nestorie*, propoveduite la Constantinopol, către sfârșitul anului 428, — (cu privire la titlul pe care biserica creștină trebuia să-l dea sfintei Fecioare Maria), — au întâmpinat un hotărât și iscusit adversar în Sf. *Chiril*, patriarhul Alexandriei, ale cărui anatematisme au provocat mari desbateri teologice în vremea aceea.

menea da răspuns. Noi nu ne cunoaştem sufletul în toate adâncimile lui misterioase. Sânt două mari misterii care nu se fac cunoscute: Unul în profunzimile cerului este Dumnezeu, altul în adâncimile sufletului. Intre aceste două adâncimi misterioase sânt legături. Cultura exprimă dorul după Dumnezeu. Cultura prin tot ce are ea mai nobil, nu face altceva decât ajută sufletului să se înalţe spre paradis. Nu este nici o creaţie adevărată care să nu aibă ceva din imaginea paradisului. Creaţia culturii este o magnifică culminaţie a sufletului spre paradis. Aceasta fiind înălţimea la care trebuie să ajungă, creatorul de cultură are o misiune quasi-preoţească, ce cuprinde în sine şi o mare răspundere morală în faţa oamenilor şi mai ales în faţa lui Dumnezeu. Câtă vreme cultura noastră a trăit sub inspiraţia ortodoxiei, ea n'a cuprins nimic imoral. — Brâncovenismul pe care Majestatea Sa Regele Carol II îl reînvie, înseamnează ortodoxie şi românism. Eată două noţiuni care cuprind esenţa culturii româneşti.

Aceste bogate idei, şi altele, au format subiectul conferinţei ascultate, de o asistenţă aleasă şi numeroasă. Conferinţa, onorată cu prezenţa Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit *Nicolae*, a Prea Sfinţitului *Vasile* ş. a., a lăsat impresii adânci în sufletele ascultătorilor. — *D. Popescu.*

O bibliotecă poporală contra sectelor

Marţi în 7 Decemvrie d. a. I. P. S. Sa a convocat pe toţi preoţii din oraşul Sibiu la reşedinţa mitropolitană la o consfătuire care a durat mai bine de două ore. Scopul principal al consfătuirii a constat în a se iniţia o bibliotecă poporală contra sectelor cari au reluat în ultimul timp cu o şi mai mare intenzitate propaganda lor destrămătoare de credinţă şi suflet românesc.

I. P. S. Sa a dat într'o amplă şi vie expunere îndrumări preţioase despre natura acestei biblioteci, ca şi despre alte multe probleme de pastoraţie actuală.

După Crăciun vor începe să apară primele broşuri din această bibliotecă extrem de utilă.

Desvelirea bustului fericitului Z. Boiu la Sighişoara. Din iniţiativa preşedintelui „Astrei"-Sighişoara, cu ajutorul Bisericii şi al primăriei s'a ridicat celui mai ales fiu al Sighişoarei româneşti, fostului asesor consistorial *Z. Boiu* (n. la 1834), un frumos bust din bronz şi s'a aşezat *Duminecă în 5 Decemvrie 1937* în faţa măreţei biserici ortodoxe române.

Pioasa serbătorire s'a întrodus prin serviciul divin, servit de 14 preoţi ai tractului, în frunte cu păr. protopresbiter *Em. Stoica*, în prezenţa unei numeroase asistenţă, a autorităţilor, a FOR-ului, diferite Reuniuni, a şcoalelor din localitate, precum şi a familiei, şi a surorei prezente, văd. protopopeasă Ioana Moldovan, în etate de 90 ani.

Preşedintele Astrei, dl dir. *Horia Teeulescu*, a apreciat rodnica activitate a eternizatului Z. Boiu, în o cuvântare prin care a stors lacrimi de emoţiune, (Cuvântarea o publicăm în alt loc. Red.).

După parastas s'a sfinţit bustul, vorbind păr. protopop Stoica, primarul dl A. Mosora, căruia îi mulţumeşte Sighişoara o serie de înfăptuiri frumoase, iar în numele familiei Boiu mulţumeşte senatorul, Atanasie Boiu din Sibiu, în cuvinte adânc simţite iniţiatorilor şi poporului recunoscător. *R.*

Monetele de argint de 250 lei vor fi scoase treptat din circulaţie şi înlocuite cu monetele nouă de câte 100 şi de câte 50 lei. Monetele de argint de 250 lei mai au putere circulatorie până la 30 Iunie 1938.

INFORMAŢIUNI

† **Pr. Isaia Popa** din Ocna Sibiului a închis ochii pentru totdeauna în ziua de 26 Noemvrie 1937, în vârstă de 78 ani. A stat 50 de ani în slujba parohiei sale, desfăşurând în acest restimp o activitate binecuvântată atât pe terenul religios, cât şi cel naţional, pentru care a şi suferit, dela dispăruţii asupritori de pe vremuri, prigoniri crâncene. Impreună cu mulţi preoţi români şi alţi intelectuali, a gustat tot amarul internărilor, în vremea marelui războiu. Cântăreţ celebru, fusese, pe timpul când corul sibian al Reuniunii româneşti de muzică era condus de maestrul Gh. Dima, — unul din stâlpii acestei valoroase instituţii; — solistul de forţă Isaia Popa era răsfăţatul publicului auditor al concertelor date de Reuniune în Sibiu, în capitala ţării, şi în alte centre.

Slujba înmormântării venerabilului preot a întrunit în Ocna Sibiului numeroşi intelectuali şi prieteni, veniţi să dea, alături de satul întreg, ultimul onor regretatului dispărut. I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a fost reprezentat la acest act prin P. C. consilier arhiepiscopesc Tr. Scorobeţ, care arătând meritele defunctului i-a adus meritată recunoştinţă. Dumnezeu să-l aşeze în laturea celor drepţi!

Parastas. Marţi 30 Nov. 1937 la ora 11 a. m. s'a făcut la biserica din *Cernatu*-Braşov un parastas în amintirea neuitatului mitropolit A. Şaguna. După slujba sfintei liturghii şi a parastasului, preotul local *Silvestru Garcea* a descris în cuvinte mişcătoare bogata activitate pe teren bisericesc, cultural şi naţional a marelui mitropolit. Pildă vie de credinţă strămoşească şi de înaltă moralitate, un vajnic apărător al românilor din Ardeal, mitropolitul Andrei a ştiut să dea acelei vremi caracterul unui duh de viaţă bisericească şi naţională. Acel duh trăeşte şi azi — spune Sf. Sa — şi v'a trăi deapururi în sânul bisericii şi al neamului românesc din Ardeal. — *Asistent.*

Faptă creştinească. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, secţia Sibiu, întreţine de câtva timp o *cantină* pentru elevele şi ucenicele sărace dela şcoalele şi atelierele din localitate. In lipsa de fonduri necesate, Societatea e silită să respingă de a fi primite la cantină un mare număr de eleve şi ucenice. De aceea numita societate, condusă de dna protopop *Emilia Cioran*, face un călduros *apel* către inimile caritabile, să contribue cu un mic ajutor la menţinerea cantinei, care vine în ajutorul fiinţelor sărace, necăjite şi lipsite de sprijin.

Burse. Comitetul central al „Asociaţiunii pentru literatura româaă şi cultura poporului român-Astra", Sibiu, str. Şaguna Nr. 6, publică concurs pentru mai multe burse pe anul şcolar 1937–38. Reflectanţii la aceste burse vor avea să înainteze până la 31 Dec. 1937 Comitetului central al Asociaţiunii, str. Şaguna Nr. 6 Sibiu împreună cu cererea următoarele acte: 1. certificat de frecvenţă şi de notele obţinute în primul trimestru al anului şcolar 1937 - 38; 2. Certificat despre situaţia materială a părinţilor; 3. Certificat de naştere: 4. Cei înruditi cu fondatorii vor înainta un certificat dela preotul comunei despre gradul de rudenie cu fondatorii. — Alte informaţii se dan la „Asociaţiune".

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Decemvrie 1937, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ.*

Expoziţie de pictură. O mult talentată artistă, dşoara *Rea Sylvia Radu*, aduce la cunoştinţă deschiderea expoziţiei de pictură, învitând publicul să binevoiască a vizita această expoziţie, în muzeul „Astrei", unde stă deschisă, între ora 9 şi 14, zilnic, până la 30 Decemvrie 1937. Cetitorii noştri nu vor regreta cercetând frumoasa expoziţie de pictură a dşoraei Radu.

Conferinţă în sala prefecturii judeţene. Se continuă, Duminecă, în 12 Decemvrie a. c., ora 6 seara, ciclul de conferinţe publice, organizate din partea despărţământului judeţului Sibiu al „Asociaţiunii" şi a Federaţiei corpului didactic din Sibiu. In seria „Marilor personalităţi ale neamului", va vorbi dl prof. *V. Băncilă* despre: Lucian Blaga şi autohtonizarea românească.

Serbarea zilei de 1 Decemvrie 1918. Ziua unirii Ardealului cu patria mamă s'a sărbătorit şi în parohia *Cernatu*-Braşov cu deosebită solemnitate. După slujba tedeumului, preotul local, *Silvestru Garcea*, a ţinut o frumoasă cuvântare despre însemnătatea zilei, arătând aportul însemnat pe care biserica l-a adus pe seama neamului nostru în trecutul său sbuciumat şi până la întregirea sa politică definitivă dela anul mântuirii 1918. Sf. Sa arată între altele activitatea politică a marelui mitropolit Andrei Şaguna, inaugurată cu atâta însufleţire la măreaţa şi istorica adunare dela 1848 de pe Câmpia libertăţii de lângă Blaj şi continuată cu râvnă şi dragoste de neam, prin importantele misiuni la curtea din Viena pentru obţinerea de drepturi pe seama românilor din Ardeal. Cu drept cuvânt, mitropolitul Andrei Şaguna este socotit ca precursor al unirii dela 1 Decemvrie 1918. — *Asistent.*

Act de mulţumire. Societatea de lectură „A. Şaguna" a studenţilor în teologie dela Academia „Andreiană" din Sibiu, la şedinţa festivă ce a ţinut-o în 30 Nov. a. c., în amintirea patronului ei, neuitatul mitropolit A. Şaguna, a primit următoarele donaţii în bani, pentru sporirea bibliotecii sale:

I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan mitropolit, şi dl Dr. N. Regman prefect, câte 500 lei; Pr. M. Jantea 300 lei; P. S. Sa Dr. Vasile Stan arhiereu, Pr. Dr. D. Stăniloae rector şi I. Sandu dir. şcoalei normale de băeţi, câte 200 lei; Şcoala normală de fete 154 lei; dnii: Dr. Gh. Preda ins. gen. sanitar, Dr. L. Ionaş medic, Dr. Manta medic, Dr. Comşa medic, T. Popovici prof., Dr. N. Neaga prof., Dr. L. Stan profesor, Gr. Marcu prof., Bologa prof., Pr. I. Morar dir. şcoalei de cântăreţi, Pr. V. Nistor asesor, Pr. Petrişor asesor, V. Popa, I. Vătăşianu dir. băncii „Albina", R. Perian casier şi M. Scorobeţ, câte 100 lei; Prot. Cioran şi prof. C. Popa, câte 60 lei; Pr. Dr. I. Hradil prof., Prot. I. Beleuţă prof., Prot. Gh. Maior prof., Pr. I. Grovu asesor, Diac. Al. Popa prof., Dşoara Juga dir. şcoalei normale de fete, V. Olariu, N. Criştiu şi Dna Popovici, câte 50 lei; Prof. Aleman 40 lei; Pr. Z. Oancea prof., şi Şt. Duca, câte 30 lei; două dşoare 25 lei; Dna Radoiu, Dna Duşleag, Pr. I. Chioariu, Prof. Criştiu, av. Bozdoc, av. Surdu, Liu Vanghele, Dumitreasă, Stanciu, Moşoiu, Banciu, Pr. M. Neagu, NN., NN., NN., NN., NN., câte 20 lei; Brezoi 15 lei; NN. 13 lei; Dra Luca, Dna Dănilă, Dna Zift, M. Alexe, Rău, I. Ulrich, Zaharia, Gusan, NN., NN., câte 10 lei; Dna P. Olariu, NN., câte 5 lei; elevi şi eleve 18 lei. Total 4845 lei.

Tot cu această ocazie P. C. Sa Pr. Gh. Secaş a dăruit pe seama bibliotecii două cărţi în valoare de 50 lei.

Societatea de lectură „A. Şaguna" mulţumeşte şi pe această cale tuturor donatorilor şi-i roagă ca şi pe viitor să-i stea în ajutor cu obolul Dlor; mulţumeşte tuturor celor ce au onorat-o cu prezenţa Dlor la şedinţa festivă şi-i roagă să nu o uite nici în viitor, când se va manifesta în acest fel. — *Petru Brudea*, preşedinte; *T. Tripon*, secretar general.

Nr. 406—937 [70] 1—3

Concurs

In urma înaltului ordin Nr. 8717—1937 se publică concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Reciu,** din protopopiatul Mercurea.

Emolumente:

1. Salar dela stat.
2. Stola folosită în protopopiat.
3. Sesie parohială 8 jugăre 897 st. □ arabil cl. III şi 3 jug. 231 st. □ fânaţ.
4. Dela 90 familii câte 10 litri vin, iar dela văduvii săraci 5 litri.
5. Folosinţa cimitirului de 697 st. □.
6. Până la zidirea casei parohiale, chirie după învoială.
7. In fiecare toamnă 6 st. lemne aduse în curte, fie din pădurea comunală, fie din comerţ.

Reflectanţii să-şi trimită cererile lor, cu autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc, oficiului protopopesc al Mercurei şi să se prezinte în vreo Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 16 Noemvrie 1937.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 312 – 1937 (69) 2–3

Concurs

In conformitate cu hotărârea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 6105 Plen. din a. c., să publică concurs pentru întregirea protopopiatului ortodox român al **Devei,** cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva, cu salarul de paroh, dela stat.
2. Diurnul protopopesc dela stat şi diurnele dela vizitaţiunile canonice din parohii.
3. Relutul de cvartir pentru cancelarie, din fondul protopopesc.

Concurenţii să-si înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului protopopesc al protopopiatului ortodox român Deva, ţinută la 25 Octomvrie 1937.

Preşedintele consiliului:
Protopop **Iosif Morariu**
adm. prot.

Secretar:
Ioan Câmpean

Nr. 8409
Aprobat.

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului arhiepiscopesc, dela 2 Dec. 1937.

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Concurs

Pentru ocuparea postului de **cantor** al Sf. Biserici ort.-române «*Buna-Vestire*» din *Sibiu-Iosefin*, protopopiatul Sibiu, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie al acestui concurs în „Telegraful Român".

Retribuţiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuinţă în Casa culturală.
2. Salar: Lei 5000 anual din fondul Sf. Biserici.
3. Stola obicinuită în parohie.

Reflectanţii, cari posed diplomă de cantor, se vor prezenta Dumineca sau în Sărbători la Sf. Biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cântări şi Tipic.

Sibiu, din şedinţa Consiliului parohial a Sf. Biserici ort.-române, ţinută la 4 Decemvrie 1937

[69] 1—3 **Consiliul parohial**

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1938

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul LXXXV Sibiu 19 Decemvrie 1937 Nr. 51

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe a adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor 10 șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Evanghelie și viață

Luptele electorale actuale și în general agitația politică la care iau parte și mulți preoți cu destulă pasiune, ne sugerează o seamă de gânduri cari încap bine în brațele titlului acestui articol.

Viața socială curge în deobște învolburată de patimi grele, mai dur sau mai ocolit manifestate. Omul curat de păcate, purtat de iubire statornică față de toți semenii săi chiar când îl dușmănesc, omul care prețuește ca forțe de îmbunătățire a vieții exclusiv virtuțile creștine ca: munca, perzistența, cinstea, solidaritatea, seriozitatea morală, credința, — e o pasăre atât de rară și acest fapt mărturisește și el despre noblețea și înălțimea virtuților creștine, pe cari mulți le batjocuresc ca insuficiente, fără a fi încercat într'adevăr să se ridice spre ele și să le practice.

Dar faptul acesta așa de obișnuit, oricât de întristător ar fi nu e de natură să ne descurajeze, atâta vreme cât oamenii recunosc că viața lor se desfășoară pe o linie mult sub culmile imaculate ale vieții cu adevărat creștine și atâta vreme cât preotii știu că datoria elementară a misiunii lor e să arate mereu spre linia înaltă a vieții trasată de Evanghelie, spre piscurile morale perdute în azurul care ne cheamă și care ne mustră aspru când nu ne silim să ne ridicăm spre el.

Domnul nu ne va osândì pentrucă n'am ajuns desăvârșirea, ci pentrucă nu ne-am silit să ne ridicăm spre ea, pentrucă n'am mai privit spre înălțimi ci ne-am închipuit plini de orgoliu că nu mai e nimic mai sus de noi, că viața noastră așa cum decurge e pe linia cea mai înaltă a creștinismului.

Mai întristător e când oamenii nu mai admit să li se spună că sunt cu mult sub linia cerută de Evanghelie, când se supără dacă li se arată că Evanghelia trasează o normă de viață până la care ei nu s'au ridicat, când nu mai admit adecă să se propovăduiască Evanghelia decât dacă e arătată ca ceva care n'are de cerut nimic peste ceeace au dat și dă ei.

Dar și mai întristător e când preoții înșiși încep să cugete așa și să se compoarte așa. Când uită adecă de poruncile integrale ale Evangheliei și când nu mai vreau să recunoască și să propovăduiască din ea ceea ce ar fi mai sus decât ce-au putut și ce pot anumiți oameni să realizeze. E profund îngrijorător când auzi din gura unor preoți că X sau Y trebue omorât, uitând că preotul căruia Domnul i-a încredințat misiunea să dovedească și să mijlocească oamenilor iubirea Sa, trebue să ierte și pe cel mai mare scelerat dacă se căește; uitând că preotul iartă în numele lui Isus Hristos pe acela pe care statul îl execută, chiar atunci când îl execută.

Preotul acela care se mănie când i se aduce aminte că Evanghelia nu e realizată deplin de anumiți oameni și că anume fapte ale acelor oameni nu sunt în spiritul ei, e negația cea mai totală a preoției.

Unii spun: dar de ce ar avea preotul mai multe scupule morale decât mirenii cari și ei sunt obligați să împlinească poruncile Evangheliei?

In parte e justă această obiecțiune. Pe deoparte fiecare creștin e îndatorat să se silească să împlinească cât mai deplin poruncile Domnului, iar pe de alta și preotul are natură omenească și deci cu toate silințele sale slăbiciunile omenești îl duc demulteori la păcate ca și pe ceilalți creștini, ba poate uneori un preot cu o natură foarte slabă păcătuește mai mult decât mulți mireni creștini.

Dar preotul are o obligație în plus față de ceilalți creștini: să propovăduiască învățătura pe care ne-a adus-o Domnul și anume în forma neștirbită. Ceilalți creștini au fiecare ocupația lor în societate. Singur preotul are prin excelență această funcție pe care i-a impus-o Domnul prin hirotonie și nu numai necesitatea de-a avea o carieră ca mijloc de traiu: de-a învăța poporul voia Domnului, de-a propovădui învățătura Evangheliei pentruca oamenii să știe în ce direcție să-și îndrepte sforțările lor pentru a trăi după voia lui Dumnezeu, să știe care e măsura după care trebue să-și întocmească viața.

Pentru orice păcat va avea preotul iertare. Dar vai lui de nu va propovădui învățătura Domnului pe care ne-a adus-o cu prețul jertfei grele a întrupării și a răstignirii. La ce mai e preot atunci? Dacă adevărul evanghelic e realizat în întregime, cum crede acel preot, și nu mai e necesar, ba nici permis să se mai propovăduiască, atunci poate să abdice din preoție. Sau atunci să îngropăm Evanghelia.

Impotriva propriei sale persoane și împotriva oricui preotul are datoria înfricoșată să propovăduiască adevărul evanghelic neștirbit, chiar dacă aceasta i-ar aduce moartea. Această datorie trebue să și o împlinească spre binele duhovnicesc al oamenilor, ca sufletul lor să fie continuu atent, continuu încordat spre a depăși starea și făptuirea lor morală actuală, alergând mereu spre o țintă pe care preotul să o țină luminoasă, atrăgătoare sau mustrătoare, în fața privirilor omenești Spre ce vor mai tinde oamenii dacă sunt narcotizați cu iluzia că au realizat desăvârșirea?

Și apoi slăbiciunile lor îi duc la destule păcate și când știu că sunt în dezacord cu voia Domnului.

Dacă îi mai liniștim și cu asigurarea că păcatul lor e în acord cu Evanghelia, unde vom ajunge?

Evanghelia nu trebue să o lăsăm înăbușită prin nici o considerație. Căci dacă vom trăda-o noi preoții, ea va izbucni prin gura altora spre răul nostru, al neamului și al Bisericii.

Nr. 11.482—1937.

AVIZ

Liga Temperanța pentru combaterea alcoolismului a trecut sub auspiciile și îndrumarea ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, având ca organ de propagandă revista: *România Nouă*.

Pentru ca această revistă să poată ajunge în mâna tuturor, i s'a fixat un preț sub cost de Lei 40 pe an, diferența fiind suportată de ministerul sănătății.

Indemnăm On. preoțime să aboneze pentru parohii, biblioteci parohiale și case culturale această revistă, sprijinind din răsputeri lupta în contra alcoolismului, care a ajuns un înfricoșat flagel social si moral.

Sibiu, la 18 Decemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

---

* FOIȘOARA *

Despre smerenie[1]

de Prot. GH. MAIOR, profesor

A vorbi despre *virtutea smereniei*, cea mai de seamă, între virtuți câștigate și cea mai specific creștinească nefiind cunoscută de cei vechi, nu-mi pare tocmai ușor. N'am făcut mai nimic pentru ea, când o descriem, când o definim sau o exemplificăm cu momente din viața celor ce au practicat-o. Oricât ne-am strădui să ne lămurim ce e, când credem că am izbutit mai bine, nu rămânem în suflet decât cu ceva vag, spălăcit, incolor, și nici bănui nu putem extraordinara ei valoare și putere pentru viață. *Ea trebue trăită;* și aceasta nu se poate ajunge prin conferințe.

Trăind-o creștinii, au înălțat la strălucire creștinismul și au dus omenirea pe culmi de glorie. Priviți, vă rog, istoria și largul lumii! Cine stă în fruntea civilizațiilor și a culturii celei mai temeinice și mai fecunde? Nu stau creștinii? Și se ridică la însemnătate alții afară de ceice stau în raza lor de influență?

Cum nu ne-ar surprinde deci, că tocmai în numele culturii și al civilizației și tocmai în zilele noastre, când nor de mărturii stă în jurul nostru, se pot ridica glasuri și încă din partea unor creștini împotriva creștinismului, numindu-l „religie pentru sclavi" din pricina celei mai puternice arme și a celui mai de seamă mijloc de afirmare a lui, din cauza cultivării frumoasei virtuți a smereniei? Să se fi demonetizat dintr'odată ceeace vreo nouăsprezece veacuri a format tăria și gloria celor din Europa noastră atât de frământată?

Iată ce mă determină să încerc a vorbi despre subiectul anunțat, chiar de mi s'ar spune: „N'ai făcut cine știe ce ispravă!"

Pentru a arunca un mănunchiu de raze de lumină în lucrul ce voiu face, anticipez, că mă voiu strădui să lămuresc ce înțelegem prin virtute, ca apoi aflând ce e smerenia să putem spune ce e virtutea smereniei, și scoțând la iveală însușirile ce o carecterizează și roadele ei pentru viața individului și pentru cea obștească, și combătând unele obiecțiuni curente, să arăt în câteva vorbe și cum se poate dobândi.

Cuvântul virtute etimologic derivă din latinescul *vir*=bărbat, și cred că mai aproape de înțelesul originar s'ar putea traduce cu *bărbăție*, forță fizică. Poporul nostru de altfel în acest înțeles l-a și păstrat. „Om în vârtute" la țăran însemnează om în plinătatea forțelor fizice. Filozofii greci sânt cei dintâi, cari adaugă înțelesului o nuanță de spiritualitate și de moralitate. In timpul renașterii, epoca în care creștinismul se îmbrățișează cu păgânismul greco-roman, cuvântul, cum arată Machiavelli, primește un înțeles nou. Va fi: capabilitatea de a concepe și a duce la îndeplinire ceva de proporții, chiar dacă după morala creștină n'ar fi de aprobat. Cesare Borgia întrupează virtutea în înțelesul renașterii. Singur creștinismul ortodox, care n'a căzut la transacții cu lumea, i-a dat și i-a păstrat până azi înțelesul *de forță curat spirituală cu atribut de perfect morală.* Acum toți îl dau acest înțeles și așa îl întrebuințăm și noi.

Dacă ar fi să definim ce este virtutea creștină, cea mai bună potrivire de cuvinte îmi pare: *însușirea morală de a săvârși o anumită faptă bună sau un anumit fel de fapte bune oridecâteori ni se dă prilej, fără a mai sta să deliberăm dela caz la caz ducerea la îndeplinire.* Evident, în creștinism atitudinea clară, precisă, este faptă și, dacă e constantă și bună, e virtute.

Din definiție rezultă limpede, că fiind însușire câștigată, în dosul ei stă o lungă și atentă exercitare. Deși mulți o confundă cu ceeace se numește *un obicei bun*, nu-mi pare a fi acelaș lucru. Obicelul bun mai des se câștigă prin imitație, fără să fi intrat vreodată în înțelesul lui intim. Copilul a văzut, că părinții nu fumează, nu fumează nici el. Este un obicei bun. Pe când virtutea o dobândește copilul, care vede pe părinți fumând, vede și pe colegi și pe alții în jur cuprinși de aceeași patimă, dar el, dându-și seama singur că fapta e rea, sau urmând sfatul cuiva, — nu o face, deși trece de nenumărate ori

[1] Conferință cetită la F. O. R. în Aula Academiei teologice Sibiu la 9 Decemvrie 1937.

Adunarea Eparhială a episcopiei din Maramureş

In sala măreţei reşedinţe mitropolitane din Cernăuţi, unde în cursul vremii s'au desfăşurat evenimente istorice pentru biserică şi neam, s'au deschis Duminecă, în 12 l. c., primele şedinţe ale *Adunării Eparhiale a reînfiinţatei vlădicii maramureşene*, sufragană a mitropoliei Bucovinei, — eparhie pe care Sf. Sinod, — cu sprijinirea înaltului guvern şi cu întărirea M. Sale Regelui Carol II, — a chemat-o la nouă viaţă.

După săvârşirea serviciului religios de un sobor de preoţi, asistenţa s'a întrunit în sala sinodală, unde şedinţa a fost deschisă prin magistrala cuvântare a I. P. Sfinţitului Mitropolit *Visarion*, care a declarat, în această memorabilă sărbătoare, şi următoarele:

A venit vremea să arătăm că noua Episcopie ortodoxă a Maramureşului a luat fiinţă cu următoarele două mari meniri: întâi, să apere şi să consolideze în acest colţ de ţară credinţa străbună ortodoxă, pavăza şi mângâierea din toate vremurile a întreg neamului nostru românesc; sprijinind din răsputeri şi acţiunile menite a îmbunătăţi starea culturală, sanitară şi tot aşa pe cea economică a românilor maramureşeni; apoi să facă reîntregirea acestei religii printre fraţii români desuniţi în 1700, bine înţeles nu prin frământări şi cuceriri neprieteneşti, ci prin duhul dragostei evanghelice şi a iubirii de neam, de ţară şi de tron.

Vorbitorul acestor cuvinte nu e un neprieten al bisericii romano-catolice, dimpotrivă recunoaşte acelei biserici superioritatea organizărilor administrative şi culturale şi i le preţueşte, admirând şi munca misionară ce depune printre popoarele necreştine din diverse laturi ale pământului. Dar refuză a vedea neamul său, creştin şi civilizat, a fi desbinat bisericeşte şi socotit alături de popoarele dorite de propaganda papistaşă.

Sub acest raport avem datoria a cere tuturor popoarelor şi religiilor din jurul nostru numai una: să ni se respecte, precum unitatea naţională, aşa şi cea religioasă ortodoxă, căreia poporul român îi aparţine de atâtea veacuri. Această unitate de trup şi de suflet, avem datoria de a o cunoaşte, a o păstra şi transmite neştirbită urmaşilor noştri, iar de altă parte a respinge pe oricine ar voi să ni-o schimbe.

Astăzi noi din mila lui Dumnezeu avem o singură ţară puternică şi bogată şi sub un singur sceptru politic, al Regelui nostru, şi o singură cârjă arhierească proprie, cea a Patriarhiei din Bucureşti. Spre aceste cârmuiri ne sunt şi trebue îndreptate privirile tuturor Românilor, astăzi şi în veci.

Au mai luat cuvântul: Păr. consilier *N. Latiş* în numele adunării eparhiale şi Păr. cons. *Iavorschi*, reprezentant al P. S. Episcop Tit şi al adunării eparhiale din Hotin.

Intr'o a doua şedinţă au urmat apoi validarea mandatelor, alegerea comisiunilor, a consiliului eparhial şi a delegaţilor în congresul naţional-bisericesc.

Acum nu mai există nici o pedecă pentru alegerea noului episcop.

Să fie într'un ceas bun!

Nr. 10.794—937.

Circulară

On. minister al cultelor ne transmite spre publicare următoarele:

Constatându-se dese şi repetate atentate de tot felul, inclusiv atacuri cu pietre, ce se săvârşesc de răufăcători asupra trenurilor de călători, care pun în primejdie viaţa pasagerilor şi aduc serioase prejudicii căilor ferate române şi stabilindu-se, că, în majoritate, aceste atacuri se datoresc copiilor păstori din preajma liniilor ferate, vă rugăm să binevoiţi a dispune, ca toţi preoţii să facă educaţia copiilor, prin sfaturi şi predici, în sensul, de a se evita asemenea cazuri de înapoiată civilizaţie.

Sibiu, 13 Decemvrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

Măsură binevenită. Sf. Sinod, într'un ordin recent, cere preoţilor să respecte cu strictete decizia Sf. Sinod din 1 April a. c., şi să sfătuiască pe enoriaşii lor a nu mai cumpăra icoane neortodoxe şi de provenienţă străină, decât *numai cele ce poartă aprobarea Sf. Sinod.* De asemenea sub nici un motiv să nu mai sfinţească icoanele, ce li s'ar aduce în acest scop şi care nu poartă semnul aprobării sinodale.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cercul preoţesc II, Târnava, conform programului stabilit din vară pentru fiecare parohie în parte, şi-a continuat activitatea în parohia *Şoimuş*, prezenţi fiind la datorie 6 preoţi.

S'a săvârşit sfânta liturghie în sobor în faţa unei numeroase asistenţe.

A predicat venerabilul preot *Iuliu Moldovan*, încărunţit la altarul Domnului în luptă aprigă de naţionalism nesovăelnic, tâlcuind minunata înviere a ficei lui Iair cu o luminoasă asemănare între ortodoxismul românesc şi dreapta credinţă a mai marelui sinagogii.

La vecernie vorbeşte tinărul preot *Stângaciu*, despre existenţa în lume a celor două curente potrivnice: a binelui şi a răului.

Conferinţa zilei a desvoltat-o Pr. *Ştef* având titlul: „Despre pace şi dragoste", iar cuvântul de mulţumire a revenit preotului local Pădureanu.

In ziua de 21 Noemvrie s'au întâlnit aceiaşi membri ai cercului preoţesc în parohia *Bahnea*. La liturghie a desvoltat pericopa zilei Pr. A. Marcoviciu. Conform uzului local, s'au miruit toţi credincioşii cu untul de lemn sfinţit, fiind şi praznicul Intrarea în biserică. S'a cetit, în acest răstimp de reculegere sufletească, cazania sărbătorii de către cantorul bisericii.

La ora 3 p. m., după masa comună la casa parohială, s'a slujit vecernia cu predica secretarului cercual *Negrea*, iar în lipsa conferenţiarului zilei a vorbit preşedintele cercului Pr. *A. Marcoviciu* despre venerarea Maicii Domnului. Cuvântul părintelui Oprea a încheiat cu mulţumiri la adresa preoţilor prezenţi şi această zi cu slujbe de sobor frăţesc şi de înălţare sufletească.

Increstând această activitate pastorală la rubrica „Probleme, fapte, comentarii" din organul nostru bisericesc, o facem mai vârtos ca îndemn frăţesc pentru cei cari absentează fără motivare dela o sfântă îndatorire duhovnicească, — încercăm totodată a fi un stimulent şi pentru alte cercuri într'o activitate mai stăruitoare.

Pr. *A. Marcoviciu.*

*

Conferinţe preoţeşti. — Joi, în 2 Decemvrie 1937, s'a ţinut în oraşul Sf. Gheorghe, sub conducerea P. C. părinte protopop *Aurel Nistor*.

După invocarea sfântului Duh, săvârşită în biserica din oraş de către P. C. părinte Aurel Nistor, preoţii cu toţii s'au îndreptat către sediul societăţii „Astra", în a[illegible]ei sală festivă s'a deschis şedi[illegible]ezidată de P. C. părinte protopop.

Inainte de a trece la programul fixat, preşedintele prezintă pe tinerii preoţi veniţi de curând în tract: *Gh. Iacob*-Belini, *N. Mirică*-Ariuş, *N. Laurenţiu*-Ormeniş, cărora le urează bun sosit îndemnându-i la muncă fără preget şi în bună înţelegere.

Se trece la programul conferinţei şi se aduce la cunoştinţă că, programul acestei conferinţe are de scop a pune în discuţie noile mijloace de educaţie naţională şi religioasă în legătură cu organizaţiile „Straja ţării", „Echipele regale" şi „Premilitarii", precum şi rolul preotului în cadrele acestor organizaţii.

Se citeşte conferinţa părintelui *I. Şoşu* din Lunca-Câlnicului, despre „Programul şi activitatea echipei regale în Lunca-Câlnicului". Se citeşte apoi conferinţa părintelui *D. Trifan*-Bicsad despre „Activitatea echipelor de premilitari".

Interesante discuţii au provocat lucrările preoţilor V. Dancu şi Ilie Păştina despre „Rolul preotului în străjerie". S'a ajuns la concluzia că, preotul nu poate rămânea străin de frumoasa mişcare a străjeriei, care ofere mijloace eficace de educaţie naţională-religioasă şi culturală.

După conferinţă s'a fixat programul de iarnă şi s'au făcut diferite comunicări. La ora 12 şi jum. s'a ridicat şedinţa. A urmat masa comună.

După masă, toţi preoţii au vizitat „Centrul de iniţiere" al străjerilor unde dl director de studii, *N. Bronzeti*, a dat explicaţiile cuvenite. — Pr. *Th. Iacob*-Belini.

*

— Preoţii aparţinători protopopiatului Săliştе s'au întrunit în ziua de 8 Decemvrie a. c., în fruntaşa comună *Săliştе*, la obişnuita conferinţă catehetică anuală. După oficierea Sf. liturghii şi invocarea Duhului sfânt, în sala de şedinţe a şcoalei primare s'a deschis

---

prin proba de foc a ispitei. In cazul prim avem o simplă imitaţie, pe când în cazul al doilea *o exercitare de voinţă conştientă şi statornică* şi aceasta e mai de preţ şi ar trebui să formeze preocuparea principală a educaţiunii, pe care aşi defini-o: arta de a ajuta pe copil să dobândească cât mai multe virtuţi, de a deveni un *virtuos* în săvârşirea faptelor bune.

Cei vechi, — şi azi mi se pare, că practic am revenit la credinţa lor —, socoteau, că virtutea se învaţă cum se învaţă o poezie, fiind de ajuns să-i dai cuiva *ştiinţa* ei, pentruca să şi devină virtuos. Ori câţi nu ştiu analiză şi expune frumos ce e virtutea, şi cu toate acestea nici nu s'a apropiat, măcar o singură dată, de ţara unde creşte! Creştinismul n'a făcut teoria virtuţilor decât atunci, când focul polemicei cu păgânismul i-a cerut-o imperios. *El le-a practicat!* Fiecare aderent era exemplu viu de virtute sau de virtuţi. O priviau deci ca încordare statornică a voinţii în slujba unui ideal, şi mai puţin chestiune de pricepere sau de sentiment.

Am greşi însă de neiertat, dacă am susţine, că anticii nu ar ii cunoscut decât virtutea ca forţă fizică dirijată către un scop precis sau ca teorie searbădă. Filosofia greco-romană avea un pronunţat caracter etic cu tendinţă educativă, nu quasi ştienţifică cum are azi. Ea voia să înveţe pe tineri măcar câte una din cele patru virtuţi cardinale la cari se fixase pe vremea lui Plato şi Aristotel. Vorbiau şi ei de *înţelepciune*, de *curaj*, de *cumpătare* şi de *dreptate* şi unii filosofi căutau chiar să le trăiască, însă păgâneşte.

Aveau mulţi înţelepciune. Dar înţeleptul te sfida cu înţelepciunea lui; nu te prea apropia deci de el. Aveau *bărbăţie*. Dar ce folos: era egoistă. Erau convinşi de „aurea mediocritas", că drumul de mijloc, cumpătarea, e de aur. Dar aceasta nu-i oprea să treacă în excese şi extreme supărătoare. Ştiau ce e dreptatea. Dar păstrau şi justificau sclavajul. Dece nu câştigă simpatia, dece nu pot apropia, nu pot încălzi? Aveau ceeace au şi unii dintre noi: îţi vorbesc despre corectitate şi poate o au în măsură apreciabilă, dar nu admit în ruptul capului că mai pot fi alţii corecţi măcar în măsura în care sunt ei! Le lipsia acel *unu*, care trebue pus înaintea lui *zero* pentruca să capete valoare, acel coeficient care trebue pus înaintea virtuţilor pentruca să aibă valoare şi pentru alţii, *smerenia!*

Vă rog să vă închipuiţi o maşină cu aburi, un locomobil dela o garnitură de treerat. Sigur aţi văzut la ea două globurele de metal, cari se învârt tot timpul cât funcţionează. Ce aparat mic, o jucărie care face deliciul copiilor, şi ce importanţă covârşitoare are! El regulează mersul tuturor celorlalte aparate! Aceasta o face şi virtutea smereniei cu aparatele sufletului.

Iată ce a adus creştinismul şi prin ce s'a *impus* el, oricât de paradoxală pare afirmaţiunea.

Dar să vedem de unde o scoate.

Dumnezeu se coboară, se smereşte şi se uneşte cu firea omenească. Fiul lui Dumnezeu se face şi Fiul Omului, ca astfel să poată înălţa pe om mai uşor la mântuire. Cu firea omenească, atavic, e de viţă regală, dar nu se naşte în palat somptuos, nici nu e înfăţişat în porfiră şi vison, nici culcat în leagăn de aur, ci mai umil de cât cel mai sărac într'o iesle dintr'o peşteră lipsită de orice confort, înfăşat poate în scutecele sfârticate dintr'o haină luată, ca pentru drum lung de iarnă, pe deasupra celor strict trebuincioase. Umblă ca Proroc al profeţilor şi n'are unde să-şi plece capul. Arhiereul arhiereilor, care aduce jertfa supremă, va flămânzi. Intră în Ierusalimul cel pătat de sângele profeţilor şi al multor drepţi ca Rege al regilor, recunoscut şi primit de popor cu alaiu şi salut regal, dar nu pune pe frunte decât coroană de spini, coroana care a făcut omenirii mai mult bine decât toate coroanele de aur la olaltă câte au fost pe pământ. Toată viaţa Mântuitorului dela Naştere până la Inviere e un şir neîntrerupt de pilde impresionante despre smerenie.

Este firesc ca şi învăţătura Lui să fie străbătută de acest duh şi să cuprindă îndemnuri la smerenie.

Acel *„N'am venit să fac voia Mea, ci voia Celuice Ma trimis"* (I. 6. 10) repetat atât de des, arată oare altceva? Indemnul de a rosti şi noi zilnic: *„Fie voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ"* (Mat. 6, 10), deci îndemnul de a armoniza voinţa noastră cu voinţa cerului până vom putea ajunge să rostim şi noi din toată inimă noastră: „Nu mai viez eu, ci viază întru Mine Hristos", nu este îndemn la smerenie?

Vameşul şi fariseul sunt puşi unul lângă altul la rugăciune în faţa lui Dumnezeu. Amândoi sunt sinceri, amândoi vreau să facă şi cred că fac faptă bună. Se face mare nedreptate fariseului, când, în cazul de faţă, i se atribue făţărnicie şi numai vameşului sinceritate; altceva în deobşte. Unul e încrezut, trufit până la refuz, trufit şi înaintea Celuice cunoaşte rărunchii şi inima cu toate tainele ei şi toţi paşii noştri, iar celălalt smerit, atâta de smerit în cât a ajuns pe punctul *de unde se poate întoarce îndreptat la casa sa.* Trufitul nu se poate *„întoarce"* niciodată la casa Tatălui nostru, dacă nu va recunoaşte: *„Că am greşit la cer şi înaintea Ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău; primeşte-mă numai ca pe unul din argaţii Tăi"* (Luca 15, 19), până nu va înţelege că numai *„celce se smereşte pe sine se va înalţa"* pe când celce se înalţă pe sine să se aştepte să fie umilit (Luca 18, 9). Nu valorează nimic că te ţii între cei aleşi, că te socoţi mai bun şi mai mult decât alţii, şi nu urmezi voii Domnului. *„Mulţi sunt chemaţi, dar puţini aleşi"*, pentrucă alegerea o face Cel de sus şi *„Mulţi dintâi vor fi pe urmă şi depe urmă întâi"* (Mt. 20, 16).

„Când eşti chemat de cineva la ospăţ, nu te aşeza la locul cel mai de frunte, ca nu cumva vreunul mai de cinste ca tine să se afle şi el poftit de gazdă şi venind el, celce te-a chemat şi pe tine şi pe el să-ţi zică: Dă acestuia locul; atunci cu ruşine de vei duce să cuprinzi locul cel mai de pe urmă. Ci când eşti poftit, du-te şi te

conferința prin cuvântul P. C. părinte protopop Dr. D. Borcea, care printr'o însuflețită vorbire a accentuat și de data aceasta înalta misiune preoțească, împreunată cu noui sacrificii și îndeamnă, cu părintească dragoste, pe toți preoții să fie mereu făclii aprinse de adevăr, de moralitate și pace în mijlocul credincioșilor, și mai ales acum în clocotul frământărilor deschise de campania electorală. Stărueşte apoi asupra caracterului catehetic al conferinței. Arată bucuriile și lipsurile constatate în inspecțiile catehetice făcute. Elogiază pe cei merituoși și tuturora le aduce cuvinte de îmbărbătare în cruciada spirituală de însămânțare a evangheliei lui Hristos în școala primară.

De încheere a dat instrucțiuni practice pentru folosirea Sf. Scripturi, a cântării bisericești, precum și pentru explicarea Sfintei liturghii în școala primară.

Părintele *S. Vecerzan*, a predat cu mult succes: „Pilda neghinei" la elevii cl. IV.

Părintele *I. Bologa* a făcut o temeinică dare de seamă asupra cărții părintelui Dum. Călugăr, „Hristos în Școală", vol. II.

Atât lecția practică, cât și darea de seamă au prilejuit tfolositoare discuții cerute de principiile pedagogice și evanghelice.

Chestiuni de ordin pastoral, școlar, social și administrativ, reclamate de spiritul evanghelie și al vremii pentru intensificarea activității preoților în parohii, au încheiat conferința catehetică a anului 1937. — *I.*

*

Conferința preoțească din protopopiatul Hunedoara. — Preoții tractului Hunedoara s'au întrunit în conferință pastorală de toamnă, la sediul protopopiatului, în ziua de 30 Noemvrie a. c. Din prilejul zilei sfântului *Andrei*, preoțimea de aici a luat frumoasa inițiativă ca într'un cadru solemn, să comemoreze pe neuitatul Mitropolit Șaguna.

Dată fiind însemnătatea comemorării, toate școalele din localitate, în frunte cu corpul didactic și alți intelectuali, au ținut să participe în corpore la parastasul celebrat în biserica ortodoxă din loc, după servirea utreniei și a invocării Duhului sfânt, de un sobor de preoți în frunte cu părintele protopop N. Suciu.

Părintele *Gh. Raiu* desvoltă în fața întregei asistențe cuvântarea sa despre „Personalitatea bisericească și națională a mitropolitului Andrei Șaguna".

Scoate în evidență marile realizări ale lui A. Șaguna pe teren bisericesc, național, școlar și cultural, datorită geniului său, care a fecundat toate sbuciumările publice ale românilor din Ardeal. Vorbește însuflețit și dl director școlar *A. Constantinescu*, aducând omagiul școalei și al intelectualilor, organizați în F. O. R., memoriei mitropolitului Șaguna.

La ora 11 a. m. preoții asistă la lecția practică-model, predată de păr. protopop *N. Suciu*, la școala primară din loc, despre explicarea Art. I din Simbolul credinței. Elevii au recapitulat cu preciziune materialul predat.

După aceasta, preoții se întrunesc în localul „casinei" române, unde părintele președinte deschide conferința pastorală de toamnă. P. C. Sa printr'o cuvântare schițează vremurile grele prin care trecem. In mijlocul patimilor deslănțuite de alegeri, preotul trebue să rămână pururi în lumină, ca să poată promova, în orce împrejurare, duhul de împăciuire și dragoste între frați. La fel recomandă preoților prudență în alegerile pentru corporațiunile bisericești, pentru a fi promovați în acestea locuri numai oameni devotați sfintei biserici.

Pr. *David Olariu* citește darea de seamă asupra operei lui N. Berdiaev „Un nou ev mediu". Referatul părintelui Olariu este făcut în termeni clari și a adus un prețios folos preoților.

După masă la ora 3, urmează conferința părintelui *A. Băilă* din Cerișor despre „Viitorul bisericii ortodoxe în statul românesc". Face un scurt istoric al fazelor, prin care a trecut biserica ortodoxă la români, amintește stările de umilință în care a fost ținută după războiu.

Urmează punctul inițiativelor pentru promovarea învățământului religios în școala primară, unde păr. protopop dă o serie de îndrumări folositoare. Se dă o deosebită atențiune problemelor privind organizarea vieții religioase morale și culturale a satelor La discuții iau parte C. preoți: Gh. Raiu, Gh Tarcea, N. Rentea, I. Rudeanu etc. *Coresp.*

Organizați Reuniuni de femei

Nr. 12.178 – 937

Comunicat

Cucernicii preoți sunt rugați a aduce la cunoștința pensionarilor preoți și văduve de preoți, că pentru viza *carnetelor pe C. F. R. pe anul 1938* — trebue să se adreseze șefului stației din capitala județului în care locuiesc, achitând taxa de 120 lei pentru drumuri la orce gară și anexând pe lângă recipisa taxei drumurilor și un certificat, că sunt pensioniști, cari primesc pensia fie dela Arhiepiscopie, fie dela Administrația financiară.

Sibiu, 11 Decemvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Din ținutul secuizat

— Sfințirile de biserici. — Școale numeroase ne vizitează și ne ajută. — O atmosferă favorabilă. — Un botez. — Biserică zidită pe cheltueala unui vrednic și generos ortodox român. —

Sufletul nostru e în plină sărbătoare. După sfințirea celor 4 biserici, în comune secuizate, alte 11 biserici, terminate din roșu, zidite din iubirea profundă de neam a dlor prefecți *Dr. Valer Bidu* și *Cornel Nastasi*, așteaptă să fie deplin terminate și târnosite.

In timp de un an jumătate au vizitat județul Treiscaune 29 școale normale, aducând câte o troiță, clopot, evanghelie, odăjdii, vase bisericești, cărți etc. și organizând cu ocazia sfințirii lor serbări culturale admirate de ascultători. Aceste școale, au adoptat peste 50 copii din părinți maghiarizați, crescându-i pe cheltuiala lor.

Alte școale trimit costume naționale gata sau materialul necesar, ca să-l îmbrace fetițele noastre dela sate. Peste vară au venii colonii școlare în satele noastre maghiarizate, colonii, care organizează coruri bisericești, șezători naționate, biblioteci; ear școala normală de băeți din Tg. Jiu a zidit o școală cu mai multe săli în comuna Tămașfalău.

Aceste făptuiri, izvorâte din dragoste frățească, au creiat o atmosferă favorabilă renașterii naționale în sânul românilor desnaționalizați. In ultimul an s'au întors în sânul bisericii strămoșești și al neamului peste o mie de suflete.

O frumoasă dovadă a biruințelor naționale, din aceste ținuturi, a fost botezul mai multor copii în aceeași zi. In comunele Arcuș, Valea Crișului, Câlnic și Zălan, din apropierea orașului Sfântul Gheorghe, aveam foarte puțini credincioși înainte cu 2 - 3 ani. In urma acțiunei intensive de readucere la matcă a românilor pierduți, numărul românilor ortodocși a ajuns mai mult decât înzecit. Astfel într'o singură zi am ajuns să avem de botezat șase copii în cele 4 comune. Fiind părinții oameni săraci, s'a oferit ca naș un mare binefăcător, dl inginer *Dumitru Bogdan* din București, proprietarul carierei de peatră din comuna Bixad și primul ctitor de biserici românești din ținutul secuizat. Dsa a zidit pe cheltueală proprie o frumoasă biserică ortodoxă în Bixad, terminându-o în toamna aceasta din roșu. Anul viitor va fi pictată, și cu ajutorul lui Dumnezeu și sfințită.

Domnul inginer cu doamna, însoțiți de admiratori, au fost nașii a celor 6 copii în ziua de Duminecă 5 Decemvrie 1937 în comuna Valea Crișului.

Erau de față mulți credincioși din comunele învecinate, precum și câțiva minoritari, curioși să vadă un botez ortodox, primul pe care-l vedeau în viața lor.

După terminarea botezului și cuvântul de bucurie în limba română, a trebuit să tălmăcesc și 'n limbă maghiară, pe înțelesul tuturor celor de față, însemnătatea actului săvârșit.

E o bucurie nespusă a constata cu câtă sete primesc credincioșii noștri maghiarizați orce cuvânt cald de învățătură a bisericii ortodoxe. La urmă li-a adresat și dl inginer Bogdan cuvinte de caldă iubire în Domnul, prin faptele milei creștine, cuvinte tălmăcite și în limba înțeleasă de ei. După aceasta a urmat și fapta creștină: s'au dăruit fiecărei familii, a copiilor botezați, albituri, bani ș. a.

In sala de școală, unde s'a servit botezul, se va atârna o candelă, care să lumineze zilnic, după tradiția noastră strămoșească. Prot. **Aurel Nistor**

De sfintele sărbători ale Nașterii Domnului se acordă reducere de 50 la sută pe calea ferată. Călătoria se face pe baza unei *jumătăți* de bilet, la toate trenurile. Data reducerii 50 la sută începe dela 24 Decemvrie 1937, ora zero, [de ce nu dela 23 Dec.?], imediat după miezul nopții, și durează până la 5 Ianuar 1938 cu un tren care pleacă cel mai târziu la ora 24 inclusiv.

așează în cel din urmă loc, așa încât când va veni celce te-a chemat, el să-ți zică: Prietine, urcă-te mai sus; atunci vei auea einste în fața futuror mesenilor ce sunt cu tine" (Luca 14, 8—10).

In Joia Patimilor, acea Joie zguduitoare, atât de intimă și atât de mistică în aceeaș vreme, Mântuitorul ne mai dă exemple și învățături limpezi despre smerenie. A cerut un vas cu apă, s'a încins cu ștergarul și ca unor călători ce vin depe drum greu, dar mai au să facă unul și mai greu, a început să spele picioarele apostolilor, cari acum erau la o răspântie a vieții, ca să nu se abată niciodată pe drumurile lui Iuda. Sfinții apostoli socotesc prea mare umilirea Domnului și nu vreau să accepte spălarea până nu le spune, că fără ea nu pot intra în împărăția lui Dumnezeu, deși sunt chemați la ospățul mistic al Fiului Marelui Impărat ceresc. *„Iar dupăce a spălat picioarele ucenicilor și și-a luat vestmintele, s'a pus ior la masă și a vorbit către ei: Înțelegeți ce v'am făcut eu? Voi mă numiți* **Domnul** *și* **Invățătorul** *și bine ziceți, că sunt; deci dacă Eu Domnul și Invățătorul v'am spălat vouă picioarele, și voi datori sunteți să spălați unul altuia picioarele. Căci* **pildă** *v'am dat vouă, ca să faceți și voi, precum v'am făcut Eu!"* (I. 13, 12—15). *„Impărații păgânilor îi stăpânesc pe aceștia și ceice au putere asupra lor, se numesc făcătorii lor de bine. Dar voi să nu fiți astfel, ci cel mai mare dintre voi să fie ca mai mic, și care vrea să fie căpetenie, să fie ca unul care slujește; că iată Eu în mijlocul vostru sunt ca anul care slujește"* (Luca 22, 25—28). *„Căci Fiul omului n'a venit ca să i se slujească, ci El să slujească și să-și dea sufletul Său răscumpărare pentru mulți"* (Mat. 20, 28), *„așa și între voi, care vrea să fie mai mare, să fie... slujitorul tuturor* (Mc. 10, 43—44).

Iată numai câteva momente din viața Mântuitorului și câteva fragmente din învățătura Lui, cari arată cred destul de limpede, că smerenia face parte din obligațiile morale cele mai de seamă ale unui creștin. Iată de unde scoatem învățătura despre smerenie.

S'ar mai cădea să scot citate din scrierile sf. apostoli și momente din viața lor, ca să ne convingem că ne-au propoveduit-o și ei și că ne-a dat pildă de virtutea aceasta. Și pentru a întări și mai mult, ar trebui să amintesc viața pilduitoare a multor mucenici și mucenice și a mai tuturor sfinților părinți, dar mai ales a sf. Ioan Gură de Aur, a sf. Nicolae din Mira Lichiei, a sf. Vasile cel Mare, cari toți au întrupat smerenia după cuvântul Domnului. Ne-am convinge ușor, că ea a fost arma cea mai nebiruită și puterea sufletească cea mai neînfrântă a creștinismului în lupta cu toate puterile vrăjmașe organizate și neorganizate și cu toate stihiile lumii acesteia. Cred însă, că suntem destul de lămuriți din cele spuse, și nu mai e nevoie să alerg și prin istorie, ca să-i putem da o definiție.

Ce e dar smerenia? O mare forță spirituală, dobândită prin încordare statornică adumbrită de har de sus, care regulează și armonizează voința noastră cu voința Domnului astfel, încât din tot gândul nostru, din toată simțirea, din toată vorba și din toată făptuirea noastră să iasă la iveală Dumnezeu cu binefacerile Lui, nu noi. Noi, voit rămânem nebăgați în seamă în dosul lucrului lui Dumnezeu săvârșit prin noi, ca să se scrie numele noastre în cartea vieții din ceruri, nu în cărțile oamenilor.

Iată cum cugetă și simte, și așa și făptuiește, un smerit:

„Dacă sunt ceva, prin darul lui Dumnezeu sânt ce sânt" (I Cor. 15, 10). Oricât de mare aș părea, nu sunt decât o unealtă în mâna lui Dumnezeu, iar în mâna Lui nu pot sta decât unelte sfinte, cari lucrează voia Lui. „Căci n'am venit să fac voia mea", ci voia celuice m'a adus pe lume și m'a ales din lume pentru lucrul Lui (și la voia lui cugetă ziua și noaptea). Cu cât sunt chemat mai sus, cu atâta trebue să fiu mai gata de slujire pentru alții, pentru cei mulți. „Mărire dela oameni nu voi, căci al Tatălui este a da mărire", a spus Mântuitorul, și eu se cade să urmez cuvântul Lui, ca să aud rostindu-se la ospățul vieții fără de apus: „Prietine, vino mai sus; aici e locul tău".

Celce judecă și face așa în fiecare clipă și în orice domeniu de activitate omenească, cine se exercitează fără întrerupere în smerenie, dobândește dela o vreme însușirea creștinească cea mai de preț și are *virtutea smereniei*. Căci virtute, cum arătam mai la început, însemnează *permanentizarea în suflet* în formă dinamică a binelui prin exercițiu conștiu de voință. Prin urmare din cazuri izolate și poate forțate la început de smerenie să faci însușire, trăsătură vie și neretușabilă a sufletului care să se manifesteze concret, văzut, pas de pas, pe toată întinderea vieții tale active după pilda primilor creștini.

Căci acestea sunt însușirile ei principale: să fie statornică și neșovăielnică, gata să se reverse în orice clipă, plină de dragoste către Dumnezeu și către aproapele și mai ales plină de dreptate pentru toți fiii Celui Preaînalt, jertfind oricând presupusa ta dreptate și presupusul tău drept de dragul dreptății lui Dumnezeu, toate fără afișare, fără reclamă.

Ferice de celce astfel înțelege virtutea smereniei! Va fi creștin adevărat!

Astfel înțeleasă, devine o mare binefacere și pentru individ și pentru societate, căci iată ce rodește:

Omului singuratic îi înalță conștiința în sferele sfinteniei și i-o păstrează curată, dreaptă, sigură și trează între toate împrejurările ca un nor ca noaptea luminează și ziua adumbrează; îl dăruiește cu un puternic simț de autocritică, care-l duce la o exactă cunoaștere a propriei sale valori, care nu va slăbi, ci va strânge legătura lui cu Dumnezeu și semenii; și-i întărește răbdarea cea făcătoare de minuni, care nu te lasă să te turburi, nici să cazi înfrânt la răutatea, lupta și nedreptatea celor tari sau răi, ci tocmai atunci îți dă aureola superiorității și te face apoi să lucrezi neodihnit zi de zi la desăvârșirea ta și la progresul altora. (Sfârșitul urmează)

INFORMAŢIUNI

Studenţimea universitară din Cluj s'a înscris, cum am anunţat, în rândurile FOR-ului. Faptul s'a comentat în presă, în deosebi se constată în foile bisericeşti. Redăm din aceste comentare:

Când toată lumea îşi poartă paşii către sate cu gând de a le cuceri pentru urne, tineretul universitar clujan, încălzit de marile imperative naţionale, îşi strânge rândurile pentru a se pregăti de apostolat, nu sub stindardul unei fracţiuni politice, ci sub acela al credinţii străbune şi crezului naţional. In sufletul studenţimii se vădesc astfel virtuozităţi care, rezistând protivniciilor sau fluctuaţiilor din afară, dau elanului tineresc avântul acţiunilor generoase pentru clădirea trainică a viitorului neamului.

† **Pr. Aurel Monda,** paroh ortodox român în Bistriţa Bârgăului, după o scurtă boală, împărtăşit cu sfintele Taine, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, Duminecă în 12 Decemvrie 1937, în al 54-lea an al etăţii, al 28-lea an al preoţiei şi în al 16-lea an al văduviei. Rămăşiţele pământeşti ale decedatului s'au aşezat spre odihnă veşnică în 14 Decemvrie a. c. în cimitirul bisericii ortodoxe române din Bistriţa-Bârgăului. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Act de mulţămire. Biserica noastră din *Braşov-Schei* (Tocile) aduce vii mulţămiri dnei văduve *Paraschiva Zavici* n. *Bădiţoiu,* care a binevoit să doneze pe seama sfintei noastre biserici o *casă,* situată în una din stradele principale ale oraşului nostru, fiind chiar transcrisă în C. F. — şi evaluată la 700 mii lei, precum şi suma în bani gata de *70 mii* lei. Pentru acest dar însemnat şi izvorât din adânc simţ de evlavie faţă de Casa Domnului, — ne îndreptăm cu sufletele către Acela, care a încălzit inima generoasei donatoare spre preamărirea lui Dumnezeu şi întărirea sfintei Sale Bericri, — rugându-L să o dăruiască cu deplină sănătate la mulţi ani! — Pr. *Nicolae Chicomban.*

Vacanţa de Crăciun atât pentru şcoalele secundare, cât şi pentru universităţi începe în seara zilei de Miercuri, în 22 Decemvrie 1937, şi durează până la 8 Ianuar 1938. — Şcoalele, unde vor funcţiona localurile de votare pentru alegerile recente, iau vacanţă în 19 Decemvrie 1937.

Şi polonii! In baroul advocaţilor din capitala polonă, Varşovia, s'a adus hotărârea *să nu se mai primească în sânul lor nici un advocat jidov...*

Mulţămire. Văduva soţie *Virginia* şi familia prectului *Ieronim Buzea* din Dacia (Ştena) aduc călduroase mulţumiri tuturor acelora cari, cu prilejul morţii iubitului lor soţ şi fiu, *Dr. Virgil Buzea,* fost inspector al muncii în Sibiu, i-au consolat, în persoană sau prin scrisori. Mulţămim şi preoţilor slujitori dela înmormântarea lui, corului Academiei teologice Andreiane, care i-a cântat cântările la prohodirea lui, precum şi Comăduirii Pieţii din Sibiu şi tuturor celor ce au spus cuvinte de mângâiere la înmormântarea lui. Dumnezeu să-l ierte şi să-l odihnească!

Jalnica familie.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 19 Decemvrie 1937, va predica părintele *V. Bologa.*

Al 12-lea concert religios, de colinde şi cântece de stea, se va da Duminecă, 19 Decemvrie 1937, ora 6 seara, în sfânta biserică a Mitropoliei ortodoxe române din Sibiu, de către Corul mixt al sfintei Mitropolii şi al Şcoalei Normale „Andrei Şaguna", secţia de fete şi băieţi, sub conducerea părintelui protopop profesór *Timotei Popovici.* — La acest concert, dat pentru reînvierea şi cinstirea vechilor şi frumoaselor cântece de Crăciun şi pentru înviorarea sufletului creştin românesc, este învitat cucernicul nostru public din localitate.

CARŢI ŞI REVISTE

„Viaţa Ilustrată", revista de sub viguroasa direcţie a P. Sf. Episcop *Nicolae* al Clujului, a apărut pentru luna lui Decemvrie cu un sumar variat şi ales. Semnează articole în acest număr, care închee anul al patrulea al valoroasei publicaţii pornite la Sibiu, următorii: Ep. Nicolae Colan, prof. V. Stanciu, G. G. Longinescu, Gr. T. Marcu, Gr. Popa, prof. A. Buzdug, Dr. G. Preda, Pr. Ion Goron, Dr. Mircea Suciu-Sibianu, Il. V. Felea etc. Numeroase ilustraţii împodobesc şi acest număr.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1938

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1938 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

Nr. 406—937 [70] 2—3

Concurs

In urma înaltului ordin Nr. 8717—1937 se publică concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Reciu,** din protopopiatul Mercurea.

Emolumente:

1. Salar dela stat.
2. Stola folosită în protopopiat.
3. Sesie parohială 8 jugăre 897 st. □ arabil cl. III şi 3 jug. 231 st. □ fânaţ.
4. Dela 90 familii câte 10 litri vin, iar dela văduvii săraci 5 litri.
5. Folosinţa cimitirului de 697 st. □.
6. Până la zidirea casei parohiale, chirie după învoială.
7. In fiecare toamnă 6 st. lemne aduse în curte, fie din pădurea comunală, fie din comerţ.

Reflectanţii să-şi trimită cererile lor, cu autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc, oficiului protopopesc al Mercurei şi să se prezinte în vreo Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 16 Noemvrie 1937.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 312 - 1937 (69) 3—3

Concurs

In conformitate cu hotărârea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 6105 Plen. din a. c., să publică concurs pentru întregirea protopopiatului ortodox român al **Devei,** cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva, cu salarul de paroh, dela stat.
2. Diurnul protopopesc dela stat şi diurnele dela vizitaţiunile canonice din parohii.
3. Relutul de cvartir pentru cancelarie, din fondul protopopesc.

Concurenţii să-şi înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu.

Deva, din şedinţa consiliului protopopesc al protopopiatului ortodox român Deva, ţinută la 25 Octomvrie 1937.

Preşedintele consiliului:
Protopop **Iosif Morariu**
adm. prot.

Secretar:
Ioan Câmpean

Nr. 8409
Aprobat.

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului arhiepiscopesc, dela 2 Dec. 1937.

Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Concurs

Pentru ocuparea postului de **cantor** al Sf. Biserici ort.-române «*Buna-Vestire*» din *Sibiu-Iosefin,* protopopiatul Sibiu, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie al acestui concurs în „Telegraful Român"

Retribuţiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuinţă în Casa culturală.
2. Salar: Lei 5000 anual din fondul Sf. Biserici.
3. Stola obicinuită în parohie.

Reflectanţii, cari posed diplomă de cantor, se vor prezenta Dumineca sau în Sărbători la Sf. Biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cântări şi Tipic.

Sibiu, din şedinţa Consiliului parohial a Sf. Biserici ort.-române, ţinută la 4 Decemvrie 1937.

[69] 2—3 **Consiliul parohial**

Preoţi transportaţi în Siberia

In transporturile la Siberia, cu osânditii la munca silnică, autorităţile sovietice n'au cruţat în deosebi pe slujitorii altarului. Majoritatea condamnaţilor, de a fi duşi la tăiatul pădurilor în Rusia nordică, o formează *preoţii.*

Eată cum descrie un raportor, unul dintre aceste transporturi siberiene:

Era greu să cunoşti din documente pe servitorii altarului cari sânt trataţi ca simpli cetăţeni, dar fără drepturi. Un grup de 153 de preoţi ruşi, la care se adaugă şi un număr mic de bandiţi fioroşi, este îndreptat spre locul de osândă, într'o climă aspră şi în condiţii de viaţă din cele mai groaznice.

Călătoria a durat 16 zile, din care trei zile mâncarea a lipsit cu totul, iar apa era aşa de puţină încât erau să înnebunească din cauza setei.

Unul dintre preoţi a murit, iar altul a fost ucis, sub ochii celorlalţi.

In privinţa modului de comportare, ne putem închipui grosolănia pârcălabilor.

Escorta era alcătuită din tineri comunişti, oameni certaţi cu justiţia, cari cu drept trebuiau să fie pedepsiţi. Putem zice că: lupul şi mielul găzduiau împreună. Căci într'un vagon plin de preoţi se aflau şi doi sau trei bandiţi, dintre cei mai sălbateci, cari se aruncau pe neaşteptate, asupra acestor oameni desarmaţi, îi desbrăcau şi-i terorizau, care mai de care.

Ajunşi, şi debarcaţi, în Siberia, prisonierii au trebuit să mai străbată pe jos 40 de km. până la lagărul de concentrare unde, sdrobiţi de oboseală şi în plină noapte, au găsit, spre disperarea lor, toate bărăcile pline. Astfel a trebuit să mai meargă încă 3 Km. până la alte bărăci. Iată-i în noaptea grea de iarnă, în pădurile siberiene, când deodată, o cântare minunată îi face să tresalte: *era o cântare bisericească.*

Sute de preoţi şi călugări se aflau acolo, şi imnurile lor se ridicau sguduitor, sub cerul acestei nopţi înghetate. Işi făceau ruga de seară.

In închisorile G. P. U.ului se găsesc adesea preoţi ruşi, cari ţinuţi închişi în celule, nu-i scot decât la interogator, când sânt supuşi la mari şi grele umilinţe.

Aşa, de pildă, un preot bătrân, cu barba albă, a fost silit de un băeţaş, care făcea pe judecătorul de instrucţie, să îngenunche şi să se roage în faţa lui. Aceşti preoţi sânt martiri blânzi cari, pentru dragostea credinţei lor, îşi duc soartea dureroasă cu toată demnitatea şi curăţenia sufletească. Sute de preoţi şi călugări urcă acest calvar, supunându-se cu mult curaj.

De câteori nu li s'a strigat în faţă:

„Atâta vreme cât veţi continua să vă rugaţi, veţi rămânea în aceste ocne!" Insă răspunsul era acelaş, blând şi liniştit: „Bine! Noi vom muri aici!"

Cântările şi rugăciunile lor, ca şi respectul sincer pe care îl arată superiorilor lor ierarhici, nu putea decât să convingă pe ori care comunist, că creştinii sânt neînduplecaţi!

Ura contra lor se deslănţuia din ce în ce mai cumplit. Erau mereu transportaţi dintr'un lagăr într'altul, rupând cu timpul legăturile cu patria şi căminul.

De altfel majoritatea familiilor preoţilor era lipsită de pânea zilnică şi de orce ajutor neavând nici casă, nici pământ, nici salar. S'au văzut preoţi în lagăre cari ei înşişi, flămânzi, se lipseau de cele câteva fărâmituri de hrană ce le primeau, ca să le trimită familiilor lor ameninţate să moară de foame.

Cu cât treapta ierarhică a unui preot rus era mai mare, cu atât era mai crudă prigonirea lui. Au fost văzuţi dintre cei mai de seamă demnitari ai Bisericii, curăţind, zi cu zi, de dimineaţa până seara, latrinele instituţiilor...

Din cauza fricei de complicaţiuni militare în Răsăritul Siberiei, (presiunea japoneză) soarta deportaţilor se agravează. Şi pentrucă sclavii creştini nu trebue să le scape, sânt din nou îmbarcaţi în tren şi transportaţi în regiunea Uralilor. Şi astfel preoţii se găsesc din nou, la loc sigur.

(Din volumul „Prisonier du Guepeu").

Pr. N. Moldovan

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Sibiu 25 Decemvrie 1937 Nr. 52

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 12.384/1937 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„A venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut". Luca 19, 10.

De data aceasta în zilele de pregătire pentru praznicul Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos a căzut sgomotul și zarva asurzitoare, învrăjbirea și lupta dureroasă dintre frați, din pricina alegerilor pentru sfatul țării. Multă răutate și otravă au vărsat aceste alegeri în sufletele fiilor neamului nostru și nu știu câtă apă tămăduitoare va trebui să treacă peste ele, ca să spele și să vindece ranele ce li s'au pricinuit.

Dar bine că s'au sfârșit odată! Iar noi întorcându-ne gândul dela ele ca dela un câmp de bătaie plin de ruine, să ne îndreptăm, iubiții mei fii, ochii sufletului către Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, care a sosit în mijlocul nostru deodată cu praznicul Nașterii Sale; să ne deschidem urechile și inimile pentru a asculta și a primi solia îngerească care a răsunat în noaptea cea sfântă deasupra peșterii din Vifleem: *„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bună voire"*. Par'că se deschide, la auzul acestei sfinte cântări, deasupra noastră Cerul cu lumina și cu harurile lui, ca să cheme pe oameni și să-i ajute a se ridica din pulberea patimilor și a păcatelor la viața cea trăită după voia Celui de sus.

Toată măreția învăluită în taină și necuprinsă de mintea omenească a nașterii celei mai presus de fire a Domnului nostru Isus Hristos în aceasta una stă: că prin El *Dumnezeu s'a coborît la noi*, a venit în lume să ne mântuiască. Cuprins de uimire a scris sfântul apostol Pavel cuvântul: *„Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup, îndreptatu-s'a în duh, arătatu-s'a îngerilor, s'a propoveduit între neamuri, crezut a fost în lume, înălțatu-s'a întru mărire"* [I Timotei 3, 16]. Acesta e temeiul bucuriei celei mari a zilei de astăzi pentru tot creștinul dreptcredincios, că Celce s'a născut în ieslea din Vifleem a fost Fiul lui Dumnezeu venit în lume să ridice păcatele noastre, să ne curețe și izbăvească de osânda lor, care ca un zid despărțitor se ridicase între noi și Părintele nostru ceresc. Prin Unul născut Fiul său Tatăl ceresc ne întinde mâna Sa izbăvitoare, ne deschide inima Sa părintească, cu iubirea Sa preface osânda păcatului în harul mântuirii, căci: *„A venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut"*.

Toate celelalte religiuni ale lumii și credințe ale popoarelor sunt încercări de a conduce pe oameni la Dumnezeu și de-a-i face plăcuți înaintea Lui, prin rugăciuni, prin jertfe de animale și prin tot felul de mijloace de ispășire. Dar nici una n'a găsit *darul mântuirii*, căci numai prin puterile sale omul singur nu se poate mântui. Cum am avea rouă și ploaie pe pământ, dacă noi ar trebui să le coborâm din înălțime? Cum am ajunge la lumina și la căldura soarelui, dacă nu el ni le-ar trimite pe razele sale de sus? Așa stă lucrul și cu Dumnezeu, cu adevărul și cu harul Lui, cu Duhul și cu mântuirea Lui. El vine la noi și ne caută. El, Cel mare și veșnic, El Ziditorul lumii și Făcătorul omului a sosit prin Unul născut Fiul Său la noi cei neputincioși și păcătoși — și *ne caută!*

Iată-L coborât în pulberea pământului, în vârtejul mizeriei, al păcatului și al vinovăției noastre, pe cari le-a luat asupra Sa — El cel curat și sfânt — în așa fel încât i-au sângerat picioarele și mâinile și coapsa și capul și viața și-a dat-o pe lemnul crucii ca preț de răscumpărare pentru noi. Dar pe El — viața și nestricăciunea — nu L-a putut cuprinde mormântul, ci s'a ridicat a treia zi din groapă, ca dovadă a Dumnezeirii Sale și ca chezășie a mântuirii noastre, și s'a înălțat la Tatăl de unde a și venit. Acum, cu lumina Lui, cu iubirea și cu jertfa Lui de pe cruce ne caută, ne chiamă, ca să ne ridice la sine și să ne mântuiască. Noi suntem ai Lui. Noi îi aparținem Lui. Noi pentru El și prin El trebue să trăim, ca martori în lume ai iubirii Lui, ca părtași ai păcii și fericirii Lui. Și dacă noi nu suntem așa, este oare El de vină, fiindcă ne-ar fi părăsit și uitat? O, aceasta nu s'a întâmplat! Ci noi ne-am pierdut de El și ne asemânăm cu niște copii cari au fost răpiți din leagănul lor și duși în țară străină, dar cari nici când n'ar fi în stare să găsească calea de întoarcere la casa părintească, dacă nu i-ar căuta și nu i-ar chema tatăl lor acasă. E cuvântul acesta pe care vi-l spun eu acum numai o asemănare? O nu, ci este aievea așa! Noi suntem fiii Părintelui nostru ceresc — și nu știm aceasta, fiindcă ne-am rătăcit, ne-am uitat sufletul și patria lui. Am mai păstrat în noi dorul după ea, dar cum am găsi drumul întoarcerii la ea, dacă nu ne-ar căuta iubirea și nu ne-ar chema glasul Părintelui nostru? Aceasta o face Hristos Domnul și Mântuitorul nostru, căci: *„A venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut"*.

Se poate o mai mare fericire decât aceasta: să știi tu omule, că nu ești părăsit, nu ești uitat, ci *ești căutat?* Că Dumnezeu însuși vine după tine și te caută prin Hristos Fiul Său, prietenul și fratele nostru? Și tu din partea ta n'ai să faci decât un singur lucru: *să te lași aflat!* Să-ți deschizi sufletul tău la chemările Lui, să te pui la dispoziția Lui, să-ți legi voința ta de voința Lui, viața ta de viața Lui. Nimenea nu este așa de mic și neînsemnat înaintea Lui, ca să nu-l socotească vrednic de a-l căuta și a-l chema la Sine. El te caută așa cum ești, și nu așteaptă dela tine altceva decât să te predai cu totul Lui, cu grijile tale, cu năcazurile și cu sarcinile tale, cu păcatele și nelegiuirile tale, căci El — noianul îndurărilor și vistierul bunătăților — are aluatul care să dospească frământătura vieții tale, are puterea care să prefacă ființa ta în *făptură nouă*. Libertatea și pacea, bunăvoirea și fericirea și viața numai sub conducerea Lui le putem găsi.

N'are neamul nostru românesc și țara noastră o mai mare trebuință decât această *înoire din temelie a forțelor morale*, dela care atârnă tot progresul și viitorul nostru. Toate reformele și toate biruințele civilizațiunii atârnă în vânt dacă nu se sprijinesc pe *reforma omului*, pe puterile morale ale sufletului. Iar reforma omului nu se poate înfăptui altfel decât așa cum dintru'nceput și-a primit omul viața: *prin suflarea unui nou duh de viață*, prin puterea de prefacere a contactului cu Dumnezeu care ne caută. Într'o lume plină de îndoeli, de critici nesăbuite și de trufașe defaimări, ca cea de astăzi, lăsați-ne — pentru numele Domnului! — să ne păstrăm optimismul în fața vieții și încrederea în oameni, dacă nu și pentru ceeace pot și fac ei, dar măcar pentru ceeace Dumnezeu, care-i caută, voiește și poate cu ei și prin ei.

E praznicul zilei în care iubirea și pacea și bunăvoirea și adevărul cel veșnic alui Dumnezeu s'a arătat lumii prin nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Să Vă luminați sufletele, iubiții mei fii duhovnicești, cu lumina cunoștinții care a răsărit lumii deodată cu Pruncul cel născut în peștera din Vifleem. Să va desbracați de toată ura și vrajba, de toată răutatea și împărecherile dintre voi, să iertați unul altuia în loc să vă răsbunați, să stăruiți în pace și bunăvoire, cu răbdare să vă împotriviți răului și păcatului prin credința Voastră întru Hristos Domnul. Căci numai prin aceste virtuți ale sufletului se poate închiega între oameni un trai creștinesc și o viață vrednică de trăit în cuprinsul țării noastre. Să fiți cu credință neclătită și cu dragoste fiească către bunul și înțeleptul nostru Rege Carol al II-lea, pentru care să cerem în rugăciunile noastre, așa cum și facem la fiecare slujbă, ca Dumnezeu să-i dăruiască sănătate, să-i ajute lui întru toate și să-i supue picioarelor lui pe tot vrășmașul și pismașul, ca în vremuri cu pace să ne poată conduce la tot mai mult bine și la mai multă fericire.

Impărtășindu-Vă arhierească Noastră binecuvântare și din toată inima făcându-Vă urări ca aceste sfinte sărbători ale Crăciunului, precum și cele ce vor urma ale Anului nou și ale Bobotezii, să le petreceți cu bucurie și cu mulțumire duhovnicească și să Vă învredniciți a le ajunge întru mulți ani, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1937

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

NICOLAE
Arhiepiscop și Mitropolit.

Isus Hristos, cel mai bun frate al nostru

Ce prăpăstii grozave despart pe om de om când nu e Hristos între ei! Le experiem, vai, şi noi, deşi purtăm numele de creştini şi afirmăm că credem în Isus Hristos. Dar cu cât mai mult trebue să le fi experiat păgânii, înainte de coborârea lui Dumnezeu între oameni!

Omul e lup omului. Trăesc împreună de multă vreme doi prefini în cea mai dulce armonie, încât îţi pare că nimic nu i-ar putea despărţi. Dar ajunge o mică intrigă aruncată de un al treilea, ajunge o uşoară coliziune de interese, ca să izbucnească între ei, dintr'un adânc focar nebănuit, o ură care îi face să nu se mai poată suferi.

Tot ce numim prietinie, iubire, armonie între oameni, se întemeiază pe o comunitate de interese şi durează numai atâta vreme cât nu se ciocnesc aceste interese. Nu întâlneşti om care să iubească pe aproapele său pentru faptul că are şi acela un suflet, că e de aceeaş origine şi constituţie cu el, să-l socotească şi să-l preţuiască ca frate indiferent de felul cum răspunde acela iubirii sale, chiar dacă răspunde prin duşmănie, mândrie, dispreţ. Nu întâlneşti iubirea omului pentru om, iubirea care rezistă oricărui atentat la mândria, la interesul tău egoist. Nu privim pe oameni ca fraţi adecă, preţuindu-i şi iubindu-i în sine, prin faptul că sunt fraţi, indiferent de comportarea lor faţă de noi.

Singurul care s'a comportat şi se compoartă faţă de noi ca fratele faţă de fraţi, fără nici un interes, cu o iubire care rezistă întregei noastre meschinării de care am fost şi suntem infectaţi, este Isus Hristos. El ne e frate în înţelesul deplin al cuvântului. Tot ce se numeşte frăţie şi iubire între noi, e o batjocură faţă de adevărata frăţie şi iubire de care este însufleţit El.

Vor fi fost oamenii înainte de păcatul original fraţi. Dar după aceea n'au mai fost. Şi n'au mai putut să devină, cu proprie voinţă. Intâiul frate care s'a arătat în această situaţie a fost Isus Hristos cum ne spune marele apostol Pavel: «ca El să fie întâi născut între mulţi fraţi» (Rom. 8, 29).

Ca să ni se arate ca frate şi ca să ne ajute să restabilim între noi frăţia s'a făcut până şi om, suportând toate mizeriile vieţii noastre şi încă pe cele mai grele.

Dumnezeu ca atotputernic nu ne poate fi frate. Fratele trebue să împlinească două condiţii: 1. să simtă cu adevărat durerile celor cărora vrea să le fie frate şi 2. să-l vadă aceia în concret, cu faţă omenească ce sufere pentru suferinţa lor şi tocmai prin aceasta le toarnă în suflete o dulce mângâiere; dar să simtă în el şi puterea de a-i sprijini, de a-i încuraja prin autoritatea cu care le garantează un viitor scăpat de suferinţe.

Nu vrem să facem aci o expunere completă şi sistematică a cauzelor cari l-au făcut pe Fiul lui Dumnezeu să se întrupeze. Dar fără îndoială că actul Lui este şi un act de frate, de sublimă frăţie. Şi sub acest aspect îl contemplă şi îl gustă în aceste rânduri inima noastră însetată de adevărată frăţie.

Dumnezeu ca atotputernic nu ne poate fi deci frate şi nu-L putem simţi ca frate. Atotputernicia exclude suferinţa, care vine din răni, din neputinţe. Iar majestatea Lui nu ne permite să ne apropiem de El ca de un frate, ci să stăm înfricoşaţi şi respectuoşi la distanţă, oricât ne ar îndemna să ne apropiem. Există o distanţă între formele de existenţă, care-i mai mare cu mult decât distanţa spaţială. Un împărat pământesc simte suferinţele universal omeneşti fără a se coborâ şi ceilalţi oameni se pot apropia, după oarecari exerciţii, de sufletul Lui, dacă e binevoitor, căci dincolo de hainele străiucitoare, e acelaş mizerie omenească. Dar cum să te apropii de profunzimile nepătrunse ale gândirii şi de oceanul de putere infinită care e Dumnezeu?

Se pune aci problema cutremurătoare a kenozei dumnezeeşti, a desbrăcării Fiului lui Dumnezeu de atotputernicia şi atotştiinţa Sa pentru a se coborâ la nivelul vieţii noastre plină de suferinţă. In teologie e mare dispută în jurul el.

Dar cred că ea poate fi înţeleasă puţin numai recunoscând voinţi dumnezeeşti o putere cum nu o are voinţa noastră, în raport nu numai cu lumea creată, ci şi cu Sine însuşi. Puterea lui Dumnezeu nu e o forţă ce se revarsă din El în mod natural, fără deciziunea şi filtrul voinţii Sale. Căci în acel caz El n'ar mai fi persoană suverană peste manifestările Sale, ci o forţă în desfăşurare oarbă, fatală şi identică. Avem experienţa comună că şi noi oamenii stăpânim în parte prin voinţă mica putere ce-o avem, aşa încât nu facem uz de ea decât în măsura în care vrem, ştiind totuşi precis din unele cazuri câtă putere avem la dispoziţie.

Unei anumite kenoze s'a supus Dumnezeu, voluntar, chiar şi la crearea lumii, rămânând în această stare tot timpul cât va fi lumea. Oricât de mare şi de minunată ar fi lumea, ea e totuşi un lucru infim şi extrem de fraged, în comparaţie cu Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar manifesta în raporturile sale cu ea, toată puterea Sa, ar topi-o în fiecare clipă. Când umbli cu o insectă, trebue să umbli foarte uşor, reţinându-ţi puterea naturală, dacă nu vrei s'o sfărâmi. Dumnezeu în adâncurile Sale, în Sine cum se zice, e atotputernic, dar în raporturile cu lume, ca Creator şi Providenţiator îşi pune anumite margini atotputerniciei Sale. Un filozof genial în raporturile sale cu un copil nu poate face uz de profunzimea Sa.

Kenoza aceasta se accentuiază uluitor prin Intrupare. Fiul lui Dumnezeu îşi restrânge puterea şi ştiinţa până la limitele puterii şi ştiinţii unui subiect omenesc. Tot voinţa Sa realizează această minune care înfricoşează îngerii. Dacă sub raportul puterii apare în suferinţă, voinţa Sa realizează cel mai minunat triumf. Atotputernicia lui Dumnezeu e întreagă în voinţa Sa de totdeauna. Din pumnul voinţii sboară atâta putere câtă îi dă drumul. Ca virtualitate, ca potenţă, şi în voinţa Cuvântului întrupat e aceeaş putere dumnezeeasca de totdeauna. Dar întrucât voinţa lui s'a decis din momentul plecării din cer să nu facă uz de ea niciodată cât va fi pe pământ, până nu va fi din nou în sânul Tatălui, decât în limitele unei puteri omeneşti, El vieţueşte ca şi când n'ar avea atotputernicia. Intrucât nu se manifestă această atotputernicie, n'o vede nici chiar El; ştie doar din amintirea vieţii cereşti că a avut-o şi prin deducţie cugetă că virtual o are, dar nu poate face uz de ea până nu va ajunge la Tatăl, în mediul puterii actuale dumnezeeşti.

A[illegible]toştiinţa Sa. A lui mai vre[illegible] anumite lucruri, are ca urmare de fapt, chiar pentru experienţa noastră uneori, a nu le mai şti, deşi ele nu dispar organic din fiinţa noastră, dar se aşterne peste ele prin voinţa noastră un văl de uitare, încât apare şi altora şi ne apare şi nouă că nu mai sunt în cadrul fiinţii noastre.

Numai la reîntâlnirea cu lucrurile pe cari le-am uitat voluntar, cunoştinţa lor ni se trezeşte din adâncurile uitării, ceeace s'a întâmplat şi cu Fiul la reîntoarcerea în sânul Tatălui.

Isus Hristos în drumul vieţii Sale pământeşti e ca un fiu de rege care vrea să ducă pace şi alinare în sufletele supuşilor Tatălui Său şi de aceea pleacă printre ei însuşindu-şi condiţiile de viaţă ale lor după ce s'a decis să renunţe la demnitatea şi puterea sa de fiu regesc până la întoarcerea în casa părintească. Fiul de rege, dacă îşi va lua misiunea în serios, nu va mai primi în pelerinagiile sale nici un gând că el are demnitate şi putere regească. Se va identifica atât de mult cu viaţa sa de-acum, încât va uita că e altceva decât ceea ce e acum. Numai amintirea îi va spune că a fost odată fiu de rege.

Cuvântul devenit om simte toate durerile şi năcazurile noastre. Dar şi noi vedem că în sfârşit e cineva care ne iubeşte cu adevărat ca un frate, în ciuda urâţeniei noastre morale. Şi vedem că acest frate e chiar Dumnezeu. In sfârşit *vedem* pe Dumnezeu. El nu mai e ascuns în norii abstracţiunii şi ai majestăţii, încât să nu ne putem închipui cum e şi să ne fie frică să ne apropiem de El, să plângem în braţele Lui, să îndrăsnim să-i arătăm mizeriile noastre mărunte. Dumnezeu are acum faţă de frate modest, mai modest ca noi. In faţa Lui ne recunoaştem năcazurile noastre. El ne cheamă şi faţa lui ne face semn că înţelege totul. Vedem că ne este cel mai bun frate. Inima noastră în sfârşit a găsit omul înaintea căruia se poate destăinui. El ne cucereşte cu dragostea Sa. Ne scoate din lanţurile înstrăinării de oameni, din mândrie, din egoism, din ură. Ne face buni prin adevărata bunătate ce ne-o arată. S'a coborât până la noi şi acum urcăm cu El la Tatăl. A aruncat puntea între Tatăl de care ne era frică şi de care tot fugeam şi voiam să uităm şi între noi fiii rătăciţi, cari sufeream în rătăcire, dar perzistam în ea pe deoparte dintr'o mândrie încăpăţânată pe de alta din frică de cel

---

* FOIŞOARA *

Refrenul din colinde „hai ler Doamne"!

Citirea unei colecţii de colinde îţi dă posibilitatea să faci cunoştinţă cu spiritul poporului din întreg cuprinsul ţăriişi cu felul cum se manifestă el pentru Crăciun. Naşterea Domnului Isus Hristos, eveniment deosebit de important, a prilejuit creştinilor ocazie pentru înaltă bucurie: Colindele sânt concretizarea gândurilor şi simţirilor pentru Naşterea Domnului.

O parte din colinde au refrenul: «*hai ler Doamne, hai lerui Doamne, ler Doamne*».

Despre acest refren, cu aceste forme, s'a scris mult şi, cum s'a căutat să fie dentificat, scriitorii n'au fost toţi de aceeaş părere.

Originea refrenului era cu atât mai anevoioasă de căutat, cu cât în popor se brodase mult şi în multe chipuri pe seama lui «*ler Doamne*».

Un studiu mai temeinic se găseşte în cartea: „Colindele religioase la români", de *Al. Rosetti.*

P. Maior, Gh. Şincai, D. Cantemir, Gh. Săulescu, Gh. Misail, Gr. Tocilescu şi Xenopol derivă pe acest *ler* ca fiind o prescurtare a numelui *Aurelian.*

Cronicarul M. Costin, Gaster şi Cihac văd în acest ler, slavoneşte *lel,* pe zeul Cupidon.

Aron Densuşianul crede că „ler" ar fi zeul Jupiter.

Gh. Creţul derivă pe „leroi Doamne" din leară-ne Doamne de mare, care ar reproduce sfârşitul Tatălui nostru latinesc: *libera nos a malo*».

Domnul *Dan* vede în „ler Doamne" o derivare dela „haleluiah". Aceeaş părere o are şi Al. Rosetti, cu deosebirea că primul nu arată corect schimbările lui aleluia până a ajuns „ler".

La început, forma refrenului „ler Doamne" a fost aleluia Doamne şi, ajungând mai târziu „ler", poporul neputând să-l explice l-a personificat, fapt care a adus cu sine scrierea acestui „ler" cu literă mare, — fiind considerat de mulţi ca nume propriu

In Tutova, comuna Avrămeşti, poporul vede în acest „lerui Doamne" un împărat dela răsărit cu oşti mari, care pe unde trecea numai lacrimi rămâneau. Dumnezeu le-a luat minţile, şi aşa au ajuns într'o ţară unde creştea numai bostani şi ceapă.

In Muscel, comuna Domneşti, oamenii vorbesc de un Ler împărat mare şi bogat care a trăit cu mult înainte şi şi-a măritat fata după Făt frumos.

Probabil că astfel de tradiţii circulă şi prin alte sate despre un împărat cu numele de „Ler", — cari tradiţii au determinat pe mulţi să scrie pe „lerui Doamne" cu literă mare fiind considerat substantiv propriu.

Logic vorbind, numele împăratului Ler, chiar dacă ar fi fost, n'avea nici o legătură cu naşterea Domnului Isus.

Refrenul „hai ler Doamne" este o exclamare sinceră, o cerere pentru a se milostivi Dumnezeu faţă de colindători şi faţă de oameni.

Pr. **Gh.Şerbu-Satulung.**

*

Nota Redacţiei. — O părere mai apropiată de adevăr ni se pare aceea a profesorului bucovinean *Ion a lui G. Sbierea,* citat în volumul I din Istoria Bisericii românilor din Dacia Traiană, de *G. M. Ionescu.*

La pag. 82 şi 83 din acest volum se arată că „Aceea ce a introdus la români şi a susţinut datina colindărei şi refrenul dintr'însele, sub toate schimbările şi imprejurările timpurilor vitrege. a fost curat numai credinţa cea veche şi puternică a românilor în *Lari.* Larii casei, se pomenesc deci prin refrenul colindelor dela Crăciun, iar nici de cum Aurelian, ori M. Aureliu, sau alt cineva.

Lar este un cuvânt de origine etruscă şi la origine ar fi însemnat Domn sau Rege. Lar se numea mai ales Domnul casei, părintele unei întregi familii. Etruşcii credeau în nemurirea sufletului, închipuindu-şi că spiritele celor morţi rămân în case şi după moarte. —

La pag. 89 se continuă astfel:

Sufletele morţilor, la romani, înainte de a li se fi cunoscut intenţia lor cea bună ori rea asupra urmaşilor, se numeau *Lemuri,* şi spre a-i câştiga pe Lari familiari, li se aduceau felurite jertfe, rugi şi închinăciuni. Orce familie, deci, trebue să se îngrijească foarte mult ca să-şi găsească adevăraţii protectori în sufletele morţilor lor; de aceea se îngrijeau cu multă sfinţenie de cultul *Lemurilor.* Cultul lor, la început, era numai privat, iar mai târziu deveni public, instituindu-le o sărbătoare generală Lemuria (sau Nuit des Revenants) după Buché Leclercq (op. cit. p. 466), iar după dl Ion, al lui G. Sbierea (op. cit.), ea se numea Lemuralia. In gura poporului a putut să se schimbe lesne, prin metatesă, cuvântul de „Lemur„ în „Lerum" sau „Leromi", ce se afla în refrenul colindelor noastre. —

Pag. 91—92: Romanii, mai târziu, şi în special patricienii, au început a-şi lua ca Lari persoane vii sau moarte, şi uneori chiar mitice; Isus Hristos, a fost de asemenea venerat ca *Lar familiar,* de către împăratul Alex. Sever. Ultima sărbătoare de toamnă în onoarea Larilor cădea la 23

nostru cel mai bun ne-a s... şi a adus prin aceasta iarăşi zâmbetul pe faţa îndurerată şi supărată a Tatălui său, fapt de care-l durea şi pe El inima. A venit în lume şi pentru noi dar şi pentru Tatăl. N'am putea şti pentru care a venit mai mult. A venit în durerile, în întunerecul şi în moartea în care ne găseam, cari sunt urmările înstrăinării noastre de casa părintească, locul de lumină şi de fericire, şi ca atare pot fi privite şi ca pedepse pentru faptele noastre dar şi ca lanţuri ale celui rău. Şi le-a luat pe toate asupra Sa, înduioşind pe Tatăl prin atâta iubire şi jertfă pentru noi, şi biruind pe cel rău prin iubirea şi nevinovăţia imensă cu care a primit, cum primeşte un foc incandescent ca să le topească, lanţurile de ier ale forţei aceluia de-un moment.

A împlinit Dreptatea Celui care a întemeiat-o ca condiţie de existenţă pentru toate, suferind pentru călcarea Rânduielii veşnice şi esenţiale a vieţii universale de către fraţii Săi, înlăturând şi din această parte orice piedecă ce sta în calea primirii fiilor neascultători în casa părintească.

E fratele cel mai bun şi reîntemeietorul frăţiei între oameni. Numai întrucât îl avem pe El mijlocitor între noi, putem regăsi frăţia între noi. Orice frăţie între oameni se compune dintre oamenii respectivi plus Isus Hristos. Unde suntem doi, dacă nu e şi Hristos, nu putem fi cu adevărat, din adâncuri şi durabil, fraţi. Unde nu e Hristos nu e frăţie şi iubire. Şi viceversa: unde e frăţie şi iubire acolo e Hristos. Aşa încât se poate spune: Dumnezeu (ca Hristos) e iubire şi iubirea e Dumnezeu. Cine zice că experiază pe Dumnezeu — sau măcar că crede în El — şi nu iubeşte pe semeni, indiferent că ne iubesc şi ei sau ba, mincinos este. Iar cine iubeşte cu adevărat pe semeni, acela să ştie că e în Dumnezeu şi Dumnezeu în El. Acela e unul dintre fraţii pe cari a reuşit primul nostru frate să-i creeze.

Şi vai ce puţini fraţi sunt astăzi, între oameni! Mai ales în urma păgânismului pe care-l întreţ ne lupta politică! Ce puţini oameni sunt «în chipul Fiului lui Dumnezeu». Ce zadarnic pare că s'a întrupat Fiul lui Dumnezeu. Dar ce mare este iubirea Lui că totuşi s'a întrupat pentru a se face frate astorfel de fiinţe, cărora aproape nici unul dintre noi, nemernicii, nu le poate fi frate adevărat!

Dr. D. STĂNILOAE

Tăria creştinismului

Nimic pe lume nu-i atât de universal ca religia. Bătrânul Plutarh a devenit celebru făcând această remarcă, pe care ştiinţa destul de nouă a Istoriei Religiunilor o confirmă fără să-i aducă nici cea mai uşoară corectură. Religia-i o realitate de proporţii cosmice şi de durată eternă. Ea există deodată cu lumea şi aceasta nu poate fi concepută fără religie. Universalitatea religiei constitue cea mai eclatantă dovadă că omenirea tuturor vremurilor păstrează în fiinţa ei conştiinţa unei dependenţe de ceva ce zace dincolo pe lumea supusă controlului simţurilor. E glasul care a răsunat în haosul începutului ei, creindu-l şi organizându-l; e vocea care culminează în cuvântul geneziac «să facem pe om după chipul şi asemănarea noastră» (Facere 1, 26). Oricâtă îndărătnicie ar cheltui omul în scopul situării sale înafara acestui tutelaj divin care se exercită permanent asupra noastră, îi este absolut imposibil să se poată desface de el. Nici moartea nu poate rezolva răsvrătirea necredinciosului împotriva legii care-l guvernează fără voia lui şi sub poruncile căreia continuă să-şi târască neputincioasa mândrie chiar şi atunci când, subiectiv, i se pare că i-a înlăturat înrâurirea, pentrucă această lege a vrut ca dincolo de moarte să fie iarăşi viaţă — nu neant, nu nimicire. Omul afirmă existenţa lui Dumnezeu chiar atunci când o neagă. Oricât de paradoxală ar părea această afirmaţie, ea rezistă oricărei critici a raţiunii noastre. E suficient să-ţi aminteşti cuvintele Mântuitorului din predica de pe munte: «Tatăl vostru cel din ceruri.. face să răsară soarele peste răi şi peste buni şi trimite ploaie peste drepţi şi peste nedrepţi» (Mat. 5, 45) ca să câştigi perspectiva necesară înţelegerii acestei evidenţe. Omenirea poartă în străfundurile ei sufleteşti ideea de Dumnezeu. Nu ne întrebăm dacă această idee există în stare conştientă sau latentă. In cugetarea noastră nu încape decât prima modalitate, pe care istoria lumii o solicită în chip necesar. Am spus doar că nu există nici un popor fără religie. Intreagă omenirea, din toate vremurile, fără deosebire de neam, de cultură sau de aşezare geografică, l-a căutat cu ardoare pe Dumnezeul a cărui pecete o purta în fiinţa ei. Deosebiri între o vreme şi alta, între un popor şi alt popor, nu există de cât în chipul în care l-a conceput pe Dumnezeu şi firesţe, în mijloacele de cari s'a uzat pentru a ajunge la cunoaşterea Lui. Numai aceste două chestiuni imprimă — după părerea noastră — Istoriei Religiunilor, varietatea de credinţe, mozaicul de concepţii pe cari le distinge, le codifică, le analizează şi le apreciază ea.

Iată câteva consideraţiuni cari ne îngădue să spunem că omenirea era aplecată spre primirea descoperirii Dumnezeului celui viu şi adevărat chiar din clipa în care a fost lipsită de condiţia de viaţă paradisiacă în care a fost situată prin creaţie.

Noi vorbim mereu de-o plinire a vremii, prin care înţelegem deobiceiu termenul arătării lui Dumnezeu în trup. Această concepţie, din punct de vedere scripturistic, este perfect justificată. Din punct de vedere istoric-religios, limitele acestei pliniri a vremii sunt mult mai largi, dimensiunile ei mult mai covârşitoare. Ea înmănunchează pe toate feţele dorul statornic al făpturii care aştepta descoperirea Ziditorului din clipa în care a fost îndepărtată dela faţa Lui. Căci ce altceva i existenţa ideii de Dumnezeu la toate neamurile de pe faţa pământului şi din toate vremurile, decât un strigăt interminabil după mântuire şi reconciliere cu Dumnezeu al unei omeniri care a înţeles din primul moment al ieşirii sale de sub ascultarea divină, că ea nu-şi poate ajunge sie-şi? Ce altceva poate fi practicarea îndeletnicirilor religioase cari încep deodată cu istoria şi merg la pas cu ea decât o pregătire necurmată pentru primirea Dumnezeului pe care-L căuta ca purtată de nişte resorturi tainice omenirea ajunsă la limita puterilor sale?

Nu ne reţinem mai mult asupra acestei probleme pentru explorarea şi limpezirea căreia posibilităţile reduse ale gândirii şi vocabularului omenesc nu ajung niciodată. Căci pe noi, de astă dată, ne interesează aici altceva şi anume: rememorarea condiţiilor de viaţă religioasă din preajma apariţiei creştinismului în lume şi secretul biruinţei totale cu care s'a încununat religia cea nouă. Consideraţiile sumare de până aci ne vor servi ca punct de plecare în înţelegerea procesului de disoluţie a unor concepţii religioase cari au *pregătit*, pozitiv sau negativ, omenirea pentru primirea Dumnezeului coborât în trup şi apariţia în istorie a religiei celei noui care i-a *dat* omenirii pe Dumnezeul râvnit de ea.

In timp, suntem la câteva decenii înainte de èra creştină. Un cezar ambiţios şi aplecat spre dobândirea coroanei de lauri a măririlor lumeşti, după ce a pacificat cel mai mare imperiu pe care-l cunoaşte istoria antică, purcede la consolidarea lui. Şi cum religia nu era de dispreţuit într'o atare intreprindere, îl vedem pe îndrăzneţul care a purtat legiunile romane din biruinţă în biruinţă, convertit subit în promotor al unui fel de revoluţie religioasă. La îndemnul lui Horaţiu, împăratul Octavian — căci de el e vorba — cheltueşte milioane de sesterţi cu restaurarea şi ornamentarea templelor zeilor, obligă pe patricieni să-şi repare sanctuarele familiare şi restabileşte ceremoniile religioase pe cari indiferenţa şi războaiele civile din vremea republicii le-au făcut să fie date uitării. Tit Liviu îl numeşte pe drept templorum omnium conditor ac restitutor. Cezarul însuşi îmbracă demnitatea de Pontifex maximus şi ia numele de Augustus, apelativ care în limba latină veche înseamna ceva ce era consacrat la serviciul divin. Toate marile talente ale vremii au fost asociate la această vastă operă de restauraţie religioasă. Horaţiu scria versuri într'aripate despre idealul antic în care pietatea se împletea cu prosperitatea şi fericirea. Nefericitul Ovidiu versifica de zor calendarul religios al Romanilor iar poetul Virgiliu, alt favorit al muzelor şi al împăratului, îşi alegea de erou al Eneidei sale pe piosul preot Enea. Filosofia în genere — stoicii şi pitagoreicii în special — secondau cu devotament aceste silinţe, predicând abnegaţia personală şi respectul dreptăţei şi lovind fără cruţare în alaiul de vicii cari năpădiseră societatea romană. Roma petrecea vremuri de splendoare neegalată. Beneficiară necontestată a belşugului pe care i-l redase primul ei împărat, Roma sfârşise prin a îmbrăca într'o aureolă divină pe cel ce-o acoperse cu aurul lumii. Cultul cezarului începuse. In curând avea să se lăţească în întregul imperiu. De-acum înainte, zeii oficiali — al căror număr sporea cu fiecare nouă cucerire — puteau să mai fie şi ignoraţi câteodată. A te sustrage însă îndatoririlor religioase împreunate cu cultul

---

Decemvrie, adecă pe timpul când s'a născut Mântuitorul lumii. Pe noi ne îndeamnă ideea să credem, că preoţii creştini, precum în alte ocaziuni, aşa şi aici, s'au folosit de credinţa romanilor în Lari şi de sărbătoarea lor, spre a introduce creştinismul la romani. E sigur, că ei au propus poporului, că Domnul nostru Isus este încă un Lar, şi încă Larul cel mai mare, cel mai bun, şi mai binefăcător pentru omenire, care s'a născut chiar pe timpul acestei sărbători şi ca poporul să-l primească numai pe dânsul de Lar şi această sărbătoare s'o serbeze expres. numai în onoarea lui, în onoarea acestui Lar nou, al Larului lumii, în onoarea Mântuitorului.

Şi aşa colindele de mai înainte ale romanilor păgâni, s'au prefăcut în colinde pentru românii creştini, de aici şi refrenul din unele colinde: „O! Lerumi şi Domn din Cer".

Insemnetatea colindelor şi a refrenului lor, este foarte mare, din două puncte de vedere: întâi, pentrucă datina colindărei, împreună cu toată credinţa ce se ţine de dânsa, ne dă un argument foarte puternic, nu numai pentru origina noastră, Romană, ci şi pentru *antica creştinare a poporului românesc dela Dunăre*, de oarece în colinde, adică în credinţa pe care strămoşii noştri în Lari, se oglindeşte: *familiaritatea, frăţiea, religiositatea, comunitatea de interese, moralitatea şi umanitatea* (Sbierea).

Predică

rostită în catedrala din Sibiu de protoiereu Dr. Vasile Bologa în 19 Decemvrie 1937

Sfânta evanghelie de astăzi e o pregătire istorică pentru strălucita sărbătoare a *Naşterii Domnului nostru Isus Hristos.* Pentru aceea ne arată întâi viţa neamului său din care a odrăslit, arborele genealogic spiţă de spiţă, începând dela patriarhul *Avram* din Canaan, pământul făgăduinţei, până la *David* împăratul: neamuri 14, dela *David* până la mutarea în Babilon: alte neamuri 14, şi dela mutarea în Babilon până la naşterea lui *Isus Hristos:* iarăşi neamuri 14. Deci 42 de generaţii, 42 de spiţe din tată în fiu, până la Hristos, care s'au strecurat în decurs de vreo 4000 de ani.

Ce negrăită mulţămire sufletească e, să cunoşti obârşia unei familii pe o linie atât de întinsă Şi cine nu va întrezări aici «*degetul lui Dumnezeu*», cu nepătrunsa lui purtare de grijă pentru bietul om pe acest pământ.

Ne arată apoi sfânta evanghelie, însuşi actul naşterii lui *Isus Hristos.* O taină dumnezeească şi aceasta, nepătrunsă de mintea omului, petrecută însă aici pe pământ, în sânul omenimei, în timp şi'n spaţiu, în împrejurările următoare:

Cel dintâi împărat al Romei: *Augustus Octavianus*, domnise 30 de ani până la anul naşterii lui Isus Hristos, iar după naşterea lui Hristos a domnit încă 14 ani. Acest împărat a isbutit, după multă vărsare de sârge, să restabilească pacea şi ordinea, în Roma, care se năruise cu totul după barbara asasinare a unchiului său, a marelui *Iuliu Caesar*. A dat apoi ordin în al 30-lea an al domniei sale, să se facă conscripţia populaţiei din întreaga împărăţie a Romei, de care se ţinea şi Iudeea.

Atunci a grăbit şi Iosif cu Maria la Bethleem, să se înscrie, pentrucă fiecare trebuia să se înfăţişeze pentru conscripţia populaţiei, la locul de obârşie al neamului său. Din această pricină se adunase multă lume în Vifleem, încât Iosif şi cu Maria nu au mai găsit loc în oraş şi au rămas peste noapte în apropierea oraşului, într'un smerit locaş al păstorilor, care-şi păşteau oile şi vitele în câmpiile apropiate. In acest smerit adăpost, în ieslea dobitoacelor, a născut Maria pe Isus, în chiotele de bucurie ale păstorilor. De-atunci şi până în ziua de astăzi, iubitul nostru popor spune mereu în colindele sale dela Naşterea Domnului, că:

Ingerii cântau
Păstorii fluerau
Cu toţii se bucurau...

Dinspre răsărit o stea luminoasă a vestit popoarelor naşterea lui Isus, oprindu-se de-asupra locului unde sta pruncul. După stea au venit Magii dela răsărit, să se închine nou-născutului Impărat al Iudeilor, cu aur, smirnă şi tămâie.

Auzind acestea Irod, împăratul Iudeii, un tiran cumplit, s'a tulburat foarte, pentrucă îşi temea domnia şi a dat o poruncă îngrozitoare, să se taie toţi pruncii din Vifleem de doi ani în jos mai mici, cu gândul ascuns ca să peardă pe Hristos. Iosif însă s'a refugiat peste noapte în Egipet cu pruncul şi cu muma lui şi au scăpat de urgia tiranului.

Aşa s'au petrecut acestea la naşterea lui Isus Hristos, în al 30 lea an al domniei împăratului Romei: *August Octavian*, înainte de aceasta cu 1937 de ani. In acest an s'au împlinit 2000 de ani dela naşterea acestui mare împărat al Romei şi Italia serbează cu mare fast pomenirea lui. Un an întreg s'a decretat pentru serbările de comemorare, cu tot felul de expoziţii şi colecţii bogate din acea epocă de glorie a Romei, în care a strălucit şi lumina lui Hristos întâia dată pe acest pământ.

Din istoria popoarelor deatunci mai ştim un lucru, anume că pe acel timp pretutindeni era un presimţ tainic în sufletele oamenilor, şi mai ales în Iudeea, că se apropie un *mare eveniment*, care va schimba faţa lumii de păn'atunci.

Asemenea fenomene se ivesc şi'n zilele noastre. De pildă în preajma războiului

cezarului, însemna a-ţi pune capul sub sabie. Roma părea a-şi fi regăsit echilibrul religios. Ea diviniza omul în care văzuse un zeu (Amănunte la Cyril Martindale: La Religion des Romains în J. Huby: Christus, Paris, 1927, p. 514 urm.).

Sufletul Romei însă era pustiu şi întinat ca şi pe vremea lui Iuliu Cezar. Th. Mommsen scrie pagini înspăimântătoare despre corupţia care măcina lent dar sigur vechile vârtuţi romane (v. Histoire Romaine, tom VII, Paris, fără dată, îndeosebi pag. 238—250). Reforma religioasă a lui Octavian August n'a fost altceva decât o foiţă de aur care se aşternuse peste fărădelegile notorii ale destrăbălaţilor săi adoratori. Ea n'a isbutit să îmbunătăţească viaţa morală a Romanilor, care continua să fie tot atât de găunoasă ca şi sufletul perversului împărat, pe care verbul muşcător al lui Giovanni Papini l-a zugrăvit cu atâta dreaptă cruzime în celebra sa Storia di Cristo.

Această supremă opintire religioasă a lumii păgâne dinainte de Hristos s'a sufocat în propriul ei formalism. Cezarul, favoriţii lui, nobilimea şi chiar şi laşii filosofi propovăduitori de vârtuţi superioare, n'au fost în stare să-i dee altceva acestei lumi care nizuia la cunoştinţa adevărului decât strălucire trecătoare şi pilda propriei lor vieţi de desmăţ. Puterea exemplului rău înăbuşise încă odată elanurile sufletului omenesc către perfecţiunea din care l-a prăvălit oarecând în noroiu păcatul. Cuvântul sf. Apostol Pavel răsună ca o acuză peste capul acestei omeniri degradate: «nu este drept; nu este nici unul (Rom. 3, 10); — am învinuit.. atât pe Iudei cât şi pe Elini, că toţi sânt sub păcat» (Rom. 3, 9). Neputinţa oamenilor de-a ajunge la cunoştinţa Dumnezeului care i-a zidit, s'a verificat încă odată. Sorocul coborârii lui Dumnezeu la cei ce nu mai puteau ajunge până la El, sosise. Cât l-a dorit lumea! De câteori i s'a părut că el venise deja! Istoria cunoaşte doar atâţia falşi mesia... Nici unul însă n'a fost adevăratul şi unicul Mesia, a cărui coborâre în trupul vieţii acesteia omenirea — cu indefectibilul ei simţ pentru cele bune — o aştepta şi i-ar fi zorit împlinirea dacă ar fi putut. Câteva veacuri înainte de vremurile pe cari ni le rememorăm, Platon scria că biata omenire n'avea altceva de făcut decât să se arunce cu frenezie în valurile tulburi ale vieţii, acăţându-se cu disperarea unui naufragiat de toate nădejdile, aparenţele, miturile şi riturile ce-i cădeau sub mâni, până'n ziua în care va putea ajunge la celălalt mal «pe barca mult mai sigură a vreunei doctrine divine» (cf. Martindale: op. cit. p. 569).

Mântuirea întrezărită de păgânul Platon într'un moment de luciditate negreşelnică sosise. Căci în vremece păgânismul îngenunchiat în faţa templelor cezarului îşi consuma ultimul efort întru dobândirea echilibrului său religios, undeva, la marginile de răsărit ale uriaşului imperiu roman, se năştea Pruncul-Dumnezeu.

Ex oriente lux! Dela răsărit venea Lumina!

Cât ştiau păgânii despre religia cea nouă?

Şase decenii după Naşterea lui Hristos, un înalt dregător roman — procuratorul Porcius Festus — nu ştia să spună mai mult despre religia care avea să cucerească lumea decât atâta că-i o neînţelegere între Iudei «pentru un Isus mort, de care însă Pavel zicea că este viu» (F. Ap. 25, 19). La ora când stăpânirea romană ajunsese să facă distincţie clară între iudaism şi creştinism, acesta din urmă era deja născut de mult. Prigoanele aruncate cu atâta cruzime în calea lui, nu l-au putut împiedeca în mersul său triumfal către inimile milioanelor de oameni cari şi-au găsit odihna sufletului în el. Creştinismul a biruit.

Unde zace secretul isbânzii lui?

In jertfa Celui ce l-a întemeiat! Religia cea nouă nu cerea celor ce se hotărau s'o îmbrăţişeze decât lepădarea vieţii lor păcătoşite, sacrificarea viciilor pe cari le practicau. Creştinismul n'a făcut numai elogiul virtuţii. El a şi practicat-o. Intr'aceasta rezidă superioritatea lui faţă de rarile îndemnuri la trăirea unei vieţi virtuoase pe cari le auzim când şi când şi'n păgânism. Religiile păgâne s'au ridicat până la *predica* binelui şi-a vârtuţii. Creştinismul a trecut binele şi vârtutea în *faptă*. E o deosebire!

Reformatorii religioşi ai păgânismului n'au putut încălzi niciodată pe aderenţi i lor cu idealurile de viaţă superioară pe cari le propovăduiau, pentrucă ei înşişi trăiau altfel decum vorbeau. Mântuitorul Isus Hristos trăeşte aşa cum predică. Evanghelia Lui a fost complectamente acoperită de viaţa pe care o ducea. Pe urmele Lui au purces cu crucea în spinare Apostolii Săi şi nesfârşitele convoiuri de martiri cari înfruntau moartea cu seninătatea celui ce ştie că numai prin moarte se poate ajunge la înviere.

Tăria Creştinismului zace în *viaţa cea nouă* căreia i-a pregătit culcuş cald în inimile oamenilor. Şi superioritatea lui. Nevrednicia celor cari nu se supun comandamentelor lui nu-i poate întuneca strălucirea, nu-i poate reduce vigoarea. Pentrucă atâta vreme cât va mai exista sub soare un suflet pătruns de suflul său dumnezeiesc, el va putea opune tuturor detractorilor religiei revelate de sus pilda pe care a dat o oamenilor Hristos însuşi.

Hristos a împlinit în trupul Său ceeace cere dela noi. In El avem un precursor care nu ne împinge dinapoi să ne luăm la trântă cu păcatul, ci ne chiamă să păşim pe urmele Lui ca să biruim păcatul aşa cum El însuşi a făcut. Coborârea Lui în trup dovedeşte că se poate vieţui în trup şi fără a fi rob păcatului.

Işi dă oare seama toată lumea de acest adevăr? Atunci a descoperit neasemuita favoare pe care o conferă calitatea de creştin şi Fiul lui Dumnezeu nu s'a întrupat în zadar.

Diacon **GRIGORIE T. MARCU**

Abonaţi organul naţional-bisericesc TELEGRAFUL ROMAN

Invităm iubiţii noştri cetitori şi abonaţi ca, în cercul cunoscuţilor şi prietenilor cari se interesează mai dinadins de organe de publicitate **naţionale şi bisericeşti**, *să stăruiască spre răspândirea vechiului nostru ziar, întemeiat în 1853 de Şaguna.*

Telegraful Român, *sprijinit de condeie încercate şi viguroase, va contribui şi mai departe, cu articole, informaţii, note, de interes general, la desăvârşirea muncii necurmate ce o poartă pentru neam şi biserică. —*

Abonamentele se fac prin mandat poştal, adresat către:

Administraţia Telegraful Român, Sibiu.

Rugăm a se scrie legibil: numele abonatului şi locuinţa sa.

Redacţia şi Administraţia Telegrafului Român

La alegerile pentru camera deputaţilor cari au avut loc în 20 Dec. guvernul a obţinut 40%, partidele „Totul pentru Ţară" şi „Naţional-Ţărănesc" fiecare în jurul a 20%, iar partidul Naţional-Creştin 10%.

Repartiţia mandatelor va fi cam următoarea: guvernul 271, Naţional-Ţărăniştii 35, Totul pentru Ţară 32, Naţional-Creştinii 20, Liberalii georgişti 10.

Un [illegible] arhieresc

In iubirea părintească ce o poartă Inalt Prea Sfinţitul mitropolit *Nicolae* tuturor credincioştlor sfintei noastre Biserici, bogaţi şi săraci deopotrivă, a trimis o circulară oficiilor protopresbiterale şi parohiale, ce cuprinde îndemnul de a veni în ajutorul celor lipsiţi şi năcăjiţi:

«*Vă sfătuesc părinteşte* — spune I. P. S. Sa credincioşilor — *să vă gândiţi şi la oamenii cei năcăjiţi, cei apăsaţi de lipsuri şi de sărăcie, la cei lipsiţi de hrană, de îmbrăcăminte şi de foc în vatră. La sate şi prin oraşele noastre este mare numărul celor năpăstuiţi ai sorţii, cari îşi duc cu greu crucea suferinţelor vieţii.*

Peştera rece şi întunecoasă a Vifleemului să ne aducă aminte că Cel ce s'a născut acolo în noaptea cea sfântă, a venit în lume să iee parte la suferinţa omenească şi să ne îndemne să ne înţelegem datorinţele noastre faţă de cei lipsiţi din jurul nostru.

Dacă în alte zile ale anului poate aţi trecut nepăsători ori nebăgători de seamă pe lângă cei lipsiţi şi îndureraţi, acum în preajma sfintelor sărbători ale Crăciunului, când iarna cu greutăţile ei bate la uşa lor, să Vă aduceţi aminte de ei şi să veniţi în ajutorul lor, ca să simtă şi ei că deodată cu Hristos Domnul s'a pogorât pe pământ buna voire şi iubirea către aproapele.»

Inalt Prea Sfinţitul a dat cel dintâi exemplu, colectând dela mai multe familii din oraşul nostru, însemnate sume ce s'au împărţit familiilor sărace.

Păstorul cel bun sufletul şi-l pune pentru oile sale. Să dea Dumnezeu ca cuvântul şi fapta Inalt Prea Sfinţitului, să crească şi să rodească sufletele credincioşilor sfintei noastre Biserici.

In cadrul operii de ajutorare a săracilor în preajma sărbătorilor mai remarcăm darurile bogate ce le-au împărţit Soc. Principele Mircea, Soc. ort. a Femeilor Române şi Serviciul de asistenţă socială de pe lângă municipiul Sibiu, în cadrul unei frumoase serbări aranjate în Aula Academiei Teologice în 18 Dec. d. a. la care a vorbit P. C. Sa Prot. Em. Cioran şi a cântat corul teologilor.

In anul acesta s'a repetat *tradiţionalul concert de colinde* dat de corul mixt al şcoalei normale din Sibiu sub conducerea maestrului prof. Timotei Popovici, în Catedrală, Duminecă în 19 Dec. ora 6 d. a.

Concertul s'a repetat şi pentru a fi transmis prin radio, Marţi în 21 Dec. ora 5 d. a. In cadrul concertului I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a rostit o înălţătoare cuvântare de pregătire a sufletelor pentru sărbătorile Naşterii Domnului.

---

mondial, din a cărui valuri a răsărit şi întregirea neamului nostru, toată lumea presimţea, că trebue să urmeze o sguduire, trebue să urmeze o schimbare. Ba, se ivise şi o stea cu coamă la răsărit, un semn ceresc, din care poporul nostru scoate multe învăţături morale, care-i înrâuresc viaţa. Şi nu ne-am înşelat în credinţa lui nici de astădată. De fapt: semnul ceresc s'a sfetit, credinţa s'a 'mplinit, fie numele Domnului binecuvântat.

Pe timpul naşterii lui Hristos şi evreii din Iudeea erau pregătiţi, că are să vie o schimbare în lume, că are să vină *Mesia*, cel vestit de prooroci, ca să mântuiască lumea.

Unii credeau însă, că *Mesia* are să vină ca un principe lumesc, puternic şi strălucit, care va birui toate popoarele lumii şi le va supune stăpânirii evreilor, poporului ales al lui Dumnezeu, orgoliul deşert al acestui popor. Alţii iarăşi aşteptau dela venirea lui *Mesia*: libertatea vieţii sufleteşti şi morale a omenimei, pentrucă se pierduse credinţa în religiile vechi de păn' atunci, care nu mai prilejuiau popoarelor nici o mulţămire sufletească.

Cu un cuvânt, în aşteptarea Mântuitorului, poporul evreesc era împărţit în osebite păreri. Dar toţi aşteptau sosirea celui făgăduit de prooroci şi pretutindeni se vestia cuvântul: «*Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările lui*».

Acest cuvânt ne sună şi nouă astăzi, pentrucă şi noi aşteptăm venirea Domnului. Astăzi însă, numai ca simbol ceresc aşteptăm Naşterea Domnului, dar cu aceeaş înălţare sufletească, cu aceeaş comoară de seutimente bune, ca să-l primim şi noi cu tot ce avem mai scump şi mai curat, ca şi părinţii noştri de odinioară.

In faţa acesteia trebue să ne întrebăm, oare ce voieşte acela a cărui sosire o aşteptăm în zilele acestea, fie şi numai ca simbol.

Răspuns la această întrebare a dat demult Apostolul Pavel, când a propoveduit, că noi toţi suntem egali înaintea lui Dumnezeu, «*care voieşte, ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vie la cunoştinţa adevărului*» (Tim. I 2, v. 4). Aceasta o voieşte Isus Hristos şi pentru acest rost il trimite Tatăl ceresc pe pământ. Iar pentru noi aceasta e vestea cea îmbucurătoare.

Veseliţi-vă dar, popoarelor, ne strigă biserica. Isus vine, să ne ajute tuturor, deopotrivă. Şi celor bogaţi, ca şi celor săraci. Celor bogaţi, ca să nu-şi peardă cumpătul în belşugul mulţămirilor. Celor săraci, ca să nu slăbească cu inima să nu ajungă pradă suferinţelor, ci biruitori să se înalţe din valurile vieţii, ca generaţie a luptei, generaţie a isbândei.

Cine a încredinţat inima sa bunului Isus, în acest înţeles, acela a simţit fără îndoială, plinătatea ajutorului său ceresc. Apostolul Pavel mărturiseşte, că în Isus a găsit aceea binecuvântată *putere de viaţă* care întotdeauna l a ridicat din ghiarele desnădejdii.

Dar ştim şi noi, care trăim în atâtea împrejurări grele ale vieţii, că numai Isus e în stare, cu bunătatea lui, cu idealul lui, să ne ajute, să ne mângâie.

Sunt unii, care nu cunosc acest ajutor moral, pentrucă nu au încredinţat inima lor bunului Isus, care ajută, cum ajută medicul operator, dacă îi încredinţezi întreaga ta fiinţă, sufletul şi trupul tău. Dacă primeşti povaţa lui şi poruncile lui, «*pentrucă lumină sunt poruncile lui pe pământ*».

In lumina învăţăturilor sale, să privim deci *nevoile vieţii*, ca să ne ridice din sinamăgirile şi rătăcirile noastre. Altcum ne ferim înşine din calea doctorului şi tămăduitorului nostru.

In acest chip vine Isus, să ne ajute, sădind suflet nou înlăuntrul nostru, «*ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vie la cunoştinţa adevărului*». Suflet nou, inimă nouă, aceasta e problema, aceasta e admoniţia Apostolului când ne zice: «*Curăţiţi aluatul cel vechiu, ca să fiţi frământătură proaspătă*»... «*că puţin aluat dospeşte toată frământătura*» Corinteni I 5, v. 6 şi 7).

Au doară între noi nu e trebuinţă de acest aluat, de acest har al Domnului? Pentru aceea trimite ajutorul său, ca o revărsare cerească, care trebue săvârşit prin noi înşine, dacă mai e în sufletul nostru măcar o scânteie din duhul lui Isus, care şi-a dat şi viaţa pentru răscumpărarea noastră.

Lui dar, să deschidem inimile noastre, când numai câteva zile ne mai despart de sărbătoarea Naşterii Domnului, sărbătoarea bucuriei.

Şi să urmăm cuvântul Apostolului, să ne bucurăm, dar să facem bucurie şi altuia, căci numai atunci poate să fie deplină bucuria.

In natură de câte ori se naşte o viaţă, e bucurie. Şi cel din urmă firicel de iarbă când răsare în primăvară, e o bucurie. Naşterea Domnului însă, e mai presus de toate şi e cea mai înaltă bucurie. Să facem dar bucurie tuturor creştinilor, tuturor fraţilor noştri întru Domnul. Şi atunci la cine să ne gândim mai întâi, decât la vatra săracului, unde razele bucuriei pătrund atât de rar. Aici ţinteşte blândul Isus cu ajutorul lui săvârşit prin noi. «*Amin zic vouă: întru cât aţi făcut unuia dintr'aceşti fraţi ai mei mai mici, mie aţi făcut*» (Ev. Mateiu 25, v. 40). Aici dar să îndreptăm privirile noastre, unde nevoile sunt mai arzătoare. Şi câte nu sunt suferinţele şi mâhnirile inimii omeneşti? Dar toate acestea trebue alinate, uşurate ori chiar înlăturate, căci viaţa omului nu e dată pentru desnădăjduiri, ci pentru luptă şi biruinţă asupra

Probleme-Recensii-Comentarii

Al. Lascarov-Moldovanu: *Tătunu*, roman, Ed. „Cugetarea", Bucureşti IV, str. Popa Nan 21. — vol. de 282 p, Lei 60.

Editura de arte grafice „*Cugetarea*" a dat la iveală, până astăzi, *cinci* romane al căror distins autor este merituosul scriitor, cunoscut ca inspirat de duh creştinesc, dl *Al. Lascarov-Moldovanu*,

Alături de: Biserica năruită, Mamina, Romanul Furnicei, Intoarcerea lui Andrei Pătraşcu, — lucrări care s'au respândit binişor şi în casele modeste ale preoţimii noastre din mitropolia ardeleană, — neobositul autor aşează cu vrednicie ultimul roman, acum apărut, *Tătunu*, operă tot aşa de bogată în calităţi de gândire şi simţire, ca şi tovarăşile sale precedente.

Citiţi această frumoasă carte, *Tătunu*, care vrea să ne pună în faţă icoana ideală a unui *tată* creştin, întocmai cum în *Mamina* am văzut desfăşurându-se tot mai lămurit icoana ideală a *mamei* creştine.

O lectură care impresionează în modul cel mai binefăcător. Se recomandă, prin urmare, dela sine.

*

Dragoş Protopopescu: *Fenomenul Englez*, studii şi interpretări, Bucureşti. Fundaţia „Regele Carol II" 1936. — Vol. de 470 p. Lei 100.

Fundaţia pentru literatură şi artă „Regele Carol II", în seria de scriitori români contimporani, eseuri şi critică, a publicat o luminoasă lucrare: *Fenomenul Englez*, purtând semnătura ziaristului şi scriitorului cunoscut, care e dl *Dragoş Protopopescu*.

Maestrul recunoscut al condeiului, dl Dragoş Protopopescu, prezintă în noua sa carte caracteristica englezului, în cultură, în politică, în literatură, (de remarcat „miracolul shakespearean", inteligent analizat).

Volumul Fenomenul Englez se termină cu un *fenomen american*, în aceeaşi izbutită expunere.

Doritorii de a cunoaşte mai deaproape însuşirile, bune şi rele, ale marelui popor englez, le vor afla zugrăvite artistic şi cu profundă sinceritate în paginile cărţii dlui Dragoş Protopopescu.

*

Straja Ţării, O credinţă şi un avânt, de maior adjutant *Teofil Sidorovici* şi *C. Enescu-Bughea*, lucrare aprobată de Secretariatul O. E. T. R. 1937 Institutul „Luceafărul". Bucureşti. Vol. de 144 p. cu numeroase clişee. Lei 100.

«*Oficiul de Educaţie a Tineretului Român*», (O. E. T. R.) are scopul de a îndruma, a coordona şi a supraveghea toate organizaţiile de educaţie a tineretului. Străjeria este mijlocul prin care se aduce la îndeplinire acest program: aşa a grăit, la inaugurarea orei străjerilor la Radio, în Decemvrie 1935, însuşi Suveranul nostru, care înfiinţând această instituţie, a chemat la o nouă viaţă sufletele nevinovate ale copiilor neamului nostru.

Cartea dlor Sidorovici şi Enescu-Bughea cuprinde în Partea I Discursul Suveranului în legătură cu străjeria; în Partea II străjerismul din deosebite puncte de vedere; în celelalte părţi: rezumate din conferinţele doctrinale şi modul cum a luat fiinţă O. E. T. R.

In fruntea volumului găsim figura M Sale Regelui Carol II, Marele Străjer al ţării şi a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia, Străjer de frunte. Lucrarea este închinată Suveranului, Voevodului culturii româneşti şi Ctitorului de Ţară nouă.

Citită cu atenţiune, cartea *Straja Ţării, O credinţă şi un avânt*, va stârni cel mai viu interes.

Reţinem din capitolul: *Biserica şi Străjeria* (pag. 109 şi 110) următoarele cuvinte pline de înţeles:

Biserica ne-a fost casa neamului, biserica ne-a slujit drept cea dintâi şcoală a sufletului. In tinda ei cu miros de tămâie şi busuioc sfinţit, s'au adunat bucherii primelor ceasloave şi în preajma crucilor cu morminte străbune, s'a insuflat dragostea de neam şi iubirea de Ţară.

Biserica ne-a fost şi ne rămâne piatra unghiulară a destinului nostru istoric.

Neamurile cari s'au depărtat de căldura credinţei, s'au risipit ca fumul, în cele patru vânturi.

In strejărie biserica ne este far călăuzitor de drumuri; dela ea am luat credinţa şi avântul.

Marele Străjer al Ţării, a definit cum nu se poate mai frumos sensul acestei mişcări de regenerare a neamului, înscriindu-i pe steag categorica deviză care începe cu credinţă...

Organizaţi Reuniuni de femei

tuturor mâhnirilor ce ne pot întâmpina în viaţă. Aceasta e resemnarea creştinească, hărăzită nouă dela bunul Dumnezeu, ca o distincţie superioară a creştinului adevărat.

Faceţi dar bucurie, unde numai puteţi, că sunt multe nevoile vieţii, şi o mână de ajutor totdeauna e binecuvântată. Şi să credeţi, că e mai bine să vezi un zimbet pe buzele deaproapelui, decât să te închizi posomorît în sufletul tău.

Priviţi împrejur şi veţi găsi atâtea coate rupte şi feţe supte. Apropiaţi-vă de ele cu o vorbă bună, cu o bucăţică de pâne, ori o haină caldă, şi veţi vedea cum se înseninează feţele, cum se înalţă sufletele spre cel atotputernic, şi cum veţi simţi înşivă o mulţămire sufletească. Acesta e rostul faptei celei bune, a face bucurie, pretutindeni bucurie, întru numele Domnului.

Părinţii noştri au întemeiat o mulţime de obiceiuri frumoase la serbarea Naşterii Domnului şi toate s'au făcut în vederea acestei bucurii generale. Să ne pregătim şi noi pentru aceste obiceiuri, în care dragostea creştinească se oglindeşte la tot pasul, căci nimic nu poate fi mai frumos, decât a trăi în tradiţia curată a părinţilor noştri.

Insfârşit să socotim şi bucuria copiilor noştri de sfintele sărbători, pentruca şi ei să facă bucurie părinţilor lor. Cine nu se gândeşte cu drag la zilele copilăriei din Ajunul Crăciunului? La îngeraşul tăinuit la mamei, la darurile surprinzătoare ale mamei, care de atâtea ori se sacrifică pe sine, ca să vadă barem o rază de bucurie pe feţele copilaşilor săi. O, faceţi această bucurie întru Domnul, şi în zilele noastre, care deşi sunt mai grele în viaţa de acum, dar să fie cu atât mai instructive şi mai educative.

In acest chip încălziţi inimile, până şi în cea din urmă colibă creştinească, pentruca toţi împreună să putem cânta cu îngerii dela Naşterea Domnului: «*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire!...* Amin!

Alex. Lascarov-Moldovanu: *De vorbă cu sătenii*, I, Vorbiri la Radio. Edit. „Cugetarea" Bucureşti, 240 p. Lei 40.

O prea folositoare colecţie din instructiv vorbiri la Radio, rostite de dl Al. Lascarov-Moldovanu. Rând pe rând cetim, într'o bună limbă românească, înţeleasă uşor de orce cărturar, vorbirile cuprinzătoare de: pilde, învăţături, povestiri, veşti din lume, prăznuiri, casă, gospodărie, cărţi, plugărie, viaţă sătească, naţionalism, credinţă.

Bunul român şi înţeleptul creştin grăeşte cu rost în toate aceste alcătuiri, menite să îndrumeze şi să îmbărbăteze sufletele miilor de cititori în luptele aspre ale vieţii de astăzi şi de mâne.

Nu va fi de prisos, mai ales acum de sfintele sărbători ale Crăciunului, să desprindem câteva râuduri despre chipul, cum trebue să primim Naşterea Domnului:

«*Eată ce trebue să facem: Mai întâi, să ne curăţim sufletul de păcatul zavistiei şi-al neîmpăcărei. Să mergem la cei cu care nu ne avem bine — şi să ne împăcăm cu ei, căutând a-i mângâia cu dragostea noastră creştinească. Pe urmă să ne gândim să iertăm şi noi celor ce ne-au greşit — să ştergem neiubirea ce stă scrisă pe zapisul sufletului. Şi iertarea aceasta s'o facem tot cu dragoste, că, zice cartea, de le vom face acestea, dar fără dragoste, nimica sânt. E, iubite prietine, de vom face aceasta, mare ispravă vom fi săvârşit. Va să zică am curăţit încăperea sufletului nostru de spurcăciunea zavistiei, a neiubirei, a urei, a vrăjmăşiei. După aceasta va să purcedem mai departe. Să deşertăm sacul cu păcatele, — să curăţim locul în care avem să primim pe Regele Regilor. Şi noi, creştinii, ştim care-i lucrarea. Avem sfânta Taină a spovedaniei. După ce vom fi postit cu trupul şi cu duhul, s'o luăm binişor-binişor, pe cărarea ce duce la sfânta Biserică — şi acolo, la picioarele altarului, să golim sacul sufletului în mânile părintelui duhovnic. O, prietene, de vom avea tăria a face şi această ispravă, o dulceaţă fără nume, ne mai gustată, se va lăsa în duhul nostru. Vom fi uşori ca fulgul şi plini de lumina nădejdei. După aceea, până în clipa cea mare, a Impărtăşaniei, va să învârtoşăm faptele noastre de milostenie, — căci fără ele, nu putem nădăjdui în mila Domnului. Se cade aşadar a merge la fraţii noştri aflaţi în neavere, în suferinţă sau în necaz — şi acolo, cu vorba, cu sfatul, cu bănuţul milei noastre, să aducem mângâiere şi îmbunare. Şi vom vedea noi atunci cum ni se lărgeşte inima — şi cum ni se umple de lumina cea bună a dragostei, în aşa fel în cât să putem îndrăzni a crede că sântem vrednici a primi în ea pe chiar Impăratul lumei. — Şi, pe urmă, ţinând mereu calea asta, să păşim încetişor şi cu grijă spre Biserica Domnului — şi, acolo îngenunchind — şi părându-ne rău de toate păcatele noastre, — să primim din mânile slujitorului altarului, însăşi Sfânta Impărtăşanie adică, chiar Trupul şi Sângele Domnului Hristos... Cu alte vorbe, să primim în casa cea curăţită a sufletului nostru, pe chiar Domnul puterilor şi al dragostei... Şi atunci, dragă prietene, vei vedea tu ce mare şi plină de înţeles se arată Ieslea cea sfântă din Betleem, — şi ce putere neasemuită se va coborâ în lăuntrul tău, care va sta ca o pavăză de oţel împotriva săgeţilor păcatului...*»

INFORMAŢIUNI

De sfintele sărbători ale Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, urăm tuturor abonaţilor şi cetitorilor acestui organ naţional-bisericesc mulţi fericiţi ani!

Cea mai răspândită. In cursul anului 1936 s'au răspândit prin mijloacele Societăţii Britanice peste 7 milioane exemplare din *Sfânta Carte*, Biblia. In lumea întreagă s'au vândut din Biblie 27 milioane exemplare.

Ingrijirea animalelor. De câtva timp s'a observat în satele din Anglia că oile şi vacile sufer cumplit de o boală de picioare foarte dureroasă. S'a aflat că singurul leac contra acestei boale este încălţămintea atât pentru oi, cât şi pentru vaci Fabricile de încălţăminte din Anglia fac de aici înainte un fel de articole şi pentru animale. Călătorul, trecând prin sate engleze, va vedea, că toate oile şi vacile sânt bine încălţate, — uneori mai bine şi decât stăpânii lor.

La noi şi la alţii. In Cehoslovacia se poate cumpăra kgr. de zahăr cu 7 lei 60 de bani; ear americanii vând kgr. de zahăr cu 3 lei 60 de bani. La noi, în România, — vai şi amar: lipseşte mâna tare, care să îndrăznească a potoli valul de scumpete în necurmată urcare.

Numărul nebunilor în Rusia de azi este arătat, în unele ziare, cu cifra de *8 milioane*, — fără a socoti în acest număr şi pe nebunii, cari s'au lăpădat de credinţa în Dumnezeu.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărare de ziua onomastică. P. C. Sa Părintele Dr. Vasile Bologa, a dăruit parohiei Sibiu-Cetate pentru ajutorarea săracilor, Lei 300 ca rescumpărare a zilei onomastice,

— Dl Ştefan Morariu director la şcoala de cântăreţi a răscumpărat ziua onomastică dăruind Societăţii Ortodoxe, suma de Lei 250 în folosul cantinei. Societatea aduce calde mulţumiri.

— Dl Ştefan Duca îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică cu 100 Lei pentru ajutorarea ucenicilor săraci dela meserii.

Nr. 410—1937 [72] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Varmaga**, în protopopiatul Deva, să publică concurs cu termin de 30 zile de la prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi, în stare bună şi toate dependinţele economice, apoi grădină cu pomi în mărime de 1 jug
3. Opt (8) jugăre sesiune parohială fânaţ, 1 jug. arător, 1½ jug. livadă şi folosirea cimitirului.
4. Birul preoţesc (adăul) în bucate dela 160 fam. câte o măsură de 30 lit. porumb sfărmat sau preţul de piaţă.
5. Stola obişnuită în protopopiat.
6. Lemne de foc 15 metri (lungime 2 metri) în pădurea comunală.

Reflectanţii la acest post vor înainta petiţia de concurs şi actele necesare împreună cu autorizarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc de a putea concura, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu avizul oficiului protopopesc să vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva la 7 Decemvrie 1937.

Oficiul protopopesc al tractului Deva.

Prot. **Iosif Morariu**
adm. protopresbiteral.

Ministerul Agriculturii şi Domeniilor
Inspectoratul Silvic Braşov
Secţia exploatărilor.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în ziua de 11 Ianuarie 1938, ora 12, se va ţine licitaţie publică cu oferte închise, în localul Inspectoratului Silvic Braşov, Calea Victoriei Nr. 35, şi la Ocolul Silvic Valea Sadului, cu sediul în Sibiu str. Hecht, pentru vânzarea materialului lemnos după suprafaţa de 11.87 ha. compus din 1358 arbori esenţă stejar, cu un volum de circa 750 m. c. lemn de lucru, 263 m. steri lemn de foc şi 147 m. steri răcăi din pădurea „Tufari", proprietatea Mitropoliei Ortodoxe Române Sibiu, situată în hotarul comunei Cisnădie, jud. Sibiu.

Dispoziţiunile cuprinse sub art. 88—110 din L. C. P., Regl. O. C. L. şi condiţiunile generale de vânzarea pădurilor statului publicate în Monitorul Oficial Nr. 106/1912, sunt aplicabile acestei licitaţii.

Persoanele cari vor lua parte la licitaţie vor depune pe lângă oferta şi garanţia provizorie de 5% în sumă de 13.600 Lei, care se va întregi la 10% după adjudecare, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini care poate fi văzut în fiecare zi la Inspectoratul Silvic Braşov şi la Ocolul Silvic Valea Sadului cu sediul în Sibiu.

şeful Inspectoratului ing. insp. general silvic [71] 1—1
V. Broştianu

şeful secţiei ing. inspec. silvic
P. Peca

Concurs

Pentru ocuparea postului de **cantor** al Sf. Biserici ort.-române «*Buna-Vestire*» din *Sibiu-Iosefin*, protopopiatul Sibiu, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie al acestui concurs în „Telegraful Român"

Retribuţiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuinţă în Casa culturală.
2. Salar: Lei 5000 anual din fondul Sf. Biserici.
3. Stola obicinuită în parohie.

Reflectanţii, cari posed diplomă de cantor, se vor prezenta Dumineca sau în Sărbători la Sf. Biserică spre a-şi arăta deexteritatea în cântări şi Tipic.

Sibiu, din şedinţa Consiliului parohial a Sf. Biserici ort.-române, ţinută la 4 Decemvrie 1937.

[69] 3—3 **Consiliul parohial**

Telegraful Român 1937
Anul LXXXV

Tabla de materii

(Cifrele arată numărul ziarului)

1. Articole

Adunarea eparhială, 1937 — — — — — 20, (16)
Advocații statului — — — — — — — — — 15
Alt comisar al papei — — — — — — — — 39
Anul nou 1937 — — — — — — — — — — 1
Biblia ilustrată — — — — — — — — — — 3
Biserica și politica — — — — — — — — 8
Casa generală de pensii — — — — — — — 9
Cassulo — — — — — — — — — — — — 27
Ce caută earăși catolicismul la noi — — — 40
Cercurile religioase — — — — — — — — 33
Ce se petrece în Palestina — — — — — — 29
„Concordat ori fărăd lege?“ — — — — — 38
Congres adventist, Sibiu — — — — — — — 35
Congresul Oștii Domnului — — — — — — — 27
Cosma P. (100 ani dela nașterea lui) 7, 8, 17, 20
Crainic N. — — — — — — — — — — 25
Creștinismul și activitatea omului — — — — 10
Crucea de pe Golgota — — — — — — — — 17
Desființarea („Univ. Săsești“) — — — — — 12
Duhul vremii în Germania de azi — — — — 39
Episcopia ort în Maramureș — — — — — 35, 41
Eroismul preoțesc — — — — — — — — — 4
Evanghelia și viața — — — — — — — — — 51
Examenele de religie — — — — — — — — 23
Inaugurarea (Alba-Iulia) — — — — — — — 42
Indrumările Arhipăstorului — — — — — — 21
„Intoarcerea lui A. Petrașcu“ — — — — — 7
Intorși acasă — — — — — — — — — — 8
Intre rationalism și sentimentalism — — — — 12
Intre spirit și materie — — — — — — — — 1
Invierea Domnului — — — — — — — — — 18
I. P. S. Sa Patriarhul — — — — — — — — 10
Iresponsabilii — — — — — — — — — — 50
„Istoria unirii românilor“ — — — — — — — 27
Isus Hristos, cel mai bun frate al nostru — — 52
La inceputul anului (în Acad. teol. Sibiu) — 37
La incheerea anului — — — — — — — — — 30
Lectură pentru anul care vine — — — — — 1
Libertatea ereziilor — — — — — — — — — 19
„Luminează-te“ — — — — — — — — — — 46
Lupta bisericii ortodoxe din Jugoslavia — — 34
Martorii invierii — — — — — — — — — — 18
Misiune arhierească (Hațeg) — — — — — — 47
Mitropolitul Bălan și ideea națională — — — 17
Mobilizarea uniației — — — — — — — — — 41
Molitvelnicul în mâna preotului — — — — — 32
M. S. Regele (ctitor) — — — — — — — — 24
M. S. Regele (în Ardeal) — — — — — — — — 24
„Nihil sine Deo“ (comunicatul Sf. Sinod) — 11
Ni se instrăinează — — — — — — — — — 22
Nunțiul papal — — — — — — — — — — 23
Odiseia unei pastorale — — — — — — — — 2
O durere a preoțimii ardelene — — — — — — 48
O faptă vred. de toată lauda (Pr. Curcubătă) 43
Ortodoxie și naționalism — — — — 44, 47 - 49
O sărbătorire (S. Pușcariu) — — — — — — 3, 4
„Pagina Bisericii“ în foile noastre politice — 31
Pe drumul salvator (Liga Culturală) — — — 45
Pe marginea schimbării de guvern — — — 50
Pentru o Cassă de credit — — — — — — — 28
Pentru o mai strânsă unitate spirituală — — 2
Pentru ridicarea familiei — — — — — — — 3
Pentru un cotidian creștin — — — — — — — 5
Politica preotului — — — — — — — — — 5
Preoții și politica — — — — — — — — — 13
Preotul și munca agricolă — — — — — — — 36
Presă creștinească — — — — — — — — — 18
Problema evreiască — — — — — — — — — 35
Realități sociale și remedii creștine — — — 31
Regimul baptismului în România — — — — 13
Reintoarcerea filosofiei — — — — — — — 40
Sanctuarul dela Sighișoara — — — — — — 45
Secțele păgâne — — — — — — — — — — 36
Senzul muncii — — — — — — — — — — 21
Societățile secrete se desființează — — — — 10
Societatea ortodoxă a femeilor — — — — 25, 26
Spiritul șagunian — — — — — — — — — 14
Spre Măgura Eleonului — — — — — — — — 24
Studențimea în rândurile FOR-ului — — — — 49
Tăria creștinismului — — — — — — — — — 52
Timp de post și de pocăință — — — — — — 16
Tovărășie uniato-ruteană — — — — — — — 6
Trifa Iosif (Pe drumul neadevărului) — — 6, 9
Un eveniment epocal — — — — — — — — — 13
Un indemn arhieresc — — — — — — — — — 52
Vetre de lumină în Secuime — — — — — — 46
Vivos Voco (Mănăstirea Brâncoveanu) — — 20
Ziua Restaurației (8 Iunie) — — — — — — 24

2. Pastorale, cuvântări, meditații, apeluri etc.

Apelul primăriei Sibiu — — — — — — — — 41
Apeluri [și colecte] — — 10, 11, 14. 15, 27, 49
Biserica și noul cod penal — — — — — — — 6
Chemare [de Rusalii] — — — — — — — — — 24
Comunicatul Sf. Sinod [cu priv. la lit. imorală] 41
Cuvântări 2, 4, 15, 16, 25, 26, 29, 31, 33, 42, 43, 46
Decizia minist. [despre secte] — — — — — — 22
Decret Regal [„Univ. Săsească“] — — — — — 25
Dumineca Bolnavilor — — — — — — — — — 12
Dumineca Ortodoxiei — — — — — — — 10, 11
Legea [desf. „Univ. Săsești“] — — — — — — 25
Legea penzionării clerului — — — — — — — 12
Pastorale — — — — — — — — 18, 37, 49, 52
Rugăciune la înmormântarea eroilor Ionel Moța și Vasile Marin — — — — — — — — — 8

3. Antrefileuri

Academia Română [și lit. imorală] — — — — 14
„Agrul“ [la congres] — — — — — — — — — 47
Alegere pentru cameră și senat — — — — — 48
Aniversarea [A. C. Cuza] — — — — — 14, 16
Biserica ort. sârbească [contra comunismului] 3
Biserica sașilor — — — — — — — — — — 10
Cea mai veche slujbă divină creștină — — — 30
Concordatul [în Jugoslavia] — 9, 29, 31, 33, 41
Concordatul se denunță — — — — — — — — 13
Concordatul și Germania — — — — — — — 26
Conf. pastorală în Sibiu — — — — — — — — 20
Consiliul de Coroană [Principele Nicolae] — 16
Crucea simbol al siguranței — — — — — — 29
Culmea îndrăznelii [Petrescu] — — — — — 36
„Cultura Creștină“ [și Episc. Maramureșului] 36
Două sute de ani [Blajul] — — — — — — — 27
„Fond național“ — — — — — — — — — — 34
Frontierele — — — — — — — — — — — 43
Iamandi — — — — — — — — — — — — 13
Inzestrarea unor mănăstiri ortodoxe — — — 8
Jidovii și maghiarii? — — — — — — — — 12
La alegerile pentru camera deputaților — — 52
La serbările dela Londra — — — — — — 20
Legea pentru org. Ministerului Cultelor — — 10
Marele Voevod Mihai — — — — — 43, 44
Mișcarea pentru organizarea unei biserici catolice naționale în Germania — — — 27
Necuviință francmasonă [M. Sadoveanu] — — 1
Nou guvern — — — — — — — — — — — 47
Rectificare — — — — — — — — — — — 8
Reînființarea episcopiei [Timișoara] — — — 2
Sădirea pomilor — — — — — — — — — — 17
Sibiul se pregătește — — — — — — — — — 40
Societatea ort. nat. a femeilor române 16, 25, 26
Superioritatea sfintei liturghii a bis. ortodoxe 27

4. Probleme, comentarii, corespondențe, rapoarte, adrese, notițe

Alegerile în episcopia Maramureșului — — — 39
Asoc. clerului „A. Șaguna“ — 22, 25, 41—43, 46
„Astra“ — — — — — — — — — 7, 36, 38, 39
Atholl [și însoțitoarele, în Cluj] — — — — — 8
Baptiștii la București — — — — — — — — 33
Bibliotecă popor. contra sectelor — — — — 50
Bicaz — — — — — — — — — — — — 1
Biserică și Stat — — — — — — — — — — 40
Biserica vă cheamă — — — — — — — — — 29
Blaga Lucian — — — — — — — — — — 24
Blăjenii de Sus [sfințire] — — — — — — — 44
Boiu Zaharie — — — — — — — — — — 50
Bungard [Din] — — — — — — — — — — 15
Butnariu — — — — — — — — — — — 13
Buxton — — — — — — — — — — — — 44
Calendarul [dela Bixad] — — — — — — — — 4
Cassulo — — — — — — — — 26, [22, 23], 27, 30
„Cateurop“ — — — — — — — — — — 40
Către preoțimea tractului Agnita — — — — 5
Cercuri religioase 6, 7, 9, 21, 28, 29, 32, 35, 37, 41, 48
Ce spun țăranii noștri — — — — — — — — 35
Clopon Partenie — — — — — — — 40, 42, 49
Circulară pilduitoare — — — — — — — — — 47
Comemorarea [A. Șaguna] — — — — — — — 49
Comemorarea [P. Cosma] — — — — — — 17, 18
Concertul învățătorilor moravi — — — — — 14
Concertul Astrei — — — — — — — — — — 24
Conferințe preoțești, misiuni religioase 2, 4, 5, 9, 10, 14, 17—23, 27, 29, 31, 33, 35—37, 40, 45, 47, 48, 50, 51
Conferințe religioase în Sibiu — — — 11, 15, 16
Congres bis. al românilor din America — — 28
Crăciunul la spitalele din Sibiu — — — — 2
Cursuri culturale în Sibiu — — — — — — — 3
Cursuri misionare în Jugoslavia — — — — 37
Cuza A. C. — — — — — — — — — — — 16
Daia [zidire de bis.] — — — — — — — — 34
Din județele: Treiscune, Odorhei — — — 2, 5
Din ținutul secuiesc — — — — — — — — 51
Dionisie, mitrop. Varșoviei, în România — 39—41
Duhul Sfânt — — — — — — — — — — 28
Dumineca Ortodoxiei în Sibiu — — — — — 13
După praznicul sfințirii [în Săcuime] — — — 48
Episcopia ort. rom. a Maramureș. 21, 32, 35, 37 51
Exemplu de urmat [Dicio Sân-martin] — — — 19
Faptă creștinească [Gyenge Mária] — — — 40
„Farul Nou“ — — — — — — — — — — 1
„FOR“ 7, 10, 12, 14, 21, 38, 40, 42, 44, 46, 47, 49
Fracmasonerie — — — — — — — — 3, 11, 12
Frontierele — — — — — — — — — — 44, 45
„Gazeta Transilvaniei“ [de 100 de ani] — — 5
Giugurtu I., Momente — — — — — — — — 9
Gojdu, Fundația — — — — — — 14, 44, 45
Guvernul și bis. națională — — — — — — 45
Inaugurarea [curentului electric în 15 comune] 42
Incheere de an școlar — — — — — — — — 26
Incoronarea muncii [Cămin pentru ucenici] — 44
In locul clopotnițelor, biserici — — — — — 10
In protopopiatul M. [Mediașului] — — — — 43
Insemnări — — — — — — — — — — — 39
Instalări — — — — — — — — — — 7, 42
Invierea Domnului, Sibiu — — — — — — — 19
La inceput de an școlar — — — — — — — 36
La Varșovia — — — — — — — — — — 44
Liga Antirevizionistă — — — — — — — — 23
Lucruri care ne miră — — — — — — — — 7
Lupta bisericii din Jugoslavia — — — — — 35
Malnaș-Băi — — — — — — — — — — 37
Manevre Regale — — — — — — — — — — 42
Manifestații ortodoxe [Bazna] — — — — — 32
Maramureșul [sărbătoresc] — — — — — — 36
Masaryk — — — — — — — — — — 43, 46
Mesajul [M. Sale Reginei Maria] — — — — 24
Misiuni religioase, vezi: Conferințe preoțești
Mohu [Din] — — — — — — — — — — 15
Munteanu Ioachim — — — — — — — 3, 4, 29
Noile parohii ortodoxe în „Secuime“ — — — 21
Nou altar de închinare [Sibiu] — — — — — 43
Noua constituție sovietică — — — — — — 18
Oastea Domnului — — — — — — — — 26, 32
Odorhei — — — — — — — — — — — — 37
O înaltă concepție despre cultură [L. Blaga] 31
Omul politic și apolitic [Ion Mihu] — — — 2, 4
O sută de ani [școala din Rășinari] — — — 2
Otoiu Ioan — — — — — — — — — — — 3
Otto — — — — — — — — — — — — — 14
[Partid clerical] — — — — — — — — — — 12
Patologia vieții moderne — — — — — — — 7
Pelerinaj la Sâmbăta de Sus — — — — — 17
Pensionarea — — — — — — — — — — — 8
„ clerului — — — — — — — — — 12
Pentru eroi — — — — — — — — — — 28
„ Patriarhul Miron — — — — — — — 45
„ „ un suflet universal“ — — — — — — 38
Petrecerile în timpul postului — — — — — 7
Politica în școală — — — — — — — — 41
Pomenirea lui Mihai Viteazul la Șelimbăr — 47
Popescu Tudor — — — — — — — — — — 28
Preoțimea și consiliile comunale — — — — 4
Presa creștină — — — — — — — — — — 14
Prietenia catolicismului cu francmasoneria 3
Prima cruce — — — — — — — — — — 21
Primăria Sibiului — — — — — — — — — 6
Problema familiei în Rusia — — — — — — 13
„ Palestinei — — — — — — — — — 34
„ revizuirii calendarului — — — — 47
„ [vizită vlădicească] — — — — — 8
„ științei de carte — — — — — — 43
Procesul verbal [Congresul din 1933] — — — 10
Protopopiatul Jiu — — — — — — — — — 19
Radu Gyr, conferință — — — — — — — — 9
Răspunsul Patriarhului — — — — — — — 47
Regulamentul unui seminar — — — — — — 48
Rusaliile — — — — — — — — — — — 24
Rusu Alexandru [Baia-Mare — — — — — 6, 14
Sâmbăta lui Lazăr — — — — — — — — — 16
Schimbări de confesiuni — — — — — — — 28
Școala de cântăreți bisericești — — — — — 31
Școala română în Banatul iugoslav [P. Ionescu] 38
Secte interzise în România — — — — — — 18
Secuizații — — — — — — — — — — — 5
Senatul — — — — — — — — — — — — 6
Sentimentul răspunderii — — — — — — — 9
Serbările dela Deva și Hunedoara — — — — 33
Serbătoarea Economiei — — — — — — — 45
Șezătoare literară, Sibiu — — — — — — — 21
Sfințiri, de biserici etc. — — — — — 34, 46 - 48
Sf. Sinod — — — 11, 12, 14, 15, 36—38, 48, 51
Sighișoara — — — — — — — — — — 44, 45
Situația bisericii ortodoxe în Rusia — — — 14
Soc. cult. din Bucovina — — — — — — 43, 45
Soc. ort. nat. a femeilor române — — — 11, 12
Societatea sf. Gheorghe — — — — — — — 15
Solemnitățile dela Cluj — — — — — — — 25
Solidari în apărarea credinței — — — — — 13
Stoica Em., protopop [sărbătorit] — — — — 20
Strălucite serbări la Sinaia — — — — — — 44
Șubreda clădire — — — — — — — — — 31
Suveranul nostru în străinătate — — — — — 30
Taina sfintei cununii — — — — — — — — 8
Trifa Iosif — — — — — — — — 4, [6, 9], 12
„Unirea“ — — — — — — — 1, 6, 7, 34, 43, 50
Un om din preajma lui Șaguna — — — — 3, 4
Un „preot cu crucea 'n frunte“ — — — — — 9
Un preot altădată — — — — — — — — — 21
Vătășanu I. [dela „Albina“, sărbătorit] — — 48
Valea-Lungă — — — — — — — — — — 33
Vedenii apocaliptice — — — — — — — — — 8
Zarand [Știri din] — — — — — — — — — 22
Zece ani dela moartea Regelui Ferdinand I 30
Ziua de Anul nou [Sibiu] — — — — — — — 2
„ „ Botezul Domnului — — — — — — 2
„ Cărții — — — — — — — — — 20, 21
„ de 1 Decemvrie — — — — — — — 48, 49
„ Mamei — — — — — — — 20, 22, 23
„ de 24 Ianuar — — — — — — — — — 20
„ „ 10 Mai [Sibiu] — — — — — 20, 22, 23
„ „ 8 Iunie — — — — — — — 23, 24
„ „ 10 Iunie [Eroilor] — — — — — — 23, 24
„ Nașterii Domnului — — — — — — — 1
„ nașterii Suveranului — — — — — — 42
„ Reginei Maria — — — — — — — — 44
„ onomastică a Reginei Maria — — — — — 30
„ Sf. Nicolae [Sibiu] — — — — — — — 50

5. Recenzii, notițe, etc.

Abrudan Miron: Eclesiastul în versuri — — 21
Anuarul Academiei teologice din Sibiu — — 35
Anuarul universității din Iași — — — — — 22
Biblioteca protopopiatului Zarand — — — — 19
Broșu I., pr.: Amintiri — — — — — — — 26
Bulacu M., pr.: Spiritul catehezei patr. — — 32
Buzdug A. Dr.: Doamne, mântuește-ne — — 27
Chirică: Pilde creștinești — — — — — — 21
Crainic N.: Ortodoxia — — — — — — — 8
Cristescu D.: Arnota — — — — — — — — 21
Cronț Gh.: Alegerea ierarhilor — — — — — 49
Despre unirea bis. anglicane cu bis. ortodoxă 48
Dragoș Protopopescu: Fenomenul englez — 52
Flammarion: Dumnezeu în natură — — — — 20
Felea: Critica ereziei baptiste — — — — — 47
„Gândirea“ — — — — — — — — 3, 43, 49
Georgescu I.: Sinaia — — — — — — — — 21
Ghibu O.: Sfinții unguri în România — — — 8
„ „ Ordinul premonstratens — — — 10
Hodoroabă: Mântuirea — — — — — — 15, 16
Huonder: La picioarele Mântuitorului II — — 17
Ionescu I. N. pr.: Rostul parastaselor — 48, 37
Ivanov: Roduri din câmpul Evangheliei — — 31
Lapedatu Al.: Ion Câmpineanu — — — 33
Lascarov-Moldov.: Intoarcerea lui A. Pătrașcu 7
„ „ De vorbă cu sătenii — — 21
Lascarov-Moldov.: Tătunu — — — — — — 52
Lăzăreanu Barbu: „Cu privire la“... — — — 30
„Legea Românească“ — — — — — — — — 4
Lungulescu: Un neam de luptători — — — — 30
Lupaș .: Comemorarea lui Silași — — — — 21
Manuilă S.: Știința de carte — — — — — 19
Meteș Șt.: Mănăstirile românești — — — 32, 40
Oprișan: Alexandru Viahuță — — — — — — 24
Pascu I. V.: Munca în lumina Sf. Scripturi — 31
Petrașcu Gh. A.: Responsabilitatea — — — 19
Petreuță I.: Rugăciunile — — — — — — — 44
Popa-Lisseanu: Date pivitoare la maghiarizare 19
„Popasuri Duhovnicești“ — — — — — — 8, 11
Popescu H: Sfintele Evanghelii — — — — 43
Popovici E.: Mitrop. Bucovinei — — — — — 19
Popovici V. pr.: Molitvelnic portativ — — — 3
Pușcariu S.: Muzeul limbii române — — — — 4
Rebi S.: Călăuza monumentelor — — — — 41
„Revue de Transylvanie“ — — — — — — 14, 32
Sasu și Fruma: Pagini de drept — — — — 30
Savin: Curs de apologetică — — — — — — 10
Secaș Gh.: In șco la dragostei lui Isus — — 3
Septimiu Savu Severin: In noapte — — — — 44
Șerban Ionescu: Axionata — — — — — — 32
Stănescu G.: Epoca de aur a lit. creșt. armene 45
Straja țării, O credință și un avânt: Teofil Sidrovici și C. Enescu Bughea — — — — — 52
„Țara Bârsei“ — — — — — — — — — — 4
Teculescu H.: V. Onițiu — — — — — — — 36
Vásárhelyi: In slujba lui Hristos — — — — 19
Vasilescu Em.: Interpretarea soc. a religiei — 5
„Viața Ilustrată“ — — — — — — — 5, 37
Vintilescu O: Poezia imnografică — — — — 45
„Zece ani de lucru misionar“ [Frăția „Patriarhul Miron“] — — — — — — — — — 30

6. Foișoare

Amintiri din viața preoțească (Broșu) — — 14
Biserica noastră ortodoxă în luptă pentru limba națională — — — — — — — — 28, 29
Biserica, statul și secțele — — — — — — — 2
Calea cea bună — — — — — — — — — — 41
Conferința dlui prof. Savin — — — — — — 14
„ religioasă (Arhim. Scriban) — — 15
Cititoria dela Sâmbăta de sus — — — — — 41
Curs de apologetică — — — — — — — — 10
Cuvântare (la congr. din Atena) — — — — 15
Cuvânt la inaugurare de an școlar (Satulung) 40
Decizia ministerială (secte) — — — — — — 25
Decret Regal (Univ. Săs.) — — — — — — — 27
Despre smerenie — — — — — — — — — 51
Din Legea pentru desființ. „Universit. Săsești“ 25
Din trecutul bis. din Cernatu — — — — 32—35
Doctrina mântuirii — — — — — — 30, 31, 33, 34
Etnocrație și creștinism — — — — — — — — 45
Formarea caracterului religios-moral — — — 5
In drumul postului — — — — — — — — — 13
In Hristos, adică Hristofori — — — — — — 1
Inoiri greșite și răufăcătoare — — — 39, 43, 50
In Săptămâna Patimilor — — — — — — — 17
Ispita și minciuna comunismului — — — — 33, 37
Lascarov-Moldovanu: De vorbă cu sătenii — 52
Mișcarea celor fără Dumnezeu — — — 3—7, 12
Monah distins (Ktenas) — — — — — — — — 41
Necredință trecătoare — — — — — — — — 19
Obiceiuri de îndreptat — — — — — — — — 49
Oboseală și desnădejde — — — — — — — — 38
Pomenirea lui Șaguna — — — — — — — — 49
Predică (Dr. V. Bologa) — — — — — — — — 52
Preotul tânăr în pastorație — — — — — — — 5
Protestul Patriarhului sârb. în contra Concord. 39
Refrenul „hai ler Doamne“ — — — — — — — 52
Sanatoriu tot mai cercetat (Pălținiș) — — — 29
Școala educativă creștină ortodoxă 18, 19, 21, 23, 24, 27, 30
Spre culmile Taborului — — — — — — — — 32
Tari în ispite — — — — — — — — — — 17
Viața bisericească în Rusia — — — — — — 37
Vremuri nouă — — — — — — — — — — 37
Zaharie Boiu — — — — — — — — — — 50

7. Anunțuri, avizuri, circulare, concursuri, comunicate, statute etc.

Anunțuri — — — — — — — — — — 12 - 15, 48
Avizuri 1, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 28, 30, 32, 33, 35, 48, 42. 51
Circulare — — — — — 14, 22, 28, 35, 39, 49, 51
Comunicate 1, 6, 9, 10 - 12, 14 16, 18, 27, 28, 31, 37, 41, 46, 48, 49, 51 — — — — — — —
Concursuri (dela Cons. Arhiep.) 1, 2, 13, 22, 24, 25 28, 31, 34, 38, 43, 49, 50
Convocări — — — — — — 13, 18, 21, 22, 42
Dumineca Temperanței — — — — — — — — 24
Înștiințări oficiale — — — — — — — 6, 39
Invitare la abonament — — — — — — — — 1, 52
Notificări — — — — — — — — 16, 28, 29, 31
Publicațiuni oficiale — — — — — — 20, 23, 32 46

8. † Necrologuri

Bălănescu Matei — — — — — — — — — — 26
Bejan Dionisie — — — — — — — — — — 38
Blaga Iosif Dr. protopop — — — — — — — 23, 24
Brânzea Ioan pr. — — — — — — — — — — 2
Buzea V. Dr. — — — — — — — — — — — 47
Cantacuzino-Grănicerul, general — — — — 42
Chețianu Florentina — — — — — — — — — 41
Chira Simeon — — — — — — — — — — — 16
Crișanu Ionel — — — — — — — — — — — 47
Episcopul Ioan al Armatei — — — — — — 17, (19)
Filimonescu Simeon pr. — — — — — — — — 6
Flucuș Elena — — — — — — — — — — — 23
Ghidiu Andrei, prot. — — — — — — — — — 47
Hurdu Valer — — — — — — — — — — — 22
Ilcuș Em. Dr. — — — — — — — — — — — 42
Lupeanu-Melin Al. — — — — — — — — — — 42
Marconi — — — — — — — — — — — — 30
Martin Ioan — — — — — — — — — — — 48
Masaryk — — — — — — — — — — — — 38
Mihai Ion — — — — — — — — — — — — 39
Mocsonyi Eugenia — — — — — — — — — — 34
Monda A. pr. — — — — — — — — — — — 51
Moța I. și Marin V. — — — — — — — 3—5, 7 8
Oprișa Pavel Dr. — — — — — — — — — — 20
Popa Isaia pr. — — — — — — — — — — — 50
Radu Ioan Dr. — — — — — — — — — — — 3
Rockefeller Iohn — — — — — — — — — — 22
Simeon, mitropolitul Varnei — — — — — — 44
Slăvescu Victor — — — — — — — — — — 16
Suciu Ambrosie pr. — — — — — — — — — 23
Șuteica Crișan — — — — — — — — — — 20
Varnava, patriarhul Jugoslaviei — — — — — 31
Vecerzan Eugenia — — — — — — — — — — 43

Informații, știri locale, cărți și reviste, concursuri, inserțiuni.

Nr. 406—937 [70] 3—3

Concurs

In urma înaltului ordin Nr. 8717—1937 se publică concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de cl. III-a Reciu, din protopopiatul Mercurea.

Emolumente:

1. Salar dela stat.
2. Stola folosită în protopopiat.
3. Sesie parohială 8 jugăre 897 st. □ arabil cl. III și 3 jug. 231 st. □ fânaț.
4. Dela 90 familii câte 10 litri vin, iar dela văduvii săraci 5 litri.
5. Folosința cimitirului de 697 st. □.
6. Până la zidirea casei parohiale, chirie după învoială.
7. In fiecare toamnă 6 st. lemne aduse în curte, fie din pădurea comunală, fie din comerț.

Reflectanții să-și trimită cererile lor, cu autorizația P. V. Consiliu arhiepiscopesc, oficiului protopopesc al Mercurei și să se prezinte în vreo Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 16 Noemvrie 1937.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane